2024

MEMÒRIA SOBRE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA I LABORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

CESCV
Comité Econòmic i Social

MEMÒRIA SOBRE LA SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA I LABORAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Presentació

CESCV

Comité Econòmic i Social

PRESENTACIÓ

Enguany tinc l'honor, com a president del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, de realitzar la meua primera presentació de la **Memòria sobre la Situació Socioeconòmica i Laboral de la Comunitat Valenciana**, aprovada, per unanimitat, en la sessió plenària celebrada el dia 30 de maig de 2025 i que correspon en esta ocasió a l'exercici de l'any 2024, que va vindre acompanyat d'una de les pitjors tragèdies viscudes en la història de la província de València i d'Espanya, a conseqüència d'una DANA, d'una magnitud inimaginable fins a eixe moment.

La Memòria s'elabora pels tres grups de treball, un per cada un dels blocs d'esta. El relatiu al bloc I ha estat coordinat pel vicepresident i membre del grup II, corresponent a les organitzacions empresarials, Ricardo Miralles Mayor; el del bloc II, per la vicepresidenta i membre del grup I, que representa a les orgaitzacions sindicals, Pilar Tarragón Maicas i el del bloc III, per Nardi Alba Benaches, representant de l'economia social en el grup III del CES CV.

Este procés ha sigut com el de Memòries anteriors: s'elaboren els textos preliminars, per part del personal del gabinet tècnic, i, en els blocs de treball, s'analitzen i modifiquen per a elevar la Memòria al ple de la institució, on es debat i s'aprova definitivament. Vull aprofitar este punt per a agrair als coordinadors dels blocs, així com al personal del gabinet tècnic, al costat de l'anterior secretària, pel seu coneixement expert, dedicació i implicació en l'elaboració d'este document.

En esta edició, les reunions dels blocs van ascendir a un total de 16, que es van distribuir en 5 reunions i 1 compareixença, amb dos assistents en el Bloc I; 4 reunions i 1 compareixença, amb dos assistents en el Bloc II, i 7 reunions i 3 compareixences en el Bloc III. A més, es va comptar, en una sessió del ple, amb la compareixença del Comissionat Especial per a la Reconstrucció i Reparació dels Danys Provocats per la DANA, del Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica, José María Ángel Batalla, el dia 31 de març de 2025, i amb una altra del vicepresident segon i conseller per a la Recuperació Econòmica i Social de la Comunitat Valenciana, Francisco José Gan Pampols, per a exposar el Pla Endavant (Pla de recuperació i reconstrucció per a la zona afectada per la DANA).

Les compareixences d'alts càrrecs del Consell i de l'Administració de l'Estat es van sol·licitar prèviament a l'elaboració d'esta, i aprofite este espai per a agrair la presència dels representants de conselleries i departaments de l'Administració General de l'Estat.

Estes intervencions es van concretar en una primera, amb dos assistents per al bloc I, amb el secretari autonòmic d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca i director de l'Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària (AVfga), Vicente Tejedo Tormo i el secretari autonòmic d'Indústria, Comerç i Consum, Felipe Javier Carrasco Torres, el dia 14 d'abril de 2025. Una altra segona, amb dos assistències, per al bloc II, amb el director territorial del Servici Públic d'Ocupació Estatal en la Comunitat Valenciana i provincial del SEPE de València, Mario Mollà Tormo i amb el secretari autonòmic d'Ocupació i director general de Labora, Antonio Galvañ Díez, el dia 17 d'abril de 2025. I tres en el bloc III, amb el secretari autonòmic de Família i Servicis Socials, Ignacio Grande Ballesteros i el secretari autonòmic d'Educació, Daniel Mcevoy Bravo, el dia 7 d'abril de 2025; una altra, amb el secretari autonòmic de Medi Ambient i Territori, Raúl Mérida Gordillo, el dia 11 d'abril de 2025, i una tercera amb el

secretari autonòmic de Vivenda, Sebastián Fernández Miralles, el dia 30 d'abril de 2025.

Sincerament sempre he pensat, abans com a membre del grup III i ara com a president, que la Memòria del CES CV és un document genuí, no tan sols per l'ardu treball que comporta la seua elaboració, sinó també perquè ve a representar un retrat o diagnòstic de l'evolució de la situació socioeconòmica i laboral de la nostra Comunitat de l'any que s'informa, compartida, des del consens, per totes les persones membres i grups representats en el Comité, com són els agents econòmics i socials i altres entitats de la societat civil, als qui mai podré agrair la seua passió i dedicació cap a la Institució que tinc l'honor de presidir.

El contingut de la Memòria és el que és habitual i ja es considera com tradicional, amb tres grans blocs, relacionats entre ells, que permeten una comprensió més adequada i amb perspectiva de la situació econòmica, laboral i social de la nostra Comunitat, del qual ressaltaré alguns de les dades més rellevants, no sense abans, a rajaploma, indicar tres fites, un per cada bloc, que entenc definixen este exercici. El primer és que la Comunitat Valenciana és la segona autonomia amb major nombre de persones treballadores en el sector de la indústria. El segon, és l'estabilització de la contractació indefinida i un augment de la població activa. I el tercer, la preocupant situació de la vivenda, amb els augments del preu de la vivenda i de l'import de les hipoteques constituïdes.

Així doncs, el primer bloc aborda el **Panorama Econòmic,** amb el marc de referència relatiu al panorama econòmic internacional, europeu i espanyol, per a continuar amb els trets de l'economia de la Comunitat Valenciana, amb l'evolució de l'economia per sectors, l'estructura empresarial i l'I+D+i, el sector exterior, la inversió estrangera, el sector públic, els preus i costos, el transport i infraestructures i el sistema financer.

En este sentit, cal apuntar que l'economia de la Comunitat Valenciana ha crescut, en 2024, a un ritme superior al de l'exercici anterior, 2,9% enfront del 2,3% en 2023, encara que, en gran manera, els efectes de la DANA van alentir l'avanç en l'últim bimestre, amb un creixement del PIB inferior al de la mitjana espanyola però superior a la zona euro.

Des del costat de la demanda, el consum de les economies domèstiques i el gasto públic han sigut els components que més han aportat al creixement econòmic, enfront d'una evolució menys favorable de la inversió privada. La demanda externa ha mostrat un menor dinamisme amb un descens de les exportacions i expedicions i un augment de les importacions i introduccions, que ha suposat un menor superàvit comercial i una caiguda de la taxa de cobertura. La inversió estrangera en la nostra Comunitat ha descendit, en 2024, fins a 1.100 M€, valor similar al nivell mitjà de l'última dècada. I, des de l'oferta, en el sector primari el valor de la renda agrària, en 2024, en la nostra Comunitat, ha sigut de 2.171 M€, la qual cosa suposa un descens del 1,8 % respecte a l'any anterior, que a més d'altres factors se suma l'impacte de la riuada.

Respecte a la indústria, la nostra Comunitat s'ha situat com la segona autonomia amb major nombre de persones treballadores en el sector, un 13,3 % del total nacional, i en termes de valor afegit, també ocupa la segona posició, amb una aportació pròxima al 10,2% del PIB industrial d'Espanya, a preus corrents. El sector de la construcció ha mostrat un comportament desigual al llarg de l'any, combinant el retrocés de l'activitat constructiva amb el dinamisme del mercat immobiliari, tot això en un context marcat pels costos elevats, malgrat la seua lleugera reducció en 2024.

I el sector servicis ha registrat una tendència favorable en determinats subsectors, destacant informació i comunicacions. Per part seua, el comerç al detall ha tingut una evolució positiva, si bé l'impacte de la riuada ha condicionat l'activitat comercial en els últims mesos de l'any.

Quant al sector públic, el dèficit de la nostra Comunitat ha aconseguit 2.495 M€, el 1,68% del PIB i és el més alt de totes les comunitats autònomes, provocat princi¬palmente pel problema de l'infrafinançament autonòmic, que seguix sense resoldre's.

El segon bloc, sobre el **Mercat de Treball, Polítiques d'Ocupació i Relacions Laborables,** ve amb les principals variables bàsiques del mercat de treball, i en ell es tracta l'activitat, l'ocupació i l'atur i els grans fluxos de l'ocupació, amb les entrades i eixides, així com les polítiques d'ocupació tant les actives com les passives i les relacions laborals, amb la negociació col·lectiva i la seguretat i salut laboral.

Les principals variables del mercat de treball han mostrat una evolució favorable en 2024, en termes generals, amb un augment de la població activa, a causa de la incorporació de població migrant al mercat de treball; amb generació d'ocupació, especialment entre les dones, i en els sectors de la indústria i els servicis i amb una millora de l'atur.

En relació amb els grans fluxos de l'ocupació, es comprova una estabilització de la contractació indefinida, destacant l'ocupació de cambrers i cambreres assalariats, així com l'increment dels processos de regulació d'ocupació que, a conseqüència de la DANA, han incrementat les sol·licituds d'ERTO per força major.

Quant a les polítiques d'ocupació i relacions laborals, es ve apreciant un increment sostingut de l'alumnat de les modalitats de Formació Professional, així com del nombre de persones beneficiàries de prestacions per desocupació, malgrat constatar-se un repunt en la sinistralitat laboral, a més de comprovar-se un descens en el nombre de convenis col·lectius registrats. I, en matèria de diàleg social, destaca enguany, per motius obvis, la qual cosa haja tingut una relació important amb tot l'esdevingut per la DANA.

El tercer bloc es referix als **Nivells i Condicions de Vida**, i analitza un elenc de matèries que tenen relació amb la qualitat de vida, com són l'estructura demogràfica, la vivenda, l'educació, la sanitat, el medi ambient, els recursos naturals i el canvi climàtic, el consum, la protecció social, la violència de gènere i la societat digital.

L'any 2024, sobre l'estructura demogràfica, la població de la Comunitat Valenciana ha augmentat, per la realitat migratòria, a pesar que el saldo vegetatiu continua sent negatiu. En matèria de vivenda, s'aprecia una deterioració dels indicadors d'accés a una vivenda, tal com s'ha apuntat anteriorment, i destaca l'augment del preu i del nombre d'hipoteques constituïdes, així com del seu import. A més, la taxa d'emancipació juvenil contínua per davall de la mitjana nacional.

En l'àmbit de l'educació, l'alumnat d'Ensenyances de Règim General i Especial, en este curs, ha descendit i el de Formació Professional i el de les universitats públiques i privades ha augmentat.

El pressupost destinat a sanitat, en 2024, ha augmentat un 3 %. L'activitat en atenció primària ha sigut dispar, ja que les consultes realitzades en medicina familiar i comunitària han augmentat i les pediàtriques han descendit. Les llistes d'espera en primera consulta han disminuït, però les llistes d'espera quirúrgica han augmentat significativament. També ací la DANA ha tingut una especial incidència.

L'any 2024, en relació amb el medi ambient i el clima, s'ha constatat un increment de la temperatura i un lleu repunt de la precipitació, amb un lleuger augment en el volum d'aigua embassada. En este any, s'ha continuat amb el foment de les energies renovables i l'augment de la potència instal·lada, encara que ha sigut preocupant l'increment d'incendis forestals, sent principalment causats per la intencionalitat i la negligència.

Els hàbits de consum s'han mantingut estables i, relacionat amb l'activitat de la protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries, cal destacar que el sector de les telecomunicacions ha presentat una reducció considerable del nombre de reclamacions durant tres anys consecutius, evidenciant un canvi de tendència.

En relació amb el sistema de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana i la protecció social, en 2024, s'ha produït un nou increment en l'afiliació, per damunt de la mitjana espanyola, amb increments superiors en dones i persones migrants, alhora que hi ha hagut un augment de les pensions contributives i no contributives, on es constata la bretxa de gènere. També s'han vist avanços en l'aplicació de la Llei de Dependència i una significativa reducció de les llistes d'espera, apreciant-se increments en les taxes de risc de pobresa monetària, pobresa o exclusió social, pobresa energètica i pobresa infantil en la nostra Comunitat.

La violència de gènere, en totes les seues formes, continua sent un problema social greu per a erradicar en la societat. Les denúncies per violència de gènere han disminuït un 4,3 % interanual i les víctimes un 9% interanual i el 85,5 % de les sentències per violència de gènere dictades en la nostra Comunitat han sigut condemnatòries.

I, finalment, respecte a la societat digital, l'ús d'internet per part de la ciutadania de la Comunitat Valenciana destaca per situar-se per damunt de la mitjana nacional, i, quant al teletreball, este contínua en expansió, consolidant la seua tendència a l'alça entre la població ocupada.

En un altre sentit, a causa de la catàstrofe ocorreguda a la fi d'octubre a la província de València amb l'espectacular riuada, la Memòria, enguany, incorpora un Annex sobre l'impacte econòmic de la DANA i les mesures adoptades, en el qual s'inclouen taules de dades i indicadors sobre l'impacte per sectors, recursos mobilitzats, ajudes directes o pagaments d'indemnitzacions del Consorci de Compensació d'Assegurances, així com una relació d'Acords del Consell amb les mesures aprovades. M'agradaria, en este apartat reconéixer el paper exercit per tot el voluntariat, tant l'anònim com el corresponent a organitzacions socials i institucionals, pel gran esforç i labor desenrotllats en els dies posteriors a la tragèdia.

Per a concloure, vull convidar a la lectura d'este text que repassa la situació socioeconòmica i laboral, aportant observacions i propostes per part d'agents econòmics, socials i de les organitzacions de la societat civil, que conformen el Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, i que es concreta, pel grup I, amb les organitzacions sindicals, Comissions Obreres (CC. OO. -PV) i la Unió General de Treballadors i Treballadores (UGT PV);

pel grup II, amb la Confederació Empresarial de la Comunitat Valenciana (CEV), i pel grup III, amb la representació del sector de l'economia social, per mitjà de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval), amb la representació del sector primari de l'economia valenciana, amb la Comissió Interfederativa de Confraries de Pescadors de la Comunitat Valenciana (Coincopesca), per la representació de les organitzacions de persones consumidores, usuàries i veïns i veïnes, amb Avacu, per la representació de les corporacions locals, amb la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP) i per la representació del Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria, Navegació de la Comunitat Valenciana, a part de les dos persones expertes.

A més, cal recordar que s'estan duent a terme les tasques que la normativa li encomana al CES CV en la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat Valenciana, quant a elaborar, aprovar, publicar i presentar, dins dels cinc primers mesos de cada any, tant al Consell, a les Corts i al conjunt de la societat de la nostra Comunitat, la Memòria sobre la Situació socioeconòmica i laboral de la Comunitat Valenciana que, en esta edició, correspon a 2024.

Castelló de la Plana, juny de 2025

Fernando Móner Romero
President del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana

ÍNDEX

BLOC I
PANORAMA ECONÒMIC.....14

1. MARC DE REFERÈNCIA.....22
2. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ECONOMIA VALENCIANA.....58
3. SECTOR EXTERIOR.....180
4. SECTOR PÚBLIC 202
5. PREUS I COSTOS.....256
6. TRANSPORT I INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT.....292
7. SISTEMA FINANCER EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....330

ÍNDEX BLOC II
MERCAT DE TREBALL, POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS.....364

8. VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL.....370
9. ELS GRANS FLUXOS DE L'OCUPACIÓ.....416
10. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ.....456
11. RELACIONS LABORALS.....494
12. SEGURETAT I SALUT LABORAL.....536

ÍNDEX BLOC III
NIVELLS I CONDICIONS DE VIDA..... 572

13. ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....582
14. HABITATGE.....608
15. EDUCACIÓ.....646
16. SANITAT.....690
17. MEDI AMBIENT, RECURSOS NATURALS I CANVI CLIMÀTIC.....748
18. CONSUM.....860
19. EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....886
20. ELS SERVEIS SOCIALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....938
21. VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA.....980
22. SOCIETAT DIGITAL.....1022

ÍNDEX DE QUADRES I GRÀFICS..... 1050

Bloc I
PANORAMA ECONÒMIC

CESCV

Comité Econòmic i Social

ÍNDEX BLOC I
PANORAMA ECONÒMIC

1. MARC DE REFERÈNCIA 22

1.1. 1.1. CONJUNTURA ECONÒMICA INTERNACIONAL.....22

1.2. 1.2. UNIÓ EUROPEA I ZONA EURO.....27
1.2.1. Variables econòmiques.....27
1.2.1.1. El creixement del PIB.....27
1.2.1.2. Preus.....29
1.2.1.3. Tipus d'interès.....30
1.2.2. Variables pressupostàries.....32
1.2.3. Variables de caràcter social.....32
1.2.3.1. Ocupació.....32
1.2.3.2. PIB per capita.....37
1.2.3.3. Protecció social.....39

1.3. ECONOMIA ESPANYOLA.....42
1.3.1. Producte interior brut (PIB).....42
1.3.1.1. El PIB des del costat de la demanda.....42
1.3.1.2. El PIB des del costat de l'oferta.....44
1.3.2. Mercat de treball.....45
1.3.3. Inflació.....48

1.3.4. Balança de pagaments.....51
1.3.5. Sector públic.....53

2. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ECONOMIA VALENCIANA..... 58

2.1. EVOLUCIÓ RECENT DE L'ECONOMIA VALENCIANA.....59
2.1.1 Sector primari 72
2.1.1.1 Subsector agropecuari.....72
2.1.1.2. Subsector pesquer.....87
2.1.2. Sector industrial 95
2.1.3. Sector construcció 108
2.1.4. Sector servicis 112
2.1.4.1. Indicadors generals del sector servicis..... 112
2.1.4.2. El turisme en la Comunitat Valenciana..... 116
2.1.4.2.1. Oferta turística en la C. Valenciana.
Registre de turisme de la Comunitat Valenciana..... 116
2.1.4.2.2. Demanda turística en la Comunitat Valenciana.....123
2.1.4.2.3. Ocupació turística en la Comunitat Valenciana.....
2.1.4.2.4. Inspecció turística 133
2.1.4.2.5. Platges accessibles i banderes blaves.....134

2.2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA.....134

2.2.1. Estructura empresarial segons naturalesa jurídica, grandària i activitat.....134
2.2.2. Economia social.....154
2.2.3. Activitat emprenedora i dinamisme empresarial.....157

2.3. R+D+i 158
2.3.1. Actividades en I+D en la Comunitat Valenciana 158
2.3.1.1. Despesa interna en Recerca i Desenvolupament (R+D).....158
2.3.1.2. Personal empleado en I+D.....159
2.3.2. Innovació en les empreses.....162
2.3.2.1 Despesa en innovació tecnològica.....162
2.3.2.1.1. Despesa en innovació tecnològica per activitat i grandària
empresarial en España 163
2.3.2.1.2. Despesa en activitats innovadores per CC.AA.....164

2.3.2.2 Empreses innovadores en el període 2020-2022.....165
2.3.3. Indicadors d'alta tecnologia.....167
2.3.4. Plans, polítiques i programes autonòmics d'R+D+i.....172

3. SECTOR EXTERIOR 180

3.1. COMERÇ EXTERIOR DE LA COMUNITAT VALENCIANA.....180
3.1.1. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions de béns de la Comunitat Valenciana 180
3.1.2. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions per sectors i grups de productes.....187
3.1.3. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions de béns per destí geogràfic.....192

3.2. INVERSIÓ ESTRANGERA EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....196

4. SECTOR PÚBLIC..... 202

4.1. ELS PRESSUPOSTS DE LA GENERALITAT VALENCIANA.....203
4.1.1. El pressupost de l'Administració de la Generalitat.....203
4.1.2. Execució del pressupost consolidat de l'Administració general de la Generalitat i entitats autònomes..... 214
4.1.3. El pressupost de despeses del Sector Públic Instrumental de la Generalitat..... 217

4.2. LA DESPESA PÚBLICA RESPECTE AL PIB..... 219

4.3. EL DÈFICIT PÚBLIC DE LA COMUNITAT VALENCIANA.....220

4.4. L'ENDEUTAMENT DE LA COMUNITAT VALENCIANA.....222

4.5. El sistema de finançament autonòmic en la Comunitat Valenciana.....229
4.5.1. La població 229
4.5.2. Les despeses per operacions no financeres 230
4.5.3. Els ingressos per operacions no financeres.....231
4.5.4. L'infrafinançament de la Comunitat Valenciana.....234

4.6. FINANÇAMENT EUROPEU EXTRAORDINARI: NEXT GENERATION EU 237

4.7. IMPACTE I MESURES DE LA DANA DEL 29 D'OCTUBRE EN EL SECTOR PÚBLIC 247
4.7.1. Mesures i ajudes DANA de la Generalitat Valenciana 247
4.7.2 Mesures i ajudes DANA de l'Estat 251
4.7.3 Medidas y ayudas de la Unión Europea 253

5. PREUS I COSTOS 256

5.1. PREUS 256

5.2. COSTOS 267
5.2.1. Costos laborals i costos salarials 267
5.2.2. Altres preus i costos 281
5.2.3. Costos financers 287

6. TRANSPORT I INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT 292

6.1. TRANSPORT PER FERROCARRIL 293
6.1.1. Transport de persones viatgeres per ferrocarril 293
6.1.2. Transport de mercaderies per ferrocarril 298
6.1.3. Actuacions realitzades en infraestructures de transport ferroviari 301

6.2. TRANSPORT PER CARRETERA 302
6.2.1. Transport de viatgers i viatgeres per carretera.....302
6.2.2. Transport de mercaderies per carretera 303
6.2.3. Trànsit per carretera. Parc de vehicles 306
6.2.4.Trànsit per carretera. Accidents de trànsit 309
6.2.5. Actuacions en infraestructures de transport per carretera 311

6.3. TRANSPORT MARÍTIM 313
6.3.1. Transport marítim de passatgers i passatgeres 314
6.3.2. Transport marítim de mercaderies 316
6.3.3. Actuacions en infraestructura de transport marítim 319

6.4. TRANSPORT AEREI 321
6.4.1. Transport aeri de passatgers i passatgeres 321
6.4.2. Transport aeri de mercaderies 324
6.4.3. Tràfic d'aeronaus 326
6.4.4. Actuacions en infraestructura de transport aeri 328

7. SISTEMA FINANCER EN LA COMUNITAT VALENCIANA 330

7.1. CRÈDITS I DEPÒSITS 331
7.1.1. Entitats de crèdit i nombre d'oficines 331
7.1.2. El crèdit de les entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana 342
7.1.3. Depòsits en les entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana.....343
7.1.4. Quota de mercat i variació interanual per tipus d'entitat i província 345
7.1.5. El flux financer en la Comunitat Valenciana 347
7.1.6. Cooperatives amb secció de crèdit en la Comunitat Valenciana 348

7.2. ALTRES INSTITUCIONS AMB ACTIVITAT CREDITÍCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA 350
7.2.1. Activitat avalística de la Societat de Garantia Recíproca (Afí SGR) de la Comunitat Valenciana 350
7.2.2. Actividad crediticia del Institut Valencià de Finances (IVF) 352

7.3. EL FINANÇAMENT EXTRAORDINARI DE L'INSTITUT DE CRÈDIT OFICIAL (ICO) EN LA COMUNITAT VALENCIANA 353

7.4 IMPACTE DE LA DANA D'OCTUBRE EN EL SISTEMA FINANCER 354
7.4.1. Impacte de la DANA en el sistema financer 354
7.4.3 Mesures i ajudes estatals 356
7.4.4 Mesures i ajudes europees 359

1. MARC DE REFERÈNCIA

El Capítol I d'esta Memòria s'estructura en tres apartats en els quals s'analitza la conjuntura econòmica internacional, l'activitat econòmica de la Unió Europea i l'evolució de les principals variables econòmiques a Espanya durant l'últim any.

Els trets més destacables del panorama econòmic durant l'any 2024, en aquests tres àmbits poden resumir-se en els següents punts:

→ El **creixement econòmic mundial s'ha mantingut estable**, amb un avanç del 3,3 % (similar al de l'any anterior), després d'una sèrie d'esdeveniments sense precedents en els últims anys, mostrant una capacitat de resiliència en un context geopolític de gran tensió. L'activitat s'ha desenrotllat de manera desigual en els diferents grups de països, atés que les economies emergents van créixer a major ritme que les avançades (4,7 % i 1,4 % respectivament). No obstant això, en general, les grans economies internacionals han aconseguit créixer més del que es preveu.

→ A la **Unió Europea** s'ha produït una **millora de l'activitat econòmica respecte a l'any anterior**, amb un creixement anual de l'1 % (0,9 % en la zona euro). Els indicadors conjunturals mostren contribucions positives del consum públic i privat i de la demanda exterior neta, enfront de la inversió i la variació d'existències, que han impedit un major avanç de l'activitat econòmica.

→ L'**economia espanyola ha crescut a un ritme superior al de l'exercici precedent** (3,2 % en 2024 i 2,7 % en 2023) **i significativament per damunt de la Unió Europea**, afavorida per l'important avanç del consum públic (4,9 %) i més moderat del consum privat (2,8 %) i de la inversió (2,3 %), que han compensat el menor dinamisme de les exportacions de béns.

1.1. COJUNTURA ECONÒMICA INTERNACIONAL

L'**economia mundial ha mantingut el seu creixement en 2024**, amb un avanç del 3,3 % en el conjunt de l'any (similar al de l'any anterior), segons les estimacions del Fons Monetari Internacional[1], com es recull en el Quadre 1.1 i en el Gràfic 1.1. L'activitat s'ha vist afavorida per la positiva evolució del mercat de treball i una certa recuperació del poder adquisitiu de les llars, en un any en què la inflació ha baixat i s'ha aproximat, en alguns casos, als objectius de les autoritats monetàries. Per contra, han persistit tensions geopolítiques i incertesa sobre el comerç internacional.

1. «Perspectivas de l'economía mundial». Fons Monetari Internacional (FMI). Abril 2025

Quadre 1.1

ESTIMACIONS 2023 I 2024 I PROJECCIONS 2025-2026 DE CREIXEMENT DEL PIB REAL*

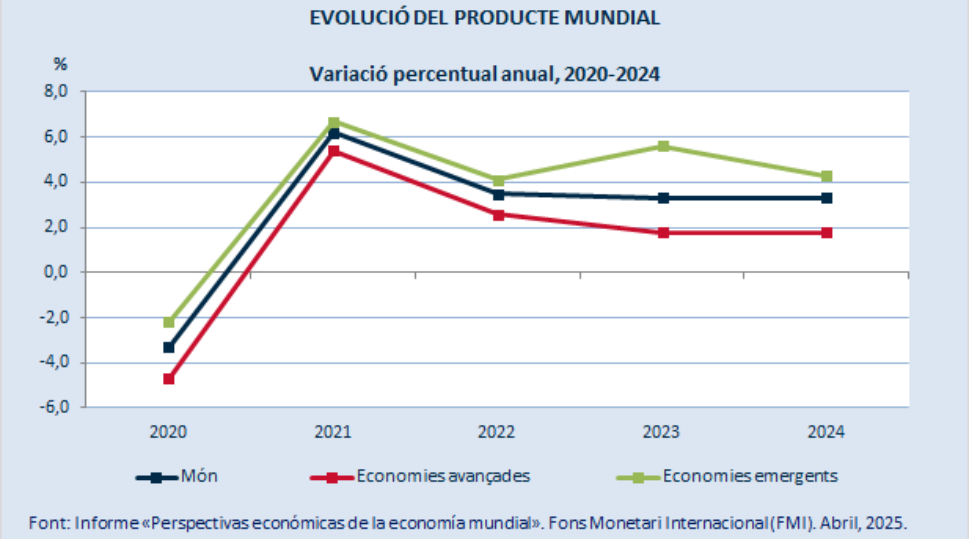
	ESTIMACIONS		PROJECCIONS	
	2023	2024	2025	2026
Producte mundial	3,3	3,3	2,8	3,0
Economies avançades	1,7	1,8	1,4	1,5
Estats Units	2,9	2,8	1,8	1,7
Zona euro	0,4	0,9	0,8	1,2
Alemanya	-0,3	-0,2	0,0	0,9
França	1,1	1,1	0,6	1,0
Itàlia	0,7	0,7	0,4	0,8
Espanya	2,0	3,2	2,5	1,8
Japó	1,7	0,1	0,6	0,6
Regne Unit	0,3	1,1	1,1	1,4
Canadà	1,2	1,5	1,4	1,6
Altres economies avançades	1,8	2,2	1,8	2,0
Economies de mercats emergents i en desenvolupamen	4,4	4,3	3,7	3,9
Economies emergents i en desenvolupament d'Àsia	5,7	5,3	4,5	4,6
Xina	5,2	5,0	4,0	4,0
Índia	8,2	6,5	6,2	6,3
Economies emergents i en desenvolupament d'Europa	3,3	3,4	2,1	2,1
Rússia	3,6	4,1	1,5	0,9
Amèrica Llatina i el Carib	2,2	2,4	2,0	2,4
Brasil	2,9	3,4	2,0	2,0
Mèxic	3,2	1,5	-0,3	1,4
Orient Mitjà i Àsia Central	2,1	2,4	3,0	3,5
Aràbia Saudita	-0,8	1,3	3,0	3,7
Àfrica subsahariana	3,6	4,0	3,8	4,2
Nigèria	2,9	3,4	3,0	2,7
Sud-àfrica	0,7	0,6	1,0	1,3
Economies emergents i de mitjà ingrés	4,4	4,3	3,7	3,8

*Variació percentual anual.
Font: Informe «Perspectivas económicas de la economía mundial». Fons Monetari Internacional (FMI). Octobre 2024 i Abril 2025.

*Variación porcentual anual.

En este context de resiliència global, hi ha hagut una desigual recuperació regional. L'activitat econòmica dels EUA ha sigut ferma i el seu creixement s'ha situat per damunt de les previsions inicials. Per part seua, la Xina s'ha enfrontat a unes certes dificultats del sector immobiliari i a un feble consum privat, enfront d'un sòlid sector exterior que ha permés mantindre un creixement del 5 % (5,2 % en 2023). En la zona euro, el PIB ha continuat amb una lenta recuperació, mostrant un avanç del 0,9 % (0,4 % en 2023).

Gràfic 1.1



Font: Informe «Perspectivas económicas de la economía mundial». Fons Monetari Internacional (FMI). Abril, 2025.

El volum del **comerç mundial** en 2024 ha crescut un 2,9%, segons l'Organització Mundial del Comerç (OMC), com es pot observar en el Quadre 1.2. Este repunt arriba després de la caiguda registrada en 2023, a conseqüència d'una inflació elevada i un augment dels tipus d'interés. El comerç mundial de mercaderies va començar a registrar una tendència a l'alça en el primer semestre de 2024, amb un augment interanual del 2,3 % i una millora al llarg de l'any. La disminució de les pressions inflacionistes ha permés que els bancs centrals de les economies avançades començaren a reduir els tipus d'interés, estimulant el consum i impulsant la inversió, sent un suport per a una recuperació gradual del comerç mundial. No obstant això, els conflictes regionals, les tensions geopolítiques i la incertesa en matèria de política aranzelària incrementen notablement el risc en el comerç internacional.

Quadre 1.2

VOLUM DEL COMERÇ MUNDIAL DE MERCADERIES I PIB REAL, 2023-2024

Taxes de variació interanual

	Exportacions		Importacions		PIB	
Amèrica del Nord	3,7	2,1	-2,0	3,3	2,1	2,4
Amèrica del Sud	2,3	4,6	-4,5	5,6	4,0	2,0
Europa	-2,6	-1,4	-5,0	-2,3	3,5	0,9
Comunitats d'Estats Independents	-4,5	4,5	17,9	1,1	0,1	3,5
Àfrica	4,3	2,5	0,1	1,0	3,7	2,9
Orient Mitjà	1,1	4,7	8,5	9,0	6,5	1,6
Àsia	0,3	7,4	-0,7	4,3	3,3	4,2

Volum comerç mundial		PIB mundial	
2023	2024(p)	2023	2024(p)
-1,1	2,7	2,7	2,7

(p): previsió

Font: Previsiones sobre el comercio mundial. Organización Mundial del Comercio (OMC). Octubre de 2024.

Segons l'Organització Internacional del Treball (OIT)[2], **la població activa mundial ha tingut una evolució similar en 2024 a la de l'any precedent**, mantenint-se la taxa d'activitat en el 61 %. No obstant això, persistixen importants diferències entre els països d'ingrés baix, en els quals la taxa d'activitat ha disminuït de forma generalitzada, i els països d'ingrés alt, en els

2. *Perspectivas sociales y del empleo en el mundo. Tendencias. OIT. 2025*

quals la taxa ha augmentat. Per sexes, la participació de la dona en el mercat de treball continua sent baixa i considerablement inferior a la dels hòmens.

El ritme de creixement de l'ocupació ha sigut feble i no ha permés reduir considerablement la carència de dèficit de treball digne. **La taxa d'ocupació s'ha situat en el 57,9 % en 2024, similar valor al de l'any precedent**. La recuperació de l'ocupació s'ha alentit en un context d'enorme incertesa econòmica i social, condicionat per les tensions geopolítiques, els efectes negatius del canvi climàtic i els riscos derivats d'un deute sobirà sense resoldre. Els avanços en la creació de treball digne han sigut més lents als països d'ingrés baix i només les economies d'ingressos mitjans baixos han incrementat les seues taxes d'ocupació, passant del 55,8 % en 2023 al 56,2 % en 2024.

El creixement en paral·lel de l'ocupació i de la població activa ha mantingut la **taxa de desocupació mundial en el 4,9 % en 2024, idèntic percentatge a la d'un any aban**s, amb un dèficit mundial d'ús de 402,4 milions. Els joves continuen suportant taxes de desocupació molt més elevades, entorn del 12,6 %.

Segons l'OIT, la **pobresa laboral** tendix a disminuir a tot el món, si bé persistix als països d'ingrés baix. La informalitat continua sent elevada i més de la mitat de la població ocupada no disposa d'una adequada cobertura de seguretat social, protecció jurídica o mesures de seguretat en el lloc de treball, donant lloc a un augment de la desigualtat. En concret, la taxa d'ocupació informal[3] mundial s'ha elevat fins al 57,8 % en 2024 (57,6 % en 2023). Esta taxa s'ha situat en el 90,4 % als països d'ingrés baix, en el 83,8 % en els d'ingrés mig baix, en el 53,2 % en els d'ingrés mig alt i en el 8,5 % en els d'ingrés alt.

Quadre 1.3

TAXES DE DESOCUPACIÓ EN DIVERSES ÀREES DEL MÓN(1), 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Mundial	**6,6**	**6,1**	**5,3**	**4,9**	**4,9**
Europa					
Economies avançades	7,0	6,1	6,1	5,9	6,0
Àsia					
Economies avançades	3,6	3,4	2,9	2,8	2,9
Japó	2,8	2,8	2,6	2,6	2,5
Economies emergents	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.
Xina	5,0	4,6	5,0	5,2	5,1
Amèrica del Nord					
Estats Units	8,1	5,3	3,7	3,6	4,1
Amèrica del Sud					
Brasil	13,2	13,2	9,2	8,0	7,2
Comunitats d'Estats Independents					
Rússia	4,7	3,9	3,3	3,2	2,6

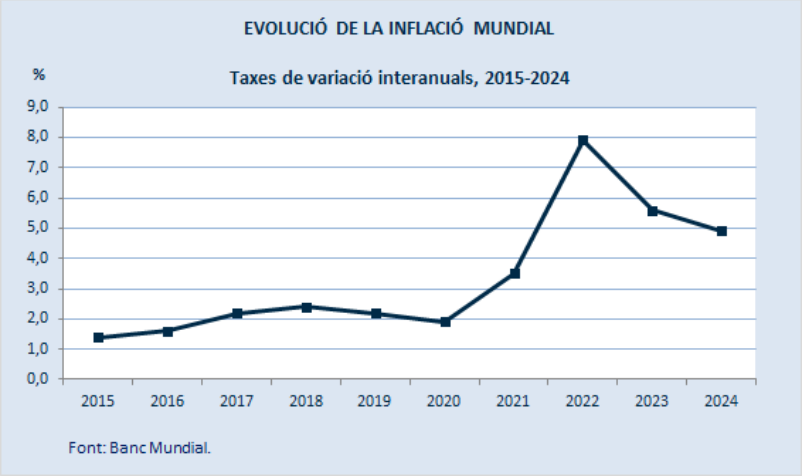
(1) Percentatge de desocupació total sobre població activa total (estimació modelat OIT). s.d.: se

Font: Banc Mundial i FMI.

3. L'ocupació informal és una relació laboral que no està subjecta a la legislació nacional, no complix amb el pagament d'impostos, no té cobertura de protecció social, i manca de prestacions relacionades amb l'ocupació. Per part seua, la taxa de l'ocupació informal és el percentatge persones que estan en l'ocupació informal sobre l'ocupació total.

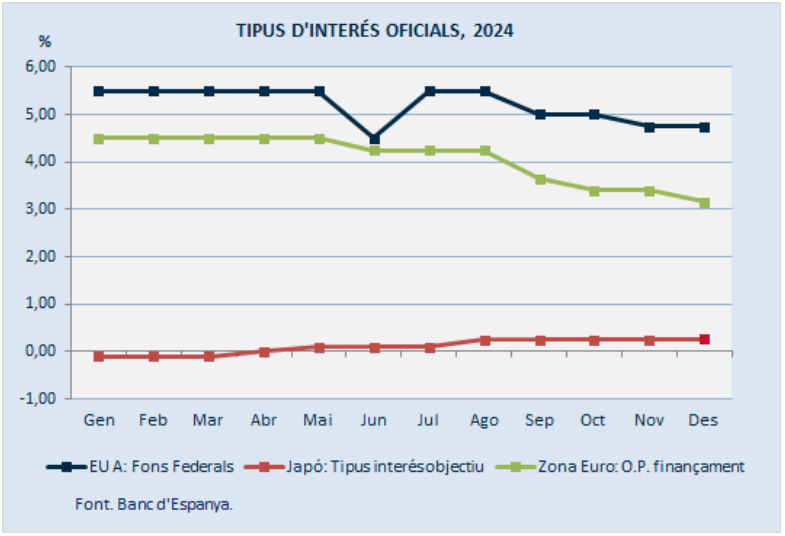
El Gràfic 1.2 mostra el comportament de la **inflació mundial** en els últims anys i es pot apreciar que va aconseguir un màxim a la fi de 2022, a causa d'una combinació de colls de botella en les cadenes de subministrament i una major demanda de les economies que es reobrien després de la pandèmia mundial. A la fi de 2024, la inflació s'ha reduït aproximadament a la mitat, en normalitzar-se tant les cadenes de subministrament com la demanda de consum. No obstant això, les pressions sobre els preus estan molt per damunt dels nivells desitjats degut, entre altres factors, al major proteccionisme comercial, a l'augment salarial, una baixa desocupació i unes polítiques fiscals menys restrictives.

Gràfic 1.2



Quant als **tipus d'interés oficials**, cal indicar que s'han reduït al llarg de l'any en la majoria de les economies mundials. Així, la Reserva Federal dels Estats Units (Fed) ha iniciat l'any amb una mena del 5,5 %, que ha mantingut durant un bon nombre de mesos, i ha acabat en el 4,75 %, com s'arreplega en el Gràfic 1.3. El tipus de les operacions principals de finançament en la zona euro ha passat del 4,5 % en el primer mes de l'any fins al 3,15 % al desembre. Per contra, el Japó ha mantingut, en 2024, el tipus d'interés objectiu entre el -0,10 % i el 0,25 %.

Gràfic 1.3



1.2. UNIÓ EUROPEA I ZONA EURO

1.2.1. Variables econòmiques

1.2.1.1. El creixement del PIB

El **creixement del PIB real de la zona euro** s'ha situat en el 0,9 % en 2024, enfront del 0,4 % de l'any anterior, com s'observa en el Quadre 1.4. En el conjunt de l'any, l'avanç del PIB ha reflectit les contribucions positives del consum públic i privat i de la demanda exterior neta, mentres que la inversió i la variació d'existències han frenat l'activitat econòmica.

Quadre 1.4

COMPOSICIÓ DEL CREIXEMENT DEL PIB REAL EN LA ZONA EURO, 2023-2024

Taxes interanuals de variació, excepte indicació en contra; dades desestacionalitzades

	2023	2024	2024			
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
PIB real:	0,4	0,9	0,5	0,5	1,0	1,2
Demanda interna [1]	0,1	0,4	0,0	-0,6	1,0	1,3
- Consum privat	0,5	1,1	1,0	0,6	1,1	1,5
- Consum públic	1,4	2,7	2,1	2,9	3,0	2,7
- Formació bruta de capital fix	1,7	-1,8	-0,9	-3,2	-1,5	-2,0
- Variació d'existències [1] [2]	-0,9	-0,3	-0,7	-0,8	0,1	0,3
Demanda exterior neta [1]	0,3	0,4	0,4	1,1	0,0	0,0
- Exportacions [3]	-0,8	1,1	-0,6	1,9	1,6	1,3
- Importacions [3]	-1,4	0,3	-1,6	-0,4	1,7	1,5

[1] Contribució al creixement del PIB real: en punts percentuals.

[2] Incloses adquisicions menys cessions d'objectes valuosos.

[3] Les exportacions i importacions corresponen al comerç de béns i de servicis i inclouen també les que es realitzen entre els països de la zona euro.

Font: Butlletí econòmic del BCE, número 3/2025.

El **consum privat** de la zona euro s'ha accelerat en 2024 i ha crescut un 1,1 % respecte a l'any anterior. L'augment de la renda real disponible ha afavorit la despesa de les llars, gràcies a l'augment dels salaris nominals, així com l'alentiment de la inflació i la generació d'ocupació. No obstant això, les condicions de finançament encara restrictives van continuar contenint las despesa de les llars i, en general, mantenint l'estalvi en nivells elevats.

La **inversió empresarial**, exclosa la construcció, ha tornat a contraure's en 2024, en un context d'atonia de la demanda interna i externa, de condicions de finançament restrictives i d'elevada incertesa. En conjunt, esta inversió s'ha reduït un 2,3 % en termes interanuals, encara que ha registrat una considerable fluctuació trimestral durant l'any. La inversió bruta ha caigut un 1,8 % en termes mitjans i ha registrat taxes de variació interanuals negatives al llarg de l'any.

Pel que respecta a la **demanda exterior**, la seua contribució neta al PIB ha sigut lleument positiva en 2024. Les exportacions han millorat lleugerament, però han continuat amb falta de dinamisme malgrat la favorable evolució de la demanda externa global. Per part seua, les importacions han crescut a un ritme reduït, a conseqüència de la debilitat de la demanda interna i de la inversió.

El creixement del PIB en 2024 també ha sigut dispar entre els **sectors econòmics**. L'augment del creixement s'ha degut principalment als **servicis**, que han experimentat canvis estructurals després de la pandèmia, entre els quals cal destacar una reorientació més ràpida cap a una economia més basada en el coneixement, la transició ecològica i canvis en els patrons de despesa en consum[4]. Per part seua, la **indústria** ha continuat mostrant debilitat a causa d'una conjunció de factors estructurals i cíclics. Este sector s'ha vist més afectat que els servicis per les condicions encara restrictives derivades de l'anterior cicle d'enduriment de la política monetària i pels alts costos dels inputs, així com per la pèrdua de quota d'exportació de la zona de l'euro i per l'elevada incertesa associada a les tensions geopolítiques.

Quadre 1.5

VALOR AFEGIT PER ACTIVITAT ECONÒMICA EN LA ZONA EURO, 2023-2024
(Taxes de variació interanuals)

	2023	2024	2024			
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
Total	**0,7**	**0,9**	**0,7**	**0,7**	**1,0**	**0,8**
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	0,3	-0,6	0,6	-1,5	-0,9	-0,7
Indústria, inclosa energia	-1,3	-1,0	-1,4	-1,3	-0,2	-1,6
Construcció	1,3	-1,6	-1,6	-2,1	-2,0	-1,3
Comerç, transport i hostaleria	-0,1	0,8	0,5	0,6		1,3
Informació i comunicacions	4,6	3,9	4,1	3,2	3,8	4,1
Act. Financeres i segurs	-1,3	0,5	0,3	0,2	0,6	0,3
Act. Immobiliàries	1,7	1,9	1,8	2,0	2,0	1,7
Act. Professionals	1,5	1,9	2,1	2,3	2,0	1,2
Adm. pública, sanitat i educació	1,1	1,6	1,1	1,5	1,7	1,8
Altres servicis	3,9	1,2	1,4	1,0	1,0	1,3
Impostos nets s/ productes	-1,9	0,8	-1,4	-0,9	0,7	4,9

Font: Butlletí econòmic del BCE, nombre 3/2025.

Finalment, cal indicar que la **taxa de variació interanual del PIB** real ha sigut dispar en el conjunt de països de la zona euro, on cinc han experimentat un retrocés: Àustria (-1,2 %), Letònia (-0,4 %), Estònia (-0,3 %) i Alemanya i Finlàndia (-0,2 %), com s'observa en el Quadre 1.6. Per contra, destaquen les pujades registrades a Malta amb un 6 %, Croàcia amb un 3,8 %, Xipre amb un 3,4 % i Espanya amb un 3,2 %.

4. ***Informe Anual 2024***. Banc Central Europeu

Quadre 1.6

CREIXEMENT DEL PIB REAL I DE L'ÍNDEX HARMONITZAT DE PREUS AL CONSUM (IAPC) ALS PAÏSOS DE LA ZONA EURO, 2023-2024

(Taxes de variació interanual)

País	PIB real		IAPC	
	2023	2024	2023	2024
Bèlgica	1,3	1,0	2,3	4,3
Alemanya	-0,3	-0,2	6,0	2,5
Estònia	-3,0	-0,3	9,1	3,7
Irlanda	-5,5	1,2	5,2	1,3
Grècia	2,3	2,3	4,2	3,0
Espanya	**2,7**	**3,2**	**3,4**	**2,9**
França	0,9	1,2	5,7	2,3
Croàcia	3,3	3,8	8,4	4,0
Itàlia	0,7	0,7	5,9	1,1
Xipre	2,6	3,4	3,9	2,3
Letònia	2,9	-0,4	9,1	1,3
Lituània	0,3	2,7	8,7	0,9
Luxemburg	-0,7	1,0	2,9	2,3
Malta	6,8	6,0	5,6	2,4
Països Baixos	0,1	0,9	4,1	3,2
Àustria	-1,0	-1,2	7,7	2,9
Portugal	2,6	1,9	5,3	2,7
Eslovènia	2,1	1,6	7,2	2,0
Eslovàquia	1,4	2,0	11,0	3,2
Finlàndia	-0,9	-0,2	4,3	1,0

Font: Eurostat.

1.2.1.2. Preus

La **inflació general mitjana de la zona euro**, mesura per l'índex harmonitzat de preus de consum (IAPC), ha continuat moderant-se en 2024 i s'ha situat en el 2,4 % el mes de desembre, mig punt per davall del registrat un any abans (Quadre 1.7). En termes mitjans, la taxa de variació de l'índex general s'ha situat en el 2,4 %, inferior en tres punts al de l'any precedent.

Quadre 1.7

EVOLUCIÓ DE PREUS I COSTOS EN LA ZONA EURO, 2023-2024
(Taxes de variació interanual)

IPCA I ELS SEUS COMPONENTS	2023	2024	2024			
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
Índex general	5,4	2,4	2,5	2,2	2,2	2,3
Béns	5,7	1,1	1,3	0,6	0,8	1,2
- Alimentari [1]	10,9	2,9	4,0	2,6	2,3	2,7
Aliments elaborats	11,4	3,2	4,4	2,9	2,7	2,8
Aliments no elaborats	9,1	1,9	2,8	1,4	1,2	2,3
- Béns industrials	2,9	0,0	0,1	0,6	-0,3	-0,2
Béns industrials no energètics	5,0	0,8	1,6	0,7	0,5	0,6
Energia	-2,0	-2,2	-3,9	0,0	-2,7	-2,2
Servicis	4,9	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9

ALTRES INDICADORS	2023	2024	2024			
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
Preus industrials [2]	-2,1	-4,2	-7,9	-4,4	-2,7	-1,5
Preus del petroli (EUR/barril)	76,4	76,0	76,5	85,0	72,7	69,9
Preus matèries primeres no energètiques	-14,0	5,1	-7,5	9,4	8,2	11,8

[1] Incloses begudes alcohòliques i tabac.
[2] Exclosa la construcció.
Font: Publicació 3, 2025 del BCE i Dadesmacro.

L'evolució dels preus dels **béns industrials no energètics** ha sigut el component que més ha contribuït a la moderació de la inflació, ja que tant el component d'aliments com el de béns industrials no energètics de l'IAPC van registrar, al desembre de 2024, taxes d'inflació més baixes respecte al mateix mes de 2023: 3,5 i 2 punts percentuals, respectivament. En el conjunt de 2024, la inflació dels béns no energètics s'ha situat en el 0,8 %, enfront del 5 % de l'any precedent.

Els preus de **l'energia** han sigut més baixos que en 2023, en mitjana, i han registrat taxes de variació interanual negatives durant una bona part de l'any. A l'inici de l'any, les baixades es van deure principalment a la dinàmica dels preus del gas i l'electricitat, mentres que a partir d'agost van estar determinades pels preus dels combustibles per a transport. La volatilitat dels mercats energètics majoristes associada a la guerra de Rússia contra Ucraïna i a l'efecte de base de l'evolució de l'any anterior han accentuat el perfil irregular dels preus de l'energia en 2024.

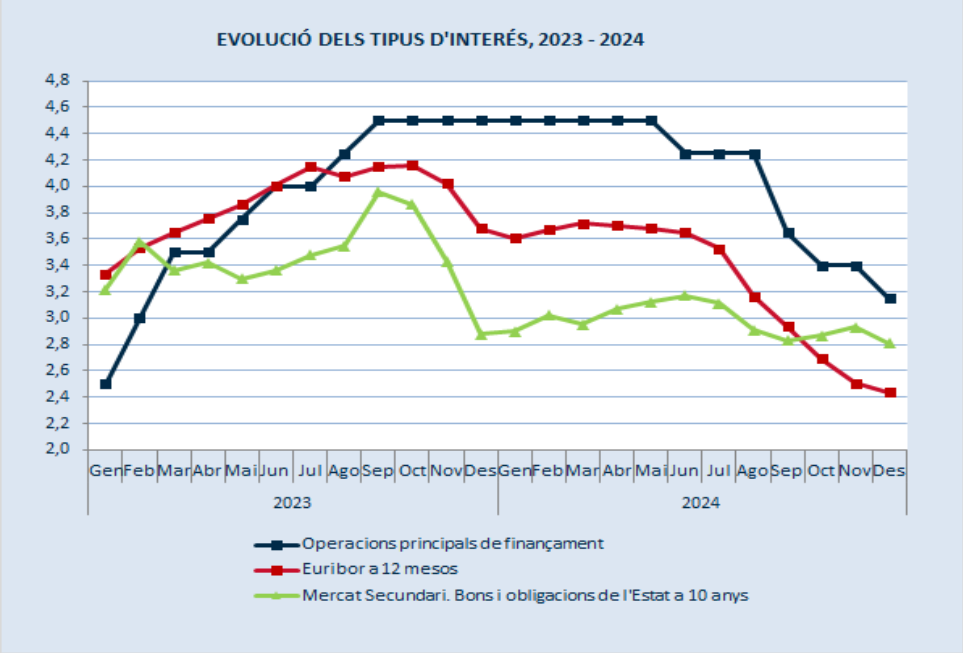
L'evolució dels preus dels **aliments** ha contribuït substancialment a la desinflación, amb moderació de les taxes de variació interanual dels preus dels aliments tant elaborats com no elaborats. La inflació dels aliments ha mostrat una certa volatilitat, degut en part a les fluctuacions dels preus dels aliments no elaborats, especialment de les fruites i hortalisses, vinculades a unes condicions meteorològiques adverses.

1.2.1.3. Tipus d'interès

La **baixada dels tipus d'interés oficials del BCE**[5] es va fer efectiva a partir del 12 de juny de 2024, en 25 punts bàsics, fins a situar-se en el 4,25 %. Posteriorment, en els mesos de setembre, octubre i desembre s'han acordat de nou reduccions, finalitzant en el 3,15 %, com es pot observar en el Gràfic 1.4.

5. Referits als tipus d'interés aplicables a les operacions principals de finançament.

Gràfic 1.4



Els **rendiments del deute públic** de la zona euro s'han reduït en 2024, registrant el tipus més baix el mes de desembre (2,81 %), com s'arreplega en el Quadre 1.8, passant en termes mitjans del 3,27 % en 2023 al 2,97 % en 2024.

Quadre 1.8

RENDIMENTS DEL DEUTE PÚBLIC A LLARG TERMINI*, 2020-2024

	Zona euro	Alemanya	Espanya	Bèlgica	França	Itàlia
2020	**0,21**	-0,51	0,38	-0,15	-0,15	1,95
2021	**0,20**	-0,37	0,35	-0,01	0,01	1,17
2022	**2,04**	1,14	2,18	1,73	1,70	0,81
2023	**3,27**	2,43	3,48	3,09	2,99	3,16
2024	**2,97**	**2,32**	**3,15**	**2,93**	**2,97**	**3,71**
2024 Gener	**2,90**	2,18	3,18	2,81	2,74	3,81
Febrer	**3,02**	2,33	3,27	2,95	2,85	3,87
Març	**2,95**	2,35	3,19	2,91	2,82	3,70
Abril	**3,07**	2,45	3,27	3,01	2,97	3,86
Mai	**3,12**	2,52	3,30	3,06	3,03	3,84
Juny	**3,17**	2,48	3,35	3,12	3,15	3,94
Juliol	**3,11**	2,46	3,28	3,06	3,14	3,83
Agost	**2,91**	2,21	3,07	2,83	2,94	3,68
Setembre	**2,83**	2,17	2,99	2,79	2,90	3,57
Octubre	**2,87**	2,23	2,96	2,84	2,99	3,50
Novembre	**2,93**	2,31	3,05	2,92	3,09	3,57
Desembre	**2,81**	2,18	2,89	2,80	3,01	3,32

n.d.: no disponible

Tipus d'interés dels bons a 10 anys.

Font: Banc d'Espanya. Butlletí estadístic

1.2.2. Variables pressupostàries

En la zona euro, el saldo pressupostari de les Administracions públiques ha millorat en 2024. La ràtio de **dèficit** de les Administracions públiques ha disminuït des del 3,5 % del PIB en 2023 fins al 3,1 % en 2024, com es recull en el Quadre 1.9. La ràtio de deute públic ha augmentat lleugerament fins a situar-se en el 87,4 % del PIB (87,3 % en 2023), a causa d'un major increment interanual del deute que del PIB.

Quadre 1.9

DÈFICIT I DEUTE DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES ZONA EURO, 2019-2023
(En percentatge del PIB)

PAÍS	Superàvit (+) o Dèficit (-)					Deute brut				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Bèlgica	-2,0	-9,0	-5,5	-3,9	-3,9	97,6	111,9	107,9	104,3	105,2
Alemanya	1,5	-4,3	-3,6	-2,5	-2,5	59,6	68,8	69,0	66,1	63,6
Estònia	0,1	-5,4	-2,5	-1,0	-3,4	8,5	18,6	17,8	18,5	19,6
Irlanda	0,5	-5,0	-1,5	1,7	1,7	57,1	58,1	54,4	44,4	43,7
Grècia	0,8	-9,8	-7,0	-2,5	-1,6	180,6	207,0	195,0	172,7	161,9
Espanya	**-3,1**	**-10,1**	**-6,7**	**-4,7**	**-3,6**	**98,2**	**120,3**	**116,8**	**111,6**	**107,7**
França	-2,4	-8,9	-6,6	-4,8	-5,5	97,9	114,9	113,0	111,9	110,6
Croàcia	0,2	-7,2	-2,5	0,1	-0,7	70,4	86,1	77,5	67,8	63,0
Itàlia	-1,5	-9,4	-8,7	-8,6	-7,4	134,2	155,0	147,1	140,5	137,3
Xipre	0,9	-5,7	-1,8	2,7	3,1	93,0	114,9	99,3	85,6	77,3
Letònia	-0,5	-4,4	-7,2	-4,6	-2,2	36,7	42,7	44,4	41,8	43,6
Lituània	0,5	-6,5	-1,1	-0,6	-0,8	35,8	46,2	43,4	38,1	38,3
Luxemburg	2,2	-3,4	0,5	-0,3	-1,3	22,4	24,6	24,5	24,7	25,7
Malta	0,8	-9,4	-7,6	-5,5	-4,9	40,0	52,2	53,9	51,6	50,4
Països Baixos	1,8	-3,7	-2,2	-0,1	-0,3	48,6	54,7	51,7	50,1	46,5
Àustria	0,6	-8,0	-5,8	-3,3	-2,7	70,6	82,9	82,5	78,4	77,8
Portugal	0,1	-5,8	-2,9	-0,3	1,2	116,6	134,9	124,5	112,4	99,1
Eslovènia	0,7	-7,6	-4,6	-3,0	-2,5	65,4	79,6	74,4	72,5	69,2
Eslovàquia	-1,2	-5,3	-5,2	-1,7	-4,9	48,0	58,8	61,1	57,7	56,0
Finlàndia	-0,9	-5,6	-2,8	-0,4	-2,7	64,9	74,7	72,6	73,5	75,8
Zona euro	**-0,5**	**-7,0**	**-5,2**	**-3,7**	**-3,6**	**84,1**	**97,2**	**94,8**	**90,8**	**88,6**

Font: Eurostat

1.2.3. Variables de caràcter social

1.2.3.1. Ocupació

El **mercat de treball en la zona euro** ha millorat en el conjunt de 2024. Com s'observa en el Quadre 1.10, la **taxa d'ocupació** de la UE-27, per a les persones d'edats compreses entre els 20 i 64 anys, ha sigut del 75,8 % (75,3 % en 2023). No obstant això, es continuen constatant importants diferències entre països. En 2024, huit països superen el 80 %, destacant Països Baixos amb una taxa d'ocupació del 83,5 %, Malta amb 83 %, República Txeca amb 82,3 % i Suècia amb 81,9 %. El grup de països amb taxes entre el 70 % i el 80 % inclou a la gran majoria (entre ells Espanya) i només tres països es queden per davall del 70 %: Romania (69,5 %), Grècia (69,3 %) i Itàlia (67,1 %).

Quadre 1.10

TAXES D'OCUPACIÓ PER SEXES, 2023-2024

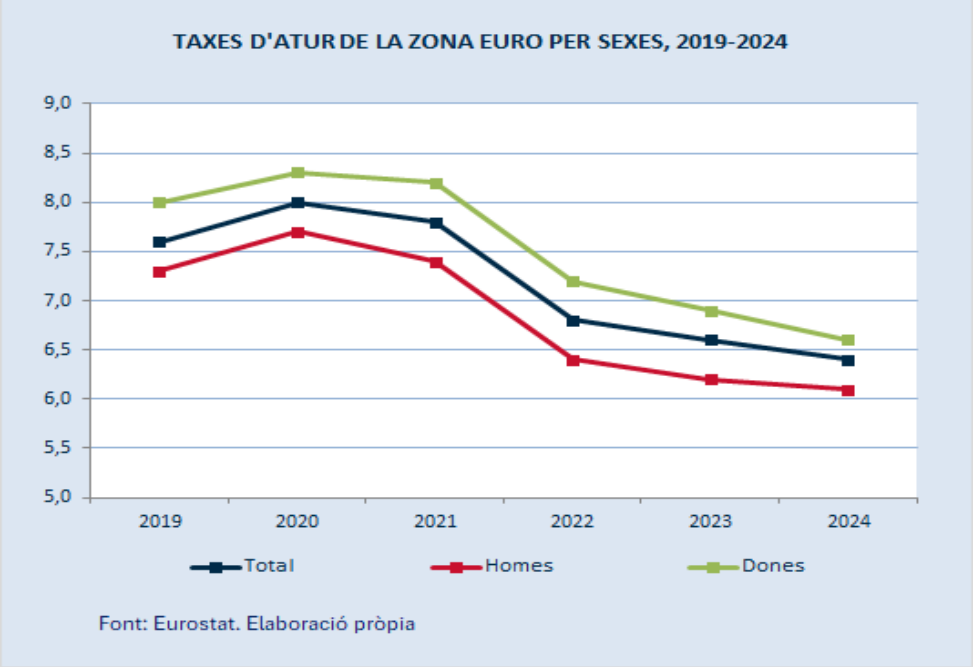
De 20 a 64 anys

	2023			2024		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Bèlgica	75,9	68,3	72,1	76,3	68,3	72,3
Bulgària	79,9	72,6	76,2	80,3	73,1	76,8
República Txeca	88,4	74,5	81,7	88,4	75,8	82,3
Dinamarca	82,6	77,0	79,8	83,4	76,9	80,2
Alemanya	84,9	77,2	81,1	84,9	77,6	81,3
Estònia	83,3	80,9	82,1	82,6	80,9	81,8
Irlanda	84,2	74,3	79,1	84,5	75,2	79,8
Grècia	77,4	57,6	67,4	78,7	59,9	69,3
Espanya	**75,7**	**65,4**	**70,5**	**76,3**	**66,5**	**71,4**
França	77,2	71,7	74,4	78,1	72,2	75,1
Croàcia	74,6	66,9	70,8	76,5	70,6	73,6
Itàlia	76,0	56,5	66,3	76,8	57,4	67,1
Xipre	84,2	75,2	79,5	85,0	75,0	79,8
Letònia	79,1	76,0	77,5	79,1	75,8	77,4
Lituània	79,2	77,7	78,5	79,9	78,5	79,2
Luxemburg	78,2	71,4	74,8	76,9	71,4	74,2
Hongria	85,2	76,1	80,7	85,0	77,1	81,1
Malta	87,7	73,6	81,3	89,0	75,6	83,0
Països Baixos	87,4	79,6	83,5	87,3	79,7	83,5
Àustria	81,1	73,3	77,2	80,8	73,9	77,4
Polònia	83,8	72,0	77,9	84,1	72,5	78,4
Portugal	80,9	75,4	78,0	81,4	75,7	78,5
Romania	78,2	59,1	68,7	78,4	60,3	69,5
Eslovènia	80,4	74,3	77,5	81,1	75,1	78,3
Eslovàquia	81,3	73,6	77,5	82,5	73,6	78,1
Finlàndia	78,3	78,1	78,2	77,3	76,6	77,0
Suècia	84,9	80,2	82,6	83,9	79,9	81,9
ZONA EURO	**79,7**	**69,8**	**74,7**	**80,1**	**70,5**	**75,3**
UE-27	**80,4**	**70,2**	**75,3**	**80,8**	**70,8**	**75,8**

Font: Eurostat.

En mitjana, la **taxa d'atur** s'ha situat, en 2024, en la zona euro, en el 6,4%, dos dècimes per davall de l'aconseguida l'any precedent, com pot observar-se en el Gràfic 1.5. La taxa d'atur entre els hòmens s'ha reduït fins al 6,1 % i entre les dones al 6,6 %.

Gràfic 1.5



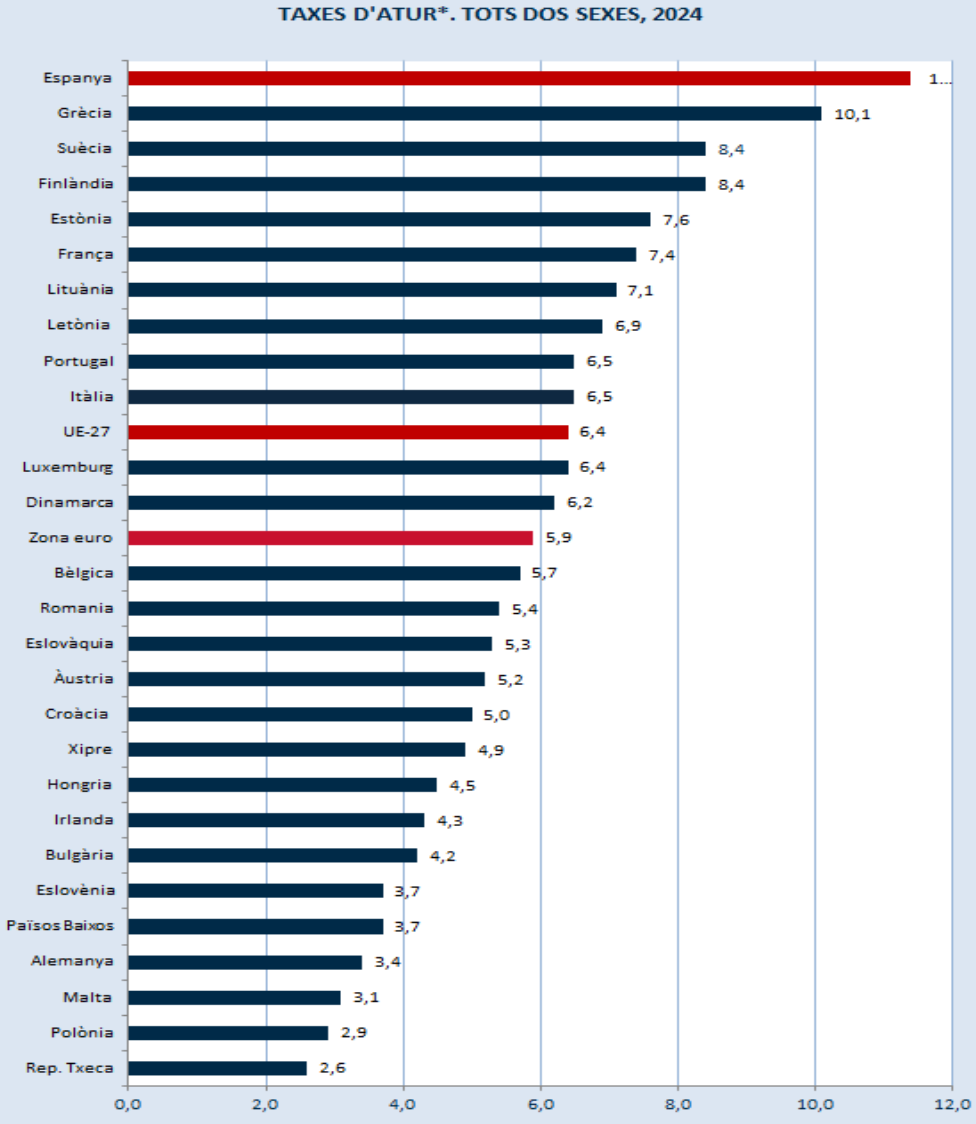
Font: Eurostat. Elaboració pròpia

Les taxes d'atur[6] més elevades s'han registrat a Espanya, amb un 11,4 % sobre el total de la població activa, seguida de Grècia, amb un 10,1 %. Per contra, República Txeca, amb un 2,6 %; Polònia, amb un 2,9 %; Malta, amb un 3,1 %, i Alemanya, amb un 3,4 %, han sigut els països de la UE-27 amb menor taxa de desocupació, com s'observa en el Gràfic 1.6.

En el quart trimestre de 2024, el nombre de **persones parades** se situava en 10.605.000 persones en la zona euro, amb un descens de 575.000 respecte al mateix període de l'any anterior.

6. Considerant la població entre 15 i 75 anys.

Gràfic 1.6

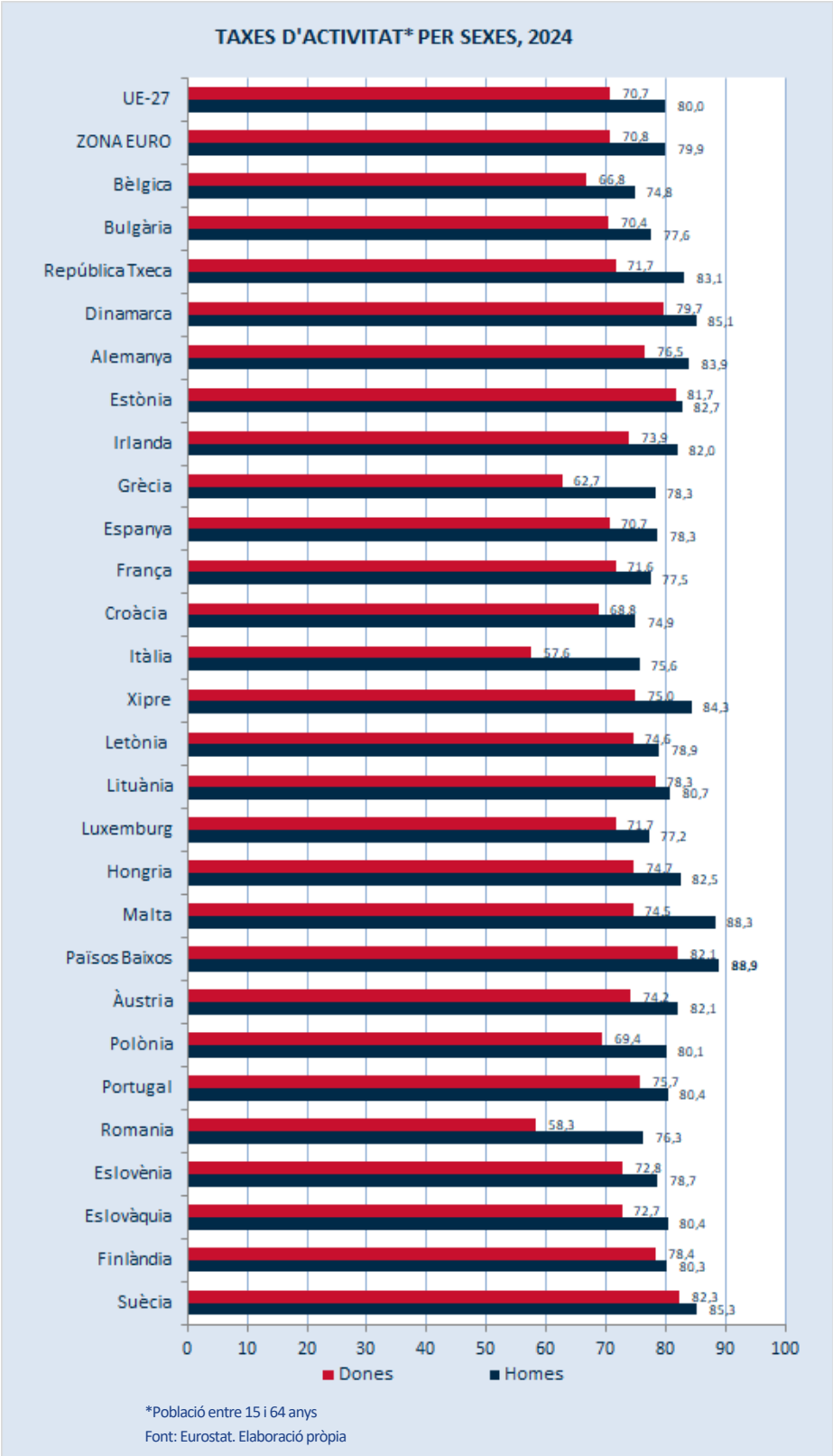


*Relativa a la població activa entre 15 i 74 anys
Font: Eurostat. Elaboració pròpia.

La **població** activa en la zona euro ha augmentat durant 2024, així com la taxa d'activitat,que s'ha elevat fins el 75,4 %.

El Gràfic 1.7 recull les taxes d'activitat per sexes, als països de la zona euro i a la UE-27, en 2024. Les taxes d'activitat dels hòmens superen a les de dones en tots els països, si bé les diferències són molt més reduïdes als països nòrdics. En la zona euro, un 79,9% dels hòmens entre 15 i 64 anys està incorporat al mercat de treball, enfront del 70,8% de les dones.

Gràfic 1.7



*Població entre 15 i 64 anys

Font: Eurostat. Elaboració pròpia

En el Quadre 1.11 es mostra el percentatge de persones assalariades que tenen un **contracte de duració determinada**, considerant la població entre 15 i 64 anys. En la zona euro este percentatge s'ha situat en el 13,7 %, amb un alt grau de dispersió, des del 1,6 % de Lituània, fins al 26 % dels Països Baixos. Espanya, al costat de Portugal, han registrat la segona major taxa de temporalitat amb un 16 %, si bé durant l'any 2024 s'ha reduït en 1,3 punts percentuals.

Quadre 1.11

PERCENTATGE DE PERSONES ASSALARIADES AMB CONTRACTE DE DURACIÓ DETERMINADA 2023-2024

De 15 a 64 anys

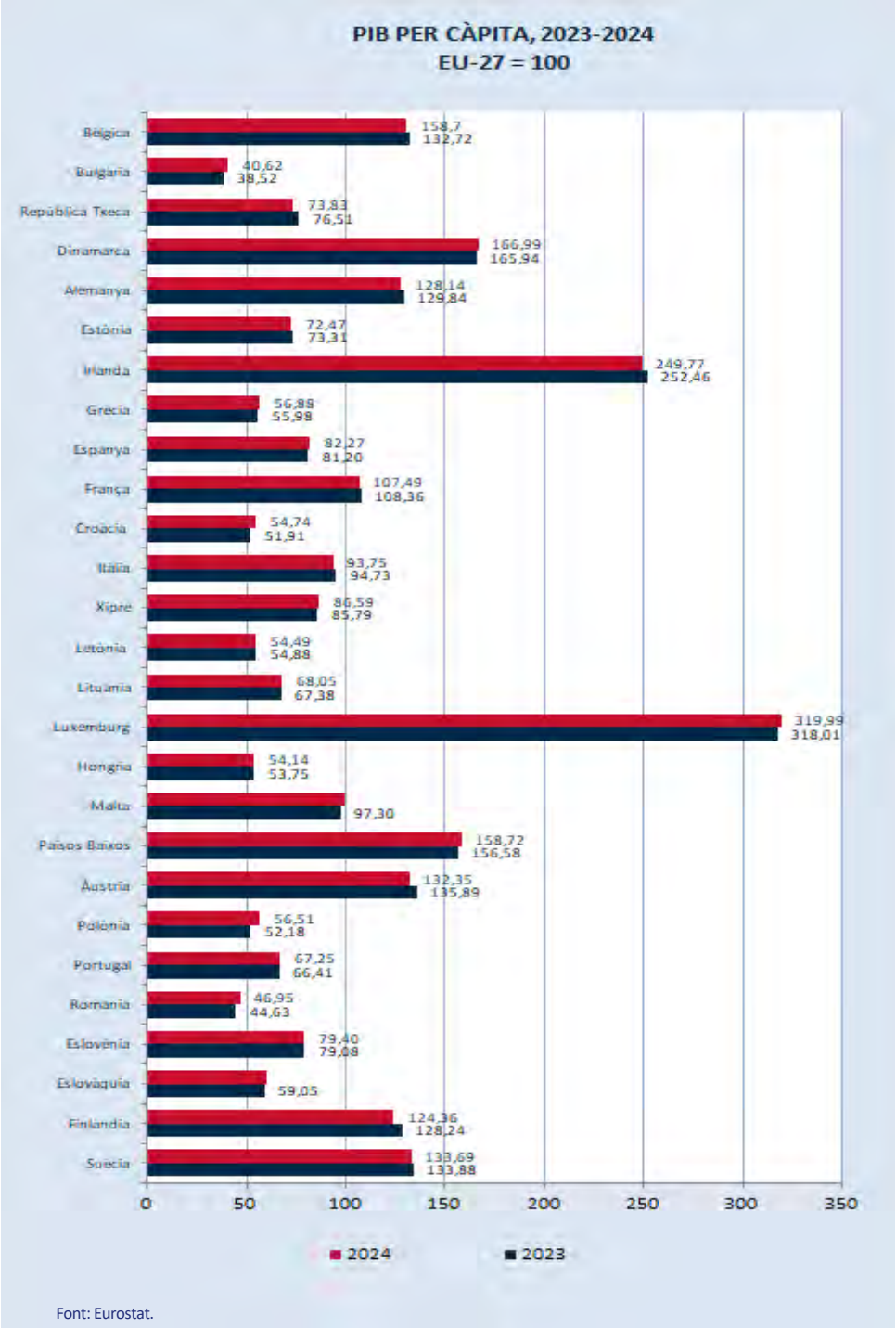
	2023			2024		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Bèlgica	8,3	10,4	9,3	8,6	10,9	9,7
Bulgària	3,2	2,8	3,0	3,0	2,6	2,8
República Txeca	5,5	8,7	7,0	6,1	9,3	7,6
Dinamarca	9,0	11,5	10,2	11,8	13,4	12,6
Alemanya	12,3	11,6	12,0	11,5	11,2	11,4
Estònia	3,3	3,1	3,2	4,3	3,5	3,9
Irlanda	7,5	9,2	8,3	6,6	8,0	7,3
Grècia	8,8	13,1	10,8	7,7	11,6	9,5
Espanya	**15,1**	19,6	**17,3**	**13,6**	18,5	**16,0**
França	14,8	16,2	15,5	14,8	15,6	15,2
Croàcia	9,4	12,8	11,1	7,6	10,3	9,0
Itàlia	14,8	17,7	16,1	13,5	16,3	14,8
Xipre	10,9	16,5	13,7	10,3	17,9	14,1
Letònia	3,0	2,2	2,6	2,7	1,9	2,3
Lituània	1,9	1,9	1,9	1,7	1,6	1,6
Luxemburg	6,8	8,2	7,4	8,9	10,1	9,5
Hongria	5,0	4,9	5,0	5,1	4,4	4,7
Malta	8,4	9,5	8,9	10,4	8,5	9,6
Països Baixos	25,0	29,1	27,0	24,2	27,9	26,0
Àustria	9,2	8,8	9,0	8,5	8,3	8,4
Polònia	14,2	16,3	15,3	13,8	16,0	14,9
Portugal	17,1	17,9	17,5	15,8	16,3	16,0
Romania	3,4	1,3	2,5	2,4	1,1	1,8
Eslovènia	9,5	13,2	11,2	9,6	11,7	10,6
Eslovàquia	3,8	4,7	4,2	3,5	4,1	3,8
Finlàndia	13,1	17,3	15,2	12,6	17,4	15,1
Suècia	12,4	15,5	13,9	11,5	13,8	12,6
ZONA EURO	**13,6**	**15,3**	**14,4**	**12,8**	**14,5**	**13,7**
UE-27	**12,6**	**14,2**	**13,4**	**11,9**	**13,6**	**12,7**

Font: Eurostat.

1.2.3.2. PIB per càpita

El **PIB per càpita** es un dels principals indicadors utilitzats per a l'anàlisi econòmic i per a les comparacions espacials i temporals internacional. Els valors del PIB nominal per càpita, prenent com EU-27=100, són els que s'arrepleguen en el Gràfic 1.8.

Gràfic 1.8



Font: Eurostat.

En 2024, encapçala esta classificació Luxemburg, amb un valor de 319,99, seguit d'Irlanda (249,77) i Dinamarca (166,99). En l'extrem oposat, es troben Bulgària i Romania, amb 40,62 i 46,95, respectivament. Espanya, amb un valor de 82,27, se situa per davall de la mitjana

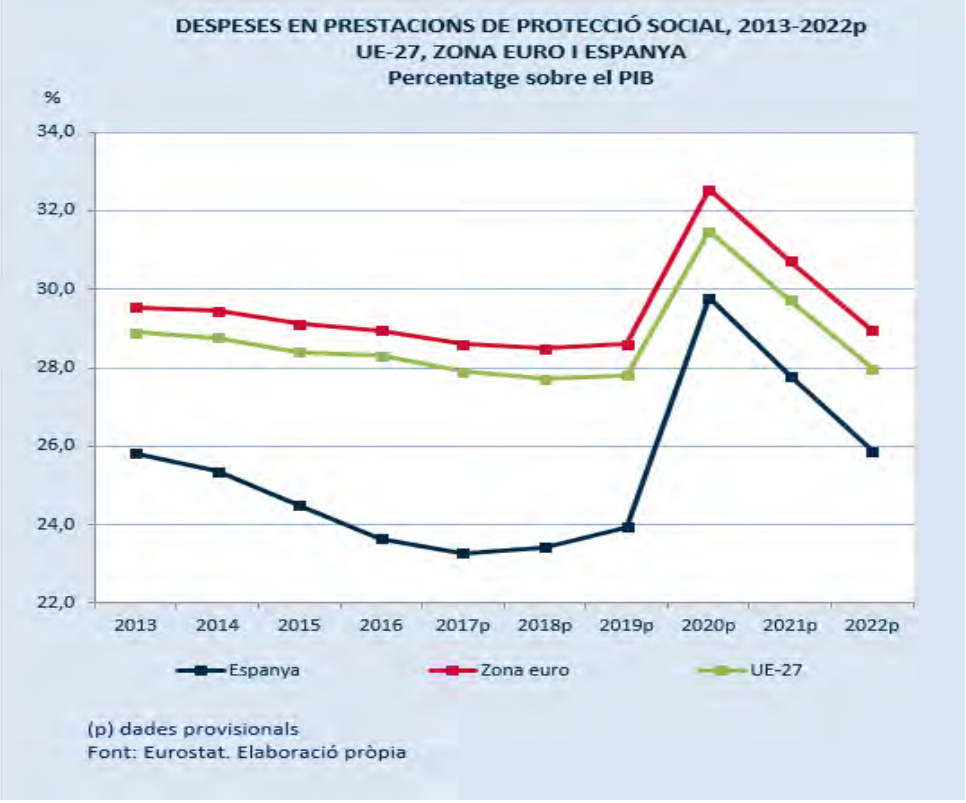
de la Unió Europea, havent-se registrat un lleuger augment respecte a l'any anterior (81,20 en 2023).

1.2.3.3. Protecció social

Dins de la UE, la mitjana de les **despeses de protecció social**[7] **en percentatge del PIB** l'any 2022, última dada publicada per Eurostat, ha mantingut importants disparitats entre els Estats membres. Este percentatge ha sigut més elevat a França (34 %), Àustria (30,4 %), Finlàndia (30,1 %), Alemanya (30 %) i Itàlia (29,8 %), mentres que Irlanda (11,4 %), Malta (14,2 %) i Estònia (15,7 %) han registrat els percentatges més baixos. Espanya va aconseguir un percentatge del 25,9 %, com s'arreplega en el Gràfic 1.9 i en el Quadre 1.12.

Estes xifres reflecteixen, en part, les diferències de nivells de vida, però també la diversitat dels sistemes nacionals de protecció social, així com de les estructures demogràfiques, econòmiques, socials i institucionals pròpies de cada país.

Gràfic 1.9



7. Inclou vellesa, supervivència, malalties i cures de la salut, família i infància, invalidesa, desocupació, allotjament i altres prestacions.

Quadre 1.12

DESPESES EN PROTECCIÓ SOCIAL, 2018-2022

En percentatge sobre el PIB

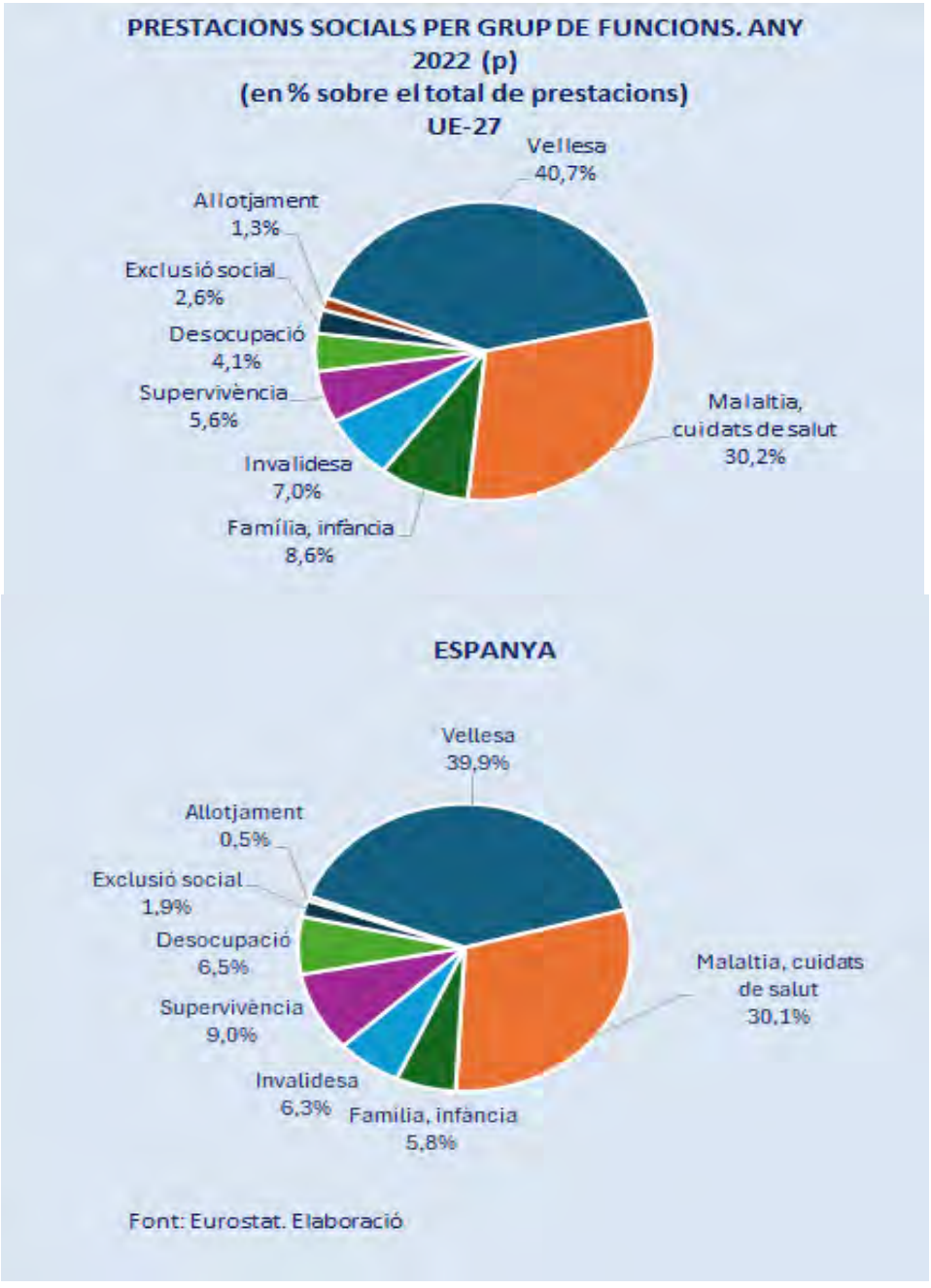
PAÍS	2018	2019	2020	2021	2022	Dif 22/21
Bèlgica	28,7	28,7	32,7	30,0	29,0	*-1,0*
Bulgària	16,8	16,6	18,7	18,9	18,7	*-0,2*
República Txeca	18,2	18,5	21,5	21,2	19,9	*-1,2*
Dinamarca	31,9	31,8	33,4	31,0	28,1	*-3,0*
Alemanya	29,1	29,6	32,4	31,4	30,0 p	*-1,4*
Estònia	16,0	16,1	19,0	17,2	15,7	*-1,5*
Irlanda	13,8	13,4	15,0	13,2	11,4	*-1,7*
Grècia	25,5 p	25,4 p	29,5 p	27,1 p	24,3 p	*-2,8*
Espanya	**23,4**	**24,0**	**29,8 p**	**27,8 p**	**25,9 p**	***-1,9***
França	33,8	33,5	38,0	35,7	34,0 p	*-1,8*
Croàcia	21,1	21,0	23,8	22,2	20,7	*-1,6*
Itàlia	28,7	29,1	34,2 p	31,4 p	29,8 p	*-1,7*
Xipre	17,6	18,5	24,6	22,3	21,0	*-1,3*
Letònia	15,2	15,6	17,5 p	19,3 p	17,7	*-1,6*
Lituània	15,8	16,5	19,5	18,5 p	16,6 p	*-1,9*
Luxemburg	21,4	21,7	24,3	21,9	22,0	*0,1*
Hongria	17,6	16,6	18,3	17,8	16,7	*-1,0*
Malta	14,0	14,2	18,3	16,5	14,2	*-2,3*
Països Baixos	28,4	28,2	32,0	30,1	27,1	*-3,0*
Àustria	29,2	29,4	34,1	32,8	30,4	*-2,5*
Polònia	19,7	21,2	23,7	22,9	21,1	*-1,8*
Portugal	24,0	24,0	27,4	26,8	24,7	*-2,1*
Romania	14,9	15,2	17,7	16,6	16,4	*-0,3*
Eslovènia	22,4	22,4	26,4	25,2 p	24,3 p	*-1,0*
Eslovàquia	17,9	17,8	19,6	19,4	18,2	*-1,1*
Finlàndia	30,3	30,2	32,1	31,3	30,1	*-1,2*
Suècia	28,5	27,9	29,5	28,0	27,2 p	*-0,7*
ZONA EURO	**28,5 p**	**28,6 p**	**32,5 p**	**30,7 p**	**29,0 p**	***-1,8***
UE-27	**27,7 p**	**27,8 p**	**31,5 p**	**29,7 p**	**28,0 p**	***-1,8***

(p) Dades provisionals
Font: Eurostat.

El repartiment de les **prestacions socials per grups de funcions a la Unió Europa i Espanya** es pot observar en el Gràfic 1.10. El major percentatge a la UE-27 es destina a vellesa, amb un 40,7 % del total (39,1 % a Espanya); seguit de malaltia i cures de salut, amb un 30,2 % (30,1 % a Espanya); família i infància, un 8,6 % (5,8 % a Espanya); invalidesa, un 7 % (6,3 % Espanya); supervivència, un 5,6 % (9 % a Espanya); desocupació,

4,1 % (6,5 % a Espanya); exclusió social, un 2,6 % (1,9 % Espanya), i allotjament, un 1,3 % (0,5 % Espanya).

Gràfic 1.10



1.3. ECONOMIA ESPANYOLA

1.3.1. Producte interior brut (PIB)

L'economia espanyola ha tancat l'any 2024 amb un **creixement mig anual del 3,2%**, segons les xifres de la Comptabilitat Nacional Trimestral (CNTR), publicades per l'INE. Un avanç superior a l'aconseguit un any abans (2,7 %) i significativament superior al registrat en la zona euro (0,9 %), com es pot observar en el Quadre 1.13 i en el Gràfic 1.11.

Quadre 1.13

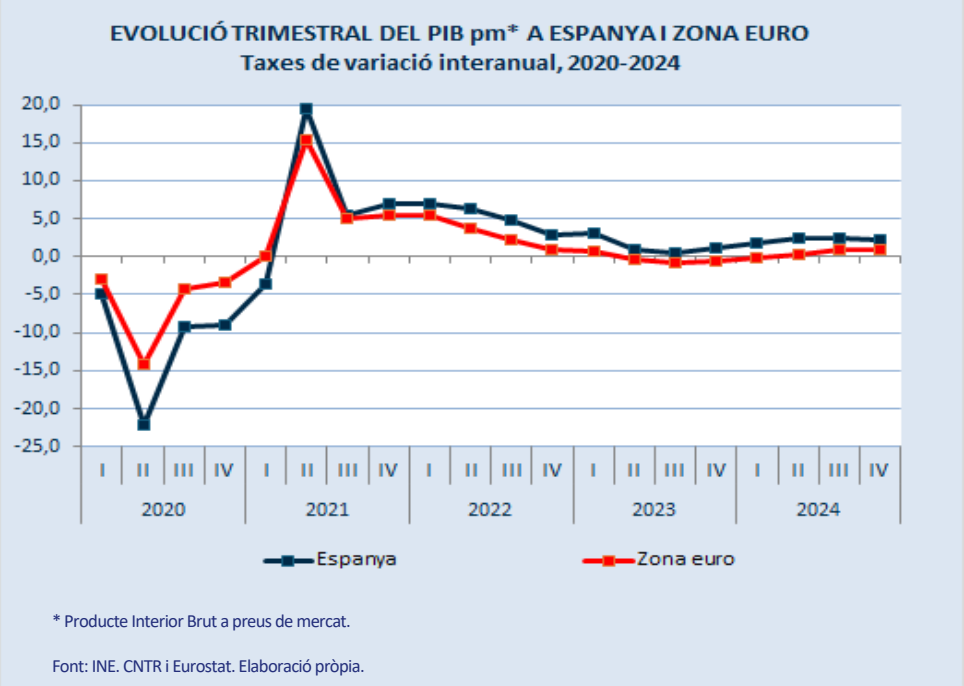
PIB TRIMESTRAL. TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL, 2023-2024

Volum encadenat referència 2015, ajustat d'estacionalitat i calendari

	2023	2024	2023				2024			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Espanya	2,7	3,2	4,6	2,3	1,7	2,3	2,8	3,5	3,4	3,3
Zona euro	0,4	0,9	1,3	0,5	0,1	0,2	0,5	0,5	1,0	1,2

Font: INE (Comptabilitat Nacional Trimestral d'Espanya) i Eurostat.

Gràfic 1.11



* Producte Interior Brut a preus de mercat.

Font: INE. CNTR i Eurostat. Elaboració pròpia.

1.3.1.1. El PIB des del costat de la demanda

La **demanda nacional** ha tingut una contribució positiva de 2,8 punts percentuals en el creixement del PIB en 2024, enfront de l'aportació de 1,7 punts de l'any anterior, amb un avanç important en el consum i més moderat en la inversió, com s'arreplega en el Quadre 1.14.

Quadre 1.14

EVOLUCIÓ TRIMESTRAL DEL PIB pm - COMPONENTS DE LA DEMANDA, 2023-2024

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari

Volum encadenat referència 2020

Taxes de variació interanuals

OPERACIONS	2023	2024	2023				2024			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Despeses en consum final	2,7	3,4	2,1	2,3	2,7	3,5	3,1	3,0	3,5	4,0
- De les llars	1,7	2,8	1,6	0,9	1,3	3,0	2,1	2,5	2,9	3,7
- De les ISFLSH[1]	4,9	5,2	2,8	6,9	5,5	4,5	7,3	3,8	5,2	4,7
- De les AA.PP.[2]	5,2	4,9	3,4	6,0	6,4	5,0	5,4	4,1	5,1	4,9
Formació bruta de capital fix	2,1	2,3	1,9	1,7	0,3	4,7	1,8	2,3	1,4	3,6
- Béns d'equip	1,1	2,3	-1,2	-0,7	0,4	6,3	0,5	2,7	0,0	6,1
- Construcció	3,0	2,6	4,9	3,2	0,0	3,9	1,8	2,6	2,9	3,0
- Prod. prop. Intel·lectual	1,0	1,2	-1,4	1,0	0,4	4,1	3,8	0,7	-0,8	1,3
Variació d'existències [*]	-0,8	-0,2	-0,8	-1,0	-0,5	-0,9	-0,3	-0,1	-0,1	-0,2
Demanda nacional [*]	**1,7**	**2,8**	**1,2**	**1,1**	**1,6**	**2,7**	**2,3**	**2,5**	**2,8**	**3,5**
Exportació de béns i servicis	2,8	2,9	9,0	1,8	0,0	0,7	1,7	2,6	4,6	3,0
Importació de béns i servicis	0,3	2,0	1,8	-1,5	-1,3	2,3	9,5	0,7	3,2	3,4
Demanda exterior neta [*]	1,0	0,4	2,6	1,3	0,5	-0,4	0,4	0,8	0,6	0,0
PIB a preus de mercat	**2,7**	**3,2**	**3,9**	**2,4**	**2,2**	**2,3**	**2,7**	**3,3**	**3,5**	**3,5**

[1] ISFLSH: Institucions sense fi de lucre al servici de les llars

[2] AA. PP.: Administracions Públiques

[*] Aportació al creixement del PIB a preus de mercat

Font: INE (Comptabilitat Nacional Trimestral d'Espanya).

La **despesa en consum final de les llars** ha registrat una pujada del 2,8% en el conjunt de l'any 2024, amb una acceleració en els últims mesos de l'any en què ha aconseguit una variació interanual del 3,7%.

Per part seua, **la despesa en consum final de les Administracions públiques** ha augmentat un 4,9 % en mitjana anual, registrant taxes de variació interanuals elevades al llarg de tot l'any.

La **variació d'existències** ha tingut una aportació negativa al creixement de dos dècimes, inferior a la de l'any anterior (-0,8 %).

Per part seua, la **formació bruta de capital fix** ha registrat un avanç del 2,3% en el conjunt de 2024, enfront del 2,1% de 2023. Per components, la inversió en construcció s'ha incrementat un 2,6 %, amb un perfil ascendent al llarg de l'any, i la inversió en béns d'equip ha crescut un 2,3 %, accelerant-se en l'últim període de l'any fins al 6,1 %. Per part seua, la despesa en els productes de la propietat intel·lectual ha avançat un 1,2 %, enfront del 1 % de l'any anterior.

L'any 2024 es tanca amb una contribució positiva de la **demanda externa** neta al creixement mitjà del PIB de 0,4 punts percentuals, sis dècimes menys que en 2023, a causa d'un creixement del 2,9 % de les exportacions de béns i servicis, lleugerament superior al

de l'any precedent, i del 2 % de les importacions, superior al 0,3 % de 2023.

1.3.1.2. El PIB des del costat de l'oferta

Des de la perspectiva de l'oferta, totes les activitats productives han registrat taxes de variació positives en 2024, en termes mitjans, però amb distinta intensitat, com s'observa en el Quadre 1.15

El major avanç sectorial s'ha experimentat en **l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca**, que ha augmentat un 8,3 %, enfront de l'avanç del 6,5 % de 2023, amb una clara desacceleració en l'últim trimestre, en el qual ha registrat un increment del 4,1 %.

D'altra banda, la **indústria** ha mostrat una pujada mitjana anual del 2,7 %, amb una evolució irregular al llarg de l'any, va tindre un avanç del 1,3 % en el primer trimestre i del 3,7 % del tercer trimestre. Per part seua, la indústria manufacturera ha crescut un 3,5 %, finalitzant l'any amb un augment del 3,6 %.

La **construcció** ha crescut un 2,1 % en el conjunt de l'any, similar increment a l'experimentat l'any anterior, amb taxes de variació positives durant tot l'any.

Els **servicis** han crescut un 3,7 % en el conjunt de l'any. Per branques, destaca la pujada en activitats immobiliàries (5,9 %), activitats professionals (4,2 %) i informació i comunicacions (3,7 %). Comerç, transport i hostaleria ha registrat una pujada mitjana anual del 3,4 %. Per part seua, l'activitat pública, educació i sanitat ha augmentat un 3,2 % i per davall de la mitjana han quedat altres servicis, amb un 2,5 %, i les activitats financeres i assegurances, amb un 1,7 %.

Quadre 1.15

EVOLUCIÓ TRIMESTRAL DEL PIB pm[1] - COMPONENTS DE L'OFERTA, 2023-2024

Volum encadenat referència 2020

Taxes de variació interanuals

OPERACIONS	2023	2024	2023				2024			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Agric., ramad., silvic. i pesca	6,5	8,3	-4,0	6,1	12,5	12,6	11,6	7,3	10,3	4,1
Indústria	0,7	2,7	2,7	-0,6	-0,7	1,3	1,3	3,4	3,7	2,7
Indústria manufacturera	2,1	3,5	4,4	0,8	1,0	2,2	1,9	4,7	4,0	3,6
Construcció	2,1	2,1	3,7	3,2	0,0	1,8	2,6	1,8	1,6	2,5
Servicis	3,3	3,7	4,6	3,1	3,0	2,7	3,4	3,9	3,6	3,7
- Comerç, transport i hostaleria.	4,4	3,4	7,3	4,1	4,2	2,0	2,1	3,5	3,0	4,9
- Informació i comunicacions	5,0	3,7	4,5	5,4	5,2	4,7	4,9	4,2	3,5	2,3
- Act. Financeres i assegurances	-0,5	1,7	-0,6	-0,8	2,1	-2,7	1,7	2,6	-0,2	2,9
- Act. Immobiliàries	3,3	5,9	3,4	3,8	1,6	4,3	6,4	5,2	7,2	5,0
- Act. Professionals	1,2	4,2	2,1	0,6	-0,4	2,3	3,5	5,6	4,4	3,3
- Adm. Pública, sanitat i educ.	3,0	3,2	3,3	2,8	2,9	2,9	3,4	3,0	3,9	2,6
- Altres servicis	6,3	2,5	9,1	3,7	6,2	6,2	3,4	5,2	-1,3	3,1
Impostos nets s/ productes	0,5	-1,0	2,4	0,4	0,0	-0,8	-2,7	-2,4	-0,2	1,2
PIB a preus de mercat	**2,7**	**3,2**	**3,9**	**2,4**	**2,2**	**2,3**	**2,7**	**3,3**	**3,5**	**3,5**

PIB pm[1]: producte interior brut a preus de mercat.

Font: INE (Comptabilitat Nacional Trimestral d'Espanya).

1.3.2. Mercat de treball

La **població activa** ha augmentat un 1,3 % en 2024, enfront de la pujada del 2,1 % de l'any anterior, com pot observar-se en el Quadre 1.16. La taxa d'activitat mitjana ha disminuït una dècima fins a situar-se en el 58,8 %.

En el quart trimestre, la **taxa d'activitat femenina** s'ha reduït fins al 53,6 %, sis dècimes per davall del seu nivell de finals de 2023; la masculina també ha mostrat una disminució d'una dècima en este mateix període. En el conjunt de l'any, la taxa d'activitat de les dones ha baixat fins al 54,2 %, inferior en dos dècimes a l'observada un any abans, mentres que entre els hòmens es mantenia en el 63,9 %.

Per edats, la població més jove ha registrat un avanç en les seues taxes d'activitat respecte a l'any anterior, passant del 31,1 % al 37,6 %, mentres que la població de 55 i més anys ho feia del 29,9 % al 30,4 %.

Quadre 1.16

EVOLUCIÓ DE POBLACIÓ ACTIVA I TAXA D'ACTIVITAT A ESPANYA, 2023-2024

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
Població activa. Taxes interanuals	**2,1**	**1,3**	**1,7**	**2,0**	**2,4**	**2,2**	**1,7**	**1,6**	**1,0**	**0,8**
Taxes d'activitat	**58,9**	**58,8**	**58,4**	**58,9**	**59,3**	**58,8**	**58,6**	**58,9**	**59,0**	**58,5**
- Entre 16 i 64 anys	75,8	75,9	75,2	75,8	76,4	75,9	75,6	76,0	76,3	75,6
- Per sexes:										
* Homes	63,9	63,9	63,4	64,1	64,6	63,8	63,7	63,9	64,3	63,7
* Dones	54,0	54,2	53,8	53,9	54,3	54,2	54,8	54,2	54,1	53,6
- Per edats:										
* Menors de 25 anys	37,1	37,6	34,7	36,9	40,6	36,3	36,0	37,3	40,9	36,3
* De 55 anys d'ara en avar	29,9	30,4	29,5	29,8	30,1	30,2	30,3	30,4	30,3	30,4

Font: INE (Enquesta de Població Activa). Elaboració pròpia

La **població ocupada** ha crescut en 471.700 persones, la qual cosa representa un augment del 2,2 % (3,1 % de 2023). Esta evolució ha permés un augment de la taxa d'ocupació fins al 67,2 %, 0,7 punts percentuals superior a la de 2023, com s'arreplega en el Quadre 1.17. Durant els tres primers trimestres de l'any, s'ha desaccelerat la generació d'ocupació, finalitzant amb un avanç similar a la mitjana anual (2,2 %).

L'ocupació ha experimentat un avanç positiu en tots els **sectors productius**, excepte en l'agricultura, que ha patit un descens del 2 %, però inferior a la caiguda de l'any anterior (-3,9 %). El major creixement l'ha experimentat la construcció (4,7 %), seguida de la indústria (2,6 %) i dels servicis (2,2 %).

Per **situació professional**, les persones assalariades han registrat, en el quart trimestre, un avanç interanual del 2,5 % i del 2,7 % en el conjunt de l'any, mentres que les no assalariades creixien un 0,4 % en l'últim trimestre i disminuïen 0,2 % de mitjana anual. La taxa d'asalarización ha aconseguit el 85,2 %, quatre dècimes superior a la de l'any anterior.

Per **tipus de contracte**, s'ha produït un avanç interanual de les persones assalariades amb contracte indefinit, encara que amb un increment inferior al registrat l'any precedent, mentres que els contractes temporals han descendit fins a un 4,4 % en el quart trimestre i han caigut un 5,7 % en 2024 (-16,4 % en 2023). La ràtio de temporalitat s'ha reduït fins al 15,9 %, 1,3 punts inferior a la de l'any anterior.

Quadre 1.17

EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ A ESPANYA, 2023-2024

Taxes de variació interanuals

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
Pobl. Ocupada	**3,1**	**2,2**	**2,2**	**3,2**	**3,4**	**3,6**	**3,0**	**2,0**	**1,8**	**2,2**
- Per sexes										
* Homes	2,4	2,0	1,7	2,7	2,2	2,8	2,7	1,5	1,4	2,3
* Dones	4,0	2,5	2,7	3,7	4,7	4,6	3,3	2,6	2,1	2,1
- Per duració jornada:										
Jornada completa	3,4	1,9	2,6	3,5	3,7	3,8	2,8	2,0	1,5	1,6
* Homes	2,4	1,8	1,6	2,6	2,2	2,9	2,2	1,5	1,5	2,0
* Dones	4,8	2,1	3,8	4,6	5,9	5,0	3,7	2,5	1,3	1,0
Jornada parcial	1,2	4,1	-0,2	1,3	1,0	2,7	4,1	2,3	3,9	6,2
* Homes	2,4	4,5	2,4	3,6	2,6	1,0	10,8	1,1	-0,3	6,7
* Dones	0,8	4,0	-1,1	0,5	0,4	3,4	1,7	2,8	5,5	6,0
- Persones assalariades	3,4	2,7	2,7	3,4	3,9	3,7	3,4	2,5	2,3	2,5
* Per duració contracte:										
Indefinits	8,8	4,3	11,9	10,0	7,9	5,6	5,7	4,4	3,5	3,9
Temporals	-16,4	-5,4	-26,2	-19,5	-11,5	-5,3	-7,2	-6,6	-3,4	-4,4
- Persones no assalaria	1,3	-0,2	-0,4	1,8	0,3	3,5	0,7	-0,5	-1,2	0,4
Ocupació per branques d'activitat										
- Agricultura	-3,9	-2,0	-8,8	-4,2	-3,7	1,6	-1,2	-0,6	1,3	-7,1
- Indústria	1,3	2,6	3,7	-1,6	1,1	2,0	0,7	5,4	2,3	1,9
- Construcció	3,2	4,7	-0,7	2,4	3,6	7,5	6,1	5,3	4,4	3,1
- Servicis	3,8	2,2	2,8	4,4	4,1	3,7	3,3	1,3	1,5	2,6
De mercat	4,4	2,1	2,6	5,7	5,3	3,9	3,7	0,6	1,1	3,0
De no mercat (a)	2,4	2,3	3,1	1,6	1,4	3,2	2,4	2,8	2,2	1,6
PRO MEMÒRIA. NIVELLS (%)										
Taxa d'ocupació (b)	66,5	67,2	65,1	66,9	67,2	66,8	66,3	67,4	67,7	67,5
Ràtio d'assalarització	84,8	85,2	84,7	84,7	85,1	84,8	85,0	85,0	85,5	85,0
Ràtio de temporalitat (c)	17,2	15,9	17,5	17,5	17,4	16,6	15,7	16,0	16,4	15,5
Ràtio de parcialitat (d)	13,3	13,6	13,7	13,5	12,5	13,5	13,8	13,6	12,8	14,0

(a) Servicis de no mercat engloben el sector de l'Administració Pública i Defensa, Seguretat Social Obligatòria, Educació, i Activitats Sanitàries i Servicis Socials. La resta de servicis integra els servicis de mercat.

(b) Població de 16 a 64 anys.

(c) En percentatge de persones assalariades.

(d) En percentatge de persones ocupades.

Font: INE (Enquesta de Població Activa). Elaboració pròpia

La **desocupació** ha disminuït en el conjunt de l'any un 5,7 %, per damunt de la caiguda de l'any anterior (-4,6 %) (Quadre 1.18). En termes absoluts, la desocupació s'ha situat en 2.770.700 persones en 2024, amb un descens de 166.800 persones respecte a l'any anterior.

La taxa d'atur ha descendit fins al 11,3 %, nou dècimes per davall a la registrada l'any precedent.

La **taxa d'atur de les dones** ha caigut un 1,2 %, situant-se en el 12,7 %, mentres que entre els hòmens ho feia cinc dècimes, reduint-se fins al 10,2 %, en termes mitjans.

D'altra banda, la **taxa d'atur de joves** continua sent elevada (26,5 %), encara que s'ha reduït 2,2 punts percentuals en 2024.

Per part seua, el nombre de persones parades de llarga duració representava el 38,6 % del total de la població parada (40,5 % en 2023). Per sexes, entre els hòmens este percentatge s'ha situat en el 43,1% (39,5% l'any anterior), mentres que entre les dones aconseguia el 40,2%, 1,2 punts menys que en 2023.

Quadre 1.18

EVOLUCIÓ DE POBLACIÓ DESOCUPADA I DE TAXA D'ATUR A ESPANYA, 2023-2024

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
Pobla. deocupada (taxes variació interanual)	-4,6	-5,7	-0,9	-6,2	-4,3	-7,2	-6,5	-1,9	-4,9	-9,3
Taxa d'atur	12,2	11,3	13,7	12,7	12,7	13,0	12,3	11,3	11,2	10,6
- Per sexes:										
* Homes	10,7	10,2	12,2	11,2	10,8	11,4	11,0	10,1	10,0	9,5
* Dones	13,9	12,7	15,5	14,4	14,9	14,7	13,7	12,6	12,5	11,8
- Per edats:										
* Menors de 25 anys	28,7	26,5	30,0	29,2	30,4	29,0	27,7	26,6	26,9	24,9
* De 55 anys d'ara en a	11,1	10,2	12,2	11,8	10,5	11,1	11,1	10,0	10,1	9,8
Atur de llarga duració - Incidència (a):	40,5	38,6	41,7	40,4	39,6	40,4	38,5	40,0	37,2	38,6

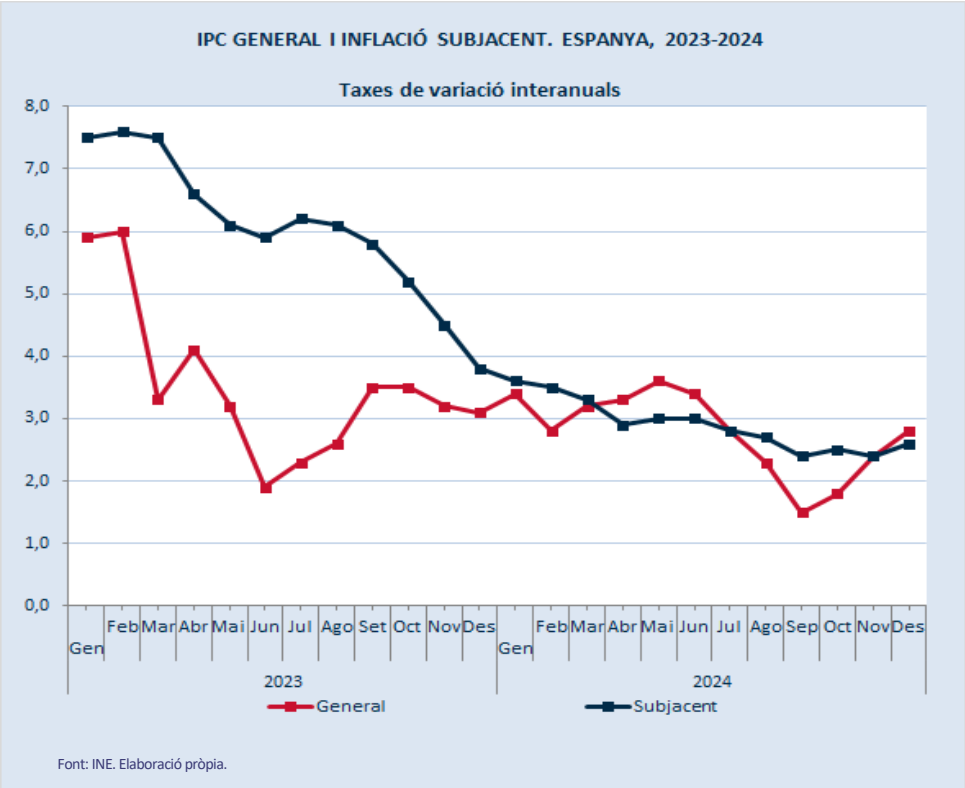
(a) Pes en el total de persones aturades que porten més d'un any en eixa situació.
Font: INE (Enquesta de Població Activa). Elaboració pròpia

1.3.3. Inflació

La inflació a **Espanya**, mesurada a través de **l'índex general de preus del consum (IPC)**, ha acabat l'any 2024 en el 2,8% (3,1% en 2023). Com s'observa en el Gràfic 1.12, els preus han registrat taxes de variació positives durant tots els mesos de l'any, amb una moderació respecte als nivells aconseguits l'any precedent. La **taxa de variació de la mitjana anual de l'IPC** també ha sigut del 2,8 % (3,5 % en 2023).

La **inflació subjacent**, que exclou els elements més volàtils (els aliments no elaborats i els productes energètics), s'ha situat, a la fi d'any, en el 2,6 %, inferior en 1,2 punts a la registrada al desembre de 2023. En termes mitjans, s'ha reduït fins al 2,9 %, enfront del 6% de l'any anterior.

Gràfic 1.12



Font: INE. Elaboració pròpia.

Els preus dels **productes energètics** han tancat 2024 amb una taxa de variació interanual del -5,8 %, enfront del percentatge del -6,4% de l'any anterior.

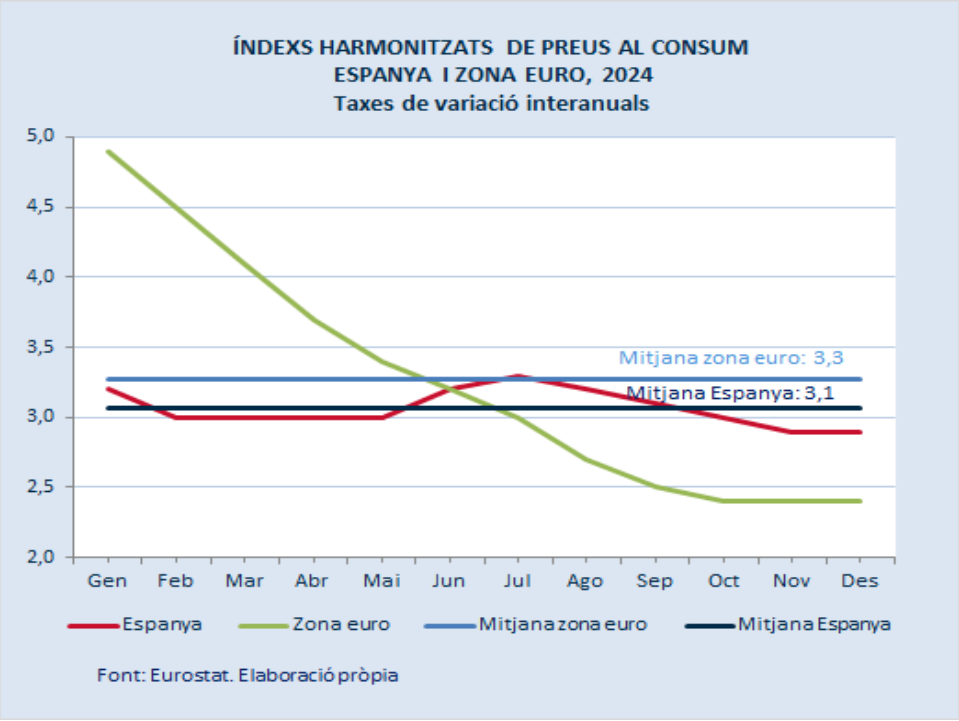
Els preus dels **aliments** han augmentat en 2024 en menor mesura que l'any precedent, degut tant a la moderació de l'increment del component d'alimentació elaborada, que s'ha situat en un 2,3 % (6,1 % l'any precedent), com dels preus de l'alimentació no elaborada, que han crescut un 2,3 % (7,9 % en 2023)

Pel que respecta als preus de **servicis**, un dels grups que més pes té dins de l'IPC, han finalitzat l'any amb una variació del 3,6%, mig punt percentual menor a la de l'any anterior.

Els preus dels **béns industrials no energètics (BINE)** han mostrat un creixement del 0,6% interanual, enfront del 1,7% de 2023.

La taxa de variació anual de l'**índex de preus de consum harmonitzat (IPCA)** el mes de desembre s'ha situat en el 2,9 % enfront del 2,4 % de la zona euro (Gràfic 1.13), és a dir, un diferencial en este cas a favor d'Espanya, de cinc dècimes. En mitjana anual, el percentatge de variació de l'IPCA ha sigut del 3,1% a Espanya i del 3,3% en la zona euro.

Gràfic 1.13



Per **grups de despesa,** destaca l'increment de preus de vivenda, aigua, electricitat i gas, amb el 7,4 %; seguit de begudes alcohòliques i tabac, amb 5%; restaurants i hotels, amb un 4,1 %; altres béns i servicis, amb 3,4 %, i oci i cultura, amb un 3,2 %. Per davall de la mitjana s'han situat ensenyança, amb 2,5 %; sanitat, amb 1,9 %; aliments i begudes no alcohòliques, amb 1,8 %; mobles i articles de la llar i transport, amb un 0,6 %; vestit i calçat, amb un 0,5 %, i comunicacions, amb el 0,1 %.

Finalment, el Quadre 1.19 arreplega la **repercussió sobre l'índex general dels diferents grups**. El grup de la vivenda, aigua, electricitat i gas ha representat el 31 % de la pujada de l'IPC en 2024.

Quadre 1.19

REPERCUSSIÓ PER GRUPS SOBRE L'IPC, 2023-2024

	2023	2024	Dif. 24/23
1. Aliments i begudes no alcohòliques	1,429	0,340	-1,089
2. Begudes alcohòliques i tabac	0,136	0,194	0,058
3. Vestit i calçat	0,062	0,018	-0,044
4. Habitatge, aigua, electricitat, gas	-0,742	0,893	1,635
5. Parament	0,115	0,035	-0,080
6. Medicina	0,132	0,108	-0,024
7. Transport	0,539	0,093	-0,446
8. Comunicacions	0,101	0,005	-0,096
9. Oci i cultura	0,242	0,271	0,029
10. Ensenyança	0,059	0,047	-0,012
11. Restaurants i hotels	0,729	0,575	-0,154
12. Altres béns i servicis	0,300	0,268	-0,032
Índex general	**3,100**	**2,847**	-0,253

Font: INE. Elaboració pròpia.

1.3.4. Balança de pagaments

Les operacions corrents i de capital entre residents i no residents han registrat una **capacitat de finançament de l'economia espanyola enfront de l'exterior** de 66.645 milions d'euros en 2024, superior en 10.655 milions d'euros al de l'any anterior, amb una taxa de variació interanual del 19 %. La **balança per compte corrent** ha presentat un superàvit acumulat de 48.135 milions d'euros (3,02 % del PIB), amb un augment del 21 % respecte a 2023. Per part seua, la **balança de capital** ha tancat l'exercici amb un superàvit de 18.510 milions d'euros (1,16 % del PIB), un 14,1 % superior al de l'any anterior (Quadre 1.20).

A l'efecte de càlcul de la Balança de Pagaments, realitzat pel Banc d'Espanya, els i**ntercanvis de mercaderies**[8] han generat un dèficit comercial de 32.300 milions d'euros, però amb un descens del 6,7 % en termes interanuals[9].

Segons les dades Datacomex, la **taxa de cobertura de béns** s'ha situat en el 90,5 % en 2024, disminuint en una dècima respecte a l'any anterior. Com s'arreplega més detalladament en el Capítol 3 d'esta Memòria, l'augment de les importacions (0,2 %) superior al de les exportacions (0,1 %), ha donat lloc a este descens de la taxa de cobertura.

8. El Banc d'Espanya registra el valor dels béns la propietat econòmica dels quals es traspassa entre un resident i un no resident, independentment que els béns creuen o no la frontera del país que elabora les estadístiques. La font d'informació bàsica per al compte de béns utilitzada pel Banc d'Espanya és l'estadística de comerç exterior, elaborada pel Departament de Duanes de l'AEAT, si bé amb determinats ajustos que es realitzen de manera coordinada amb l'INE, per a garantir la coherència entre el compte de la resta del món de la Comptabilitat Nacional i la Balança de Pagaments.
9. Les dades arreplegades en el Capítol 3 d'esta Memòria, obtinguts de Datacomex, Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa, diferixen de les dades del Banc d'Espanya i eleven el dèficit comercial fins als 40.275,86 milions d'euros, amb un increment interanual del 1,6 %..

La balança de servicis ha augmentat el seu superàvit fins als 100.430 milions d'euros, un 7,4% superior al comptabilitzat en 2023, elevant el seu percentatge sobre el PIB fins al 6,31%. El saldo per turisme ha crescut fins als 68.265 milions d'euros (58.755 milions d'euros en 2023), com a resultat d'un augment dels ingressos per turisme del 15,7 %, amb un volum de 98.396 milions d'euros, i dels pagaments que han aconseguit 30.131 milions d'euros, amb un increment del 14,5 %. Per part seua, els servicis no turístics han registrat un superàvit de 32.165 milions d'euros, inferior als 34.713 milions d'euros de 2023, amb un descens del 7,3 %.

Els **intercanvis amb l'exterior de béns i servicis** conjuntament han generat, en 2024, un superàvit de 68.130 milions d'euros, amb un increment del 15,8 % respecte al registrat l'any precedent.

La **balança de rendes primàries** ha comptabilitzat un dèficit de 8.146 milions d'euros, enfront del dèficit de 7.219 milions d'euros de l'any anterior. Per part seua, la **balança de rendes secundàries**, el principal component de les quals són les remeses d'immigrants, ha registrat un dèficit de 11.849 milions d'euros, lleugerament superior als 11.845 milions d'euros de 2023.

La **balança de capital** ha generat un superàvit de 18.510 milions d'euros (16.218 milions d'euros en 2023), augmentant la seua representació sobre el PIB fins al 1,16 %.

Quadre 1.20

CAPACITAT DE FINANÇAMENT D'ESPANYA ENFRONT DE L'EXTERIOR, 2023-2024

	2023p		2024p		Var. 23- 24	
	m	% s/PIB	m	% s/PIB	m	%
Compte Corrent	**39.772**	**2,65**	**48.135**	**3,02**	**8.363**	**21,0**
Bal. Comercial	-34.632	**-2,31**	-32300	**-2,03**	2.332	-6,7
Bal. Servicis	93.468	**6,24**	100430	**6,31**	6.962	7,4
Turisme	58.755	**3,92**	68.265	**4,29**	9.510	16,2
Altres	34.713	**2,32**	32.165	**2,02**	-2.548	-7,3
Bal. Rendes Primàries	-7.219	**-0,48**	-8.146	**-0,51**	-927	12,8
Bal. Rendes Secundàries	-11.845	**-0,79**	-11849	**-0,74**	-4	0,03
Compte de Capital	**16.218**	**1,08**	**18.510**	**1,16**	**2.292**	**14,1**
Total	**55.990**	**3,74**	**66.645**	**4,19**	**10.655**	**19,0**

m: milions d'euros p: dades provisionals

Font: INE i Banc d'Espanya. Butlletí estadístic. Elaboració pròpia

El **tipus de canvi de l'euro** ha tingut un comportament dispar en 2024 respecte a les monedes dels principals països amb els quals Espanya manté relacions comercials, com es pot observar en el Quadre 1.21.

L'euro s'ha depreciat respecte al dòlar en 2024. L'euro cotitzava a 1,048 dòlars al desembre de 2024, inferior a la cotització de començament de l'any (1,091), i inferior a la mitjana de l'any precedent. La fortalesa del dòlar estatunidenc enfront de l'euro s'explica, en part, per les positives dades econòmiques als Estats Units en els últims mesos de l'any i les expectatives de canvis de la nova Administració, unit a l'empitjorament de l'activitat econòmica de la zona de l'euro en el quart trimestre de 2024.

La moneda única també va perdre valor enfront de la lliura esterlina. La cotització de l'euro era de 0,828 lliures al desembre de 2024, enfront de les 0,859 lliures del mes de gener i a les 0,870 lliures de mitjana de 2023. La lliura es va veure enfortida per les expectatives de canvi en les polítiques monetàries del Regne Unit.

Per contra, l'euro es va apreciar enfront de les monedes de la majoria dels seus altres socis comercials principals. Entre estes monedes, l'euro es va apreciar respecte al ien japones. L'euro cotitzava a 161,08 iens japonesos a la fi de 2024, superior a l'observat al començament de l'any (159,46 iens) i a la mitjana de 2023 (151,94 iens).

Quadre 1.21

TIPUS DE CANVI DE LES PRINCIPALS MONEDES NO INTEGRANTS DE L'EURO ENFRONT DE L'EURO, 2020-2024

	Dòlar EUA.	Ien Japonés	Franco suís	Lliura Esterlina	Corona Danesa
Mitjana 2020	1,142	121,85	1,071	0,890	7,45
Mitjana 2021	1,183	129,88	1,081	0,860	7,44
Mitjana 2022	1,053	138,03	1,005	0,853	7,44
Mitjana 2023	1,082	151,94	0,972	0,870	7,45
Mitjana 2024	1,082	163,82	0,972	0,847	7,46
2023 Desembre	1,090	157,21	0,944	0,862	7,46
2024 Gener	1,091	159,46	0,937	0,859	7,46
Febrer	1,080	161,38	0,946	0,855	7,46
Març	1,087	162,77	0,966	0,855	7,46
Abril	1,073	165,03	0,976	0,857	7,46
Mai	1,081	168,54	0,983	0,856	7,46
Juny	1,076	169,81	0,962	0,846	7,46
Juliol	1,084	171,17	0,968	0,843	7,46
Agost	1,101	161,06	0,945	0,852	7,46
Setembre	1,111	159,08	0,941	0,840	7,46
Octubre	1,090	163,20	0,939	0,835	7,46
Novembre	1,063	163,23	0,936	0,834	7,46
Desembre	1,048	161,08	0,934	0,828	7,46

Font: Banc d'Espanya. Butlletí estadístic

1.3.5. Sector públic

El dèficit de les **Administracions públiques**, en el seu conjunt, s'ha reduït en 2024 fins als 44.597 milions d'euros, la qual cosa suposa un 2,80 % del PIB, com es pot observar en el Quadre 1.22, i una reducció de 8.072 milions d'euros i del 15 % respecte a l'any anterior. Este dèficit s'eleva fins al 3,15 % si s'inclou l'impacte de la DANA.

L'Administració central ha tancat l'exercici amb un dèficit de 41.106 milions d'euros (2,58% del PIB), un 35,8% més que en 2023, i un augment de mig punt percentual del PIB. Si es computa l'efecte de la DANA, el dèficit s'eleva fins al 2,91 % del PIB.

Els fons de la Seguretat Social han situat el seu dèficit en els 8.495 milions d'euros, suposant un 0,53 % del PIB, inferior al 0,56 % de l'any anterior. Cal destacar l'increment del 7,1 % dels ingressos per cotitzacions socials, conseqüència en gran manera de la favorable evolució del mercat de treball.

Les **comunitats autònomes** han registrat un dèficit de 1.638 milions d'euros, equivalent el 0,10 % del PIB, enfront del dèficit del 0,92 % de l'any precedent, gràcies als ingressos procedents del sistema de finançament.

Les **entitats locals** han comptabilitzat un superàvit de 6.642 milions d'euros, la qual cosa suposa un 0,42 % del PIB, enfront del -0,02 % de desequilibri de 2023. Esta disminució del dèficit s'ha degut, en gran part, als majors recursos transferits per l'Estat, que s'han incrementat en un 22,5 %.

Quadre 1.22

DÈFICIT PÚBLIC, 2023-2024

En percentatge del PIB

	2023	2024
Administracions públiques (1)	**-3,52**	**-2,80**
- Administració central	-2,02	-2,58
- Comunitats autònomes	-0,92	-0,10
- Corporacions locals	-0,02	0,42
- Fons de Seguretat Social	-0,56	-0,53

(1) El percentatge de 2024 s'eleva fins al 3,15 % considerant l'impacte de la DANA

Font: Ministeri d'Hisenda.

En **termes de caixa**, l'any 2024 ha finalitzat amb un dèficit de 44.445 milions d'euros, enfront del dèficit de 39.655 milions d'euros de l'any anterior, augmentant en 4.790 milions d'euros (un 12,1 % en termes relatius), com s'observa en el Quadre 1.23.

Quadre 1.23

OPERACIONS NO FINANCERES DE L'ESTAT EN TERMES DE CAIXA, 2023-2024

En milions d'euros

	2023			2024			%Var. 24/23	
	Estat	CCAA CCLL	Total	Estat	CCAA CCLL	Total	Estat	Total
1. INGRESOS NO FINANCERS	**193.935**	**118.710**	**312.645**	**208.030**	**134.159**	**342.189**	**7,3**	**9,4**
IMPOSTOS	**153.483**	**118.710**	**272.193**	**160.741**	**134.159**	**294.900**	**4,7**	**8,3**
Directes	100.071	61.797	161.868	104.696	71.558	176.254	4,6	8,9
- IRPF	58.483	61.797	120.280	57.850	71.558	129.408	-1,1	7,6
- Societats	35.060	-	35.060	39.097	-	39.097	11,5	11,5
- No residents	3.218	-	3.218	4.035	-	4.035	25,4	25,4
- Quota de drets passius	2.117	-	2.117	2.181	-	2.181	3,0	3,0
- Prod. i emmag. electricitat	290	-	290	1.174	-	1.174	304,8	304,8
- Altres	903	-	903	359	-	359	-60,2	-60,2
Indirectes	53.412	56.913	110.325	56.045	62.601	118.646	4,9	7,5
- IVA	40.304	43.605	83.909	40.716	49.825	90.541	1,0	7,9
- Especials	7.450	13.308	20.758	9.352	12.776	22.128	25,5	6,6
Alcohol i begudes derivades	290	528	818	166	658	824	-42,8	0,7
Cervesa	137	204	341	131	215	346	-4,4	1,5
Productes intermedis	4	19	23	6	17	23	50,0	0,0
Labors del Tabac	3.314	3.398	6.712	2.924	4.003	6.927	-11,8	3,2
Hidrocarburs	3.962	8.090	12.052	4.407	7.898	12.305	11,2	2,1
Electricitat	-882	1.069	187	1.127	-15	1.112	-227,8	494,7
Carbó	34	-	34	20	-	20	-41,2	-41,2
Envasos plàstic no reutilitzab	591	-	591	571	-	571	-	-
- Imposat s/ primes d'asseguran	2.353	-	2.353	2.567	-	2.567	9,1	9,1
- Trànsit exterior i altres	3.305	-	3.305	3.410	-	3.410	3,2	3,2
ALTRES INGRESSOS	**40.452**	**-**	**40.452**	**47.289**	**-**	**47.289**	**16,9**	**16,9**
- Taxes i altres ingressos	13.067	-	13.067	13.656	-	13.656	4,5	4,5
- Transferències corrents	9.608	-	9.608	11.397	-	11.397	18,6	18,6
- Ingressos patrimonials	10.910	-	10.910	9.601	-	9.601	-12,0	-12,0
- Alienació d'inversions	443	-	443	1.075	-	1.075	142,7	142,7
- Transferències de capital	6.418	-	6.418	11.623	-	11.623	81,1	81,1
- Sense classificar	6	-	6	-63	-	-63	-1150	-1150

	2023	2024	%Var. 24/23
2. PAGAMENTS NO FINANCERS	**233.590**	**252.475**	**8,1**
PAGAMENTS CORRENTS	**202.793**	**219.632**	**8,3**
Personal	19.971	21.184	6,1
Compres	6.064	5.737	-5,4
Interesses	29.109	35.436	21,7
Transferències corrents	147.649	157.275	6,5
PAGAMENTS CAPITAL	**30.797**	**32.843**	**6,6**
Inversions reals	11.313	11.851	4,8
Transferències de capital	19.484	20.992	7,7
3. SALDO DE CAIXA (3=1-2)	***-39.655***	***-44.445***	***12,1***

Font: IGAE

Els **ingressos no financers de l'Estat**, en termes de caixa, s'han situat en 208.030 milions d'euros, la qual cosa suposa un ascens de 7,3 % sobre els de l'any anterior. Incloent els ingressos cedits als ens territorials (134.159 milions d'euros), la recaptació total acumulada de l'Estat ha aconseguit 342.189 milions d'euros, un 9,4 % superior a la de 2023.

Els **impostos en conjunt han augmentat un 8,9 %**, en concret, per l'IRPF un 7,6 % i per l'impost de societats un 11,5 %. Per l'IVA, inclosa la participació de les Administracions territorials, els ingressos han pujat un 7,9% i la recaptació pels impostos especials un 6,6%.

Quant als pagaments no financers, aquests han aconseguit els 252.475 milions d'euros, amb un augment del 8,1 % respecte a 2023. Les operacions corrents han ascendit a 219.632 milions d'euros, amb un increment del 8,3 % i les operacions de capital han crescut un 6,6 %, xifrant-se en 32.843 milions.

Entre els **pagaments corrents**, la partida corresponent a interessos ha registrat un increment del 21,7 %, elevant-se a 35.436 milions d'euros. Les compres han retrocedit un 5,4 %, situant-se en 5.737 milions d'euros, i els pagaments de personal han arribat als 21.184 milions d'euros, superior en un 6,1 % als de l'any 2023, mentres que les transferències corrents han augmentat un 6,5 %, aconseguint una xifra de 157.275 milions d'euros. Quant als **pagaments de capital**, les transferències de capital han augmentat un 7,7 %, amb 20.992 milions d'euros. Per part seua, les inversions reals s'han xifrat en 11.851 milions d'euros, amb un ascens del 4,8 %.

El **deute de les Administracions públiques** s'ha elevat a 1,621 bilions d'euros al tancament de 2024 (un 2,9 % respecte a l'any anterior). No obstant això, s'ha reduït al 101,8 % del PIB, 3,3 punts percentuals menys que a la fi de 2023.

2. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ECONOMIA VALENCIANA

El segon Capítol d'esta primera part de la Memòria socioeconòmica descriu els trets generals de l'activitat econòmica de la Comunitat Valenciana en 2024. Enguany s'inclouen referències sobre l'abast de la DANA (Depressió Aïllada en Nivells Alts) del 29 d'octubre i els efectes devastadors que ha tingut en la Comunitat Valenciana, especialment a la província de València.

Este Capítol s'estructura en diversos apartats, en els quals s'analitza **l'evolució de l'economia valenciana** en el període considerat, des del costat de la demanda, amb indicadors de consum, inversió, despesa pública i de demanda externa, i des del costat de l'oferta, amb una anàlisi dels sectors productius. A més, es descriu **l'estructura empresarial** de la nostra Comunitat, atenent la seua naturalesa jurídica, grandària i activitat i es facilita un seguiment de les dades d'inversió en I+D i d'activitat innovadora.

En este sentit, cal destacar alguns aspectes del contingut d'este apartat, que es resumixen a continuació:

→ **L'economia de la Comunitat Valenciana ha crescut en 2024 a un ritme superior al de l'exercici anterior** (2,9 % enfront del 2,3 % en 2023), encara que, en gran mesura, els **efectes de la DANA van alentir l'avanç en l'últim bimestre**. En el conjunt de l'any, el creixement del PIB ha sigut inferior al de la mitjana espanyola (3,2 %), però superior al de la zona euro (0,9%).

→ Des del costat de la demanda, **el consum de les economies domèstiques i la despesa pública** han sigut els components que més han aportat al creixement econòmic, enfront d'una evolució menys favorable de la **inversió privada**. La **demanda externa** ha mostrat un menor dinamisme que l'any precedent, en un entorn d'alentiment del comerç internacional.

→ Des del costat de l'oferta, el **sector primari continua arrossegant problemes estructurals** (grandària de les explotacions, falta de relleu generacional, ...) **als quals se suma una difícil conjuntura** (adversitats climàtiques més intenses pels efectes del canvi climàtic, elevats costos, plagues i malalties, fauna salvatge, ...), **agreujada en els últims mesos per l'impacte de la riuada**. La **indústria ha registrat un retrocés** en el conjunt de l'any i les seues **branques han mostrat una evolució dispar**, destacant l'avanç de material i equip electrònic, informàtic i òptic, química i alimentació, beguda i tabac, enfront del retrocés important de material de transport i la caiguda menys pronunciada de tèxtil i calçat. Per part seua, els indicadors de la **construcció han tingut un comportament desigual**, com es deprende de la distinta evolució dels indicadors, que han mostrat un major dinamisme en l'últim trimestre de l'any. Finalment, el sector servicis ha registrat una tendència favorable en determinats subsectors, destacant informació i comunicacions. Per la seua banda, el comerç al detall ha tingut una evolució positiva, si bé l'impacte de la riuada ha condicionat l'activitat comercial en els últims mesos de l'any.

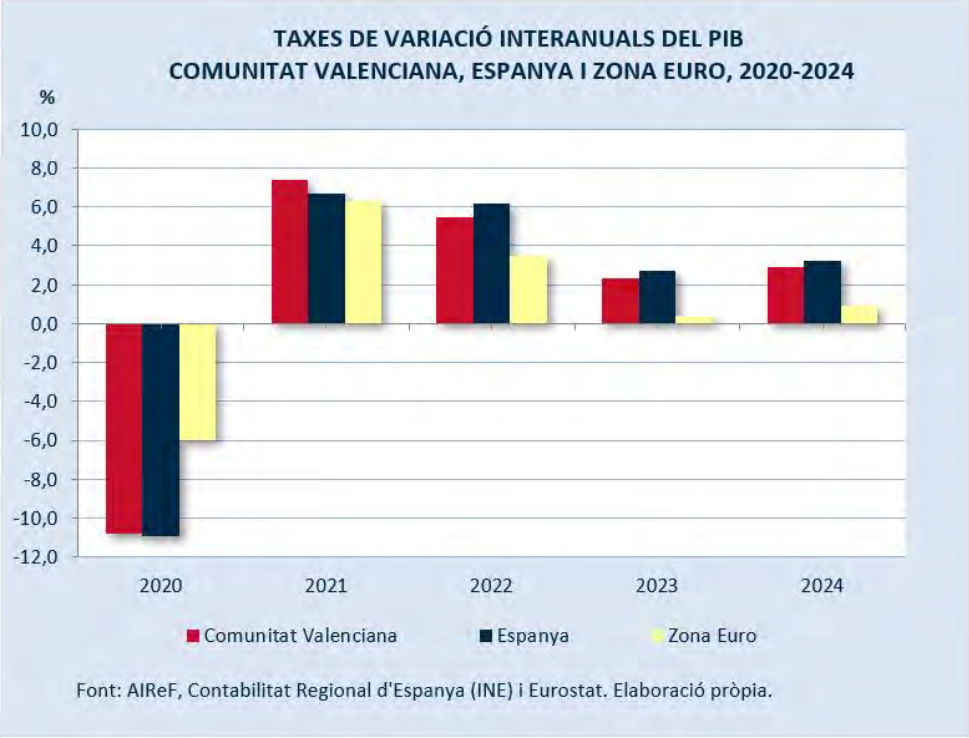
→ En l'any 2024, la Comunitat Valenciana va registrar 629.017 **places turístique**s, destacant els **habitatges d'ús turístic** (364.603), principalment a Alacant. L'oferta hotelera va arribar a les 138.616 places en 880 hotels. Les **pernoctacions hoteleres** van augmentar un 6,6 %, amb equilibri entre turistes nacionals i d'altres països, i increment notable de turistes procedents de Gran Bretanya. La **rendibilitat hotelera** va millorar (RevPAR mitjà de 71,4 €), especialment en hotels de 4 i 3 estrelles.

→ L'**estructura empresarial** seguix caracteritzada pel **predomini de les microempreses i el treball autònom**, la qual cosa, en certa manera, condiciona la productivitat i competitivitat del teixit empresarial.

2.1. EVOLUCIÓ RECENT DE L'ECONOMIA VALENCIANA

El creixement de l'economia de la Comunitat Valenciana ha sigut estimat en un 2,9 % en 2024, mesurat mitjançant el PIB real, a preus de mercat[1] (veure Gràfic 2.1 i Quadre 2.1). A Espanya, l'avanç del PIB real ha sigut del 3,2 %, segons la informació facilitada per la Comptabilitat Nacional Trimestral (CNTR), elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), mentres que la zona euro ha registrat una pujada més moderada (0,9%), segons dades d'Eurostat.

Gràfic 2.1



Font: AIReF, Contabilitat Regional d'Espanya (INE) i Eurostat. Elaboració pròpia.

1. Valor obtingut de les dades facilitades per l'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (AIReF), a data 5 de maig de 2025.

Quadre 2.1

PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS DE MERCAT
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024p

	2023	2024	2023				2024			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Comunitat Valenciana										
% variació intertrimestrals	-	-	0,3	0,3	0,6	0,6	1,0	0,6	1,0	0,2
% variació interanuals	**2,3**	**2,9**	3,4	2,0	2,1	1,9	2,5	2,9	3,3	2,9
Espanya										
% variació intertrimestrals	-	-	0,7	0,2	0,7	0,7	1,0	0,8	0,8	0,8
% variació interanuals	**2,7**	**3,2**	3,9	2,4	2,2	2,3	2,7	3,3	3,5	3,5

(p) provisional

Font: Airef a 5 de maig de 2025. Elaboració pròpia.

Per **comunitats autònomes**, Illes Balears i Canàries, amb una taxa de variació interanual del 3,8 %, Múrcia (3,4 %) i Andalusia (3,3 %) han sigut les regions que han crescut per damunt de la mitjana espanyola. Els avanços més moderats s'han produït a Cantàbria i País Basc (2,6 %), Astúries i Extremadura (2,8 %), Comunitat Valenciana i Navarra (2,9 %), Aragó i Galícia (3 %) i Castella-la Manxa (3,1 %), com s'arreplega en el Quadre 2.2.

Quadre 2.2

VARIACIÓ PERCENTUAL DEL PIB PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2022-2024

Variacions de volum

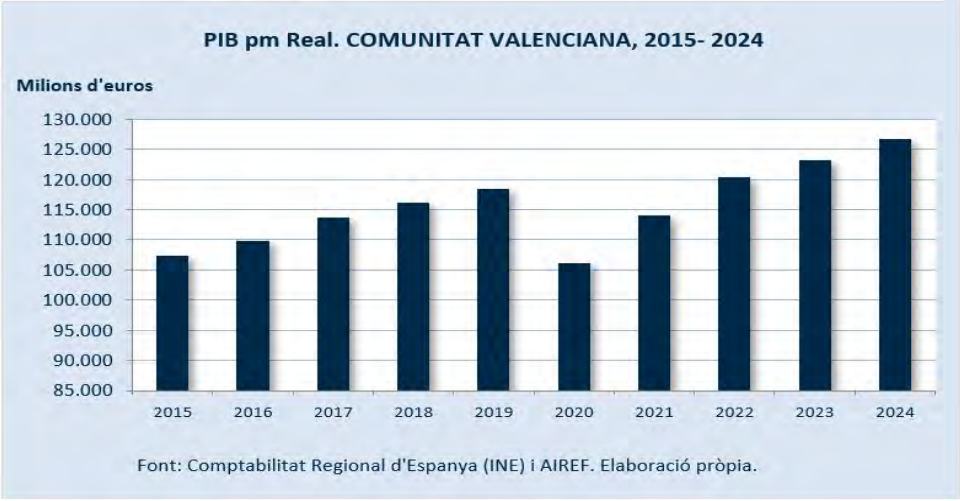
	2022p	2023a	2024e
Andalusia	4,9	2,4	3,3
Aragó	3,3	2,6	3,0
d'Astúries, Principat	4,4	2,8	2,8
Balears, Illes	16,1	5,7	3,8
Canàries	12,1	5,1	3,8
Cantàbria	4,7	2,6	2,6
Castella i Lleó	3,5	3,0	3,2
Castella-la Manxa	2,6	3,3	3,1
Catalunya	6,5	2,5	3,2
Comunitat Valenciana	**5,5**	**2,3**	**2,9**
Extremadura	1,2	2,7	2,8
Galícia	5,0	2,3	3,0
Madrid, Comunitat de	8,1	2,5	3,2
Múrcia, Regió de	4,0	2,0	3,4
Navarra, Comunitat Foral de	5,2	2,1	2,9
País Basc	6,5	2,4	2,6
Rioja, La	5,1	4,2	3,2
Ceuta	3,1	1,7	n.d.
Melilla	3,0	1,8	n.d.
Total	**6,2**	**2,7**	**3,2**

p: provisional a: avanç e: estimat n.d.: no disponible

Font: Comptabilitat Regional d'Espanya i Comptabilitat Nacional Trimestral (INE) i Airef. Elaboració pròpia.

El **volum del PIB** ha continuat el seu creixement per quart any consecutiu, després del retrocés experimentat en 2020 a conseqüència de la crisi provocada per la pandèmia, com es pot observar en el Gràfic 2.2.

Gràfic 2.2



En termes interanuals, l'evolució del PIB ha mostrat un perfil similar en la nostra Comunitat i Espanya, com s'aprecia en els Gràfic 2.3. Per part seua, s'ha experimentat un avanç significatiu del PIB en termes intertrimestrals en el primer i tercer trimestre de l'any, més moderat en el segon, i amb un important alentiment en l'últim bimestre, conseqüència dels efectes devastadors de la DANA d'octubre, amb un increment del 0,2 %, molt inferior a la mitjana espanyola, com s'arreplega en el Gràfic 2.4.

Gràfic 2.3



Gràfic 2.4



Les **conseqüències econòmiques de la DANA** han sigut immenses i les estimacions realitzades han evidenciat el seu impacte en l'activitat econòmica de la regió. El valor dels actius de la zona afectada ascendix a 85.900 milions d'euros, és a dir, el 35 % del total de la província de València. La riuada ha pogut provocar una pèrdua estimada del 20 % d'estos actius, equivalent a 17.000 milions d'euros[2].

En condicions normals la zona afectada per la DANA produïx aproximadament el 32 % del PIB de la província de València i genera el 24,7 % de l'ocupació[3]. La província de València aporta el 5 % del PIB d'Espanya i el 53,6 % del PIB de la Comunitat Valenciana. Els sectors que s'han vist més afectats per les inundacions són l'agrari, que representa el 1,9 % del VAB de la província de València; la indústria manufacturera, amb el 14,5 % en l'estructura productiva de la regió, i superior en la zona afectada a la mitjana d'Espanya; i el comerç, el transport i l'hostaleria, que representen el 26,2 % del VAB[4].

La recuperació de les comarques afectades està sent asimètrica i s'està produint a diferents ritmes, en funció de l'activitat econòmica, de la grandària de l'empresa i del grau d'afectació de cada una[5].

L'estimació de les pèrdues econòmiques generades en el teixit empresarial de la zona afectada, formada principalment per petites i mitjanes empreses, ascendix a 13.906 milions d'euros, dels quals 11.600 milions d'euros corresponen a danys en actius i 2.300 milions d'euros a danys en inventari, al que cal sumar 137 milions d'euros per pèrdues per inactivitat econòmica[6], amb el següent desglossament per sectors i branques:

2. Informe «*Abast econòmic de la DANA del 29 d'octubre a la província de València*». IVIE (Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques). 17 de gener de 2025.

3. Decret 172/2024, de 26 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases reguladores i el procediment de concessió d'ajudes urgents dirigides a facilitar el manteniment de l'ocupació i la reactivació econòmica de les empreses que hagen patit danys pel temporal de vent i pluges iniciat el 29 d'octubre de 2024 en la Comunitat Valenciana.

4. Càlculs realitzats a partir de les últimes dades disponibles de la Comptabilitat Regional d'Espanya, elaborat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), relatius a l'any 2022, publicats el 18 de desembre de 2024.Informe elaborado por la Cámara de Comercio, Industria, Servicios y Navegación de Valencia. Unidad de inteligencia y Análisis. 25 de abril de 2025.

5. Informe elaborat per la Cambra de Comerç, Indústria, Servicis i Navegació de València. Unitat d'intel·ligència.

6. Pla de Recuperació i Reconstrucció per a la zona afectada per la DANA. Diagnòstic, Resum Executiu. Vicepresidència Segona i Conselleria per a la Recuperació Econòmica i Social. Març de 2025.

Agrari ..... 1.379 milions d'euros.
Indústria ..... 4.504 milions d'euros.
Construcció..... 3.813 milions d'euros.
Servicis .....4.210 milions d'euros.
- Transport i logística ..... 2.190 milions d'euros.
- Comerç i turisme[7] ..... 1.915 milions d'euros.
- Sanitat.....49 milions d'euros.
- Educació.....25 milions d'euros.
– Altres servicis[8] .....31 milions d'euros.

L'**evolució de l'economia valenciana en 2024** queda plasmada des de l'enfocament de la despesa, entre altres indicadors de **consum privat**, en el comportament dels í**ndexs de comerç al detall** i de les **matriculacions de turismes**.

L'**índex general de comerç minorista** (ICM, Base 2021), expressat en preus constants, ha registrat una variació mitjana anual del 2,9 %, enfront del 3,3 % de l'any anterior. El mes de desembre, la taxa de variació interanual de l'índex s'ha situat en el 3,8 %. Les dades per a Espanya mostren un comportament menys favorable en el conjunt de l'any, amb un avanç del 2,1 % i del 3,5 % al desembre, com s'arreplega en el Quadre 2.3.

En relació amb la **variable personal treballant d'este índex**, s'observa un creixement mitjà anual del 1,1 %, lleugerament inferior al del mes de desembre (1,3 %). A Espanya, l'avanç registrat en els dos períodes ha sigut del 1,9 % i 1,7 %, respectivament.

7. Inclou hostaleria i activitats annexes al turisme.
8. Inclou activitats professionals i tècniques, servicis d'informació i comunicacions, editorials, institucions esportives, etc.

Quadre 2.3

ÍNDEX GENERAL DE COMERÇ MINORISTA. XIFRES DE NEGOCI I PERSONAL OCUPAT COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2022-2024
(Taxes de variació). Base 2021

		Xifra Negoci			Personal ocupat		
		Comunitat Valenciana	Espanya	diferència	Comunitat Valenciana	Espanya	diferència
Var. Mitjanes anuals							
2022		2,3	2,1	-0,7	1,7	2,2	1,3
2023		3,3	2,4	0,2	3,1	1,9	-0,7
2024		2,9	2,1	0,8	1,1	1,9	-0,8
Var. Interanuals							
2022	Des	2,5	0,8	-2,0	1,7	0,9	-0,5
2023	Des	1,5	1,1	2,0	1,7	2,2	0,4
2024	Gen	1,9	2,3	-0,4	2,2	1,9	0,3
	Feb	4,7	4,9	-0,2	2,2	2,2	0,0
	Mar	1,1	-1,4	2,5	2,0	2,2	-0,2
	Abr	1,3	2,7	-1,4	0,7	1,8	-1,1
	Mai	2,1	0,4	1,7	0,6	1,7	-1,1
	Jun	1,2	-1,4	2,6	0,0	1,6	-1,6
	Jul	5,3	2,9	2,4	0,7	1,9	-1,2
	Ago	4,7	3,1	1,6	0,9	2,0	-1,1
	Sep	3,3	1,8	1,5	0,6	1,6	-1,0
	Oct	5,0	5,4	-0,4	0,7	1,8	-1,1
	Nov	0,5	1,8	-1,3	1,0	1,9	-0,9
	Des	3,8	3,5	0,3	1,3	1,7	-0,4

Font: INE.

El Quadre 2.4 arreplega l'evolució de les **matriculacions de turismes** en la Comunitat Valenciana i a Espanya. La **matriculació en la nostra Comunitat** s'ha situat en 116.814 turismes, amb un increment interanual, en el conjunt de 2024, del 15,8 %, com es desprén del Gràfic 2.5. El perfil d'este indicador mostra taxes de variació positives durant tot l'any, amb un considerable augment en l'últim trimestre.

Quadre 2.4

MATRICULACIÓ DE TURISMES(1). COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

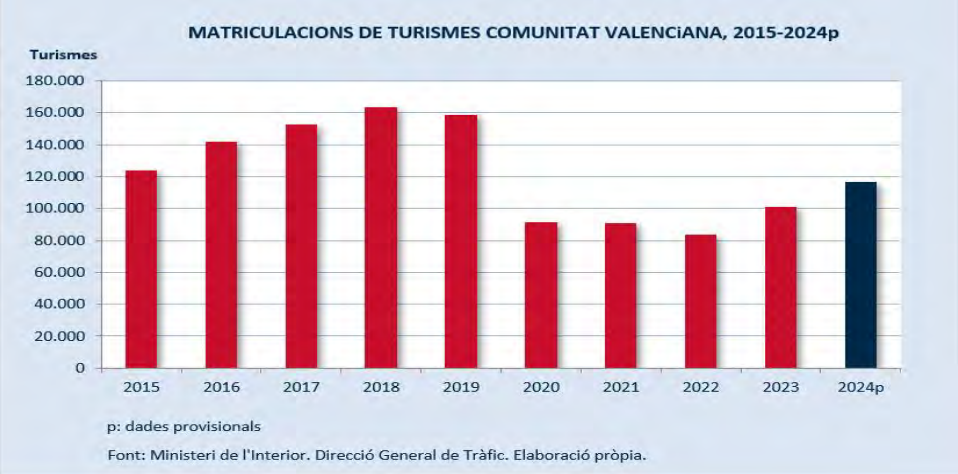
	2023	2024	2023				2024			
			I Trim	II Trim	III Trim	IV Trim	I Trim	II Trim	III Trim	IV Trim
Comunitat Valenciana										
Turismes	100.833	116.814	26.279	27.944	21.905	24.705	28.303	32.548	24.627	31.336
T_1	8,9	15,8	39,8	2,2	-3,2	3,9	7,7	16,5	12,4	26,8
Espanya										
Turismes	1.048.235	1.140.873	262.633	292.463	224.772	268.367	271.385	323.243	241.249	304.996
T_1	13,8	8,8	37,2	8,3	1,6	12,4	3,3	10,5	7,3	13,6

T_1: Taxa de variació interanual

(1) Des de l'1 de juliol de 2024 el Portal estadístic de DGT ha deixat de donar servici i la informació pot consultar-se en DGT xifres.

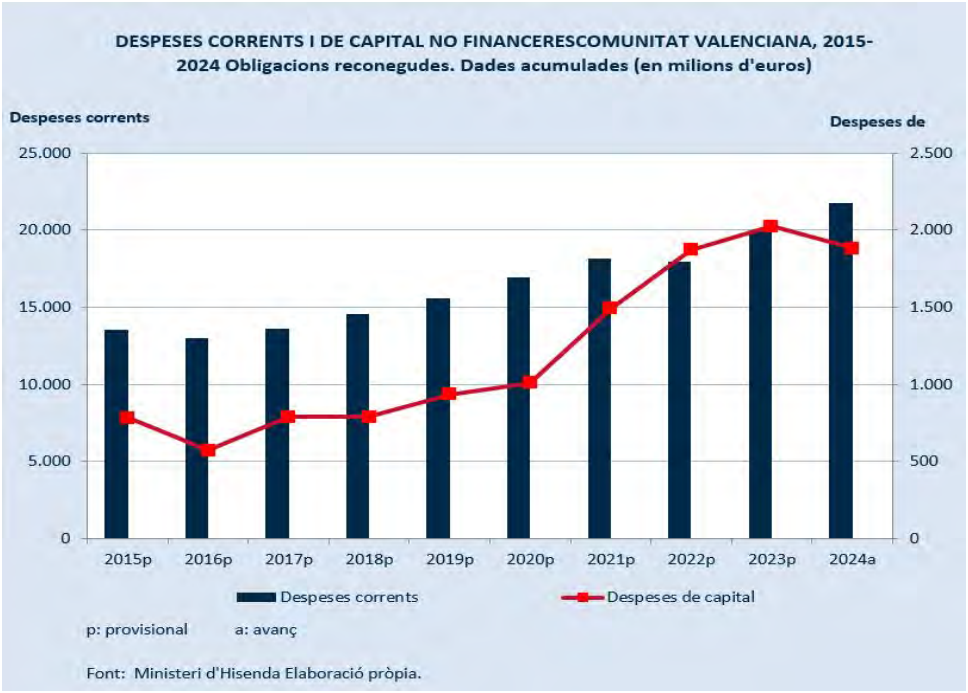
Font: Ministeri de l'Interior. Direcció General de Tràfic. Elaboració pròpia.

Gràfic 2.5



Respecte al component de la **despesa pública** en la Comunitat Valenciana, si ens referim a les **despeses no financeres de la Generalitat**, s'observa com les **despeses corrents**, en 2024, han ascendit 21.759,39 milions d'euros, amb un augment interanual del 9,1 %, mentres que les **despeses de capital** van aconseguir un valor de 1.833,06 milions d'euros, amb un descens del 7 % en termes interanuals, com s'aprecia en el Gràfic 2.6. En conjunt, les despeses no financeres van ascendir a 23.642,45 milions d'euros, amb un avanç del 7,6 %, enfront del 11 % registrat l'any anterior.

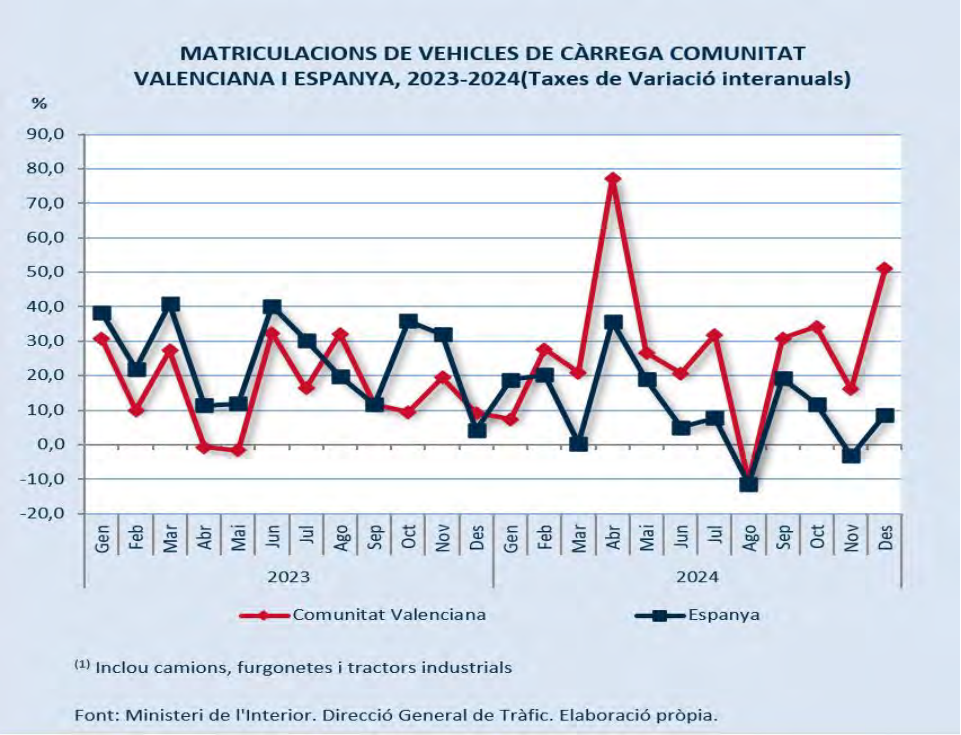
Gràfic 2.6



Quant als indicadors d'**inversió privada**, la **matriculació de vehicles de càrrega** mostra un perfil irregular en 2024, per a la **Comunitat Valenciana** i **Espanya**, però amb taxes de variació interanuals positives en pràcticament tot l'any, com es pot observar en el

Gràfic 2.7. En la nostra Comunitat, s'ha registrat un augment del 15,2 %, enfront del descens del 5,3 % en 2022. A Espanya, l'avanç de les matriculacions de vehicles de càrrega ha sigut superior, amb un increment del 24,2 %, quan un any abans experimentaven una caiguda del 10,7 %.

Gràfic 2.7



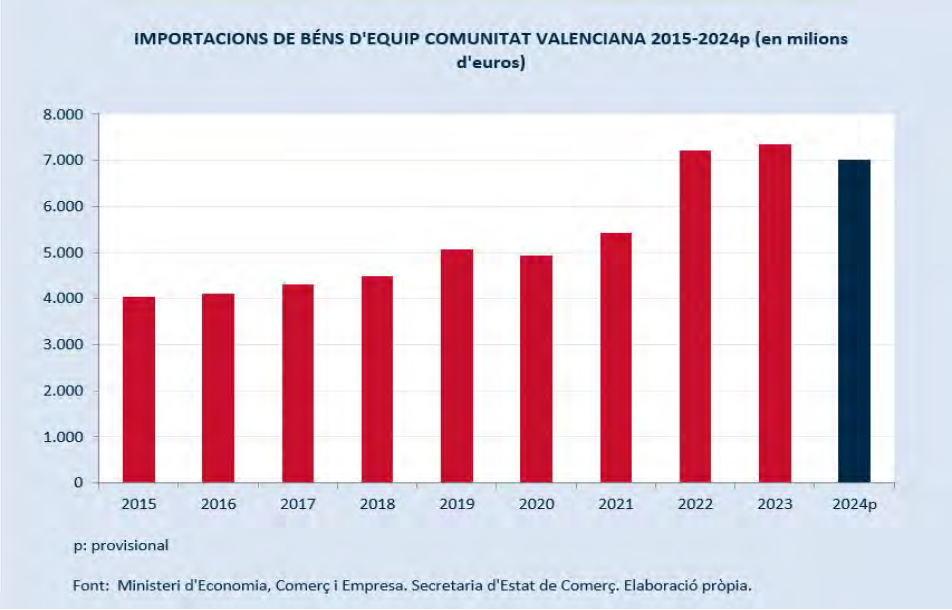
(1) Inclou camions, furgonetes i tractors industrials

Font: Ministeri de l'Interior. Direcció General de Tràfic. Elaboració pròpia.

Si s'analitzen les **importacions de béns d'equip**, com a indicador de la inversió, es pot comprovar un descens en la Comunitat Valenciana en el conjunt de l'any del 4,4 % enfront de l'avanç de l'1,7 % en 2023, amb un volum total de 7.016,33 milions d'euros (veure Gràfic 2.8), reduint en quatre dècimes el seu pes relatiu sobre el volum total nacional.

L'índex de producció de maquinària i béns d'equip també mostra una acusada senda negativa, amb un retrocés del 7,6 %. Per contra, la inversió es concentra en equip elèctric, electrònic i informàtic.

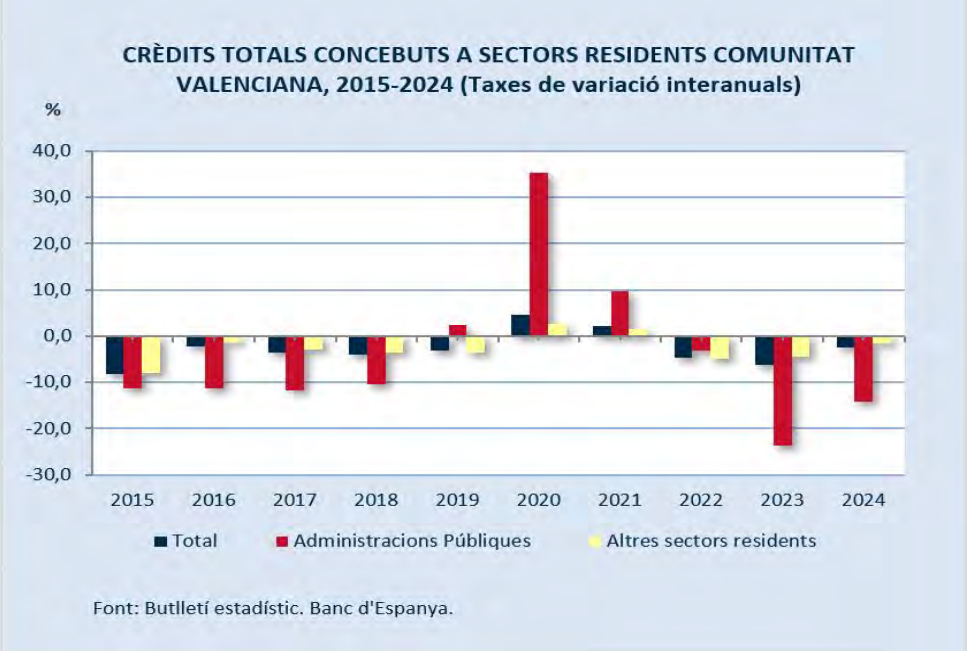
Gràfic 2.8



El **crèdit total concedit als sectors residents** és un indicador de demanda interna, tant de consum com de formació bruta de capital, englobant les quantitats concedides a les Administracions públiques i a altres sectors residents, referit al crèdit viu (saldo vigent) en l'últim dia de cada trimestre.

Segons les dades facilitades pel Banc d'Espanya, el crèdit total concedit en la Comunitat Valenciana va ascendir a **100.736,13 milions d'euros en 2024**, amb un decrement en termes interanuals del 2,4 %. El volum concedit a **altres sectors residents**, és a dir, sense considerar la quantitat dirigida a les Administracions públiques, es va xifrar en 94.521,26 milions d'euros, inferior en un 1,5 % al concedit un any abans. D'altra banda, la part destinada a les **Administracions públiques** s'ha situat en 6.214,84 milions d'euros, amb un descens del 14,1 % respecte a l'any precedent (Gràfic 2.9).

Gràfic 2.9



Font: Butlletí estadístic. Banc d'Espanya.

Pel que respecta a l'evolució de la demanda exterior, l'anàlisi de la qual s'arreplega més detallat en el Capítol 3 d'esta Memòria, cal indicar que ha experimentat un **menor dinamisme** que l'any precedent, **però s'ha aconseguit el segon màxim històric en els valors de les exportacions i de les importacions de béns**. Cal ressaltar la importància de la balança de servicis, gràcies a l'activitat turística de la Comunitat Valenciana, que s'analitza amb detall en este mateix capítol.

En el Quadre 2.5 i en el Gràfic 2.10 s'arreplega l'estimació de la **convergència real de les comunitats i ciutats autònomes en termes de producte interior regional brut per habitant**, en comparació amb la mitjana espanyola i europea, relatives a l'any 2023 (última dada disponible).

Quant a la convergència real en termes de PIB per habitant respecte a la mitjana espanyola, les comunitats que l'han superada en 2023 són: Comunitat de Madrid (136,3), País Basc (127,7), Comunitat Foral de Navarra (119,8), Catalunya (114,1), Aragó (111,9), Illes Balears (111) i La Rioja (106) Les comunitats autònomes que no han aconseguit el 80 % han sigut Canàries (78,6), Extremadura (76,2) i Andalusia (75). La Comunitat Valenciana, amb un índex del 85,4 (0,6 punts menys que el registrat en l'exercici anterior i 14,6 punts per davall de la mitjana d'Espanya), continua ampliant la bretxa que manté respecte a la mitjana nacional, com es pot observar en el Gràfic 2.11.

9. El Capítol 4 d'esta Memòria arreplega una anàlisi del sector públic de la Comunitat Valenciana que reflectix l'infrafinançament de la nostra Comunitat, una de les causes que expliquen esta divergència del PIB per capita, ja que limita les possibilitats d'adoptar mesures de política econòmica que impulsen el creixement econòmic.

Quadre 2.5

CONVERGÈNCIA REAL DE LES COMUNITATS I CIUTATS AUTÒNOMES, 2021-2023

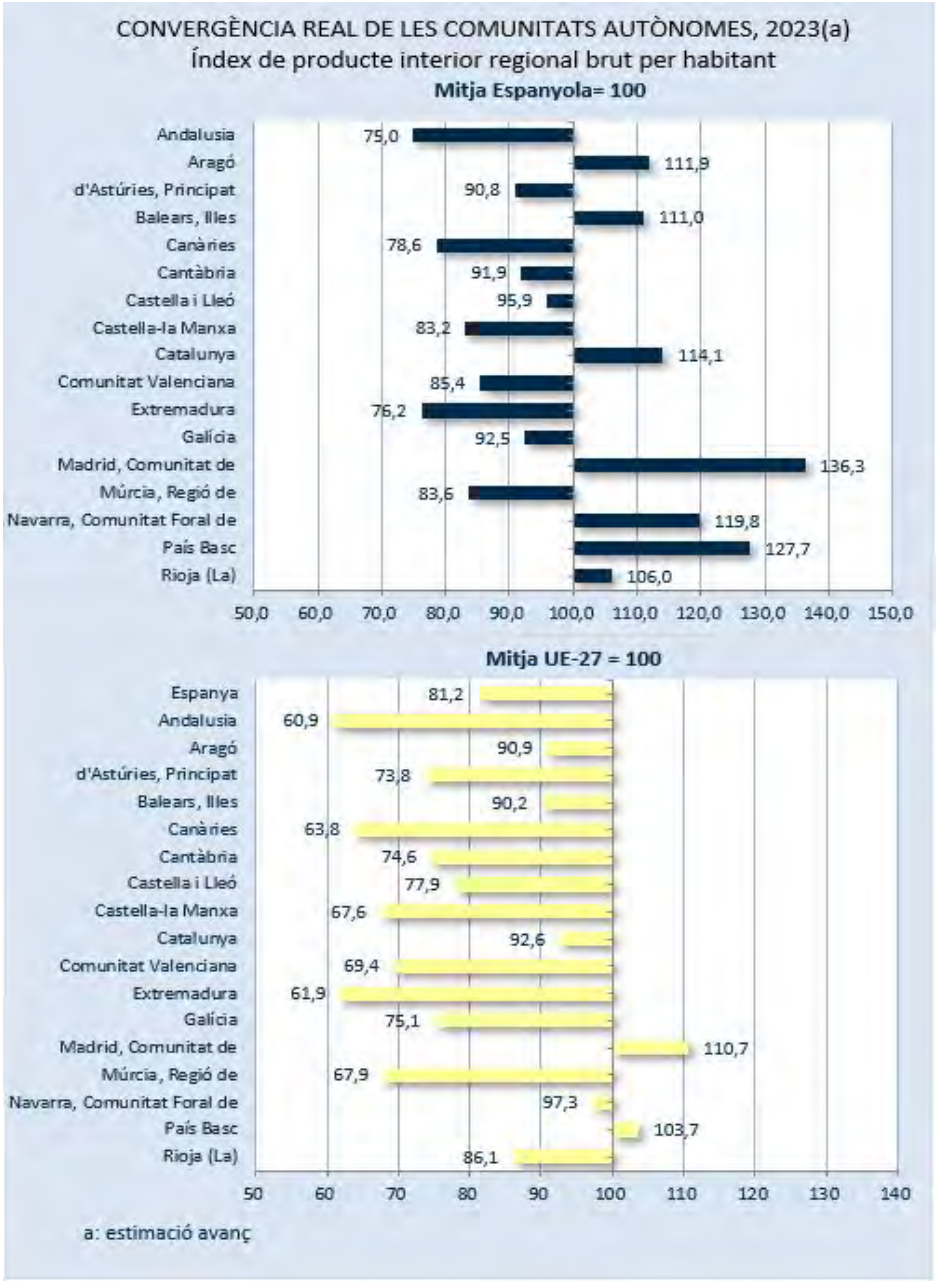
Índex de producte interior regional brut per habitant (preus corrents)

	2021	2022 (p)	2023 (a)
Mitja Espanyola= 100			
Andalusia	75,1	74,8	75,0
Aragó	111,7	113,3	111,9
d'Astúries, Principat	89,9	91,7	90,8
Balears, Illes	98,9	107,8	111,0
Canàries	72,9	76,9	78,6
Cantàbria	93,2	92,2	91,9
Castella i Lleó	95,9	95,2	95,9
Castella-la Manxa	82,5	83,5	83,2
Catalunya	116,4	114,9	114,1
Comunitat Valenciana	**87,9**	**86,0**	**85,4**
Extremadura	78,0	76,3	76,2
Galícia	91,7	92,1	92,5
Madrid, Comunitat de	136,8	136,4	136,3
Múrcia, Regió de	84,7	84,6	83,6
Navarra, Comunitat Foral de	120,7	120,9	119,8
País Basc	126,1	126,7	127,7
Rioja (La)	104,9	105,3	106,0
Mitja UE-27 = 100			
Andalusia	59,04	59,74	60,89
Aragó	87,84	90,50	90,89
d'Astúries, Principat	70,66	73,27	73,77
Balears, Illes	77,78	86,15	90,17
Canàries	57,33	61,41	63,85
Cantàbria	73,25	73,67	74,64
Castella i Lleó	75,41	76,10	77,89
Castella-la Manxa	64,84	66,72	67,55
Catalunya	91,50	91,83	92,64
Comunitat Valenciana	**69,15**	**68,75**	**69,38**
Extremadura	61,37	60,96	61,90
Galícia	72,11	73,60	75,12
Madrid, Comunitat de	107,60	108,97	110,67
Múrcia, Regió de	66,57	67,63	67,89
Navarra, Comunitat Foral de	94,89	96,58	97,27
País Basc	99,15	101,23	103,72
Rioja (La)	82,47	84,10	86,09
Espanya	78,64	79,90	81,22

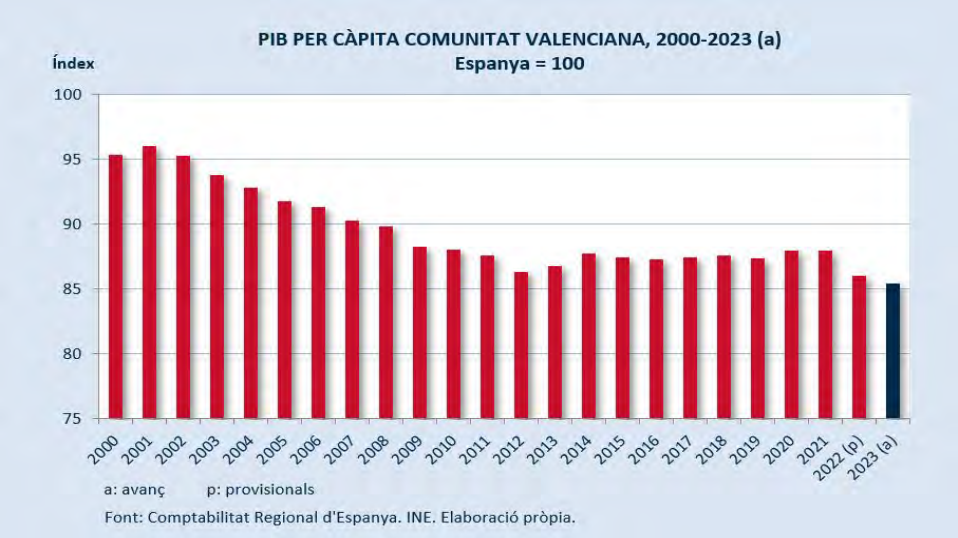
p: previsió. a: estimació avanç

Font: INE i Eurostat. Elaboració pròpia.

Gràfic 2.10


CONVERGÈNCIA REAL DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES, 2023(a)
Índex de producte interior regional brut per habitant
Mitja Espanyola= 100
Andalusia 75,0
Aragó 111,9
d'Astúries, Principat 90,8
Balears, Illes 111,0
Canàries 78,6
Cantàbria 91,9
Castella i Lleó 95,9
Castella-la Manxa 83,2
Catalunya 114,1
Comunitat Valenciana 85,4
Extremadura 76,2
Galícia 92,5
Madrid, Comunitat de 136,3
Múrcia, Regió de 83,6
Navarra, Comunitat Foral de 119,8
País Basc 127,7
Rioja (La) 106,0
50,0 60,0 70,0 80,0 90,0 100,0 110,0 120,0 130,0 140,0 150,0
Mitja UE-27 = 100
Espanya 81,2
Andalusia 60,9
Aragó 90,9
d'Astúries, Principat 73,8
Balears, Illes 90,2
Canàries 63,8
Cantàbria 74,6
Castella i Lleó 77,9
Castella-la Manxa 67,6
Catalunya 92,6
Comunitat Valenciana 69,4
Extremadura 61,9
Galícia 75,1
Madrid, Comunitat de 110,7
Múrcia, Regió de 67,9
Navarra, Comunitat Foral de 97,3
País Basc 103,7
Rioja (La) 86,1
50 60 70 80 90 100 110 120 130 140
a: estimació avanç

Gràfic 2.11



Pot observar-se que dos autonomies van superar la **convergència mitjana europea**. Es tracta de la Comunitat de Madrid (110,67) i el País Basc (103,72). Deu comunitats autònomes no van aconseguir el 80% de la convergència: Andalusia (60,89), Extremadura (61,90), Canàries (63,85), Castella-la Manxa (67,55), Regió de Múrcia (67,89), Comunitat Valenciana (69,38), Astúries (73,77), Galícia (75,12), Cantàbria (74,64) i Castella i Lleó (77,89).

Per a concloure esta primera part de l'apartat dedicat a l'evolució recent de l'activitat econòmica de la **Comunitat Valenciana**, s'arreplega en el Quadre 2.6 un resum dels principals indicadors que confirmen l'evolució descrita de l'economia valenciana en 2024.

Quadre 2.6

INDICADORS D'ACTIVITAT ECONÒMICA DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2023-2024
(Taxes de variació interanuals)

Activitats	2023	2024	Diferència* 2024/2023
Demanda interior			
Consum privat			
Matriculacions de vehicles	8,9	15,8	*6,9*
Índex general de comerç minorista	2,9	2,1	*-0,8*
Personal ocupat ICM	1,1	1,9	*0,8*
Despesa pública			
Operacions no financeres de la Generalitat	11,0	7,6	*-3,4*
Inversió			
Matriculació de vehicles de càrrega	27,2	-4,6	*-31,8*
Importacions de béns d'equip	1,7	-4,4	*-6,1*
Crèdit concebut a sectors residents	-6,2	-2,4	*3,8*
Crèdit concebut a AA. PP.	-23,7	-14,1	*9,6*
Crèdit concebut a altres sectors residents	-4,5	-1,5	*3,0*
Demanda exterior			
Exportacions	-3,1	-3,1	*0,0*
Importacions	-11,4	1,7	*13,1*
Taxa de cobertura	106,0	104,2	*-1,8*

* En punts percentuals

Font: Dades recollides en aquesta Memòria sobre la situació socioeconòmica de la Comunitat Valenciana

2.1.1 Sector primari

El sector primari exercix un **paper econòmic i social clau en la Comunitat Valenciana**, actuant com a motor d'altres importants activitats productives. A més, constituïx el pilar fonamental de nombrosos nuclis rurals i és el principal proveïdor d'aliments bàsics, reconeguts per la seua alta qualitat. Encara que la producció agropecuària, la pesca i la silvicultura ocupen un xicotet pes en el nostre teixit productiu, entorn del 1,9 % del total del valor afegit brut (VAB), és un sector que contribuïx a objectius estratègics del medi ambient i de l'entorn rural, com la conservació del patrimoni històric, cultural, arquitectònic i paisatgístic de la nostra Comunitat. Si es té en compte l'entramat d'activitats lligades a l'agricultura (preparació de productes hortofructícoles, indústries vitivinícoles, fitosanitàries, embalatge, etc.), bé directament o indirectament, el **pes del sistema agroalimentari valencià és considerablement superior**. La indústria agroalimentària de la Comunitat Valenciana lidera el rànquing de les exportacions.

2.1.1.1 Subsector agropecuari

El subsector agropecuari ha continuat enfrontant-se, en 2024, a una sèrie de **problemes estructurals que afecten les explotacions agràries en la nostra Comunitat**, com són l'excessiva fragmentació de la propietat, l'escassa dimensió econòmica de les explotacions o la falta de relleu generacional. A més, cal afegir els problemes en la cadena de valor, la falta de valorització del consum de proximitat i d'impuls a varietats amb denominació d'origen protegida (DOP), indicació geogràfica (IG) i indicació geogràfica protegida (IGP), els elevats costos de producció i la importació de productes procedents de

tercers països, amb els quals la UE té establits acords comercials, que, a vegades, poden arribar a produir unes certes situacions de competència deslleial.

A més, durant este exercici, el sector s'ha vist especialment afectat per **fenòmens climatològics extrems sense precedents,** conseqüència del canvi climàtic. D'una banda, una sequera prolongada ha provocat importants pèrdues en els cultius de secà, especialment en l'olivar i l'ametler, en tota la Comunitat. D'altra banda, les inundacions causades per la DANA del 29 d'octubre han generat danys en producció i infraestructures valorats en més de 1.000 milions d'euros, segons les estimacions inicials. Les comarques més afectades per les inundacions han sigut la Ribera Alta i Baixa, el Camp de Túria, l'Horta Sud, la Foia de Buñol, la Plana d'Utiel-Requena i els Serrans, sent els cultius més perjudicats les hortalisses, els cítrics i el caqui, pel fet que gran part de la resta de cultius (vinya, ametler, etc.) de les zones afectades estaven recol·lectats o encara no s'havia iniciat la seua sembra (cereals i altres herbacis), si bé els danys en infraestructures agràries i pèrdues de plantes per arrossegaments han sigut molt elevats en moltes comarques[10].

Este fet junt, a l'alça dels costos de producció, els desequilibris en la cadena de valor, la competència deslleial que provoquen les importacions de països tercers i la reduïda grandària de les explotacions continuen **afectant negativament** el conjunt del subsector.

Pel que respecta a les dades específiques de l'activitat agrícola en 2024, en primer lloc, cal referir-se als **cereals**, que ocupen la major part de la superfície cultivada amb 36.047 hectàrees, un 9,5 % menys que l'any anterior. Quant a la producció, s'observa que l'**arròs**, principal component, ha augmentat la seua producció en un 8 %, mentres que en la resta dels cereals s'experimentava una caiguda considerable, també en superfície cultivada, com es pot apreciar en el Quadre 2.7.

Per la seua part, segons les dades relatives a la producció de **cultius llenyosos**, avançats per la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca per a la campanya Primer Aforament 2024/25, arreplegats en el Quadre 2.8, els **cítrics** ocupen el primer lloc, amb un total de 2.676.341 tones i amb una disminució respecte a la campanya anterior del 7,3 %. Entre els cítrics, la producció de la taronja ha descendit en un 2,4 %, augmentant el seu pes relatiu en esta última campanya fins a situar-se en el 47,1 %. Per la seua part, la producció de mandarina ha disminuït un 10,8 %, minorant el seu pes sobre el total de cítrics fins al 40,7 %. Per la seua part, la producció dels fruiters no cítrics ha caigut un 25,6 %, mentres que la vinya registraba un increment del 15,7 %.

10. *Informe sobre la incidència de la DANA 29-O*. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. 6 de novembre de 2024..

Quadre 2.7

SUPERFÍCIES I PRODUCCIONS DE CULTIUS HERBACIS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

	Superfícies (ha)				Produccions (t)			
	Mitja 2013/	2023	2024 (a)	% Var 24/ 23	Mitja 2013/	2023	2024 (a)	% Var 24/ 23
Cereals								
Arròs	15.208	15.365	15.361	0,0	116.226	95.320	######	8,0
Blat	4.570	5.578	4.568	-18,1	9.545	5.981	4.163	-30,4
Ordi	15.921	12.796	10.824	-15,4	27.615	11.230	7.675	-31,7
Avena	5.457	5.774	5.090	-11,8	9.604	6.985	4.022	-42,4
Blat de moro	534	296	204	-31,1	5.093	3.485	2.561	-26,5
Llegums								
Bajoquetes	13	11	sd		23	11	sd	
Cigrons	15	12	10	-16,7	9	5	8	60,0
Tubercles								
Patata nova	1.229	1.500	1.454	-3,1	40.638	50.616	59.055	16,7
Patata de mitja estació	534	707	793	12,2	14.614	11.516	29.483	156,0
Patata tardana	410	431	425	-1,4	8.160	8.431	7.925	-6,0
Xufa	548	582	582	0,0	8.780	7.159	8.835	23,4
Industrials								
Cotó	0	0	0		0	0	0	
Gira-sol	950	773	762	-1,4	703	831	769	-7,5
Farratges								
Alfals	1.729	1.313	1.357	3,4	60.919	56.878	62.115	9,2
Hortalissa								
Albergínia	249	235	229	-2,6	10.708	12.413	12.096	-2,6
Mongeta verda	395	231	413	78,8	6.144	4.838	6.366	31,6
Carxofa	4.232	4.885	4.456	-8,8	70.549	74.289	59.311	-20,2
Ceba								
Ceba babosa	1.347	1.336	1.289	-3,5	66.116	74.305	77.994	5,0
Llíria	23	8	333	4.062,5	1.013	225	0	
Gra i altres	364	325	104	-68,0	15.994	15.996	16.207	1,3
Cogombre	153	132	261	97,7	5.606	5.857	5.677	-3,1
Col arrissada	1.214	1.054	4.403	317,7	43.622	42.223	49.849	18,1
Bròcoli	2.502	3.317	857	-74,2	65.049	68.403	71.943	5,2
Coliflor	1.249	1.191	1.769	48,5	34.853	36.228	34.753	-4,1
Lletuga	1.974	1.680	888	-47,1	55.630	56.259	52.332	-7,0
Escarola	460	449	551	22,7	11.849	14.604	6.231	-57,3
Fava	610	441	148	-66,4	5.491	6.016	4.370	-27,4
Maduixa/Fraga	6	16	259	1.518,8	178	466	488	4,7
Síndria	1.623	1.404	1.962	39,7	68.369	63.227	70.168	11,0
Meló	1.513	1.200	746	-37,8	37.625	34.488	37.852	9,8
Pebrot	801	911	666	-26,9	55.126	56.285	68.124	21,0
Pèsols	125	252	389	54,4	1.486	1.327	1.957	47,5
Tomaca	1.183	1.037	976	-5,9	60.601	64.615	54.286	-16,0

(a) avanç ha: hectàrees t: tones sd: sense dades

Font: Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Quadre 2.8

AVANÇOS DE PRODUCCIÓ DE CULTIUS LLENYOSOS (t)

	MITJA CAMPANYES 2013/ 2014 A 2022/2023	Balanç Campanya 2023/2024	Primer aforament campanya 2024/2025
CÍTRICS	**2023,00**	**2.885.993**	**2.676.341**
Taronges dolces	1.636.698	1.292.282	1.261.059
Mandarines	1.474.869	1.222.263	1.090.088
Llimones	283.293	351.973	302.994
Pomelos	18.408	18.131	20.699
Altres	933	1.344	1.501
	Mitja anys 2013 a 2022	2023	Avanç desembre 2024
ALTRES LLENYOSOS			
FRUITERS			
Poma	8.201	7.141	6.100
Pera	4.826	3.547	2.685
Nespla	15.219	14.954	11.477
Albercoc	18.030	20.775	14.659
Melicotó	21.323	21.342	15.634
Nectarina	16.962	16.071	7.451
Cirera	5.244	9.512	5.793
Pruna	10.658	12.717	10.520
Figa	3.005	3.642	2.764
Caqui	356.313	406.665	312.759
Magrana	50.818	70.432	55.244
Ametlla	33.127	38.670	22.306
Avellana	345	400	96
Garrofa	11.597	9.977	5.289
VINYA			
Raïm de taula	87.882	92.065	115.058
Raïm de vinificació	290.118	200.376	223.341
Vi + most (hl)	2.508.435	2.485.592	1.815.243
OLIVES			
Oliva de taula	655	766	599
Oliva de molí	103.182	121.044	26.918
Oli verge (t)	20.771	22.809	4.660

(t): tones (hl): hectolitres

Font: Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Les dades arreplegades en el Cens Agrari de 2020 i en l'Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agrícoles de 2016, elaborats per l'INE, corroboren els problemes als quals s'enfronten les explotacions agrícoles de la Comunitat Valenciana. El Cens Agrari de 2020 estima un total de 100.259 explotacions actives (119.451 en el Cens Agrari de 2009) i una superfície agrícola útil (SAU) de 589.311 has (657.471 en el cens anterior), com es pot observar en el Quadre 2.9. En els últims anys, ha continuat el procés d'abandó de les

activitats agràries, conseqüència entre altres factors de la despoblació i envelliment del medi rural.

Quadre 2.9

CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'AGRICULTURA EN LA C. VALENCIANA i ESPANYA.

Cens Agrari 2020	Comunitat Valenciana	Espanya
Nombre d'explotacions	100.259	914.871
Superfície Agrària Útil (SAU) en hectàrees	589.311	23.913.682
Dimensió mitjana de les explotacions (hectàree:	6,0	26,0
Percentatge dıexplotacions menors de 5 hectàre	78,6	51,8
Titulars menors de 34 anys	2,3	4,0
Percentatge de dones titulars d'explotacions	26,6	29,9
Formació caps d'explotacions[1]	73,7	75,6

[1] Percentatge de persones amb experiència agrària exclusivament.

Font: Cens Agrari 2020. INE. Elaboració pròpia.

Pel que fa a la dimensió territorial, cal indicar que la Comunitat Valenciana se situa com la tercera regió en nombre d'explotacions agràries, després d'Andalusia i Castella-la Manxa i en el penúltim lloc quant a grandària d'estes, només per davant de Canàries. El 78,6 % de les explotacions en la Comunitat Valenciana compta amb menys de 5 hectàrees i la grandària mitjana de l'explotació és de 6 hectàrees, molt per davall de la mitjana d'Espanya (26 hectàrees).

D'altra banda, les persones titulars d'explotacions amb més de 65 anys representen el 50,7 % del total de titulars en la Comunitat Valenciana, percentatge que s'eleva fins al 75,1 % en el cas de titulars de més de 55 anys, enfront del 2,3 % que suposen les de menys de 34 anys.

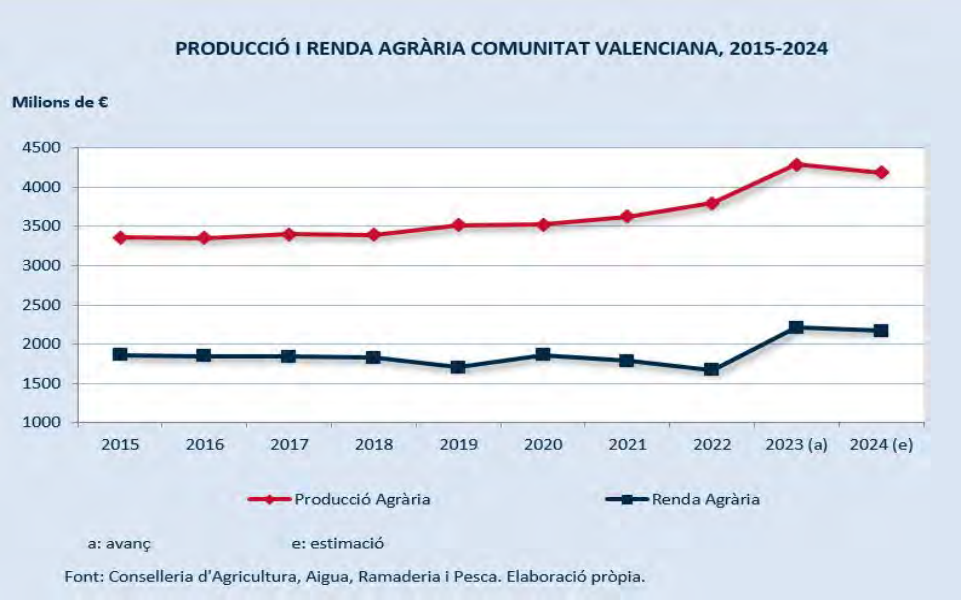
Pel que fa a la direcció de les explotacions , en primer lloc, cal indicar que el 73,7 % de les persones que exercixen esta direcció tenen experiència exclusivament pràctica, és a dir, adquirida mitjançant el treball en una explotació agrària; el 1,4 % compta amb Formació Professional de primer o segon grau en alguna especialitat del sector primari; el 2,2 % posseïx formació universitària agrícola, i la resta, 22,6 %, un altre tipus de formació (cursos i cursets amb una duració mínima de dos setmanes referents a matèries vinculades amb el sector). Estes xifres manifesten que la formació de les persones que estan al capdavant de les explotacions agràries, malgrat haver millorat lleugerament, encara és baixa. En segon lloc, s'observa que s'ha reduït el percentatge de dones titulars d'explotacions fins al 26,9 % i el diferencial respecte als homes continua sent elevat.

El Gràfic 2.12 arreplega l'evolució de la producció agrària i de la renda agrària en el període 2015-2024. S'estima que el valor de la renda agrària de 2024 en la Comunitat Valenciana, en termes corrents, ha sigut de 2.170,90 milions d'euros i ha experimentat un

11. Persona responsable de la gestió corrent i quotidiana de l'explotació agrària. En general, coincidix amb la persona titular.
12. «Renda Agrària és sinònim de valor afegit net a cost dels factors (VAN c.f. de la branca agrària) i quantifica l'import de les remuneracions percebudes pels "factors originaris" de la producció aplicats a l'activitat agrària l'any de referència, factors que, en un sentit ampli, poden individualitzar-se en: terra, capital, treball, gestió empresarial i Estat», del *Llibre blanc de l'Agricultura i el Desenvolupament Rural*. Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA).

descens de l'1,8 % respecte a l'any anterior, d'acord amb l'estimació dels Comptes Econòmics de l'Agricultura (CEA).

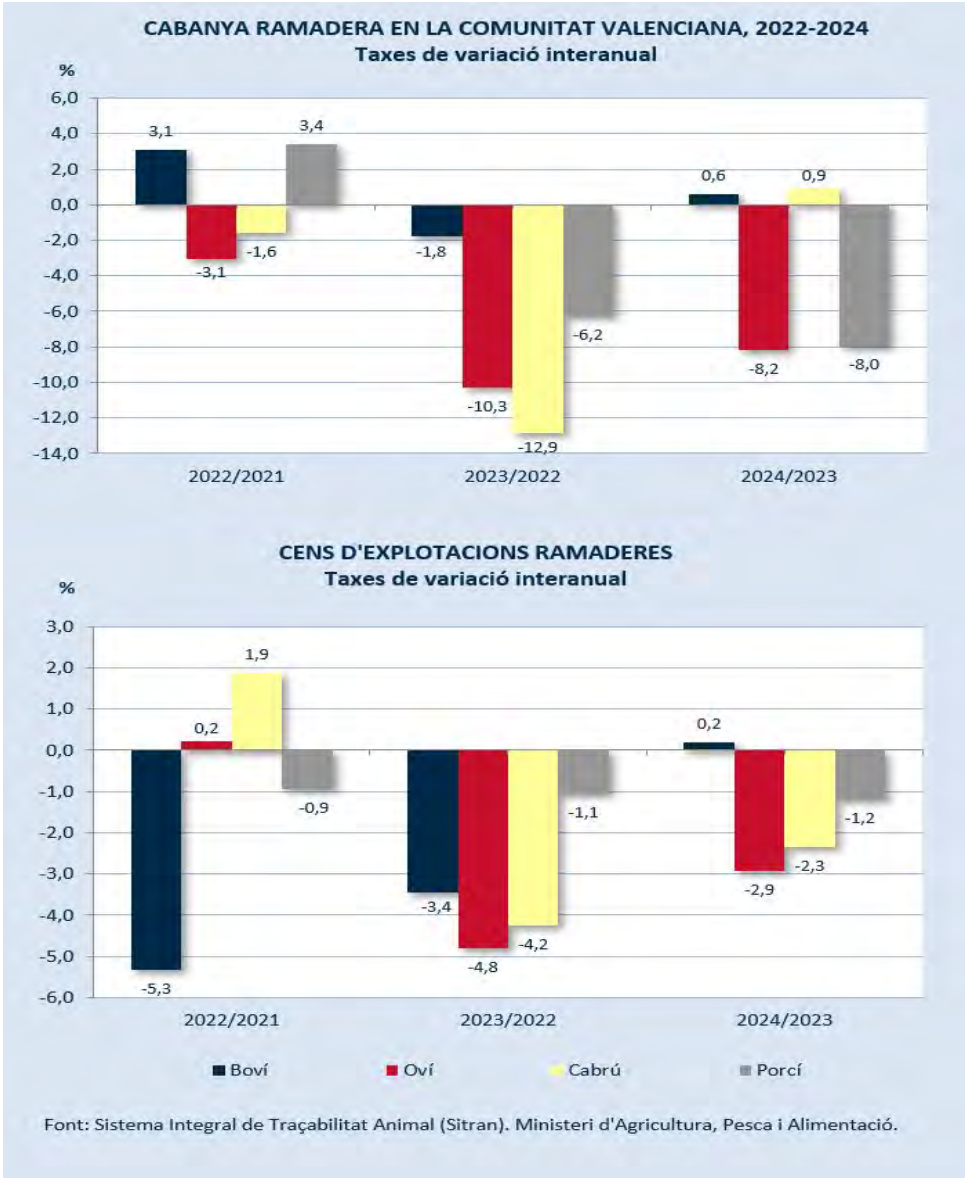
Gràfic 2.12



El **valor de la Producció Agrària** ha descendit un 2,3 %, degut principalment a la caiguda de preus (-3,6 %) que no ha sigut compensada pel lleuger increment en la quantitat produïda (un 1,4 % més). Este retrocés es deu tant a la disminució del valor de la Producció Animal (-6,6 %) com al descens en la Producció Vegetal (-0,8 %), que representa el 75,1 % del total de la Producció Agrària.

Passant a l'anàlisi de l'**activitat ramadera**, cal indicar que es tracta d'un sector molt important en el medi rural de la Comunitat Valenciana. El Gràfic 2.13 arreplega l'evolució del nombre de caps que componen la cabanya ramadera i el nombre d'explotacions d'estes, en la nostra Comunitat, en els anys 2022 a 2024. L'evolució del nombre de caps de les cabanyes ramaderes ha sigut dispar en 2024: la **caprina** ha augmentat en un 0,9 % i la **bovina** en un 0,6 %, mentres l'**ovina** registrava un descens del 8,2 % i la **porcina** del 8 %.

Gràfic 2.13



Font: Sistema Integral de Traçabilitat Animal (Sitran). Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Segons les dades obtingudes de Sitran , el **cens d'explotacions** dedicades a la producció ramadera en 2024 s'ha xifrat en 4.302 explotacions, un 1,7 % menys que l'any precedent, i representen el 1,1 % del total nacional. La distribució de les explotacions és equilibrada en el conjunt de la nostra Comunitat. Les explotacions de bestiar oví representen el 28,6 %, les de caprí el 27,2 %, les de boví el 22,8 % i les de porcí el 21,4 % (Quadre 2.10).

13. Sistema Integral de Traçabilitat Animal. Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA).

Quadre 2.10

CABANYA RAMADERA I EXPLOTACIONS RAMADERES. COMUNITAT VALENCIANA 2023- 2024

	2023		2024		T_2
	Núm	T_1	Núm	T_1	
Cabanya ramadera	**1.712.965**	***100,0***	**1.586.898**	***100,0***	**-7,4**
Boví	57.216	*3,3*	57.551	*3,6*	**0,6**
Oví	229.732	*13,4*	210.987	*13,3*	**-8,2**
Cabrú	64.831	*3,8*	65.439	*4,1*	**0,9**
Porcí	1.361.186	*79,5*	1.252.921	*79,0*	**-8,0**
Explotacions ramaderes	**4.377**	***100,0***	**4.302**	***100,0***	**-1,7**
Boví	980	*22,4*	982	*22,8*	**0,2**
Oví	1.269	*29,0*	1.231	*28,6*	**-3,0**
Cabrú	1.197	*27,3*	1.169	*27,2*	**-2,3**
Porcí	931	*21,3*	920	*21,4*	**-1,2**

T1: Percentatge sobre el total de la cabanya ramadera o del total d'explotacions ramaderes

T2: Taxa de variació interanual

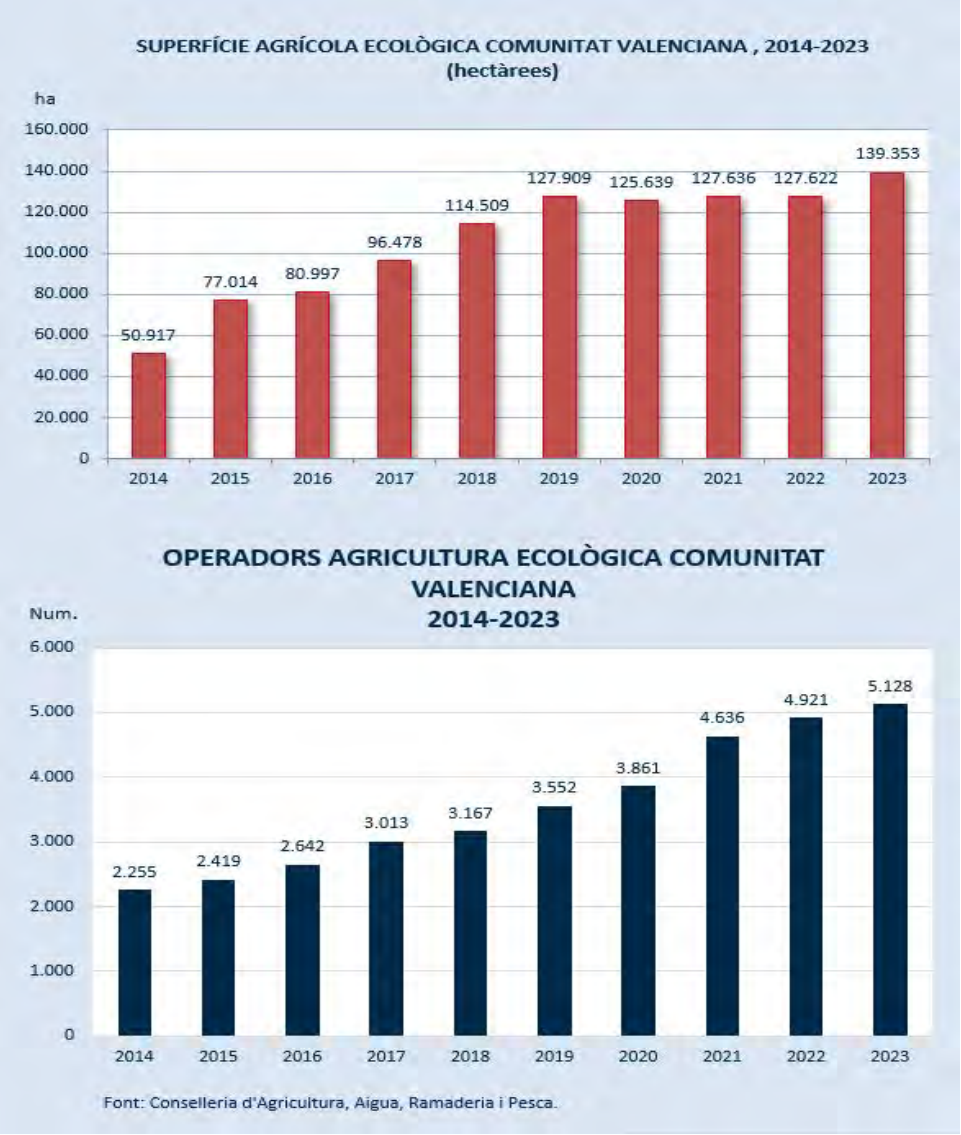
Font: Sistema Integral de Traçabilitat Animal (Sitran). Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Elaboració pròpia.

La província de **Castelló** concentrava el 54,1 % de la cabanya ramadera de la nostra Comunitat, **València** el 34,1 % i **Alacant** el 11,8 %, segons les dades relatives a 2023. A **Castelló**, el 82,7 % de la seua cabanya era porcina, el 12,1 % ovina, mentres que la caprina i bovina representaven el 2,6 % cadascuna d'elles. Per la seua part, a la província de **València**, l'estructura és similar, amb un pes important de la cabanya porcina, amb un 76,6 %; l'ovina, un 15 %; la bovina, un 4,8 %, i la caprina, un 3,6 %. Finalment, a la província d'**Alacant** hi ha una distribució més equilibrada, amb un 43,6 % de cabanya ovina, un 34,6 % de porcina, un 16 % de caprina i un 5,8 % de bovina.

El Gràfic 2.14 mostra **el comportament experimentat per la producció ecològica** en la Comunitat Valenciana i a Espanya durant els últims anys. En concret, segons l'última dada disponible relatiu a 2023, la superfície agrícola ecològica total ha aconseguit les 139.353 ha, amb un increment del 9,2 % en la nostra Comunitat enfront de l'augment del 11,2 % en el conjunt d'Espanya, mentres que el nombre d'activitats de producció ecològica (5.128 en la nostra Comunitat i 68.448 a Espanya) ha crescut un 4,2 % i 4,6 %, respectivament.

14. La producció ecològica, també anomenada biològica o orgànica, és un sistema de gestió i producció agroalimentària que combina les millors pràctiques ambientals juntament amb un elevat nivell de biodiversitat i de preservació dels recursos naturals, així com l'aplicació de normes exigents sobre benestar animal, amb la finalitat d'obtindre una producció conforme a les preferències de determinats consumidors pels productes obtinguts a partir de substàncies i processos naturals.
15. Superfície agrícola utilitzada de l'explotació en la qual s'utilitzen mètodes de producció d'agricultura ecològica conformes amb determinades normes i regles especificades en el Reglament (CE) núm. 834/2007 o el Reglament (UE) 2018/848, i les corresponents normes d'execució nacionals aplicables a l'agricultura ecològica, fins i tot durant el període de conversió.

Gràfic 2.14



La **Comunitat Valenciana** ocupa el quint lloc en el rànquing de comunitats autònomes en el nombre d'activitats productives ecològiques, amb un pes relatiu sobre el conjunt d'Espanya del 7,5 %, lleugerament superior al de l'any anterior, després d'Andalusia (35,1 %), Castella-la Manxa (15,9 %), Catalunya (9,8 %) i Múrcia (7,6 %). I se situa també com a quinta regió en nombre d'hectàrees dedicades a agricultura ecològica, amb un percentatge del 4,4 % sobre el total d'Espanya, per darrere d'Andalusia (48 %), Castella-la Manxa (16,5 %), Catalunya (9 %) i Extremadura (4,5 %) com s'arreplega en el Quadre 2.11.

Quadre 2.11

ACTIVITATS PRODUCTIVES ECOLÒGIQUES I SUPERFÍCIE AGRÍCOLA ECOLÒGICA CC. AA. 2023

	ACTIVITATS		SUPERFÍCIE	
	Nº	%	Has	%
Andalusia	24.000	*35,1*	1.516.343	*48,0*
Aragó	1.675	*2,4*	101.654	*3,2*
d'Astúries, Principat	873	*1,3*	21.227	*0,7*
Balears, Illes	1.175	*1,7*	46.846	*1,5*
Canàries	2.609	*3,8*	8.347	*0,3*
Cantàbria	268	*0,4*	3.182	*0,1*
Castella-la Manxa	10.886	*15,9*	521.815	*16,5*
Castella i Lleó	2.196	*3,2*	113.805	*3,6*
Catalunya	6.678	*9,8*	283.891	*9,0*
Comunitat Valenciana	**5.128**	***7,5***	**139.353**	***4,4***
Extremadura	3.594	*5,3*	141.989	*4,5*
Galícia	1.439	*2,1*	43.356	*1,4*
Madrid, Comunitat de	507	*0,7*	12.341	*0,4*
Múrcia, Regió de	5.179	*7,6*	117.416	*3,7*
Navarra, Comunitat Foral de	858	*1,3*	70.351	*2,2*
País Basc	836	*1,2*	10.772	*0,3*
Rioja, La	547	*0,8*	8.349	*0,3*
Total	**68.448**	***100,0***	**3.161.039**	***100,0***

Font: *Agricultura Ecològica. Estadístiques* . Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

El Quadre 2.12 mostra la superfície d'agricultura ecològica per cultius en la Comunitat. De les 139.353,34 ha dedicades a l'agricultura ecològica, 74.954,29 ha corresponen a **pastures permanents**, és a dir, un 53,8 %, si bé el 84,1 % dels mateixos és terreny forestal amb càrrega ramadera i/o trescament , que no es considera superfície agrària útil. Li seguixen els **cultius permanents**, amb 55.362,79 ha i un percentatge del 39,7 %, destacant en este grup el pes de la **vinya**, amb 19.339,95 ha; la **fruita seca**, amb 19.197,27 ha; l'**olivar**, amb 8.323,97 ha, i els **cítrics**, amb 6.185,70 ha. Per part seua, els cultius de terres arables ocupen 9.012,01 ha i suposen un 6,5 % de la superfície agrícola ecològica total, destacant els cereals, amb 4.545,51 ha, i altres cultius de terres arables, amb 2.648,66 ha.

16. Pràctica d'extracció de pol·len i nèctar de les flors que duen a terme les abelles.

Quadre 2.12

SUPERFÍCIE D'AGRICULTURA ECOLÒGICA PER CULTIUS COMUNITAT VALENCIANA, 2022-2023

(Hectàrees)

	2022		2023		T_2
	Ha.	T_1	Ha.	T_1	
Total cultius (exclosos els horts urbans)	**127.622,74**	**100,0**	**139.353,34**	**100,0**	**9,2**
Cultius de terres arables	**8.257,04**	**6,5**	**9.012,01**	**6,5**	**9,1**
Cereals per a la producció de gra	4.457,76	3,5	4.545,51	3,3	2,0
Tubercles i arrels	17,15	0,0	17,89	0,0	4,3
Cultius industrials	236,28	0,2	274,81	0,2	16,3
Plantes collides en verd per a alimentació animal	120,08	0,1	112,19	0,1	-6,6
Hortalisses fresques i maduixes	1.110,03	0,9	1.175,72	0,8	5,9
Altres cultius de terres arables	2.088,04	1,6	2.648,66	1,9	26,8
Guarets	227,29	0,2	236,45	0,2	4,0
Llavors i plàntules	0,41	0,0	0,80	0,0	95,2
Pastures permanents	**69.269,38**	**54,3**	**74.954,29**	**53,8**	**8,2**
Terreny forestal amb càrrega ramadera i/o trescament(1)	58.088,56	45,5	63.062,53	45,3	8,6
Altres	11.180,83	8,8	11.891,76	8,5	6,4
Cultius permanents	**50.096,30**	**39,3**	**55.362,79**	**39,7**	**10,5**
Fruites de zones climàtiques moderades	665,55	0,5	647,49	0,5	-2,7
Fruites de zones climàtiques subtrop. i trop.	1.063,00	0,8	1.110,01	0,8	4,4
Baies cultivades	0,32	0,0	0,20	0,0	-37,3
Fruites seques	17.270,25	13,5	19.197,27	13,8	11,2
Cítrics	6.114,74	4,8	6.185,70	4,4	1,2
Vinya	17.378,98	13,6	19.339,95	13,9	11,3
Olivar	7.198,46	5,6	8.323,97	6,0	15,6
Altres cultius permanents	405,00	0,3	558,20	0,4	37,8
Xampinyons cultivats	**0,02**	**0,0**	**0,02**	**0,0**	**0,0**

T1: Percentatge sobre el total de superfície ecològica

T2: Taxa de variació interanual

(1) No és SAU (Superfície Agrària Útil)

Font: Agricultura Ecològica. Comunitat Valenciana. 2023. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

El Quadre 2.13 arreplega l'evolució de la **superfície cultivada dels principals cultius ecològics en els últims cinc anys** i, com es pot observar, en 2023, s'ha produït un augment en el percentatge que representen sobre la superfície total cultivada la majoria d'estos. Pel seu pes relatiu, destaca la **vinya**, amb un 31,4 %; seguit de la **fruita seca**, amb un 21,1 %; **cereals**, amb un 10,9 %; l'**olivar**, amb un 9,1 %; **les hortalisses,** amb un 4,5 %; els **cítrics**, amb un 4 %, i els **fruiters**, amb un 0,9 %.

Quadre 2.13

PERCENTATGE SUPERFÍCIE ECOLÒGICA SOBRE SUPERFÍCIE TOTAL CULTIVADA CULTIUS PRINCIPALS. COMUNITAT VALENCIANA 2019- 2023

	2019	2020	2021	2022	2023p
Cítrics	2,7	3,0	3,6	3,9	4,0
FRUITERS	1,1	1,2	1,3	1,6	0,9
Cereals	9,6	9,1	10,3	11,0	10,9
Vinya per a vi	19,8	21,3	26,3	27,7	31,4
Fruites seques	n.d.	n.d.	n.d.	18,4	21,1
Olivar	5,3	5,9	7,3	7,7	9,1
Hortalisses	4,0	4,2	4,7	4,3	4,5

p: provisional n.d: no disponible

Font: Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i *Agricultura Ecològica . Estadístiques* . Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Elaboració pròpia.

El Quadre 2.14 arreplega diversos indicadors de la **producció ecològica** en la Comunitat Valenciana. En concret, el nombre d'activitats productives ascendix a 5.128, un 4,2 % superior al de l'any precedent, i la superfície agrícola ecològica total és de 139.353,34 ha, és a dir, un 9,2 % superior a la registrada un any abans.

Pel que respecta a la **producció ramadera ecològica**, les explotacions ramaderes han passat de 35 a 40, i s'ha produït un augment en el nombre de caps de bestiar del 20,4 %.

Quadre 2.14

INDICADORS PRODUCCIÓ ECOLÒGICA COMUNITAT VALENCIANA 2022- 2023

Indicadors	2022	2023	Var. %
Activitats productives (número)	**4.921**	**5.128**	***4,2***
Producció agrària	3.612	3.782	*4,7*
Elaboració / Transformació	541	497	*-8,1*
Comercialització	490	504	*2,9*
Altres	278	345	*24,1*
Superfície ecològica total (hectàrees)	**127.622,74**	**139.353,36**	***9,2***
Cultiu de terres arables	8.257,04	9.012,01	*9,1*
Pastures permanents	69.269,38	74.954,29	*8,2*
Cultius permanents	50.096,30	55.387,03	*10,6*
Xampinyons cultivats	0,02	0,02	*0,0*
Explotacions ramaderes (número)	**35**	**40**	***14,3***
Boví	8	11	*37,5*
Oví	5	6	*20,0*
Caprí (de carn)	5	5	*0,0*
Aviram	8	8	*0,0*
Apicultura	7	8	*14,3*
Altres	2	2	*0,0*
Caps de bestiar (número)	**66.399**	**79.938**	***20,4***
Boví	421	636	*51,1*
Oví	291	383	*31,6*
Cabrú	2.722	2.262	*-16,9*
Ocell corral	62.955	76.634	*21,7*
Èquids	10	23	*130,0*
Apicultura (Núm. ruscs)	2.120	3.474	*63,9*
Helicicultura[1] (m^2)	5.000	S.E.	-

(1): nombre de metres quadrats de granja dedicada a la cria de caragols S.E.: sense estima

Font: Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i

El Quadre 2.15 arreplega les activitats industrials derivades de l'agricultura ecològica en la Comunitat Valenciana. En 2023, el nombre d'activitats ascendia a 2.110, la qual cosa suposava un augment anual del 9,1 %, destacant les 442 activitats destinades a preparats alimentosos, que representen el 20,9 % del total d'este grup i que han augmentat un 2,1 % respecte a l'any anterior. Els seguixen en importància les 245 activitats dedicades a productes hortofructícoles, 11,6 % del total, que han augmentat un 6,1 %.

Quadre 2.15

ACTIVITATS INDUSTRIALS DE PRODUCCIÓ ECOLÒGICA. C. VALENCIANA 2022-2023

Activitats	2022	2023	% sobre total 2023	Var. %
Almàsseres	67	71	3,4	6,0
Cellers	112	123	5,8	9,8
Productes hortofructícoles	231	245	11,6	6,1
Conserves, vegetals i sucs	40	42	2,0	5,0
Espècies, aromàtiques i medicinals	43	33	1,6	-23,3
Galetes, confiteria i pastisseria	12	12	0,6	0,0
Preparats alimentaris	433	442	20,9	2,1
Ous	14	15	0,7	7,1
Fruites seques	78	80	3,8	2,6
Cereals	34	37	1,8	8,8
Panificació i pastures	65	73	3,5	12,3
Escorxadors i esquarterament	3	4	0,2	33,3
Llet, formatges i derivats	2	2	0,1	0,0
Mel	20	22	1,0	10,0
Altres	780	909	43,1	16,5
Total	**1.934**	**2.110**	**100,0**	**9,1**

Font: Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. Elaboració pròpia.

Pel que respecta al **comerç exterior agroalimentari,** les exportacions i expedicions del sector primari valencià van aconseguir un valor de 6.507 milions d'euros, un 3,6 % superior al de l'any anterior, com s'arreplega en el Quadre 2.16 i en el Gràfic 2.15. En este mateix quadre, es pot apreciar que la partida de major valor en les exportacions del sector primari valencià ha sigut la de fruites comestibles, que representa un 60,4 % del valor total venut a l'exterior, amb un increment interanual del 8 % en el conjunt de l'any 2024. La partida **llegums i hortalisses**, segona en importància, ha registrat un avanç del 1,8 %. Els dos grups de productes suposen el 78,8 % del total d'exportacions i expedicions del sector primari de la nostra Comunitat.

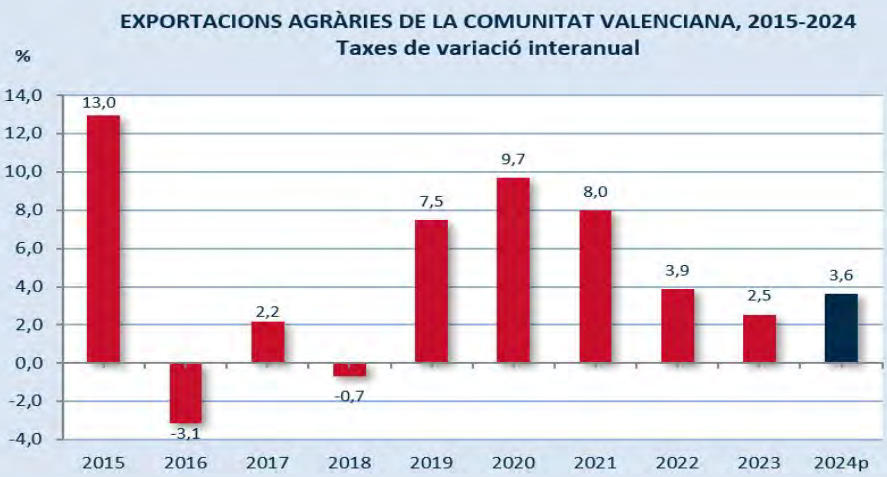
Quadre 2.16

EXPORTACIONS DEL SECTOR PRIMARI: DETALL PER PRODUCTES*
COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024p

PRODUCTES	PES(1)			VALOR(2)		
	2023	2024p	T_1	2023	2024p	T_1
Animals Vius	89	344	286,9	982	2.254	129,6
Carns i despulles comestibles	80.251	75.682	-5,7	354.286	374.113	5,6
Peix, crustacis, mol·luscs i altres invert. aquà	50.004	45.070	-9,9	296.902	253.124	-14,7
Llet i productes lactis; ous d'au; mel	33.093	31.101	-6,0	110.270	101.879	-7,6
Resta de productes d'origen animal	27.708	13.065	-52,8	63.657	32.868	-48,4
Plantes vives; productes de floricultura	148.541	146.810	-1,2	169.067	190.113	12,4
Llegums i hortalisses; plantes; arrels	711.696	796.766	12,0	1.169.813	1.191.367	1,8
Fruites comest.; escorça de cítrics, melons	2.696.220	2.863.015	6,2	2.863.015	3.933.052	37,4
Cafè, te, herba mate i espècies	7.298	7.356	0,8	71.409	70.201	-1,7
Cereals	103.631	117.563	13,4	108.410	109.202	0,7
Prod. de la molineria, malta i midó, etc.	84.528	77.296	-8,6	95.808	90.101	-6,0
Llavors, fruits oleaginosos, palla, etc.	46.016	34.783	-24,4	69.634	68.413	-1,8
Sucs i extractes vegetals	19.815	22.481	13,5	127.887	88.255	-31,0
Matèries primeres per a trenar	3.140	2.736	-12,9	1.927	2.059	6,8
Total C. Valenciana	**4.012.031**	**4.234.069**	**5,5**	**5.503.067**	**6.507.000**	**18,2**

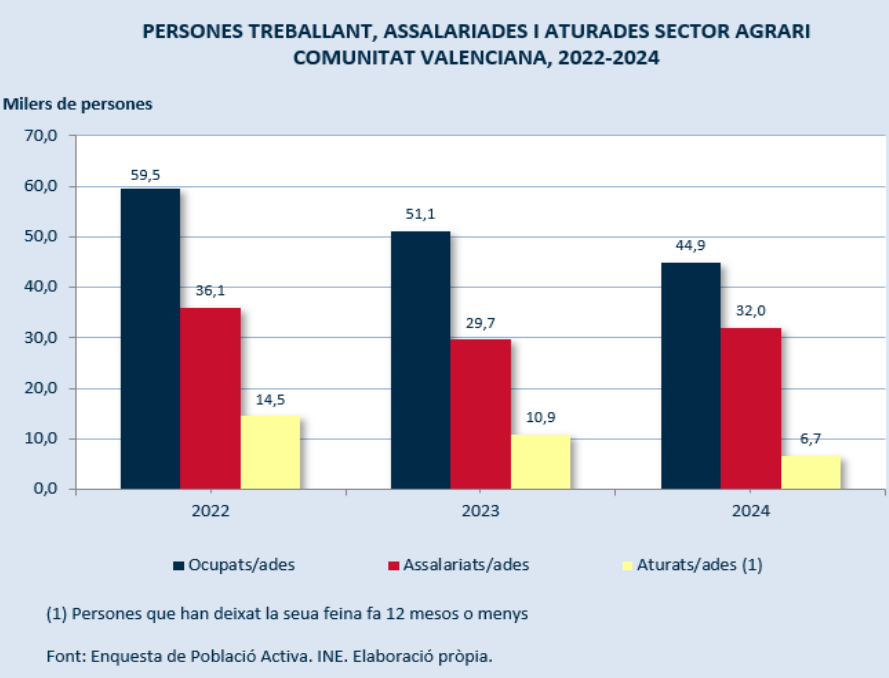
(*) Taric 01 a14 p: Dades provisionals
T_1: Taxa de variació interanual (1): Tones (2): Milers d'euros
Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Elaboració pròpia.

Gràfic 2.15



El mercat de treball del sector primari de la Comunitat Valenciana ha mostrat un descens de l'ocupació en 2024, en termes mitjans, com s'observa en el Gràfic 2.16. En valors absoluts, s'ha passat de 57.100 persones treballant en 2023 a 44.900 en 2024, amb una disminució del 12,1 %. La taxa de salarització del sector s'ha reduït fins al 71,2 %, 19,3 punts menys que la registrada l'any anterior. Per part seua, el nombre de persones en atur estimades s'ha situat en 6.700 persones (10.900 en 2023), amb un descens del 38,5 % en termes interanuals.

Gràfic 2.16



Com s'arreplega en el Quadre 2.17, la població activa en el sector agrari ha augmentat a Castelló (18,5 %), mentres que queia un 29,1 % a València i un 13,9 % a Alacant. D'altra banda, s'ha generat ocupació a Alacant (0,1 %) i a Castelló (17,8 %) i es perdia un 29,3 % a València.

Quadre 2.17

POBLACIÓ ACTIVA I TREBALLANT EN EL SECTOR AGRARI PER PROVÍNCIES, 2023-2024

Taxes de variació interanuals

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
- Alacant										
* Pobl. Activa	**-21,8**	**-13,9**	-31,0	-25,2	-24,6	0,4	-11,3	-14,3	12,5	-41,1
* Pobl.Treballant	**-12,0**	**0,1**	-36,7	-17,1	-4,8	31,4	14,6	-2,4	19,7	-28,3
- Castelló										
* Pobl. Activa	**-21,3**	**18,5**	2,1	-38,5	-13,2	-30,9	-4,2	25,0	7,6	53,9
* Pobl.Treballant	**-31,0**	**17,8**	-13,8	-48,7	-20,8	-36,5	-18,5	25,0	17,5	56,1
- València										
* Pobl. Activa	**-9,4**	**-29,1**	-6,8	-18,9	-2,1	-9,4	-10,0	-30,5	-41,9	-32,4
* Pobl.Treballant	**-9,7**	**-29,3**	-18,8	-12,9	10,1	-15,5	-6,6	-25,4	-50,0	-31,2
- Comunitat Valenciana										
* Pobl. Activa	**-16,2**	**-16,8**	-16,8	-24,5	-12,8	-9,5	-9,6	-17,0	-15,7	-25,0
* Pobl.Treballant	**-14,2**	**-12,2**	-25,0	-20,8	-0,5	-7,1	-1,7	-10,5	-17,8	-18,2

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

2.1.1.2. Subsector pesquer

La **pesca i aqüicultura** ocupen una posició important en l'economia valenciana constituint activitats bàsiques per al desenrotllament dels ports pesquers, el valor econòmic dels quals de producció, per a 2024, ha sigut de 156,6 milions d'euros en el cas de l'aqüicultura i de 94,3 milions d'euros per a la pesca tradicional, un 14,9 % i un 16,2 % més, respectivament, respecte a l'exercici 2023.

La **pesca** ha sigut tradicionalment una activitat important en àmplies zones al llarg del litoral. La Llei 5/2017, de 10 de febrer, de pesca marítima i aqüicultura de la Comunitat Valenciana reconeix que el sector pesquer i de l'aqüicultura ocupa una posició important en l'economia valenciana, sent els seus objectius generals la protecció i la conservació dels recursos disponibles, sobre la base de l'explotació racional i sostenible, en condicions econòmiques i socials apropiades per al sector, tenint en compte les seues repercussions en l'ecosistema marí, i prenent en consideració tant les necessitats dels productors com les dels consumidors.

L'anàlisi de les dades arreplegades en este capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ Torna a constatar-se, en 2024, un nou descens en el nombre d'embarcacions i arqueig d'estes, en sintonia amb anys precedents.



El sector primari ha continuat enfrontant-se a problemes estructurals i ha estat sotmés al canvi climàtic, amb fenòmens meteorològics extrems, com la sequera prolongada, i, est, any a la pèrdua de producció i infraestructures derivada de la DANA.

El CES CV recomana a l'Administració aprofitar el pla de recuperació per a incentivar la inversió en innovació i noves tecnologies, amb especial focus en aquelles dirigides a mitigar els efectes del canvi climàtic en l'activitat agrària i ramadera. Estes inversions han de contribuir, a més, a millorar la competitivitat del sector primari, modernitzar els seus processos productius i enfortir la seua resiliència enfront de fenòmens meteorològics extrems.

→ **Increment de les captures desembarcades i valor en llotja**, en les llotges pesqueres de les tres províncies de la nostra Comunitat.

→ **Descens en el nombre total de persones treballadores** en el Règim Especial de la Mar en 2024, amb un decrement del 5,2 % en el règim per compte d'altri i del 1,5 % en el de per compte propi.

El Quadre 2.18 arreplega, per als anys 2023 i 2024, la **composició de la flota pesquera** en la Comunitat Valenciana, aportant-se el nombre de vaixells i l'arqueig per a les diferents modalitats de pesca. Es constata una disminució del nombre de vaixells en 17 unitats (un 3,4 % menys), sent més significatiu el descens a la província d'Alacant, tant en termes absoluts (9 unitats menys i un -3,5 %), seguida de la de Castelló (amb 6 unitats menys i un descens en termes relatius del 4 %).

Quadre 2.18

DADES SOBRE LA FLOTA PESQUERA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Arrossegament		Cèrcol		Altres arts		Totals	
Cofraries	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.
2023								
Alacant	117	8.624,82	11	532,46	128	1.080,83	256	10.238,11
Castelló	60	3.718,58	22	1.508,60	68	534,53	150	5.761,71
València	26	1.229,38	1	40,09	65	320,47	92	1.589,94
Total	**203**	**13.572,78**	**34**	**2.081,15**	**261**	**1.935,83**	**498**	**17.589,76**
2024								
Alacant	112	8.475,72	10	505,11	125	1.068,32	247	10.049,15
Castelló	61	3.738,14	18	1.283,21	65	526,15	144	5.547,50
València	26	1.229,38	1	40,09	63	309,72	90	1.579,19
Total	**199**	**13.443,24**	**29**	**1.828,41**	**253**	**1.904,19**	**481**	**17.175,84**

(1) Altres arts: Tresmall, Palangre, Dragues, Poteras, Arts de fons, Marisqueig, Línies i Ham.
T.R.B. Tones de Registre Brut
Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. Elaboració pròpia.

FLOTA PESQUERA PER MODALITAT EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Arrossegament				Cèrcol				Altres arts				Totals			
	2023		2024		2023		2024		2023		2024		2023		2024	
	Vaixell	T.R.B.	Vaixell	T.R.B.	Vaixell	T.R.B.	Vaixell	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.	Vaixell	T.R.B.	Vaixell	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.
Província d'Alacant	**117**	**8.624,82**	**112**	**8.475,72**	**11**	**532,46**	**10**	**505,11**	**128**	**1.080,83**	**125**	**1.068,32**	**256**	**10.237,98**	**247**	**10.049,15**
- Dénia	16	1.024,21	16	1.024,21					12	81,46	12	83,60	28	1.105,67	28	1.107,81
- Xàbia	5	373,80	5	373,80	4	175,26	4	175,26	6	32,92	3	16,44	15	581,98	12	565,50
- Moraira									3	11,16	3	11,16	3	11,16	3	11,16
- Calp	13	796,87	13	796,87					5	14,30	5	14,30	18	811,17	18	811,17
- Altea	12	1.129,53	11	1.095,21	3	142,98	2	115,63	3	9,29	3	9,29	18	1.281,80	16	1.220,13
- Benidorm									3	12,06	3	12,06	3	12,06	3	12,06
- Villajoiosa	33	2.267,57	29	2.172,66					11	38,52	12	39,97	44	2.306,09	41	2.212,63
- El Campell									7	31,86	7	31,86	7	31,86	7	31,86
- Santa Pola	37	2.971,81	37	2.951,94			1	84,01	50	731,68	49	736,02	87	3.703,49	87	3.771,97
- Tabarca									10	42,40	10	42,40	10	42,40	10	42,40
- Alacant									4	16,99	3	13,05	4	16,99	3	13,05
Guardamar del Segura									10	31,89	10	31,89	10	31,89	10	31,89
- Torrevella	1	61,03	1	61,03	4	214,22	3	130,21	4	26,30	5	26,28	9	301,55	9	217,52
Província de Castelló	**60**	**3.718,58**	**61**	**3.738,14**	**22**	**1.508,60**	**18**	**1.283,21**	**68**	**534,53**	**65**	**526,15**	**150**	**5.761,71**	**144**	**5.547,50**
- Benicarló	14	817,06	14	817,06					9	93,15	9	93,15	23	926,50	23	**910,21**
- Burriana	8	408,62	9	428,18	5	346,56	4	283,96	12	87,63	12	87,63	25	855,99	25	**799,77**
- Castelló	14	1.231,16	14	1.231,16	14	971,35	12	858,17	14	131,04	14	131,04	42	2.348,60	40	**2.220,37**
- Penyíscola	17	794,87	17	794,87					15	78,08	14	74,61	32	887,77	31	**869,48**
- Vinaròs	7	466,87	7	466,87	3	190,69	2	141,08	18	144,63	16	139,72	28	807,90	25	**747,67**
Província de València	**26**	**1.229,38**	**26**	**1.229,38**	**1**	**40,09**	**1**	**40,09**	**65**	**320,47**	**63**	**309,72**	**92**	**1.589,64**	**90**	**1.579,19**
- València	6	276,09	6	276,09					12	64,71	15	82,87	18	340,80	21	**358,96**
- Cullera	14	689,08	14	689,08					23	72,75	20	60,09	37	761,83	34	**749,17**
- Gandia	6	264,21	6	264,21	1	40,09	1	40,09	25	153,03	26	154,94	32	457,33	33	**459,24**
- Sagunto									5	29,98	2	11,82	5	29,28	2	**11,82**
Totals	**203**	**13.572,78**	**199**	**13.443,24**	**34**	**2.081,15**	**29**	**1.828,41**	**261**	**1.935,83**	**253**	**1.904,19**	**498**	**17.589,33**	**481**	**17.175,84**

(1) Altres arts: Tresmall, Palangre, Dragues, Poteras, Arts de fons, Marisqueig, Línies i Ham. T.R.B. Tones de Registre Brut

Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. Elaboració pròpia.

Quadre 2.19

CESCV
Comité Econòmic i Social

El Quadre 2.19 desglossa per confraries la composició de la flota pesquera per als dos últims exercicis. La província d'Alacant compta amb el major nombre de confraries, representant el 59 % del total d'estes, seguida de la de **Castelló** (23 %) i finalment **València**, representant estes el 18 % del total.

Per part seua, el Quadre 2.20 conté el resum de **pesca desembarcada,** oferint les dades sobre quilos capturats i valor de les captures, podent-se observar en el Quadre 2.21 les dades de la flota pesquera per al trieni 2022-2024.

Quadre 2.20

FLOTA PESQUERA PER MODALITAT EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Kilos Capturats		Valor en euros	
	2023	2024	2023	2024
Província d'Alacant	**8.251.282**	**11.061.015**	**49.452.114**	**60.479.735**
- Dénia	373.785	439.580	3.548.125	4.403.282
- Xàbia	1.085.184	1.114.185	5.057.921	5.106.675
- Moraira	6.411	6.937	84.007	108.286
- Calp	832.157	893.478	5.555.135	5.861.316
- Altea	1.801.545	2.070.197	7.172.146	8.127.111
- Villajoiosa	1.090.488	1.173.882	7.694.171	8.580.238
- El Campell	5.509	9.552	50.230	92.015
- Santa Pola	2.072.486	2.130.674	17.965.841	20.182.377
- Torrevella	980.989	2.325.045	2.299.149	5.074.239
- Guardamar	2.728	2.214	25.389	25.194
Alacant (1)	s.d	840.771	s.d	1.770.673
- Establ. 2 de maig (2)	s.d	54.500	s.d	1.148.329
Província de Castelló	**5.257.721**	**5.977.847**	**22.889.563**	**23.970.116**
- Benicarló	506.731	458.432	2.752.216	2.339.414
- Burriana	1.031.304	1.407.273	4.217.397	4.617.135
- Castelló	2.280.862	2.548.047	8.651.344	8.917.033
- Penyíscola	719.903	777.494	3.536.001	4.034.535
- Vinaròs	718.921	786.601	3.732.605	4.061.999
Província de València	**1.491.142**	**1.887.121**	**8.836.508**	**9.861.240**
- València	284.555	306.208	1.748.658	2.022.731
- Cullera	594.190	595.518	3.911.095	4.066.802
- Gandia	612.397	985.395	3.176.755	3.771.707
Total C.V.	**15.000.145**	**18.925.983**	**81.178.185**	**94.311.091**

(1) Sense dades en 2023 per canvi de concessió d'empresa.

(2) Establiment privat autoritzat per la Generalitat i dedicat a la comercialització de gambeta congelada.

Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. Elaboració pròpia.

El nombre de captures desembarcades en 2024 ha sigut superior en un 26,2 %, mentre que el seu valor en llotja l'ha fet en un 16,2 %, percentatges els dos molt superiors als de l'exercici 2023 respecte al seu precedent (que van registrar descensos del 13 % i el 6,5 %, respectivament).

Quadre 2.21

DADES SOBRE LA FLOTA PESQUERA EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2022- 2024

	Arrossegament		Cèrcol		Altres arts		Totals	
	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.	Vaixells	T.R.B.
2022								
lacant	117	8.580,02	12	577,29	131	1.080,67	260	10.237,98
stelló	63	3.782,50	22	1.478,02	73	566,24	158	5.826,76
lència	28	1.320,25	3	118,43	72	348,95	103	1.787,63
Total	**208**	**13.682,77**	**37**	**2.173,74**	**276**	**1.995,86**	**521**	**17.852,37**
2023								
lacant	117	8.624,82	11	532,46	128	1.080,83	256	10.238,11
stelló	60	3.718,58	22	1.508,60	68	534,53	150	5.761,71
lència	26	1.229,38	1	40,09	65	320,47	92	1.589,94
Total	**203**	**13.572,78**	**34**	**2.081,15**	**261**	**1.935,83**	**498**	**17.589,76**
2024								
lacant	112	8.475,72	10	505,11	125	1.068,32	247	10.049,15
stelló	61	3.738,14	18	1.283,21	65	526,15	144	5.547,50
lència	26	1.229,38	1	40,09	63	309,72	90	1.579,19
Total	**199**	**13.443,24**	**29**	**1.828,41**	**253**	**1.904,19**	**481**	**17.175,84**

(1) Altres arts: Tresmall, Palangre, Dragues, Poteras, Arts de fons, Marisqueig, Línies i Ham.
T.R.B. Tones de Registre Brut
Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca

A continuació, es realitza una anàlisi de les dades de la flota pesquera per a cada una de les tres províncies.

La flota pesquera a la província d'**Alacant** compta amb 9 vaixells menys que l'any anterior, havent-se incrementat les seues captures un 34 % i el seu valor en llotja un 22,3 %, amb una tendència oposada a la registrada en 2023. Els ports de **Torrevieja, Santa Pola, Altea** registren els primers llocs en captures, representant entre ells el 59 % del total en esta província, 1,2 punt percentuals menys que en 2023.

Pel que respecta a la província de **Castelló**, la seua flota pesquera ha comptat en 2024 amb 6 vaixells menys que en 2023 (un descens del 4 %). El volum total de captures per a l'any 2024 ha experimentat un increment del 13,7n% enfront de la disminució del 7,4n% l'any anterior respecte a 2022. El seu valor en llotja també ha experimentat un augment del 4,7 % enfront de la variació negativa del 3,7 % en 2023 respecte al seu precedent. Continuen sent les confraries de **Castelló i Borriana** les que registren en les seues llotges el major volum de captures desembarcades, representant entre les dos el 66,2 % del total de captures en esta província, 3,2 punts percentuals més de representativitat que en 2023.

Per part seua, el nombre total de vaixells que componen la flota pesquera a la província de **València** per a 2024 ha disminuït en 2 unitats (-2,2 %). El volum total de captures desembarcades ha tornat a augmentar, en este exercici, en un 26,5 % enfront del 2,6 % en 2023, i el valor en llotja de les mateixes s'ha incrementat un 11,6 % enfront del 0,4 % de 2023 respecte al seu precedent. **Gandia i Cullera** són els ports amb major nombre de captures desembarcades, representant el 83,8 % del total en eixa província, 2,9 punts percentuals més que en 2023.

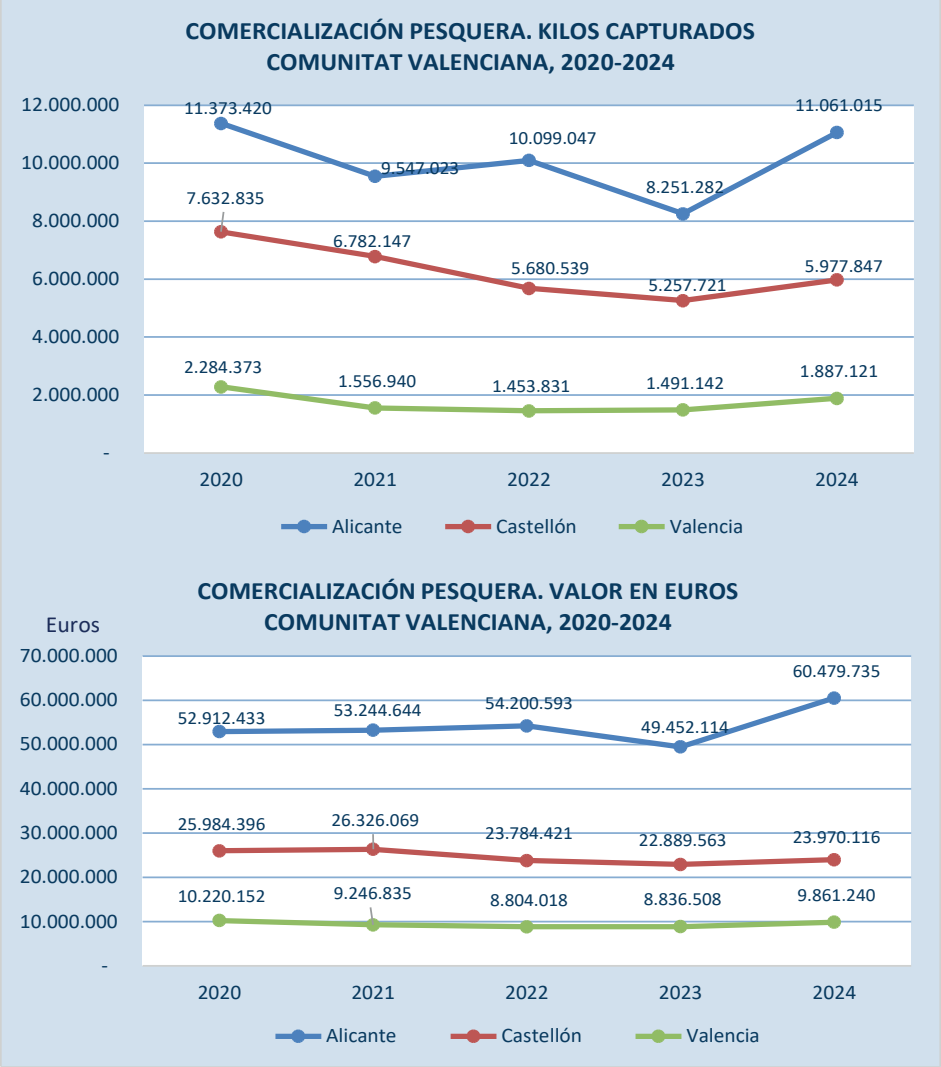
És una constant reflectida en memòries socioeconòmiques precedents, la significativa diferència del valor en llotja de les captures a la província d'Alacant en relació amb les altres dos províncies. Això obeïx a l'elevat **valor comercial de les espècies en eixa província,** tant de

peix (anfós, dentol, gall de Sant Pere) com de marisc (gamba roja, escamarlà, gambeta i gamba blanca).

El Gràfic 2.17 contempla l'evolució de les captures obtingudes (quilos desembarcats) en els últims cinc exercicis i el seu corresponent valor en llotja, apreciant-se un continu descens dels dos en totes les províncies, amb l'excepció del repunt experimentat, per a este últim exercici, en les tres províncies de la nostra Comunitat, i que ja es va constatar l'any passat lleument per a la província de València.

Resulta significatiu la dada de valor en llotja de les captures a la província d'Alacant. Si bé els exercicis 2020 i 2024 contemplen semblants xifres en quilos capturats, el valor de les captures en 2024 s'incrementa un 14,3 % respecte a 2020.

Gràfic 2.17



Pel que respecta als i les professionals de la mar, a la fi de 2024, el **Règim Especial dels Treballadors de la Mar** comptava amb 6.750 persones afiliades (356 menys que en 2023, un 5 % menys en termes relatius), disminuint en 349 persones (5,2 %) les afiliacions del Règim

Especial de la Mar per compte d'altri i disminuint en 7 (-1,5 %) les del Règim Especial de la Mar per Compte Propi.

Atés el sexe, els hòmens representen el 80,6 % enfront del 81,5 % de l'any anterior en el total d'afiliacions, mentres que les dones suposen el 19,4 % (18,5 % en 2023). A la vista d'estes dades, pot apreciar-se un increment de l'afiliació femenina a este règim.

Dins d'este Règim, els homes representen el 79,5 % d'afiliacions en el Règim Especial de la Mar per compte d'altri i el 95,7 % en el Règim Especial de la Mar per Compte Propi.

De les 6.750 persones afiliades enguany, 404 són estrangeres, de les quals 115 provenen de països de la Unió Europea i 289 de països no UE, representant els homes el 85,9 % i les dones el 14,1 %.



El CES CV alerta davant el continu descens en el nombre d'embarcacions i professionals del sector pesquer i insta l'Administració a prendre mesures per a afavorir el relleu generacional i que garantisquen la sostenibilitat d'esta activitat clau en la Comunitat Valenciana.

Per part seua, l'**aqüicultura** ve desenrotllant un creixent i significatiu paper en la producció d'espècies en la nostra Comunitat, aprofitant les especials condicions de les nostres costes i l**iderant la producció de peixos al Mediterrani espanyol i en el conjunt nacional** mitjançant la cria de diferents espècies de peixos i mol·luscos.

El Quadre 2.22 arreplega el volum de producció i l'import de les espècies per als dos últims anys. Per la seua part, el Quadre 2.23 conté el nombre d'instal·lacions autoritzades per al desenvolupament de l'aqüicultura en la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024.

Quadre 2.22

PRODUCCIÓ D'ACUICULTURA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

Espècie	Codi FAO	PES (kg)		IMPORT EN MILERS D' €	
		2023	2024	2023	2024
Peix llima Seriola	AMB	18.460	38.530	316,40	457,99
Llobarro (*)	BSS	5.818.808	8.663.090	45.825,57	65.250,14
Anguila	ELE	302.568	356.974	3.769,35	4.669,52
Corbina	MGR	4.903.462	4.116.076	27.048,70	28.786,87
Clòtxina	MSM	1.956.831	2.702.780	3.506,04	4.356,60
Ostra Arrissada	OYG	52.645	54.980	294,81	307,89
Orada (*)	SBG	9.419.240	7.674.572	55.074,78	52.318,48
Truita marina (*)	TRS	3.683	2.800	11,25	8,55
Truita arc de sant	TRR	69.000	63.403	427,65	388,91
Espirulina	ULL	427	440	47,78	47,15
TOTAL		**22.545.124**	**23.673.645**	**136.322,33**	**156.592,10**

(*) Inclou alevins
Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca. Elaboració

El **volum de producció** per a l'any 2024 s'ha incrementat un 5 % enfront del 40 % registrat en 2023. Per la seua part, l'import de la producció s'ha incrementat, este últim any, un 14,9 %, enfront del 46,6 % de 2023.

Any rere any, s'alternen increments amb descensos en la producció i import de les espècies. Això obeïx als cicles d'estes, que oscil·len entre 20 i 24 mesos. En alguna ocasió també cal tindre en compte l'efecte dels temporals, que es veuen reflectits en un menor nombre de quilos. No obstant això, ve constatant-se, en els últims tres exercicis, increments consecutius, si bé en 2024 en menor percentatge respecte al seu precedent.

De les quantitats produïdes en 2024, la major producció correspon al **llobarro** amb 8.663,1 tones, havent augmentat la seua producció un 48,9 % enfront de l'increment del 9,6 % registrat en 2023 respecte al seu precedent. En segon lloc figura l'**orada**, havent disminuït durant este exercici un 18,5 % i representant el 32,4 % de la producció enfront del 41,8 % de 2023.

En el Quadre 2.23 es mostra el nombre d'instal·lacions d'aqüicultura en servici en la **Comunitat Valenciana** per a 2024, la seua ubicació i tipus d'aqüicultura. No s'ha produït cap variació respecte a l'any anterior.

Quadre 2.23

INSTAL·LACIONS D'ACUICULTURA EN SERVEI EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Província	Nº Instal·lacions	Ubicació	Tipus d'acuicultura
ALACANT			
	18	Mar	Marina
	1	Terra	Continental
CASTELLÓ			
	3	Mar	Marina
	1	Terra	Continental
VALÈNCIA			
	27	Mar	Marina
	6	Terra	Continental

Font: Direcció General de Pesca. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

Ajudes al sector pesquer i aqüícola

En el Quadre 2.24 figuren les ajudes atorgades per la Subdirecció General de Pesca, de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació a la pesca i aqüicultura en la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024 l'import total del qual ha ascendit a **6.564,6 milers d'euros**, corresponent 6.273,10 a fomentar la pesca sostenible i 291,50 a permetre una economia blava sostenible i al desenrotllament de les comunitats pesqueres i aqüícoles.

Per a l'exercici 2023, es va comptar amb ajudes per valor total de 4.832,70 milers d'euros, dels quals 3.586 milers d'euros van ser per a fomentar una pesca sostenible i de 1.247,7 per a fomentar una aqüicultura sostenible.

Quadre 2.24

AJUDES PESCA I AQÜICULTURA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Ajuda	Import (en milers €)
FOMENTAR LA PESCA SOSTENIBLE I LA RECUPERACIÓ I CONSERVACIÓ DELS RECURSOS BIOLÒGICS AQUÀTICS.	6.273,10
PERMETRE UNA ECONOMIA BLAVA SOSTENIBLE EN LES ZONES COSTANERES, INSULARS I INTERIORS, I FOMENTAR EL DESENROTLLAMENT DE LES COMUNITATS PESQUERES I AQÜÍCOLES.	291,50
TOTAL AJUDES	**6.564,60**

Font: Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica. Elaboració pròpia.

2.1.2. Sector industrial[17]

La indústria té un paper molt important en la Comunitat Valenciana, com es desprén de les principals variables del sector. Així, és la **segona regió amb més ocupacions industrials**, per darrere de Catalunya, amb 384.000 persones, és a dir, el 13,3 % del total d'Espanya, com s'arreplega en el Quadre 2.25.

17. Las menciones que se hacen en este apartado al sector industrial incluyen la energía y las relativas a la industria manufacturera la excluyen.

Quadre 2.25

PERSONES TRABALLANT EN LA INDÚSTRIA PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2023-2024

En milers de persones

Comunitats Autònomes	2023		2024		% Var.
	Valor	%	Valor	%	
Andalusia	303,0	10,8	312,3	10,8	3,1
Aragó	123,2	4,4	118,0	4,1	-4,2
d'Astúries, Principat	56,2	2,0	62,7	2,2	11,6
Balears, Illes	36,7	1,3	43,6	1,5	18,8
Canàries	49,0	1,7	48,0	1,7	-2,0
Cantàbria	40,6	1,4	42,5	1,5	4,7
Castella i Lleó	162,1	5,8	170,9	5,9	5,4
Castella-la Manxa	139,7	5,0	139,2	4,8	-0,4
Catalunya	627,8	22,3	636,8	22,1	1,4
Comunitat Valenciana	**365,1**	**13,0**	**384,0**	**13,3**	**5,2**
Extremadura	46,1	1,6	41,5	1,4	-10,0
Galícia	168,2	6,0	183,3	6,3	9,0
Madrid, Comunitat de	304,7	10,8	305,6	10,6	0,3
Múrcia, Regió de	75,3	2,7	79,2	2,7	5,2
Navarra, Comunitat Foral de	74,9	2,7	83,7	2,9	11,7
País Basc	200,0	7,1	194,7	6,7	-2,7
Rioja, La	40,3	1,4	39,2	1,4	-2,7
Ceuta	1,0	0,0	0,8	0,0	-20,0
Melilla	0,6	0,0	0,8	0,0	33,3
Espanya	**2.814,5**	**100,0**	**2.886,8**	**100,0**	**2,6**

Font: EPA. INE. Elaboració pròpia.

A més, és la **segona comunitat autònoma quant al valor del PIB**, a preus corrents, al costat de Madrid, representant les dos regions entorn del 10,2 % del volum total del sector industrial nacional, per darrere de Catalunya (21,7 %) (veure Quadre 2.26), ocupant també el segon lloc si es considera solament la indústria manufacturera.

Quadre 2.26

PIB SECTOR INDÚSTRIA PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2022-2023

En milions d'euros

Comunitats Autònomes	2022 (p)		2023 (a)		% Var.
	Valor	%	Valor	%	
Andalusia	21.657,83	10,1	21.523,90	9,8	-0,6
Aragó	10.517,28	4,9	10.639,86	4,8	1,2
d'Astúries, Principat	5.620,37	2,6	5.318,47	2,4	-5,4
Balears, Illes	2.262,36	1,1	2.127,41	1,0	-6,0
Canàries	3.030,34	1,4	2.948,35	1,3	-2,7
Cantàbria	3.283,41	1,5	3.300,98	1,5	0,5
Castella i Lleó	13.707,40	6,4	14.343,30	6,5	4,6
Castella-la Manxa	11.819,45	5,5	12.229,02	5,5	3,5
Catalunya	45.256,93	21,1	47.822,39	21,7	5,7
Comunitat Valenciana	**21.810,61**	**10,2**	**22.491,81**	**10,2**	**3,1**
Extremadura	4.119,53	1,9	4.190,84	1,9	1,7
Galícia	13.318,16	6,2	13.875,96	6,3	4,2
Madrid, Comunitat de	21.967,29	10,2	22.609,50	10,2	2,9
Múrcia, Regió de	8.221,59	3,8	8.353,72	3,8	1,6
Navarra, Comunitat Foral de	6.735,58	3,1	6.824,35	3,1	1,3
País Basc	18.452,76	8,6	19.331,75	8,8	4,8
Rioja, La	2.449,30	1,1	2.529,39	1,1	3,3
Ceuta	89,26	0,0	87,56	0,0	-1,9
Melilla	57,58	0,0	55,43	0,0	-3,7
Espanya	**214.377,00**	**100,0**	**220.604,00**	**100,0**	**2,9**

p: provisionala: avanç

Font: Comptabilitat Regional d'Espanya. INE. Elaboració pròpia.

El sector industrial representa un 17,7 % del total del VAB total de la nostra Comunitat (18,8 % en 2022), 1,7 punts per damunt de la mitjana a Espanya (16,1 %). La **indústria manufacturera t**é un pes important en el seu teixit productiu, perquè representa el 82 % del VAB de la indústria i el 14,5 % del VAB total, segons les últimes dades facilitades per la Comptabilitat Regional d'Espanya (INE). Esta mateixa font xifra el percentatge d'ocupació total de la indústria manufacturera prop del 89,4 % sobre el total de la indústria valenciana i del 12,2 % del conjunt de l'ocupació total de la nostra Comunitat. En 2024, el volum total exportat de la indústria manufacturera va ascendir a 31.147,26 milions d'euros, la qual cosa suposa el 84,2 % del valor total venut a l'exterior, amb una taxa de cobertura del 102,9 %.

Segons la informació del Dirce, el nombre d'empreses del **sector de l'energia**, a 1 de gener de 2024, ascendia a 2.662 i les persones afiliades a la Seguretat Social a 24.034, com es recull al Quadre 2.27. A més, el volum exportat s'ha situat en 531,69 milions d'euros i

l'importat en 3.105,82 milions d'euros, la qual cosa posa de manifest la gran dependència energètica de la Comunitat Valenciana de l'exterior.

Cal tindre present que l'**energia constituïx una entrada (input) essencial per a la indústria en tots els processos productius** en les seues diferents modalitats (electricitat, gas natural, derivats del petroli, biomassa, geotèrmica, etc.) i, per tant, incidix enormement en la competitivitat de les empreses industrials, per l'efecte sobre el cost final dels béns i servicis, així com per la necessitat que l'energia se subministre amb garantia, seguretat i qualitat adequades.

Dins de la indústria manufacturera, el **sector de l'alimentació** constituïx un sector important en el qual es concentren 2.303 empreses i 47.086 persones treballant, segons les dades de Seguretat Social. Este sector engloba diferents branques[18], aglutinant les tres primeres el 71,5 % del total de la producció. El volum exportat ha aconseguit els 4.081,57 milions d'euros en 2024, és a dir, el 13,1 % de les vendes de la indústria manufacturera a l'exterior.

Quadre 2.27

INDICADORS EN LA INDÚSTRIA MANUFACTURERA, D'ALIMENTACIÓ I ENERGIA

	Total Indústria	Indústria Manufacturera	Alimentació (1)	Energia
Núm. Empreses (1-1-2024)	21.995	19.333	2.303	2.662
Afiliació Seguretat Social(2) (persones, 2024)	279.186	255.152	47.086	24.034
Volum d'exportacions (M. €, 2024)	31.679	31.147	4.082	532

(1) CPA (Classificació de productes per activitats): 10, 11, i 12. La indústria de l'alimentació forma part de l manufacturera

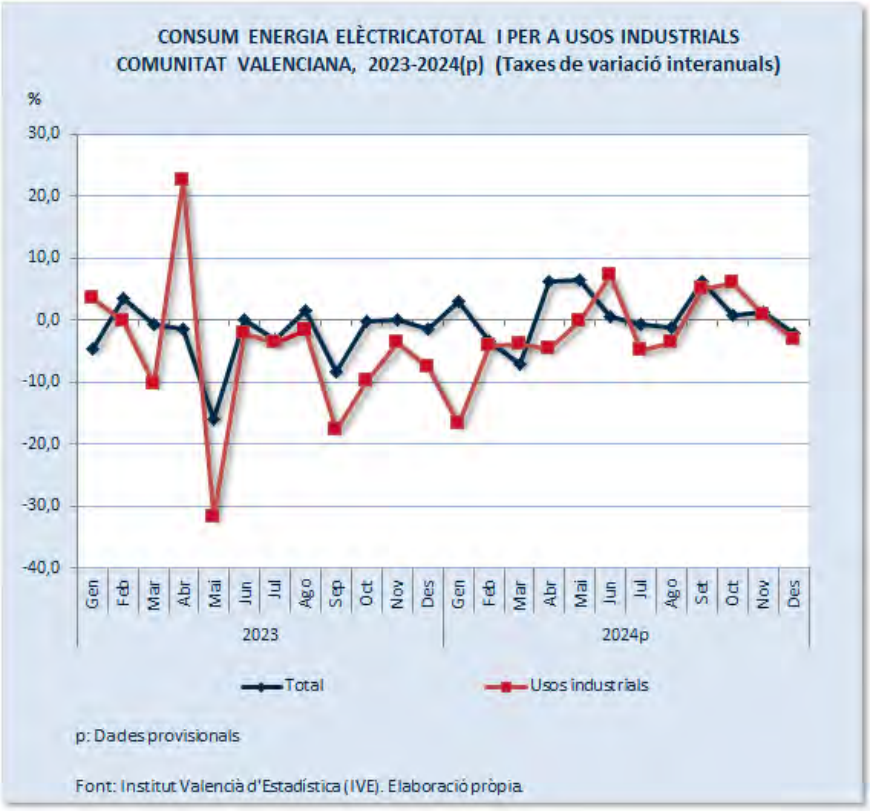
(2) Afiliació mitja. Règim general

Font: INE (DIRCE), Tresoreria de la Seguretat Social, Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme (Datacomex).

En el Gràfic 2.18 s'observa l'evolució d'un altre indicador de l'activitat industrial, el **consum d'energia elèctrica de la indústria valenciana**. La informació disponible mostra un perfil irregular amb taxes de variació interanuals negatives durant bona part de l'any, amb una caiguda màxima del 16,8 % al gener, enfront de l'augment més elevat del 7,2 % aconseguit al juny. El resultat per al conjunt de 2024 ha sigut un descens del 1,9 %, la qual cosa indica que la indústria valenciana va consumir menys electricitat en general, encara que la caiguda va ser més moderada que en 2023 (-6,4 %). Este comportament és coherent amb la caiguda en la producció industrial que s'analitza posteriorment en este mateix apartat.

18. CPA (Classificació de productes per activitats): 10. Alimentació, 11. Begudes i 12. Tabac

Gràfic 2.18



Segons les dades del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, les **exportacions industrials** de la Comunitat Valenciana en 2024 han ascendit a 33.095,87 milions d'euros, amb un avanç del 4,5 % respecte a l'any anterior. Els deu primers productes industrials, considerant el seu valor en euros, acumulen el 76 % del total de les exportacions i expedicions d'esta mena de productes. Els subsectors industrials que continuen tenint una major representativitat sobre el total de productes industrials exportats són: **automòbils**, amb un pes relatiu del 14,8 % i una taxa de variació interanual del -21,8 %, i la **fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics**, amb el 12 % i un descens respecte a 2023 de 2,8 % (veure Quadre 2.28). El valor exportat de la indústria manufacturera representa el 98 % del total de vendes de productes industrials i el 87,8 % del total de productes exportats per la Comunitat Valenciana.

Quadre 28

DEU PRIMERS PRODUCTES INDUSTRIALS MANNUFACTURATS* EXPORTATS COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024p

En milers d'euros

	2024p	2023	% Var. 24p/23	% sobre total (1)
Vehicles de motor, remolcs	4.901.891	6.264.575	-21,8	**14,8**
Altres productes minerals no metàl·lics	3.986.995	4.102.380	-2,8	**12,0**
Productes químics	3.835.540	3.869.330	-0,9	**11,6**
Productes alimentaris	3.601.922	3.287.298	9,6	**10,9**
Coqueries i productes de refinació de petroli	1.920.957	1.553.524	23,7	**5,8**
Material i equip elèctric	1.751.330	1.893.180	-7,5	**5,3**
Maquinària i equip n.c.o.p.	1.424.625	1.479.258	-3,7	**4,3**
Articles de cuir i pell	1.389.181	1.505.816	-7,7	**4,2**
Productes de cautxú i plàstic	1.301.599	1.156.150	12,6	**3,9**
Productes informàtics, electrònics	1.022.375	908.615	12,5	**3,1**
Total 10 primers productes indústria manufacturera	**25.136.415**	**26.020.127**	**-3,4**	**76,0**
Resta de partides de manufactures	**7.959.455**	**5.658.826**	**40,7**	**24,0**
Total indústria manufacturera	**32.448.708**	**31.147.262**	**4,2**	**98,0**
Energia	**647.163**	**531.691**	**21,7**	**2,0**
Total indústria	**33.095.870**	**31.678.953**	**4,5**	**100,0**

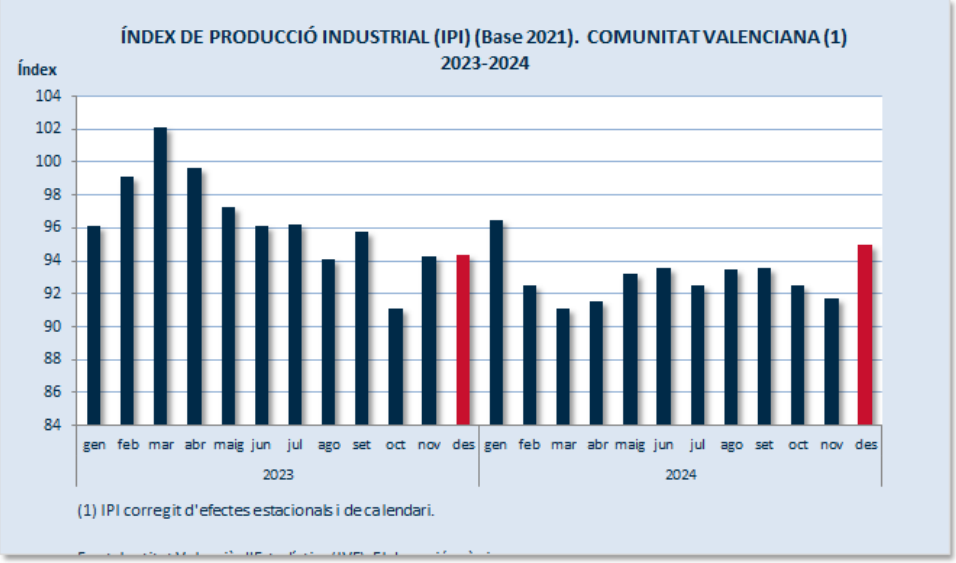
* Segons CPA (Classificació de Productes por Activitats) p= dades provisionals

(1) Any 2024

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia.

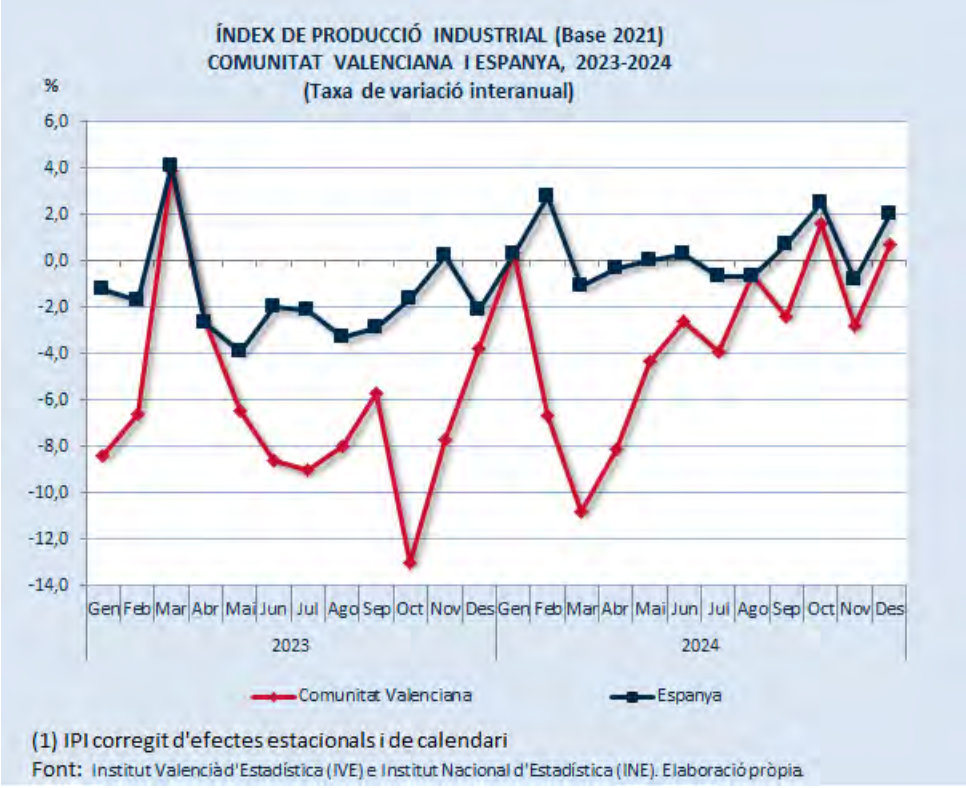
L'**índex de producció industrial** (IPI, Base 2021) és un indicador conjuntural que mesura l'evolució mensual de l'activitat productiva de les branques industrials, exclosa la construcció. Com es pot observar en el Gràfic 2.19, l'IPI en la nostra Comunitat, al llarg de 2024, ha tingut un **perfil irregular**.

Gràfic 2.19



En el Gràfic 2.20 s'arrepleguen les **taxes de variació interanuals de l'IPI** en el període 2023-2024 en la Comunitat Valenciana i Espanya. S'observa una evolució menys favorable en la nostra Comunitat, havent finalitzat l'any amb un avanç del 0,7 % enfront del 2 % d'Espanya. La variació mitjana de l'any s'ha situat en el -3,4 % en la Comunitat Valenciana (-6,3 % en 2023) i en el 0,4 % a Espanya (-1,6 % en 2023).

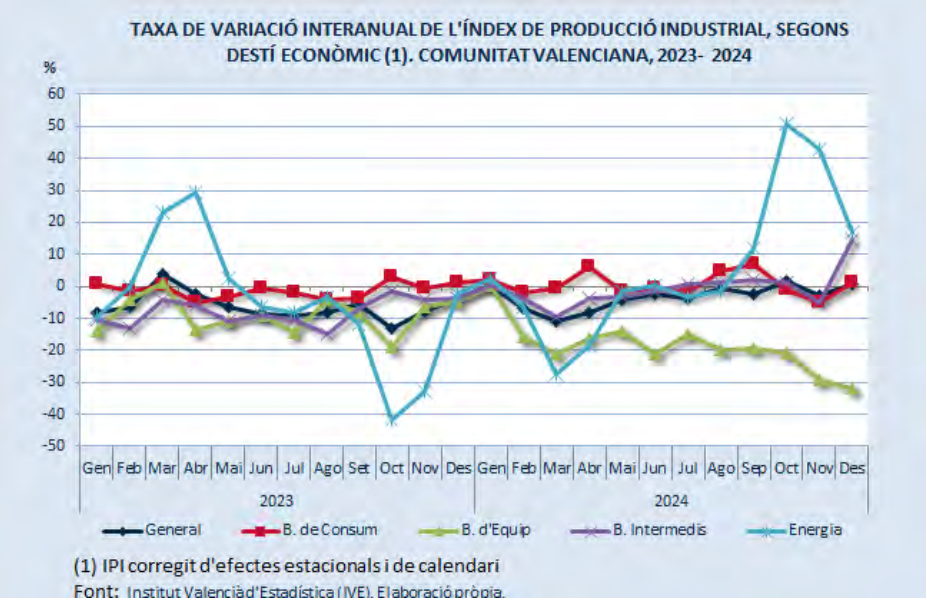
Gràfic 2.20



(1) IPI corregit d'efectes estacionals i de calendari
Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE) e Institut Nacional d'Estadística (INE). Elaboració pròpia

L'**evolució de la indústria per destí econòmic** en la Comunitat Valenciana s'arreplega en el Gràfic 2.21 i en el Quadre 2.29 i s'aprecia un comportament dispar. Els **béns de consum** han augmentat un 1,5 % en el conjunt de l'any, finalitzant amb un avanç de l'1 % al desembre. Els **béns de consum no durador** han mostrat un creixement en termes mitjans del 1,5 % i un augment més pronunciat en els últims mesos (2,3 %), mentres que els béns de consum durador queien de mitjana un 7,3 % i experimentaven un decrement del 3,7 % al desembre. Els **béns d'equip** en el seu conjunt han experimentat el major retrocés, amb un 18,7 % menys, més intens en els últims mesos de l'any (un descens del 31,9 % al desembre). Els **béns intermedis** han registrat una taxa de variació mitjana del -0,7 % i del 14,6 % al desembre i l'**energia** del 3 % i 16,9 %, respectivament.

Gràfic 2.21



(1) IPI corregit d'efectes estacionals i de calendari
Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE). Elaboració pròpia.

Quadre 2.29

ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (Base 2021) PER DESTÍ ECONÒMIC
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA (1), 2024

Taxes de variació

	Comunitat Valenciana		Espanya	
	T1	T2	T1	T2
Béns de consum	*1,0*	*0,6*	2,8	*1,8*
Béns de consum durador	*-3,7*	*-7,3*	-3,6	*-1,5*
Béns de consum no durador	*2,3*	*1,5*	3,2	*2,1*
Béns d'equip	*-31,9*	*-18,7*	-1,7	*-0,9*
Béns intermedis	*14,6*	*-0,7*	2,9	*0,7*
Energia	*16,9*	*3,0*	0,7	*-0,9*
Total	**0,7**	***-3,4***	**2,0**	***0,4***

(1) IPI corregit d'efectes estacionals i de calendari
T1: Variació percentual en el període desembre 2023 a desembre 2024
T2: Variació mitjana anual
Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE) i Institut Nacional d'Estadística (INE).

Per **branques d'activitat**, cal destacar el creixement mitjà de material i equip elèctric, electrònic, informàtic i òptic (10,2 %), química (5,6 %) i alimentació, begudes i tabac (3,3 %). Per contra, els sectors que han retrocedit més significativament han sigut material de transport (-31,8 %), tèxtil (-11,4 %), indústria del cuir i calçat (-8,2 %) i productes minerals no metàl·lics, excepte taulells, (-7,7 %) i com es pot observar en el Quadre 2.30.

A la fi de l'any, s'ha produït un descens en cinc branques d'activitat: material de transport (-50,7 %); maquinària i equip (-26,3 %); productes minerals no metàl·lics, excepte taulells (-4,6 %); manufactures diverses, reparació i instal·lació de maquinària i equip (-2,7 %), i paper, cartó i arts gràfiques (-0,9 %). Cal indicar que la branca

automotriu és l'activitat en la qual, en els últims anys per factors exògens, més està caient la producció. La branca va afrontar una crisi sense precedents a conseqüència de l'escassetat de semiconductors després de la pandèmia i la guerra entre Rússia i Ucraïna ha encarit el preu de les matèries primeres emprades en el seu procés productiu. A més, s'està enfrontant a importants transformacions en el sistema productiu, associades a la transició cap a una mobilitat sostenible, per a donar entrada als nous models electrificats.

Quadre 2.30

ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (Base 2021) PER BRANQUES D'ACTIVITAT (1) COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Taxes de variació

Branques d'activitat	Desembre	Mitjana anua
Extractives i refinació; energia i aigua	15,9	2,4
Alimentació, begudes i tabac	0,1	3,3
Indústria tèxtil i de la confecció	0,1	-11,4
Indústria del cuir i del calçat	0,1	-8,2
Fusta	7,9	0,8
Paper i cartó; arts gràfiques	-0,9	2,5
Química	0,9	5,6
Cautxú i plàstic	2,2	0,2
Productes minerals no metàl·lics; excepte rajoles	-4,6	-7,7
Rajoles	29,5	0,1
Metal·lúrgia i fabricació de productes metàl·lics	2,7	-6,4
Material i equip elèctric, electrònic, informàtic i òptic	108,0	10,2
Maquinària i equip	-26,3	-6,8
Material de transport	-50,7	-31,8
Manufactures diverses; reparació i instal·lació de maquinària i equ	-2,7	-4,6
Índex General	**0,7**	***-3,4***

(1) IPI corregit d'efectes estacionals i de calendari
Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE).

Per **comunitats autònomes**, s'aprecia una evolució diferent en el conjunt de 2024. S'han registrat caigudes en nou regions: Illes Balears (-4,3 %), Cantàbria (-3,9 %), Comunitat Valenciana (-2,9 %), Andalusia i Astúries (-1,4 %), Madrid (-0,7 %), Castella-la Manxa (-0,5 %) i Extremadura i País Basc (-0,2 %). Per contra, s'han experimentat increments en: Castella i Lleó (3,9 %), Catalunya (3,4 %), La Rioja (2,5 %), Aragó (2,5 %), Navarra (2,4 %), Murcia (1,7 %), Canàries (1,6 %) i Galícia (0,9 %), com s'observa en el Quadre 2.31.

Quadre 2.31

ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (Base 2021) PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2024

Taxes de variació interanuals

Comunitats Autònomes	Desembre	Mitjana anual
Andalusia	11,5	-1,4
Aragó	8,9	2,5
d'Astúries, Principat	10,3	-1,4
Balears, Illes	1,3	-4,3
Canàries	0,2	1,6
Cantàbria	2,8	-3,9
Castella i Lleó	-3,6	3,9
Castella-la Manxa	1,4	-0,5
Catalunya	2,4	3,4
Comunitat Valenciana	**6,0**	**-2,9**
Extremadura	-1,0	-0,2
Galícia	-3,4	0,9
Madrid, Comunitat de	6,8	-0,7
Múrcia, Regió de	9,5	1,7
Navarra, Comunitat Foral de	6,2	2,4
País Basc	4,2	-0,2
Rioja, La	12,1	2,5
Espanya	**4,7**	**0,7**

Font: INE.

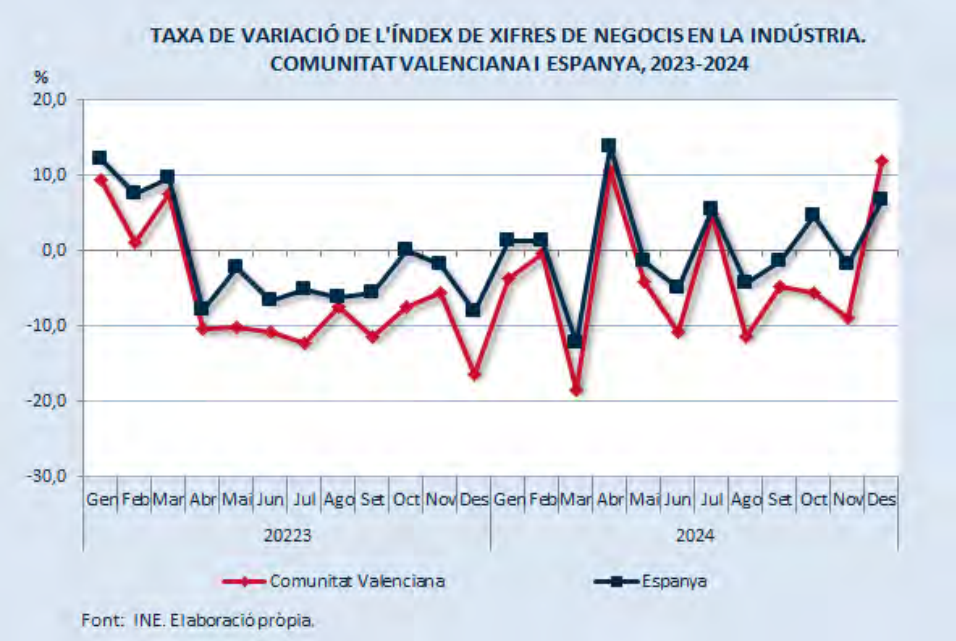
L'**índex de preus industrials** (IPRI, Base 2021)[19] és un indicador conjuntural de periodicitat mensual que mesura l'evolució dels preus dels productes fabricats per la indústria i venuts en el mercat interior en la primera etapa de comercialització (exclou transport, comercialització, IVA i altres impostos indirectes facturats). L'IPRI de la Comunitat ha registrat una caiguda mitjana anual del 2,6 %, inferior a l'experimentada a Espanya (-3,7 %), enfront de l'avanç de l'IPC mitjà del 2,8 %[20].

Un altre indicador de l'activitat del sector industrial és l'**índex de xifres de negocis** (ICN, Base 2021) que és un indicador conjuntural l'objectiu del qual és mesurar mensualment l'evolució de la demanda dirigida a les branques d'activitat industrials, excloent la construcció. En el Gràfic 2.22 poden observar-se les taxes de variació de l'ICN en la Comunitat Valenciana i Espanya en el període 2023-2024 i, com ja ha ocorregut amb alguns indicadors anteriorment analitzats, el perfil és irregular al llarg de l'any, amb taxes de variació negatives en la majoria de mesos i més pronunciades en la nostra Comunitat, encara que el mes de desembre s'experimentava un creixement del 12 % en la Comunitat Valenciana i 6,8 % a Espanya. En el conjunt de l'any, la xifra de negoci de la indústria ha retrocedit un 3,9 % en la nostra Comunitat, enfront de l'avanç del 0,4 % d'Espanya.

19. Al gener de 2024, ha entrat en vigor l'índex de preus industrials en base 2021, substituint a l'IPRI que, amb base 2015, va estar vigent fins a desembre de 2023.

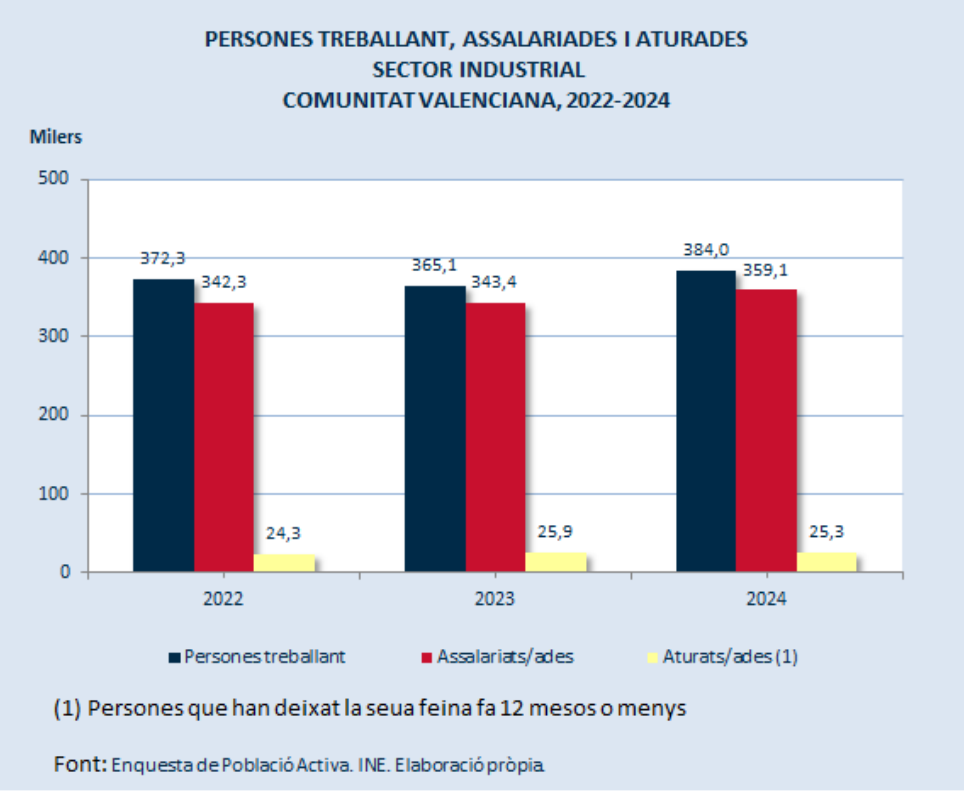
20. Una anàlisi detallada de l'IPRI s'arreplega en el Capítol 5 (apartat 5.2.2) dedicat a Preus i Costos.

Gràfic 2.22



El **sector industrial** de la Comunitat Valenciana ha generat ocupació en 2024, en termes mitjans, com s'observa en el Gràfic 2.23. En valors absoluts, s'ha passat de 365.100 persones treballant en 2023 a 384.000 en 2024, amb un increment del 5,2 %. La taxa de salarització del sector ha retrocedit fins al 93,5 %, mig punt menys que la registrada l'any anterior. Per la seua part, el nombre de persones en atur estimades s'ha situat en 25.300 persones (25.900 en 2023), amb un descens del 2,4 % en termes interanuals.

Gràfic 2.23



La població activa en el sector de la indústria ha augmentat a **Castelló** un 29,4 %; a **Alacant**, un 4,1 %, i a **València** ha caigut un 0,5 %. Per part seua, l'ocupació ha crescut en les tres províncies: un 28,9 % a Castelló, un 3,9 % a Alacant i un 0,6 % a València, com s'observa en el Quadre 2.32.

Quadre 2.32

POBLACIÓ ACTIVA I TREBALLANT EN EL SECTOR INDUSTRIAL PER PROVÍNCIES, 2023-2024

Taxes de variació interanuals

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
- Alacant										
* Pobl. Activa	**0,6**	**4,1**	10,9	6,3	-1,6	-9,5	9,8	5,4	2,2	-0,4
* Pobl.Treballant	**0,6**	**3,9**	8,4	4,0	-0,4	-7,5	10,0	2,4	3,5	-0,1
- Castelló										
* Pobl. Activa	**-6,7**	**29,4**	-19,1	-9,6	-8,3	15,0	19,5	30,9	49,4	19,2
* Pobl.Treballant	**-7,0**	**28,9**	-20,9	-12,4	-5,1	15,8	17,9	38,0	44,0	17,8
- València										
* Pobl. Activa	**-1,3**	**-0,5**	1,9	-5,2	-2,7	0,6	-6,7	5,2	-0,5	0,1
* Pobl.Treballant	**-2,2**	**0,6**	0,1	-7,0	-3,1	1,4	-5,1	9,5	0,0	-1,4
- Comunitat Valenciana										
* Pobl. Activa	**-1,4**	**4,7**	1,2	-2,4	-3,0	-1,4	1,7	8,4	6,4	2,4
* Pobl.Treballant	**-2,0**	**5,2**	-0,9	-4,4	-2,5	-0,1	2,4	10,7	6,5	1,5

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

El Quadre 2.33 arreplega un resum dels principals indicadors analitzats en este apartat dedicat a la indústria en la Comunitat Valenciana.

Quadre 2.33

PRINCIPALS INDICADORS DE LA INDÚSTRIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2023-2024

Indicadors	2023	2024	*Diferència 24-23*
Empreses inscrites Seguretat Social	14.690	14.381	*-309*
Empreses DIRCE (1 de gener de cada any)	22.155	21.994	*-161*
Índex producció industrial (IPI) (% var.)	-6,4	-3,8	*2,6*
Béns de Consum	-1,3	1,1	*2,4*
Béns d'Equip	-9,1	-4,5	*4,6*
Béns Intermedis	-8,1	-3,9	*4,2*
Energia	-6,7	-2,2	*4,5*
Índex preus industrials (IPRI) (% var.)	-2,0	-2,6	*-0,6*
Béns de Consum	7,3	2,8	*-4,5*
Béns d'Equip	4,3	0,7	*-3,6*
Béns Intermedis	0,8	-2,3	*-3,1*
Energia	-16,5	-10,5	*6,0*
Índex de xifres de negocis (ICN) (% var.)	-6,5	-3,9	*2,6*
Consum energia electr. ús industrial (MWh)	6.989.999	6.856.315	*-133.684*
Consum energia electr. ús industrial (% var.)	-6,4	-1,9	*4,5*
Persones treballant (milers)	391,0	409,2	*18,3*
Taxa generació feina	5,0	4,7	*-0,3*
Persones aturades	25,9	25,3	*-0,6*
Persones aturades (% var.)	6,9	-2,4	*-9,3*
Volum exportacions manufactures(Mili. euros)	32.448,7	31.147,3	*-1.301,4*

Font: Dades recollides en aquesta Memòria socioeconòmica Elaboració pròpia.

Finalment, cal assenyalar que, al setembre de 2024, s'ha presentat l'*Estratègia de Reindustrialització de la Comunitat Valenciana 2024-2028*, els objectius generals de la qual són els següents:

→ Contribuir al creixement del sector industrial, amb la finalitat d'augmentar la seua aportació a l'economia regional.

→ Propiciar la seua transformació energètica de la indústria i la seua descarbonització.

→ Millorar la sostenibilitat ambiental en totes les seues perspectives.

→ Impulsar una major internacionalització de les empreses industrials.

→ Afavorir la creació d'ocupació de qualitat, de major qualificació i millor retribuïts.

→ Contribuir a la diversificació geogràfica de la indústria valenciana.

→ Augmentar la grandària de les empreses, per mitjà de polítiques que dirigisquen la col·laboració en els diferents sectors i que faciliten i acompanyen les funcions d'empreses o realitats existents de col·laboració empresarial estable.



Les últimes dades disponibles mostren una disminució del nombre d'empreses en unes certes branques de la indústria manufacturera i una pèrdua del pes relatiu del sector sobre el VAB de la nostra Comunitat.

En este sentit, el Comité considera que ha d'impulsar-se l'Estratègia de Reindustrialització per a aconseguir eficientment els objectius previstos, especialment augmentar el VAB industrial, promovent un model productiu més competitiu i sostenible i incrementar l'ocupació de qualitat i la participació de les dones. En tot cas, s'ha de comptar amb la participació dels agents implicats en esta, com són les organitzacions empresarials i sindicals i altres agents públics i privats.

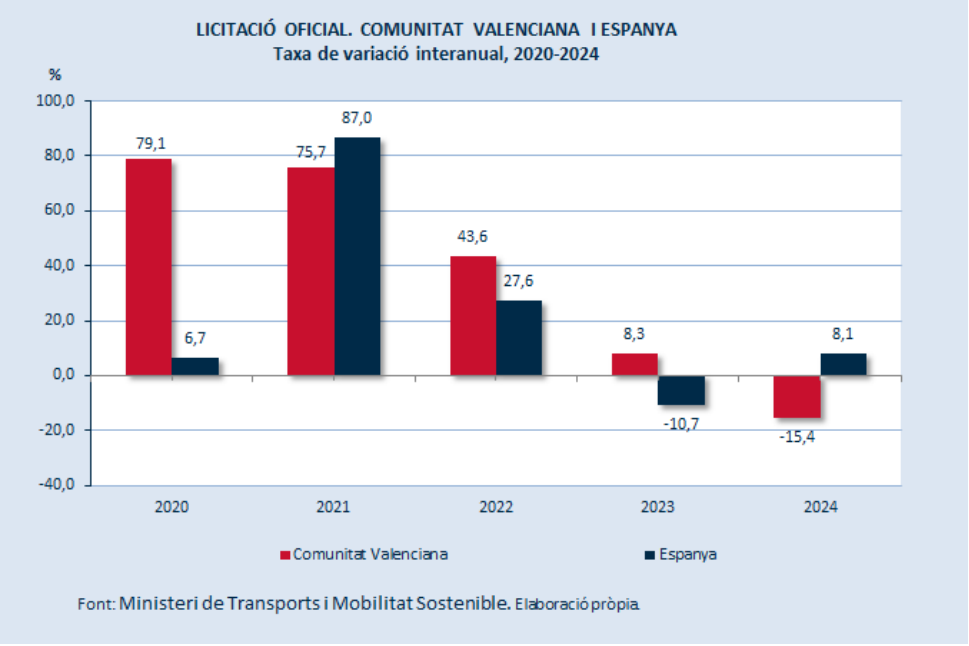
2.1.3. Sector de la construcció

Els diversos indicadors del sector de la construcció han mostrat un comportament desigual al llarg de 2024, combinant el retrocés de l'activitat constructiva amb el dinamisme del mercat immobiliari, tot això en un context marcat pels costos elevats, malgrat la seua lleugera reducció en 2024[21].

L'evolució del sector de la construcció en la Comunitat Valenciana, mesura a través de la **licitació pública oficial**[22], reflectix un comportament divergent al total nacional. Mentres que, a Espanya, la licitació pública va augmentar un 8,3 % en 2022-2023 i un 8,1 % en 2023-2024, en la Comunitat Valenciana es van registrar descensos del 10,7 % i del 15,4 % respectivament. En 2024, el volum licitat en la Comunitat Valenciana va aconseguir els 2.593,89 milions d'euros, per davall dels 3.064,96 milions d'euros de l'any anterior (veure Gràfic 2.24). Esta evolució ha reduït el seu pes relatiu en el conjunt nacional fins al 10,8 %, tres punts menys que en 2023.

21. Una anàlisi més detallada dels costos del sector de la construcció s'arreplega en el capítol 5 d'esta Memòria.
22. Segons Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

Gràfic 2.24



Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Elaboració pròpia.

Per **tipus d'obra,** 1.090,70 milions d'euros s'han destinat a edificació, la qual cosa ha suposat un augment del 32,1 % i 1.503,19 milions a enginyeria civil, amb una disminució del 32,9 %, com es pot observar en el Quadre 2.34.

Quadre 2.34

LICITACIÓ PÚBLICA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024
(En milions d'euros)

	Total construcció		Edificació		Enginyeria civil	
	Import	T_1	Import	T_1	Import	T_1
Comunitat Valenciana	2.593,89	-15,4	1.090,70	32,1	1.503,19	-32,9
Espanya	24.057,88	8,1	9.250,04	19,1	14.807,84	2,2

T_1: Taxes de variació interanual 2023-2024
Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Elaboració pròpia.

D'igual forma, cal indicar que la licitació de l'Administració general ha retrocedit un 27,4 % i la dels ens territorials un 8,1 % respecte a l'any anterior, com s'arreplega en el Quadre 2.35.

Quadre 2.35

LICITACIÓ PÚBLICA PER ORGANISMES. 2023- 2024

(En milions d'euros)

	Total organismes		Estat i Seguretat Social		Ens territorial	
	Import	T_1	Import	T_1	Import	T_1
Comunitat Valenciana	2.593,89	-15,4	837,52	-27,4	1.756,37	-8,1
Espanya	24.057,88	8,1	7.047,29	-18,4	17.010,60	25,0

T_1: Variació interanual 2023-2024

Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Elaboració pròpia.

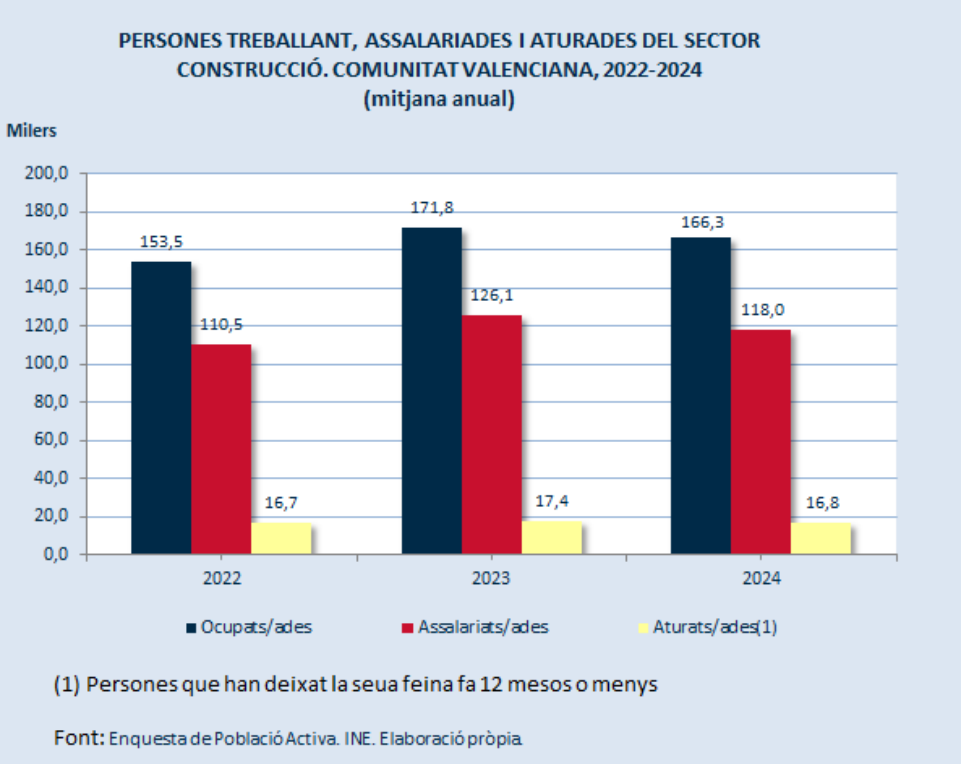
En la nostra Comunitat, els **visats de direcció d'obra** s'han xifrat en 16.949 en 2024, 6 menys que l'any precedent, amb una variació percentual nul·la en relació amb l'any anterior, enfront de l'augment del 14,9 % registrada a Espanya, amb una disminució del 0,3 % en vivendes noves visades (increment del 16,7 % a Espanya) i un augment de l'1 % en les rehabilitades[23] (7 % de mitjana nacional). Finalment, cal indicar que el 13,2% de les vivendes rehabilitades a Espanya es localitzen en la Comunitat Valenciana (14 % l'any present), mentres que les unitats noves representen el 10,5 % del total d'Espanya (12,3 % en 2023).

Malgrat el retrocés en l'activitat constructiva, el mercat immobiliari va mostrar dinamisme en 2024, amb un increment del 8,6 % en les compravendes de vivendes en la Comunitat Valenciana, aconseguint les 104.773 transaccions[24], enfront de les 96.490 de 2023, la qual cosa suposa un increment interanual del 8,6 %. Les transaccions immobiliàries realitzades en la nostra Comunitat han representat el 16,3 % del total d'Espanya, similar percentatge al de l'any precedent. Les compravendes en vivenda usada s'han situat en 85.746, amb un augment interanual del 4,7 %, i en vivenda nova ha ascendit a 19.027, amb un important repunt del 30,7 %.

El **mercat de treball del sector de la construcció de la Comunitat Valenciana**, en 2024, ha mostrat un descens de l'ocupació, en termes mitjans, com s'observa en el Gràfic 2.25. En valors absoluts s'ha passat de 171.800 persones ocupades en 2023 a 166.300 en 2024, amb una disminució del 4,7 %. La taxa de salarització del sector s'ha reduït fins al 70,9 % enfront del 73,4 % registrada l'any anterior. Per part seua, el nombre de persones en atur estimades s'ha situat en 16.800 persones (17.400 en 2023), amb un descens del 3,3 % en termes interanuals.

23. Incluye viviendas a ampliar, reformar y/o rehabilitar.
24. Los datos relativos a visados de dirección de obra y a compraventa de viviendas se desarrollan con más detalle en el Capítulo 14. ***Vivienda*** de esta Memoria, apartado ***14.2.1 Principales indicadores relacionados con la accesibilidad a la vivienda***.

Gràfic 2.25



Per províncies, la població activa del sector de la construcció ha caigut a **Alacant** un 9,3 % i a **València** un 0,4 %, mentres que ha augmentat a **Castelló** un 8,8 %. D'altra banda, s'aprecia una caiguda de l'ocupació a Alacant del 7,7 %, a Castelló del 4,4 % i a València del 2 %. (veure Quadre 2.37).

Quadre 2.36

POBLACIÓ ACTIVA I TREBALLANT EN EL SECTOR CONSTRUCCIÓ PER PROVÍNCIES, 2023-2024

Taxes de variació interanuals

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
- Alacant										
* Pobl. Activa	**11,0**	**-9,3**	20,8	9,6	16,2	-1,6	-23,8	-7,9	-9,4	6,1
* Pobl.Treballant	**12,2**	**-7,7**	22,3	9,9	15,5	2,0	-21,5	-0,6	-5,7	-1,8
- Castelló										
* Pobl. Activa	**8,1**	**8,8**	16,2	29,6	12,0	-16,4	21,1	3,8	-8,8	20,6
* Pobl.Treballant	**9,7**	**-4,4**	15,0	23,2	19,2	-16,2	-3,0	-12,6	-31,2	42,8
- València										
* Pobl. Activa	**12,2**	**-0,4**	14,2	10,7	3,9	20,7	0,4	13,8	-0,7	-13,3
* Pobl.Treballant	**12,3**	**-2,0**	8,7	9,8	8,8	21,9	-2,1	-1,9	-3,4	-0,6
- Comunitat Valenciana										
* Pobl. Activa	**11,2**	**-3,2**	17,4	12,1	9,6	6,4	-8,7	3,3	-5,2	-2,2
* Pobl.Treballant	**12,0**	**-4,7**	15,4	11,2	12,6	8,9	-11,3	-2,5	-7,5	2,6

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

2.1.4. Sector servicis

2.1.4.1. Indicadors Generals del Sector Servicis

El sector servicis representa en el conjunt de l'economia valenciana un 73,8 %, el percentatge més elevat de tots els sectors, igual que per a l'economia espanyola, en la qual participa en un 75,2 %[25]. El turisme té una gran importància en l'activitat econòmica de la nostra Comunitat, per la qual cosa en este apartat es fa una anàlisi més detallada d'este.

Els servicis de mercat, segons l'índex de xifra de negoci, han registrat taxes de variació positives a les regions espanyoles, com s'arreplega en el Quadre 2.37. Este índex en la Comunitat Valenciana s'ha incrementat, al desembre de 2024, un 8,2 %, quan un any abans havia augmentat un 3 %. A Espanya, este índex ha augmentat un 4,8 %, enfront del retrocés del 0,7 % en 2023.

En terme mitjà, també totes les comunitats autònomes han presentat variacions positives, destacant La Rioja (9,6%), Illes Balears (7 %) i Cantàbria i Navarra, les dos amb un avanç del 5,3 %. La Comunitat Valenciana, en el conjunt de l'any, ha experimentat un creixement del 4,7 %, superior a la mitjana espanyola (3 %).

Quadre 2.37

ÍNDEXS DE XIFRA DE NEGOCI DEL SECTOR SERVEIS DE MERCAT PER CC. AA., 2023-2024

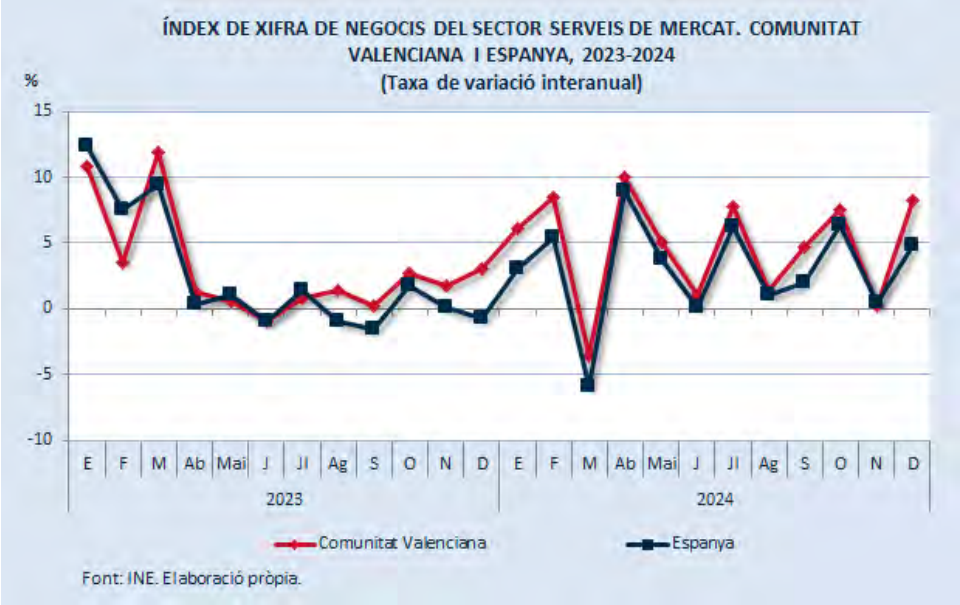
	Índex		% var. desembre		% va. mitja anual	
	dic-23	dic-24	2023	2024	2023	2024
Andalusia	134,415	140,414	1,3	4,5	4,4	4,4
Aragó	121,6	129,833	-5,2	6,8	1,0	0,2
d'Astúries, Principat	131,353	140,492	2,2	7,0	5,7	5,2
Balears, Illes	107,791	116,617	3,8	8,2	14,2	7,0
Canàries	159,375	168,562	2,7	5,8	6,6	5,4
Cantàbria	124,47	129,353	3,5	3,9	6,8	5,3
Castella i Lleó	126,418	132,662	-0,7	4,9	1,5	3,9
Castella-la Manxa	126,616	134,396	0,2	6,1	4,0	4,8
Catalunya	124,908	131,05	0,0	4,9	2,7	3,3
Comunitat Valenciana	**124,839**	**135,041**	**3,0**	**8,2**	**2,9**	**4,7**
Extremadura	129,092	132,932	8,4	3,0	5,7	3,7
Galícia	131,172	142,282	-0,2	8,5	3,6	3,4
Madrid, Comunitat de	133,905	137,274	-4,3	2,5	-1,9	0,7
Múrcia, Regió de	123,887	129,318	3,4	4,4	4,8	2,4
Navarra, Com. Foral de	126,586	136,564	0,5	7,9	5,6	5,3
País Basc	125,167	129,338	-1,8	3,3	2,9	0,7
Rioja, La	131,913	140,463	8,3	6,5	9,1	9,6
Total	**129,520**	**135,678**	**-0,7**	**4,8**	**2,2**	**3,0**

Font: INE.

25. Calculados a partir de los últimos datos disponibles la Contabilidad Regional de España elaborada por el INE, correspondiente al año 2023.

En el Gràfic 2.26 es pot observar que el sector servicis de mercat ha registrat **taxes de variació positives** durant pràcticament tot l'any, amb un perfil irregular, i per damunt de les registrades a Espanya.

Gràfic 2.26



Font: INE. Elaboració pròpia.

En el Quadre 2.38 s'arreplega les taxes de variació mitjana anual de l'í**ndex de xifra de negocis del sector servicis de mercat** per branques d'activitat en 2024. En la Comunitat Valenciana **totes les branques d'activitat han presentat variacions interanuals positive**s, destacant l'important augment experimentat per informació i comunicacions (26,9 %) i l'hostaleria amb un 7 %, mentres que el comerç creixia un 3,2 %.

Quadre 2.38

ÍNDEX DE XIFRA DE NEGOCI DEL SECTOR SERVEIS DE MERCAT PER BRANQUES D'ACTIVITAT COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, MITJA 2024

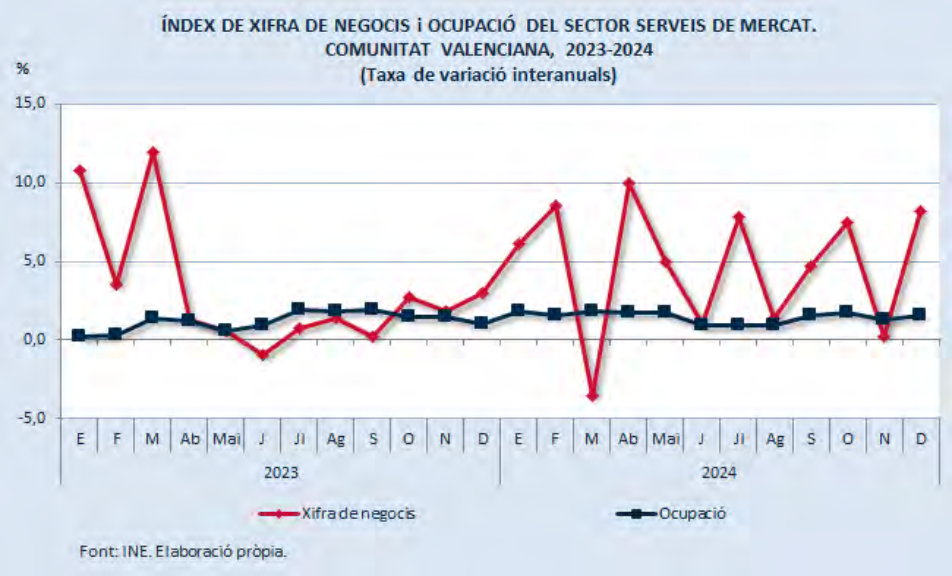
Taxes de variació interanuals

	Comunitat Valenciana	Espanya
Comerç	3,2	1,4
Altres serveis	7,9	5,8
Transport i emmagatzemament	6,3	4,5
Hostaleria	7,0	7,8
Informació i comunicacions	26,9	5,0
Activitats immobiliàries	n.d	2,9
Activ. professionals, científiques i tècniques	3,6	6,7
Activ. administratives i serv. auxiliars	4,6	7,0
General	**4,7**	**3,0**

n.d.: no disponible
Font: INE i Institut Valencià d'Estadística (IVE).

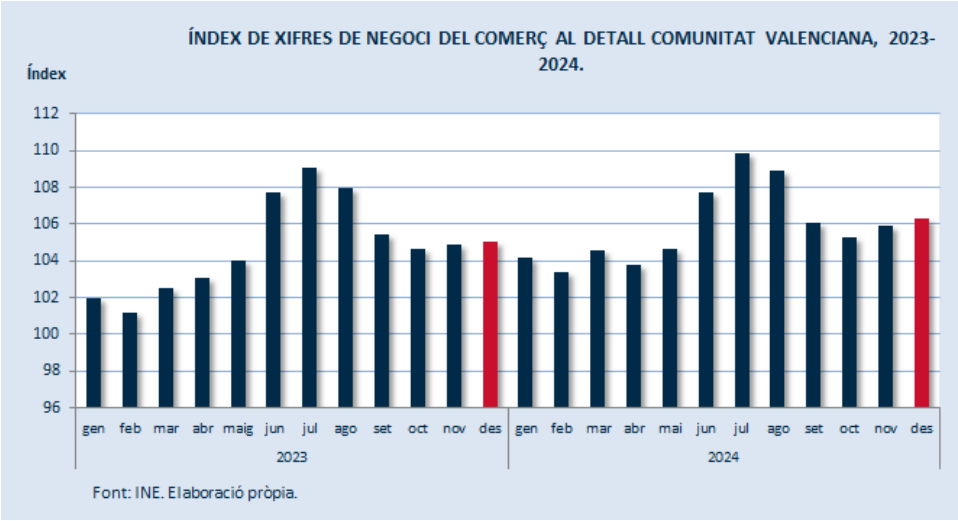
El Gràfic 2.27 arreplega l'evolució experimentada per la **xifra de negocis i l'ocupació del sector servicis** de mercat en 2023 i 2024 en la Comunitat Valenciana. En este últim any, l'índex d'ocupació ha registrat taxes de variació positives al llarg de tot l'any, amb uns nivells lleugerament superiors als de l'any precedent, i un increment mitjà, en el conjunt de l'any, del 1,5 %, enfront de l'avanç del 1,2 % de 2023.

Gràfic 2.27



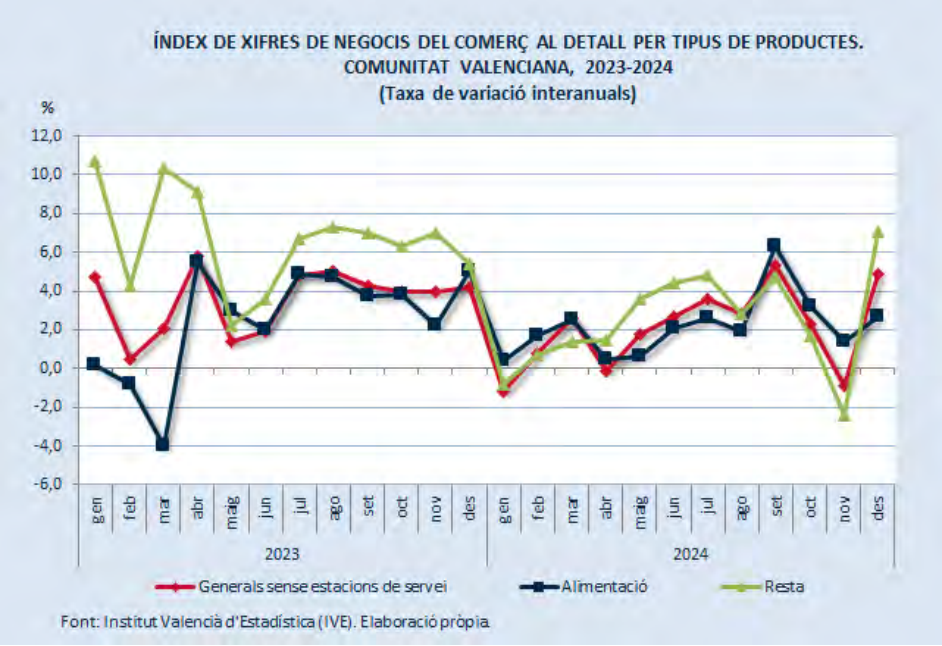
El **comerç al detall** ha mostrat una evolució irregular al llarg de l'any (Gràfic 2.28), amb taxes de variació interanuals positives durant tot l'any, com s'aprecia en el Gràfic 2.29.

Gràfic 2.28



Els seus **components** han tingut un perfil similar, amb un avanç interanual mitjà del comerç minorista de l'alimentació del 2,2 % (2,6 % en 2023) i en la resta del 2,5 % (6,6 % l'any precedent).

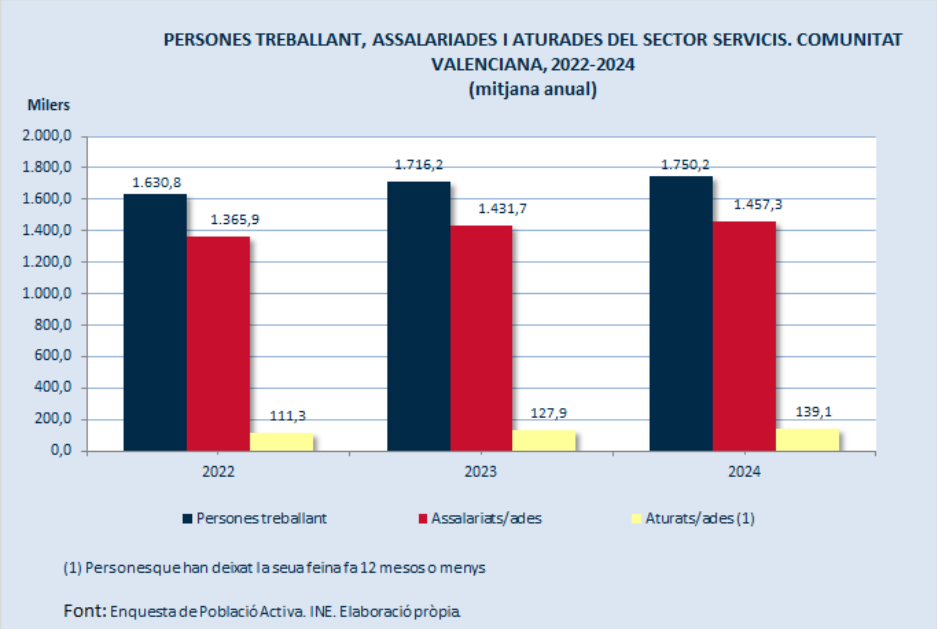
Gràfic 2.29



Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE). Elaboració pròpia.

El **mercat de treball del sector servicis, de mercat i de no mercat,** de la nostra Comunitat ha mostrat un ascens de l'ocupació en 2024, en termes mitjans, com s'observa en el Gràfic 2.30. En valors absoluts, s'ha passat de 1.716.200 persones treballant en 2023 a 1.750.200 en 2024, amb un creixement del 2 %. La taxa de salarització del sector ha aconseguit el 83,3 %, similar a la registrada l'any anterior (83,4 %). Per la seua part, la desocupació estimada s'ha situat en 139.100 persones (127.900 en 2023), amb un increment del 8,7 % en termes interanuals.

Gràfic 2.30



(1) Persones que han deixat la seua feina fa 12 mesos o menys

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Per províncies, la població activa ha crescut a **València**, un 3,7%; a **Castelló**, un 3%, i a **Alacant**, un 0,5%. Per part seua, l'ocupació estimada ha augmentat a Castelló, un 4,3 %; a València, un 3,3 %, mentres es reduïa a Alacant un 0,6 %. (Quadre 2.39).

Quadre 2.39

POBLACIÓ ACTIVA I TREBALLANT EN EL SECTOR SERVICIS PER PROVÍNCIES, 2023-202

Taxes de variació interanuals

	2023	2024	2023				2024			
			I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr	I Tr	II Tr	III Tr	IV Tr
- Alacant										
* Pobl. Activa	**6,2**	**0,5**	3,6	8,5	8,8	4,2	1,3	2,0	-3,6	2,4
* Pobl.Treballant	**4,8**	**-0,6**	0,7	6,5	7,8	4,2	0,5	1,4	-6,0	1,9
- Castelló										
* Pobl. Activa	**1,1**	**3,0**	7,2	2,8	-2,9	-2,2	-1,0	0,5	6,0	6,7
* Pobl.Treballant	**0,0**	**4,3**	6,9	-1,4	-4,1	-0,8	-0,4	3,3	7,5	6,8
- València										
* Pobl. Activa	**6,6**	**3,7**	6,2	7,4	7,6	5,2	7,7	4,2	0,9	2,1
* Pobl.Treballant	**6,6**	**3,3**	5,2	6,7	9,7	5,0	6,9	4,8	-0,1	1,9
- Comunitat Valenciana										
* Pobl. Activa	**5,9**	**2,4**	5,3	7,2	6,9	4,0	4,4	3,0	-0,3	2,7
* Pobl.Treballant	**5,2**	**2,0**	3,7	5,7	7,5	4,1	3,8	3,4	-1,5	2,4

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

2.1.4.2. El turisme en la Comunitat Valenciana

El turisme és un pilar fonamental en l'economia de la Comunitat Valenciana, amb una aportació clau al desenrotllament regional i a la creació d'ocupació i ingressos. El seu impacte en el producte interior brut (PIB) de la regió és considerable, afavorint el creixement econòmic i el benestar de la població.

2.1.4.2.1. Oferta turística en la Comunitat Valenciana. Registre de turisme de la Comunitat Valenciana

La Generalitat Valenciana té competència exclusiva en matèria de turisme, regulada per la Llei 15/2018, 7 de juny, de la Generalitat, de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana i desenrotllada pel Decret 10/2021, de 22 de gener del Consell, d'aprovació del Reglament regulador de l'allotjament turístic en la Comunitat Valenciana, que inclou les vivendes d'ús turístic (VUT). El creixement exponencial d'estes i el seu impacte econòmic, social i urbanístic, al costat de l'augment de l'oferta il·legal, ha motivat la necessitat urgent d'actualitzar la seua regulació. El Decret Llei 9/2024, de 2 d'agost, del Consell, de modificació de la normativa reguladora de les vivendes d'ús turístic, perseguix ordenar esta activitat, reforçar la seguretat jurídica de propietaris, gestors i usuaris, i garantir la sostenibilitat, qualitat i accessibilitat de l'allotjament.

La norma busca diferenciar l'ús turístic de l'ús residencial o de temporada, limitar el lloguer per habitacions, establir condicions tècniques, reforçar el règim sancionador, i depurar el Registre de Turisme. A més, s'alinea amb el Reglament europeu 2024/1028, que millora la recollida i intercanvi de dades sobre lloguers de curta duració.

A 31 de desembre de 2024, la Comunitat Valenciana disposava d'una oferta total de **629.017 places turístiques,** distribuïdes entre les diferents modalitats d'allotjament. Per primera vegada, les dades oficials de Turisme Comunitat Valenciana incorporen informació desagregada sobre vivendes d'ús turístic i blocs d'apartaments turístics.

En el Quadre 2.40 i Gràfic 2.31 s'observa l'**evolució de l'oferta turística.** Quasi tots els tipus d'establiments han augmentat tant en número com en places en el 2024.

Gràfic 2.31



Font: Elaboració pròpia. Dades extretes del Butlletí Oferta Turística Municipal i Comarcal. Turisme Comunitat Valenciana.
* L'any 2024 desapareix l'estadística d'apartaments dins de l'oferta, a causa del canvi de denominació per vivendes turístiques

Quadre 2.40

EVOLUCIÓ DE L'OFERTA TURÍSTICA EN LA COM. VALENCIANA, 2020-2024

	2020				*2021*				*2022*				*2023*				*2024*			
	nº	T	places	T	nº	T	places	T	nº	T	places	T	nº	T	places	T	nº	T	places	T
Hotels	809	1,3	129.874	0,7	829,0	2,5	132.834	2,3	832	0,4	133.024	0,1	845	1,6	133.880	0,6	880	4,1	138.616	3,5
Hostals	220	1,9	6.845	0,1	225,0	2,3	6.893	0,7	228	1,3	7.018	1,8	225	-1,3	6.753	-3,8	238	5,8	7.176	6,3
Pensions	nd		nd		nd		5.827	3,1	304		5.835	0,1	325	6,9	6.269	7,4	336	3,4	6.332	1,0
Apartaments*	84.349	4,6	418.846	-81,4	86.961,0	3,1	431.743	3,1	90.661	4,3	448.862	4,0	97.427	7,5	489.395	9,0				
Càmpings	137	4,6	74.174	-95,2	126,0	-8,0	74.023	-0,2	140	11,1	77.322	4,5	144	2,9	77.260	-0,1	154	6,9	80.478	4,2
Albergs	66	1,5	3.449	145,3	90,0	36,4	5.026	45,7	94	4,4	5.383	7,1	96	2,1	5.472	1,7	96	0,0	5.371	-1,8
Cases Rurals	1.058	1,8	8.368	1,9	1.082,0	2,3	8.592	2,7	1.190	10,0	8.643	0,6	1.071	-10,0	8.500	-1,7	1.094	2,1	8.775	3,2
Vivendes Turístiques																	79.659		364.603	
Blocs i conjunts d'apartaments turístics.																	5.233		17.666	
Total	**86.639**	**4,5**	**641.556**	**3,7**	**89.313**	**3,1**	**664.938**	**2,7**	**93.449**	**4,6**	**686.087**	3,2	**100.133**	**7,2**	**727.529**	**6,0**	**87.690**		**629.017**	

* L'any 2024 desapareix l'estadística d'apartaments dins de l'oferta, a causa del canvi de denominació per vivendes turístiques

T: % Taxa de variació.

Font: Elaboració pròpia. Dades extretes del Butlletí Oferta Turística Municipal i Comarcal. Turisme Comunitat Valenciana.

Hotels

La **planta hotelera** de la Comunitat Valenciana disposava, per a l'any 2024, de 138.616 places enfront de les 133.880 de 2023. Les tres províncies han augmentat el nombre d'establiments, passant de 845 l'any 2023 a 880 en 2024 (Quadre 2.41).

Quadre 2.41

OFERTA TURÍSTICA: HOTELS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

		Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
NOMBRE		**404**	**171**	**305**	**880**
	Una	49	28	42	**119**
	Dos	69	58	79	**206**
	Tres	145	41	95	**281**
	Quatre	128	43	80	**251**
	Cinc	13	1	9	**23**
PLACES		**75.701**	**22.927**	**39.988**	**138.616**
	Una	2.157	852	2.098	**5.107**
	Dos	3.890	2.745	5.484	**12.119**
	Tres	27.476	3.797	11.976	**43.249**
	Quatre	38.885	15.159	18.397	**72.441**
	Cinc	3.293	374	2.033	**5.700**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Hostals

En 2024, l'**oferta d'hostals** s'ha incrementat fins a aconseguir un total de 238 establiments i 7.176 places, la qual cosa suposa un augment de 13 hostals i 423 places respecte a l'any anterior. Per províncies, Alacant ha registrat la major pujada, amb 8 nous hostals; seguida de València, amb 4, i Castelló, amb un (Quadre 2.42).

Quadre 2.42

OFERTA TURÍSTICA: HOSTALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
NOMBRE	**123**	**45**	**70**	**238**
places	**3.594**	**1.151**	**2.431**	**7.176**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Pensions

En la Comunitat Valenciana existixen **336 pensions** (11 pensions més que l'any 2023). València és la província amb més pensions, amb 148; li seguix Alacant, amb 146, i Castelló, amb 42 (Quadre 2.43).

Quadre 2.43

OFERTA TURÍSTICA: HOSTALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA. 2024

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
NOMBRE	**123**	**45**	**70**	**238**
places	**3.594**	**1.151**	**2.431**	**7.176**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Blocs i conjunts d'apartaments turístics.

El Quadre 2.44 presenta l'oferta de blocs i conjunts d'apartaments turístics en la Comunitat Valenciana durant l'any 2024. La província d'Alacant concentra la major part d'esta tipologia d'allotjament, amb el 69,2 % dels blocs i el 68 % dels conjunts, així com el 83,4 % del total d'apartaments i el 81,9 % de les places disponibles. Per contra, Castelló registra la menor oferta en totes les categories. En conjunt, la Comunitat Valenciana disposa de **5.233 apartaments turístics**, distribuïts en blocs i conjunts, que sumen **un total de 17.666 places**.

Quadre 2.44

OFERTA TURÍSTICA: BLOCS I CONJUNTS D'APARTAMENTS TURÍSTICS. COMUNITAT VALENCIANA AÑO 2024

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
Bloc d'Apartaments	155	31	38	**224**
Apartaments	3.736	251	474	**4.461**
places	12.279	1.209	1.429	**14.917**
Conjunt d'Apartaments	17	5	3	**25**
Apartaments	630	127	15	**772**
places	2.182	507	60	**2.749**
Total	**172**	**36**	**41**	**249**
Total Apartaments	**4.366**	**378**	**489**	**5.233**
Total Places	**14.461**	**1.716**	**1.489**	**17.666**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Vivendes turístiques

En 2024, la Comunitat Valenciana ha registrat un total de **79.659 vivendes d'ús turístic**[26]. La província d'Alacant ha concentrat el 60,8 % d'esta oferta, una xifra notablement superior a la de Castelló (15 %) i València (18,7 %). Estes vivendes han oferit en conjunt 364.603 places turístiques (veure Quadre 2.45), de les quals aproximadament dos terceres parts es trobaven a la província d'Alacant.

26. Según el artículo 47 del Decreto 10/2021, de 22 de enero, del Consell, de aprobación del Reglamento regulador del alojamiento turístico en la Comunitat Valenciana se consideran viviendas de uso turístico, los inmuebles completos, cualquiera que sea su tipología, que, contando con el informe municipal de compatibilidad urbanística que permita dicho uso, se ceda mediante precio, con habitualidad, en condiciones de inmediata disponibilidad, y con fines turísticos, vacacionales o de ocio.

Quadre 2.45

OFERTA TURÍSTICA: VIVENDES TURÍSTIQUES. COMUNITAT VALENCIANA AÑO 2024

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
HABITATGE	52.623	12.105	14.931	**79.659**
places	243.005	55.082	66.516	**364.603**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Càmpings

El **nombre de places oferides en càmping** ha sigut de 80.474, amb un total de 154 instal·lacions (augmentant en 10 càmpings i en 3.214 places respecte a l'any anterior). Les tres províncies augmenten el nombre de càmpings, Alacant en 3, Castelló en 4 i València en 3 (Quadre 2.46).

Quadre 2.46

OFERTA TURÍSTICA: CAMPINGS EN LA COMUNITAT VALENCIANA. 2024

	Categoria	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
NOMBRE		**59**	**47**	**48**	**154**
	*Gran Confort 5**	4	2	-	**6**
	*Primera 4**	10	17	9	**36**
	*Segona 3**	23	22	27	**72**
	*2**	15	1	5	**21**
	*1**	7	5	7	**19**
PLACES		**36.389**	**22.737**	**21.348**	**80.474**
	*Gran Confort 5**	8.455	3.281	-	**11.736**
	*Primera 4**	7.721	9.452	4.290	**21.463**
	*Segona 3**	15.943	9.131	15.685	**40.759**
	*2**	3.660	532	680	**4.872**
	*1**	610	341	693	**1.644**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Cases Rurals i Albergs

En 2024, l'**oferta en allotjament rural** (cases rurals i albergs turístics), augmenta en 174 el nombre de places. El nombre de cases rurals ha crescut en 23 establiments en el 2024, 1.190 establiments enfront dels 1. 167 del 2023. Alacant s'ha incrementat en 4 establiments, Castelló ha sumat 21 nous i València ha disminuït en 2 (Quadre 2.47).

Quadre 2.47

OFERTA TURÍSTICA: CASES RURALS I ALBERGS EN LA COMUNITAT VALENCIANA. 2024

		Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
NOMBRE		**300**	**478**	**412**	**1.190**
	Albergs	32	20	44	**96**
	Cases Rurals	268	458	368	**1.094**
	5ª	*1*	*6*	*3*	***10***
	4ª	*20*	*31*	*16*	***67***
	3ª	*11*	*41*	*16*	***68***
	2ª	*203*	*350*	*259*	***812***
	1ª	*33*	*30*	*74*	***137***
PLACES		**4.051**	**4.194**	**5.901**	**14.146**
	Albergs	1.643	838	2.890	**5.371**
	Cases Rurals	2.408	3.356	3.011	**8.775**
	5ª	*16*	*49*	*30*	***95***
	4ª	*234*	*255*	*179*	***668***
	3ª	*118*	*335*	*147*	***600***
	2ª	*1.742*	*2.470*	*2.088*	***6.300***
	1ª	*298*	*247*	*567*	***1.112***

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Agències de Viatges

La Comunitat Valenciana compta amb un total de **1.323 agències de viatges**, repartides entre centrals i sucursals, 48 més que en 2023. (veure Quadre 2.48).

Quadre 2.48

OFERTA TURÍSTICA: AGÈNCIES DE VIATGES EN LA C.VALENCIANA, 2024

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
TOTAL GENERAL	**514**	**120**	**689**	**1.323**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Registre de turisme de la Comunitat Valenciana

En la gestió del **Registre de Turisme de la Comunitat Valenciana**, durant l'any 2024, s'han dut a terme les següents inscripcions d'altes, baixes, modificacions i reclassificacions (Quadre 2.49).

Quadre 2.49

REGISTRE DE TURISME DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Tipus d'Empresa Turística	Altes	Baixes	Modificacions	Reclasificacions	TOTAL	Empresas inscrites en el registre
hotelers	106	15	158	7	286	1.501
pernocta	14	1	19	1	35	166
d'habitatges	87	1	5	0	93	247
turístics rurals	87	76	86	3	252	1.142
Turisme actiu	27	21	56	0	104	521
Restauració	287	2	10	0	299	490
Agència de Viatges	104	56	63	0	223	1.160
d'habitatges	157	103	77	0	337	1.430
Abitatges turístics	15.580	7.937	16.252	5	39.774	101.151
Albergs turístics	10	5	4	1	20	90
Guies de turisme	111	0	2	0	113	1.587
servicios	12	19	29	0	60	453
Comunitat Valenciana	**16.582**	**8.236**	**16.761**	**17**	**41.596**	**109.938**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

2.1.4.2.2. Demanda turística en la Comunitat Valenciana

Turistes procedents de l'estranger

L'acumulat a desembre de 2024 mostra un destacable augment **en el nombre de turistes procedents de l'estranger** respecte a 2023 (14 %) i també es recupera respecte a nivells prepandèmia (25,2 %).

Entre gener i desembre, la Comunitat ha rebut **11.938.668 turistes procedents de l'estranger**, un 14 % més que en 2023. L'ascens més destacat es mostra als països nòrdics (quota 8,7 %) amb una variació del 19,9 %, seguit pels Països Baixos, amb un creixement del 16,6 %.

El **Regne Unit**, amb una quota del 24,7 %, puja un 10,9 %. Totes les principals CCAA de destí creixen, destacant la Comunitat Valenciana (14 %) per davant de la Comunitat de Madrid (12,5 %).

Respecte a 2023, l'**estada mitjana** (9,7 dies) ha crescut un 2,7 % i també ho ha fet la despesa mitjana diària (131 euros), amb un increment del 3,6 %. La **despesa total** ha augmentat un 21,3 %.

Respecte a 2023, les **entrades** per aeroport s'han incrementat un 13,6 % i per carretera un 15,2 %. L'**aeroport d'Alacant-Elx** ha crescut un 17,6 % i el de València un 5,4 %. L'**aeroport de Castelló** va tancar 2024 amb 273.616 passatgers, xifra que constituïx la segona millor marca en la trajectòria de la instal·lació. La demanda en **segones residències**, en habitatge de familiars, amics i de lloguer s'han incrementat un 9,1 %, un 11,7 % i un 30,8 %, respectivament. En 2024, la Comunitat Valenciana ha sigut destí de

10.050.869 passatgers i passatgeres internacionals en **Companyies de Baix Cost** (CBC), la qual cosa la situa en la quarta autonomia de destí, per darrere de Catalunya, Balears i Andalusia.

El passatge de baix cost ha acudit majoritàriament a l'aeroport d'Alacant, que ha concentrat el 69,7 % del total, mentres que el 30,3 % restant s'ha decantat per València.

En relació amb l'any anterior, l'aeroport d'Alacant ha mostrat un increment del 17,1 % i l'aeroport de València del 13,2 %. En aquest periode, el Regne Unit va ser el principal mercat, emetent el 32 % de passatge de CBC. Li van seguir Itàlia i Països Baixos, amb pesos respectius del 11,2 % i 8,7 %.

Quadre 2.50

TURISME DE PERSONES EXTRANGERES: VIATGES,PERNOCTACIONS,DESPESA. ANY 2024

	Província d'Alacant		Benidorm		Província de Castelló		Província de València		València ciutat		Total Comunitat Valenciana
	2024	T_1	2024	T_1	2024	T_1	2024	T_1	2024	T_1	2024
Viatges	7.971.345	14,9	1.916.598	3,1	495.958	5,8	3.471.365	13,1	2.771.049	13,5	11.938.668
Pernoctacions	81.794.312	17,8	12.033.892	7,4	6.026.082	-2,0	27.701.941	19,9	20.286.583	16,6	115.522.335
Despesa (milions)	10.592	22,5	2.189	12,9	564,0	6,5	4.021	20,5	3.001,1	17,6	15.176,4

T_1: Taxa de variació interanual
Font: Turisme Comunitat Valenciana a partir de

Turisme de residents

L'any 2024, el **nombre de viatges** de residents en la Comunitat Valenciana és lleugerament inferior, amb una baixada del 2,9 % respecte a 2023 i un descens del 9,3 % respecte a 2019.

L'**estada mitjana** (4,8) ha crescut (6,7 %) i la despesa per viatge (6,7 %), resultant en una estabilització de la **despesa mitjana diària** (0,0 %). Respecte a 2019, la despesa mitjana diària també ha pujat un 27,8 %. Els viatges per oci i vacacions han crescut un 2,2 %.

El nombre de pernoctacions en **allotjament de mercat** ha augmentat (0,3 %), mentres que la demanda en **segona residència** també ha pujat en nombre de viatges (22,4 %) i de pernoctacions (39,9 %). Respecte a 2019, el nombre de viatges ha decrescut (-4,1 %).

Quadre 2.51

TURISME DE RESIDENTS: VIATGES,PERNOCTACIONS,DESPESA. ANY 2024

	Província d'Alacant		Benidorm		Província de Castelló		Província de València		València ciutat		Total Comunitat Valenciana
	2024	T_1	*2024*	T_1	*2024*	T_1	*2024*	T_1	*2024*	T_1	2024
Viatges	7.773.794	4,4	1.502.322	2,3	3.083.449	-6,4	7.085.007	-8,4	2.040.813	-10,7	17.942.250
Pernoctacions	41.661.626	8,3	9.202.131	4,9	17.388.212	-3,5	27.437.723	1,6	6.238.316	-17,4	86.487.561
Despesa (milions)	2.328,2	6,9	706,0	6,1	895,6	6,8	1.454,0	-3,0	526,0	-14,9	4.677,80

T_1: Taxa de variació interanual
Font: Turisme Comunitat Valenciana a partir de dades d'INE

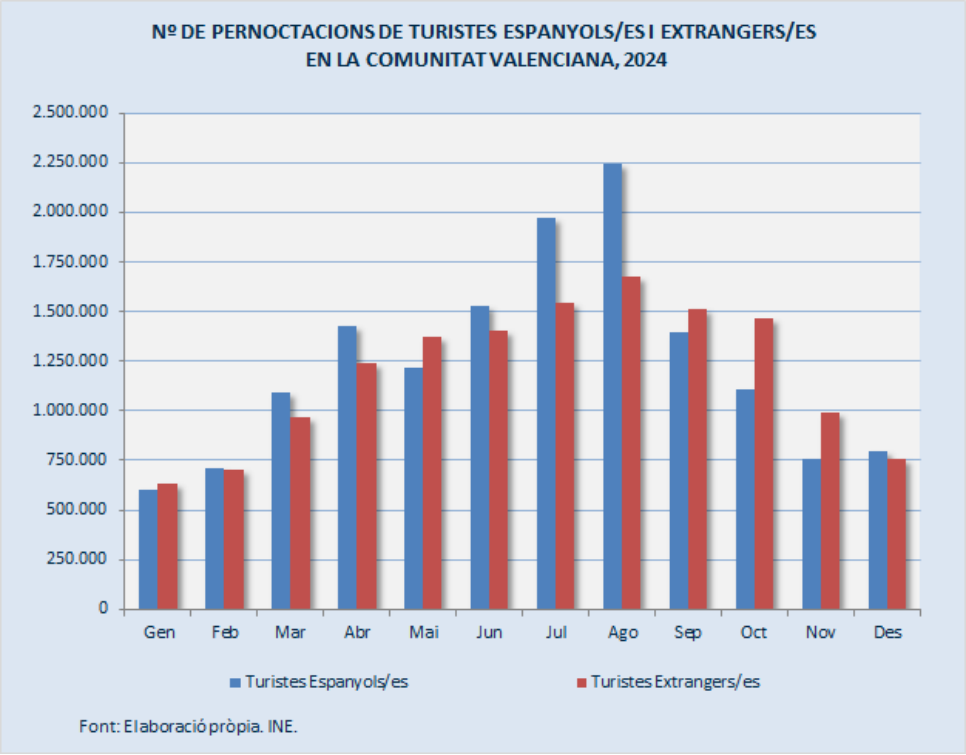
Ocupació hotelera

L'any 2024, s'han realitzat un total de **31.094.387 pernoctacions hoteleres**, un 6,6 % més que en 2023.

Les persones **residents a Espanya** han realitzat 15.289.927 pernoctacions, un 3 % més que en 2023. En comparació amb 2023, el mercat emissor madrileny ha registrat un descens del 7,1 % en el nombre de pernoctacions, mentres que el procedent de la Comunitat Valenciana ha experimentat un augment del 9 %.

Les persones **residents a l'estranger** han realitzat 15.804.459 pernoctacions, un 10,4 % menys que en 2023. El nombre de pernoctacions amb origen al Regne Unit ha acumulat un increment del 10,6 %; la resta dels emissors estrangers també han presentat increments.

Gràfic 2.32



Un 49,1 % de les persones visitants que han pernoctat en la nostra Comunitat durant l'any 2024 eren turistes procedents d'**Espanya** i el 50,9 % restant eren turistes procedents de l'estranger.

Quadre 2.52

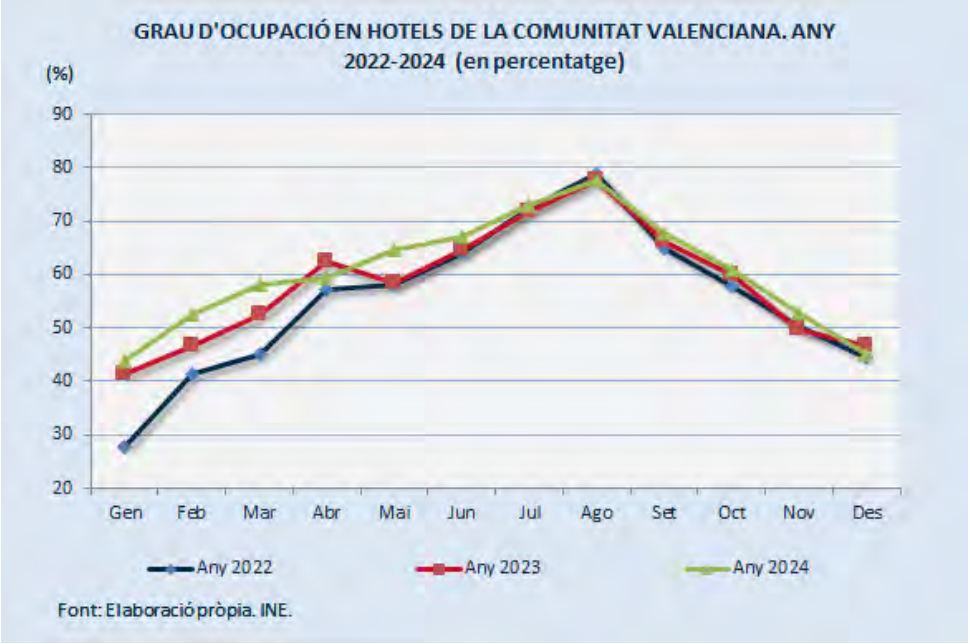
PERNOCTACIONS EN ESTABLIMENTS HOTELERS. 2023-2024
En milers de pernoctacions

	2023	T_1	2024	T_1
C. Valenciana				
Nacionals	14.843,39	-1,00	15.289,93	3,01
Estrangers/es	14.320,62	16,59	15.804,46	10,36
TOTAL COM. VALENCIANA	***29.164,01***	***6,92***	***31.094,39***	***6,62***
Espanya				
Nacionals	121.543,15	1,44	121.944,63	0,33
Estrangers/es	225.576,34	12,24	241.703,60	7,15
TOTAL ESPANYA	***347.119,49***	***8,20***	***363.648,23***	***4,76***

T_1 Taxa de variació interanual
Font: Elaboració pròpia.INE.

En el gràfic següent s'observa el grau d'ocupació hotelera per mesos dels tres últims anys.

Gràfic 2.33



A la **província d'Alacant,** respecte a 2023, el nombre de persones viatgeres en establiments hotelers ha augmentat un 4,4 % i el de pernoctacions un 7,9 %. El nombre de pernoctacions ha crescut tant en el cas de la demanda nacional (1,5 %) com en el cas de l'estrangera (12,3 %).

L'emissor madrileny, amb una quota del 24 %, ha decrescut un 8,2 % i el valencià, amb una quota del 26,4 %, ha decrescut en un 7 %. Tots els principals mercats estrangers s'han incrementat.

A la **província de Castelló**, respecte a 2023, el nombre de persones viatgeres en establiments hotelers ha augmentat un 4,7 % i el de pernoctacions un 8,8 %. El nombre de pernoctacions ha crescut tant en el cas de la demanda nacional (9,8 %) com en el cas de l'estrangera (4,6 %).

L'**emissor valencià**, amb una quota del 25,7 %, s'ha incrementat un 17,3 % i el madrileny, amb una quota del 21,5 %, ha baixat un 8,3 %. Tots els **principals mercats estrangers** han crescut, a excepció de Portugal que ha baixat un 61,3 %.

A la **província de València**, respecte a 2023, el nombre de persones viatgeres en establiments hotelers ha augmentat un 1,2 % i el de pernoctacions un 5 %. El nombre de pernoctacions ha crescut un 1,2 % en el cas de la demanda nacional i va créixer un 9,4 % en el cas de l'estrangera.

L'**emissor madrileny**, amb una quota del 30,2 %, ha decrescut un 4,8 % i el valencià, amb una quota del 19,2 %, ha decrescut en un 7,1 %. Tots els **principals mercats estrangers** s'han incrementat.

Indicadors de rendibilitat del sector hoteler

Conforme es mostra en el quadre 2.53, en l'exercici 2024, els establiments hotelers de les principals destinacions turístiques d'Espanya han registrat un **augment generalitzat de preus**, destacant Madrid com la ciutat amb el major increment, amb un 17,4 %, seguida de Canàries (11,2 %) i, en tercer lloc, la Comunitat Valenciana (10,3 %). De la mateixa manera, els ingressos per habitació disponible (RevPAR) de les principals destinacions turístiques d'Espanya han mostrat una evolució positiva.

Quadre 2.53

ÍNDEX DE PREUS HOTELERS (IPH) TARIFA MITJANA DIÀRIA (ADR) I INGRÉS PER HABITACIÓ DISPONIBLE

	IPH% Variació 2024/2023	ADR	% Variació 2024/2023	Grau ocupació per habitacions(*)	% Variació 2024/2023	RevPAR	% Variació 2024/2023
Espanya	7,0	121,5	7,4	69,73	2,3	84,6	9,8
Comunitat Valenciana	7,1	102,0	7,0	70,32	3,4	71,4	10,3
Andalusia	6,6	116,9	5,5	66,23	2,4	77,1	7,9
Balears	7,6	145,6	6,1	81,90	1,5	118,4	8,0
Canàries	6,5	135,1	9,2	83,92	1,8	113,6	11,2
Catalunya	5,7	131,3	6,5	71,17	1,7	93,9	8,3
Madrid	12,1	137,1	14,7	72,61	2,1	100,0	17,4

Font: elaborat per l'Àrea de Competitivitat Turística (Turisme Comunitat Valenciana) a partir de les dades de l'INE.
IPH: Índex Preus Hotelers. ADR Facturació mitjana diària per habitació ocupada. RevPAR: ingrés mig diari per habitació disponible.

En 2024, ha crescut la rendibilitat en els establiments hotelers de la Comunitat Valenciana fins a situar-se en 71,4 euros.

Els ingressos per habitació disponible (RevPAR) s'han incrementat un 10,3 %, a causa de l'augment del **grau d'ocupació** per habitacions (3,4 %) i de la **facturació mitjana diària** (7 %). El **nombre de pernoctacions** de la demanda resident a Espanya, que representa un 49,9 %, ha crescut un 2,9 %, i la demanda resident a l'estranger ha augmentat un 11,2 %.

El Revpar de la **província d'Alacant**, estimat en 75,44 euros, ha crescut un 12,4 %. L'ocupació ha augmentat un 5 % i la facturació per habitació ocupada ho ha fet en un 7,9 %. A **Benidorm** s'ha incrementat un 13,2 % la rendibilitat, la facturació un 9,2 % i l'ocupació un 3,9 %.

El Revpar a la **província de Castelló**, estimat en 48,86 euros, ha crescut un 8,7 %, la facturació un 8,6 % i l'ocupació un 1,4 %.

El Revpar a la **província de València**, estimat en 73,93 euros, ha augmentat un 7,2 %, degut tant a l'increment de l'ocupació per habitacions (1,4 %) com al de tarifes (8,6 %). A la **ciutat de València**, el Revpar, estimat en 93,89 euros, ha crescut un 3,5 %, l'ocupació per habitacions ha decrescut (-1,8 %) i les tarifes han augmentat un 5,4 %.

Quadre 2.54

TARIFA MITJANA DIÀRIA (ADR) I INGRÉS PER HABITACIÓ DISPONIBLE (REVPAR). COMUNITAT

2024	ADR	% Variació 2024/2023	Ocupació per habitacions	% Variació 2024/2023	RevPAR	% Variació 2024/2023
Comunitat	102,0	7,0	70,32	3,4	71,41	10,3
Alacant	104,3	7,3	72,58	5,0	75,44	12,4
Castelló	87,2	8,6	56,92	1,4	48,86	8,7
València	102,9	6,0	72,03	1,4	73,93	7,2
Benidorm	105,8	9,2	76,47	3,9	80,09	13,2
València ciutat	120,4	5,4	78,13	-1,8	93,89	3,5

Font: elaborat per l'Àrea de Competitivitat Turística (Turisme Comunitat Valenciana) a partir de les dades de

En 2024, per al conjunt de la Comunitat Valenciana, ha augmentat la rendibilitat en totes les **categories**, a excepció dels hotels de dos estreles que van disminuir un 2,1 %.

Els **hotels de 4 estreles**, amb una quota del 52,2 % de les places en hotels, han aconseguit, en 2024, un RevPAR de 88,9 euros, la qual cosa ha representat un increment interanual del 10,6 %. La província d'Alacant ha obtingut la major rendibilitat (87,5 euros), amb un increment del 11,4 %.

Els **hotels de 3 estreles**, amb una quota del 31,3 % de les places en hotels, han aconseguit, en 2024, un RevPAR de 66,1 euros, la qual cosa ha representat un increment interanual del 11,3 %. La província de València ha obtingut la major rendibilitat (73,8 euros), amb un increment del 12,1 %.

Ocupació extrahotelera

En 2024, en els **establiments extrahoteleros de la Comunitat Valenciana**, el nombre de persones viatgeres totals s'ha mantingut (0,3 %) i el de pernoctacions ha baixat un 2,2 %. La demanda resident ha decrescut un 9,5 % en pernoctacions i l'estrangera ha crescut un 3,4 %.

Quant als **apartaments turístics** de la Comunitat Valenciana, el nombre de viatgers i viatgeres totals ha decrescut un 1,4 % i el de pernoctacions un 5,1 %.

El nombre de persones viatgeres totals en **càmpings** ha crescut un 2,8 % i el de pernoctacions un 1,3 %.

En 2024 els **allotjaments rurals** han augmentat la xifra de persones viatgeres (11,5 %) i el nombre de pernoctacions (2,1 %). El nombre de pernoctacions de persones residents s'ha mantingut (-0,2 %) i el de persones residents a l'estranger ha crescut un 25 %.

Durant 2024, la **província d'Alacant** ha experimentat un decrement interanual del 4,9 % en el nombre de pernoctacions extrahoteleres. Per modalitats, els apartaments gestionats per empreses han decrescut un 9,9 %, mentres que els càmpings i l'allotjament rural han crescut 2,6 % i 4,6 %, respectivament.

Respecte a 2023, la demanda de residents a Espanya ha decrescut un 10,5 % i la de residents a l'estranger, amb una quota del 69,15 %, va descendit un 2,1 %

En el 2024, la **província de Castelló** ha experimentat un increment interanual del 0,6 % en el nombre de pernoctacions extrahoteleres. Per modalitats, els apartaments gestionats per empreses han crescut un 1,8 %, els càmpings han decrescut un 6 % i els allotjaments rurals han augmentat un 5,5 %.

La demanda resident a Espanya ha baixat un 6,2 % i la de residents a l'estranger, amb una quota del 43,4 %, va créixer un 10,9 %.

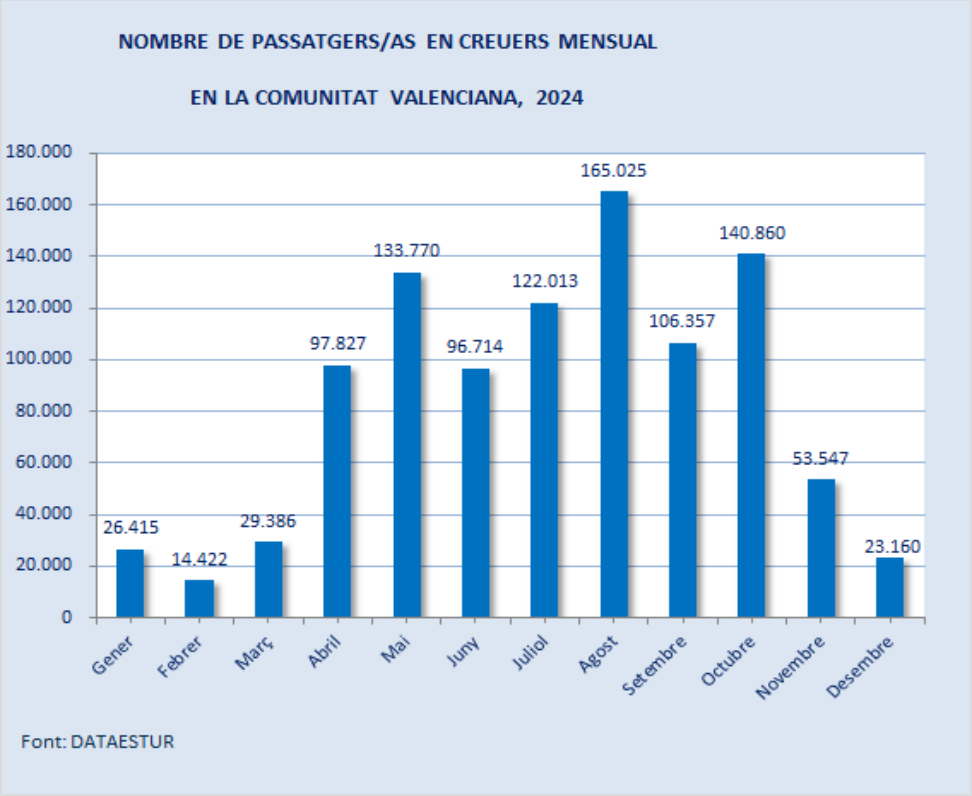
Durant 2024, la **província de València** ha experimentat un increment interanual del 5,3 % en el nombre de pernoctacions extrahoteleres. Per modalitats, els apartaments gestionats per empreses han crescut un 2,8 %, els càmpings s'han mantingut (-0,3 %) i els allotjaments rurals han augmentat un 2,7 %.

La demanda resident a Espanya ha baixat un 11,5 % i la de residents a l'estranger, amb una quota del 48,8 %, ha crescut un 31,9 %.

Turisme de creuer

Segons les dades de Dataestur, l'any 2024 en la Comunitat Valenciana s'ha incrementat el **nombre de creueristes** en un 3,27 %, passant de 977.508 creueristes l'any 2023 a 1.009.496 en 2024.

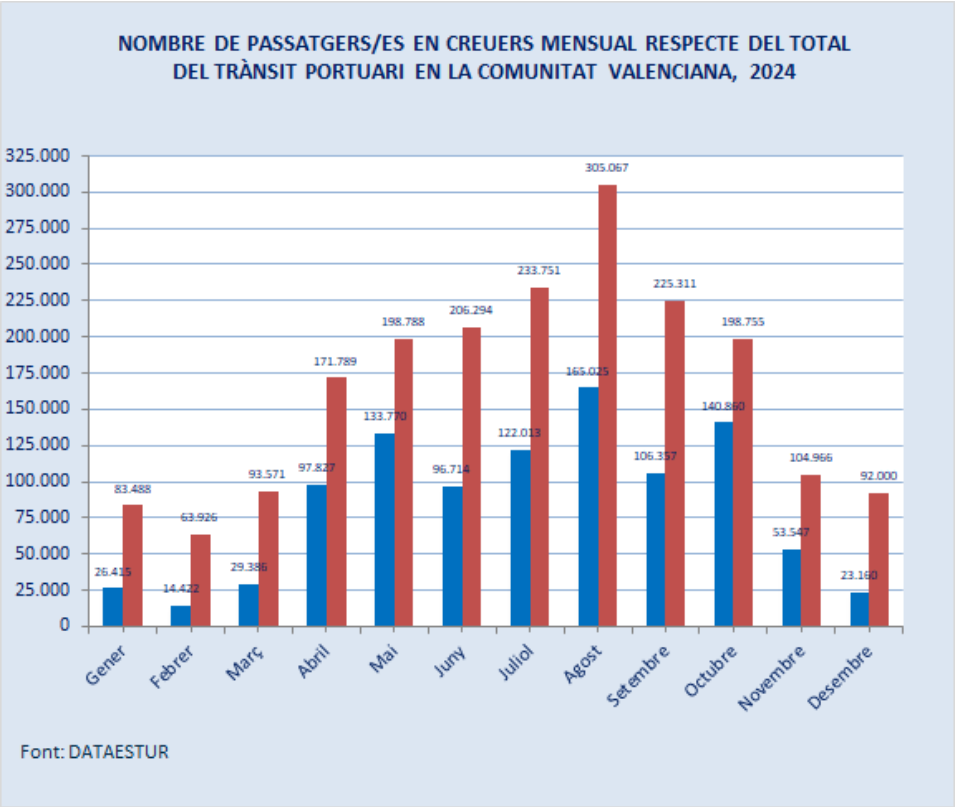
Gràfic 2.34



Encara que l'àmplia majoria del **trànsit de creuer** es concentra a València (76,7 % de creueristes de la regió en 2024), en els últims anys és Alacant la que ha pujat de forma més destacada, arribant a triplicar els seus creueristes de 2019 i incrementant la seua representació en la Comunitat, fins a suposar el 23,2 % del trànsit total de creueristes (un 19,7 % més de passatgers que en 2023). Estos creixements en el nombre de creueristes es manifesten també en la seua rellevància en el trànsit marítim de passatgers i passatgeres.

En 2024, els creueristes van ser majoria (1.009.496) entre els passatgers i passatgeres marítims de la Comunitat Valenciana (1.977.706), 13 punts més que en 2019 i aconseguint una representació de fins al 70,1 % el mes d'octubre.

Gràfic 2.35



2.1.4.2.3. Ocupació turística en la Comunitat Valenciana

En l'exercici 2024, la mitjana de **persones afiliades a la Seguretat Social** amb alta laboral en els sectors d'hostaleria i agències de viatges en la Comunitat Valenciana va ascendir a 209.184. Esta xifra suposa un increment del 4,40 % respecte a 2023, quan es van comptabilitzar 200.360 afiliacions (veure Quadre 2.55).

Per **províncies**, la que més ha crescut respecte a l'any 2023, ha sigut la província d'Alacant, passant de 89.433 persones afiliades a 93.843 en 2024 (82.189 en 2019), un 4,93 % més. Li seguix Castelló, amb un augment del 4,68 %, passant de 22.652 en 2023 a 23.712 enguany (80.930 en 2019). Per part seua, a la província de València s'ha incrementat un 3,80 %, passant de 88.275 persones afiliades l'any 2023 a 91.630 persones en 2024 (21.816 en 2019).

PERSONES AFILIADES EN ALTA LABORAL EN HOSTELERIA I AGÈNCIES DE VIATGE, PER COMARQUES PER RAMA D'ACTIVITAT. ANY 2023-2024

	Any 2024				Any 2023				
	Serveis d'allotjament	Serveis de menjars i begudes	Agències de viatges / Operadors turístics	Total rames d'activitat	Serveis d'allotjament	Serveis de menjars i begudes	Agències de viatges / Operadors turístics	Total rames d'activitat	% 24/ 23
Comunitat Valenciana	**32.200**	**172.227**	**4.758**	**209.184**	**29.630**	**166.222**	**4.508**	**200.360**	**4,40%**
Província d'Alacant	**18.869**	**73.313**	**1.661**	**93.843**	**17.427**	**70.404**	**1.603**	**89.433**	**4,93%**
El Comtat	38	504	20	**561**	36	510	19	**565**	-0,80%
L'Alcoià	116	2.556	69	**2.740**	126	2.441	73	**2.640**	3,77%
L'Alt Vinalopó / Alto	65	946	24	**1.035**	48	958	23	**1.029**	0,61%
El Vinalopó Mitjà / El	100	3.771	131	**4.002**	90	3.542	136	**3.767**	6,22%
La Marina Alta	1.892	9.940	97	**11.929**	1.698	9.515	96	**11.309**	5,49%
La Marina Baixa	12.516	11.631	443	**24.590**	11.624	11.007	433	**23.064**	6,62%
L'Alacantí	2.519	19.853	606	**22.978**	2.340	19.109	557	**22.007**	4,41%
El Baix Vinalopó	665	9.657	111	**10.432**	586	9.516	112	**10.213**	2,14%
El Baix Segura / La Vega Baja	920	13.991	133	**15.043**	844	13.369	131	**14.344**	4,88%
Província de Castelló	**4.262**	**19.092**	**358**	**23.712**	**3.883**	**18.422**	**347**	**22.652**	**4,68%**
Els Ports	60	209	9	**277**	57	197	9	**263**	5,42%
L'Alt Maestrat	52	99		**151**	52	100		**152**	-0,50%
El Baix Maestrat	1.961	3.803	42	**5.805**	1.844	3.533	43	**5.420**	7,12%
L'Alcalatén	15	237	9	**260**	16	242	10	**267**	-2,44%
La Plana Alta	1.736	9.472	196	**11.403**	1.503	9.158	189	**10.849**	5,11%
La Plana Baixa	221	4.400	75	**4.696**	211	4.350	72	**4.633**	1,35%
L'Alt Palància	89	576	13	**678**	83	543	13	**639**	6,11%
L'Alt Mijars	99	103		**202**	91	103		**194**	4,12%
Província de València	**9.069**	**79.822**	**2.739**	**91.630**	**8.321**	**77.396**	**2.558**	**88.275**	**3,80%**
El Rincó d'Ademuç	7	44		**51**	7	40		**46**	10,81%
Els Serrans	88	294	6	**387**	85	306	7	**398**	-2,70%
El Camp de Túria	167	3.338	96	**3.601**	130	3.233	77	**3.440**	4,68%
El Camp de Túria	259	2.057	34	**2.350**	238	1.999	36	**2.273**	3,38%
L'Horta Nord	517	10.251	195	**10.963**	476	10.538	177	**11.191**	-2,04%
L'Horta Nord								-	
València	5.244	34.206	1.799	**41.248**	4.790	32.747	1.687	**39.223**	5,16%
L'Horta Nord	649	11.678	257	**12.584**	599	11.395	236	**12.230**	2,89%
La Plana d'Utiel-Requena	88	732	14	**833**	90	721	11	**821**	1,43%
La Foia de Bunyol	108	879	13	**999**	98	872	14	**983**	1,70%
El Vall de Cofrentes-Ayora	75	223	16	**313**	68	201	7	**276**	13,41%
La Ribera Alta	62	4.160	53	**4.275**	59	4.019	55	**4.132**	3,46%
La Ribera Baixa	294	2.355	37	**2.687**	273	2.252	39	**2.563**	4,82%
La Canal de Navarrés	27	286	6	**319**	24	282	5	**310**	2,82%
La Costera	52	1.487	31	**1.569**	50	1.456	31	**1.537**	2,08%
La Vall d'Albaida	107	1.517	36	**1.659**	124	1.487	34	**1.644**	0,93%
La Safor	1.311	5.835	128	**7.273**	1.198	5.429	129	**6.755**	7,67%

Font: Institut Valencià d'Estadística

Quadre 2.55

2.1.4.2.4. Inspecció turística[27]

Durant l'any 2024, s'han realitzat un total de **1.718 actuacions inspectores** en l'àmbit turístic de la Comunitat Valenciana. Per províncies, **Alacant** ha concentrat el major nombre d'intervencions, amb **1.095 actuacions**; seguida de **Castelló**, amb **379**, i **València**, amb **244**.

Quant a les **reclamacions tramitades**, s'han registrat **1.725 expedients** distribuïts de manera desigual entre les províncies. **València** ha liderat el nombre de reclamacions, amb **775**; seguida d'**Alacant**, amb **693**, i **Castelló**, amb **257**.

S'han intensificat les **mesures contra l'intrusisme** en el sector, amb **231 comprovacions en línia** d'anuncis de vivendes turístiques. Esta labor ha inclòs la retirada d'anuncis il·legals i el reforç del control sobre el registre turístic. S'ha ampliat la col·laboració amb plataformes de lloguer i entitats locals, formalitzant-se **9 convenis amb municipis turístics: 5 a Alacant, 3 a Castelló i 1 a València**. A més, s'ha firmat un **conveni marc amb la Federació Valenciana de Municipis** per a delegar als ajuntaments la potestat sancionadora.

En paral·lel, s'ha dut a terme una **campanya específica d'inspecció a guies turístics**, en col·laboració amb associacions professionals del sector, amb la finalitat de garantir el compliment normatiu i la qualitat del servici prestat.

S'han iniciat **30 expedients sancionadors**, que han derivat en **36 infraccions**, de les quals **26 van ser qualificades com molt greus**. L'import total de les sancions ha ascendit a **341.118 euros,** distribuïts entre les províncies de la manera següent: **Alacant**, amb **80.008 euros**; **Castelló**, amb **7.500 euros**; i **València**, amb **253.610 euros**.

Respecte al **personal d'inspecció**, l'equip estava compost de **14 llocs**, dels quals **3 es trobaven vacants**. Per províncies, **Alacant** comptava amb **8 inspectors** (2 vacants), **Castelló** amb 4 (1 vacant), i **València** amb 6 inspectors en plantilla, sense vacants.



Després de l'anàlisi de l'oferta i la demanda turística, el CES CV constata les dades quantitatives en els indicadors d'increment d'oferta turística, amb el notable augment en el registre de les vivendes d'ús turístic, així com de la demanda turística, superant els 31 milions de pernoctacions i 86 milions respecte al turisme de residents. A més, cal destacar la tendència creixent de l'ocupació turística.

El CES CV vol reiterar la necessitat d'adequar el nombre de recursos humans dedicats a la inspecció turística de manera proporcional al volum d'establiments a inspeccionar, en compliment del que s'establix en la Llei 15/2018, de 7 de juny, de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana. Així mateix, anima a incrementar la cooperació administrativa entre les diferents entitats del sector públic implicades en la labor inspectora, i avançar cap a una planificació anual consensuada de les actuacions d'inspecció en el marc del diàleg social.

27. *Pla d'inspecció de Turisme 2024*

2.1.4.2.5. Platges accessibles i banderes blaves

Des de la posada en marxa del **Pla Platges Accessibles**, l'any 2004, la Comunitat Valenciana ha passat de tindre 22 punts accessibles al bany a tindre, l'any 2024, 87 punts accessibles (els mateixos que en els dos anys anteriors) en 46 municipis.

Per províncies, **Alacant** compte amb 27 platges accessibles en 15 dels seus municipis, **Castelló** té 24 platges accessibles en 14 dels seus municipis i **València** disposa de 36 platges accessibles en 17 dels seus municipis.

L'any 2024, la Comunitat Valenciana, un altre any més, ha sigut **líder a Espanya en nombre de platges i ports amb Bandera Blava**, amb un total de 159. Esta xifra ha suposat un augment en sis banderes respecte a la passada edició, quan es va fer amb 153. Les 138 platges i 19 ports esportius premiats representen el 21,3 % de totes les banderes blaves atorgades en Espanya.

La província d'**Alacant** ha sigut on un major nombre de banderes blaves han onejat, a les seues platges, a l'estiu, amb 87 ensenyes: en 69 platges, en 17 ports esportius i una en embarcacions turístiques. Per part seua, **Castelló** ha comptat amb un total de 33 banderes: 32 en platges i una en ports esportius. Finalment, la província de **València** ha aconseguit 39 distincions: 37 en platges, una en ports esportius i una en embarcacions turístiques.



El CES CV alerta del fort impacte de la DANA en el sector servicis de la Comunitat Valenciana, especialment en el comerç, l'hostaleria i el transport. Per això, insta les Administracions públiques a coordinar-se per a una recuperació àgil, mitjançant mesures específiques que reactiven l'activitat i l'ocupació.

En aquest sentit, és prioritari que les ajudes directes que cobrisquen efectivament els danys patits i contribuïsquen a una recuperació estratègica, que impulse la continuïtat de l'activitat productiva, així com la transformació i resiliència del teixit econòmic afectat.

2.2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

2.2.1. Estructura empresarial segons naturalesa jurídica, grandària i activitat

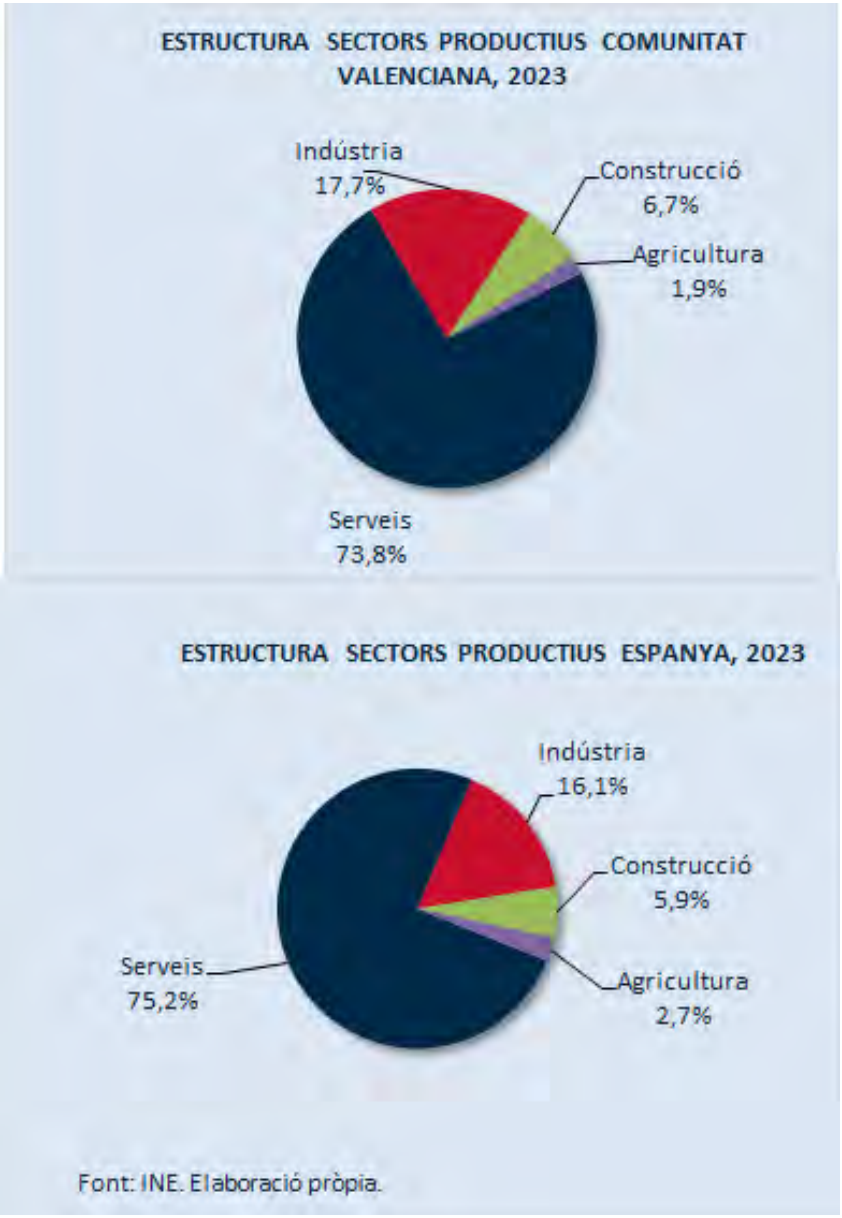
El teixit empresarial és un element essencial per al desenvolupament econòmic i social. En el cas de la nostra Comunitat es caracteritza per la **diversitat de les seues activitats i per l'important pes que tenen les petites i mitjanes empreses**. Les indústries del calçat, del tèxtil, del joguet, del moble, de la ceràmica, la siderúrgia, la indústria de l'automòbil, química, petroquímica i agroalimentària tenen un pes econòmic considerable i es concentren en diversos punts de la geografia de la Comunitat Valenciana.

Quant al pes **relatiu que cada sector** manté en el conjunt de l'economia valenciana, tal com s'observa en el Gràfic 2.36, la distribució és similar al cas espanyol. D'esta manera,

28. *Pla Platges Accessibles 2024*

agricultura, ramaderia i pesca és el sector amb menor representativitat, un 1,9 % en la nostra Comunitat i un 2,7 % a Espanya. La **indústria** representa un 17,7 % en l'economia valenciana i un 16,1 % en el conjunt nacional. El sector de la **construcció** té un pes relatiu del 6,7 % en la Comunitat Valenciana i del 5,9 % en el territori espanyol. Finalment, el sector **servicis** mostra una representativitat del 73,8 % en l'economia valenciana i un 75,2 % a Espanya.

Gràfic 2.36



A continuació s'analitza l'**estructura empresarial**, diferenciant les empreses en funció del nombre de persones treballadores, de la seua activitat productiva i de la seua condició jurídica, considerant les últimes dades estadístiques disponibles de l'Enquesta del Directori Central d'Empreses (Dirce), realitzada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), a data 1 de gener de 2024, i que posa de manifest **l'important pes que les petites i mitjanes empreses tenen en l'estructura empresarial de la Comunitat Valenciana.**

Es troben registrades **361.234 empreses,** representant un 11,1 % del total d'empreses espanyoles, lleugerament superior al de l'any precedent (veure Quadre 2.56). S'ha produït un augment de 8.244 empreses, un 2,3 % més en termes relatius.

Per províncies, a **Alacant** hi havia registrades 140.468 empreses, amb un augment en termes absoluts de 3.714 (un 2,7 % més en termes relatius); mentre que a **Castelló** es registraven 39.437 empreses, amb un increment de l'1,4 %, i 540 empreses més, i a **València** hi havia 181.329, amb 3.990 empreses més i un augment del 2,2 % en termes relatius.

En relació amb la **naturalesa jurídica** de les empreses valencianes, una part important es troba inscrita sota la condició jurídica de persona física (55,8 %), com a societat de responsabilitat limitada (35,3 %), les que ho fan amb la denominació de comunitat de béns són un 3,8 % i les societats anònimes representen el 0,9 % i les societats cooperatives un 0,6 %.

El percentatge de persones físiques a la província de **València** és del 55,7 %, a **Alacant** del 56,7 % i a **Castelló** del 53,3 %. Esta última província registra el major percentatge de societats anònimes (1,2 %), mentres que Alacant es caracteritza per comptar amb una major participació de societats de responsabilitat limitada (36 %).

NÚMERO D'EMPRESES SEGONS NATURALESA JURÍDICA, 2023-2024

Quadre 2.56

	Alacant				Castelló				València				C. Valenciana				Espanya			
	2023		2024		2023		2024		2023		2024		2023		2024		2023		2024	
	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1	m	T1
Persones físiques	78.303	57,3	79.584	56,7	20.713	53,3	21.024	53,3	99.887	56,3	101.052	55,7	198.903	56,3	201.660	55,8	1.831.133	57,1	1.838.474	56,5
Soc. anònimes	936	0,7	929	0,7	489	1,3	468	1,2	1.788	1,0	1.739	1,0	3.213	0,9	3.136	0,9	49.115	1,5	48.109	1,5
Soc. resp. limitada	48.282	35,3	50.505	36,0	13.614	35,0	14.002	35,5	60.319	34,0	62.855	34,7	122.215	34,6	127.362	35,2	1.058.429	33,0	1.093.566	33,6
Soc. col·lectives	2	0,0	2	0,0	1	0,0	0	0,0	3	0,0	1	0,0	6	0,0	3	0,0	83	0,0	79	0,0
Soc. comanditària	1	0,0	1	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,0	1	0,0	2	0,0	2	0,0	60	0,0	59	0,0
Com. de béns	4.818	3,5	4.890	3,5	1.568	4,0	1.559	4,0	7.071	4,0	7.171	4,0	13.457	3,8	13.620	3,8	107.171	3,3	108.994	3,3
Soc. cooperatives	696	0,5	713	0,5	336	0,9	331	0,8	1.184	0,7	1.188	0,7	2.216	0,6	2.232	0,6	18.743	0,6	19.114	0,6
Assoc. i altres tipus	3.472	2,5	3.594	2,6	2.073	5,3	1.949	4,9	6.610	3,7	6.840	3,8	12.155	3,4	12.383	3,4	134.211	4,2	138.229	4,2
Org. aut. i altres	244	0,2	250	0,2	103	0,3	104	0,3	476	0,3	482	0,3	823	0,2	836	0,2	8.635	0,3	8.652	0,3
		T2		T2		T2		T2		T2		T2		T2		T2				
Total	136.754	38,7	140.468	38,9	38.897	11,0	39.437	10,9	177.339	50,2	181.329	50,2	352.990	11,0	361.234	11,1	3.207.580		3.255.276	

m: número d'empreses

T1: Percentatge de cada tipus d'empresa sobre el total

T2: Percentatge d'empreses de la Comunitat Valenciana sobre el total nacional, i de cada província respec

Dades a 1 de gener de cada any.

Font: Directori Central d'Empreses (DIRCE) INE. Elaboració pròpia.

CESCV
Comité Econòmic i Social

El Quadre 2.57 mostra les variacions percentuals del nombre d'empreses, segons la seua naturalesa jurídica, destacant la caiguda del 2,4 % de societats anònimes (per la pèrdua de 77 empreses), entre les quals tenen un major pes percentual en el conjunt empresarial, i del 50 % en les societats col·lectives, que reduïxen en 2024 el seu nombre total de 6 a 3.

Quadre 2.57

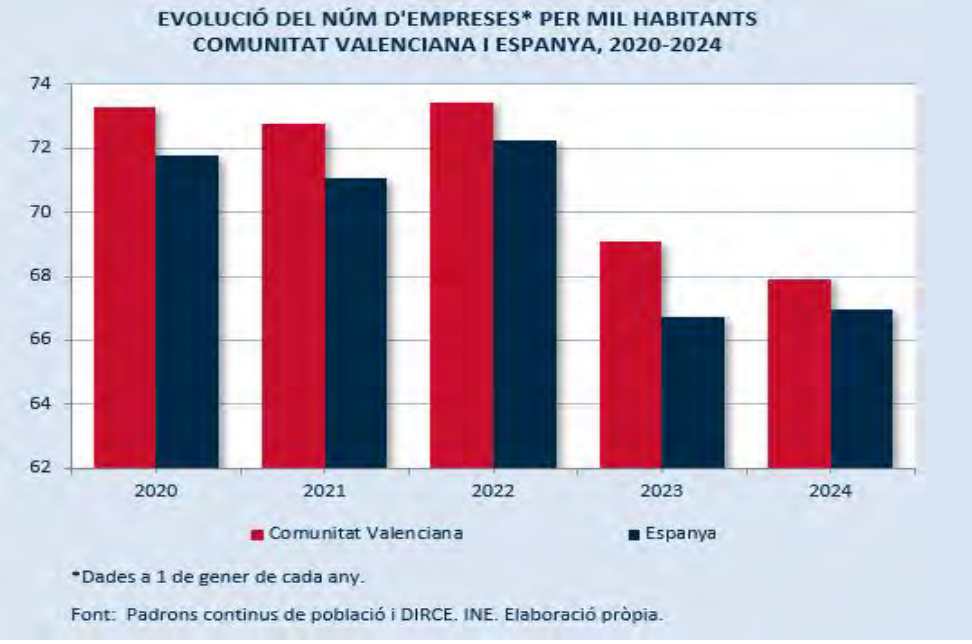
VARIACIÓ PERCENTUAL DEL NÚMERO D'EMPRESES, 2023-2024

	Alacant	Castelló	València	C. V.	Espanya
Persones físiques	1,6	1,5	1,2	1,4	0,4
Soc. anònimes	-0,7	-4,3	-2,7	-2,4	-2,0
Soc. resp. limitada	4,6	2,9	4,2	4,2	3,3
Soc. col·lectives	0,0	-100,0	-66,7	-50,0	-4,8
Soc. comanditària	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,7
Com. de béns	1,5	-0,6	1,4	1,2	1,7
Soc. cooperatives	2,4	-1,5	0,3	0,7	2,0
Assoc. i altres tipus	3,5	-6,0	3,5	1,9	3,0
Org. aut. i altres	2,5	1,0	1,3	1,6	0,2
Total	2,7	1,4	2,2	2,3	1,5

Font: DIRCE. INE. Elaboració pròpia.

La densitat empresarial (empreses per mil habitants) en la Comunitat Valenciana s'ha situat en 68 empreses per mil habitants a 1 de gener de 2024, enfront de les 69 de l'any anterior, com s'arreplega en el Gràfic 2.37. La densitat empresarial ha baixat lleugerament en la Comunitat pel fet que l'avanç de la població ha sigut superior al del nombre d'empreses. A principis de 2024, en el conjunt d'Espanya hi havia 67 empreses per cada mil habitants, similar valor al registrat un any abans.

Gràfic 2.37



Segons les dades estadístiques del Dirce, que es mostren en el Quadre 2.58, de les 361.234 empreses de la Comunitat Valenciana, el 95,1 % són microempreses (de 0 a 9 persones treballadores), similar percentatge al registrat un any abans, i el 50,3 % són empreses sense persones assalariades (52,3 % l'any precedent), corroborant d'esta manera el **clar domini de l'autoocupació** que s'observa en l'estructura jurídica empresarial valenciana.

El **nombre d'empreses amb una plantilla superior a mil persones treballadores** ha augmentat de 84 a 88, de les quals 59 se situen a València, cinc més que l'any precedent; 17 a Alacant (15 en 2023), i 12 a Castelló, tres menys que l'any anterior.

Quadre 2.58

NÚMERO D'EMPRESES SEGONS ESTRAT DE PERSONES ASSALARIADES, 2024

	Alacant		Castelló		València		C. Valenciana		Espanya	
	m		m		m		m	*T1*	m	*T1*
Sense persones assal	70.552		18.627		92.528		181.707	*50,3*	1.692.479	*52,0*
De 1 a 2	43.129		12.727		54.419		110.275	*30,5*	955.079	*29,3*
De 3 a 5	14.582		4.259		17.671		36.512	*10,1*	316.419	*9,7*
De 6 a 9	5.858		1.807		7.436		15.101	*4,2*	131.903	*4,1*
De 10 a 19	3.529		1.048		4.882		9.459	*2,6*	84.907	*2,6*
De 20 a 49	2.051		624		2.840		5.515	*1,5*	48.362	*1,5*
De 50 a 99	447		165		795		1.407	*0,4*	13.079	*0,4*
De 100 a 199	184		83		406		673	*0,2*	6.615	*0,2*
De 200 a 249	29		21		87		137	*0,0*	1.367	*0,0*
De 250o més	107		76		265		448	*0,1*	5.066	*0,2*
		T2		*T2*		*T2*		*T3*		
Total	140.468	*38,9*	39.437	*10,9*	181.329	*50,2*	361.234	*11,1*	3.255.276	

m: número d'empreses

T1: Percentatge de cada estrat de persones assalariades sobre el total de la Comunitat Valenciana i d'Espanya

T2: Percentatge d'empreses de cada província respecte de la Comunitat Valenciana

T3: Percentatge d'empreses de la Comunitat Valenciana sobre el total nacional

Font: DIRCE. INE. Elaboració pròpia.

Analitzant les dades del Quadre 2.59 es pot afirmar que en la Comunitat Valenciana existix **un** alt grau de dispersió quant al nombre d'empreses segons la seua activitat principal, sent este molt similar al del conjunt d'Espanya.

El 82,1 % de les **empreses valencianes** exercixen l'activitat en el sector dels **servicis** (82 % en 2023) i, dins d'este sector, destaquen les dedicades al comerç, que representen el 20,4 % del total (21,2 % en 2023); mentre que el 11,8 % desenvolupen la seua activitat en la **construcció**, una dècima més que l'any precedent, i el 6,1 % restant en la **indústria**, similar al registrat l'any anterior. A Espanya els percentatges es van situar en: servicis, un 82,8 %; construcció, un 11,8 %, i indústria, un 5,4 %.

De l'anàlisi per activitat es conclou que el percentatge global mitjà del **nombre d'empreses valencianes sobre el total d'espanyoles** s'ha situat en l'11,1 %. Per branques d'activitat, les que superen àmpliament esta mitjana són, entre altres, la indústria del cuir i calçat, amb un 50,5 %, les de captació, depuració i distribució d'aigua (17,5 %) i les de fabricació de productes minerals no metàl·lics (17,3 %) que, entre altres, inclou a les empreses de les branques del taulell i fregides i esmalts.

Quadre 2.59

NÚMERO D'EMPRESES PER ACTIVITAT PRINCIPAL, 2024

Activitat	C. V.		Espanya			T3	
	N	T1	N	T1	T2	CV	Esp.
Extracc. minerals, crus de petroli i gas natural	149	0,0	1.525	0,0	9,8	0,7	-2,5
Indústria de productes alimentaris, begudes i tabac	2.303	0,6	27.930	0,9	8,2	-2,5	-1,6
Indústria tèxtil i confecció i pelleteria	2.196	0,6	13.604	0,4	16,1	-0,0	-2,9
Indústria del cuir i del calçat	1.697	0,5	3.360	0,1	50,5	-2,6	-3,0
Indústria de fusta i suro (excepte mobles)	1.026	0,3	8.502	0,3	12,1	-3,7	-4,1
Indústria de paper i arts gràfiques	1.686	0,5	14.006	0,4	12,0	-0,7	-0,3
Ind. química, refinació de petroli, fabr. prod. farmac.	536	0,1	3.735	0,1	14,4	0,8	-0,1
Fabr. prod. min. nometàl·lics, cautxú i mat. plàstique	1.812	0,5	10.479	0,3	17,3	-3,2	-2,3
Metal·lúrgia	124	0,0	1.312	0,0	9,5	-2,4	0,4
Fabric. prod. metàl·lics, excep. maquinària i equip	2.828	0,8	29.403	0,9	9,6	0,5	-1,1
Fabric. maquinària i equip; prod. Inform; vehicles	1.329	0,4	11.343	0,3	11,7	-0,7	-2,0
Fabricació de mobles	1.135	0,3	9.751	0,3	11,6	-3,2	-2,6
Altres indústries manufactureres	1.168	0,3	9.308	0,3	12,5	2,3	-1,2
Reparació i instal·lació maquinària i equip	1.493	0,4	13.534	0,4	11,0	0,1	1,0
Subministrament electricitat, gas vapor i a.a.	1.293	0,4	11.050	0,3	11,7	1,7	2,0
Capt., depur., distr. aigua; recoll. tractam. i elim. resi	1.219	0,3	6.964	0,2	17,5	3,2	2,4
Construcció	42.527	11,8	383.622	11,8	11,1	3,1	1,8
Venda, rep. de vehic. de mtor, venda menor combust.	7.693	2,1	69.086	2,1	11,1	2,2	-0,0
Comerç a l'engròs i intermed. (exc. vehic. motor)	23.952	6,6	181.374	5,6	13,2	-0,9	-1,4
Comerç al detall (exc. vehic. de motor)	42.139	11,7	384.774	11,8	11,0	-2,2	-2,2
Transport i activitats annexes	16.217	4,5	177.738	5,5	9,1	5,1	2,6
Postals i correus	2.760	0,8	27.836	0,9	9,9	10,8	11,9
Serveis d'allotjament i de menjars i begudes	29.920	8,3	264.006	8,1	11,3	2,3	1,1
Edició; actv. cinemat., so i música; ràdio i tv.	1.767	0,5	20.855	0,6	8,5	3,8	2,4
Telecomunicacions	634	0,2	5.911	0,2	10,7	1,3	0,2
Activitats relacionades amb la informàtica	4.316	1,2	38.602	1,2	11,2	13,7	4,6
Serveis d'informació, financers i de segurs	9.360	2,6	82.854	2,5	11,3	0,6	1,0
Activitats immobiliàries	25.018	6,9	206.219	6,3	12,1	6,0	5,5
Actv. jurid., comtab.; consult.; altres activ. prof.	42.267	11,7	399.832	12,3	10,6	1,9	0,9
Altres activitats empresarials	22.903	6,3	209.128	6,4	11,0	4,2	3,0
Educació	12.012	3,3	112.522	3,5	10,7	4,2	2,9
Activitats sanitàries i d'assistència social	17.785	4,9	172.354	5,3	10,3	2,5	2,5
Actv. recreatives,culturals i esport.; act. associatives	16.659	4,6	165.440	5,1	10,1	5,3	4,8
Reparació d'ordinadors i artic. d'ús domèstic	2.853	0,8	26.928	0,8	10,6	1,7	0,6
Altres serveis personals	18.458	5,1	150.389	4,6	12,3	4,4	3,8
Total	**361.234**	**100**	**3.255.276**	**100**	**11,1**	**2,3**	**1,5**

T1: Percentatge de cada tipus d'activitat sobre el total.
T2: Percentatge que representa el número d'empreses dela C.V. sobre el total de l'Estat, per ativitat.
T3: Variació percentual del númerod'empreses de la C.V. i d'Espanya entre l'any 2023 i 2024, per activita

Font: DIRCE. INE. Elaboració pròpia.

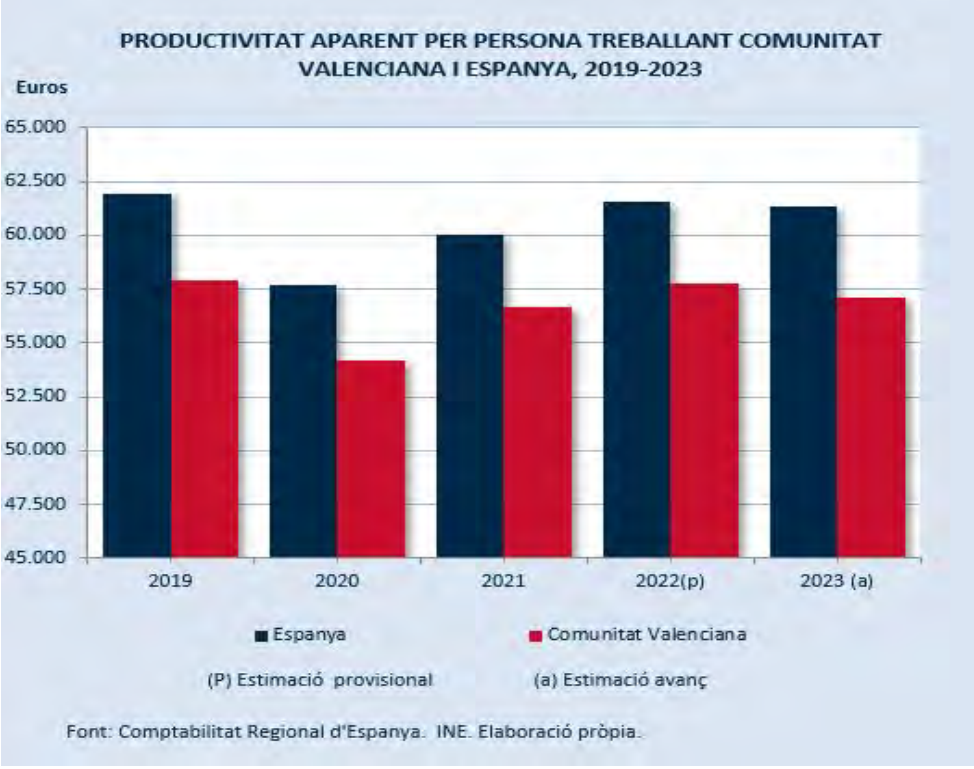
Comparant l'evolució del nombre d'empreses respecte a l'any anterior, en les activitats industrials s'ha observat un descens generalitzat en les branques manufactureres. Els majors retrocessos s'han produït en la indústria de fusta i suro, amb un -3,7 %; la fabricació de mobles i la fabricació de productes minerals no metàl·lics, amb -3,2 %, i la indústria del cuir i del calçat, amb -2,6 %. Per part seua, les empreses de la construcció han crescut un 3,1 % i la totalitat del comerç ha retrocedit un 1,3 %. Finalment, entre les activitats del sector servicis totes han mostrat un augment,

destacant l'avanç de les activitats informàtiques (13,7 %), postals i correus (10,8 %) i activitats immobiliàries (6 %). [29]

L'estructura empresarial descrita és un dels factors determinants de la **productivitat i competitivitat** de les empreses en el nostre àmbit territorial. Les empreses de la Comunitat Valenciana tenen una productivitat mitjana inferior a la mitjana d'Espanya, que llasta la seua competitivitat i limita, amb això, la seua capacitat de creixement i generació d'ocupació.

El Gràfic 2.38 arreplega la **productivitat aparent per persona ocupada**[30] en la Comunitat Valenciana i Espanya, en el període 2019 a 2023, calculada com el quocient entre el PIBpm, a preus constants, i l'ocupació total estimada per l'INE, en la seua Comptabilitat Regional d'Espanya. Com es pot observar, la Comunitat Valenciana ha mostrat, en el període considerat, un valor inferior a l'estimat per al conjunt d'Espanya. En 2023, el valor de la producció per persona ocupada a preus constants en la Comunitat Valenciana ha disminuït respecte a l'any anterior i ha representat el 93,1 % de la producció estimada per al conjunt d'Espanya.

Gràfic 2.38

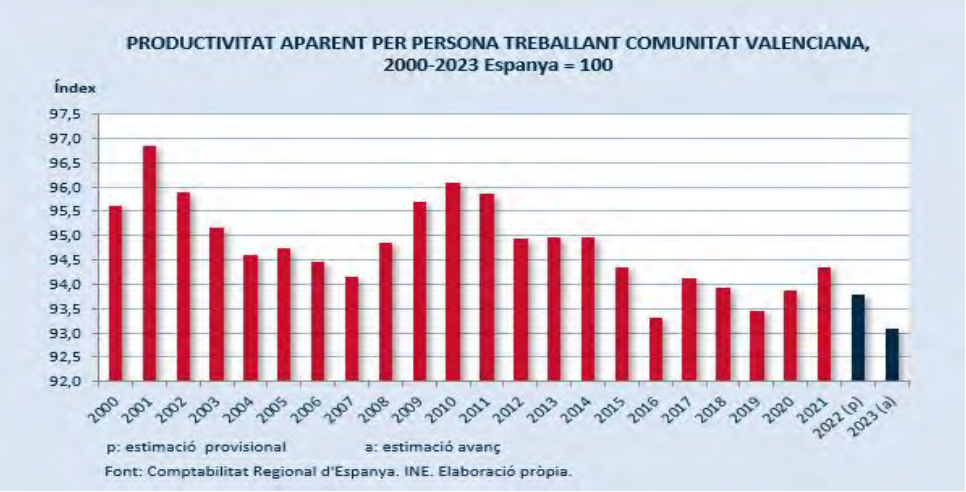


29. Les dades del Dirce (INE) estan referits a l'1 de gener de 2024.

30. El càlcul de 2023 s'ha realitzat amb dades de l'estimació avançada de la Comptabilitat Regional d'Espanya (CRE) i, per tant, seran revisats en el futur, la qual cosa pot suposar canvis a l'alça o a la baixa en la productivitat calculada en esta Memòria.

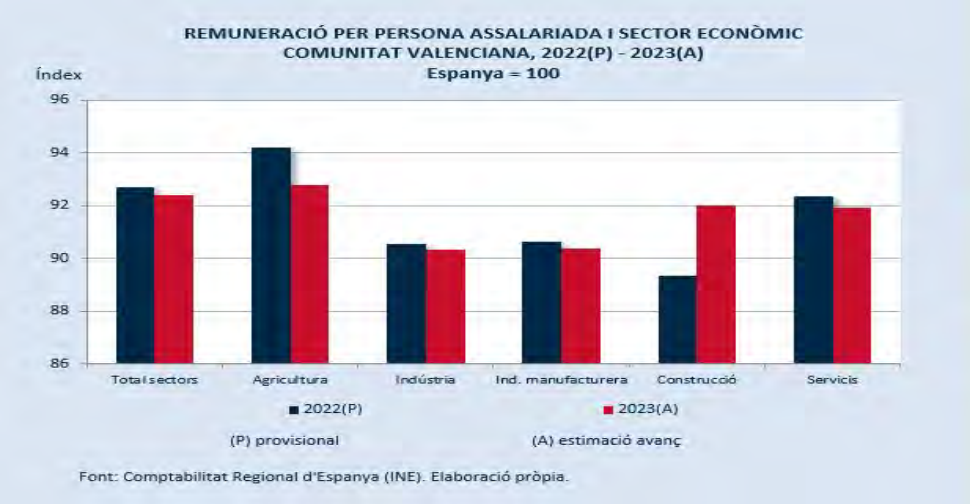
La **Comunitat Valenciana ha crescut considerablement** en els últims anys en població, ocupació, valor de la producció real i, a més distància, en renda per habitant. Malgrat estos avançaments, la posició relativa valenciana en renda per capita i productivitat per persona treballant s'ha allunyat de la mitjana, com s'observa en el Gràfic 2.39, perquè les altres regions també han millorat i, algunes d'elles, a un ritme superior al de la nostra Comunitat. Aquesta bretxa s'ha ampliat en els dos últims exercicis i, en 2023, la Comunitat ha reduït la seua posició relativa en productivitat aparent per persona ocupada fins al mínim de la sèrie històrica.

Gràfico 2.39



La **remuneració per persona assalariada** en la Comunitat Valenciana, en 2023, s'ha situat en 36.160,17 euros, enfront dels 39.129,22 euros d'Espanya. Tots els sectors econòmics han registrat una remuneració per persona assalariada inferior a la mitjana espanyola. En concret, l'**agricultura** representa el 92,8 % sobre la mitjana d'Espanya (94,2 % un any abans); la **indústria** i la **indústria manufacturera**, el 90,4 % (90,6 % en les dos en 2022); la **construcció**, el 92 % (89,4 % en 2022), i el sector **servicis**, el 91,9 % (92,4 % en 2022), lleugerament inferior al valor de la mitjana del total dels sectors productius que ha sigut del 92,4 % (92,7 % en 2022), com es pot observar en el Gràfic 2.40.

Gràfic 2.40



Font: Comptabilitat Regional d'Espanya (INE). Elaboració pròpia.

Els c**ostos laborals unitaris**[31] **(CLU)** són un indicador de la competitivitat d'una regió, ja que posa en relació costos salarials i productivitat, considerant que com més alts siguen els CLU menys competitiva és eixa regió. Els CLU van pujar un 6,2 % en 2023 en la Comunitat Valenciana, com queda arreplegat en el Gràfic 2.41, a conseqüència de la caiguda de la productivitat en un 0,3 % enfront de l'increment de la remuneració per persona assalariada, que s'ha situat en el 5,5 %.

31. Percentatge del producte real per ocupació total que es destina a retribuir el treball.

Gràfic 2.41



El Quadre 2.60 mostra la informació d'estos tres indicadors (productivitat, remuneració per persona assalariada i cost laboral unitari) per **comunitats autònomes**. Cinc d'elles, País Basc, Comunitat Foral de Navarra, Illes Balears, Catalunya i Madrid tenen una productivitat i remuneració per damunt de la mitjana espanyola, i l'última amb CLU també superior a esta mitjana. En la **Comunitat Valenciana**, la productivitat representa el 93,1 % de la mitjana espanyola i la remuneració per persona assalariada un 92,42 %, la qual cosa situa els CLU en el 99,3 % de la mitjana d'Espanya.

Quadre 2.60

PRODUCTIVITAT, REMUNERACIÓ PER PERSONA ASSALARIADA I COST LABORAL UNITARI PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2023(A)

	Productivitat	Remuneració per assalariat/ada	Cost laboral unitari
Mitja Espanyola= 100			
Andalusia	86,40	88,27	102,16
Aragó	103,67	98,03	94,55
d'Astúries, Principat	97,20	97,45	100,25
Balears, Illes	107,93	100,38	93,00
Canàries	86,17	88,60	102,81
Cantàbria	102,36	95,02	92,83
Castella i Lleó	97,19	90,70	93,32
Castella-la Manxa	94,63	89,23	94,30
Catalunya	107,58	107,50	99,92
Comunitat Valenciana	**93,09**	**92,41**	**99,27**
Extremadura	84,69	82,61	97,55
Galícia	96,58	92,84	96,14
Madrid, Comunitat de	110,58	116,00	104,90
Múrcia, Regió de	84,57	85,16	100,70
Navarra, Comunitat Foral de	111,58	106,10	95,09
País Basc	118,23	112,52	95,17
Rioja (La)	104,58	91,78	87,77
Ceuta	87,13	105,52	121,11
Melilla	80,14	97,20	121,28

(A): Estimació avanç

Font: Comptabilitat Regional d'Espanya. INE. Elaboració pròpia.

Esta Memòria inclou una anàlisi de l'**excedent d'explotació brut** com a variable d'aproximació als marges empresarials en la Comunitat Valenciana i convé remarcar, en primer lloc, que els marges empresarials és una variable que no pot observar-se de manera directa i la seua estimació està subjecta a considerables dificultats, per la qual cosa els seus resultats han de valorar-se amb una certa reserva.

L'aproximació per a estimar l'evolució dels **marges empresarials a nivell regional** és l'anàlisi de la ràtio entre l'excedent d'explotació brut (EEB) més les rendes mixtes (RMB) i el Valor Afegit Brut (VAB), a partir de les dades obtingudes per l'Institut Nacional d'Estadística. És un enfocament amb determinades limitacions, però que permet analitzar l'evolució de l'excedent a nivell regional i per branques d'activitat.

L'**excedent d'explotació brut (**EEB)[32], considerat com l'excedent generat per les activitats d'explotació una vegada recompensat el factor treball i abans de restar les amortitzacions, constituïx el saldo disponible per a les unitats de producció que els permet recompensar als seus proveïdors de fons propis i deute, pagar els impostos, finançar tota o part de la seua inversió i, si és el cas, compensar resultats negatius d'exercicis anteriors.

L'agregat de rendes empresarials inclou tant els excedents bruts de les empreses (EEB) com les retribucions i els excedents bruts d'autònoms i autònomes (RMB).

32. Es calcula a partir del valor afegit brut (VAB) a cost dels factors menys els costos de personal.

La renda mixta bruta (RMB) inclou la remuneració del treball de les empreses no constituïdes en societat, on esta remuneració no pot separar-se dels beneficis que obté l'empresari o l'empresària. En gran manera, és la suma del que els autònoms i autònomes perceben pel seu treball i pel seu negoci.

D'acord amb este indicador, l'**excedent en termes de VAB i la ràtio remuneració de les persones assalariades en termes de VAB** en la Comunitat Valenciana han disminuït lleugerament en 2023, en termes corrents, com es pot observar en el quadre 2.61. Tots els sectors econòmics han registrat una reducció del percentatge que representa l'excedent d'explotació brut sobre el VAB, amb major intensitat en l'agricultura i la construcció, mentres que indústria i servicis han experimentat una caiguda més moderada, com es pot observar en el Gràfic 2.42.

Quadre 2.61

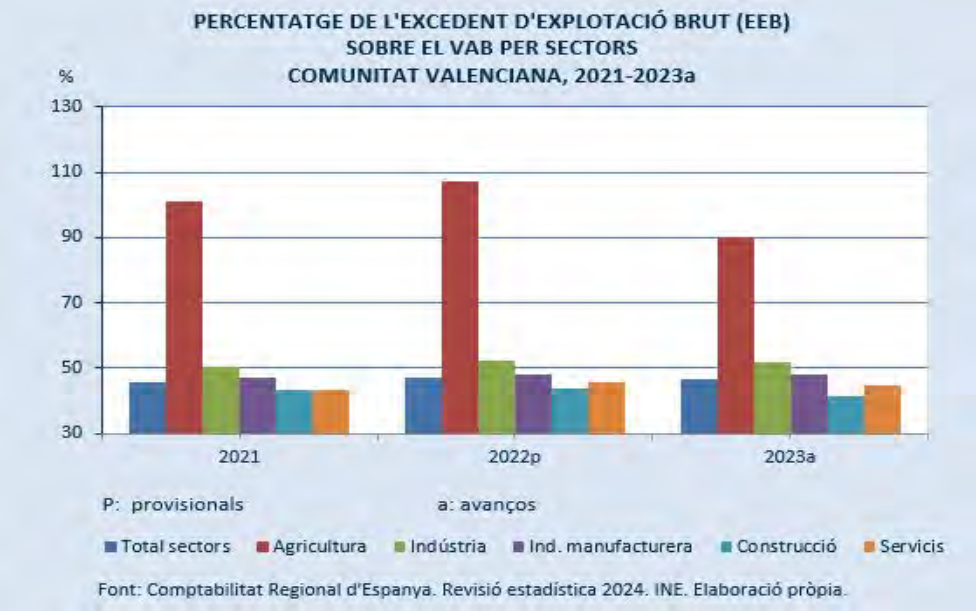
EXCEDENT BRUT D'EXPLOTACIÓ SOBRE VALOR AFEGIT BRUT
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2021-2023

	2021	2022 (p)	2023 (a)
Comunitat Valenciana			
EEB i RMB (M€)	48.217,89	54.590,35	59.479,32
Remun. assalariats/ades (M€)	55.804,16	60.328,96	65.876,60
Valor Afegit Brut (M€)	105.183,02	116.151,76	127.091,52
(EEB i RMB)/ VAB total (%)	45,8	47,0	46,8
Rem. assalar./VAB total (%)	53,1	51,9	51,8
Espanya			
EEB i RMB (M€)	504.308,00	585.372,00	639.168,00
Remun. assalariats/ades (M€)	604.193,00	655.862,00	715.607,00
Valor Afegit Brut (M€)	1.118.595,00	1.252.481,00	1.367.656,00
(EEB i RMB)/ VAB total (%)	45,1	46,7	46,7
Rem. assalar./VAB total (%)	54,0	52,4	52,3

(p): provisional(a): avanç

Font: Comptabilitat Regional d'Espanya. INE. Elaboració pròpia.

Gráfic 2.42



Una segona aproximació per al seguiment es realitza a través de l'Observatori de Màrgens Empresarials amb dades de l'AEAT, amb informació relativa als màrgens sobre vendes, entesos estos com el quocient entre el resultat brut d'explotació (REB) i les vendes, a nivell agregat per al conjunt d'Espanya, sense detall de l'evolució per comunitats autònomes.

També este enfocament comporta importants limitacions a l'hora d'extrapolar els seus resultats a l'àmbit regional. En primer lloc, perquè els resultats que oferixen són a nivell nacional —per al conjunt d'Espanya; no es presenten resultats a nivell autonòmic— i, en segon lloc, perquè les mostres de dades patixen d'un rellevant biaix cap a la gran empresa i d'una baixa cobertura en alguns sectors, com l'agrícola, la construcció, així com en moltes de les branques del sector servicis; totes elles amb elevada presència del col·lectiu autònom i microempreses.

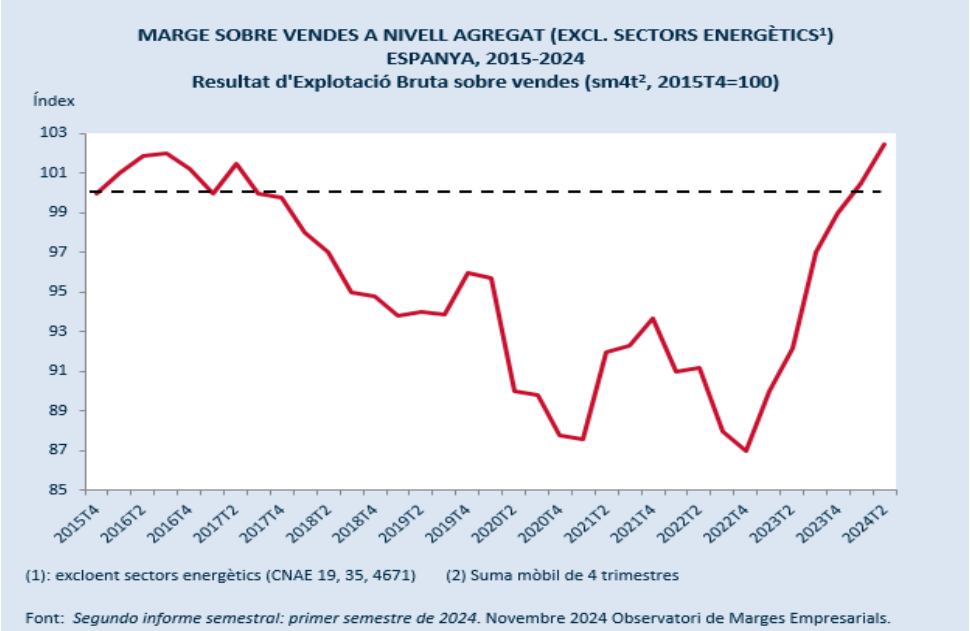
Segons s'arreplega en el Segon Informe Semestral de l'Observatori de Màrgens Empresarials, últim informe disponible corresponent al primer semestre de 2024 , els màrgens sobre vendes han continuat la seua senda de recuperació iniciada en 2023 i s'han situat en nivells similars als de 2015, com s'observa en el Gràfic 2.43.

Tal com s'arreplega en el citat informe, l'augment no ha sigut generalitzat entre tots els sectors en el període considerat. Els màrgens sobre vendes en l'agricultura són els que s'han recuperat, en grau més alt, després de la crisi inflacionària, encara que l'anàlisi no inclou a les persones autònomes, que tenen un pes relatiu important en el sector. Per contra, en el primer semestre de 2024 els màrgens sobre vendes en la indústria han presentat un perfil descendent i una considerable desigualtat entre les branques. Així, el major descens s'ha registrat en la fabricació de material de transport, mentres que els sectors productors de béns d'equip han mostrat un retrocés més moderat i la indústria química i la resta de les branques industrials han augmentat els seus màrgens. Pel que respecta als servicis, els seus màrgens han continuat creixent en les branques de turisme, després dels elevats retrocessos experimentats durant pandèmia. Finalment, cal indicar

33. Publicat en novembre de 2024.

que els màrgens de la resta de les branques de servicis s'han mantingut relativament estables en el primer semestre de 2024.

Gràfic 2.43

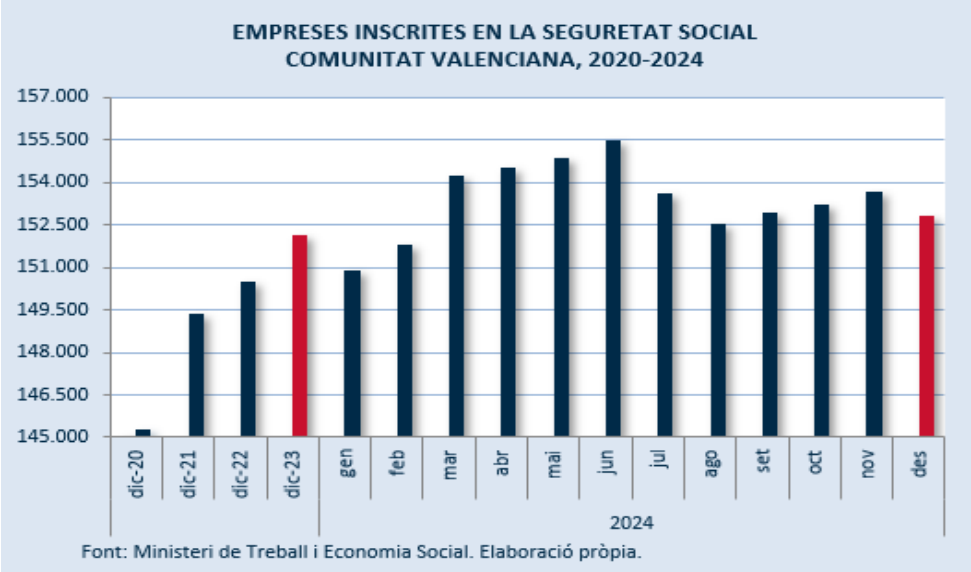


Font: *Segundo informe semestral: primer semestre de 2024*. Novembre 2024 Observatori de Marges Empresarials.

L'anàlisi d'una sèrie de variables com el nombre d'empreses inscrites en la Seguretat Social, les empreses concursades, les societats mercantils constituïdes i dissoltes, i l'índex d'especialització, ens permeten, amb alguna excepció, tindre un coneixement aproximat de la situació del **teixit empresarial** de la nostra Comunitat.

La Comunitat Valenciana va tancar l'any 2024 amb un total de 152.842 empreses donades d'alta en la Seguretat Social, segons dades del Ministeri de Treball i Economia Social. Això suposa un creixement del 0,5 % respecte a les inscrites un any abans, que en termes mitjans se situa en l'0,7 %. L'**evolució del nombre d'empreses** en 2024 queda reflectida en el Gràfic 2.44, amb un perfil similar al de l'any anterior, però amb un nombre d'empreses superior al llarg de tot l'any.

Gràfic 2.44



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Elaboració pròpia.

El Quadre 2.62 mostra el nombre d'empreses per branques d'activitat en el quart trimestre de 2023, i com es pot apreciar el comportament ha sigut dispar. Així, les empreses del sector **primari** han descendit un 4,6 % i en la indústria manufacturera en un 2,4 %, mentre que en la **indústria extractiva** s'incrementaven en un 2,8 % i en la construcció un 1,6 %. El sector **servicis** ha augmentat el nombre d'empreses inscrites en un 0,7 %, amb un avanç del 1,2 % en **hostaleria** i del 0,6 % en **activitats professionals**, enfront de la caiguda del 0,9 % del **comerç**. El nombre d'empreses d'estes tres branques d'activitat representen el 57,1 % del total de les empreses del sector servicis.

Quadre 2.62

NÚMERO D'EMPRESES INSCRITES EN LA SEGURETAT SOCIAL PER BRANQUES D'ACTIVITAT COMUNITAT VALENCIANA, 4t trimestre de 2024

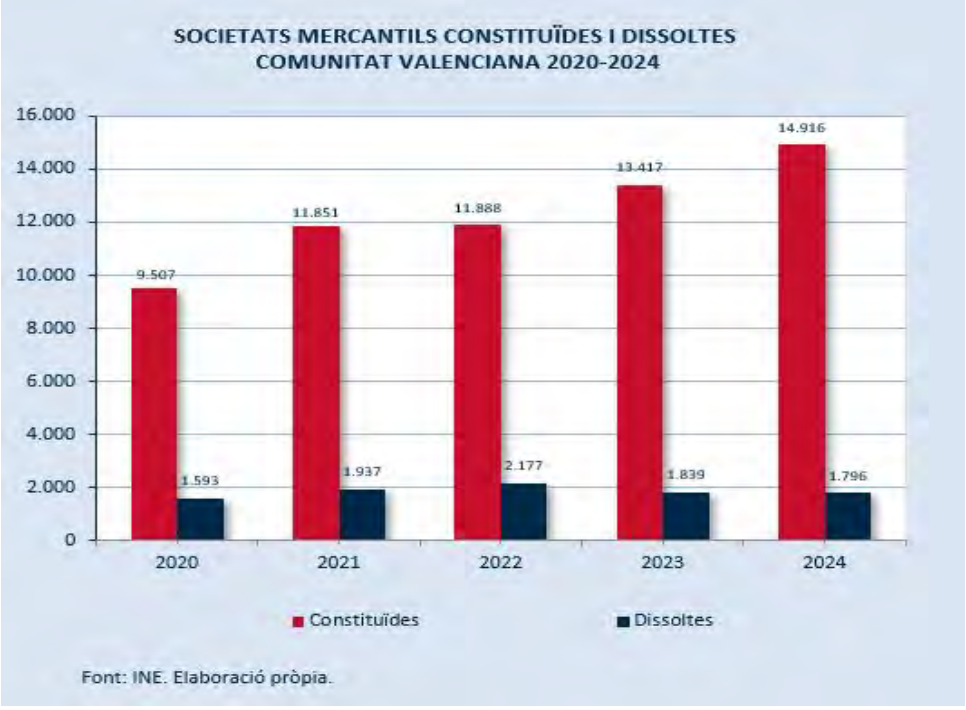
Taxes de variació

	Alacant	Castelló	València	Comunitat Valenciana	
				Total	Var % interanua
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	1.738	969	2.466	5.116	*-4,6*
Indústries extractives	42	23	54	112	*2,8*
Indústria manufacturera	5.347	1.596	6.399	13.186	*-2,4*
Subministrament energia elèctrica, gas, vapor i aire con	84	45	134	247	*6,0*
Submin. aigua, act. sanejam., gest. residus	265	133	480	836	*0,0*
Construcció	7.084	2.067	7.848	16.751	*1,6*
Comerç a l'engròs i al detall; repar. vehic. motor i motoc	13.672	4.380	17.193	33.999	*-0,9*
Transport i emmagatzemament	2.410	885	4.129	7.177	*2,3*
Hostaleria	9.309	2.576	9.332	21.051	*1,2*
Informació i comunicacions	840	278	1.764	2.735	*2,2*
Activitats financeres i de segurs	834	342	1.312	2.327	*2,3*
Activitats immobiliàries	2.254	395	2.525	5.126	*2,5*
Activitats professionals, científiques i tècniques	3.969	1.280	6.382	11.388	*0,6*
Activ. administratives i serveis auxiliars	2.898	817	3.117	6.239	*2,1*
Educació	1.539	612	2.700	4.739	*1,6*
Activitats sanitàries i de serveis social	2.140	727	3.231	5.891	*1,5*
Activ. artístiques, recreatives i d'entreteniment	1.516	528	2.254	4.194	*3,7*
Altres serveis	3.594	1.067	4.329	8.853	*0,2*
Activ. llars com empleats personal domèstic	1.427	333	854	2.614	*-3,4*
Activ. organitz. i organ. extraterritorials	10	0	16	25	*-3,8*
Total	**60.972**	**19.053**	**76.519**	**152.606**	***0,3***

Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE). Elaboració pròpia.

Les **societats mercantils constituïdes i dissoltes** en la Comunitat Valenciana, en el període 2020-2024, estan arreplegades en el Gràfic 2.45. En 2024, s'han constituït 14.916 societats i s'han dissolt 1.796 societats, amb un saldo de 13.120 en total. En concret, s'han constituït 1.499 societats més, un 11,2 %, i s'han dissolt 43 menys, un 2,3 %.

Gràfic 2.45



Font: INE. Elaboració pròpia.

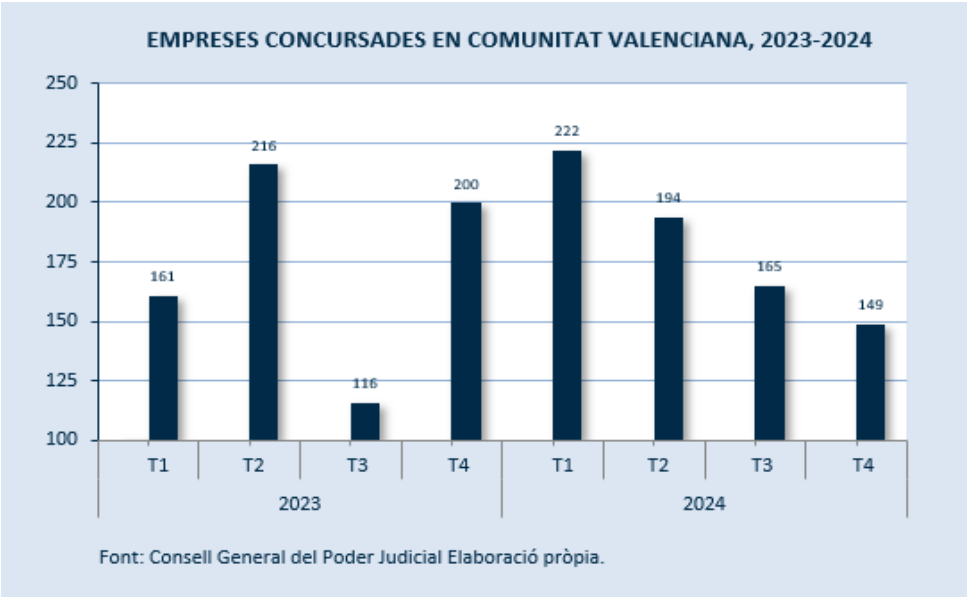
El Gràfic 2.46 arreplega l'estadística de procediments concursals[34], publicada pel Consell General del Poder Judicial relativa a la Comunitat Valenciana en 2023 i 2024. El nombre d'empreses concursades ha ascendit a 730 en 2024, enfront de les 693 de l'any precedent, amb un perfil descendent al llarg de l'any.

En este context, cal assenyalar que, al març de 2020, es va adoptar la coneguda com a «moratòria concursal», dins del paquet de normes que el Govern d'Espanya va introduir en la Llei 3/2020, de 18 de setembre, de mesures processals i organitzatives per a fer front al COVID-19 en l'àmbit de l'Administració de Justíciaa. Els esdeveniments esdevinguts des de llavors (l'erupció volcànica de l'illa de la Palma en 2021, la guerra d'Ucraïna iniciada en 2022, la DANA d'octubre de 2024 i altres situacions de vulnerabilitat) han donat lloc a l'aprovació de diversos Reials Decrets Llei[35] que han prorrogat la moratòria concursal fins al tancament de l'exercici que s'inicie en 2026.

34. L'Estadística del Procediment Concursal arreplega informació mensualment, via qüestionari, dels Jutjats del Mercantil i dels Jutjats de 1a Instància i els Jutjats de 1a Instància i Instrucció amb competència mercantil. A més, com a font addicional, arreplega la informació publicada en el Boletín Oficial del Estado (BOE).
Sobre la base del Reial Decret Llei 1/2015, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de càrrega financera i altres mesures d'orde social de segona oportunitat, s'habilita als Jutjats de Primera Instància per a tramitar els concursos de persona natural que no siga empresari o empresària. Per això, es comença a arreplegar esta informació publicada en el BOE.

35. Reial Decret Llei 27/2021, de 23 de novembre, pel qual es prorroguen determinades mesures econòmiques per a donar suport a la recuperació.
Reial Decret Llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la Guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat. Reial Decret Llei 9/2024, de 23 de desembre, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria econòmica, tributària, de transport, i de Seguretat Social, i es prorroguen determinades mesures per a fer front a situacions de vulnerabilitat social.

Gràfic 2.46



Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

Per branques d'activitat principal, com es pot observar en el Quadre 2.63, destaca el **comerç**, amb 216 empreses concursades, que representa el 29,6 % del total; seguit de la **indústria** i **energia**, amb 129 empreses i un 17,7 %; la **construcció**, amb 96 empreses i el 13,2 %, i l'**hostaleria**, amb 62 empreses i el 8,5 %.

Quadre 2.63

EMPRESES CONCURSADES PER ACTIVITAT ECONÒMICA. COMUNITAT VALENCIANA

Número d'empreses

	2023	2024	2023				2024			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Agricultura i pesca	10	7	5	4	0	1	2	3	2	0
Indústria i energia	119	129	24	39	18	38	40	34	30	25
Construcció	108	96	24	29	27	28	29	24	22	21
Comerç	208	216	44	67	31	66	67	54	52	43
Transport i emmagatzemament	26	31	10	8	2	6	3	15	9	4
Hostaleria	77	62	16	27	10	24	19	10	16	17
Informació i comunicacions	14	33	5	5	2	2	9	13	3	8
Immobiliàries financeres i segurs	31	42	10	11	5	5	19	10	8	5
Activitats professionals i tècniques	36	46	9	10	9	8	18	9	11	8
Activ. administr. i serv. auxiliars	19	25	4	6	2	7	7	6	5	7
Resta de serveis	45	43	10	10	10	15	9	16	7	11
Total	**693**	**730**	**161**	**216**	**116**	**200**	**222**	**194**	**165**	**149**

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

Finalment, analitzant l'índex d'especialització de les empreses s'observa l'**elevat grau d'especialització** que té la Comunitat Valenciana en algunes de les branques d'activitat de la indústria manufacturera.

En el cas de la indústria, destaca l'índex d'especialització de la **indústria del cuir i el calçat**, amb un 4; els **productes minerals no metàl·lics** (2,6); **tèxtil i confecció** (2,1); **mobles** (1,5), **manufactures de cautxú i plàstic** (1,4), **fusta i suro** (1,3) i **paper i arts gràfiques** (1,3) i **fusta i suro (**1,1), com s'arreplega en el Quadre 2.64.

En este context, cal assenyalar que en el IE de productes minerals no metàl·lics (2,6) queda diluïda l'altíssima especialització de les branques del taulell, fregides i esmalts, la producció dels quals es concentra, en un 94 %, en la nostra Comunitat.

Així mateix, és rellevant el descens del IE en la branca material de transport (0,9) en 2023, conseqüència de la difícil situació que està travessant la branca automotriu en la Comunitat Valenciana.

Quadre 2.64

ÍNDEX D'ESPECIALITZACIÓ INDÚSTRIA. COMUNITAT VALENCIANA, 2023

(Valors absoluts en milers d'euros)

	Valors absoluts		Distribució		IE
	Espanya	C.V.	Espanya	C.V.	
Total agrupacions d'activitat	**580.418.759**	**60.752.461**	**100,0**	**100,0**	**1,0**
Alimentació, begudes i tabac	143.365.755	12.512.395	24,7	20,6	0,8
Tèxtil i confecció	8.640.631	1.920.108	1,5	3,2	2,1
Cuir i calçat	3.422.769	1.449.098	0,6	2,4	4,0
Fusta i suro	8.171.462	963.018	1,4	1,6	1,1
Paper, arts gràf. i reproduc. de suports gravats	21.602.184	2.918.078	3,7	4,8	1,3
Coqueries, refinació, químiques i productes farmacèutics	98.829.408	8.562.571	17,0	14,1	0,8
Manufactures de cautxú i plàstic	22.503.124	3.325.368	3,9	5,5	1,4
Productes minerals no metàl·lics	20.981.541	5.673.332	3,6	9,3	2,6
Producció, 1ª transformació i fosa de metalls	33.487.911	2.012.340	5,8	3,3	0,6
Productes metàl·lics	40.816.882	4.175.480	7,0	6,9	1,0
Prod. informàtics, electrònics, òptics i	20.199.523	2.740.887	3,5	4,5	1,3
Maquinària i equip	22.848.006	2.048.744	3,9	3,4	0,9
Material de transport	77.082.532	7.439.064	13,3	12,2	0,9
Mobles i altres indústries manufactureres	12.472.780	1.982.289	2,1	3,3	1,5
Reparació i instal·lació de maquinària i equip	17.953.302	1.334.756	3,1	2,2	0,7
Producció d'energia elèctrica, gas i vapor	28.040.948	1.694.932	4,8	2,8	0,6

Font: Enquesta industrial anual de productes. INE. Elaboració pròpia.

El Quadre 2.65 arreplega els índexs d'especialització del sector **servicis**, exclòs el comerç, relatius a l'any 2022 (última dada disponible), en el qual destaquen les activitats relacionades amb el t**ransport i emmagatzematge** amb un IE de 1,4, seguit d'altres servicis (1,2), i d'**hostaleria, educació i sanitat** (1,1).

Quadre 2.65

ÍNDEX D'ESPECIALITZACIÓ SERVEIS. COMUNITAT VALENCIANA, 2022

(Xifra de negocis en milers d'euros)

	Valors absoluts		Distribució		IE
	Espanya	C.V.	Espanya	C.V.	
Total agrupacions d'activitat	717.332.552	58.327.414	100,0	100,0	1,0
Transport i emmagatzemament	142.981.768	16.187.354	19,9	27,8	1,4
Hostaleria	91.547.474	8.548.621	12,8	14,7	1,1
Informació i comunicacions	104.919.114	4.859.801	14,6	8,3	0,6
Activitats immobiliàries	38.446.543	2.911.311	5,4	5,0	0,9
Activitats professionals, científiques i tècniques	118.076.425	7.461.949	16,5	12,8	0,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	93.335.656	7.116.012	13,0	12,2	0,9
Educació	18.097.588	1.656.005	2,5	2,8	1,1
Activitats sanitàries i de serveis social	48.238.199	4.440.686	6,7	7,6	1,1
Activitats artístiques, recreativ. i entreteniment	49.848.107	3.970.987	6,9	6,8	1,0
Altres serveis	11.841.678	1.174.689	1,7	2,0	1,2

Font: Enquesta estructural d'empreses: Sector serveis. INE. Elaboració pròpia.

Per part seua, entre les activitats comercials destaca el **comerç al detall**, amb un IE d'un 1,1, per damunt del **comerç a l'engròs** (1) i de la **venda i reparació de vehicles** (0,9), com s'observa en el Quadre 2.66.

Quadre 2.66

ÍNDEX D'ESPECIALITZACIÓ COMERÇ. COMUNITAT VALENCIANA, 2022

(Xifra de negocis en milers d'euros)

	Valors absoluts		Distribució		IE
	Espanya	C.V.	Espanya	C.V.	
Total agrupacions d'activitat	1.009.756.975	97.549.965	100,0	100,0	1,0
Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	91.561.195	8.004.037	9,1	8,2	0,9
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	631.333.628	59.900.561	62,5	61,4	1,0
Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	286.862.152	29.645.367	28,4	30,4	1,1

Font: Estadística estructural d'empreses: Sector comerç. INE. Elaboració pròpia.

2.2.2. Economia social

En primer lloc, cal indicar que l'elaboració d'este apartat s'ha dut a terme a partir de la informació obtinguda del Ministeri d'Ocupació i Economia Social sobre cooperatives i societats laborals inscrites en la Seguretat Social; per tant, pot haver-hi diferències amb les dades arreplegades en l'apartat anterior que s'ha realitzat amb la informació inclosa en el DIRCE, que elabora anualment l'Institut Nacional d'Estadística.

L'economia social té una important presència en l'estructura empresarial en les comunitats autònomes d'Andalusia, País Basc, Catalunya i **Comunitat Valenciana**. El nombre d'**entitats d'economia social** en la nostra Comunitat inscrites en la Seguretat Social ascendia a 2.610 en el quart trimestre de 2024, la qual cosa representa el 10,5 % del total d'Espanya i un descens del 1,3 % respecte al mateix període de l'any anterior. D'elles, les **societats cooperatives** han augmentat a 2.137, com s'arreplega en el Quadre 2.67, amb un retrocés interanual del 0,6 %, i representant el 11,6 % del conjunt d'Espanya. Quant a les **societats laborals**, en la Comunitat Valenciana s'han registrat un total de 473, la qual cosa suposa el 7,5 % d'Espanya i un descens del 4,3 % en termes interanuals.

Quadre 2.67

ENTITATS D'ECONOMIA SOCIAL INSCRITES EN LA SEGURETAT SOCIAL PER CC. AA.
Quart trimestre 2024

	Societats Cooperatives			Societats Laborals		
	Total	Total excepte autònoms/es	Només autònoms/es	Total	Anònimes	Limitades
Andalusia	4.005	2.598	1.407	1.318	53	1.265
Aragó	564	399	165	214	21	193
d'Astúries, Principat	175	134	41	221	16	205
Balears, Illes	169	116	53	62	5	57
Canàries	209	163	46	174	7	167
Cantàbria	95	55	40	95	7	88
Castella-la Manxa	1.036	791	245	536	46	490
Castella i Lleó	1.097	906	191	394	38	356
Catalunya	2.533	1.577	956	475	41	434
Comunitat Valenciana	**2.137**	**1.096**	**1.041**	**473**	**35**	**438**
Extremadura	556	472	84	184	34	150
Galícia	1.124	617	507	344	17	327
Madrid, Comunitat de	627	477	150	779	82	697
Múrcia, Regió de	1.487	821	666	401	18	383
Navarra, Com. Foral d	751	342	409	172	39	133
País Basc	1.840	1.090	750	422	96	326
Rioja, La	83	61	22	20	4	16
Ceuta	8	7	1	1	1	0
Melilla	10	7	3	1	0	1
Total Espanya	**18.506**	**11.729**	**6.777**	**6.286**	**560**	**5.726**

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Elaboració pròpia.

Pel que respecta als **centres de cotització i persones treballadores, les societats cooperatives** en la nostra Comunitat compten 1.348 centres, el 9,4 % del conjunt d'Espanya, per darrere d'Andalusia (21,9 %) i Catalunya (12,9 %), com s'observa en el Quadre 2.68. Per part seua, les persones treballadores s'han xifrat en 46.882, representant el 14 % sobre el total d'Espanya.

Per províncies, València compta amb 728 centres i 31.610 persones treballadores, seguida d'Alacant amb 365 i 8.433 persones i de Castelló amb 255 centres i 6.839 treballadors/as.

Quant a les **societats laborals**, el nombre de centres de cotització s'ha situat en 490, amb un pes relatiu en el conjunt d'Espanya del 7,4 % i amb un total de 3.266 persones treballadores, que suposen el 6,4 % sobre el total nacional.

Per províncies, València compta amb el 51 % dels centres i el 53,6 % de les persones treballadores del total de la nostra Comunitat, seguida d'Alacant amb uns percentatges respectius del 34,3 % i 35 %, i Castelló amb 14,7 % i 11,4 %.

Quadre 2.68

NOMBRE DE CENTRES DE COTITZACIÓ I PERSONES TREBALLADORES DE SOCIETATS COOPERATIVES I SOCIETATS LABORALS, 2024

	Societats Cooperatives						Societats Laborals					
	Núm. Centre	T1	T2	Treba. (1)	T1	T2	Núm. Centre	T1	T2	Treba.	T1	T2
Andalusia	3.139	21,9	-0,7	67.608	20,2	3,8	1.426	21,4	-4,8	10.437	20,4	-3,5
Aragó	491	3,4	-1,0	7.459	2,2	0,0	225	3,4	-4,3	1.032	2,0	-9,2
d'Astúries, Principat	164	1,1	-1,2	2.807	0,8	-1,4	231	3,5	-4,9	2.526	4,9	-6,2
Balears, Illes	140	1,0	-1,4	2.969	0,9	3,4	66	1,0	-4,3	381	0,7	-16,1
Canàries	232	1,6	-1,3	4.972	1,5	0,3	184	2,8	-3,2	1.193	2,3	-8,1
Cantàbria	80	0,6	-3,6	1.358	0,4	0,7	102	1,5	-2,9	867	1,7	3,2
Castella-la Manxa	925	6,5	-0,8	12.524	3,7	3,6	556	8,3	-6,7	3.007	5,9	-6,2
Castella i Lleó	1.060	7,4	0,1	10.488	3,1	2,9	430	6,5	-0,2	2.126	4,2	-1,0
Catalunya	1.849	12,9	-0,2	44.648	13,3	2,9	491	7,4	-4,7	5.163	10,1	-3,2
Comunitat Valenciana	**1.348**	**9,4**	**-3,0**	**46.882**	**14,0**	**-2,6**	**490**	**7,4**	**-4,3**	**3.266**	**6,4**	**-5,8**
Extremadura	600	4,2	-2,0	5.929	1,8	-0,3	193	2,9	-7,2	1.577	3,1	4,0
Galícia	744	5,2	2,3	9.572	2,9	3,7	374	5,6	-2,1	1.743	3,4	-4,2
Madrid, Comunitat de	741	5,2	0,1	19.019	5,7	3,0	828	12,4	-1,2	6.398	12,5	1,1
Múrcia, Regió de	1.007	7,0	-1,1	24.300	7,3	4,0	417	6,3	-4,6	3.688	7,2	3,4
Navarra, Com. Foral de	395	2,8	3,9	10.267	3,1	-4,7	180	2,7	-5,8	1.882	3,7	-4,2
País Basc	1.309	9,1	-1,1	62.369	18,6	0,6	447	6,7	-2,6	5.806	11,3	-2,9
Rioja, La	80	0,6	3,9	1.293	0,4	1,3	23	0,3	-11,5	76	0,1	-10,6
Ceuta i Melilla	31	0,2	10,7	593	0,2	1,2	2	0,0	-33,3	40	0,1	-2,4
Total Espanya	**14.335**	**100**	**-0,6**	**335.057**	**100**	**1,5**	**6.665**	**100**	**-3,3**	**51.208**	**100**	**-2,8**
Total Com. Valencian	**1.348**	**9,4**	**-3,0**	**46.882**	**14,0**	**-2,6**	**490**	**7,4**	**-4,3**	**3.266**	**6,4**	**-5,8**
Alacant	365	27,1	-3,2	8.433	18,0	0,9	168	34,3	-5,6	1.143	35,0	-6,7
Castelló	255	18,9	-2,3	6.839	14,6	-4,0	72	14,7	-7,7	373	11,4	-4,1
València	728	54,0	-3,1	31.610	67,4	-3,1	250	51,0	-2,3	1.750	53,6	-5,5

(1) Inclou persones treballadores autònomes
T1 Percentatge que representa cada província respecte a la C. Valenciana i de cada CC.AA sobre Espanya
T2 Variació percentual respecte a l'any anterior
Font: Ministeri de Treball, Migracions i Economia Social. Elaboració pròpia.

El **percentatge de població ocupada en l'economia social respecte al total de la població ocupada a Espanya** representa l'1,77%. En la **Comunitat Valenciana**, com s'observa en el Quadre 2.69, la contribució de l'economia social a l'ocupació total és superior a la mitjana estatal, situant-se en el 2,11 %.

Per sectors, també el percentatge de població ocupada en l'economia social de la Comunitat Valenciana supera la mitjana nacional en tots els sectors econòmics. El més destacat és el sector **agrari**, en el qual, gràcies als llocs de treball generats en el territori autonòmic per les cooperatives agroalimentàries, l'ocupació concentrada en l'economia

social representa el 14,46 % del conjunt de la població ocupada en el sector agrari de la Comunitat, superant amb molt la participació mitjana nacional per a este sector, que és d'un 4,21 %. En canvi, el sector de la construcció és el que compte, en la Comunitat Valenciana, amb menor concentració de llocs de treball en l'economia social, un 0,87 %, i inferior a la mitjana espanyola (1,17 %). En la **indústria**, per part seua, l'ús de l'economia social representa el 0,86 % del total del sector, també inferior al 2,23 % de mitjana a Espanya. Finalment, l'ocupació en el sector servicis de l'economia social supera en 0,60 punts a la mitjana espanyola, sent d'un 2,23 % en la nostra Comunitat i de l'1,63 % a Espanya.

Quadre 2.69

PERCENTATGE DE POBLACIÓ OCUPADA EN L'ECONOMIA SOCIAL RESPECTE AL TOTAL PER SECTORS. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Agrari	Indústria	Construcció	Servicis	Total
Comunitat Valenciana					
Pobl. ocupada economia social	5.739	3.276	1.500	39.640	50.155
Pob.ocupada total	39.700	382.800	171.700	1.777.600	2.371.700
Ràtio economia social/ total	**14,46**	**0,86**	**0,87**	**2,23**	**2,11**
Espanya					
Pobl. ocupada economia social	31.007	65.045	17.293	272.920	386.265
Pob.ocupada total	736.900	2.919.600	1.479.800	16.721.500	21.857.900
Ràtio economia social/ total	**4,21**	**2,23**	**1,17**	**1,63**	**1,77**

Font: EPA (INE) i Ministeri de Treball i Economia Social. Elaboració pròpia.

2.2.3. Activitat emprenedora i dinamisme empresarial

Per a finalitzar l'apartat 2.2 d'este capítol, cal indicar que diversos indicadors arreplegats en este apartat relatiu a l'estructura empresarial, així com alguns altres inclosos en diversos capítols de la Memòria, pot permetre'ns tindre una idea de l'activitat emprenedora de l'economia valenciana, vinculada a la dinàmica empresarial. Entre altres, estan la creació de societats mercantils, empreses inscrites en la Seguretat Social, cooperatives constituïdes, així com el treball per compte propi.

L'Institut Nacional d'Estadística (INE) estima que s'han creat 14.916 societats mercantils en la Comunitat Valenciana, 1.499 més que en 2023, com s'observa en el Quadre 2.70. A més, hi havia inscrites en la Seguretat Social 152.842 empreses, la qual cosa ha suposat un augment del 0,5 %. Per part seua, hi ha inscrits 1.348 centres de cotització de cooperatives en la Comunitat Valenciana, amb un descens interanual del 3 % i 53.957 persones treballadores, és a dir, un augment del 12,1 %. D'altra banda, el treball per compte propi ha crescut en 8.513 persones en l'últim any, un 2,3 % més que al desembre de 2023, situant-se en 376.171 persones, i amb especial dinamisme en subsectors com a informació i comunicacions i activitats professionals, científiques i tècniques.

Quadre 2.70

INDICADORS D'ACTIVITAT EMPRENEDORA I DINAMISME EMPRESARIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

Indicadors	2023	2024	Var. absoluta	Var. percentual
Empreses inscrites Seguretat Social	152.150	152.842	692	0,5
Societats mercantils constituïdes en l'any	13.417	14.916	1.499	11,2
Cooperatives inscrites en Seg. Social	1.389	1.348	-41	-3,0
Afiliació feina autònom	367.658	376.171	8.513	2,3

Font: Dades recollides en aquesta Memòria socioeconòmica Elaboració pròpia.

2.3. I+D

La **investigació i la innovació** exercixen un paper clau en l'increment de la competitivitat, la productivitat i el creixement econòmic de la Comunitat Valenciana.

En este capítol s'analitzen les activitats d'I+D, les dades relacionades amb la innovació empresarial, els indicadors del sector d'alta tecnologia en la nostra comunitat autònoma i els recursos destinats per la Generalitat Valenciana per a impulsar la investigació i la innovació.

2.3.1. Activitats en I+D en la Comunitat Valenciana

2.3.1.1. Despesa interna en Recerca i Desenvolupament (I+D)

Segons les dades que arreplega l'última Enquesta estadística sobre activitats d'I+D de l'INE, la **despesa interna en Ivestigació i Desenvolupament (I+D) en la Comunitat Valenciana**, va ascendir a 1.713 milions d'euros en 2023, la qual cosa va suposar un augment del 15,3 % respecte a l'any anterior. Espanya ha augmentat un 15,8 % respecte a l'any anterior, passant de 19.325 milions d'euros l'any 2022 a 22.379 milions d'euros en 2023 (Quadre 2.71).

Per sectors d'execució, en 2023, el sector **Empreses** ha representat el major percentatge sobre la despesa total en I+D, amb un 46,5 %. La despesa ha augmentat un 19,4 %, passant de 667.797 milers d'euros en 2022 a 797.251 milers d'euros en 2023. Li seguix el sector **Ensenyança Superior** , amb un 41,2 % de la despesa total i un augment de l'11,4 % respecte a l'any 2022, passant de 633.534 milers d'euros en 2022 a 705.962 milers d'euros en 2023. El sector d'**Administració pública** ha augmentat un 14 %, passant de 182.584 milers d'euros en el 2022 a 208.205 en el 2023. I el sector de les **Institucions Privades sense Fins de Lucre**, ha crescut un 35,1 %, passant de 1.377 milers d'euros en 2022 a 1.861 milers d'euros en 2023.

36. El sector Ensenyança Superior es compon de totes les universitats, escoles tècniques i altres institucions que oferixen programes oficials d'ensenyança universitària, siga el que siga la font de finançament o naturalesa jurídica, i tots els instituts d'investigació i entitats que duguen a terme activitats en I+D sota el control directe o l'administració d'una institució d'Ensenyança Superior.

37. El sector Administració pública està format pels següents grups d'unitats institucionals residents:
- Totes les unitats de l'Administració central, autonòmica o local, inclosos els fons de la Seguretat social, excepte: les unitats que proporcionen servicis d'Ensenyança Superior, i els centres en els quals no hi ha un component formatiu, però les activitats d'I+D del qual estan controlades per una institució d'Ensenyança Superior.
- Totes les institucions sense fins de lucre no de mercat que són controlades per unitats de l'Administració i que no pertanyen al sector de l'Ensenyança Superior. Este sector no inclou a les empreses públiques, ni tan sols quan la totalitat del capital d'esta societat pertany a una unitat de l'Administració.

Quadre 2.71

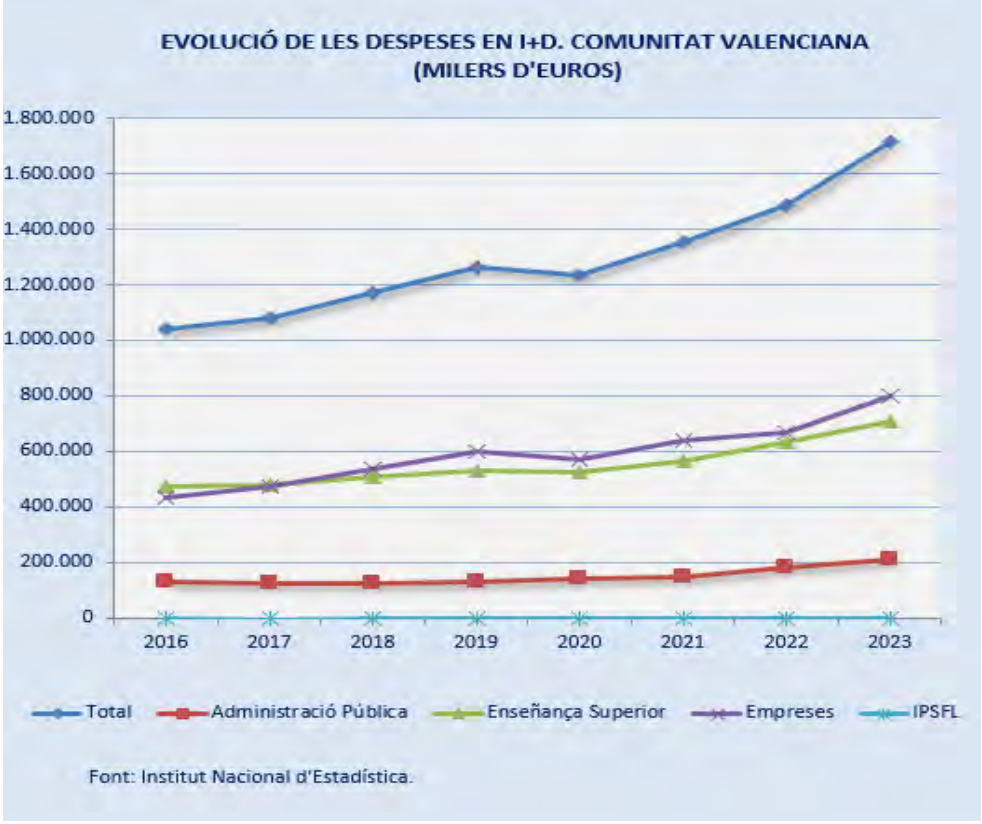
DESPESES INTERNES TOTALS EN I+D PER SECTOR D'EXECUCIÓ. ANYS 2023-22

Milers d'euros

Sector d'execució	Comunitat Valenciana		% variació 23/22	Espanya		% variació 23/22
	2023	2022		2023	2022	
Adm. Pública	208.205	182.584	14,0	3.992.243	3.329.694	19,9
Enseñança Superi	705.962	633.534	11,4	5.708.661	5.026.022	13,6
Empreses	797.251	667.797	19,4	12.615.739	10.901.728	15,7
IPSFL*	1.861	1.377	35,1	62.511	67.311	-7,1
TOTAL	**1.713.279**	**1.485.292**	**15,3**	**22.379.154**	**19.324.755**	**15,8**

* Institucions Privades sense Fins de Lucre
Font: INE.

Gràfic 2.47



2.3.1.2. Personal treballant en I+D

Un total de **25.290 persones en equivalència a jornada completa (EJC) s'han dedicat a activitats d'I+D** l'any 2023, en la Comunitat Valenciana (Quadre 2.72). Això ha suposat un augment del 10,18 % respecte a la dada de l'any anterior. En tots els sectors s'ha experimentat un creixement en el nombre de persones dedicades a I+D en equivalència a jornada completa.

El col·lectiu d'investigadors i investigadores ha aconseguit la xifra de 15.510 persones en equivalència a jornada completa, un 8,38 % superior a l'any 2022.

El 41,33 % del personal en I+D en equivalència a jornada completa han sigut **dones**. Els percentatges més elevats de participació femenina es han donat en l'Administració pública (57,81 %) seguit del sector IPSFL (46,11 %), Ensenyança Superior (45,87 %) i Empreses (31,71 %).

Quadre 2.72

PERSONAL OCUPAT EN I+D PER SECTOR D'EXECUCIÓ SEGONS OCUPACIÓ I SEXE. COMUNITAT VALENCIANA AÑO 2023

En equivalència a jornada completa

Sector d'execució	Investigadors/es			Personal Total en I+D		
	Total	Taxa de variació (%) 2023-2022	Dones	Total	Taxa de variació (%) 2023-2022	Dones
Adm. Pública	1.697,8	6,03	951,6	2.949,4	8,14	1.702,0
Enseñança Super	8.002,1	4,56	3.434,1	11.048,3	6,31	5.164,0
Empreses	5.786,5	15,01	1.806,7	11.258,8	14,84	3.570,2
IPSFL*	23,6	-8,53	7,0	33,4	12,08	15,4
TOTAL	**15.510,0**	**8,38**	**6.199,4**	**25.289,9**	**10,18**	**10.451,6**

* Institucions Privades sense Fins de Lucre
Font: INE.

La **Comunitat Valenciana** continua sent la quinta comunitat en despesa (7,7 %) darrere de Madrid (27 %), Catalunya (24 %), Andalusia (10,2 %) i País Basc (9,2 %), i la quarta (9 %) en personal total en I+D en EJC, però ha crescut més que la mitjana nacional, que es va situar en 7,2 % (Quadre 2.73).

Les comunitats autònomes amb les majors taxes de creixement en despesa de I+D interna en 2023 han sigut Galícia (28,2 %), Principat d'Astúries (28,1 %) i Illes Balears (22,4 %).

Per contra, les que han tingut menors taxes de creixement en despesa d'I+D interna van ser Melilla (4,2 %) i Castella-La Manxa (6 %).

Quadre 2.73

DESPESES INTERNES TOTALS EN I+D I PERSONAL TOTAL EN EJC* PER COMUNITATS AUTÒNOMES. ANY 2023

	Despesa en I+D			Personal total en I+D en EJC*		
	Total Sectors	Repartiment Despesa	Taxa de variació 2023-2022	Total Sectors	Repartiment personal	Taxa de variació 2023-2022
Andalusia	2.285.666	10,2	20,9	32.474	11,5	13,9
Aragó	543.624	2,4	21,6	8.058	2,9	10,1
d'Astúries, Principat	278.980	1,2	28,1	4.715	1,7	2,1
Balears, Illes	201.008	0,9	22,4	3.526	1,2	8,9
Canàries	309.304	1,4	13,9	4.644	1,6	10,1
Cantàbria	161.454	0,7	16,6	2.527	0,9	11,8
Castella i Lleó	963.634	4,3	11,1	11.741	4,2	5,2
Castella-la Manxa	332.831	1,5	6,0	3.943	1,4	-11,4
Catalunya	5.364.909	24,0	11,1	60.173	21,3	2,4
C. Valenciana	**1.713.279**	**7,7**	**15,3**	**25.290**	**9,0**	**10,2**
Extremadura	179.329	0,8	13,5	2.655	0,9	-10,9
Galícia	962.801	4,3	28,2	13.856	4,9	12,2
Madrid, Comunitat de	6.039.560	27,0	17,7	69.886	24,7	8,4
Múrcia, Regió de	426.454	1,9	10,1	7.346	2,6	2,6
Navarra, C. Foral de	446.706	2,0	9,0	5.921	2,1	10,7
País Basc	2.062.113	9,2	16,3	23.997	8,5	6,9
Rioja, La	96.928	0,4	17,7	1.413	0,5	-4,0
Ceuta	4.252	0,0	6,5	91	0,0	44,2
Melilla	6.321	0,0	4,2	161	0,1	138,6
TOTAL	**22.379.153**	**100**	**15,8**	**282.415**	**100**	**7,2**

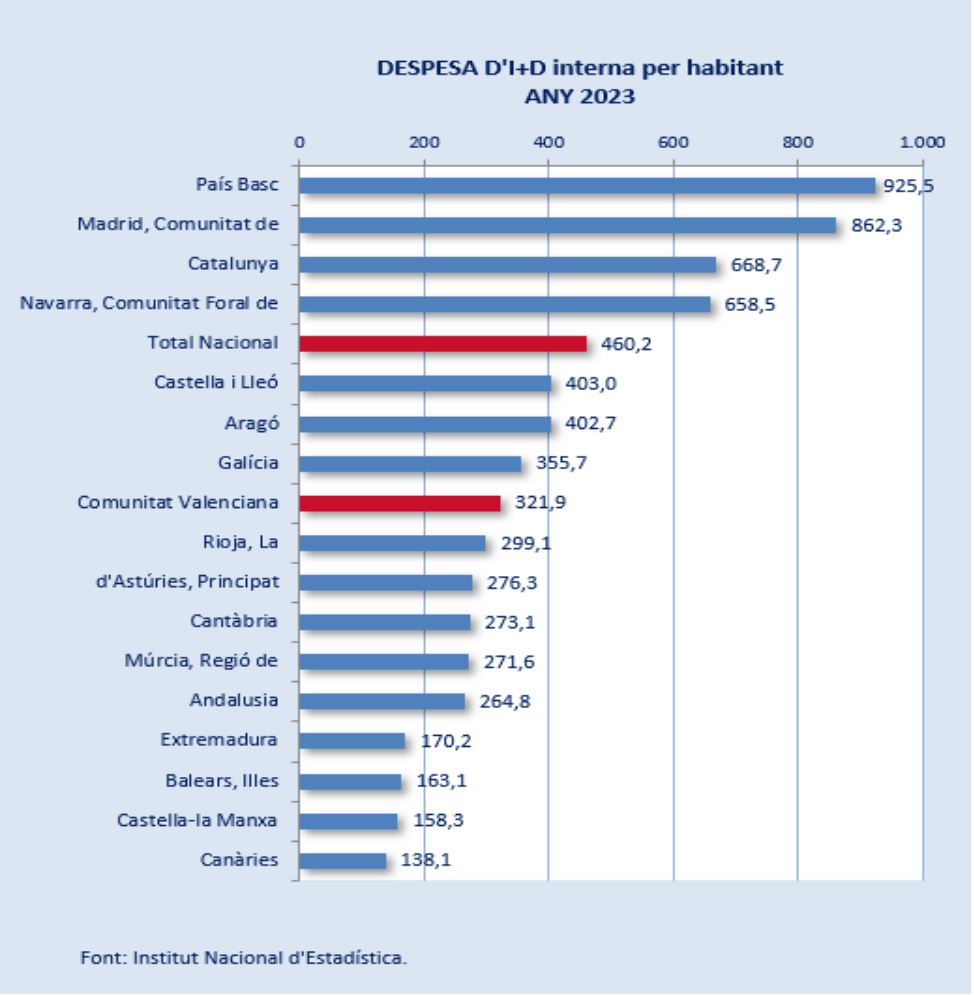
Les dades de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla no es proporcionen per secret estadístic
* Equivalència a jornada completa
Font: INE.

Les comunitats amb major despesa en activitats d'I+D interna per habitant han sigut País Basc (925,5 euros), Comunitat de Madrid (862,3) i Catalunya (668,7) (Gràfic 2.48).

La **Comunitat Valenciana** està 138,3 euros per davall de la mitjana nacional despesa en activitats d'I+D interna per habitant (Gràfic 2.48).

Per contra, les que han registrat la menor despesa per habitant van ser Canàries (138,1 euros), Castella-La Manxa (158,3) i Illes Balears (163,1).

Gràfic 2.48



Font: Institut Nacional d'Estadística.

2.3.2. Innovació en les empreses[38]

2.3.2.1 Despesa en innovació tecnològica

Segons les dades que arreplega l'última Enquesta sobre innovació en les empreses de l'INE, a **Espanya**, la despesa en activitats innovadores ha aconseguit els 20.836 milions d'euros en 2022 (Quadre 2.73). Esta xifra ha representat el 0,9 % de la xifra de negocis de les empreses espanyoles.

El 50,1 % de la despesa s'ha degut a l'I+D interna, el 9,8 % a l'I+D externa i el 40,2 % a altres activitats innovadores (Gràfic 2.49).

38. No es disposen de dades actualitzades en tractar-se d'una enquesta biennal, les dades de 2024 es publicaran al desembre de 2025.

Gràfic 2.49



La despesa total en activitats innovadores en la Comunitat Valenciana l'any 2022 ha sigut d'1.815.254 milers d'euros, un 44,59 % menys que l'any 2020.

2.3.2.1.1. Despesa en innovació tecnològica per activitat i grandària empresarial a Espanya

A Espanya, les empreses de 250 o més empleats concentren la major part de la **despesa en activitats innovadores**[39]. En canvi, el major nombre d'empreses que realitza este tipus d'activitats correspon a les d'entre 10 i 49 treballadors, la qual cosa indica que, encara que les petites empreses participen activament en innovació, la seua capacitat d'inversió sol ser més limitada que la de les grans companyies (Quadre 2.74)

39. Segons l'INE, les activitats innovadores són aquelles activitats financeres, de desenrotllament i de comercialització dutes a terme per l'empresa que tenen per objectiu, o han generat, una innovació. Estes activitats poden resultar en una innovació, ser posposades o abandonades, i poden ser realitzades dins de l'empresa, contractades a tercers o una combinació dels dos.

Quadre 2.74

DESPESES EN ACTIVITATS INNOVADORES PER GRANDÀRIA DE L'EMPRESA. ESPANYA. ANYS 2020-2022

	Total	10 a 49 treballadors /es	50 a 249 treballadors /es	250 o más treballadors/es
Despesa en activitats innovadores (milers d'	20.836.041	2.739.521	3.848.788	14.247.732
Empreses amb despesa en activitats innovac	24.065	16.369	5.522	2.174
% d'empreses, sobre el total d'empreses amb despesa en innovació en 2022	15,61%	12,79%	25,55%	47,97%

Font: INE.

Les empreses del sector **servicis** han concentrat el 55,8 % de la despesa en activitats innovadores l'any 2022, mentre que les de la **indústria** han representat el 42,6 %.

Per **branques d'activitat**, les empreses de programació, consultoria i altres activitats informàtiques han suposat el major percentatge del total del gasto en activitats innovadores, amb un 11,1 % del total. Per darrere s'han situat les empreses de servicis d'I+D (10,1 % del total) i les de vehicles de motor (9,3 %).

Quadre 2.75

DESPESES EN ACTIVITATS INNOVADORES PER ACTIVITAT. ESPANYA. ANYS 2020-2022

	2022 (Milers d'€)	%	2020 (Milers d'€)	%	Taxa Anual (%)
Total	**20.836.042**	**100%**	**17.074.397**	**100%**	**22,0%**
Agricultura, ramaderia, silvicultura i	134.351	0,6%	160.352	0,9%	-16,2%
Indústria	8.872.359	42,6%	7.653.938	44,8%	15,9%
Construcció	212.436	1,0%	188.238	1,1%	12,9%
Servicis	11.616.896	55,8%	9.071.869	53,1%	28,1%

Font: INE.

2.3.2.1.2. Despesa en activitats innovadores per comunitats autònomes

Les comunitats amb major despesa en activitats innovadores en 2022 han sigut Comunitat de Madrid (30,2 % del total), Catalunya (26,2 %), País Basc (9,1 %) i la **Comunitat Valenciana** (8,7 %).

D'altra banda, les comunitats amb menor gasto en activitats innovadores han sigut Ceuta i Melilla (0,1 %), La Rioja (0,4 %) i Extremadura (0,5 %).

Quadre 2.76

DESPESA EN ACTIVITATS INNOVADORES PER COMUNITATS. ANYS 2020-2022

	Total (milers d'euros)	%
Total nacional	**20.836.041**	**100,0**
Andalusia	1.195.516	5,7
Aragó	469.667	2,3
Astúries (Principat d')	204.572	1,0
Balears(Illes)	180.113	0,9
Canàries	230.564	1,1
Cantàbria	120.772	0,6
Castella i Lleó	811.292	3,9
Castella-la Manxa	411.815	2,0
Catalunya	5.452.850	26,2
Comunitat Valenciana	**1.815.254**	8,7
Extremadura	96.636	0,5
Galícia	823.545	4,0
Madrid (Comunitat de)	6.289.155	30,2
Múrcia (Regió de)	364.844	1,8
Navarra (Comunitat Foral de)	362.355	1,7
País Basc	1.900.624	9,1
Rioja (La)	84.048	0,4
Ceuta i Melilla	22.419	0,1

Les dades de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla no es publiquen per secret estadístic
Font: INE.

2.3.2.2 EMPRESES INNOVADORES EN EL PERÍODE 2020-2022

El 23,9 % de les empreses espanyoles han sigut innovadores (de producte o en els seus processos de negoci) en el període 2020-2022. El 12 % han sigut innovadores de producte i el 21 % en els processos del seu negoci. (Quadre 2.77)

Quadre 2.77

EMPRESES INNOVADORES EN 2020-2022. ESPANYA Percentatges

	2020- 2022	2018- 2020
Empreses innovadores*	23,9	22,8
Innovadores de producte*	12,0	12,6
% de empreses amb despesa en activitats inr	21,0	19,9

* Definició segons Manual d'Oslo de 2018
https://icono.fecyt.es/sites/default/files/filepublicaciones/manualoslo2018.pdf
Font: INE.

Per **sectors d'activitat**, el que ha tingut major percentatge d'empreses innovadores, en el període 2020-2022, ha sigut l'industrial (31,1 %) i el que menys l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca (13,1 %) (Quadre 2.78).

Quadre 2.78

EMPRESES INNOVADORES EN 2020-2022 PER BRANCA D'ACTIVITAT. ESPANYA

	Empreses innovadores*	Innovadores de producte*	% de empreses amb despesa en activitats innovadores
Total	**23,9**	**12**	**21**
Agricultura, ramaderia, silvicultura i	13,1	5,6	10,6
Indústria	31,1	19,3	27,2
Construcció	16,0	4,7	14,4
Servicis	24,1	11,6	21,1

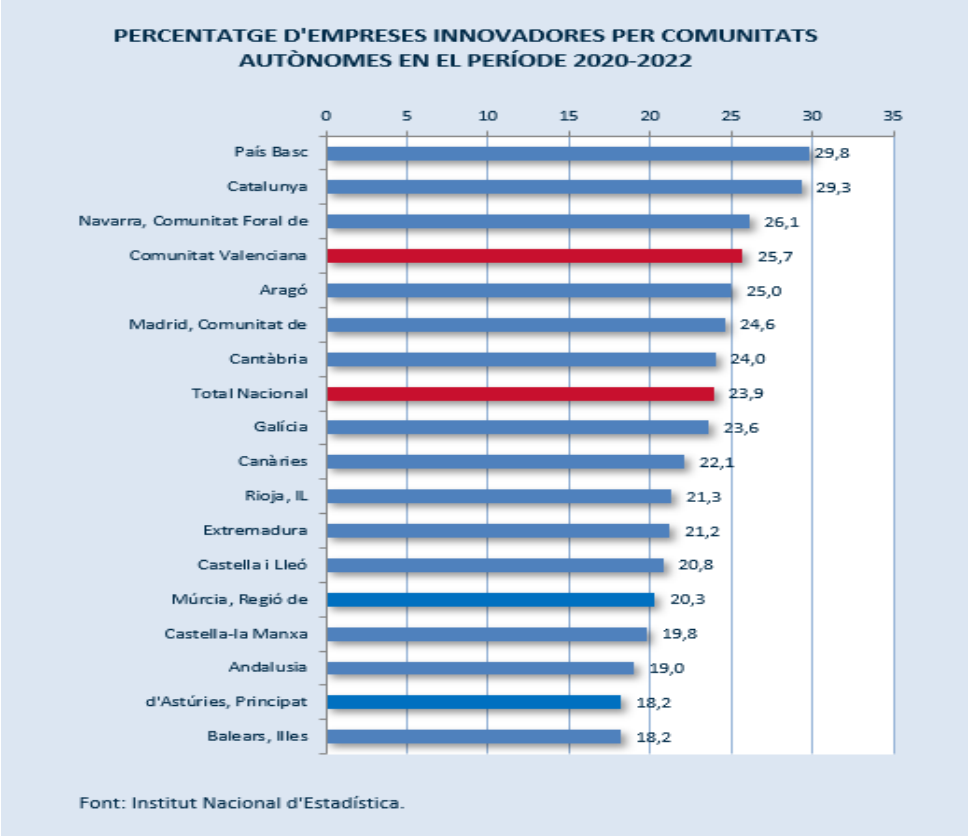
* Definició segons Manual d'Oslo de 2018
https://icono.fecyt.es/sites/default/files/filepublicaciones/manualoslo2018.pdf

Empreses innovadores en el període 2020-2022 per comunitats autònomes

Les **comunitats autònomes** amb major percentatge d'empreses innovadores en el període 2020-2022 han sigut País Basc (un 29,8 % de les seues empreses han sigut innovadores), Catalunya (29,3 %) i Comunitat Foral de Navarra (26,1 %).

La **Comunitat Valenciana** amb un 25,7 % ocupa el quart lloc en percentatge d'empreses innovadores, per damunt de la mitjana estatal (23,9 %).

Gràfic 2.50



Font: Institut Nacional d'Estadística.

2.3.3. Indicadors d'alta tecnologia

Segons l'última Enquesta d'indicadors d'Alta Tecnologia, publicada per l'INE, les empreses manufactureres d'alta i mitjana alta tecnologia en la Comunitat Valenciana han obtingut un volum de negocis de 22.309 milions d'euros en 2022 (6,7 % del total nacional), un 23,98 % més que l'any 2021, i han generat un valor afegit de 4.275 milions d'euros (8,8 % del total nacional), un 0,06 % menys que en l'exercici anterior (Quadre 2.79). Les empreses manufactureres d'alta i mitjana alta tecnologia a Espanya han obtingut un volum de negocis de 232.544 milions d'euros en 2022, un 17,32 % més que l'any 2021, i han generat un valor afegit de 48.426 milions d'euros, un 4,26 % més.

Les empreses del sector servicis d'alta tecnologia han obtingut un volum de negocis de 4.810 milions d'euros, generant 2.409 milions d'euros de valor afegit.

Quadre 2.79

INDICADORS ESTRUCTURALS PER AL SECTOR D'ALTA I MITJANA-ALTA TECNOLOGIA PER BRANCA D'ACTIVITAT. COMUNITAT VALENCIANA, 2022

	Nombre d'establiments	Xifra de negocis	Total inversió en actius materials (milers €)	Venda de productes	Valor afegit	Distribució valor afegit (%)
Total dels sectors manufacturers de tecnologia alta i mitjana-alta (1+11)	**2.667**	**22.308.595**	**654.629**	**15.505.319**	**4.277.258**	**100,00**
I. Sectors manufacturers de tecnologia alta	**245**	494.588	27.507	*	*	*
1. Fabricació de productes farmacèutics	29	76.503	3.327	274.156	120.573	2,80
2. Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics; construcció aeronàutica i espacial i la seua maquinària	216	418.085	24.180	313	-1	0
II. Sectors manufacturers de tecnologia mitjana-alta	**2.421**	**21.814.007**	**627.122**	5.611.377	1.481.416	34,60
3. Indústria química	646	7.325.228	337.846	*	*	*
4. Fabricació d'armes i municions	*	*	*	*	*	*
5. Fabricació de material i equip elèctric; Fabricació de maquinària i equipe n.c.o.p.; Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	1.128	13.562.000	226.668	589.077	138.383	3
6. Fabricació d'un altre material de transport excepte construcció naval; construcció aeronàutica i espacial i la seua maquinària	*	*	*	*	*	*
7. Fabricació d'instruments i subministraments mèdics i odontològics	609	180.473	26.573			
III. Servicis d'alta tecnologia	**9.240**	**4.809.643**	**225.371**			
8. Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de programes de televisió, gravació de so i edició musical; Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió; Telecomunicacions; Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb la informàtica; Servicis d'informació	8.251	4.570.541	205.340			
9. Investigació i desenrotllament	968	239.103	20.031			
Total dels sectors manufacturers de tecnologia alta i mitjana-alta (I+II+III)	**11.906**	**27.118.238**	**880.000**			
Total indústria[1]	**27.527**	**97.123.356**	**3.219.473**			
% sectors manufacturers de tecnologia alta i mitjana alta respecte al total indústria	9,7	23,0	20,3			
Total servicis[1]	**253.398**	**58.327.414**	**3.810.257**			
% servicis d'alta tecnologia respecte al total servicis	3,6	8,2				
Total indústria i servicis	**280.925**	**155.450.770**	**7.029.730**			
% sectors tecnologia alta i mitjana-alta respecte al total indústria i servicis	4,2	17,4	12,5			

Font: Portal Estadístic GVA

(*) Dada amb secret estadístic

(1) L'àmbit d'activitat abastat pel sector indústria en l'estadística estructural d'empreses comprén les secciones B, C, O i E, i el del sector servicis comprén les secciones H, 1, J, L, M, N, P, Q, R i S (excepte la divisió 94).

L'**ocupació en els sectors d'alta i mitjana tecnologia en la Comunitat Valenciana**, l'any 2022, ha sigut de 140,7 milers de persones (8,8 % del total nacional) amb un creixement del 4,38 % respecte a l'exercici anterior en el qual els ocupats i les ocupades van ser 134,8 milers de persones, segons l'Enquesta de Població Activa (EPA) (Quadre 2.80).

En la **Comunitat Valenciana**, el nombre de persones ocupades en els sectors manufacturers d'alta tecnologia ha sigut de 10,3 milers de persones i els de sectors de mitjana-alta tecnologia va ser de 69,2 milers de persones. Per part seua, l'ocupació en servicis d'alta tecnologia ha sigut de 61,2 milers de persones.

Quadre 2.80

OCUPATS/ADES EN SECTORS D'ALTA TECNOLOGIA PER SECTORS. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2022
(milers de persones)

	Sector servicis d'alta tecnologia	Sector manufacturer d'alta tecnologia	Sector manufacturer mitjana-alta tecnologia	**Total sectors**	**Total**
Comunitat Valenciana	61,2	10,3	69,2	**140,7**	**2.216,1**
Total nacional	751,7	185,6	643,3	**1.580,6**	**20.547,5**

Notes:
1) Font: Enquesta de Població Activa (mitjanes anuals)
Sector Alta Tecnologia segons CNAE 2009: 20, 21, 25.4, 26, 27-29, 30 salvo 30.1, 32.5, 59-63 i 72
El canvi de nomenclatura en els literals obeïx a una major claredat i no a un canvi metodològic.
Font: INE.

L'any 2022, les empreses dels **sectors d'alta i mitjana-alta tecnologia de la Comunitat Valenciana han invertit, en I+D**, 414,7 milions d'euros, la qual cosa representa un increment del 0,78 % respecte a 2021. Esta xifra suposa aproximadament el 5,5 % de la inversió total realitzada a Espanya per estos sectors, que ha ascendit a 7.536,98 milions d'euros, un 12,68 % més que l'any anterior (Quadre 2.80).

El p**ersonal en Equivalència a Jornada Completa** a Espanya, dedicat a tasques d'I+D en el sector d'alta i mitjana-alta tecnologia, ha sigut de 80.776,1, amb un augment del 7,51 % respecte a l'any anterior i en la Comunitat de 6.057,1, un 4,25 % inferior.

La **Comunitat Valenciana** ocupa, tant en despesa interna com personal en I+D, la quarta posició, comparant-la amb la resta de les autonomies.

Quadre 2.81

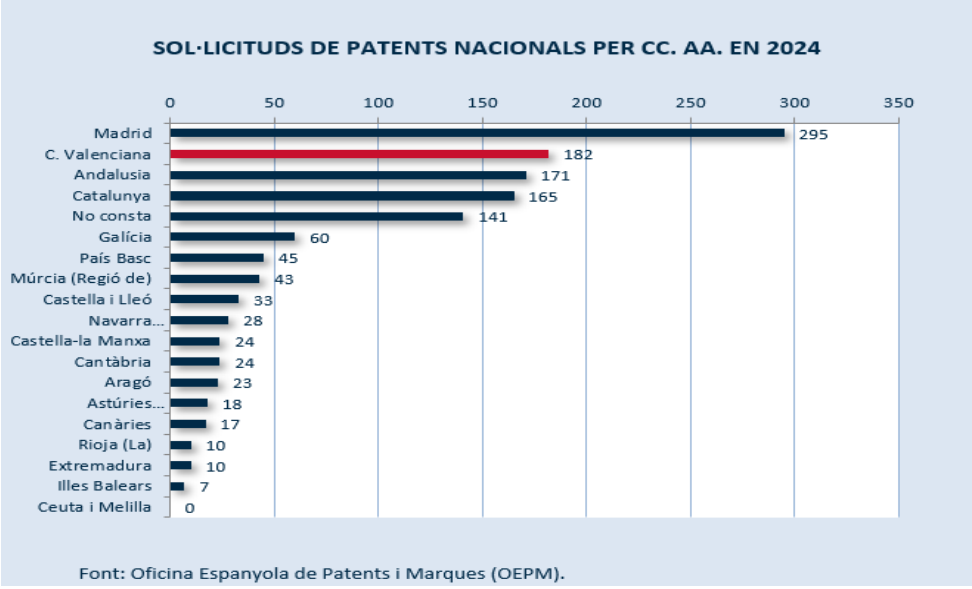
PRINCIPALS INDICADORS D'I+D EN ELS SECTORS D'ALTA TECNOLOGIA PER COMUNITATS AUTÒNOMES I TIPUS D'INDICADOR. CC. AA., 2022

	Despesa interna		Personal en I+D	
	Total (milers d'euros)	%	Total	%
Total nacional	**7.536.981**	**100,0**	**80.776,1**	**100,0**
Andalusia	412.131	5,5	5.615,8	7,0
Aragó	165.828	2,2	2.261,0	2,8
d'Astúries, Principat	67.651	0,9	1.051,1	1,3
Balears, Illes	40.590	0,5	611,7	0,8
Canàries	49.996	0,7	878,2	1,1
Cantàbria	32.826	0,4	503,9	0,6
Castella i Lleó	376.767	5,0	3.134,9	3,9
Castella-la Manxa	127.138	1,7	1.709,9	2,1
Catalunya	2.214.357	29,4	19.014,6	23,5
Comunitat Valenciana	**414.725**	**5,5**	**6.057,1**	**7,5**
Extremadura	18.780	0,3	316,8	0,4
Galícia	247.134	3,3	3.798,9	4,7
Madrid, Comunitat de	2.162.796	28,7	21.413,3	26,5
Múrcia, Regió de	90.111	1,2	1.365,1	1,7
Navarra, Com. Foral de	111.464	1,5	1.447,2	1,8
País Basc	987.797	13,1	11.231,8	13,9
Rioja, La	16.890	0,2	364,8	0,5

Notes:
1) Font: Estadística sobre les activitats en Investigació Científica i Desenrotllament Tecnològic
Les dades de Ceuta i Melilla no es proporcionen per falta de rellevància.
Sector Alta Tecnologia segons CNAE 2009: 20, 21, 25.4, 26, 27-29, 30 salvo 30.1, 32.5, 59-63 i 72
El canvi de nomenclatura en els literals obeïx a una major claredat i no a un canvi metodològic.
Font: INE.

El **nombre total de sol·licituds de patents nacionals** presentades per persones residents en les CC. AA. ha sigut de 1.296. Les sol·licituds de patents corresponents a les comunitats autònomes mostren la seua major activitat a Madrid (22,76 %), **Comunitat Valenciana** (14,04 %), Andalusia (13,19 %) i Catalunya (12,73 %), que suposen el 62,73 % de la totalitat de les sol·licituds presentades (Gràfic 2.51).

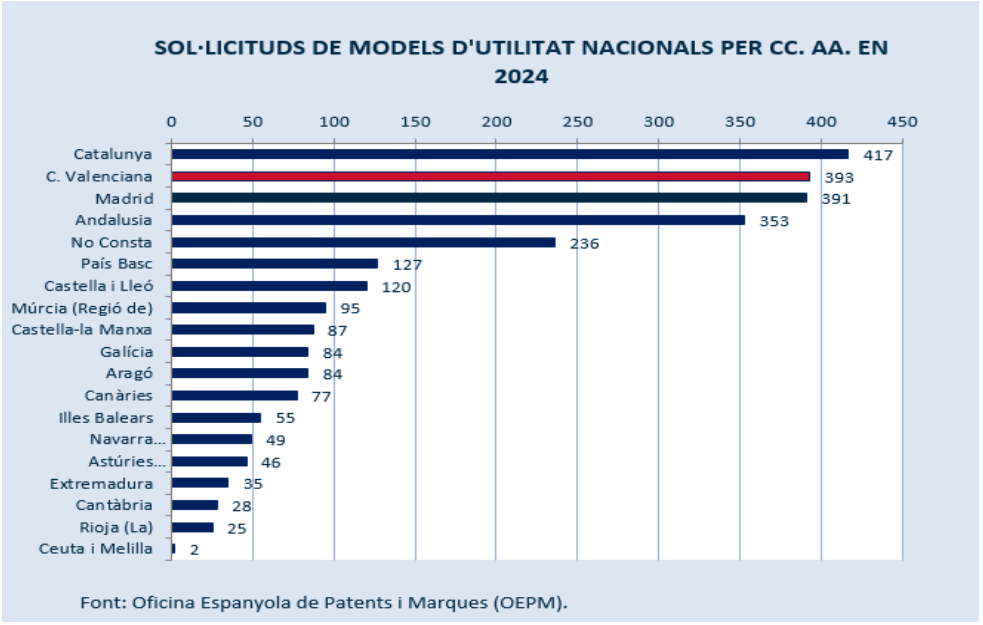
Gràfic 2.51



Font: Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM).

El **nombre total de sol·licituds de models d'utilitat presentats per persones residents en les CC. AA.** ha sigut de 2.704. Les sol·licituds de models d'utilitat corresponents a les comunitats autònomes mostren la seua major activitat a Catalunya (15,42 %), **Comunitat Valenciana** (14,53 %), Madrid (14,46 %), i Andalusia (13,05 %); estes abasten el 57,47 % de la totalitat de les sol·licituds presentades, mentres que el 42,53 % es repartix entre les comunitats autònomes restants (Gràfic 2.52).

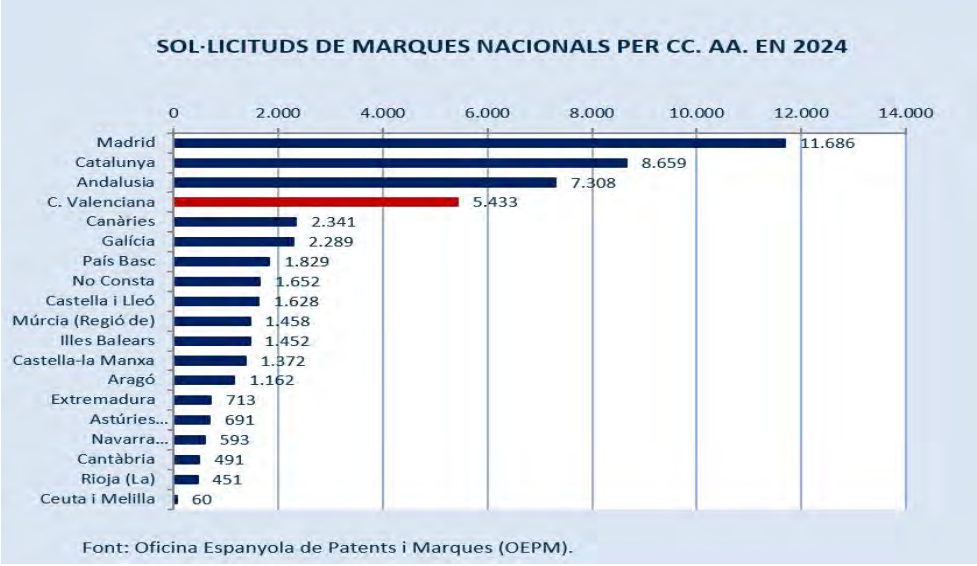
Gràfic 2.52



Font: Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM).

El **nombre total de sol·licituds de marques nacionals presentades per persones residents de CC. AA.** ha sigut de 51.268. Les comunitats autònomes que mostren una major activitat en sol·licituds de marques són Madrid (22,79 %) i Catalunya (16,89 %), seguides d'Andalusia (14,25 %) i **Comunitat Valenciana** (10,60 %). El conjunt d'estes quatre autonomies registra el 64,54 % i la resta de les comunitats autònomes registren el 35,46 % restant (Gràfic 2.53).

Gràfic 2.53



Font: Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM).

El **nombre total de sol·licituds de noms comercials nacionals** presentats per persones residents en les CC. AA. ha sigut de 15.449. Les comunitats autònomes que mostren un major registre de sol·licituds de noms comercials són Madrid (20,88%), Andalusia (16,58%), Catalunya (15,75%) i **Comunitat Valenciana** (10,43%). El conjunt d'estes ha sol·licitat el 63,65 %; la resta de les comunitats autònomes abasten el 36,35 % (Gràfic 2.54).

Gràfic 2.54



Font: Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM).

El n**ombre total de dissenys industrials nacionals** presentades per persones residents en les CC. AA. ha sigut de 13.970. Les sol·licituds de dissenys industrials corresponents a les comunitats autònomes mostren la seua major activitat a Madrid (18,83 %), **Comunitat Valenciana (**16,35 %), Catalunya (15,83 %), i Canàries (13,25 %); estes abasten el 64,26 % de la totalitat de les sol·licituds presentades, mentres que el 35,74 % es repartix entre les comunitats autònomes restants.

Gràfic 2.55



Font: Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM).

2.3.4. Plans, polítiques i programes autonòmics de I+D+i

Segons un informe de l'IVIE i Cotec , (dades fins a juny de 2024, publicat en gener 2025), en la Comunitat Valenciana s'han executat 893 milions dels fons **Next Generation** per a impulsar l'I+D+i i la digitalització, el 6,9 % dels concedits a Espanya.

En el Quadre 2.82, 2.83 i 2.84 es detalla un extracte de les línies pressupostàries de la Generalitat vinculades a polítiques públiques de foment a l'I+D, l'any 2024. S'han pressupostat 148,4 milions d'euros, entre la Direcció General d'Innovació, l'Agència Valenciana de la Innovació (AVI) i l'Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (Ivace).

40. Informe de Fons Next Generation European Union destinats a actuacions d'I+D+i i Digitalització

Quadre 2.82

EXTRACTE DE LÍNIES PRESSUPOSTÀRIES DE LA GENERALITAT VINCULADES A POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE FOMENT A L'I+D+i. D.G D'INNOVACIÓ: DESENROTLLAMENT TECNOLÒGIC I INNOVACIÓ

	DENOMINACIÓ LÍNIA:	PRESSUPOST 2024 (milers d'euros)	BENEFICIARIS PREVISTOS
S0832	Ajudes als IITT per a project. d'innovació en col·laboració amb empreses en el marc de l'Especialització Intel·ligent	2.970,00	Centres Tecnològics de la Comunitat Valenciana
S0821	Impuls de la cultura de la innovació en l'alumnat universitari	175,00	Universitats públiques
S0896	Reforç de l'ecosistema innovador a través de la participació en fires i esdeveniments	50,00	Associació Valenciana de Startups
S1160	Càtedra d'especialització intel·ligent de la Comunitat Valenciana	30,00	Universitat Politècnica de València
S1161	Impuls del programa de Territoris Innovadors en la Comunitat Valenciana	395,00	Entitats Locals i OO.AA dependents, Universitats i Entitats sense ànim de lucre vinculades a la innovació en municipis
S1221	Impuls de la innovació social	35,00	Creu Roja Espanyola
S1226	Learning Factory.	80,00	Universitat Miguel Hernández d'Elx.
S1234	Creació d'ecosistemes d'innovació en entorns de l'Estratègia S3	200,00	Xarxa d'Universitats Valencianes per al foment de la Investigació, el Desenrotllament i la Innovació
S1472	LAB d'Innovació en Turisme	30,00	Fundació de la Comunitat Valenciana per a la Promoció Estratègica, el Desenrotllament i la Innovació Urbana
S1473	Foment de la Compra Pública Innovadora	30,00	Fundació Empresa Universitat d'Alacant de la Comunitat Valenciana
S1474	Foment de la Innovació en el sector Aeroespacial	30,00	Associació Espai Aero Comunitat Valenciana
S1558	Impuls d'un nou model econòmic de la producció audiovisual	3.500,00	Empreses productores del sector audiovisual
S0514	Impuls de la innovació en els municipis de la Comunitat Valenciana	4.000,00	Municipis i mancomunitats de la Comunitat Valenciana així com a organismes públics i entitats de dret públic vinculats o dependents d'estes.
S0831	Anàlisi, suport i foment de la innovació en la Comunitat Valenciana	150,00	REDIT, Xarxa d'Instituts Tecnològics de la Comunitat Valenciana
Total		**11.675,00**	

Font: Pressupostos de la Generalitat Valenciana 2024

Quadre 2.83

EXTRACTE DE LÍNIES PRESSUPOSTÀRIES DE LA GENERALITAT VINCULADES A POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE FOMENT A L'I+D+i. AVI AGÈNCIA VALENCIANA DE LA INNOVACIÓ

	DENOMINACIÓ LÍNIA:	PRESSUPOST 2024 (milers d'euros)	BENEFICIARIS PREVISTOS
S1006	Enfortiment d'interfícies d'innovació	1.006,21	Entitats sense ànim de lucre que tinguen entre els seus fins la promoció i difusió de la innovació
S1468	Beques	55,00	Titulats i titulades univeresitarias
S0915	Potenciació d'unitats científiques de transferència del coneixement cap a l'empresa	4.169,34	Instituts universitaris, organismes públics d'investigació, centres tecnològics, instituts d'investigació sanitària i centres d'I+D sense ànim de lucre
S1007	Programa d'ajudes per a la valorització de resultats d'investigació i la seua transferència cap a les empreses.	5.479,94	Universitats i els seus instituts universitaris, organismes públics d'investigació, centres tecnològics, instituts d'investigació sanitària, centres d'I+D sense ànim de lucre.
S1008	Suport a actuacions de promoció del talent	5.819,38	Universitats i els seus instituts universitaris, organismes públics d'investigació, centres tecnològics, instituts d'investigació sanitària, centres d'I+D sense ànim de lucre i empreses.
S1009	Impuls de la Compra Pública d'Innovació	1.158,19	Empreses, universitats, instituts universitaris, organismes públics d'investigació, centres tecnològics, individualment o en cooperació.
S1010	Projectes estratègics col·laboratius entre els agents del Sistema Valencià d'Innovació	36.704,59	Empreses, universitats, organismes públics d'investigació, centres tecnològics, instituts d'investigació sanitària, fundacions i associacions empresarials sense ànim de lucre
S1453	Suport a l'assimilació de tecnologies avançades i la seua difusió al Sistema Valencià d'Innovació	600,00	Empreses
Total		**54.992,65**	

Font: Pressupostos de la Generalitat Valenciana 2023

Cuadro 2.84

EXTRACTE DE LÍNIES PRESSUPOSTÀRIES DE LA GENERALITAT VINCULADES A POLÍTIQUES PÚBLIQUES DE FOMENT A L'I+D+i. INSTITUT VALENCIÀ DE COMPETITIVITAT EMPRESARIAL (IVACE)

	DENOMINACIÓ LÍNIA:	PRESSUPOST 2024 (milers d'euros)	BENEFICIARIS/ES PREVISTOS
S0906	REDIT	200,00	Xarxa d'Instituts Tecnològics de la Comunitat Valenciana
S1000	Investigació, desenrotllament i innovació empresarial	21.800,00	Empreses, Entitats sense ànim de lucre i Organismes públics.
S1001	Centres Tecnològics de la Comunitat Valenciana. Projectes d'I + D.	20.000,00	Centres Tecnològics de la Comunitat Valenciana
S1016	Beques exterior	2.223,80	Particulars, empreses i entitats sense ànim de lucre.
S1031	Entitats de suport a l'emprenedoria innovadora en la Comunitat Valenciana	1.500,00	Entitats sense ànim de lucre: CEEI Elx, Assoc. CEEI-Castelló i CEEI València
S1048	Centres Tecnològics de la Comunitat Valenciana. Suport per objectius.	36.000,00	Centres Tecnològics de la Comunitat Valenciana
Total		**81.723,80**	

Font: Pressupostos de la Generalitat Valenciana 2024

El Quadre 2.85 incorpora les dades de totes les **convocatòries competitives d'ajudes a l'I +D+i**, gestionades per la Direcció General de Política Científica, que inclou el nombre de sol·licituds, la quantitat de diners sol·licitats, el nombre de concessions, els diners concedits, el percentatge entre sol·licituds i concessions i el percentatge entre diners sol·licitats i concedits, tant de les cinc universitats públiques valencianes com d'altres centres d'investigació.

L'any 2024, s'han concedit un total de 71.647.406 euros entre universitats públiques i privades i resta d'entitats, la qual cosa suposa un descens d'un 10,06 % respecte a l'any 2023, en el qual es van concedir 79.775.440 euros.

L'any 2024, en les **universitats públiques** s'han sol·licitat 4.389 ajudes per un import de 140.810.556 euros i s'han concedit 1.996 ajudes amb un import de 54.395.040 euros, el que suposa que s'han concedit 5.562.589 euros menys que en 2023, un 9,31 % menys.

Quant a les universitats privades (Universitat Cardenal Herrera-CEU, Universitat Catòlica de València, Universitat Europea de València i Universitat Internacional de València), s'han sol·licitat 248 ajudes per un import de 3.397.882 euros i s'han concedit 71 ajudes amb un import 1.052.129 euros. L'any 2024 ha augmentat un 1,57 % els diners concedits, en xifres absolutes 16.260 euros.

I finalment les **diferents entitats** han sol·licitat 1.072 ajudes per un import de 39.072.745 euros i s'han concedit 495 ajudes, amb un import de 16.200.237 euros. S'han concedit 2.581.705 euros menys que en 2023, un 13,75 % inferior.



El CES CV reconeix els esforços realitzats per l'Administració per a impulsar l'I+D+i mitjançant el disseny de polítiques públiques orientades a augmentar la inversió, especialment en l'àmbit empresarial, i a millorar la coordinació entre els diferents agents del sistema valencià d'innovació.

No obstant això, és necessari reforçar i intensificar estes polítiques per a afrontar amb major eficàcia els desafiaments actuals de transformació del model productiu. En este sentit, el Comité recomana augmentar el suport a la inversió en innovació industrial, especialment en pimes i sectors manufacturers tradicionals, promovent la col·laboració amb centres tecnològics, facilitant l'accés a finançament específic i afavorint la incorporació de talent qualificat.

Quadre 2.85

CONVOCATÒRIES COMPETITIVES D'AJUDES A LA I+D+i GESTIONADES PER LA D.G. DE CIÈNCIA I INVESTIGACIÓ. ANY 2024 RESUM D'UNIVERSITATS PÚBLIQUES DE LA CV

	Sol·licitades		Concedides		Cobertura (%)	
	Nº	Euros	Nº	Euros	Nº	Euros
Resum d'Universitats Públiques						
RECURSOS HUMANS D'INVESTIGACIÓ	**2.619**	**39.051.312**	**1.063**	**13.822.516**	**41**	**35**
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctoral (ACIF)	304	829.163	112	305.470	37	37
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctoral (ACIF) Subv. Plurian. Anys anteriors	728	11.268.694	333	5.381.754	46	48
Subvencions estades contratats predoctorals fora de la CV (BEFPI)	127	602.883	71	350.388	56	58
Subvencions Programa Santiago Grisolía (GRISOLIA)	133	506.175	7	26.641	5	5
Subvencions Programa Santiago Grisolía (GRISOLIA) Subv. Plurian. Anys anteriors	87	1.431.153	85	1.592.361	98	111
Subvencions per a contractació p. investigador en fase postdoctoral (APOSTD)	296	2.889.173	57	556.361	19	19
Subvencions per a contractació p. investigador en fase postdoctoral (APOSTD) Subv. Plurian. Anys anteriors	438	15.941.161	62	1.902.570	14	12
Subvencions contractació doctors subprograma Ramón y Cajal per centres d'investigació (ACOND)	79	697.160	77	605.821	97	87
Subvencions contractació personal suport vinculat a un projecte transferència (APOTIP)	15	78.750	13	68.250	87	87
Subvencions contractació personal suport vinculat a un projecte transferència (APOTIP) Subv. Plurian. Anys anteriors	24	279.650	24	279.650	100	100
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses de la CV (AEST)	92	1.840.000	48	958.000	52	52
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses de la CV (AEST) Subv. Plurian. Anys anteriors	83	1.657.600	65	1.295.500	78	78
Subvencions estades p. investigador doctor en centres d'investigació fora de la CV (BEST)	213	1.029.750	109	499.750	51	49
PROJECTES D'I+D+i	**1.138**	**44.874.926**	**581**	**24.963.324**	**645**	**56**
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2023 en 2024	97	857.536	72	636.653	74	74
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2024	144	1.316.346	93	859.597	65	65
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2022 en 2024	263	7.179.581	85	2.397.421	32	33
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2023 en 2024	190	5.156.997	80	2.234.604	42	43
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2024	216	5.197.626	87	729.776	40	14
Subvencions Programa Prometeo per a grups d'investigació d'excel·lència 2024	49	2.140.896	42	1.766.557	86	83
Programa Prometeo Fase II (2020 en 2024)	2	106.949	2	75.458	100	71
Programa Prometeo Fase II (2021 en 2024)	67	8.233.509	41	5.432.316	61	66
Programa Prometeo Fase II (2022 en 2024)	64	8.243.665	45	5.998.567	70	73
Programa Prometeo Fase II (2023 en 2024)	46	6.441.821	34	4.832.376	74	75
INTERNACIONALITZACIÓ I DIVULGACIÓ DE LA CIÈNCIA	**160**	**1.260.085**	**109**	**852.279**	**68**	**68**
Subvencions per a la captació de projectes europeus o altres programes internacionals (APE) 2024	21	117.643	14	84.543	67	72
Subvencions per a la captació de projectes europeus o altres programes internacionals (APE) 2023 en 2024	10	30.975	8	24.975	80	81
Subvencions per a l'organització i difusió de congressos, jornades i reunions científiques (AORG) 2024	129	1.111.466	87	742.760	67	67
PROMOCIÓ I DINAMITZACIÓ DELS PARCS CIENTÍFICS	**10**	**1.000.000**	**8**	**800.000**	**80**	**80**
Subvencions per a la promoció i dinamització dels parcs científics (PPC) 2024	10	1.000.000	8	800.000	80	80
PLA GENT	**337**	**58.996.203**	**109**	**9.584.951**	**32**	**16**
Subv. per a la contractac. D'investigadores/ors doctores d'excel. per a desenv. un proj. d'I+D+i a la CV (CIDEGENT 2023 EN 2024)	20	3.400.000	9	1.286.423	45	38
CIDEGENT 2018 EN 2024	10	765.000	9	666.140	90	87
CIDEGENT 2019 EN 2024	9	765.000	8	672.749	89	88
CIDEGENT 2020 EN 2024	24	2.040.000	7	586.845	29	29
CIDEGENT 2021 EN 2024	17	2.533.000	11	1.503.958	65	59
CIDEGENT 2022 EN 2024	28	5.304.000	12	1.811.010	43	34
Subvencions per a la contractació de doctors i doctores amb experiència internacional (CDEIGENT 2023 EN 2024)*	15	1.110.000	4	268.425	27	24
CDEIGENT 2018 EN 2024	2	105.000	1	49.795	50	47
CDEIGENT 2019 EN 2024	15	787.500	1	13.750	7	2
CDEIGENT 2020 EN 2024	14	735.000	2	98.015	14	13
CDEIGENT 2021 EN 2024	22	1.265.000	4	276.562	18	22
CDEIGENT 2022 EN 2024	22	1.507.000	4	303.040	18	20
Subvencions per a la formació de doctores y doctors en empreses valencianes (FDEGENT anys anteriors, no convocades en 2024)	3	33.600	3	33.600	100	100
Subvencions a l'excel·lència científica de júniors investigadors (SEJIGENT 2023); no convocades en 2024	43	3.440.000	8	633.326	19	18
SEJIGENT 2021 EN 2024	41	22.960.000	7	520.839	17	2
SEJIGENT 2022 EN 2024	38	3.040.000	5	398.312	13	13
ESGENT 2024	14	462.163	14	462.163	100	100
PLANS COMPLEMENTARIS	**125**	**4.371.970**	**125**	**4.371.970**	**100**	**100**
Ciències marines	30	672.629	30	672.629	100	100
Agroalimentació	37	1.277.019	37	1.277.019	100	100
Materials	39	1.551.811	39	1.551.811	100	100
Astrofísica i física d'altes energies	19	870.510	19	870.510	100	100
TOTAL UNIVERSITATS PÚBLIQUES CV	**4.389**	**149.554.497**	**1.995**	**54.395.040**	**45**	**36**

Font: Secretaria Autonòmica d'Universitats

Quadre 2.86

CONVOCATÒRIES COMPETITIVES D'AJUDES A LA I+D+i GESTIONADES PER LA D.G. DE CIÈNCIA I INVESTIGACIÓ. ANY 2024 RESUM D'UNIVERSITATS PRIVADES DE LA CV

	Sol·licitades		Concedides		Cobertura (%	
	Nº	Euros	Nº	Euros	Nº	Euros
Resum d'Universitats Privades						
RECURSOS HUMANS D'INVESTIGACIÓ	**88**	**734.403**	**25**	**258.417**	**28**	**35**
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctor.	7	19.093	1	2.728	14	14
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctoral (ACIF) Subv. Plurian. Anys anteriors	44	210.832	6	52.708	14	25
Subvencions per a contratació p. investigador en fase postdoctoral (APOSTD)	10	270.860	2	59.463	20	22
Subv. Plurian. Anys anteriors						
Subv. contractació doctors subprograma Ramón y Cajal centres d'investigació (A	5	59.918	5	59.918		
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses (	3	60.000	1	20.000	33	33
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses (	2	40.000	1	20.000	50	50
Subv. Plurian. Anys anteriors						
Subvencions estades p. investigador doctor en centres d'investigació fora de la CV (BEST)	17	73.700	9	43.600	53	59
PROJECTES D'I+D+i	**142**	**2.453.079**	**36**	**663.788**	**25**	**27**
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2023 en 2024	37	314.766	14	137.833	38	44
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2024	43	364.733	9	80.977	21	22
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2022 en 2024	22	558.109	5	102.170	23	18
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2023 en 2024	22	586.000	4	97.644	18	17
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2024	16	401.306	2	16.999	13	4
Programa Prometeo Fase II (2021 en 2024)	2	228.165	2	228.165	100	100
INTERNACIONALITZACIÓ I DIVULGACIÓ DE LA CIÈNCIA	**17**	**154.617**	**9**	**74.140**	**53**	**48**
Subvencions per a la captació de projectes europeus o altres programes internacionals (APE) 2024	1	9.000	1	9.000	100	100
Subvencions per a l'organització i difusió de congressos, jornades i reunions científiques (AORG) 2024	16	145.617	8	65.140	50	45
PLANS COMPLEMENTARIS	**1**	**55.784**	**1**	**55.784**	**100**	**100**
Ciències marines	1	55.784	1	55.784	100	100
TOTAL UNIVERSITATS PRIVADES CV	**248**	**3.397.882**	**71**	**1.052.129**	**29**	**31**

Quadre 2.87

CONVOCATÒRIES COMPETITIVES D'AJUDES A LA I+D+i GESTIONADES PER LA D.G. DE CIÈNCIA I INVESTIGACIÓ. ANY 2024
RESUM D'ENTITATS

	Sol·licitades		Concedides		Cobertura (%)	
	Nº	Euros	Nº	Euros	Nº	Euros
Resum d'Entitats						
RECURSOS HUMANS D'INVESTIGACIÓ	**638**	**10.981.684**	**278**	**3.939.713**	**44**	**36**
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctoral (ACIF)	61	166.378	22	60.005	36	36
Subvencions per a la contractació de personal investigador de caràcter predoctoral (ACIF) Subv. Plurian. Anys anteriors	244	4.122.970	92	1.537.626	38	37
Subvencions estades contratats predoctorals fora de la CV (BEFPI)	28	111.043	18	92.950	64	84
Subvencions Programa Santiago Grisolía (GRISOLIA)	59	224.544	0	0	0	0
Subvencions Programa Santiago Grisolía (GRISOLIA) Subv. Plurian. Anys anteriors	20	296.171	20	296.171	100	100
Subvencions per a contratació p. investigador en fase postdoctoral (APOSTD)	57	556.361	10	97.607	18	18
Subvencions per a contratació p. investigador en fase postdoctoral (APOSTD) Subv. Plurian. Anys anteriors	71	4.543.184	26	936.414	37	21
Subvencions contratació doctors subprograma Ramón y Cajal per centres d'investigació (ACOND)	35	286.334	33	269.341	94	94
Subvencions contratació personal suport vinculat a un projecte transferència (APOTIP)	16	84.000	14	73.500	88	88
Subvencions contratació personal suport vinculat a un projecte transferència (APOTIP) Subv. Plurian. Anys anteriors	34	485.400	34	485.400	100	100
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses de la CV (AEST)	2	40.000	2	40.000	100	100
Subvencions per a la realització d'estades de p. investigador doctor en empreses de la CV (AEST) Subv. Plurian. Anys anteriors	1	20.000	1	20.000	100	100
Subvencions estades p. investigador doctor en centres d'investigació fora de la CV (BEST)	10	45.300	6	30.700	60	68
PROJECTES D'I+D+i	**184**	**9.335.476**	**109**	**5.878.119**	**59**	**63**
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2023 en 2024	21	190.919	11	97.430	52	51
Subvencions projectes d'I+D+i per a grups d'investigació emergents 2024	33	316.459	23	221.162	70	70
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2022 en 2024	29	726.441	10	289.995	34	40
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2023 en 2024	24	689.650	16	479.773	67	70
Subvencions per a grups d'investigació consolidables 2024	23	556.824	11	106.624	48	19
Subvencions Programa Prometeo per a grups d'investigació d'excel·lència 2024	11	549.504	9	449.612	82	82
Programa Prometeo Fase II (2021 en 2024)	13	1.865.684	7	984.906	54	53
Programa Prometeo Fase II (2022 en 2024)	12	1.794.152	6	896.452	50	50
Programa Prometeo Fase II (2023 en 2024)	18	2.645.842	16	2.352.165	89	89
INTERNACIONALITZACIÓ I DIVULGACIÓ DE LA CIÈNCIA	**25**	**179.930**	**22**	**155.930**	**88**	**87**
Subvencions per a la captació de projectes europeus o altres programes internacionals (APE) 2024	8	54.160	7	48.160	88	89
Subvencions per a la captació de projectes europeus o altres programes internacionals (APE) 2023 en 2024	5	19.950	5	19.950	100	100
Subvencions per a l'organització i difusió de congressos, jornades i reunions científiques (AORG) 2024	12	105.820	10	87.820	83	83
PLA GENT	**191**	**17.055.289**	**52**	**4.706.109**	**27**	**28**
Subv. per a la contractac. D'investigadores/ors doctores d'excel. per a desenv. un proj. d'I+D+i a la CV (CIDEGENT 2023 EN 2024)	11	1.870.000	4	490.679	45	38
CIDEGENT 2018 EN 2024	2	170.000	1	84.330	90	87
CIDEGENT 2019 EN 2024	3	255.000	3	248.216	89	88
CIDEGENT 2020 EN 2024	13	1.105.000	6	564.938	29	29
CIDEGENT 2021 EN 2024	10	1.490.000	7	977.508	65	59
CIDEGENT 2022 EN 2024	16	2.496.000	4	610.700	43	34
Subvencions per a la contractació de doctors i doctores amb experiència internacional (CDEIGENT 2023 EN 2024)* *CDEIGENT 2023 comença en 2024; no convocades en 2024	12	888.000	5	258.041	27	24
CDEIGENT 2018 EN 2024	0	0	0	0	50	47
CDEIGENT 2019 EN 2024	12	630.000	1	52.582	7	2
CDEIGENT 2020 EN 2024	8	420.000	1	58.000	14	13
CDEIGENT 2021 EN 2024	11	632.500	2	138.823	18	22
CDEIGENT 2022 EN 2024	12	822.000	5	395.405	18	20
Subvencions per a la formació de doctores i doctors en empreses valencianes (FDEGENT anys anteriors, no convocades en 2024)	1	13.100	1	13.100	100	100
Subvencions a l'excel·lència científica de júniors investigadors (SEJIGENT 2023); no convocades en 2024	31	2.480.000	1	80.000	19	18
SEJIGENT 2021 EN 2024	22	1.760.000	2	150.098	17	2
SEJIGENT 2022 EN 2024	22	1.760.000	4	320.000	13	13
ESGENT 2024	5	263.689	5	263.689	100	100
PLANS COMPLEMENTARIS	**34**	**1.520.366**	**34**	**1.520.366**	**100**	**100**
Ciències marines	8	271.582	8	271.582	100	100
Agroalimentació	8	297.981	8	297.981	100	100
Materials	6	408.189	6	408.189	100	100
Astrofísica i física d'altes energies	12	542.615	12	542.615	100	100
TOTAL ENTITATS	**1.072**	**39.072.745**	**495**	**16.200.237**	**46**	**41**

Font: Secretaria Autonòmica d'Universitats

3. SECTOR EXTERIOR

Este tercer capítol de la primera part de la Memòria analitza l'evolució del **sector exterior de la Comunitat Valenciana en 2024,** a través del comportament de les exportacions i expedicions, importacions i introduccions i una sèrie d'indicadors com la taxa de cobertura, el grau d'obertura exterior o el nombre d'empreses exportadores, així com la seua distribució per grups de productes i per destins geogràfics, i un apartat dedicat a la inversió estrangera de la nostra Comunitat.

El sector exterior de la Comunitat Valenciana, en 2024, ha **moderat el seu dinamisme respecte a l'any precedent**, en un context global tensionat. L'anàlisi de les dades arreplegades en este capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ Un **descens de les exportacions i expedicions i un augment de les importacions i introduccions**, més intens que en la resta d'Espanya, en un context exterior, marcat per l'auge de les polítiques proteccionistes i una creixent incertesa geopolítica.

→ Un **descens del superàvit comercial i de la taxa de cobertura**, a conseqüència de la caiguda en les exportacions i expedicions i la pujada en les importacions i introduccions. No obstant això, la Comunitat Valenciana és la quinta regió amb el saldo positiu més elevat.

→ Un **considerable nivell de resiliència de les empreses que exporten amb regularitat**, que han augmentat en número i també el seu pes relatiu sobre el volum total d'exportacions i expedicions de la nostra Comunitat, malgrat l'alentiment del comerç mundial.

→ Una i**nversió estrangera en la nostra Comunitat, per damunt dels 1.100 milions d'euros**, que ha reduït el seu elevat grau de concentració, tant per països inversors com sectors de destinació..

3.1. COMERÇ EXTERIOR DE LA COMUNITAT VALENCIANA

3.1.1. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions de béns de la Comunitat Valenciana

Les **exportacions i expedicions de productes de la Comunitat Valenciana**, en 2024[1], han aconseguit un valor de 36.978,32 milions d'euros, la qual cosa representa una disminució interanual del 3,1 %, dins d'un context de tensions comercials i elevada incertesa geopolítica, i és un percentatge similar al registrat en 2023, com s'observa en el Quadre 3.1. L'aportació de les exportacions i expedicions valencianes al total d'Espanya ha sigut del 9,6 %, inferior en tres dècimes a la de l'any anterior.

El valor total de les **importacions i introduccions en la Comunitat Valenciana** ha ascendit a 35.499,84 milions d'euros, amb un augment del 1,7 % respecte a l'any anterior. El pes relatiu de les nostres importacions i introduccions sobre el total espanyol s'ha augmentat dos dècimes, fins al 8,4 %.

1. Les dades del sector exterior relatius a 2024 són provisionals.

Quadre 3.1

EXPORTACIONS I IMPORTACIONS. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024p

M€ (Milions d'euros)

	C. Valenciana				Espanya				CV/Espanya	
	Exp.	*T1*	Imp.	*T1*	Exp.	*T1*	Imp.	*T1*	Exp.	Imp.
2020	29.124,29	*-4,6*	25.171,09	*-8,9*	263.628,26	*-7,6*	276.925,15	*-13,4*	*11,0*	*9,1*
2021	32.386,55	*11,2*	30.033,45	*19,3*	314.858,55	*19,4*	346.283,41	*25,0*	*10,3*	*8,7*
2022	39.383,66	*21,6*	39.383,84	*31,1*	387.599,02	*23,1*	459.202,62	*32,6*	*10,2*	*8,6*
2023	38.147,58	*-3,1*	34.901,64	*-11,4*	384.098,39	*-0,9*	423.723,44	*-7,7*	*9,9*	*8,2*
2024p	36.978,32	*-3,1*	35.499,84	*1,7*	384.464,86	*0,1*	424.740,72	*0,2*	*9,6*	*8,4*

p: Dades provisionals

T1: Variació percentual del valor d'exportacions i importacions respecte a l'any anterior

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Les **exportacions i expedicions i les importacions i introduccions han mostrat un perfil diferent**: amb variacions interanuals negatives al llarg de l'any per a les exportacions, mentres que les importacions han tingut una evolució ascendent, iniciada en la segona mitat de 2023, més pronunciada en els últims mesos de 2024, com s'aprecia en el Gràfic 3.1. En el primer trimestre de l'any s'han aconseguit les majors disminucions interanuals, amb un descens del 9,1 % en exportacions i expedicions, aconseguint només un lleuger increment en el segon trimestre. Per part seua, les importacions i introduccions han començat l'any amb un retrocés del 6,4 % i han finalitzat amb un avanç del 9,9 %.

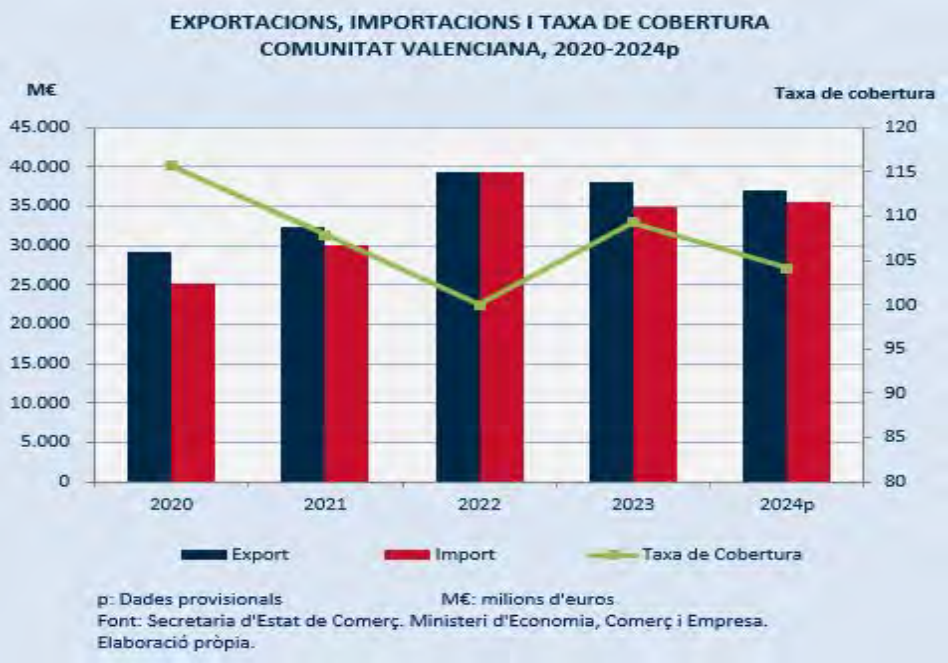
Gràfic 3.1



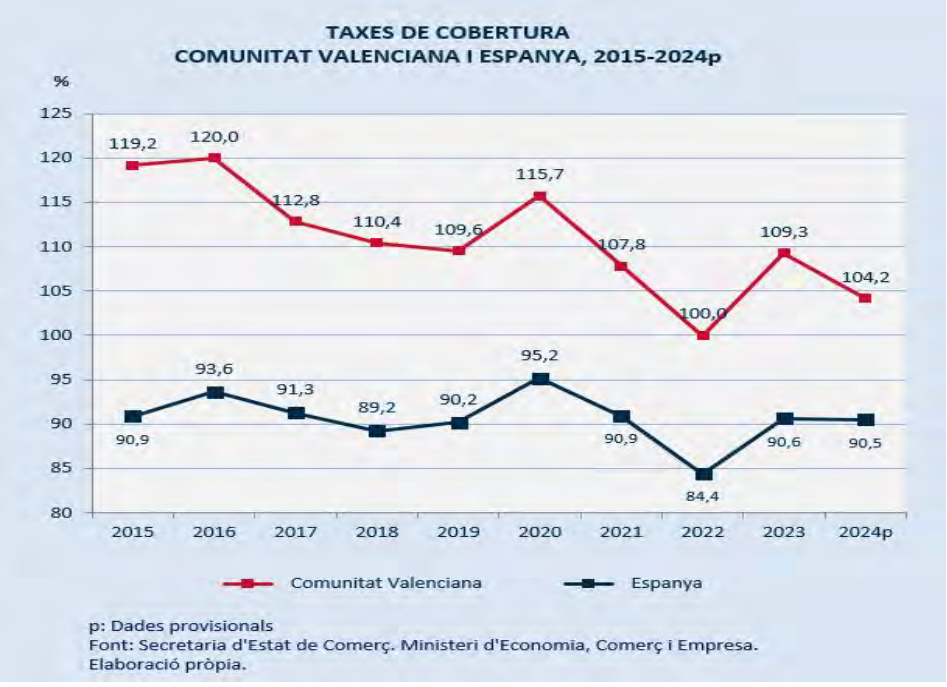
p: Dades provisionals
Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa.
Elaboració pròpia.

En 2024, el creixement de les importacions i introduccions i el decreixement de les exportacions i expedicions ha provocat una **disminució de la taxa de cobertura** de la nostra Comunitat, que s'ha situat en el 104,2 % (109,3 % en 2023), per damunt de la taxa espanyola (90,5 %), com pot observar-se en els Gràfics 3.2 i 3.3. Així mateix, s'ha reduït el superàvit comercial a 1.478,48 milions d'euros en el saldo de la balança comercial, front els 3.245,95 milions d'euros de l'any anterior.

Gràfic 3.2

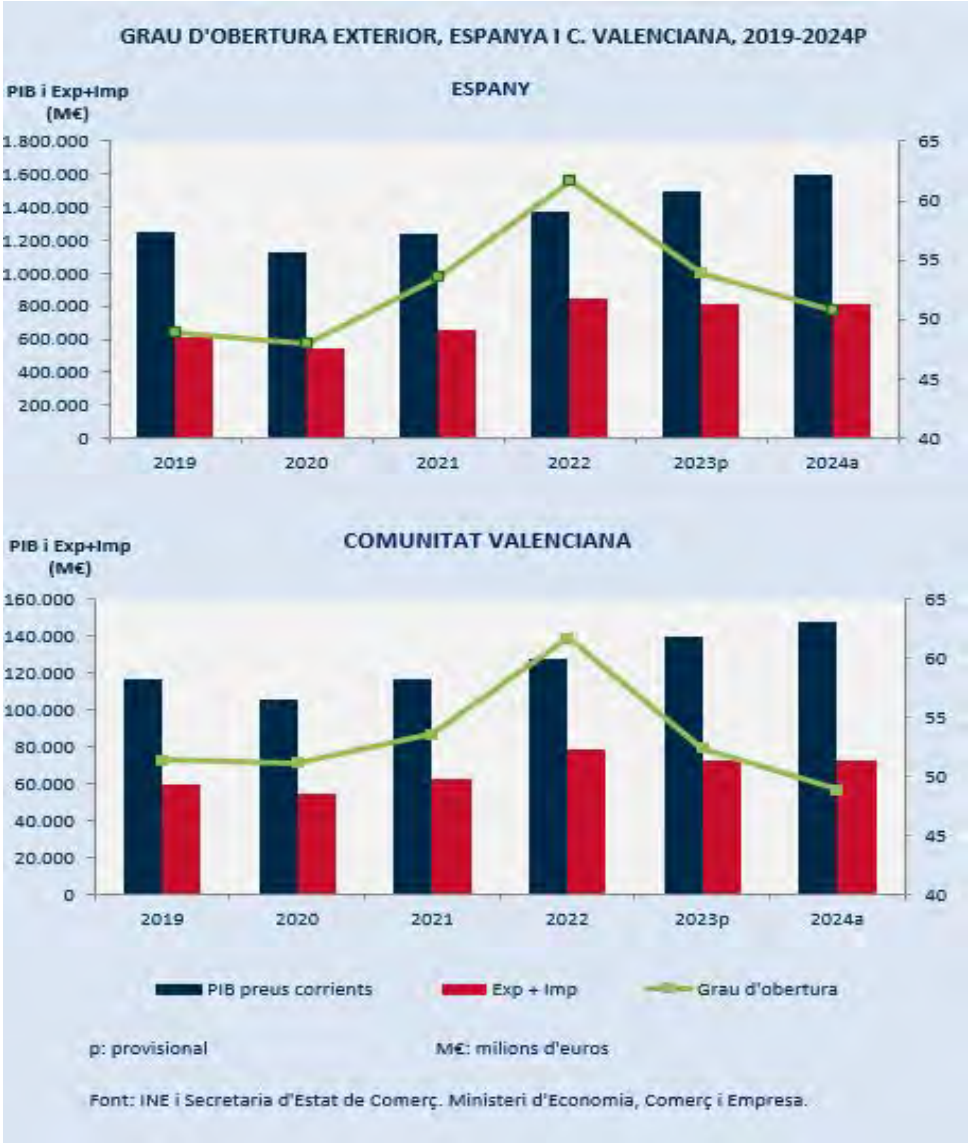


Gràfic 3.3



D'altra banda, el **grau d'obertura exterior de béns** de la Comunitat Valenciana, en 2024, ha disminuït degut, d'una banda, al retrocés relatiu de les exportacions i expedicions i, d'altra banda, per l'augment en el valor de la producció agregada en preus corrents, situant-se en un 48,9 % (52,4 % en 2023), amb una evolució similar a la del conjunt d'Espanya, com s'arreplega en el Gràfic 3.4.

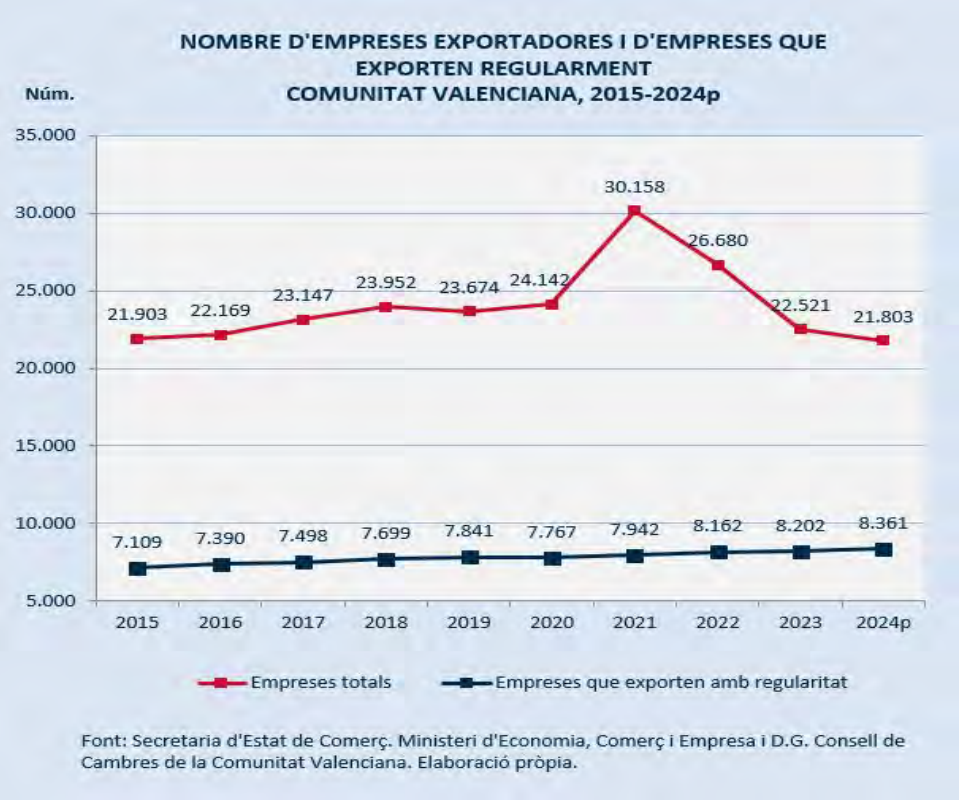
Gràfic 3.4



Altres indicadors relacionats amb el grau d'obertura són el **nombre d'empreses exportadores i el d'aquelles que el fan amb regularitat**. En 2024, el nombre d'empreses valencianes que han realitzat activitats d'exportació aconseguia les 21.803, inferior en un 3,2 % al comptabilitzat en 2023. El dinamisme del consum privat nacional en 2024 ha continuat contrastant amb la debilitat dels mercats exteriors, la qual cosa ha fet que una part important d'empreses que exporten esporàdicament deixen de fer-ho, per a orientar les seues vendes en el mercat interior. Per contra, el nombre d'empreses exportadores

regulars[2] en la nostra Comunitat s'ha situat en 8.361, 159 més que l'any precedent, com s'arreplega en el Gràfic 3.5, i aglutinen un 94,7 % del total d'exportacions i expedicions de la Comunitat Valenciana, quasi un punt i mig per damunt del registrat l'any anterior.

Gràfic 3.5



Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa i D.G. Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana. Elaboració pròpia.

El Quadre 3.2 mostra els **saldos comercials exteriors de les comunitats i ciutats autònomes espanyoles**. Deu comunitats autònomes han registrat saldos positius, entre les quals cal destacar a Galícia, amb 10.110,13 milions d'euros; Castella i Lleó, amb 3.952,57 milions d'euros; País Basc, amb 3.931,67 milions; Navarra, amb 3.636,97 milions, i Comunitat Valenciana, amb 1.478,48 milions d'euros.

2. S'entén, en este cas, com a empreses exportadores regulars aquelles que porten exportant un mínim de quatre anys seguits.

Quadre 3.2

EXPORTACIONS I MPORTACIONS PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2024p

	Exportacions		Importacions		Superàvit	Dèficit	T. Cob.
	M€	*T1*	M€	*T1*	M€	M€	%
Andalusia	40.173	*10,45*	41.315	*9,73*		-1.142	*97,2*
Aragó	16.767	*4,36*	17.369	*4,09*		-603	*96,5*
d'Astúries, Principat	5.777	*1,50*	5.597	*1,32*	180		*103,2*
Balears, Illes	2.641	*0,69*	1.623	*0,38*	1.018		*162,7*
Canàries	2.626	*0,68*	4.500	*1,06*		-1.874	*58,4*
Cantàbria	3.449	*0,90*	2.799	*0,66*	649		*123,2*
Castella i Lleó	20.010	*5,20*	16.058	*3,78*	3.953		*124,6*
Castella-la Manxa	10.692	*2,78*	17.208	*4,05*		-6.516	*62,1*
Catalunya	100.133	*26,04*	110.753	*26,08*		-10.620	*90,4*
Comunitat Valenciana	**36.978**	***9,62***	**35.500**	***8,36***	**1.478**		***104,2***
Extremadura	3.330	*0,87*	2.227	*0,52*	1.103		*149,5*
Galícia	31.020	*8,07*	20.910	*4,92*	10.110		*148,4*
Madrid, Comunitat de	48.828	*12,70*	95.648	*22,52*		-46.820	*51,0*
Múrcia, Regió de	14.237	*3,70*	14.625	*3,44*		-388	*97,3*
Navarra, Comunitat Foral de	10.112	*2,63*	6.475	*1,52*	3.637		*156,2*
País Basc	30.963	*8,05*	27.031	*6,36*	3.932		*114,5*
Rioja, La	2.383	*0,62*	1.736	*0,41*	647		*137,3*
Ceuta	12	*0,00*	609	*0,14*		-597	*2,0*
Melilla	4	*0,00*	41	*0,01*		-37	*9,7*
Sense determinar	4.330	*1,13*	2.716	*0,64*	1.613		*159,4*
Total Supèravit / Dèficit					**28.321**	**-68.597**	
Total	**384.465**		**424.741**			**-40.276**	***90,5***
		T2		*T2*			
Comunitat Valenciana	**36.978**		**35.500**		**1.478**		***104,2***
Alacant	6.988	*18,9*	5.785	*16,3*	1.202		*120,8*
Castelló	9.266	*25,1*	5.947	*16,8*	3.319		*155,8*
València	20.725	*56,0*	23.768	*67,0*		-3.043	*87,2*

p: dades provisionals M€: milions d'euros

T1: Percentatge sobre el total de les CC. AA.

T2: Percentatge sobre el total de Comunitat Valenciana.

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Per províncies, les exportacions i expedicions des de València han aconseguit un valor acumulat de 20.724,50 milions d'euros, que correspon a un 56% de les vendes totals a l'exterior de la nostra Comunitat, mentres que les importacions i introduccions s'han situat en 23.767,63 milions d'euros, donant lloc a un dèficit de 3.043,13 milions i una taxa de cobertura del 87,2 %. Castelló i Alacant han finalitzat l'any 2024 amb una xifra total d'exportacions i expedicions de 9.266,17 i 6.987,65 milions d'euros i uns superàvits de 3.319,34 i 1.202,27 milions d'euros, aconseguint unes taxes de cobertura del 155,8 % i del 120,8 %, respectivament.

L'estructura per sectors econòmics mostra clares diferències provincials, tant en exportacions i expedicions com en importacions i introduccions. A **Alacant** han destacat les exportacions i expedicions d'**alimentació, begudes i tabac**, que suposen el 30,6 % del valor

exportat de la província, amb un avanç del 8,1 % en el conjunt de l'any, seguides de les **manufactures de consum** (calçat, tèxtil i joguets, entre altres) que representaven el 28,2 % del valor exportat de la província, amb un retrocés interanual del 8,2 %. Per part seua, les manufactures de consum són les principals compres a l'exterior, representant el 41,6 % de la província, i un increment del 5,7 %, com s'observa en el Quadre 3.3.

Quadre 3.3

COMERÇ EXTERIOR PER SECTORS ECONÒMICS. ALACANT, 2024p

	Exportacions			Importacions			T. Cob.
	M€	*T1*	*T2*	M€	*T1*	*T2*	%
Alimentació, begudes i tabac	2.140,18	30,6	8,1	1.012,86	17,5	7,9	211,3
Productes energètics	253,01	3,6	-1,3	4,89	0,1	13,8	5.170,5
Matèries Primeres	165,59	2,4	6,9	75,16	*1,3*	*-2,0*	*220,3*
Semimanufactures	1.454,27	20,8	-0,6	1.164,14	20,1	5,1	124,9
Béns d'equip	627,77	9,0	4,5	813,22	14,1	-4,8	77,2
Sector automòbil	198,41	2,8	-6,9	161,57	2,8	-17,9	122,8
Béns de consum durador	143,56	2,1	1,2	139,51	2,4	11,7	102,9
Manufactures de consum	1.971,95	28,2	-8,2	2.405,21	41,6	5,7	82,0
Altres mercaderies	32,91	0,5	18,0	8,81	0,2	0,9	373,5
Total	**6.987,65**	**100,0**	**0,0**	**5.785,38**	**100,0**	**3,5**	**120,8**

M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge que representa cada grup de productes respecte al total d'exportacions i importacions

T2: Percentatge de variació respecte al valor de l'any anterior

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia

La província de **Castelló** és la que presenta un major nivell de concentració tant en les exportacions i expedicions com en les importacions i introduccions. Les **semimanufactures** (rajoles ceràmiques i fregides i esmalts, entre altres) han sigut les que tenen el major pes relatiu sectorial entre les exportacions i expedicions (59,2 %), amb un decreixement interanual del 2,9 % al llarg de l'any, aconseguint una de les majors taxes de cobertura de la Comunitat Valenciana (364 %). Quant a les importacions, els **productes energètics** han suposat el 48 % de les compres, amb un augment interanual del 13 %, com s'aprecia en el Quadre 3.4.

Quadre 3.4

COMERÇ EXTERIOR PER SECTORS ECONÒMICS. CASTELLÓ, 2024p

	Exportacions			Importacions			T. Cob.
	M€	*T1*	*T2*	M€	*T1*	*T2*	%
Alimentació, begudes i tabac	1.277,95	13,8	2,3	400,44	6,7	-26,1	319,1
Productes energètics	1.223,15	13,2	47,9	2.856,25	48,0	13,0	42,8
Matèries Primeres	118,47	*1,3*	-12,2	428,70	*7,2*	*20,5*	*27,6*
Semimanufactures	5.483,86	59,2	-2,9	1.506,48	25,3	9,6	364,0
Béns d'equip	576,21	6,2	-9,6	471,25	7,9	-7,9	122,3
Sector automòbil	335,76	3,6	-5,3	117,51	2,0	-29,7	285,7
Béns de consum durador	112,95	1,2	-5,0	39,84	0,7	17,0	283,5
Manufactures de consum	126,84	1,4	-11,9	118,68	2,0	-7,2	106,9
Altres mercaderies	10,97	0,1	-6,9	7,68	0,1	51,7	142,9
Total	**9.266,17**	**100,0**	**1,5**	**5.946,83**	**100,0**	**5,4**	**155,8**

M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge que representa cada grup de productes respecte al total d'exportacions i importacions

T2: Percentatge de variació respecte al valor de l'any anterior

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia

Finalment, a la província de **València**, els béns d'**alimentació, begudes i tabac** han sigut els de major importància quantitativa entre les vendes a l'exterior, amb un pes relatiu del 26,2 % i un increment interanual del 7,1 %, seguits pels **béns d'equip** (20,8 %) i el **sector de l'automòbil** (20,7 %). Els descensos en les exportacions d'estes dos últimes branques guarden estreta relació amb la caiguda de producció que s'analitzen en el capítol 2 d'esta Memòria . Al seu torn, estos descensos de producció (-14,5 %) es deuen, en gran manera, a importants transformacions en el sistema productiu associades a la transició cap a una mobilitat sostenible i a altres problemes externs al propi sector (Quadre 3.5). Pel que respecta a les seues importacions, el principal sector correspon als **béns d'equip**, amb un percentatge del 24,1 % del total de la província i una disminució del 4,1 % en el conjunt de l'any.

Quadre 3.5

COMERÇ EXTERIOR PER SECTORS ECONÒMICS. VALÈNCIA, 2024p

	Exportacions			Importacions			T. Cob.
	M€	*T1*	T2	M€	*T1*	T2	%
Alimentació, begudes i tabac	5.429,69	26,2	7,1	3.970,47	16,7	8,6	136,8
Productes energètics	500,05	2,4	-24,8	455,73	1,9	-15,6	109,7
Matèries Primeres	597,07	2,9	-4,0	516,02	*2,2*	*5,3*	*115,7*
Semimanufactures	3.557,25	17,2	-1,3	5.324,72	22,4	-0,4	66,8
Béns d'equip	4.305,93	20,8	-14,7	5.731,87	24,1	-4,1	75,1
Sector automòbil	4.296,47	20,7	-14,5	4.194,89	17,6	-4,1	102,4
Béns de consum durador	613,02	3,0	-1,4	1.652,47	7,0	12,5	37,1
Manufactures de consum	1.347,31	6,5	3,7	1.870,95	7,9	4,9	72,0
Altres mercaderies	77,70	0,4	4,8	50,52	0,2	41,2	153,8
Total	**20.724,50**	**100,0**	**-5,9**	**23.767,63**	**100,0**	**0,4**	**87,2**

M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge que representa cada grup de productes respecte al total d'exportacions i importacions

T2: Percentatge de variació respecte al valor de l'any anterior

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

3.1.2. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions per sectors i grups de productes

Per sectors econòmics, el grup de **béns d'alimentació, begudes i tabac** ha aconseguit un valor de 8.847,83 milions d'euros, el 23,9 % de les vendes totals, amb un increment interanual del 6,6 %. Per part seua, les compres d'esta mena de productes han crescut un 4,8 %, amb un valor de 5.383,77 milions, representant un 15,2 % del total d'importacions. La seua taxa de cobertura ha sigut del 164,3 %, com s'observa en el Quadre 3.6.

Les exportacions i expedicions de **productes energètics** han aconseguit els 1.976,21 milions d'euros, la qual cosa suposa un creixement del 13 % respecte a l'any anterior, mentres que les compres a l'exterior es xifraven en 3.316,87 milions, amb una pujada del 8 %, amb una taxa de cobertura del 59,6 %.

Les **matèries primeres** exportades han disminuït un 3,3 %, reduint-se el seu valor total fins als 881,14 milions d'euros i el seu pes relatiu al 2,4 %. Per part seua, les importacions i introduccions han aconseguit els 1.020 milions, la qual cosa representa el 2,9 % de les compres a l'exterior i un augment

3. El Capítol 2 d'esta Memòria arreplega una anàlisi de l'Índex de Producció Industrial (IPI), per branques d'activitat, que inclou referències a l'evolució experimentada pel sector automotriu.

interanual del 10,5 %. El resultat ha sigut una disminució de la taxa de cobertura fins al 86,4 % en finalitzar l'any.

El **grup de semimanufactures** és el principal sector de productes, tant importats, amb un 22,5 % del total i un valor acumulat de 7.995,34 milions d'euros (un 2,1 % superior al comptabilitzat en 2023), com exportats, amb una xifra de 10.495,38 milions, un 2,1 % per davall de l'any precedent, representant el 28,4 % del total de les exportacions i expedicions. La taxa de cobertura d'este grup de béns ha aconseguit el 131,3 %.

Els **béns d'equip** suposen el 14,9 % del total dels béns exportats i una xifra de 5.509,91 milions d'euros, amb una disminució del 12,4 %, i el 19,8 % de les compres realitzades amb 7.016,33 milions, un decreixement del 4,4 % i una taxa de cobertura del 78,5 %.

El **sector de l'automòbil** ha registrat una disminució de les seues vendes del 13,6 % i un valor total exportat de 4.830,65 milions d'euros, amb un pes relatiu del 13,1 %. Quant a les importacions, el sector ha experimentat una disminució del 5,6 %, amb un volum de compres de 4.473,97 milions, la qual cosa representa el 12,6 % del total de les importacions. La taxa de cobertura s'ha situat en el 108 %.

Les vendes de **manufactures de consum** s'han xifrat en 3.446,09 milions d'euros i un decreixement del 4 %, al contrari que les importacions i introduccions que han augmentat 5 %, aconseguint els 4.394,84 milions, el 12,4 % del total de compres a l'exterior, donant com a resultat una taxa de cobertura del 78,4 %.

Quadre 3.6.

COMERÇ EXTERIOR PER SECTORS ECONÒMICS. COMUNITAT VALENCIANA, 2024p.

	Exportacions			Importacions			T. Cob.
	M€	T1	T2	M€	T1	T2	%
Alimentació, begudes i tabac	**8.848**	**23,9**	**6,6**	**5.384**	**15,2**	**4,8**	***164,3***
- Productes càrnics	*403*	*1,1*	*7,7*	*313*	*0,9*	*17,8*	*129,1*
- Lactis i ous	*260*	*0,7*	*12,5*	*281*	*0,8*	*7,4*	*92,3*
- Productes pesquers	*299*	*0,8*	*-9,1*	*786*	*2,2*	*8,4*	*38,1*
- Cereals	*128*	*0,3*	*-4,8*	*451*	*1,3*	*-17,6*	*28,3*
- Fruites, hortalisses i llegums	*5.958*	*16,1*	*7,1*	*1.670*	*4,7*	*9,6*	*356,7*
- Sucre, cafè i cacau	*448*	*1,2*	*31,0*	*751*	*2,1*	*41,8*	*59,7*
- Preparats alimentaris	*658*	*1,8*	*11,2*	*359*	*1,0*	*9,4*	*183,4*
- Begudes	*436*	*1,2*	*-11,7*	*202*	*0,6*	*-26,7*	*216,0*
- Tabacs	*44*	*0,1*	*30,1*	*7*	*0,0*	*-21,3*	*600,2*
- Grasses i olis	*115*	*0,3*	*-5,8*	*250*	*0,7*	*-36,5*	*45,9*
- Llavors i fruits oleaginosos	*14*	*0,0*	*41,6*	*176*	*0,5*	*16,3*	*8,0*
- Pinsos animals	*86*	*0,2*	*13,0*	*138*	*0,4*	*9,3*	*62,2*
Productes energètics	**1.976**	**5,3**	**13,0**	**3.317**	**9,3**	**8,0**	***59,6***
- Carbó	*7*	*0,0*	*122,7*	*17*	*0,0*	*29,3*	*41,2*
- Petroli i derivats	*1.921*	*5,2*	*24,5*	*3.250*	*9,2*	*8,1*	*59,1*
- Gas	*49*	*0,1*	*-76,0*	*50*	*0,1*	*-3,1*	*96,9*
- Corrent elèctrica	*0*	*0,0*	*-*	*0*	*0,0*	*-*	*-*
Matèries Primeres	**881**	**2,4**	**-3,3**	**1.020**	***2,9***	***10,5***	***86,4***
- Mat. Primeres animals i vegetal	*431*	*1,2*	*-14,3*	*515*	*1,4*	*4,2*	*83,6*
- Menas i minerals	*451*	*1,2*	*10,2*	*505*	*1,4*	*17,8*	*89,2*
Semimanufactures	**10.495**	**28,4**	**-2,1**	**7.995**	**22,5**	**2,1**	***131,3***
- Metalls no ferrosos	*423*	*1,1*	*-9,6*	*501*	*1,4*	*6,2*	*84,4*
- Ferro i acer	*558*	*1,5*	*-13,5*	*1.216*	*3,4*	*-14,5*	*45,9*
- Productes químics	*4.977*	*13,5*	*-0,5*	*4.607*	*13,0*	*5,5*	*108,0*
- Altres semifactures	*4.538*	*12,3*	*-1,4*	*1.672*	*4,7*	*6,6*	*271,4*
Béns d'equip	**5.510**	**14,9**	**-12,4**	**7.016**	**19,8**	**-4,4**	***78,5***
- Maq. específica certes ind.	*1.222*	*3,3*	*-6,5*	*1.881*	*5,3*	*-5,1*	*65,0*
- Equip oficina i telecomunic.	*736*	*2,0*	*2,3*	*1.284*	*3,6*	*-14,5*	*57,3*
- Material transport	*945*	*2,6*	*-39,5*	*865*	*2,4*	*6,4*	*109,3*
- Altres béns d'equip	*2.607*	*7,1*	*-3,4*	*2.987*	*8,4*	*-1,9*	*87,3*
Sector automòbil	**4.831**	**13,1**	**-13,6**	**4.474**	**12,6**	**-5,6**	***108,0***
- Automòbils i motos	*3.751*	*10,1*	*-13,6*	*3.110*	*8,8*	*14,9*	*120,6*
- Components de l'automòbil	*1.080*	*2,9*	*-13,8*	*1.364*	*3,8*	*-32,8*	*79,2*
Béns de consum durador	**870**	**2,4**	**-1,5**	**1.832**	**5,2**	**12,5**	***47,5***
- Electrodomèstics	*61*	*0,2*	*29,1*	*602*	*1,7*	*15,0*	*10,1*
- Electrònica de consum	*67*	*0,2*	*7,8*	*220*	*0,6*	*-0,1*	*30,5*
- Mobles	*696*	*1,9*	*-4,0*	*886*	*2,5*	*13,1*	*78,5*
- Altres béns consum durador	*46*	*0,1*	*-5,0*	*124*	*0,3*	*22,3*	*37,2*
Manufactures de consum	**3.446**	**9,3**	**-4,0**	**4.395**	**12,4**	**5,0**	***78,4***
- Tèxtils i confecció	*1.047*	*2,8*	*-3,8*	*1.563*	*4,4*	*2,3*	*67,0*
- Calçat	*1.144*	*3,1*	*-10,1*	*1.166*	*3,3*	*10,2*	*98,1*
- Joguet	*209*	*0,6*	*-8,8*	*304*	*0,9*	*-2,3*	*68,7*
- Terrisseria	*32*	*0,1*	*-1,3*	*30*	*0,1*	*13,4*	*106,9*
- Joieria i rellotges	*48*	*0,1*	*0,6*	*57*	*0,2*	*17,1*	*83,5*
- Cuir i manufactures del cuir	*167*	*0,5*	*2,2*	*157*	*0,4*	*-17,3*	*106,4*
- Altres manufactures de consum	*799*	*2,2*	*5,5*	*1.118*	*3,1*	*9,0*	*71,5*
Altres mercaderies	**122**	**0,3**	**6,8**	**67**	**0,2**	**35,1**	***181,5***
Total	**36.978**	**100,0**	**-3,1**	**35.500**	**100,0**	**1,7**	***104,2***

M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge que representa cada grup de productes respecte al total d'exportacions i importaci

T2: Percentatge de variació entre 2023 i 2024p

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

El Quadre 3.7 i els Gràfics 3.6 i 3.7 ens permeten realitzar una anàlisi més detallada de les **vendes i les compres a l'exterior per productes**. Els tres grups que han suposat el major volum d'exportacions i expedicions han sigut: sector primari, material de transport i màquines i material elèctric. Les vendes del **sector primari** han aconseguit un valor de 9.095,7 milions d'euros, un 24,6 % del total exportat. Les vendes de **material de transport** s'han xifrat en 5.239,59 milions d'euros, el 14,2 % del total de vendes a l'exterior, seguits per **màquines i material elèctric**, amb 4.227,53 milions d'euros i un 11,4 % del total exportat. Entre els tres han concentrat més de la mitat de les exportacions i expedicions acumulades l'any 2024, la qual cosa posa de manifest que la Comunitat Valenciana continua altament especialitzada, si bé el seu pes relatiu ha disminuït en 1,3 punts, a causa de la caiguda registrada en maquinària i material elèctric (-6,6 %) i material de transport (-19,3 %), enfront de l'avanç del 5,4 % de les vendes del sector primari.

Quadre 3.7

COMERÇ EXTERIOR PER PRODUCTES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024p

	Exportacions			Importacions			T. Cob.
	M€	*T1*	*T2*	M€	*T1*	*T2*	%
Pdtes. animals i animals vius	764,24	*2,1*	*-7,5*	1.264,58	*3,6*	*4,8*	*60,4*
Pdtes. Vegetals	5.742,76	*15,5*	*5,3*	2.307,51	*6,5*	*1,8*	*248,9*
Oli, grasses, ceres	122,13	*0,3*	*-13,0*	251,21	*0,7*	*-36,7*	*48,6*
Pdtes. alimentaris, beguda, ta	2.588,70	*7,0*	*11,2*	1.889,99	*5,3*	*17,9*	*137,0*
Pdtes. minerals	1.977,57	*5,3*	*9,4*	3.762,94	*10,6*	*9,3*	*52,6*
Pdtes. de la indústria química	3.430,49	*9,3*	*-1,1*	2.679,63	*7,5*	*8,3*	*128,0*
Plàstic, cautxú	1.812,83	*4,9*	*3,5*	2.446,72	*6,9*	*4,8*	*74,1*
Pells, cuirs	305,28	*0,8*	*4,8*	454,88	*1,3*	*1,5*	*67,1*
Fusta, suro	302,89	*0,8*	*-2,0*	455,35	*1,3*	*3,2*	*66,5*
Paper	360,60	*1,0*	*10,3*	643,70	*1,8*	*8,0*	*56,0*
Tèxtil	1.022,97	*2,8*	*-4,1*	1.448,42	*4,1*	*1,3*	*70,6*
Calçat, altres	1.160,98	*3,1*	*-10,2*	1.228,03	*3,5*	*9,9*	*94,5*
Ceràmica, vidre, altres	3.874,68	*10,5*	*-2,9*	594,24	*1,7*	*5,0*	*652,0*
Perles, metalls preciosos	46,11	*0,1*	*-4,7*	44,06	*0,1*	*-7,2*	*104,6*
Metalls comuns	1.972,17	*5,3*	*-7,5*	2.650,17	*7,5*	*-5,4*	*74,4*
Màquines, material elèctric	4.227,53	*11,4*	*-6,4*	5.985,33	*16,9*	*-8,3*	*70,6*
Mat. de transport	5.239,59	*14,2*	*-19,3*	4.994,18	*14,1*	*-0,5*	*104,9*
Òptica, rellotgeria, inst. music	523,16	*1,4*	*26,0*	823,33	*2,3*	*10,2*	*63,5*
Armes, municions	3,81	*0,0*	*21,8*	0,88	*0,0*	*-61,5*	*433,1*
Mercaderies, mobles, joguets,	1.168,13	*3,2*	*-3,6*	1.503,07	*4,2*	*8,0*	*77,7*
Art, antiguitats i altres no incl.	331,72	*0,9*	*21,7*	71,62	*0,2*	*54,8*	*463,2*
Total	**36.978,32**	***100,0***	***-3,1***	**35.499,84**	***100,0***	***1,7***	***104,2***

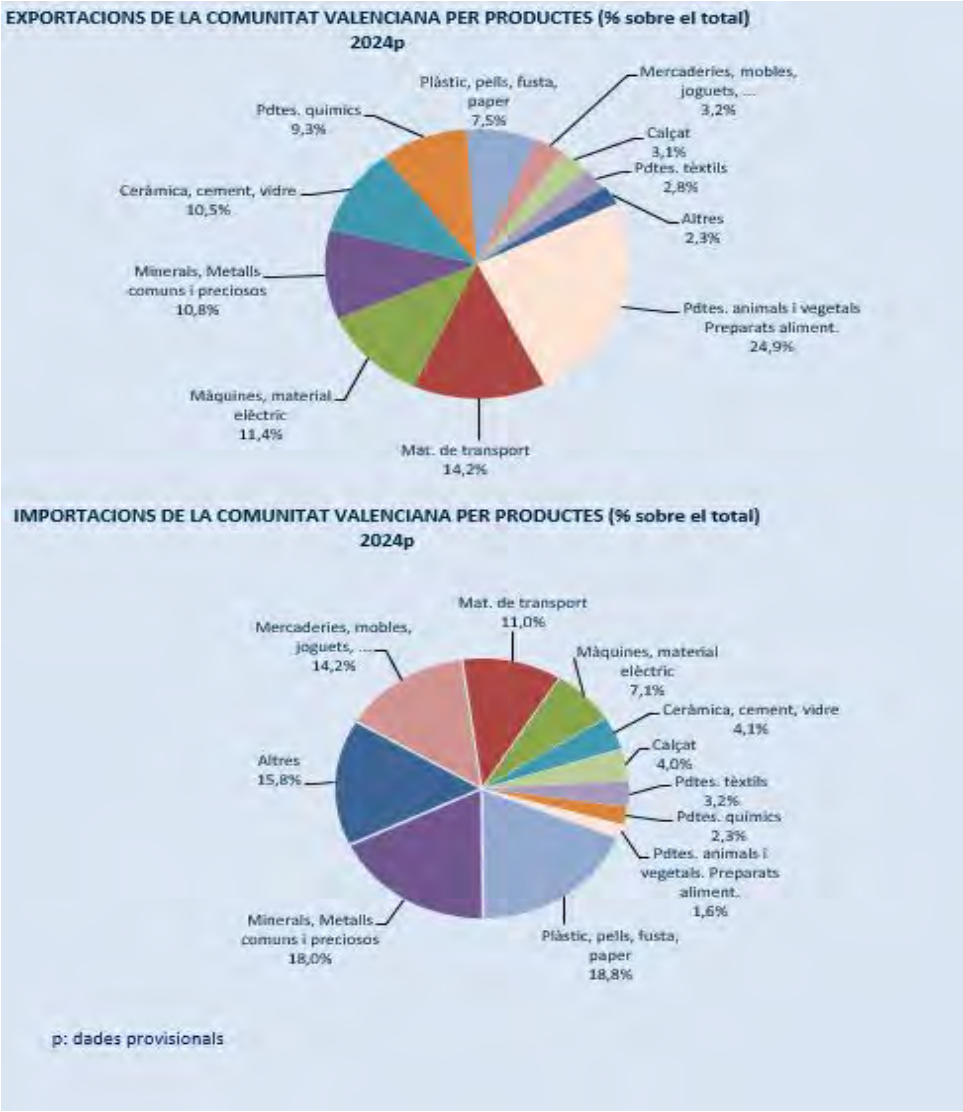
M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge sobre el total d'exportacions o importacions

T2: Percentatge de variació respecte al valor registrat en 2023

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Gràfics 3.6 i 3.7



En la **distribució sectorial de les importacions i introduccions** ha destacat el material elèctric, amb un valor de 5.985,33 milions d'euros i un 16,9 % de les compres totals. També han sobreeixit les compres de béns del sector primari, amb un valor de 5.462,08 milions d'euros, representant un 15,39 %. Finalment, el material de transport ha suposat el 14,07 % de les compres totals, amb un valor de 4.994,18 milions d'euros.

El comportament ha sigut dispar en estos principals productes importats: els béns de material de transport han caigut un 0,5 % i de maquinària i material elèctric un 8,3 %, mentres que el sector primari s'ha incrementat un 24,45 %.

3.1.3. Exportacions i expedicions i importacions i introduccions de béns per destinació geogràfica

Les **vendes a l'exterior amb origen en la Comunitat Valenciana** seguixen concentrades principalment als països de la **Unió Europea**, que comprenen el 57,3 % del total (56,5 % en 2023), destacant les vendes a França, amb 4.603,59 milions d'euros, la qual cosa suposa el 12,4 % de les exportacions i expedicions totals; a Alemanya (10,3 %), i Itàlia (8,8 %), com s'arreplega en el Quadre 3.8 i en els Gràfics 3.8 i 3.9.

Per part seua, les **introduccions a la Comunitat Valenciana de la Unió Europea** representen el 42,6 % del total de les nostres importacions i introduccions (43,9 % en 2023), amb un volum total de 15.112,22 milions d'euros i un descens del 1,4 %. Itàlia ha sigut el principal origen, amb un pes relatiu del 7,4 % i un volum de 2.620,11 milions d'euros, la qual cosa suposa una disminució en relació amb l'any anterior del 4,5 %. Li seguixen en importància, Alemanya, amb 2.584,24 milions d'euros (un 7,3 % del total importat) i una disminució del 3,6 %, i França, amb 2.532,99 milions d'euros (7,1 %) i una disminució del 6,4 %.

S'observa una **clara posició de superàvit** respecte a la majoria dels països del nostre entorn, sobretot amb Portugal, França i Bèlgica, amb els quals s'han aconseguit unes taxes de cobertura de 183,1 %, 181,7 % i 150,6 %, respectivament.

Quadre 3.8

EXPORTACIONS I IMPORTACIONS DE LA COM. VALENCIANA PER PAÏSOS, 2023-2024p

	Destí exportacions de la C.V.					Origen importacions de la C.V.					T.Cob 2024p
	2024p		2023		Var 24p/23	2024p		2023		Var 24p/23	
	M€	*T1*	M€	*T1*	*T2*	M€	*T1*	M€	*T1*	*T2*	%
Zona Euro	18.667,41	*50,5*	19.143,61	*50,2*	-2,5	12.655,29	35,6	12.670,36	36,3	-0,1	147,5
Unió Europea	21.197,33	*57,3*	21.544,16	*56,5*	-1,6	15.112,22	42,6	15.330,12	43,9	-1,4	140,3
Alemanya	3.822,50	*10,3*	4.205,50	*11,0*	-9,1	2.584,25	7,3	2.680,36	7,7	-3,6	147,9
Bèlgica	1.454,06	*3,9*	1.054,08	*2,8*	37,9	965,20	2,7	902,07	2,6	7,0	150,6
França	4.603,59	*12,4*	4.951,32	*13,0*	-7,0	2.532,99	7,1	2.706,46	7,8	-6,4	181,7
Itàlia	3.238,90	*8,8*	3.370,32	*8,8*	-3,9	2.620,11	7,4	2.744,28	7,9	-4,5	123,6
Països Baixos	1.213,19	*3,3*	1.286,45	*3,4*	-5,7	1.522,55	4,3	1.250,72	3,6	21,7	79,7
Portugal	2.292,07	*6,2*	2.344,04	*6,1*	-2,2	1.251,88	3,5	1.221,28	3,5	2,5	183,1
Resta UE	4.573,03	*12,4*	4.332,45	*11,4*	*5,6*	3.635,25	10,2	3.824,94	11,0	-5,0	125,8
Altres paisos:											
Argèlia	112,03	*0,3*	58,17	*0,2*	92,6	83,23	0,2	68,92	0,2	20,8	134,6
Xina	490,54	*1,3*	478,90	*1,3*	2,4	5.966,81	16,8	5.518,38	15,8	8,1	8,2
EUA	2.850,49	*7,7*	3.349,43	*8,8*	-14,9	1.801,43	5,1	1.785,63	5,1	0,9	158,2
Marroc	860,36	*2,3*	935,71	*2,5*	-8,1	430,43	1,2	410,92	1,2	4,7	199,9
Regne Unit	2.555,73	*6,9*	2.684,11	*7,0*	-4,8	692,29	2,0	744,75	2,1	-7,0	369,2
Rússia	128,94	*0,3*	104,05	*0,3*	23,9	17,80	0,1	26,79	0,1	-33,5	724,2
Turquia	886,98	*2,4*	862,70	*2,3*	2,8	1.716,19	4,8	1.612,47	4,6	6,4	51,7
Ucraïna	78,35	*0,2*	85,96	*0,2*	-8,9	368,31	1,0	356,23	1,0	3,4	21,3
Resta Món	7.817,57	*21,1*	8.044,39	*21,1*	-2,8	9.311,12	26,2	9.047,43	25,9	2,9	84,0
Total C.V.	**36.978,32**	***100***	**38.147,58**	***100***	**-3,1**	**35.499,84**	***100***	**34.901,64**	***100***	**1,7**	**104,2**

M€: milions d'euros p: dades provisionals

T1: Percentatge sobre el total d'exportacions o importacions

T2: Variació percentual entre 2023 i 2024*p*

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Els canvis significatius que la política aranzelària dels EUA està experimentant des de 2018, amb una tendència cap al proteccionisme, intensificada des de gener de 2025,

està pertorbant el comerç internacional. Esta situació explica la inclusió d'un apartat més detallat del **comerç exterior entre la Comunitat Valenciana i els Estats Units**. Esta anàlisi substituïx al que s'ha realitzat sobre les relacions comercials amb el Regne Unit des de l'entrada en vigor del Brexit.

Els **Estats Units** és el principal soci comercial de la Comunitat Valenciana fora de la Unió Europea, convertint-se, en 2024, en el quart destí de les exportacions de béns i el quint proveïdor.

Les **exportacions** s'han xifrat en 2.850,49 milions d'euros en 2024, un 14,9 % menys que l'any anterior, reduint el seu pes relatiu fins al 7,7 %, com s'aprecia en el Quadre 3.9. No obstant això, la Comunitat Valenciana és la segona regió espanyola, després d'Andalusia (7,8 %), amb major percentatge de vendes sobre el total exportat als Estats Units.

Les **principals partides exportades** han sigut aparells i material elèctric, amb el 20,9 % del total de vendes a este país i una caiguda interanual del 27,1 %; productes ceràmics (17,1 % del total), amb un augment del 5 %, i màquines i aparells mecànics (9,1 % del total), amb un increment del 1,2 %.

Per part seua, les **importacions** dels Estats Units han augmentat lleugerament en 2024, un 0,9 %, aconseguint un valor de 1.801, 43 milions d'euros, mantenint el seu pes relatiu en el 5,1 %. Les **tres primeres partides importades** han sigut fruites i fruits sense conservar, que ha suposat un 19,7 % de les vendes dels EUA , i un increment interanual del 5,5 %; vehicles automòbils (16,1 % del total), amb una caiguda del 43,7 %, i combustibles i olis minerals (14,6 % del total), que ha multiplicat per més de cinc el valor importat, com s'arreplega en el Quadre 3.10.

La taxa de cobertura s'ha situat en el 158,2 % en 2024, amb una caiguda pròxima als 30 punts respecte a l'any anterior.

Quant al **nombre d'empreses**, de les 21.803 empreses exportadores de la nostra Comunitat, 4.266 ho fan als Estats Units, és a dir, prop d'un 20 % de total.

Quadre 3.9

DEU PRIMERS PRODUCTES* EXPORTATS ALS EUA PER LA COM. VALENCIANA, 2023-2024p

En M€ (milions d'euros)

	2024p	2023	% Var. 24p/23	T1	T2
Aparells i material elèctrics	595,78	817,20	-27,1	**20,9**	**1,61**
Productes ceràmics	486,35	463,17	5,0	**17,1**	**1,32**
Màquines i aparells mecànics	260,75	257,58	1,2	**9,1**	**0,71**
Altres productes químics	238,31	235,19	1,3	**8,4**	**0,64**
Calçat; les seues parts	126,00	126,09	-0,1	**4,4**	**0,34**
Aparells òptics, mesura, mèdics	124,78	109,56	13,9	**4,4**	**0,34**
Conserves verdura o fruita; sucs	100,54	113,17	-11,2	**3,5**	**0,27**
Combustible, olis minerals	96,47	32,06	200,9	**3,4**	**0,26**
Mobles, cadires, llums	92,41	111,97	-17,5	**3,2**	**0,25**
Llegums, hortalisses, sense cons	73,47	67,55	8,8	**2,6**	**0,20**
Total 10 primers productes exportats als Estats Units	***2.194,86***	2.333,54	**-5,9**	**77,0**	**5,9**
Resta de partides	***655,63***	1.015,89	**-35,5**	**23,0**	**1,8**
Total exportat als Estats Units per la Comunitat Valenciana	***2.850,49***	3.349,43	**-14,9**	**100,0**	**7,7**
Total exportacions de la Comunitat Valenciana	***36.978,32***	***38.147,58***	**-3,1**	-	**100,0**

* Productes per partides de la Nomenclatura Combinada (NC) p=dades provisionals
T1: Percentatge sobre el total exportat als Estats Units per la Comunitat Valenciana en 2024
T2: Percentatge sobre el total exportat per la Comunitat Valenciana en 2024
Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia.

Quadre 3.10

DEU PRIMERS PRODUCTES* IMPORTATS D'EUA PER LA COM. VALENCIANA, 2023-2024p

En M€

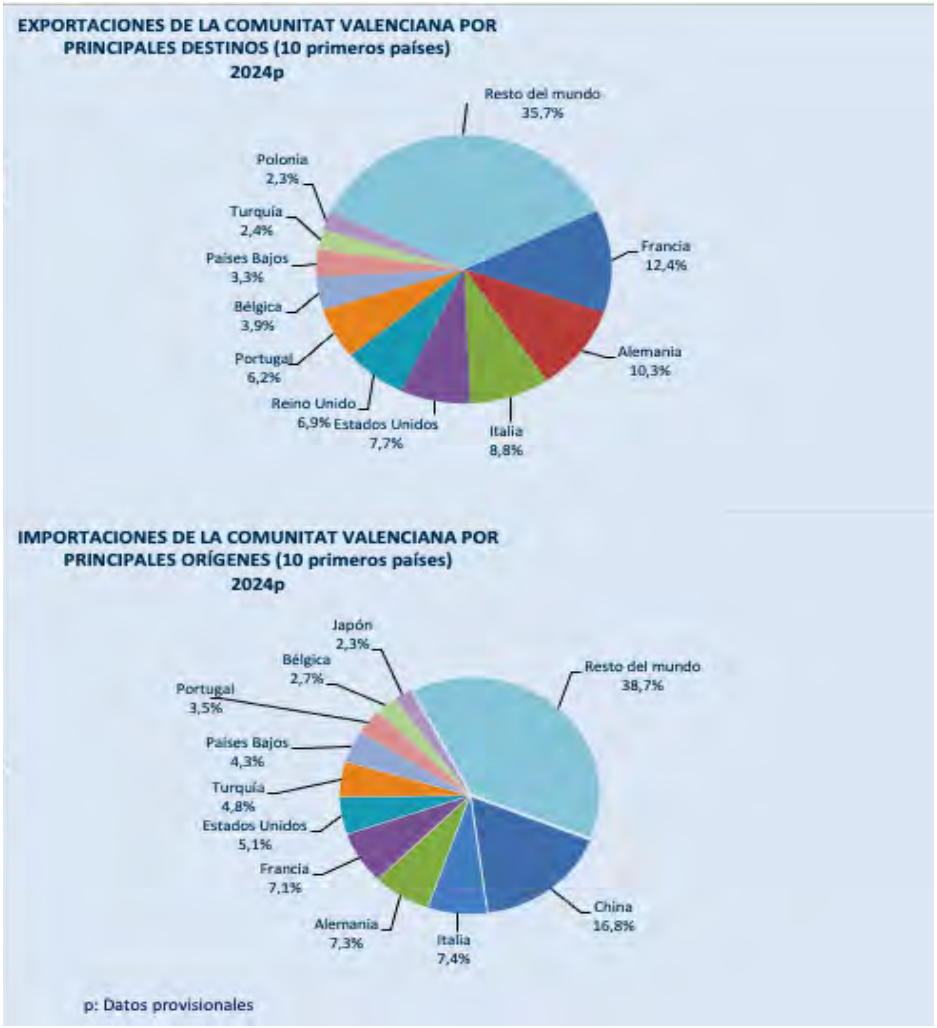
	2024p	2023	% Var. 24p/23	T1	T2
Fruites/fruits, sense conservar	355,62	337,00	5,5	**19,7**	**1,0**
Vehicles automòbils; tractor	290,19	515,14	-43,7	**16,1**	**0,8**
Combustible, olis minerals	262,28	40,95	540,5	**14,6**	**0,7**
Aparells i material elèctrics	198,64	140,08	41,8	**11,0**	**0,6**
Aparells òptics, mesura, mèdics	127,49	128,89	-1,1	**7,1**	**0,4**
Màquines i aparells mecànics	114,44	179,19	-36,1	**6,4**	**0,3**
Aeronaus; vehicles especials	81,80	47,71	71,5	**4,5**	**0,2**
Productes farmacèutics	56,82	69,80	-18,6	**3,2**	**0,2**
Mat. Plàstiques; les seues manufactures	38,58	41,99	-8,1	**2,1**	**0,1**
Altres productes químics	33,83	32,84	3,0	**1,9**	**0,1**
Total 10 primers productes importats als Estats Units	**1.559,69**	**1.533,59**	**1,7**	**86,6**	**4,4**
Resta de partides	**241,74**	**252,04**	**-4,1**	**13,4**	**0,7**
Total importat als Estats Units per la Comunitat Valenciana	**1.801,43**	**1.785,63**	**0,9**	**100,0**	**5,1**
Total importacions de la Comunitat Valenciana	***35.499,84***	***34.901,64***	**1,7**	-	**100,0**

* Productes per partides Taric p= dades provisionals
T1: Percentatge sobre el total importat als Estats Units per la Comunitat Valenciana en 2024
T2: Percentatge sobre el total importat per la Comunitat Valenciana en 2024
Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Elaboració pròpia.

Per part seua, les exportacions al **Regne Unit** s'han reduït un 4,8 % en 2024, xifrant-se en 2.555,73 milions d'euros, la qual cosa suposa el 6,9 % del total de les vendes a l'exterior de la nostra Comunitat. Les importacions han minorat un 7 %, amb un valor total de 692.289 milions d'euros, amb un pes relatiu del 2 % sobre el total de compres a l'exterior de la nostra Comunitat. El resultat ha sigut un augment de la taxa de cobertura fins al 369,2 %.

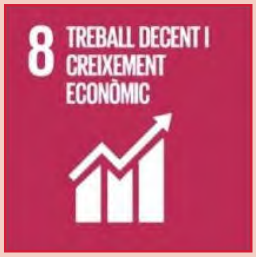
El valor de les importacions i introduccions de la **Xina**, que és el principal proveïdor de la Comunitat Valencina, s'ha elevat fins a 5.966,81 milions d'euros, representant el 16,8 % de les compres exteriors, i un augment interanual del 8,1 %. Quant a les exportacions, la Xina només suposa el 1,3 % d'estes, amb un import total de 490,54 milions d'euros. El resultat és una reduïda taxa de cobertura que s'ha situat en el 8,2 %.

Gràfics 3.8 i 3.9



La guerra a Ucraïna, iniciada al febrer de 2022, continua tenint un impacte sobre el comerç global, però amb un diferent nivell d'incidència en l'àmbit territorial. El sector exterior de la Comunitat Valenciana no té un pes relatiu important amb **Rússia i Ucraïna**, perquè les exportacions i expedicions conjuntes als dos països representen el 0,5 % del total de les vendes exteriors de la nostra Comunitat i les importacions i introduccions el 1,1 % sobre el total de les compres. En este context, cal assenyalar que **determinats sectors industrials i zones de la nostra Comunitat mostren un major nivell de dependència**, com és el cas de la ceràmica i la província de Castelló, que ocupen el primer lloc en les exportacions i expedicions valencianes tant a Rússia com a Ucraïna. En 2024, la venda de productes ceràmics a Ucraïna ha disminuït un 7,2 % i ha augmentat un 47,6 % a Rússia.

Per part seua, el nombre d'empreses exportadores a Rússia ha augmentat en 2024, passant de 215 a 248, i ha disminuït en el cas d'Ucraïna fins a 444, dos menys que l'any precedent. És evident que els problemes derivats de la invasió russa d'Ucraïna estan obstaculitzant l'accés d'empreses i de determinats productes al mercat ucraïnés.



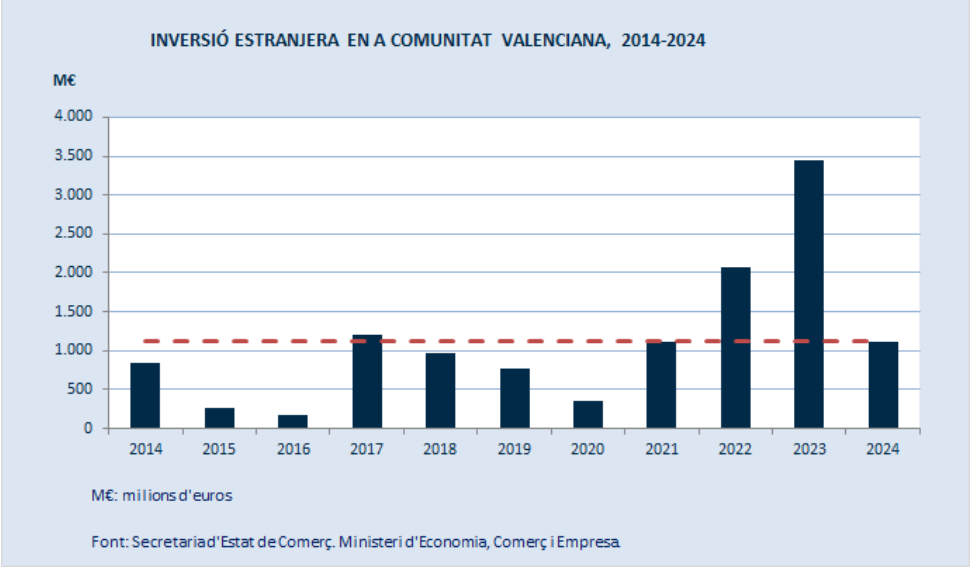
És preocupant la negativa evolució de les exportacions en els últims anys, així com per deterioració de la balança comercial de béns i la conseqüent reducció de la taxa de cobertura. Esta trajectòria en part està relacionada amb el menor dinamisme del comerç mundial, l'erràtica política comercial de la nova administració estatunidenca, així com les seues conseqüències a nivell global, que només afigen graus d'incertesa a les empreses importadores i exportadores.

Per això, el Comité valora positivament el nivell de resiliència que estan mostrant les empreses exportadores de la Comunitat, i insta les Administracions públiques a enfortir i intensificar la diplomàcia comercial i a avançar en la configuració d'un entorn normatiu, fiscal i financer, que ajude a les empreses exportadores en les seues estratègies de consolidació, desplegament i diversificació en els mercats exteriors.

3.2. INVERSIÓ ESTRANGERA EN LA COMUNITAT VALENCIANA

La **inversió estrangera directa ha superat els 1.100 milions d'euros en la nostra Comunitat en 2024,** similar valor a la mitjana de l'última dècada, però amb una disminució de 2.337,83 milions d'euros respecte a l'any anterior, com queda reflectit en el Gràfic 3.10.

Gràfic 3.10



El Quadre 3.11 arreplega la inversió bruta estrangera pels **principals sectors de destí**, segons la informació facilitada per la Secretaria d'Estat de Comerç, del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Es pot observar que el sector de la **indústria de l'alimentació** ha sigut el que ha aconseguit la major inversió amb 196,77 milions d'euros i un 17,8 % del total. Li seguixen en importància **programació, consultoria i altres activitats relacionades** amb una xifra de 166,45 milions d'euros i un 15,1 % del total, i **fabricació de material i equip electrònic** amb el 13,6 % i un import de 150 milions d'euros. Estos tres sectors suposen el 46,4 % del total de la inversió estrangera registrada en la nostra Comunitat en 2024, observant-se una major diversificació respecte a l'any precedent.

Quadre 3.11

INVERSIÓ BRUTA ESTRANJERA PER PRINCIPALS SECTORS EN LA C.VALENCIANA, 2024

	Fluix d'inversió bruta (M€)	% s/Total
Indústria de l'alimentació	196,77	17,80
Programació,consultoria,altres activitats relac.	166,45	15,06
Fabricació de material i equip elèctric	150,00	13,57
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire	107,59	9,73
Activitats sanitàries	94,48	8,55
Activitats de lloguer	61,10	5,53
Servicis tècnics d'arquitectura i enginyeria	55,95	5,06
Emmagatzematge i activitats annexes al transport	54,19	4,90
Comer.major i interme.comerç,excep.vehicles motor	50,56	4,57
Construcció d'edificis	27,97	2,53
Resta sectors	140,39	12,70
Total	**1.105,45**	**100,00**

M€: milions d'euros
Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Per països inversors, destaca en primer lloc **Estats Units** amb una xifra de 541,14 milions d'euros, **aglutinant el 49 % del total de la inversió en la nostra Comunitat, destinada en un 36,4 % a la indústria de l'alimentació** i un 27,7 % a programació, consultoria i altres activitats relacionades. A continuació, s'ha situat la inversió realitzada per **Alemanya**, amb un total de 267,75 milions d'euros, el 56 % dirigida al sector de fabricació de material i equip electrònic. **Itàlia** ocupa el tercer lloc amb una inversió de 67,46 milions d'euros, de la qual el 80,2 % s'ha destinat a l'emmagatzematge i activitats annexes al transport. La inversió bruta estrangera conjunta d'estos tres països ha suposat el 79,3 % del total en 2024, com es desprén de la informació arreplegada en els Quadres 3.12 i 3.13.

Quadre 3.12

INVERSIÓ BRUTA ESTRANJERA PER PRINCIPALS PAÏSOS DE LA C. VALENCIANA*, 2024

	Fluix d'inversió bruta (M€)	% s/ Total
Estats Units	541,14	48,95
Alemanya	267,75	24,22
Itàlia	67,46	6,10
Regne Unit	64,07	5,80
Suïssa	43,49	3,93
Suècia	20,74	1,88
Bèlgica	14,20	1,28
Noruega	11,88	1,07
França	11,33	1,02
Irlanda	7,85	0,71
Resta països	55,55	5,03
Total	**1.105,45**	**100,00**

M€: milions d'euros

*Entenent el país d'origen com el país últim.

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Quadre 3.13

INVERSIÓ BRUTA ESTRANJERA PER PRINCIPALS SECTORS I PAÏSOS COMUNITAT VALENCIANA, 2024

M€ (milions d'euros)

	Total	Estats Units	Alemanya	Itàlia	Regne Unit	Suïssa	Resta països
Indústria de l'alimentació	196,77	196,73	0,00	0,03	0,00	0,00	0,01
Programació,consultoria,altres activitats relac.	166,45	149,96	0,05	0,34	14,67	1,20	0,24
Fabricació de material i equip elèctric	150,00	0,00	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire	107,59	0,00	75,40	0,00	0,00	32,06	0,12
Activitats sanitàries	94,48	93,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50
Activitats de lloguer	61,10	60,08	0,00	0,05	0,94	0,00	0,03
Servicis tècnics d'arquitectura i enginyeria	55,95	0,00	0,01	0,00	45,66	0,00	10,28
Emmagatzematge i activitats annexes al transport	54,19	0,00	0,00	54,13	0,00	0,00	0,05
Comer.major i interme.comerç,excep.vehicles motor	50,56	0,00	40,02	0,12	0,48	0,00	9,94
Construcció d'edificis	27,97	18,84	0,10	0,00	0,01	0,71	8,33
Resta sectors	140,39	21,55	2,17	12,79	2,31	9,52	92,05
Total	**1.105,45**	**541,14**	**267,75**	**67,46**	**64,07**	**43,49**	**121,55**

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

D'altra banda, el Quadre 3.14 mostra la inversió estrangera per **comunitats autònomes** en 2023 i 2024. Les tres autonomies que tenen un major pes relatiu, engloben el 83,5 % de la inversió estrangera a Espanya en 2024, són: Madrid, amb una inversió de 24.704,75 milions d'euros i un 67,1 % del total; Catalunya, amb 4.922,87 milions d'euros i un 13,4 % del total, i **Comunitat Valenciana, amb 1.105,45 milions d'euros i un 3 %**. El comportament de la inversió estrangera ha donat com a resultat un augment en el conjunt d'**Espanya** de 5.853,28 milions d'euros, amb un increment del 18,9 %, respecte a la registrada en 2023.

Quadre 3.14

INVERSIÓ ESTRANJERA PER COMUNITATS AUTÒNOMES. 2023- 2024

	2024		2023		Dif. 2024- 2023	
	M€	*T1*	M€	*T1*	Absoluta	%
Andalusia	837,06	*2,3*	595,42	*1,9*	241,64	40,6
Aragó	911,99	*2,5*	263,29	*0,9*	648,70	246,4
d'Astúries, Principat	618,19	*1,7*	528,46	*1,7*	89,73	17,0
Balears, Illes	708,61	*1,9*	485,68	*1,6*	222,93	45,9
Canàries	135,52	*0,4*	261,00	*0,8*	-125,47	-48,1
Cantàbria	1,29	*0,0*	2,08	*0,0*	-0,79	-37,9
Castella-la Manxa	249,74	*0,7*	294,47	*1,0*	-44,73	-15,2
Castella i Lleó	208,51	*0,6*	84,48	*0,3*	124,03	146,8
Catalunya	4.922,87	*13,4*	4.992,13	*16,1*	-69,26	-1,4
Comunitat Valenciana	**1.105,45**	***3,0***	**3.443,28**	***11,1***	**-2.337,83**	**-67,9**
Extremadura	3,27	*0,0*	107,03	*0,3*	-103,76	-96,9
Galícia	546,90	*1,5*	423,59	*1,4*	123,31	29,1
Madrid, Comunitat de	24.704,75	*67,1*	17.199,34	*55,6*	7.505,41	43,6
Múrcia, Regió de	354,35	*1,0*	475,77	*1,5*	-121,42	-25,5
Navarra, Comunitat Foral de	419,55	*1,1*	6,50	*0,0*	413,05	6.353,2
País Basc	1.068,79	*2,9*	1.561,44	*5,0*	-492,66	-31,6
Rioja, La	16,25	*0,0*	0,90	*0,0*	15,35	1.712,7
Ceuta i Melilla	0,25	*0,0*	2,85	*0,0*	-2,60	-91,2
Sense determinar	0,00	*0,0*	232,35	*0,8*	-232,35	-100,0
Total	**36.813,34**	***100***	**30.960,06**	***100***	**5.853,28**	**18,9**

M€: Millons d'euros percentatge sobre el total d'Espanya

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

El percentatge de **noves inversions** ha aconseguit un 65,7 % del total invertit en la Comunitat Valenciana. En este apartat s'inclouen tant operacions brownfield (48,1 %) com greenfield (17,6 %)[4].

El volum dirigit a noves inversions ha sigut notablement superior al corresponent a adquisicions i al d'altres ampliacions, situat en un 22,9 % i en un 11,4 %, respectivament.

Per part seua, la **inversió de la Comunitat Valencian**a a l'estranger s'ha xifrat en 2.730,46 milions d'euros, multiplicant-se per cinc respecte a l'any anterior, amb un augment en termes absoluts de 2.272,13 milions d'euros, com es desprén del Gràfic 3.11.

Per països, a **Mèxic** s'han invertit 2.010,23 milions d'euros, el 73,6 % del total, destinats pràcticament íntegrament a servicis financers. El segon país en importància ha sigut el **Regne Unit**, amb una inversió de 309,92 milions d'euros, és a dir, el 11,4 % de la inversió, dels quals el 97,4 % s'ha dirigit també a servicis financers. Entre els dos països han aglutinat el 85 % de la inversió a l'estranger, com es desprén del Quadre 3.15.

4. Els projectes ***brownfield*** són aquells que es desenrotllen en instal·lacions existents, en contrast amb els projectes ***greenfield***, que s'executen en àrees sense cap mena d'instal·lació.

Gràfic 3.11



Font: Secretariad'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.

Quadre 3.15

INVERSIÓ DE LA COM. VALENCIANA EN ELS PRINCIPALS PAÏSOS ESTRANJERS 2020-2024

M€ (milions d'euros)

	2020	2021	2022	2023	2024	T1	T2
Mèxic	45,82	0,00	1,95	62,24	2.010,23	73,6	3.129,7
Regne Unit	29,36	0,24	2,57	0,00	309,92	11,4	-
Portugal	264,97	436,59	1,20	132,05	235,07	8,6	78,0
Itàlia	3,01	4,52	13,05	0,40	77,17	2,8	19.192,6
Índia	1,58	0,00	0,00	0,11	39,00	1,4	35.702,8
Malàsia	0,71	0,00	0,25	0,65	15,98	0,6	2.352,7
Brasil	1,30	0,98	6,28	168,40	14,37	0,5	-91,5
Luxemburg	31,00	119,94	8,24	28,29	12,05	0,4	-57,4
Turquia	6,12	5,00	0,00	5,07	4,50	0,2	-11,3
Xina	2,45	8,04	3,50	3,35	2,50	0,1	-25,4
Resta països	114,70	149,58	41,28	57,76	9,69	0,4	-83,2
Total	**501,02**	**724,89**	**78,31**	**458,33**	**2.730,46**	**100,0**	**495,7**

T1: Percentatge sobre el total d'inversió bruta directa en 2024

T2: Taxa de variació interanual 2024-2023

Font: Secretaria d'Estat de Comerç. Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Elaboració pròpia.



Després de tres anys consecutius de pujades, en 2024 el volum d'inversions directes estrangeres en la Comunitat ha descendit, situant-se, no obstant això, en uns nivells mitjans similars als dels últims deu anys. El Comité advertix d'un elevat grau de concentració de les inversions estrangeres per branques productives i països d'origen, així com la tendència descendent del pes relatiu en la distribució per volum dins del rànquing regional del conjunt d'Espanya.

Per tot això, el CES CV insta les institucions públiques i a les entitats privades a adoptar les mesures necessàries que donen un impuls a l'atracció de la inversió estrangera al nostre territori. Al respecte, el Comité insistix que la internacionalització, la innovació, la digitalització, la formació especialitzada, la incorporació de tecnologies avançades, així com el compromís amb les pràctiques sostenibles i responsables i l'agilitat i simplificació actuen com a palanques en l'atracció de les inversions estrangeres.

4. SECTOR PÚBLIC

El quart capítol d'esta Memòria presenta dades i anàlisis dels pressupostos de la Generalitat, el dèficit públic, l'endeutament i el finançament de la Comunitat Valenciana, inclosa la procedent dels fons europeus Next Generation EU (NGEU). En l'últim epígraf s'arreplega un resum de mesures i ajudes aprovades per la Generalitat Valenciana, l'Administració General de l'Estat, i la Unió Europea per a ajudar a pal·liar els danys causats per la devastadora DANA del 29 d'octubre de 2024. A mode de resum a continuació se citen les dades més significatives:

→ En 2024, la Comunitat Valenciana ha tornat a presentar un **resultat pressupostari no financer negatiu** (-2.376 M€) i ha hagut de tornar a fer ús del fons de finançament de les comunitats autònomes, un mecanisme extraordinari dissenyat per a aportar liquiditat a baix cost.

→ El **dèficit**, a tancament de 2024, és de 2.495 M€ i del 1,68 % del PIB, el més alt de totes les comunitats autònomes, tant en xifres absolutes com en percentatge sobre el PIB.

→ El **deute viu** ha augmentat 2.336 M€ en un any, aconseguint, a la fi de 2024, la xifra de 60.332 M€ (xifra només superada per Catalunya), la qual cosa suposa 11.143 euros per habitant, la ràtio més elevada de totes les comunitats autònomes. A més, la Comunitat Valenciana és l'autonomia amb major deute en percentatge sobre el PIB, amb un 40,7 %.

→ L'última liquidació definitiva del sistema de finançament autonòmic situa a la Comunitat Valenciana un 8 % per davall de la mitjana en **finançament efectiu per habitant** i és la segona autonomia que menys finançament ha rebut per habitant.

→ El 78,6 % del deute viu acumulat de la Comunitat està relacionada amb l'**infrafinançament**, segons l'últim Informe, de 31 de gener de 2024, de la Comissió d'Experts nomenats per les Corts Valencianes.

→ Els fons del **Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)** assignats a la Comunitat Valenciana, fins a finals de 2024, ascendixen a més de 5.310 M€.

→ A 31 de desembre de 2024, la Generalitat Valenciana havia mobilitzat recursos per a pal·liar els efectes devastadors de la **DANA** per més de 1.324 M€, dels quals 853,8 M€ corresponen a ajudes directes. A tancament d'exercici, s'havien reconegut obligacions pel 24,5 % d'eixe import compromés d'ajudes directes i pagaments per 199 M€ a famílies, persones físiques, empreses, ajuntaments i altres entitats.

4.1. ELS PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

4.1.1. El pressupost de l'Administració de la Generalitat

El pressupost inicial de l'Administració de la Generalitat per a l'any 2024 ha sigut de 29.732,2 M€, xifra que suposa un augment del 4,5 % respecte a l'any anterior. En els epígrafs següents es desglossa l'estructura funcional i orgànica del pressupost de despeses i la seua execució, així com la informació corresponent al pressupost d'ingressos.

Pressupost de despeses

Pel que respecta a l'estructura funcional del pressupost, que pot consultar-se íntegrament en el Quadre 4.1, la partida amb la despesa més elevada, igual que en exercicis anteriors, correspon a la **Producció de béns públics de caràcter social**, amb 15.938,89 M€, que suposa el 53,6 % del total del pressupost i 1,3 punts percentuals menys que l'any anterior. Dins d'este grup funcional, la despesa en programes de sanitat i educació representa el 94 % del seu total sent, en termes absoluts, 15.051 M€. D'estos, 8.484 M€ corresponen a sanitat i 6.567 M€ a educació.

El segon grup funcional amb major despesa és el **Deute públic**, amb 7.948,28 M€ i que representa un 26,7 % del pressupost, sent un 23,2 % en el pressupost de l'any anterior. Quasi un 90 % de la despesa pressupostària del servici del deute correspon a operacions financeres i la resta, bàsicament, a interessos.

Quant a la variació interanual, el pressupost de la Generalitat per a l'any 2024 ha augmentat un 4,5 % de manera global (1,7 % l'any anterior).

Quadre 4.1

ESTRUCTURA FUNCIONAL. PRESSUPOST INICIAL GENERALITAT 2023-2024

	2023		2024		Variació 23/22		Variació 24/23	
	m	%	m	%	m	%	m	%
Deute Públic	6.607.479,25	23,2	7.948.279,70	26,7	-798.737,48	-10,8	1.340.800,45	20,3
Servicis de Caràcter General	1.153.638,71	4,1	1.127.974,89	3,8	146.875,61	13,8	-25.663,82	-2,2
Defensa, Proteción Civil i Seguretat Ciutadana	185.274,66	0,7	176.043,28	0,6	16.914,83	10,1	-9.231,38	-5,0
Seguretat, Protecció i Promoció Social	2.630.112,69	9,2	2.580.266,33	8,7	131.630,61	5,3	-49.846,36	-1,9
Producció de Béns Públics de Caràcter Social	15.623.918,63	54,9	15.938.889,44	53,6	769.536,17	5,2	314.970,81	2,0
Producció de Béns Públics de Caràcter Econòmic	1.033.391,44	3,6	793.297,19	2,7	89.912,76	10,4	-240.094,25	-23,2
Regulació Econòmica de Caràcter General	460.969,64	1,6	520.974,13	1,8	-4.208,30	-0,8	60.004,49	13,0
Regulació Econòmica de Sectors Productius	743.475,28	2,6	646.470,39	2,2	118.864,76	19,3	-97.004,89	-13,0
TOTAL	**28.438.260,30**	**100,0**	**29.732.195,35**	**100,0**	**470.788,96**	**1,7**	**1.293.935,05**	**4,5**

m: milers d'euros
Font: Pressupostos de la Generalitat. Elaboració pròpia.

Quadre 4.2

DISTRIBUCIÓ ORGÀNICA DE LA DESPESA. PRESSUPOST INICIAL GENERALITAT 2023-2024

En milers d'euros (m) i percentatges (%)

SECCIONS PRESSUPUOTÀRIES	Pressupost 2023	% s/Total	Pressupost 2024	% s/Total	Variació 24/23 m	Variació 24/23 %
01-Les Corts Valencianes	39.285,66	0,1	39.254,84	0,1	-30,82	-0,1
02-Sindicatura de Comptes	9.983,66	0,0	10.315,63	0,0	331,97	3,3
03-Consell Valencià de Cultura	1.617,53	0,0	1.617,63	0,0	0,10	0,0
04-Consell Jurídic Consultiu	3.122,33	0,0	3.338,25	0,0	215,92	6,9
05-Presidència de la Generalitat	183.401,16	0,6	183.992,81	0,6	591,65	0,3
06-Hisenda, Economia i Adm. Pública	551.042,15	1,9	469.751,37	1,6	-81.290,78	-14,8
07-Justícia i Interior	739.408,30	2,6	760.778,12	2,6	21.369,82	2,9
08-Medi Ambiente, Aigua, Infraestructures i Territori	959.032,55	3,4	633.552,38	2,1	-325.480,17	-33,9
09-Educació, Universitats i Ocupació	6.787.682,93	23,9	6.871.252,86	23,1	83.569,93	1,2
10-Sanitat	8.258.826,08	29,0	8.504.180,13	28,6	245.354,05	3,0
11-Innovació, Indústria, Comerç i Turisme	628.484,18	2,2	530.219,52	1,8	-98.264,66	-15,6
12-Agricultura, Ramaderiaa i Pesca	342.736,44	1,2	344.544,78	1,2	1.808,34	0,5
16-Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda	2.786.233,76	9,8	2.811.386,23	9,5	25.152,47	0,9
17-Acadèmia Valenciana de la Llengua	3.670,59	0,0	3.895,91	0,0	225,32	6,1
18-Vicepresidència Primera i Conselleria de Cultura i Esport	232.665,51	0,8	220.828,17	0,7	-11.837,34	-5,1
19-Servici del Deute	6.607.479,25	23,2	7.948.279,70	26,7	1.340.800,45	20,3
20-Despeses diverses	297.932,59	1,0	389.232,38	1,3	91.299,79	30,6
24-Comité Econòmic i Social	1.418,68	0,0	1.537,69	0,0	119,01	8,4
25-Síndic de Greuges	4.236,95	0,0	4.236,95	0,0	0,00	0,0
TOTAL	**28.438.260,30**	**100,0**	**29.732.195,35**	**100,0**	**1.293.935,05**	**4,5**

Font: Pressupostos de la Generalitat 2023 i 2024. Elaboració pròpia.

Per a l'any 2024, com ja és habitual, la **Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública** figura com l'òrgan amb major despesa pressupostària amb 8.504,18 M€, la qual cosa representa el 28,6 % del total del pressupost (29 % l'any anterior). En segon lloc, s'ha situat el **Servici del Deute** amb 7.948,28 M€, que suposa el 26,7 % del total del pressupost (23,2 % l'any anterior). Entre estes dos seccions sumaven més de la mitat, el 55,3 %, del total del pressupost. Destaca el fet que enguany la despesa pressupostària en el Servici del Deute supera al gasto previst per a Educació, Universitats i Ocupació.

En valor absolut, la secció amb **major variació pressupostària** en 2024 respecte a l'any anterior és el Servici del Deute amb 1.341 M€ més, seguida de Sanitat amb 245 M€ més. En termes interanuals, la secció amb major variació és Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, amb una disminució interanual del 33,9 % i 325,5 M€ menys. El detall per a la resta de les seccions pot consultar-se en el Quadre 4.2.

La **despesa social** del pressupost, és a dir, el destinat a polítiques socials com a sanitat, educació i universitats, benestar social, vivenda i ocupació i formació, ascendia a 18.502,79 M€, la qual cosa representa el 80,51 % sobre el total d'operacions no financeres

consolidat i computable a este efecte (84,04 % si no es té en compte les despeses financeres del capítol III). Les dades apareixen recollides en el Quadre 4.3 i en el Gràfic 4.1.

Quadre 4.3

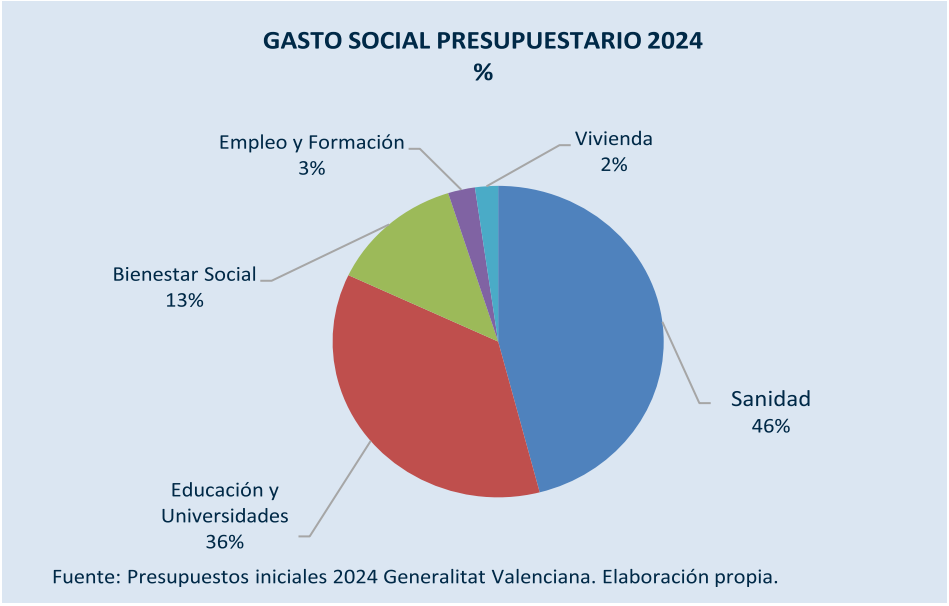
DESPESA SOCIAL DEL PRESSUPOST 2024

En milions d'euros

	Crèdits inicials
Sanitat	8.504,18
Educació i Universitats	6.669,91
Benestar Social	2.425,57
Ocupació i Formació	487,54
Vivenda	415,59
TOTAL	**18.502,79**
TOTAL DESPESES NO FINANCERES	22.980,63
PESO RELATIU DESPESA SOCIAL (%)	***80,51***
TOTAL DESPESES NO FINANCERES SENSE CAP. III	22.015,98
PESO RELATIU DESPESA SOCIAL (%) SENSE CAP. III	***84,04***

Font: Pressupostos inicials 2024 Generalitat Valenciana.

Gràfico 4.1



Fuente: Presupuestos iniciales 2024 Generalitat Valenciana. Elaboración propia.

Quadre 4.4

RESUM GENERAL DESPESES PER CAPÍTOLS
Pressupostos inicials de la Generalitat, 2023-2024

	2023		2024		Variació 24/23	
	m	%	m	%	m	%
CAP. I Despeses personal	8.240.463,73	29,0	8.817.446,23	29,7	576.982,50	7,0
CAP. II Despeses de béns i despeses de fun	3.792.232,25	13,3	3.797.085,64	12,8	4.853,39	0,1
CAP. III Despeses financeres	464.781,04	1,6	963.548,74	3,2	498.767,70	107,3
CAP. Transferències corrents	6.462.955,09	22,7	6.536.666,32	22,0	73.711,23	1,1
CAP. V Fons de Contingència	9.000,00	0,0	9.000,00	0,0	0,00	0,0
OPERACIONS CORRENTS	**18.969.432,11**	**66,7**	**20.123.746,93**	**67,7**	**1.154.314,82**	**6,1**
CAP. VI Inversions reals	1.492.646,00	5,2	1.221.343,88	4,1	-271.302,12	-18,2
CAP. VII Transferències de capital	1.702.898,36	6,0	1.319.567,37	4,4	-383.330,99	-22,5
OPERACIONS DE CAPITAL	**3.195.544,36**	**11,2**	**2.540.911,25**	**8,5**	**-654.633,11**	**-20,5**
OPERACIONS NO FINANCERES	**22.164.976,47**	**77,9**	**22.664.658,18**	**76,2**	**499.681,71**	**2,3**
CAP. VIII Actius financers	117.084,90	0,4	66.183,74	0,2	-50.901,16	-43,5
CAP. IX Passius financers	6.156.198,93	21,6	7.001.353,43	23,5	845.154,50	13,7
OPERACIONS FINANCERES	**6.273.283,83**	**22,1**	**7.067.537,17**	**23,8**	**794.253,34**	**12,7**
TOTAL GENERAL	**28.438.260,30**	**100,0**	**29.732.195,35**	**100,0**	**1.293.935,05**	**4,5**

m: milers d'euros
Font: Pressupostos de la Generalitat 2023 i 2024. Elaboració pròpia.

El Quadre 4.4 arreplega la distribució de la despesa per capítols. Les **operacions no financeres** sumen el 76,2 % del pressupost i han augmentat un 2,3 % respecte a l'any anterior. Les **operacions financeres** representen el 23,8 % del total del pressupost i han augmentat un 12,7 % interanual. El capítol amb major despesa és el de **personal** amb 8.817,45 M€, la qual cosa representa el 29,7 % del total del pressupost.

Execució del pressupost de despeses

El Quadre 4.5 presenta l'estat d'execució provisional del pressupost de despeses de l'Administració General de la Generalitat, a 31 de desembre de 2024, **per capítols**. En conjunt, les modificacions al pressupost total inicial han ascendit a 5.858,5 M€, la qual cosa suposa un augment de quasi el 20 % respecte a les despeses inicialment previstes.

El grau d'execució dels **pagaments** sobre el pressupost definitiu ha sigut del 82,75 % (85,19 % pel que fa a operacions corrents). A fi d'exercici es trobava arracada de pagament un total de 6.140,9 M€ sobre el pressupost definitiu, dels quals el 55 % (3.405,7 M€) corresponien a operacions corrents. L'execució del pressupost **per funcions**, amb dades provisionals, es presenta en el Quadre 4.6.

Quadre 4.5

EXECUCIÓ PRESSUPOST DE DESPESES A 31 DE DESEMBRE 2024 PER CAPÍTOLS

En milers d'euros i percentatges

	Inicial	Modificac.	Definitiu	Fase AD	Fase OK	Pagaments exercici corrent	% Pagaments s/ Definitiu	Total pendiente de pago
CAP. I Despeses de personal	8.817.446,23	-32.287,30	8.785.158,93	8.594.242,79	8.567.440,27	8.555.748,10	*97,39%*	
CAP. II Despeses de funcionament	3.797.085,64	1.861.105,97	5.658.191,61	4.956.041,61	4.761.537,35	3.997.843,19	*70,66%*	
CAP. III Despeses financeres	963.548,74	-55.698,99	907.849,75	896.776,17	896.696,53	895.873,58	*98,68%*	
CAP. Transferències corrents	6.536.666,32	1.105.112,11	7.641.778,43	7.457.808,55	7.382.358,70	6.137.889,38	*80,32%*	
CAP. V Fons de Contingència	9.000,00	-8.950,00	50,00	0,00	0,00	0,00	*0,00%*	
OPERACIONS CORRENTS	**20.123.746,93**	**2.869.281,78**	**22.993.028,71**	**21.904.869,11**	**21.608.032,85**	**19.587.354,26**	***85,19%***	**2.020.678,59**
CAP. VI Inversions reals	1.221.343,88	402.653,19	1.623.997,07	1.111.685,59	848.661,30	712.232,63	*43,86%*	
CAP. VII Transferències de capital	1.319.567,37	836.772,49	2.156.339,86	1.624.521,08	1.051.953,35	379.990,56	*17,62%*	671.962,78
OPERACIONS DE CAPITAL	**2.540.911,25**	**1.239.425,68**	**3.780.336,93**	**2.736.206,67**	**1.900.614,65**	**1.092.223,19**	***28,89%***	**808.391,46**
OPERACIONS NO FINANCERES	**22.664.658,18**	**4.108.707,46**	**26.773.365,64**	**24.641.075,78**	**23.508.647,50**	**20.679.577,45**	***77,24%***	**2.829.070,05**
CAP. VIII Actius financers	66.183,74	34.342,51	100.526,25	83.466,60	83.466,60	53.628,78	*53,35%*	29.837,82
CAP. IX Passius financers	7.001.353,43	1.715.440,92	8.716.794,35	8.716.593,16	8.716.593,16	8.716.593,16	*100,00%*	0,00
OPERACIONS FINANCERES	**7.067.537,17**	**1.749.783,43**	**8.817.320,60**	**8.800.059,76**	**8.800.059,76**	**8.770.221,94**	***99,47%***	**29.837,82**
TOTAL GENERAL	**29.732.195,35**	**5.858.490,89**	**35.590.686,24**	**33.441.135,54**	**32.308.707,25**	**29.449.799,38**	***82,75%***	**2.858.907,87**

A: Autorització de la despesa D: Disposició de la despesa O: Ordenació de la despesa K: Pagaments ordenats

Font: Gva Oberta. Elaboració pròpia.

Quadre 4.6

EXECUCIÓ PRESSUPOST DE DESPESES A 31 DE DESEMBRE 2024 PER FUNCIONS

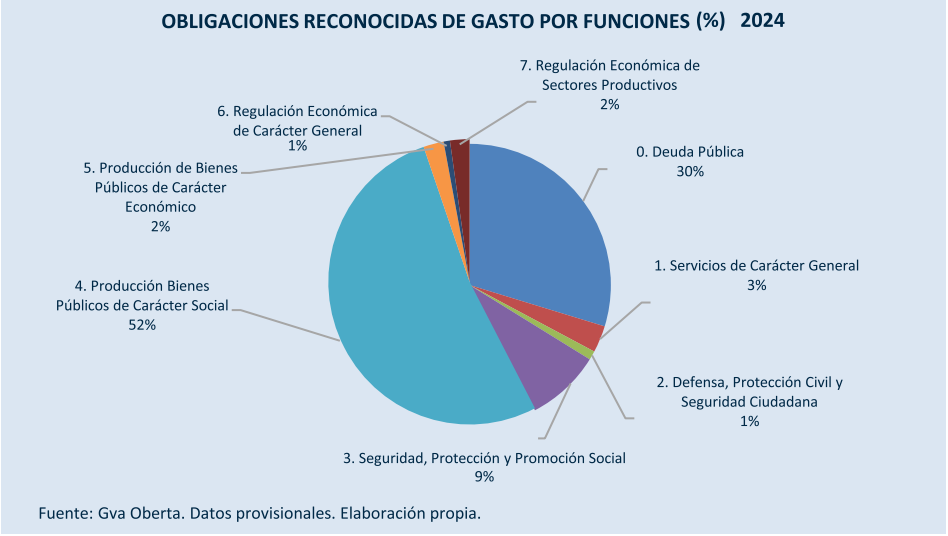
En milers d'euros i percentatges

Classificació i descripció	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Compro-més	Reconegut	Pagat
0. Deute Públic	7.948.279,70	9.613.154,28	9.603.385,51	9.603.348,93	9.603.334,08
1. Servicis de Caràcter General	1.127.974,89	1.186.472,45	1.076.001,05	993.758,04	815.342,84
2. Defensa, Protecció Civil i Seguretat Ciutadana	176.043,28	330.106,34	329.956,16	329.400,38	246.927,46
3. Seguretat, Protecció i Promoció Social	2.580.266,33	3.058.845,01	2.914.968,18	2.755.127,30	2.295.619,99
4. Producció Béns Públics de Caràcter Social	15.938.889,44	18.661.227,94	17.589.041,98	16.921.407,92	15.476.635,58
5. Producció de Béns Públics de Caràcter Econòmi	793.297,19	1.172.953,95	912.195,70	751.586,56	462.807,19
6. Regulació Econòmica de Caràcter General	520.974,13	674.844,55	247.154,97	233.830,17	207.984,54
7. Regulació Econòmica de Sectors Productius	646.470,39	893.081,72	768.431,99	720.247,96	341.147,72
TOTAL	**29.732.195,35**	**35.590.686,24**	**33.441.135,54**	**32.308.707,25**	**29.449.799,38**

Font: Gva Oberta. Elaboració pròpia.

El Gràfic 4.2 reflectix en quin percentatge s'ha gastat el pressupost de 2024 per funcions. La major major despesa executada ha correspost a la **Producció de béns públics de caràcter social**, amb 16.921 M€ i un 52 % del total d'obligacions reconegudes. El 30,6 % de la despesa total executada en 2024 ha sigut despesa en sanitat, i el 19,7 % en educació. La resta de les obligacions reconegudes en este grup funcional correspon a despesa en vivenda i urbanisme, cultura, benestar comunitari, i altres servicis comunitaris i socials (Gràfic 4.3).

Gràfic 4.2



Fuente: Gva Oberta. Datos provisionales. Elaboración propia.

Gràfic 4.3



Fuente: Gva Oberta. Datos provisionales. Elaboración propia.

Pressupost d'ingressos

El **pressupost d'ingressos** arreplega inicialment els diferents recursos econòmics que es preveu obtindre al llarg de l'exercici per al finançament de les despeses. Les estimacions d'ingressos es realitzen a partir de la situació macroeconòmica i el marc jurídic.

Quadre 4.7

PRESSUPOSTOS INICIALS DE LA GENERALITAT, 2023-2024
QUADRE COMPARATIU DE L'ESTAT D'INGRESSOS
En milers d'euros i percentatges

Capítols	Pressupost inicial 2023	% sobre total	Pressupost inicial 2024	% sobre total	Variació absoluta 24-23	% Variació 24/23	% Variació 20/19
Impostos directes	6.049.584,65	*21,3*	6.601.210,47	*22,2*	551.625,82	*9,1*	*9,6*
Impostos indirectes	8.902.567,54	*31,3*	9.439.679,69	*31,7*	537.112,15	*6,0*	*-2,9*
Taxes i altres ingressos	1.684.844,93	*5,9*	1.890.585,92	*6,4*	205.740,99	*12,2*	*2,9*
Transferències corrents	3.948.839,07	*13,9*	3.645.141,41	*12,3*	-303.697,66	*-7,7*	*12,6*
Ingressos patrimonials	2.530,00	*0,0*	8.646,32	*0,0*	6.116,32	*241,8*	*-96,3*
Ingressos corrents	**20.588.366,19**	***72,4***	**21.585.263,81**	***72,6***	**996.897,62**	***4,8***	***2,2***
Alienació inv. reals	42.000,00	*0,1*	74.941,49	*0,3*	32.941,49	*78,4*	*0,0*
Transferències de capital	1.144.465,85	*4,0*	524.122,88	*1,8*	-620.342,97	*-54,2*	*18,1*
Ingressos de capital	**1.186.465,85**	***4,2***	**599.064,37**	***2,0***	**-587.401,48**	***-49,5***	***9,5***
Operacions no financeres	***21.774.832,04***	***76,6***	***22.184.328,18***	***74,6***	***409.496,14***	***1,9***	***2,4***
Actius financers	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	0,00	*0,0*	*0,0*
Passius financers (emissi	6.663.428,26	*23,4*	7.547.867,17	*25,4*	884.438,91	*13,3*	*9,7*
Operacions financeres	***6.663.428,26***	***23,4***	***7.547.867,17***	***25,4***	***884.438,91***	***13,3***	***9,7***
Total Pressupost	**28.438.260,30**	***100,0***	**29.732.195,35**	***100,0***	***1.293.935,05***	***4,5***	***4,2***

Font: Pressupostos de la Generalitat 2023 i 2024. Elaboració pròpia.

En l'estat d'ingressos del pressupost de la Comunitat Valenciana (Quadre 4.7) cal diferenciar entre els que procedixen d'**operacions no financeres**, que representaven el 74,6 % del total, i els procedents d'**operacions financeres**, amb el 25,4 % restant. L'augment global del pressupost va ser del 4,5 % respecte al pressupost inicial de l'any anterior.

Els **recursos pressupostaris no financers** es poden analitzar establint diversos blocs de finançament. El primer d'ells es referix als **ingressos de naturalesa tributària**, arreplegats en els Capítols I, II i III de l'estat d'ingressos, relatius als impostos directes, impostos indirectes, taxes, preus públics i altres ingressos, el pes dels quals, en el total de recursos previstos per a 2024, era d'un 60,3 %, enfront del 58,5 % de l'any anterior. El detall de tots els ingressos s'arreplega en el Quadre 4.8. El capítol d'impostos directes representava un 22,2 % del pressupost i correspon a ingressos procedents dels impostos cedits, com l'impost de successions i donacions, l'impost sobre el patrimoni i l'impost sobre els depòsits en entitats de Crèdit, i el tram autonòmic de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

En l'apartat d'**impostos indirectes**, que ha sigut la major partida d'ingressos, un 31,7 % del total, s'inclou l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats; l'impost sobre el valor afegit; els impostos especials sobre alcohol i begudes derivades, productes intermedis, cervesa, hidrocarburs, i sobre les labors del tabac; l'impost especial sobre determinats mitjans de transport; l'impost especial sobre l'electricitat;

l'impost sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs; l'impost autonòmic sobre el joc en línia, i els impostos mediambientals. Finalment, per a acabar amb els ingressos tributaris, apareixen les taxes, preus públics i altres ingressos, que representen un 6,4 % del pressupost.

El segon bloc el constituïxen les **transferències corrents i de capital**, que representaven el 14,1 % del pressupost. Entre elles es troben les transferències procedents de l'Estat i les transferències finalistes en virtut de convenis de col·laboració amb altres entitats o Administracions públiques. Ací s'inclouen, entre altres, les transferències destinades al **Fons de Compensació Interterritorial,** fons que està destinat a fer efectiu el principi constitucional de solidaritat i que va ser creat per a corregir desequilibris financers entre les diferents comunitats autònomes. El volum total de recursos d'este fons, assignats a la Comunitat Valenciana, per a l'exercici 2024, és de 53,05 M€. En el bloc de transferències s'inclouen també els ingressos procedents del **Mecanisme de Recuperació i Resiliència** i les transferències de la **Unió Europea**.

Finalment, dins dels recursos no financers també s'inclouen els **ingressos patrimonials**, procedents bàsicament de lloguers i alienació d'actius, que representen el 0,3 % del total.

Els ingressos pressupostats per **operacions financeres** han ascendit a 7.547,87 M€ i corresponen íntegrament a l'emissió de passius financers o volum d'endeutament pressupostat per a l'any 2024. Això suposa 884 M€ més de recursos financers que l'any anterior i un 13,3 % més en termes d'interanuals. El percentatge que representava l'endeutament en relació amb el total d'ingressos previstos, l'any 2024, és del 25,4 %.

Respecte a les operacions financeres, cal destacar que els pressupostos inicials per a 2024 arreplegaven l'esmentat endeutament brut de 7.547,87 M€, enfront de les atencions previstes en el pressupost de gastos de 7.067,54 M€, per la qual cosa l'**endeutament net** pressupostat inicialment ha aconseguit un import de 480,33 M€. Atés que els ingressos no financers (22.184,33 M€, Quadre 4.7) han sigut inferiors als gastos no financers previstos en l'exercici 2024 (22.664,66 M€, Quadre 4.4), el dèficit pressupostari previst ha ascendit a 480,33 M€, que es finança mitjançant el corresponent endeutament.

Quadre 4.8

PRINCIPALS FONTS DE FINANÇAMENT DE LA GENERALITAT
COMPARACIÓ INGRESSOS 2023-2024
En milers d'euros (m) i percentatges (%)

CLASSIFICACIÓ ECONÒMICA	2023	2024	Variació (m)	Variació (%)
10 I. sobre la renta (tramo autonòmic)	5.390.115,00	6.126.213,00	736.098,00	*13,7*
11 Impostos sobre el capital	659.470,00	474.997,00	-184.473,00	*-28,0*
1 Impostos directes	**6.049.585,00**	**6.601.210,00**	**551.625,00**	***9,1***
20 I. sobre transm. patrimonials i actes jurídics doc	2.284.181,00	2.096.518,00	-187.663,00	*-8,2*
24 Impostos sobre el joc	19.456,00	20.545,00	1.089,00	*5,6*
25 Impost sobre el valor afegit	4.853.654,00	5.489.485,00	635.831,00	*13,1*
26 Impostos sobre consums específics	1.689.303,00	1.774.045,00	84.742,00	*5,0*
27 Impostos Mediambientales	55.974,00	59.087,00	3.113,00	*5,6*
2 Impostos indirectes	**8.902.568,00**	**9.439.680,00**	**537.112,00**	***6,0***
30 Taxes	1.266.649,00	1.393.421,00	126.772,00	*10,0*
31 Preus públics	1.292,00	1.274,00	-18,00	*-1,4*
33 Taxes i exaccions sobre el joc	159.860,00	159.860,00	0,00	*0,0*
34 Altres ingressos de naturalesa tributària	30.350,00	22.594,00	-7.756,00	*-25,6*
35 Multes i sancions	10.260,00	39.857,00	29.597,00	*288,5*
38 Reintegrament d'operacions	10,00	20,00	10,00	*100,0*
39 Altres ingressos	216.425,00	273.560,00	57.135,00	*26,4*
3 Taxes, preus públics i altres ingressos	**1.684.846,00**	**1.890.586,00**	**205.740,00**	***12,2***
40 T. de l'Administració de l'Estat	3.205.644,00	2.833.272,00	-372.372,00	*-11,6*
42 T. de la Seguretat Social	538.190,00	692.915,00	154.725,00	*28,7*
46 T. de corporacions locals	31.100,00	31.100,00	0,00	*0,0*
49 T. de l'exterior	173.905,00	87.854,00	-86.051,00	*-49,5*
4 Transferències corrents	**3.948.839,00**	**3.645.141,00**	**-303.698,00**	***-7,7***
54 Rentes de béns immobles	2.500,00	3.314,00	814,00	*32,6*
55 Productes de conces. i aprofit. especials	30,00	28,00	-2,00	*-6,7*
59 Altres ingressos patrimonials	0,00	5.304,00	5.304,00	
5 Ingressos patrimonials	**2.530,00**	**8.646,00**	**6.116,00**	***241,7***
61 Alienació de altres inversions reals	42.000,00	74.941,00	32.941,00	*78,4*
6 Alienació d'inversions reals	**42.000,00**	**74.941,00**	**32.941,00**	*78,4*
70 T. de l'Administració de l'Estat	707.809,00	293.221,00	-414.588,00	*-58,6*
79 T. de l'Exterior	436.657,00	230.902,00	-205.755,00	*-47,1*
7 Transferències de capital	**1.144.466,00**	**524.123,00**	**-620.343,00**	***-54,2***
90 Emissió deute públic en moneda nacional	6.663.428,00	0,00	-6.663.428,00	***-100,0***
91 Préstecs rebuts en moneda nacional	0,00	7.547.867,00	7.547.867,00	
9 Passius financers	**6.663.428,00**	**7.547.867,00**	**884.439,00**	***13,3***
TOTAL GENERAL	**28.438.262,00**	**29.732.194,00**	**1.293.932,00**	***4,5***

Font: Pressupostos de la Generalitat. Elaboració pròpia.

Execució del pressupost d'ingressos

A continuació, el Quadre 4.9 mostra l'estat d'execució dels ingressos del pressupost de la Generalitat Valenciana, amb dades provisionals a 31 de desembre per a l'exercici 2024.

El 78 % de les **modificacions pressupostàries** dels ingressos corresponen a generacions de passius financers (deute), en una quantitat en termes absoluts de 1.157 M€ per damunt

de la previsió inicial. Els ingressos líquids han sigut de 32.221,65 M€ en 2024, amb un grau d'execució del 90,53 % a data de tancament d'exercici.

Quadre 4.9

EXECUCIÓ PRESSUPOST D'INGRESSOS A 31 DE DESEMBRE 2024 PER CAPÍTOLS
En milers d'euros i percentatges

	Inicial	Generacions/Anul·lacions	Definitiu	Fase "DR"	Fase "MI"	% Fase "MI" s/Definitiu
CAP. I Impostos Directes	6.601.210,47	0,00	6.601.210,47	7.306.851,79	7.275.790,74	*110,22*
CAP. II Impostos Indirectes	9.439.679,69	0,00	9.439.679,69	9.196.316,32	9.175.988,52	*97,21*
CAP. III Taxes i Preus Públics	1.890.585,92	131.030,07	1.965.612,04	1.285.946,67	1.180.196,17	*60,04*
CAP. IV Transferències Corrents	3.645.141,41	60.274,17	3.786.762,90	2.261.047,79	2.234.358,97	*59,00*
CAP. V Ingressos Patrimonials	8.646,32	0,00	8.646,32	23.890,69	23.718,57	*274,32*
OPERACIONS CORRENTS	**21.585.263,81**	**191.304,24**	**21.801.911,42**	**20.074.053,26**	**19.890.052,98**	***91,23***
CAP. VI Alienació d'inversions reals	74.941,49	0,00	74.941,49	4.170,23	3.977,55	*5,31*
CAP. VII Transferències de capital	524.122,88	183.902,88	746.484,52	1.056.757,07	1.012.586,58	*135,65*
OPERACIONS DE CAPITAL	**599.064,37**	**183.902,88**	**821.426,01**	**1.060.927,29**	**1.016.564,14**	***123,76***
OPERACIONS NO FINANCERES	**22.184.328,18**	**375.207,11**	**22.623.337,43**	**21.134.980,55**	**20.906.617,12**	***92,41***
CAP. VIII Actius financers	0,00	331.250,93	2.213.247,88	221.899,45	221.894,45	*10,03*
CAP. IX Passius financers	7.547.867,17	1.156.968,75	10.754.100,93	11.093.141,46	11.093.141,46	*103,15*
OPERACIONS FINANCERES	**7.547.867,17**	**1.488.219,68**	**12.967.348,81**	**11.315.040,91**	**11.315.035,91**	***87,26***
TOTAL GENERAL	**29.732.195,35**	**1.863.426,79**	**35.590.686,24**	**32.450.021,46**	**32.221.653,02**	***90,53***

DR: Drets Reconeguts MI: Ingressos Líquids
Font: Gva Oberta. Elaboració pròpia.

La liquidació del pressupost

Del balanç dels ingressos pressupostaris reconeguts per operacions no financeres (21.135 M€, Quadre 4.9) i les obligacions pressupostàries netes per operacions no financeres (23.509 M€, Quadre 4.5) resulta en 2024 un resultat pressupostari no financer de -2.376 M€ (-2.946 l'any anterior), que ha sigut finançat amb el corresponent endeutament (passius financers nets). El romanent de tresoreria de 2024 se situa en -5.331 M€ (-5.385 M€ l'any anterior).

Davant les necessitats de liquiditat, la Comunitat s'ha vist novament obligada a recórrer als **mecanismes extraordinaris de finançament** per a les comunitats autònomes implementats des del Govern central. En este marc, a la Comunitat Valenciana, l'any 2024, li han sigut assignats 10.708,5 M€, segons el Ministeri d'Hisenda. Els fons que corresponen a la Comunitat representen un 36 % del total dels recursos repartits a través del Fons de Liquiditat Autonòmic i un 33 % del total de mecanismes extraordinaris de liquiditat per a les comunitats autònomes de l'any 2024.

En el Quadre 4.10 apareix representat el repartiment d'estos fons entre totes les comunitats autònomes. La Comunitat Valenciana és la segona en quantitat assignada, darrere de Catalunya.

Quadre 4.10

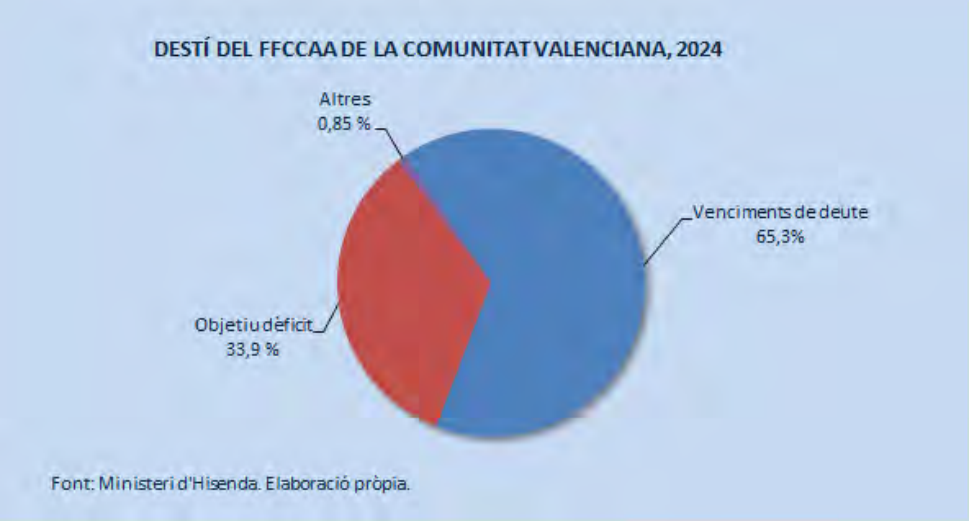
FONS DE FINANÇAMENT CC. AA. 2024

Milions d'euros	Facilitat Financera	Fons de Liquiditat Autonòmic	Total FFCCAA
Andalusia	2.253,2	0,0	2.253,2
Aragó	0,0	1.247,9	1.247,9
d'Astúries, Principat	0,0	0,0	0,0
Balears, Illes	0,0	847,8	847,8
Canàries	0,0	0,0	0,0
Cantàbria	0,0	281,9	281,9
Castella-la Manxa	0,0	2.134,5	2.134,5
Castella i Lleó	0,0	0,0	0,0
Catalunya	0,0	11.405,1	11.405,1
Comunitat Valenciana	0,0	**10.708,5**	10.708,5
Extremadura	0,0	1.090,4	1.090,4
Galícia	0,0	0,0	0,0
Madrid, Comunitat de	0,0	0,0	0,0
Múrcia, Regió de	0,0	1.923,2	1.923,2
Navarra, Com. Foral de	0,0	0,0	0,0
País Basc	0,0	0,0	0,0
Rioja, La	0,0	158,7	158,7
Total CCAA	**2.253,2**	**29.798,0**	**32.051,2**

Font: Ministeri d'Hisenda.

Del total de fons assignats a la Comunitat Valenciana, el 65 % s'ha destinat al pagament de venciments de deute, el 34 % s'ha utilitzat per al finançament del dèficit, i la resta a altres conceptes (Gràfic 4.4).

Gràfic 4.4



4.1.2. Execució del pressupost consolidat de l'Administració general de la Generalitat i entitats autònomes

A continuació, es presenta, a efectes comparatius amb l'any anterior, les dades homogènies de l'execució pressupostària de despeses (Quadre 4.11) i d'ingressos (Quadre 4.12) de la Comunitat Valenciana a nivell consolidat per a les següents unitats:

- Generalitat Valenciana i organismes integrats:
  - Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la Comunitat Valenciana.
  - Acadèmia Valenciana de la Llengua.
  - Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.
  - Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana.
- Institut Valencià de la Joventut.
- Institut Valencià d'Investigacions Agràries.
- Instituto Cartogràfic Valencià.
- Labora- Servei Valencià d'Ocupació i Formació.
- Agència Valenciana de Foment y Garantia Agrària.
- Institut Valencià de Seguretat y Salut en el Treball.
- Agència Tributària Valenciana.
- Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències.
- Autoritat de Transport Metropolità de València.
- Agència Valenciana de Seguretat Ferroviaria.
- Agència Valenciana de Protecció del Territori.
- Institut Valencià d'Estadística.
- Institut Valencià de la Memòria Democràtica, els Drets Humans i les Llibertats Públiques.

La informació de base utilitzada per a l'elaboració del banc de dades homogènies que publica el Ministeri d'Hisenda és la remesa per les comunitats autònomes amb caràcter mensual, conforme al que s'establix en l'Orde HAP/2105/2012, d'1 d'octubre, per la qual es desenrotllen les obligacions de subministrament d'informació previstes en la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.

Per a este nivell de consolidació pressupostària, des del costat dels **ingressos**, els drets reconeguts per operacions no financeres han augmentat, respecte a l'any anterior, un 10,82 %. Quant a les despeses, les obligacions reconegudes per operacions no financeres s'han incrementat un 7,58 % interanual. Els pagaments sobre obligacions reconegudes totals s'han executat, en 2024, al 92,19 % i la recaptació corrent sobre drets reconeguts s'ha executat al 98,98 %.

EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA. PRESSUPOST DE DESPESES. ADMINISTRACIÓ GENERAL I ENTITATS AUTÒNOMES

Comunitat Valenciana 2023-2024. Dades homogènies.

En milers d'euros i percentatges

	Obligacions recongudes		Pagaments exercici corrent		% Pagaments sobre OR		Taxa de variació 2024/2023	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	Obligacions recongudes	Pagaments Corrent
CAP. I Despeses de personal	8.091.270,50	8.697.997,97	8.078.787,29	8.685.774,51	*99,85*	*99,86*	*7,50*	*7,51*
CAP. II Despeses en béns i servicis	4.723.078,82	4.968.877,66	4.347.606,20	4.199.681,68	*92,05*	*84,52*	*5,20*	*-3,40*
CAP. III Despeses financeres	445.395,94	897.475,68	444.047,14	896.390,24	*99,70*	*99,88*	*101,50*	*101,87*
CAP: Transferències corrents	6.692.107,41	7.195.042,87	5.581.889,42	6.254.973,00	*83,41*	*86,93*	*7,52*	*12,06*
OPERACIONS CORRENTS	**19.951.852,67**	**21.759.394,18**	**18.452.330,05**	**20.036.819,43**	***92,48***	***92,08***	***9,06***	***8,59***
CAP. VI Inversions reals	878.038,51	888.239,74	705.982,48	746.729,58	*80,40*	*84,07*	*1,16*	*5,77*
CAP. VII Transferències de capital	1.147.484,96	994.820,81	413.251,53	354.510,83	*36,01*	*35,64*	*-13,30*	*-14,21*
OPERACIONS DE CAPITAL	**2.025.523,47**	**1.883.060,55**	**1.119.234,01**	**1.101.240,41**	*55,26*	*58,48*	*-7,03*	*-1,61*
OPERACIONS NO FINANCERES	**21.977.376,14**	**23.642.454,73**	**19.571.564,06**	**21.138.059,84**	***89,05***	***89,41***	***7,58***	***8,00***
CAP. VIII Actius financers	160.101,54	83.466,60	110.986,18	53.628,78	*69,32*	*64,25*	*-47,87*	*-51,68*
CAP. IX Passius financers	6.235.201,90	8.716.593,16	6.235.201,90	8.716.593,16	*100,00*	*100,00*	*39,80*	*39,80*
OPERACIONS FINANCERES	**6.395.303,44**	**8.800.059,76**	**6.346.188,08**	**8.770.221,94**	***99,23***	***99,66***	***37,60***	***38,20***
TOTAL DESPESES	**28.372.679,58**	**32.442.514,49**	**25.917.752,14**	**29.908.281,78**	***91,35***	***92,19***	***14,34***	***15,40***

Dades 2023: dades provisionals Dades 2024: avanç

Font: Ministeri d'Hisenda. Elaboració pròpia.

Quadre 4.11

CESCV Comité Econòmic i Social

EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA. PRESSUPOST D'INGRESSOS. ADMINISTRACIÓ GENERAL I ENTITATS AUTÒNOMES

Comunitat Valenciana 2023-2024. Dades homogènies.

En milers d'euros i percentatges

	Drets Reconeguts		Recaptació exercici corrent		% Recaptació sobre DR		Taxa de variació 2024/2023	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	Drets Reconeguts	Recaptació Corrent
Impostos directes	6.609.026,62	7.309.876,47	6.585.918,53	7.278.815,42	*99,65*	*99,58*	*10,60*	*10,52*
Impostos indirectes	8.255.729,25	9.196.316,31	8.230.718,51	9.175.988,51	*99,70*	*99,78*	*11,39*	*11,48*
Taxes, preus públics i altres ingres	947.781,61	1.192.486,76	849.069,73	1.073.725,44	*89,58*	*90,04*	*25,82*	*26,46*
Transferències corrents	2.326.394,23	2.612.301,19	1.978.183,67	2.497.583,44	*85,03*	*95,61*	*12,29*	*26,26*
Ingressos patrimonials	4.103,76	25.733,05	1.884,41	25.518,15	*45,92*	*99,16*	*527,06*	*1.254,17*
INGRESSOS CORRENTS	**18.143.035,47**	**20.336.713,78**	**17.645.774,85**	**20.051.630,96**	***97,26***	***98,60***	***12,09***	***13,63***
Alien. inversions reals	382,74	4.170,23	161,83	3.977,55	*42,28*	*95,38*	*989,57*	*2.357,86*
Transferències de capital	1.199.475,04	1.094.680,41	1.087.838,10	1.046.961,03	*90,69*	*95,64*	*-8,74*	*-3,76*
INGRESSOS DE CAPITAL	**1.199.857,78**	**1.098.850,64**	**1.087.999,93**	1.050.938,58	*90,68*	*95,64*	*-8,42*	*-3,41*
OPERACIONS NO FINANCERES	**19.342.893,25**	**21.435.564,42**	**18.733.774,78**	**21.102.569,54**	***96,85***	***98,45***	***10,82***	***12,64***
Actius financers	85.680,40	221.899,45	85.680,40	221.876,94	*100,00*	*99,99*	*158,99*	*158,96*
Passius financers	9.391.716,34	11.093.141,46	9.391.716,34	11.093.141,46	*100,00*	*100,00*	*18,12*	*18,12*
OPERACIONS FINANCERES	**9.477.396,74**	**11.315.040,91**	**9.477.396,74**	**11.315.018,40**	***100,00***	***100,00***	***19,39***	***19,39***
TOTAL INGRESSOS	**28.820.289,99**	**32.750.605,33**	**28.211.171,52**	**32.417.587,94**	***97,89***	***98,98***	***13,64***	***14,91***

Dades 2023: dades provisionals Dades 2024: avanç

Font: Ministeri d'Hisenda. Elaboració pròpia.

Quadre 4.12

4.1.3. El pressupost de despeses del Sector Públic Instrumental de la Generalitat

El Quadre 4.13 oferix el pressupost de l'Administració General de la Generalitat i el pressupost del Sector Públic Instrumental de la Generalitat. S'arrepleguen les xifres corresponents als dos últims exercicis, a títol comparatiu.

El pressupost del **Sector Públic Instrumental de la Generalitat**, amb 3.862 M€, s'ha reduït un 7,48 % respecte al de l'any anterior i representa, en 2024, un 12 % del total del pressupost no consolidat de la Generalitat, un punt percentual menys que l'any anterior.

Dins del Sector Públic Instrumental, les **societats mercantils** han rebut la major assignació dels fons, un 37,2 % del total que correspon a 1.434,83 M€. A continuació, s'han situat els **organismes autònoms**, amb un 33,2 %, que correspon a 1.281,59 M€. Les societats mercantils i els organismes autònoms cobrixen més del 70 % del total dels fons del Sector Públic Instrumental.

Quadre 4.13

PRESSUPOSTOS DE L'ADMINISTRACIÓ GENERAL I DEL SECTOR PÚBLIC INSTRUMENTAL DE LA GENERALITAT. ANYS 2023-2024

En milers d'euros i percentatges

	2023	2024	Variació absoluta (m)	Variació (%)	t (%) 2024
Administración General de la Generalitat	**19.956.910,00**	**22.096.210,00**	**2.139.300,00**	***10,7***	***100,0***
Societats Mercantils/Ent. D. Pco. Cont. Empresarial	**1.558.144,13**	**1.434.831,26**	**-123.312,87**	***-7,91***	***37,16***
Institut Valencià de Finances	236.374,46	83.147,02	-153.227,44	*-64,82*	*2,15*
Stat. Valenciana Gestió Intregal Servicis d'Emergències	67.541,56	57.441,56	-10.100,00	*-14,95*	*1,49*
Ferrocarrils de la G. V.	349.550,35	282.473,67	-67.076,68	*-19,19*	*7,31*
Centre Especial d'Ocupació-IVASS	4.178,50	4.178,50	0,00	*0,00*	*0,11*
Societat Valenciana d'Inspecció Técnica de Vehicles, S.A.	73.546,56	80.179,40	6.632,84	*9,02*	*2,08*
Societat Valenciana Fira València, S.A.	27.330,81	33.165,33	5.834,52	*21,35*	*0,86*
Societat Valenciana Fira Alacant, S.A.	5.738,19	5.511,97	-226,22	*-3,94*	*0,14*
Espais Econòmics Empresarials, S.L.	60.450,32	148.501,70	88.051,38	*145,66*	*3,85*
Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la C.V	286.081,49	293.100,65	7.019,16	*2,45*	*7,59*
Valenciana d'Estratègies i Recursos per a la Sostenibilitat.	73.868,03	94.120,72	20.252,69	*27,42*	*2,44*
Circuito del Motor y Promoción Deportiva, S.A.	18.969,08	20.552,79	1.583,71	*8,35*	*0,53*
Ciudad de las Artes y de las Ciencias, S.A	45.562,45	40.619,22	-4.943,23	*-10,85*	*1,05*
Sociedad de Proyectos para la Transformación Digital, S.A.	34.723,08	28.416,86	-6.306,22	*-18,16*	*0,74*
Construcciones e Infraestruc. Educativas de la G.V., S.A.	4.988,10	2.636,20	-2.351,90	*-47,15*	*0,07*
Entitat Valenciana de Vivenda i Sòl	90.431,02	76.542,57	-13.888,45	*-15,36*	*1,98*
Infraestructures i Serveis de Telecomunicacions i Certificac	10.016,69	13.516,62	3.499,93	*34,94*	*0,35*
Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació	83.108,60	84.834,04	1.725,44	*2,08*	*2,20*
S. A. de Mitjans de Comunicació de la Comunitat Valencian	69.162,00	72.898,47	3.736,47	*5,40*	*1,89*
Aeroport de Castelló, S.L.	16.522,84	12.993,97	-3528,87	*-21,36*	*0,34*

	2023	2024	Variacio absoluta (m)	Variació (%)	t (%) 2024
Entitats Dª PCO cont. Pressupostària	**568.252,81**	**457.563,44**	**-110.689,37**	***-19,48***	***11,85***
Turisme Comunitat Valenciana	94.995,00	74.520,00	-20.475,00	*-21,55*	*1,93*
Institut Valencià d'Art Modern	16.387,37	14.793,17	-1.594,20	*-9,73*	*0,38*
Institut Valencià de Cultura	58.710,46	53.466,00	-5.244,46	*-8,93*	*1,38*
Institut Valencià de Competitivitat Empresarial	236.605,42	167.255,56	-69.349,86	*-29,31*	*4,33*
Institut Valencià de Servicis Socials (IVASS)	71.341,95	70.241,95	-1.100,00	*-1,54*	*1,82*
Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana	2.677,55	2.415,95	-261,60	*-9,77*	*0,06*
Institut Valencià de Conservació, Restauració i Investigació	4.167,00	3.753,60	-413,40	*-9,92*	*0,10*
Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva	1.858,00	2.421,96	563,96	*30,35*	*0,1*
Agència Valenciana de la Innovació	75.744,00	63.022,00	-12.722,00	*-16,80*	*1,63*
Agència de Prevenció i Lluita contra el Frau i la Corrupció de la Comunitat Valenciana	5.342,06	5.149,25	-192,81	*-3,61*	*0,13*
Patronat del Misteri d'Elx	424,00	524,00	100,00	*23,58*	*0,0*
Organismes Autònoms	**1.379.113,47**	**1.281.585,44**	**-97.528,03**	***-7,07***	***33,19***
Inst. Cartogràfic Valencià	4.548,26	4.093,43	-454,83	*-10,00*	*0,11*
Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències	113.381,78	113.072,88	-308,90	*-0,27*	*2,93*
Autoritat de Transport Metropolità de València	269.811,86	266.749,10	-3.062,76	*-1,14*	*6,91*
LABORA Servici Valencià d'Ocupació i Formació	552.900,83	445.187,28	-107.713,55	*-19,48*	*11,53*
Institut Valencià de la Joventut	31.842,15	29.027,48	-2.814,67	*-8,84*	*0,75*
Agència Valenciana de Seguretat Ferroviària	1.763,00	1.586,70	-176,30	*-10,00*	*0,04*
Agència Valenciana de Protecció del Territori	3.019,02	2.717,11	-301,91	*-10,00*	*0,07*
Institut Valencià d'Estadística	3.616,89	3.158,29	-458,60	*-12,68*	*0,08*
Institut Valencià de la Memòria Democràtica, els Drets Hur	422,78	191,39	-231,39		*0,00*
Agència Tributària Valenciana	55.749,44	55.749,44	0,00	*0,00*	*1,44*
Institut Valencià d'Investigacions Agràries	18.546,10	18.149,20	-396,90	*-2,14*	*0,47*
Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball	12.988,12	11.689,31	-1.298,81	*-10,00*	*0,30*
Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària	310.523,24	330.213,83	19.690,59	*6,34*	*8,55*
Fundacions de la CV	**113.092,76**	**122.706,66**	**9.613,90**	***8,50***	***3,18***
Fund. de la C. V. Inv. Biomèdica Doc. Coop. Int. D. Hosp. Clíni	14.486,00	16.720,00	2.234,00	*15,42*	*0,43*
Fundació Tribunal d'Arbitratge Laboral	632,20	568,98	-63,22	*-10,00*	*0,01*
Fundació ISABIAL	6.406,90	7.622,23	1.215,33	*18,97*	*0,20*
Fundació d'Oftalmologia Mèdica de la CV (FOM)	8.543,00	8.601,12	58,12	*0,68*	*0,22*
Fundació de la C.V. d'Investigació d'Excel·lència	2.361,97	2.554,27	192,30	*8,14*	*0,07*
Fundació per a la Investigació de l'Hospital Universitari de la FE de la C.V.	27.760,40	31.317,00	3.556,60	*12,81*	*0,81*
Fundación de la CV Jaume II El Just	0,00	0,00	0,00		*0,0*
Fundació de la C.V. Centre d'Estudis Ambientals del Medite	2.636,35	3.872,30	1.235,95	*46,88*	*0,10*
Fundació de la C.V. Palau de les Arts Reina Sofia	32.057,35	32.203,54	146,19	*0,46*	*0,83*
Fundació de la Comunitat Valenciana-Regió Europea	650,00	645,00	-5,00	*-0,77*	*0,02*
Fundació per al Foment de la Investigació Sanitària i Biom	17.558,59	18.602,22	1.043,63	*5,94*	*0,48*
Consorcis	**512.091,90**	**545.239,33**	**33.147,43**	***6,47***	***14,12***
Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana	7.885,00	6.828,90	-1.056,10	*-13,39*	*0,18*
Consorci Hospitalari Provincial de Castelló	110.424,00	121.556,53	11.132,53	*10,08*	*3,15*
Consorci de Gestió del Centre d'Artesania de la C. V.	735,00	662,50	-72,50	*-9,86*	*0,02*
Consorci Hospital General Universitari de València	389.669,70	413.837,40	24.167,70	*6,20*	*10,72*
Consell de L´Horta de València	2.433,20	1.369,00	-1.064,20	*-43,74*	*0,04*
Consorci Espacial Valencià, Val Space Consortium	945,00	985,00	40,00	*4,23*	*0,03*
Fons Carents de Personalitat Jurídica	**43.329,36**	**19.691,56**	**-23.637,80**	***-54,6***	***0,51***
Fons carent de personalitat jurídica- FEDER	16.350,70	19.298,34	2.947,64	*18,0*	*0,50*
Instruments Financiers de la Comunitat Valenciana. Fininv	26.957,06	379,91	-26.577,15	*-98,6*	*0,01*
Fons carent de personalitat jurídica- FSE	21,60	13,31	-8,29	*-38,38*	*0,00*
TOTAL SECTOR PÚBLIC INSTRUMENTAL	**4.174.024,43**	**3.861.617,69**	**-312.406,74**	***-7,48***	***100,0***
Administració General de la Generalitat	**27.967.471,34**	**28.438.260,30**	**470.788,96**	***1,68***	
TOTAL PRESSUPOST SENSE CONSOLIDAR	**32.141.495,77**	**32.299.877,99**	**158.382,22**	***0,49***	

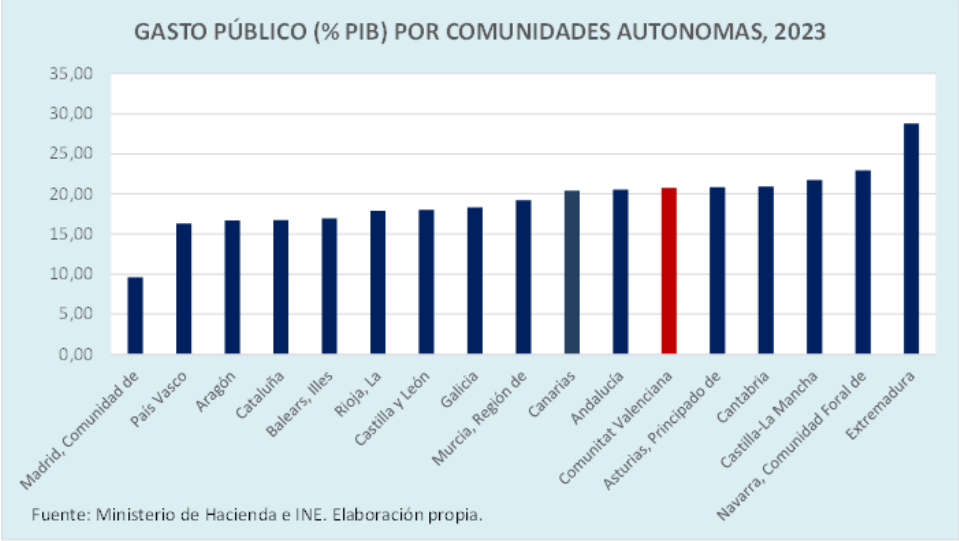
m: milers d'euros.
t: Percentatge respecte al total Sector Públic Instrumental.
Font: Pressupostos de la Generalitat 2023 i 2024. Elaboració pròpia.

4.2. LA DESPESA PÚBLICA RESPECTE AL PIB

En este epígraf s'utilitza un indicador, la despesa pública en percentatge sobre el PIB, per a dimensionar la despesa pública de la Comunitat Valenciana comparativament amb les altres comunitats autònomes (Gràfic 4.5). Per a completar el marc comparatiu es presenta també el mateix indicador referit a Espanya i la seua posició dins de la Unió Europea (Gràfic 4.6) i de l'OCDE (Gràfic 4.7).

La Comunitat Valenciana, amb un 20,77 %, apareix, en les últimes dades disponibles, en sext lloc de major despesa pública respecte al PIB i se situa per damunt de la mitjana de les autonomies, que va aconseguir un 17,16 % en 2023.

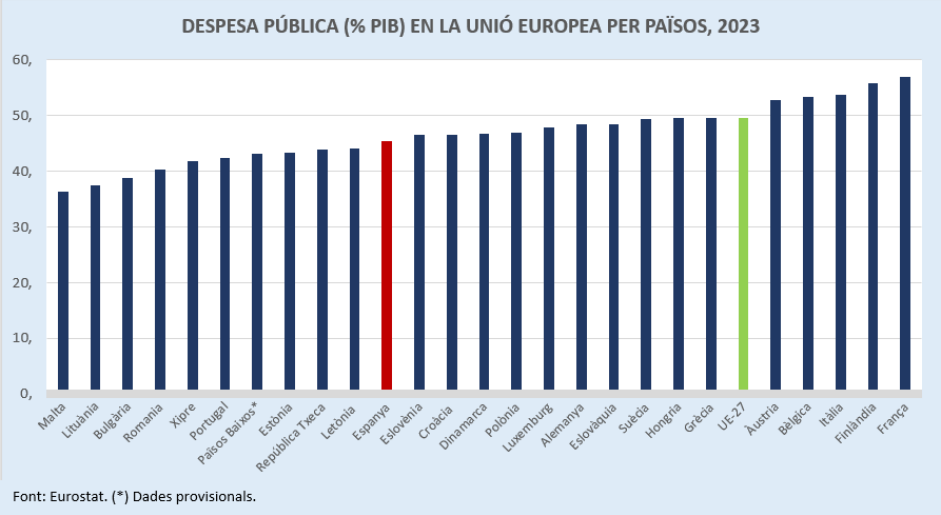
Gràfic 4.5



La dimensió de la **despesa pública a Espanya** és del 45,4 % del PIB, amb dades d'Eurostat, i ocupa l'onzena posició de menor despesa públic respecte al PIB als països de la UE, per davall de l'indicador global del 49 % de la UE-27, i una posició intermèdia entre els països de l'OCDE[1].

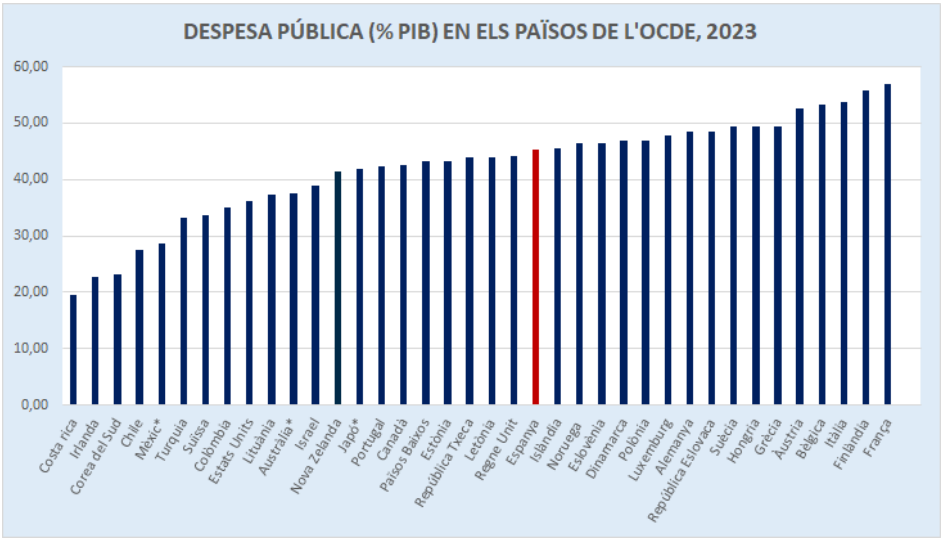
1. FUNCAS situa la despesa pública a Espanya en el 46,4 % del PIB i en el 49,4 % a la UE. ***Papeles de Economía Española Núm. 182 (2024). El sector público en España y en la Unión Europea: una perspectiva macroeconómica,*** VV.AA.

Gràfic 4.6



Font: Eurostat. (*) Dades provisionals.

Gràfic 4.7



4.3. EL DÈFICIT PÚBLIC DE LA COMUNITAT VALENCIANA

El Quadre 4.14 mostra les dades del **dèficit públic autonòmic** de 2024, en M€ i en percentatge sobre el PIB, amb informació comparativa de l'any anterior[2]. La Comunitat Valenciana és la que presenta, en 2024, major nivell de dèficit de totes les autonomies, tant en valor absolut (-2.495 M€) com en termes de percentatge sobre el PIB (-1,68 %)[3].

Sis comunitats reflectixen dèficit o necessitat de finançament en 2024. El rànquing per comunitats es mostra en el Gràfic 4.8. El conjunt de comunitats autònomes ha

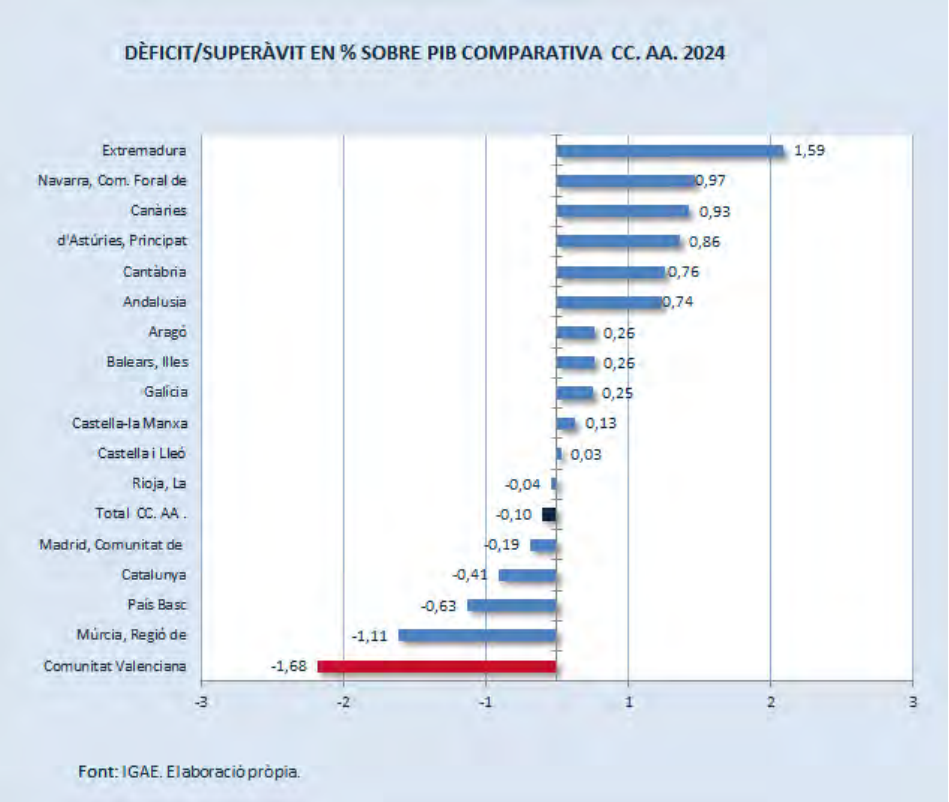
2. NOTA: per al seu càlcul s'utilitzen les dades de les operacions no financeres a nivell agregat. La IGAE ha calculat la distribució regional del PIB de 2024 aplicant l'estructura del PIB regional de 2023 publicat en l'INE el 18/12/2024.

3. El dèficit s'ha calculat sense tindre en compte l'efecte de la DANA, ja que les regles fiscals exclouen l'impacte negatiu de les catàstrofes naturals. Si s'inclou la despesa incorreguda per a fer front a les conseqüències de la DANA el dèficit valencià arriba als 2.782 M€ i al 1,88 % del PIB regional.

tancat el 2024 amb un saldo negatiu de 1.638 M€, la qual cosa suposa un dèficit del 0,10 % del PIB regional, millorant la situació respecte al -0,92 % sobre el PIB de l'any anterior.

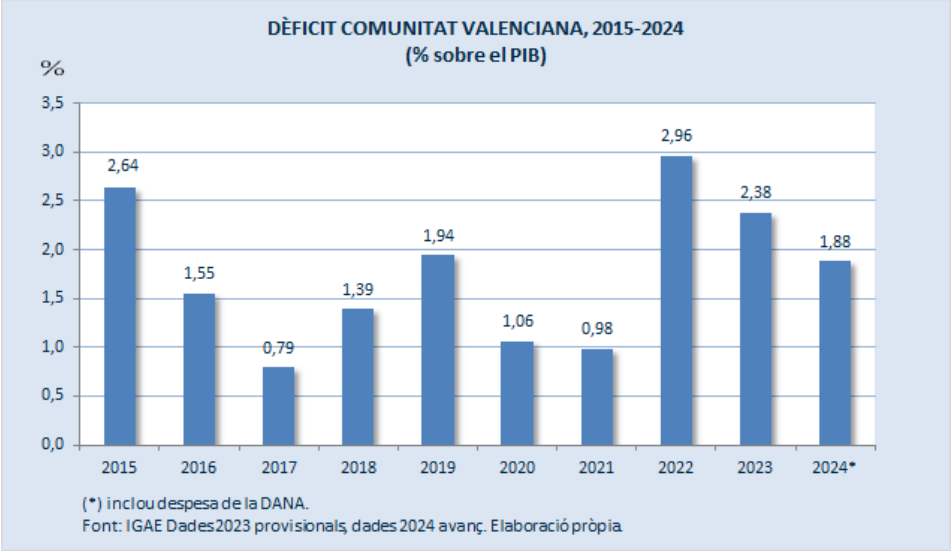
El Gràfic 4.9 representa l'**evolució del dèficit** per a la Comunitat Valenciana en l'última dècada.

Gràfic 4.8



Font: IGAE. Elaboració pròpia.

Gràfic 4.9



(*) inclou despesa de la DANA.
Font: IGAE Dades 2023 provisionals, dades 2024 avanç. Elaboració pròpia

Quadre 4.14

NECESITAT O CAPACITAT DE FINANÇAMENT DE LES CC. AA., 2023-2024
En milions d'euros i percentatges

	2023 (p)		2024 (a)	
	Milions €	% del PIB	Milions €	% del PIB
Andalusia	-2.149	*-1,07*	1.581	*0,74*
Aragó	-326	*-0,70*	131	*0,26*
d'Astúries, Principat	85	*0,30*	258	*0,86*
Balears, Illes	140	*0,33*	114	*0,26*
Canàries	194	*0,36*	537	*0,93*
Cantàbria	11	*0,07*	135	*0,76*
Castella-La-Manxa	-591	*-1,10*	76	*0,13*
Castella i Lleó	-510	*-0,72*	23	*0,03*
Catalunya	-3.875	*-1,37*	-1.227	*-0,41*
Comunitat Valenciana	**-3.321**	***-2,38***	**-2.495**	***-1,68***
Extremadura	-273	*-1,10*	420	*1,59*
Galícia	-88	*-0,11*	202	*0,25*
Madrid, Comunitat de	-2.176	*-0,74*	-585	*-0,19*
Múrcia, Regió de	-908	*-2,25*	-478	*-1,11*
Navarra, Com. Foral de	235	*0,94*	259	*0,97*
País Basc	-106	*-0,12*	-585	*-0,63*
Rioja, La	-68	*-0,64*	-4	*-0,04*
TOTAL	**-13.726**	***-0,92***	**-1.638**	***-0,10***

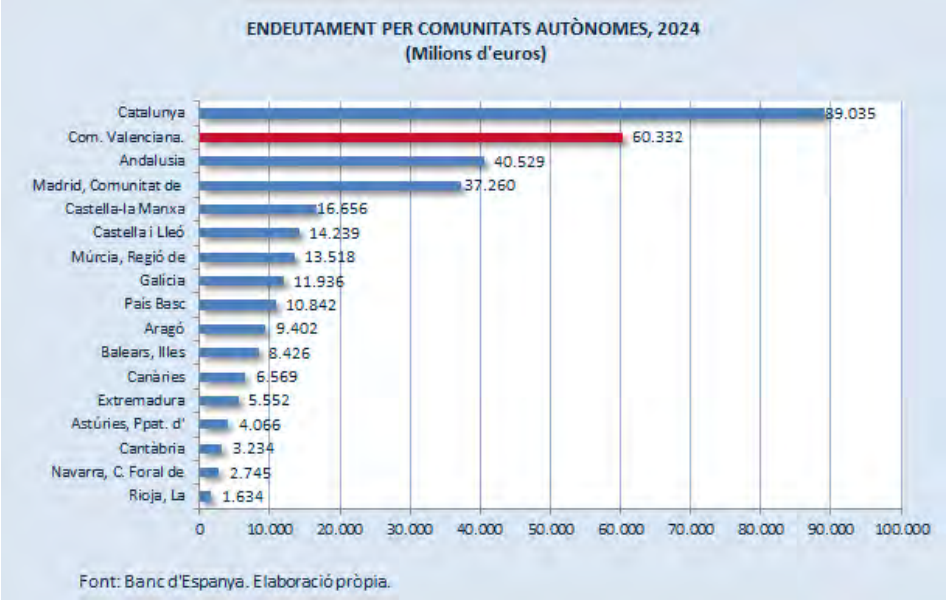
(a) avanç; (p) provisional
Font: IGAE. Ministeri d'Hisenda.

4.4. L'ENDEUTAMENT DE LA COMUNITAT VALENCIANA

La següent part d'este Capítol 4 arreplega un estudi comparatiu del nivell d'**endeutament de la Comunitat Valenciana** amb la resta de les comunitats autònomes. Prenent com a base les dades del Butlletí Estadístic del Banc d'Espanya, es comparen les dades corresponents al quart trimestre de cada exercici.

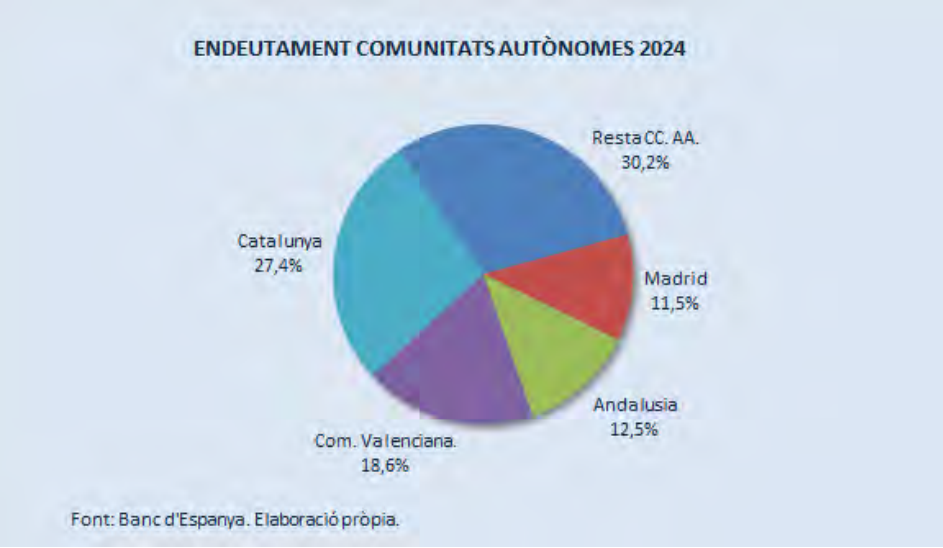
El Quadre 4.15 presenta dades del deute dels dos últims anys. El **deute públic** ha crescut per al conjunt de les comunitats autònomes, en 2024, un 3,3 % interanual, una taxa de creixement superior a la registrada un any abans. En valor absolut, el deute del conjunt d'autonomies ha augmentat 10.735 M€ en 2024, situant-se en 335.977 M€. En el Gràfic 4.10 es reflectix la posició de cada autonomia per volum de deute. La Comunitat Valenciana és la segona més endeutada en valor absolut, per darrere de Catalunya.

Gràfic 4.10



La **Comunitat Valenciana** ha tancat l'any 2024 amb un **deute viu a**cumulat de 60.332 M€, 2.336 milions més que en 2024. Això suposa un 18 % respecte a l'endeutament total del conjunt de comunitats autònomes, sent superada únicament per Catalunya, amb 89.035 M € (26,5 %), i seguida d'Andalusia i Madrid amb 40.529 i 37.260 M€, respectivament (12,1 % i 11,4 %). Estes quatre autonomies sumen el 68 % del total de l'endeutament de les comunitats autònomes (Gràfic 4.11).

Gràfic 4.11



Quadre 4.15

ENDEUTAMENT MATERIALITZAT EN VALORS I CRÈDITS NO COMERCIALS PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2023-2024

	2023 (p)			2024 (a)		
	m	T1	T2	m	T1	T2
Andalusia	38.649	*12,5*	*7,0*	40.529	*12,1*	*4,9*
Aragó	9.185	*2,9*	*5,0*	9.402	*2,8*	*2,4*
d'Astúries, Principat	4.243	*1,3*	*-3,6*	4.066	*1,2*	*-4,2*
Balears, Illes	8.579	*2,6*	*-5,0*	8.426	*2,5*	*-1,8*
Canàries	6.518	*2,0*	*1,5*	6.569	*2,0*	*0,8*
Cantàbria	3.316	*1,0*	*-4,3*	3.234	*1,0*	*-2,5*
Castella-la Manxa	16.156	*5,1*	*7,3*	16.656	*5,0*	*3,1*
Castella i Lleó	13.865	*4,4*	*6,9*	14.239	*4,2*	*2,7*
Catalunya	85.986	*27,4*	*5,3*	89.035	*26,5*	*3,5*
Comunitat Valenciana	**57.996**	***18,5***	***9,6***	**60.332**	***18,0***	***4,0***
Extremadura	5.322	*1,7*	*8,1*	5.552	*1,7*	*4,3*
Galícia	12.170	*3,7*	*-0,3*	11.936	*3,6*	*-1,9*
Madrid, Comunitat de	35.880	*11,5*	*7,0*	37.260	*11,1*	*3,8*
Múrcia, Regió de	12.139	*4,2*	*18,6*	13.518	*4,0*	*11,4*
Navarra, Comunitat Foral de	2.951	*0,8*	*-13,1*	2.745	*0,8*	*-7,0*
País Basc	10.661	*3,3*	*0,2*	10.842	*3,2*	*1,7*
Rioja, La	1.625	*0,5*	*1,2*	1.634	*0,5*	*0,6*
Total CC. AA.	**325.242**	######	***2,6***	**335.977**	######	***3,3***

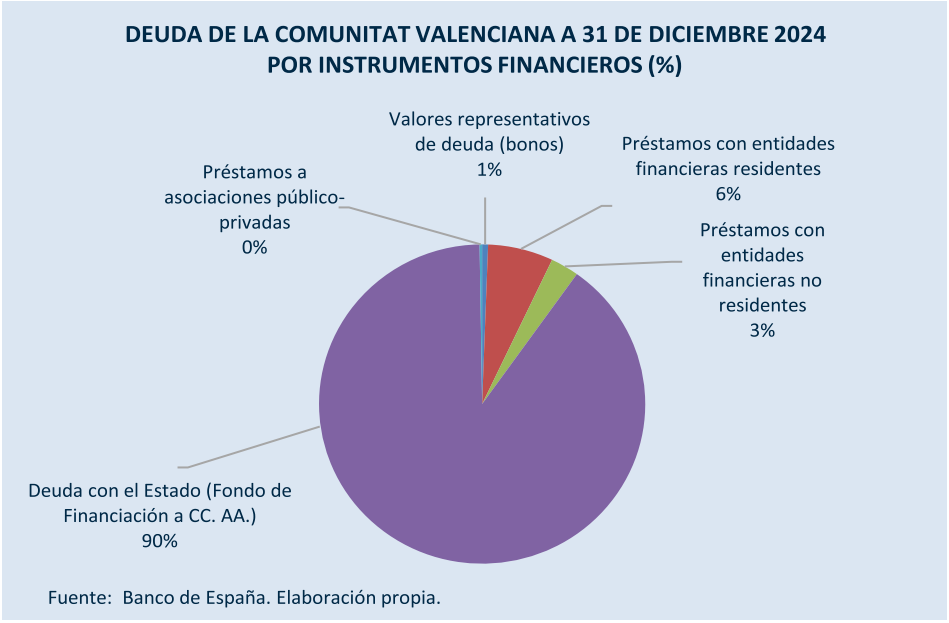
m: milions d'euros p: provisional a: avanç
T1: Percentatge de l'endeutament de cada comunitat sobre el total de CC. AA.
T2: Variació percentual de l'endeutament de cada comunitat i del total CC. AA. respecte a
Font: Banc d'Espanya / Dades referides al IV trimestre de cada any. Elaboració pròpia.

Quant a la **variació interanual del deute** per comunitats, la **Comunitat Valenciana**, amb un 4 %, se situa per damunt de la variació mitjana per al total de les autonomies (3,3 %) i en quarta posició de les quals augmenten interanualment el seu deute, darrere de la Regió de Múrcia (11,4 %), Andalusia (4,9 %) i Extremadura (4,3 %). Cinc comunitats han reduït interanualment el seu nivell d'endeutament, el detall del qual es pot consultar en el Quadre 4.15.

Per instruments financers, els 60.332 M€ del deute no comercial de la Comunitat Valenciana viva, a 31 de desembre de 2024, es repartixen del següent mode: 353 M€ en bons i pagarés (0,6 %), 5.600 M€ en préstecs amb entitats financeres (6 %), 54.228 M€ de deute amb l'Estat (90 %) i 151 M€ (0,3 %) de deute amb entitats públic-privades (Gràfic 4.12).

Pel que respecta a la **ràtio deute/producte interior brut,** que s'arreplega en el Quadre 4.16 amb dades dels últims cinc anys, la **Comunitat Valenciana**, malgrat haver reduït esta ràtio durant els últims quatre anys consecutius, continua sent l'autonomia amb major deute en percentatge sobre el PIB en 2024, amb un 40,7 %, seguida de la Regió de Múrcia amb 31,52 %, Catalunya amb 29,71 % i Castella-la Manxa amb 29,1 %. Com s'observa en el Gràfic 4.13, estes quatre comunitats són les que es troben en este indicador sobre la mitjana. Les comunitats autònomes amb ràtios més baixes són Comunitat Foral de Navarra (10,3 %), Canàries (11,4 %) i País Basc (11,6 %). La ràtio deute/PIB per al conjunt d'autonomies s'ha reduït 0,6 dècimes percentuals respecte a la de l'any anterior i se situa en el 21,1 % en 2024.

Gràfic 4.12



Fuente: Banco de España. Elaboración propia.

Quadre 4.16

RÈTIO DEUTE/PRODUCTE INTERIOR BRUTO PER CC. AA. 2020- 2024

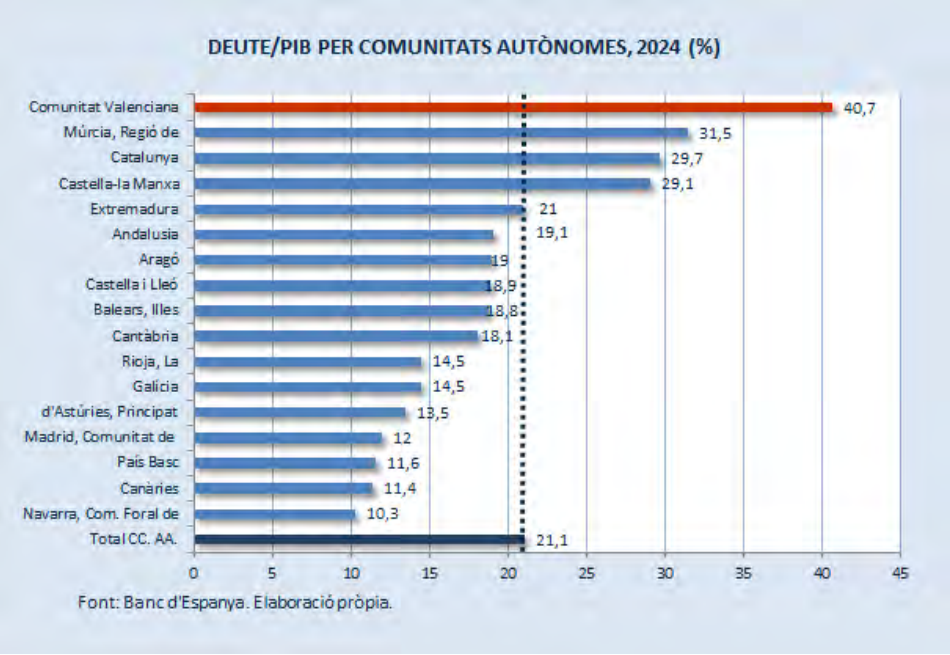
En percentatges

	2020	2021	2022(p)	2023(p)	2024 (a)
Andalusia	24,0	22,4	20,6	19,3	19,1
Aragó	24,3	23,4	20,6	19,7	19,0
d'Astúries, Principat	20,8	18,5	15,9	15,0	13,5
Balears, Illes	34,2	29,5	23,9	20,4	18,8
Canàries	17,1	15,5	13,3	12,0	11,4
Cantàbria	25,7	24,1	21,7	19,8	18,1
Castella-la Manxa	38,1	35,1	31,2	30,0	29,1
Castella i Lleó	23,6	22,2	20,5	19,6	18,9
Catalunya	37,0	35,1	32,7	30,5	29,7
Comunitat Valenciana	**47,9**	**46,2**	**43,1**	**41,6**	**40,7**
Extremadura	25,1	23,4	22,2	21,4	21,0
Galícia	19,6	18,2	16,8	15,7	14,5
Madrid, Comunitat de	15,7	14,3	13,0	12,2	12,0
Múrcia, Regió de	33,5	32,6	30,4	30,1	31,5
Navarra, Com. Foral d	18,9	15,1	13,6	11,8	10,3
País Basc	16,2	15,4	13,4	12,1	11,6
Rioja, La	20,2	18,9	16,6	15,3	14,5
Total CC. AA.	**26,9**	**25,3**	**23,1**	**21,7**	**21,1**

p: provisional a: avanç

Font: Banc d'Espanya.

Gràfic 4.13



Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

El **deute per habitant** en la **Comunitat Valenciana** ha ascendit, en 2024, a 11.143 euros, i es troba un 63 % per damunt de la registrada per al territori nacional, 6.846 euros per habitant (Quadre 4.17). La valenciana és l'autonomia més endeutada per càpita, seguida de Catalunya, amb 10.966 euros de deute per habitant. Al costat de la Comunitat Valenciana i Catalunya, tres autonomies presentaven este indicador per damunt de la mitjana: Regió de Múrcia, amb 8.530 euros per habitant; Castella-la Manxa, amb 7.856 i Aragó, amb 6.951 euros per habitant. Esta situació apareix representada en el Gràfic 4.14.

Quant a la variació interanual d'este últim indicador, en la Comunitat ha sigut del 2,3 %, situant-se quasi en la mitjana del conjunt de comunitats autònomes.

Quadre 4.17

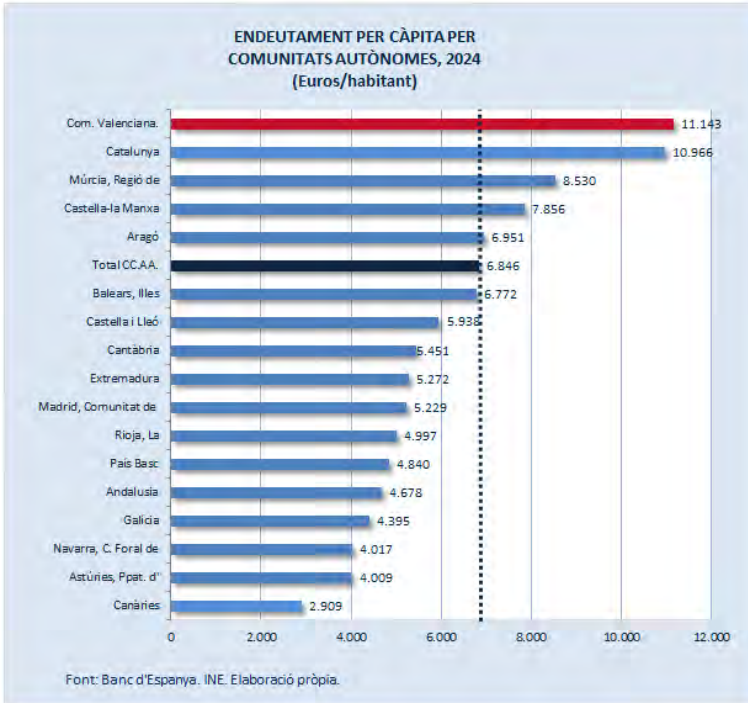
ENDEUTAMENT PER COMUNITAT AUTÒNOMA I HABITANT, 2023- 2024

	2023		2024		Var. 24/23 Deute per càpita
	IV Trimestre M €	Deute per Hab. en €	IV Trimestre M €	Deute per Hab. en €	
Andalusia	38.649	4.477	40.529	4.678	*4,5*
Aragó	9.185	6.803	9.402	6.951	*2,2*
Astúries, Ppat. d'	4.243	4.203	4.066	4.009	*-4,6*
Balears, Illes	8.579	6.960	8.426	6.772	*-2,7*
Canàries	6.518	2.911	6.569	2.909	*-0,1*
Cantàbria	3.316	5.608	3.234	5.451	*-2,8*
Castella-la Manx	16.156	7.686	16.656	7.856	*2,2*
Castella i Lleó	13.865	5.798	14.239	5.938	*2,4*
Catalunya	85.986	10.717	89.035	10.966	*2,3*
Com. Valenciana.	**57.996**	**10.897**	**60.332**	**11.143**	***2,3***
Extremadura	5.322	5.051	5.552	5.272	*4,4*
Galícia	12.170	4.497	11.936	4.395	*-2,3*
Madrid, Comunit	35.880	5.123	37.260	5.229	*2,1*
Múrcia, Regió de	12.139	7.731	13.518	8.530	*10,3*
Navarra, C. Foral	2.951	4.350	2.745	4.017	*-7,7*
País Basc	10.661	4.785	10.842	4.840	*1,1*
Rioja, La	1.625	5.014	1.634	4.997	*-0,3*
Total CC.AA.	**325.242**	**6.690**	**335.977**	**6.846**	***2,3***

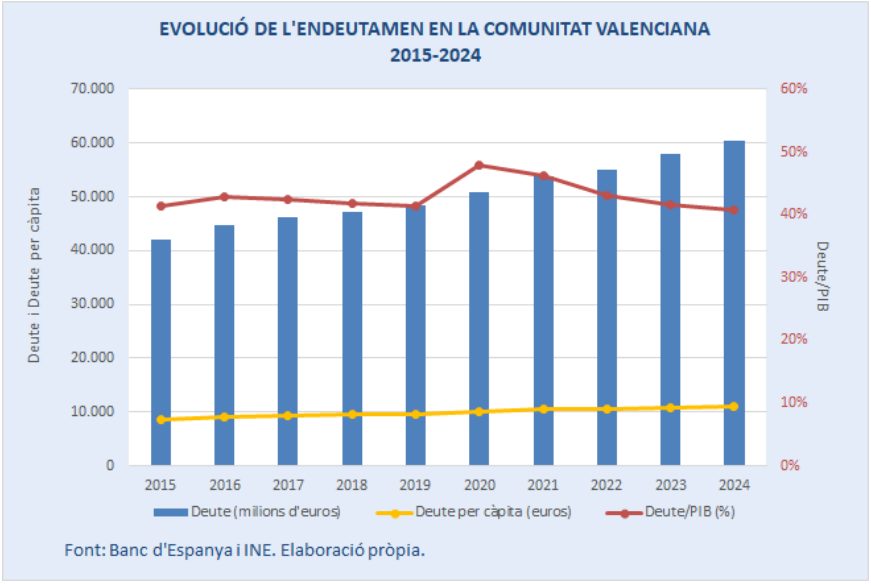
M: milions d'euros. Arredoniment segons Butlletí Estadístic del Banc d'Espanya.
Font: Banc d'Espanya. INE. Elaboració pròpia.

En el Gràfic 4.15 es pot veure conjuntament l'evolució durant l'última dècada del deute viu, la ràtio deute/PIB, que ha iniciat una senda descendent en els tres últims anys, i el deute per càpita en la Comunitat Valenciana.

Gràfic 4.14



Gràfic 4.15



4.5. EL SISTEMA DE FINANÇAMENT AUTONÒMIC EN LA COMUNITAT VALENCIANA[1]

El sistema de finançament autonòmic (SFA) vigent va ser aprovat per la Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el Sistema de Finançament de les Comunitats Autònomes de Règim Comú i de les Ciutats amb Estatut d'Autonomia. Esta Llei preveia la possible revisió del model als cinc anys de la seua aplicació, és a dir, l'any 2014. Una tasca pendent i controvertida, que porta ja **una dècada de retard**, amb la conseqüència de la pròrroga continuada, any rere any, d'un model caducat i problemàtic. Els problemes que s'han evidenciat amb el transcurs del temps han sigut d'insuficiència general dels recursos per al conjunt de les comunitats, i d'inequitat en la seua assignació a les diferents autonomies, veient-se unes comunitats més penalitzades que unes altres. En el cas de la **Comunitat Valenciana, una de les més perjudicades pel model**, el problema no ha fet més que empitjorar amb el prolongat retard de la reforma del sistema. S'analitza, a continuació, com afecta esta situació de manera particular a la Comunitat Valenciana.

4.5.1. La població

Després de diversos informes i propostes fracassades per a la reforma del model durant anys, a la fi de 2021, el Ministeri d'Hisenda va presentar un informe amb una **proposta inicial per a la reforma del model** que el Govern central va traslladar a les comunitats autònomes per a la formulació d'al·legacions. Esta proposta contenia un nou mètode de càlcul de **la població ajustada**, considerada la variable més representativa de les necessitats de despesa. La **Comunitat Valenciana** va presentar, en 2022, les seues al·legacions, fonamentades en l'Informe sobre el document del Grup de treball del Ministeri d'Hisenda relatiu al càlcul de la població ajustada, elaborat per la Comissió d'Experts nomenada per les Corts Valencianes. Estes al·legacions manifesten el desacord de la Comunitat Valenciana amb el mètode de càlcul de la població ajustada, així com el fet que la proposta no resultava suficient per a abordar la necessària i urgent reforma del sistema.

En el Quadre 4.18 es mostra l'**increment poblacional** per comunitats, durant el període 2002-2022, a l'efecte d'estimar l'impacte de l'infrafinançament de la Comunitat Valenciana en relació amb el seu finançament per càpita i la variable poblacional. En este període, l'increment poblacional en la nostra Comunitat ha sigut més de cinc punts percentuals superior a la mitjana.

4. En este epígraf es pren l'horitzó temporal comprés des de 2002 fins a 2022 quan es tracta de dades comparatives d'anàlisis entre diferents comunitats autònomes. La raó és d'homogeneïtat: a partir de 2002 (any en què va entrar en vigor l'anterior model de finançament autonòmic), ja es troben completades les transferències de competències educatives i sanitàries a totes les comunitats autònomes; i 2022 es pren com a fi del període perquè és l'últim any disponible, amb dades de la liquidació definitiva de l'actual sistema de finançament autonòmic. Així mateix, per a una anàlisi comparativa homogènia entre CCAA s'utilitza en tot l'epígraf, en els gràfics que inclouen dades de diverses CCAA , les despeses i ingressos de les liquidacions pressupostàries anuals oferits pel Ministeri d'Hisenda, amb dades depurades dels efectes comptables de la PAC i de l'IFL.

Quadre 4.18

INCREMENT POBLACIONAL PERÍODE 2002-2022 (%)

	Increment
Andalusia	14,59
Aragó	9,44
d'Astúries, Principat	-5,30
Balears, Illes	36,96
Canàries	26,05
Cantàbria	8,63
Castella i Lleó	-3,24
Castella - La Manxa	15,97
Catalunya	20,51
Comunitat Valenciana	**20,69**
Extremadura	-0,57
Galícia	-0,21
Madrid, Comunitat de	21,87
Múrcia, Regió de	24,87
Navarra, Comunitat Foral de	18,36
País Basc	5,91
Rioja, La	13,24
Total CC. AA.	**14,96**

Font: INE. Elaboració pròpia.

4.5.2. Les despeses per operacions no financeres

La primera conseqüència directa de la insuficiència de recursos del model és l'**ajust i la contracció de les despeses**. No obstant això, corregir els desequilibris financers exclusivament amb restricció del gasto pot portar a assumir uns nivells inferiors de qualitat en la prestació de servicis públics o en la inversió pública.

En particular, el problema s'accentua quan es tracta de gastos que afecten els anomenats servicis públics fonamentals (SPF): Sanitat, Educació i Protecció Social. Per a l'anivellament horitzontal dels recursos destinats a finançar els SPF es va crear, en el seu moment, el **Fons de Garantia**, de manera que qualsevol ciutadà o ciutadana poguera rebre estos servicis essencials en igualtat de condicions en tot el territori espanyol, amb independència de la seua comunitat de residència[5]. La realitat que presenten els informes és que, en esta mena de despeses, la Comunitat Valenciana ha de fer un esforç extra, dedicant un major percentatge del seu pressupost total perquè la despesa per unitat de necessitat (habitant ajustat) siga similar a la mitjana. L'últim Informe de la Comissió d'Experts nomenats per les Corts Valencianes estima que la Comunitat Valenciana necessita dedicar el 93 % dels seus recursos als SPF enfront d'una mitjana del 82 % del conjunt d'autonomies[6].

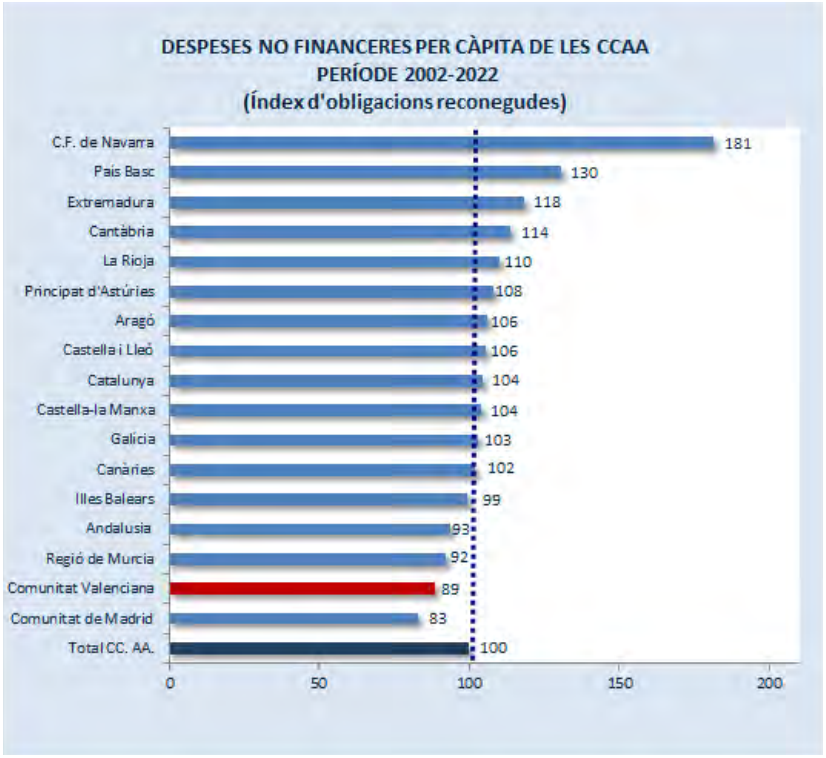
D'això es deriven dos conseqüències: d'una banda, queden menys recursos pressupostaris (en comparació amb altres CCAA) per a finançar un altre tipus d'activitats, com a infraestructures, vivenda, l'I+D+i del nostre teixit empresarial o el suport a activitats econòmiques dels sectors productius; d'altra banda, el sobresfuerzo realitzat tampoc

5. Si bé el Fons de Garantia aconseguix reduir les diferències de recursos per habitant ajustat, l'efecte d'altres tres fons, el Fons de Suficiència i els Fons de Convergència (Fons de Competitivitat i Fons de Cooperació) distorsiona el resultat final del sistema consolidant de nou l'statu quo, a través del Fons de Suficiència i amb un posterior anivellament parcial a través dels Fons de Convergència. Tot això a través d'un sistema molt complex i poc transparent.
6. "Informe de la Comisión de Expertos nombrados por las Cortes Valencianas sobre el Fondo Transitorio de Nivelación y la Deuda", 31 de enero de 2024.

aconseguix igualar les condicions del servici a la ciutadania amb independència de la seua comunitat autònoma de residència, ja que es continuen produint desigualtats, les més accentuades quant al gasto en SPF entre les comunitats forals i la resta.

Múltiples estudis sobre el SFA, elaborats durant els últims anys, han posat clarament de manifest que el problema de la **insostenible situació financera de la Comunitat Valenciana** té el seu origen sobretot en la insuficiència de recursos, en els ingressos, tal com es revela en les dades del període 2002-2022 analitzats en este epígraf. Ja ningú discutix este fet, perquè la Comunitat Valenciana és de les quals menys gasta per habitant, un 11% menys que la despesa mitjana per habitant de totes les comunitats autònomes durant el període 2002-2022 per a les operacions no financeres (Gràfic 4.16). Únicament la Comunitat de Madrid presenta una despesa mitjana per habitant inferior a la de la Comunitat Valenciana per a eixe període. Si comparem amb l'autonomia que més gasta per habitant, la Comunitat Valenciana gasta quasi un 51 % menys que Navarra.

Gràfic 4.16

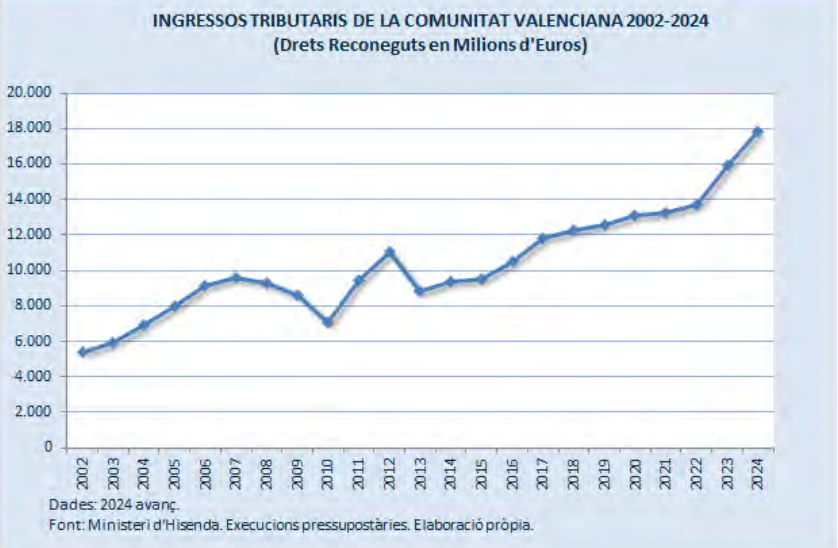


4.5.3. Els ingressos per operacions no financeres

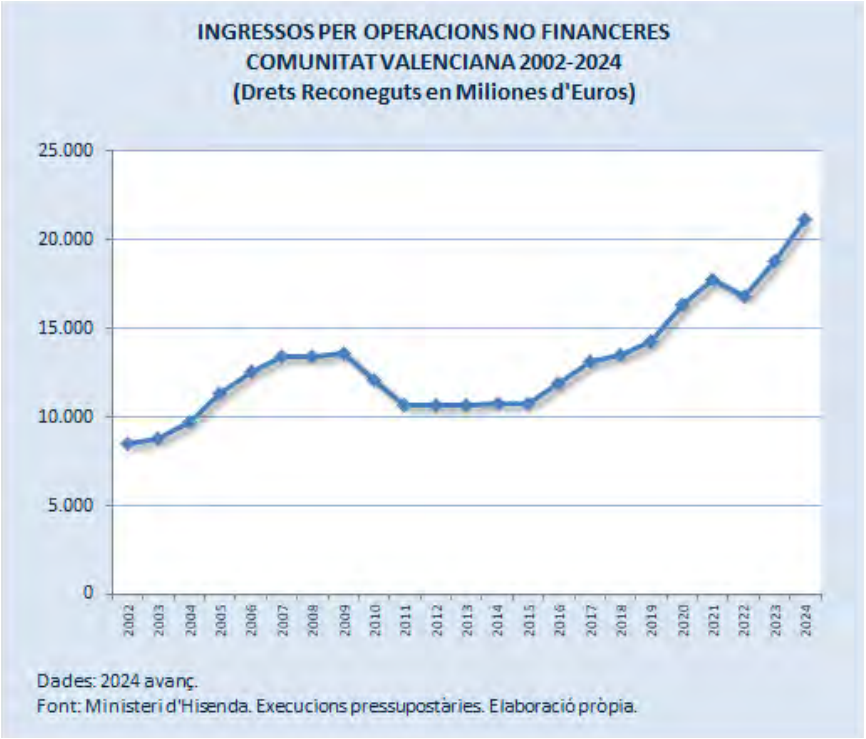
A partir de la crisi econòmica de 2008, a més de les mesures adoptades de contenció del gasto, també es va produir una brusca caiguda en els ingressos tributaris (Gràfic 4.17) amb un fort impacte en l'Administració central. En la Comunitat Valenciana, malgrat la **reducció d'ingressos tributaris** que va començar en 2008, l'efecte en els seus ingressos totals a penes va patir impacte fins a l'any 2010[7] (Gràfic 4.18).

7. El retard de dos anys en la caiguda dels recursos totals de les CCAA es deu al fet que el sistema de finançament autonòmic funciona mitjançant lliuraments a compte en funció de la recaptació estimada cada any en el pressupost, i la diferència entre esta i la recaptació real es liquida dos anys més tard. Com la crisi no estava prevista, va haver-hi una sobreestimació de les estimacions dels anys 2008 i 2009 i, per tant, dels lliuraments a compte d'eixos anys, que va haver de corregir-se a partir de 2010.

Gràfic 4.17



Gràfic 4.18

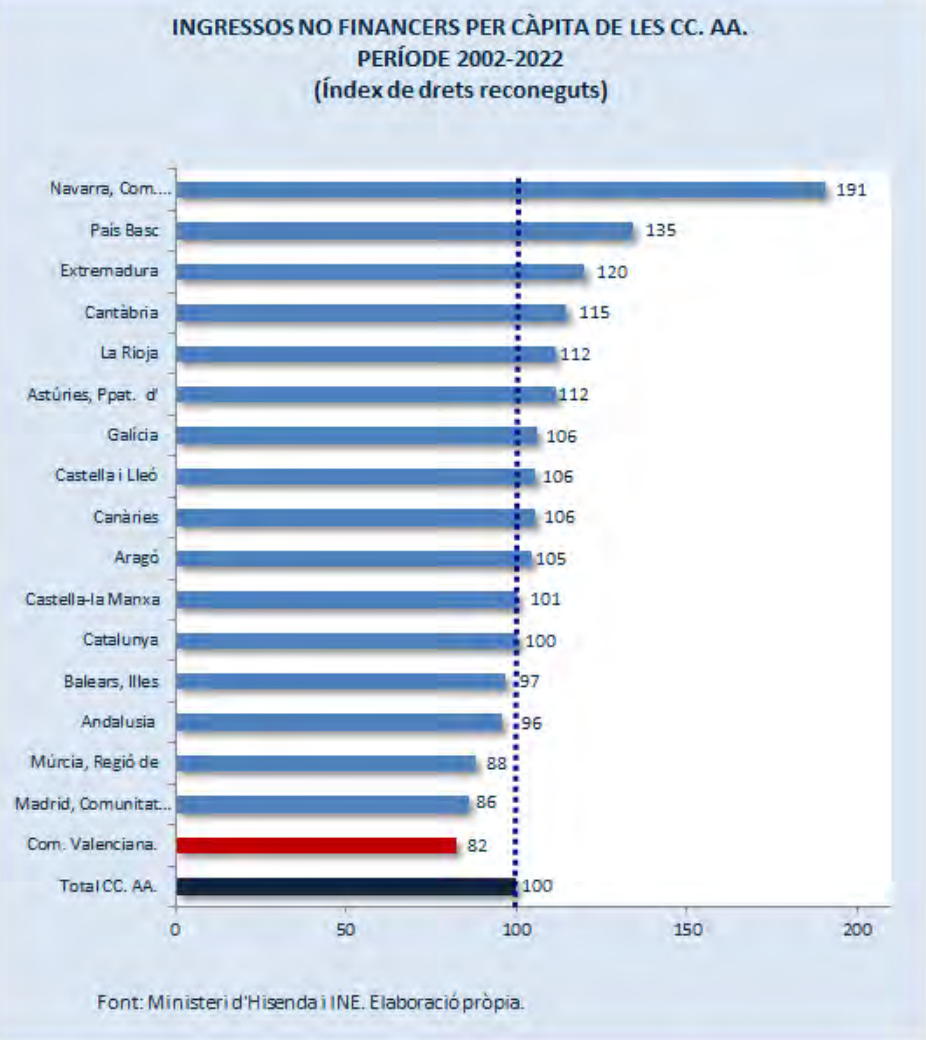


Al començament de la segona dècada del segle XXI, es van començar a adoptar **mesures compensatòries** per a augmentar el nivell d'ingressos tributaris. No obstant això, el disseny tècnic del SFA va anul·lar l'efecte perseguit i durant una llarga dècada, que va durar fins a 2019, els ingressos no van recuperar els nivells anteriors (Gràfic 4.18).

És necessari assenyalar ací l'**escàs marge de maniobra** que oferix la capacitat normativa i de gestió de la majoria de les CCAA de Règim Comú[8]. Esta falta d'instruments i de capacitat per a respondre al problema és una cosa que es va posar de manifest a partir de la crisi econòmica de 2008 i és un altre dels assumptes que s'han posat sobre la taula en l'estudi de la necessària reforma de l'actual sistema de finançament autonòmic.

Comparant amb la resta de les autonomies, la **Comunitat Valenciana** és la que compta amb menys ingressos no financers per càpita de mitjana durant el període 2002-2022, un 18 % menys que la mitjana, i un 57 % menys que la comunitat amb majors ingressos no financers, Navarra (Gràfic 4.19).

Gràfic 4.19

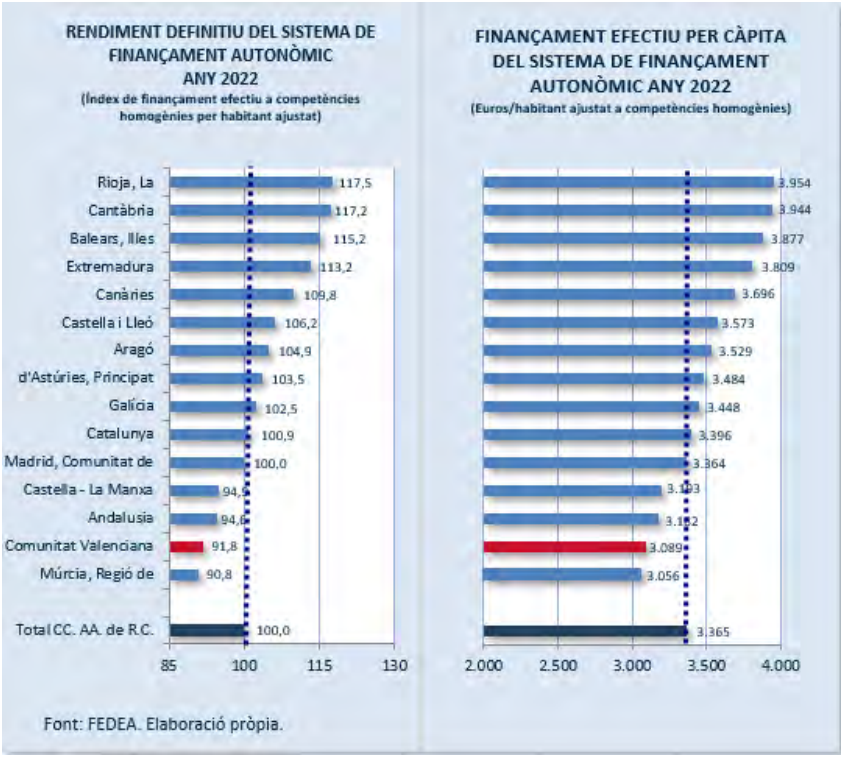


8. Només Madrid, Catalunya i Illes Balears (comunitats amb una alta renda per càpita) tenen més del 50 % de les seues fonts de finançament provinents d'impostos en els quals tenen capacitat normativa i, per tant, tenen major capacitat fiscal.

4.5.4. L'infrafinançament de la Comunitat Valenciana

En el Gràfic 4.20 es representa, en forma d'índex i en euros, el finançament efectiu rebut per les comunitats autònomes corresponent a l'any 2022, segons l'última liquidació definitiva del sistema de finançament autonòmic, a competències homogènies i per habitant ajustat, segons publica FEDEA a partir de dades del Ministeri d'Hisenda[9]. La **Comunitat Valenciana** ocupa el penúltim lloc en el finançament autonòmic, amb un finançament efectiu un 8 % inferior a la mitjana de les CCAA de Règim Comú, i quasi un 22 % inferior a la comunitat de règim comú més ben finançada en 2022, La Rioja.

Gràfic 4.20



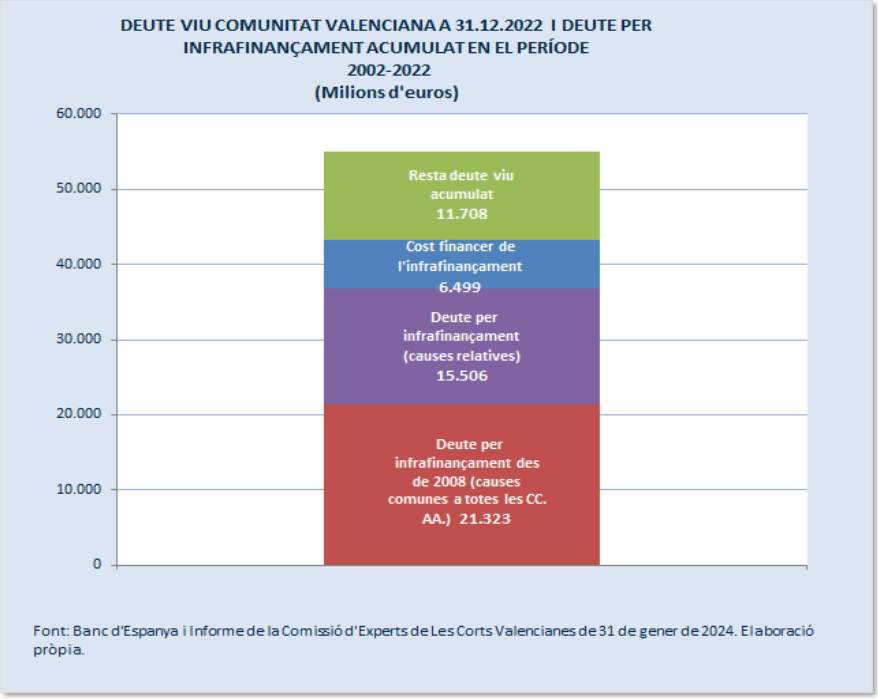
A petició de la consellera d'Hisenda i Economia, la Comissió d'Experts nomenats per les Corts Valencianes va elaborar, al gener de 2024, un **nou informe sobre la situació actual del SFA i el deute valencià** en el qual estima que el 78,6 % del deute viu de la Comunitat existent, a la fi de 2022, està relacionada amb l'infrafinançament a causa de tres tipus de causes: la insuficiència de recursos del sistema patida per totes les CCAA de règim comú (causa comuna); la derivada d'un finançament per habitant ajustat inferior a la mitjana, que afecta a determinades comunitats autònomes (causa relativa), i, finalment, els interessos que genera al llarg del temps el propi deute (Gràfic 4.21)[10].

El Gràfic 4.22 mostra el pes específic de cada causa respecte als 55.036 M€ de deute de la Comunitat Valenciana existents a la fi de 2022: el deute per insuficiència de les necessitats de finançament pactades, prenent com a referència l'any base (2007),

9. De la Fuente, Á. (2024) en FEDEA. La liquidació de 2022 del sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú.
10. La causa que afecta col·lectivament a totes les comunitats de règim comú és la insuficiència de recursos derivada de la diferència entre el finançament efectivament rebut cada any i el finançament per habitant ajustat que hagueren hagut de rebre si l'acordada l'any base (2007) s'haguera mantingut estable entre 2008 i 2022, segons explica l'Informe de la Comissió d'Experts nomenats per les Corts Valencianes, de 31 de gener de 2024.

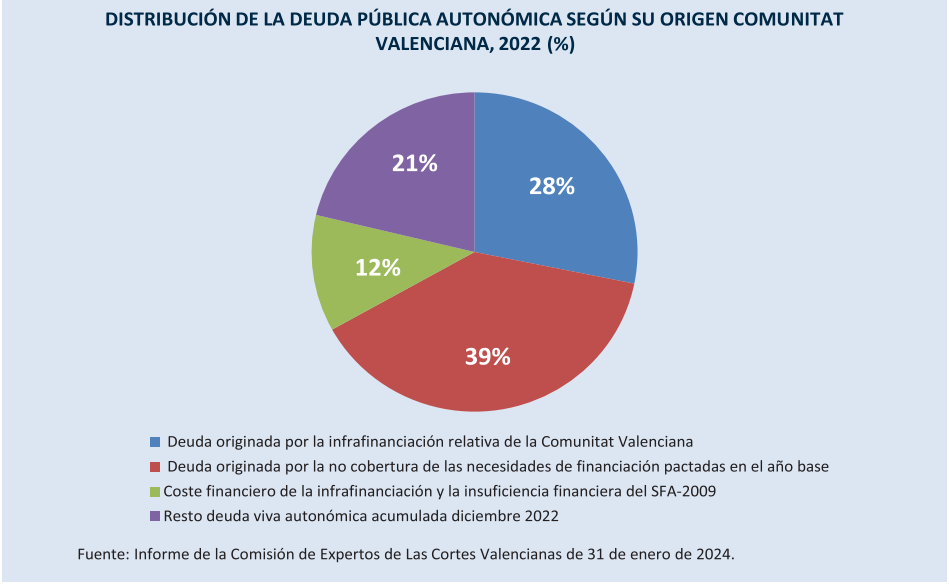
representa el 38,7% del total; el deute acumulat per infrafinançament relatiu, entre 2002 i 2022, representa el 28,2 %, i els costos financers, un 11,7 %.

Gràfic 4.21



Font: Banc d'Espanya i Informe de la Comissió d'Experts de Les Corts Valencianes de 31 de gener de 2024. Elaboració pròpia.

Gràfic 4.22



Fuente: Informe de la Comisión de Expertos de Las Cortes Valencianas de 31 de enero de 2024.

El Consell de Política Fiscal i Financera ha aprovat, al febrer de 2025, una mesura sense precedents: l'assumpció, per part de l'Estat, de 83.252 M€ de deute de les comunitats autònomes, 11.210 d'ells corresponents a la Comunitat Valenciana.

La metodologia, segons explica el Ministeri d'Hisenda, part del càlcul del sobrenedeutament. Així, s'ha comparat el creixement del deute autonòmic durant la crisi financera, és a dir, entre el 31 de desembre de 2009 i el 31 de desembre de 2013, amb el creixement del passiu autonòmic durant el període de la pandèmia i el major impacte de la guerra d'Ucraïna, és a dir, des del 31 de desembre de 2019 fins al 31 de desembre de 2023. En el primer període, el deute va augmentar en 109.582 M€ i, en el segon, 29.272 M€. El diferencial aconseguix els 80.310 M€ i és la quantia inicial acordada per a condonar. El repartiment entre les comunitats autònomes seguix uns criteris tècnics en diverses fases. El gruix del repartiment, el 75 % de la quantitat inicial a condonar, s'ha realitzat en funció del criteri de la població ajustada. Posteriorment, es realitzen altres ajustos, amb l'objectiu d'intentar compensar i igualar a les comunitats en dos ràtios, que són el de deute condonat sobre el total i deute condonat per habitant, segons explica el Ministeri d'Hisenda. D'esta manera, la quantitat final a assumir per l'Estat és de 83.252 M€.



El CES CV mostra la seua preocupació pel deteriorament dels comptes públics de la Generalitat Valenciana que, en gran mesura, està causant amb el crònic infrafinançament de la Comunitat. Com a resultat, la Comunitat Valenciana va liderar, en 2024, el rànquing regional de dèficit públic, així com les ràtios de deute públic en termes de PIB i per càpita. En termes absoluts, la Comunitat és, amb 60.322 M €, la segona regió amb major deute de tota Espanya.

En aquest context, la condonació d'11.210 M€ del deute per part de l'Estat central suposarà un alleujament financer per als comptes de la Generalitat Valenciana, però no cobreix la part del deute valencià que ha generat l'actual i obsolet sistema de finançament autonòmic, calculada en 36.829 M€ —sense comptar els costos financers de l'infrafinançament— pel comité d'experts nomenat per Les Corts, ni resol els greus perjudicis que el sistema continua causant a la Comunitat.

Per això, el Comité reitera el seu suport al criteri valencià, fonamentat en els últims informes de la Comissió d'Experts nomenats per les Corts Valencianes, que reclama, entre altres aspectes, la revisió del mètode de càlcul de la població ajustada. La proposta també inclou un mecanisme de compensació interterritorial per la part del deute acumulat que té el seu origen en l'infrafinançament relatiu que penalitza a determinades comunitats, com la valenciana, que compten amb un nivell de finançament per habitant ajustat per davall de la mitjana i amb una despesa per càpita per davall de la mitjana.

4.6. FINANÇAMENT EUROPEU EXTRAORDINARI: NEXT GENERATION EU

El principal instrument utilitzat per la UE per a donar suport a la recuperació, després del xoc generat per la pandèmia de la covid, és el Next Generation EU (NGEU), dotat amb un import global de 750.000 M€[11], i els mecanismes de finançament del qual de major volum són el Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR)[12] i el Fons React-EU[13]. A més, compta amb altres programes addicionals com el Fons Europeu Agrari de Desenrotllament Rural (Feader), el Fons de Transició Justa (FTJ), Horitzó Europa, InvestEU o RescEU.

A més, arran de la guerra a Ucraïna, en 2022, la Comissió Europea va presentar un pla addicional del NGEU per a independitzar a la Unió Europea del subministrament energètic rus. El PlanREPowerEU inclou un paquet addicional de subvencions per a impulsar la diversificació del subministrament, millorar la seguretat energètica i reduir la dependència dels combustibles fòssils de Rússia. A l'octubre de 2024, es va aprovar la segona fase del Pla de Recuperació i l'Addenda al PRTR espanyol, que permetrà mobilitzar nous recursos fins a 2026.

En la Comunitat Valenciana, l'Estratègia Valenciana per a la Recuperació (EVR) s'emmarca en els objectius establits pel Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) del Govern d'Espanya. Els fons europeus assignats a la Comunitat Valenciana per a la recuperació són (Gràfic 4.23):

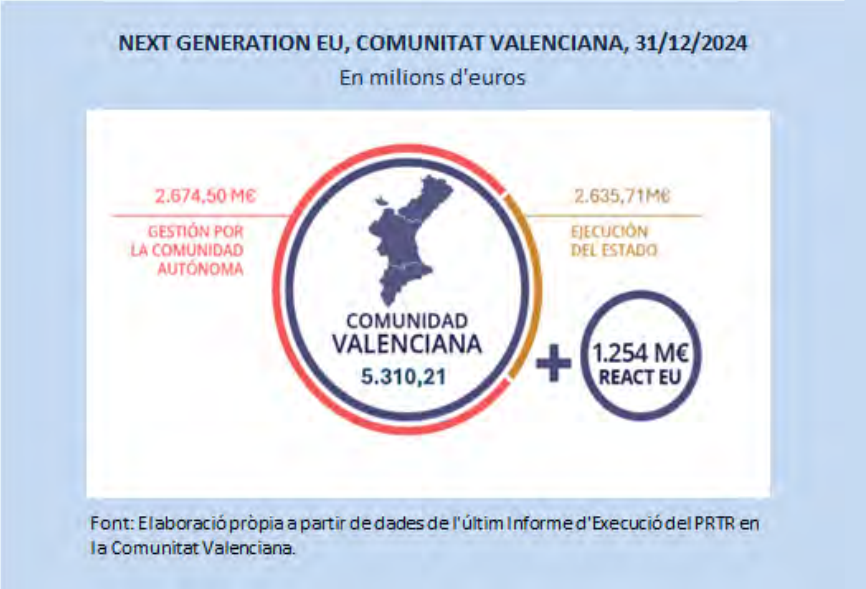
→ Del F**ons React-EU** han sigut assignats a la Comunitat 1.254 M€, és a dir, el 12,5 % del total concedit a les comunitats autònomes. L'assignació dels 10.000 M€ entre totes les CCAA es pot consultar en el Gràfic 4.24. L'assignació es va completar en 2022, encara que l'elegibilitat de les actuacions es va estendre fins a finals de 2023. Els fons assignats a la Comunitat Valenciana es distribuïxen en 791 M€ (63 %), destinat al programa operatiu Feder, i 463 M€ (37 %) destinat al programa operatiu FSE (Gràfic 4.25). En 2024, la Generalitat Valenciana ha rebut transferències corrents per 299,13 M€ del **FSE React-EU** i 484,44 M€ de transferències de capital del **Feder React-UE**.

→ Dels **MRR**, el nucli dels fons Next Generation EU, a 31 de desembre de 2024, es van assignar 28.580 M€ a les autonomies en termes acumulats. D'ells, 3.360,45 M€ han sigut assignats durant l'any 2024. En el total acumulat, la **Comunitat Valenciana**, amb 2.763 M € (9,5 %), és la quarta regió amb major assignació**14** (Gràfic 4.26).

→ A més de l'assignació rebuda per a ser gestionada per la Comunitat, l'**Administració General de l'Estat (AGE**) ha executat directament en la Comunitat Valenciana inversions per un import de 935,12 M€ (en la seua major part, el 90 %, destinades a infraestructures de transport) i ha efectuat transferències directes per un import global de 1.700,59 M€ (267,04 M€ a universitats i centres d'investigació, 315,31 M€ a entitats locals, 12,80 M€ al sector públic instrumental i 1.105,44 M€ al sector privat). En total, sumant inversions i transferències, l'import executat per l'Administració General de l'Estat (AGE) en la Comunitat Valenciana, fins a desembre de 2024, va anar de 2.635,71 M€, segons les dades de l'informe d'execució del PRTR publicat per la Generalitat Valenciana.

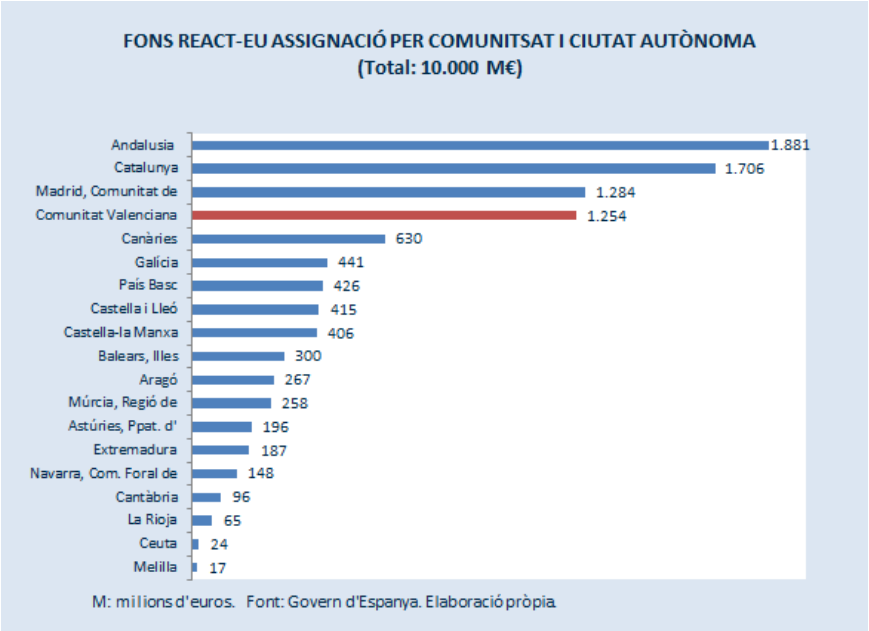
11. A preus constants de 2018. A preus corrents són 806.900 M€.
12. Reglament (UE) 2022/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2022, pel qual s'establix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
13. Els fons del REACT-EU es disposen a través del Fons Europeu de Desenrotllament Regional (FEDER), del Fons Social Europeu (FSE) i del Fons d'Ajuda Europea per als més necessitats (FEAD).
14. La Generalitat Valenciana, en el seu Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana, de desembre de 2024, publica una quantitat assignada de 2.674,50 M€.

Gràfic 4.23[15]



Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'últim Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana.

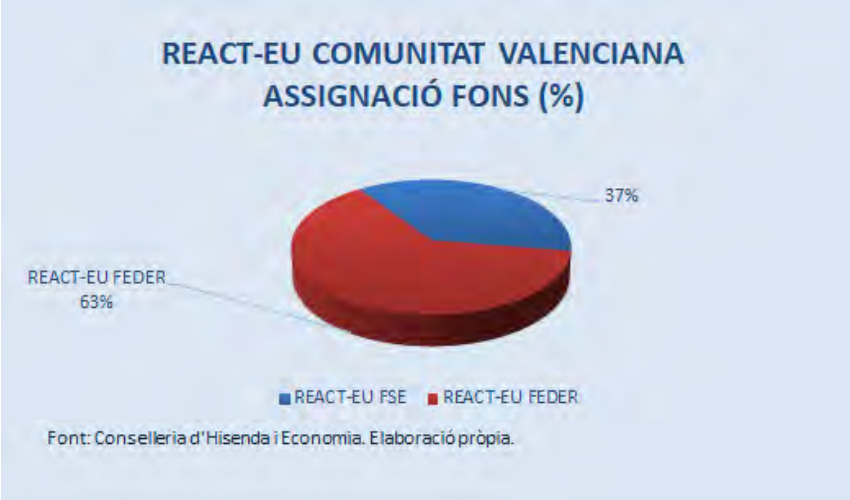
Gràfic 4.24



M: milions d'euros. Font: Govern d'Espanya. Elaboració pròpia

15. Hi ha una diferència de 88,5 M€ en la quantitat assignada a la Comunitat Valenciana en conferències sectorials segons la font: 2.674,50 M€ segons la Generalitat Valenciana i 2.763 M€ segons el Govern d'Espanya.

Gràfic 4.25



Gràfic 4.26



Execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) en la Comunitat Valenciana a 31 de desembre de 2024

Segons l'últim informe d'execució, publicat per la Generalitat Valenciana, una mica més de la mitat de tots els **recursos MRR assignats a la Comunitat Valenciana** són gestionats per la Generalitat i ascendixen a 2.674,50 M€. El 97 % d'eixe import, és a dir, 2.654,16 M€, ha sigut pressupostat; el 74 % dels fons pressupostats ha sigut compromés (1.951,21 M€), i el 51 % (1.343,37 M€) han passat a la fase d'obligacions reconegudes. El Quadre 4.19 arreplega l'estat d'execució acumulat del període 2021-2024 dels fons procedents del MRR, segons dades publicades per la Generalitat Valenciana.

Quadre 4.19

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST MRR DE LA GENERALITAT VALENCIANA, 2021-2024

	Fons Assignats	Fons Propis	Pressupostat	Compromés	Oblig. Recon.
C01 Pla de xoc de mobilitat sostenible en entorns urbans	278,67	12,78	291,45	222,29	135,01
C02 Pla de rehabilitació de vivenda i regeneració urbana	524,69	14,74	490,25	333,04	143,12
C03 Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pes	10,90	0,00	9,26	8,81	3,36
C04 Conservació i restauració d'ecosistemes i la seua biodiversitat	35,14	0,00	35,14	27,84	11,67
C05 Preservació de l'espai litoral i els recursos hídrics	48,28	0,53	48,80	13,27	4,40
C06 Mobilitat sostenible, segura i connectada	23,47	0,00	23,47	14,45	5,57
C07 Desplegament i integració d'energies renovables	155,24	0,00	153,96	100,81	87,10
C08 Infraestructures elèctriques, promoció de xarxes intel·ligents, ...	24,25	0,00	23,27	13,72	8,63
C11 Modernització de les Administracions públiques	100,00	3,75	103,34	70,61	48,20
C12 Política Industrial Espanya 2030	97,89	2,64	100,31	60,49	14,58
C13 Impuls a la pime	14,17	1,30	15,47	3,12	3,12
C14 Pla de modernització i competitivitat del sector turístic	178,53	0,00	178,53	178,53	178,53
C15 Connectivitat digital, impuls de la ciberseguretat i del 5G	51,90	3,35	45,34	19,66	18,33
C16 Estratègia Nacional d'Intel·ligència Artificial	7,92	0,64	8,42	0,00	0,00
C17 Reforma i enfortiment del sistema nacional de ciència, tencología	24,35	14,53	38,87	38,87	35,62
C18 Renovació i ampliació del Sistema Nacional de Salut	96,32	0,58	96,90	84,79	83,87
C19 Pla Nacional de Competències Digitals	192,03	0,00	187,04	114,87	84,73
C20 Pla estratègic d'impuls a la Formació Professional	207,93	5,41	201,29	181,19	153,46
C21 Modernització i digitalització del sistema educatiu	126,95	7,36	133,76	126,28	119,98
C22 Pla de xoc per a l'economia de les cures i reforç polítiques d'inclusi	280,82	0,00	276,03	214,19	90,78
C23 Noves polítiques públiques per a un mercat de treball dinàmic, res	120,96	0,00	120,36	86,61	80,01
C24 Revaloració de la indústria cultural	10,89	0,00	10,89	7,35	5,64
C25 Espanya hub audiovisual d'Europa	2,32	0,00	2,32	2,32	2,32
C26 Pla de foment del sector de l'esport	11,70	0,00	10,51	6,46	3,72
C31 Capítol REPowerEU	49,17	0,00	49,17	21,62	21,62
TOTAL	**2.674,49**	**67,61**	**2.654,15**	**1.951,19**	**1.343,37**

Dades en milions d'euros.
Font: Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana, desembre 2024.

El 83 % dels **recursos MRR** pressupostats, durant el període 2021-2024, s'han mobilitzat mitjançant licitacions de contractes públics i convocatòries de subvencions i ajudes.

La Generalitat i el seu SPI han licitat, fins a desembre de 2024, un import de 762,41 M€, dels quals el 74 % ja ha sigut adjudicat (Quadre 4.20). Els plans de xoc per a l'economia de les cures i per a la mobilitat sostenible en entorns urbans concentren el 37 % de l'import total licitat, amb 280 M€. Estos plans corresponen a inversions relatives a la construcció i condicionament de centres de dia i de majors, i als incentius a la mobilitat sostenible per a l'adquisició de vehicles elèctrics i implantació d'infraestructures de recàrrega.

Quadre 4.20

LICITACIONS I CONTRACTES MRR EN LA GENERALITAT VALENCIANA, 2021-2024

	Licitacions	Licitat	Adjudicat	% Adjudicat
C01 Pla de xoc de mobilitat sostenible en entorns urbans	44	117,31	99,37	84,71
C02 Pla de rehabilitació de vivenda i regeneració urbana	41	91,71	61,70	67,28
C03 Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pes	0	0,00	0,00	0,00
C04 Conservació i restauració d'ecosistemes i la seua biodiversitat	6	3,93	1,56	39,69
C05 Preservació de l'espai litoral i els recursos hídrics	6	15,51	4,35	28,05
C06 Mobilitat sostenible, segura i connectada	8	26,38	21,73	82,37
C07 Desplegament i integració d'energies renovables	5	12,17	9,62	79,05
C08 Infraestructures elèctriques, promoció de xarxes intel·ligents, ...	0	0,00	0,00	0,00
C11 Modernització de les Administracions públiques	56	55,15	44,58	0,00
C12 Política Industrial Espanya 2030	2	1,98	1,84	92,93
C13 Impuls a la pime	1	0,02	0,02	100,00
C14 Pla de modernització i competitivitat del sector turístic	5	3,25	2,60	80,00
C15 Connectivitat digital, impuls de la ciberseguretat i del 5G	25	72,33	25,28	34,95
C16 Estratègia Nacional d'Intel·ligència Artificial	2	0,05	0,05	100,00
C17 Reforma i enfortiment del sistema nacional de ciència, tencología	13	1,81	1,28	70,72
C18 Renovació i ampliació del Sistema Nacional de Salut	94	91,82	89,87	0,00
C19 Pla Nacional de Competències Digitals	35	76,37	54,45	71,30
C20 Pla estratègic d'impuls a la Formació Professional	6	11,45	6,70	58,52
C21 Modernització i digitalització del sistema educatiu	1	3,54	2,29	64,69
C22 Pla de xoc per a l'economia de les cures i reforç polítiques d'inclusi	69	162,80	131,91	81,03
C23 Noves polítiques públiques per a un mercat de treball dinàmic, res	4	5,79	4,20	72,54
C24 Revaloració de la indústria cultural	8	0,63	0,49	77,78
C25 Espanya hub audiovisual d'Europa	0	0,00	0,00	0,00
C26 Pla de foment del sector de l'esport	8	8,42	3,74	44,42
C31 Capítol REPowerEU	0	0,00	0,00	0,00
TOTAL	**439**	**762,41**	**567,63**	**74,45**

Dades en milions d'euros.

Font: Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana, desembre 2024.

El Quadre 4.21 arreplega les **ajudes i subvencions**, publicades per la Generalitat Valenciana i el seu sector públic instrumental, finançades amb els fons del **MRR**. Les dades són de l'execució a 31 de desembre de 2024. El 63 % ja ha sigut resolt. Els plans de rehabilitació de vivenda i regeneració urbana i per a la mobilitat sostenible en entorns urbans concentren prop del 40 % de l'import total convocat, amb 567 M€. Estos plans corresponen a les inversions relatives a la rehabilitació d'edificis i entorns urbans, i als incentius a la mobilitat sostenible per a l'adquisició de vehicles elèctrics i implantació d'infraestructures de recàrrega.

Quadre 4.21

AJUDES I SUBVENCIONS MRR EN LA GENERALITAT VALENCIANA, 2021-2024

	Nº	Convocat	Resolt	% Resolt
C01 Pla de xoc de mobilitat sostenible en entorns urbans	6	174,76	105,43	60,33
C02 Pla de rehabilitació de vivenda i regeneració urbana	8	393,02	280,19	71,29
C03 Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pes	10	12,33	10,17	82,48
C04 Conservació i restauració d'ecosistemes i la seua biodiversitat	4	6,31	5,33	84,47
C05 Preservació de l'espai litoral i els recursos hídrics	5	20,65	4,83	23,39
C06 Mobilitat sostenible, segura i connectada	1	11,74	2,66	22,66
C07 Desplegament i integració d'energies renovables	4	156,55	46,97	30,00
C08 Infraestructures elèctriques, promoció de xarxes intel·ligents, ...	2	22,57	0,00	0,00
C11 Modernització de les Administracions públiques	0	0,00	0,00	0,00
C12 Política Industrial Espanya 2030	5	67,37	55,27	82,04
C13 Impuls a la pime	2	14,04	2,23	15,88
C14 Pla de modernització i competitivitat del sector turístic	5	170,16	140,37	82,49
C15 Connectivitat digital, impuls de la ciberseguretat i del 5G	5	25,25	3,31	13,11
C16 Estratègia Nacional d'Intel·ligència Artificial	1	5,44	0,00	0,00
C17 Reforma i enfortiment del sistema nacional de ciència, tencología	2	36,87	28,87	78,30
C18 Renovació i ampliació del Sistema Nacional de Salut	0	0,00	0,00	0,00
C19 Pla Nacional de Competències Digitals	5	47,37	20,70	43,70
C20 Pla estratègic d'impuls a la Formació Professional	13	39,07	23,23	59,46
C21 Modernització i digitalització del sistema educatiu	1	2,31	0,00	0,00
C22 Pla de xoc per a l'economia de les cures i reforç polítiques d'inclusi	3	70,05	68,00	97,07
C23 Noves polítiques públiques per a un mercat de treball dinàmic, res	16	152,36	92,35	60,61
C24 Revaloració de la indústria cultural	4	7,97	7,04	88,33
C25 Espanya hub audiovisual d'Europa	1	2,32	2,22	95,69
C26 Pla de foment del sector de l'esport	7	8,41	5,75	68,37
C31 Capítol REPowerEU	0	0,00	0,00	0,00
TOTAL	**110**	**1.446,91**	**904,92**	**62,54**

Dades en milions d'euros.

Font: Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana, desembre 2024.

Segons dades del programa ELISA, de seguiment del PRTR, a 31 de desembre de 2024 la Comunitat Valenciana registrava **2.535,08 M€ en convocatòries** llançades per la Generalitat, les corporacions locals i els organismes autònoms de la Comunitat Valenciana. D'eixe import, es trobaven resoltes, a tancament d'exercici, convocatòries per 1.507,7 M€, és a dir, amb una **taxa de resolució del 59,2 %**[16].

El Quadre 4.22 mostra les dades d'execució de la fitxa de la Comunitat Valenciana, a 31 de desembre de 2024, publicats pel Govern d'Espanya en el seu web de seguiment del PRTR.

16. A 31 de març de 2025, últimes dades publicades, la Comunitat Valenciana ha mobilitzat 2.673 M€ de fons MRR, mitjançant convocatòries dirigides al sector privat i llars, amb una taxa de resolució del 60,3 % i 102.579 adjudicataris, segons dades del programa ELISA del Govern d'Espanya.

Quadre 4.22

EXECUCIÓ PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA EN LA COM. VALENCIANA

DADES D'EXECUCIÓ A 31/12/2024 (M€=milions d'euros)

INFRAESTRUCTURES

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

FERROCARRIL:

- Millora de rodalia amb més de 100 M€.
- Xarxa Transeuropea de Transport amb Integració de l'Alta Velocitat i remodelació de l'Estació de València - Joaquín Sorolla (106 M€).
- Corredor Mediterrani (190 M€).
- Corredor Cantàbric Mediterrani (38, 7 M€).

LOGÍSTICA INTERMODAL: 175 M€ per a projectes com:

- Nou accés ferroviari Sud al Port de Castelló, el projecte constructiu de la terminal intermodal i logística de València Font Sant Lluís.
- Construcció del Nou Accés Ferroviari Sud al Port de Castelló.

PORTS: 1,7 M€ d'inversió per al Port d'Alacant; inversions Ports de València (20,9 M€) i Castelló (13 M€).

MOBILITAT SOSTENIBLE I DIGITAL: 102,4 M€ per a projectes com les actuacions en 11 municipis de la província d'Alacant (46,7 M€), en 4 municipis de Castelló (15,2 M€) i en 6 municipis de la província de València (40,4 M€).

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

MOBILITAT SOSTENIBLE I DIGITAL: La comunitat autònoma rep 148,8 M€ per a projectes de mobilitat sostenible que la pròpia autonomia desenrotlla, com els itineraris ciclopedestres en l'àrea metropolitana de València (32,6 M€); connexió per als vianants subterrània de la línia 10 amb la xarxa ferroviària (19,1 M€); millores en la línia 9 de la xarxa del tram d'Alacant (12,6 M€)

REINDUSTRIALITZACIÓ I PERTES

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

PERTE AEROESPACIAL:

- Programa Tecnològic Aeronàutic: 5,9 M€ per a 9 projectes entre els quals es pots destacar el de Zeleros Global, S.L. amb 1,4 M€ per al desenrotllament de sistemes de propulsió i transmissió elèctrica per a aeronaus.

PERTE AGRO:

- Obres de millora eficiència hídrica i energètica de regadius de la Comunitat de Regants La Font de València
- Enfortiment industrial del sector agroalimentari: 8 projectes tractors que aglutinen 49 empreses amb diferents objectius, com el d'impressió *single-pass* d'alta resolució per a *metal packaging* alimentari (4,3 M€), noves línies de producción de productes de forn amb tecnologies innovadores (5,2 M€).

PERTE DESCARBONITZACIÓ:

- 8 M€ per a 9 projectes com el desenrotllat per Zumos Valencianos del Mediterráneo, S.A.
- IPCEI amb una assignació de 75 M€ destinat a l'execució del projecte Green Cobra d'hidrogen verd.

PERTE ECONOMIA CIRCULAR: 7 empreses reben 5,8 M€ per als seus projectes com el de Miquel y Costas & Miquel grup paperer (1,8 M€) o el The SPG Global Corporation, S.L. (0,882 M€).

PERTE VEC:

- **1a Convocatòria:** 30,5 M€ per a 19 projectes com:
  - Faurecia Inteior Systems Salc España, S.L. (8,6 M€).
  - Itera Soluciones de Ingeniería, S.L. (5,2 M€).
- **2a Convocatòria:** 16,7 M€ per a projectes com:
  - Gestamp Levante (11,1 M€).
  - Natural Movement, S.L. (5,6 M€).
- **3a Convocatòria:** 152,2 M€ para Powerco Battery Spain, S.A.
- **MOVES:**
  - SINGULARS: 8,3 M€ per a projectes com Eranovume-Mobility, S.L. per a punts de recàrregues instal·lats en 13
  - FLOTES: 2,8 M€ per a projectes com els de Centauro Rent a Car, S.L.U (2,7 M€).

GARANTIES CERSA: 3.042 pimes han accedit a finançament per valor de 193,1 M€.

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

MOVES III: la comunitat autònoma gestiona este programa l'objectiu del qual és donar suport a la compra de vehicles elèctrics i el desplegament de punts de recàrrega. Ha rebut 123,2 M€ dels quals ha executat el 54 %.

...

...

ENERGIA I PERTE ERHA

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

EMMAGATZEMATGE ENERGÈTIC: 7 M€ per a un projecte a Jarafuel d'Acciona Generación Renovable, S. a.

COMUNITATS ENERGÈTIQUES: 3,4 M€ per a 6 projectes entre ells el de Picassent Solar, S.L. amb 1,1 M€ amb una potència de 1,5 MWp i generarà 2.325 MWh el que equival al consum elèctric de 450 famílies.

HIDROGEN: 26,9 M€ per a 16 projectes, entre altres:

- Producció d'hidrogen verd en la refineria de BP a Castelló.

RENOCOGEN: 6,4 M€ per al projecte de SAMCA ONDA (1 M€) i per al de Bioforestal del Mediterrani, S.L. (5,3 M€).

REHABILITACIÓ D'EDIFICIS PÚBLICS:

- Gràcies al programa PIREP, es rehabiliten 57 edificis de titularitat pública amb 58,2 M€ com la rehabilitació integral de la piscina coberta d'Ontinyent (2,6M€), la Biblioteca de Castelló de la Plana (2,6M€) o la Casa Caserna de la Guàrdia Civil de Callosa de Segura (2M€).

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

AUTOCONSUM I EMMAGATZEMATGE RESIDENCIAL: La comunitat autònoma ha rebut 210,7 M€, dels quals s'han executat el 50 %.

RENOVABLES EN INDÚSTRIA I SERVICIS: La comunitat autònoma ha rebut 17,9 M€, dels quals s'han executat el 73 %.

REHABILITACIÓ ENERGÈTICA D'EDIFICIOS PRIVATS:

- PREE: L'autonomia ha rebut 32,9 M€ dels quals ha executat el 39 %.
- PREE5000: L'autonomia ha rebut 10,9 M€ dels quals ha executat el 50 %.

PIREP AUTONÒMIC: La Comunitat Autònoma rep 60,4M€ per a projectes de rehabilitació de 43 edificis públics de titularitat autonòmica. Com el Palau de Calataiud (7,3 M€) o el Palau del Tremolar (4,3 M€).

AIGUA I MEDI AMBIENT

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

MODERNITZACIÓN DEL REGADIU: 78,7 M€ per a més de 40.500 has.

DESSALACIÓ: A través de l'Addenda del Pla de Recuperació s'ha compromés la inversió per a l'ampliació i ús d'energia fotovoltaica en les dessaladores de Torrevieja, Mutxamel, Moncofar i Oropesa de Mar.

DIGITALITZACIÓ DEL CICLE URBANO DE L'AIGUA: Prop de 59 M€ per a 10 projectes, com DIGITAMED, en el qual participen municipis de la Comunitat Valenciana com València, Sagunt, la Pobla de Farnals, Gandia, Miramar, Altea i Calp (13 M€), Castelló (5,9 M€), Cullera (1,2 M€), Paterna (2,1 M€) o Alacant (5,4 M€).

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

PERTE AIGUA: 7,4 M€ per a digitalització del cicle de l'aigua.

ACTUACIONS DE PREVENCIÓ D'INUNDACIONS: 15,1 M€.

COHESIÓ TERRITORIAL

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

DUS 5000: 51 municipis de menys de 5.000 habitants reben 28 M€ per a mesures d'eficiència energètica.

CONECTIVITAT:

- 68 M€ del programa UNICO Banda ampla que aconseguix a més de 257.979 llars i empreses.
- Programa UNICO Xarxes Actives, 33,2 M€ per al desplegament 5G en 329 municipis.

...

...

DIGITALITZACIÓ I CIÈNCIA

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

CIBERSEGURITAT:

- Programa d'Impuls a la Indústria de la Ciberseguretat 7,3 M€ amb 5 projectes presentats un d'ells de la Universitat Politècnica de València (1,2M€).

INNOVACIÓ FP: 2,7 M€ per a la realització de projectes d'innovació i investigació en 52 centres d'FP en el territori.

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL:

- Missions en IA amb 2,9 M€ per a finançar 6 projectes d'investigació industrial i desenrotllament experimental.
- 7,2 M€ de la convocatòria d'IA en la cadena de valor de les empreses per a 18 projectes.

UNIVERSITATS:

- Modernització i digitalització del sistema universitari espanyol, amb ajudes per 13,4 M€.
- Requalificació, mobilitat internacional i atracció de talent, programes amb 7,3 M€ per a la Universitat Miguel Hernández d'Elx, la d'Alacant, Jaume I de Castelló, Politècnica de València i la d'estudis generals de València.

CONVOCATÒRIA I+D DE TRANSICIÓ ECOLÒGICA: 46,1 M€

PIMES:

- KIT DIGITAL: 44.049 pimes i autònoms disposen del kit digital (190,1 M€).

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

PLANS COMPLEMENTARIS:

- 48 M€ invertits dels Ministeris de Ciència i Universitats.
- 24,3 M€ per a participar en 5 Plans Complementaris (Agroalimentació, Astrofísica i Física Altes Enginyeries, C. Marines, C. Quàntica i Materials Avançats).

POLÍTIQUES SOCIALS

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

VIVENDA:

- 98,6 M€ per a construcció de 2.184 vivendes compromeses per a lloguer social.
- 144,7 M€ per a 42 actuacions de rehabilitació de barris que beneficien a 7.546 vivendes.

EDUCACIÓ:

- FP: 29.887 noves places creades, de les quals 4.046 són bilingües, en 242 instituts de 202 municipis. 77 noves Aules ATECA i 133 noves Aules d'Emprenedoria.
- PLACES de 0-3 anys: 7.504 noves places.

SANITAT:

- INVEAT: Més de 81 M€ per a equips d'alta tecnologia en 37 hospitals.
- PERTE SALUT D'AVANTGUARDA:
  - 22,8 M€ per a Transformació Digital de l'Atenció Primària.
  - 6,4 M€ per a Pla d'Atenció Digital Personalitzada.
  - 4,3 M€ per a Millora de l'Assistència Sanitària als pacients amb EERR, trastorns neuromotores i ELA.
  - 4 M€ per al Programa de desenrotllament de mesures per a millorar l'eficiència i sostenibilitat del SNS.
  - 4,2 M€ per a la implantació de la cartera de servicis de genòmica.
  - 2,4 M€ per al *Data Lake* Sanitari.

PERTE ECONOMIA SOCIAL:

- 52,4 M€ per a finançament d'equipaments públics per a adaptar-se al nou model de cures de llarga duració.
- 22,8 M€ del Pla de Modernització de Servicis Socials.
- 5 M€ del Programa d'accessibilitat.
- 8,9 M€ per a equipaments domiciliaris que afavorisquen l'autonomia personal.

INCLUSIÓ: 17 M€ per al Projecte Pilotem.

...

...

COMERCÇ, TURISME I CULTURA

EXECUCIÓ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

TURISME:

- 0,262 M€ per a projectes d'Experiències Turístiques.

MILLORA DEL PATRIMONI HISTÒRIC AMB ÚS TURÍSTIC: 32 M€ per a finançar 15 projectes com a projecte del Parc de l'Algepsar per a la millora paisatgística i patrimonial del vessant sud del Castell d'Onda a Castelló (2,9 M€).

COMERÇ:

- 20 M€ del Programa de suport a mercats i comerç en zones urbanes i rurals.
- 2,3 M€ per a ajudes a l'enfortiment de l'activitat comercial en zones turístiques.

EXECUCIÓ AUTONÒMICA

TURISME: La comunitat autònoma rep:

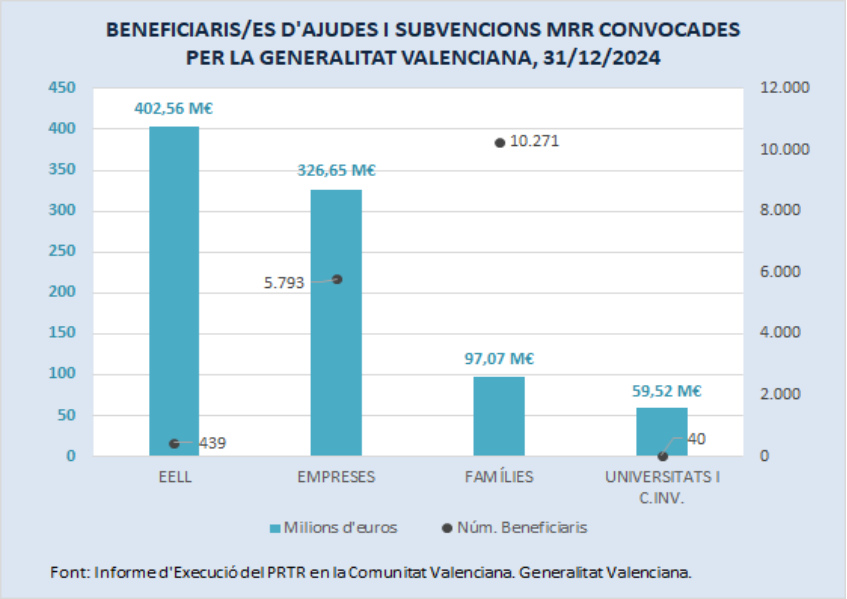
- 151,1 M€ per a executar Plans de Sostenibilitat Turística en Destí (PSTD), com el projecte Benidorm Visió 360 (6,1M€).
- 2,7 M€ per a projectes del Pla Nacional Xacobeo 2021.

CULTURA: 2,4 M€ per a mesures de conservació, restauració i posada en valor del patrimoni cultural espanyol.

Font: Dades d'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. Govern d'Espanya.

Fins a finals de 2024, 10.271 famílies i 5.793 empreses i persones treballadores autònomes de la Comunitat han resultat **beneficiàries de subvencions MRR convocades per la Generalitat i la seua SPI**, per un import de 97,07 i 326,65 M€ respectivament. A més, han resultat beneficiaris 439 ens locals, per un import de 402,56 M€, i 40 universitats i centres d'investigació, per un import de 59,52 M€ (Gràfic 4.27).

Gràfic 4.27

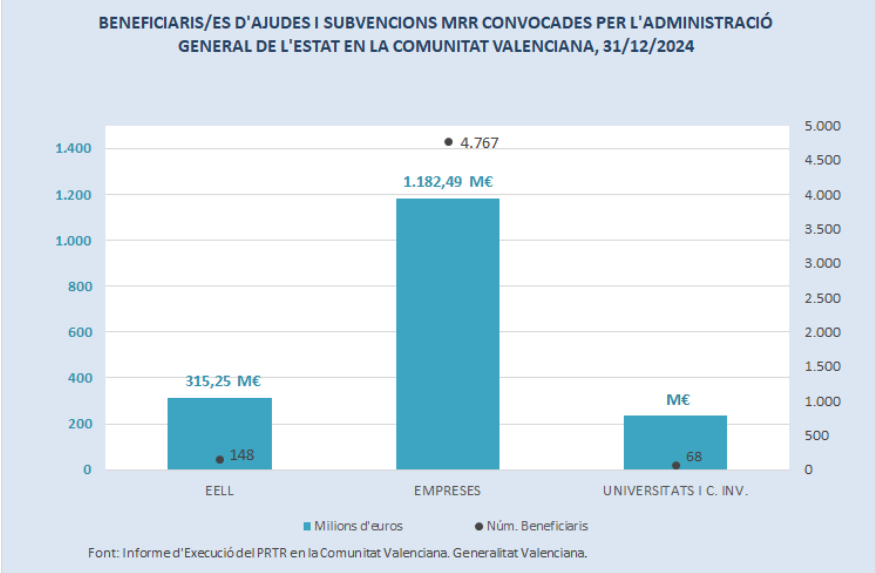


Font: Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana.

Per part de l'Estat, fins a desembre de 2024, 4.767 empreses i persones treballadores autònomes han resultat beneficiàries de 1.182,49 M€ en **subvencions MRR convocades per l'Administració General de l'Estat** en la Comunitat Valenciana. A més, han resultat beneficiaris 148 ens locals, per 315,25 M€, i 68 universitats i centres d'investigació, per 234,12 M€ (Gràfic 4.28).

En el cas d'estes ajudes no és possible conéixer quantes famílies de la Comunitat Valenciana han sigut beneficiàries. Tampoc és possible conéixer la xifra exacta de persones beneficiàries del Kit Digital, però l'estimació és de més de 59.600 bons digitals del programa Kit Digital concedits en la Comunitat Valenciana, la qual cosa equival a més de 253 M€.

Gràfic 4.28



Font: Informe d'Execució del PRTR en la Comunitat Valenciana. Generalitat Valenciana.

4.7. IMPACTE I MESURES DE LA DANA DEL 29 D'OCTUBRE EN EL SECTOR PÚBLIC

El devastador impacte econòmic i social de la DANA en la Comunitat Valenciana ha tingut una resposta immediata des del sector públic, que ha desplegat un ventall de mesures i ajudes dirigides a pal·liar els efectes causats pel temporal d'octubre. En este epígraf s'arreplega un resum de mesures i ajudes aprovades per la Generalitat Valenciana, l'Estat, i la Unió Europea.

4.7.1. Mesures i ajudes DANA de la Generalitat Valenciana

Mesures Fiscals

Les mesures fiscals aprovades per la **Generalitat Valenciana** per a pal·liar les dramàtiques conseqüències de la DANA en la nostra Comunitat s'arrepleguen en el Decret llei 12/2024, de 12 de novembre, del Consell, de Mesures Fiscals de Suport a les Persones Afectades per les Inundacions produïdes per la DANA d'octubre de 2024. El Quadre 4.23 presenta les principals mesures fiscals incloses en l'esmentat Decret Llei.

Quadre 4.23

PRINCIPALS MESURES FISCALS DE LA GENERALITAT VALENCIANA PER LA DANA

Suspensió de terminis	Pròrroga fins al 31 de gener de 2025 del termini per a la presentació i ingrés de les autoliquidacions de l'ISD, ITPAJD, Tributs sobre el Joc i del IAMA el termini de presentació del qual i ingrés acabe entre el 28 d'octubre i el 31 de desembre de 2024.
IRPF	- Deducció del 100 % dels gastos de reparació escomesos per a fer front als danys causats pel temporal en la vivenda habitual, fins a un import màxim de 2.000 euros, amb límits de renda, i aplicable en els períodes impositius acabats en 2024 i 2025. - Deducció del 45 % de les quantitats invertides durant els períodes impositius acabats en 2024 i 2025 en la subscripció i desemborsament d'accions o participacions socials a conseqüència d'acords de constitució o d'ampliació de capital de determinades entitats, amb el límit de 9.900 euros.
ISD	- Bonificació del 50 % en les adquisicions *mortis causa* efectuades per parents del causant pertanyents al grup III de parentiu (col·laterals de segon i tercer grau, ascendents i descendents per afinitat) quan el causant haguera mort pel temporal. - Reducció del 100 % de la base imposable en les adquisicions lucratives *inter vivos* realitzades des del 29/10/2024 fins al 31/12/2025 en favor de persones que destinen els béns i drets rebuts a reparar o reposar aquells dels quals foren titulars i que hagueren resultat danyats pel temporal. Aplica també a les adquisicions lucratives realitzades entre el 29/10/2024 i el 31/12/2026 quan tinguen per objecte l'adquisició de la nova vivenda habitual del donatari, en determinats suposats. - Reducció del 100 % de la base imposable en les adquisicions lucratives *inter vivos* realitzades des del 29/10/2024 fins al 31/12/2025 per a l'adquisició de béns afectes a l'exercici d'una empresa individual o negoci professional amb la finalitat de pal·liar els danys materials causats pel temporal.
ITP I AJD	- Bonificació del 100 % de la quota tributària de la modalitat gradual d'AJD i de la de TPO de l'ITPAJD, aplicable entre el 29/10/2024 i el 31/12/2026, exigible pels actes o contractes o la constitució de drets reals de garantia relacionats amb l'adquisició de béns immobles destinats a reemplaçar a altres destruïts o greument danyats pel temporal. - Bonificació del 100 % de la quota gradual de la modalitat d'AJD de l'ITPAJD, aplicable entre el 29/10/2024 i el 31/12/2026, exigible a les primeres còpies dels documents notarials atorgats per a formalitzar operacions de declaració d'obra nova i/o divisió horitzontal que es referisquen a immobles destruïts o greument danyats pel temporal. - Bonificació del 100 % de la quota de TPO exigible a les adquisicions de vehicles automòbils destinats a reemplaçar a altres destruïts pel temporal, que s'hagueren donat de baixa definitiva en el Registre General de Vehicles, sempre que esta adquisició es realitze entre el 29/10/2024 i el 31/12/2025.

Tributs sobre el joc	- Bonificació del 100 % en la quota íntegra del tribut sobre els jocs de sort, envit o atzar, en la modalitat d'explotació de les màquines recreatives i d'atzar, l'explotació del qual haguera sigut afectada pel temporal, en la part que corresponga proporcionalment als dies del període impositiu en què la seua autorització d'explotació haja sigut suspesa o donada de baixa de manera definitiva. - Les sales de bingo que hagen vist afectades pel temporal les seues existències de cartons de bingo que els facen inservibles, podran sol·licitar la devolució de l'import del tribut relatiu als jocs de sort, envit o atzar i les taxes administratives satisfetes en ocasió de la seua adquisició, o bé el bescanvi dels cartons per altres idèntics en número i valor facial.
Cànon de sanejament	- Exempció de les quotes del Cànon de Sanejament dels consums d'aigua realitzats entre el 29/10/2024 i el 31/03/2025, per a tots els usos de l'aigua que es produïsquen en l'àmbit territorial dels municipis, o part d'estos, afectats pel temporal. - Suspensió dels procediments de recaptació de les quotes del cànon de sanejament des del 13/11/2024 (entrada en vigor del Decret Llei) fins al 28/02/2025.

Font: Decret Llei 12/2024, de 12 de novembre, del Consell, de mesures fiscals de suport a les persones afectades per les inundacions produïdes per la DANA d'octubre de 2024 (DOGV bis de 12/11/2024).

Ajudes en xifres

A 31 de desembre de 2024, la Generalitat Valenciana havia mobilitzat recursos per a pal·liar els efectes devastadors de la DANA per un total de 1.324 M€ (Quadre 4.24), entre contractes d'emergència, ajudes directes i altres actuacions[17]

Quadre 4.24

DANA 2024. RECURSOS MOBILITZATS O COMPROMESOS PER LA GENERALITAT VALENCIANA 31-12-24

Conselleria competent	Import (M€)
SERVICIS SOCIALS, IGUALTAT I VIVENDA	**61,0**
Ajudes per a lloguer de vivenda	50,0
Ajudes a entitats i col·lectius del tercer sector	1,0
Posada en marxa del Centre Temporal d'Emergències de Burjassot	2,6
Reconstrucció i reparació de centres socials	2,2
Material i neteja emergència centres sociosanitaris	1,7
Reconstrucció i reparació vivenda social	2,5
Condicionament de vivendes	1,0
HISENDA	**101,75**
Bonificació de les línies d'IVF i SGR per a empreses i col·lectiu autònom	65,0
Bonificacions fiscals per a contribuents de les zones afectades	33,0
Contractes d'emergència per a neteja, reparació i comunicacions	1,0
Contractació d'emergència d'equipament informàtic	2,5
Reposició parc mòbil Generalitat per a avaluació de danys	0,2
Contractació aplicació «Localitza vehicle»	0,1
MEDI AMBIENT, INFRAESTRUCTURES I TERRITORI	**255,6**
Reparació de carreteres titularitat de la Generalitat	75,0
Reparació de carreteres titularitat d'ajuntaments	5,0
Reparació de depuradores i col·lectors a càrrec de l'EPSAR	54,6

17. La xifra inclou contractació pública, p. ex.: HISENDA, neteja, reparació i comunicacions (1 M€), equipament informàtic (2,5 M€), aplicació Localitza Vehicle (0,05 M€); EDUCACIÓ, CULTURA I OCUPACIÓ: transporte IVAM (0,05 M €); SERVICIS SOCIALS, VIVENDA I BENESTAR SOCIAL, reparació de vivendes públiques i centres sociosanitaris danyats, adquisició de productes bàsics i restabliment de subministraments en residències (10 M€); AGRICULTURA, AIGUA, RAMADERIA I PESCA, reparació de camins rurals (4,7 M€); JUSTÍCIA I AP, contractes majors, com a servicis taxi trasllade forenses, ampliació seguretat porta accés IML València... (0,07 M€); INFRAESTRUCTURES, restauració de carreteres (75 M€); INDÚSTRIA, tasques de neteja de vials i accessos a polígons industrials, transport gratuït de treballadors a polígons afectats, agents de proximitat industrial i reparació del subministrament elèctric a l'interior d'edificis de vivendes i/o edificis (6,5 M€).

Reparació de depuradores i col·lectors a càrrec de l'EPSAR	54,6
Restauració del servici de Metrovalencia i línies substitutives	71,0
Retirada de residus, estris voluminosos i vehicles	50,0
AGRICULTURA, AIGUA I PESCA	**51,3**
Reparació de camins rurals	20,0
Ajudes directes a comunitats de regants	20,0
Reparació de la presa del Buseo	4,8
Retirada d'animals morts i productes peribles	2,7
Subministrament de productes fitosanitaris per a cultiu de cítrics	0,4
Retirada d'aliments en les indústries alimentàries	0,1
Avançament de la PAC al sector de l'arròs	3,0
Avançament de la PAC per a agricultors amb limitacions naturals	0,3
.../...	
.../...	
JUSTÍCIA, INTERIOR I EMERGÈNCIES	**252,4**
Ajudes de 6.000 euros per família i vivenda	200,0
Ajudes de 200.000 euros als ajuntaments per a gastos urgents	50,0
Reparació dels jutjats de Catarroja, Torrent i Requena	2,4
SANITAT	**119,9**
Renovació i reparació de centres de salut	36,0
Reubicació i/o adaptació de centres potencialment inundables	50,0
Adaptació d'instal·lacions estratègiques actualment en ús	20,5
Estudis i reforç de subministraments externs davant emergències	5,0
Assistència tècnica per a millores en els centres	3,0
Assistència tècnica per al redissenye de centres enfront d'emergències	2,0
Instal·lació de punts d'atenció sanitària extraordinària	1,0
Operatiu extraordinari de vehicles d'emergències sanitàries	0,5
Autobusos per al desplaçament de personal sanitari	0,1
Consulta mòbil d'atenció a pacients amb patologies respiratòries cròniques	0,1
Equips de reforç per a vacunació enfront de la grip i covid	0,3
Enviament de 30 milions de SMS amb informació sanitària	1,0
Retirada de productes alimentosos no aptes per al consum	0,4
INDÚSTRIA COMERÇ I TURISME	**357,5**
Ajudes directes per a empreses i autònoms/es amb persones ocupades	100,0
Neteja de polígons industrials, accessos i zones comunes	6,5
Inspecció i reparació de quadres elèctrics de zones afectades	0,8
Trasllat de treballadors/es i agents de proximitat industrial	0,2
Reposició de vehicles sinistrats	250,0
EDUCACIÓ, CULTURA I OCUPACIÓ	**121,91**
Transport escolar per a l'alumnat reubicat	1,6
Reposició dels Projectes d'Innovació i Exclusió Educativa (PIIE)	2,1
Reposició dels recursos de BiblioInnova't	1,8
Permisos concedits al personal docent afectat	0,1
Proves diagnòstiques per a l'Orientació Educativa	0,3
Ajudes extraordinàries per a les indústries culturals	6,0
Contractes de transport IVAM	0,1
Vigilància i seguretat de béns culturals de Fira València	0,1
Ajudes directes per a autònoms/es sense persones ocupades	90,0
Renovació Espais Labora persones afectades	2,4
Renovació Centres Labora Formació afectats	15,0
Instal·lació d'oficines mòbils de Labora	1,2
Ajudes a l'ocupació rural en municipis menuts	0,6
Subministrament d'equipament escolar de mobiliari i menjadors	0,4
Subministrament d'instal·lació de material instrumental	0,3
Neteja d'oficines d'ocupació i centres de formació	0,1
TOTAL (*)	**1.324**

m: milions d'euros. (*) Arredoniment de la Generalitat Valenciana.
Font: Generalitat Valenciana.

Del total mobilitzat, 853,8 M€ corresponen a **ajudes directes** (Quadre 4.25).

Quadre 4.25[18]

DANA 2025. AJUDES DIRECTES MOBILITZADES PER LA GENERALITAT VALENCIANA
31-12-24

	Import (M€)
Béns de primera necessitat	200,0
Vehicles	250,0
Empreses i autònoms/es amb persones ocupades	100,0
Autònoms/es sense persones ocupades	90,0
Municipis	62,0
Lloguer de vivenda	50,0
Regants	20,0
Sector cultural	6,0
Complement per a ERTOs	10,8
Bonificació de les línies d'IVF i SGR per a empreses i autònoms	65,0
TOTAL	**853,80**

M: milions d'euros. Font: Generalitat Valenciana.

El nombre de **sol·licituds d'ajudes registrades**, a 31 de desembre de 2024, va ascendir a 57.759, per un import total de 324 M€ (Quadres 4.26 i 4.27). En esta xifra s'inclouen sol·licituds duplicades, desestimades, etc., de manera que l'import definitiu d'ajudes va ser de 267 M€, de les quals es van reconéixer obligacions de pagament per 209,25 M€, xifra que representa el 24,5 % els 853,8 M€ compromesos per a este fi, per la Generalitat, per a pal·liar els efectes de la DANA. A la fi d'any s'havia pagat un import de 199 M€ en ajudes directes.

Quadre 4.26

SOL·LICITUDS REGISTRADES I IMPORT PER TIPUS DE TITULAR, GENERALITAT VALENCIANA
A 31 de desembre de 2024

	NÚM. DE SOL·LICITUDS	IMPORT SOL·LICITAT
Ajuntaments	66	7.629.862,57
Altres corporacions locals	1	0,00
Entitats públiques	2	539.000,00
Institucions sense fins de lucre	5	347.233,34
Famílies	35.599	155.191.400,00
Empreses privades	21.520	160.220.464,04
Sense especificar	566	294.000,00
TOTAL	**57.759**	**324.221.959,95**

Font: Gva Oberta. Presidència de la Generalitat. Elaboració pròpia.

18. Les mesures i ajudes a empreses i al col·lectiu autònom concedides per la Generalitat Valenciana a través de l'Institut Valencià de Finances (IVF) i d'AfínSGR es detallen en el Capítol 7 d'esta Memòria. Les ajudes inclouen préstecs bonificats, línies de crèdit a interés zero, facilitats per al pagament de quotes i també ajudes directes per a cobrir els costos de finançament dels préstecs. Estes ajudes s'han activat en 2025.

Quadre 4.27

SOL·LICITUDS REGISTRADES PER TIPUS D'AJUDA, GENERALITAT VALENCIANA
A 31 de desembre de 2024

	NÚM. DE SOL·LICITUDS
EADANA: Ajuda extraordinària a persones del col·lectiu autònom	13.337
DANAPN: Ajudes urgents a persones físiques per a pal·liar pèrdues de béns de primera ne	35.159
DANALQ: Ajudes a persones físiques per a l'arrendament de vivenda	970
DANAMU: Ajudes urgents a municipis afectats	73
INDANA: Ajudes urgents dirigides a facilitar el manteniment de l'ocupació i la reactivació econòmica d'empreses industrials	1.117
DANARG: Ajudes a comunitats de regants i altres entitats de reg	13
DANAED: Ajudes urgents destinades a professionals del sector editorial	18
DANAIN: Ajudes urgents destinades a professionals i empreses del sector cultural	37
CODANA: Ajudes urgents dirigides a facilitar el manteniment de l'ocupació i la reactivació econòmica d'empreses comercials, turístiques, de servicis i altres tipus	7.035
TOTAL	**57.759**

Font: Gva Oberta. Presidència de la Generalitat. Elaboració pròpia.

A més, la Generalitat Valenciana va obrir un **compte solidari** destinat a la reparació de danys i reconstrucció després de la DANA, en la qual s'han rebut ingressos per donacions dineràries d'entitats i particulars. A 19 de desembre de 2024, última data de 2024 amb dada disponible, l'import rebut ascendia a 7.210.688,19 euros.

Contractació pública

El nombre de **contractes adjudicats en 2024 i inscrits** en el Registre Oficial de Contractes de la Generalitat Valenciana relacionats amb la DANA, des del 29 d'octubre fins al 31 de desembre de 2024, és de 305, per un import definitiu de 191,60 M€, IVA inclòs. Les dates previstes de finalització dels contractes aconseguixen fins a maig de 2028 en alguns casos.

4.7.2 Mesures i ajudes DANA de l'Estat

Mesures Fiscals

Quadre 4.28

PRINCIPALS MESURES FISCALS DE L'ESTAT PER LA DANA

Ajudes directes	Concessió d'ajudes directes al col·lectiu autònom i empreses que siguen contribuents de l'IRPF per activitats econòmiques, o contribuents de l'impost de societats que tingueren el seu domicili fiscal en els municipis afectats per la DANA i també per als que tinguen establiments o explotacions en estos municipis, encara que no tinguen el domicili fiscal en estes localitats. En el cas d'empreses, l'import d'estes ajudes dependrà del volum d'operacions de l'exercici 2023 i en el cas d'empresaris o professionals que siguen persones físiques, l'import de l'ajuda serà de 5.000 euros. Termini de sol·licitud fins a 31 de desembre de 2024.
Extensió del termini de presentació fins al 30 de gener de 2025	Per a la presentació de les declaracions i autoliquidacions tributàries el venciment de les quals es trobe entre el 28 d'octubre i el 31 de desembre de 2024.
Ajornament especial DANA	Possibilitat de sol·licitar ajornament especial de pagament (el pagament s'ajorna 24 mesos, sense interessos de demora en els 6 primers mesos) per a declaracions a ingressar amb termini de presentació entre el 28 d'octubre de 2024 i el 30 de gener de 2025.

Extensió del termini de pagament fins al 5 de febrer de 2025	- Del segon pagament de l'impost sobre la renda del 2023: per a aquells contribuents amb domicili fiscal a la província de València i en els municipis afectats per la DANA que ho tingueren arracada de pagament. Els contribuents afectats es consideraran al corrent de les seues obligacions tributàries. Si existiren altres deutes podria no estar al corrent. - Dels deutes en període voluntari, en període executiu i els venciments dels terminis d'ingrés i de les fraccions dels acords d'ajornament i fraccionament concedits, el termini de venciment del qual no hagueren conclòs el 7 de novembre de 2024. Els obligats tributaris que s'hagen beneficiat de l'ampliació del termini per a deutes en període voluntari es consideraran al corrent de les seues obligacions tributàries. Si existiren altres deutes podria no estar al corrent.
Contribuents en mòduls que desenrotllen la seua activitat econòmica en la zona afectada	- En l'**impost sobre la renda de les persones físiques** s'aprova una reducció del 25 % del rendiment net de mòduls aplicable a favor de les persones que desenrotllen la seua activitat econòmica en el mètode d'estimació objectiva, amb la seua conseqüent translació al càlcul dels pagaments fraccionats corresponents a l'últim trimestre de 2024. - En l'**impost sobre el valor afegit** s'aprova una reducció del 25 % sobre la quota generada per operacions corrents per a les persones que desenrotllen la seua activitat econòmica en el règim simplificat. - **Es permet a estos contribuents renunciar excepcionalment a aplicar el règim de mòduls en 2024,** tributant en tal cas en el règim d'estimació directa simplificada, sense que esta decisió impedisca que el contribuent puga tornar a aplicar el sistema de mòduls en 2025 o 2026. La renúncia podrà realitzar-se durant el mes de desembre de 2024 o mitjançant la presentació en el termini reglamentari de la declaració corresponent al pagament fraccionat del quart trimestre de 2024 en la forma disposada per al mètode d'estimació directa.
Altres beneficis fiscals (IBI, IAE)	- Es concedix l'exempció de l'impost sobre béns immobles del 2024 per als immobles situats en els municipis afectats per la DANA. Els contribuents afectats, en el cas d'haver efectuat ja el pagament, podran sol·licitar la seua devolució. - Es concedix una reducció proporcional en la quota de l'IAE del 2024 per a les entitats i professionals amb locals de negocis situats en els municipis afectats. Els contribuents afectats, en el cas d'haver efectuat ja el pagament, podran sol·licitar la seua devolució.

Font:Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant els danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, i Reial decret llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024

Les principals mesures fiscals aprovades pel Govern d'Espanya mitjançant el Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre i pel Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre s'arrepleguen en el Quadre 4.28.

Ajudes en xifres

El Govern d'Espanya ha mobilitzat **recursos** per un total de 16.639 M€. El total de sol·licituds registrades, a 31 de desembre de 2024, va anar de 341.347, de les quals es trobaven finalitzades a esta data 97.416 (29 %) amb un import total abonat o acordat de més de 973 M€ (Quadre 4.29)[19].

19. En l'Annex d'esta Memòria es poden consultar les dades actualitzades a tancament d'esta Memòria.

Quadre 4.29

DANA 2024. RECURSOS MOBILITZATS PEL GOVERN D'ESPANYA
31-12-24

	Sol·licituds registrades	Sol·licituds en tramitació	Sol·licituds finalitzades, amb orde de pagament o concedides	Import total abonat o acordat (euros)
Ajudes directes per a pal·liar danys personals, danys materials en vivenda i estris, danys en establiments i comunitats de propietaris, despeses de corporacions locals i per prestacions de béns o servicis	36.002	_	_	38.480.040
Ajudes directes a empreses i autònoms/es presentades davant l'Agència Tributària.	29.288	_	22.288	279.895.000
Consorci de compensació d'assegurances	233.469	225.867	_	734.722.412
Línia d'Avals ICO	2.748	_	_	_
Pla Reinicia Auto+ (1.367 concesionaris adherits)	922	_	_	_
Ajudes directes a estudiants universitaris per a sufragar gastos de reposició de material d'estudis.	1.822	1.319	50	30.000
Ajudes directes a estudiants no universitaris i famílies amb fills i filles estudiants per a sufragar gastos de reposició de llibres de text i material escolar o d'estudi.	9.564	1.000	1.000	600.000
Ajudes per a compensar pèrdues en explotacions agràries. S'han estés les ajudes del RD-L 7/2024 per a agricultors/es i ramaders/es afectats/ades en altres municipis de la província de València.	_	_	6.742	_
Reparació d'infraestructures agràries i explotacions. S'està actuant en 48 punts de camins rurals i s'han visitat 2.991 parcel·les agrícoles i 96 comunitats de regants.	_	_	_	_
Ajudes per a reposar maquinària agrícola afectada per la DANA. El 24 de desembre es va publicar l'Orde APA/1465/2024 de bases reguladores i convocatòria d'estes ajudes. El termini de presentació de sol·licituds finalitza l'1 de març de 2025.	83	_	_	_
Suport a logística i distribució d'aliments. Des del 9 de desembre, a través de MERCASA s'han adquirit i distribuït més de 144.000 kg d'aliments frescos (fruites i hortalisses) i s'han elaborat i distribuït més de 40.000 menús calents als territoris afectats. Des del 20 de desembre s'ha iniciat una nova fase de suport al xicotet comerç, portant fins a la seua porta els productes que hagen adquirit en Mercavalencia.	_	_	_	_
Reestructuració de deute del CDTI	6	_	_	_
ERTO de Força Major	2.846	_	_	_
Ajudes d'inclusió i seguretat social (nombre de perceptors)				
Increment de l'Ingrés Mínim Vital	_	_	9.645	_
Increment del Complement d'Ajuda per a la Infàr	_	_	5.990	_
Increment a les pensions	_	_	57	_
Cessament d'activitat extraordinari per a autòno	_	_	3.495	_
XIFRES TOTALS (euros)	**341.347**	**283.328**	**97.416**	**973.440.697**

(-) Dades no disponibles.
Font: https://www.lamoncloa.gob.es/info-dana/Paginas/2025/130125-datos-seguimiento-actuaciones-gobierno.aspx i Consorci de Compensació d'Assegurances.

4.7.3 Mesures i ajudes de la Unió Europea

→ Fons de Solidaritat de la Unió Europea (FSUE)

És un mecanisme previst per a ajudar econòmicament a Estats membres, o a Estats l'adhesió dels quals està en procés de negociació, que hagen patit danys a causa d'una catàstrofe natural o a una emergència de salut pública greu, com és el cas d'Espanya. Este fons no està concebut per a ser utilitzat com una resposta ràpida, sinó més prompte com un mecanisme complementari a les accions de l'Estat sol·licitant durant el procés de rehabilitació, és a dir, el FSUE finança part de la gestió, minimitzant així els gastos públics de l'Estat.

Espanya va sol·licitar l'ajuda i va enviar a la Comissió Europea, el 20 de gener de 2025, la documentació justificativa dels gastos que complixen els requisits per a ser finançats amb el Fons de Solidaritat i que ascendixen a **4.404 M€**. Esta xifra és susceptible de patir variacions a la baixa, en el cas que alguns dels gastos elegibles reben finançament del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, ja que el reglament establix que no es permet el doble finançament de les mesures i l'Estat beneficiari ha de garantir que els costos coberts pel Fons de Solidaritat no estan ja coberts per altres instruments de finançament de la Unió.

Una vegada remesa tota la informació, s'inicia un procés en el qual la Comissió Europea analitzarà i avaluarà la documentació i, finalment, assignarà l'import de l'ajuda que li correspon a Espanya. La subvenció ha de ser aprovada posteriorment pel Consell i el Parlament de la Unió Europea. Una vegada que els crèdits estan disponibles, la Comissió firma un acord amb l'Estat beneficiari i proporciona la subvenció. Tot este procés és relativament llarg i pot durar diversos mesos.

L'import assignat a Espanya serà necessàriament inferior als gastos elegibles comunicats, que superen el pressupost total destinat a la Reserva de Solidaritat i Ajudes d'Emergència, que aconseguix els 1.500 M€[20]. El 31 de març de 2025, la Comissió va abonar a Espanya un acompte de 100 M€ del FSUE.

→ **Fons regionals europeus: flexibilitat per a la utilització de recursos ja disponibles davant una catàstrofe**

El Consell de la Unió Europea va aprovar, al desembre, el nou Reglament (UE) 2024/3236 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de desembre de 2024, pel qual es modifiquen els Reglaments (UE) 2021/1057 i (UE) 2021/1058 pel que fa a Suport Regional Urgent per a la Reconstrucció (**Reglament RESTORE)**, que flexibilitza l'ús dels fons europeus per a poder finançar desastres naturals causats per fenòmens climàtics extrems com la DANA patida a Espanya. Amb esta modificació, els Estats podran finançar projectes de recuperació de pèrdues per desastres naturals fins al 95 % del seu cost total amb fons europeus.

A més, a fi de proporcionar liquiditat ràpidament, els Estats poden sol·licitar un prefinançament anticipat del 25 %. Els recursos totals per a la reprogramació de finançament en el marc del Restore estan limitats al 10 % de l'assignació nacional total inicial per al **Fons Social Europeu Plus (FSE+**) i al **Fons Europeu de Desenrotllament Regional (Feder**). És a dir, fins a un 10 % de les assignacions nacionals a estos fons podrà ser redirigit per a cobrir pèrdues ocasionades per desastres naturals. La flexibilitat s'aplicarà amb caràcter retroactiu des de l'1 de gener de 2024 per als desastres naturals que ocórreguen o hagen ocorregut tant en 2024 com en 2025.

El pressupost per a 2025 aprovat per la UE el 27 de novembre de 2024 inclou 3.000 M€ en pagaments d'acomptes de fons de cohesió, que els Estats poden sol·licitar a partir de l'entrada en vigor del nou reglament Restore, és a dir, a partir del dia 24 de desembre de 2024. Les sol·licituds presentades pels Estats hauran de ser aprovades prèviament per la Comissió.

En este marc, a 30 de desembre de 2024, el Ministeri d'Hisenda va llançar la convocatòria d'ajudes Feder per al desenrotllament sostenible d'entitats locals. Al costat de la convocatòria, el ministeri publica una modificació de l'Orde de bases reguladores d'estes subvencions, per a atendre les necessitats específiques de reconstrucció i mitigació dels danys ocasionats per la catàstrofe en les entitats locals afectades per la DANA. La modificació introduïda en l'Orde de bases preveu una pròxima reprogramació del Programa

20.https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/hacienda/paginas/2025/200125-fondo-solidaridad-ue.aspx

pluriregional Feder, amb la finalitat d'assignar recursos addicionals a un objectiu específic de reconstrucció i articular posteriorment una convocatòria específica en favor de les entitats locals afectades, per a la reactivació de les infraestructures, servicis i béns públics que hagen resultat danyats[21].

En l'àmbit rural, els fons del Fons Europeu Agrari i de Desenrotllament Rural (Feader) no utilitzats en el període 2014-2020 estan disponibles per a fer costat a agricultors i agricultores, silvicultors i silvicultores i petites empreses afectades per desastres climàtics des de gener de 2024. Estes ajudes inclouen pagaments únics de fins a 42.000 euros per beneficiari o beneficiària, amb finançament complet de la UE, així com mesures per a restaurar la capacitat productiva de les explotacions. Els pagaments als beneficiaris i beneficiàries estan programats per a finals de 2025.

→ Redireccionament de fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (Next Generation EU)

En situacions que així ho requerisquen, els Estats membres poden sol·licitar el readreçament de fons del **Mecanisme de Recuperació i Resiliència**. Esta proposta ha de ser analitzada i validada per la Comissió en un curt termini i avalada pel Consell. Eixa modificació permetria utilitzar els fons disponibles per a ajudar a la reconstrucció de les zones afectades tant a nivell d'infraestructura pública com de vivenda, a la millora de sistemes d'alerta i a la gestió de catàstrofes. El Govern d'Espanya ha comunicat que està negociant amb la Comissió Europea una **Addenda específica al Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència** per a la reconstrucció i rellançament de la zona afectada per la DANA. Esta addenda complementària preveu una reprogramació d'entorn de 1.500 M€ de l'esmentat Pla per a destinar-los en exclusiva a la recuperació, modernització i rellançament de la zona afectada[22].



Es necessària una coordinació eficaç entre les distintes Administracions públiques en els plans, mesures i actuacions relacionades amb la recuperació i la reconstrucció econòmica i social de les zones afectades per la DANA.

Així mateix, i donada la situació de crònic infrafinançament de la Comunitat, el CES CV considera fonamental una col·laboració entre el Govern central i l'autonòmic per a, entre altres qüestions, sol·licitar dins del termini i en la forma corresponent el readreçament dels fons MRR i la reprogramació dels fons estructurals Feder i FSE+, amb la finalitat que estos recursos puguen ser destinats al finançament de la reconstrucció i recuperació de les zones afectades per la riuada. A més, el Comité considera necessari agilitzar el grau d'execució dels fons mobilitzats per a la DANA.

21. Orde HAC/1498/2024, de 23 de desembre, per la qual, a fi de preveure una convocatòria específica per a les entitats locals especialment afectades per la DANA, es modifica l'Orde HAC/1072/2024, de 2 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores per a l'assignació de senda financera Feder a Plans d'actuació integrats d'entitats locals, en el marc del Desenrotllament Urbà Sostenible, amb càrrec al Fons Europeu de Desenrotllament Regional en el període de programació 2021-2027.
22. https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/hacienda/paginas/2025/140125-fondos-plan-recuperacion.aspx

5. PREUS I COSTOS

El capítol quint de la primera part de la Memòria s'estructura en dos apartats. El primer analitza l'evolució dels preus en l'àmbit de la Comunitat Valenciana l'any 2024, mesurats a través de l'índex de preus de consum (IPC), que elabora l'Institut Nacional d'Estadística (INE). En el segon, s'estudia la situació dels costos laborals i salarials, inclòs una anàlisi de la bretxa salarial, els costos energètics i els costos financers.

En primer lloc, cal destacar els següents aspectes arreplegats en els dos apartats que componen aquest capítol:

→ La **taxa de variació anual de l'IPC** s'ha moderat, gràcies a un alentiment dels preus dels aliments que, en els últims mesos, van repuntar, en part, per l'augment de l'IVA en alguns productes bàsics. Per part seua, els productes energètics, que han tingut un comportament irregular al llarg de l'any, han finalitzat 2024 amb unes taxes de variació elevades. D'altra banda, la i**nflació subjacent**[1] s'ha situat per damunt de les taxes de creixement de l'índex general de preus des de finals de 2022, però el seu perfil descendent, des de la segona mitat del passat any, ha permés reduir el diferencial entre les dos en finalitzar 2024.

→ Els **costos laborals i salarials han augmentat**, si bé la Comunitat Valenciana continuava sent la quinta autonomia amb menors costos salarials, que enguany han tornat a créixer percentualment en termes mitjans per damunt de l'IPC.

→ La bretxa salarial entre hòmens i dones continua sent elevada, així com la que existeix entre la població més jove i la mitjana salarial autonòmica. En 2022, última dada disponible, per primera vegada des que es disposen dades, la bretxa salarial és favorable a les dones en els contractes temporals.

→ Durant 2024, s'ha produït una **moderació en l'evolució dels preus de les matèries primeres**, encara que es mantenen en nivells elevats, incidint encara en algunes branques de l'activitat productiva de la nostra Comunitat.

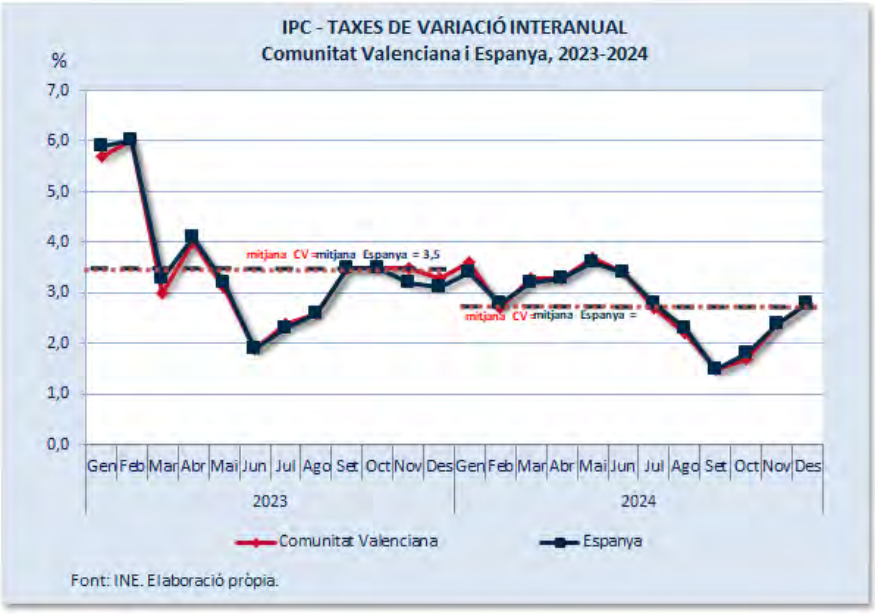
→ Els **tipus d'interés oficials del BCE han descendit** al llarg de l'any, decisions basades en l'avaluació de les perspectives d'inflació i la dinàmica de la inflació subjacent.

5.1. PREUS

L'**evolució dels preus, en la Comunitat Valenciana**, en 2024, ha mostrat taxes de variació positives al llarg de tot l'any, però inferiors a les de l'any precedent, i ha tingut un **perfil irregular en tot l'any**, amb una taxa interanual màxima del 3,6 % el mes de maig i mínima del 1,5% al septembre, valor que no s'aconseguia des d'agost de 2017. En l'últim quadrimestre, els preus han mostrat una tendència a l'alça, finalitzant l'any en el 2,8 %. Una situació similar s'ha produït en el conjunt d'Espanya, que també ha acabat l'any amb un encariment dels preus del 2,8 %, com s'observa en el Gràfic 5.1.

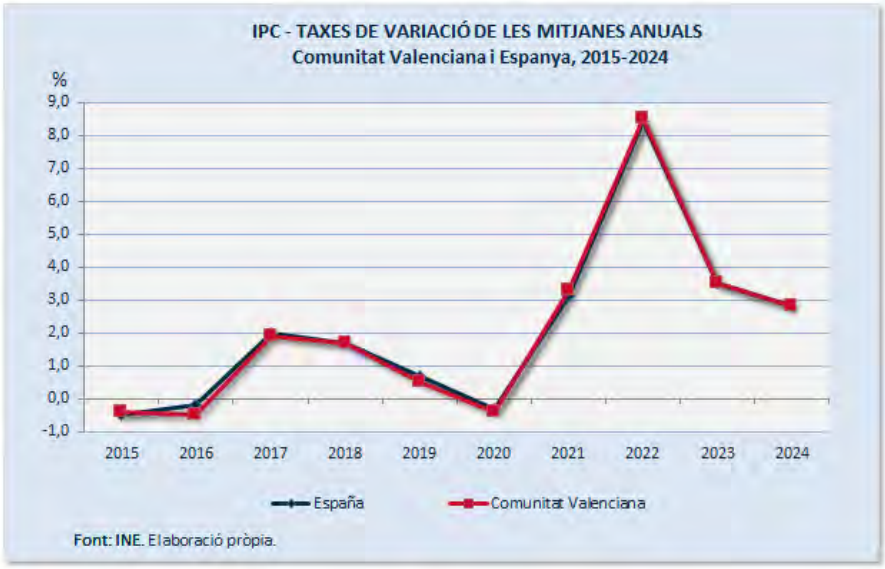
1. Índex general sense incloure aliments no elaborats ni productes energètics.

Gràfic 5.1



Així mateix, el comportament de la **taxa de variació mitjana anual**[2] **en la Comunitat Valenciana i a Espanya** ha sigut pràcticament la mateixa en els últims anys, com s'arreplega en el Gràfic 5.2. En 2024, esta taxa s'ha situat en el 2,8 % en els dos territoris, set dècimes per davall de l'estimada en 2023.

Gràfic 5.2



El Quadre 5.1 i el Gràfic 5.3 arrepleguen les **taxes de variació interanual de l'IPC** per comunitats autònomes. S'observa que els augments per damunt de la mitjana espanyola en finalitzar l'any s'han donat en: País Basc (3,6 %), Illes Balears (3,4 %), Astúries i Aragó (3,1 %) i Cantàbria, Catalunya i Madrid (2,9 %). Pel contrari, els avanços menys elevats s'han registrat en: Canàries (2,2 %), Castella-la Manxa (2,5 %), Murcia

2. Mitjana de la inflació registrada al llarg de tot l'any.

(2,6 %) i Andalusia, Castella i Lleó, Galícia i Navarra (2,7 %). Per part seua, Comunitat Valenciana, Extremadura i La Rioja s'han situat en la mitjana d'Espanya (2,8 %).

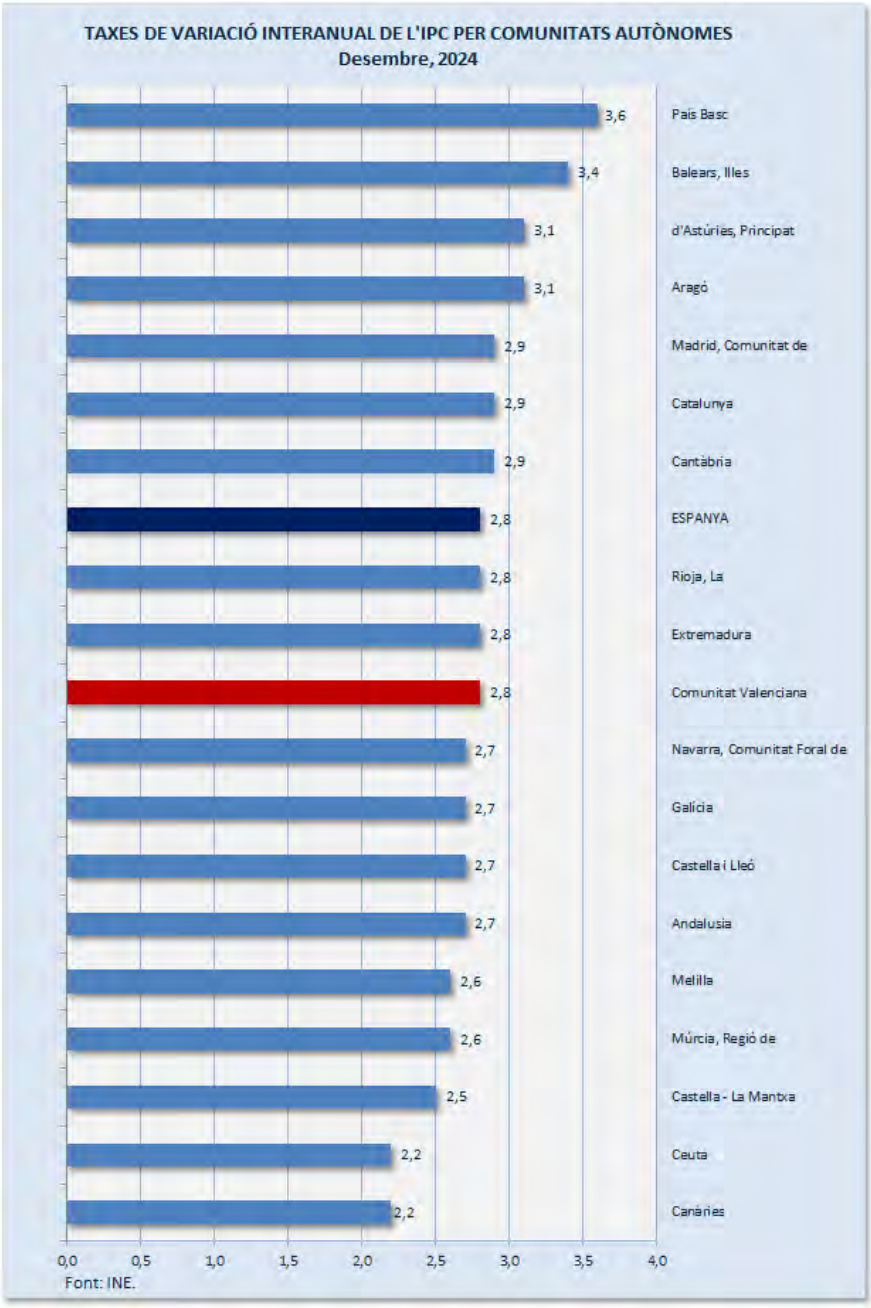
Quadre 5.1

TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DE L'IPC PER CC. AA., 2022-2024

	2022		2023		2024		*Dif. 2024- 2023*	
	Desembre	Mitjana	Desembre	Mitjana	Desembre	Mitjana	*Desembre*	*Mitjana*
Andalusia	6,2	8,7	3,3	3,9	2,7	2,7	*-0,6*	*-1,2*
Aragó	5,9	9,0	2,5	3,0	3,1	2,8	*0,6*	*-0,2*
d'Astúries, Principat	5,8	8,4	2,9	3,4	3,1	2,9	*0,2*	*-0,5*
Balears, Illes	5,5	8,1	3,3	3,9	3,4	2,9	*0,1*	*-1,0*
Canàries	5,8	7,5	3,8	4,6	2,2	2,8	*-1,6*	*-1,8*
Cantàbria	5,3	8,3	3,3	3,8	2,9	2,6	*-0,4*	*-1,2*
Castella i Lleó	6,5	9,5	2,8	3,4	2,7	2,6	*-0,1*	*-0,8*
Castella - La Mantxa	6,8	10,1	3,4	3,6	2,5	2,7	*-0,9*	*-0,9*
Catalunya	5,2	8,0	3,2	3,4	2,9	2,8	*-0,3*	*-0,6*
Comunitat Valenciana	5,5	8,5	3,3	3,5	2,8	2,8	*-0,5*	*-0,7*
Extremadura	6,5	8,9	2,4	3,2	2,8	2,8	*0,4*	*-0,4*
Galícia	6,4	9,0	3,2	3,6	2,7	2,9	*-0,5*	*-0,7*
Madrid, Comunitat de	4,9	7,5	2,7	3,0	2,9	2,7	*0,2*	*-0,3*
Múrcia, Regió de	6,3	8,8	3,0	3,7	2,6	2,7	*-0,4*	*-1,0*
Navarra, Comunitat Foral	6,4	8,8	2,9	3,6	2,7	2,6	*-0,2*	*-1,0*
País Basc	5,4	8,0	3,1	3,6	3,6	3,1	*0,5*	*-0,5*
Rioja, La	5,8	8,9	3,1	3,5	2,8	2,7	*-0,3*	*-0,8*
Ceuta	6,2	7,7	3,3	4,4	2,2	2,3	*-1,1*	*-2,1*
Melilla	6,6	8,6	3,4	4,9	2,6	2,2	*-0,8*	*-2,7*
ESPANYA	5,7	8,4	3,1	3,5	2,8	2,8	*-0,3*	*-0,7*

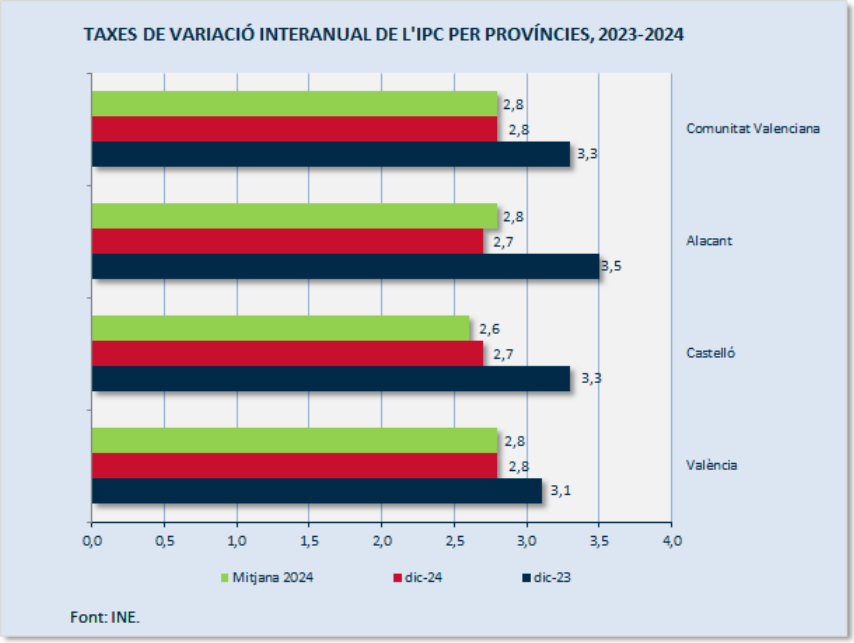
Font: INE. Elaboració pròpia.

Gràfic 5.3



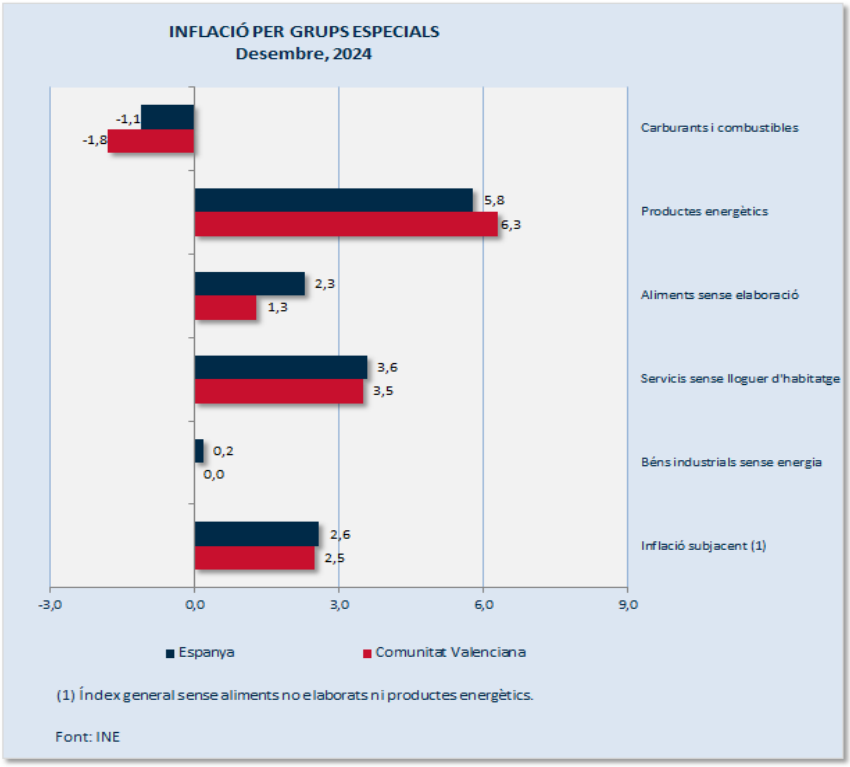
Les **tres províncies de la nostra Comunitat** han experimentat un increment interanual de l'IPC en l'últim mes de l'any: un 2,7 % a Alacant i Castelló, i un 2,8 % a València, inferiors a les pujades del mateix mes de l'any anterior, com s'aprecia en el Gràfic 5.4. Per part seua, les variacions de les mitjanes anuals en les tres províncies han sigut també menys elevades: 2,6 % a Castelló, i 2,8 % a Alacant i València.

Gràfic 5.4



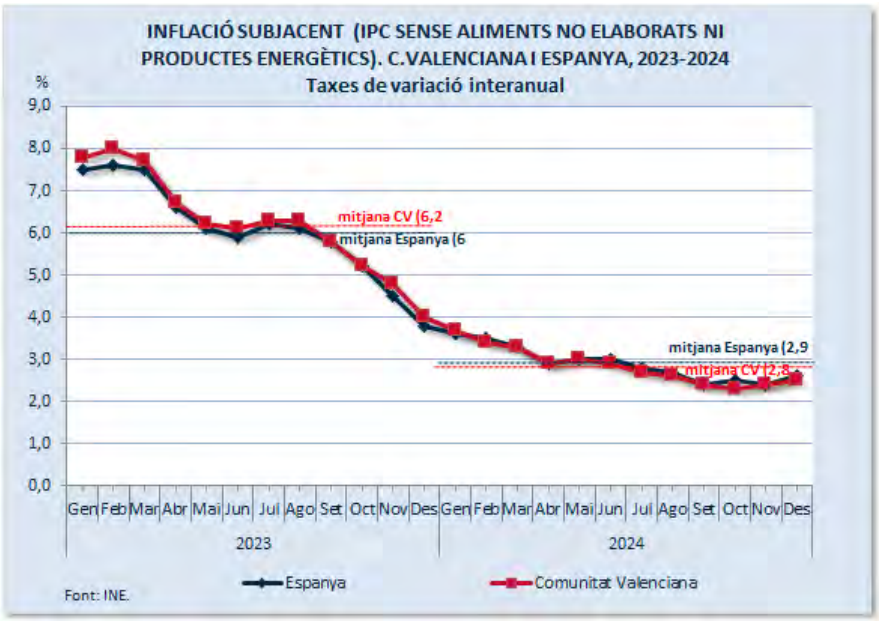
Considerant la **inflació per grups especials**, destaca la pujada dels preus dels productes energètics, amb un augment del 6,3 %, mig punt superior a la d'Espanya, com s'observa en el Gràfic 5.5. Per part seua, els preus dels servicis (sense lloguer de vivenda) han augmentat un 3,5 % en la Comunitat Valenciana i un 3,6 % a Espanya. Mentres els preus dels aliments sense elaboració creixien més moderadament, 1,3 % en la nostra Comunitat i 2,3 % a Espanya, així com els béns industrials sense energia, que han augmentat un 0,2 % a Espanya i s'han mantingut sense variació en la Comunitat Valenciana. Finalment, cal indicar que els preus dels carburants i combustibles s'han abaratit un 1,8 % en la Comunitat Valenciana i un 1,1 % en el conjunt d'Espanya.

Gràfic 5.5

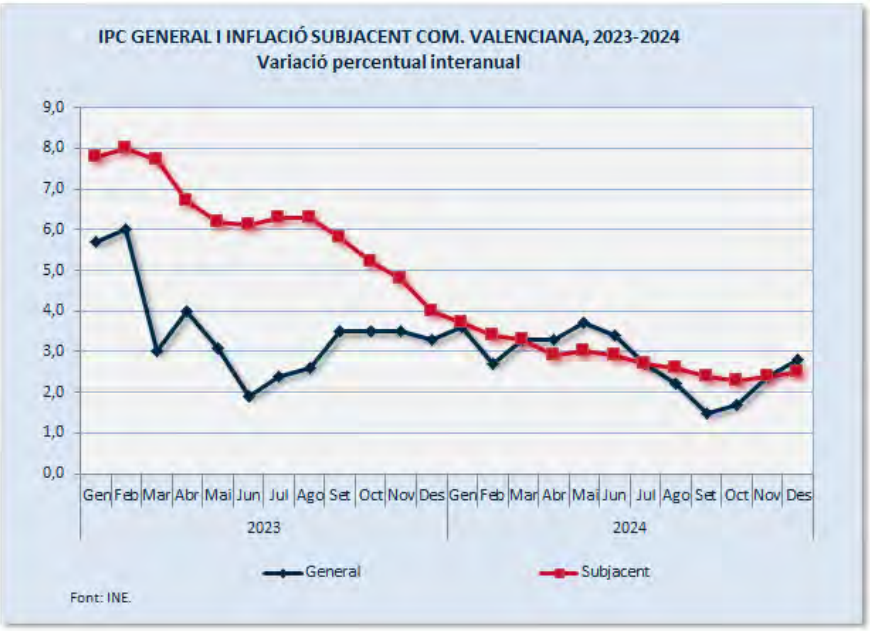


La **inflació subjacent,** que reflecteix l'evolució dels preus segons la cistella de l'IPC general, però excloent els aliments no elaborats i els productes energètics, que són els dos components més inestables i cíclics, **s'ha reduït significativament**, situant-se en el 2,5% en la nostra Comunitat i en el 2,6% a Espanya i amb una evolució similar en els dos àmbits al llarg de tot l'any, com s'observa en el Gràfic 5.6. La inflació subjacent s'ha moderat des de la segona mitat de 2023 i ha permés finalitzar l'any 2024 en un nivell inferior a la inflació general, com es pot observar en el Gràfic 5.7. Així mateix, la inflació subjacent mitjana, en 2024, ha caigut en 3,4 i 3,1 punts, respectivament, respecte a l'estimada un any abans, xifrant-se en el 2,8 % en la Comunitat Valenciana i en el 2,9 % a Espanya.

Gràfic 5.6



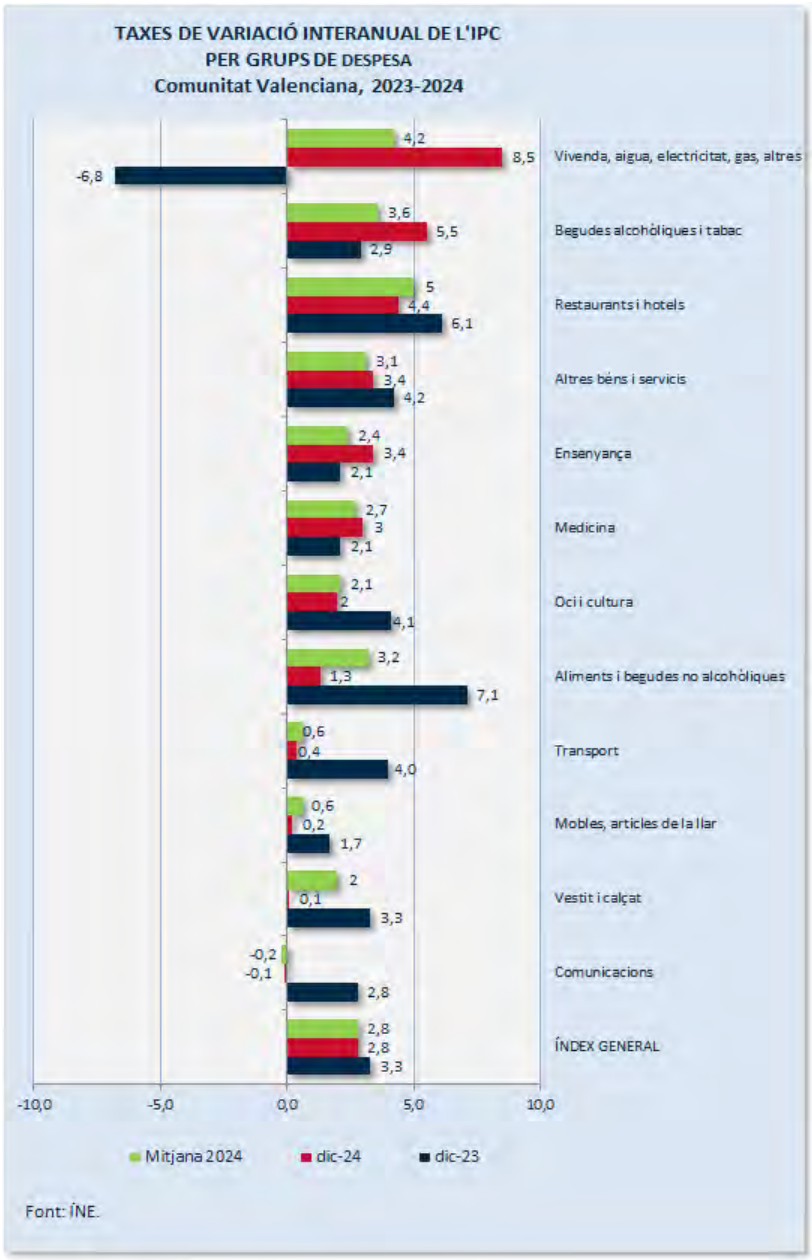
Gràfic 5.7



Analitzant el **comportament dels preus per grups** en la Comunitat Valenciana, cal assenyalar que l'evolució ha sigut dispar i cinc grups han crescut per damunt de la mitjana i, en algun cas, amb pujades importants, com el grup vivenda, aigua, electricitat, gas i altres, que ha experimentat un increment interanual del 8,5 % el mes de desembre (4,2 % en mitjana anual); begudes alcohòliques i tabac, un 5,5 % (3,6 % de mitjana); restaurants i hotels ha augmentat un 4,4 % (5 % de mitjana); altres béns i servicis, un 3,4 % (3,1 % de mitjana); ensenyança, un 3,4 % (2,4 % de mitjana), i medicina, un 3 % (2,7 % de mitjana). La resta dels grups ha registrat increments inferiors, destacant vestit i calçat, amb un 0,1%; mobles i articles de la llar, amb un 0,2 %; transport, amb un increment del 0,4 %; aliments i begudes no alcohòliques (1,3 %), i

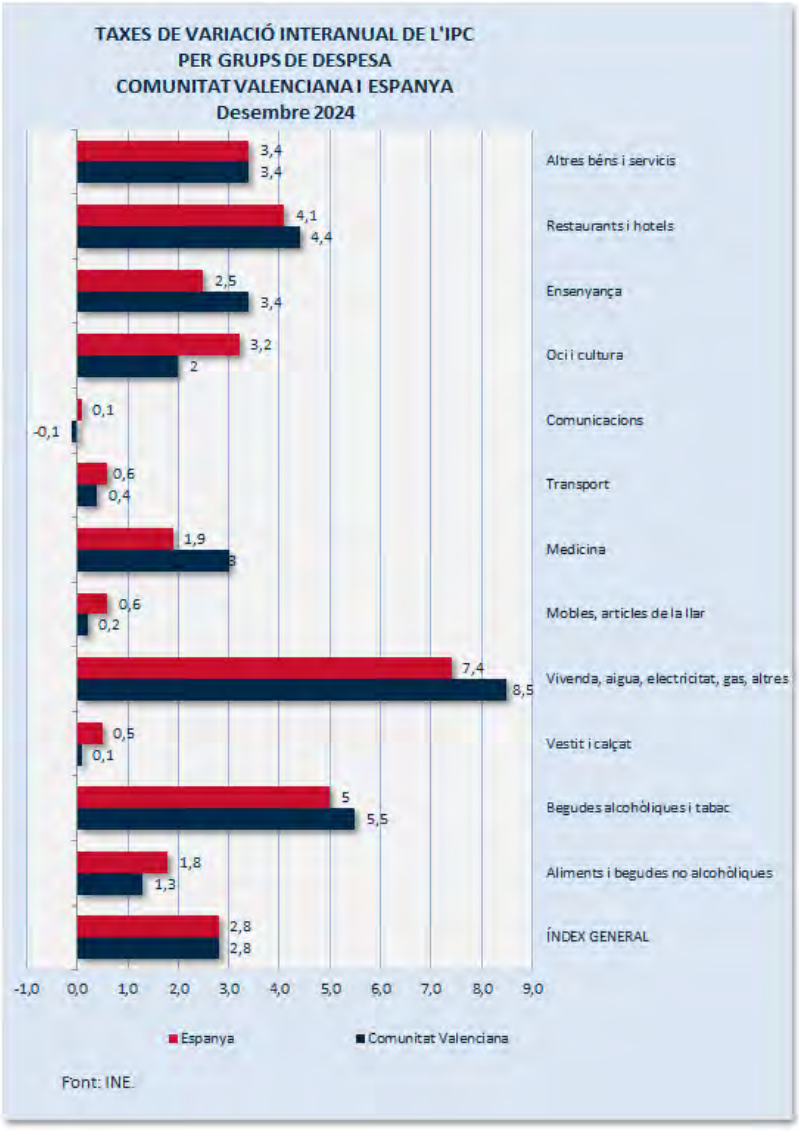
oci i cultura (2 %). Només ha caigut el preu en comunicacions (-0,1 %), com s'arreplega en el Gràfic 5.8.

Gràfic 5.8



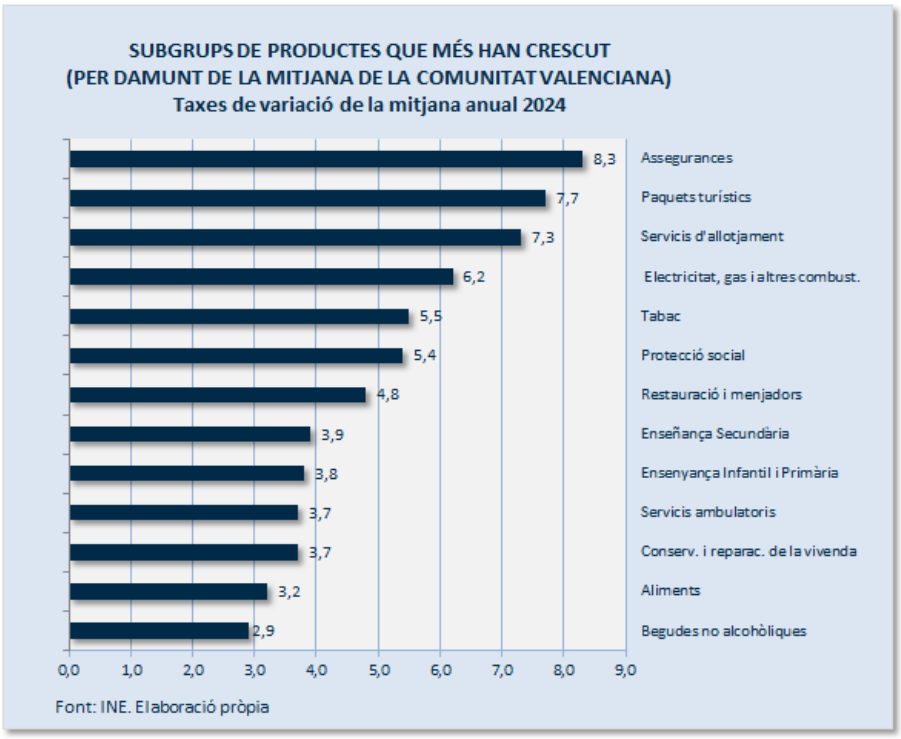
De l'anàlisi de l'**evolució de la inflació per grups de despesa** de l'economia valenciana en relació amb la del conjunt del territori nacional s'observa una evolució similar (Gràfic 5.9).

Gràfic 5.9



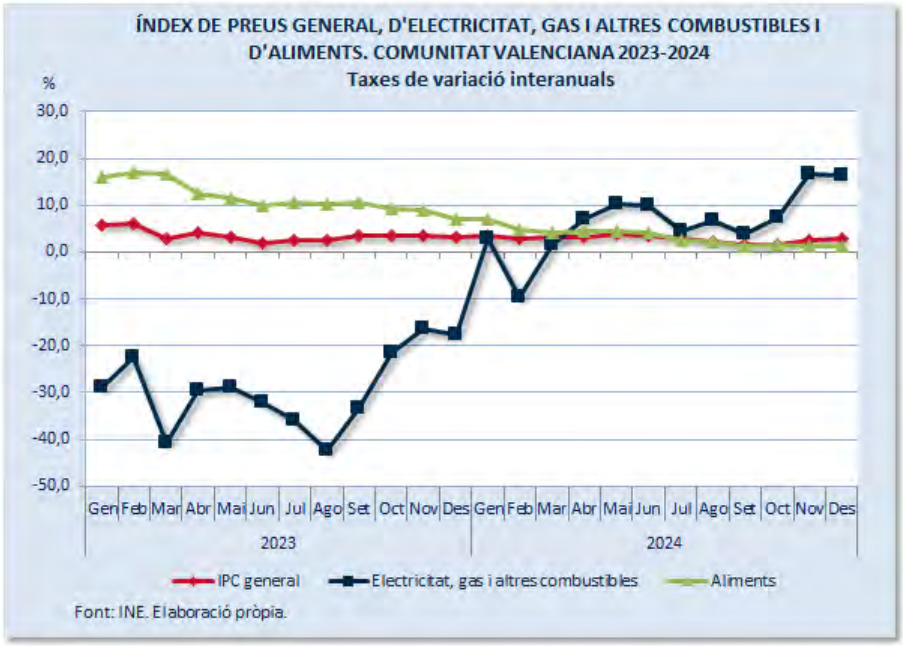
El Gràfic 5.10 arreplega els **subgrups que més han crescut** l'any 2024, en mitjana anual, entre els quals destaca pel seu elevat repunt segurs (8,3 %), seguit de paquets turístics (7,7 %), servicis d'allotjament (7,3 %), electricitat, gas i altres combustibles (6,2 %), tabac (5,5 %), protecció social (5,4 %) i restauració i menjadors (4,8 %); tots ells molt per damunt de la mitjana anual (2,8 %).

Gràfic 5.10



Els **preus del component electricitat, gas i altres** han registrat taxes de variació interanuals positives al llarg de tot l'any, especialment elevades en els últims mesos, com es pot apreciar en el Gràfic 5.11, la qual cosa ha repercutit en l'alça de l'índex general de preus en 2024.

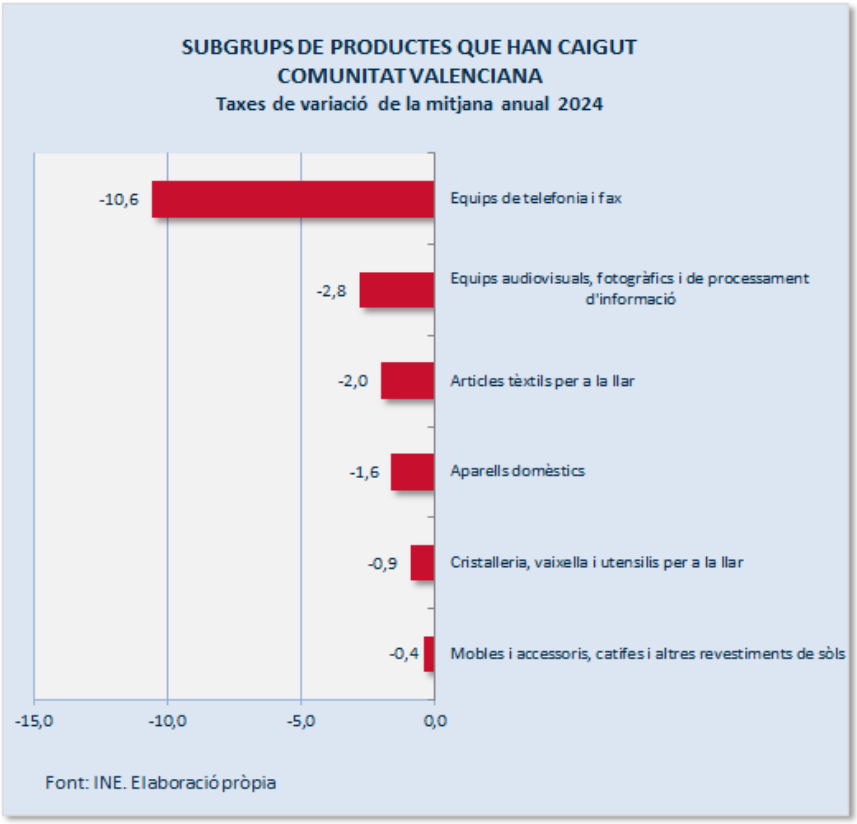
Gràfic 5.11



Per part seua, el Gràfic 5.12 mostra els **subgrups que han registrat caigudes**, que han sigut: equips de telefonia i fax (un 10,6 % menys); equips audiovisuals, fotogràfics i

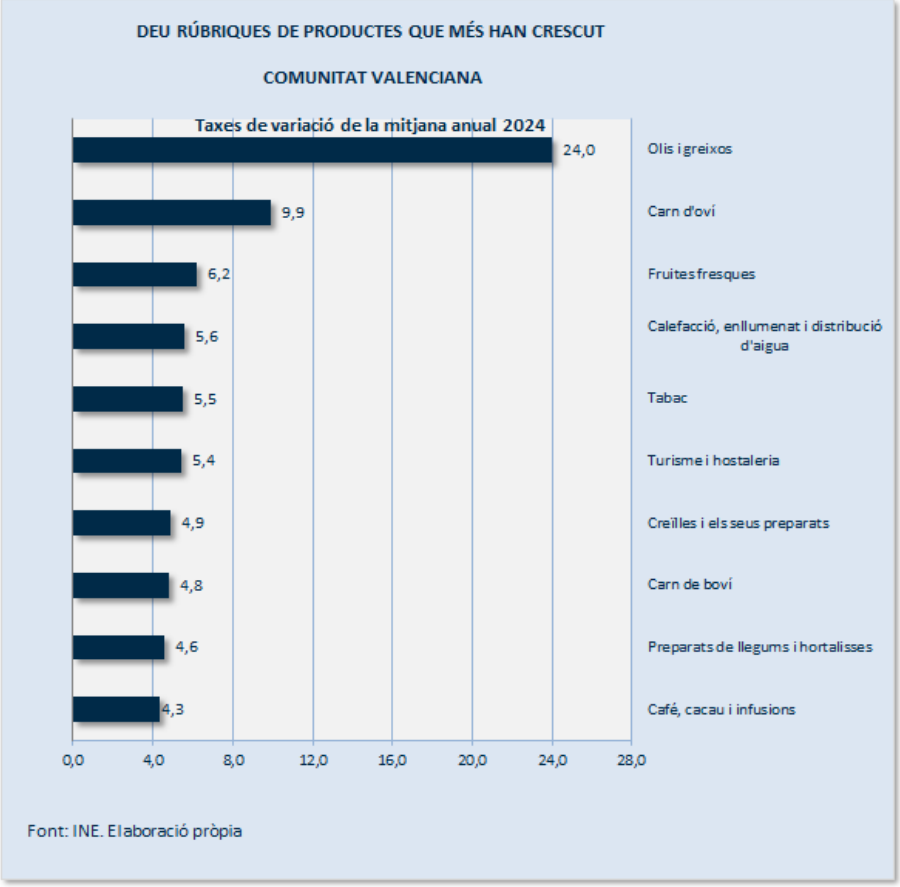
de procediment d'informació (-2,8 %); articles tèxtils per a la llar (-2 %); aparells domèstics (-1,6 %); cristalleria, vaixella i utensilis per a la llar (-0,9 %), i mobles i accessoris, catifes i altres revestiments de sòls (-0,4 %).

Gràfic 5.12



Finalment, el Gràfic 5.13 arreplega les rúbriques de **productes que més s'han encarit** en 2024. Els preus d'alguns productes alimentaris són els que més han augmentat, destacant olis i grasses, que han crescut un 24 %; carn d'oví, un 9,9 %, i fruites fresques, un 6,2 %. A ells cal afegir calefacció, enllumenat i distribució d'aigua, amb un increment del 5,6 %; tabac, amb un 5,5 %, i turisme i hostaleria, amb un 5,4 %.

Gràfic 5.13



5.2. COSTOS

5.2.1. Costos laborals i costos salarials

El **cost laboral per persona treballadora i mes** en la nostra Comunitat s'ha situat en 2.930,18 euros en el quart trimestre de l'any 2024, dels quals 2.176,42 euros corresponen al cost salarial total (74,3 %) i 1.840,49 euros al cost salarial ordinari (sense pagues extraordinàries ni endarreriments). Els costos per percepcions no salarials ascendeixen a 63,82 euros, el cost per cotitzacions obligatòries a 705,03 euros i les subvencions i bonificacions de la Seguretat Social s'eleven a 15,10 euros (veure Quadre 5.2).

En termes mitjans, el cost laboral ha ascendit fins als 2.804,53 euros, augmentant en 127,22 euros respecte a l'any anterior, un 4,8 % en termes relatius, dels quals 87,51 corresponen a l'**increment dels costos salarials**, que han crescut un 4,5 %, i 39,71 euros a altres costos[3] , amb un avanç del 5,6 %.

3. La partida Altres costos inclou costos de percepcions no salarials (dietes per viatges, gastos de transport, plus de distància, roba de treball, ...) i els costos per cotitzacions obligatòries, descomptant subvencions i bonificacions de la Seguretat Social.

Quadre 5.2

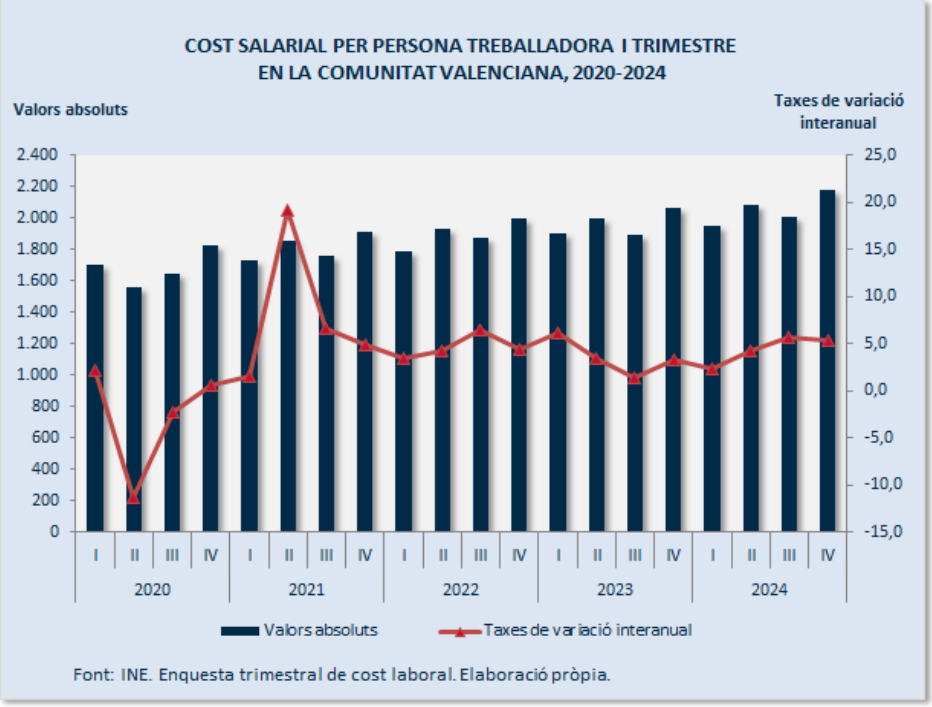
COST LABORAL PER PERSONA TREBALLADORA PER COMPONENTS DEL COST COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Mitjanes anuals		2023				2024			
	2023	2024	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Cost laboral total	**2.677,31**	**2.804,53**	**2.608,65**	**2.701,96**	**2.606,72**	**2.791,90**	**2.698,14**	**2.825,40**	**2.764,38**	***2.930,18***
Cost salarial total	**1.964,14**	**2.051,65**	1.899,50	1.997,75	1.894,32	2.064,97	1.944,52	2.083,14	2.002,50	2.176,42
Cost salarial ord.	**1.739,27**	**1.820,00**	1.709,88	1.740,35	1.757,45	1.749,41	1.777,52	1.812,10	1.849,87	1.840,49
Altres costos	**713,17**	**752,88**	709,15	704,21	712,40	726,93	753,62	742,26	761,88	753,76
Cost percep. no salar.	**62,31**	**69,11**	64,61	56,77	55,63	72,23	84,67	60,85	67,09	63,82
Cost cotitz. obliga.	**667,65**	**697,36**	657,68	666,93	674,37	671,63	682,09	694,61	707,70	705,03
Subv. i bonif. S. Social	**16,79**	**13,59**	13,15	19,49	17,60	16,93	13,14	13,20	12,91	15,10

Font: INE. Enquesta trimestral de cost laboral. Elaboració pròpia.

Com s'acaba d'indicar, el **cost salarial per persona treballadora i mes** en la nostra Comunitat s'ha situat, en el quart trimestre de l'any 2024, en 2.176,42 euros, amb un increment del 5,4 % respecte al mateix període de l'any precedent (veure Gràfic 5.14). A Espanya, aquest cost salarial ha sigut de 2.442,32 euros/mes, superior en un 3,5 % al valor registrat en el mateix període de 2023. Per tant, el cost salarial de la Comunitat Valenciana ha sigut inferior en 265,90 euros al de la mitjana nacional (294,91 euros en 2023).

Gràfic 5.14



Font: INE. Enquesta trimestral de cost laboral. Elaboració pròpia.

El **cost laboral unitari (cost total per hora efectiva)** en la Comunitat Valenciana en el quart trimestre de 2024 va ser de 23,21 euros (22,53 en el mateix període de 2023), dels quals 17,24 euros corresponen als costos salarials totals i 5,97 euros a la resta de costos. Així, els costos salarials totals per hora han augmentat un 3,4 % en relació amb el mateix període de l'any anterior, enfront de l'increment del 2,5 % registrat a Espanya, que ha aconseguit un valor absolut d'aquests costos de 19,21 euros, com s'arreplega en el Quadre 5.3.

Quadre 5.3

COST LABORAL PER HORA EFECTIVA PER COMPONENTS DEL COST EN LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

Quart trimestre

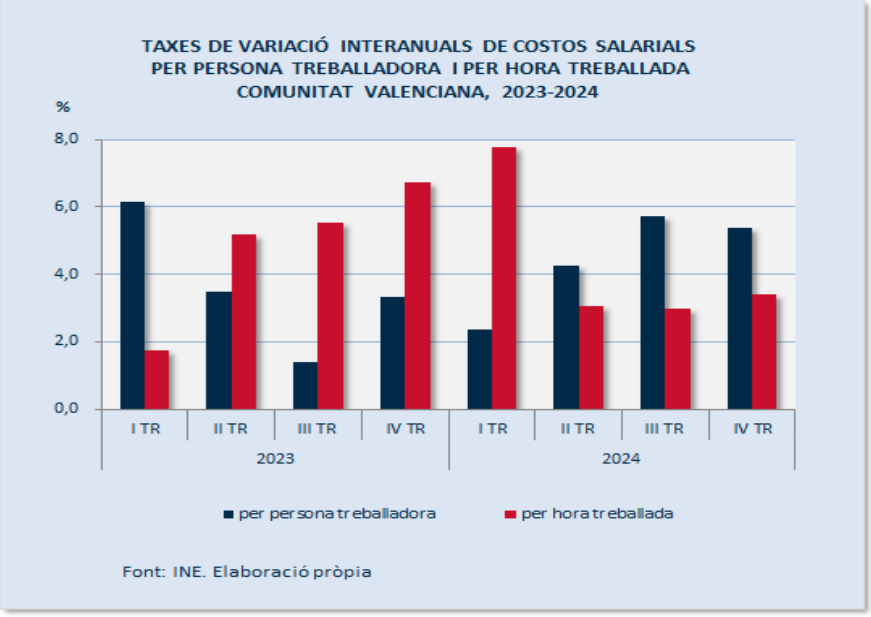
	C. Valenciana			Espanya		
	2023	2024	T1	2023	2024	T1
Cost laboral total per hora	**22,53**	**23,21**	**3,02**	**24,98**	**25,63**	**2,60**
Cost salarial total per hora	16,67	17,24	3,42	18,74	19,21	2,51
Cost salarial ordinari per hora	14,12	14,58	3,26	15,34	15,81	3,06
Altres costos per hora	5,86	5,97	1,88	6,24	6,42	2,88

T_1: Taxa de variació interanual

Font: INE. Enquesta trimestral de cost laboral. Elaboració pròpia

Com es pot observar en el Gràfic 5.15, l'evolució dels costos salarials per persona treballadora i per hora treballada en 2024 ha mostrat unes taxes de variació interanuals positives, amb un perfil dispar entre les dos.

Gràfic 5.15



Els **costos laborals i salarials han crescut en el quart trimestre de 2024 en tots els sectors econòmics**. En concret, els costos laborals en els servicis han augmentat un 5,6 % (6,4 % els costos salarials); en la indústria, un 3,3 % (2,9 % els costos salarials), i en la construcció, un 2,9 % i del 1,8 % en els seus costos salarials, com s'arreplega en el Quadre 5.4.

La **indústria** continua mantenint els majors costos sectorials, seguida de la construcció i els servicis. Així, en el quart trimestre de 2024, els costos salarials d'indústria se situaven en 2.361,50 euros, superant en un 9,7 % als costos salarials de la construcció i en un 10,4 % als estimats en els servicis.

Quadre 5.4

COST LABORAL I SALARIAL PER SECTOR ECONÒMIC. COM. VALENCIANA, 2023-2024

Quart trimestre

	Cost Laboral			Cost Salarial		
	2023	2024	T1	2023	2024	T1
Total	**2.791,90**	**2.930,18**	**4,95**	**2.064,97**	**2.176,42**	**5,40**
Indústria	3.122,91	3.226,39	**3,31**	2.295,52	2.361,50	**2,87**
Construcció	2.901,39	2.984,88	**2,88**	2.114,60	2.153,20	**1,83**
Servicis	2.709,39	2.862,30	**5,64**	2.009,61	2.138,45	**6,41**

T_1: Taxa de variació interanual

Font: INE. Enquesta trimestral de cost laboral. Elaboració pròpia.

En termes mitjans, els **servicis** han experimentat el major increment interanual (5,6 %), seguit de la construcció (2,8 %) i la indústria (2,5 %). Aquest últim sector continua sent el que presenta majors costos salarials mitjans en 2024, amb 2.207,36 euros, un 15,4 % per damunt de la construcció i un 8,8 % respecte als servicis, com es desprén les dades arreplegades en el Quadre 5.5.

Quadre 5.5

COST LABORAL I SALARIAL PER SECTOR ECONÒMIC. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

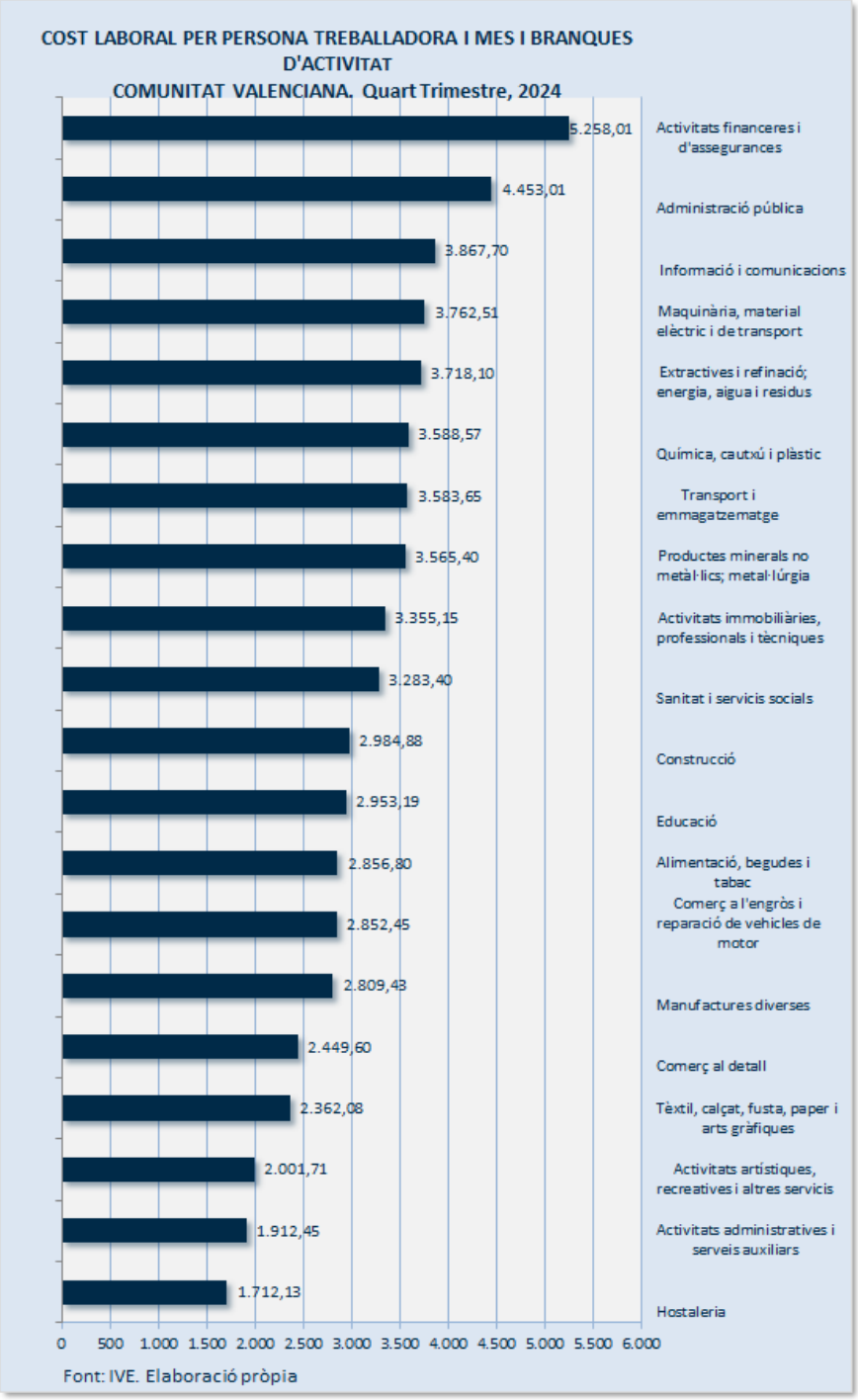
	Mitjanes anuals		2023				2024			
	2023	2024	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Costos laborals	**2.677,31**	**2.804,53**	**2.608,65**	**2.701,96**	**2.606,72**	**2.791,90**	**2.698,14**	**2.825,40**	**2.764,38**	***2.930,18***
Indústria	**2.981,13**	**3.056,14**	2.949,65	2.991,97	2.859,97	3.122,91	2.969,10	3.078,65	2.950,41	3.226,39
Construcció	**2.662,86**	**2.738,66**	2.448,00	2.811,47	2.490,59	2.901,39	2.536,01	2.867,04	2.566,69	2.984,88
Servicis	**2.609,85**	**2.754,77**	2.544,14	2.626,93	2.558,93	2.709,39	2.651,59	2.766,80	2.738,40	2.862,30
Costos salarials	**1.964,14**	**2.051,65**	**1.899,50**	**1.997,75**	**1.894,32**	**2.064,97**	**1.944,52**	**2.083,14**	**2.002,50**	**2.176,42**
Indústria	**2.159,95**	**2.207,36**	2.116,73	2.169,24	2.058,32	2.295,52	2.124,67	2.233,17	2.110,08	2.361,50
Construcció	**1.878,08**	**1.912,30**	1.677,78	2.030,25	1.689,69	2.114,60	1.727,60	2.027,94	1.740,46	2.153,20
Serveis	**1.927,11**	**2.028,60**	1.868,58	1.956,09	1.874,16	2.009,61	1.922,30	2.054,69	1.998,96	2.138,45

Font: INE. Enquesta trimestral de cost laboral. Elaboració pròpia.

El Gràfic 5.16 arreplega els **costos laborals per persona treballadora i mes i branques d'activitat** en la Comunitat Valenciana. S'observen notables diferències, sent les activitats financeres i d'assegurances les que aconseguixen uns costos laborals més elevats, amb

5.258,01 euros; seguides d'Administració pública, amb 4.453,01 euros, i informació i comunicacions, amb 3.867,70 euros. Per contra, les branques amb menors costos laborals han sigut hostaleria, amb 1.712,13 euros; activitats administratives i auxiliars, amb 1.912,45 euros, i activitats artístiques, amb 2.001,71 euros.

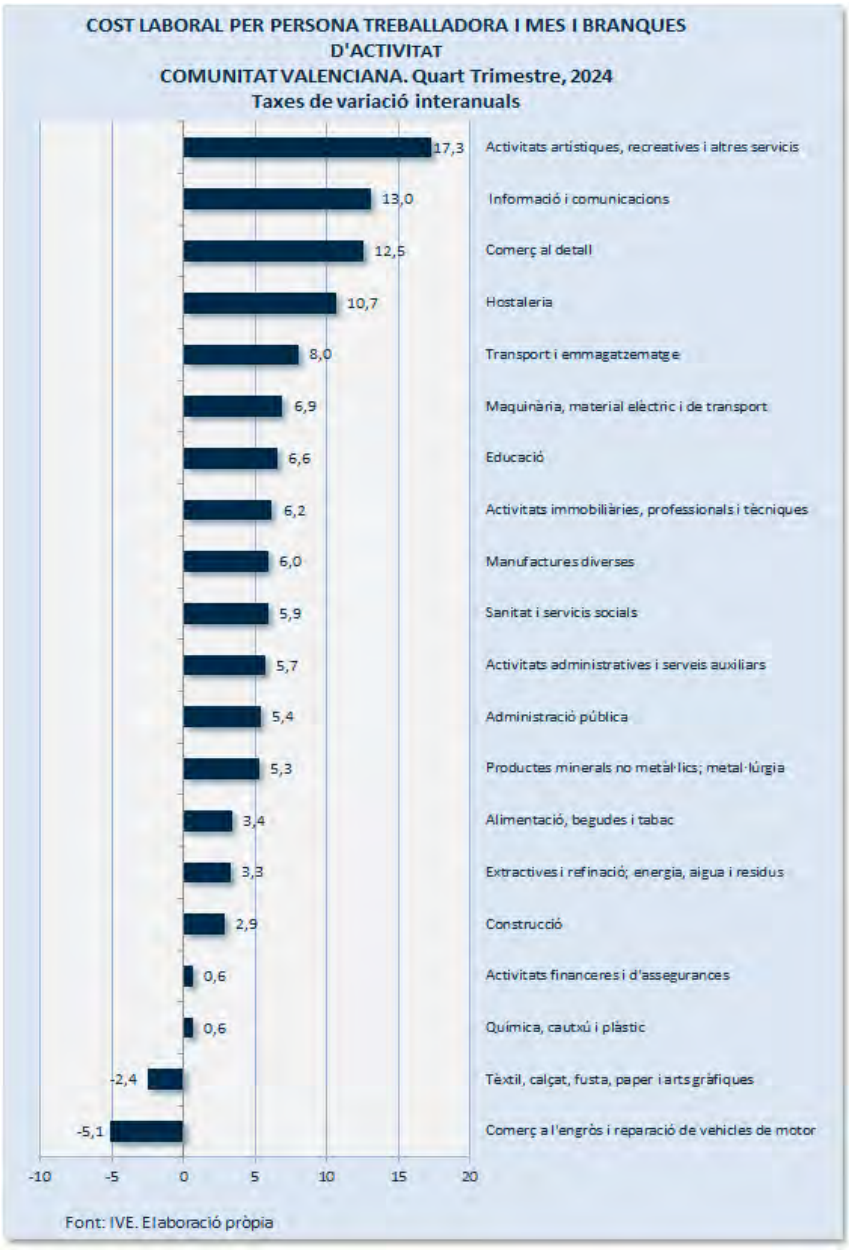
Gràfic 5.16



Font: IVE. Elaboració pròpia

Com es pot observar en el Gràfic 5.17, les branques d'activitats artístiques, informació i comunicacions, i comerç al detall han registrat els majors augments en els seus costos laborals, amb increments del 17,3 %, 13% i 12,5 %, respectivament, enfront de la caiguda experimentada per comerç a l'engròs (-5,1 %) i tèxtil, calçat, fusta, paper i arts gràfiques (-2,4 %).

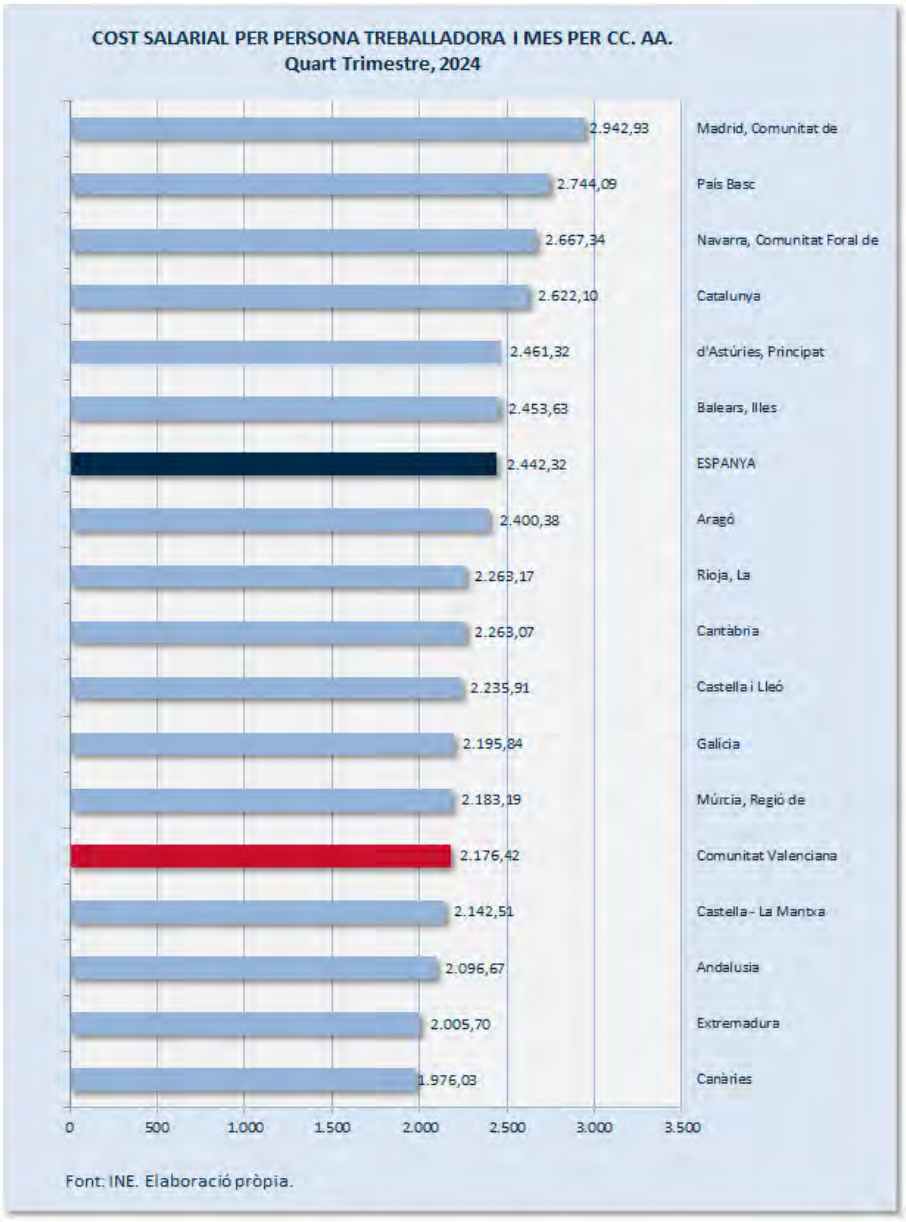
Gràfic 5.17



Per **comunitats autònomes** s'observen també importants diferències, tal com queda reflectit en el Gràfic 5.18. Els costos salarials a Madrid han aconseguit els 2.942,93 euros, 500,61 euros per damunt de la mitjana espanyola, seguida de País Basc, amb 2.744,09 euros, i Navarra, amb 2.667,34 euros. En l'extrem oposat es troben Andalusia, amb 2.096,67 euros; Extremadura, amb 2.005,70 euros, i Canàries, amb 1.976,03

euros, la qual cosa suposa una diferència de 966,90 euros per davall de Madrid, augmentant la bretxa respecte a l'any precedent.

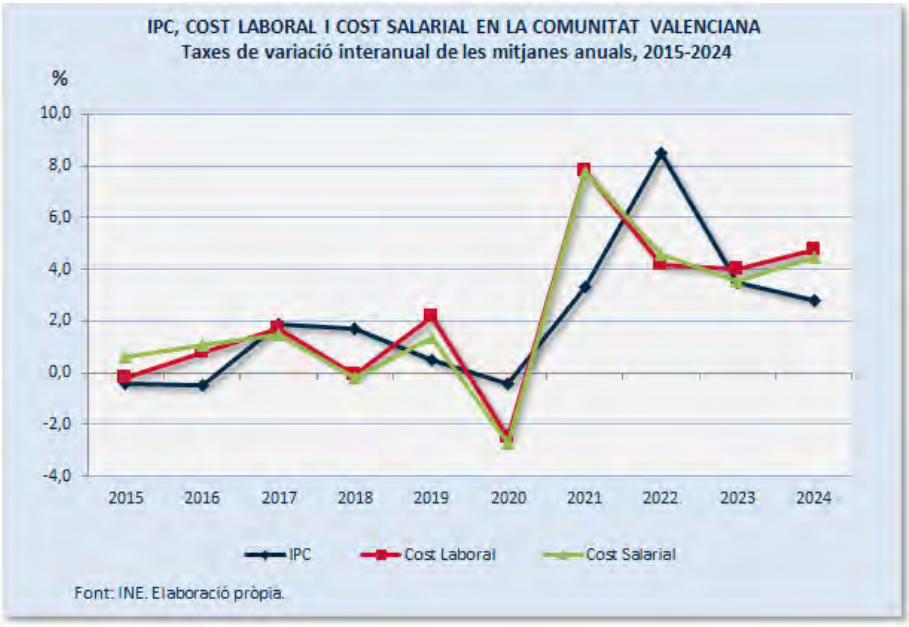
Gràfic 5.18



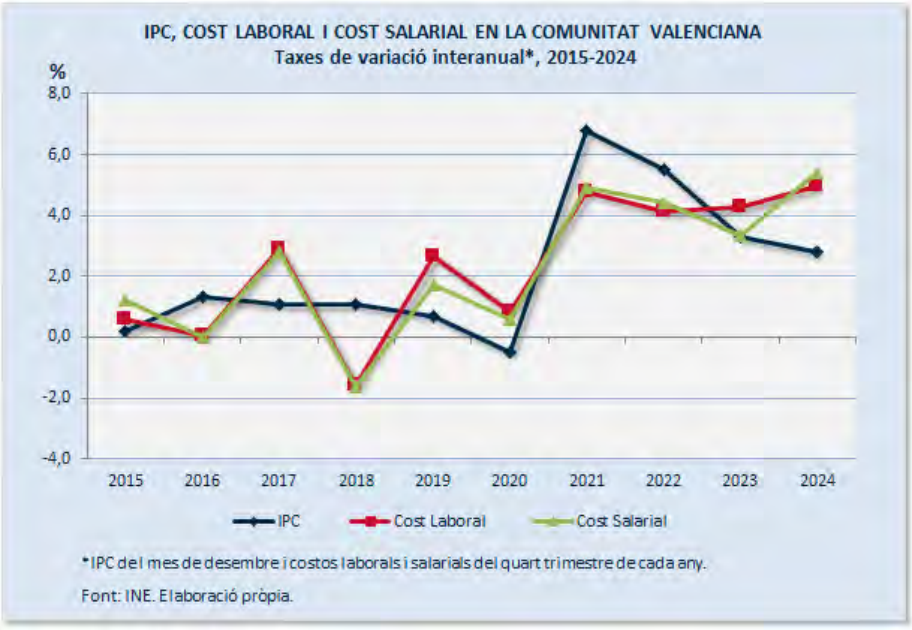
La Comunitat Valenciana és la **quinta comunitat autònoma amb costos salarials més baixos**, inferior en 265,90 euros a la mitjana nacional i entorn de 608,37 euros menys respecte a la mitjana de les tres autonomies amb els costos salarials més elevats.

Com es pot observar en el Gràfic 5.19, **la variació del nivell de preus** en 2024, mesura a través de la mitjana anual de l'IPC, s'ha situat en el 2,8 % enfront de les taxes de variació dels costos laborals i salarials mitjans del 4,8 % i 4,5 %, respectivament. Estes xifres varien si es pren de referència l'últim període de l'any, en el qual els preus han crescut també un 2,8 % respecte a desembre de 2023 i els costos laborals i salarials en un 5 % i 5,4 % respectivament, en el quart trimestre, en termes interanuals (Gràfic 5.20).

Gràfic 5.19

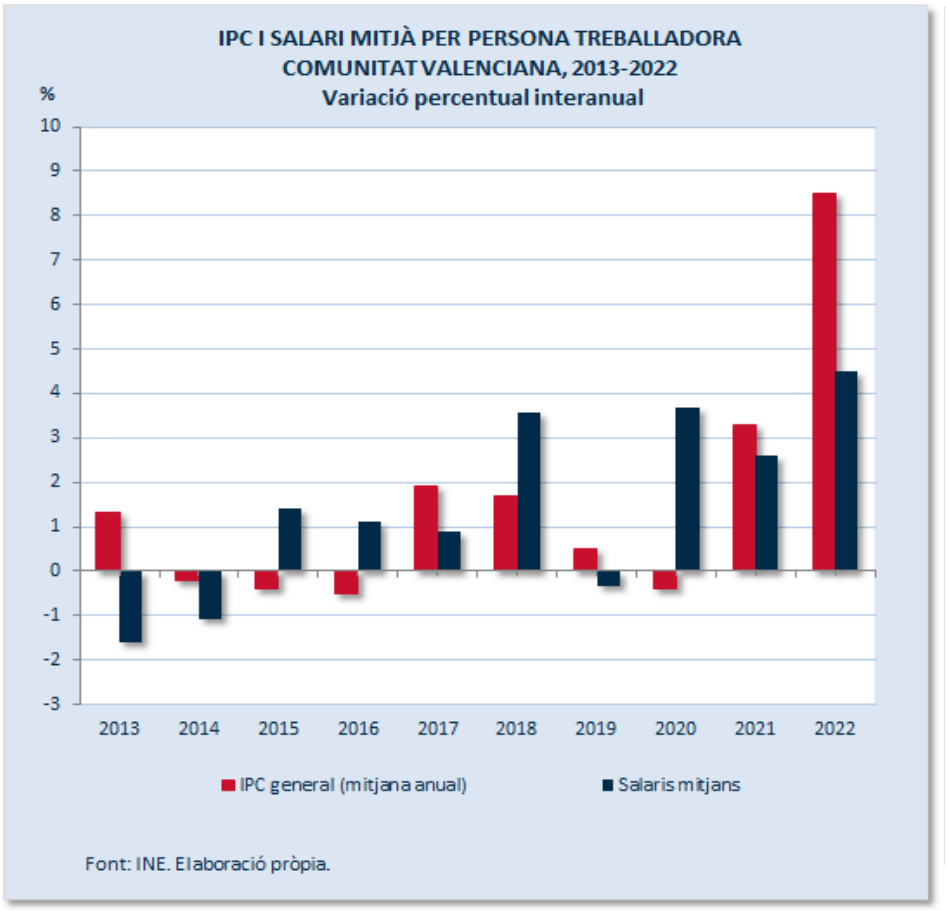


Gràfic 5.20



El Gràfic 5.21 mostra l'evolució dels preus, mesurats a través de la mitjana anual de l'IPC, i dels salaris per persona treballadora entre els anys 2013 i 2022. En este període, **els preus han crescut un 15 %, enfront del 17,4 % dels salaris mitjans.**

Gràfic 5.21

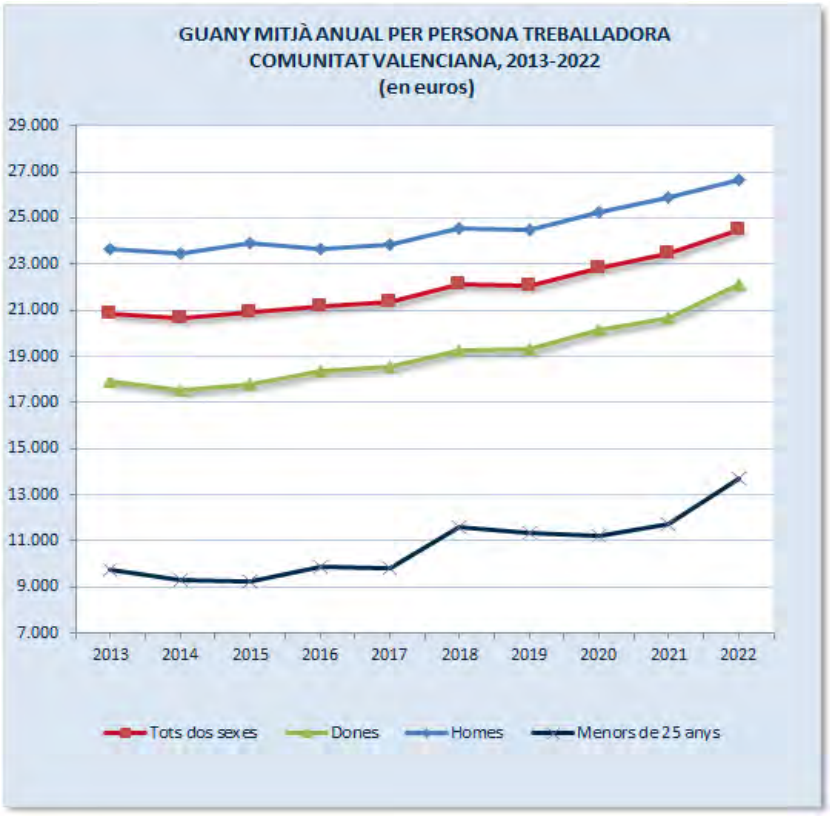


Font: INE. Elaboració pròpia.

El Gràfic 5.22 reflecteix les dades estimades per l'INE relatius al **guany mitjà anual per persona en el període 2013-2022.** Entre aquests anys, els salaris han augmentat un 17,4%, però amb una evolució diferent per als diferents segments de la població. Així, la població més jove ha vist augmentar el seu salari en un 40,2 % i reduir la seua bretxa salarial 5,8 punts percentuals (49,9 % en 2021 i 44,1 % en 2022). A l'inici del període, els salaris de la joventut representaven el 46,8 % dels salaris mitjans i aquest percentatge s'ha elevat fins al 55,9 % en 2022.

En eixe període, el salari mitjà ha augmentat un 23,5 % entre les **dones** i un 12,8 % entre els **homes**, amb una disminució mitjana del diferencial entre els dos en termes absoluts de 118,45 euros.

Gràfic 5.22



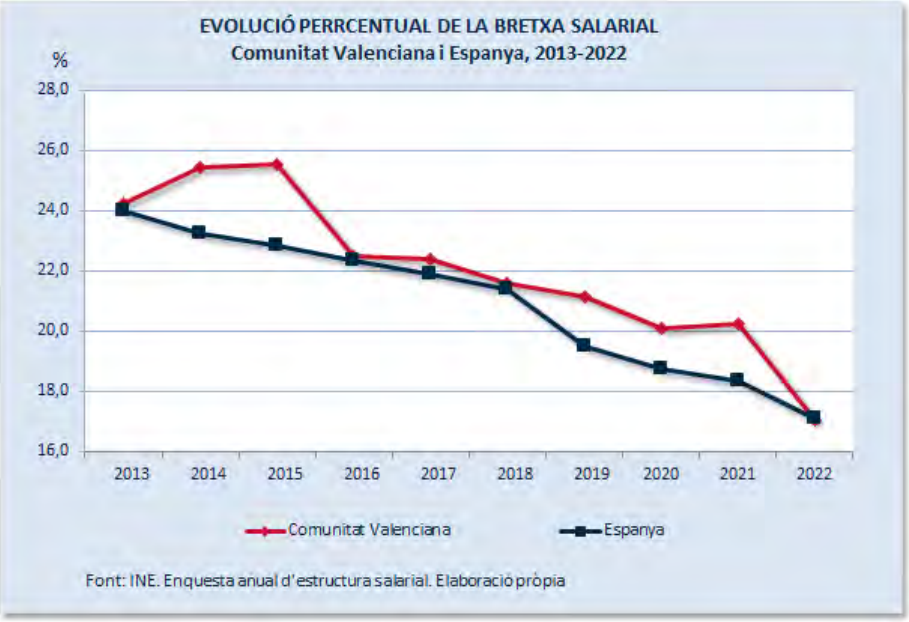
La **bretxa salarial entre homes i dones**[4] va ser del 17 % en la Comunitat Valenciana l'any 2022, inferior a la de l'any anterior i similar a la registrada a Espanya (Gràfic 5.23). Les 877.800 dones assalariades en aquest any, en termes mitjans, van tindre uns guanys mitjans de 22.135,35 euros bruts anuals, mentre que els 976.900 hòmens assalariats van percebre, de mitjana, una quantitat de 26.683,85 euros anuals, la qual cosa suposa una bretxa salarial en termes absoluts de 4.548,50 euros, com s'observa en el Quadre 5.6.

La bretxa salarial s'agreuja en aquells grups d'edat en els quals es concentra la maternitat i la cura de les persones ancianes o dependents. En la nostra societat, l**a dona continua sent majoritàriament la que concilia la vida familiar i laboral**, de manera que en, en general, ha d'optar, voluntària o obligatòriament, pel treball a temps parcial.[5]

La diferència salarial en 2022 respecte a l'any precedent s'ha degut a que el salari mitjà de les dones va augmentar en 1.464,85 euros (7,1 % en termes relatius), 695,86 euros més que el dels homes, la pujada mitjana dels quals va aconseguir els 768,99 euros anuals (3 %).

4. Es computen les meritacions brutes, és a dir, les retribucions abans d'haver practicat les deduccions de les aportacions a la Seguretat Social per compte de la persona treballadora o les retencions a compte de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF).
5. -**Manifiesto 22 de febrero** (Manifest 22 de febrer). **Día por la igualdad salarial** (Dia per la igualtat salarial). UGT PV. Febrer 2025.
- I**nforme brecha de género en el salario y las pensiones en el País Valencià** (informe bretxa de gènere en el salari i les pensions al País Valencià). Secretaria Dones/Igualtat CCOO PV. Febrer 2025.
- I**nforme sobre la implantació dels Plans d'igualtat en les empreses de la Comunitat Valenciana**. Confederació Empresarial de la Comunitat Valenciana (CEV). Març 2023.

Gràfic 5.23



Quadre 5.6

GUANY MITJÀ ANUAL PER PERSONA TREBALLADORA I SEXE I BRETXA SALARIAL PER COMUNITATS AUTÒNOMES. ANY 2022

	Tots dos sexes	Homes	Dones	Bretxa	% Bretxa	Bretxa dies
Andalusia	24.094,32	26.189,50	21.729,48	4.460	17,03	62
Aragó	26.012,71	28.789,96	23.138,72	5.651	19,63	72
d'Astúries, Principat	26.745,93	29.573,74	23.792,42	5.781	19,55	71
Balears, Illes	27.145,79	28.155,99	26.054,20	2.102	7,46	27
Canàries	23.096,92	23.588,70	22.574,98	1.014	4,30	16
Cantàbria	25.291,14	27.820,83	22.564,11	5.257	18,89	69
Castella i Lleó	24.186,89	26.548,08	21.773,27	4.775	17,99	66
Castella-la Manxa	23.751,71	25.813,23	21.312,65	4.501	17,44	64
Catalunya	28.774,55	31.878,42	25.659,03	6.219	19,51	71
Comunitat Valenciana	**24.510,34**	**26.683,85**	**22.135,35**	**4.549**	**17,05**	**62**
Extremadura	21.922,73	23.170,92	20.637,14	2.534	10,94	40
Galícia	24.169,68	26.626,89	21.912,75	4.714	17,70	65
Madrid, Comunitat de	31.230,73	34.113,40	28.123,47	5.990	17,56	64
Múrcia, Regió de	23.851,69	26.240,66	20.956,37	5.284	20,14	74
Navarra, Com. Foral d	29.189,52	31.959,85	26.033,30	5.927	18,54	68
País Basc	32.313,73	35.095,67	29.314,69	5.781	16,47	60
Rioja, La	24.903,38	27.741,60	22.264,39	5.477	19,74	72
Espanya	**26.948,87**	**29.381,84**	**24.359,82**	**5.022**	**17,09**	**62**

Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial. Elaboració pròpia

Les bretxes salarials difereixen en funció de la variable analitzada. El Quadre 5.7 i el Gràfic 5.24 arrepleguen esta bretxa en les diferents comunitats autònomes considerant

el guany per hora treballada[6], que és la referència utilitzada a nivell internacional en l'estadística europea Eurostat. **La bretxa en guany hora en la Comunitat Valenciana** s'ha situat en el 8,3 % (10,8 % en 2021), que perceben menys les dones que els homes, per davall de la mitjana nacional i prop de nou punts per davall de la bretxa del guany mitjà anual.

Quadre 5.7

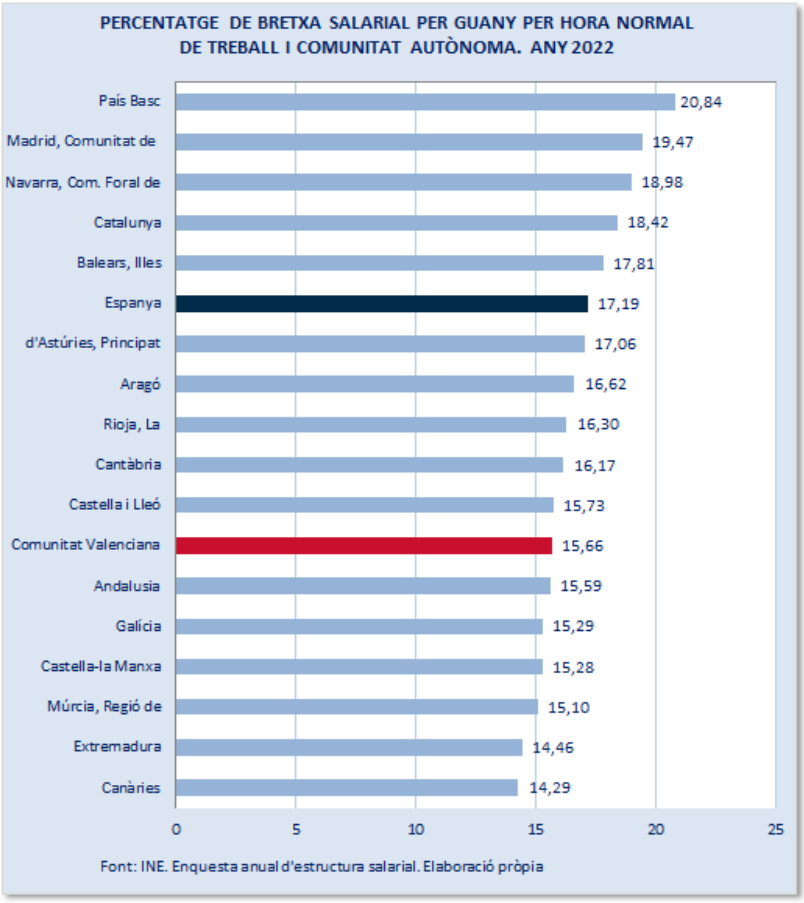
GUANY PER HORA NORMAL DE TREBALL PER PERSONA TREBALLADORA I SEXE I BRETXA SALARIAL PER COMUNITATS AUTÒNOMES. ANY 2022

	Tots dos sexes	Homes	Dones	Bretxa	% Bretxa	Bretxa dies
Andalusia	15,59	16,11	14,93	1,18	7,32	27
Aragó	16,62	17,43	15,67	1,76	10,10	37
d'Astúries, Principat	17,06	18,01	15,96	2,05	11,38	42
Balears, Illes	17,81	17,88	17,73	0,15	0,84	3
Canàries	14,29	14,14	14,46	-0,32	-2,26	-8
Cantàbria	16,17	17,01	15,17	1,84	10,82	39
Castella i Lleó	15,73	16,43	14,94	1,49	9,07	33
Castella-la Manxa	15,28	15,78	14,62	1,16	7,35	27
Catalunya	18,42	19,55	17,19	2,36	12,07	44
Comunitat Valenciana	**15,66**	**16,27**	**14,92**	**1,35**	**8,30**	**30**
Extremadura	14,46	14,19	14,79	-0,60	-4,23	-15
Galícia	15,29	16,23	14,37	1,86	11,46	42
Madrid, Comunitat de	19,47	20,59	18,17	2,42	11,75	43
Múrcia, Regió de	15,10	15,93	13,98	1,95	12,24	45
Navarra, Com. Foral d	18,98	19,91	17,82	2,09	10,50	38
País Basc	20,84	21,72	19,81	1,91	8,79	32
Rioja, La	16,30	17,00	15,55	1,45	8,53	31
Espanya	**17,19**	**17,96**	**16,30**	**1,66**	**9,24**	**34**

Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial. Elaboració pròpia

6. Permet estudiar, en condicions d'igualtat, a les persones treballadores amb diferents jornades (temps complet i parcial).

Gràfic 5.24



Per **tipus de contractació**, en els contractes indefinits, la bretxa salarial s'ha reduït fins al 9,7 % (11,2 % en 2021) i ha desaparegut en la contractació temporal, amb una bretxa a favor de les dones del 6,15 %, com s'arreplega en el Quadre 5.8 i en el Gràfic 5.25.

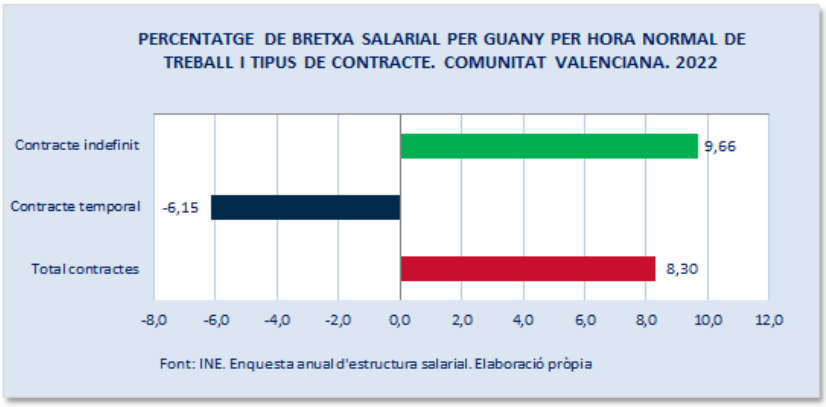
Quadre 5.8

GUANY PER HORA NORMAL DE TREBALL PER PERSONA TREBALLADORA I SEXE I BRETXA SALARIAL PER TIPUS DE CONTRACTE. COMUNITAT VALENCIANA, 2022

	Tots dos sexes	Homes	Dones	Bretxa	% Bretxa	Bretxa dies
Contracte indefinit	15,64	16,35	14,77	1,58	9,66	35
Contracte temporal	15,78	15,29	16,23	-0,94	-6,15	-22
Total contractes	15,66	16,27	14,92	1,35	8,30	30

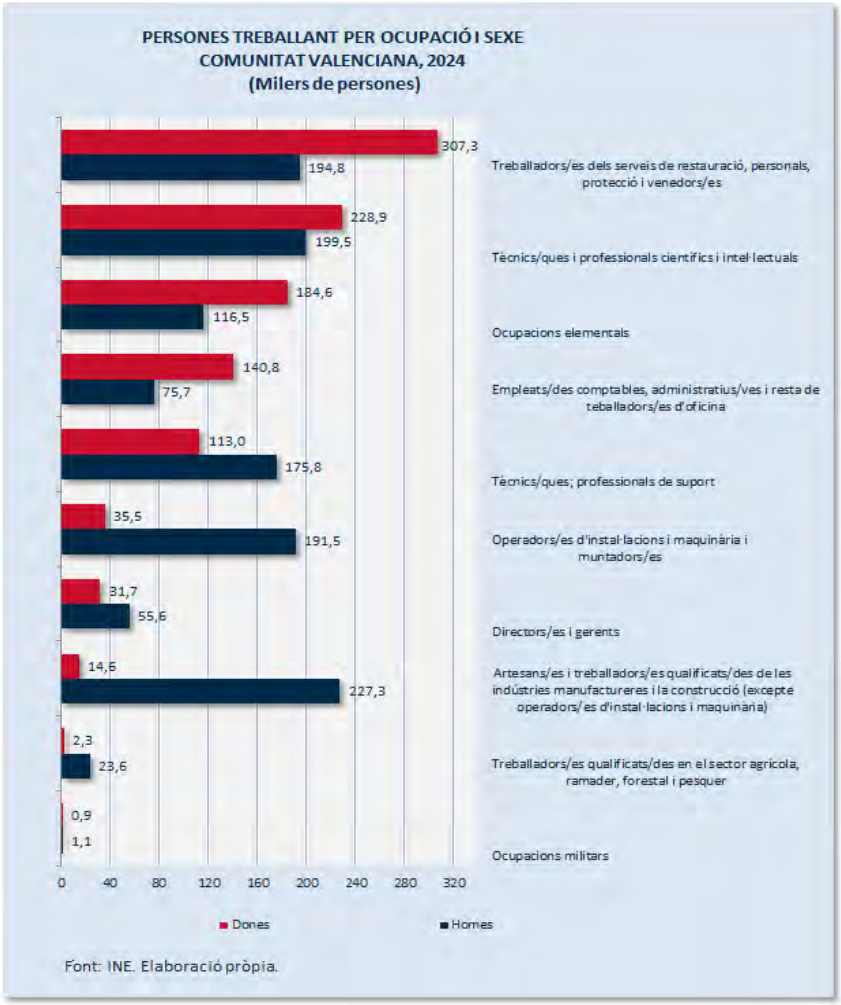
Font: INE. Enquesta anual d'estructura salarial. Elaboració pròpia

Gràfic 5.25



Les ocupacions de més alt nivell els continuen exercint els hòmens. Així, en 2024, més del 60 % dels llocs directius i de gestió estaven ocupats per hòmens en la nostra Comunitat, similar al percentatge de l'any, mentre que les dones estaven ocupades majoritàriament en els servicis de restauració, personals, de protecció i comerç o vendes, i com a personal tècnic i professional científic i intel·lectual (Gràfic 5.26).

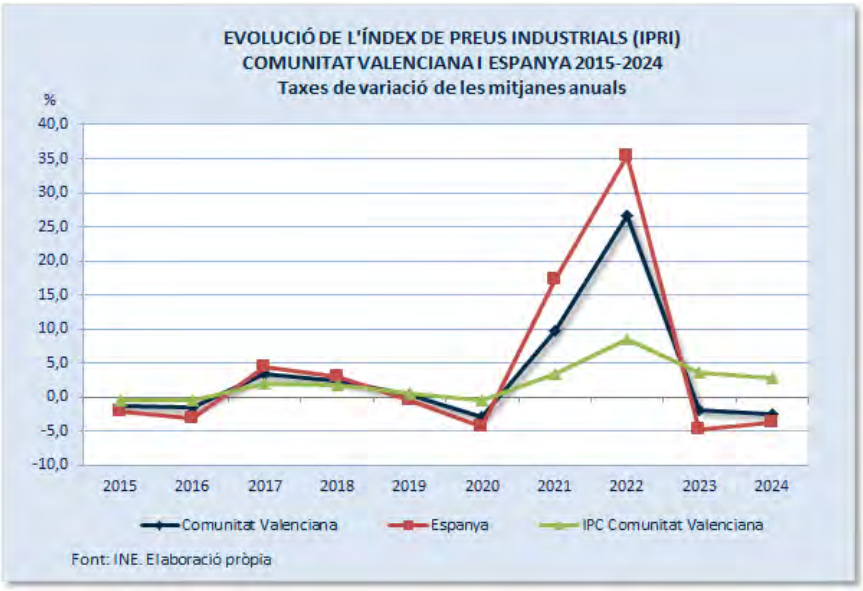
Gràfic 5.26



5.2.2. Altres preus i costos

L'**índex de preus industrials** (IPRI, base 2021)[7], en mitjana anual, ha experimentat un retrocés del 2,6 %, menor caiguda que la registrada a Espanya (-3,7 %), enfront de la pujada de l'IPC mitjà (2,8 %), com es pot observar en el Gràfic 5.27. No obstant això, l'IPRI, en 2024, ha superat a la mitjana de l'última dècada en un 22,2 %.

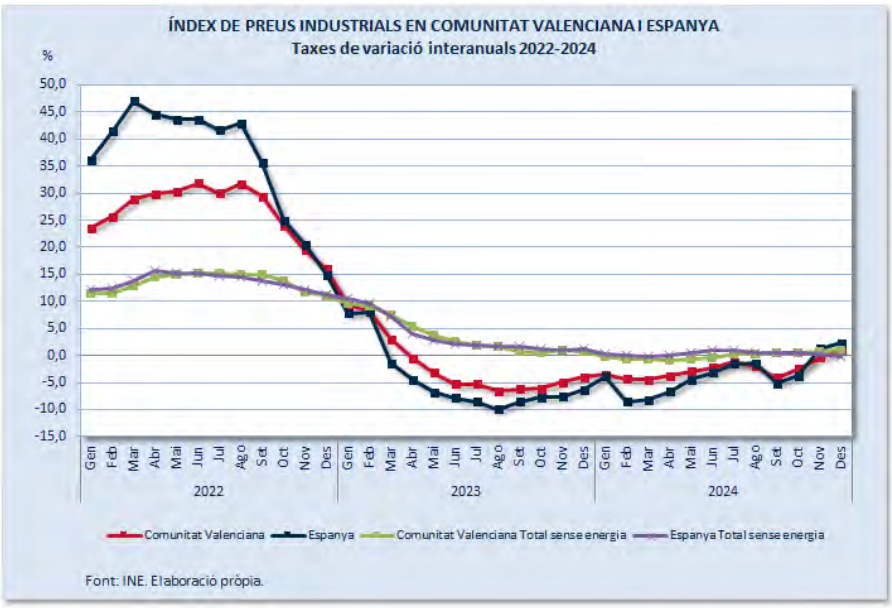
Gràfic 5.27



El Gràfic 5.28 arreplega l'**evolució mensual de l'IPRI en la Comunitat Valenciana i Espanya** en el període 2022-2024, amb taxes de variació interanuals negatives durant pràcticament tot l'any, aconseguint les majors caigudes els mesos de febrer i març, però finalitzant l'any amb un augment de l'1 % i 2,3 %, respectivament.

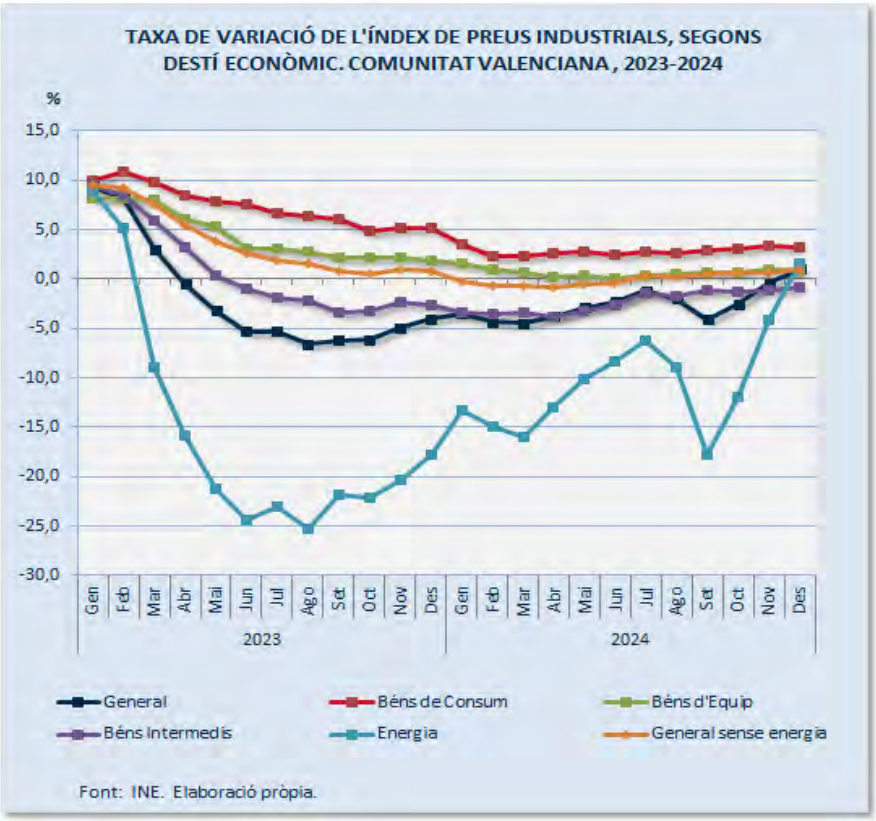
7. Mesura l'evolució dels preus dels productes industrials fabricats i venuts en el mercat interior, en el primer pas de la seua comercialització, és a dir, dels preus de venda d'eixida de fàbrica, excloent les despeses de transport i comercialització i l'IVA facturat.

Gràfic 5.28



L'anàlisi de l'**IPRI segons destí econòmic** mostra que els preus dels béns de consum en la Comunitat Valenciana han pujat un 3,2 % en finalitzar l'any, els béns d'equip un 0,9 %, mentre que els béns intermedis han caigut un 0,9 % i la branca energètica creixia un 1,5 %, com s'arreplega en el Gràfic 5.29.

Gràfic 5.29



El **comportament de les diferents divisions industrials** ha sigut dispar com s'aprecia en el Gràfic 5.30. Considerant els valors mitjans, les taxes de variació interanuals més elevades s'han produït en: altres indústries manufactureres (6,4 %); reparació i instal·lació de maquinària i equip i altres indústries extractives (1,9 %), i indústria de l'alimentació (1,4 %). Per contra, les majors taxes negatives s'han registrat en: subministrament d'energia elèctrica (-13,1 %), metal·lúrgia (-5 %) i indústria de la fusta (-4,3 %).

Gràfic 5.30



L'**empresa s'enfronta a una sèrie de costos** en el seu procés productiu que inclou, a més dels costos laborals analitzats en l'apartat anterior, altres despeses necessàries com l'adquisició de les matèries primeres, els costos de les quals passem a analitzar a continuació.

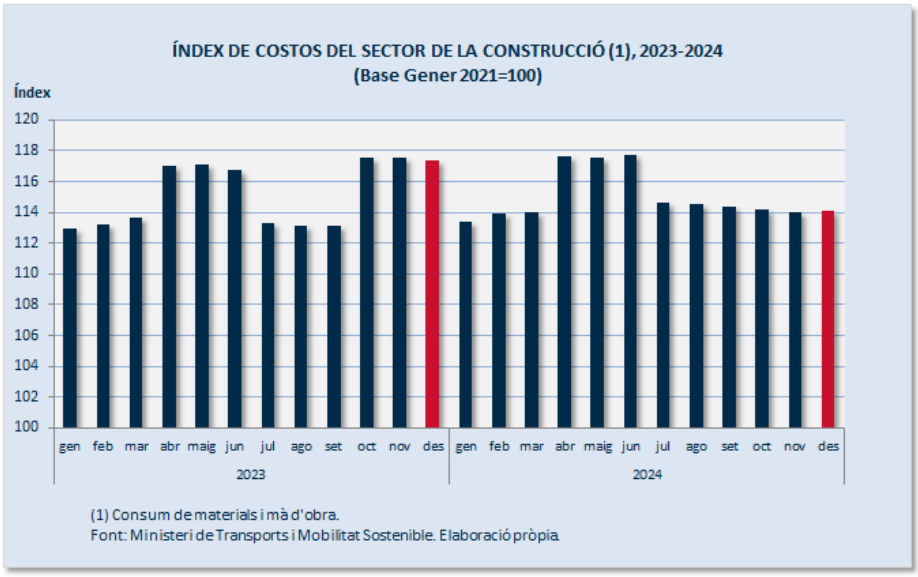
Els **costos del sector de la construcció** s'han moderat en 2024, com pot apreciar-se en el Gràfic 5.31. En 2024, els costos del sector s'han reduït un 0,2 %, però encara estan un 23,2 % per damunt dels nivells prepandèmia[8].

A més dels materials i l'energia, la **mà d'obra** és una altra component substancial de l'estructura dels costos de construcció i, des de 2021 a 2023, ha seguit una tendència

8. Considerant, en l'indicador de costos de la construcció, tant la mà d'obra com el consum de materials.

alcista, que s'ha interromput en 2024, amb una lleugera caiguda de mig punt en l'últim any.

Gràfic 5.31



Durant un període de temps relativament llarg, el sector ha tingut una estabilitat de preus, amb una tendència moderada a l'alça, com es pot apreciar en el Gràfic 5.32, que arreplega l'**evolució de l'índex de costos del consum de materials ponderat del sector de la construcció**, publicat el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Este índex va experimentar un significatiu increment en 2021 i 2022 i s'ha moderat en els dos últims anys, encara que, en tot cas, molt per damunt dels nivells pre-covid.

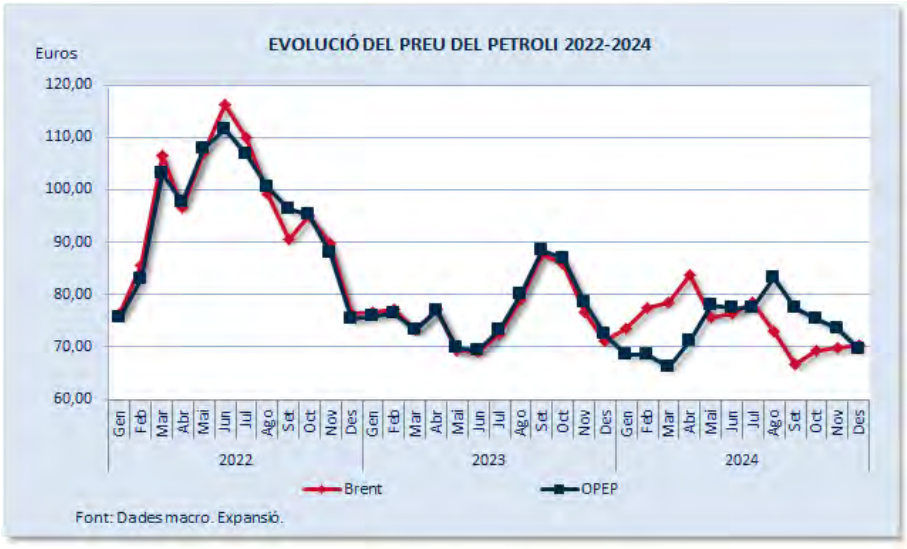
Gràfic 5.32



El **preu del petroli** ha tancat 2024 pendent dels conflictes geopolítics, sobretot de la guerra de Rússia contra Ucraïna, i de les preocupacions sobre el creixement econòmic mundial i la demanda petroliera, després que els bancs centrals dels Estats Units, Europa i Àsia van relaxar la política monetària, la qual cosa ha avivat el temor al fet que una feble activitat econòmica puga frenar la demanda per petroli en 2025. El preu del Brent

es va mantindre estable al llarg de l'any 2024, aconseguint el seu màxim anual a l'abril (Gràfic 5.33), i acabat l'any amb una lleugera caiguda de l'1 %, enfront del descens del 6,8 % en 2023.

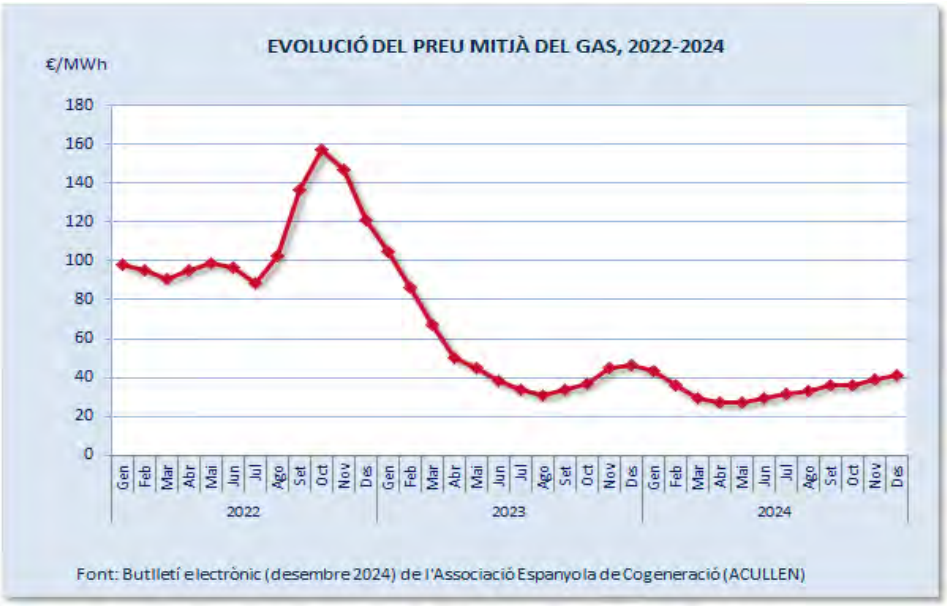
Gràfic 5.33



El **preu del gas**, en 2024, ha estat condicionat per la creixent demanda dels mercats asiàtics, les tensions geopolítiques i la volatilitat en els preus. No obstant això, l'acceleració en la producció ha permés satisfer la demanda creixent i afavorir una tendència moderada a l'alça dels preus en la segona mitat de l'any.

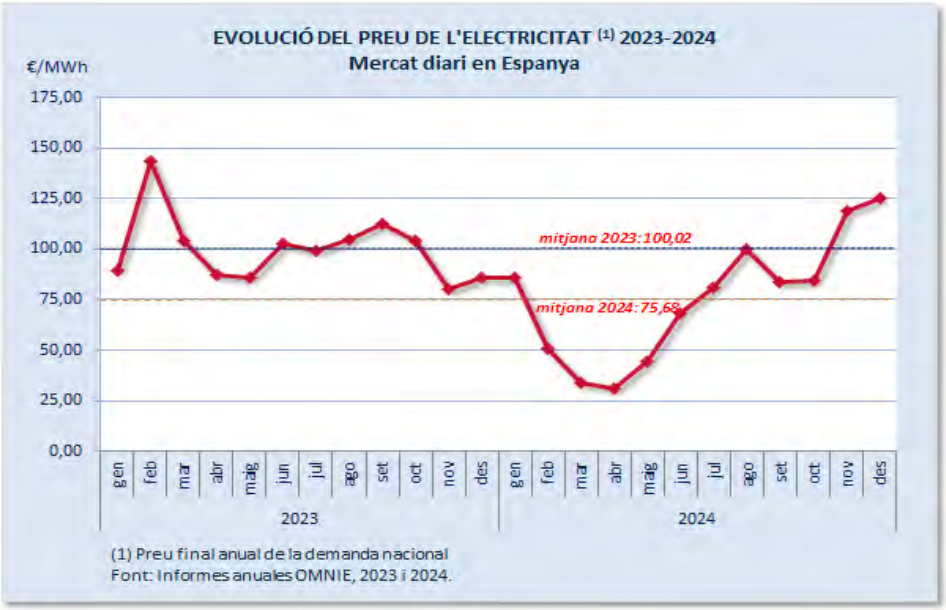
El preu del gas ha aconseguit el seu punt més alt al gener de 2024, amb un perfil descendent durant els quatre primers mesos i una tendència a l'alça durant la resta de l'any, finalitzant amb una caiguda del 10,8 % respecte al mes de desembre de 2023, com s'observa en el Gràfic 5.34.

Gràfic 5.34



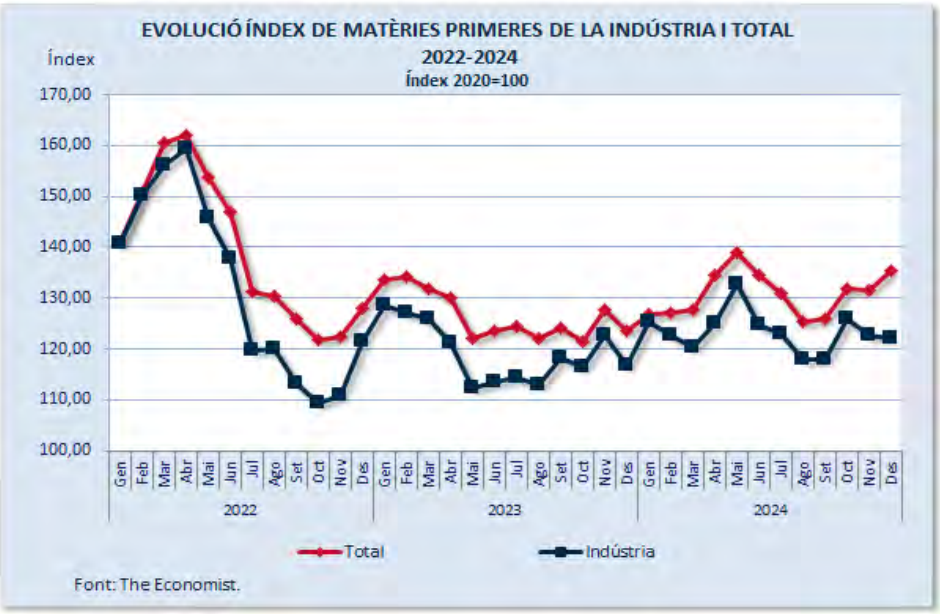
El **preu de l'electricitat** ha seguit una dinàmica similar a la del gas, donada la correlació dels seus preus. El preu de la llum en el mercat majorista s'ha moderat a Espanya durant un 2024, en el qual s'ha abaratit de mitjana un 24,3 % respecte a l'any anterior, 75,68 euros per megavat hora enfront dels 100,02 euros/MWh de l'any anterior (Gràfic 5.35).

Gràfic 5.35



Quant a l'evolució de l'**índex de matèries primeres,** com s'observa en el Gràfic 5.36, cal indicar que la seua cotització ha sigut irregular al llarg de 2024, tancant l'any amb un increment del 3,4 %, en termes mitjans, aconseguint el seu pic màxim el mes de maig. L'**índex de matèries primeres industrials** ha tingut un perfil similar a l'índex de matèries primeres, però sempre inferior, xifrant-se en un 5,7 % el diferencial entre els dos indicadors.

Gràfic 5.36



5.2.3. Costos financers

En 2024, el Consell de Govern del Banc Central Europeu ha decidit baixar els tipus d'interés oficials en quatre ocasions (juny, setembre, octubre i desembre), de manera que els tipus han passat del 4,50 % a l'inici de l'any fins al 3,15 % en finalitzar el mateix.

Els **tipus d'interés s'han reduït al llarg de l'any**. El tipus d'interés efectiu (tipus mitjà ponderat) destinat als crèdits a les llars per a vivenda ha augmentat, passant del 3,78 % al desembre de 2023, al 2,90 % al desembre de 2024, en el conjunt d'entitats de crèdit, com s'observa en el Quadre 5.9 i en el Gràfic 5.37.

Per part seua, el **tipus dels crèdits per a consum** ha passat del 7,69 % al 6,97 %, mentre que els tipus d'interés per a altres fins han finalitzat l'any 2024 amb un 4,73 % enfront del 5,66 % de desembre de 2023.

Quadre 5.9

TIPUS D'INTERÈS: ENTITATS DE CRÈDIT, 2023-2024

	TEDR (Tipus Mitjà Ponderat) (1)					
	Vivenda		Consum		Altres fins	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Gener	3,25	3,61	7,67	8,06	5,34	5,85
Febrer	3,52	3,63	7,55	7,81	5,69	5,73
Març	3,63	3,47	7,95	7,78	5,39	5,67
Abril	3,69	3,50	8,07	7,91	5,77	5,62
Mai	3,78	3,47	7,96	7,78	5,75	5,61
Juny	3,82	3,37	7,86	7,66	5,64	5,37
Juliol	3,84	3,33	8,05	7,63	5,71	5,25
Agost	3,93	3,38	8,28	7,82	6,02	5,80
Setembre	3,92	3,26	8,14	7,51	5,94	5,29
Octubre	3,94	3,20	8,23	7,41	5,93	5,11
Novembre	3,86	3,05	7,45	6,88	5,98	5,00
Desembre	3,78	2,90	7,69	6,97	5,66	4,73

	TAE (Tipus Mitjà Ponderat) (2)					
	Vivenda		Consum		Altres fins	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Gener	3,38	3,74	8,91	9,04	6,25	6,68
Febrer	3,66	3,75	8,90	8,71	6,49	6,32
Març	3,74	3,59	9,01	8,60	5,98	6,16
Abril	3,83	3,59	9,20	8,77	6,69	6,43
Mai	3,90	3,58	9,03	8,62	6,47	6,18
Juny	3,94	3,50	8,96	8,54	6,13	5,91
Juliol	3,97	3,45	9,21	8,54	6,49	5,93
Agost	4,09	3,53	9,50	8,83	6,75	6,45
Setembre	4,11	3,37	9,15	8,39	6,54	5,84
Octubre	4,10	3,30	9,16	8,28	6,86	5,90
Novembre	4,02	3,18	8,46	7,79	6,57	5,54
Desembre	3,98	3,02	8,83	7,94	6,16	5,30

(1) TEDR: Tipus efectiu definició restringida, que equival a TAE sense incloure comissions.

(2) TAE: Taxa anual equivalent.

Font: Banc d'Espanya. Butlletí Estadístic.

Un anàlisi més exhaustiu de l'evolució dels tipus d'interés i dels préstecs concedits per les entitats de depòsit es realitza en els apartats corresponents a l'evolució de l'economia espanyola, al sistema creditici i a la vivenda.

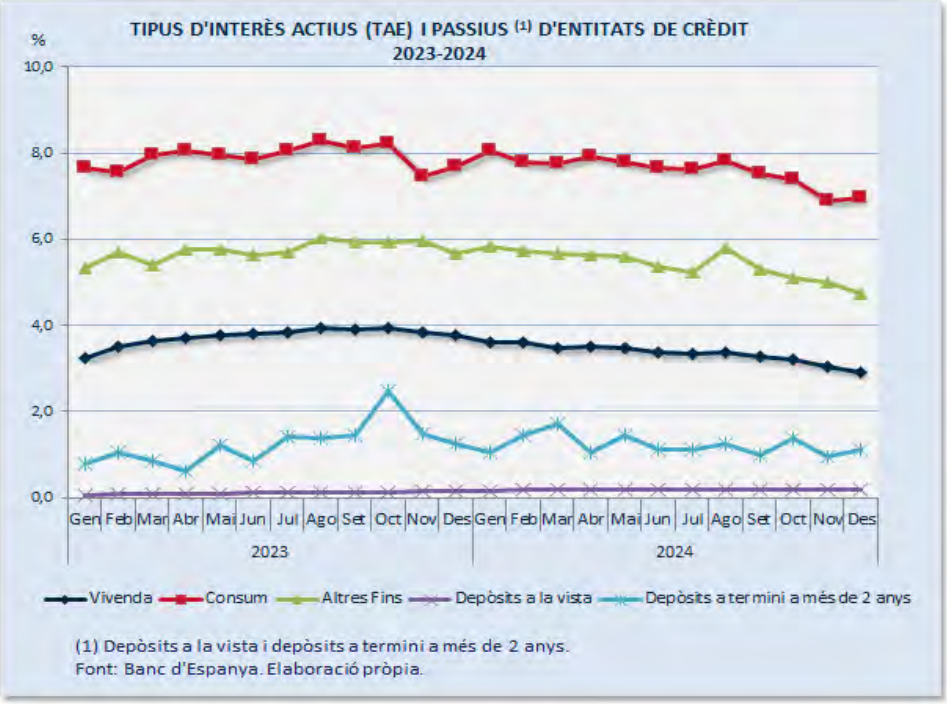
La taxa anual equivalent ha tingut, lògicament, una evolució similar a la descrita anteriorment per al tipus efectiu.

Gràfic 5.37



El Gràfic 5.38 arreplega l'evolució comparativa entre els **tipus d'interés actius i passius de les entitats de crèdit**, en 2023 i 2024. Es pot apreciar com l'interés pagat pels depòsits a la vista s'ha mantingut, al llarg de tot l'any 2024, entorn del 0 % i sempre inferior i amb un cert marge respecte als tipus d'interés d'actiu, especialment als aplicats al consum que continuen sent elevats.

Gràfic 5.38





En un context de normalització generalitzada dels preus —matèries primeres, energètics, industrials, financers i al consum—, els costos laborals i salarials han pujat, en 2024, per damunt de l'IPC i el guany mitjà anual per persona treballadora ha avançat, sense perjuí que tots ells seguixen per davall de la mitjana nacional i que la bretxa salarial, en la contractació indefinida, perdura en tots els sectors d'activitat.

Tenint en compte estes dinàmiques, però sense perdre de vista els elevats nivells d'incertesa procedents de l'exterior, el Comité considera necessari la consolidació d'un entorn favorable a l'activitat econòmica, des de la concertació social, perquè la inversió i la generació de treball digne, permeten elevar els nivells de productivitat i competitivitat del teixit productiu, de mode especial en els segments de les empreses més menudes i del col·lectiu autònom.

6.TRANSPORT I INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT

Este capítol presenta la informació estadística més actualitzada disponible sobre el transport i les infraestructures de transport en la Comunitat Valenciana, analitzant-se les seues diferents modalitats: ferroviària, per carretera, marítima i aèria[1].

L'exercici 2024 ha suposat un **nou avanç** en el trànsit de persones viatgeres i trànsit de mercaderies iniciat en 2021, després del període de pandèmia COVID-19. No obstant això, cal tindre en compte la repercussió de la DANA que va assotar la nostra Comunitat el passat 29 d'octubre i que ha implicat tràgiques conseqüències personals i materials. La DANA ha afectat, entre moltes altres, a les infraestructures de transport (principalment les terrestres), provocant una disminució en el trànsit de persones i mercaderies que, si bé ha crescut comparativament respecte a l'any anterior, ha vist reduït el seu increment davant la dificultat i, fins i tot, impossibilitat de desplaçament.

No obstant això, de l'anàlisi de les dades recopilades en este capítol, poden extraure's els següents punts:

→ **Increment del transport de persones viatgeres** en la Xarxa de Ferrocarrils de la Generalitat en un 2,5 % respecte a l'any anterior; i en un 5 % i 0,7 % respectivament, del nombre de persones viatgeres transportades per l'operador ferroviari Renfe en els servicis de Rodalia i Mitjana distància, amb origen i destinació la Comunitat Valenciana.

→ C**reixement del transport urbà en un 14%**, i disminucions dels moviments d'autoritzacions per a la gestió del transport de persones viatgeres per carretera i de la gestió del transport de mercaderies.

→ **Increment en un 1,2% de les tones de mercaderies transportades per carretera**, amb origen o destinació la Comunitat Valenciana.

→ **Disminució del parc de vehicles en un 1 %**, i increment del 1**5 %** en el nombre de **noves matriculacions**.

→ **Significatiu augment de la sinistralitat amb víctimes mortals en les carreteres** de la Comunitat Valenciana en un 25 %, superior a la mitjana d'Espanya (1,2 %), i ocupant el segon lloc per comunitats autònomes en increment percentual de persones mortes.

→ **Pujada del tràfic de persones viatgeres en el transport marítim (2,8 %)**, amb percentatge lleugerament inferior a la mitjana d'Espanya (4,1 %), apreciant-se un **increment del 6,7 % en el de mercaderies**.

→ **Continuïtat en el creixement del transport aeri**, tant en volum de persones viatgeres 13,6%, com nombre d'operacions (11,5%), encara que es produïx un descens de la càrrega (del 5,5%) en els diferents aeroports de la nostra Comunitat.

→ **Increment en el transport de mercaderies en tots els mitjans**, amb excepció del ferroviari i de l'aeri.

1.Les fonts utilitzades per a la seua elaboració han sigut el Butlletí Estadístic en línia del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible; la informació procedent de les pàgines web de Renfe-Operadora, per al transport per ferrocarril; de Ferrocarrils de la Generalitat (FGV), per al transport metropolità; les estadístiques de Ports de l'Estat per al transport marítim i, finalment, les estadístiques de l'Ens Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (Aena), per al transport aeri.

6.1. TRANSPORT PER FERROCARRIL

6.1.1. Transport de persones viatgeres per ferrocarril

El Quadre 6.1 mostra les dades corresponents a la **Xarxa de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV)**, que gestiona les línies de ferrocarril i serveis complementaris de Metrovalència a València i Tram, Metropolità d'Alacant.

La **demanda** de persones viatgeres, l'any 2024, ha augmentat un 2,5 % respecte a 2023, un creixement més moderat enfront del 41,8 % registrat entre 2022 i 2023. En termes absoluts, les xifres aconseguixen màxims històrics, superant àmpliament els nivells previs a la pandèmia.

El creixement percentual és significativament inferior respecte al recollit en 2023, a causa de l'afectació de les instal·lacions per la DANA.

Cuadro 6.1

XARXA DE FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA, 2024

	Metrovalencia	TRAM	Total FGV
Demanda de persones viatgeres	91.191.013	20.342.744	111.533.757
Línies*	10(1)	6(2)	16
Quilòmetres de xarxa*	164,2	110,7	274,9
Núm. d'estacions i baixadors*	147	71	218
Escaleres mecàniques*	152	14	166
Núm. Trens i Tramvies*	108	42	150
Ascensors*	102	8	110

(1) Sis línies de metro (L1, L2, L3, L5, L7 i L9) i quatre línies de tramvia (L4, L6, L8 i L10).
(2) Quatre línies de tramvia (L2, L3, L4 i L5), una línia de tren-Tram (L1) i una línia de Rodalia (L9).
* Es correspon amb les xifres de 2022, al no haver-se actualitzat per a 2023 a data de tancament d'est
Font: Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV). Elaboració pròpia.

Per part seua, en el Quadre 6.2 figura el nombre de persones que han utilitzat els serveis d'FGV durant els últims cinc exercicis.

La **Xarxa Metrovalencia** ha vist augmentada la demanda de viatgers i viatgeres un 0,8 %, enfront del 42,8 % de l'any 2023 en relació amb el seu precedent, superant en valors absoluts als registres de l'any 2019, que ja van ser superats en 2023.

Per part seua, els servicis de la **Xarxa Tram d'Alacant** han incrementat, en 2024, la demanda de persones viatgeres un 11,3 %, enfront del 37 % de l'exercici 2023 en relació amb el seu precedent. Els registres ja són superiors als dels anys previs a la COVID-19 i que també van ser superats en 2023.

Quadre 6.2

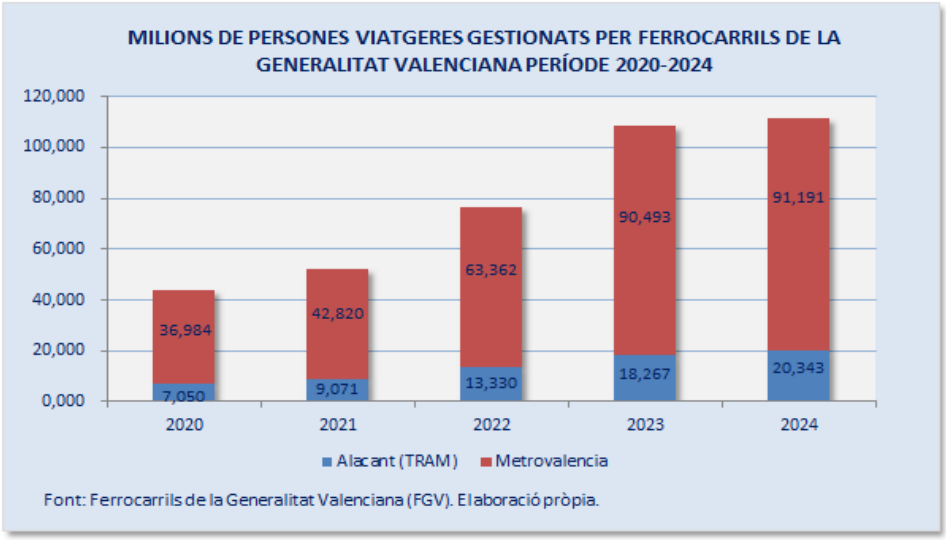
TRANSPORT EN FERROCARRIL GESTIONAT PER FERROCARRILS DE LA GENERALITAT VALENCIANA, 2020-2024

Milions de persones viatgeres	Alacant	València	C. Valenciana
2020	7,050	36,984	44,034
2021	9,071	42,820	51,891
2022	13,330	63,362	76,692
2023	18,268	90,492	108,760
2024	**20,343**	**91,191**	**111,534**

Font: Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (FGV). Elaboració pròpia.

Com pot constatar-se en els dos servicis, 2024 ha **superat les xifres** de volum de persones viatgeres prèvies a la pandèmia corresponents a l'exercici 2019. El Gràfic 6.1 mostra l'evolució del nombre de persones viatgeres d'FGV per als últims cinc exercicis, diferenciant entre els servicis de Metrovalència i Tram d'Alacant. A partir de 2020, s'observa una tendència ascendent sostinguda.

Gràfic 6.1



Respecte al **transport ferroviari de persones viatgeres a Espanya**[2], el Quadre 6.3 contempla, per al quinquenni 2020-2024, l'evolució del número d'estes transportades per Renfe-Operadora.

Només es disposa de dades de **Renfe-Operadora**, que ha transportat en 2024 un 2,6 % més que en 2023 (dades provisionals), un any que va registrar un augment del 19,6 % en relació amb el seu anterior. Les xifres de 2024 tornen a superar ja a les registrades en l'últim any anterior a la pandèmia.

Atés el tipus de servici, la **Llarga Distància** d'Alta Velocitat Comercial i Convencional s'ha incrementat un 14,3 % (enfront del 2,7 % en 2023), amb 35,2 milions de

2. Respecte a la configuració de la Xarxa Nacional (Renfe Operadora), el CES CV es remet a la seua pàgina web per a la seua consulta. D'igual mode, remet a la pàgina web de Adif per al coneixement de les característiques i evolució de les línies ferroviàries per companyies.

passatgers i passatgeres, sent d'un 22,2% en l'AVE, amb un retrocés del 3,1 % en la Llarga Distància Convencional.

En relació amb la **Mitjana distància**, esta ha augmentat un 6,5 %, sent del 7,9 % per a l'Alta Velocitat Avant (46,5 % en 2023) i del 6,1 % per a la convencional i Renfe Mètrica (45,9 % en 2023).

Per part seua, el servici de **Rodalia** ha pujat un 1,4 % enfront a l'any 2023, en el qual va veure incrementada la demanda un 18,5 %.

Com pot apreciar-se, per a este últim exercici es constata un augment en el volum de persones viatgeres transportades en cada un dels servicis, però molt més atenuat respecte a l'exercici anterior.

Quadre 6.3

TRANSPORT FERROVIARI DE PERSONES VIATGERES PER OPERADORS FERROVIARIS* I SERVICIS D'ESPANYA, 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024**
RENFE-Operadora					
Nombre de persones viatgeres (milions)	**265,4**	**322,9**	**437,4**	**523,2**	**537,0**
Llarga distància alta velocitat comercial (1)	7,6	12,3	20,5	21,2	25,9
Llarga distància convencional (2)	4,3	6,6	9,5	9,6	9,3
Mitjana distància alta velocitat (Avant)(1)	3,4	4,5	8,6	12,6	13,6
Mitjana distància (convencional i Renfe Mé	11,3	15,4	25,9	37,8	40,1
Rodalia (ample ibèric i Renfe Mètrica)	238,8	284,1	372,9	442,0	448,1

* Només és possible comptar amb dades de RENFE-Operadora, al no disposar dels últims Anuaris Estadístics del Ministeri de Foment.
**Dades provisionals.
(1) Només es consideren els trens AVE aquells que circulen íntegrament per ample UIC. Inclou els dels corredors d'alta velocitat, de llarga distància i els d'alta velocitat de mitjana distància. El transport de persones viatgeres d'«Alta velocitat» comprén els servicis en els quals la velocitat màxima del tren és superior a 200km/h i a més la velocitat mitjana és superior a 150km/h. Les dades de 2024 són provisionals.
(2) El transport de persones viatgeres de «Llarga distància convencional» comprén els servicis en els quals la velocitat màxima del tren és igual o inferior a 200 km/h o la velocitat mitjana és inferior a 150km/h.
Font: Butlletí Estat en línia del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana. Elaboració pròpia.

Segons dades provisionals del Butlletí Estadístic en línia del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible (Mitma), **el nombre de milions de viatgers i viatgeres per quilòmetre a Espany**a per a 2024, ha sigut de 29.801, enfront dels 27.522 de 2023. Això suposa un 8,3 % més, sent de 7.994 per als servicis de Rodalia, amb un increment del 0,8 %; de 4.591 per a Mitjana distància Convencional (9,3 % més); 1.774 en Mitjana distància-Alta Velocitat (8 % més); 11.802 per a Alta Velocitat (18,8 % més), i 3.639 per a Llarga Distància Convencional, amb un descens del 4,6 % respecte a l'exercici 2023.

El Quadre 6.4 arreplega el nombre de persones transportades en la **Comunitat Valenciana** pels ferrocarrils gestionats per Renfe-Operadora per al quinquenni 2020-2024, en els servicis de Rodalia, Mitjana distància Convencional-Avant i AVE-Llarga Distància.

A diferència d'exercicis anteriors, Renfe no ha facilitat per a 2024 informació de persones viatgeres de servicis comercials en llarga distància. No obstant això, si és possible comptar amb dades de Rodalia i Mitjana distància, l'increment de la qual s'ha vist afavorit pels **abonaments gratuïts i a preu reduït de Renfe**, publicats el passat 18 d'agost

de 2022[3], i amb data de validesa des de l'1 de setembre fins al 31 de desembre de 2022, i prorrogats recentment fins al 30 de juny de 2025. Amb ells es pretén fer front a l'alça dels preus a conseqüència de la guerra a Ucraïna, garantint la mobilitat de la ciutadania, fomentant el transport públic enfront del privat, i contribuint a disminuir la dependència energètica i la petjada de carboni.

Analitzant comparativament les dades en relació amb l'exercici 2023, el servici de **Rodalia** ha incrementat un 5 % el nombre de persones viatgeres, percentatge molt inferior al de l'any passat respecte a 2022 i que va ser del 36,8 %. El nombre de persones que han utilitzat els trens de **Mitjana Distància** ha augmentat un 0,7 %, enfront del 67,1 % de 2023.

Si bé en termes relatius estos increments percentuals són inferiors als de l'any anterior, cal deixar constància que les dades absolutes són majors que els d'exercicis anteriors i superen, amb escreix, al nombre de persones transportades en els anys previs a la pandèmia COVID-19.



El CES CV considera necessari contribuir a la descarbonització de la mobilitat a través de la millora de la qualitat i la freqüència del transport públic, especialment del servici de Rodalia. Així mateix, el Comité insistix en la necessitat de recuperar i posar en servici el tram Buñol-Utiel de la línia C3 i la línia de mitjana distància Utiel-Conca-Aranjuez, que va deixar d'estar operativa a principis de gener de 2021.

Quant al transport de **Llarga Distància i Alta Velocitat**, la liberalització del transport ferroviari de viatgers i viatgeres a Espanya va començar al maig de 2021, permetent l'entrada d'operadors privats en rutes d'alta velocitat, fins llavors gestionades exclusivament per Renfe-Operadora. En la Comunitat Valenciana, Ouigo España, filial de la francesa SNCF, va iniciar els seus servicis entre Madrid i València a l'octubre de 2022 i es va ampliar a Alacant a l'abril de 2023 i Elx al setembre de 2024, mentres que Iryo, participada per Ferrovie dello Stato, Air Nostrum i Globalvia, va començar a operar en la línia Madrid-València al desembre de 2022 i va ampliar el seu servici amb la línia Madrid-Alacant al juny de 2023, consolidant així l'oferta d'alta velocitat a la regió.

Per això, les dades facilitades per Renfe-Operadora utilitzades en memòries anteriors no representen el total del transport de viatgers de Llarga Distància i Alta Velocitat, havent-nos de remetre a les dades publicades en la pàgina del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, en l'Informe Anual de l'Observatori del Ferrocarril, sent les últimes dades les corresponents a l'exercici 2023.

3. Resolució de 12 d'agost de 2022, de la Secretaria d'Estat de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, per la qual s'establixen les condicions d'aplicació de les mesures de foment del transport col·lectiu establides en l'article 7 del Reial decret llei 14/2022, d'1 d'agost, en relació a la reducció del preu d'abonaments i títols multiviatge per part de Renfe Viatgers, S.M.E., SA, així com les relatives a la creació de títols multiviatge i bonificació del seu preu en determinades rutes de servicis ferroviaris prestats sobre la xarxa ferroviària d'alta velocitat.

Quadre 6.4

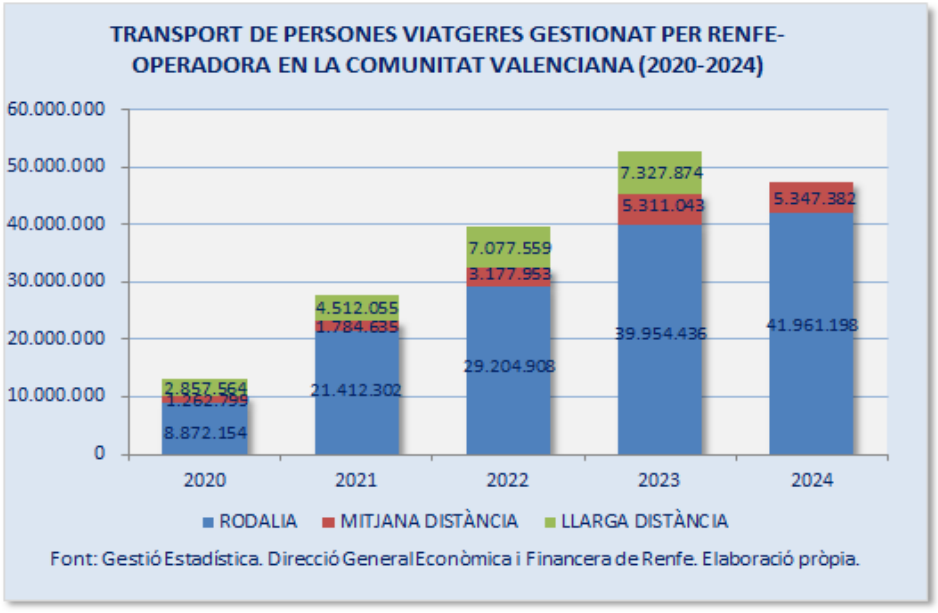
TRANSPORT DE PERSONES VIATGERES EN FERROCARRIL GESTIONATS PER RENFE-OPERADORA COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024

	RODALIA	MITJANA DISTÀNCIA[2]	LLARGA DISTÀNCIA (LD) *						
	Nucli València(1)	Origen/Destinació Comunitat Valenciana	Origen/Destinació Comunitat Valenciana						
			AV CITY[3]	ALVIA	EUROMED	AVE	TALGO	RES/INTERC	TOTAL LD
2020	8.872.154	1.262.799	12.265	168.926	579.677	1.491.305	544.329	61.062	2.857.564
2021	21.412.304	1.784.635	0	268.166	962.568	2.495.128		786.193	4.512.055
2022	29.204.908	3.177.953	741.284	458.625	1.382.057	3.472.005		1.023.588	7.077.559
2023	39.954.436	5.311.043	1.082.917	420.084	1.400.416	3.361.569		1.062.888	7.327.874
2024	41.961.198	5.347.382	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.	s.d.

(1) Persones Viatgeres pujades i baixades
(2) Inclou mitjana distància convencional i mitjana distància Avant.
(3) A partir de 2022 l'AV City opera com AV Low Cost
* No es disposa de dades. Per raons comercials, en existir diversos operadors privats no es facilita ja informació.
Font: Gestió estadística. Direcció General Econòmica i Financera de Renfe. Elaboració pròpia.

El Gràfic 6.2 mostra l'evolució del transport de persones viatgeres gestionades per **Renfe-Operadora** en la Comunitat Valenciana, desglossant els servicis de Rodalia, Mitjana distància i Llarga Distància. Per a este últim, no es compta amb les dades de 2024.

Gràfic 6.2





El CES CV valora l'increment sense precedents dels indicadors del transport interurbà de persones per ferrocarril. Com a ferramenta fonamental per a la descarbonització de la mobilitat, s'anima a l'Administració a continuar reforçant este mitjà de transport mitjançant la millora de la freqüència de connexió i la consolidació de les mesures de reducció tarifària, implantades des de 2022 i vigents fins a 30 de juny de 2025, pel benefici econòmic social i ambiental que suposa per a la ciutadania.



El CES CV recomana que el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible recopile i publique de manera periòdica les dades de persones transportades per les operadores que actualment presten servici en les línies d'Alta Velocitat Espanyola (AVE) i llarga distància en la Comunitat Valenciana. La disponibilitat pública d'esta informació és fonamental per a l'elaboració rigorosa d'estudis i informes sobre mobilitat en el territori.

6.1.2. Transport de mercaderies per ferrocarril

El Quadre 6.5 conté les xifres del transport de mercaderies per ferrocarril de l'empresa **Renfe-Operadora** per a l'últim quinquenni a **Espanya**, diferenciant les d'àmbit nacional i transport internacional.

Quadre 6.5

TRANSPORT PER FERROCARRIL. MERCADERIES TRANSPORTADES PER RENFE OPERADORA TONES I TONES/KM. ESPANYA, 2020-2024
Unitat: milions

	RENFE-Operadora[3]		RENFE-Operadora. Nacional		RENFE-Operadora Internacional	
	Ton. Netes[1]	Ton. Netes-km[2]	Ton. Netes	Ton. Netes-km	Ton. Netes	Ton. Netes-km
2020	14,3	5.042	11,5	4124	2,8	918
2021	15,3	5.638	12,5	4.722	2,8	917
2022	14,6	5.493	12,2	4.674	2,4	819
2023	11,8	4.383	10,2	3.836	1,6	547
2024*	**10,4**	**3.903**	**8,9**	**3.447**	**1,4**	**456**

* Les dades de 2024 són provisionals
(1) Les tones netes es corresponen a la massa de mercaderies transportable, exclosa la massa dels vagons. Inclou els amples ibèric i estàndard.
(2) Inclou trànsit de servici (proveïdors i interior). Les Ton. Netes-Km és el resultat de multiplicar les tones transportades pels km recorreguts.
(3) Inclou Renfe Operadora i Renfe Operadora ample mètric.
Font: Butlletí Estadístic en línia del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana. Elaboració pròpia.

La **dada acumulada de tones netes transportades a Espanya** durant 2024 per Renfe-Operadora, que inclou ample mètric (dades provisionals en línia, actualitzats a data d'elaboració del capítol d'esta Memòria), ha sigut de 10.383 milions de tones, enfront

dels 11.794 milions de tones de 2023, un 12 % menys. Per part seua, la dada acumulada de tones netes per quilòmetre ha sigut un 10,9% inferior al de 2023. Les tones netes per km és el resultat de multiplicar les tones transportades pels km recorreguts i permet fer comparables diferents volums i distàncies. Els descensos s'observen tant en Renfe-Operadora Nacional (un 12,7 % menys en tones netes i un 10,1% menys en tones netes-km) com en Renfe Operadora Internacional (un 12,5 % menys en tones netes i un 16,6 % menys en tones netes-km).

Quant al t**ransport de mercaderies per ferrocarril amb origen/destí Comunitat Valenciana**, el nombre de tones transportades ha experimentat nous decrements tant en valors absoluts com relatius, com pot apreciar-se en el quadre següent. En tal sentit, el Quadre 6.6 arreplega el desglossament del **volum de mercaderies** transportades amb origen i destinació la Comunitat Valenciana, des de les diferents autonomies, sent similars els descensos en el volum de tones amb origen i destine Comunitat Valenciana.

MERCADERIES TRANSPORTADES PER FERROCARRIL AMB ORIGEN I DESTINACIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2022-2024 (En tones)

	Origen C.V.					Destinació C.V.				
	2022	2023	T1	2024	T2	2022	2023	T1	2024	T2
Andalusia	179	0	-100,00	0	0,00	1.494	0	##########	20	##########
Aragó	20.599	0	-100,00	0	0,00	530	0	##########	5.423	100,00
Astúries	37.553	26.209	-30,21	32.324	23,33	341.918	252.375	-26,19	228.948	-9,28
Cantàbria	0	0	-100,00	6.975	6.975,00	0	0	0,00	1.673	100,00
Castella-la Manx	66.877	42.747	-36,08	8.407	-80,33	3.988	4.750	19,11	5.059	6,51
Castella i Lleó	125.752	128.489	2,18	111.714	-13,06	8.093	34.325	324,13	57.178	66,58
Catalunya	406.023	284.392	-29,96	209.950	-26,18	226.354	97.534	-56,91	67.934	-30,35
País Basc	89.622	33.175	-62,98	25.478	-23,20	8.463	23.546	178,22	16.614	-29,44
Extremadura	0	0	-100,00	0	0,00	0	0	0,00	0	0,00
Galícia	0	528	0,00	0	528,00	0	0	0,00	0	0,00
Madrid	190.413	124.510	-34,61	10.154	-91,84	358.388	227.029	-36,65	31.553	-86,10
C. Valenciana	12.864	1.795	-86,05	2.545	41,78	12.864	1.795	-86,05	2.545	41,78
TOTAL	**949.882**	**641.845**	**-32,43**	**407.547**	**-36,50**	**962.092**	**641.354**	**-33,34**	**416.947**	**-34,99**

T1: Variació percentual 2022/2023. T2: Variació percentual 2023/2024.

Font: Gestió estadística. Direcció General Econòmica i Financera de Renfe. Elaboració pròpia.

Quadre 6.6

6.1.3. Actuacions realitzades en infraestructures de transport ferroviari

Entre les actuacions més destacables dutes a terme per l'actual Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, s'ha adjudicat, per valor de 101,8 milions d'euros, **la renovació integral de 45,6 km de la Línia de Rodalia C-3, en el tram Buñol-Utiel**. La inversió inclou la instal·lació de nous elements de la superestructura de la via, l'adequació de les andanes de les estacions i l'adaptació de les seccions de 13 túnels per a la seua futura electrificació. Esta actuació compta amb finançament europeu, a través del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència UE-Next Generation. L'actuació contribuirà a incrementar la fiabilitat, disponibilitat, eficiència, eficàcia i modernitat de la infraestructura, tenint com a objectiu reforçar la fiabilitat de la xarxa i millorar la qualitat del servici ferroviari, en el marc del Pla de Rodalia de la Comunitat Valenciana.

D'un altre costat, el Govern autoritzava el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible a licitar les **obres de via i electrificació per a l'adaptació del tram L'Alzina-Alacant a l'ample estàndard, amb la implantació del tercer carril i la nova configuració de vies per a trens de fins a 750 metres**. El valor estimat dels treballs ascendix a 183,6 milions d'euros + IVA, als quals cal sumar altres 14,7 milions d'euros (IVA no inclòs) per a completar la conversió a alta velocitat del tram L'Alzina-Xàtiva-València (122 km). Mitjançant esta actuació, juntament amb la implantació de l'ample estàndard entre L'Alzina-Bifurcació Xàtiva, en la seua connexió amb el bypass d'Almussafes-València Font de Sant Lluís, es farà possible que els trens de mercaderies tinguen continuïtat en ample estàndard, tant en direcció sud —connectant amb Andalusia i Múrcia— com cap al nord, seguint per la Comunitat Valenciana, Catalunya i la resta d'Europa. Es tracta d'una operació estratègica per al desenrotllament de la configuració del Corredor Mediterrani en el sud-est de la Comunitat Valenciana i l'impuls al transport ferroviari de mercaderies.

A esta actuació cal afegir l'autorització del Govern a l'actual Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible **a licitar, per altres 20,7 milions d'euros, les obres per a remodelar les vies** (s'incorporaran sis noves vies en ample estàndard que se sumen a les quatre ja existents) **i potenciar l'alta velocitat en l'estació d'Alacant**.

Amb això, s'incrementarà la capacitat, tant dels trànsits d'alta velocitat (corredor Madrid-Llevant) com del futur canvi d'ample de la connexió amb València i el Nus de L'Alzina.

Així mateix, este Ministeri ha adjudicat, per valor de 84 milions d'euros, les **obres per a la renovació integral de 64 km de via en la Línia Xàtiva-Alcoi**, en la qual se substituiran els elements de la via, s'adaptaran les estructures a la futura electrificació, s'allargaran andanes en estacions i es posarà en servici una tercera via en l'estació d'Ontinyent. Es tracta d'una de les principals actuacions del Pla de Rodalia de la Comunitat Valenciana, que se centraran en dos trams: Xàtiva-Ontinyent i Ontinyent-Alcoi, mitjançant la qual s'incrementarà les condicions d'eficiència i fiabilitat de l'explotació ferroviària i la regularitat del trànsit, contribuint a reduir els temps de viatge i fomentant una mobilitat més sostenible.

A més, el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, licitava per valor de 14,5 milions d'euros (IVA inclòs) **el reforç de les proteccions de seguretat de la línia ferroviària entre València i el canviador de La Boella, a la província de Tarragona**. Amb estes actuacions es preveuen adequar els passos superiors i túnels per a la instal·lació del sistema de Detectors de Caiguda d'Objectes i la instal·lació de tancaments de protecció antivandàlica en 51 passos superiors, entre les localitats de Castelló i L'Ametlla de Mar. Mitjançant estos sistemes s'incrementarà la seguretat de la circulació en punts concrets davant la possible invasió o intercepció del gàlib de les vies per objectes estranys o fallades en les comunicacions derivats de robatoris, que poden causar incidències en la circulació dels trens.

Finalment, i a la fi d'any, el Govern autoritzava a licitar, per valor de 30,2 milions d'euros + IVA, **la redacció dels estudis previs i dels projectes bàsics de la nova Estació Central de València**, infraestructura que es dissenyarà complint els més estrictes criteris de sostenibilitat, eficiència, accessibilitat i funcionalitat i que permetrà les circulacions en amples convencional i estàndard per als servicis de proximitat, alta velocitat i Corredor Mediterrani.

A estes actuacions cal afegir **les mesures dutes a terme amb caràcter excepcional a conseqüència dels tràgics efectes de la DANA que va assolar la Comunitat Valenciana a finals del mes d'octubre passat** i en el qual les infraestructures de transport ferroviari es van veure seriosament afectades. Sense perjuí d'un estudi més detallat en l'annex DANA a esta Memòria, des del Ministeri es mobilitzava a 930 treballadors i 319 màquines, per a recuperar i reconstruir les infraestructures ferroviàries danyades per les devastadores pluges i riuades que van inundar la província de València, i que van afectar a totes les línies de Rodalia, així com a les línies convencionals i d'alta velocitat. Els primers esforços es van enfocar en la recuperació del trànsit ferroviari, mobilitzant en un primer moment 185 milions d'euros per a reparar la xarxa Rodalia i d'alta velocitat (vies, estacions, plataforma, senyalització, comunicacions...), que va quedar en la seua major part restablida a la fi de la primera quinzena del mes de desembre, reobrint-se també la ruta directa entre el Port de València i Madrid per als trens de mercaderies. A partir del 16 de desembre, es recuperava el tren entre València i Alacant després de la DANA, reactivant-se, així mateix, els servicis d'Euromed i Intercity entre Barcelona i Múrcia.

6.2. TRANSPORT PER CARRETERA[4]

6.2.1. Transport de viatgers i viatgeres per carretera

El Quadre 6.7 oferix l'evolució del nombre de persones transportades, utilitzant el **transport urbà d'autobús**, en la nostra Comunitat, durant els últims cinc anys i el seu percentatge de representació respecte a Espanya. L'any 2024 ha registrat un increment del 14 %, 15 punts percentuals inferior al de l'any anterior que es va situar en el 29 %. No obstant això, les xifres absolutes per a enguany es troben ja per damunt de 2019, any anterior a la pandèmia COVID-19, i que es va situar en 148.595 milers de persones viatgeres transportades.

Per part seua, el nombre de persones viatgeres utilitzant el transport urbà d'autobús a **Espanya** s'ha vist incrementat un 8,7 % respecte a 2023, 13,7 punts menys que eixe any respecte al seu anterior. Igual que succeïx per a la Comunitat Valenciana, les xifres arreplegades en 2024 superen a les registrades l'any immediatament anterior a la pandèmia i que es va situar en 1.826.366 milers de persones viatgeres transportades.

4. Des de l'any 2021 no es publiquen els Anuaris Estadístics de l'actual Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, per la qual cosa no es disposa de dades actualitzades sobre xarxa de carreteres, parc de vehicles autoritzats i empreses per al transport de persones viatgeres i mercaderies, així com dades sobre el transport interior de mercaderies en la Comunitat Valenciana, per als exercicis 2022 i 2023. Consulte's la *Memòria 2020* del CES CV per a les dades sobre xarxa de carreteres, parc de vehicles autoritzats i empreses per al transport de viatgers/es i mercaderies i transport interior de mercaderies per a anys anteriors.

Quadre 6.7

TRANSPORT URBÀ DE PERSONES VIATGERES EN AUTOBÚS
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

Milers de persones viatgeres transportades

Any	C. Valenciana	Espanya	% CV/ E
2020	82.526	1.009.750	8,2%
2021	95.134	1.235.708	7,7%
2022	125.298	1.527.874	8,1%
2023	161.697	1.870.268	8,6%
2024*	**184.428**	**2.032.739**	**9,1%**

* Dades provisionals
Font: INE. Estadística de Transport de Viatgers. Elaboració pròpia.

En el Quadre 6.8 figuren els **moviments d'autoritzacions per a la gestió del transport de persones viatgeres** per als anys 2023 i 2024, i en ell figuren les altes i baixes, així com les autoritzacions visades per a les empreses d'autobusos, ambulàncies, turismes i operadors de transport, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya.

Quadre 6.8

MOVIMENTS EN EL REGISTRE GENERAL DE TRANSPORTISTES
GESTIÓ DEL TRANSPORT DE PERSONES VIATGERES, ANYS 2023 I 2024

	C. Valenciana		Espanya		% CV/ E	
Mov. d'autoritzacions	Altes i baixes	Autoritzacions visades	Altes i baixes	Autoritzacions visades	Altes i baixes	Autoritzacions visades
2023	**5.594**	**1.111**	**64.424**	**7.761**	**8,7%**	7,2%
Empreses d'autobusos	2.014	0	15.280	334	13,2%	7,8%
Ambulàncies	486	129	6.193	726	7,8%	10,0%
Turismes	2.776	62	39.752	639	7,0%	6,4%
Operadors de transport (	318	920	3.199	6.062	9,9%	9,5%
2024	**4.500**	**1.776**	**57.439**	**25.423**	**7,8%**	**7,0%**
Empreses d'autobusos	0	0	0	0	0,0%	0,0%
Ambulàncies	874	961	9.957	8.383	8,8%	11,5%
Turismes	3.551	809	46.787	16.968	7,6%	4,8%
Operadors de transport (	75	6	695	72	10,8%	8,3%

(1) Inclou vehicles lleugers i pesats.
Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Dades del registre general. Empreses de transport. Transport terrestre. Estadístiques, estudis i informes. Elaboració pròpia.

6.2.2. Transport de mercaderies per carretera

Respecte al transport de mercaderies per carretera, el Quadre 6.9 arreplega les xifres relatives al nombre de tones transportades per carretera, segons tipus de desplaçament, amb origen o destinació la Comunitat Valenciana per al període 2022-2024. Es contemplen les dades per trimestres, analitzant-se el trànsit intraregional, interregional i internacional. El **total de tones transportades amb origen o destinació en la Comunitat Valenciana** ha augmentat un 1,2 %, enfront del 4,7 % experimentat en 2023 en relació amb 2022.

La **DANA** que va afectar la Comunitat Valenciana a l'octubre va provocar la **paralització total del trànsit per carretera** durant diversos dies a la província de València, així com una interrupció significativa de l'activitat econòmica en la zona, amb impactes que, en alguns sectors, es van prolongar durant setmanes i, fins i tot, mesos. En este context, és probable que l'increment del 1,2 % registrat haguera sigut major de no haver-se produït este succés.

L'increment en el còmput global dels quatre trimestres és conseqüència de l'increment experimentat en el trànsit intraregional (1,2 %), en el trànsit interregional (0,8 %) i, en grau més alt, en el tránsti internacional (un 4,3 % més), com pot desprendre's del Quadre 6.9.

TRANSPORT DE MERCADERIES PER CARRETERA
Tones transportades segons tipus de desplaçament amb origen o destinació en la Comunitat Valenciana

	INTRARREGIONAL			INTERREGIONAL			INTERNACIONAL			*TOTAL*
	Intramunicipal	Intermunicipal	**Total**	Rebut	Expedit	**Total**	Rebut	Expedit	**Total**	
2022										
I Trim	5.706	29.265	**34.971**	12.886	12.040	**24.926**	944	1.432	**2.376**	***62.273***
II Trim	10.709	33.487	**44.196**	15.399	12.787	**28.186**	684	1.453	**2.137**	***74.519***
III TRIM	6.699	32.513	**39.212**	12.679	11.122	**23.801**	912	1.066	**1.978**	***64.991***
IV TRIM	6.463	27.210	**33.673**	12.299	11.658	**23.957**	781	1.609	**2.561**	***60.191***
TOTAL	**29.577**	**122.475**	**152.052**	**53.263**	**47.607**	**100.870**	**3.321**	**5.560**	**9.052**	***261.974***
2023										
I Trim	7.738	32.338	**40.076**	14.540	13.792	**28.332**	915	1.760	**2.675**	**71.083**
II Trim	9.685	34.785	**44.470**	11.861	11.661	**23.522**	815	1.463	**2.278**	**70.270**
III TRIM	9.637	29.748	**39.385**	12.669	11.204	**23.873**	518	944	**1.462**	**64.720**
IV TRIM	8.031	34.620	**42.651**	11.757	12.034	**23.791**	563	1.229	**1.792**	**68.234**
TOTAL	**35.091**	**131.491**	**166.582**	**50.827**	**48.691**	**99.518**	**2811**	**5396**	**8.207**	**274.307**
2024										
I Trim	9.861	27.002	**36.863**	12.927	12.495	**25.422**	689	1.586	**2.275**	**64.560**
II Trim	11.864	35.827	**47.691**	14.664	12.647	**27.311**	855	1.253	**2.108**	**77.110**
III TRIM	10.734	30.701	**41.435**	11.190	11.803	**22.993**	748	1.142	**1.890**	**66.318**
IV TRIM	10.733	31.938	**42.671**	12.567	12.043	**24.610**	873	1.411	**2.284**	**69.565**
TOTAL	**43.192**	**125.468**	**168.660**	**51.348**	**48.988**	**100.336**	**3.165**	**5.392**	**8.557**	**277.553**

Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Elaboració pròpia.

Quadre 6.9

CESCV
Comité Econòmic i Social

En el Quadre 6.10 s'observen, per als exercicis 2023 i 2024, els moviments d'**autoritzacions (altes i baixes)** i les **autoritzacions visades**, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya, per a la gestió del trànsit de mercaderies. En 2024, la Comunitat Valenciana ha representat el 11,7 % de les altes i baixes i el 9,3 % de les autoritzacions visades del total nacional. En la Comunitat Valenciana, les altes i baixes han disminuït un 9 % (de 29.138 a 26.503) i les autoritzacions visades han caigut de 38.123 a 13.779, la qual cosa suposa un fort descens del 63,8 %. Este comportament ha sigut similar a nivell nacional, on les altes i baixes van baixar un 18,7 % i les visades un 51,7 %.

Quadre 6.10

MOVIMENTS EN EL REGISTRE GENERAL DE TRANSPORTISTES GESTIÓ DEL TRANSPORT DE MERCADERIES, ANYS 2023 I 2024

	C. Valenciana		Espanya		% CV/ E	
Mov. d'autoritzacions	Altes i baixes	Autoritzacions visades	Altes i baixes	Autoritzacions visades	Altes i baixes	Autoritzacions visades
2023	**29.138**	**38.123**	**278.792**	**307.559**	**10,5%**	**12,4%**
Servici Públic	26.167	37.481	249.157	306.504	10,5%	12,2%
Vehicles pesats	17.018	30.330	147.553	231.728	11,5%	13,1%
Vehicles lleugers	9.149	7.151	101.604	74.776	9,0%	9,6%
Servici Privat (1)	2.971	642	29.635	1.055	10,0%	60,9%
2024	**26.503**	**13.779**	**226.601**	**148.553**	**11,7%**	**9,3%**
Servici Públic	18.147	420	142.254	5.410	12,8%	7,8%
Vehicles pesats	13.147	297	94.088	3.658	14,0%	8,1%
Vehicles lleugers	5.000	123	48.166	1.752	10,4%	7,0%
Servici Privat (1)	8.356	13.359	84.347	143.143	9,9%	9,3%

(1) Inclou vehicles lleugers i pesats.

Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Dades del registre general. Empreses de transport. Transport terrestre. Estadístiques, estudis i informes. Elaboració pròpia.

6.2.3. Trànsit per carretera. Parc de vehicles

El Quadre 6.11 conté, per al període 2020-2024, les xifres corresponents, a 31 de desembre de cada exercici, al parc automobilístic, segons tipologia. En estes dades s'inclouen tots els **vehicles de carretera matriculats** en una data determinada i autoritzats per a utilitzar les carreteres obertes a la circulació pública. No inclou les motocicletes de cilindrada inferior a 50 cc. (ciclomotors). El nombre total de vehicles **ha disminuït, en 2024, un 1 % en la Comunitat Valenciana**, (a tindre en compte baixes en trànsit per efecte de la DANA), enfront de l'increment del 1,1 % registrat en 2023 en relació amb el seu anterior. Per part seua, a Espanya s'ha registrat un augment del 0,4 % al parc de vehicles, set dècimes de punt menys que en 2023 en relació amb el seu precedent.

Per tipus, el grup més important el constituïx el de **turismes** amb el 70,8 %; seguit de **camions i furgonetes** amb el 12,8 %; i les **motocicletes** amb el 12,8 %. En relació amb 2023, en la Comunitat Valenciana s'ha experimentat una variació negativa de huit dècimes en el percentatge de representativitat del nombre de turismes, una dècima de punt més per al de camions i furgonetes, i cinc dècimes per a les motocicletes. Els percentatges d'estos tres grups per a Espanya, en 2024, han sigut del 69,6%, 14,3% i 12%, respectivament. Comparant estos amb l'exercici anterior, s'observa una variació negativa de set

dècimes en el nombre de turismes, mateix percentatge en el de camions i furgonetes i una variació positiva en cinc dècimes en el de motocicletes.

Quadre 6.11

TRÀNSIT PER CARRETERA. PARC DE VEHICLES A 31 DE DESEMBRE SEGONS TIPOLOGIA. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

	Alacant	Castelló	València	C.V.	Espanya	% CV/ E
2020	1.400.525	447.392	1.793.040	3.640.957	34.768.347	10,5%
2021	1.419.981	452.721	1.806.745	3.679.447	35.179.760	10,5%
2022	1.455.933	457.868	1.822.952	3.736.753	35.670.939	10,5%
2023	1.477.269	462.350	1.838.927	3.778.546	36.075.921	10,5%
2024	**1.497.529**	**467.633**	**1.776.034**	**3.741.196**	**36.241.784**	**10,3%**
Turismes	1.075.280	324.453	1.249.066	2.648.799	25.244.531	10,7%
Motocicletes	196.141	49.910	231.833	477.884	4.338.881	11,1%
Camions i furgonetes	184.759	73.171	221.560	479.490	5.203.435	9,3%
Autobusos	1.791	611	2.458	4.860	67.432	7,3%
Tractors industrials	6.448	5.018	16.773	28.239	259.417	11,1%
Remolcs i semiremolcs	16.826	8.246	32.867	57.939	554.592	10,6%
Altres vehicles	16.284	6.224	21.477	43.985	573.496	7,7%

Nota: Informes predefinits. Parc de vehicles per tipus de vehicle i província. No inclou ciclomotors.
Font: Direcció General de Tràfic. Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia a partir de dades en línia DGT.

El nombre de **noves matriculacions**, en l'exercici 2024, ha augmentat en 19.462 unitats (15 %) en la nostra **Comunitat** i en 135.780 unitats (9,2 %) per a **Espanya**, tal com pot calcular-se a partir de les dades del Quadre 6.12. Es confirma la tendència positiva en 2024, iniciada en 2023 després del descens de 2022, que va registrar increments del 10,9 % en la nostra Comunitat i del 15 % per a Espanya. El major increment percentual en el nostre territori podria estar relacionat amb els efectes de la DANA (adquisició excepcional de nous vehicles). Malgrat la recuperació en els dos últims exercicis, encara s'està lluny dels registres de l'any 2019, immediatament anterior a la pandèmia, que van computar 195.967 noves matriculacions en la Comunitat Valenciana i 1.793.166 a Espanya.

En no disposar de dades de la DGT, de manera excepcional s'ha consultat el III Anuari de Mobilitat de l'Associació Empresarial per al Desenrotllament de la Mobilitat Elèctrica (Aedive). Segons esta font, l'any 2024, s'han matriculat, en la Comunitat Valenciana, un total de 7.603 **vehicles 100% elèctrics**, enfront dels 73.961 en el total d'Espanya, dels quals 6.057 i 58.675, respectivament, eren automòbils. A estos, caldria sumar els 4.278 en la nostra Comunitat, i 59.738 a Espanya, **híbrids endollable**s, dels quals 4.178 i 58.580, respectivament, eren sol automòbils. Per part seua, i segons esta mateixa font, en 2024, la Comunitat Valenciana comptava amb 3.862 **punts de recàrrega d'accés públic**, enfront dels 40.438 d'Espanya. Dels 3.862, un total de 2.486 eren punts de recàrrega lents, 931 punts de recàrrega ràpids i 445 ultraràpids.



El CES CV insta a la Generalitat Valenciana a desenvolupar quantes accions siguen necessàries per a la transició cap a una mobilitat sostenible. Per a això és necessari fomentar una xarxa de punts de recàrrega adequada i suficient per al vehicle elèctric, en compliment de la Llei 6/2022, de 5 de desembre, de la Generalitat, del Canvi Climàtic i la Transició Ecològica de la Comunitat Valenciana, així com habilitar instruments que acompanyen i faciliten la presa de decisions de la persona consumidora en eixa transició.

El percentatge de representativitat de les matriculacions en la nostra Comunitat a l'any 2024 ha augmentat en cinc dècimes de punt respecte a 2023 i en 0,2 punts percentuals respecte a 2022, tal com pot apreciar-se en el Quadre 6.12.

Quadre 6.12

TRÀNSIT PER CARRETERA. MATRICULACIONS DE VEHICLES SEGONS TIPOLOGIA. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

	Alacant	Castelló	València	C.V.	Espanya	% CV/E
2020	53.686	12.807	55.190	121.683	1.283.550	9,5%
2021	54.489	20.373	48.427	123.289	1.325.700	9,3%
2022	59.316	11.167	46.586	117.069	1.276.399	9,1%
2023	70.159	10.763	48.944	129.866	1.467.577	8,8%
2024	**81.288**	**14.407**	**53.633**	**149.328**	**1.603.357**	**9,3%**
Turismes	63.176	9.597	31.783	104.556	1.131.794	9,2%
Motocicletes	10.407	1.520	13.859	25.786	231.653	11,1%
Camions i furgonete	6.353	2.664	5.778	14.795	198.921	7,4%
Autobusos	86	48	194	328	4.777	6,9%
Tractors industrials	664	459	1.636	2.759	24.818	11,1%
Altres vehicles	602	119	383	1.104	11.394	9,7%

Nota: Informes predefinits. Matriculacions per tipus de vehicle i província de formalització. No inclou ciclomotors, remolcs i semiremolcs.
Font: Direcció General de Tràfic. Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia a partir de dades en línia DGT.

El Quadre 6.13 conté l'evolució del **nombre de matriculacions mitjanes**, tant de turismes com de vehicles de càrrega, per als cinc últims exercicis i per trimestres. Es troben compresos, dins dels vehicles de càrrega, els camions, furgonetes i tractors industrials. No inclou a ciclomotors, motocicletes, cuatriciclos lleugers, autobusos, remolcs, semiremolcs i altres vehicles.

En tots els anys objecte d'estudi es constata que el **major nombre de matriculacions es produïx en el segon trimestre de l'any**. És més que probable que això obeïsca, entre altres raons, al fet que eixe trimestre coincidix amb els períodes vacacionals de primavera i inici d'estiu, en els quals les empreses de lloguer de vehicles renoven les seues flotes, així com a una major demanda de particulars per a adquirir vehicles durant eixe període.

Quadre 6.13

MATRICULACIÓ DE VEHICLES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024

	Total	Turisme	De càrrega[1]
Any 2020			
I Trim	9.077	7.956	1.121
II Trim	5.422	4.646	776
III Trim	10.560	9.327	1.233
IV Trim	9.836	8.474	1.362
Any 2021			
I Trim	7.414	6.147	1.267
II Trim	11.997	10.553	1.444
III Trim	7.508	6.607	901
IV Trim	7.928	6.872	1.056
Any 2022			
I Trim	6.696	5.666	1.030
II Trim	9.418	8.236	1.182
III Trim	7.859	6.892	967
IV Trim	8.296	7.053	1.243
Any 2023			
I Trim	9.173	7.920	1.253
II Trim	9.708	8.420	1.288
III Trim	7.822	6.669	1.153
IV Trim	8.729	7.328	1.401
Any 2024			
I Trim	10.644	9.434	1.210
II Trim	12.317	10.849	1.468
III Trim	9.388	8.209	1.179
IV Trim	11.957	10.445	1.512

Dades expresades en mitjanes. Informes predefinits. Matriculacions de vehicles.
(1) Inclou camions, furgonetes i tractors industrials.
Font: Direcció General de Tràfic. Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia a partir d'estadístiques

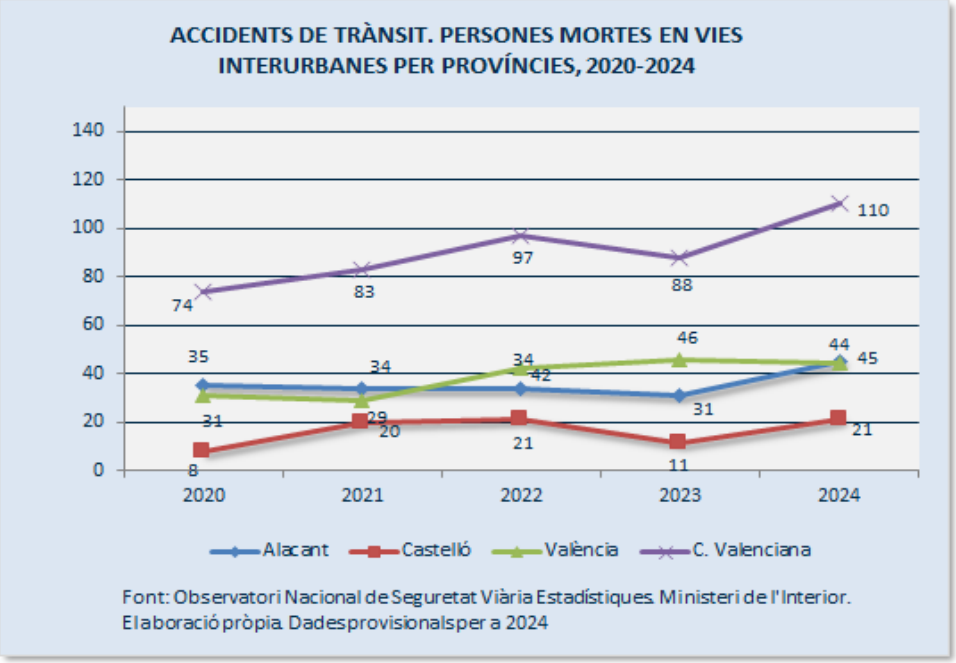
6.2.4. Trànsit per carretera. Accidents de trànsit

En el conjunt d'Espanya, en 2024 es van registrar 463 milions de desplaçaments per carretera, que suposa un increment del 3,1 % respecte a l'any anterior. El nombre de defuncions ha sigut de 1.154, enfront dels 1.145 de 2023, un 0,8 % més.

Respecte a la Comunitat Valenciana, el Gràfic 6.3 arreplega el nombre de persones mortes en vies interurbanes per al quinquenni 2020-2024 en cada una de les tres províncies. Es tracta de persones mortes en el moment de l'accident o dins de les 24 hores següents a este.

Respecte a l'últim any, la província d'**Alacant** ha registrat, en vies interurbanes, 14 defuncions més; **Castelló** ha augmentat en 10 el nombre de defuncions, i a **València** s'ha reduït en 2. L**a Comunitat Valenciana ha registrat, en 2024, un increment del 25 % en persones mortes (22 persones)**, any tràgic en les carreteres valencianes, sent la segona autonomia, per darrere d'Andalusia (amb 35 víctimes més) i sent, la nostra comunitat, la de major increment percentual en sinistralitat mortal en les vies interurbanes.

Gràfic 6.3



Font: Observatori Nacional de Seguretat Viària Estadístiques. Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia. Dades provisionals per a 2024

Resulta preocupant l'**increment de les defuncions de persones usuàries vulnerables** i, dins d'ells, els i les motoristes, havent-se registrat, en 2024, un total de 300 motociclistes morts (dels quals 137 van ser per eixida de la via i 51 per col·lisió lateral i frontolateral), consolidant-se com el col·lectiu amb major nombre de víctimes dins d'este grup. A més, les víctimes en autopistes i autovies que involucren motocicletes han augmentat un 13 % en 2024. A estos cal sumar 46 ciclistes que han mort en este exercici, un cas més que en 2023.

Una altra dada particularment preocupant, durant 2024, ha sigut l'increment en un 98 % en les víctimes mortals que es desplaçaven en furgonetes, aconseguint una xifra rècord de 79 morts.

Com s'ha assenyalat anteriorment, resulta molt inquietant que la Comunitat Valenciana hi ha ocupat el **segon lloc** per comunitats autònomes en increment del nombre de sinistres amb conseqüències mortals en les carreteres espanyoles. A més, la nostra Comunitat compta amb un dels deu trams més perillosos de la xarxa viària, situat en la carretera Nacional 340, entre els punts quilomètrics 940 i 952, sent l'àrea més perillosa d'esta via la compresa entre el municipi valencià de Benifairó de les Valls i el castellonenc d'Almenara.

L'impacte en la Comunitat Valenciana se suma a un any marcat per un augment de sinistres en autopistes i autovies a nivell nacional, on les víctimes mortals van créixer un 7 %, amb 22 defuncions més.



El CES CV alerta davant l'increment en el nombre de víctimes mortals en accidents de trànsit, instant l'Administració a reforçar quantes mesures siguen necessàries per a reduir els índexs de sinistralitat. Entre elles, es considera prioritari intensificar les accions en matèria d'educació viària i garantir un adequat manteniment i conservació de les infraestructures viàries, amb l'objectiu de millorar la seguretat en les carreteres.

6.2.5. Actuacions en infraestructures de transport per carretera

El Quadre 6.14 arreplega la **inversió en matèria d'infraestructures** realitzada per la Subdirecció General d'Infraestructures (Direcció General d'Infraestructures Viaries), de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, i el pressupost gastat de la qual ha disminuït un 13 % enfront del de 2023.

La inversió executada en **noves infraestructures en carreteres** presenta una variació negativa del 9,5 %. Per part seua, les inversions executades per al **manteniment d'infraestructures en carreteres** han descendit un 17,3 %, amb apreciable increment en la partida pressupostària per a les expropiacions (un 84,4 % més).

Quadre 6.14

INVERSIÓ EN MATÈRIA DE NOVES INFRAESTRUCTURES COM. VALENCIANA, 2023-2024

Projecte pressupostari subdirecció general	Pressupost 2023 (milers €	Pressupost 2024 (milers €	Var. 2024- 2023
Noves infraestructures de carreteres	22,11	20,00	-9,54%
Expropiacions	2,63	4,85	84,41%
Manteniment Infraestructures de Carreteres	93,76	77,50	-17,34%
Altres	0,60	1,28	113,33%
Total Inversió	**119,10**	**103,63**	**-12,99%**

Font: Elaboració pròpia. Subdirecció General d'Infraestructures. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Quant a la inversió realitzada, en 2024, en **noves infraestructures** en carreteres, s'han posat en servici infraestructures per import de 21,24 milions d'euros. Entre estes actuacions es troben: el pont sobre la Rambla dels Quiles, situat en el PK 18,250 de la carretera CV-95; un nou tram del desdoblament de la carretera CV- 865, entre els punts quilomètrics 5,500 i 7,100, entre Elx i Santa Pola; la permeabilització ciclopedestre en l'autovia CV-30 (Burjassot i València); la Via verda de la Pedrera, a Alacant, o la passarel·la ciclopedestre sobre la V-21, en el terme municipal de la Pobla de Farnals.

Pel que respecta al **manteniment** de les infraestructures de carreteres, des de la Direcció General d'Infraestructures Viaries de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori s'informa que, amb càrrec als contractes plurianuals de conservació, adequació i manteniment de les infraestructures de transport de la Comunitat Valenciana, s'han invertit 76,76 milions euros.

A més, s'han adjudicat contractes per import de 23,45 milions d'euros, entre els quals figuren la duplicació de calçada en els punts quilomètrics 3,5 i 5,5 de la carretera de

la Gombalda (CV-32), entre Museros i Massamagrell, i la millora de la seguretat viària en la intersecció prèvia d'entrada a la localitat de Chelva, en l'autovia CV-35.

Es troben en licitació contractes d'obres i servicis per un import de 19,95 milions d'euros, entre les quals es troba la construcció de la Ronda Nord d'Albalat de la Ribera (5,35 milions d'euros).

En el Quadre 6.15 figura el desglossament de les **actuacions dutes a terme** en 2024 per part de la Direcció General d'Infraestructures Viaries.

Quadre 6.15

Actuacions dutes a terme en 2024

	Import en milers d'€
Adjudicacions contractes de obres	23.449,76
Contractes licitats per a redac. proj. i exec. ob	19.446,82
Obres posades en servici	21.244,88
Total	**64.141,46**

Font: Direcció General d'Infraestructures Viaries. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

En relació amb les **actuacions d'àmbit estatal**, a la fi d'octubre passat, el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible va autoritzar a licitar un contracte de servicis per valor de 23,7 milions d'euros, per a l'execució de diverses operacions de conservació i explotació en carreteres de l'Estat a la província d'Alacant, que afecta 136 km de carreteres i que inclou diversos trams de les carreteres N-325, N-332, N-338 i N-340.

Per a la província de **Castelló**, a la fi d'agost passat, el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible adjudicava un contracte de servicis per valor de 12,1 milions d'euros per a la conservació i explotació de 128,6 km de carreteres de l'Estat en esta província, amb una duració de tres anys i amb possibilitat de pròrroga de dos anys més i una altra addicional d'un màxim de nou mesos. El contracte inclou requisits per a promoure l'eficiència energètica i la reducció d'emissions de l'activitat de la Direcció General de Carreteres. El contracte contempla el manteniment i conservació de 76,7 km d'autovia (diversos trams de la A-7 i A-23) i diversos trams de les carreteres N-225, N-225A, N-234 i N-340. Així mateix, durant este mes, es licitava per valor de 8,1 milions d'euros, les obres per a impulsar una mobilitat activa i sostenible en les travessies del municipi de Vinaròs, actuant-se al llarg d'uns 13 km de les carreteres N-340A, N-232 i N-238, que s'interconnecten al seu pas pel municipi, per a millorar el ferm i que siguen inclusives i accessibles.

D'igual mode i per a la província de **València**, durant el mes de setembre, el Ministeri de Transport i Mobilitat Sostenible va licitar un contracte de servicis per a la conservació i explotació de carreteres de l'estat en esta província per valor de 29,66 milions d'euros, amb una duració de tres anys i possibilitat de pròrroga de dos més i una altra addicional d'un màxim de nou mesos. El contracte inclou requisits per a promoure l'eficiència energètica i la reducció d'emissions de l'activitat de la Direcció General de Carreteres i es destinen al manteniment i conservació de 182,7 km de carretera del sector 2 (inclosos 106,5 km d'autovia) en l'autovia A-3 (inclouen l'execució de l'obra d'instal·lació, millora i adaptació de sistemes de contenció en diversos punts quilomètrics de la mateixa) i diversos trams de les carreteres N-220, N-3 i V-11.

El catastròfic episodi de la DANA del passat 29 d'octubre va provocar, a més de devastadores conseqüències personals, innombrables danys materials que van afectar també les **infraestructures de transport per carretera**, tant de titularitat autonòmica com estatal.

Sense perjuí d'arreplegar, en un annex a esta Memòria, dades més detallades i actualitzats de l'estat de reconstrucció de les infraestructures de transport per carretera i pel que respecta a les **infraestructures de titularitat autonòmica**, després de l'avaluació inicial dels danys, es va fer un esforç en la contractació de les obres necessàries per a la completa restitució de les infraestructures danyades, els treballs de les quals es van iniciar de manera immediata, amb la finalitat de posar en servici la totalitat de les carreteres autonòmiques danyades. Este esdeveniment ha requerit un gran esforç sense precedents, tant inversor com de personal. En el període comprés entre el 30 d'octubre i el 30 de desembre es van posar en marxa totes les obres necessàries per a reparar els danys de la DANA en la xarxa de titularitat autonòmica, a través de 10 contractes d'obres per un import de 59,69 milions d'euros i 12 contractes de servicis per un import de 5,27 milions d'euros.

Quant als danys ocasionats en infraestructures municipals, i mitjançant autorització del Consell per a actuar en estes, la Direcció General d'Infraestructures Viaries va posar en marxa, per a la seua reparació, 17 contractes d'obres i 17 de direcció d'estes obres per un import de 42,20 i 5,80 milions d'euros, respectivament.

Per part del **Govern d'Espanya**, el passat 1 de novembre, el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible activava els primers fons d'emergència i habilitava 24,8 milions d'euros, per a començar a reconstruir les carreteres més danyades per la DANA a les províncies de València i Conca, concretament l'A-7, la N-322 i la N-330. A la fi d'eixe mes, s'habilitaven 94 milions d'euros més de fons d'emergència, per a recuperar les carreteres de València, dels quals 78,5 milions es van destinar a finançar les actuacions ja realitzades i les necessàries a futur per a deixar en perfectes condicions la xarxa viària de titularitat estatal.

Així mateix, i en un primer moment, des del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible es mobilitzava a 930 treballadors i 319 màquines per a reconstruir les carreteres i vies ferroviàries de València, amb la finalitat d'habilitar tan ràpidament com siga possible carrils de les carreteres afectades; entre elles V-30, V-31, A-3, A-7, nord de la N-3, N-330 i N-332.

6.3. TRANSPORT MARÍTIM

A continuació, es procedix a l'estudi de les infraestructures i del trànsit del transport marítim.

El Quadre 6.16 contempla les instal·lacions al servici de la navegació **en els tres Ports d'Interés General de l'Estat de la nostra Comunitat**. Figuren les dades relatives a varadors, molls, depòsits i ajudes. Les últimes dades amb què es compta estan actualitzats a 31 de desembre de 2023 i són els que figuren en l'Anuari Estadístic 2022 de Ports de l'Estat.

Quadre 6.16

INSTAL·LACIONS AL SERVICI DE LA NAVEGACIÓ EN ELS PORTS D'INTERÉS GENERAL DE L'ESTAT. COMUNITAT VALENCIANA (A 31-12-2023)

	Port d'Alacant	Port de Castelló	Port de València
Varadors			
Número	-	-	3
Longitud (m)	-	-	40
Màxim tonatge admissibl	200	-	330
Nombre de graderies	3	-	4
Molls (m)			
En servici	6.968	7.601	29.292
Calat > 4 m	6.018	7.601	26.432
Calat < 4 m	950	-	2.860
Particulars	2.160	1.149	2.478
Calat > 4 m	2.160	1.149	2.478
Calado < 4 m	-	-	-
Magatzems (m^2)	208.766	854.254	4.813.988
Descoberts	93.382	660.577	4.292.655
Coberts i oberts	11.032	19.123	116.266
Tancats	104.352	174.554	405.067
Ajudes lluminoses			
Fars i llums importants (1	6	6	3
Balises (2)	2	2	-
Balises d'enfilaciones	-	-	-
Ajudes cegues	-	-	-
Ajudes sonores	-	-	-
Ajudes radioelèctriques	-	1	-

(1) Fars: Abast nominal nocturn ≥ a 10 milles nàutiques.
(2) Balises: (Inclou 100 yds) Abast nominal nocturn < a 10 milles nàutiques.
Font: Ports de l'Estat. Anuari Estadístic 2023.

6.3.1. Transport marítim de passatgers i passatgeres

En el Quadre 6.17 figuren les dades relatives al nombre de passatgers i passatgeres que han transitat pels ports d'Alacant, Castelló i València durant els últims cinc exercicis. Les dades, per a 2024, han reflectit un **increment de 54.582 persones viatgeres en la Comunitat Valenciana**, la qual cosa representa un augment del 2,8 % respecte a 2023, el qual va créixer un 18,8 % en relació amb el seu precedent.

En 2024, a **Espanya**, el nombre de passatgers i passatgeres ha crescut en 1,6 milions de persones, un 4,1 % més respecte a l'any anterior, continuant la tendència iniciada en 2021 i que, en 2023, va registrar un increment anual del 19,2 %.

En 2024, els ports de la Comunitat Valenciana han concentrat el 4,8 % del total de persones viatgeres en transport marítim a Espanya, una proporció lleugerament inferior a la de l'any anterior (4,9 %).

Per províncies, han transitat pel port d'**Alacant** 11.903 passatgers i passatgeres més que en 2023 (3,3% superior), mentres que en el de **Castelló** s'ha registrat, per a este exercici, un increment de 573 persones, sent escassament significatiu el nombre de persones passatgeres en aquesta instal·lació. Per part seua, el port de **València** ha registrat un increment de 42.106 passatgers i passatgeres, la qual cosa suposa un 2,7 % més, enfront del augment experimentat en 2023 (13,8 %) a conseqüència de la recuperació iniciada ja en 2021 després de la COVID-19.

De l'estudi d'estes dades (Quadre 6.17) es constata, igual que en el transport per ferrocarril i carretera, una **clara recuperació** en el nombre de persones que han fet ús del transport marítim per als seus desplaçaments, superant en la nostra Comunitat les xifres d'anys previs a la pandèmia. Per al còmput global d'Espanya, igualment es constaten xifres superiors a abans de la pandèmia.

Segons Ports de l'Estat, durant l'any 2024, el port d'Alacant ha rebut la visita de 100 creuers (15 més que en 2023, la qual cosa suposa un 17,6 %), en el port de Castelló ha atracat un únic creuer (igual que en els dos últims anys) i el port de València ha comptat amb la visita de 267 creuers, dos menys que en 2023 (-0,7 %). El **nombre total de creuers** que han atracat en les 28 Autoritats Portuàries que formen part de Ports de l'Estat, durant l'any 2024, han aconseguit la xifra de 4.700, incrementant-se un 4,4 %, enfront dels 4.500 de 2023, que van suposar un descens del 0,6 % respecte a 2022.

Quadre 6.17

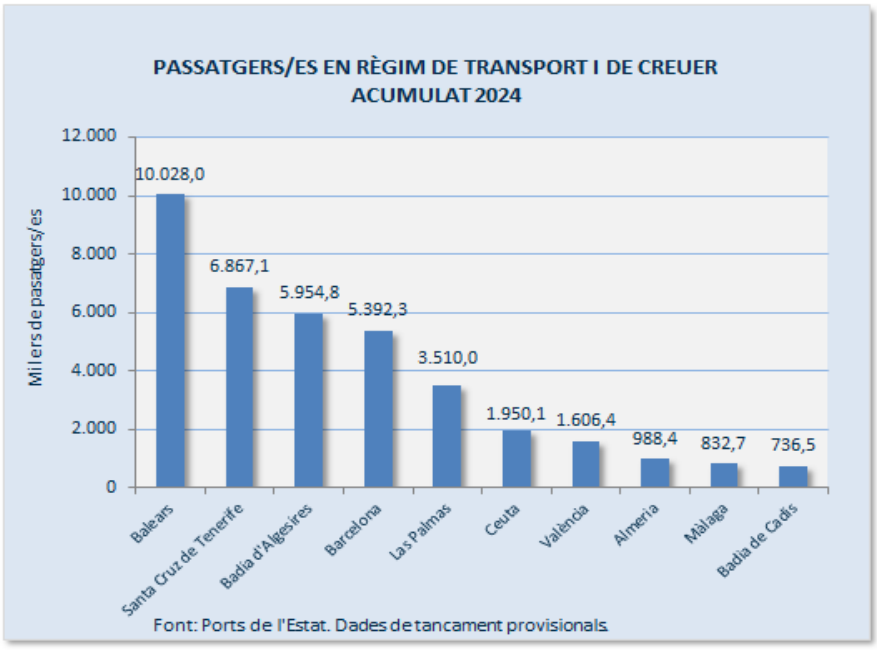
TRÀNSIT DE PASSATGERS I PASSATGERES PER PORTS, EN PORTS D'INTERÉS GENERAL DE L'ESTAT. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	Alacant	Castelló	València	C.V.	Espanya	%CV/ E
2020	22.340	0	419.121	443.481	13.343.303	3,3
2021	66.709	1.077	635.689	705.496	17.981.420	3,9
2022 (1)	244.420	633	1.373.668	1.618.721	32.886.101	4,9
2023 (1)	359.313	170	1.563.488	1.922.971	39.185.211	4,9
2024 (1)	**371.216**	**743**	**1.605.594**	**1.977.553**	**40.791.770**	**4,8**

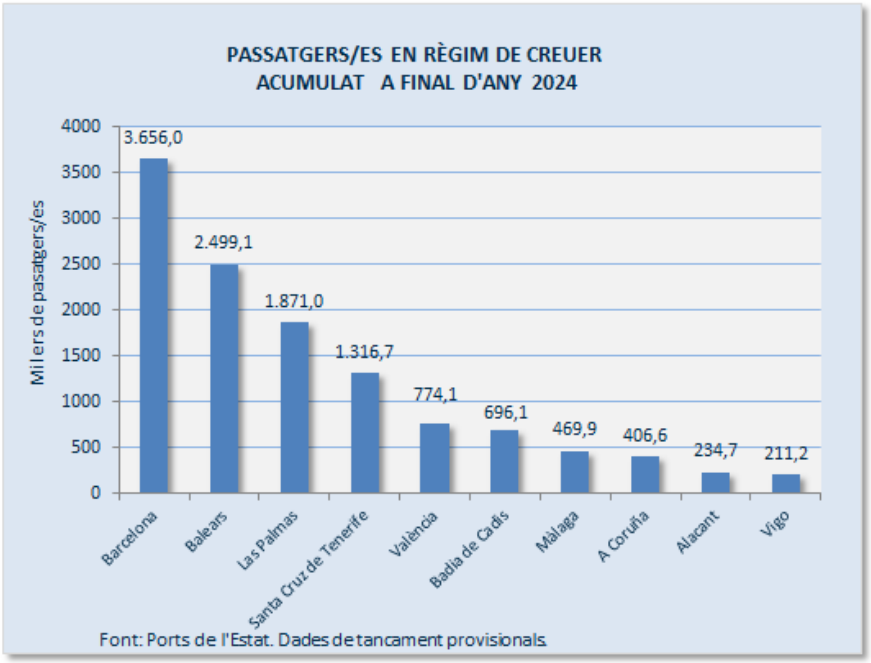
(1) Les dades de 2022 i següents són provisionals.
Font: Butlletí Estadístic *online* . Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

Els Gràfics 6.4 i 6.5 mostren les dades dels deu ports amb major volum de passatgers i passatgeres en 2024 a Espanya.

Gràfic 6.4



Gràfic 6.5



6.3.2. Transport marítim de mercaderies

Segons dades provisionals de 2024, el **trànsit de mercaderies** en els ports de la Comunitat Valenciana ha crescut un 6,7 %, després de la caiguda del 7,3 % registrada en 2023 (Quadre 6.18). A nivell nacional, el trànsit marítim de mercaderies ha augmentat un 2,5 % en 2024, enfront del descens del 3,3 % que es va produir en 2023 respecte a 2022.

Per volum, ocupa el primer lloc el **port de València**, el qual ha experimentat un augment del 6,2 %, enfront de la caiguda del 6,7 % registrada en 2023, seguit del de **Castelló**, amb un increment interanual del 6,3 % enfront del decrement del 24,5 % de l'any passat. Finalment, figura **Alacant** que, a diferència dels altres dos ports, ha vist reduït el seu volum de mercaderies, durant este any, un 2,5 %, enfront del descens del 1,3 % en 2023 en relació amb el seu anterior.

El **nombre total de tones transitades** pels ports de la Comunitat Valenciana ha representat, per a 2024, el 18,4 %, la qual cosa suposa un augment de 0,7 punts percentuals respecte a l'any anterior. El major número d'estes correspon a mercaderies generals; en particular, al trànsit de contenidors, destacant, en este sentit, el port de València, amb 59,6 milions de tones transportades, amb un augment de l'11 % respecte a 2023.

Valenciaport ha gestionat, durant 2024, un total de 5,5 milions de contenidors (un 14,1 % més que en 2023), sent el primer port d'Espanya de l'Ens Ports de l'Estat en mercaderia general, mercaderia en contenidors i en nombre de contenidors (Teus); el segon, després d'Algesires, en mercaderies en trànsit i en mercaderies en contenidors en trànsit, i també el segon, després de Balears, en trànsit Ro-ro. És el segon en trànsit portuari total de tones transportades, per darrere d'Algesires i per davant de Barcelona i Cartagena.

El **port de Castelló** es trobava, en 2024, en nové lloc en trànsit portuari (tones), segons Ports de l'Estat, ascendint dos llocs respecte a l'any anterior. I, novament, en quart lloc, per darrere de Gijón, Tarragona i Cartagena, en el trànsit de granels sòlids.

El **port d'Alacant** ocupava el lloc 23 (ascendint un lloc respecte a 2023) en la xarxa de Ports de l'Estat en el trànsit de mercaderies, amb un descens, durant este any, del 2,7 % respecte a desembre de 2023. Al llarg de 2024, ha experimentat un increment en el trànsit de granels líquids i mercaderies en contenidors, mercaderies en trànsit, mercaderies en trànsit en contenidors i en trànsit ro-ro[5], i un descens en granels sòlids i mercaderies en general.

Segons dades de l'Ens Ports de l'Estat i atés el **volum de tones**, ha ocupat el primer lloc el port d'Algesires, amb 103.655 milers de tones transportades (dades provisionals per a 2024), havent disminuït un 1,1 % respecte a 2023. Li seguix el port de València, amb 81.139 milers de tones transportades i un increment interanual del 5 %, figurant en tercer lloc el port de Barcelona amb 69.699 milers de tones transportades i un decrement interanual del 8,9 %.

A **Espanya** el trànsit de mercaderies per via marítima ha crescut un 2,5 % (dada provisional) en relació amb 2023, enfront del decrement del 3,3 % en 2023 respecte a 2022.

5. Roll on-Roll off. Dícese d'aquell vaixell o vaixell que transporte carregament rodat, ja siguen automòbils, camions o vehicles industrials, entre altres.

Quadre 6.18

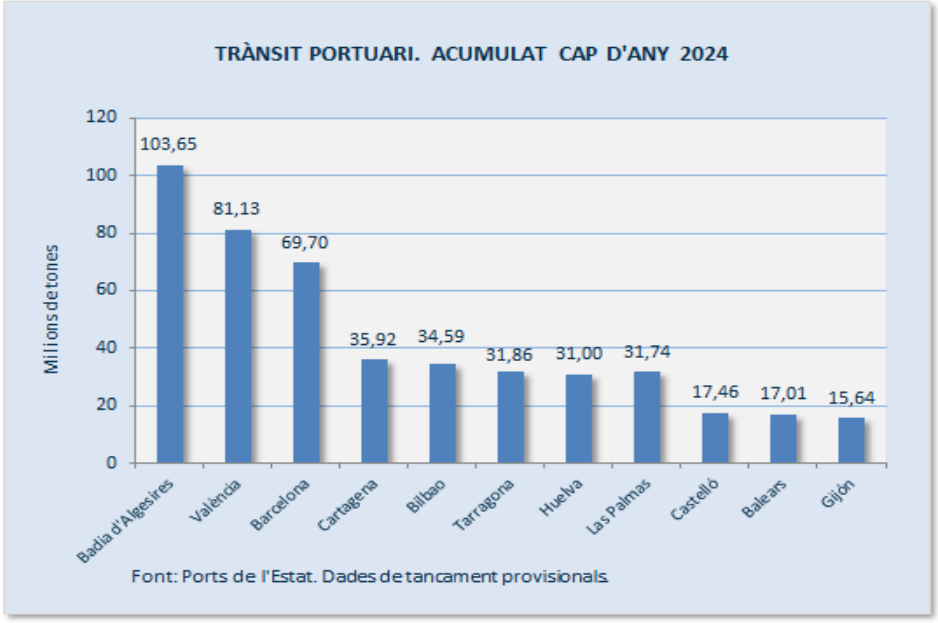
TRÀNSIT PORTUARI DE MERCADERIES, LOCAL I D'AVITUALLAMEN I PESCA, COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

Milers de Tones	Alacant	Castelló	València	C.V.	Espanya	%CV/ E
2020	2.731	18.542	80.882	102.155	515.574	19,8
2021	2.647	21.237	85.270	109.154	544.420	20,0
2022 (1)	3.233	20.861	79.595	103.689	562.266	18,4
2023 (1)	3.190	15.744	77.201	96.136	543.778	17,7
2024 (1)	**3.110**	**17.480**	**81.975**	**102.565**	**557.467**	**18,4**
Mercaderies a granel	1.859	16.193	6.247	24.299	263.697	9,2
Líquid	64	8.514	3.458	12.036	178.888	6,7
Sòlid	1.795	7.679	2.789	12.263	84.809	14,5
Mercaderies generals	1.236	1.257	75.289	77.782	279.183	27,9
Contenidors	1.154	1.202	59.580	61.936	193.419	32,0
Convencional	82	55	15.709	15.846	85.764	18,5
Un altre trànsit portuari	15	30	439	484	14.587	3,3
Local i avituallament	15	27	438	480	14.463	3,3
Pesquer	0	3	1	4	124	3,2

(1) Les dades de 2022 i següents són provisionals.
Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

El Gràfic 6.6 mostra els onze ports amb major volum de tones transportades en 2024, ocupant **València i Castelló el segon i nové lloc** de l'Ens Ports de l'Estat en volum de mercaderies transportades.

Gràfic 6.6



Quant al **nombre de vaixells mercants per ports en la Comunitat Valenciana** (Quadre 6.19), la xifra provisional corresponent a l'any 2024 llançava un decrement en 111 unitats respecte a 2023. El port d'Alacant comptava amb 50 vaixells menys (-5,7 %), invertint la tendència ascendent de l'any anterior en el nombre de vaixells mercants. Per part seua, el port de Castelló ha registrat un increment de 52 vaixells

(un 4,1 % addicional). Finalment, el port de **València** ha experimentat un descens de 113 unitats, que suposa un decrement del 1,5 %.

Així mateix, es faciliten les dades actualitzades, a data de confecció d'este capítol de la Memòria, de les **tones de registre brut**, les quals han augmentat en la Comunitat Valenciana un 1,5 %, representant el 12,5 % del total d'**Espanya** i descendint dos dècimes de punt respecte a la representativitat de l'any 2023 (que va ser del 12,7 %).

Per a Espanya les tones de registre brut han augmentat un 2,5% en 2024 respecte a l'exercici anterior. En 2023, estes es van incrementar un 6% en relació amb l'any 2022.

Quadre 6.19

NOMBRE DE VAIXELLS MERCANTS PER PORTS I TRB (EN MILERS)
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

	2020		2021		2022 (1)		2023(1)		2024(1)	
PORTS	VAIXELLS	TRB	VAIXELLS	TRB	VAIXELLS	TRB	VAIXELLS	TRB	VAIXELLS	TRB
Alacant	546	5.852	504	8.159	672	11.902	872	14.370	822	17.893
Castelló	1.629	21.846	1.666	22.903	1.527	21.959	1.280	17.729	1.332	19.563
València	6.851	243.418	7.295	255.631	7.521	291.258	7.575	302.470	7.462	302.253
Total CV	***9.026***	***271.116***	***9.465***	***286.693***	***9.720***	***325.119***	***9.727***	***334.569***	***9.616***	***339.709***
Total Espanya	***117.829***	***1.774.382***	***138.889***	***2.001.189***	***156.986***	***2.490.052***	***164.160***	***2.638.497***	***166.228***	***2.705.540***

(1) Les dades de 2022 i següents són provisionals.
TRB: Tones de Registre Brut
Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible.

6.3.3. Actuacions en infraestructura de transport marítim

El Quadre 6.20 arreplega les **actuacions i inversions realitzades en matèria de ports, aeroports i costes** per la Direcció General de Ports, Aeroports i Costes, de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, durant els exercicis 2023 i 2024. L'import total de les inversions s'ha reduït un 37,9 % en 2024, mentres que, en 2023, el descens va ser del 17,4 % respecte a l'exercici 2022.

Quadre 6.20

ACTUACIONS I INVERSIONS EN PORTS I COSTES
DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

Actuacions en ports de gestió directa i costes	Inversió 2023 (€)	Inversió 2024 (€)	% Var. 2023/2024
Obres d'emergència	907.129	251.330	-72,29
Planificació i estudis	169.787	289.740	70,65
Manteniment d'instal·lacions elèctriques	273.581	248.386	-9,21
Manteniment de señalització marítima	41.580	67.905	63,31
Dragatges	942.724	258.944	-72,53
Conservació i explotació d'infraestructures	3.104.022	2.200.346	-29,11
Resta d'actuacions i inversions			
Projectes/obres noves infraestructures	1.539.448	1.015.889	-34,01
TOTAL IMPORT INVERSIONS	***6.978.271***	***4.332.540***	***-37,91***

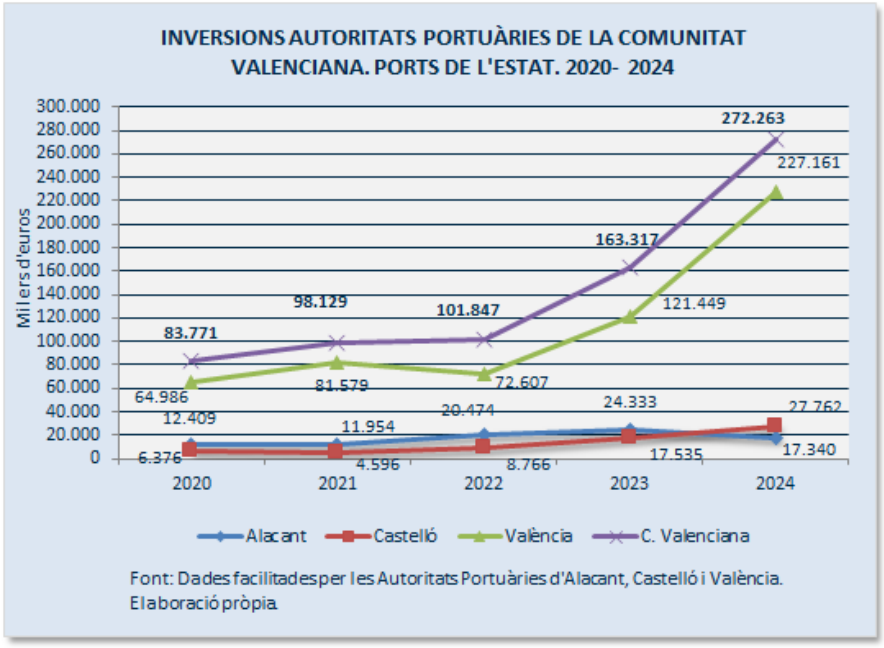
Font: Subdirecció General de Costes, Ports i Aeroports Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Segons dades de les Autoritats Portuàries de la Comunitat Valenciana, la inversió de l'**Autoritat Portuària d'Alacant** a l'any 2024 ha sigut de 17.340 milers d'euros (28,7 % menys que l'any anterior), dels quals 1,9 milions d'euros corresponen a inversió pública i 15,4 milions d'euros a inversió privada. En l'any 2023, es va comptar amb una inversió pública de 4,01 milions d'euros, mentres que la inversió privada reconeguda per a eixe exercici va ascendir a 20,2 milions d'euros. El total d'inversió per a 2023 va ser de 24.333.000 euros. El descens experimentat en 2024, segons fonts de l'autoritat portuària, ha obeït al retard de la firma del conveni entre Ports de l'Estat i el Ministeri de l'Interior per al sistema de control d'entrades i eixides en fronteres per a Policia Nacional (ESS) i a la falta d'acord quant a la ubicació de les instal·lacions per part dels cossos de seguretat.

La inversió pública de l'**Autoritat Portuària de Castelló**, sense tindre en compte l'immobilitzat financer, ha ascendit en 2024 a 24,5 milions d'euros, un 93,6% més. La dada total d'inversió privada ha ascendit a 2,8 milions d'euros, un 39,7 % menys. En l'exercici 2023, la inversió pública, sense tindre en compte l'immobilitzat financer va ser de 12,9 milions d'euros i la inversió privada de 4,6 milions.

Finalment, les inversions de l'**Autoritat Portuària de València** en immobilitzat intangible, material i inversions immobiliàries per a l'any 2024 ha sigut de 80,6 milions d'euros (inversió pública), enfront dels 38,7 milions d'euros de l'exercici 2023 (un 108,3 % més). A la quantitat anteriorment esmentada, caldria afegir-li 146,6 milions d'inversió privada, un 77,1 % més que en 2023, que va comptar amb una inversió privada de 82,8 milions.

Gràfic 6.7



El Quadre 6.21 arreplega les inversions de les autoritats portuàries per als dos últims exercicis, i la seua diferència percentual.

Quadre 6.21

INVERSIONS DE LES AUTORITATS PORTUÀRIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

En euros

	Inversió Pública 2023	Inversió Privada 2023	Total Inversió 2023	Inversió Pública 2024	Inversió Privada 2024	Total Inversió 2024	% Var. 2023/2024
A.P. Alacant*	4.091.000	20.242.000	24.333.000	1.940.000	15.400.000	17.340.000	-28,7
A.P. Castelló**	12.890.311	4.645.000	17.535.311	24.962.280	2.800.000	27.762.280	58,3
A.P. València ***	38.691.992	82.757.000	121.448.992	80.599.530	146.561.000	227.160.530	87,0
Total Autoritats Portuàries	**55.673.303**	**107.644.000**	**163.317.303**	**107.501.810**	**164.761.000**	**272.262.810**	**66,7**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per les diferents Autoritats Portuàries

6.4. TRANSPORT AERI

6.4.1. Transport aeri de passatgers i passatgeres

El Quadre 6.22 detalla les dades corresponents al **nombre de passatgers i passatgeres** (moviment de passatgers i passatgeres, entrades i eixides) en els últims cinc anys. El nombre de persones que han transitat pels aeroports de la nostra Comunitat gestionats per AENA ha experimentat un increment interanual de 13,7 % , passant dels 25.666 milers de passatgers i passatgeres transportades en 2023 als 29.173 milers en 2024 (dades procedents del Butlletí Estadístic en línia del Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible)[6]. A esta xifra caldria afegir-se els 273.616 (en 2023 es van registrar 283.259) passatgers i passatgeres (3,4 % menys) que ha registrat l'aeroport de Castelló, infraestructura de titularitat pública i de gestió privada.

Igual que en anys anteriors, i segons dades d'AENA (Quadre 6.26), l'**aeroport d'Alacant-Elx Miguel Hernández** és el que registra un major trànsit de passatgers i passatgeres, amb 18.387.387, xifra superior als 15.747.699 recollits en 2023 i que, en termes percentuals, suposa un increment del 16,8 % (en termes absoluts, 2.639.688 més), enfront del 19,2 % registrat en 2023 en relació amb el seu anterior. Segons dades provisionals d'AENA, a l'exercici 2024, torna a ser el quint aeroport d'Espanya per volum de persones transportades (mateix lloc en relació amb esl dos anys anteriors), ocupant el sext lloc (igual que en 2022 i 2023) en nombre d'operacions i l'onzé en transport de càrrega aèria, mateix lloc que els tres últims exercicis. Més d'una vintena de 30 aerolínies operen en este recinte aeroportuari amb més de 100 destins. Predomina el trànsit internacional, operat tant per companyies regulars com per servicis xàrter i aerolínies de baix cost o low cost. De fet, aerolínies com Ryanair, Jet2 i Vueling tenen base pròpia en este aeroport.

Per part seua, l'**aeroport de València**, dades AENA (Quadre 6.26), ha rebut la visita de 10.811.672 passatgers i passatgeres, la qual cosa ha suposat un increment de 863.391 persones. Això representa un augment del 8,7 % enfront del 22,6% de l'any passat i de l'increment del 9,8 % de 2019 respecte al seu precedent, any previ a la pandèmia. Segons dades provisionals d'AENA, en l'exercici 2024, València torna a situar-se en l'**octau aeroport en volum de persones transportades**, l'octau en volum d'operacions (un per dalt respecte a l'any anterior i dos llocs per darrere d'Alacant), i el sext en volum de càrrega aèria (mateix perquè els tres últims exercicis).

6. En ser fonts distintes estes dades varien lleugerament respecte als proporcionats per AENA, també provisionals, i que figuren en el Quadre 6.26 d'este capítol.

Igual que a Alacant, més de 30 aerolínies operen en este recinte aeroportuari, oferint als seus usuaris i usuàries més de 80 destins. Les seues principals destinacions nacionals són els aeroports de Madrid, Palma, Barcelona i Sevilla. L'aerolínia Air Nostrum (franquícia d'Ibèria Regional), amb base i terminal regional a Manises, és la principal aerolínia en este aeroport, si bé tornen a ser les aerolínies de baix cost (entre altres Ryanair, amb base pròpia a Manises, Easyjet, Transavia, BlueAir, WizzAir, Volotea i Vueling) amb vols internacionals, les que han contribuït incrementar el trànsit de passatgers i passatgeres.

El transport aeri de persones presenta, igual que la resta de modes de transport, xifres superiors als exercicis previs a la pandèmia, degut, principalment, a l'increment de destins internacionals de les línies low cost.

Finalment, per a este exercici, l'**aeroport de Castelló** ha experimentat un descens del 3,4 %, enfront dels increments d'anys precedents, que van ser del 89,7 % en 2023 i del 299,3 % registrat en 2022, encara que és un descens inferior al retrocés de 2021 (7,2 % menys). Els destins són majorment internacionals. Des d'este aeroport s'opera a Brussel·les, Londres i Milà durant tot l'any; i a Bucarest, Budapest, Berlín, Dusseldorf i Porto de manera estacional. Astúries, Bilbao i Madrid són els destins nacionals. Respecte al trànsit d'aeronaus, al llarg de 2024 s'han incrementat en 1.481 el nombre d'operacions (15,1 %) enfront de l'augment de 1.185 operacions en 2023 en relació amb el seu precedent (un 13,8 % més). **En 2024 torna a batre's el rècord d'operacions que es va registrar durant l'exercici passat**. A més, s'ha afermat el nombre d'operacions vinculades a l'activitat de les escoles de vol[7] que operen en este aeroport i amb l'estratègia de diversificació, així com amb el servici d'estacionament d'aeronaus per a un posterior desmantellament d'estes[8]. Així mateix, i en col·laboració amb la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, s'han consolidat els quatre cicles formatius de formació professional en matèria aeronàutica, amb prop de 200 alumnes inscrits i que s'impartixen en el Centre de Formació Professional de l'aeroport, adscrit a l'Institut d'Educació Secundària (IES) de Vall d'Alba.

Tal com pot observar-se en el Quadre 6.22 el nombre total de passatgers i passatgeres que han transitat pels aeroports de la Comunitat Valenciana ha representat el 9,5 % del total nacional, tres dècimes de punt superior a la es va experimentar a l'any 2023. Quant al destí, cal ressaltar que **el 80,3 % del trànsit registrat és de caràcter internacional**[9], destacant en este sentit l'aeroport d'**Alacant-Elx Miguel Hernández**, en el qual este trànsit ha suposat el 53,6 % del total de la Comunitat, tres dècimes de punt percentual més que en 2023. El trànsit nacional en l'aeroport d'Alacant ha representat el 8,8 % del total de la Comunitat Valenciana per a 2024, tres dècimes de punt més que en 2023. Segons dades d'AENA, este aeroport compta amb un total de 130 destinacions operades per 35 companyies.

En l'aeroport de **València** el trànsit nacional ha suposat el 10 % del total de trànsit de la Comunitat Valenciana, 1,1 punts percentuals menys que en 2023, mentres que l'internacional s'ha situat en el 26,6 %, cinq dècimes de punt menys que exercici anterior. Any rere any, el trànsit internacional ve guanyant pes en este aeroport, representant per a l'últim exercici el 72,6 % del seu trànsit, 1,6 punts percentuals més que l'any 2023. Segons AENA, en l'aeroport de València operen 35 aerolínies, amb 97 vols operats i 104 destinacions.

7. En concret, l'escola de pilots Panamedia té la seua base situada en esta instal·lació aeroportuària.
8. Dos empreses es dediquen a l'estacionament, manteniment i desmantellament d'aeronaus. Brok-air Avia Group i E-Cube Solutions.
9. No es té en compte per al càlcul dels percentatges les dades de passatgers i passatgeres de l'aeroport de Castelló, ja que si bé la majoria són de trànsit internacional no s'ha pogut comptar amb les estadístiques exactes per al seu desglossament. Per això, la suma total per a la Comunitat Valenciana, no coincideix amb la suma de vols nacionals i internacionals, que sí que contemplen els de les instal·lacions aeroportuàries d'Alacant i València.

Per part seua, el trànsit en l'aeroport de **Castelló** (1,1% de representativitat en la nostra Comunitat) ha sigut majoritàriament de caràcter internacional, limitant els vols nacionals a operacions d'aviació general, als vols regulars de la ruta a Astúries, Bilbao i Madrid i a alguns vols domèstics charteritzats o d'ús discrecional.

Quadre 6.22

TRÀNSIT COMERCIAL PER AEROPORTS. MOVIMENT DE PASSATGERS I PASSATGERES COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

(Milers de passatgers/es	Alacant	València	Castelló	C.V.	Espanya	%CV/ E
2020	15.040	8.510	125	23.675	274.945	8,6%
2021	3.735	2.474	40	6.249	75.907	8,2%
2022 (p)	5.838	4.063	37	9.938	118.955	8,4%
2023 (p)	15.740	9.926	283	25.949	283.085	9,2%
2024(p)	**18.380**	**10.793**	**273**	**29.446**	**309.178**	**9,5%**
Nacional	2.580	2.956		5.536	97.813	
Internacional	15.800	7.837		23.637	211.365	

(p) Dades provisionals. Les dades de 2022, 2023 i 2024 són provisionals. Per a l'aeroport de Castelló no es desglossa el trànsit nacional i l'internacional, per la qual cosa no coincidix el sumatori de vols nacionals i internacionals amb el total per a la Comunitat Valenciana.
Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. Aerocas Aeropuerto de Castelló. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Quadre 6.23 analitza l'evolució del transport aeri de passatgers i passatgeres en la Comunitat Valenciana en els tres últims exercicis, dades trimestrals expressades en mitjanes mensuals. No s'inclouen les dades registrades en l'aeroport de Castelló.

Les dades han sigut extrets de l'estadística de l'ens AENA. Per a l'exercici 2024, pot apreciar-se un significatiu **repunt en el nombre de persones passatgeres** sent concretament, i com s'ha pogut apreciar en anys precedents, el primer trimestre el que ha suposat les majors taxes positives en el nombre de persones transportades per via aèria. L'increment experimentat ha sigut major en la nostra Comunitat que a Espanya excepte en el tercer trimestre de l'any.

Quadre 6.23

EVOLUCIÓ DEL TRANSPORT AERI DE PASSATGERS I PASSATGERES COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2022-2024

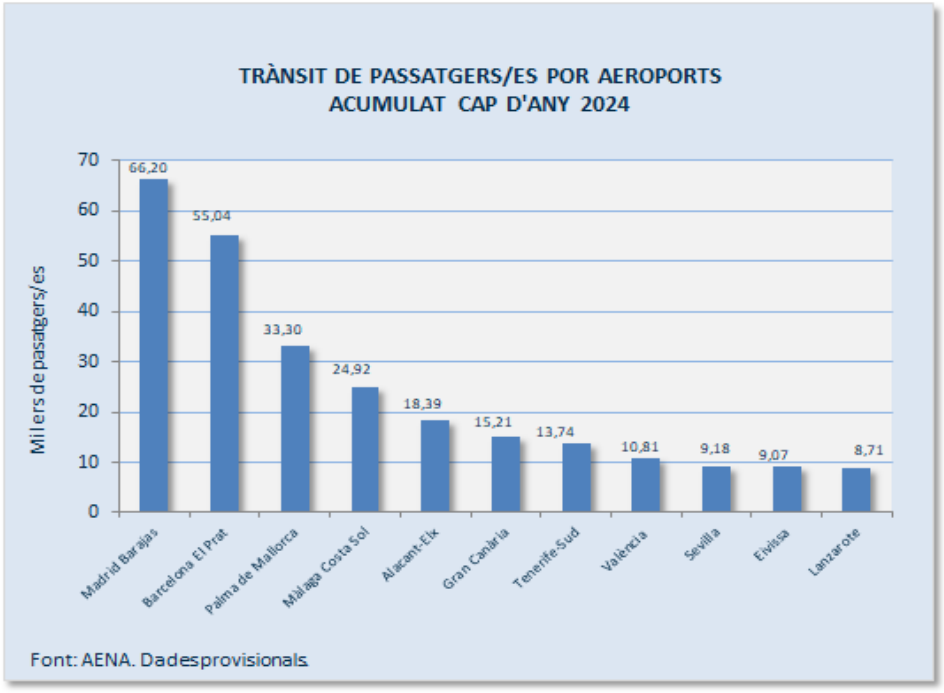
Milers de passatgers i passatgeres. Dades expresades en mitjanes mensuals

	COMUNITAT VALENCIANA					ESPANYA				
	2022	2023	*T1*	2024*	*T2*	2022	2023	*T1*	2024*	*T2*
I Trim	1.052,8	1.493,1	*41,8*	1.785,4	*19,6*	12.633,3	17.882,1	*41,5*	20.251,3	*13,2*
II Trim	2.024,9	2.366,7	*16,9*	2.677,5	*13,1*	22.347,6	25.267,2	*13,1*	27.801,6	*10,0*
III Trim	2.327,9	2.678,5	*15,1*	2.839,7	*6,0*	26.419,3	29.068,3	*10,0*	31.223,2	*7,4*
IV Trim	1.701,4	2.027,1	*19,1*	2.264,4	*11,7*	19.831,1	22.182,9	*11,9*	23.838,8	*7,5*

(*) 2024 Dades provisionals.
T1: Taxa de variació interanual 2023/2022 T2: Taxes de variació interanual 2024/2023
Font: Direcció d'Operacions, Seguretat i Servicis. Departament d'Estadístiques. AENA. Elaboració pròpia

En el Gràfic 6.8 figuren els deu aeroports de l'ens AENA amb major trànsit de passatgers i passatgeres durant 2024. Tant Alacant-Elx Miguel Hernández com València - Manises figuren en este rànquing.

Gràfic 6.8



6.4.2. Transport aeri de mercaderies

El Quadre 6.24 arreplega dades sobre el trànsit aeri de mercaderies per al quinquenni 2020-2024 en els aeroports de la nostra Comunitat i les dades totals d'**Espanya**. El trànsit aeri de mercaderies de la **Comunitat Valenciana** ha representat, per a l'any 2024, el 1,3 % del total nacional, cuatre dècimes de punt menys que el registrat en 2023 respecte a l'exercici anterior.

El volum de càrrega ha descendit un 5,4 %, enfront del descens del 1,6 % registrat en 2023 en relació amb el seu precedent. En l'aeroport d'**Alacant-Elx Miguel Hernández** el volum de càrrega ha descendit un 4,8 %, enfront de la caiuda del 3,9 % de l'any 2023. Per a l'**aeroport de València** el volum de mercaderies ha disminuït un 5,6 % enfront del decrement del 0,9 % de 2023. L'**aeroport de Castelló** encara no registra trànsit de mercaderies.

Quadre 6.24

TRÀNSIT COMERCIAL DE MERCADERIES PER AEROPORTS COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

(En Tones)	Alacant	València	C.V.	Espanya	%CV/ E
2020	**3.520**	**11.864**	**15.384**	**789.177**	**1,9**
Nacional	3.432	5.118	8.550	92.386	9,3
Internacional	88	6.746	6.834	696.791	1,0
2021	**3.984**	**12.723**	**16.707**	**998.700**	**1,7**
Nacional	3.849	4.934	8.783	107.005	8,2
Internacional	135	7.789	7.924	891.695	0,9
2022 (p)	**4.641**	**13.788**	**18.429**	**1.000.356**	**1,8**
Nacional	4.450	6.018	10.468	118.716	8,8
Internacional	191	7.770	7.961	881.640	0,9
2023(p)	**4.462**	**13.665**	**18.127**	**1.079.676**	**1,7**
Nacional	4.304	6.652	10.956	114.663	9,6
Internacional	158	7.013	7.171	965.013	0,7
2024(p)	**4.248**	**12.893**	**17.141**	**1.280.169**	**1,3**
Nacional	4.154	4.800	8.954	119.352	7,5
Internacional	94	8.093	8.187	1.160.817	0,7

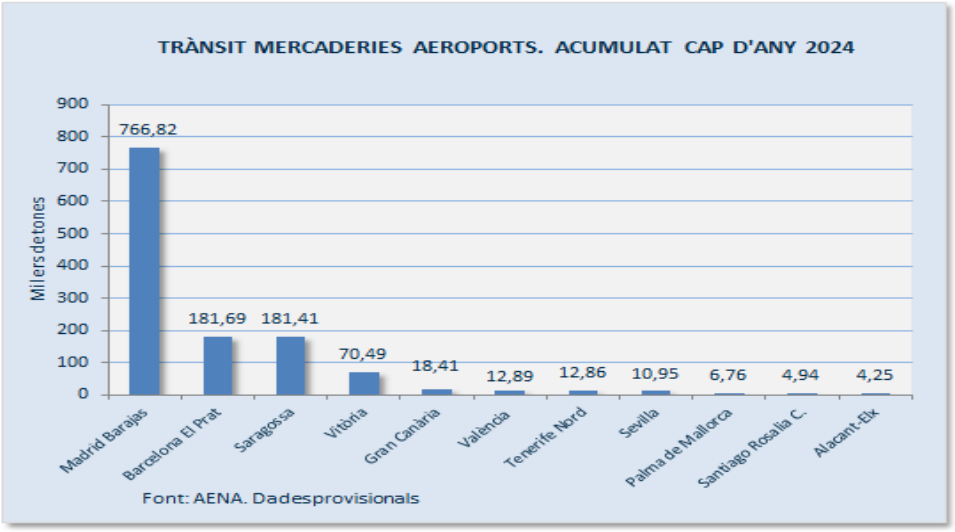
(p) Les dades de 2022, 2023 i 2024 són provisionals. La sèrie no inclou altres classes de trànsit.
Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible

Es constata que el 47,8 % de les mercaderies transportades per via aèria en la nostra Comunitat tenen un **destí internacional**, havent augmentat 8,2 punts percentuals en relació amb l'any anterior. Per part seua, per a **Espanya**, el trànsit internacional ha representat el 90,7 % del total, 1,4 punts percentuals més que en 2023.

En l'**aeroport de València**, el volum de mercaderies transportades amb destinació internacional ha suposat el 46,9 % del total de la nostra Comunitat (38,7 % en 2023). El trànsit nacional de mercaderies en este aeroport ha representat el 28 % del total de la Comunitat Valenciana enfront del 36,7 % de l'any anterior. En l'**aeroport d'Alacant-Elx Miguel Hernández**, el trànsit nacional de mercaderies ha significat el 24,2 % del total de la Comunitat, cinc dècimes de punt percentual més que en 2023, mentres que el percentatge aconseguit per a l'internacional ha sigut del 0,9 %, quatre dècimes de punt menys que en 2023.

En el Gràfic 6.9 figuren les instal·lacions aeroportuàries amb major volum de mercaderies transportades, ocupant València i Alacant els llocs sext i onzé, respectivament, mateixos llocs que els registrats en anys precedents.

Gràfic 6.9



6.4.3. Tràfic d'aeronaus

Quant al moviment d'aeronaus, el nombre d'aquestes en la nostra Comunitat a l'exercici 2024 s'ha vist incrementat un 12,3 %, enfront del 12,7% de 2023 respecte a l'any anterior (Quadre 6.25). Els vols internacionals[10] han superat als nacionals en 103.229 operacions, incrementant-se un 18,5 % respecte a 2023, augment inferior al d'eixe any respecte al seu precedent i que va ser del 29,3 % El nombre d'operacions realitzades en la **Comunitat Valenciana** ha significat el 9,3 % del total d'**Espanya**, sent esta xifra quatre dècimes de punt superior a la registrada a la fi de l'exercici 2023.

Quadre 6.25

TRANSPORT AERI. TRÀNSIT COMERCIAL PER AEROPORTS
TRÀNSIT D'AERONAUS. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

	Alacant (L'Altet)	València (Manises)	Castelló (Castelló)	C.V.	Espanya	%CV/ E
2020	36.737	29.539	7.750	74.026	854.807	8,7
2021	51.125	42.153	5.844	99.122	1.199.226	8,3
2022 (p)	88.188	64.163	8.595	160.946	1.866.196	8,6
2023 (p)	98.921	72.722	9.780	181.423	2.042.835	8,9
2024 (p)	**114.514**	**78.047**	**11.261**	**203.822**	**2.198.030**	9,3
Nacional	19.191	25.475		44.666	866.926	5,2
Internacional	95.323	52.572		147.895	1.331.104	11,1

(p) Les dades de 2022, 2023 I 2024 són provisionals. No es pot catalogar en l'Aeroport de Castelló els vols nacionals i internacionals, per la qual cosa els percentatges de representativad en la Comunitat Valenciana només inclouen València i Alacant.

Font: Butlletí Estadístic en línia. Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible. EDEIS Aeroport de Castelló. Elaboració pròpia.

10. No es té en compte per al càlcul dels percentatges les dades de passatgers i passatgeres de l'aeroport de Castelló Costa Azahar, ja que si bé la majoria són de trànsit internacional no s'ha pogut comptar amb les estadístiques exactes per al seu desglossament. Per això, la suma total per a la Comunitat Valenciana, no coincideix amb la suma de vols nacionals i internacionals, que sí que contemplen els de les instal·lacions aeroportuàries d'Alacant i València.

El Quadre 6.26 arreplega les dades estadístiques dels cinc últims anys sobre trànsit de passatgers, nombre d'operacions i quilos de mercaderies transportades en els dos aeroports de la xarxa AENA de la **Comunitat Valenciana**, dades procedents de l'ens AENA.

Segons les dades provisionals corresponents a l'exercici 2024, la Comunitat Valenciana s'ha situat en 29,2 milions de **passatgers i passatgeres transportades** (dades provisionals), creixent un 13,6 %, percentatge inferior al de 2023 enfront del seu precedent que va ser del 20,5 %. Per part seua, Espanya ha estat per damunt dels 309 milions de passatgers i passatgeres transportades en 2024, i que suposa un increment del 9,2 %, enfront de l'augment del 16,2 % de 2023 en relació amb el seu anterior. Torna a constatar-se per a este exercici que la **Comunitat Valenciana creix en major proporció que Espanya** quant al volum de persones transportades.

Per part seua, la **càrrega aèria** en la Comunitat Valenciana ha decrescut un 5,5 %, 3,9 punts percentuals més que en 2023 i representant el 1,3 % del total nacional, cuatre dècimes de punt menys que l'any anterior. Segons dades d'AENA, la càrrega aèria a Espanya ha crescut, en 2024, un 18,5 %, dada significativament superior al de 2023, que va ser del 7,9 % en relació amb el seu precedent, ocupant Madrid Barajas el primer lloc en mercaderies transportades, però sent Saragossa i Màlaga Costa del Sol els que més han crescut percentualment en 2024, amb un 39,7 % i 27,9 % respectivament (dades provisionals AENA per a 2024).

En el que concernix al **nombre d'operacions**, estes s'han situat en la Comunitat Valenciana per damunt de les 203.000 (dades provisionals), havent crescut un 11,5%, dos dècimes de punt menys que en 2023, i representant el 7,9 % del total d'operacions d'Espanya, tres dècimes de punt més que en 2023. El nombre d'operacions a Espanya ha crescut un 7,9 %, 0,6 punts percentuals menys que en 2023 respecte al seu anterior, si bé amb un increment superior a l'experimentat en 2019 respecte al seu precedent, i que es va situar en el 2,6 %.

Quadre 6.26

TRÀNSIT DE PASSATGERS/ES, OPERACIONS I CÀRREGA EN ELS AEROPORTS COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA. Arribades i Eixides 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024 (p)	Variació% 2023-2024
Alacant						
Passatgers,	3.739.567	5.841.144	13.206.430	15.747.699	18.387.387	16,8
Càrrega	3.520.133	3.984.487	4.640.796	4.461.504	4.247.917	-4,8
Operacions	37.153	51.505	90.111	100.547	116.270	15,6
València						
Passatgers,	2.487.495	4.078.485	8.114.821	9.948.281	10.811.672	8,7
Càrrega	11.863.982	12.723.051	13.788.813	13.675.959	12.892.782	-5,7
Operacions	35.901	49.631	73.501	82.237	87.497	6,4
Comunitat Valenciana						
Passatgers,	6.227.062	9.919.629	21.321.251	25.695.980	29.199.059	13,6
Càrrega	15.384.115	16.707.538	18.429.609	18.137.463	17.140.699	-5,5
Operacions	73.054	101.136	163.612	182.784	203.767	11,5
Espanya						
Passatgers,	76.065.601	119.952.578	243.693.689	283.201.865	309.344.423	9,2
Càrrega	789.176.762	998.699.589	1.000.485.327	1.079.829.993	1.280.167.373	18,6
Operacions	1.101.250	1.518.847	2.216.474	2.404.054	2.590.861	7,8

Passatgers i passatgeres i operacions en unitats; Càrrega en kg.
p: Dades provisionals
Font: Direcció d'Operacions, Seguretat i Servicis. Departament d'Estadístiques. AENA.

6.4.4. Actuacions en infraestructura de transport aeri

El **Pla d'Inversions 2022-2026 per a l'Aeroport d'Alacant-Elx Miguel Hernández** compta amb un pressupost de 56,3 milions d'euros, amb actuacions per a incrementar la seguretat operacional i dels passatgers i passatgeres, i centrades en treballs de manteniment i compliment de la normativa. Dins de les inversions emmarcades en el Pla de Regulació Aeroportuària 2022-2026 figura el nou aparcament exprés, que va ser inaugurat en agost de 2023, que permet la càrrega i descàrrega de persones en arribades, i que les persones usuàries del mateix no hagen d'entrar a l'aparcament en rotació, millorant el trànsit de la zona, així com l'adequació de l'aparcament de llarga distància. A la fi de 2024, AENA posava en marxa la licitació pública per a l'assistència tècnica de redacció de projecte (ATRP) destinada a la remodelació d'este aeroport. El pressupost ascendix a 19,8 milions d'euros i busca definir les actuacions necessàries per a adaptar la infraestructura a la creixent demanda de passatgers i passatgeres, ja que porta mesos fregant el límit de la seua capacitat, especialment en períodes de temporada alta. Entre les principals actuacions s'inclouen l'ampliació de l'edifici terminal, la construcció de nous espais comercials, la millora d'accessos i vials, i la urbanització d'àrees clau, com la plataforma d'estacionament d'aeronaus i la terminal d'aviació general. Igualment, inclou un control de fronteres centralitzat, una nova sala VIP i obres per a optimitzar l'eficiència energètica. No obstant això, no contempla la construcció d'una segona pista que garantisca el creixement sostenible del trànsit aeri a la regió.

Segons el Document de Regulació Aeroportuària d'AENA 2022-2026, la **inversió compromesa per a l'aeroport de València**, a Manises, ascendeix a 33 milions, que comprenen, la modernització de zones d'accés i d'embarcament de passatgers i passatgeres, l'ampliació del control de seguretat per a poder absorbir a 2.500 persones cada hora, l'adaptació a l'estàndard marcat per una directriu europea de les màquines de revisió d'equipatges, actuacions en el camp de vol, unes altres d'adaptació a la normativa i millores operatives en recorreguts de carrers de rodatge o perimetrals. Igual que succeïx a Alacant, l'aeroport de València s'aproxima al col·lapse sense un pla d'ampliació ferma, estant encara en fase de disseny inicial el procés per a definir les seues actuacions.

Per part seua, l'a**eroport de Castelló avança en la seua estratègia de diversificació,** amb l'impuls a noves inversions que permetran reforçar la cartera de servicis de la infraestructura i la implementació d'activitats. A destacar, en 2024, l'impuls que s'ha donat al projecte de l'EIXA-BIC València Region, la primera incubadora d'empreses de l'Agència Estatal Europea en la Comunitat Valenciana, que té previst iniciar la seua marxa en 2025. També, en l'àmbit espacial, s'ha tramitat l'ampliació de les instal·lacions de l'empresa Arkadia Space, que duplicarà la seua presència en l'aeroport amb la construcció de dos bancs més d'assajos de motors espacials. D'igual mode, s'ha continuat avançant en l'àrea industrial, amb nous hangars de processament i emmagatzematge de peces d'avions, s'ha avançat en el projecte de desenrotllament de la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC) i s'ha impulsat un nou pla estratègic, que actualitza les línies a seguir i els objectius a complir. En 2024, l'aeroport va invertir 12,8 milions d'euros del Consell en la captació de rutes.

7. SISTEMA FINANCER EN LA COMUNITAT VALENCIANA

En aquest capítol es presenta una anàlisi del sistema financer en la Comunitat Valenciana a partir d'informació relativa a crèdits i depòsits, nombre d'entitats, oficines, avals, finançament empresarial i altres indicadors financers. Les dades provenen principalment del Banc d'Espanya, de la Conselleria d'Hisenda i Economia, de la Societat de Garantia Recíproca de la Comunitat Valenciana (Afí SGR), del Institut Valencià de Finances (IVF) i de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO). L'últim epígraf detalla l'impacte que la devastadora DANA de finals d'octubre va tindre en el sistema financer en la Comunitat Valenciana, amb dades a 31 de desembre de 2024. Les dades més rellevants en l'any 2024 per a la Comunitat Valenciana són les següents:

→ El **nombre d'entitats de depòsit** amb seu social en la Comunitat Valenciana, a tancament de 2024, és de 3 bancs, 1 caixa d'estalvis i 31 cooperatives de crèdit. Les caixes i les cooperatives representen la mitat de les registrades en tot el territori espanyol.

→ El **nombre de seccions de crèdit de cooperatives** a tancament d'exercici és de 32 (una menys que l'any anterior).

→ El **nombre d'oficines d'entitats de depòsit**, a data de tancament, és de 1.701 i s'ha reduït un 0,4 % interanual, amb 6 oficines menys que un any abans.

→ 221 municipis, el 41 % del total de la Comunitat i en els quals residix el 2 % de la població, **no disposen d'oficina** a 31 de desembre de 2024 i, d'ells, 137 estan catalogats com «en risc de despoblació».

→ Els **depòsits** en la Comunitat Valenciana a data de tancament, han crescut un 5,6 % interanual i els **crèdits** han disminuït un 2,4 % interanual.

→ Els **depòsits en les cooperatives de crèdit** de la Comunitat han aconseguit xifres de màxims històrics, tant en valor absolut com en quota de mercat.

→ L'**IVF** ha concedit 188,4 M€ (un 8,6% menys respecte a l'any anterior) en 807 operacions i **Afín SGR** ha formalitzat risc en avals per 615,6 M€ dirigits a 1.079 persones treballadores autònomes i empreses valencianes.

→ Entre les línies de finançament extraordinari concedit per l'ICO, la **línia d'avals Ucraïna de l'ICO** ha sigut sol·licitada, fins a data de tancament de 2024, per **d'avals DANA** comptabilitzava 2.748 sol·licituds a esta data.

→ El **Consorci de Compensació d'Assegurances** va comptabilitzar 233.469 sol·licituds **DANA** registrades a 31 de desembre de 2024, i un import total abonat de 734.722.412 euros a esta data. El 95,4 % de les sol·licituds corresponien a la província de València.

7.1. CRÈDITS I DEPÒSITS

7.1.1. Entitats de crèdit i nombre d'oficines

Les dades publicades pel Banc d'Espanya posen de manifest una certa estabilitat en el procés de **reestructuració del sistema financer**. El sector financer espanyol ha comptabilitzat, en 2024, un total de 221 entitats de crèdit, dos menys que l'any anterior, la qual cosa suposa una disminució interanual del 0,9 % (Quadre 7.1).

Quadre 7.1

NÚMERO D'ENTITATS DE CRÈDIT EN ESPANYA, 2023-2024

IV Trimestre

	2024	2023	% Var.
Entitats de Depòsit	184	185	-0,5
- *Espanyoles*	*108*	*109*	*-0,9*
- *Estrangeres*	*76*	*76*	*0,0*
Establ. Financ. de crèdit (EFC)	34	35	-2,9
Crèdit oficial	1	1	0,0
Empreses de serveis d'inversió sistèmica	2	2	0,0
Total Entitats de Crèdit	**221**	**223**	**-0,9**

Font: Banc d'Espanya. Butlletí Estadístic.

Amb les últimes dades disponibles del Banc d'Espanya, des de 2008, les persones ocupades en les entitats de crèdit s'han reduït en 112.241 persones, amb un **descens de la plantilla del 40 %** en el període 2008-2023, si bé en 2023 s'ha produït un repunt, i el nombre de persones ocupades ha augmentat, amb 3.319 més que l'any anterior, arribant a 166.060 (Gràfic 7.1).

Gràfic 7.1



Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

Segons dades del Banc d'Espanya, a 31 de desembre de 2024 (Quadre 7.2), tres dels 46 bancs registrats a Espanya tenien la seua seu social en la **Comunitat Valenciana (Banc de Sabadell, Banco Mediolanum i CaixaBank)**[1]. Respecte a les caixes d'estalvis, només quedaven dos a **Espanya**, una de les quals, **Caixa Ontinyent**, té la seua seu social en la nostra Comunitat i, finalment, de les 61 cooperatives de crèdit registrades a Espanya, 31 tenien seu social en el nostre territori (les xifres de bancs, caixes d'estalvis i cooperatives de crèdit són idèntiques a l'any anterior en els dos territoris). A més, hi ha 32 entitats registrades en el Registre de Cooperatives amb Secció de Crèdit en la Comunitat Valenciana, una menys que l'any anterior, segons dades de la Conselleria d'Hisenda i Economia.

Quadre 7.2

ENTITATS DE DEPÒSIT EN LA COMUNITAT VALENCIANA A 31 DE DESEMBRE 2024

PROVÍNCIA	BANCS	COOPERATIVES DE CRÈDIT	CAIXA D'ESTALVIS
Alacant			
	Banc de Sabadell	Caixa Rural Central, Societat Cooperativa de Crèdit. (Orihuela)	
		Caixa de Crèdit de Petrel, Caixa Rural, Coop. de Crèdit	
		Caixa Rural Altea, Cooperativa de Crèdit Valenciana	
		Caixa Rural de Callosa d'en Sarrià, Coop. de Crèdit Valenciana	
		Caixa de Crèdit d'Alcoi, Coop. de Crèdit Valenciana (En liquidació)	
Castelló			
		Caixa Rural Sant Roc d'Almenara S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Vicent Ferrer de La Vall D'Uixó, Coop. de	
		Caixa Rural Catòlica Agrària, S. Coop. de Crèdit V. (Vila-Real)	
		Caixa Rural La Vall 'Sant Isidre', Soc. Coop. de Crèdit V. (Vall	
		Caixa Rural Sant Josep de Burriana, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Josep d'Alcora S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural S. Jaume d'Alqueries Niño Perdido S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Josep d'Almassora, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Ntra. Caixa Rural Senyora de l'Esperança d'Onda, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Josep de Nules S. Coop. de Crèdit V.	
		Ruralnostra, Societat Cooperativa de Crèdit Valenciana (Betxí)	
		Caixa Rural La Junquera de Xilxes, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Josep de Vilavella, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Benicarló, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Sant Isidre de Vilafames S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Les Coves de Vinromà, S. Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural Vinaròs, S. Coop. de Crèdit. V.	
València			
	Caixabank	Caixa Rural de L'Alcúdia, S. Cooperativa Valenciana de Crèdit	Caixa
	Banc Mediolanum	Caixa Rural d'Algemesí. S. Coop. V. de Crèdit	
		Caixa Rural Torrent, Cooperativa de Crèdit Valenciana	
		Caixa Rural de Cheste, Societat Cooperativa de Crèdit	
		Caixa Rural de Turís, Cooperativa de Crèdit Valenciana	
		Caixa Rural d'Albal Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Rural de Villar, Coop. de Crèdit V.	
		Caixa Popular-Caixa Rural, S. Coop. de Crèdit V. (Paterna)	
		Caixa Rural d'Alginet, Societat Cooperativa Crèdit Valenciana	

Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

Les dades relatives al nombre d'**oficines operatives** a Espanya, arreplegats en el Quadre 7.3, permeten realitzar una anàlisi autonòmica i provincial. A desembre de 2024, la **Comunitat Valenciana** comptava amb un total de 1.708 oficines, sis menys que l'any anterior, la qual cosa representa el **9,8 % del total d'Espanya**. Per províncies, a València estaven situades 873

1. El Banc de Sabadell va decidir, al gener de 2025, el retorn de la seua seu social a Catalunya, des d'on es va traslladar a l'octubre de 2017 a causa del procés independentista català.

oficines, el 51 % de les oficines de la nostra Comunitat, a Alacant 607 oficines (36 %) i a Castelló 228 (13 %).

La majoria de les oficines corresponen a **entitats de depòsit** i han ascendit, en la nostra Comunitat, a 1.701, que representen el 9,8 % del total nacional i es reparteixen en: 869 a València, 604 a Alacant i 228 a Castelló.

Quadre 7.3

NÚMERO D'OFICINES PER ENTITATS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Desembre 2024

	Entitats depòsit			EFC			Banc d'Espanya			**Total**	
	N	*T1*	*T2*	N	*T1*	*T2*	N	*T1*	*T2*	**N**	***T1***
Alacant	604	*35,5*	*99,5*	2	*40,0*	*0,3*	1	*50,0*	*0,2*	**607**	***35,5***
Castelló	228	*13,4*	*100,0*	0	*0,0*	*0,0*	0	*0,0*	*0,0*	**228**	***13,3***
València	869	*51,1*	*99,5*	3	*60,0*	*0,3*	1	*50,0*	*0,1*	**873**	***51,1***
C. Valenciana	**1.701**	***9,8***	***99,6***	**5**	***7,0***	***0,3***	**2**	***12,5***	***0,1***	**1.708**	***9,8***
Espanya	**17.379**	***100,0***	***99,5***	**71**	***100,0***	***0,4***	**16**	***100,0***	***0,1***	**17.466**	***100,0***

N: Número d'oficines

T1 Percentatge que representa cada província respecte al total de la Comunitat i d'aquesta sobre Espanya

T2 Percentatge que representa cada tipus d'entitat respecte al total d'oficines

Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

En el Quadre 7.4 es poden observar les variacions en percentatge del **nombre d'oficines** en la Comunitat Valenciana i Espanya corresponents a 2024 en relació amb l'any anterior. Les **oficines de les entitats de depòsit s'han reduït** un 0,4 % en la Comunitat Valenciana (6 oficines menys), i un 0,5 % a Espanya. Per províncies, a València hi havia 13 oficines menys que l'any anterior, no hi ha variació numérica en Castelló i 7 més a Alacant.

Quadre 7.4

PERCENTATGES DE VARIACIÓ DEL NÚMERO D'OFICINES, 2023-2024

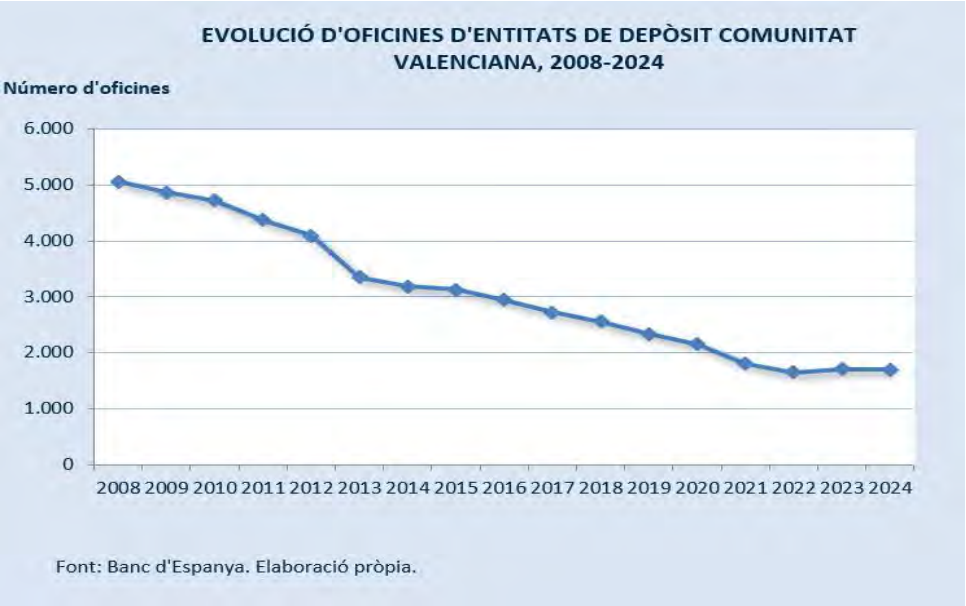
	Entitats de depòsit	EFC	Banc d'Espanya	**Total**
Alacant	1,2	0,0	0,0	**1,2**
Castelló	0,0	0,0	0,0	**0,0**
València	-1,5	0,0	0,0	**-1,5**
C. Valenciana	**-0,4**	**0,0**	**0,0**	**-0,4**
Espanya	**-0,5**	**-11,3**	**0,0**	**-0,5**

Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

Des del començament de la crisi financera de 2008 s'han tancat en la Comunitat Valenciana un total de 3.360 oficines d'entitats de depòsit, en termes nets. Això suposa una reducció del 66 % de les 5.061 oficines que estaven obertes en 2008. Aquesta evolució es reflecteix en el Gràfic 7.2

A **Espanya**, en aquest període, s'han tancat 28.283 oficines, la qual cosa ha suposat una disminució del 62 % de les 45.662 oficines que operaven l'any 2008.

Gràfic 7.2

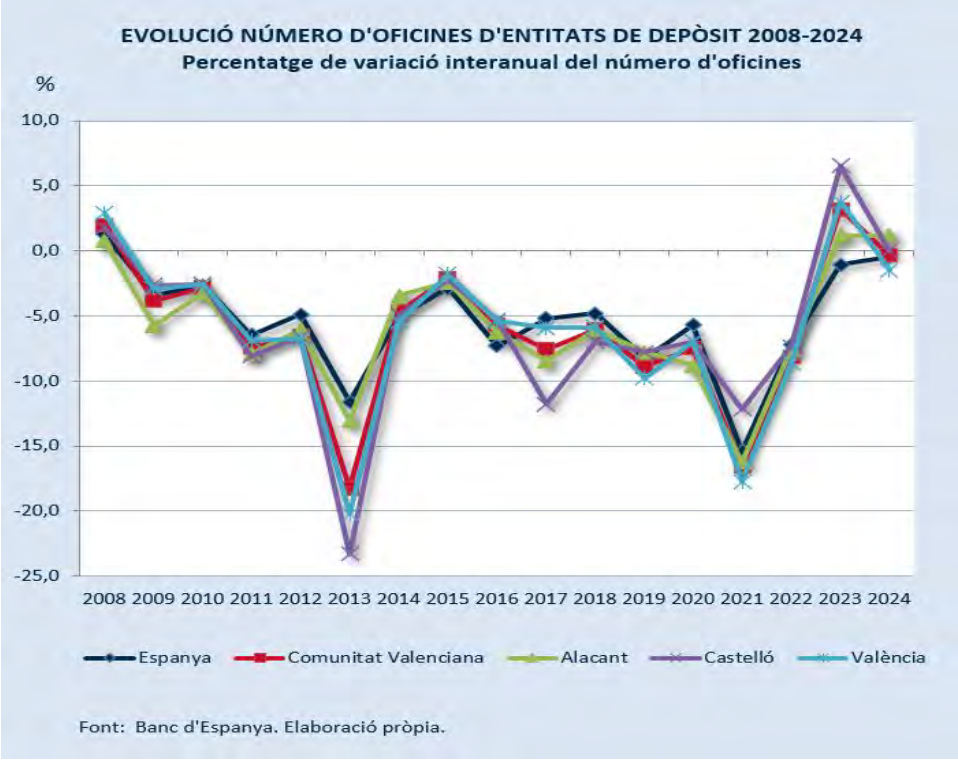


Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

Per províncies, a **Castelló** s'han tancat, en termes nets, 451 oficines en eixe període, amb una reducció del 67 %. A **València** s'han tancat 1.777 oficines, un 67 % de les 2.646 existents en 2008, i també un 65 % s'han reduït a **Alacant**, amb el tancament de 1.132 oficines d'entitats de depòsit.

El Gràfic 7.3 arreplega l'evolució del nombre d'oficines de les entitats de depòsit a Espanya, Comunitat Valenciana i per províncies en el període 2008-2024. Com es pot observar, el perfil és similar en els diferents àmbits territorials, registrant-se taxes de variació negatives, especialment acusades en 2013 i en 2021, que en conjunt han afectat amb major intensitat a la **Comunitat Valenciana**, amb un descens del 66 %, enfront del 62 % d'**Espanya**, com s'ha vist. De manera excepcional, l'any 2023 les taxes de variació van ser positives en la Comunitat Valenciana i en les tres províncies, si bé en eixe any una entitat financera va requalificar 169 agents com a oficines, amb el que el repunt s'explica per la reclassificació i no per noves obertures.

Gràfic 7.3



En el Quadre 7.5 es presenta una relació dels m**unicipis de la Comunitat Valenciana que no comptaven amb cap oficina d'entitat de depòsit** a 31 de desembre de 2024, ordenats per província i per comarca i distingint aquells municipis de la Comunitat considerats en risc de despoblació, segons els criteris per a poder ser beneficiari del Fonsde Cooperació Municipal per a la lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana .

En total, 221 municipis, tres menys que l'any anterior i el 41 % del total de la Comunitat Valenciana, **no disposen d'oficina** d'entitat de depòsit (bancs, caixes d'estalvis i cooperatives de crèdit) a la fi de 2024. Respecte a l'any anterior, quatre municipis han recuperat oficina d'entitat de depòsit: Busot, Tibi i Cañada a la província d'Alacant, i Camporrobles a la província de València. Per contra, un municipi d'Alacant, Alfafara, l'ha perduda.

Únicament en 2 comarques (València, i Baix Vinalopó) tots els seus municipis comptaven amb alguna oficina. Les 221 localitats sense oficina es reparteixen en 59, a Alacant; 73 a Castelló; i 90 a la província de València. Això suposa que el 42 % dels municipis d'Alacant, el 54 % dels de Castelló, i el 33 % dels municipis de la província de València disposa d'oficina.

2. El Decret 120/2024, de 24 de setembre, del Consell, regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana. Segons els criteris establits en l'article 4 d'aquest Decret, el nombre de municipis beneficiaris del Fons en 2024 i, per tant, considerats en risc de despoblació, és de 190, tal com es recull a l'Annex de la Resolució d'11 de novembre de 2024, de la Presidència de la Generalitat, sobre l'assignació d'eixa línia específica en l'exercici pressupostari 2024.

El Gràfic 7.4 és un mapa amb la distribució geogràfica dels municipis que manquen d'oficines d'entitats de depòsit. Les **comarques amb major percentatge** de comarques sense oficina són l'Alt Millars, Alt Palància i Els Ports a Castelló; el Comptat i l'interior de la Marina Alta a Alacant, i el Racó d'Ademús i el Camp de Morvedre a València.

Els 221 municipis sense oficina representen el 2 % de la població de la Comunitat Valenciana, i d'ells, 137 pertanyen a **zones en risc de despoblació**. Això vol dir que el 72 % de les localitats en risc de despoblació no disposa d'oficina ni d'entitat bancària, ni de caixa d'estalvis ni de cooperativa de crèdit.

Quadre 7.5

MUNICIPIS DE LA COMUNITAT VALENCIANA SENSE OFICINA D'ENTITATS DE DEPÒSIT PER PROVÍNCIES I COMARQUES, 31/12/2024

ALACANT		
Comarca	Sense risc	En risc de despoblació
El Baix Segura/La Vega Baja	Daia Nova Daia Vella Jacarilla Sant Isidre	
El Comtat	Agres Alfafara Alqueria d'Asnar, l' Benimarfull Gaianes	Alcoleja Alcosser Almudaïna Balones Benasau Benilloba Benillup Benimassot Fageca Quatretondeta Famorca Gorga Lorcha/Orxa, l' Millena Planes Tollos
El Vinalopó Mitjà/El Vinalopó	Alguenya Fondó dels Frares	
La Marina Alta	Atzúbia, l' Alcalalí Beniarbeig Benidoleig Benigembla Benimeli Llíber Murla Parcent Poblets, els Ràfol d'Almúnia, el Sagra Sanet i Negrals Senija Tormos	Castell de Castells Vall d'Alcalà, la Vall de Gallinera, la Vall d'Ebo, la Vall de Laguar, la
La Marina Baixa	Benimantell Bolulla Orxeta	Beniardà Benifato Confrides Castell de Guadalest, el Tàrbena

L'Alacantí	Aigües	
L'Alcoià		Benifallim Penàguila
Alt Vinalopó/Alto Vinalopó	Campo de Mirra/Camp de Mirra,	

.../...

.../...

CASTELLÓ		
Comarca	Sense risc	En risc de despoblació
L'Alt Millars		Ayódar Aranyel Argelita Castell de Villamalefa Cirat Corts d'Arenós Espadilla Fanzara Font de la Reina Fuentes de Ayódar Lludient Montán Pobla d'Arenós Toga Torralba del Pinar Torrechiva Vallat Villamalur Villanueva de Viver Zucaina
L'Alt Palància	Bejís Navajas Sot de Ferrer	Algimia d'Almonacid Almedíjar Azuébar Barracas Benafer Castellnovo Chóvar Gaibiel Geldo Figueres Matet Pavias Pina de Montalgrao Sacanyet Teresa Toràs Toro, el Vall d'Almonacid
El Baix Maestrat	Sant Rafael del Riu	Castell de Cabres Cervera del Maestre Jana, la Pobla de Benifassà, la Santa Magdalena de Pulpis Xert
Els Ports		Castellfort Herbers Mata de Morella Olocau del Rey Palanques Portell de Morella Todolella Vallibona Villores Zorita del Maestrazgo

La Plana Alta	Benlloc	Torre d'en Doménec, la Vilanova d'Alcolea
La Plana Baixa	Alfondeguilla Eslida	Aín Alcudia de Veo Suera/Sueras
L'Alcalatén		Chodos/Xodos
L'Alt Maestrat		Ares del Maestrat Benafigos Serratella, la Tirig Torre d'En Besora Vilar de Canes

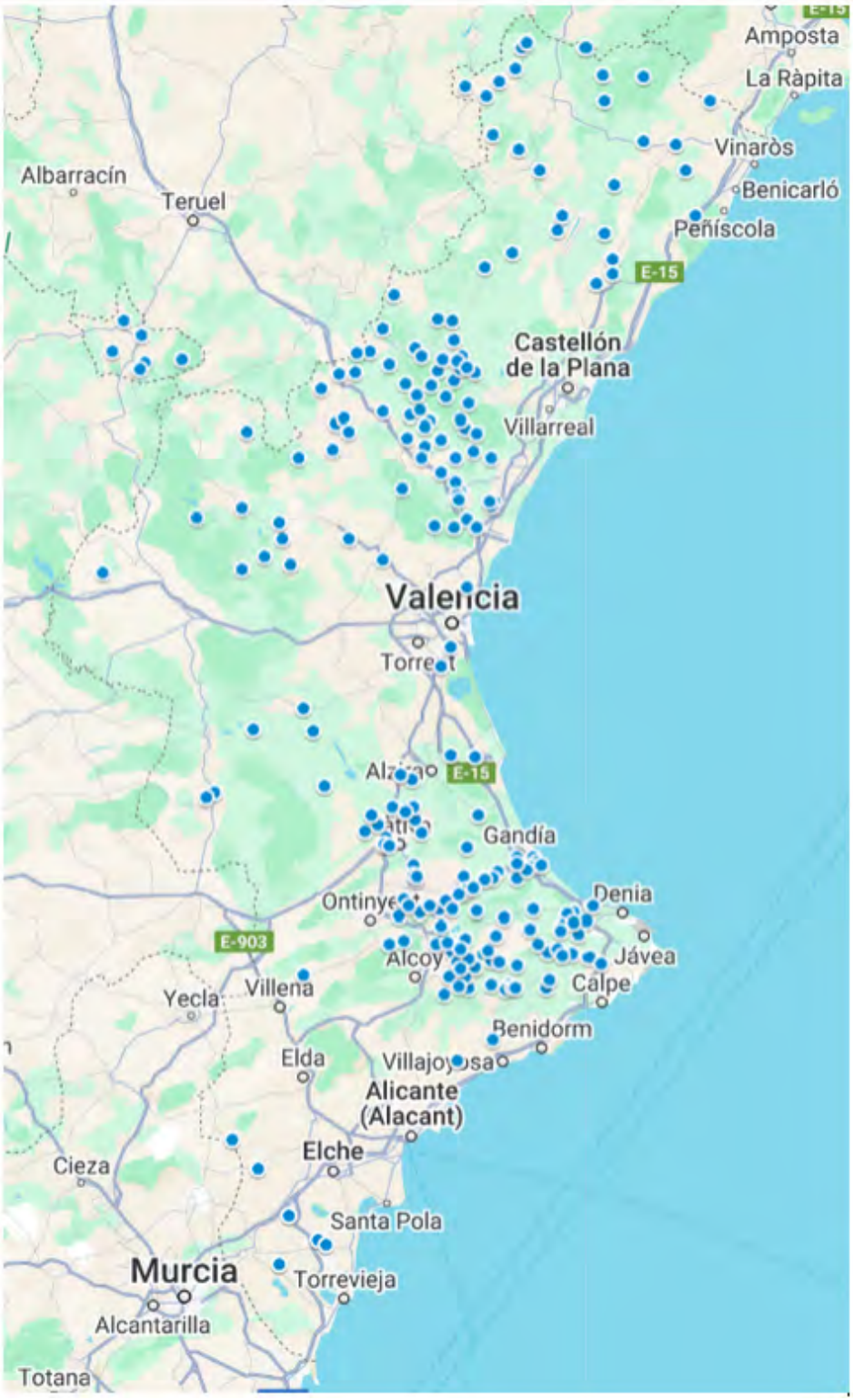
VALÈNCIA		
Comarca	Sense risc	En risc de despoblació
El Camp de Túria	Albalat dels Tarongers Alfara de la Banoria Algar de Palància Algímia d'Alfara Benavites Benifairó de les Valls Petrés Quart de les Valls Torres Torres	Segart
El Camp de Túria	Benissanó	Gátova
El Rincó d'Ademuç		Cases Altes Cases Baixes Castielfabib Pobla de Sant Miquel Torrebaixa Vallanca
El Vall de Cofrentes-Ayora		Cort de Pallàs Teresa de Cofrents Zarra
La Canal de Navarrés		Millars Quesa
La Costera	Cerdà Llanera de Ranes Llocnou d'En Fenollet Rotglà i Corberà	Estubeny Granja de la Costera, la Torrella Vallés
La Foia de Bunyol		Dos Aigües
La Plana d'Utiel-Requena	Fuenterrobles	Xera
La Ribera Alta	Beneixida Benimuslem Cotes Énova, l' Massalavés Sant Joanet Senyera	Sellent
La Ribera Baixa	Benicull de Xúquer Fortaleny	
La Safor	Alfahuir Almoines Benifairó de la Valldigna Beniflà Benirredrà	Almiserà Castellonet de la Conquesta

	Guardamar de la Safor Llocnou de Sant Jeroni Miramar Palmera Piles Potries Rafelcofer Real de Gandia, el	
La Vall d'Albaida	Benicolet Benissoda Guadasséquies Montitxelvo/Montichelvo Palomar, el Ràfol de Salem Salem	Aielo de Rugat Bellús Beniatjar Benissuera Bufalí Carrícola Otos Pinet Rugat Sempere Terrateig
L'Horta Nord	Emperador	
L'Horta Nord	Beniparrell	Llocnou de la Corona
Els Serrans		Andilla Benagéber Calles Chulilla Domeño Gestalgar Losa del Obispo Sot de Xera Yesa, la

Font: IVE, DOGV i Banc d'Espanya Elaboració pròpia.

Gràfic 7.4

DISTRIBUCIÓN DE LOS MUNICIPIOS SIN OFICINA EN LA COM.VALENCIANA 31/12/2024



Davant el problema de l'exclusió als servicis bancaris, especialment en les zones rurals despoblades, el Banc d'Espanya assenyala com a mètodes alternatius d'accés a l'efectiu les **oficines mòbils** (Ofibus) o agents financers que es desplacen a les zones rurals per a facilitar l'accés als servicis bancaris. Així mateix, algunes entitats financeres estan impulsant l'ús de la **xarxa d'oficines de Correus** (Correus Cash) com un mitjà alternatiu per a disposar d'efectiu. Altres mitjans alternatius són el ***cashback*** i el ***cash-in-shop*** (retirada o depòsit d'efectiu en un establiment comercial), d'implementació recent a Espanya i que només té rellevància en grans nuclis urbans. Finalment, la **xarxa d'estancs i els establiments de Loteries i Apostes de l'Estat** també actuen com a punts d'accés, impulsats per les noves modalitats de banca digital. La utilització d'estos canals alternatius encara és minoritària. A Espanya, en 2024, menys d'un 2 % de la ciutadania han emprat els servicis de Correus (Correos Cash o carter a domicili), a pesar que estos són coneguts per quasi el 30 % dels ciutadans i les ciutadanes. El *cashback* ho ha utilitzat un 3,5 % de la població[3].



Després de la lleugera pujada registrada en 2023, en 2024 ha tornat a reduir-se el nombre d'oficines d'entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana. I, malgrat que en 2024 el nombre de poblacions sense oficina s'ha reduït en tres, a la fi d'any, un total de 221 municipis —el 41 % del conjunt de municipis de la Comunitat, en els quals resideix el 2 % de la població de la nostra regió— no disposaven d'oficina d'entitat de depòsit. Esta realitat afecta, en grau més alt, als municipis catalogats en risc de despoblació i al segment poblacional de persones majors i amb menors coneixements en matèria financera i digital

Per això, el CES CV reitera la necessitat d'impulsar accions eficaces, que faciliten la inclusió financera i l'accés als diners en efectiu, mitjançant la utilització d'agents financers o oficines mòbils, o a través de la promoció de noves modalitats alternatives, com ***Correos Cash*** o cartera a domicili, ***cash back***, ***cash-in-shop***, i els estancs i establiments de Loteries i Apostes de l'Estat. En este sentit, es recomana realitzar campanyes de formació i informació d'estes noves modalitats a les potencials persones usuàries.

3. Banc d'Espanya (2025). La accesibilidad presencial a los servicios bancarios en España: Informe de seguimiento 2024.
Banc d'Espanya (2024). Estudio sobre hábitos en el uso del efectivo.

7.1.2. El crèdit de les entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana

Quadre 7.6

CRÈDITS DE LES ENTITATS DE DEPÒSIT A ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (AA. PP.) I ALTRES SECTORS RESIDENTS (O. S. R.) PER COMUNITATS AUTÒNOMES

Dades a 31 de desembre de 2024

	Total		AA. PP.			O. S. R.		
	m	*T2*	m	*T1*	*T2*	m	*T1*	*T2*
Andalusia	150.699	*12,5*	6.950	*4,6*	*9,4*	143.749	*95,4*	*###*
Aragó	31.296	*2,6*	2.144	*6,9*	*2,9*	29.153	*93,2*	*2,6*
d'Astúries, Principat	20.527	*1,7*	2.625	*12,8*	*3,6*	17.902	*87,2*	*1,6*
Balears, Illes	31.540	*2,6*	1.267	*4,0*	*1,7*	30.273	*96,0*	*2,7*
Canàries	38.480	*3,2*	4.241	*11,0*	*5,7*	34.239	*89,0*	*3,0*
Cantàbria	9.173	*0,8*	51	*0,6*	*0,1*	9.122	*99,4*	*0,8*
Castella i Lleó	43.531	*3,6*	4.704	*10,8*	*6,4*	38.826	*89,2*	*3,4*
Castella-la Manxa	32.350	*2,7*	1.701	*5,3*	*2,3*	30.649	*94,7*	*2,7*
Catalunya	201.664	*16,7*	5.765	*2,9*	*7,8*	195.900	*97,1*	*###*
Comunitat Valenciana	**100.736**	***8,4***	**6.215**	***6,2***	***8,4***	**94.521**	***93,8***	***8,4***
Alacant	32.792	*32,6*	1.758	*5,4*	*28,3*	31.034	*94,6*	*###*
Castelló	10.089	*10,0*	132	*1,3*	*2,1*	9.957	*98,7*	*###*
València	57.855	*57,4*	4.325	*7,5*	*69,6*	53.530	*92,5*	*###*
Extremadura	15.937	*1,3*	843	*5,3*	*1,1*	15.094	*94,7*	*1,3*
Galícia	48.124	*4,0*	6.867	*14,3*	*9,3*	41.258	*85,7*	*3,6*
Madrid, Comunitat de	365.267	*30,3*	19.958	*5,5*	*27,0*	345.309	*94,5*	*###*
Múrcia, Regió de	25.568	*2,1*	918	*3,6*	*1,2*	24.650	*96,4*	*2,2*
Navarra, Comunitat Foral	16.026	*1,3*	791	*4,9*	*1,1*	15.235	*95,1*	*1,3*
País Basc	65.335	*5,4*	8.435	*12,9*	*11,4*	56.900	*87,1*	*5,0*
Rioja, La	6.207	*0,5*	256	*4,1*	*0,3*	5.951	*95,9*	*0,5*
Ceuta	1.013	*0,1*	39	*3,8*	*0,1*	173	*17,1*	*0,0*
Melilla	995	*0,1*	49	*4,9*	*0,1*	973	*97,8*	*0,1*
Sense classificar	173	*0,0*	0	*0,0*	*0,0*	946	*546,8*	*0,1*
Espanya	**1.204.644**	***100***	**73.820**	***6,1***	***100***	**1.130.824**	***93,9***	***100***

m: Milions d'euros.

Arredoniments del Banc d'Espanya

T1: % que representa cada tipus de destinatari sobre el total de crèdits concedits en cada C. A. o província.

T2: % que representa cada C. A. sobre Espanya i cada província respecte al total de la Comunitat

Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

La **Comunitat Valenciana** canalitzava, a tancament de 2024 el **8,4% del total del crèdit a Espanya** (Quadre 7.6), sent superada per Madrid, Catalunya i Andalusia, que concentraven quasi el 60 % del total nacional.

El crèdit en la nostra **Comunitat** ha ascendit a 100.736 M€, a 31 de desembre, un 2,4 % menys que l'any anterior. S'ha distribuït entre les AA. PP. i la resta dels sectors residents en un 6 % i un 94 %, respectivament.

Els crèdits a **Espanya**, a 31 de desembre de 2024, han reflectit la suma d'1.204.641 M€, la qual cosa suposa un augment interanual del 0,2 %. Este crèdit s'ha distribuït en un 94 % a famílies i empreses i el restant 6 % s'ha destinat a les Administracions públiques, els mateixos percentatges de la Comunitat Valenciana.

Quant a la **distribució provincial**, València ha registrat el 57 % del crèdit de la nostra Comunitat, mentre que Alacant i Castelló el 33 % i el 10 %, respectivament. Quant al destí, Castelló i Alacant han sigut les províncies que dediquen un major percentatge dels seus crèdits al sector privat, un 99 % i 95 % respectivament, mentre que a València el percentatge ha sigut del 92,5 %. Aquesta última província, donada la seua major concentració de servicis de les Administracions públiques, ha destinat un 7,5 % del crèdit al sector públic, mentre que a Castelló i Alacant els percentatges han sigut inferiors, un 1 % i un 5 % respectivament.

Segons els resultats trimestrals de l'Enquesta de Préstecs Bancaris, els criteris de **concessió de crèdit** per part de les entitats bancàries s'han relaxat durant l'any 2024. No obstant això, en el quart trimestre, s'observa un lleuger enduriment respecte al trimestre anterior en el segment de préstecs a les famílies per al consum i altres fins, que s'hauria produït per un augment dels riscos percebuts per les entitats bancàries, en particular, dels relacionats amb una menor solvència dels consumidors. Quant a les condicions generals aplicades als nous préstecs, s'han relaxat en tots els segments[4].

Pel que respecta a la **demanda de préstecs**, esta ha augmentat en 2024 respecte a l'any anterior en tots els segments. Quant als factors que expliquen el creixement de la demanda, les entitats financeres assenyalen que «el nivell més reduït dels tipus d'interés hauria afavorit, en tots els segments, un augment de les sol·licituds. A més, en el finançament a les empreses, també haurien contribuït les majors necessitats per a finançar inversions en actius fixos i existències i capital circulant, així com el menor ús de finançament intern. Quant a les sol·licituds de préstecs de les llars per a adquisició de vivenda, l'augment també s'explicaria per les expectatives sobre el mercat de la vivenda. En el cas dels préstecs a les famílies per a consum i altres fins, l'increment de la demanda també hauria obeït al major gasto en béns de consum durador»[5].

7.1.3. Depòsits en les entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana

Els depòsits en bancs, caixes d'estalvis i cooperatives de crèdit en la Comunitat Valenciana representaven el 8,8 % del total de depòsits del sistema espanyol, amb un total de 142.452 M€ (Quadre 7.7) i 7.594 M€ més que l'any

4. Els resultats de l'enquesta són publicats pel BCE en https://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=9691151
5. Banc d'Espanya (2025) https://www.bde.es/f/webbe/GAP/Secciones/SalaPrensa/NotasInformativas/25/presbe2025-07.pdf

anterior, és a dir, han crescut un 5,6 % interanual. Igual que ocorre amb els crèdits, només Madrid, Catalunya i Andalusia superaven el volum de depòsits en les entitats situades en la nostra Comunitat, concentrant aquestes tres autonomies una mica més de la mitat dels depòsits totals.

Per províncies, a **València** s'han registrat el 59 % dels depòsits; a **Alacant**, el 30 %; i un 11 %, a **Castelló**. Quant al tipus de dipositant, s'observa que el sector privat ha efectuat el 94 % dels depòsits totals en la Comunitat Valenciana, aportant el sector públic quasi el 6 %.

A **Espanya**, els depòsits totals han ascendit a 1.627.706 M€, amb un increment del 7,8 % en termes interanuals, un augment significativament major que el de l'any anterior. La contribució del sector privat ha sigut del 91,5 %, mentre que els depòsits públics s'han situat en el 8,5 %.

Tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya, s'observa, en 2024, un major percentatge en els depòsits del sector públic respecte a anys anteriors.

Finalment, cal indicar que el volum de depòsits efectuats a través de la **banca electrònica** a Espanya ha ascendit a 82.624 M€ en 2024, un 5 % del total, amb un augment del 17 % interanual.

Quadre 7.7

DEPÒSITS D'ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (AA. PP.) I ALTRES SECTORS RESIDENTS (O. S. R.) EN ENTITATS DE DEPÒSIT PER COMUNITATS AUTÒNOMES

Dades a 31 de desembre de 2024

	Total		AA. PP.			O. S. R.		
	m	*T2*	m	*T1*	*T2*	m	*T1*	*T2*
Andalusia	174.125	*10,7*	14.339	*8,2*	*10,3*	159.786	*91,8*	*10,7*
Aragó	41.823	*2,6*	3.449	*8,2*	*2,5*	38.374	*91,8*	*2,6*
d'Astúries, Principat	31.891	*2,0*	1.447	*4,5*	*1,0*	30.445	*95,5*	*2,0*
Balears, Illes	35.396	*2,2*	2.265	*6,4*	*1,6*	33.131	*93,6*	*2,2*
Canàries	46.953	*2,9*	9.015	*19,2*	*6,5*	37.938	*80,8*	*2,5*
Cantàbria	16.995	*1,0*	968	*5,7*	*0,7*	16.027	*94,3*	*1,1*
Castella i Lleó	81.022	*5,0*	4.153	*5,1*	*3,0*	76.869	*94,9*	*5,2*
Castella-la Manxa	49.773	*3,1*	2.985	*6,0*	*2,1*	46.788	*94,0*	*3,1*
Catalunya	227.006	*13,9*	14.799	*6,5*	*10,6*	212.207	*93,5*	*14,3*
Comunitat Valenciana	**142.452**	***8,8***	**8.167**	***5,7***	***5,9***	**134.285**	***94,3***	***9,0***
Alacant	42.796	*30,0*	1.974	*4,6*	*24,2*	40.822	*95,4*	*30,4*
Castelló	15.088	*10,6*	471	*3,1*	*5,8*	14.618	*96,9*	*10,9*
València	84.568	*59,4*	5.722	*6,8*	*70,1*	78.845	*93,2*	*58,7*
Extremadura	25.533	*1,6*	1.604	*6,3*	*1,2*	23.928	*93,7*	*1,6*
Galícia	84.245	*5,2*	5.258	*6,2*	*3,8*	78.987	*93,8*	*5,3*
Madrid, Comunitat de	421.698	*25,9*	56.683	*13,4*	*40,8*	365.014	*86,6*	*24,5*
Múrcia, Regió de	30.163	*1,9*	1.541	*5,1*	*1,1*	28.622	*94,9*	*1,9*
Navarra, Comunitat Foral c	22.948	*1,4*	1.271	*5,5*	*0,9*	21.677	*94,5*	*1,5*
País Basc	100.326	*6,2*	10.480	*10,4*	*7,5*	89.847	*89,6*	*6,0*
Rioja, La	10.216	*0,6*	411	*4,0*	*0,3*	9.806	*96,0*	*0,7*
Ceuta	1.183	*0,1*	63	*5,3*	*0,0*	1.120	*94,7*	*0,1*
Melilla	1.334	*0,1*	144	*10,8*	*0,1*	1.191	*89,3*	*0,1*
Sense classificar	0	*0,0*	0	*0,0*	*0,0*	0	*0,0*	*0,0*
Banca electrònica	82.624	*5,1*	0	*0,0*	*0,0*	82.623	*100,0*	*5,6*
Espanya	**1.627.706**	***100***	**139.040**	***8,5***	***100***	**1.488.666**	***91,5***	***100***

m: Milions d'euros.
Arredoniments del Banc d'Espanya.
T1: % que representen els depòsits de cada tipus de dipositant sobre el total de depòsits en cada C. A. o província
T2: % que representa cada C. A. sobre Espanya i cada província respecte al total de la Comunitat Valenciana.
Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

7.1.4. Quota de mercat i variació interanual per tipus d'entitat i província

El Quadre 7.8 arreplega l'evolució de les quotes de mercat dels depòsits i els crèdits en la **Comunitat Valenciana** dels últims cinc anys. El Quadre 7.9 mostra, per a 2024, les quotes de mercat i el percentatge de variació interanual de crèdits i depòsits per tipus d'entitat i província. En els dos quadres apareixen, a efectes comparatius, les dades per al total d'Espanya. Tant en l'àmbit estatal com en l'autonòmic, destaca la tendència creixent de la quota de mercat de les cooperatives de crèdit en detriment de

la de bancs i caixes d'estalvis, si bé el pes que les cooperatives mantenen en la nostra Comunitat, tant en crèdits com en depòsits, és superior a la mitjana d'Espanya.

Segons les dades publicades per la Conselleria, el volum de **depòsits** en **bancs i caixes d'estalvis** ha augmentat en els seus balanços, a 31 de desembre de 2024, un 4,84 % interanual, fins a arribar als 119.279 M€, i estes entitats han reduït la seua quota de mercat respecte a l'any anterior, quedant en un 83,73 % (89,77 % a Espanya). Per part seua, les **cooperatives de crèdit** han augmentat l'import en depòsits un 9,92% interanual, aconseguint un màxim històric de 23.173 M€ i una quota de mercat que també marca un màxim històric del 16,27% a data de tancament de 2024 (10,23% a Espanya).

Quadre 7.8

QUOTA DE MERCAT PER TIPUS D'ENTITAT, C. VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

	COMUNITAT VALENCIANA		ESPANYA	
	Bancs i Caixes d'Estalvi	Cooperatives de Crèdit	Bancs i Caixes d'Estalvi	Cooperatives de Crèdit
Depòsits (%)				
2020	85,80	14,20	90,83	9,17
2021	85,37	14,63	90,65	9,35
2022	84,87	15,13	90,36	9,64
2023	84,37	15,63	89,85	10,15
2024	83,73	16,27	89,77	10,23
Crèdits (%)				
2020	89,91	10,09	92,11	7,89
2021	89,93	10,07	91,87	8,13
2022	89,09	10,91	91,66	8,34
2023	88,80	11,20	91,37	8,63
2024	88,54	11,46	91,16	8,84

Font: Conselleria d'Hisenda i Economia.

Com es mostra en el Quadre 7.9, el **crèdit** ha disminuït un 2,4 % interanual en les entitats de depòsit de la Comunitat Valenciana, mentres que a Espanya ha augmentat un 0,2 %. Els **bancs i les caixes d'estalvis** han vist reduït el volum del crèdit en els seus balanços de tancament un 2,64 % interanual i la seua quota de mercat s'ha quedat en el 88,54 % (91,16 % a Espanya). En les **cooperatives de crèdit**, el crèdit s'ha reduït un 0,12 % interanual, i la seua quota de mercat s'ha incrementat respecte a l'any anterior fins al 11,46 % a 31 de desembre de 2024 (8,84 % a Espanya).

En la **Comunitat Valenciana**, a 31 de desembre 2024, els bancs i caixes d'estalvis han reflectit crèdits per un import de 89.194 M€, i les cooperatives de crèdit 11.556 M€. En total, com s'ha vist, el crèdit registrat per les entitats de depòsit ha aconseguit la xifra de 100.736 M € i s'ha reduït un 2,36 % respecte a l'any anterior.

Per **províncies**, únicament València ha registrat una disminució global d'un 6,69 % dels crèdits, a data de tancament de 2024, que contrasta sobretot amb l'avanç del 5,50 % d'Alacant i 0,01 % de Castelló, encara que, pel seu major pes en el conjunt de la Comunitat Valenciana, ha portat a la disminució del crèdit total de l'autonomia. Els depòsits han augmentat interanualment en les tres províncies.

Quadre 7.9

CRÈDITS I DEPÒSITS PER PROVÍNCIES I TIPUS D'ENTITAT COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

Dades a 31 de desembre

	Depòsits			Crèdits		
	Import (milions €)	% Quota de mercat	% Variació anual	Import (milions €)	% Quota de mercat	% Variació anual
Alacant						
Bancs i caixes d'estalvi	37.467	*87,55*	*11,45*	29.791	*90,85*	*5,50*
Cooperatives de crèdit	5.329	*12,45*	*9,25*	3.001	*9,15*	*5,52*
Total entitats de depòsit	**42.796**	***100,00***	***11,17***	**32.792**	***100,00***	***5,50***
Castelló						
Bancs i caixes d'estalvi	9.800	*64,95*	*-1,75*	8.153	*80,81*	*0,78*
Cooperatives de crèdit	5.289	*35,05*	*-5,71*	1.936	*19,19*	*-3,15*
Total entitats de depòsit	**15.089**	***100,00***	***0,74***	**10.089**	***100,00***	***0,01***
València						
Bancs i caixes d'estalvi	72.012	*85,15*	*2,60*	51.250	*88,58*	*-7,31*
Cooperatives de crèdit	12.556	*14,85*	*12,10*	6.606	*11,42*	*-1,61*
Total entitats de depòsit	**84.567**	***100,00***	***3,91***	**57.856**	***100,00***	***-6,69***
Comunitat Valenciana						
Bancs i caixes d'estalvi	119.279	*83,73*	*4,84*	89.194	*88,54*	*-2,64*
Cooperatives de crèdit	23.173	*16,27*	*9,92*	11.542	*11,46*	*-0,12*
Total entitats de depòsit	**142.452**	***100,00***	***5,63***	**100.736**	***100,00***	***-2,36***
Espanya						
Bancs i caixes d'estalvi	1.461.057	*89,77*	*7,71*	1.098.105	*91,16*	*-0,01*
Cooperatives de crèdit	166.584	*10,23*	*8,77*	106.536	*8,84*	*2,65*
Total entitats de depòsit*	**1.627.640**	***100,00***	***7,82***	**1.204.641**	***100,00***	***0,22***

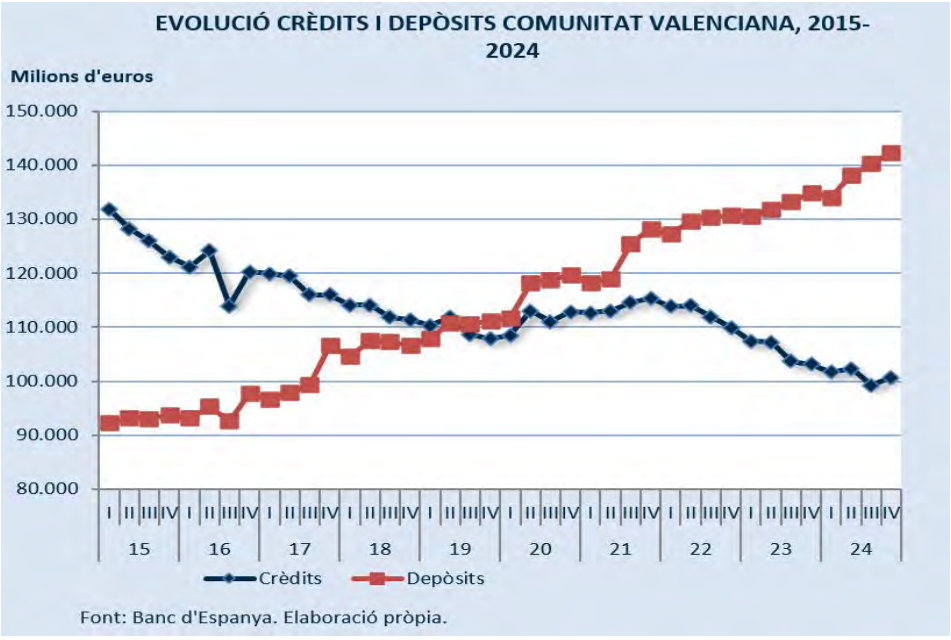
(*) Inclou una diferència de -66 milions d'euros en l'import dels depòsits per ajust de dades font.
Font: Conselleria d'Hisenda i Economia i Banc d'Espanya. Elaboració pròpia

7.1.5. El flux financer en la Comunitat Valenciana

Com s'observa en els Gràfics 7.5 i 7.6, la **Comunitat Valenciana** va iniciar l'última dècada amb un diferencial negatiu dels depòsits sobre els crèdits, que va anar reduint-se fins a canviar de signe a mitat de 2019, degut tant a l'augment gradual dels depòsits, com a una tendent reducció dels crèdits. A partir de llavors, el diferencial positiu ha anat augmentant fins a finals de 2024, data en la qual els depòsits han superat als crèdits en 41.716 M€.

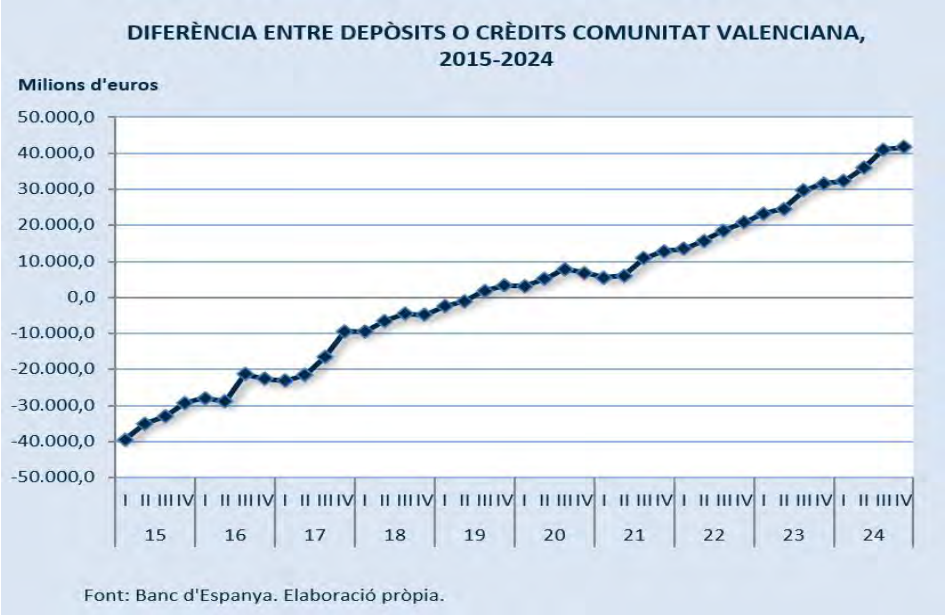
A Espanya, la tendència és similar a la de la Comunitat Valenciana, si bé l'ampliació del diferencial positiu en els tres últims anys ha sigut més acusada en la nostra Comunitat, segons dades del Banc d'Espanya.

Gràfic 7.5



Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

Gràfic 7.6



Font: Banc d'Espanya. Elaboració pròpia.

7.1.6. Cooperatives amb Secció de Crèdit en la Comunitat Valenciana

El nombre de cooperatives amb secció de crèdit en la **Comunitat Valenciana**, a 31 de desembre de 2024, ha sigut de 32, una menys respecte a l'any anterior que correspon a la província de València, mentre Alacant i Castelló mantenen el mateix número (Quadre 7.10).

A tancament de 2024, els **depòsits** d'estes seccions ha ascendit, en la nostra Comunitat, a 275.890 milers d'euros, la qual cosa suposa un augment del 9 % interanual, segons les dades provisionals facilitades per la Conselleria d'Hisenda i Economia. (Quadre 7.11).

Els **crèdits** s'han situat en 63.392 milers d'euros, registrant una disminució quasi del 9 % respecte a l'any anterior.

Les persones **sòcies** de les seccions de crèdit de les cooperatives de la Comunitat Valenciana han sigut les destinatàries del 68 % dels crèdits concedits en 2024, mentre que el 32 % es va dirigir a les cooperatives.

La diferència entre els seus depòsits i crèdits s'ha situat en 212.498 milers d'euros, la qual cosa suposa un augment del 15,75 % de la **capacitat de finançament** en termes interanuals.

Quadre 7.10

SECCIONS DE CRÈDIT DE COOPERATIVES C.VALENCIANA PER PROVINCIES, 2020-2024

Dades a 31 de desembre

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
2020	5	8	27	**40**
2021	5	7	24	**36**
2022	5	7	22	**34**
2023	5	7	21	**33**
2024	5	7	20	**32**

Font: Conselleria d'Hisenda i Economia

Per províncies, València ha concentrat el 78 % dels depòsits i el 89 % dels crèdits. Això suposa que el 74 % de la capacitat de finançament d'estes seccions correspon a la província de València. Per part seua, a Castelló s'ha centrat el 17 % dels depòsits i el 7 % dels crèdits, amb un 20 % de la capacitat de finançament, i finalment, Alacant ha presentat un 5 % dels depòsits i un 4 % dels crèdits, i el 6 % de la capacitat de finançament total de la Comunitat Valenciana.

Quadre 7.11

SECCIONS DE CRÈDIT DE COOPERATIVES COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024 DEPÒSITS I CRÈDITS PER PROVÍNCIES

Dades a 31 de desembre

	Alacant			Castelló			València			C. Valenciana		
	m	T_1	T_2	m	T_1	T_2	m	T_1	T_2	m	T_1	T_2
Depòsits												
2020	16.770	*6,99*	*6,24*	40.989	0,73	*15,24*	211.112	0,29	*78,52*	268.871	0,75	*100*
2021	15.379	*-8,29*	*5,80*	42.445	3,55	*16,01*	207.268	-1,82	*78,19*	265.092	-1,41	*100*
2022	14.915	*-3,02*	*5,74*	42.694	0,59	*16,43*	202.188	-2,45	*77,83*	259.797	-2,00	*100*
2023	14.278	*-4,27*	*5,64*	43.220	1,23	*17,08*	195.617	-3,25	*77,28*	253.115	-2,57	*100*
2024 (p)	**14.598**	***2,24***	***5,29***	**46.574**	***7,76***	***16,88***	**214.718**	***9,76***	***77,83***	**275.890**	***9,00***	***100***
Crèdits												
2020	3.353	*-15,05*	*4,04*	5.278	*-7,66*	*6,37*	74.289	*-4,86*	*89,59*	82.920	*-5,50*	*100*
2021	3.150	*-6,05*	*3,99*	4.666	*-11,60*	*6,68*	71.164	*-4,21*	*90,10*	78.980	*-4,75*	*100*
2022	2.678	*-14,98*	*3,41*	5.377	*15,24*	*5,95*	70.365	*-1,12*	*89,73*	78.420	*-0,71*	*100*
2023	2.461	*-8,10*	*3,54*	5.088	*-5,37*	*7,32*	61.983	*-11,91*	*89,14*	69.532	*-11,33*	*100*
2024 (p)	**2.272**	***-7,68***	***3,58***	**4.675**	***-8,12***	***7,37***	**56.445**	***-8,93***	***89,04***	**63.392**	***-8,83***	***100***
A socis	672	-	*1,55*	2.508	-	*5,79*	40.172	-	*92,66*	43.352	-	*100*
A cooperativa	1.600	-	*7,98*	2.167	-	*10,81*	16.273	-	*81,20*	20.040	-	*100*

p= Dades provisionals m: milers d'euros T_1: Taxa de variació interanual

Font: Conselleria d'Hisenda i Economia. T_2: -Pes relatiu respecte al total C. V.

7.2. ALTRES INSTITUCIONS AMB ACTIVITAT CREDITÍCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

7.2.1. Activitat avalística de la Societat de Garantia Recíproca (Afí SGR) de la Comunitat Valenciana

L'objectiu principal de la Societat de Garantia Recíproca (Afí SGR) és el suport financer mitjançant la garantia per aval a les petites i mitjanes empreses i al col·lectiu autònom. El **risc en curs** assumit per Afín SGR ha sumat 615,6 M€, a data de tancament de l'exercici 2024, la qual cosa suposa un increment interanual del 10,10 %. El 62 % del risc en curs ha correspost a avals atorgats al sector terciari. El **nou risc net assumit**, en 2024, ha sigut de 174 M€, un 25,4 % menys que en 2023. (Quadre 7.12). A la fi d'any, Afín SGR ha registrat més de 12.400 socis partícips, empreses i col·lectiu autònom, que han recorregut a l'aval de l'entitat per a aconseguir finançament.

Quadre 7.12

ACTIVITAT DE AFÍN SGR COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

AVALS FORMALITZATS	2024 (p)			2023		
	M	T_1	T_2	M	T_1	T_2
Total	**174,3**	***100,0***	***-25,3***	**233,2**	***100,0***	***61,2***
Nou risc	174,0	*99,8*	*-25,4*	233,2	*100,0*	*61,2*
Formalitzacions acumulade	**7.322,2**		***2,4***	**7.147,9**		***3,4***
RISC EN CURS	**2024 (p)**			**2023**		
	M	T_1	T_2	M	T_1	T_2
Total	**615,6**	***100,0***	***10,1***	**559,1**	***100,0***	***32,9***
Per destí:						
Financers	552,3	*89,7*	*10,7*	498,9	*89,2*	*40,9*
Tècnics	63,3	*10,3*	*5,0*	60,3	*10,8*	*-9,5*
Per sectors						
Primari	7,1	*1,2*	*85,7*	3,8	*0,7*	*-2,9*
Industrial	176,2	*28,6*	*7,2*	164,4	*29,4*	*96,7*
Construcció	51,4	*8,3*	*18,1*	43,5	*7,8*	*-7,0*
Terciari	380,9	*61,9*	*9,7*	347,3	*62,1*	*21,3*
Risc vençut	**117,8**	***100,0***	***24,3***	**94,8**	***100,0***	***88,6***
Risc en curs cedit	**327,6**	***53,2***	***12,6***	**291,0**	***52,0***	***25,3***

M: Milions d'euros.T $_1$: Percentatge estructuralT $_2$: Variació sobre l'any anterior
Font: Afí SGR. Elaboració pròpia. Dades 2024 PROVISIONALS.

El nombre total de **projectes avalats** per Afín SGR en la Comunitat Valenciana, l'any 2024, ha sigut de 1.079, amb el detall que apareix, amb dades comparatives de l'any anterior, en el Quadre 7.13.

Quadre 7.13

PROJECTES AVALATS PER AFÍN SGR, 2023-2024

	2024			2023		
	Núm. de Projectes	Import (M€)	%	Núm. de Projectes	Import (M€)	%
Autònoms/es	355	32,0	*18,4*	318	32,7	*14,0*
Microempreses	306	114,1	*65,6*	450	138,9	*59,5*
Petites empreses	348			399		
Mitjanes empreses	63	23,5	*13,5*	149	60,7	*26,0*
Grans empreses	7	4,4	*2,5*	4	1,2	*0,5*
TOTAL	**1.079**	**174,0**	***100,0***	**1.320**	**233,5**	***100,0***
Projectes de nova creació*	318	38,9		331	39,0	

M: Milions d'euros (*) Creació en els 3 anys anteriors a la formalització de l'operació.
Font: Afí SGR. Elaboració pròpia.

7.2.2. Actividad crediticia del Institut Valencià de Finances (IVF)

El Institut Valencià de Finances (IVF) és el principal instrument de la política financera de la Generalitat Valenciana, i es configura com el **banc públic de foment empresarial** que actua en règim de mercat i canalitza l'oferta pública de finançament de diferents organismes cap a projectes d'inversió estratègics per a l'economia valenciana de grans empreses, pimes, microempreses i persones treballadores autònomes. L'IVF compta, també, amb un caràcter social, oferint diverses línies de finançament per a entitats de naturalesa social, així com garanties per al finançament en l'adquisició de vivenda a persones físiques.

Segons dades facilitades per l'institut, en 2024 l'IVF ha concedit un total de **188,4 M€** (un 8,6 % menys respecte a l'any anterior) en **807 operacions** de finançament, que han beneficiat a persones treballadores autònomes i empreses (un 33,8 % més en termes interanuals).

Les línies de finançament obertes en 2024 han sigut les següents (Quadre 7.14):

→ **Línia IVF de finançament general.** S'han aprovat 6 operacions en 2024, per un import total de 4,1 M€.

→ **Línies bonificades.** A través d'estes línies s'han concedit 259 operacions per un import de 91,1 M€ de finançament.

→ **Línies de caràcter social.** Durant 2024, s'han aprovat 139 operacions per un import conjunt de 79,4 M€.

→ **Línies Instruments Feder.** Es tracta d'instruments financers cofinançats amb recursos del Programa Feder 2021-2027 i dirigits al teixit empresarial valencià. A través d'estos instruments s'han realitzat 35 operacions en 2024, per un import de 9,4 M€.

→ **Programa de garanties a la vivenda.** Este programa consistix en la concessió de garanties per a facilitar l'accés al finançament a persones que vagen a adquirir la seua primera vivenda en règim de propietat. S'han realitzat 368 operacions per un import de 4,4 M€.

Quadre 7.14

FINANCIACIÓ INSTITUT VALENCIÀ DE FINANCES (OVF), 2024

Línies de financiació	Nº operacions	Import(milions d'euros)
LÍNIA GENERAL	6	4,1
LÍNIES BONIFICADES	259	91,1
FINANCIACIÓ DE CARÀCTER SOCIAL	139	79,4
LÍNIES INSTRUMENTS FEDER	35	9,4
PROGRAMA GARANTIES A LA VIVENDA	368	4,4
TOTAL FINANCIACIÓ IVF	**807**	**188,4**

Font: IVF.

7.3. EL FINANÇAMENT DE L'INSTITUT DE CRÈDIT OFICIAL (ICO) EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Este epígraf arreplega informació sobre el finançament que concedix l'ICO, tant a través de préstecs de les línies mediació, com mitjançant les línies de finançament directe. També s'arreplega informació sobre el finançament extraordinari que desplega davant determinades situacions especials o d'emergència, com la línia d'avals Ucraïna, la línia d'avals DANA, la línia d'avals per a l'adquisició de primera vivenda habitual de joves[6] i famílies amb menors a càrrec, i la línia d'avals per a la rehabilitació edificatòria residencial.

Com a resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la guerra a Ucraïna, l'any 2022, es va posar en marxa la **Línia d'Avals Ucraïna de l'ICO** (Quadre 7.16) dirigida a tots els sectors productius (excepte sector financer i d'assegurances) afectats per les conseqüències de la guerra, com l'increment dels preus de l'energia, matèries primeres o electricitat, per exemple, i prèvia sol·licitud. La Línia d'Avals Ucraïna està regulada pel Marc Temporal d'Ajudes d'Estat a la UE. La Comissió Europea va autoritzar la seua posada en marxa al juny de 2022, amb una vigència inicial de 6 mesos, termini que posteriorment va ser ampliat pel Govern (en línia amb l'ampliació que la Comissió Europea va acordar per al Marc Temporal) fins a desembre de 2023. La Comissió Europea va acordar, el 20 de novembre de 2023, una modificació del Marc Temporal, ampliant la possibilitat d'atorgar avals subjectes a la secció 2.1 fins al 30 de juny de 2024.

Conforme a la Comunicació de la Comissió Europea de 2 de maig de 2024, a partir de l'1 de juny de 2024 la **sol·licitud d'avals** subjectes a l'apartat 2.1 del Marc Temporal Ucraïna per part de les entitats financeres es limita exclusivament a les empreses que desenrotllen la seua activitat econòmica en els **sectors agrícola primari, així com en els sectors de la pesca i l'aqüicultura.** El 23 de maig de 2024, la Comissió va emetre decisió expressa per la qual autoritza l'ampliació de la vigència de la línia d'avals per als sectors indicats. Per Acord del Consell de Ministres, de data 4 de juny de 2024, es va ampliar el termini màxim de sol·licitud dels avals de la línia per a empreses actives en els citats sectors fins a l'1 de desembre de 2024. La concessió d'avals per part del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa va aconseguir fins al 31 de desembre de 2024.

El Quadre 7.15 arreplega les dades de les operacions realitzades en la línia d'avals Ucraïna fins a 31 de desembre de 2024. A Espanya, el 96 % de les operacions han sigut subscrites pel col·lectiu autònom i pimes.

D'altra banda, a 31 de desembre de 2024, la **línia d'avals DANA** comptabilitzava **2.748 sol·licituds.** En l'epígraf següent d'este capítol, dedicat a la DANA, s'amplia la informació sobre esta línia d'avals.

A més, l'**import finançat per l'ICO en la Comunitat Valenciana** a través de préstecs de mediació ha sigut, a 31 de desembre de 2024, de 180 M€, en 1.304 operacions. A través de les línies de finançament directe s'han formalitzat, durant l'any 2024, sis operacions per un total de 61 M€. Dins de la línia d'avals per a l'adquisició de primera vivenda de jóvens i famílies amb menors a càrrec, s'han avalat, fins a 31 de març de 2025, 430 operacions que sumen un import de 50 M€ de finançament (Quadre 7.16).

6. Joves que no superen els 35 anys (cap de les persones compradores pot haver complit 36 anys en el moment de la firma del préstec) i famílies amb menors al seu càrrec (en este cas no hi ha límit d'edat) que adquirisquen la seua primera vivenda habitual i permanent a Espanya i que complisca els requisits establits en esta Línia.

Quadre 7.15

LÍNIES D'AVALS UCRAÏNA DETALL PER PROVÍNCIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

Dades a 31 de desembre de 2	Nº operacions	Nº Empreses	Aval sol.licitat (Milions €)	Financiació (Milions €)
Alacant	899	756	146,3	187,3
Castelló	347	252	91,8	113,8
València	1.786	1.331	292,0	373,0
C. Valenciana	**3.032**	**2.335**	**530,1**	**674,1**
Espanya	**37.339**	**29.724**	**6.085,7**	**7.825,7**

Font: Institut de Crèdit Oficial (ICO).

Quadre 7.16

ALTRA FINANCIACIÓ DE L'INSTITUT DE CRÈDIT OFICIAL (ICO), 2024

Línies de financiació	Nº operacions	Import(milions d'euros)
Préstecs de mediació	1.304	180
Línies de finançament directe	6	61
Línies d'avals per a l'adquisició de primera vivenda de jóvens i famílies amb menors a càrrec (*)	430	50
Línia d'avals per a la rehabilitació edificatòria residencial	N/D	N/D

N/D Dada no disponible.
(*) Dada a 31 de març de 2025. No es disposa de la dada a 31/12/2024 per a la Comunitat Valenciana.
Font: ICO.

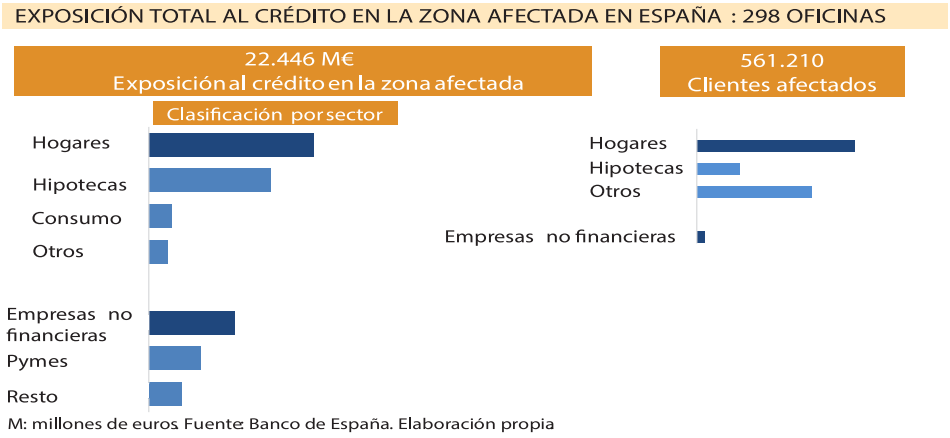
7.4 IMPACTE DE LA DANA D'OCTUBRE EN EL SISTEMA FINANCER

7.4.1 Impacte de la DANA en el sistema financer

Segons dades del Banc d'Espanya, **298 oficines d'entitats financeres s'han vist afectades per la DANA** de finals d'octubre de 2024.

L'**exposició al risc de crèdit**, en el conjunt de zones castigades per la DANA, s'ha quantificat, a cap d'any, en 561.210 clients afectats, amb 22.446 M€ en crèdit (1,86 % del crèdit total del sistema financer a Espanya): 14.641 M€ corresponents a crèdits a llars i 7.805 M€ a empreses no financeres (d'elles, el 58 % són pimes). De l'import d'exposició total al crèdit, quasi la mitat (47 %) ha correspost a crèdit per hipoteques (10.641 M€) (Gràfic 7.7).

Gràfic 7.7



M: millones de euros. Fuente: Banco de España. Elaboración propia

7.4.2 Mesures i ajudes autonòmiques

1. Línia de Finançament Bonificat IVF DANA

La línia compta amb un finançament de fins a 200 M€ i va destinada al finançament de noves inversions i reposició d'existències, mitjançant préstecs d'entre 200.000 i 3.000.000 d'euros. La informació detallada s'arreplega en la convocatòria[7]. L'IVF comunica que esta línia es va posar en marxa al desembre i, a tancament de 2024, no disposa de dades per a incorporar a balanç.

Fins al 17 de maig de 2025, l'IVF ha aprovat 58 operacions per un import de 31,3 M€, que han suposat un estalvi en costos financers de 5,5 M€[8].

2. Avals AfínSGR

Afín SGR ha posat en marxa una línia bonificada d'avals, complementària als crèdits de l'IVF, per a injectar liquiditat a les empreses afectades. La línia està dotada amb 150 M€ i va destinada al col·lectiu autònom i a pimes, mitjançant préstecs entre 25.000 i 1.000.000 d'euros per a operacions de fins a 10 anys per a operacions d'inversió i fins a 5 anys per a circulant. No hi ha dades d'esta línia d'avals a tancament de 2024. Fins al 17 de maig de 2025, AfínSGR ha activat 380 operacions per un import de 92,5 M€, que han suposat un estalvi en costos financers de 8,5 M€ per a les persones sol·licitants[9].

3.Ajudes directes per a cobrir els costos de finançament dels préstecs

Es tracta d'una línia aprovada, dotada amb 23,2 M€ en ajudes dirigides al col·lectiu autònom i a pimes afectades per la riuada, per a cobrir els costos de finançament, inclosa la comissió de l'aval, en operacions que compten amb l'aval d'una societat de garan-

7. ACORD de 27 de novembre de 2024, del Consell General de l'Institut Valencià de Finances, pel qual s'aprova la convocatòria de la línia de finançament Préstecs bonificats IVF per a empreses afectades per la DANA d'octubre de 20.
8. Detall nota de premsa - Comunica GVA - Generalitat Valenciana
9. Ibidem.

garantia recíproca. Les bases reguladores es van publicar en el DOGV el 19 de desembre[10]. L'entitat col·laboradora seleccionada per a la gestió de les ajudes és AfínSGR. El termini es va obrir el 24 de gener de 2025 fins a esgotar la dotació pressupostària.

El 9 d'abril de 2025 s'ha publicat en el DOGV la primera concessió parcial d'estes ajudes, amb 96 sol·licituds d'empreses beneficiàries i un import total concedit de 2.714.815,32 euros.

4. Facilitats financeres per a clients de l'IVF[11]

Dirigides a l'actual clientela de l'IVF l'activitat econòmica del qual es trobe en una de les poblacions afectades per la DANA, i el seu volum de facturació no supere els 6 M€. Consistix en la suspensió de les quotes de capital i interessos per un termini de tres mesos, i transcorregut este període, un ajornament en el pagament de les quotes de capital per un període addicional de nou mesos, sense perjuí del cobrament dels interessos que es generen en eixe període. El termini de sol·licitud va ser fins al 7 de febrer de 2025. El 17 de novembre de 2024 es van aprovar les primeres 12 moratòries per a beneficiaris del col·lectiu autònom, principalment taxistes i persones que regenten establiments hostalers en les localitats afectades.

7.4.3 Mesures i ajudes estatals

1. Línia d'avals ICO DANA

Es tracta d'una Línia d'Avals del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa, gestionada per l'ICO i dotada amb fins a 5.000 M€, iniciativa aprovada en el Reial Decret Llei 6/2024 de 5 novembre. El termini de concessió dels avals finalitza el 31 de desembre de 2025 per a operacions de finançament concedides fins al 30 de novembre del mateix any. La línia compta amb tres modalitats i va dirigida a les llars, col·lectiu autònom i empreses de les zones afectades per la DANA.

Al novembre, el Govern va aprovar l'activació del primer tram d'esta línia per import de 1.000 M€[12] i, el 3 de desembre de 2024, va aprovar el segon tram de la Línia, per import de 240 M€[13]. A 31 de desembre es comptabilitzaven 2.748 sol·licituds d'avals ICO DANA.

10. DECRET 190/2024, de 17 de desembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases reguladores i la concessió d'ajudes directes a les empreses amb activitat en la Comunitat Valenciana per a cobrir els costos financers per operacions de finançament de circulant i d'inversions atorgades per entitats financeres amb aval d'una societat de garantia recíproca per a pal·liar els danys causats en la Comunitat Valenciana per la depressió aïllada en nivells alts (DANA) iniciada el 29 d'octubre de 2024.
11. En aplicació del Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant els danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.
12. Resolució de 12 de novembre de 2024, de la Secretaria d'Estat d'Economia i Suport a l'Empresa, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres d'11 de novembre de 2024, pel qual s'establixen els termes i condicions del primer tram de la línia d'avals a finançament concedit a llars, empreses i col·lectiu autònom i s'instruïx a l'Institut de Crèdit Oficial per a estendre el termini dels avals ICO COVID i ICO Ucraïna en el supòsit de préstecs suspesos pel Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant els danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.
13. Resolució de 12 de desembre de 2024, de la Secretaria d'Estat d'Economia i Suport a l'Empresa, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres de 3 de desembre de 2024, pel qual s'establixen els termes i condicions del segon tram específic de la línia d'avals a finançament concedit a pimes i col·lectiu autònom d'acord amb el Reial decret llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant els danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, i s'instruïx a l'Institut de Crèdit Oficial per a subvencionar els interessos que es generen per la concessió del finançament avalat per este tram segons la disponibilitat pressupostària.

A 15 d'abril de 2025, últim dia en què InfoDana va publicar esta dada, es comptabilitzaven 6.951 sol·licituds d'avals ICO DANA. **A 30 d'abril de 2025**, el volum de finançament atorgat amb aval de l'Estat a empreses i col·lectiu autònom afectats per la DANA, a través de l'ICO era de **617,8 M€ en 2.709 operacions formalitzades**.

Per sectors, el comerç representa el 30 % del finançament atorgat, seguit molt de prop per la indústria manufacturera (29,75 %), el transport (7,5 %), la construcció (6,75 %) i l'agricultura (4,6 %) (Gràfic 7.8).

Gràfic 7.8



2. Moratòries per a préstecs i crèdits

Suspensió d'obligacions de pagament d'interessos i principal -**moratòries**- per a préstecs i crèdits, amb i sense garantia hipotecària. Es tracta d'una altra mesura arreplegada en el Reial Decret Llei 6/2024 de 5 novembre. La moratòria de principal i interessos es pot sol·licitar durant tres mesos, als quals es podrà afegir un termini de carència de principal de fins a nou mesos, període en el qual únicament s'abonarien interessos.

En cas de llars residents en alguna de les localitats incloses en l'annex del Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre, la duració del **Codi de Bones Pràctiques** per a l'adopció de mesures urgents per a persones deutores hipotecaris en risc de vulnerabilitat s'estendrà fins als quaranta-dos mesos perquè les llars afectades puguen congelar els seus préstecs (hipotecaris i no hipotecaris) i així continuar oferint a les llars en risc de vulnerabilitat un mecanisme d'alleujament en el pagament de la seua hipoteca.

Una altra mesura aprovada consistix en la moratòria automàtica de 24 mesos en els pagaments de les quotes de préstecs de programes industrials per a entitats en les zones afectades per la DANA, és a dir, fins al 12 de novembre de 2026[14].

3. Mecanisme REINICIA+ DANA

14. Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.

Són préstecs a tipus zero per a inversions industrials i per a empreses i autònoms i autònomes titulars d'establiments turístics de les zones afectades per la DANA. Compta amb una dotació inicial de 1.200 M€: 350 M€, per al Mecanisme DANA Pime; 650 M€, per al Fons de Suport a la Inversió Industrial Productiva (FAIIP), i 200 M€ per a la línia de finançament ICO-Turisme Fons Financer de l'Estat per a la Competitivitat Turística (FOCIT).

4. Finançament del Centre de Desenrotllament Tecnològic i la Innovació (CDTI) per a projectes d'inversió que incorporen tecnologies innovadores

Es tracta de dos línies de finançament empresarial per a projectes d'innovació tecnològica, d'acord amb el que es preveu en el Reial Decret Llei 8/2024. El CDTI és una entitat pública empresarial que, encara que no pertany al sistema financer, té la condició d'agent de finançament del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat. Les línies són parcialment reembossables i compten amb un pressupost de 300 M€: 100 M€ en la Línia directa d'innovació (LIC) DANA i 200 M€ per a la Línia directa d'expansió (LICA) DANA.

5. Banc d'Espanya: bescanvi d'efectiu deteriorat i ajudes econòmiques a estudiants

El Banc d'Espanya va habilitar, el 15 de novembre, en la sucursal de València, una finestreta especial per al bescanvi d'efectiu deteriorat a conseqüència de la DANA. Excepcionalment, es va acordar amb les entitats de crèdit de la zona afectada que qualsevol persona podia acudir a les seues oficines o als seus punts mòbils per a bescanvi, sense necessitat de ser client. Fins a final d'any, es van processar a València més de 13 M€ (400.000 bitllets).

Al desembre de 2024, el Banc d'Espanya va aprovar un programa d'ajudes econòmiques directes per a estudiants residents en les zones afectades, finançat amb 150.000 euros del Fons d'Atencions Benèfiques i Socials. Les ajudes ascendixen a 1.000 euros per persona beneficiària. El 21 d'abril de 2025 es va publicar la resolució de la convocatòria amb 150 estudiants beneficiaris i beneficiàries (75 de grau i 75 d'FP) i, per tant, 150.000 euros concedits.

6. Indemnitzacions del Consorci de Compensació d'Assegurances[15]

El Consorci de Compensació d'Assegurances del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa mantenia, a tancament de 2024, la seua estimació inicial de danys totals per aproximadament 3.500 M€[16], i ha rebut i registrat a cap d'any 233.469 solicitades d'indemnització, amb el desglossament per tipus de risc que apareix en el Quadre 7.17. El nombre de pagaments a esta data ha sigut de 59.777, per un total de 734.722.412 euros. Quasi el 60 % de les sol·licituds a eixa data i quasi la mitat dels imports abonats han correspost a danys i pèrdues en vehicles. Les dades actualitzades a 2025 s'arrepleguen en l'Annex a la present Memòria.

15. El Consorci presenta dades conjuntes sobre les inundacions extraordinàries causades per la DANA des del 26 d'octubre al 4 de novembre de 2024 en la Comunitat Valenciana, Andalusia, Catalunya, Castella-la Manxa, Illes Balears, Aragó i altres zones.
16. A 31 de març de 2025 el Consorci eleva esta xifra a 4.500 M€.

Quadre 7.17

INDEMNITZACIONS DEL CONSORCI DE COMPENSACIÓ D'ASSEGURANCES
A 31 de desembre de 2024

TIPUS DE RISC	Sol·licituds d'indemnització	%	Núm. de pagaments	Imports pagats (euros)	%
Vivendes i comunitats de propietaris	76.143	**32,61%**	15.462	198.057.641	**26,96%**
Vehicles automòbils	137.325	**58,82%**	41.497	357.756.787	**48,69%**
Comercis, magatzems i altres riscs	14.241	**6,10%**	2.134	74.186.298	**10,10%**
Oficines	1.002	**0,43%**	196	3.715.397	**0,51%**
Riscs industrials	4.688	**2,01%**	484	97.470.512	**13,27%**
Obres civils	70	**0,03%**	4	3.535.777	**0,48%**
TOTAL	**233.469**	**100,00%**	**59.777**	**734.722.412**	**100,00%**

Font: Consorci de Compensació d'Assegurances. Elaboració pròpia.

El Quadre 7.18 arreplega la informació detallada, a 31 de desembre de 2024, amb el desglossament per tipus de risc per als municipis de la Comunitat Valenciana que compten amb 10 o més sol·licituds. El 95,5 % de les sol·licituds corresponen a la Comunitat Valenciana, concentrades a la província de València[17].

7.4.4 Mesures i ajudes europees

El **Grup BEI**, format pel Banc Europeu d'Inversions (BEI) i el Fons Europeu d'Inversions (FEI), va anunciar, a la fi de 2024, l'activació d'un paquet de facilitats financeres de 900 M€ per a reconstrucció d'infraestructures i suport a negocis i llars afectades per la DANA. Les facilitats financeres van dirigides a autoritats regionals i organismes públics de les zones afectades. A 21 de febrer de 2025, no hi ha cap sol·licitud presentada pels governs autonòmics de les zones afectades per la DANA.

A més, al costat del Banc de Sabadell, i dins d'una operació d'emissió de bons de titulització d'actius, una part important de la inversió de 395 M€ que realitza el Grup BEI en esta titulització, fins a 200 M€, s'ha destinat a mobilitzar nou finançament en favor de les pimes i mid-caps afectades per la DANA a Espanya[18].

17. El Consorci advertix del fet que la xifra de sol·licituds presentades inclou sol·licituds duplicades, per la qual cosa la xifra de sol·licituds netes de duplicades és necessàriament inferior a les dades publicades.
18. https://www.eib.org
A part d'estes mesures financeres, el Grup BEI va anunciar que, a través de l'EIB Institute, la seua divisió de filantropia i impacte social, ha donat 300.000 euros a les ONGs Save the Children, Aldeas Infantiles SOS i Casa Caridad per a fer costat a les comunitats afectades per la DANA a Espanya.



El CES CV valora les mesures de suport que des de les diferents administracions s'han posat a la disposició dels afectats per la DANA. No obstant això, a la vista de la bretxa entre els danys patits i el suport atorgat, és necessari elevar els nivells d'ajudes directes —de mode cada vegada més selectiu— per a atendre les necessitats de les persones, negocis i empreses afectades. També considera fonamental que s'agilitzen els tràmits i els pagaments, tant els relacionats amb les mitjanes de suport com amb les indemnitzacions del Consorci de Compensació d'Assegurances.

A més, en honor de poder mesurar l'impacte i el grau d'eficàcia d'estes ajudes, el Comité considera que les diferents administracions i entitats dependents d'elles haurien de millorar i ampliar la publicació de l'estat d'execució de les mesures econòmiques, financeres, fiscals i administratives que han arbitrat per a ajudar als afectats per la DANA.

Quadre 7.18

INDEMNITZACIONS DEL CONSORCI DE COMPENSACIÓ D'ASSEGURANCES A 31/12/2024

MUNICIPI	PROVÍNCIA	TOTAL SOL·LICITUDS	HABITATGE	VEHICLES	OFICINES	INDÚSTRIES	OBRES CIVILS	COMERCIS, MAGATZEMS I ALTRES	SENSE CLASSIFICAR
PAIPORTA	VALÈNCIA	**22.639**	6.558	14.620	87	268	2	1.104	
CATARROJA	VALÈNCIA	**21.352**	6.886	12.735	111	366	1	1.253	
ALGEMESÍ	VALÈNCIA	**19.106**	5.955	11.694	103	204	1	1.149	
ALDAIA	VALÈNCIA	**17.007**	4.552	11.071	90	221	1	1.072	
ALFAFAR	VALÈNCIA	**14.598**	3.809	9.741	34	99		915	
VALÈNCIA	VALÈNCIA	**12.052**	2.494	8.764	30	153	3	608	
BENETÚSSER	VALÈNCIA	**9.687**	2.573	6.362	53	64		635	
SEDAVÍ	VALÈNCIA	**9.604**	1.990	6.944	37	117	1	515	
MASSANASSA	VALÈNCIA	**9.530**	2.249	6.479	34	206		562	
PICANYA	VALÈNCIA	**8.934**	2.933	5.463	28	133		377	
RIBA-ROJA DE TÚRIA	VALÈNCIA	**8.169**	587	6.415	21	579		567	
ALAQUÀS	VALÈNCIA	**7.460**	1.338	5.649	32	50	1	390	
ALBAL	VALÈNCIA	**6.804**	1.842	4.296	43	171	1	451	
L'ALCÚDIA	VALÈNCIA	**6.007**	2.150	3.308	39	158	1	351	
CHIVA	VALÈNCIA	**5.887**	3.482	2.019	16	124		246	
TORRENT	VALÈNCIA	**3.651**	1.460	1.987	8	85	3	108	
BENIPARRELL	VALÈNCIA	**3.185**	505	2.002	11	323		344	
GUADASSUAR	VALÈNCIA	**3.145**	1.420	1.577	10	43		95	
MONTSERRAT	VALÈNCIA	**2.928**	2.245	561	2	34	3	83	
XIRIVELLA	VALÈNCIA	**2.859**	1.069	1.333	31	94	1	331	
QUART DE POBLET	VALÈNCIA	**2.140**	277	1.430	14	166		253	
UTIEL	VALÈNCIA	**2.128**	956	956	5	56	1	154	
CHESTE	VALÈNCIA	**1.799**	677	913	7	57	1	144	
TURÍS	VALÈNCIA	**1.625**	1.320	239	4	13	2	47	
ALGINET	VALÈNCIA	**1.468**	827	498	5	46	1	91	
GODELLETA	VALÈNCIA	**1.416**	1.122	250	1	17		26	
ALZIRA	VALÈNCIA	**1.352**	604	512	5	56		175	
REQUENA	VALÈNCIA	**1.061**	626	266	10	47		112	
VILAMARXANT	VALÈNCIA	**865**	686	136		15		28	
MONTROI	VALÈNCIA	**849**	706	117		8		18	
CARLET	VALÈNCIA	**844**	444	266	3	49		82	

CATADAU	VALÈNCIA	**791**	423	305	7	12		44	
RIOLA	VALÈNCIA	**666**	376	259	4	7		20	
PICASSENT	VALÈNCIA	**646**	325	270	2	20		29	
PEDRALBA	VALÈNCIA	**607**	292	267	5	14		29	
LLOMBAI	VALÈNCIA	**599**	324	208	3	20		44	
BUNYOL	VALÈNCIA	**494**	259	178	8	17	2	30	
ALBERIC	VALÈNCIA	**450**	316	92	1	13		28	
SILLA	VALÈNCIA	**432**	16	341		22	2	51	
LORIGUILLA	VALÈNCIA	**368**	118	229		6	1	14	
PATERNA	VALÈNCIA	**299**	58	210	3	11	2	15	
MANISES	VALÈNCIA	**292**	60	211	1	5		15	
CULLERA	VALÈNCIA	**288**	141	124		4	1	18	
REAL	VALÈNCIA	**274**	227	27	1	2		17	
POLINYÀ DE	VALÈNCIA	**251**	174	45		8		24	
CARCAIXENT	VALÈNCIA	**232**	116	78		12		26	
MISLATA	VALÈNCIA	**215**	33	165	2	2		13	
LLÍRIA	VALÈNCIA	**199**	130	52		2	1	14	
BENIFAIÓ	VALÈNCIA	**188**	65	95	1	14		13	
ALFARB	VALÈNCIA	**169**	119	33		7		10	
BENICULL DE	VALÈNCIA	**163**	112	48		1		2	
SIETE AGUAS	VALÈNCIA	**156**	130	14		2		10	
LA POBLA LLARGA	VALÈNCIA	**153**	125	18	1	2		7	
BENAGUASIL	VALÈNCIA	**150**	91	42	3	7		7	
SUECA	VALÈNCIA	**141**	67	51		7	1	15	
RAFELGUARAF	VALÈNCIA	**140**	112	16	1	3		8	
LA POBLA DE	VALÈNCIA	**137**	59	70		2		6	
CORBERA	VALÈNCIA	**135**	65	41	3	12		14	
ALBORACHE	VALÈNCIA	**129**	104	16	1	3		5	
CASTELLÓ	VALÈNCIA	**129**	102	15				12	
SOT DE CHERA	VALÈNCIA	**129**	72	52		1		4	
LLOCNOU DE	VALÈNCIA	**120**	49	59		1		11	
ALCALÀ DE	CASTELLÓ	**118**	88	22		2		6	
ALCÀSSER	VALÈNCIA	**118**	12	99		2		5	
OLIVA	VALÈNCIA	**106**	87	13	2			4	
CASTELLÓ DE	CASTELLÓ	**102**	33	52		6		11	
BÉTERA	VALÈNCIA	**93**	29	59				5	
MANUEL	VALÈNCIA	**91**	64	16	1	5		5	
GESTALGAR	VALÈNCIA	**90**	52	28		2		8	
VILLAR	VALÈNCIA	**86**	68	12				6	
OROPESA DEL	CASTELLÓ	**82**	71	6	1			4	
TOUS	VALÈNCIA	**81**	55	21		4		1	
LLANERA DE RANES	VALÈNCIA	**80**		80					
BURJASSOT	VALÈNCIA	**77**	7	68	1			1	
BENIMODO	VALÈNCIA	**76**	54	15	1	1		5	
TAVERNES DE	VALÈNCIA	**75**	19	35		6		15	
MASSALAVÉS	VALÈNCIA	**72**	43	15		5		9	
YÁTOVA	VALÈNCIA	**71**	53	13		2		3	
L'ELIANA	VALÈNCIA	**67**	37	25		1		4	
MACASTRE	VALÈNCIA	**60**	47	9				4	
SAGUNT	VALÈNCIA	**60**	16	38		1		5	
ALMUSSAFES	VALÈNCIA	**59**	12	35		5	1	6	
GANDIA	VALÈNCIA	**58**	15	37		1		5	
ALBALAT DE LA	VALÈNCIA	**55**	24	19		4		8	
FAVARA	VALÈNCIA	**54**	19	28		2		5	
BENICARLÓ	CASTELLÓ	**52**	34	14				4	
FUENTERROBL	VALÈNCIA	**51**	18	8	1	1		23	
CHERA	VALÈNCIA	**49**	41	5		1		2	
CHULILLA	VALÈNCIA	**48**	40	4		1		3	

CALLES	VALÈNCIA	**47**	29	13				5	
L'ÉNOVA	VALÈNCIA	**47**	32	10				5	
XÀTIVA	VALÈNCIA	**47**	15	29				3	
CAUDETE DE	VALÈNCIA	**46**	21	13	1	6		5	
SAN ANTONIO	VALÈNCIA	**46**	19	23		1		3	
ADEMUZ	VALÈNCIA	**44**	11	33					
GODELLA	VALÈNCIA	**44**	18	26					
SOLLANA	VALÈNCIA	**44**	12	23		4	1	4	
ALBORAIA	VALÈNCIA	**43**	9	29				5	
SINARCAS	VALÈNCIA	**41**	24	7		7		3	
PENYÍSCOLA	CASTELLÓ	**38**	28	6				4	
BUGARRA	VALÈNCIA	**36**	21	6		3		6	
MONCADA	VALÈNCIA	**36**	6	27		1		2	
CASINOS	VALÈNCIA	**32**	23	5		2		2	
NÁQUERA	VALÈNCIA	**29**	8	18		2		1	
SENYERA	VALÈNCIA	**29**	24	4				1	
CHELVA	VALÈNCIA	**28**	18	6		1		3	
BARXETA	VALÈNCIA	**27**	19	4		1		3	
ALACANT	ALACANT	**26**	1	24				1	
SANT MATEU	CASTELLÓ	**26**	20	2		2		2	
ALPUENTE	VALÈNCIA	**26**	1	24	1				
CAMPORROBLE	VALÈNCIA	**26**	13	7		3		3	
PUÇOL	VALÈNCIA	**26**	10	13		1		2	
VINARÒS	CASTELLÓ	**25**	16	6		2		1	
ANTELLA	VALÈNCIA	**22**	1	19				2	
LLUTXENT	VALÈNCIA	**22**	11	6				5	
MASSAMAGRE	VALÈNCIA	**22**	4	18					
MUSEROS	VALÈNCIA	**21**	2	14		2		3	
VILAFAMÉS	CASTELLÓ	**19**	16	3					
GAVARDA	VALÈNCIA	**19**	13	6					
DÉNIA	ALACANT	**18**	7	9				2	
LA POBLA DE	VALÈNCIA	**18**	1	15		1		1	
TORREBLANCA	CASTELLÓ	**16**	13	2				1	
TUEJAR	VALÈNCIA	**16**	10	2		4			
ADOR	VALÈNCIA	**15**	4	11					
EL PUIG DE SANTA MARIA	VALÈNCIA	**15**	2	13					
LA LLOSA DE	VALÈNCIA	**15**	3	12					
MELIANA	VALÈNCIA	**15**		13				2	
ONTINYENT	VALÈNCIA	**15**	2	13					
ALBAIDA	VALÈNCIA	**14**	1	12				1	
FOIOS	VALÈNCIA	**14**		14					
FORTALENY	VALÈNCIA	**14**	10	3				1	
LOSA DEL	VALÈNCIA	**14**	6	4		3		1	
SERRA	VALÈNCIA	**14**	6	8					
BENICÀSSIM/B	CASTELLÓ	**13**	11	2					
ALBUIXECH	VALÈNCIA	**13**	4	6		1		2	
BENIMUSLEM	VALÈNCIA	**13**	5	8					
DOS AGUAS	VALÈNCIA	**13**	10	2				1	
ALMASSORA	CASTELLÓ	**12**	2	7				3	
ALMÀSSERA	VALÈNCIA	**12**	1	10				1	
BONREPÒS I	VALÈNCIA	**12**		12					
L'ALCÚDIA DE	VALÈNCIA	**12**	3	8				1	
MASSALFASSA	VALÈNCIA	**12**	2	9				1	
ELX	ALACANT	**11**	5	5				1	
L'ALFÀS DEL PI	ALACANT	**11**	6	2				3	
ALBALAT DELS	VALÈNCIA	**11**	2	9					
CANALS	VALÈNCIA	**11**	1	10					
DAIMÚS	VALÈNCIA	**11**	4	6				1	
MIRAMAR	VALÈNCIA	**11**	7	4					

ALTEA	ALACANT	**10**	6	2				2	
BENIDORM	ALACANT	**10**	6	3				1	
XÀBIA	ALACANT	**10**	6	3	1				
ANDILLA	VALÈNCIA	**10**	9	1					
DOMEÑO	VALÈNCIA	**10**	6	2		1		1	
LLAURÍ	VALÈNCIA	**10**	2	6			1	1	
ROCAFORT	VALÈNCIA	**10**	5	4				1	
SANT JOANET	VALÈNCIA	**10**	8					2	
TOTAL COMUNITAT VALENCIANA		**222.790**	**70.667**	**133.691**	**931**	**4.361**	**37**	**13.103**	**797**

Bloc II
MERCAT DE TREBALL, POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS

CESCV

Comité Econòmic i Social

ÍNDEX BLOC II
MERCAT DE TREBALL, POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS

8. VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL 370

8.1. POBLACIÓ ACTIVA, TREBALLANT I ATAURADA 373
8.1.2. Població activa 380
8.1.2.1. Dades generals.....380
8.1.2.2. Treball autònom 389
8.1.3. Població en atur 396

8.2. ATUR REGISTRAT EN LA COMUNITAT VALENCIANA.....403

9. ELS GRANS FLUXOS DE L'OCUPACIÓ 416

9.1. ELS SERVICIS PÚBLICS D'OCUPACIÓ. LABORA SERVEI VALENCIÀ D'OCUPACIÓ I FORMACIÓ 417
9.1.1. Gestió de l'ocupació 417
9.1.2. Actuacions d'orientació, formació i inserció laboral 418

9.2. CENTRES ASSOCIATS DE LABORA. CENTRES ASSOCIATS EN MATÈRIA D'INTERMEDIACIÓ LABORAL. CENTRES COL·LABORADORS D'OCUPACIÓ I INSERCIÓ 420

9.3. LES AGÈNCIES DE COL·LOCACIÓ 420

9.4. LES EMPRESES DE TREBALL TEMPORAL 421

9.5. CONTRACTACIÓ LABORAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA 423
9.5.1. Contractes de treball inicials 423
9.5.2. Contractació segons tipus de contracte 435
9.5.3. Contractes convertits en indefinits 437
9.5.4. Contractació per tipus de jornada 439
9.5.5. Bretxa de gènere en la contractació 439

9.6. MOVILITAT LABORAL 444

9.7. ACOMIADAMENT LABORAL I ALTRES CAUSES D'EXTINCIÓ DE LA RELACIÓ LABORAL 447
9.7.1. Acomiadaments individuals conciliats 448
9.7.2. Acomiadaments individuals mitjançant resolució dels Jutjats del Social 450
9.7.3. Acomiadaments col·lectius tramitats en expedients de regulació d'ocupació (ERO) 450

10. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ 456

10.1. POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ 456
10.1.1. Formació Professional 457
10.1.1.1. La Formació Professional en el sistema educatiu 457
10.1.1.2. Formació Professional per a l'ocupació 459
10.1.2. Programes mixtos d'ocupació-formació 471
10.1.3. Altres programes de formació. Formació de la Xarxa de Centres de Turisme 473
10.1.4. PROGRAMES DE SUPORT A LA CREACIÓ D'OCUPACIÓ 475
10.1.4.1. Programes d'Ocupació de la Generalitat Valenciana 475
10.1.4.2. Programes d'Ús de l'Administració General de l'Estat. Programa d'ajudes del Servei Públic d'Ocupació Estatal-SEPE a les corporacions locals per a creació d'ocupació 479

10.2. POLÍTIQUES PASSIVES D'OCUPACIÓ. PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ 480

11. RELACIONS LABORALS 494

11.1. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA 495

11.2. ELECCIONS SINDICALS 518

11.3. CONFLICTES LABORALS 522
11.3.1 Conflictes col·lectius Assumptes sotmesos al Tribunal d'Arbitratge Laboral 522
11.3.2. Conflictes d'interès 529
11.3.3. Infraccions en l'Ordre Social 530

11.4. DIÀLEG SOCIAL 533

12. SEGURETAT I SALUT LABORAL 536

12.1. SINISTRALITAT LABORAL 536
12.1.1. Accidents de Treball 536
12.1.3. Evolució i anàlisi de la sinistralitat laboral 551
12.1.3.1. Sinistralitat en els centres de treball per sectors econòmics 558
12.1.3.2. Sinistralitat en el centre de treball desglossada per activitats econòmiques 565

12.2. ACTUACIONS EN MÀTERIA DE PREVENCIÓ DE RISCS LABORALS 566
12.2.1. Actuacions de les Administracions públiques en la matèria 566
12.2.1.1. Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat) 566
12.2.1.2. Altres actuacions 570

8. VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL

La segona part de la Memòria sobre la situació socioeconòmica i laboral de la Comunitat Valenciana recull, en el seu primer capítol, el comportament de les principals variables del mercat de treball durant l'any 2024 (activitat, ocupació, desocupació estimada i atur registrat), amb el que podem obtindre una **visió general de la situació laboral en la nostra Comunitat.**

Abans de començar l'anàlisi, és necessari indicar que existixen dos fonts estadístiques oficials a Espanya que elaboren resultats sobre l'atur: l'Enquesta de Població Activa (EPA) realitzada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE), de periodicitat trimestral, i l'Atur Registrat (PR), publicat mensualment pel Servici Públic d'Ocupació Estatal (SEPE). Com es pot apreciar en este capítol, s'observen diferències entre les dos, a causa de la disparitat d'origen, execució i metodologia de les respectives fonts.

En termes mitjans, cabria destacar el següents aspectes:

→ S'ha registrat un **augment de la població activa**, superior en termes relatius a la mitjana espanyola, resultat de la incorporació de població migrant al mercat de treball. No obstant això, la **taxa d'activitat s'ha reduït**, a causa d'un increment percentual de la població en edat de treballar superior al experimentat per la població activa.

→ La **població classificada com a inactiva continua composta, majoritàriament, per dones**, amb un 57,3 % del total.

→ S'ha **generat ocupació, especialment entre les dones**, però no ha evitat que **augmente la població desocupada entre els homes.**

→ Els **sectors que han creat ocupació** en el conjunt de l'any han sigut la **indústria**, amb un increment del 5,2 %, i els **servicis**, amb un avanç del 2 %. D'altra banda, els sectors que han destruït ocupació han sigut l'agricultura, amb una caiguda del 12,1 %, i la construcción, amb una disminución del 3,2 %.

→ El nombre de **persones assalariades** en la Comunitat Valenciana ha ascendit a 1.966.300, un 1,8 % més que l'any precedent, representant les dones el 47,9 % del total.

→ La **temporalitat**[1] entre la població assalariada ha caigut més d'un punt en relació amb l'any anterior.

→ Major dinamisme en la creació d'**ocupació autònoma** respecte a l'any precedent, representant la quinta part de l'ocupació per compte propi generat en el conjunt d'Espanya.

Aquesta situació queda reflectida, en part, en el Quadre 8.1 i en el Gràfic 8.1, i es desenvolupa més detalladament al llarg d'aquest capítol.

1. Entesa com el quocient entre la població assalariada temporal i la població ocupada total.

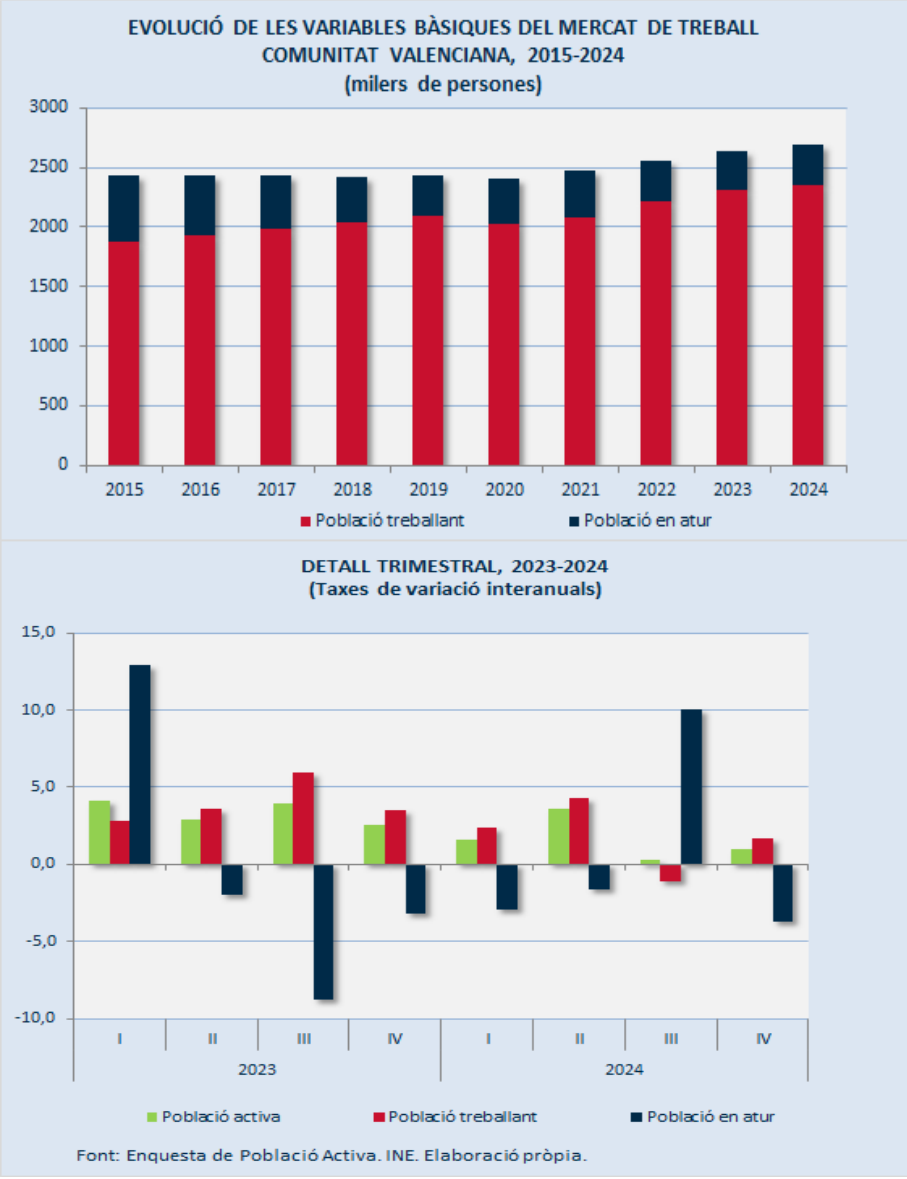
Quadre 8.1

TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL MERCAT DE TREBALL, 2023-2024

	Mitjana Anual.		IV Trimestre	
	C. Valenciana	Espanya	C. Valenciana	Espanya
Població en edat de treballar	2,1	1,4	2,2	1,4
- Homes	2,3	1,5	2,6	1,4
-Dones	1,9	1,4	1,8	1,4
Població Activa	1,6	1,3	1,0	0,8
-Homes	1,6	1,4	1,9	1,3
-Dones	1,6	1,1	-0,1	0,4
Població treballant	1,8	2,2	1,7	2,2
- Homes	1,2	2,0	1,4	2,3
-Dones	2,4	2,5	2,0	2,1
Població en atur	0,2	-5,7	-3,7	-9,3
-Homes	4,5	-3,5	6,1	-7,4
-Dones	-3,4	-7,6	-12,1	-10,9

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.
NOTA: Els quadres d'aquest capítol poden tindre desquadraments mínims, per l'arredoniment decimal.

Gràfic 8.1



Les principals variables del mercat de treball en la Comunitat Valenciana mostren una **evolució positiva en 2024**, similar a l'experimentada a Espanya i en les economies del nostre entorn (Quadre 8.2).

Quadre 8.2

VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL. UNIÓ EUROPEA, ESPANYA I COM. VALENCIANA, 2023-2024

	Unió Europea (UE-27)		Espanya		Comunitat Valenciana	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Taxa d'ocupació*	70,4	70,8	66,5	67,2	66,3	66,1
Var. %Pobl. en ocupació	1,1	0,9	3,1	2,2	4,0	1,8
Taxa d'atur	6,1	5,9	12,2	11,3	12,8	12,6
Var.% Pobl. en atur	-1,2	-1,0	-4,6	-5,7	-0,5	0,2

* Població entre 16 i 64 anys i en el cas de UE-27 població entre 15 i 64 anys

Font: Enquesta de Població Activa. INE i Eurostat

8.1. POBLACIÓ ACTIVA, TREBALLANT I FENT VAGA

La **població en edat de treballar** s'ha situat en 4.600.600 persones a la fi de 2024, com s'observa en el Quadre 8.3, experimentant un augment respecte a l'any anterior del 2,2% en termes relatius. Les dones continuen mantenint el seu pes per damunt del 51% del total.

Quadre 8.3

EVOLUCIÓ MITJANA I TRIMESTRAL DELES VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	Mitjana		2023				2024			
	2023	**2024**	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Pobl. de 16 i més ai	**4.463,3**	**4.558,3**	4.426,6	4.449,5	4.474,1	4.503,1	4.519,1	4.547,3	4.566,1	4.600,6
-Homes	**2.176,0**	**2.226,7**	2.160,2	2.172,1	2.177,6	2.194,2	2.205,4	2.221,2	2.229,6	2.250,6
-Dones	**2.287,3**	**2.331,6**	2.266,4	2.277,4	2.296,5	2.308,9	2.313,7	2.326,1	2.336,5	2.350,0
Població Activa	**2.642,3**	**2.684,1**	2.612,5	2.599,3	2.677,9	2.679,3	2.654,8	2.691,6	2.684,4	2.705,4
-Homes	**1.404,1**	**1.426,6**	1.388,8	1.391,9	1.423,9	1.411,6	1.409,9	1.425,3	1.432,6	1.438,6
-Dones	**1.238,2**	**1.257,5**	1.223,7	1.207,3	1.254,0	1.267,7	1.245,0	1.266,3	1.251,8	1.266,8
Població ocupada	**2.304,1**	**2.345,2**	2.244,7	2.279,0	2.359,8	2.332,9	2.297,9	2.376,7	2.334,4	2.371,7
- Homes	**1.250,1**	**1.265,7**	1.228,6	1.239,2	1.281,5	1.250,9	1.242,8	1.276,8	1.274,9	1.268,1
- Dones	**1.054,1**	**1.079,6**	1.016,1	1.039,9	1.078,4	1.082,0	1.055,2	1.099,9	1.059,5	1.103,6
Població en atur	**338,1**	**338,9**	367,8	320,2	318,1	346,4	356,9	314,9	350,0	333,6
-Homes	**154,0**	**161,0**	160,2	152,7	142,4	160,7	167,1	148,5	157,7	170,5
-Dones	**184,1**	**177,9**	207,6	167,5	175,7	185,7	189,8	166,4	192,3	163,2

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

En termes mitjans, la població de 16 o més anys s'ha incrementat un 2,1%, aconseguint les 4.558.300 persones, com es recull en el Quadre 8.4. Per sexes, l'increment entre els homes s'ha situat en el 2,3 %, superior al registrat entre les dones (1,9 %).

Quadre 8.4

EVOLUCIÓ DE LA MITJANA ANUAL DE LES VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024

En milers de persones

	2020	2021	2022	2023	2024
Pobl. de 16 i més anys	4.216,3	4.283,2	4.353,5	4.463,3	4.558,3
- *Homes*	2.058,7	2.094,0	2.126,5	2.176,0	2.226,7
- *Dones*	2.157,6	2.189,1	2.226,9	2.287,3	2.331,6
Població Activa	2.410,5	2.474,6	2.555,9	2.642,3	2.684,1
- *Homes*	1.301,6	1.326,3	1.369,0	1.404,1	1.426,6
- *Dones*	1.108,9	1.148,3	1.186,9	1.238,2	1.257,5
Població treballant	2.020,3	2.076,7	2.216,1	2.304,1	2.345,2
- *Homes*	1.115,1	1.137,7	1.212,6	1.250,1	1.265,7
- *Dones*	905,2	939,1	1.003,5	1.054,1	1.079,6
Població en atur	390,2	397,8	339,8	338,1	338,9
- *Homes*	186,5	188,6	156,4	154,0	161,0
- *Dones*	203,7	209,2	183,4	184,1	177,9

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

8.1.1. Població activa

La **població activa** de la nostra Comunitat ha augmentat fins a un total de 2.705.400 persones en finalitzar l'any, amb un increment en termes interanuals de l'1 %. En termes mitjans, s'ha experimentat un avanç del 1,6%, aconseguint un total de 2.684.100 persones en 2024.

Les dones han representat el 46,8 % de la població activa, si bé suposaven el 51,2 % de la població en edat de treballar, com es desprèn de les dades recollides en el Quadre 8.5.

Quadre 8.5

MITJANA ANUAL DE LA POBLACIÓ DE 16 I MÉS ANYS SEGONS ACTIVITAT
COMUNITAT VALENCIANA, 2024

En milers de persones

	Total	Població Activa			Població Inactiva
		Total	P. ocupada	P. en atur	
Tots dos sexes					
Alacant	1.707,3	973,0	840,4	132,6	734,3
Castelló	525,8	309,9	267,7	42,3	215,9
València	2.325,2	1.401,1	1.237,1	164,0	924,1
C. Valenciana	4.558,3	2.684,0	2.345,2	338,8	1.874,3
Homes					
Alacant	837,4	529,3	466,8	62,5	308,1
Castelló	260,8	165,1	145,1	20,1	95,7
València	1.128,7	732,2	653,8	78,4	396,5
C. Valenciana	2.226,8	1.426,6	1.265,7	160,9	800,2
Dones					
Alacant	870,0	443,7	373,6	70,1	426,3
Castelló	265,1	144,8	122,6	22,2	120,3
València	1.196,5	668,9	583,3	85,6	527,6
C. Valenciana	2.331,6	1.257,4	1.079,5	177,9	1.074,1

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

L'augment de la població en edat de treballar al costat del de la població activa, inferior en aquest cas, ha donat lloc a un descens de tres dècimes en la **taxa d'activitat** fins a situar-se en el 58,9 % en mitjana, com s'observa en el Quadre 8.6. A Espanya la taxa d'activitat ha retrocedit lleugerament fins al 58,8 %.

Quadre 8.6

MITJANA ANUAL DE TAXES D'ACTIVITAT, ATUR I OCUPACIÓ PER SEXE I PER PROVÍNCIES COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Alacant		Castelló		València		C. V.		Espanya	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Taxa d'activitat	**58,3**	**57,0**	**56,0**	**59,0**	**60,6**	**60,3**	**59,2**	**58,9**	**58,9**	**58,8**
- *Homes*	63,7	63,2	60,5	63,3	66,1	64,9	64,5	64,1	63,9	63,9
- *Dones*	53,2	51,0	51,6	54,6	55,4	55,9	54,1	53,9	54,0	53,9
Taxa d'atur	**13,4**	**13,6**	**14,8**	**13,6**	**12,0**	**11,7**	**12,8**	**12,6**	**12,2**	**11,3**
- *Homes*	11,3	11,8	13,1	12,1	10,2	10,7	11,0	11,3	10,7	10,2
- *Dones*	15,7	15,8	16,6	15,3	13,9	12,8	14,9	14,1	13,9	12,7
Taxa d'ocupació	**50,5**	**49,2**	**47,8**	**50,9**	**53,3**	**53,2**	**51,6**	**51,5**	**51,7**	**52,1**
- *Homes*	56,5	55,7	52,6	55,6	59,3	57,9	57,4	56,8	57,1	57,4
- *Dones*	44,8	42,9	43,1	46,3	47,7	48,8	46,1	46,3	46,5	47,1

Taxa d'activitat = (Pob. Activa / Pob. > 16 anys) x 100

Taxa d'ocupació = (Pob. treballant / Pob. > 16 anys) x 100

Taxa d'atur = (Pob. en atur / Actius) x 100

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

La població de **dones** en edat de treballar ha augmentat un 1,9 %, mentre que la població activa ho feia en un 1,6 %, reduint la seua taxa d'activitat fins al 53,9 % com a mitjana de l'any 2024 (54,1 % en 2023). El comportament entre els **homes** ha sigut similar, amb un increment del 2,3% de la població en edat de treballar i del 1,6% de la població activa, caient en quatre dècimes la seua taxa d'activitat mitjana en relació amb l'any anterior, fins a situar-se en el 64,1 % (64,5 % en 2023). El diferencial entre les taxes d'activitat d'homes i dones continua sent en 10,2 punts percentuals, però lleugerament inferior al de l'any anterior.

Per províncies, a **Alacant** s'ha registrat una disminució en la taxa d'activitat, fins a situar-se en el 57 % (58,3 % en 2023), a causa d'un augment de la seua població en edat de treballar (2 %) i a la caiguda de la població activa (-0,3 %). A **Castelló**, la població en edat de treballar ha augmentat un 1,9 % i la població activa un 7,2 %, la qual cosa ha incrementat la taxa d'activitat fins al 59 %. Finalment, en el cas de **València**, la taxa d'activitat ha retrocedit tres dècimes, situant-se en el 60,3 %, a causa d'un increment de la població en edat de treballar del 2,3 % i de la població activa en un 1,7 %.

Com s'ha comentat anteriorment, la població activa en la Comunitat Valenciana en 2024, ha augmentat en termes mitjana un 1,6 %. Atesa la **nacionalitat** d'aquesta, cal indicar que aquesta evolució ha sigut conseqüència de l'avanç registrat tant en la població estrangera (12,5 %), ja que la població activa espanyola ha caigut un 0,9 %. Destaca tant l'increment de l'17,4% entre les persones actives procedents de la Unió Europea com l'increment de la població activa no pertanyent a la UE (10 %), com es recull en el Quadre 8.7.

Quadre 8.7

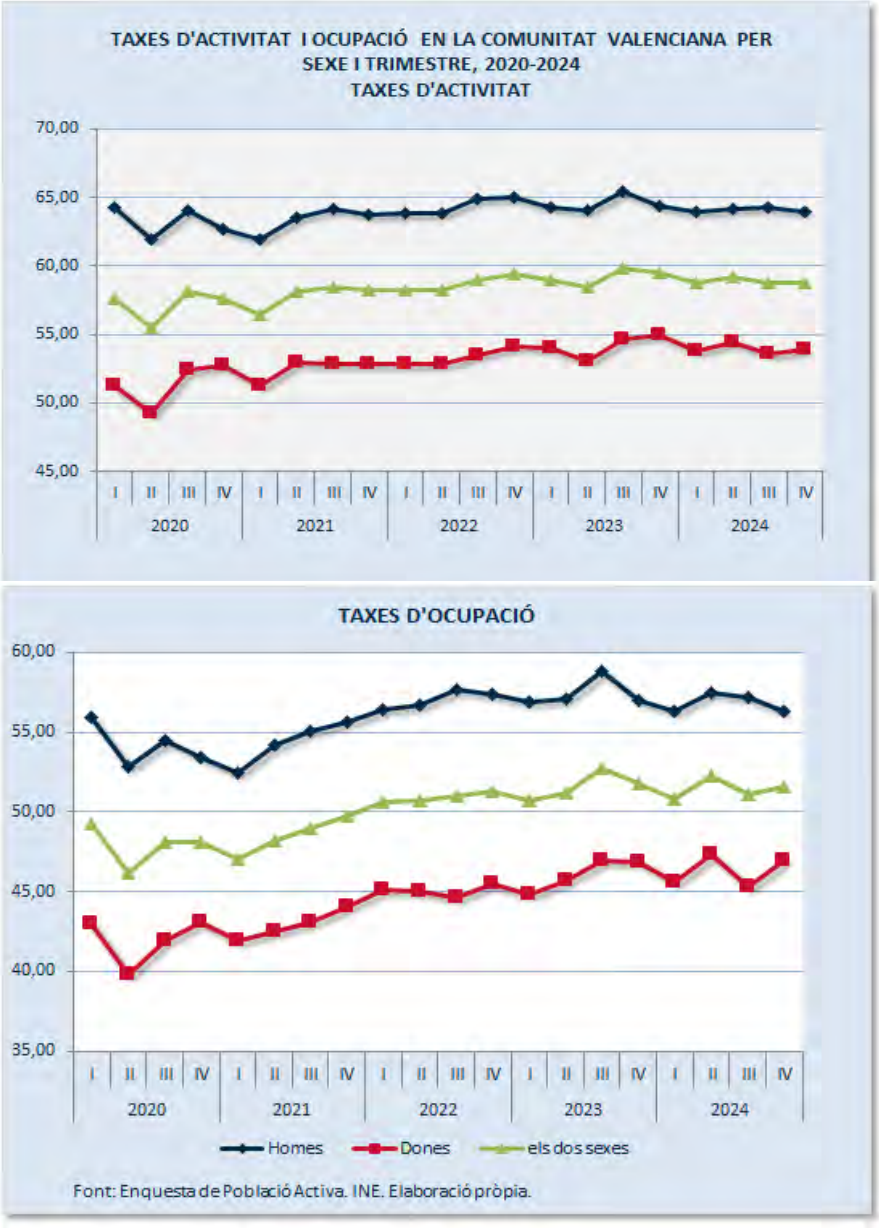
POBLACIÓ ACTIVA PER NACIONALITAT I SEXE. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	2023	2024	diferència	Var. Percentual
Tots dos sexes	**2.642,2**	**2.684,0**	**41,8**	**1,6**
- Espanyola	2.150,9	2.131,6	**-19,3**	**-0,9**
- Estrangera	491,3	552,5	**61,2**	**12,5**
- *Unió Europea (UE)*	*162,1*	*190,3*	**28,2**	**17,4**
- *No pertanyents a la UE*	*329,2*	*362,1*	**32,9**	**10,0**
Homes	**1.404,0**	**1.426,6**	**22,6**	**1,6**
- Espanyola	1.150,4	1.130,5	**-19,9**	**-1,7**
- Estrangera	253,6	296,1	**42,5**	**16,8**
- *Unió Europea (UE)*	*82,4*	*102,7*	**20,3**	**24,6**
- *No pertanyents a la UE*	*171,3*	*193,5*	**22,2**	**13,0**
Dones	**1.238,2**	**1.257,4**	**19,2**	**1,6**
- Espanyola	1.000,5	1.001,1	**0,6**	**0,1**
- Estrangera	237,7	256,3	**18,6**	**7,8**
- *Unió Europea (UE)*	*79,7*	*87,7*	**8,0**	**10,0**
- *No pertanyents a la UE*	*157,9*	*168,7*	**10,8**	**6,8**

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Gràfic 8.2



La **població inactiva** en la Comunitat Valenciana s'ha situat en 1.874.200 persones en 2024, en termes mitjans, amb un augment de 53.100 persones, de les quals 28.100 han sigut homes i 25.000 dones (Quadre 8.8).

Quadre 8.8

POBLACIÓ INACTIVA PER CLASE PRINCIPAL DE INACTIVITAT I SEXE
COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	2023	2024	diferència	Var. Percentual
Tots dos sexes	**1.821,1**	**1.874,2**	**53,1**	**2,9**
- Estudiant	365,1	386,2	**21,1**	**5,8**
- Jubilat/ada	774,2	785,0	**10,8**	**1,4**
- Tasques de la llar	346,6	360,0	**13,4**	**3,9**
- Incapacitat permanent	108,8	101,4	**-7,4**	**-6,8**
- Percebent una pensió diferent de la jubilació	170,0	176,3	**6,3**	**3,7**
- Altra situació[(1)]	56,4	65,3	**8,9**	**15,8**
Homes	**772,0**	**800,1**	**28,1**	**3,6**
- Estudiant	161,9	179,4	**17,5**	**10,8**
- Jubilat	441,8	450,5	**8,7**	**2,0**
- Tasques de la llar	53,1	53,3	**0,2**	**0,4**
- Incapacitat permanent	57,3	57,6	**0,3**	**0,5**
- Percebent una pensió diferent de la jubilació	26,3	24,6	**-1,7**	**-6,5**
- Altra situació[(1)]	31,5	34,6	**3,1**	**9,8**
Dones	**1.049,1**	**1.074,1**	**25,0**	**2,4**
- Estudiant	203,2	206,8	**3,6**	**1,8**
- Jubilada	332,3	334,5	**2,2**	**0,7**
- Tasques de la llar	293,5	306,8	**13,3**	**4,5**
- Incapacitat permanent	51,5	43,8	**-7,7**	**-15,0**
- Percebent una pensió diferent de la jubilació	143,8	151,7	**7,9**	**5,5**
- Altra situació[(1)]	24,9	30,7	**5,8**	**23,3**

(1) persones que, sense exercir cap activitat econòmica, reben ajuda pública o privada i totes aquelles que no estan incloses en cap de les categories anteriors, per exemple rendistes

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

La **població classificada com a inactiva segueix composta majoritàriament per dones**, amb un 57,3% del total, amb una lleugera disminució de tres dècimes respecte a l'any anterior. En termes agregats, de cada 100 dones en edat de treballar, 8 busquen activament treball (entre els homes són 7 de cada 100), 46 estan en actiu (57 en el cas dels homes) i 46 es consideren estadísticament inactives (estudiants, jubilades, mestresses de casa...), mentre que entre els homes són 36 de cada 100.

En aquest context, s'observa que 19.200 dones s'han incorporat al mercat de treball en 2024, en termes mitjans, mentre que les inactives han augmentat en 25.000. Entre estes últimes, considerant la classificació per categoria principal, és resaltable l'augment de 13.300 dones que exercixen laborals de la llar sense remunerar, que representen 85,2 % d'este grup d'inactivitat i entorn del 86 % de les persones inactives que perceben una pensió distinta a la de jubilació, 151.700 dones enfront de 24.600 homes. Per part seua, els homes suposaven prop del 57,4 % de les persones inactives per jubilació.

8.1.2. Població treballant

8.1.2.1. Dades generals

La **població ocupada** en la Comunitat Valenciana s'ha situat en 2.345.200 persones (Quadre 8.9), la qual cosa suposa un augment mitjà en termes absoluts de 41.100 persones, amb un increment de l'ús del 1,8 % durant l'any 2024, més de tres punts percentuals per davall del registrat l'any anterior.

Per part seua, la **taxa d'ocupació** en la Comunitat Valenciana ha disminuit en una dècima, situant-se en el 51,5 %, enfront del 52,1 % estimat per al conjunt d'Espanya, que ha experimentat un avanç de 0,4 punts percentuals. La **taxa d'ocupació d'homes** s'ha reduït sis dècimes fins al 56,8 % (57,4 % un any abans) i la de **dones** ha aconseguit el 46,3 % (46,1 % en 2023). Així, el diferencial entre les dos taxes s'ha reduït nou dècimes i s'ha situat en 10,5 punts.

Per **grups d'edat,** l'ocupació de la **població més jove** (menors de 25 anys) ha augmentat fins a 155.600 persones (139.200 en 2023), un 11,8 % en termes relatius, com es pot desprendre del Quadre 8.9 i del Gràfic 8.3, i la seua taxa d'ocupació ha crescut fins al 29,5 % (27,4 % en 2023). El comportament d'homes i dones joves ha sigut favorable; així, els joves experimentaven un augment de la seua taxa d'ocupació, passant del 29,8 % de 2023 al 30,3 % en 2024, mentre que les joves l'incrementaven en 3,6 punts percentuals, situant-se, en 2024, en 28,6 % (25 % l'any precedent). Per part seua, la **població major de 55 anys** ha crescut un 3,9%, en termes mitjans i la seua taxa d'ocupació ha augmentat en quatre dècimes percentuals, fins a situar-se en el 27,1 % en 2024 (26,7 % en 2023), com es pot observar en el Quadre 8.10.

Quadre 8.9

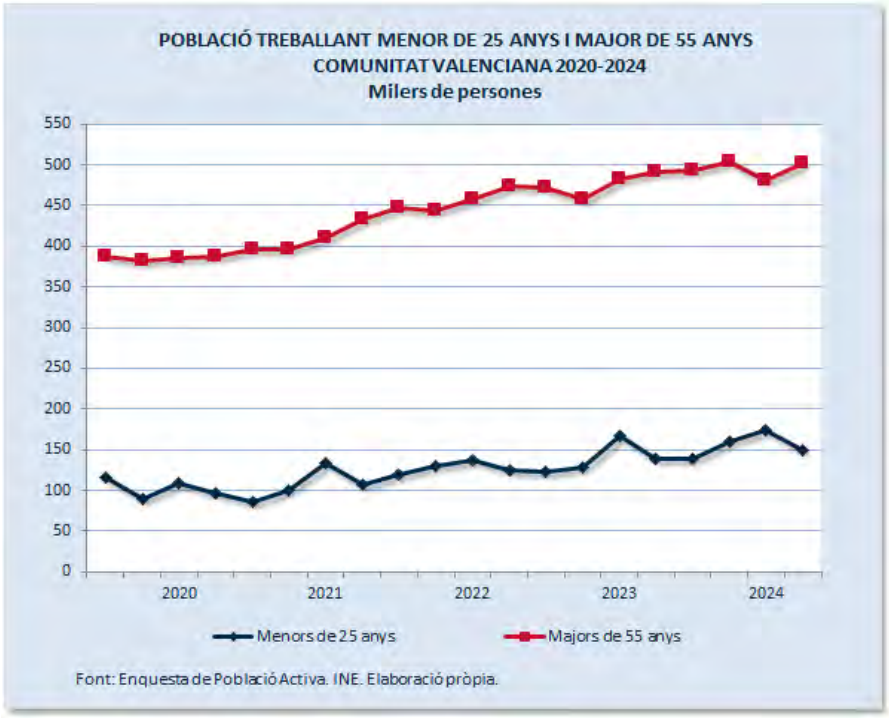
POBLACIÓ OCUPADA TOTAL, MENORS DE 25 I MAJORS DE 55 ANYS
COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	Mitjana		2023				2024			
	2023	2024	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Total ocupació	**2.304,1**	**2.345,2**	2.244,7	2.279,0	2.359,8	2.332,9	2.297,9	2.376,7	2.334,4	2.371,7
- Homes	**1.250,1**	**1.265,7**	1.228,6	1.239,2	1.281,5	1.250,9	1.242,8	1.276,8	1.274,9	1.268,1
- Dones	**1.054,1**	**1.079,6**	1.016,1	1.039,9	1.078,4	1.082,0	1.055,2	1.099,9	1.059,5	1.103,6
Menors de 25 anys	**139,2**	**155,6**	123,2	127,6	167,6	138,3	138,8	159,9	173,7	149,9
- Homes	**76,9**	**82,4**	72,6	77,2	89,4	68,4	69,7	87,7	90,3	81,8
- Dones	**62,3**	**73,2**	50,5	50,4	78,2	70,0	69,1	72,2	83,4	68,1
Majors de 55 anys	**476,1**	**494,7**	472,1	458,2	482,8	491,2	492,4	503,8	481,4	501,2
- Homes	**263,7**	**273,2**	258,6	251,5	275,8	269,0	268,3	274,4	270,7	279,3
-Dones	**212,3**	**221,5**	213,4	206,7	207,0	222,2	224,1	229,4	210,7	221,9

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

Gràfic 8.3



Quadre 8.10

MITJANA ANUAL DE LES TAXES D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR PER SEXE I GRUPS D'EDAT EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Taxa d'activitat		Taxa d'ocupació		Taxa d'atur	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Tots dos sexes	**59,2**	**58,9**	**51,6**	**51,5**	**12,8**	**12,6**
Menors de 25	38,3	39,6	27,4	29,5	28,3	25,6
De 25 a 54 anys	87,7	86,8	77,6	76,9	11,5	11,4
De 55 i més anys	30,3	30,7	26,7	27,1	11,8	11,9
Homes	**64,5**	**64,1**	**57,5**	**56,8**	**11,0**	**11,3**
Menors de 25	41,8	41,9	29,8	30,3	28,8	27,8
De 25 a 54 anys	91,7	91,0	83,0	81,9	9,5	10,0
De 55 i més anys	35,4	35,8	32,1	32,4	9,3	9,3
Dones	**54,1**	**53,9**	**46,1**	**46,3**	**14,9**	**14,2**
Menors de 25	34,6	37,2	25,0	28,6	27,7	23,1
De 25 a 54 anys	83,7	82,6	72,3	71,8	13,7	13,0
De 55 i més anys	26,0	26,5	22,1	22,5	14,8	14,8

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

En el Quadre 8.11 es recull l'evolució de la població en actiu per **sectors econòmics**, observant-se un comportament diferent en la generació d'ocupació al llarg de l'any

2024. En l'**agricultura** ha descendit un 18 %, finalitzant l'any amb 39.700 persones treballant, 8.700 persones menys que en el mateix període de l'any anterior. La **indústria** ha tingut un augment de 5.700 persones, un 1,5 % en termes relatius, amb 382.800 persones en actiu en el sector. La **construcció** ha registrat el mateix nombre d'ocupacions que l'anterior any, és a dir, sense variació percentual, finalitzant l'any amb un total de 171.700 treballadors i treballadores. En els **servicis** ha crescut en 41.900 persones, un 2,4 % en termes relatius, aconseguint 1.777.600 persones.

Els sectors que han creat ocupació en el conjunt de l'any han sigut la indústria, amb un increment del 5,2 %, i els servicis, amb un avanç del 2 %. D'altra banda, els sectors que han destruït ocupació han sigut l'agricultura, amb una caiguda del 12,1 %, i la construcción, amb una disminución del 3,2 %. Cal destacar que, en els cinc últims anys analitzats, en els sectors de la indústria i els servicis, la quantitat més alta de població ocupada ha sigut l'any 2024, i en l'agricultura, en eixe mateix període, ha sigut l'any 2024 on s'ha registrat la quantitat més baixa de població ocupada.

Quadre 8.11

POBLACIÓ TREBALLANT PER SECTOR ECONÓMIC EN LA COMUNTAT VALENCIANA, 2020-2024

En milers de persones

		Agricultura	Indústria	Construcció	Servicis	**Total**
Mitjanes Anuals						
2020		49,5	356,4	126,6	1.488,0	**2.020,4**
2021		52,7	351,0	137,5	1.535,6	**2.076,8**
2022		59,5	372,4	153,5	1.630,8	**2.216,1**
2023		51,1	365,1	171,8	1.716,2	**2.304,1**
2024		44,9	384,0	166,3	1.750,2	**2.345,2**
Dades trimestrals						
2020	1 trim	51,4	382,6	134,8	1.505,5	**2.074,3**
	2 trim	50,8	348,9	114,4	1.431,6	**1.945,7**
	3 trim	52,2	347,3	124,9	1.503,1	**2.027,5**
	4 trim	43,5	346,7	132,1	1.511,6	**2.033,9**
2021	1 trim	47,6	335,3	133,0	1.492,4	**2.008,3**
	2 trim	52,2	344,1	149,8	1.516,9	**2.063,0**
	3 trim	55,6	357,5	132,0	1.555,4	**2.100,5**
	4 trim	55,3	367,1	135,0	1.577,8	**2.135,2**
2022	1 trim	64,0	368,3	146,2	1604,2	**2.182,7**
	2 trim	66,3	364,2	149,7	1.619,4	**2.199,6**
	3 trim	55,6	379,4	160,3	1.632,4	**2.227,6**
	4 trim	52,1	377,5	157,6	1.667,3	**2.254,5**
2023	1 trim	48,1	365,3	168,6	1.662,8	**2.244,7**
	2 trim	52,5	348,0	166,5	1.712,1	**2.279,0**
	3 trim	55,2	369,9	180,5	1.754,2	**2.359,8**
	4 trim	48,4	377,1	171,7	1.735,7	**2.332,9**
2024	1 trim	47,2	374,0	150,8	1.725,9	**2.297,9**
	2 trim	47,1	385,1	174,8	1.769,7	**2.376,7**
	3 trim	45,4	393,9	167,7	1.727,4	**2.334,4**
	4 trim	39,7	382,8	171,7	1.777,6	**2.371,7**

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

El Quadre 8.12 arreplega la **població ocupada per sexe i sector econòmic** en la nostra Comunitat en els anys 2023 i 2024, en termes mitjans. S'observa que hi havia 936.200

dones en actiu en el sector serveis, és a dir, el 53,5 % del total de l'ús d'aquest sector, mentre que aquest percentatge es reduïa al 28,9 % en la indústria, amb 111.100 empleades; al 34,1 % en l'agricultura, que ocupava a 15.300 dones, i al 10,3 % en la construcció, amb 17.100 empleades. En el conjunt de l'any, els majors increments relatius s'han produït en la construcció (20,4 %) i en l'agricultura (9,3 %), seguits de la indústria (7,1 %) i els servicis (1,5 %). Per part seua, els **homes** treballant en el sector serveis ascendien fins a 814.000, amb un augment relatiu del 2,5 %; en indústria a 272.900, un 4,4 % més en termes interanuals; en construcció a 149.200 ocupacions, amb un descens del 5,3 %, i en agricultura la caiguda ha sigut del 20 %, amb 29.6000 persones ocupades. Finalment, ressaltar la diferència de comportament en alguns sectors entre homes i dones, ja que, en 2024, en l'agricultura i la construcció ha disminuït el nombre d'hòmens ocupats, mentres que, en estos mateixos sectors, ha augmentat el nombre de dones ocupades.

Quadre 8.12

POBL. TREBALLANT PER SEXE I SECTOR ECONÒMIC. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

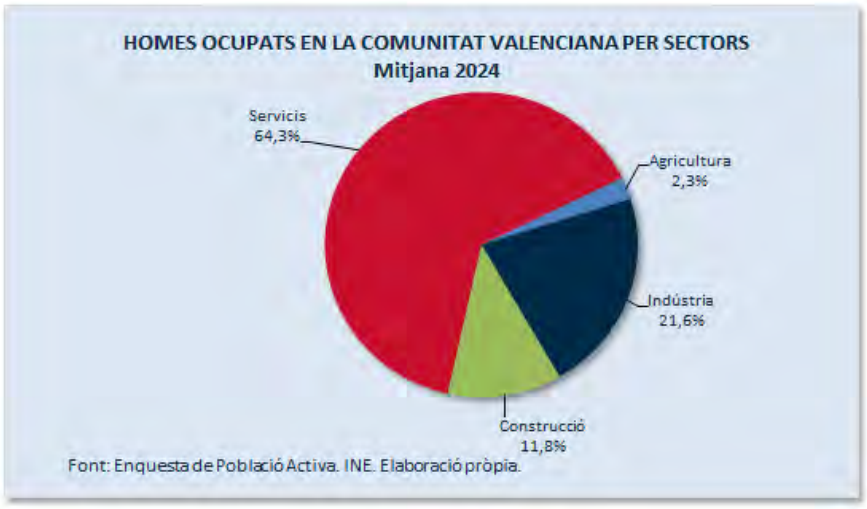
	2024	2023	diferència	Var. %
Tots dos sexes	**2.345,2**	**2.304,1**	**41,1**	**1,8**
- Agricultura	44,9	51,0	-6,1	-12,0
- Indústria	384,0	365,1	18,9	5,2
- Construcció	166,2	171,8	-5,6	-3,3
- Servicis	1.750,1	1.716,2	33,9	2,0
Homes	**1.265,7**	**1.250,0**	**15,7**	**1,3**
- Agricultura	29,6	37,0	-7,4	-20,0
- Indústria	272,9	261,4	11,5	4,4
- Construcció	149,2	157,6	-8,4	-5,3
- Servicis	814,0	794,1	19,9	2,5
Dones	**1.079,5**	**1.054,1**	**25,4**	**2,4**
- Agricultura	15,3	14,0	1,3	9,3
- Indústria	111,1	103,7	7,4	7,1
- Construcció	17,1	14,2	2,9	20,4
- Servicis	936,2	922,1	14,1	1,5

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Per part seua, el Gràfic 8.4 mostra que les dones estaven treballant majoritàriament en els servicis (87,4 %) i en determinades branques de la indústria (9,8 %), mentre que només l'1,4 % ho feia en la construcció i l'1,3 % en l'agricultura.

Gràfic 8.4





El Quadre 8.13 recull l'**ocupació per branques d'activitat i per sexe**. Les dones estaven treballant en un 31,3 % en la branca de comerç i hostaleria, i en un 29,6 % en l'Administració pública, on representaven el 63,9 % de les ocupacions totals d'aquesta branca de servicis. També destacar les activitats artístiques, on les dones han suposat el major percentatge de les ocupacions totals, sent el 67,9 % del total de la població ocupada d'esta activitat. En el cas dels homes, el major percentatge també s'aconseguia en comerç i hostaleria, amb un 30,1 % de treballadors, seguit de la indústria manufacturera amb un 19,9 %, on tenien un pes relatiu del 71,3 %.

Quadre 8.13

OCUPACIÓ PER BRANQUES D'ACTIVITAT EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

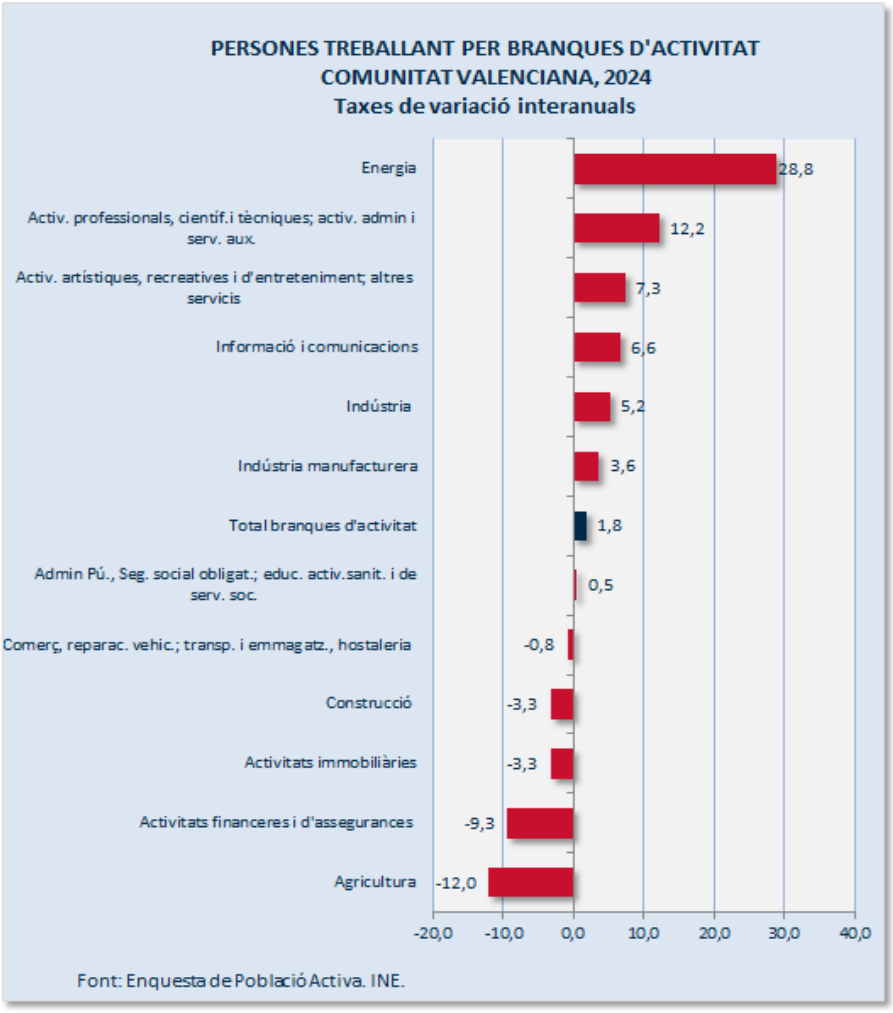
Branques d'activitat	Total	Homes	Dones	T_1	T_2
- Agricultura	44,9	29,6	15,3	*34,1*	*1,4*
- Indústria	384,0	272,9	111,1	*28,9*	*10,3*
- Energia	30,0	20,6	9,4	*31,3*	*0,9*
- Indústria manufacturera	354,0	252,3	101,6	*28,7*	*9,4*
- Construcció	166,2	149,2	17,1	*10,3*	*1,6*
- Comerç, reparac. vehic.; transp. i emmagatz., hostaleria	718,9	381,6	337,4	*46,9*	*31,3*
- Informació i comunicacions	73,8	53,4	20,4	*27,6*	*1,9*
- Activitats financeres i de segurs	32,0	14,0	18,0	*56,3*	*1,7*
- Activitats immobiliàries	20,6	13,5	7,1	*34,5*	*0,7*
- Activ. professionals, científ.i tècniques; activ. admin i serv. au›	225,2	113,4	111,8	*49,6*	*10,4*
- Admin Pú., Seg. social obligat.; educ. activ.sanit. i de serv. soc.	500,3	180,7	319,6	*63,9*	*29,6*
- Activ. artístiques, recreatives i d'entreteniment; altres servicis	179,3	57,5	121,8	*67,9*	*11,3*
Total branques d'activitat	**2.345,2**	**1.265,8**	**1.079,6**	***46,0***	***100,0***

T_1: Percentatge de dones treballant per branques sobre el total d'ocupació en cada branca
T_2: Percentatge de dones treballant per branca d'activitat sobre el total de dones treballant

Font: INE. Elaboració pròpia.

L'evolució de l'ocupació segons les **diverses branques d'activitat** ha sigut dispar, com s'observa en el Gràfic 8.5. Així, han crescut per damunt de la mitjana (1,8 %): energia (28,8 %), activitats professionals (12,2 %), activitats artístiques (7,3 %), informació i comunicacions (6,6 %), conjunt de la indústria (5,2 %) i indústria manufacturera (3,6 %); amb creixement, però per davall de la mitjana, l'Administració Pública (0,5 %). Per contra, s'ha destruït en agricultura (-12 %), en activitats financeres i assegurances (-9,3 %), activitats immobiliàries i construcció (-3,3 %) i en comerç i hostaleria (-0,8 %).

Gràfic 8.5



El **nombre de persones assalariades** en la Comunitat Valenciana ha ascendit a 1.966.300 en 2024, un 1,8 % més que l'any precedent, com s'arreplega en el Quadre 8.14, representant les dones el 47,9 % del total.

La **taxa de salarització**[2] s'ha situat en el 83,8 %, lleugerament superior a la de l'any anterior. Aquest percentatge ha sigut del 87,7 % en el cas de les dones (87,2 % en 2023), mentre que entre els homes s'ha xifrat en el 80,5 % (80,9% l'any anterior).

2. Considerada com la taxa de persones assalariades sobre el total de persones treballant.

Quadre 8.14

PERSONES ASSALARIADES, OCUPADES I TAXA D'ASSALARITZACIÓ COMUNITAT VALENCIANA 2023- 2024

En milers de persones

	2023			2024			Var. % 24/ 23		
	P.Treb.	P.Asal.	T1	P.Ocup.	P.Asal.	T1	P.Ocup.	P.Asal.	T1*
Homes	1.250,0	1.011,8	80,9	1.265,7	1.019,1	80,5	*1,3*	*0,7*	*-0,4*
Dones	1.054,1	919,1	87,2	1.079,5	947,2	87,7	*2,4*	*3,1*	*0,6*
Total	**2.304,1**	**1.930,9**	**83,8**	**2.345,2**	**1.966,3**	**83,8**	*1,8*	*1,8*	*0,0*

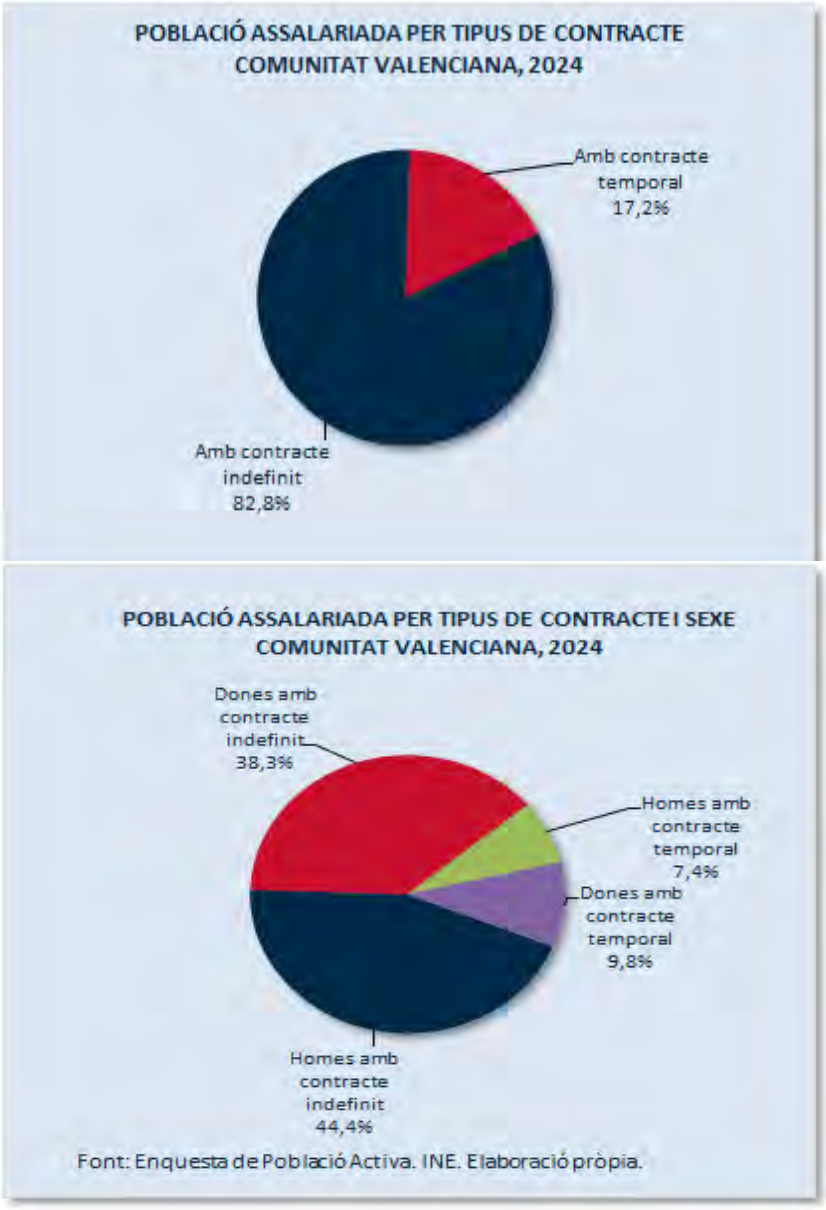
T1: Taxa d'assalaritzac * La variació de la taxa d'assalarització està en termes absoluts

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia

Com es pot observar en el Gràfic 8.6, que recull la **població assalariada per tipus de contracte**, el 82,8 % de les persones assalariades en la nostra Comunitat tenia un contracte de duració indefinida, situant-se la taxa de temporalitat en el 17,2 %, quasi un punt inferior a la registrada l'any anterior. Per sexes, el 79,6 % de les assalariades tenien un contracte de duració indefinida (79,1 % en 2023) i el 20,4 % eren contractades temporalment (20,9 % en 2023); mentre que els homes registraven un percentatge de contractes de duració indefinida del 85,7 %, 6,1 punts percentuals superior a la de les dones, i del 14,3 % de contractes temporals.

La distribució percentual del total de persones assalariades per contracte i sexe ha sigut la següent: homes amb contracte indefinit, un 44,4 % (42,2 % en 2023); dones amb contracte indefinit un 38,3 % (37,6 % en 2023); homes amb contracte temporal un 7,4 % (8,2 % en 2023); i les dones amb contracte temporal un 9,8 % (10 % en 2023), la qual cosa corrobora eixa **major temporalitat entre les dones.**

Gràfic 8.6



Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

La **taxa de temporalitat de les persones joves s'ha reduït**, des de la fi de 2022, fins a situar-se en el 30,7 % en l'últim trimestre de 2024, com s'observa en el Gràfic 8.7.

Gràfic 8.7



Font: Institut Valencià d'Estadística. Elaboració pròpia.

Cal destacar la tendència de creixement de la població activa, especialment significativa en la població migrant. No obstant això, la taxa d'activitat s'ha reduït tres dècimes en 2024, a causa d'un increment percentual inferior al de la població en edat de treballar.

El CES CV insta a adoptar polítiques actives d'ocupació.

A més, el Comité valora la potencialitat de la negociació col·lectiva com a ferramenta de foment de l'estabilitat en l'ocupació i l'ús adequat de les modalitats de contractació, així com mecanisme per a la reducció de la bretxa de gènere, encara existent.

8.1.2.2. Treball autònom

Aquest apartat inclou un anàlisi de l'ocupació autònoma en la Comunitat Valenciana l'any 2024, a través de les dades extretes de l'afiliació a la Seguretat Social, facilitats pel Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

L'**afiliació de persones autònomes** ha ascendit a 376.171 persones al desembre de 2024 en la nostra Comunitat, **amb un augment de 8.514 noves ocupacions autònomes respecte a l'any anterior i un increment del 2,3 % en termes relatius, enfront del 1,4 % de l'any anterior, i superior a l'avanç de l'1,3 % registrat a Espanya** (veure Quadre 8.15). Per tant,

l'ocupació per compte propi ha augmentat en 2024 mostrant una **acceleració en la generació d'ocupació autònoma**, com es pot apreciar en el Gràfic 8.8.

Per províncies, a **Alacant** s'ha produït un increment de 3.731 persones autònomes, un 2,6 % en termes relatius. A la província de **València**, s'han registrat 4.028 ocupacions per compte propi més que l'any anterior, la qual cosa suposa un augment de 2,2 %, mentre que a **Castelló** l'ocupació autònoma ha crescut un 1,8 % i en 754 persones.

Quadre 8.15

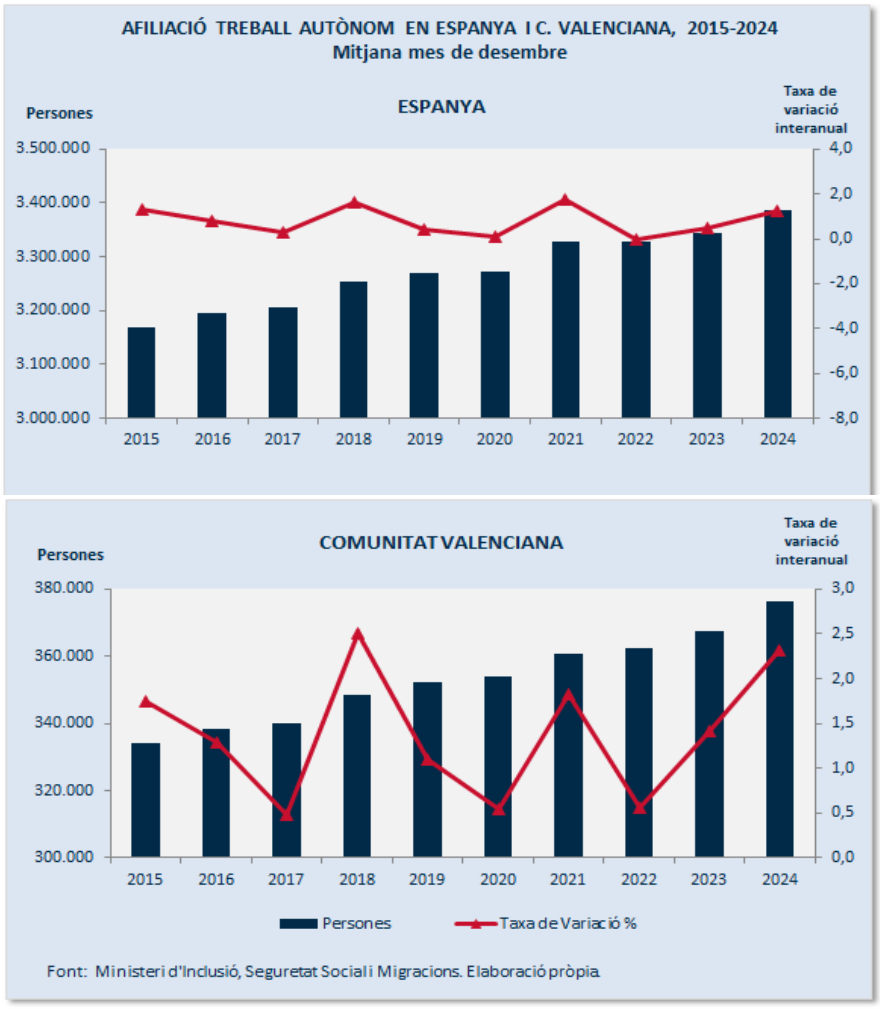
AFILIACIÓ OCUPACIÓ AUTÒNOMA PER PROVÍNCIES I SEXE, 2023-2024

Mitjana del mes de desembre

	2024	2023	diferència	Var. Percentual
- Alacant	**144.918**	**141.187**	**3.731**	**2,6**
Homes	*53.608*	*51.779*	*1.829*	*3,5*
Dones	*91.311*	*89.408*	*1.902*	*2,1*
- Castelló	**42.502**	**41.748**	**754**	**1,8**
Homes	*16.326*	*16.090*	*236*	*1,5*
Dones	*26.176*	*25.658*	*518*	*2,0*
- València	**188.751**	**184.723**	**4.028**	**2,2**
Homes	*70.310*	*68.571*	*1.739*	*2,5*
Dones	*118.441*	*116.152*	*2.289*	*2,0*
Comunitat Valenciana	**376.171**	**367.658**	**8.514**	**2,3**
Homes	**140.244**	**136.440**	**3.804**	**2,8**
Dones	**235.928**	**231.218**	**4.710**	**2,0**
Espanya	**3.386.765**	**3.344.368**	**42.396**	**1,3**
Homes	**1.251.152**	**1.228.912**	**22.240**	**1,8**
Dones	**2.135.612**	**2.115.452**	**20.160**	**1,0**

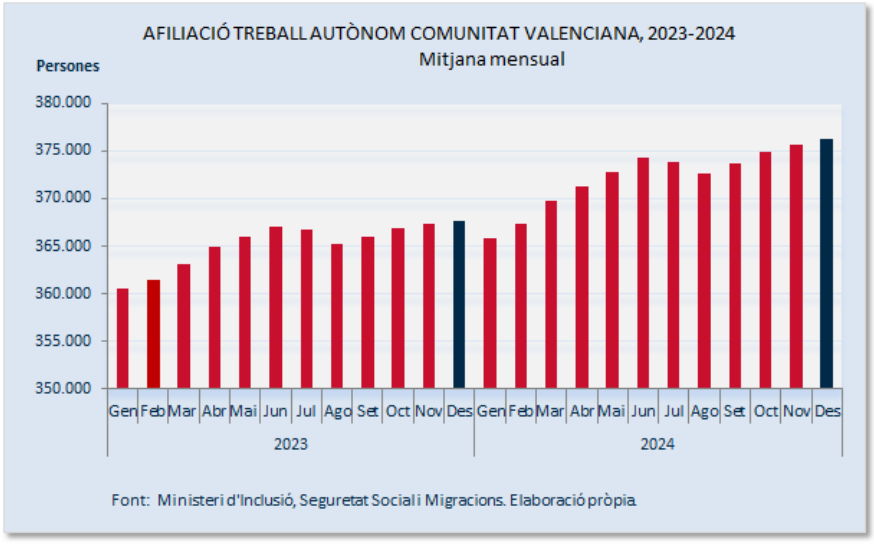
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Gràfic 8.8



Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia

Gràfic 8.9



Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia

El Quadre 8.16 recull l'**afiliació d'ocupació autònoma segons sexe** en els anys 2023 i 2024, en el qual s'aprecia una evolució favorable en el cas dels homes, amb un augment de 4.710 nous autònoms i un increment percentual del 2 %. Per part seua, les dones han registrat un increment relatiu major, del 2,8 %, amb 3.804 ocupacions més l'any 2024. D'aquesta manera, l'ocupació autònoma de les dones, en 2024, augmenta lleugerament la seua representació fins al 37,3 % del total del treball autònom de la nostra Comunitat (37,1 % de l'any anterior).

Quadre 8.16

AFILIACIÓ OCUPACIÓ AUTÒNOMA PER SEXE. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

Mitjana del mes de desembre

	2024	2023	diferència	Var. %
- Homes	235.928	231.218	4.710	2,0
- Dones	140.244	136.440	3.804	2,8
Total el dos sexes	**376.171**	**367.658**	**8.514**	**2,3**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Per sectors, els majors increments en termes interanuals s'han produït novament en informació i comunicació (20,6 %), seguida de les activitats professionals, científiques i tècniques (6 %). Per contra, tres sectors han registrat descensos: agricultura (-2,7 %), indústria (-2 %) i comerç (-0,7 %), però el comerç ha continuat sent, amb diferència, el sector on més persones autònomes estan d'alta, representant estes el 23 % del total de l'ocupació autònoma, com es mostra en el Quadre 8.17.

Quadre 8.17

AFILIACIÓ OCUPACIÓ AUTÒNOM PER SECTORS. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

Mitjana del mes de desembre

SECTORS	2024	2023	diferència	Var. Percentual
- Agricultura	12.760	13.121	-360	-2,7
- Indústria	24.260	24.764	-504	-2,0
- Construcció	47.978	46.485	1.493	3,2
- Comerç	86.794	87.434	-640	-0,7
- Transports	21.738	20.831	907	4,4
- Hostaleria	38.563	38.473	90	0,2
- Informació i comunicacions	10.895	9.032	1.863	20,6
- Act. Financeres i assegurances	7.023	6.896	126	1,8
- Act. Immobiliàries	8.652	8.206	446	5,4
- Act. Professionals, Científiques i Tècr	37.899	35.738	2.161	6,0
- Act. Administratives:	17.671	16.996	675	4,0
- Educació	11.591	10.983	609	5,5
- Act. Sanitàries	14.927	14.234	693	4,9
- Act. Artístiques i Entreteniment	9.273	8.939	334	3,7
- Altres sectors	26.147	25.526	621	2,4
Total Sectors	**376.171**	**367.658**	**8.514**	**2,3**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Amb les dades estadístiques disponibles, podria afirmar-se **que el perfil de l'ocupació autònoma** en la nostra Comunitat s'assembla al d'Espanya i correspon a una persona que desenvolupa la seua activitat en el sector serveis, sense personal assalariat al seu càrrec, amb una sola activitat, home, espanyol, entre 36 i 55 anys, que porta 5 anys o més en el seu negoci, i que cotitza entre la base mínima i 1,5 vegades la base mínima, com es pot observar en el Quadre 8.18.

Quadre 8.18

PERFILS DE L'OCUPACIÓ AUTÒNOMA. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

A 31 de desembre de cada any

PERFILS	2024	% s/total	2023	% s/total	diferència	Var. Percentual
Per sectors d'activitat						
- Agricultura	13.064	3,5	13.429	3,7	-365	-2,7
- Indústria	24.261	6,4	24.738	6,7	-477	-1,9
- Construcció	48.070	12,8	46.450	12,6	1.620	3,5
- Servicis	290.800	77,3	282.816	77,0	7.984	2,8
Per situació professional						
- Sense personal assal	326.099	86,7	316.552	86,2	9.547	3,0
- Amb personal assalar	50.096	13,3	50.881	13,8	-785	-1,5
- Sense pluriactivitat	349.752	93,0	344.426	93,7	5.326	1,5
- Amb pluriactivitat	26.443	7,0	23.007	6,3	3.436	14,9
Per sexe						
- Homes	236.119	62,8	231.207	62,9	4.912	2,1
- Dones	140.076	37,2	136.226	37,1	3.850	2,8
Per edat						
- De 16 a 25 anys	12.166	3,2	11.216	3,1	950	8,5
- De 26 a 35 anys	48.940	13,0	46.660	12,7	2.280	4,9
- De 36 a 45 anys	93.506	24,9	93.363	25,4	143	0,2
- De 46 a 55 anys	121.875	32,4	119.592	32,5	2.283	1,9
- De 56 a 65 anys	86.065	22,9	84.199	22,9	1.866	2,2
- De 66 i més anys	13.643	3,6	12.403	3,4	1.240	10,0
Per nacionalitat						
- Espanyols	302.953	80,5	302.377	82,3	576	0,2
- Estrangera	73.242	19,5	65.056	17,7	8.186	12,6
Per antiguitat del negoci						
- Menys de 6 mesos	27.219	7,2	25.504	6,9	1.715	6,7
- De 6 a 12 mesos	26.202	7,0	23.678	6,4	2.524	10,7
- De 1 a 3 anys	63.353	16,8	61.122	16,6	2.231	3,7
- De 3 a 5 anys	40.685	10,8	42.915	11,7	-2.230	-5,2
- De 5 a 10 anys	76.440	20,3	75.519	20,6	921	1,2
- De 10 a 20 anys	79.498	21,1	76.408	20,8	3.090	4,0
- 20 anys o més	62.798	16,7	62.287	17,0	511	0,8
Per base de cotització						
- Base mínima (b/m)	78.662	20,9	50.295	13,7	28.367	56,4
- Entre b/m i 1,5 b/m	247.633	65,8	270.557	73,6	-22.924	-8,5
- Entre 1,5 i 2 b/m	25.522	6,8	22.201	6,0	3.321	15,0
- Entre 2 i 3 b/m	18.495	4,9	18.903	5,1	-408	-2,2
- Més de 3 vegades b/m	5.883	1,6	5.477	1,5	406	7,4

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Elaboració pròpia.

El Quadre 8.19 arreplega la situació d'**afiliació en alta en la Seguretat Social per règims i comunitats autònomes** en 2024. Com es pot observar, el major pes relatiu del RETA sobre el total del sistema s'ha registrat a Illes Balears (20,4 %), Extremadura (19,4 %), Castella-la Manxa i Galícia (18,9 %) i Castella i Lleó (18,8 %), enfront dels percentatges més baixos de Madrid (11,6 %), Catalunya i Navarra (15 %) i Canàries (15,4 %). Per part seua, el conjunt de la Comunitat Valenciana s'ha mantingut en 17,2 %, superior a la mitjana del conjunt d'Espanya (15,9 %), així com les tres províncies de manera individual que, en esta ocasió, totes elles superen la mitjana nacional.

Quadre 8.19

AFILIACIÓ EN ALTA PER RÈGIMS ICOMUNITATS AUTÒNOMES, 2024

Mitjana del mes de desembre

	Règ. General	REPTA	Règ. Esp. de la Mar	Règ. Esp. del Carbó	Total Sistema	% REPTA s/Total
Andalusia	2.878.486	583.774	8.188	0	3.470.447	*16,8*
Aragó	520.136	98.823	0	3	618.962	*16,0*
d'Astúries, Principat	314.901	69.900	1.402	879	387.082	*18,1*
Balears, Illes	386.480	99.687	1.829	0	487.996	*20,4*
Canàries	789.630	144.543	6.515	0	940.689	*15,4*
Cantàbria	190.189	41.172	915	0	232.277	*17,7*
Castella-la Manxa	639.930	149.412	0	0	789.341	*18,9*
Castella i Lleó	795.580	184.107	0	11	979.698	*18,8*
Catalunya	3.216.420	568.179	6.225	0	3.790.824	*15,0*
Comunitat Valenciana	**1.801.495**	**376.171**	**7.006**	**0**	**2.184.672**	***17,2***
Extremadura	334.454	80.737	0	0	415.191	*19,4*
Galícia	857.538	204.088	17.946	0	1.079.573	*18,9*
Madrid, Comunitat de	3.334.194	436.209	3.782	0	3.774.184	*11,6*
Múrcia, Regió de	558.315	104.393	977	0	663.684	*15,7*
Navarra, Comunitat Foral c	263.783	46.553	0	0	310.336	*15,0*
País Basc	854.195	166.949	3.367	0	1.024.511	*16,3*
Rioja, La	115.474	24.612	0	0	140.086	*17,6*
Ceuta	20.291	3.116	195	0	23.602	*13,2*
Melilla	20.382	4.339	86	0	24.807	*17,5*
Espanya	**17.891.873**	**3.386.765**	**58.432**	**893**	**21.337.962**	***15,9***
Comunitat Valenciana	**1.801.495**	**376.171**	**7.006**	**0**	**2.184.672**	***17,2***
Alacant	600.125	144.918	2.693	0	747.736	*19,4*
Castelló	217.157	42.502	824	0	260.483	*16,3*
València	984.213	188.751	3.489	0	1.176.453	*16,0*

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.



La creación de empleo por cuenta propia se ha dinamizado en 2024. Cada día se han sumado 23 nue-vas personas autónomas al mercado de trabajo en nuestra Comunitat, frente a los 14 del año anterior, lo que representa la quinta parte del empleo por cuenta propia generado en España

En este context, el CES CV destaca la tendència ascendent en el volum de creació del treball per compte propi. Fruit d'este creixement, subratlla l'increment notable, enguany, de persones que cotitzen per la base mínima (increment interanual del 56,4 %), tenint en compte que les altes inicials cotitzen per la base mínima a causa de l'aplicació de la tarifa plana Així mateix, el Comité ressalta l'important pes en el sector servicis (77,3 %) i sense personal assalariat (86,7 %).

Per això, el CES CV insta el conjunt d'autoritats a la implementació de polítiques públiques que milloren els instruments de protecció social per a reduir desigualtats socials i incrementar la cohesió social, i mesures d'ajuda, entre les quals cal contemplar millores fiscals, amb avantatges per a alguns supòsits o noves tarifes; mesures laborals, amb programes de conciliació i jubilació, amb la finalitat de fomentar i facilitar la seua activitat; així com potenciar la formació d'este col·lectiu.

8.1.3. Població en atur

La **desocupació estimada** en la nostra Comunitat s'ha situat en 333.600 persones en el quart trimestre de 2024 (Quadre 8.20), amb una caiguda del 3,7 % respecte a l'any anterior. En mitjana, la desocupació ha afectar a 338.900 persones, 800 persones desocupades més que en 2023 i un lleuger augment del 0,2 % en termes relatius.

La **taxa d'atur** estimat per als dos sexes s'ha reduït fins al 12,6 % de la població activa, inferior en dos dècimes a la de l'any anterior. La taxa d'atur masculina ha augmentat al 11,3 % i la femenina s'ha reduït fins al 14,2 %. A Espanya, la taxa de desocupació s'ha situat en el 11,3%, sent entre els homes del 10,2% i en les dones del 12,7%.

Quadre 8.20

EVOLUCIÓ MITJANA I TRIMESTRAL DE L'ATUR ESTIMAT COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	Mitjana		2023				2024			
	2023	**2024**	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Població en atur	**338,1**	**338,9**	367,8	320,2	318,1	346,4	356,9	314,9	350,0	333,6
-Homes	**154,0**	**161,0**	160,2	152,7	142,4	160,7	167,1	148,5	157,7	170,5
-Dones	**184,1**	**177,9**	207,6	167,5	175,7	185,7	189,8	166,4	192,3	163,2
Taxa d'atur	**12,8**	**12,6**	14,1	12,3	11,9	12,9	13,4	11,7	13,0	12,3
-Homes	**11,0**	**11,3**	11,5	11,0	10,0	11,4	11,9	10,4	11,0	11,9
-Dones	**14,9**	**14,2**	17,0	13,9	14,0	14,7	15,3	13,1	15,4	12,9

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Com s'arreplega en el Quadre 8.21, la taxa d'atur entre la **població més jove** (menors de 25 anys) ha descendit en 2024, fins a situar-se, en la mitjana anual, en el 25,7 %, tres punts menys que l'any precedent. En termes absoluts, el nombre de persones parades jóvens ha caigut en 1.400 persones, resultat d'un increment de 500 homes i una disminució de 1.900 dones.

Quadre 8.21

EVOLUCIÓ MITJANA I TRIMESTRAL DE L'ATUR ESTIMAT DE JOVES*
COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

En milers de persones

	Mitjana		2023				2024			
	2023	**2024**	I	II	III	IV	I	II	III	IV
P. Atur Joves	**55,0**	**53,6**	55,0	58,1	50,2	56,6	52,9	52,5	51,5	57,5
-Homes	**31,2**	**31,7**	27,3	32,1	31,3	33,9	32,0	31,9	30,5	32,2
-Dones	**23,8**	**22,0**	27,6	26,0	18,9	22,8	20,9	20,6	21,0	25,3
Taxa d'atur	**28,7**	**25,7**	30,9	31,3	23,1	29,1	27,6	24,7	22,9	27,7
-Homes	**27,5**	**27,9**	27,3	29,4	25,9	33,1	31,5	26,7	25,2	28,2
-Dones	**30,1**	**23,2**	35,3	34,1	19,5	24,6	23,2	22,2	20,2	27,1

* Menors de 25 anys

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

L'**atur entre les persones joves que busquen el seu primer treball** ha disminuït en termes mitjans en 2024, situant-se en 26.200 persones, com s'observa en el Quadre 8.22, amb un decrement del 17,1 %, en termes relatius. Entre els homes s'ha produït un descens del 14,4 %, i entre les dones, del 19,7 %, representant estes el 48 % d'aquest grup.

Quadre 8.22

MITJANA ANUAL DE PERSONES EN ATUR BUSCANT PRIMERA OCUPACIÓ, 2023-2024.

En milers de persones

	Homes			Dones			Tots dos sexes		
	2023	2024	T_1	2023	2024	T_1	2023	2024	T_1
Alacant	8,6	6,1	*-29,4*	6,0	5,2	*-12,9*	14,6	11,3	*-22,6*
Castelló	1,2	0,3	*-73,9*	2,9	1,7	*-41,7*	4,0	2,0	*-50,9*
València	6,2	7,3	*17,4*	6,8	5,7	*-16,5*	13,0	13,0	*-0,4*
Comunitat Valenciana	**15,9**	**13,6**	***-14,4***	**15,7**	**12,6**	***-19,7***	**31,6**	**26,2**	***-17,1***
Espanya	**151,3**	**134,2**	***-11,3***	**163,8**	**149,7**	***-8,6***	**315,1**	**283,9**	***-9,9***

T_1 Taxa de Variació Interanual

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Pel que respecta al **temps de duració en la busca d'ocupació**, les persones aturades que porten més de 2 anys buscant-ho han representat el 22,5 %, 2,7 punts percentuals menys que l'any anterior (Quadre 8.23); el grup de persones desocupades que estaven en esta situació entre 1 i 2 anys suposaven el 16,5 % (13,7 % en 2023), representant els dos col·lectius el 39 % de la desocupació total, percentatge similar a l'estimat un any abans. Per part seua, el grup de persones desocupades que porten menys de 6 mesos buscant ocupació s'ha situat en el 38,9 % del total (38,4 % en 2023), mentre que les persones aturades entre 6 mesos i 1 any han reduït el seu pes en mig punt, representant un 13,3 % del total.



El CES CV considera necessari intensificar les polítiques actives d'ocupació dirigides als col·lectius més vulnerables, com: són la població major de 45 anys, principal perceptora de la unitat familiar i la més afectada per l'atur de llarga duració; la població parada de més llarga duració, que continua representant un percentatge elevat sobre el total de la desocupació estimada, si bé en l'últim any s'ha reduït, així com les persones joves i les dones, que continuen presentant taxes de desocupació superiors a la mitjana.

Quadre 8.23

PERSONES EN ATUR PER TEMPS DE BUSCA D'OCUPACIÓ. COMUNITAT VALENCIANA, 2022- 2024

En milers de persones

		Menys de 6 mesos		De 6 mesos a 1 any		D' 1 any a 2 anys		Més de 2 anys		No classificables[1]	
		Valor	% sobre Total	Valor	% sobre Total	Valor	% sobre Total	Valor	% sobre Total	Valor	% sobre Total
Mitjanes Anuals											
2022		118,0	*34,7*	39,3	*11,6*	51,0	*15,0*	109,2	*32,1*	22,5	*6,6*
2023		129,9	*38,4*	46,5	*13,8*	46,5	*13,7*	85,3	*25,2*	29,8	*8,8*
2024		131,9	*38,9*	45,2	*13,3*	55,9	*16,5*	76,3	*22,5*	29,6	*8,7*
Dades trimestrals											
2022	Itrim	113,4	*34,8*	30,5	*9,4*	52,8	*16,2*	115,0	*35,3*	14,0	*4,3*
	IItrim	102,1	*31,2*	39,9	*12,2*	44,0	*13,5*	125,5	*38,4*	15,3	*4,7*
	IIItrim	116,5	*33,4*	42,9	*12,3*	53,3	*15,3*	94,8	*27,2*	41,3	*11,8*
	IVtrim	139,8	*39,1*	43,8	*12,2*	53,7	*15,0*	101,5	*28,4*	19,2	*5,4*
2023	Itrim	141,7	*38,5*	42,5	*11,6*	63,1	*17,2*	96,3	*26,2*	24,2	*6,6*
	IItrim	123,7	*38,6*	55,3	*17,3*	33,3	*10,4*	86,0	*26,9*	21,8	*6,8*
	IIItrim	114,9	*36,1*	49,9	*15,7*	38,5	*12,1*	69,3	*21,8*	45,3	*14,2*
	IVtrim	139,3	*40,2*	38,4	*11,1*	51,0	*14,7*	89,7	*25,9*	27,9	*8,1*
2024	Itrim	145,2	*40,7*	51,9	*14,5*	57,3	*16,1*	78,5	*22,0*	24,1	*6,8*
	IItrim	120,6	*38,3*	41,0	*13,0*	48,7	*15,5*	76,0	*24,1*	28,7	*9,1*
	IIItrim	134	*38,3*	47,3	*13,5*	45,4	*13,0*	82,8	*23,7*	40,4	*11,5*
	IVtrim	127,8	*38,3*	40,6	*12,2*	72,2	*21,6*	67,9	*20,3*	25,2	*7,6*

[1] Persones en atur que han trobat una ocupació

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

El total de persones parades de llarga duració és de 132.200, de les quals 73.600 són dones (55,7 %) i 58.600 són hòmens (44,3 %).

Les **dones aturades de llarga duració** en la Comunitat Valenciana, s'han xifrat en 73.600 en 2024, inferior en un 1,1 % a les estimades un any abans, representant el 41,4 % del total de les dones aturades i el 21,7 % del total de persones que busquen treball. D'eixe total, 43.500 dones porten més de dos anys buscant treball (Quadre 8.24).

Quadre 8.24

DONES EN ATUR PER TEMPS DE BUSCA D'OCUPACIÓ. COMUNITAT VALENCIANA, 2022- 2024

En milers

	Menys de 6 mesos		De 6 mesos a 1 any		D'1 any a 2 anys		Més de 2 anys		No classificables[1]	
	Valor	% s/total	Valor	% s/total	Valor	% s/total	Valor	% s/total	Valor	% s/total
Mitjanes Anuals										
2022	57,4	*31,3*	21,5	*11,7*	27,7	*15,1*	65,4	*35,6*	11,5	*6,3*
2023	65,4	*35,5*	27,2	*14,8*	24,4	*13,3*	50,0	*27,1*	17,2	*9,3*
2024	65,0	*36,5*	24,0	*13,5*	30,1	*16,9*	43,5	*24,5*	15,4	*8,6*
Dades trimestrals										
2022 Itrim	51,0	*30,1*	14,3	*8,4*	27,9	*16,4*	70,3	*41,4*	6,2	*3,7*
IItrim	46,0	*26,4*	22,0	*12,6*	22,8	*13,1*	76,8	*44,1*	6,7	*3,8*
IIItrim	61,4	*31,4*	25,1	*12,8*	31,6	*16,1*	52,4	*26,8*	25,2	*12,9*
IVtrim	71,2	*36,7*	24,5	*12,6*	28,3	*14,6*	61,9	*31,9*	7,9	*4,1*
2023 Itrim	77,4	*37,3*	23,0	*11,1*	30,3	*14,6*	59,9	*28,9*	17,0	*8,2*
IItrim	52,0	*31,0*	35,0	*20,9*	16,9	*10,1*	52,4	*31,3*	11,2	*6,7*
IIItrim	57,2	*32,6*	28,8	*16,4*	21,7	*12,4*	40,8	*23,2*	27,2	*15,5*
IVtrim	75,1	*40,4*	21,9	*11,8*	28,7	*15,4*	46,8	*25,2*	13,3	*7,2*
2024 Itrim	74,6	*39,3*	26,7	*14,1*	31,8	*16,8*	45,9	*24,2*	10,7	*5,6*
IItrim	62,0	*37,3*	20,6	*12,4*	26,1	*15,7*	44,3	*26,6*	13,4	*8,1*
IIItrim	70,4	*36,6*	25,0	*13,0*	25,1	*13,1*	47,4	*24,7*	24,3	*12,6*
IVtrim	53,0	*32,5*	23,6	*14,5*	37,2	*22,8*	36,4	*22,3*	13,0	*8,0*

[1] En atur que han trobat una ocupació

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Per províncies, **Castelló** ha registrat la major taxa d'atur estimat amb una mitjana del 13,7 %, inferior en 1,1 punts percentuals a la de l'any anterior (14,8 %), amb una taxa d'atur entre els homes del 12,2 % i entre les dones del 15,3 %, com s'arreplega en el Quadre 8.25. Per part seua, a **Alacant** l'atur estimat suposa un 13,6% de la seua població activa (11,8% en homes i 15,8% en dones), havent-se incrementat en dos dècimes respecte a 2023. A **València**, la taxa d'atur s'ha situat en el 11,7 % (10,7 % entre els homes i 12,8 % entre les dones), amb una disminució de tres dècimes.

Quadre 8.25

EVOLUCIÓ MITJANA I TRIMESTRAL DE TAXES D'ATUR ESTIMAT PER PROVÍNCIES, 2023-2024.

En milers de persones

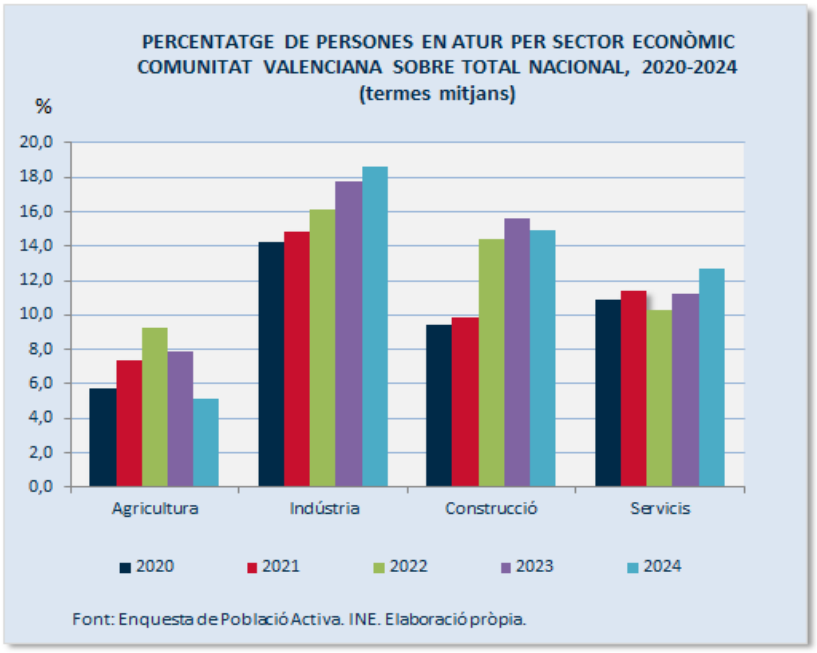
	Mitjana		2023				2024			
	2023	**2024**	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Alacant	**13,4**	**13,6**	15,9	12,7	11,6	13,3	14,4	13,1	13,8	13,3
-Homes	**11,4**	**11,8**	14,0	11,4	10,1	9,9	11,0	12,3	11,2	12,8
-Dones	**15,7**	**15,8**	18,1	14,3	13,3	17,3	18,4	14,1	16,9	14,0
Castelló	**14,8**	**13,7**	14,5	14,9	14,7	15,0	16,4	12,4	13,1	12,8
-Homes	**13,2**	**12,2**	11,4	14,7	11,6	15,0	15,6	12,1	10,3	10,9
-Dones	**16,6**	**15,3**	18,1	15,0	18,2	15,0	17,2	12,7	16,2	15,2
València	**12,0**	**11,7**	12,7	11,5	11,5	12,2	12,2	10,6	12,5	11,5
-Homes	**10,2**	**10,7**	9,8	9,9	9,6	11,7	11,7	8,7	11,0	11,4
-Dones	**13,9**	**12,8**	15,9	13,3	13,6	12,8	12,8	12,6	14,2	11,7

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia.

Per sectors, la població parada de l'agricultura de la Comunitat Valenciana ha representat el 3,5 % del total de persones desocupades que han deixat la seua última ocupació fa menys de 12 mesos, enfront del 8,8 % en el cas espanyol. En la indústria, no obstant això, el pes relatiu de les persones aturades s'ha situat en el 13,4%, mentre que a Espanya aquest percentatge ha sigut del 9,2%. En la construcció el percentatge era del 9% en la Comunitat Valenciana i del 7,7% a Espanya. Els servicis han suposat en els dos territoris els majors percentatges, amb el 74% i el 74,3%, respectivament.

La desocupació de l'**agricultura** en la Comunitat Valenciana representava el 5,1 % del total de persones aturades d'aquest sector a Espanya (7,9 % en 2023), mentre que en la **indústria** aquest percentatge es situava en el 18,7 % (17,8 % l'any precedent), en la construcció en el 14,9 % (15,6 % en 2023) i en els **servicis** en el 12,7 %, enfront de l'11,2 % de l'any anterior (Gràfic 8.10).

Gràfic 8.10



La **taxa d'atur**[3] en l'agricultura ha aconseguit el 13,1% en la nostra Comunitat i el 14,7 % a Espanya; en la indústria, el 6,8 % enfront del 4,5 % del conjunt nacional; en la construcció s'ha situat en el 9,2 % i en el 7,2 % a Espanya, mentre que en els serveis s'ha xifrat en el 7,4 % en la nostra Comunitat enfront del 6,2 % a Espanya, com s'observa en el Quadre 8.26. D'estes dades, cal destacar que només en el sector de l'agricultura, la taxa d'atur ha sigut inferior a la d'Espanya i, en la resta dels sectors, la Comunitat Valenciana s'ha situat per damunt de la mitjana espanyola.

3. Considerant les persones aturades que han deixat el seu lloc de treball fa 12 mesos o menys.

Quadre 8.26

PERSONES EN ATUR I TAXA D'ATUR PER SECTOR ECONÒMIC*, 2024

En milers de persones

	Agricultura		Indústria		Construcció		Servicis	
	N	T	N	T	N	T	N	T
Alacant	2,4	11,4	10,7	8,1	4,8	6,6	52,6	7,7
Castelló	1,5	15,1	4,2	6,7	4,7	21,8	15,8	7,9
València	2,9	13,7	10,4	4,8	7,3	8,3	70,7	7,0
Comunitat Valenciana	**6,7**	**13,1**	**25,3**	**6,2**	**16,9**	**9,2**	**139,1**	**7,4**
Espanya	**129,5**	**14,7**	**135,2**	**4,5**	**112,8**	**7,2**	**1.093,5**	**6,2**

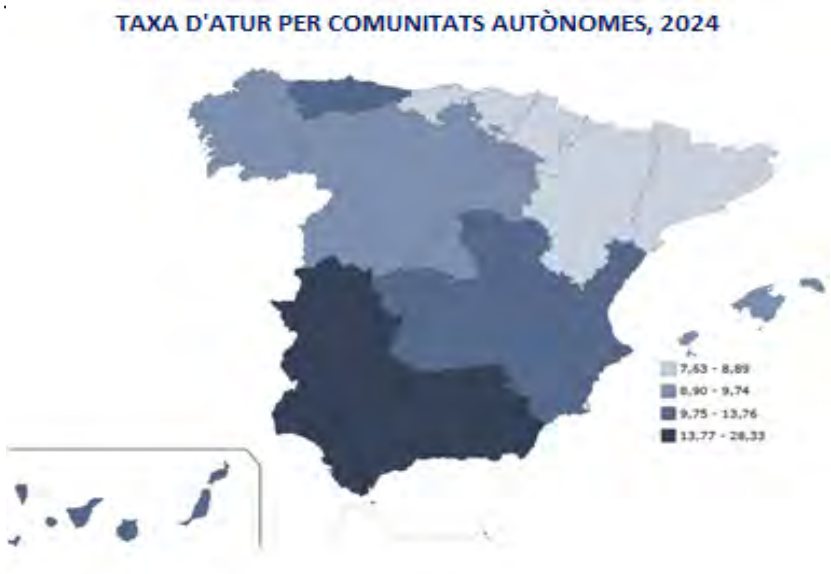
* Sols es classifiquen per sector econòmic les persones en atur que han deixat la seua última ocupació fa 12 mesos o menys

N: valors absoluts T: taxa d'atur = (Pob. en Atur/Pob. Activa) x 100

Font: Enquesta de Població Activa. INE. Elaboració pròpia

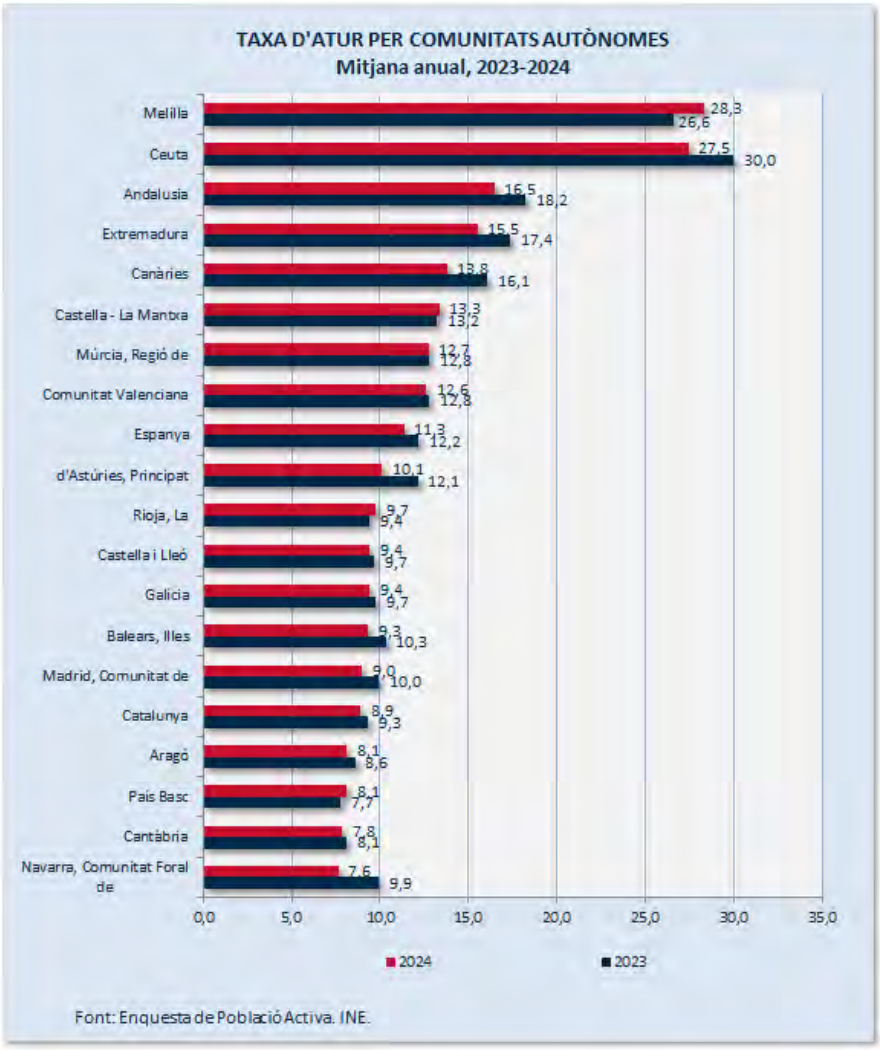
Per **comunitats autònomes**, les taxes d'atur més elevades han correspost a Andalusia (16,5%), Extremadura (15,5%) i Canàries (13,8%). Per contra, les autonomies amb menor taxa de desocupació van ser Navarra (7,6 %), Cantàbria (7,8 %) i Aragó (8,1 %), com queda recollit en els Gràfics 8.11 i 8.12. Així mateix, en el gràfic 8.12, observem que la mitjana espanyola ha passat del 12,2 % en el 2023 al 11,3 % en el 2024, disminuint en 0,9 punts percentuals, i la Comunitat Valenciana, en el mateix període, ha disminuït 0,2 p.p., passant del 12,8 % en el 2023 al 12,6 % en 2024.

Gràfic 8.11



Font: Enquesta de Població Activa. INE

Gràfic 8.12



8.2. ATUR ESTRANGER EN LA COMUNITAT VALENCIANA

El nombre de **persones inscrites en les oficines de Labora** s'ha situat en 315,0503 al desembre de 2024, amb un descens en termes absoluts de 9.018 persones, un 2,8% menys en termes relatius (Quadre 8.27 i Gràfic 8.13). En termes mitjans, l'atur registrat ha caigut en 13.882 persones en l'últim any, un 4,2% menys, reduint-se fins a 317.861 persones desocupades en el conjunt de 2024.

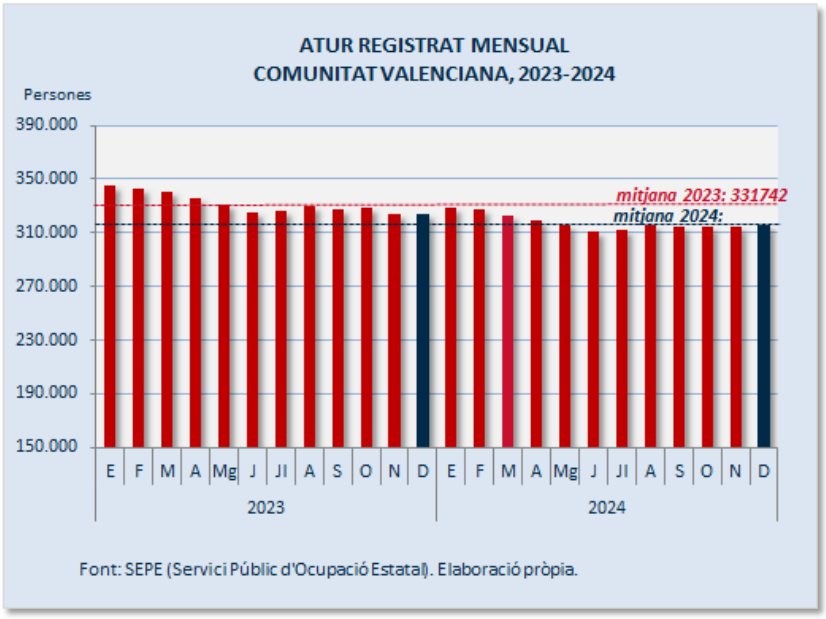
Quadre 8.27

ATUR REGISTRAT EN ESPANYA I EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Desembre-24			Mitjana anual		
	Valor	Dif. Desembre-23		Valor	Dif. any anterior	
		Absoluta	%		Absoluta	%
Espanya	**2.560.718**	**-146.738**	**-5,4**	**2.628.093**	**-138.801**	**-5,0**
Homes	1.029.156	-61.327	-5,6	1.047.507	-54.933	-5,0
Dones	1.531.562	-85.411	-5,3	1.580.587	-83.867	-5,0
Agricultura	83.593	-14.232	-14,5	90.967	-15.050	-14,2
Indústria	201.591	-14.521	-6,7	205.499	-14.505	-6,6
Construcció	198.490	-15.288	-7,2	202.032	-11.350	-5,3
Servicis	1.841.236	-94.500	-4,9	1.886.667	-90.277	-4,6
Sense ocupació anterior	235.808	-8.197	-3,4	242.928	-7.620	-3,0
Comunitat Valenciana	**315.503**	**-9.018**	**-2,8**	**317.861**	**-13.882**	**-4,2**
Homes	**124.852**	-3.630	-2,8	124.949	-4.920	-3,8
Dones	**190.651**	-5.388	-2,7	192.911	-8.961	-4,4
Agricultura	8.000	-894	-10,1	8.566	-1.101	-11,4
Indústria	38.260	-2.178	-5,4	38.976	-1.946	-4,8
Construcció	24.100	-1.385	-5,4	24.632	-901	-3,5
Servicis	222.077	-5.392	-2,4	222.983	-9.391	-4,0
Sense ocupació anterior	23.066	831	3,7	22.704	-543	-2,3
Alacant	127.687	-4.924	-3,7	128.282	-6.792	-5,0
Castelló	34.033	-1.629	-4,6	34.963	-644	-1,8
València	153.783	-2.465	-1,6	154.616	-6.445	-4,0

Font: SEPE (Servici Públic d'Ocupació Estatal). Elaboració pròpia.

Gràfic 8.13

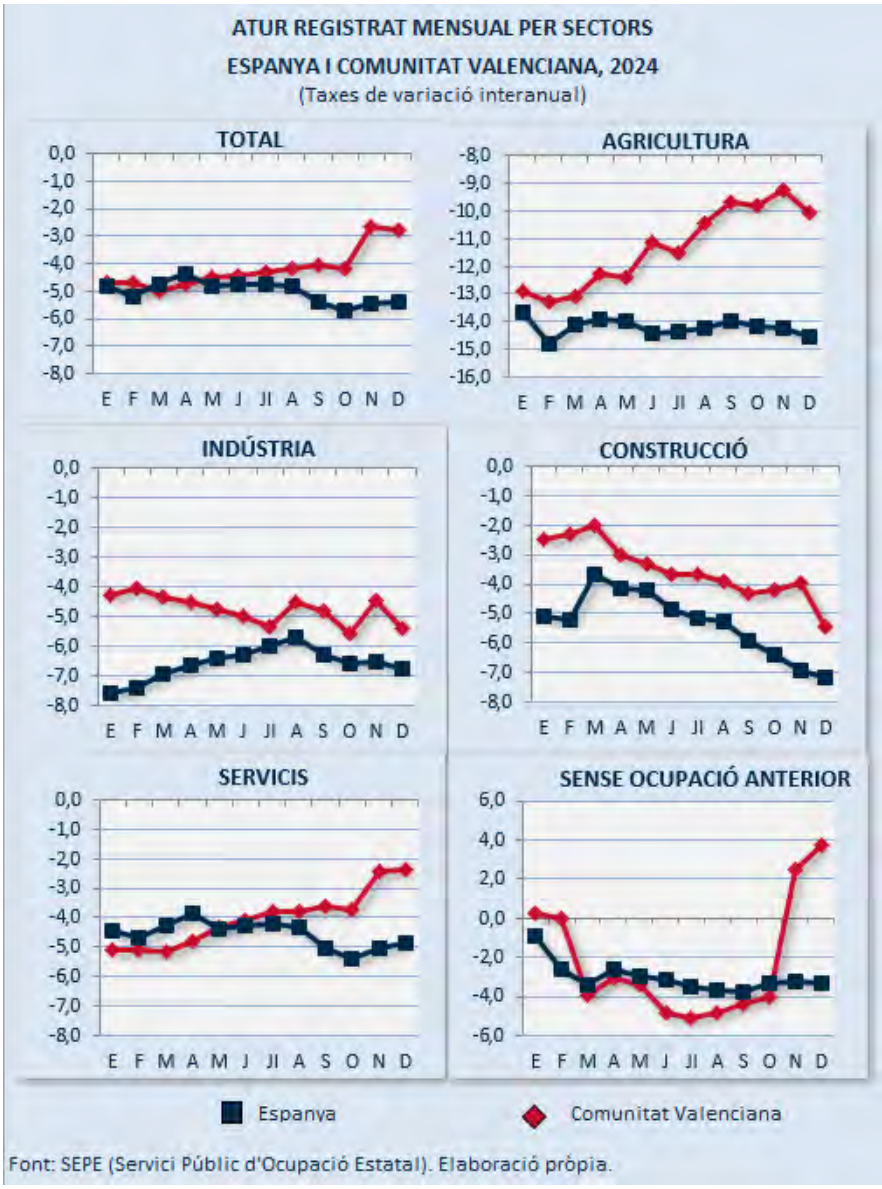


Per sectors d'activitat, en la Comunitat Valenciana, les dades mostren un descens en ells, excepte el col·lectiu sense ocupació anterior, que ha crescut un 3,7 %, amb 23.066 persones parades. S'observa un retrocés de l'atur registrat en el sector **agrari** del 10,1% i un total de 8.000 persones inscrites. Per part seua, en la **indústria** ha disminuït un 5,4%, finalitzant l'any amb 38.260 persones. La **construcció** ha registrat també una caiguda del 5,4 % i un total de 24.100 inscripcions, mentre que en els **serveis** s'ha reduït un 2,4 % i ha acabat l'any amb 222.077 persones aturades, representant el 70,4 % de la desocupació total.

En termes mitjans, **tots els sectors han registrat una disminució** en el nombre de persones parades registrades. En l'agricultura s'ha reduït un 11,4 %, en la indústria, un 4,8 %; en els servicis, un 4 %; en la construcció, un 3,5 % i en el grup sense ocupació anterior un 2,3 %.

El Gràfic 8.14 representa l'atur registrat a Espanya i en la Comunitat Valenciana durant l'any 2024. En conjunt, **s'han mantingut taxes de variació interanuals negatives**, amb excepció del col·lectiu sense ocupació anterior.

Gràfic 8.14



Font: SEPE (Servici Públic d'Ocupació Estatal). Elaboració pròpia.

Per **branques d'activitat**, en termes absoluts, el major descens de l'atur s'ha registrat en la **indústria manufacturera**, amb 2.052 persones desocupades menys; en l'**hostaleria**, amb 1.667; en el **comerç**, amb 1.454 i en les **activitats administratives**, amb 1.417 persones inscrites menys en les oficines d'ocupació, com s'observa en el Gràfic 8.15.

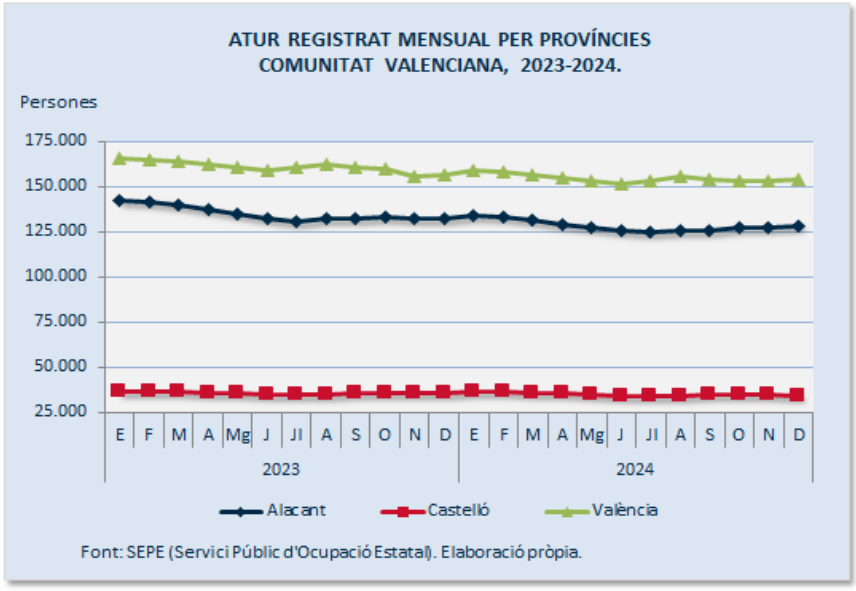
Gràfic 8.15



Font: Labora. Elaboració pròpia.

Per **províncies**, **Castelló** ha experimentat un descens mitjà del 4,6 %, 1.629 persones aturades menys respecte a 2023, mentre que **Alacant** ha registrat una caiguda del 3,7 % (4.924 persones en mitjana) i **València** de l'1,6 %, és a dir, 2.465 persones, com es pot desprendre del Gràfic 8.16.

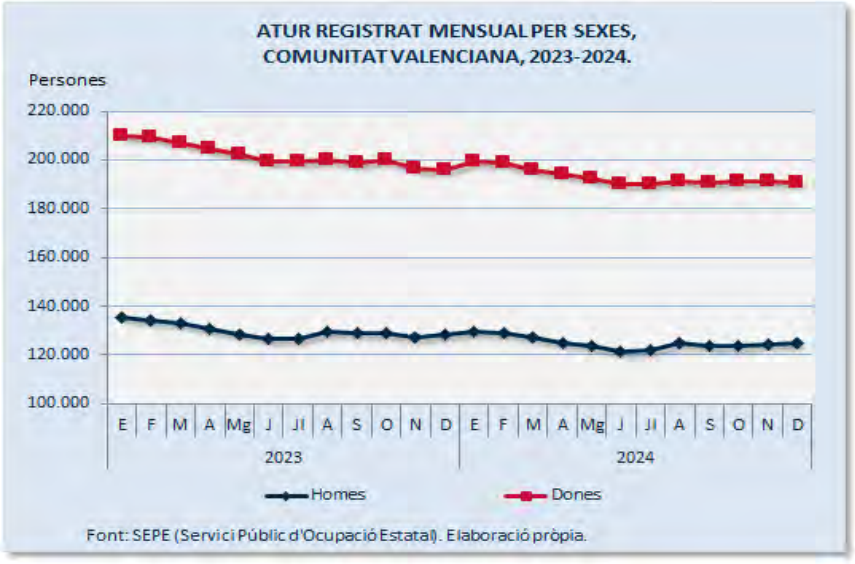
Gràfic 8.16



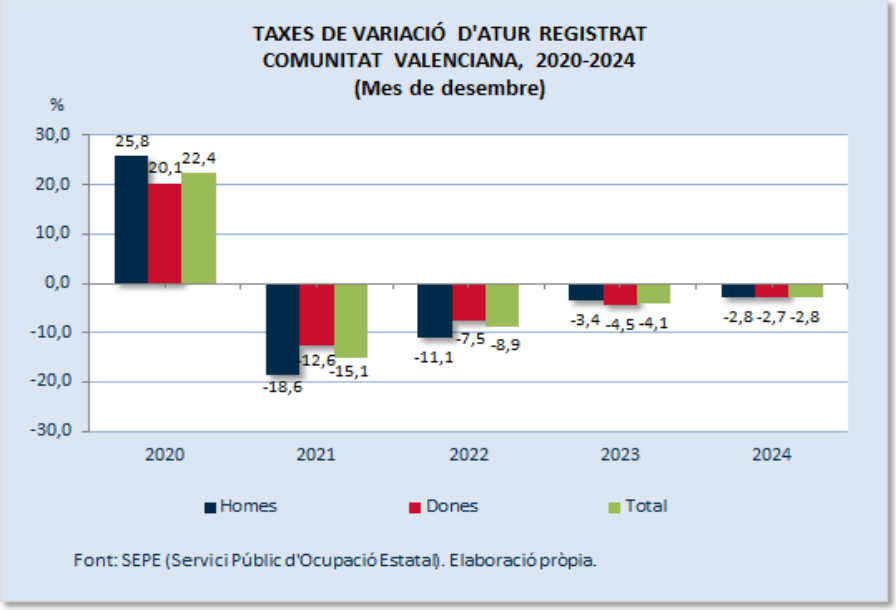
Per sexes, la desocupació ha disminuït entre els **homes** en 3.630 persones en finalitzar l'any, és a dir, un 2,8 % menys en relació amb el mes de desembre de l'any anterior. Les **dones** inscrites han descendit en 5.392, un 2,7% menys en termes relatius, com es recull en els Gràfics 8.17 i 8.18. A Espanya ha disminuït el 5,6 % entre els homes i el 5,3 % entre les dones (veure Gràfic 8.19), descensos superiors als de la nostra Comunitat.

En termes mitjans, la caiguda de l'atur registrat ha sigut més intensa entre les dones, amb una disminució d'un 4,4 % entre les dones, amb 8.961 parades menys, mentres que han sigut 4.940 els homes parats (un descens del 3,8 %). A Espanya, ha disminuït l'atur un 5 % en homes i dones.

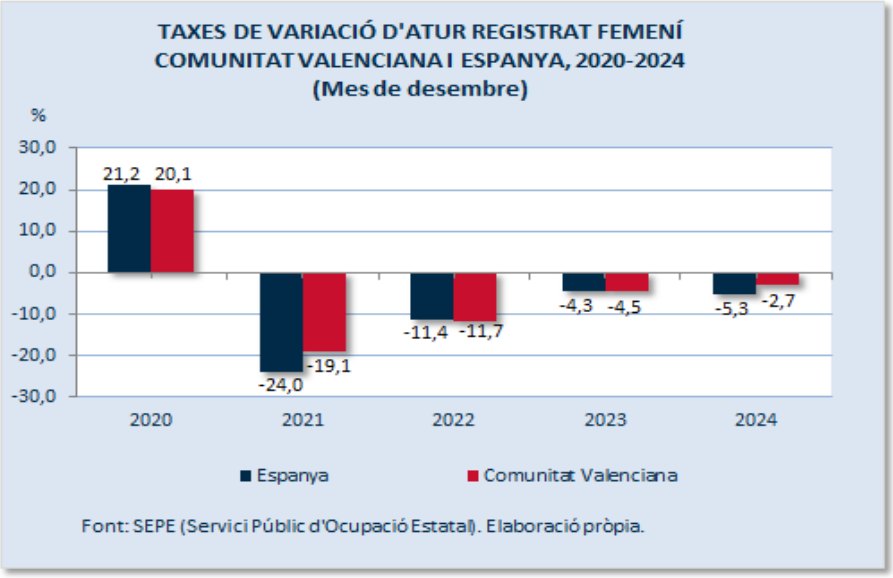
Gràfic 8.17



Gràfic 8.18



Gràfic 8.19



L'**atur registrat entre les persones joves menors de 25 anys** ha disminuït en 2024, en mitjana, un 4,4 % (Quadre 8.28 i Gràfic 8.20), representant el 6,3 % del total d'atur registrat de la nostra Comunitat, similar al percentatge de l'any anterior. Entre els homes menors de 25 anys ha caigut en 421 persones, un 3,8 % menys, i entre les dones joves en un 5,1 %, la qual cosa suposa un total de 510 aturats joves menys en termes absoluts, representant el 47,4 % d'aquest col·lectiu.

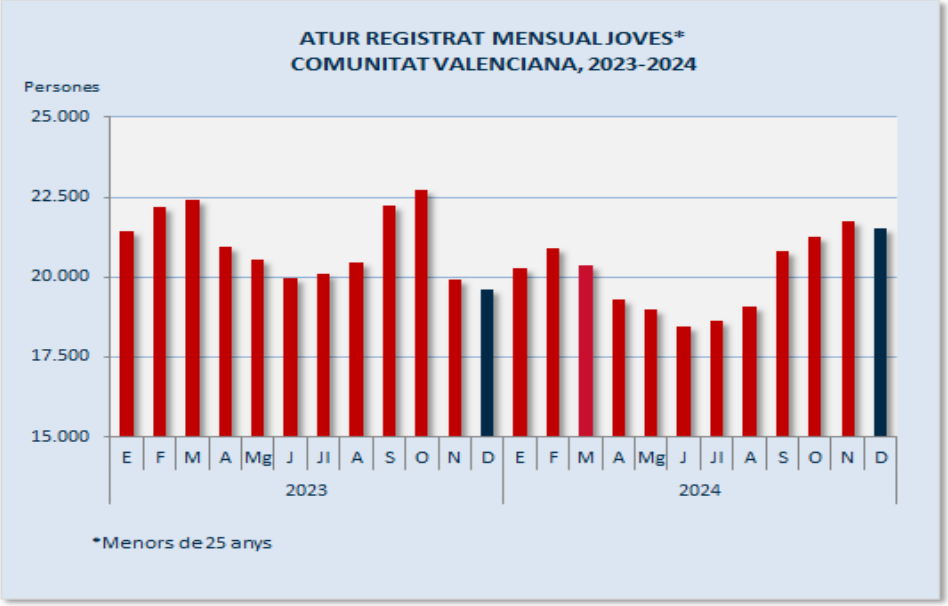
Quadre 8.28

ATUR REGISTRAT MENORS 25 ANYS PER SEXE. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Desembre-2024			Mitjana anual		
	Valor	Dif. Desembre-2023		Valor	Dif. any anterior	
		Absoluta	%		Absoluta	%
Total	**21.512**	**1.920**	**9,8**	**20.113**	**-931**	**-4,4**
Homes	11.343	979	9,4	10.572	-421	-3,8
Dones	10.169	941	10,2	9.541	-510	-5,1

Font: SEPE (Servici Públic d'Ocupació Estatal). Elaboració pròpia.

Gràfic 8.20



Per comunitats autònomes, s'observa que totes han registrat descensos en el nombre de persones aturades, corresponent les majors caigudes, en termes relatius, a Extremadura (8,9 %), Andalusia (8,6 %) i Galícia (8,2 %), com s'aprecia en el Quadre 8.29. En termes mitjans destaca la disminució de l'atur registrat a Galícia (un 8,4 %), Illes Balears (un 8,2% menys) i Regió de Múrcia (un 7,6 % menys).

Quadre 8.29

ATUR REGISTRAT PER COMUNITATS AUTÒNOMES, 2024

	Desembre-2024			Mitjana anual		
	Valor	Dif. Desembre-2023		Valor	Dif. any anterior	
		Absoluta	%		Absoluta	%
Andalusia	634.839	-60.101	-8,6	665.157	-49.763	-7,0
Aragó	50.798	-1.984	-3,8	51.979	-2.677	-4,9
d'Astúries, Principat	53.180	-4.192	-7,3	55.080	-3.442	-5,9
Balears, Illes	30.192	-1.517	-4,8	28.943	-2.586	-8,2
Canàries	156.344	-11.501	-6,9	163.543	-12.817	-7,3
Cantàbria	29.427	-2.382	-7,5	30.347	-1.590	-5,0
Castella-la Manxa	127.766	-7.040	-5,2	129.168	-6.230	-4,6
Castella i Lleó	107.291	-5.332	-4,7	107.326	-6.249	-5,5
Catalunya	335.195	-8.186	-2,4	335.698	-4.678	-1,4
Comunitat Valenciana	**315.503**	**-9.018**	**-2,8**	**317.861**	**-13.882**	**-4,2**
Extremadura	70.107	-6.858	-8,9	74.081	-5.692	-7,1
Galícia	118.838	-10.666	-8,2	123.126	-11.342	-8,4
Madrid, Comunitat de	284.029	-11.836	-4,0	294.366	-10.891	-3,6
Múrcia, Regió de	78.956	-4.923	-5,9	80.798	-6.659	-7,6
Navarra, Comunitat Foral	30.355	367	1,2	30.047	-303	-1,0
País Basc	107.380	-399	-0,4	108.899	383	0,4
Rioja, La	12.516	-799	-6,0	12.994	-712	-5,2
Ceuta-Melilla	18.002	-371	-2,0	18.682	330	1,8
Espanya	**2.560.718**	**-146.738**	**-5,4**	**2.628.093**	**-138.801**	**-5,0**

Font: SEPE (Servici Públic d'Ocupació Estatal). Elaboració pròpia.

En els Quadre 8.30 i 8.31 es recull l'**atur registrat comarcal** en 2024. Com s'aprecia, les comarques han registrat una evolució molt diferent.

Així, a la **província de Castelló** s'ha observat una dispersió percentual important, amb un augment en el nombre de persones parades només a la comarca de L'Alt Maestrat (3,8 %), enfront dels descensos del 20,6 % dels Ports i del 10,6 % de L'Alcalatén, que han registrat les majors caigudes de la nostra Comunitat.

En la **província de València**, s'aprecia una menor bretxa que va des de l'augment del 2,5 % de La Canal de Navarrés fins a la caiguda del 5,3 % registrada a la Plana Requena-Utiel.

Per part seua, totes les **comarques d'Alacant** han mostrat un descens de l'atur registrat destacant la caiguda del 5,8% de La Marina Baixa, comarca amb un pes relatiu alt del turisme en la seua activitat econòmica.

Quadre 8.30

ATUR REGISTRAT PER COMARQUES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2021-2024
Mes de desembre

	2021		2022		2023		2024	
	Valor	%Var.	Valor	%Var.	Valor	%Var.	Valor	%Var.
Província de Castelló	**36.285**	**-16,0**	**35.276**	**-2,8**	**35.662**	**1,1**	**34.033**	**-4,6**
Els Ports	107	-14,4	116	8,4	287	**147,4**	228	**-20,6**
L'Alt Maestrat	186	-30,1	290	55,9	210	**-27,6**	218	**3,8**
El Baix Maestrat	5.228	-15,8	4.558	-12,8	4.184	**-8,2**	3.988	**-4,7**
L'Alcalatén	883	-14,4	919	4,1	883	**-3,9**	789	**-10,6**
La Plana Alta	17.774	-16,4	17.340	-2,4	17.572	**1,3**	16.811	**-4,3**
La Plana Baixa	10.640	-15,1	10.544	-0,9	10.997	**4,3**	10.560	**-4,0**
L'Alt Palància	1.292	-19,0	1.342	3,9	1.351	**0,7**	1.265	**-6,4**
L'Alt Mijars	175	-5,9	167	-4,6	178	**6,6**	174	**-2,2**
Província de València	**178.792**	**-14,2**	**162.472**	**-9,1**	**156.248**	**-3,8**	**153.783**	**-1,6**
El Rincó d'Ademuç	111	-14,6	123	10,8	131	**6,5**	127	**-3,1**
Els Serrans	971	-2,5	883	-9,1	897	**1,6**	917	**2,2**
El Camp de Túria	10.820	-12,8	9.808	-9,4	9.863	**0,6**	9.638	**-2,3**
El Camp de Túria	6.037	-13,7	5.625	-6,8	5.509	**-2,1**	5.500	**-0,2**
L'Horta Nord	14.553	-15,8	13.433	-7,7	17.859	**32,9**	17.555	**-1,7**
L'Horta Oest (1)	29.083	-13,2	26.986	-7,2	-	-	-	-
València	54.424	-16,7	48.394	-11,1	46.942	**-3,0**	46.382	**-1,2**
L'Horta Nord	14.128	-13,6	12.789	-9,5	33.134	**159,1**	32.809	**-1,0**
La Plana d'Utiel-Requer	2.121	-8,0	1.917	-9,6	1.884	**-1,7**	1.785	**-5,3**
La Foia de Bunyol	2.600	-13,9	2.474	-4,8	2.344	**-5,3**	2.356	**0,5**
El Vall de Cofrentes-Ayc	613	-14,7	520	-15,2	478	**-8,1**	479	**0,2**
La Ribera Alta	13.516	-12,0	12.562	-7,1	11.703	**-6,8**	11.570	**-1,1**
La Ribera Baixa	5.383	-14,3	4.768	-11,4	4.511	**-5,4**	4.397	**-2,5**
La Canal de Navarrés	1.027	-10,1	969	-5,6	926	**-4,4**	949	**2,5**
La Costera	4.999	-12,3	4.659	-6,8	4.455	**-4,4**	4.261	**-4,4**
La Vall d'Albaida	5.392	-11,1	5.199	-3,6	4.996	**-3,9**	4.791	**-4,1**
La Safor	13.014	-12,3	11.363	-12,7	10.616	**-6,6**	10.267	**-3,3**
Província d'Alacant	**156.407**	**-16,0**	**140.495**	**-10,2**	**132.611**	**-5,6**	**127.687**	**-3,7**
El Comtat	1.926	-13,2	1.951	1,3	1.913	**-1,9**	1.819	**-4,9**
L'Alcoià	8.636	-13,1	8.325	-3,6	8.086	**-2,9**	7.856	**-2,8**
L'Alt Vinalopó	4.393	-15,1	4.070	-7,4	3.777	**-7,2**	3.659	**-3,1**
El Vinalopó Mitjà	16.152	-14,0	14.615	-9,5	13.717	**-6,1**	13.356	**-2,6**
La Marina Alta	11.257	-19,0	9.435	-16,2	8.679	**-8,0**	8.352	**-3,8**
La Marina Baixa	15.472	-23,0	11.466	-25,9	9.944	**-13,3**	9.367	**-5,8**
L'Alacantí	41.601	-14,6	38.980	-6,3	37.500	**-3,8**	36.264	**-3,3**
El Baix Vinalopó	28.997	-15,0	26.144	-9,8	24.569	**-6,0**	23.577	**-4,0**
El Baix Segura	27.973	-15,7	25.509	-8,8	24.426	**-4,2**	23.437	**-4,0**
Comunitat Valenciana	**371.484**	**-15,1**	**338.243**	**-8,9**	**324.521**	**-4,1**	**315.503**	**-2,8**
Espanya	**3.105.905**	**-20,1**	**2.837.653**	**-12,8**	**2.707.456**	**-4,6**	**2.560.718**	**-5,4**

% Var: Variació percentual respecte al mateix període de l'any anterior
(1) Desapareix en 2023 amb el nou mapa comarcal de la Comunitat Valenciana
Font: Labora. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

Quadre 8.31

ATUR REGISTRAT PER GÈNERE I COMARQUES EN LA C. VALENCIANA I ESPANYA, 2024

Mes de desembre

	DONES		HOMES		TOTAL	
	Valor	%Var.	Valor	%Var.	Valor	%Var.
Província de Castelló	**20.536**	**-2,9**	**13.497**	**-7,0**	**34.033**	**-4,6**
Els Ports	146	**-15,6**	82	**-28,1**	228	**-20,6**
L'Alt Maestrat	128	**2,4**	90	**5,9**	218	**3,8**
El Baix Maestrat	2.335	**-6,3**	1.653	**-2,2**	3.988	**-4,7**
L'Alcalatén	496	**-3,7**	293	**-20,4**	789	**-10,6**
La Plana Alta	10.178	**-2,8**	6.633	**-6,6**	16.811	**-4,3**
La Plana Baixa	6.418	**-1,2**	4.142	**-8,0**	10.560	**-4,0**
L'Alt Palància	741	**-5,8**	524	**-7,1**	1.265	**-6,4**
L'Alt Millars	94	**6,8**	80	**-11,1**	174	**-2,2**
Província de València	**93.421**	**-1,6**	**60.362**	**-1,5**	**153.783**	**-1,6**
El Rincó d'Ademuç	63	**-10,0**	64	**4,9**	127	**-3,1**
Els Serrans	540	**2,5**	377	**1,9**	917	**2,2**
El Camp de Túria	5.845	**-3,1**	3.793	**-1,0**	9.638	**-2,3**
El Camp de Túria	3.363	**2,2**	2.137	**-3,7**	5.500	**-0,2**
L'Horta Nord	10.642	**-2,2**	6.913	**-1,0**	17.555	**-1,7**
L'Horta Oest (1)						
València	27.507	**-1,4**	18.875	**-0,9**	46.382	**-1,2**
L'Horta Nord	20.348	**-0,7**	12.461	**-1,4**	32.809	**-1,0**
La Plana d'Utiel-Requena	1.186	**0,0**	599	**-14,2**	1.785	**-5,3**
La Foia de Bunyol	1.438	**-0,1**	918	**1,4**	2.356	**0,5**
El Vall de Cofrentes-Ayora	315	**7,1**	164	**-10,9**	479	**0,2**
La Ribera Alta	7.096	**-2,2**	4.474	**0,6**	11.570	**-1,1**
La Ribera Baixa	2.610	**-2,7**	1.787	**-2,2**	4.397	**-2,5**
La Canal de Navarrés	567	**5,8**	382	**-2,1**	949	**2,5**
La Costera	2.737	**-3,5**	1.524	**-5,8**	4.261	**-4,4**
La Vall d'Albaida	3.019	**-4,6**	1.772	**-3,2**	4.791	**-4,1**
La Safor	6.145	**-3,8**	4.122	**-2,5**	10.267	**-3,3**
Província d'Alacant	**76.694**	**-4,0**	**50.993**	**-3,2**	**127.687**	**-3,7**
El Comtat	1.108	**-3,4**	711	**-7,2**	1.819	**-4,9**
L'Alcoià	4.855	**-4,1**	3.001	**-0,7**	7.856	**-2,8**
L'Alt Vinalopó	2.287	**-5,8**	1.372	**1,6**	3.659	**-3,1**
El Vinalopó Mitjà	8.075	**-3,1**	5.281	**-1,9**	13.356	**-2,6**
La Marina Alta	4.721	**-5,7**	3.631	**-1,2**	8.352	**-3,8**
La Marina Baixa	5.461	**-6,6**	3.906	**-4,7**	9.367	**-5,8**
L'Alacantí	21.252	**-2,8**	15.012	**-3,9**	36.264	**-3,3**
El Baix Vinalopó	14.667	**-4,7**	8.910	**-2,9**	23.577	**-4,0**
El Baix Segura	14.268	**-3,8**	9.169	**-4,4**	23.437	**-4,0**
Comunitat Valenciana	**190.651**	**-2,7**	**124.852**	**-2,8**	**315.503**	**-2,8**
Espanya	**1.531.562**	**-5,3**	**1.029.156**	**-5,6**	**2.560.718**	**-5,4**

% Var: Variació percentual respecte al mateix període de l'any anterior

(1) Desapareix en 2023 amb el nou mapa comarcal de la Comunitat Valencia

Font: Labora. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

D'altra banda, en la Comunitat Valenciana hi havia un total de 531.244 **persones demandants d'ocupació**, en desembre de 2024 (528.190 en desembre de 2023), amb un augment del 0,6 % en un any. D'aquest total de demandes, 315.503 eren persones aturades, és a dir, el 59,4 % (61,4 % un any abans). La resta el conformaven 42.654 demandants amb disponibilitat limitada (37.070 en 2023), 105.614 amb relació laboral (106.659 en 2023), 37.047 persones en actiu (31.856 en 2023), 7.554 demandes específiques (4.684 en 2023) i 22.872 d'altres persones no actives (23.436 en 2022) (Quadre 8.32).

Quadre 8.32

DEMANDES D'OCUPACIÓ PENDENTS I BAIXES DE DEMANDES EN LA C. VALENCIANA, 2024

Mes de desembre

	Homes		Dones		Tots dos sexes	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Demandes d'ocupació	**218.041**	***100,0***	**313.203**	***100,0***	**531.244**	***100,0***
- Aturats/ades	124.852	*57,3*	190.651	*60,9*	**315.503**	*59,4*
- No aturats/ades	93.189	*42,7*	122.552	*39,1*	**215.741**	*40,6*
- *Amb disponibilitat limitada*	*19.133*	*8,8*	*23.521*	*7,5*	**42.654**	*8,0*
- *Amb relació laboral*	*48.001*	*22,0*	*57.613*	*18,4*	**105.614**	*19,9*
- *Treballant*	*13.096*	*6,0*	*23.951*	*7,6*	**37.047**	*7,0*
- *Demanden treball especif.**	*4.203*	*1,9*	*3.351*	*1,1*	**7.554**	*1,4*
- *Altres no treballant*	*8.756*	*4,0*	*14.116*	*4,5*	**22.872**	*4,3*
Baixes de demanda	**21.828**	***100,0***	**24.729**	***100,0***	**46.557**	***100,0***
- Per col.locació	16.059	*73,6*	18.357	*74,2*	34.416	*73,9*
- *Amb oferta prèvia*	*296*	*1,4*	*357*	*1,4*	653	*1,4*
- *Sense oferta prèvia*	*3.987*	*18,3*	*4.238*	*17,1*	8.225	*17,7*
- *Altres col.locacions*	*11.776*	*53,9*	*13.762*	*55,7*	25.538	*54,9*
- No renovació	*3.331*	*15,3*	*3.856*	*15,6*	7.187	*15,4*
- Altres motius	2.438	*11,2*	2.516	*10,2*	4.954	*10,6*

*ex: sols a domicili, teletreball, en el estranger, etc.

Font: SEPE (Servici Públic d'Ocupació Estatal). Elaboració pròpia.

Per part seua, les **baixes de demandes** s'han xifrat en 46.557 (49.760 en 2022), és a dir, un 8,8 % del total de demandes (9,4 % un any abans). La principal causa de baixes de demandes ha sigut per col·locació, que han ascendit a 34.416 (un 73,9 % del total de les baixes), seguida per la no renovació amb 7.187 (15,4 %).

Quant a l'impacte de la DANA sobre el registre de demandants d'ocupació[4] cal indicar que, com a resultat de la combinació d'atencions, presencial i telemàtica, es van registrar més de **55.000 atencions a demandants d'ocupació residents en municipis afectats**, des del 29 d'octubre fins al 31 de desembre del 2024.

4 Informació facilitada per LABORA.

Les actuacions sobre el servici telemàtic es van centrar, bàsicament, en la **renovació automàtic**a de la demanda de totes les persones usuàries de la província de València. Per a la resta dels tràmits, en un primer moment, es va habilitar l'**accés de treballadors i treballadores d'altres oficines** per a resoldre totes les sol·licituds, consultes i ofertes d'ocupació que s'havien registrat. A més, en atenció al volum de persones treballadores en ERTO (al voltant de 30.000 persones), es va impulsar la **coordinació** entre totes les administracions implicades.

P**el que fa als danys materials i restabliment del servici presencial**, a fi de restablir el servici presencial de manera immediata en els municipis afectats, es va modificar la ruta del Bus Labora; es van llogar **4 unitats mòbils**, que es van desplegar en diferents municipis afectats, permetent donar servici presencial a demandants d'ocupació i empreses en la tramitació dels ERTO durant els primers dies després de la catàstrofe, i es va establir el **districte únic** per a totes les persones demandants residents en municipis afectats per la DANA, de manera que pogueren realitzar els seus tràmits en qualsevol Espai Labora de la Comunitat Valenciana.

9. ELS GRANS FLUXOS DE L'OCUPACIÓ

El capítol dedicat als grans fluxos de l'ocupació arreplega les dades sobre l'entrada al mercat de treball, la mobilitat laboral, la reducció o suspensió de la relació laboral i les estadístiques d'eixida de l'ocupació, que enguany s'han vist alterats pels efectes de la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) a la província de València.

La informació més rellevant, en l'exercici de 2024, relativa als fluxos de l'ocupació, es concreta en la següent:

→ Increment del 0,56 % de **persones demandants inscrites** en els Espai Labora.

→ Lleuger descens del percentatge de la **contractació indefinida**, en passar del 48,04 % sobre el total de 2023 al 47,69 % de 2024.

→ La **contractació de caràcter temporal**, s'ha centrat en la modalitat de contracte eventual per circumstàncies de la producció. En el SEPE ha representat un 75,30 % i en les ETT un 38,26 %.

→ Els **contractes convertits en indefinits** en la modalitat de contractació eventual per circumstàncies de la producció han suposat el 72,89 % sobre el total, cinc punts més que l'any anterior.

→ Les **ocupacions amb major contractació** han sigut cambrers i cambreres assalariats, amb un 11,39 %; peons de les indústries manufactureres, amb un 8,52 % i venedors i venedores en botigues i magatzems amb 5,57 % sobre el total.

→ En el total de **contractes inicials, els de jornada parcial en dones** s'han situat en un 42,92 %, similar al 42,57 % de l'any anterior, i els d'homes, en el 22,04 %, superior al 21,58 % de 2023. Els contractes fixos discontinus han suposat el 17,41 %. En comparar la jornada parcial sobre el total de contractes de jornada parcial, les dones han representat un 63,09 % i els homes un 36,96 %.

→ Les **conciliacions acabades en matèria d'acomiadament amb avinença** han suposat més del 48 % sobre el total de conciliacions, menys de tres punts que el passat exercici.

→ Els **processos de regulació d'ocupació** s'han incrementat en 2.712 expedients respecte a l'any anterior, dels quals 2.847 han sigut de força major i 506 de causes ETOP. A més, com a conseqüència de la DANA, les sol·licituds d'ERTO per força major, a data 12 de maig de 2025, han sigut 3.329 i 64 les sol·licituds d'ERO per força major.

9.1. ELS SERVICIS PÚBLICS D'OCUPACIÓ. LABORA SERVICI VALENCIÀ D'OCUPACIÓ I FORMACIÓ

En la nostra Comunitat, les polítiques actives d'ocupació, de formació professional i d'intermediació i orientació laboral es gestionen per Labora (Servici Valencià d'Ocupació i Formació).

Aquesta analitza la informació, facilitada per part del Servici de Planificació, Anàlisi i Modernització de Labora sobre gestió de l'ocupació, que inclou les demandes d'ocupació en els Espais Labora, les persones demandants aturades inscrites, les persones demandants d'ocupació aturades per nacionalitat inscrites i per províncies, a més de les accions d'orientació, formació i inserció laboral, així com les estadístiques Eures.

9.1.1. Gestió de l'Ocupació

Demandes d'Ocupació en els Espais Labora

En el Quadre 9.1 s'indiquen les persones demandants d'ocupació, inscrites en els Espai Labora, amb dades a 31 de desembre de 2024.

Quadre 9.1

DEMANDES D'OCUPACIÓ ALS ESPAIS LABORA D'OCUPACIÓ A LA C.V.,2023

PROVÍNCIA	Persones demandants ocupació inscrites	Persones demandants ocupació inscrites	% Parats-des/Inscrits-es
Alacant	209.485	128.282	61,24%
Castelló	64.477	34.963	54,23%
València	260.608	154.616	59,33%
Total	***534.570***	***317.861***	**59,46%**
- Homes	*216.276*	*124.949*	57,77%
- Dones	*318.294*	*192.911*	60,61%

Font: Labora.

Respecte a la gestió en els Espais Labora de les **demandes d'ocupació**, es constata que, del total de persones demandants d'ocupació inscrites, el 59,46 % han sigut persones demandants parades, que suposa una disminució de tres punts sobre el 62,41 % del passat any anterior. Malgrat això, eixa dada implica un increment del 0,56 % i de 3.005 persones demandants que s'han inscrit sobre les 531.565 de 2023. Cal apuntar que més del 97 % dels usuaris realitza la reactivació i renovació de la demanda d'ocupació des del portal web (Punt Labora) o des de l'app de Labora, sense acudir físicament a les oficines d'ocupació.

Quant als **trets característics** d'estes persones demandants parades, el 49,94 % tenia estudis de primera etapa d'Educació Secundària, sense títol de graduat escolar o equivalent. Per sectors, un 70,15 % pertanyia al sector de servicis, on destacava, com l'any anterior, l'activitat econòmica de servici de menjars i begudes, amb un 10,24 %. I respecte dels grups d'edat, el 17,75 % es trobava en el grup de majors de 59 anys.

Demandants d'ocupació per nacionalitat

El Quadre 9.2 informa sobre les persones demandants d'ocupació parades, per **sexe i per nacionalitat**, tant de la Comunitat com per províncies, a data 31 de desembre de 2024. S'observa que, per nacionalitats, el 82,34 % han sigut persones demandants parades espanyoles, el 6,54 % de països comunitaris i el 11,11 % persones estrangeres extracomunitàries, xifres semblants a l'any anterior.

Quadre 9.2

PERSONES DEMANDANTS PPARADES PER PROVÍNCIES I NACIONALITAT

Desembre 2024

	Espanyols/es		Comunitaris/ries		Estrangers/es		Total Treballadors/es	
	Parats/es	%	Parats/es	%	Parats/es	%	Parats/es	%
Alacant	105.558	40,33	6.810	32,74	15.914	45,05	128.282	40,36
Castelló	25.599	9,78	4.307	20,70	5.056	14,31	34.963	11,00
València	130.574	49,89	8.937	42,96	15.105	42,76	154.616	48,64
C. V.	**261.731**	**100,00**	**20.803**	**100,00**	**35.326**	**100,00**	**317.861**	**100,00**
- Homes	105.157	40,18	8.172	39,28	11.621	32,90	124.949	39,31
- Dones	156.575	59,82	12.631	60,72	23.705	67,10	192.911	60,69

Font: Labora.

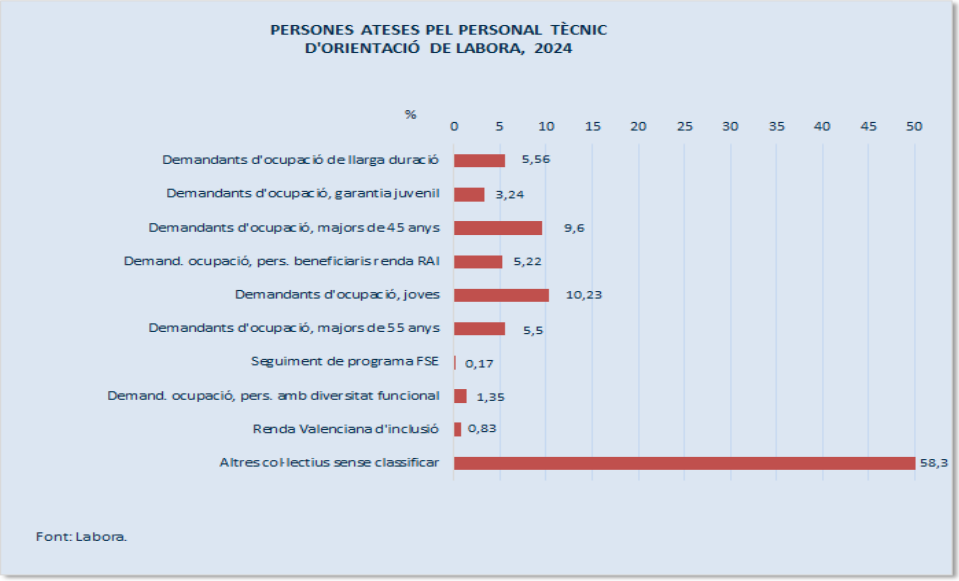
9.1.2. Actuacions d'orientació, formació i inserció laboral

El **Centre d'Orientació, Emprenedoria, Acompanyament i Innovació per a l'Ocupació (COE)** de la Comunitat Valenciana com un espai que té per finalitat impulsar projectes innovadors que fomenten l'eficiència de les accions d'orientació, de prospecció i intermediació laboral, així com del foment de l'emprenedoria, incorporant-se el mateix a la Xarxa de Centres Públics d'Orientació.

En este sentit, el personal tècnic d'orientació dels Espais Labora utilitza dos ferramentes en la fase de diagnòstic inicial. La primera, un qüestionari de busca d'ocupació i per la segona, un qüestionari d'avaluació de competències. En realitat, estos qüestionaris servixen per a facilitar, al personal tècnic d'orientació, la tasca d'identificar les carències de les persones demandants d'ocupació en estes matèries, així com les seues actituds, competències, motivació i aquells altres aspectes que influïxen decisivament en l'accés al mercat de treball.

El nombre de **persones ateses** pel personal tècnic d'**orientació** en 2024 ha sumat un total de 142.796 (76.930 dones i 65.866 homes), la qual cosa suposa una disminución de l'1,46 % sobre les 144.882 persones de l'any 2023 (83.850 dones i 61.032 homes). Per edats, el tram d'edat més nombrós ha sigut el comprés entre 45 i 55 anys, amb un 27,35 % sobre el total. Per províncies, la distribució va ser del 39,52 % a Alacant, el 11,65 % a Castelló i el 48,83 % a València. I, en este any, les persones demandants d'ocupació han emplenat un total de 24.292 qüestionaris de busca d'ocupació, quasi 4.000 més que l'any anterior i 1.761 qüestionaris d'avaluació de competències, quasi 4.000 més que l'any 2023. El percentatge de les persones ateses es distribuïx de la manera següent:

Gràfic 9.1



Quant a la **formació i orientació laboral**, l'Aula Moodle d'orientació laboral en línia oferix a les persones demandants d'ocupació inscrites en Labora un nou canal per a millorar les seues habilitats i competències en la busca d'ocupació i, en este sentit, durant l'any 2024, s'han organitzat 129 edicions, en les quals s'han inscrit 1.887 persones com a alumnat, de les quals 604 han participat amb èxit un o més mòduls del curs, que contrasten amb les 182 edicions i 3.637 persones de l'any anterior.

I per a finalitzar, en el context de les actuacions d'orientació, destaca la **xarxa Eures**[1] de la Comunitat Valenciana. En aquesta s'ha atés un 22,03 % més de persones demandants d'ocupació sobre les 7.207 de 2023 i, en les accions de l'aplicació Tauró, s'ha produït un increment del 8,61 % sobre les 1.231 accions de l'any passat.

Quadre 9.3

ESTADÍSTIQUES EURES. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Persones demandants ocupació inscrites	Nombre d'altres contactes interns +	Nombre de contactes amb persones ocupadores	Ofertes d'ocupació gestionades	Sol·licituds d'ocupació/candidatures gestionades	Col·locacions detectades	Aplicació TAURÓ accions Eures
C. Valenciana	8.795	3.382	132	240	81	196	1.337

Font: Labora.



El CES CV assenyala que, amb la finalitat d'avaluar les polítiques d'orientació i inserció laboral, del COE i dels pactes territorials d'ocupació, hauria de disposar d'una desagregació de dades més completa, que permeta valorar l'eficàcia de les polítiques públiques, en relació amb les característiques de totes les persones ateses.

1. http://labora.gva.es/es/informacioneures

9.2. CENTRES ASSOCIATS DE LABORA. CENTRES ASSOCIATS EN MATÈRIA D'INTERMEDIACIÓ LABORAL. CENTRES COL·LABORADORS D'OCUPACIÓ I INSERCIÓ

En la nostra Comunitat, els **centres col·laboradors d'ocupació i inserció**[2] són entitats municipals que, per mitjà d'un acord de col·laboració amb Labora, presten els servicis d'informació, renovació i tractament de la demanda a les persones desocupades inscrites com a demandants d'ocupació i que pertanyen al seu àmbit territorial d'actuació.

En el Quadre 9.4 s'informa sobre els 14 centres col·laboradors de Labora en matèria d'ocupació i inserció. Estos centre es distribuïxen, tal i com es mostra en la pàgina web de Labora, en tres a Alacant, als ajuntaments de Santa Pola, Torrevieja i Ondara; un, a la província de Castelló, a Borriana; i deu en la de València, als ajuntaments de L'Alcúdia, Llíria, Tavernes de la Valldigna, Aielo de Malferit, Oliva, Riba-roja de Túria, La Pobla Llarga, La Pobla de Vallbona, Benigànim i en la Mancomunitat de l'Interior de la Terra del Vi a Utiel.

L'any 2024, estos **14 centres col·laboradors d'ocupació** d'Espai Labora han realitzat un total de 62 entrevistes un 50 % més respecte de les 44 de 2023 i les renovacions de la demanda han decrescut en un 23,23 % sobre les 2.811 renovacions de l'exercici anterior.

Quadre 9.4

CENTRES COL·LABORADORS AMB CONVENI EN VIGOR EN L'ANY 2024

	Centres Col·laboradors	Entrevistes Realitzades	Renovacions de la demanda
Alacant	3		5
Castelló	1	62	2.232
València	10		44
Total	***14***	***62***	***2.281***

Font: Labora.

9.3. LES AGÈNCIES DE COL·LOCACIÓ

La Llei 3/2023, de 28 de febrer, d'Ocupació preveu que les agències de col·locació realitzen activitats d'intermediació laboral i, en la nostra Comunitat, l'organisme encarregat del seguiment i avaluació de les activitats desenrotllades per estes és Labora[3].

2. La Llei 3/2023, de 28 de febrer, d'Ocupació regula el Sistema Nacional d'Ocupació, que inclou els Servicis Públics d'Ocupació i el Sistema Públic Integrat d'Informació dels Servicis d'Ocupació, on s'inclouen les entitats col·laboradores. Estos centres col·laboradors d'ocupació i inserció són entitats municipals (ajuntaments i/o mancomunitats titulars dels antics centres associats) que, mitjançant un acord de col·laboració amb Labora, presten els servicis d'informació, renovació i tractament de la demanda a les persones desocupades inscrites com a demandants d'ocupació i que pertanyen al seu àmbit territorial d'actuació, per a d'esta manera evitar desplaçaments innecessaris a l'Espai Labora corresponent a la persona usuària, a més de facilitar i agilitzar la realització de tràmits accedint des de les dependències municipals al sistema informàtic de Labora.

3. Decret 216/2020 de 29 de desembre, del Consell, pel qual aprova el Reglament d'Organització i Règim Jurídic de Labora Servei Valencià d'Ocupació i Formació.

En 2024, el **nombre total d'agències de col·locació** registrades per Labora ha ascendit a 158, de les quals 144 eren agències de col·locació, 13 eren agències de col·locació i empresa de recol·locació i 1 era empresa de recol·locació. Les entitats que van renunciar a exercir com a agència de col·locació han sigut dos.

El Quadre 9.5 arreplega la informació sobre les agències que, en la Comunitat Valenciana, havien presentat declaració responsable, així com els centres de treball en els quals desenrotllen la seua actuació i la seua distribució per províncies.

El total d'estes agències ha ascendit a 14, un 7,69 % superior a les 13 de l'any anterior, sent 12 agències de col·locació, 1 agència de col·locació i empresa de recol·locació i cap empresa de recol·locació. Els centres sumen 14, un menys que en 2023.

Quadre 9.5

AGÈNCIES DE COL·LOCACIÓ AMB DECLARACIÓ RESPONSABLE, 2024

	Alacant	Castelló	València	On line	Total CV
LES AGÈNCIES DE COL·LOCACIÓ					**14**
REUNIÓ DE TREBALL	3	2	6	3	**14**

Font: Labora.

9.4. LES EMPRESES DE TREBALL TEMPORAL

Les **empreses de treball temporal**[4] tenen com a activitat principal la de posar a la disposició d'una altra empresa, denominada usuària, amb caràcter temporal, a persones treballadores per mitjà del contracte de posada a disposició, subscrit entre l'empresa de treball temporal i l'empresa usuària.

Així mateix, existix l'obligació d'informar de manera expressa si l'actuació es realitza per part d'una empresa de treball temporal o per la d'una agència de col·locació.

En el Quadre 9.6, es realitza una comparació del nombre de contractes de posada a disposició per comunitats autònomes, on té el centre l'empresa, en els anys 2023 i 2024.

4. Llei 14/1994, d'1 de juny, per la qual es regulen les Empreses de Traball Temporal, que s'ha complementat per altres lleis de modificació i normativa de desenvolupament.

Quadre 9.6

CONTRACTES DE POSTA A DISPOSICIÓ PER CC.AA. DEL CENTRE DE TREBALL DE L'ETT

Desembre , 2023-2024

CC.AA.	Nº de Contractes		
	2023	2024	% Dif.
Andalusia	412.887	472.477	14,4
Aragó	134.619	141.593	5,2
d'Astúries, Principat	40.976	45.471	11,0
Balears, Illes	25.137	25.229	0,4
Canàries	120.846	155.264	28,5
Cantàbria	44.901	40.779	-9,2
Castella-la Manxa	132.376	158.463	19,7
Castella i Lleó	170.252	189.927	11,6
Catalunya	704.480	740.599	5,1
Comunitat Valenciana	377.443	458.677	21,5
Extremadura	10.750	12.226	13,7
Galícia	173.638	176.525	1,7
Madrid, Comunitat de	573.653	642.489	12,0
Múrcia, Regió de	418.448	449.685	7,5
Navarra, Comunitat Foral de	87.506	87.406	-0,1
País Basc	163.215	171.590	5,1
Rioja, La	20.544	23.083	12,4
Ceuta i Melilla	1	15	1.400,0
Total	**3.611.672**	**3.991.498**	**10,5**

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística

L'any 2024, en la nostra Comunitat, les **empreses de treball temporal amb autorització vigent**, a data 31 de desembre de 2024, han ascendit a 32, com l'any passat, l'autorització del qual, segons autoritat laboral competent, en el registre han correspost 4 a la Direcció Territorial d'Alacant, 2 a la de Castelló, 3 a la de València i 23 a la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

En el conjunt estatal, en 2024, el total d'empreses de treball temporal que han operat a Espanya, segons el centre de treball, ha ascendit a 227, un 2,99 % inferior sobre les 234 de l'any 2023. I per sectors, han destacat el d'indústria, amb un 26,36 % de la contractació sobre el total; el de transports, amb un 18,45 %; el d'hostaleria, amb un 16,94 %, i el d'agricultura, amb un 15,91 % sobre el total.

El Quadre 9.7, a diferència de l'any anterior, que incloïa els contractes per sectors, arreplega la informació sobre els contractes de posada a disposició, per províncies i tipus de contracte, amb dades de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

Quadre 9.7

CONTRACTES DE POSADA A DISPOSICIÓ PER CV PER PROVÍNCIES, 2024

	Circumst. de la producció	Fixos discont.	Sust., form., aprend. i pràct.	Altres contr.	Total CV
Alacant	37.493	45.768	1.487	1.493	**86.241**
Castelló	13.281	15.475	898	399	**30.053**
València	124.727	207.966	9.389	301	**342.383**
Total C. V.	**175.501**	**269.209**	**11.774**	**2.193**	**458.677**

Font: . de Treball, Benestar i Seguretat Laboral. Cons. d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

9.5. CONTRACTACIÓ LABORAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Esta part arreplega les dades de la contractació laboral en la Comunitat Valenciana, que inclou, entre altres, els contractes inicials, amb dades comarcals, la contractació per nivell formatiu, les ocupacions amb major contractació, per tipus de jornada i contracte i la bretxa de gènere en la contractació.

9.5.1. Contractes de treball inicials

En el Cuadro 9.8, se indica la evolución en la Comunitat Valenciana de la **contratación la-boral**, en el periodo de los años 2020 a 2024, con datos del Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE), relativos a los contratos de trabajo iniciales registrados, en el que se constata que, por sexos, con cifras similares al año anterior, el 53,28 % han sido contratos de hombres y el 46,72 % contratos de mujeres.

Quadre 9.8

CONTRACTES DE TREBALL INICIALS A LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024

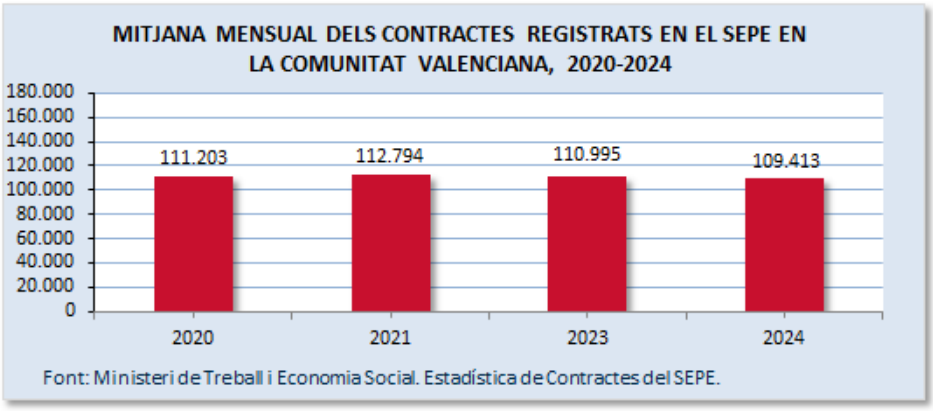
	2020	2021	2022	2023	2024
Contractes registrats	1.483.987	1.796.897	1.618.358	1.331.942	1.312.950
Homes	867.500	1.017.294	885.182	710.398	699.550
Dones	616.487	779.603	733.176	621.544	613.400

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Estadística de Contractes del SEPE.

Respecte a l'exercici anterior, es comprova en el quadre, un lleuger descens de la contractació del 1,42 %.

El Gràfic 9.2 arreplega la mitjana mensual dels contractes registrats en la Comunitat Valenciana en el SEPE, en el període dels anys compresos entre 2020 i 2024.

Gràfic 9.2



En el Quadre 9.9 s'incorpora, amb informació de Labora, el **número total dels contractes registrats**, en la nostra Comunitat, en els anys 2023 i 2024, per sector d'activitat i per comarques valencianes.

En este Quadre, s'indiquen les dades de l'any 2023 de la comarca de l'Horta Oest, atés que la informació estadística per comarques seguia l'agrupació de municipis segons les demarcacions territorials que constaven en la inscripció de cada municipi en el Registre d'Entitats Locals de la Comunitat Valenciana, regulat en el Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell. En 2024 no apareixen estes dades perquè la població de la comarca de l'Horta Oest passa a l'Horta Sud.

En 2024, com s'aprecia en el quadre, s'ha produït una disminució del 1,8 % respecte de la contractació de l'any 2023.

També es comprova la distinció dels percentatges dels dos anys, tant en xifres sobre el total com per províncies, dels sectors d'agricultura, indústria, construcció i servicis de la nostra Comunitat.

Així mateix, amb informació de l'Observatori Ocupacional del SEPE, a Espanya, el **total de contractes inicials** ha sumat 14.975.450, dels quals 7.950.809 han sigut contractes d'hòmens (53,09 %) i 7.024.641 de dones (46,91 %), la qual cosa representa un lleuger augment del 0,1 % sobre els 14.953.411 contractes de l'any anterior.

CONTRACTES REGISTRATS PER SECTOR D'ACTIVITAT I PER COMARQUES A LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Agricultura			Indústria			Construcció			Servicis			Total		
	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació
Castelló	**15.382**	**13.096**	**-14,9%**	**18.049**	**17.940**	**-0,6%**	**9.726**	**9.295**	**-4,4%**	**113.414**	**110.348**	**-2,7%**	**156.571**	**150.679**	**-3,8%**
Els Ports	107	109	1,9%	63	70	11,1%	117	94	-19,7%	781	768	-1,7%	1.068	1.041	-2,5%
L'Alt Maestrat	62	77	24,2%	65	49	-24,6%	67	72	7,5%	801	704	-12,1%	995	902	-9,3%
El Baix Maestrat	2.148	2.746	27,8%	2.006	1.554	-22,5%	1.071	1.046	-2,3%	17.108	15.892	-7,1%	22.333	21.238	-4,9%
L'Alcalatén	59	72	22,0%	1.039	1.519	46,2%	188	175	-6,9%	1.397	1.203	-13,9%	2.683	2.969	10,7%
La Plana Alta	4.744	2.457	-48,2%	5.972	6.202	3,9%	5.888	5.772	-2,0%	58.808	58.276	-0,9%	75.412	72.707	-3,6%
La Plana Baixa	7.257	6.832	-5,9%	6.894	7.433	7,8%	2.139	1.976	-7,6%	30.426	28.415	-6,6%	46.716	44.656	-4,4%
L'Alt Palància	840	606	-27,9%	1.953	1.036	-47,0%	226	143	-36,7%	3.396	4.414	30,0%	6.415	6.199	-3,4%
L'Alt Mijars	165	197	19,4%	57	77	35,1%	30	17	-43,3%	697	676	-3,0%	949	967	1,9%
València	**55.335**	**45.587**	**-17,6%**	**116.664**	**112.239**	**-3,8%**	**36.802**	**36.977**	**0,5%**	**550.452**	**546.278**	**-0,8%**	**759.253**	**741.081**	**-2,4%**
El Rincó d'Ademuç	33	22	-33,3%	487	794	63,0%	60	75	25,0%	673	1.104	64,0%	1.253	1.995	59,2%
Els Serrans	814	801	-1,6%	301	303	0,7%	163	193	18,4%	1.801	2.119	17,7%	3.079	3.416	10,9%
El Camp de Túria	1.088	1.042	-4,2%	9.909	9.758	-1,5%	2.301	1.904	-17,3%	30.661	31.101	1,4%	43.959	43.805	-0,4%
El Camp de Túria	684	563	-17,7%	3.908	3.289	-15,8%	995	934	-6,1%	16.484	16.091	-2,4%	22.071	20.877	-5,4%
L'Horta Nord	1.665	2.270	36,3%	17.177	18.628	8,4%	4.070	4.630	13,8%	53.521	58.444	9,2%	76.433	83.972	9,9%
L'Horta Nord	418	0	-100,0%	4.905	0	-100,0%	1.560	0	-100,0%	15.881	0	-100,0%	22.764	0	-100,0%
València	19.629	14.908	-24,1%	11.066	11.303	2,1%	12.764	13.732	7,6%	243.436	240.161	-1,3%	286.895	280.104	-2,4%
L'Horta Nord	7.303	4.213	-42,3%	14.455	17.531	21,3%	6.072	6.752	11,2%	61.022	70.251	15,1%	88.852	98.747	11,1%
La Plana d'Utiel-Requena	2.579	1.879	-27,1%	2.322	1.990	-14,3%	366	297	-18,9%	4.368	4.575	4,7%	9.635	8.741	-9,3%
La Foia de Bunyol	1.113	959	-13,8%	5.670	6.190	9,2%	542	457	-15,7%	8.120	6.810	-16,1%	15.445	14.416	-6,7%
El Vall de Cofrentes-Ayora	115	98	-14,8%	400	165	-58,8%	270	290	7,4%	2.351	2.204	-6,3%	3.136	2.757	-12,1%

Quadre 9.9

CESCV Comité Econòmic i Social

	Agricultura			Indústria			Construcció			Servicis			Total		
	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació	2023	2024	% de variació
La Ribera Alta	8.487	8.611	1,5%	17.573	14.374	-18,2%	3.289	3.272	-0,5%	33.307	35.372	6,2%	62.656	61.629	-1,6%
La Ribera Baixa	2.068	2.076	0,4%	11.739	9.099	-22,5%	807	901	11,6%	18.239	17.717	-2,9%	32.853	29.793	-9,3%
La Canal de Navarrés	127	105	-17,3%	4.935	5.094	3,2%	83	91	9,6%	1.474	1.550	5,2%	6.619	6.840	3,3%
La Costera	1.040	1.014	-2,5%	1.758	1.677	-4,6%	886	950	7,2%	9.969	9.615	-3,6%	13.653	13.256	-2,9%
La Vall d'Albaida	2.726	2.271	-16,7%	5.472	6.380	16,6%	839	780	-7,0%	12.347	11.822	-4,3%	21.384	21.253	-0,6%
La Safor	5.446	4.755	-12,7%	4.587	5.664	23,5%	1.735	1.719	-0,9%	36.798	37.342	1,5%	48.566	49.480	1,9%
Alacant	**40.751**	**37.317**	**-8,4%**	**52.002**	**52.194**	**0,4%**	**32.496**	**31.547**	**-2,9%**	**342.647**	**346.208**	**1,0%**	**467.896**	**467.266**	**-0,1%**
El Comtat	85	49	-42,4%	1.021	1.063	4,1%	509	607	19,3%	3.054	3.227	5,7%	4.669	4.946	5,9%
L'Alcoià	411	362	-11,9%	9.503	10.700	12,6%	1.039	970	-6,6%	13.441	12.991	-3,3%	24.394	25.023	2,6%
L'Alt Vinalopó	1.950	2.528	29,6%	4.211	4.741	12,6%	700	614	-12,3%	5.479	5.551	1,3%	12.340	13.434	8,9%
El Vinalopó Mitjà	4.565	3.973	-13,0%	6.797	5.108	-24,8%	1.635	1.507	-7,8%	13.694	13.668	-0,2%	26.691	24.256	-9,1%
La Marina Alta	943	704	-25,3%	1.642	1.382	-15,8%	3.692	3.170	-14,1%	30.555	30.531	-0,1%	36.832	35.787	-2,8%
La Marina Baixa	1.324	1.107	-16,4%	1.082	1.070	-1,1%	4.034	3.672	-9,0%	56.539	57.079	1,0%	62.979	62.928	-0,1%
L'Alacantí	4.478	5.734	28,0%	12.253	14.177	15,7%	8.847	9.009	1,8%	119.452	123.578	3,5%	145.030	152.498	5,1%
El Baix Vinalopó	2.638	2.544	-3,6%	9.928	8.291	-16,5%	4.468	4.057	-9,2%	45.204	45.150	-0,1%	62.238	60.042	-3,5%
El Baix Segura	24.357	20.316	-16,6%	5.565	5.662	1,7%	7.572	7.941	4,9%	55.229	54.433	-1,4%	92.723	88.352	-4,7%
Comunitat Valenciana	**111.468**	**96.000**	**-13,9%**	**186.715**	**182.373**	**-2,3%**	**79.024**	**77.819**	**-1,5%**	**1.006.513**	**1.002.834**	**-0,4%**	**1.383.720**	**1.359.026**	**-1,8%**
Espanya. Contractes inicials													**14.953.411**	**14.975.450**	**0,1%**

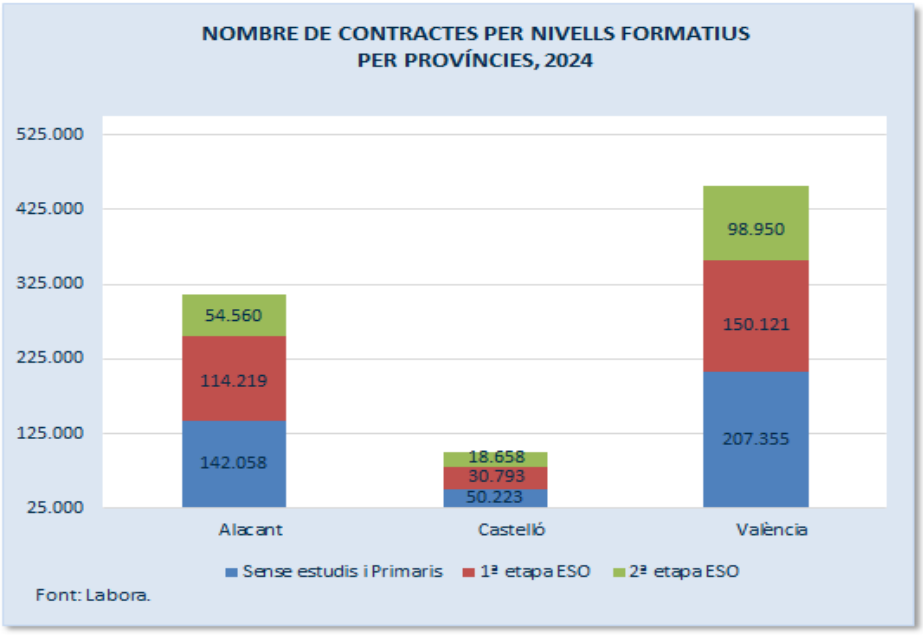
Font: Labora i Observatori Ocupacional del SEPE.

En este sentit, com a complement, s'informa sobre els **contractes per nivell formatiu**, segons l'Observatori Ocupacional del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE) per a l'àmbit estatal i segons Labora per la Comunitat Valenciana i les províncies valencianes.

En el conjunt estatal, l'any 2024, de la xifra total de 14.975.450 contractes inicials, igual que en anys anteriors, els **tres nivells formatius amb major contractació** han sigut el d'Estudis Secundaris, amb els programes de FP i Educació General (ESO) amb 7.427.596 contractes; el d'Estudis Primaris, amb 4.462.383 contractes, i el d'Estudis Postsecundaris, amb tècnics d'FP superiors, primer, segon i tercer cicle, i altres, amb 2.263.581 contractes.

En la nostra **Comunitat**, amb dades de Labora, igual que l'any 2023, els tres nivells formatius que han tingut més contractes han sigut el d'Estudis Primaris i sense estudis, amb 399.636 contractes; el d'Estudis Secundaris de primera etapa, amb 295.133 contractes, i el d'Estudis Secundaris de segona etapa, amb 172.168 contractes, que en el gràfic es distribuïxen per províncies.

Gràfic 9.3

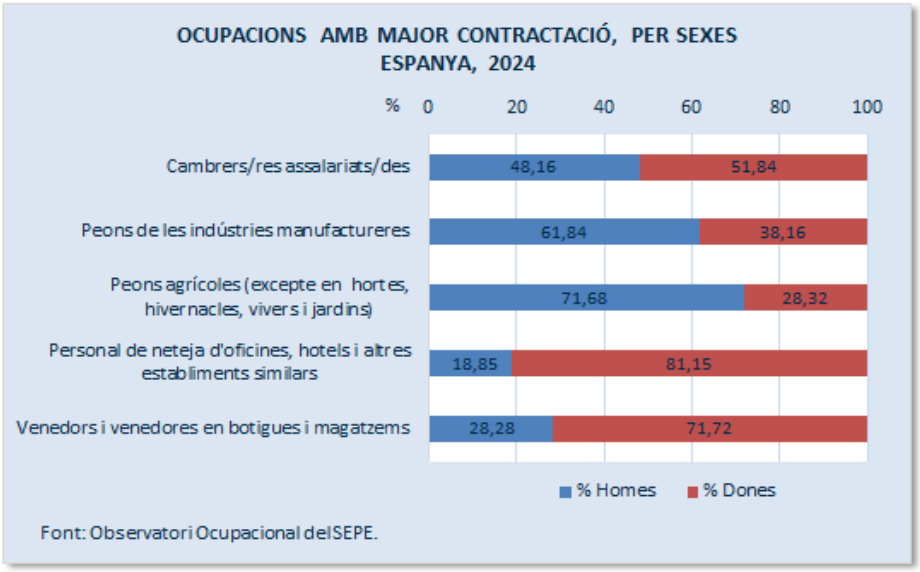


En esta part es detalla la informació de les **ocupacions amb major contractació** a Espanya i en la nostra Comunitat.

En 2024, a Espanya amb dades de l'Observatori de les ocupacions del SEPE, elaborats a partir de les dades del Sistema d'Informació dels Servicis Públics d'Ocupació (Sispe), a diferència de l'any anterior, les tres ocupacions amb més contractes, com s'observa en el Gràfic 9.3, han sigut **cambrers i cambreres assalariats**, amb 1.578.426 contractes que suposen un 10,24 % sobre el total, amb el 48,16 % d'hòmens i el 51,84 % de dones; **peons de les indústries manufactureres**, amb 1.040.994 contractes i un 6,75 % sobre el total, i **peons agrícoles** (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins), amb 1.018.093 contractes i un 6,60 % sobre el total.

En el gràfic, també s'incorporen altres ocupacions amb percentatges importants en la contractació[5].

Gràfic 9.4



En la nostra Comunitat, com en exercicis anteriors, les tres **ocupacions amb major contractació** han sigut cambrers i cambreres assalariades, amb 154.805 contractes i un 11,39 %; peons de les indústries manufactureres, amb 115.772 i un 8,52 % i venedors i venedores en botigues i magatzems amb 75.754 contractes i un 5,57 % sobre el total.

Els Quadres 9.10, 9.11 i 9.12, que s'inserixen a continuació, contenen la informació sobre les 20 ocupacions amb més contractes a les províncies d'Alacant, Castelló i València.

5. En este Gràfic 9.4 també s'informa sobre dos ocupacions que tenen un nivell important de contractació com: personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars, amb 872.583 contractes, amb un 5,66 % del total i amb un 18,85 % d'homes i un 81,15 % de dones, i venedors i venedores en botigues i magatzems, amb 803.787 contractes, amb el 5,21 %, amb un 28,28 % d'homes i el 71,72 % de dones.

Quadre 9.10

20 OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES EN LA PROVÍNCIA D'ALACANT, 2023-2024

OCUPACIONS	Nº Contractes	% sobre el total
2023		
Cambrers/res assalariats/des	60.646	12,96
Venedors/es en botigues i magatzems	32.785	7,01
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	24.506	5,24
Peons de les indústries manufactureres	22.833	4,88
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	20.466	4,37
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	16.561	3,54
Ajudants de cuina	14.165	3,03
Cuiners/res assalariats/des	12.216	2,61
Obrers	12.150	2,60
Peons de transport de mercaderies i descarregadors/es	11.972	2,56
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	11.116	2,38
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	7.915	1,69
Cuidadors/es de xiquets/es en jardins d'infants i centres educatius	7.321	1,56
Conductors/es assalariats/des de camions	6.875	1,47
Sabaters/es i afins	6.328	1,35
Compositors/es, músics/ques i cantants	5.242	1,12
Conductors/es assalariats/des d'automòbils, taxis i furgonetes	5.197	1,11
Peons de la construcció d'edificis	5.164	1,10
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	5.127	1,10
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	4.962	1,06
2024		
Cambrers/res assalariats/des	63.499	13,59
Venedors/es en botigues i magatzems	32.198	6,89
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	25.217	5,40
Peons de les indústries manufactureres	23.396	5,01
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	19.924	4,26
Ajudants de cuina	15.255	3,26
Peons de transport de mercaderies i descarregadors	12.827	2,75
Cuiners/res assalariats/des	12.233	2,62
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	12.020	2,57
Obrers	11.290	2,42
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	11.219	2,40
Cuidadors de xiquets en jardins d'infants i centres educatius	9.276	1,99
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	7.406	1,58
Conductors/es assalariats/des de camions	7.143	1,53
Compositors/es, músics/ques i cantants	5.872	1,26
Conductors/es assalariats/des d'automòbils, taxis i furgonetes	5.173	1,11
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	4.985	1,07
Sabaters/es i afins	4.970	1,06
Peons de la construcció d'edificis	4.966	1,06
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	4.303	0,92

Font: Labora.

Quadre 9.11

20 OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES EN LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ, 2023-2024

OCUPACIONS	Nº Contractes	% sobre el total
2023		
Cambrers/res assalariats/des	23.336	14,90
Peons de les indústries manufactureres	11.411	7,29
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	7.633	4,88
Venedors/es en botigues i magatzems	7.429	4,74
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	4.513	2,88
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	4.232	2,70
Obrers	3.970	2,54
Ajudants de cuina	3.950	2,52
Peons agropequaris	3.904	2,49
Treballadors/es qualificats/des en activitats agrícoles (excepte hortes, h	3.612	2,31
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.527	2,25
Cuiners/res assalariats/des	3.049	1,95
Cuidadors/es de xiquets/es en jardins d'infants i centres educatius	2.994	1,91
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	2.648	1,69
Conductors/es assalariats/des de camions	2.612	1,67
Treballadors/es qualificats/des en hortes, hivernacles, vivers i jardins	1.977	1,26
Altre personal de neteja	1.932	1,23
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	1.911	1,22
Peons de la construcció d'edificis	1757	1,12
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	1.692	1,08
2024		
Cambrers/res assalariats/des	22.521	14,95
Peons de les indústries manufactureres	10.517	6,98
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	7.692	5,10
Venedors/es en botigues i magatzems	7.512	4,99
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	4.899	3,25
Obrers	4.164	2,76
Ajudants de cuina	3.943	2,62
Peons agropequaris	3.572	2,37
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	3.540	2,35
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	3.311	2,20
Cuidadors/es de xiquets/es en jardins d'infants i centres educatius	3.226	2,14
Conductors/es assalariats/des de camions	2.913	1,93
Cuiners/res assalariats/des	2.817	1,87
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	2.805	1,86
Treballadors/es qualificats/des en hortes, hivernacles, vivers i jardins	2.451	1,63
Operadors/es de forns i instal·lacions de vidrieria i ceràmica	2.165	1,44
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	1.691	1,12
Altre personal de neteja	1.682	1,12
Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a anar armat	1.670	1,11
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	1.531	1,02

Font: Labora.

Quadre 9.12

20 OCUPACIONS MÉS CONTRACTADES A LA PROVÍNCIA DE VALÈNCIA, 2023-2024

OCUPACIONS	Nº Contractes	% sobre el total
2023		
Peons de les indústries manufactureres	83.148	10,95
Cambrers/res assalariats/des	70.794	9,32
Venedors/es en botigues i magatzems	39.143	5,16
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	35.383	4,66
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	28.860	3,80
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	18.445	2,43
Peons de transport de mercaderies i descarregadors	17.095	2,25
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	15.199	2,00
Ajudants de cuina	15.127	1,99
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	14.067	1,85
Cuiners/res assalariats/des	13.263	1,75
Oficials, operaris/ries i artesans/es d'altres oficis no classificats sota altr	12.734	1,68
Obrers	12.557	1,65
Conductors/es assalariats/des de camions	12.256	1,61
Cuidadors/es de xiquets en jardins d'infants i centres educatius	11.891	1,57
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	10.263	1,35
Empleats/des domèstics/ques	9.017	1,19
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	8.722	1,15
Altres ocupacions elementals	8.708	1,15
Altre personal de neteja	8.690	1,14
2024		
Peons de les indústries manufactureres	81.859	11,05
Cambrers/res assalariats/des	68.785	9,28
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	38.777	5,23
Venedors/es en botigues i magatzems	36.044	4,86
Peons agrícoles (excepte en hortes, hivernacles, vivers i jardins)	23.475	3,17
Peons de transport de mercaderies i descarregadors	17.641	2,38
Ajudants de cuina	15.285	2,06
Empleats/des administratius amb tasques d'atenció al públic no classific	15.028	2,03
Peons agrícoles en hortes, hivernacles, vivers i jardins	13.937	1,88
Monitors/res d'activitats recreatives i d'entreteniment	13.834	1,87
Cuiners/res assalariats/des	13.505	1,82
Oficials, operaris/ries i artesans/es d'altres oficis no classificats sota altr	13.326	1,80
Cuidadors/es de xiquets/es en jardins d'infants i centres educatius	12.957	1,75
Obrers	12.592	1,70
Conductors/es assalariats/des de camions	12.592	1,70
Altres ocupacions elementals	10.788	1,46
Empleats/des administratius/ves sense tasques d'atenció al públic no cl:	10.086	1,36
Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	8.252	1,11
Altre personal de neteja	8.119	1,10
Actors	7.914	1,07

Font: Labora.

Com a novetat, en esta part sobre la contractació, s'incorpora informació sobre els **desajustaments entre l'oferta i la demanda d'ocupació**, amb referències a l'àmbit estatal i amb dades sobre la Comunitat Valenciana, continguda en l'Informe del SEPE Tendencias del mercado de trabajo en España (Tendències del mercat de treball a Espanya) i en l'annex I d'informació autonòmica[6].

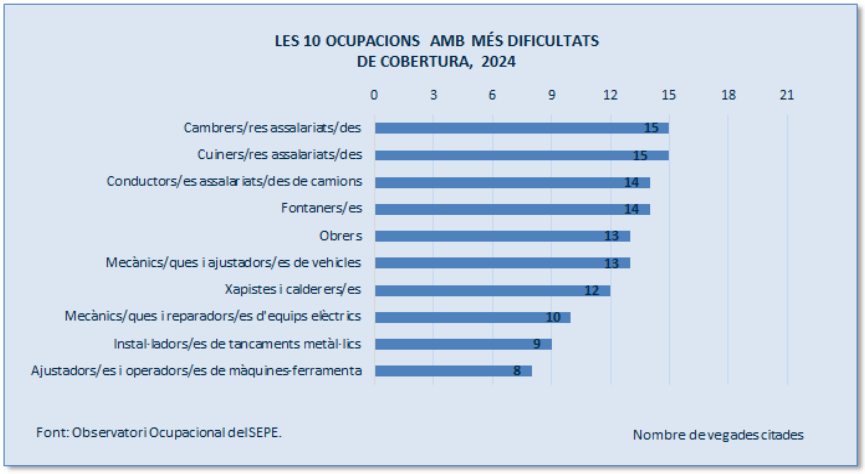
Com a trets característics, a Espanya, existixen grans diferències entre unes i altres comunitats. En algunes, la demanda d'ocupació no arriba a poder cobrir l'oferta de treball, mentres que, en altres casos, existix molta demanda d'ocupació insatisfeta per falta d'oferta. També es produïxen desajustaments en habilitats, que causen falta de candidatures per als llocs oferits i per la poca tendència a la mobilitat de les persones treballadores.

En una altra línia, sense tindre en compte les vacants declarades en Administració Pública, per estar subjectes a processos d'ofertes d'ocupació i cobertura per procediments subjectes a Pressupostos generals, les activitats econòmiques que acumulen més dificultats de cobertura pertanyen, principalment, al sector servicis, on destaquen les activitats relacionades amb l'hostaleria, la logística i el transport i les relacionades amb la construcció.

El Gràfic 9.5 arreplega les dades obtingudes de l'enquesta realitzada pel SEPE, quant a les **deu ocupacions amb més dificultats de cobertura** en la nostra Comunitat, on destaca el nombre de vegades que s'esmenten, les dificultats per a cobrir llocs, que en la Comunitat Valenciana es condensen en cambrers i cambreres assalariats, en cuiners i cuineres assalariats i conductors i conductores assalariats de camions.

Estes dades constaten que l'hostaleria, transport i construcció es convertixen en un clàssic dels llocs de difícil cobertura. També, encara que en menor mesura, apareixen ocupacions relacionades amb la mecànica i soldadura, entre altres.

Gráfico 9.5

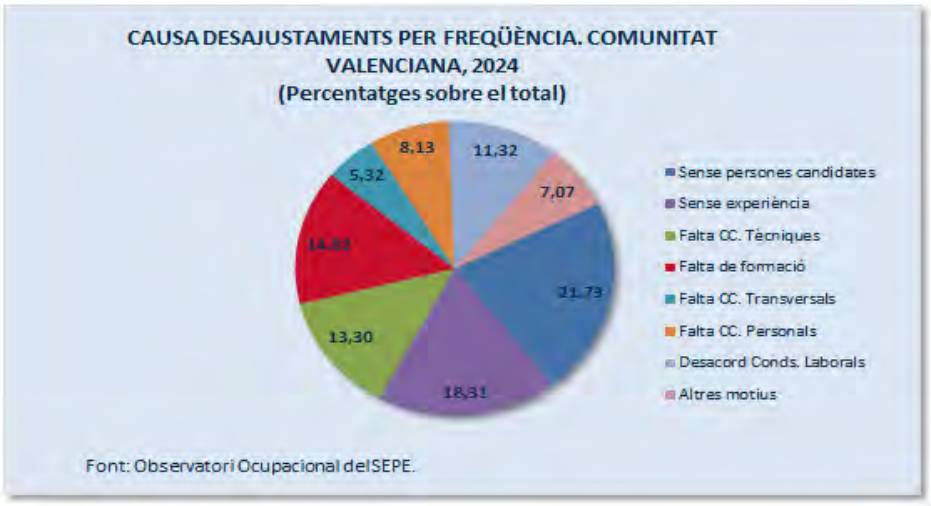


Tal com es reflectix en el gràfic 9.6, les **causes de desajustament**, declarades per les persones enquestades, entre l'oferta i la demanda de treball són la falta de persones candidates,

6. En este sentit, en 2024, l'Observatori de les Ocupacions del SEPE ha realitzat un estudi, amb mitjans propis, sobre les principals activitats econòmiques i ocupacions en les quals es produïxen desajustaments entre l'oferta i la demanda d'ocupació, tant vacants amb dificultat, com una certa impossibilitat de cobertura. Per a això, es va efectuar un estudi de camp en el qual es va consultar a representants de diferents organitzacions en totes les províncies que s'agrupen en diferents categories com a servicis públics d'ocupació, cambres de comerç, agències municipals de col·locació, agències privades de col·locació, portals d'ocupació generalistes, organitzacions empresarials, organitzacions sindicals, universitats i empreses.

experiència, competències tècniques, formació, competències transversals, competències personals i el desacord en les condicions laborals.

Gràfic 9.6



Una altra informació rellevant, continguda en l'enquesta del SEPE, sobre les causes de desacord en les condicions laborals, i que més es repetix en totes les comunitats i afecta a la cobertura de vacants, està relacionada amb el salari, a la qual li seguixen, l'horari i la jornada.

I finalment, si es relacionen les ocupacions que presentaven més dificultats de cobertura amb el desacord en les condicions laborals, l'Informe conclou que, en l'hostaleria, el transport i la construcció, el salari, **l'horari i la jornada de treball poden ser determinants** a l'hora de cobrir una vacant.

En esta línia, s'incorpora una altra informació, continguda en l'Enquesta trimestral del cost laboral, que, segons la mitjana de trimestres de 2024, el nombre de vacants en la Comunitat Valenciana ha ascendit a 15.506 vacants.

Els motius pels quals no es cobrixen estes vacants s'han concretat, en la mitjana de trimestres de 2024, en un 92,22 % de les persones enquestades, en què no han trobat el candidat o la candidata adequada i, en un 4,47 %, en l'elevat cost de contractació.



El CES CV advertix que existixen determinades ocupacions que tenen sovint desajustaments, per la qual cosa insta a tots els operadors econòmics i socials a buscar solucions tendents a millorar la formació del personal treballador, així com les condicions laborals i econòmiques.

El Quadre 9.13 arreplega la informació de l'any 2024, de la Comunitat Valenciana i per províncies, de les **contractacions inicials, segons secció d'activitat econòmica**, conforme a la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques (CNAE 2009), per sexes.

Quadre 9.13

NOMBRE DE CONTRACTACIONS INICIALS SEGONS SECCIÓ D'ACTIVITAT ECONÒMICA 2024

	Alacant	Castelló	València	Comunitat Valenciana		
				Total	Homes	Dones
Total	**451.763**	**145.237**	**715.950**	**1.312.950**	**699.550**	**613.400**
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	36.856	12.947	45.131	**94.934**	79.233	15.701
Indústries extractives	121	53	143	**317**	282	35
Indústria manufacturera	46.333	15.650	100.818	**162.801**	101.623	61.178
Subministrament elèctric, gas, vapor i aire c	187	28	585	**800**	464	336
Sumin. aigua, sanejа., residus i descontam.	3.319	843	5.504	**9.666**	7.091	2.575
Construcció	30.230	8.760	35.131	**74.121**	68.913	5.208
Comerç a l'engròs i al detall; Reparació de vehicles de motor i motocicletes	72.894	21.444	113.831	**208.169**	95.758	112.411
Transport i emmagatzematge	22.251	6.782	47.292	**76.325**	59.503	16.822
Hostaleria	108.052	33.382	111.935	**253.369**	108.441	144.928
Informació i comunicacions	4.216	1.029	22.217	**27.462**	16.580	10.882
Activitats financeres i d'assegurances	2.148	655	3.241	**6.044**	2.415	3.629
Activitats immobiliàries	2.196	391	2.626	**5.213**	2.115	3.098
Activitats professionals, científiques i tec.	8.384	2.851	20.259	**31.494**	14.722	16.772
Activitats administratives i serveis auxil.	36.978	12.152	66.017	**115.147**	51.242	63.905
Adm. Pública i Defensa; Seg. Social Obligat.	4.483	2.923	10.163	**17.569**	8.710	8.859
Educació	13.829	4.961	27.760	**46.550**	15.054	31.496
Activitats sanitàries i de Serveis Socials	22.092	7.607	41.520	**71.219**	14.912	56.307
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	25.349	9.226	43.146	**77.721**	43.715	34.006
Altres servicis	7.725	2.056	10.398	**20.179**	6.960	13.219
Activitats de les llars com ocupadors de personal domèstic; Act. de les llars com productors de béns i serveis per a ús propi	4.093	1.495	8.151	**13.739**	1.775	11.964
Act. d'Organitzacions i Organismes extraterri	27	2	82	**111**	42	69

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Estadística de Contractes del SEPE.

La majoria de **les contractacions, segons secció d'activitat**, l'any 2024, han experimentat un descens, atés que també ha decrescut la xifra de la contractació. De les seccions d'activitat econòmica que han descendit cal ressaltar l'agricultura, que ha passat de 110.469 de l'any 2023 a 94.934 de 2024; Administració pública, defensa i seguretat social, que de 23.148 en 2023 s'ha situat en 17.569 en 2024, i educació de

50.670 en 2023 a 46.550 en 2024. Les activitats econòmiques que han tingut un augment han sigut comerç a l'engròs i per menor, que ha passat de 206.701 en 2023 a 208.169 en 2024; la de transport i emmagatzematge que de 73.208 en 2023 s'ha situat en 76.325 en 2024, i la d'hostaleria, de 251.755 en 2023 a 253.369 en 2024.

Com en l'anterior exercici, la secció **d'activitat econòmica** que ha presentat major número de contractació va ser la d'hostaleria, amb un 19,29 % sobre el total, i la de comerç a l'engròs i al detall i reparació de vehicles de motor i motocicletes, amb un 15,85 % sobre el total.

9.5.2. Contractació segons tipus de contracte

El Quadre 9.14 arreplega les dades sobre la contractació, segons **tipus de contracte**, en el període dels anys 2023 i 2024.

En el quadre, no es contemplen modalitats anteriors a la reforma laboral i s'arrepleguen noves modalitats contractuals com la de vinculació a programes de polítiques actives d'ocupació i altres que, anteriorment, no s'indicaven com a esportista professional o docent investigador d'universitat.

En la nostra Comunitat, el percentatge de **contractes indefinits** sobre el total de la contractació, en 2024, ha disminuït lleugerament, un 2,14 %, igual que ha descendit el total de la contractació, un 1,42 %. D'esta manera, la contractació indefinida ha representat el 47,69 % de la contractació, lleugerament inferior al 48,04 % de 2023.



En 2024, consolidada la majoria dels aspectes de l'última reforma laboral, la contractació indefinida s'ha estabilitzat en el 47,69 % i la contractació de caràcter temporal ha augmentat lleugerament en un 52,31 % enfront del 51,96 % de 2023.

CONTRACTACIÓ SEGONS TIPUS DE CONTRACTE, 2023-2024

ANY 2023

	Total	Indefinit (Bonif./ no Bonif)	Indefinit per. amb discapac.	Circumstàncies de la produc.	Millora ocupabil. inserc.	Financ. Fons Europeus	Artistes i pers. tècni o aux.	Substitució	Temporal per. amb discapacitat	Relleu	Jubilació parcial	Susbtitució jub. 64 anys	Obten. pràctica professional	Formació en alternanca	Personal investigador doctor
Alacant	***450.363***	234.163	552	161.989	2.370	316	6.180	39.359	495	113	462	0	980	1.681	2
Castelló	***150.723***	77.735	245	54.435	2.534	177	1.182	12.248	202	49	245	0	300	844	0
València	***730.856***	326.071	1.138	304.848	5.754	1.214	14.231	63.267	1.951	317	1.344	0	2.136	3.108	19
C. Valenciana	***1.331.942***	**637.969**	**1.935**	**521.272**	**10.658**	**1.707**	**21.593**	**114.874**	**2.648**	**479**	**2.051**	**0**	**3.416**	**5.633**	**21**

ANY 2024

	Total	Indefinit (Bonif./ no Bonif)	Indefinit per. amb discapac.	Circumstàncies de la produc.	Vinc. Progr. Polítiques	Financ. Fons Europeus	Artistes i pers. tècni o aux.	Substitució	Temporal per. amb discapacitat	Relleu	Jubilació parcial	Susbtitució jub. 64 anys	Obten. pràctica professional	Formació en alternanca	Personal investigador doctor
Alacant	***451.763***	232.373	400	164.485	1.383	201	7.985	40.569	461	149	482	0	898	1.215	9
Castelló	***145.237***	73.677	220	53.129	1.878	101	1.319	13.074	150	50	281	0	318	439	2
València	***715.950***	318.614	920	299.509	3.501	847	17.803	63.235	1.914	323	1.238	0	1.920	2.016	52
C. Valenciana	***1.312.950***	**624.664**	**1.540**	**517.123**	**6.762**	**1.149**	**27.107**	**116.878**	**2.525**	**522**	**2.001**	**0**	**3.136**	**3.670**	**63**

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Estadística de Contractes del SEPE.

Quadre 9.14

En este punt, com s'observa en el Quadre 9.15, s'incorporen dades que complementen l'anterior informació i es realitza una comparació entre els **contractes de posada a disposició** formalitzats per les ETT i els contractes temporals que s'han subscrit en els servicis públics d'ús de la nostra Comunitat.

En el quadre, quant a les ETT, s'arrepleguen les dades sobre els contractes fixos discontinus, fet que no es produïx en la informació del SEPE, ja que no es disposa al no ser facilitada.

Quadre 9.15

CONTRACTACIÓ DE CARÀCTER TEMPORAL A LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Total contractes	Contractes eventuals per circumstàncies de la producció (%)	Contractes fixos discontinus (%)	Substitució. Contractes formatius (%)
ETT'S	458.677	38,26%	58,69%	
SEPE	686.746	75,30%		18,01%

Font: MITES I SEPE

En 2024, en la Comunitat Valenciana, pel que fa a la contractació temporal, en les ETT, sobre el total dels contractes de posada a disposició, la modalitat de contracte eventual per circumstàncies de la producció ha descendit en més de 4 punts sobre el 42,78 % de 2023. En els servicis del **SEPE** és el mateix percentatge que l'any anterior.



En 2024, en la Comunitat Valenciana, del total dels 458.677 contractes de posada a disposició, 175.201 han sigut de la modalitat de circumstàncies de la producció, la qual cosa suposa el 38,26 %, quatre punts percentuals menys que l'any 2023.

Els contractes de fixos discontinus han augmentat en quasi set punts percentuals sobre el total de l'any anterior, perquè del 51,95 % han passat al 58,69 % d'enguany.

En este sentit, el Comité considera positiu este increment d'este tipus de contractes que tendixen a estabilitzar el mercat de treball.

9.5.3. Contractes convertits en indefinits

El Quadre 9.16 compara les xifres dels contractes convertits en indefinits, segons el tipus de contracte inicial, en el total de la nostra Comunitat i per províncies, durant els anys 2023 i 2024.

Quadre 9.16

CONTRACTES CONVERTITS EN INDEFINITS SEGONS TIPUS DE CONTRACTE I PROVÍNCIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

ANY 2023

	Total	Obra o Servei	Circumstàncies de la producció	Millora ocupab. Inserc. Lab.	Artistes i pers. Tècnic o aux.	Substitució	Temp. Persones amb discapacita
Alacant	***17.533***	1.585	12.344	6	1	2.524	134
Castelló	***5.848***	746	3.934	4	0	822	68
València	***28.397***	2.897	18.878	9	5	4.186	547
C. Valenciana	***51.778***	5.228	35.156	19	6	7.532	749

	Relleu	Susbtitució jub. 64 anys	Obten. Pràctica professional	Formació en alternança	Personal investigador doctor	Altres Contractes
Alacant	26	0	828	63	0	22
Castelló	16	0	242	9	0	7
València	88	1	1.692	82	0	12
C. Valenciana	130	1	2.762	154	0	41

ANY 2024

	Total	Obra o Servei	Circumstàncies de la producció	Vinc. prog. pol. activ. empre	Artistes i pers. Tècnic o aux.	Substitució	Temp. Persones amb discapacita
Alacant	***15.503***	631	11.446	0	1	2.707	119
Castelló	***5.442***	295	3.935	1	0	990	48
València	***25.133***	950	18.209	1	7	4.379	397
C. Valenciana	***46.078***	1.876	33.590	2	8	8.076	564

	Relleu	Susbtitució jub. 64 anys	Obten. Pràctica professional	Formació en alternança	Personal investigador doctor	Altres Contractes
Alacant	58	0	442	77	0	22
Castelló	13	0	138	17	0	5
València	99	0	941	123	1	26
C. Valenciana	170	0	1.521	217	1	53

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Estadística de Contractes del SEPE.



En 2024, a conseqüència de la consolidació de la reforma laboral, la conversió de contractes en indefinits ha descendit en un 11 %, ja que, de 51.778 contractes, es va passar a 46.078, entre els quals destaquen els convertits en la modalitat de contractació eventual per circumstàncies de la producció, que impliquen un 77,23 % sobre el total, superior en quasi 10 punts respecte a 2023.

El CES CV considera imprescindible avaluar el marc de contractació per a avançar en l'objectiu de plena ocupació i de qualitat.

9.5.4. Contractació per tipus de jornada

El Quadre 9.17 detalla, a més del moviment laboral registrat, la informació dels contractes de treball inicials, segons tipus de jornada per sexe, tant a Espanya com en la Comunitat Valenciana, i es diferencia entre la **jornada completa, parcial i els fixos discontinus**.

Quadre 9.17

CONTRACTES INICIALS DE TREBALL SEGONS TIPUS DE JORNADA PER SEXE EN LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Total	Jornada completa	Jornada parcial	Fixos discontinus
Comunitat Valenciana				
Homes	**699.550**	406.809	154.241	135.194
Dones	**613.400**	253.636	263.289	93.451
Tots dos sexes	**1.312.950**	660.185	417.279	228.645
Espanya				
Homes	**7.950.809**	4.992.618	1.680.860	1.277.331
Dones	**7.024.641**	3.386.622	2.753.391	884.628
Tots dos sexes	**14.975.450**	8.379.240	4.434.251	2.161.959

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Estadística de Contractes del SEPE.

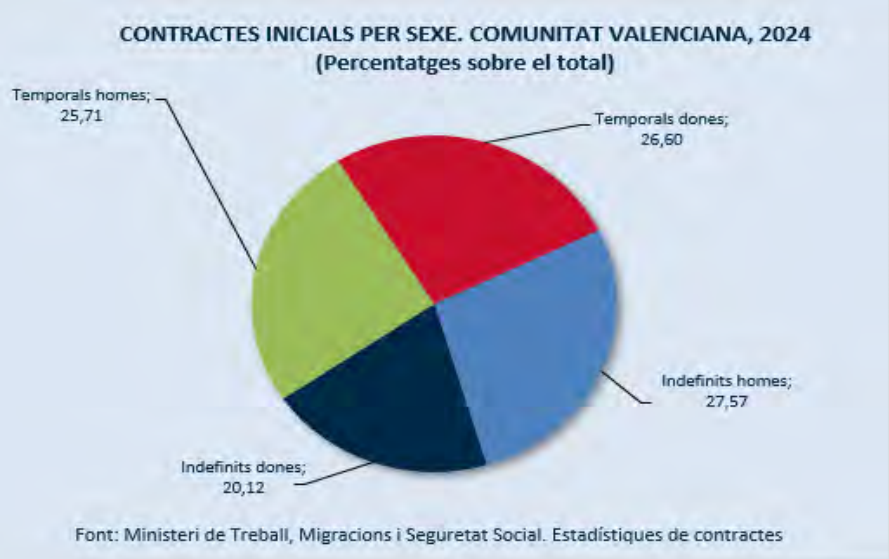
Respecte al tipus de jornada, en 2024, en la nostra Comunitat, el 50,28 % del total de contractes ha sigut de jornada completa, el 31,78 % de jornada parcial i el 17,41 % contractes fixos discontinus, en la línia de l'any 2023, en el qual el 50,18 % del total de contractes ha sigut de jornada completa, un 31,21 % de jornada parcial i un 18,13 % contractes fixos discontinus.

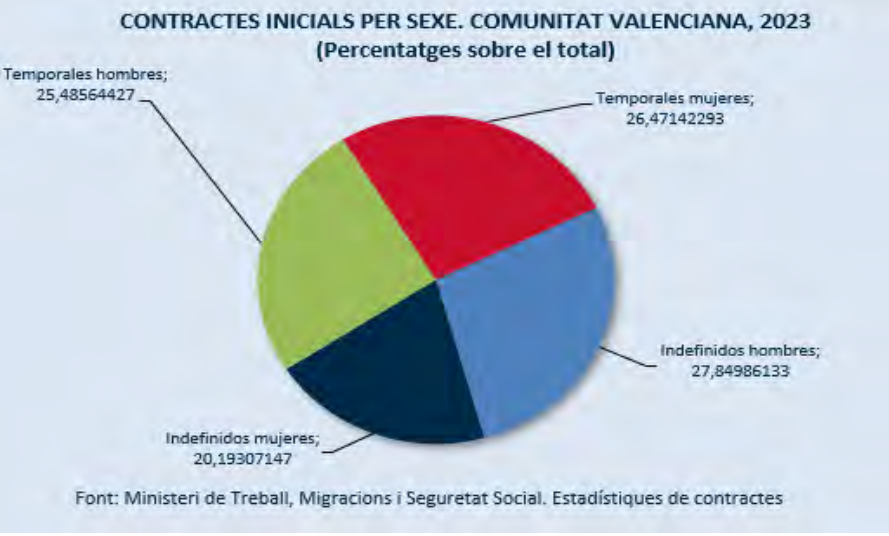
9.5.5. Bretxa de gènere en la contractació

Així mateix, en este punt, s'analitza la **incidència de la contractació en dones**, i es distingixen la contractació inicial registrada, les ocupacions amb major contractació i les que tenen més presència de dones, les activitats econòmiques, els tipus de contractes i el tipus de jornada.

En el Gràfic 9.7 s'indiquen les dades sobre la **contractació inicial registrada**, i en este, es pot observar, tal com s'ha comentat anteriorment, que la contractació indefinida ha presentat pràcticament els mateixos percentatges que l'any anterior, encara que s'aprecia una lleugera disminució.

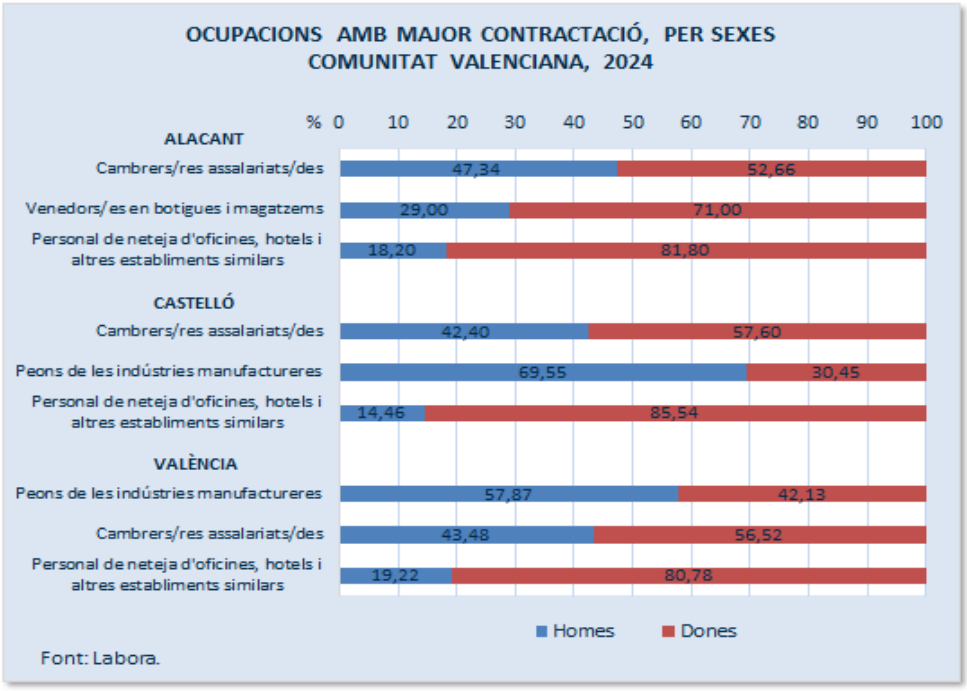
Gràfic 9.7





A continuació, el Gràfic 9.8 arreplega les **ocupacions més contractades**, i la informació es distingix per províncies, amb les seues taxes percentuals respectives, que ve a referendar la bretxa de gènere i la disparitat existent sobre les ocupacions entre les tres províncies.

Gràfic 9.8



Font: Labora.

Sobre la **bretxa de gènere en la contractació**, en la nostra Comunitat, tal com s'ha indicat en apartats anteriors, els contractes registrats en 2024 han presentat una taxa percentual del 53,28 % en hòmens i del 46,72 % en dones, xifres similars a l'any 2023, on van tindre un percentatge del 53,32 % en hòmens i un 46,68 % en dones.

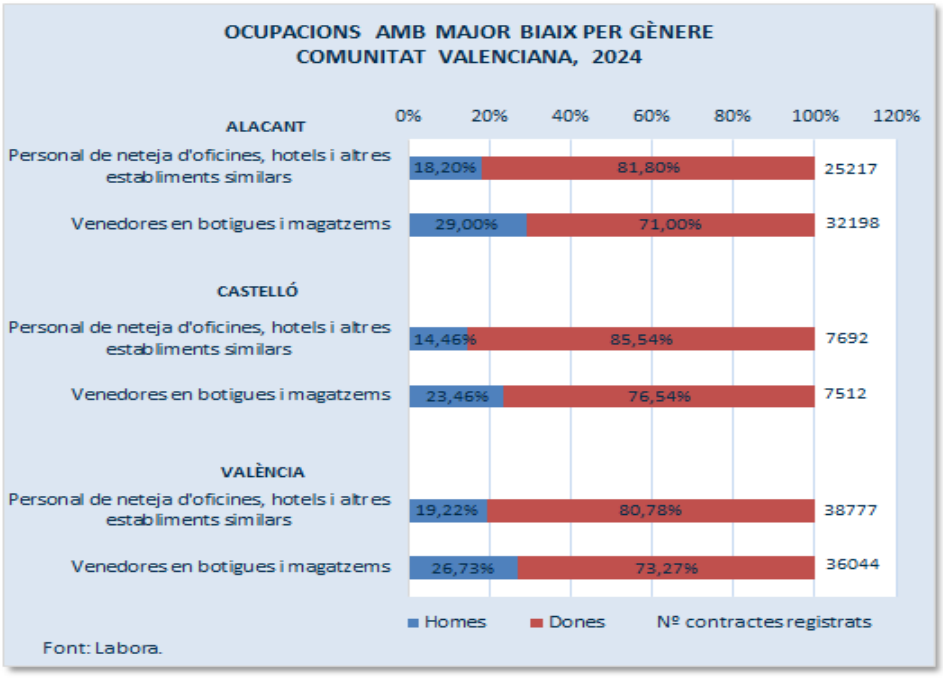
En 2024, la taxa percentual de contractes inicials temporals en dones ha sigut del 26,60 %, similar al 26,47 % de l'any 2023 i el percentatge de contractació indefinida en dones en 2024 ha ascendit al 20,12 % en la línia del 20,19 % de 2023.

En la Comunitat Valenciana, respecte a **les ocupacions amb major biaix per gènere**, la que té més taxa percentual en dones és la relativa als contractes de personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars, amb un 81,65 %, i venedors i venedores en botigues i magatzems, amb un 72,62 %, segons es pot constatar en el Gràfic 9.9, amb distribució provincial.



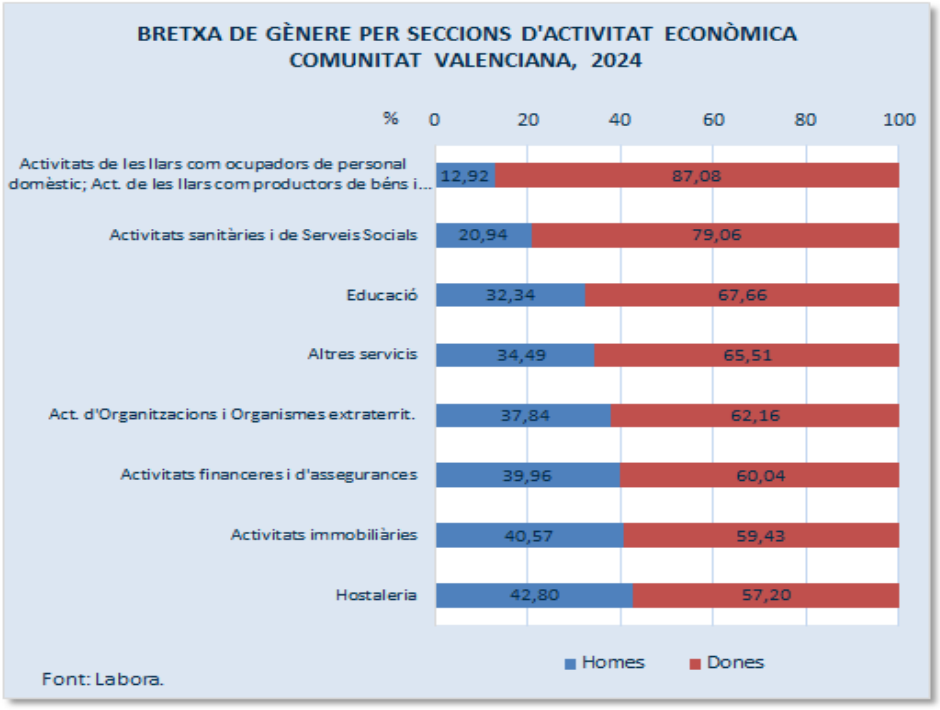
L'any 2024, la contractació en dones presenta bretxes, ja que l'accés a la contractació indefinida és inferior al d'homes, ja que suposen el 46,11 % del total dels contractes indefinits, per la qual cosa s'haurien de prendre mesures per a continuar avançant en la seua eliminació.

Gràfic 9.9



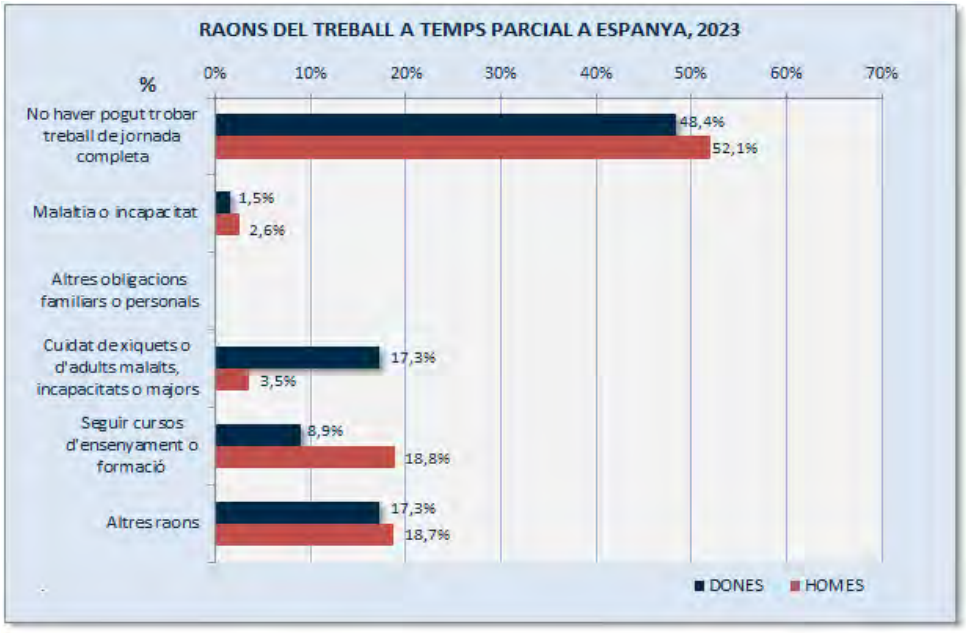
En el Gràfic 9.10 es mostra la informació sobre la b**retxa de gènere per seccions d'activitat econòmica**, i es comprova la bretxa de gènere en els contractes formalitzats per dones en alguna de les activitats econòmiques.

Gràfic 9.10



En relació amb el **tipus de jornada de treball i sexe**, com a informació complementària, s'incorporen **les raons sobre el contracte a temps parcia**l, tal com es comprova en el Gràfic 9.11, amb dades de l'INE, amb les notes de l'Enquesta Europea de Força del Treball (LFS) de l'any 2023, a nivell de tot l'estat.

Gràfic 9.11



Quant al **tipus de jornada per sexe**, tal com s'ha descrit en el Quadre 9.17, en la Comunitat Valenciana, el 31,78 % del total de contractes dels dos sexes ha correspost a a la jornada parcial, de la qual el 63,05 % eren dones i el 36,95 % homes.

I en este sentit, com es detalla en l'esmentada enquesta sobre les raons del temps parcial, en el tram d'edat de 25 a 49 anys, l'any 2023, el 25,3 % no treballava a temps complet, a conseqüència de la cura de xiquets o xiquetes, persones adultes malaltes, persones amb discapacitat o persones majors, un punt per damunt del 24,1 % de l'any anterior.



El percentatge de dones amb contractes de jornada parcial es manté, amb un lleuger increment, aconseguint quasi el 43 %. La raó principal per la qual les dones treballen a temps parcial és per no trobar alternatives a temps complet, encara que també es deu a la seua major responsabilitat en la cura de fills i filles i dependents.

Respecte a les ocupacions on predominen les dones en la nostra Comunitat, destaca el personal de neteja d'oficines, hotels i similars (especialment a la província de Castelló, on les dones impliquen un 71,08 % més que els homes). No obstant això, les dones també són majoritàries en activitats sanitàries i servicis socials i en educació.

El Comité recomana fomentar una participació més equilibrada d'homes i dones en totes les professions.

En este context, com a complement, s'indica que en el **capítol 5 de la Memòria** (Preus i costos), en el punt sobre costos laborals i salarials, es tracta la informació sobre **bretxa salarial**[7] **entre homes i dones** com un altre aspecte que afecta la bretxa de gènere. I en el **capítol 19** (El sistema de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana) s'analitzen les **pensions**, en el qual es comprova, amb una lleugera variació respecte de l'any passat, que el 56,59 % de les quanties de les pensions contributives han anat destinades als homes, en comparació amb el 43,41 % a les dones.

Com a conclusió a estos aspectes, es confirma que existixen diferents **tipus de bretxes de gènere en el mercat de treball**, que estan relacionats amb la contractació, l'ocupació, l'activitat, la jornada de treball parcial, les activitats relacionades amb les tasques de cures i el treball domèstic, els salaris, així com les pensions.

9.6. MOBILITAT LABORAL

La mobilitat laboral que s'analitza en este punt és la geogràfica. Així, s'incorporen les dades de l'any 2024, de l'Observatori de les Ocupacions del Servici Públic d'Ocupació Estatal, sobre la mobilitat de les persones treballadores en la nostra Comunitat, tant per províncies com per àmbit autonòmic.

L'any 2024, en la Comunitat Valenciana, la **taxa de mobilitat interautonòmica** ha sigut del 11,58 % sobre 1.358.003 contractes registrats, taxa idèntica a l'any anterior sobre 1.382.630 contractes que s'havien registrat en 2023.

A continuació, en les següents pàgines, s'incorporen tres quadres amb les dades relatives a **mobilitat laboral en les tres províncies** de la nostra Comunitat, on es recullen el perfil de la mobilitat interprovincial per sexe, per sectors econòmics i per grups ocupacionals.

7. El *Reial Decret 902/2020, de 13 d'octubre, d'igualtat retributiva entre homes i dones* té com a objecte establir mesures específiques per a fer efectiu el dret a la igualtat de tracte i a la no discriminació entre dones i hòmens en matèria retributiva.

L'any 2024, com en els anys anteriors, és de ressaltar com la **mobilitat laboral** a les províncies d'Alacant, Castelló i València tenen taxes més altes en el col·lectiu d'homes que en el de dones, que venen a constatar la **bretxa de gènere** en les dones.

Per províncies, es pot constatar com a la província **d'Alacant**, amb percentatges similars a l'any anterior, la taxa ha sigut del 21,93 % en homes i del 13,02 % en dones, quan, en 2023, va ser del 22,23 % en homes i del 12,57 % en dones.

A la província de **Castelló** ha sigut del del 25,18 % en homes i del 15,39 % en dones, quan, l'any 2023, va ser del 26,03 % en homes i del 14,76 % en dones.

I a la província de **València** ha sigut del 16,60 % en homes i del 10,18 % en dones, sent, en 2023, el 16,60 % en el col·lectiu d'homes i el 9,67 % en el de dones.

Quadre 9.18

MOVILITAT DELS TREBALLADORS/ES A LA PROVÍNCIA D'ALACANT

Any 2024

	Nombre de contractes				Taxa de movilitat
	Permaneixen	Entren	Ixen	Saldo	%
Total	**393.823**	**73.156**	**97.483**	**-24.327**	**17,81**
Homes	201.041	47.850	65.083	-17.233	21,93
Dones	192.782	25.306	32.400	-7.094	13,02
Sectors econòmics					
Agricultura i pesca	17.617	19.676	27.971	-8.295	57,49
Indústria	48.508	3.661	5.954	-2.293	9,02
Construcció	25.377	6.159	5.400	759	18,55
Servicis	302.317	43.660	58.157	-14.497	14,41
Grups ocupacionals					
Directors/es i gerents	886	335	436	-101	30,32
Tècnics/ques i professionals científics i intel·lectuals	23.834	7.196	11.534	-4.338	28,21
Tècnics/ques, professionals de suport	22.038	4.358	8.454	-4.096	22,52
Empleats/des comptables, administratius/ves	28.704	3.775	5.120	-1.345	13,42
Treballadors/es dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors/es	139.377	18.106	18.459	-353	11,60
Treballadors/es qualificats/des en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer	1.984	847	1.375	-528	35,90
Artesans/es i treballadors/es qualificats/des de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors/es d'instal·lacions i maquinària)	37.171	6.335	6.662	-327	14,88
Operadors/es d'instal·lacions i maquinària i muntadors/es	27.370	4.169	6.332	-2.163	16,10

Font: Observatori de les Ocupacions del SEPE. Ministeri de Treball i Economia Social.

Quadre 9.19

MOVILITAT DELS TREBALLADORSES A LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

Any 2024

	Nombre de contractes				Taxa de movilitat %
	Permaneixen	Entren	Ixen	Saldo	
Total	**120.704**	**29.842**	**32.934**	**-3.092**	**20,64**
Homes	61.031	20.631	20.443	188	25,18
Dones	59.673	9.211	12.491	-3.280	15,39
Sectors econòmics					
Agricultura i pesca	4.784	8.299	5.888	2.411	59,72
Indústria	16.136	1.793	2.728	-935	12,29
Construcció	7.429	1.857	2.007	-150	20,64
Servicis	92.352	17.893	22.310	-4.417	17,88
Grups ocupacionals					
Directors/es i gerents	218	113	119	-6	34,73
Tècnics/ques i professionals científics i intel·lectuals	5.897	2.738	4.401	-1.663	37,71
Tècnics/ques, professionals de suport	8.388	2.345	3.083	-738	24,45
Empleats/des comptables, administratius/ves	7.511	969	1.812	-843	15,62
Treballadors/es dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors/es	41.643	7.007	7.240	-233	14,61
Treballadors/es qualificats/des en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer	3.095	803	558	245	18,02
Artesans/es i treballadors/es qualificats/des de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors/es d'instal·lacions i maquinària)	11.733	2.678	2.656	22	18,52
Operadors/es d'instal·lacions i maquinària i muntadors/es	9.235	1.796	2.568	-772	19,11

Font: Observatori de les Ocupacions del SEPE. Ministeri de Treball i Economia Social.

Quadre 9.20

MOVILITAT DELS TREBALLADORSES A LA PROVÍNCIA DE VALÈNCIA

Any 2024

	Nombre de contractes				Taxa de movilitat %
	Permaneixen	Entren	Ixen	Saldo	
Total	**642.044**	**98.434**	**103.488**	**-5.054**	**13,59**
Homes	329.165	63.993	66.999	-3.006	16,60
Dones	312.879	34.441	36.489	-2.048	10,18
Sectors econòmics					
Agricultura i pesca	27.586	17.955	21.262	-3.307	41,55
Indústria	104.764	7.414	5.357	2.057	5,74
Construcció	30.739	6.219	5.770	449	16,32
Servicis	478.952	66.844	71.098	-4.254	12,59
Grups ocupacionals					
Directors/es i gerents	1.761	548	763	-215	27,13
Tècnics/ques i professionals científics i intel·lectuals	50.803	12.477	18.141	-5.664	23,16
Tècnics/ques, professionals de suport	44.917	9.750	10.513	-763	18,40
Empleats/des comptables, administratius/ves	45.862	5.816	5.907	-91	11,33
Treballadors/es dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors/es	169.771	19.201	22.049	-2.848	10,83
Treballadors/es qualificats/des en el sector agrícola, ramader, forestal i pesquer	5.107	1.935	1.189	746	23,42
Artesans/es i treballadors/es qualificats/des de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors/es d'instal·lacions i maquinària)	57.218	8.020	6.161	1.859	11,03
Operadors/es d'instal·lacions i maquinària i muntadors/es	50.127	6.543	5.997	546	11,12

Font: Observatori de les Ocupacions del SEPE. Ministeri de Treball i Economia Social.

9.7. ACOMIADAMENT LABORAL I ALTRES CAUSES D'EXTINCIÓ DE LA RELACIÓ LABORAL

Esta part de la Memòria és la que indica la informació sobre els acomiadaments impugnats en totes les fases de la jurisdicció social.

D'una banda, es tracten les conciliacions individuals que es tramiten en els servicis territorials del Servici de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC), que és un requisit previ a la via laboral davant la jurisdicció social.

Per l'altra, s'analitzen els acomiadaments individuals que s'han resolt en els Jutjats socials. I finalment, s'examinen els acomiadaments col·lectius que s'han tramitat en els expedients de regulació d'ocupació (ERO).

9.7.1. Acomiadaments individuals conciliats

El Quadre 9.21 arreplega com han evolucionat les **conciliacions individuals acabades** en la nostra Comunitat, en l'últim quinquenni.

Quadre 9.21

EVOLUCIÓ DE LES CONCILIACIONS TERMINADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024

(Total Conciliacions)	Conciliacions terminades	Conciliacions terminades matèria de comiat	Conciliacions terminades matèria de comiat amb avinença	Quantitats acordades comiats amb avinença (milers d'Euros)
2020	31.011	19.179	8.107	108.299,2
2021	40.285	25.271	11.334	148.099,6
2022	40.683	26.725	13.556	140.649,4
2023	51.820	33.194	16.968	153.107,6
2024	**54.166**	**36.755**	**17.770**	**174.400,4**

Font: Subdirecció Gral. d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral. Ministeri de Treball i Economia Social.

L'any 2024, les conciliacions individuals acabades han augmentat en un 4,52 % respecte a l'any 2023.

Del nombre total de **conciliacions individuals**, les que van acabar en matèria d'acomiadament, s'han incrementat en un 10,72 % i les que van acabar en matèria d'acomiadament amb avinença també han augmentat, en este cas, en un 4,72 %.

En 2024, com l'any anterior, les quantitats acordades en acomiadaments amb avinença s'han incrementat en un 13,90 % sobre l'any 2023.

Enguany, es constata, una vegada més, com la xifra major de conciliacions individuals acabades en matèria d'acomiadament conclou amb avinença, ja que, de les 36.755 conciliacions acabades en matèria d'acomiadament, 17.770 van ser amb avinença, amb un 48,34 %, inferior al 51,11 % de 2023, i 8.335 han sigut sense avinença, que impliquen un 22,67 %, superior al 21,88 % de 2023, que pot ser degut, entre altres motius, als retards en les dates dels assenyalaments de les mediacions per conciliacions.



Les conciliacions individuals acabades en matèria d'acomiadament amb avinença, en el total de les conciliacions per acomiadament, s'han situat en el 48,34 % l'any 2024, quasi tres punts inferiors a l'any anterior.

En este sentit, el CES CV considera que haurien d'adoptar-se mesures tendents a fomentar l'avinença prejudicial i intrajudicial.

En els quadres 9.22, 9.23 i 9.24 s'indiquen les dades sobre les **conciliacions individuals** acabades l'any 2024, a les províncies d'Alacant, Castelló i València i, en ells, es comparen els dos últims anys, segons informació facilitada per la Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral del Ministeri Treball i Economia Social.

Quadre 9.22

EVOLUCIÓ DE LES CONCILIACIONS INDIVIDUALS TERMINADES EN ALACANT, 2023- 2024

(Total Conciliacions)	Conciliacions terminades	Conciliacions Terminades matèria de comiat	Conciliacions Terminades mat. Comiat amb avinença	Quantitats Acordades comiats amb avinença (milers d'Euros)
2023	19.164	12.134	6.384	53.232,5
2024	22.394	15.306	7.664	70.556,2

Font: Subdirecció Gral. d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral. Ministeri de Treball i Economia Social.

Quadre 9.23

EVOLUCIÓ DE LES CONCILIACIONS INDIVIDUALS TERMINADES EN CASTELLÓ, 2023- 2024

(Total Conciliacions)	Conciliacions terminades	Conciliacions Terminades matèria de comiat	Conciliacions Terminades mat. Comiat amb avinença	Quantitats Acordades comiats amb avinença (milers d'Euros)
2023	7.347	4.722	2.679	25.640,8
2024	6.108	3.921	2.205	21.572,9

Font: Subdirecció Gral. d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral. Ministeri de Treball i Economia Social.

Quadre 9.24

EVOLUCIÓ DE LES CONCILIACIONS INDIVIDUALS TERMINADES A VALÈNCIA, 2023- 2024

(Total Conciliacions)	Conciliacions terminades	Conciliacions Terminades matèria de comiat	Conciliacions Terminades mat. Comiat amb avinença	Quantitats Acordades comiats amb avinença (milers d'Euros)
2023	25.309	16.338	7.905	74.234,3
2024	25.654	17.528	7.901	82.271,3

Font: Subdirecció Gral. d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral. Ministeri de Treball i Economia Social.

9.7.2. Acomiadaments individuals mitjançant resolució dels Jutjats del Social

En el Quadre 9.25 s'informa sobre l'evolució dels **assumptes judicials resolts en matèria d'acomiadaments i les quantitats per acomiadament reconegudes** a les persones treballadores, en la nostra Comunitat, en el període comprés entre els anys 2020 a 2024.

Quadre 9.25

ASSUMPTES JUDICIALS SOCIALS A LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024

	Assumptes resolts en comiats (Total Assumptes)				Quantitats per comiat reconegudes a persones treballadores (Milers d'Euros)			
	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
2020	4.340	1.092	7.505	12.937	39.879,8	8.606,8	42.087,6	90.574,2
2021	6.463	1.409	7.853	15.725	49.758,2	11.079,9	44.065,3	104.903,5
2022	4.021	1.199	6.567	11.787	32.567,9	9.313,0	33.971,6	75.852,5
2023	3.719	1.270	7.597	12.586	24.542,5	11.410,1	43.799,7	79.752,3
2024	**5.200**	**1.571**	**9.340**	**16.061**	**37.877,3**	**11.961,7**	**43.909,1**	**93.748,2**

Font: Subdirecció Gral. d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral. Ministeri de Treball i Economia Social.

L'any 2024, segons es constata en el quadre, igual que l'any anterior, els **assumptes judicials resolts en matèria d'acomiadaments** s'han incrementat, en este cas en un 27,61 % sobre 2023, així com les quantitats per acomiadament reconegudes a les persones treballadores que han augmentat en un 17,54 %.

9.7.3. Acomiadaments col·lectius tramitats en expedients de regulació d'ocupació (ERO)

En relació amb els **expedients de regulació d'ocupació**, cal assenyalar que el sistema dels expedients de regulació temporal d'ocupació, que va resultar clau en la gestió de la covid i es va consolidar per la Reforma Laboral, s'ha reactivat ara per a fer front a l'impacte de la DANA[8].

En este context, el Govern va posar en marxa un ampli paquet de mesures per a protegir les persones treballadores, empreses i col·lectius vulnerables afectats, que s'han articulat entorn de dos eixos principals: l'ocupació i la Seguretat Social. Així, les empreses afectades per la DANA podien sol·licitar un expedient de regulació temporal d'ocupació (ERTO) per força major (FM) o per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció (ETOP) per als seus treballadors i treballadores, segons arreplega l'article 47 de l'Estatut dels Treballadors.

8. El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència va incloure un mecanisme permanent de flexibilitat interna i requalificació de treballadors i treballadores, que va suposar la construcció d'un nou model d'ERTO per a facilitar l'adaptabilitat empresarial als cicles de la demanda, el manteniment de l'ocupació i la reducció de la precarietat laboral, amb la regulació de la prestació de sostenibilitat i manteniment de l'ocupació (XARXA). El Mecanisme XARXA, previst en l'article 47 bis de l'Estatut dels Treballadors, constituïx una mesura de flexibilització i estabilització de l'ocupació i s'activa pel Consell de Ministres per a un sector de l'economia o per un cicle temporal determinat. Les mesures que es poden autoritzar l'empresa són la suspensió temporal del contracte de treball o la reducció de la jornada de les persones treballadores. Durant estes mesures, les persones treballadores rebran la protecció social.

En el Quadre 9.26 s'indica el número dels **expedients de regulació d'ocupació,** registrats en 2024, en funció de l'**autoritat laboral** competent, amb dades de les Direccions Territorials d'Alacant, Castelló i València, de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació i del Ministeri de Treball i Economia Social.

Quadre 9.26

EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'EMPLEO REGISTRATS PER AUTORITAT LABORAL COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Autoritat Labora	Expedients	%	Persones treballadores	%	Homes	Dones
Total DT Alacant	113	3,4%	2.221	3,5%	1.618	603
Total DT Castelló	103	3,1%	2.899	4,5%	2.318	581
Total DT València	2.901	86,5%	19.257	30,1%	11.142	8.115
Total DG	171	5,1%	37.804	59,2%	30.124	7.680
Total MITES	65	1,9%	1.708	2,7%	913	795
Total C.V.	**3.353**	**100,0%**	**63.889**	**100,0%**	**46.115**	**17.774**

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral

L'any 2024, com s'ha advertit anteriorment, el total d'**expedients de regulació d'ocupació** que es van registrar, en funció de l'autoritat laboral, amb dades de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, ha sigut de 3.353, xifra superior exponencialment als 641 expedients de l'any 2023, a conseqüència de la DANA a la província de València.

El Quadre 9.27 detalla la informació dels **expedients de regulació d'ocupació**, per sectors, concretats en els d'agricultura, construcció, indústria i servicis.

Quadre 9.27

EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'EMPLEO REGISTRATS PER SECTORS COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Sectors	Expedients	%	Persones treballadores	%	Homes	Dones
Agricultura	27	0,8%	570	0,9%	467	103
Construcció	631	18,8%	39.632	62,0%	32.291	7.341
Indústria	197	5,9%	1.099	1,7%	942	157
Serveis	2.498	74,5%	22.588	35,4%	12.415	10.173
Total	**3.353**	**100,0%**	**63.889**	**100,0%**	**46.115**	**17.774**

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral

El Quadre 9.28 indica la xifra dels **expedients de regulació d'ocupació, per causa**, en el qual es diferencia entre força major, causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció (ETOP).

Quadre 9.28

EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'EMPLEO REGISTRATS PER CAUSA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Causa	Expedients	%	Persones treballadores	%
Força Major	2.847	84,9%	29.480	46,1%
Causa ETOP	506	15,1%	34.409	53,9%
Total	**3.353**	**100,0%**	**63.889**	**100,0%**

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral

En el Quadre 9.29 s'indiquen les dades de l'any 2024 sobre les persones treballadores afectades en els **expedients de regulació d'ocupació, per tipus de mesura adoptada** en l'expedient.

Quadre 9.29

TREBALLADORS/ES EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'EMPLEO REGISTRATS PER MESURA ADOPTADA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Mesura	Persones treballadores	%	Homes	%	Dones	%
Comiats col·lectius	4.761	7,5%	3.338	7,2%	1.423	8,0%
Suspensió contracte	57.432	89,9%	41.715	90,5%	15.717	88,4%
Reducció de jornada	1.696	2,7%	1.062	2,3%	634	3,6%
Total	**63.889**	**100,0%**	**46.115**	**100,0%**	**17.774**	**100,0%**

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral

En els Quadres 9.28 i 9.29, s'indica que el total d'expedients de regulació d'ocupació ha ascendit a 3.353, que van afectar 63.889 persones (46.115 homes i 17.774 dones). De l'anàlisi d'estos, es pot apreciar la informació dels **expedients de regulació d'ocupació temporals (ERTO)** que impliquen o la reducció o la suspensió amb caràcter temporal de la relació laboral, bé per causes econòmiques, tècniques, organitzatives o de producció (ETOP) ben motivades per força major, segons es preveu en l'article 47 de l'Estatut dels Treballadors.

Així doncs, es constata el considerable nombre d'expedients de regulació d'ocupació registrats per **causa de força major**, 2.847, a conseqüència de la DANA del mes d'octubre que han afectat 29.480 persones treballadores (18.438 homes i 11.042 dones), de les quals 195 han sigut treballadors i treballadores afectats per acomiadaments col·lectius (100 homes i 95 dones); 28.505 persones (17.888 homes i 10.617 dones), per suspensió del contracte, i 780 (450 homes i 330 dones), per reducció de jornada.

De la xifra total de 506 expedients que s'han registrat per **causes ETOP**, 199 han sigut per **causes econòmiques** que han afectat 4.603 persones (3.347 homes i 1.256 dones),

on 2.489 (1.714 homes i 775 dones) han sigut afectades per acomiadaments col·lectius; 1.744 (1.401 homes i 343 dones), per suspensió de contracte, i per reducció de jornada 370 (232 homes i 138 dones).

Quant a les **causes tècniques** han sigut 18 expedients que han afectat 202 persones (97 homes i 105 dones), de les quals 27 (2 homes i 25 dones) han sigut per acomiadaments col·lectius, 170 (92 homes i 78 dones) per suspensió de contracte i 5 (3 homes i 2 dones) per reducció de jornada.

Respecte a les **causes organitzatives**, han sigut 44 expedients que han afectat 2.053 persones (1.507 homes i 546 dones), de les quals 608 (393 homes i 215 dones) han sigut per acomiadaments col·lectius; 1.385 (1.098 homes i 287 dones), per suspensió de contracte, i 60 (16 homes i 44 dones), per reducció de jornada.

I per **causes de producció**, han sigut 245 expedients que han afectat 27.551 persones (22.726 homes i 4.825 dones), sent 1.442 (1.129 homes i 313 dones) per acomiadaments col·lectius; 25.628 (21.236 homes i 4.392 dones), per suspensió de contracte, i 481 (361 homes i 120 dones), per reducció de jornada.

Finalment, la DANA esdevinguda el 29 d'octubre de 2024, s'ha considerat el major desastre natural en la nostra Comunitat dels últims temps, que ha deixat conseqüències socials i econòmiques de gran importància, entre altres aspectes en el mercat laboral, amb pèrdues d'ocupació, tant temporal com permanent.

Així, es constataran els efectes de la DANA en les estadístiques sobre regulació d'ocupació, fet pel qual, en el quadre 9.30, s'incorpora un resum d'estes, amb informació actualitzada.

Per això, tal com s'aprecia en el Quadre 9.30, a diferència de l'any anterior, on es detallava la grandària de les empreses afectades pels expedients, s'incorpora un quadre resum amb informació, tancada a data 12 de maig de 2025, dels **expedients de regulació d'ocupació temporal per força major DANA**[9], on s'indica el nombre d'expedients, el percentatge resolt, les empreses afectades, el nombre de persones afectades, la duració de la mitjana de les suspensió dels contractes, per dies i la taxa percentual de les persones treballadores afectades respecte de les persones afiliades a la Seguretat Social en la zona afectada, amb dades de l'aplicació Regula, facilitats per la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral.

En este sentit, el número total de 3.329 expedients, per autoritat laboral, es va distribuir en 3.245 davant la Direcció Territorial de València, 4 davant la de Castelló, 1 davant la d'Alacant i 79 davant la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. En conjunt, s'ha resolt el 99,1 % dels expedients presentats, sent la duració mitjana de la suspensió dels contractes de les empreses en ERTO DANA lleugerament per damunt dels 4 mesos (124,6 dies de mitjana). I el percentatge de persones treballadores afectades, respecte al total de persones afiliades a la Seguretat Social en la zona afectada, s'ha situat en el 8,3 %.

Quant a la distribució del nombre d'expedients registrats per tipologia d'empresa, el major nombre d'expedients, amb més de 1.970, s'ha produït en les societats limitades. Així mateix, més de 1.000 persones del col·lectiu autònom, entre autònoms i autònomes de nacionalitat espanyola i estrangera, han sol·licitat un expedient de regulació d'ocupació.

9. En matèria laboral, la norma clau va ser el Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la DANA en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, ja que va incloure un conjunt de mesures per a la protecció de les persones treballadores i de les empreses per a sostindre l'ocupació amb la finalitat de configurar un verdader escut social i laboral.

Respecte a les persones treballadores afectades, el gruix pertany a societats limitades, amb un número superior a 23.500 persones i a societats anònimes amb més de 5.000 persones, seguida del col·lectiu d'autònoms, amb una afectació de més de 2.000 persones. En relació amb les **activitats econòmiques**, el major nombre de persones treballadores afectades es troben en la indústria manufacturera, amb més de 12.900; en el comerç a l'engròs, amb més de 7.600, i en el comerç al detall i en l'hostaleria, amb més de 4.500 persones.

Pel que fa al nombre total de persones treballadores afectades, el 59 % pertany al sector servicis i el 38 % al sector de la indústria, i relacionat amb este sector, destaca l'automobilístic, on, abans d'aprovar-se el Mecanisme Xarxa, hi havia més de 4.000 treballadors i treballadores afectats per regulació d'ocupació en Ford Almussafes i que, després del Consell de Ministres, de data 23 de desembre, se'ls ha aplicat la fórmula de flexibilitat prevista en el Mecanisme Xarxa, com a garant de la sostenibilitat i drets socials, ampliat també a altres empreses auxiliars d'esta factoria[10].

Quadre 9.30

EXPEDIENTS DE REGULACIÓ TEMPORAL D'OCUPACIÓ PER FORÇA MAJOR DANA COMUNITAT VALENCIANA

Dades tancades a 12 de maig de 2025

Núm. Expedients	3.329
Expedients resolts (%)	99,10%
Núm. Empreses afectades	2.876
Núm. persones treballadores afectades	33.736
Duració mitjana susp. Contractes (dies)	124,6
Pers. treball. afect/pers. afil. Seg. Soc. zona afectada	8,3%

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral



En 2024, els processos de regulació d'ocupació s'han incrementat notablement respecte a l'any anterior, dels quals 2.847 van ser de força major i 506 de causes ETOP. A més, com a conseqüència de la DANA, les sol·licituds d'ERTO per força major, a data 12 de maig de 2025, han sigut 3.329 i 64 les sol·licituds d'ERO per força major.

10. Este mecanisme es va concretar en l'Orde PJC/1472/2024, de 26 de desembre, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres de 23 de desembre de 2024, pel qual es declara l'activació del Mecanisme XARXA de Flexibilitat i Estabilització de l'Ocupació, de conformitat amb l'article 47 bis del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, per al sector de la fabricació de vehicles de motor, específicament per a Ford i per a indústries auxiliars com a Magna, Gestamp, Faurencia, KH Vives, Rhenus o Modular Logística Valenciana. Com a complement a esta mesura, es va aprovar el Decret 202/2024, de 30 de desembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases reguladores de les ajudes dirigides a complementar les prestacions del Mecanisme XARXA de flexibilitat i estabilització de l'ocupació per al sector de l'automoció de la Comunitat Valenciana.

10. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ

Este capítol tracta les polítiques d'ocupació, en el primer punt les actives i, en el segon, les polítiques passives d'ocupació.

L'any 2024, referent a les polítiques actives, ha destacat el següent:

→ Augment del 6,45 % en l'**alumnat de les modalitats de Formació Professional** del sistema educatiu, que representa el 30,47 % del total de l'educació secundària, un punt superior a l'any anterior.

→ Descens del 0,53 % de participants en la **formació de demanda** i augment del 139,79 % de participants en **formació d'oferta**.

→ Increment del 9,53 % en el **crèdit de finançament** assignat a la formació professional per a l'ús de demanda.

→ Les **accions formatives per programes** de formació per a l'ocupació que ha gestionat la Generalitat Valenciana han tingut un descens del 23,48 % en els cursos, del 28,34 % en l'alumnat i del 19,78 % en la subvenció.

→ Disminució del 13,73 % d'**edicions formatives** per al personal de l'Administració de la Generalitat, que es gestionen per l'**IVAP**.

→ Caiguda del 25,52 % dels programes de **formació-ocupació**.

→ Descens del 17,57 % de les hores d'**accions en matèria de formació turística**.

→ Creixement del 54,22 % en persones beneficiàries i variació negativa del 27,44 % en la dotació pressupostària de les dotze línies de **programes de suport a la creació d'ocupació** de la Generalitat Valenciana.

→ El **programa d'ajudes del SEPE a les corporacions locals** per a creació d'ocupació va tindre un import similar a l'any anterior, amb un lleuger augment del 0,02 %.

10.1. POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

En este punt es relacionen les conclusions adoptades pel **Consell Europeu**[1], on es resumixen les accions a emprendre o els objectius a aconseguir en l'àmbit europeu, en eixe exercici, i que afecten les polítiques a desenrotllar.

D'esta manera, cada any, per a poder complir les obligacions europees, el mes d'abril, tots els Estats membres de la Unió Europea presenten davant la Comissió Europea els seus Programes Nacionals de Reformes i els seus Programes d'Estabilitat, per a poder coordinar les polítiques econòmiques nacionals i aconseguir els objectius que s'establixen per a la Unió Europea en el seu conjunt.

Així doncs, en 2023, el Govern va remetre a la Comissió Europea, el P**rograma d'Estabilitat 2023-2026**. A més, el **Pla Nacional de Reformes 2024** recomana, entre altres, mesures com ara la millora de l'ocupabilitat i la inserció laboral, acostant l'àmbit de la

1.https://www.consilium.europa.eu/es/european-council/conclusions/.

formació a les necessitats del teixit productiu, especialment en aquells sectors estratègics i en relació amb les necessàries transicions verda i digital.

En un altre sentit, ha continuat vigent l'E**stratègia Espanyola d'Activació per a l'Ocupació (EEAE)**[2], segons el que es disposa en el Reial Decret 1069/2021, de 4 de desembre, pel qual aprova l'Estratègia Espanyola de Suport Actiu a l'Ocupació 2021-2024.

En este context, s'ha aprovat el Pla Anual per al Foment de l'Ocupació Digna 2024, regulat en la Resolució de 15 de juliol de 2024, de la Secretària d'Estat de Treball, per la qual es publica l'Acord del Consell de Ministres de 2 de juliol de 2024, pel qual s'aprova el Pla Anual per al Foment de l'Ocupació Digna 2024. L'Annex II arreplega el resum general per comunitats autònomes i els serveis i programes a realitzar. A la Comunitat Valenciana li corresponen 16 programes i servicis propis i 45 servicis i programes comuns SNE, que sumen un total de 61. I en l'Annex IV, es detalla la dotació pressupostària del Pla, amb 6.388.584,34 milers d'euros, mantenint-se la de l'any passat.

L'organisme autònom que encarregat de coordinar i desenrotllar els programes de creació i foment d'ocupació en la Comunitat Valenciana és Labora, Servici Valencià d'Ocupació i Formació.

10.1.1. Formació Professional

En esta matèria, amb la pretensió d'unificar en un sol sistema la Formació Professional de l'alumnat i de les persones treballadores, es va promulgar la Llei Orgànica 3/2022, de 31 de març, d'ordenació i integració de la Formació Professional[3].

10.1.1.1. La Formació Professional en el sistema educatiu

En el **capítol 15** d'aquesta Memòria (Educació) es tracta l'estructura de l'educació secundària, que inclou l'Educació Secundària Obligatòria (ESO), el Batxillerat, els cicles formatius, la Formació Professional Bàsica, els Programes Formatius de Qualificació Bàsica i els cursos d'especialització de FP. En este punt, només s'analitza i desenrotlla el relatiu a la Formació Professional.

3. El sistema que preveu esta llei conté tres vèrtexs: la formació; l'orientació professional i l'acreditació de competències professionals.

Quadre 10.1

ESTRUCTURA DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Curs 2023-2024

	Alumnes		Alumnes (f)		Total Alumnat	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%
E.S.O.	117.937	54,13	110.780	54,31	228.717	54,22
Batxillerat	28.859	13,25	35.715	17,51	64.574	15,31
Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior	61.367	28,17	53.392	26,18	114.759	27,21
Formació Professional Bàsica	8.521	3,91	3.762	1,84	12.283	2,91
Programes Formatius de Qualificació Bàsica	460	0,21	207	0,10	667	0,16
Cursos d'especialització d'FP	720	0,33	108	0,05	828	0,20
Total Ensenyances Mitjanes	**217.864**	**100,00**	**203.964**	**100,00**	**421.828**	**100,00**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D. G. Innovació i Inclussió Educativa. Conselleria d'Educació, Cul
Universitats i Ocupació.

En el Quadre 10.1, s'inclouen les dades de la nostra Comunitat sobre l'estructura de l'educació secundària en el sistema educatiu, durant el curs 2023-2024, on es constata que en este curs acadèmic ha existit un increment de l'alumnat del 2,90 % respecte els 409.930 del curs anterior.

Com a informació complementària, s'inclouen dades sobre la **Formació Professional Dual**. Així, en el curs 2023-2024, s'han matriculat, en un programa de FP Dual, un total d'alumnat de 4.352, que representava un 7,13 % més sobre els 4.062 del curs anterior.

D'esta xifra total d'alumne, 2.259 s'han matriculat en el grau superior; 1.969, en el grau mitjà; 55, en el bàsic, i 39, en els cursos d'especialització.

Les famílies professionals amb major número d'alumnat han sigut Administració i gestió, amb 632, la qual cosa representa el 14,52 %; Transport i manteniment de vehicles, amb 452 i el 10,38 %; Informàtica i comunicacions amb 418 i el 9,60 %, i Servicis socioculturals i a la societat, amb 400 i el 9,19 %.



En els últims cursos s'ha produït un augment continuat en les xifres de l'alumnat en les modalitats de Formació Professional i, en este context, en el curs acadèmic 2023-2024, representava el 30,47 % del total de l'educació secundària, la qual cosa pot ser degut, en particular, a les possibilitats d'alta ocupabilitat que oferix, especialment en la Formació Professional Dual.

El Comité, en entendre que la Formació Professional en totes les seues modalitats, és un component essencial per al desenrotllament econòmic i social, insta a tots els organismes, públics i privats, a la màxima implicació en este camp. A més, vol ressaltar la rellevància de la FP per a afrontar els desafiaments del canvi productiu en la nostra Comunitat.

10.1.1.2. Formació professional per a l'ocupació

La formació professional per a l'ocupació tenen la seua normativa en la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el Sistema de Formació Professional per a l'Ocupació en l'Àmbit laboral, que es desenrotlla pel Reial Decret 694/2017, de 3 de juliol[4].

El principal objectiu d'esta mena de formació és el de capacitar i formar a les persones per al treball, així com actualitzar les seues competències i coneixements al llarg de la seua vida laboral i professional[5].

Formació professional per a l'ocupació gestionada per la Fundae

La Fundació Estatal per a la Formació en l'Ocupació[6] (Fundae) és l'organisme encarregat de gestionar esta modalitat de formació.

En relació amb este sistema de formació, s'analitzen dos tipus de dades estadístiques. D'una banda, els que es referixen a la formació programada per les empreses, denominada formació de demanda, que es desenrotlla mitjançant una assignació anual a les empreses, amb un crèdit per a la formació, arreplegat en les bonificacions a les cotitzacions de la Seguretat Social ingressades per les empreses. I, de l'altra, les iniciatives de formació d'oferta.

4. La regulació es troba principalment en estes normes excepte tot el que s'opose a la Llei Orgànica d'Ordenació i Integració de la Formació Professional i el que es disposa en la Llei 3/2023 de 28 de febrer d'Ocupació.

6. L'òrgan principal de consulta i participació de les Administracions públiques i interlocutors socials en el sistema de formació per a l'ocupació en l'àmbit laboral és el Consell General del Sistema Nacional d'Ocupació. https://www.fundae.es/formacion

a) Formació de demanda

En el Quadre 10.2, s'indica la informació sobre la formació professional de demanda[7], gestionada per la Fundae, per **grups d'edat i per sexe**, amb percentatges de distribució per sexes, similars a l'any anterior.

Quadre 10.2

FORMACIÓ DE DEMANDA. SISTEMA DE BONIFICACIONS. FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ

Participants per Grups d'Edat i Sexe. Comunitat Valenciana. Any 2024

	Grup d'edat	Núm. Participants	%
HOMES	16 a 25	20.166	6,8
	26 a 35	58.436	19,8
	36 a 45	82.067	27,8
	46 a 55	97.701	33,1
	> 55	36.472	12,4
	Sense dades	7	0,0
	Total Homes	***294.849***	***53,8***
DONES	16 a 25	16.351	6,5
	26 a 35	50.190	19,9
	36 a 45	74.388	29,4
	46 a 55	85.912	34,0
	> 55	25.869	10,2
	Sense dades	5	0,0
	Total dones	***252.715***	***46,2***
	Total els dos sexes	***547.564***	***100,0***

Font: Fundació Estatal per a la Formació en l'Ocupació.

El Quadre 10.3 arreplega la participació en la formació de demanda, on es distingix la categoria professional, la grandària de l'empresa, el grup de cotització, la modalitat d'impartició, el nivell de formació i el tipus d'acció formativa en la nostra Comunitat. En este, s'indica la mitjana d'hores, que coincidix amb la de l'any anterior.

7. La formació de demanda contempla les accions formatives de les empreses i els permisos individuals de formació finançats, totalment o parcialment amb fons públics, per a respondre a les necessitats específiques de formació plantejades per les empreses i els seus treballadors i treballadores.

Quadre 10.3

FORMACIÓ DE DEMANDA. SISTEMA DE BONIFICACIONS. FP PER A L'OCUPACIÓ

Participants per Categoria, Àrea, Estrat de pers. assalariades i Modalitat. Comunitat Valenciana. Any 2024

	Participants				Hores de Formació		Mitjana
	Homes	Dones	úm. Absolu	%	Núm. Absolu	%	d'hores.
CATEGORIA PROFESSIONAL							
Directiu/a	8.575	6.223	14.798	2,7%	239.728	3,6%	16,2
Comandament intermedi	35.816	29.931	65.747	12,0%	703.493	10,4%	10,7
Tècnic/a	49.081	56.276	105.357	19,2%	1.443.391	21,4%	13,7
Treballador/a Qualificat/a	145.182	116.631	261.813	47,8%	3.429.750	50,9%	13,1
Treballador/a amb Baixa Qualificació	56.195	43.654	99.849	18,2%	958.550	14,2%	9,6
MIDA DE L'EMPRESA							
De 1 a 5	9.997	9.724	19.721	3,6%	771.938	11,5%	39,1
De 6 a 9	6.826	5.510	12.336	2,3%	333.944	5,0%	27,1
De 10 a 49	51.636	32.222	83.858	15,3%	1.453.902	21,6%	17,3
De 50 a 99	30.608	23.548	54.156	9,9%	683.590	10,1%	12,6
De 100 a 249	41.758	30.777	72.535	13,2%	837.075	12,4%	11,5
De 250 a 499	29.928	17.690	47.618	8,7%	492.700	7,3%	10,3
De 500 a 999	25.156	16.509	41.665	7,6%	423.667	6,3%	10,2
De 1.000 a 4.999	35.265	33.158	68.423	12,5%	713.718	10,6%	10,4
Més de 4.999	63.632	83.522	147.154	26,9%	1.037.566	15,4%	7,1
Altres situacions [1]	43	55	98	0,0%	879	0,0%	9,0
GRUP DE COTITZACIÓ							
1- Enginyeria i Llicenciatura	28.349	26.882	55.231	10,1%	808.983	12,0%	14,6
2- Enginyeria tècnica, Perits i Ajudants amb titulació	19.072	26.846	45.918	8,4%	680.505	10,1%	14,8
3- Caps administratius i de taller	34.225	26.309	60.534	11,1%	629.421	9,3%	10,4
4- Ajudants sense titulació	17.474	13.846	31.320	5,7%	349.481	5,2%	11,2
5- Oficials administratius	39.709	62.377	102.086	18,6%	1.099.638	16,3%	10,8
6- Personal Subaltern	13.269	11.444	24.713	4,5%	260.751	3,9%	10,6
7- Auxiliars administratius/ves	13.969	31.334	45.303	8,3%	761.880	11,3%	16,8
8- Oficials de primera i segona	70.890	14.463	85.353	15,6%	1.161.141	17,2%	13,6
9- Oficials de tercera i especialistes	31.950	15.306	47.256	8,6%	542.349	8,0%	11,5
10- Treball. majors de 18 anys no qualificats/ades	25.890	23.894	49.784	9,1%	453.285	6,7%	9,1
11- Trabaj. menors de 18 anys	52	14	66	0,0%	1.545	0,0%	23,4
MODALITAT D'IMPARTICIÓ							
Presencial	211.729	144.619	356.348	65,1%	3.314.036	49,2%	9,3
Teleformació	79.929	107.113	187.042	34,2%	3.254.531	48,3%	17,4
Mixta	3.191	983	4.174	0,8%	179.899	2,7%	43,1
NIVELL D'ESTUDIS							
1-Menys que primària	6.144	3.569	9.713	1,8%	85.136	1,3%	8,8
2-Educació primària	30.342	15.063	45.405	8,3%	479.101	7,1%	10,6
3-Primera etapa d'educ. secundària (ESO, EGB, Grad. escolar, Cert. Prof.	69.330	41.783	111.113	20,3%	1.218.086	18,1%	11,0
4-Segona etapa d'educ. secundària (Batxillerat, FP grau mitjà, BUP, FPI i	67.133	55.094	122.227	22,3%	1.449.170	21,5%	11,9
5-Ed. postsecundària no superior (Cert. Prof. Nivell 3)	8.681	7.403	16.084	2,9%	148.798	2,2%	9,3
6-Tècnic/a Superior, FP grau superior i equiv.	34.068	30.929	64.997	11,9%	762.962	11,3%	11,7
7-E. universitaris 1r cicle (Diplom.-	30.301	39.008	69.309	12,7%	1.048.464	15,6%	15,1
8-E. univ. 2n cicle (Llicenciatura-Màster)	29.990	35.059	65.049	11,9%	1.002.410	14,9%	15,4
9-E. universitaris 3r cicle (Doctorat)	901	914	1.815	0,3%	27.281	0,4%	15,0
Altres titulacions	17.959	23.893	41.852	7,6%	527.571	7,8%	12,6
TIPUS D'ACCIÓ FORMATIVA							
Pròpia	294.810	252.693	547.503	100,0%	6.734.287	99,9%	12,3
Vinculada a un Certificat de Profession	39	22	61	0,0%	5.130	0,1%	84,1
TOTAL	**294.849**	**252.715**	**547.564**	**100,0%**	**6.739.417**	**100,0%**	**11,7**

[1] Altres situacions derivades de fusions o absorcions.
Font: Fundació Estatal per a la Formació en l'Ocupació.

b) Formació d'oferta

El Quadre 10.4 detalla la formació professional d'oferta[8], per **grups d'edat i per sexe**, en el qual s'aprecia l'important increment en la participació, així com la lleugera disminució de dones sobre el 61,2 % del passat any.

Quadre 10.4

FORMACIÓ D'OFERTA. FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ

Participants per Grups d'Edat i Sexe. Comunitat Valenciana. Any 2024

	Grup d'edat	Núm. Participants	%	Hores de mitjana
HOMES	16 a 25	1.668	7,2	
	26 a 35	5.377	23,1	
	36 a 45	6.946	29,8	
	46 a 55	6.810	29,2	
	> 55	2.515	10,8	
	Sense dades	0	0,0	
	Total Homes	***23.316***	***39,2***	***74,0***
DONES	16 a 25	2.963	8,2	
	26 a 35	8.942	24,7	
	36 a 45	10.862	30,0	
	46 a 55	10.565	29,2	
	> 55	2.814	7,8	
	Sense dades	7	0,0	
	Total dones	***36.153***	***60,8***	***72,2***
	Total els dos sexes	***59.469***	***100,0***	***72,9***

Font: Fundació Estatal per a la Formació en l'Ocupació.

En 2024, les iniciatives de formació d'oferta han tingut diferents convocatòries de formació en tràmit, que es concreten, entre altres, en les següents: programes de formació 2022; turisme 2023; licitació ERTO; diàleg social i negociació col·lectiva 2023 i 2024; microcrèdits entitats 2023 i 2024; microcrèdits persones 2023 i 2024, i compromisos de contractació 2022-2023 en cinc terminis.

La modalitat d'impartició més utilitzada ha sigut la de **teleformació**, amb un 87,5 % dels assistents i una duració mitjana de 77,3 hores per participant. I la família professional amb major participació va ser la de comerç i màrqueting, amb un 15,6 % sobre el total i una duració mitjana de 75,8 hores.

Per **províncies**, a Alacant, la participació ha sigut de 18.816 persones (7.472 homes i 11.344 dones); 5.799, a Castelló (2.283 homes i 3.516 dones), i 34.880, a València (13.584 homes i 21.296 dones).

8. La formació d'oferta té per objecte facilitar a les persones treballadores, tant persones treballadores com en situació de desocupació, una formació adaptada a les exigències del mercat de treball, la qual ha de respondre als requeriments de productivitat i competitivitat de les empreses i a les necessitats de promoció professional i desenrotllament personal de les persones treballadores, de tal forma que els capacite per a l'acompliment qualificat de les diferents professions i per a poder accedir a una ocupació en el cas que manquen d'aquest.

S'observa que en la formació a demanda han participat els homes en major proporció que les dones, a excepció de quan la modalitat és teleformació. No obstant això, en la formació d'oferta són les dones les que han intervingut en major proporció (on el 87,5% de les persones assistents han participat en la modalitat de teleformació). Tenint en compte que les dones participen més quan la formació es realitza fora d'horari laboral és responsabilitat de tota la societat aconseguir un repartiment igualitari i corresponsable en les cures familiars.



En la formació professional per a l'ocupació cal tindre en compte, en 2024, el descens del 0,53 % de participants en la formació de demanda sobre els 550.521 de l'any anterior i l'augment del 4,27 % de les hores de formació sobre les 6.463.140 hores de l'any 2023. D'altra banda, s'ha produït una espectacular variació positiva del 139,79 % de participants en formació d'oferta sobre les 24.800 persones de l'any 2023.

Així mateix, es comprova un notable increment del 9,53 % en el crèdit de finançament que s'ha assignat a la formació professional per a l'ús de demanda, dels 88,42 milions d'euros de 2023 s'ha passat a 96,85 milions d'euros de 2024, amb una ràtio de disposició del crèdit del 51,1 %, inferior en dos punts al 53 % del passat any, la qual cosa representava un crèdit disposat de 49,45 milions d'euros. I una vegada més, es constata com la inversió en la Formació Professional afavorix la generació d'ocupació.

El Comité considera que ha de reforçar-se el compromís per totes les parts implicades a fomentar i participar en esta mena de formació professional que redunda en la millora de l'ocupabilitat i en el desenrotllament del lloc de treball.

Formació Professional per a L'ocupació gestionada per la Generalitat

Esta part arreplega els programes de Formació Professional per a l'Ocupació en la nostra Comunitat, gestionats per Labora l'any 2024.

El Quadre 10.5 conté les **accions formatives per programes** en la Comunitat Valenciana en 2024, amb les xifres de cursos i alumnat resolt[9], així com l'import de subvenció[10]. En el mateix es detallen els següents programes formatius: formació professional dirigida prioritàriament a persones desocupades; la gestió en la xarxa de centres de titularitat pública Labora de formació; formació professional dirigida prioritàriament a persones ocupades; formació professional no subvencionada; formació professional dual,

9. L'alumnat resolt és el corresponent al número que l'entitat es compromet a formar en cada acció formativa. Per regla general, l'alumnat resolt en un curs és de 15 persones, mentres que l'alumnat participant, en eixe mateix curs, variarà, depenent del nombre de persones que participen al llarg de l'acció formativa. De manera que, en cap moment, pot haver-hi més de 15 persones d'alta simultàniament, però al llarg de tot el curs han pogut participar moltes més persones, per la qual cosa les xifres no són coincidents, atés que en eixe moment del procés encara no se sap res més sobre el futur alumnat que realitzarà el curs, ja que encara no s'ha seleccionat.

10. S'advertix que si no s'indica subvenció o equival a 0 és perquè eixa acció formativa ha tingut finançament amb càrrec als capítols I i II.

i programes d'ocupació-formació, que corresponen als tallers d'ocupació, el programa mixt d'ocupació-formació acció Inserta i les escoles taller.

Cuadro 10.5

ACCIONS FORMATIVES PER PROGRAMES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Cursos	Alumnat resolt	Subvenció (En €)
Formació Professional dirigida prioritàriament a persones desocupades	1.307	16.568	52.531.980,70
La Gestió en la Xarxa de Centres de Titularitat Pública Labora Formació	98	1.479	
Formació Professional dirigida prioritàriament a persones ocupades	2.466	35.977	24.585.442,35
Formació Professional no subvencionada	509	7.945	
Formació Professional Dual		698	
Programes d'Ocupació-Formació	143	2.820	69.914.322,00
Total Comunitat Valenciana	**4.523**	**65.487**	**147.031.745,05**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

Formació professional per a l'ocupació dirigida prioritàriament a les persones desocupades

En este epígraf s'analitza la formació professional per a l'ocupació que es dirigix prioritàriament a les persones desocupades, a fi de proporcionar la qualificació professional per a l'acompliment d'una ocupació, d'acord amb les necessitats del mercat de treball i així facilitar la inserció laboral.

El Quadre 10.6 inclou les **accions formatives** prioritàriament per a persones desocupades, per modalitats, amb el nombre de cursos, l'alumnat resolt i l'import concedit.

Estos programes contenen les modalitats següents: modalitat de formació per a la inserció; modalitat de formació a mesura de les empreses; modalitat de col·lectius de discapacitat; modalitat de formació modular transversal; modalitat de col·lectius d'exclusió social, modalitat per a completar certificats de professionalitat, i, com a novetat, la modalitat d'itineraris formatius.

Quadre 10.6

ACCIONS FORMATIVES PRIORITÀRIAMENT PERSONES DESOCUPADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Cursos	Alumnat resolt	Subvenció (En €)
Modalitat formació per a la inserció	680	10.136	30.101.510,70
Modalitat formació a mesura de les empreses	20	286	2.255.094,70
Modalitat col·lectius. Discapacitat	100	998	4.003.985,60
Modalitat formació modular transversal	53	790	427.932,00
Modalitat col·lectius. Exclusió social	343	3.428	13.778.319,40
Modalitat completar certificats de professionalitat	19	285	1.041.475,50
Modalitat itineraris formatius	92	645	923.662,80
Total Comunitat Valenciana	**1.307**	**16.568**	**52.531.980,70**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

En el Quadre 10.7, s'informa sobre l'**alumnat participant** durant l'any 2024, en els cursos del programa de formació per a l'ocupació, dirigits a persones prioritàriament desocupades, per tram d'edat i per sexe, amb la distribució per famílies professionals.

Esta informació està referida a l'alumnat resolt amb càrrec a l'exercici pressupostari 2024 i s'arrepleguen les dades de l'alumnat participant al llarg de 2024 en el programa de Formació Professional per a l'Ocupació dirigida prioritàriament a persones desocupades per a la realització d'accions, en aplicació de l'Orde EFP/942/2022.

Quadre 10.7

ALUMNAT PARTICIPANT PER FAMÍLIES PROFESSIONALS EN PROGRAMA FPE DIRIGIT PRIORITÀRIAMENT A PERSONES DESOCUPADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Núm. Total	Per tram d'edat					Per sexe	
		16 a 19	20 a 24	25 a 30	31 a 44	+45	Homes	Dones
ADG Administració i Gestió	2.586	83	188	285	846	1.184	644	1.942
AFD Activ. Físiques i Esportives	235	66	52	23	55	39	102	133
AGA Agrària	297	14	26	36	98	123	173	124
ARG Arts Gràfiques	11	1	1	2	2	5	4	7
COM Comerç i Màrqueting	1.475	99	157	185	500	534	761	714
ELA Electricitat i electrònica	672	50	81	80	191	270	626	46
ENA Energia i Aigua	371	22	41	53	97	158	337	34
EOC Edificació i Obra Civil	106	12	11	15	37	31	94	12
FCO Formació Complementària	9	0	0	2	3	4	4	5
FME Fabricació Mecànica	396	35	78	71	124	88	356	40
HOT Hostaleria i Turisme	1.087	119	143	144	295	386	421	666
IFC Informàtica i Comunicacions	979	59	122	141	284	373	631	348
IMA Instal·lació i Manteniment	499	49	52	61	158	179	476	23
IMP Imatge Personal	733	74	80	82	254	243	62	671
INA Indústries Alimentàries	23	0	1	1	4	17	5	18
MAM Fusta, Moble i Suro	13	0	2	2	3	6	12	1
MAP Marítim Pesquera	30	1	9	3	8	9	23	7
QUI Química	54	5	2	7	15	25	34	20
SANT Sanitat	123	9	39	21	18	36	59	64
SIGA Seguretat i Medi Ambient	315	20	45	45	107	98	198	117
SSC Serv. Sociocult. i a la Comunitat	3.065	110	244	256	966	1.489	808	2.257
TCP Tèxtil, Confecció i Pell	78	3	1	6	25	43	10	68
TMV Transport i Mant. de Vehicles	528	117	91	57	128	135	474	54
VIC Vidre i Ceràmica	14	1	2	2	5	4	8	6
Totals	**13.699**	**949**	**1.468**	**1.580**	**4.223**	**5.479**	**6.322**	**7.377**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

El nombre total d'alumnes i alumnes en 2024 ha descendit en un 14,15 % sobre els 15.957 de l'any 2023.

Formació professional per a ocupació dirigida prioritàriament a les persones en actiu

Esta part arreplega els programes de la formació professional per a l'ocupació, dirigits prioritàriament a les persones ocupades, que s'han resolt en l'exercici de 2024.

En el Quadre 10.8, igual que l'any anterior, s'incorporen les accions de formació regulades per mitjà de l'Orde TMS/368/2019, on es diferencia el tipus de pla, l'alumnat resolt i el cost del pla.

Quadre 10.8

PROGRAMES DE FORMACIÓ PRIORITÀRIAMENT PERSONES OCUPADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Grups	Alumnat resolt	Cost del Pla (En €)
Plans formatius col·lectiu autònoms	102	1.512	902.908,58
Plans formatius economia social	124	1.889	903.095,27
Plans formatius sectorials	1.291	18.672	9.850.767,13
Plans formatius transversals	923	13.590	12.813.650,55
Plans formatius PEAC	26	314	115.020,82
Total Comunitat Valenciana	**2.466**	**35.977**	**24.585.442,35**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

L'any 2024, esta tipologia de programes ha experimentat un **ascens del 35,64 %** en el cost del pla sobre els 18.124.437,67 euros de 2023, alhora que s'ha produït una disminució 18,26 % en els grups sobre els 3.017 de 2023, i del 25,98 % sobre els 48.607 d'alumnat de l'any anterior.

En este quadre s'inclouen tant els programes de formació certificable dirigits prioritàriament a persones ocupades per a la realització d'accions formatives, en aplicació de l'Orde EFP/942/2022, resolts en 2024, per tipus de pla, amb un total de 1.037 grups, 14.578 alumnes i alumnes i 16.705.762,46 euros d'import concedit, com els programes de formació no certificable dirigits prioritàriament a persones ocupades, resolts en 2024, en aplicació de l'Orde TMS/368/2019, amb 1.429 grups, 21.399 alumnes i alumnes i 7.879.679,89 euros d'import concedit.

El Quadre 10.9 informa dels plans formatius que s'han resolt **per sectors**, en la formació prioritàriament per a persones ocupades, que inclou tant el nombre d'entitats, el de grups o cursos, l'alumnat resolt i el cost del pla.

Quadre 10.9

PLANS FORMATIUS PER SECTOR FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ DIRIGIDA PRIORITÀRIAMENT A PERSONES OCUPADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

SECTOR	Núm. Entitats	Núm. Grups	Alumnat resolt	Cost Pla (En €)
Agrari Cítric	13	115	1.491	672.127,96
Agroalimentària	9	94	1.416	778.240,37
Ceràmica	8	66	1.054	344.871,26
Construcció	13	125	1.854	1.025.181,61
Dependència	9	106	1.697	790.532,93
Indústries del Metall	13	222	3.075	1.979.035,44
Moble, Calçat i Tèxtil	11	123	1.837	746.235,83
Química Plàstic	6	61	868	334.096,61
Servicis de Transport per Carretera/Marítim	9	100	1.419	937.209,04
Turisme Hostaleria	14	279	3.961	2.243.236,08
Total	**105**	**1.291**	**18.672**	**9.850.767,13**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

El Quadre 10.10 indica les dades de la nostra Comunitat relatius a l'alumnat participant en el programa de formació per a l'ocupació en accions formatives que es dirigixen prioritàriament a persones ocupades, l'any 2024, per f**amília professional, per rang d'edat i sexe**.

En el mateix Quadre, es pot observar com, l'any 2024, la xifra total de participants ha tingut un important augment del 96,69 % sobre els 24.239 de l'exercici anterior.

Quadre 10.10

ALUMNAT PARTICIPANT PER FAMÍLIES PROFESSIONALS PRIORITÀRIAMENT A PERSONES OCUPADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Núm. Total	Per tram d'edat					Per sexe	
		16 a 19	20 a 24	25 a 30	31 a 44	+45	Homes	Dones
ADG Administració i Gestió	4.650	63	186	460	1.707	2.234	1.287	3.363
AFD Activitats Físiques i Esportives	70	0	5	14	24	27	24	46
AGA Agrària	227	2	13	26	73	113	163	64
ARG Arts Gràfiques	185	3	8	15	75	84	117	68
COM Comerç i Màrqueting	1.580	29	103	196	657	595	695	885
ELE Electricitat i Electrònica	400	1	23	31	161	184	360	40
ENA Energia i Aigua	244	2	14	15	110	103	211	33
EOC Edificació i Obra Civil	197	0	12	14	89	82	163	34
FCO Formació Complementària	49	0		5	15	29	20	29
FME Fabricació Mecànica	227	9	16	29	84	89	204	23
HOT Hostaleria i Turisme	234	19	21	22	78	94	61	173
IFC Informàtica i Comunicacions	474	4	37	53	141	239	237	237
IMA Instal·lació i Manteniment	190	3	4	18	86	79	176	14
IMS Imatge i So	38	0		4	15	19	21	17
INA Indústries Alimentàries	276	5	15	23	94	139	89	187
SANT Sanitat	1.388	7	71	166	542	602	277	1.111
SEA Seguretat i Medi ambient	786	7	29	88	295	367	323	463
SSC Serv. Sociocult. i a la Comunitat	1.502	3	64	163	588	684	378	1.124
TCP Tèxtil, Confecció i Pell	360	7	24	43	111	175	126	234
TMV Transport i Mant. de Vehicles	193	1	6	14	60	112	172	21
VIC Vidre i Ceràmica	44	2	5	3	20	14	41	3
Particip. sense fam. prof. Especif	34.363	639	1.774	3.843	12.691	15.416	16.887	24.964
Totals	**47.677**	**806**	**2.430**	**5.245**	**17.716**	**21.480**	**22.032**	**33.133**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

També en este punt, es relaciona la informació sobre dos accions formatives, complementàries a les exposades anteriorment.

En primer lloc, **es comenten les accions formatives no finançades amb fons públics, conduents a l'obtenció de certificats de professionalitat**. En 2024, s'han realitzat un total de 509 cursos, un 44,19 % superior als 353 de l'any anterior, amb un alumnat resolt de 7.945 persones i 112.530 hores resoltes.

En analitzar per **províncies**, Alacant ha tingut 153 cursos; Castelló, 48, i València, 308. Per **famílies professionals**, a diferència de l'any anterior, la que va tindre més participants va ser la de Seguretat i medi ambient, amb 1.384 alumnes i alumnes. I per **rang d'edat**, com l'any 2023, el tram amb major participació va ser el comprés entre 31 i menor o igual a 44 anys, amb 1.859 participants.

I, en segon lloc, s'analitza l'acció denominada F**ormació Professional Dual-Contracte formació en alternança**. Estes accions formatives, l'any 2024, han aconseguit la xifra de 698, sent 226, a Alacant; 10, a Castelló, i 462, a València. L'any 2023, les accions formatives referides a pròrrogues al contracte per a la formació i l'aprenentatge resoltes van sumar 37, que es van distribuir en 16, a Alacant; 2, a Castelló, i 19, a València. I les relatives al contracte de formació en alternança van ser 875, sent 305, a Alacant; 43, a Castelló, i 530, a València.



En 2024, les accions formatives, resoltes per programes de Formació Professional per a l'ocupació, gestionades per la Generalitat, han disminuït en cursos, alumnat i subvenció.El CES CV entén que haurien d'incrementar-se els mitjans necessaris amb la finalitat de potenciar este tipus d'accions formatives per a millorar l'ocupabilitat.

Així mateix, s'observa com persistixen les bretxes de gènere en les diferents famílies professionals, per la qual cosa des del CESCV insistim en la necessitat d'aplicar la perspectiva de gènere en la formació per a l'ocupació, incentivant la formació de les dones en professions masculinizadas.

Formació dels treballadors i treballadores dels organismes i centres públics

Aquest apartat detalla els programes de formació dels treballadors i treballadores de l'Administració de la Generalitat que presten els seus serveis en els diferents organismes i centres públics[11]. L'organisme que s'encarrega de la gestió d'aquests programes de formació és l'**Institut Valencià d'Administració Pública** (IVAP), que en les seues memòries d'activitats les resumeix i detalla alhora els plans de formació[12]. L'any 2024, el Pla de Formació del Personal al Servici de la Generalitat estructura l'aprenentatge en dos àrees, la de formació general i l'específica.

El **Pla de Formació General**, amb 289 edicions i 113.442 peticions, té com a objectiu millorar les competències del personal empleat públic en matèries transversals, amb la finalitat d'aconseguir una major polivalència i mobilitat del personal en l'exercici professional. En este sentit, la major demanda de cursos de formació general, en totes les modalitats d'impartició, s'ha centrat en la matèria Jurídic procedimental, amb 25.544 peticions (6.300 homes i 19.244 dones), i Administració digital, amb 19.863 (6.192 homes i 13.671 dones).

I el **Pla de Formació Específica** se centra en ampliar i aprofundir els coneixements del personal empleat públic en l'activitat professional que desenrotlla, a fi de millorar la qualitat del servici, inclòs el personal de Justícia gestionat per la Generalitat. En esta àrea, la demanda classificada per conselleries, organismes i per col·lectius específics ha aconseguit la xifra de 24.292 peticions, amb un total de 175 edicions.

11. En 2024, es va promulgar la Resolució 5 de febrer de 2024, de la Direcció General de Funció Pública, per la qual es convoquen les accions formatives incloses en el Pla de formació del personal al servici de la Generalitat per a l'exercici 2024.

12. https://ivap.gva.es/va/memories-d-activitats-del-ivap



La formació de les persones treballadores de l'Administració de la Generalitat, gestionada per l'IVAP, s'ha dirigit a 44.634 persones al servici de la Generalitat (29 % homes i 71 % dones) i les edicions formatives han descendit en un 11,61 % sobre les 525 de l'any 2023.

El CES CV insta l'increment dels mitjans d'este tipus formació que permet a les persones treballadores del sector públic millorar en la seua carrera professional.

10.1.2. Programes mixtos d'ocupació-formació

Les Escoles Taller i els Tallers d'Ocupació són programes mixtos d'ocupació i formació, que es caracteritzen per la seua temporalitat[13]. El Quadre 10.11 conté els programes mixtos d'ocupació-formació de la Comunitat Valenciana en 2024, per províncies.

Quadre 10.11

PROGRAMES D'OCUPACIÓ-FORMACIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

PROGRAMA	PROVÍNCIA	Expedients aprovats	Alumnat resolt	Import concedit (En €)
Tallers d'Ocupació	Alacant	32	700	19.233.480,00
	Castelló	26	470	12.913.908,00
	València	37	780	21.431.592,00
Programa Mixt d'Ocupació-Formació Acción Inserta	Alacant	5	100	1.373.820,00
	Castelló	6	140	1.923.348,00
	València	11	280	3.846.696,00
Escoles Taller	Alacant	11	120	2.902.572,00
	Castelló	5	70	2.418.810,00
	València	10	160	3.870.096,00
Total CV		**143**	**2.820**	**69.914.322,00**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

13. En 2024, la normativa s'establia en l'Orde 23/2024, de 3 de setembre, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió de subvencions dels programes Escoles Taller, Tallers d'Ocupació i altres programes públics mixtos d'ocupació-formació.

En este, es distingixen els programes de tallers d'ocupació[14]; el programa mixt d'ocupació-formació Acció Inserta[15] i les escoles taller[16].

El Quadre 10.12 arreplega el número d'alumnat en alta en estos programes mixtos d'ocupació-formació, tallers d'ocupació, per família professional, tram d'edat i sexe, corresponents a la programació de 2024.

Quadre 10.12

ALUMNAT PARTICIPANT PER FAMÍLIES PROFESSIONALS DEL PROGRAMA MIXT D'OCUPACIÓ-FORMACIÓ TALLERS D'OCUPACIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Núm. Tota	Per tram d'edat					Per sexe	
		16 a <=19	20 a <=24	25 a <=30	31 a <=44	>=45	Homes	Dones
ADG Administració i Gestió	559		2	12	100	445	111	448
AFD Activitats Físiques i Esportives	10				1	9	3	7
AGA Agrària	1.324	23	46	72	235	948	538	786
ARG Arts Gràfiques	10			1	1	8	2	8
ART Arts i Artesanies	20		2		4	14	6	14
ELE Electricitat i Electrònica	60			1	11	48	28	32
ENA Energia i Aigua	20				2	18	8	12
EOC Edificació i Obra Civil	1.057	10	19	34	230	764	569	488
FME Fabricació Mecànica	30		4	1	13	12	15	15
HOT Hostaleria i Turisme	130	1	3	7	22	97	27	103
IFC Informàtica i Comunicacions	70		4	4	16	46	20	50
IMA Instal·lacions i Manteniment	30	3	4	2	8	13	13	17
MAM Fusta, Moble i Suro	20			2	8	10	6	14
SEA Seguretat i Medi ambient	30				3	27	6	24
SSC Serv. Sociocult. i a la Comunitat	330	10	6	30	83	201	40	290
Totals	**3.700**	**47**	**90**	**166**	**737**	**2.660**	**1.392**	**2.308**

Font: Subdirecció General de Formació Professional per a l'Ocupació. Labora.

14. Els Tallers d'Ocupació es configuren com a programes experiencials d'ocupació i formació de caràcter general, sent cada una de les convocatòries les que establiran, si és el cas, el perfil específic de les persones destinatàries a les quals es dirigix el programa i tindran una duració de dotze mesos, dividits, en fases de 3 mesos o 6 mesos, a l'efecte de programació i avaluació. Les persones participants seran contractades des de l'inici per les entitats beneficiàries, utilitzant exclusivament el contracte de formació en alternança, i rebran formació en alternança amb el treball o la pràctica professional que estarà dirigida a l'aprenentatge, la qualificació i adquisició d'experiència professional, als efectes de la qual es dedicarà a formació teòrica un mínim del 35 %.

15. El programa Acció Inserta és un programa públic mixt empre-formació específic per a persones desocupades amb majors dificultats d'inserció, o en situació de vulnerabilitat i es configura com un programa propi de la Comunitat Valenciana susceptible de cofinançament per la Unió Europea a través dels Programes Regionals del Fons Social Europeu dins de cada període de programació, en l'actualitat dins del Programa Comunitat Valenciana Fons Social Europeu Plus 2021-2027 (FSE+). La duració de les dos etapes en el seu conjunt no serà superior a 18 mesos.

16. Les Escoles Taller es configuren com a programes experiencials d'ocupació i formació específics per a persones desocupades majors de 16 i menors de 30 anys i tindran una duració mínima de 12 mesos i una duració màxima de 24 mesos. La primera fase inicial de 3 mesos serà de caràcter exclusivament formatiu, en la qual l'alumnat rebrà formació segons el pla formatiu presentat, d'acord amb el que es lloc de treball a exercir en les següents fases en les quals l'alumnat treballador serà contractat sota la modalitat del contracte de formació en alternança en la qual rebrà formació en alternança amb el treball.



L'any 2024, els programes de formació- empre han disminuït en un 25,52 % respecte dels 192 expedients de l'any 2023.

L'alumnat participant ha decrescut en un 26,81 % sobre els 5.056 del passat any i l'import concedit ha descendit en un 25,62 % sobre els 94 milions d'euros de l'any 2023.

El CES CV entén que hauria d'apostar-se per esta mena de programes que beneficien a les persones jóvens, així com millorar la inserció laboral de les persones participants.

10.1.3. Altres programes de formació. Formació de la Xarxa de Centres de Turisme

La **Xarxa de Centres de Turisme** (Xarxa de CdT), que està adscrita a Turisme Comunitat Valenciana és l'encarregada de programar les accions formatives relacionades amb el sector del turisme de la Comunitat Valenciana[17].

El Quadre 10.13 conté les accions de formació turística que s'han dut a terme, l'any 2024, per la Xarxa de Centres de Turisme per a la Qualificació Professional en la Comunitat Valenciana.

Quadre 10.13

DADES ESTADÍSTIQUES DE LA XARXA DE CENTRES DE TURISME PER A LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Total acciones formació turística per CdT	% Variació 24/23
Núm. de cursos	650	-2,11%
Núm. d'hores	26.867	-17,57%
Núm. d'alumnat	10.968	0,95%

Font: Turisme Comunitat Valenciana.

Les **línies de formació** d'aquests 650 cursos s'han desagregat en 64 cursos de formació per al certificat professional d'hostaleria i turisme; 4 cursos de formació conveniada; 496 cursos de formació no cofinançada pel FSE; 10 cursos de formació d'un altre tipus i 76 de formació en línia.

17. La Xarxa de CdT oferix gratuïtament diferents tipus i metodologies de formació. La impartició de certificats de professionalitat i la formació contínua per a professionals han sigut les línies d'activitat habituals, encara que altres tipologies com la formació conveniada, orientada a col·lectius específics, a través d'acords mutus amb altres entitats, o la formació en línia, van proliferant, igual que les jornades i presentacions.

En el Quadre 10.14 s'indica l'activitat formativa dels onze Centres de Turisme de la Xarxa CdT de la Comunitat Valenciana, dades que es troben més detallats en la pàgina web www.cdt.gva.es

Cuadro 10.14

ACTIVITAT DELS DIFERENTS CENTRES DE TURISME PER A LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

ACCIONS DE FORMACIÓ TURÍSTICA

	València	Alacant	Benidorm	Dénia	Gandia	Castelló	Torrevella	E-Formació	Morella	Alcoi	Elx
Cursos	98	73	67	56	51	102	48	81	23	24	27
Alumnat	1.777	1.133	1.048	809	663	1.439	728	2.542	218	296	315
Hores	3.815	2.815	3.606	2.771	4.731	2.460	3.105	1.049	151	149	2.216

Font: Turisme Comunitat Valenciana.

Per **províncies**, el nombre de cursos s'ha distribuït en 295, a Alacant, amb 14.662 hores i 4.329 participants; 125, a Castelló, amb 2.610,5 hores i 1.657 participants, i 230, a València, amb 9.594,5 hores i 4.983 participants.



En 2024, es comprova un descens del 2,11 % d'accions de formació turística sobre les 664 de 2023 i del 17,57 % de les hores. I, a diferència del passat any, el centre amb major activitat formativa va ser el de Castelló.

Des del Comité s'insta a prendre mesures perquè s'incremente el número d'esta mena d'accions formatives.

En el marc d'estos centres existix la plataforma CdT Jobs, l'objecte de la qual és el de promoure l'ocupabilitat en el sector i, per a això, compta amb una ferramenta per a facilitar el contacte a les empreses turístiques, a través de les seues ofertes d'ocupació, amb l'alumnat i exalumnado de la xarxa que busca treball (https://cdt.gva.es/cdtjobs-3/).

Un altre punt que existix en els centres és FormaturCV (http://www.cdt.gva.es/formatur-cv/), on es facilita la informació de tota l'oferta formativa de turisme existent en la nostra Comunitat, des d'una perspectiva integral en turisme i tracta de posar a l'abast de les persones usuàries i interessades totes les tipologies de formació i centres que oferixen cursos i titulacions de turisme.

I un altre instrument és la web de la xarxa de centres (https://cdt.gva.es/red-de-centros/), que té com a fi la millora de l'ocupabilitat i eficiència dels recursos humans, l'atracció del talent, la investigació, innovació i promoció de la gastronomia i de l'hostaleria i el turisme.

10.1.4. PROGRAMES DE SUPORT A LA CREACIÓ D'OCUPACIÓ

10.1.4.1. Programes d'Ocupació de la Generalitat Valenciana

En este epígraf sobre els **programes d'ocupació** s'incorporaven 13 línies de programes de suport, però en 2024 només s'indiquen 12, atés que la línia de foment dels acords territorials en matèria d'ocupació i desenrotllament local és bianual i la convocatòria va ser l'any 2023, fet pel qual no consta en este any.

En els últims anys, en este context, s'ha vingut destacant, el programa de foment d'ocupació que es dirigia a la contractació de persones joves qualificades, en el marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, ja que el Pla Avalem Joves tenia vigència fins a l'any 2024.

Així doncs, es consideren el programa V de foment de l'ocupació dirigida a la contractació de persones joves qualificades en el marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, amb una aportació de 6,9 milions d'euros, i la línia VIII, que conté el programa de foment d'ocupació destinada a la contractació de persones joves per corporacions locals, amb 13,3 milions d'euros.

També s'esmenta, per la matèria, la línia del programa VIII de foment d'ocupació dirigida a l'emprenedoria, que va tindre vigent un pla estratègic en el període de 2019 a 2023 i que, l'any 2024, ha tingut un considerable import de subvenció concedit, per valor de 41.162.048,00 euros i 13.559 persones beneficiàries, en suport al manteniment del treball autònom de dones (5), suport al col·lectiu autònom en projectes innovadors (217) i, especialment, el suport a treballadors autònoms i autònomes afectats per la DANA (13.337).

A diferència del passat any, en 2024, **el programa amb més dotació ha sigut el de la línia X** de foment de l'ocupació per a persones amb discapacitat en centres especials d'ocupació (CEE) i enclavaments laborals, foment de l'ocupació destinada a la creació o manteniment de les unitats de suport a l'activitat professional, com a mesura de foment de l'ocupació per a persones amb discapacitat en centres especials d'ocupació, amb 54,43 milions d'euros i 10.295 persones beneficiàries.

El segon programa amb major dotació d'ajudes va ser el de la línia del programa VIII de foment d'ocupació dirigida a l'emprenedoria que, com s'ha indicat anteriorment, ha tingut un import de subvenció de 41,16 milions d'euros i 13.559 persones beneficiàries.

I el tercer ha sigut el de la línia III de foment de l'ocupació en el programa d'ocupació pública d'interés general i social per a la realització d'actuacions en municipis de la Comunitat Valenciana, amb 30,37 milions d'euros i 2.329 persones beneficiàries.

Com de costum, també l'any 2024, la Conselleria que té atribuïdes les competències en matèria de foment de l'ocupació ha promulgat les diferents ordes i resolucions de caràcter anual, amb la finalitat de regular les ajudes que es contemplen per als respectius programes.

El Quadre 10.15 arreplega els **dotze programes amb les línies d'ajudes en la Comunitat Valenciana** (un menys que l'any anterior, per la desaparició d'una línia, tal com s'ha indicat anteriorment) en el qual, per a l'any 2024, es distingix l'import de subvenció concedit i les persones beneficiàries.

Les ordes d'ajudes de la Conselleria competent en la matèria d'ocupació, en este exercici, s'han concentrat en huit objectius, un més que l'any anterior, atés que s'inclou la línia sobre la DANA i que són els següents:

→ **millorar l'accés a l'ús de col·lectius de difícil inserció** com a persones joves, persones parades de llarga duració i majors de 50 anys. (Programes ECOVUL, ECOPDE)

→ **facilitar la incorporació de persones joves al mercat de treball**. (Programes EMPUJU, ECOGJU)

→ **afavorir la inserció i el manteniment de l'ocupació de les persones amb diversitat funcional i de les persones en situació o risc d'exclusió social**. (Programes ECOTDI, ECONAP, ECMSAL, ECAUDI, ECMAPT, ECEAPO)

→ **afavorir les iniciatives d'emprenedoria social i innovadora amb potencial de creació d'ocupació**. (Programes EAUTOM, EAUTOE)

→ **foment del desenrotllament local i acords territorials en matèria d'ocupació i desenvolupament local**. (Programes EMPA01, EMERGIX, EMCORP)

→ **atenció a la situació específica de determinats sectors productius especialment colpejats pels canvis estructurals econòmics derivats del comerç mundial o de la crisi internacional**. (Programes SERESI, SSEGSI)

→ **Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència**. (Programa EPRIEX)

→ **Suport a professionals autònoms afectats i afectades per la DANA**. (Programa EADANA)

Quadre 10.15

LÍNIES DE PROGRAMES DE SUPORT A LA CREACIÓ D'OCUPACIÓ EN LA C.V., 2024

PROGRAMES D'AJUDES	CONCEDIT 2024 (€)	BENEFICIARIS/ES
I. Foment de l'Ocupació Destinada a la Contractació de Determinats Col·lectius Vulnerables en Empreses Ordinàries		
1. Incentius a les contractacions indefinides de persones desocupades pertanyents a determinats col·lectius d'atenció prioritària per a l'ocupació	11.615.141,24	889
2. Incentius a les contractacions indefinides de col·lectius desfavorits.	160.345,00	16
Total Col·lectius Vulnerables	**11.775.486,24**	**905**
II. Foment de l'Ocupació per a Persones amb Discapacitat Severa en Empreses Ordinàries		
1. Incentius a les contractacions temporals	159.653,95	12
Total Diversitat Funcional	**159.653,95**	**12**
III. Foment de l'Ocupació en el Programa d'Ocupació Pública d'Interés General i Social per a la realització d'Actuacions en Municipis de la Comunitat Valenciana		
1. Foment d'ocupació destinada a la contractació de persones desocupades per corporacions locals per a la realització d'accions previstes en plans o procediments d'emergències en l'àmbit forestal	18.426.003,76	1.468
2. Contractació de persones desocupades amb trastorn mental greu o problemes de salut mental greu, en col·laboració amb entitats locals de la Comunitat Valenciana	1.100.000,00	55
3. Foment de l'ocupació destinada a la contractació de persones desocupades per part d'ajuntaments amb població menor a 2.000 habitants i mancomunitats.	10.846.752,33	806
Total Ocupació Pública	**30.372.756,09**	**2.329**
IV. Foment de l'Ocupació amb Suport en Empreses del Mercat Ordinari de Treball		
1. Suport a la contractació indefinida de persones treballadores amb discapacitat per empreses ordinàries en general	555.833,46	211
Total Ocupació amb Suport Mercat Ordinari	**555.833,46**	**211**
V. Foment de l'Ocupació dirigida a la Contractació de Persones Jóvens Qualificades en el Marc del Sistema Nacional de Garantia Juvenil		
1. Incentius a les contractacions indefinides inicials	6.967.275,40	571
Total JOVES	**6.967.275,40**	**571**
VI. Foment del Desenvolupament Local		
1. Manteniment d'agents d'ocupació i desenvolupament local	1.837.048,54	252
Total Desenvolupament Local	**1.837.048,54**	**252**

.../...

.../...

PROGRAMES D'AJUDES	CONCEDIT 2024 (€)	BENEFICIARIS/ES
VII. Foment d'ocupació dirigit a l'Emprenedoria		
1. Suport al manteniment del treball autònom dones	14.248,00	5
2. Suport a autònoms i autònomes en projectes innovadors	1.223.800,00	217
3. Suport a treballadors autònoms/es afectats/ades per la DANA	39.924.000,00	13.337
Total Emprenedoria	**41.162.048,00**	**13.559**

VIII. Fomente Ocupació Destinada a la Contractació de Persones Joves per Corporacions Locals

1.	Foment d'ocupació per a la contractació de persones joves per corporacions locals	13.371.999,07	790
	Total Contractació Joves CCLL	**13.371.999,07**	**790**

IX. Ajudes Especials a les Pers. Treballadors Afectades per Expedients de Regulació d'Ocupació (SINTEL)

1.	Ajudes Especials als treballadors/es afectats/ades per ERTO de SINTEL	5.439,62	2
2.	Ajuda Addicional als treballadors/es afectats/ades pels ERTO de SINTEL	5.570,43	2
	Total SINTEL	**11.010,05**	**4**

Foment de l'Ocupació per a Persones amb Discapacitat en Centres Especials d'Ocupació (CEE) i Enclavaments Laborals. Foment de l'Ocupació Destinada a la Creació o Manteniment de les Unitats de Suport a l'Activitat Professional, com a Mesura de Foment de l'Ocupació per a Persones amb Discapacitat en Centres Especials d'Ocupació

1.	Ajudes destinades al manteniment de llocs i a la creació i/o manteniment de les unitats de suport i eliminació de barreres	54.437.947,01	10.295
	Total CEE	**54.437.947,01**	**10.295**

XI. Foment de l'Ocupació Destinada a la Integració Sociolaboral de Treballadors i Treballadores en Situació o Risc d'Exclusió Social en Empreses d'Inserció i Empreses Ordinàries de Treball

1.	Ajudes empreses d'inserció, entitats promotores i empreses ordinàries	2.856.373,13	271
	Total integració social empreses d'inserció i ordinàries	**2.856.373,13**	**271**

XIII. Pla de Recuperació, Transformació i resiliència (MRR)

1.	Ajuda a la contractació de persones desocupades menors de 30 anys. Programa de primera experiència professional	2.461.683,32	93
2.	Ajudes al desplaçament d'aquelles persones contractades a l'empara d'ajuda a la contractació de persones menors de 30 anys	16.000,00	16
	Total Col·lectius MRR	2.477.683,32	109
	TOTAL:	**165.985.114,26**	**29.308**

Font: LABORA.



El Comité, vol subratllar la transcendència d'esta mena de programes i la seua rellevància social i laboral, a fi de millorar la seua eficàcia.

En este sentit, és necessari ajustar la intensitat de l'ajuda dels col·lectius o grups poblacionals a la dificultat que estos tenen en l'accés a l'ocupació. En concret, han desaparegut els programes específics destinats a les dones, que representen el 60 % de l'atur registrat, i es podrien recuperar, revisant aquells programes que presenten una baixa participació.

10.1.4.2. Programes d'Ús de l'Administració General de l'Estat. Programa d'ajudes del Servici Públic d'Ocupació Estatal-SEPE a les corporacions locals per a creació d'ocupació

Este punt arreplega les dades sobre el programa d'ajudes a les corporacions locals, que es concedixen mitjançant una Resolució del director provincial del Servici Públic d'Ocupació Estatal (SEPE), regulat en la següent normativa[18].

En el Quadre 10.16 s'indica la informació sobre les ajudes gestionades en la Comunitat Valenciana, per províncies durant l'any 2024.

A **Alacant**, el total de municipis beneficiats ha sigut de 25, corresponent al Consell Comarcal d'Orihuela, amb un total de 388 treballadors i treballadores (250 homes i 138 dones) i un total de 1.762 jornades.

A la província de Castelló, com en anys anteriors, la xifra de municipis i corporacions locals beneficiats ha ascendit a 16. Les ajudes s'havien aprovat per la comissió provincial de seguiment, amb l'informe favorable de la comissió executiva provincial, amb càrrec a l'aplicació 461.02, programa 241-A del pressupost de gastos del SEPE, amb un total de 526 treballadors i treballadores (444 hòmens i 77 dones) i 23.344 jornades.

I en la de **València** han sigut 115 localitats les que s'han beneficiat, totes elles compreses en els Consells Comarcals del Servici Públic d'Ocupació Estatal (SEPE) d'Alzira, Gandia i Port de Sagunt, amb un total de 1.462 persones treballadores (164 dones i 1.298 hòmens), i 10.225 dies de contracte.

Quadre 10.16

PROGRAMA DE COL·LABORACIÓ SEPE-CORPORACIONS LOCALS, ANY 2024

	Import Subvencions (en €)
Alacant	2.391.269,16
Castelló	1.568.887,20
València	6.168.187,87
Comunitat Valenciana	**10.128.344,23**

Font: Direccions Provincials d'Alacant, Castelló i València. Servici Públic d'Ocupació Estatal (SEPE).

18. La principal norma és el Reial Decret 939/1997, de 20 de juny, pel qual es regula l'afectació, al programa de foment d'ocupació agrària, de crèdits per a inversions de les Administracions públiques en les Comunitats Autònomes d'Andalusia i Extremadura i en les zones rurals deprimides. I, a més, estes ajudes es fonamenten, d'una banda, en l'Orde de 26 d'octubre de 1998, del Ministeri de Treball i Assumptes Socials, per la qual s'establixen les bases per a la concessió de subvencions per l'Institut d'Ocupació, en l'àmbit de col·laboració amb les Corporacions Locals per a la contractació de treballadors i treballadores aturats en la realització d'obres i servicis d'interés general i social. I per l'altre, en la Resolució de 30 de març de 1999, de l'Institut Nacional d'Ocupació que desenrotlla l'Orde Ministerial de 26 d'octubre, ja que a part d'obres i servicis d'interés general i social, també se subvencionen altres projectes de garantia de complement de rendes.



En la nostra Comunitat, l'any 2024, en el programa d'ajudes del SEPE a les corporacions locals per a creació d'ocupació, a fi d'atendre obres i servicis d'interés general i social, l'import concedit va ser similar al de l'any anterior, solament amb un lleuger augment del 0,02 %.

En els últims temps, en la nostra Comunitat, s'ha observat un increment reiterat de l'import destinat a estos programes d'ajudes a les corporacions locals, i per això, el CES CV insta les autoritats competents a impulsar i augmentar, donada la seua rellevància social i laboral, les obres i servicis d'interés general i social, realitzades per treballadors i treballadores desocupats.

10.2. POLÍTIQUES PASIVES D'OCUPACIÓ. PROTECCIÓ PER DESOCUPACIÓ

Correspon a este apartat analitzar les polítiques passives d'ocupació l'objectiu de la qual és consistix a mantindre la renda de les persones desocupades durant el temps en què estes no tenen una ocupació.

Al costat dels dos nivells bàsics de **Seguretat Social** (el de caràcter contributiu i l'assistencial), el sistema de protecció per desocupació a Espanya compta amb llits addicionals i accions complementàries, com la **Renda Activa d'Inserció** (RAI)[19], el P**rograma d'Activació d'Ocupació** (PAE, ja extingit), el **Subsidi Extraordinari de Desocupació** (SED)[20] en substitució del PAE i, des de mitjan 2020 (Reial Decret Llei 20/2020, de 29 de maig), l'**Ingrés Mínim Vital**, ajuda especial que garanteix una renda a les persones que viuen soles o que estan integrades en una unitat de convivència, sense recursos econòmics bàsics per a cobrir les seues necessitats bàsiques.

Per a un anàlisi més detallat de les característiques d'aquestes prestacions ens remetem a les Memòries Socioeconòmiques dels anys 2020 i 2019.

Les p**olítiques passives d'ocupació han mostrat un important dinamisme**, tal com es desprèn de l'anàlisi de les dades arreplegades en aquest subcapítol i que poden resumir-se en els següents punts:

→ En sintonia amb l'exercici anterior, **notori increment del nombre de persones beneficiàries de la prestació Ingrés Mínim Vital,** amb una taxa de variació positiva del 33,6%, augmentant un 33,7% la representativitat dels menors i un 33,6% la dels adults en la nostra Comunitat.

→ **Augment en 0,5 punts percentuals**, a mes de desembre de exercici, del nombre de **persones beneficiàries de prestacions per desocupació**, continuant amb la tendència

19. Ajuda econòmica reconeguda a les persones desocupades incloses en l'anomenat Programa de Renda Activa d'Inserció, a través del qual es duen a terme actuacions encaminades a incrementar les oportunitats d'inserció en el mercat de treball.

20. Ajuda extraordinària del Servici Públic d'Ocupació Estatal (SEPE), que forma part de les polítiques de protecció social, i l'objectiu de la qual consistix a brindar un suport addicional en situacions de vulnerabilitat econòmica, assegurant una xarxa de seguretat per a les persones desocupades mentres busquen noves oportunitats d'ocupació.

ascendent de l'any anterior. Han pujat les persones beneficiàries del nivell contributiu (11,1 %), si bé s'han produït descensos en el nivell assistencial (-7,4 %), i de les persones beneficiàries de la renda activa d'inserció (un 22,1 % menys).

Increment de la taxa de cobertura[21], a últim dia de l'any, en 2,1 punts percentuals, i en 5,4 punts percentuals en la mitjana anual, continuant amb la tendència ascendent de 2023.

S'ha disparat el percentatge de representativitat de les p**ersones majors de 52 anys que cobra un subsidi per desocupació**, així com les que han esgotat la prestació contributiva i les que manquen d'un període suficient per a accedir a la prestació. La suma de les tres ha representat el 96,8 % del total.

Han augmentat un 13,1% els gastos en prestacions en la nostra Comunitat durant l'exercici 2024, enfront de l'increment en 8,8 punts percentuals experimentat en 2023 respecte al seu precedent.

El Quadre 10.17 contempla, per a l'any 2024, el total d'expedients aprovats i persones beneficiàries de la prestació Ingrés Mínim Vital desagregat per sexe en cada una de les tres províncies de la nostra Comunitat i a Espanya.

Quadre 10.17

INGRÉS MÍNIM VITAL. ACUMULAT ALTES PRESTACIONS. NOMBRE D'EXPEDIENTS APROVATS I PERSONES BENEFICIÀRIES PER SEXE CV, 2024 (1)

	Expedients aprovats *			Persones beneficiàries**			
Província	**Homes**	**Dones**	**Total**	**Homes**	**Dones**	**Altres**	**Total**
Alacant	15.469	28.604	44.073	61.537	70.265	29	131.831
Castelló	4.604	7.614	12.218	18.012	20.523	8	38.543
València	15.849	34.040	49.889	65.668	79.326	37	145.031
Comunitat Valenciana	**35.922**	**70.258**	**106.180**	**145.217**	**170.114**	**74**	**315.405**
Espanya	**307.800**	**635.820**	**943.620**	**1.294.636**	**1.510.192**	**842**	**2.805.670**

(1) Dades a mes de desembre.
* El nombre d'expedients (prestacions) és el mateix que el de titulars.
** El nombre total de persones beneficiàries inclou, si existiren, beneficiàries en què no consta sexe, així com persones beneficiàries en què no consta edat.
Font: Revista de la Seguretat Social. Secretaria d'Estat de la Seguretat Social i Pensions. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Per Part seua, en el Quadre 10.18 queden recollits per a cada una de les províncies de la nostra Comunitat el nombre d'expedients aprovats i el nombre de persones beneficiàries de la prestació **Ingrés Mínim Vital** (un 33,6 % més que en 2023) el 43,82 % de les quals són menors (43,81 % en 2023).

Per a l'exercici 2024, el nombre de persones beneficiàries en la **Comunitat Valenciana** ha representat el 11,24 % del total d'Espanya (en 2023 quedava situat en el 10,94%), un percentatge superior al percentatge de població de la **Comunitat Valenciana** (10,94 %)[22] respecte a l'Estat espanyol.

21. Relació de persones beneficiàries de prestacions per desocupació i atur registrat.
22. Dada calculada en base a la població inscrita en el padró. INE. Dades definitives a 1 de gener de 2024.

Quadre 10.18

INGRÉS MÍNIM VITAL. ACUMULAT ALTES PRESTACIONS. NOMBRE DE PERSONES BENEFICIÀRIES CV, 2023 (1)

Província	Total Expedients aprovats*	Persones adultes	Menors	Total persones beneficiàries**	Llars amb complement ajuda infància (CAPI)***
Alacant	32.969	55.518	41.323	96.841	19.599
Castelló	9.135	15.222	13.395	28.617	5.917
València	38.411	61.914	48.684	110.598	22.941
Comunitat Valenciana	**80.515**	**132.654**	**103.402**	**236.056**	**48.457**
Espanya	**735.562**	**1.220.917**	**936.795**	**2.157.712**	**451.190**

INGRÉS MÍNIM VITAL. ACUMULAT ALTES PRESTACIONS. NOMBRE DE PERSONES BENEFICIÀRIES CV, 2024 (1)

Província	Total Expedients aprovats*	Adults	Menors	Total persones beneficiàries**	Llars amb complement ajuda infància (CAPI)***
Alacant	44.073	75.205	56.626	131.831	27.636
Castelló	12.218	20.575	17.968	38.543	8.220
València	49.889	81.411	63.620	145.031	31.096
Comunitat Valenciana	**106.180**	**177.191**	**138.214**	**315.405**	**66.952**
Espanya	**943.620**	**1.586.087**	**1.219.583**	**2.805.670**	**605.499**

(1) Dades a mes de desembre de cada exercici.
* El nombre d'expedients (prestacions) és el mateix que el de titulars.
** El nombre total de persones beneficiàries inclou, si existiren, beneficiàries en què no consta sexe, així com persones beneficiàries en què no consta edat.
*** Les llars amb complement d'ajuda per a la infància (CAPI) comprenen les llars amb prestacions IMV complet i les llars amb prestacions IMV-CAPI.
Font: Revista de la Seguretat Social. Secretaria d'Estat de la Seguretat Social i Pensions. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.



El CES CV destaca, novament, l'increment de cobertura en el nombre de prestacions d'Ingrés Mínim Vital, que permet atendre una major quantitat de persones en situació de vulnerabilitat.

És necessari que s'activen els mecanismes perquè esta prestació garantisca una millora real d'oportunitats d'inclusió social i laboral de les persones beneficiàries, mitjançant polítiques eficaces de busca activa d'ocupació i d'una oferta de formació i requalificació ajustada a les necessitats de les empreses. I, així mateix, una oferta pública de treballs dirigits a eixos col·lectius per a millorar les seues possibilitats d'inserció laboral.

Com pot apreciar-se en el Quadre 10.19, el nombre total de persones beneficiàries de **prestacions per desocupació**, a data 30 de desembre de 2024, ha augmentat en 945 persones (0,5 %), enfront de l'increment de 2,2 punts percentuals de 2023 en relació amb l'exercici 2022.

Pel que respecta a la **taxa de cobertura**, esta ha augmentat en 2,1 punts percentuals enfront dels 3,7 punts percentuals en 2023 en relació amb el seu precedent, fent-ho en grau més alt a les províncies de València i Castelló, en 4,2 i 2,9 punts percentuals respectivament, i disminuint, en 0,02 punts percentuals, a la província d'Alacant.

Del total de persones beneficiàries en la nostra Comunitat, 171.273 (85,4 %, quatre dècimes menys en 2023) són de **nacionalitat** espanyola, dels quals 76.590 són homes i 94.683 són dones. I, d'altra banda, 29.250 són estrangeres (14,6 %, enfront del 14,2 % en 2023), de les quals 13.982 són homes i 15.268 són dones[23].

Quadre 10.19

COBERTURA DE LES PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA
Desembre 2023 y 2024

	Persones desocupades[1]	Nivell contributiu	Nivell Assistencial	Renda Activa Inserció	Total persones beneficiàries	Cobertura[2] (%)
Any 2023						
Alacant	132.611	36.934	36.618	5.773	79.325	**59,82**
Castelló	35.662	12.594	10.659	1.201	24.454	**68,57**
València	156.248	46.150	43.215	6.434	95.799	**61,31**
C. Valenciana	**324.521**	**95.678**	**90.492**	**13.408**	**199.578**	**61,50**
Any 2024						
Alacant	127.687	37.498	33.363	4.472	75.333	**59,00**
Castelló	34.033	12.991	10.337	987	24.315	**71,45**
València	153.783	55.841	40.054	4.980	100.875	**65,60**
C. Valenciana	**315.503**	**106.330**	**83.754**	**10.439**	**200.523**	**63,56**

(1) Atur registrat amb criteris SISPE.
(2) Percentatge de persones beneficiàries de prestacions per als períodes analitzats en relació amb l'atur registrat.
Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques de prestacions per desocupació. Elaboració pròpia.

Desagregant per sexe (vegeu Quadre 10.20), un 45,2 % (45,9 % en 2023), en termes absoluts 90.572, són homes, mentres que un 54,8 % (54,1 % en 2023), 109.951 en termes absoluts, són dones; sent pràcticament similars, en termes absoluts, el nombre de persones homes i dones beneficiàries, en el nivell contributiu (50 % enfront del 51,3 % de 2023), si bé en el nivell assistencial, un 58,9 % són dones (57,5 % en 2023), 49.348 en xifres absolutes, elevant-se el percentatge de dones en el programa Renda Activa d'Inserció al 71,4 % (70,7 % en 2023), 7.452 en termes absoluts; això representava més de dos terceres parts del total.

23. Datos procedentes de Estadística SEPE. Beneficiarios de prestaciones por desempleo, diciembre 2024.



A ressaltar l'increment de la taxa de cobertura de les prestacions per desocupació que ha augmentat, a últim dia d'any, en més de dos punts percentuals, i en quasi cinc punts en la mitjana anual, continuant amb la tendència ascendent observada en 2023, la qual cosa permet reduir considerablement el nombre de persones desocupades que no reben estes prestacions.

Quadre 10.20

PERSONES BENEFICIÀRIES DE PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ PER SEXE. C.V., 2024

Dades a mes de desembre

	Persones beneficiàries de prestacions			
	Prestació Contributiva	Nivell assistencial subsidiari	Renda Activa Inserció	Total persones beneficiàries
Dones				
Alacant	19.010	18.986	3.171	41.167
Castelló	6.475	6.431	711	13.617
València	27.666	23.931	3.570	55.167
C. Valenciana	**53.151**	**49.348**	**7.452**	**109.951**
Homes				
Alacant	18.488	14.377	1.301	34.166
Castelló	6.516	3.906	276	10.698
València	28.175	16.123	1.410	45.708
C. Valenciana	**53.179**	**34.406**	**2.987**	**90.572**

Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques de prestacions per desocupació. Elaboració pròpia.

De l'anàlisi del quadre anterior, queda constatat un **major percentatge de dones beneficiàries de prestacions per desocupació**, superant als homes en 14.942 en les prestacions assistencials i sent més del doble en beneficiàries de renda activa d'inserció, si bé, i a diferència de l'any anterior, s'ha incrementat lleugerament la representativitat dels homes en les prestacions contributives.

Tant en el Quadre 10.19 com en el Quadre 10.20, no figuren persones beneficiàries de l'extint Programa d'Activació d'Ocupació. L'última dada d'aquestes persones beneficiàries en la nostra Comunitat és de desembre de 2019, amb dos dones a Alacant i un home a València.

La relació de persones beneficiàries de prestacions per desocupació i atur registrat es coneix com a **taxa de cobertura** del període analitzat. Aquesta dada s'obté dividint el nombre d'aquestes persones beneficiàries per la xifra d'atur registrada determinada pel SEPE.

El càlcul de la mitjana anual del nombre d'aturats reflectia variacions a la baixa, respecte a anys anteriors, en les taxes de cobertura en cada una de les tres províncies de la Comunitat Valenciana fins a l'exercici 2017, en el qual van començar a incrementar-se les taxes de cobertura, sent significatiu l'increment experimentat en 2020, motivat per la interrupció de l'activitat a conseqüència de la pandèmia COVID-19. L'any 2021 va presentar una mitjana de taxa de cobertura de 20,1 punts inferior a la de 2020, a causa del significatiu descens de les persones beneficiàries de nivell contributiu, que s'havia reduït

un 45,4 %. L'any 2022 va reflectir la segona xifra més baixa en la mitjana de persones aturades i la tercera xifra més alta en la mitjana de taxa de cobertura, amb les dades excepcionals de 2020. L'any 2023 va continuar amb la tendència de l'any anterior, que també s'ha vist reflectida en 2024 i ha arreplegat la xifra més baixa en la mitjana de persones parades de l'últim decenni i la segona més alta en taxa de cobertura, tan sols superada per 2020.

La mitjana anual de **persones beneficiàries** per a l'any 2024 ha sigut de 206.636 persones (91.548 són homes i 115.088 dones), mentres que la **mitjana d'atur** en els 12 mesos del mateix s'ha situat en 317.861 persones (124.949 homes i 192.912 dones). Això ens dona una **taxa de cobertura del 65,01 %**, taxa superior a la de l'any 2023 que va ser del 60,28 %, tal com pot apreciar-se en el Quadre 10.19. Per a l'exercici 2023, la mitjana d'aturats en els 12 mesos va ser de 331.742 persones (129.869 homes i 201.873 dones).

En termes relatius, el nombre de persones beneficiàries del nivell contributiu ha augmentat un 7,3% en relació amb la dada de l'any 2023 (en termes absoluts 6.878), incrementant-se igualment les persones beneficiàries del nivell assistencial en un 1,1% i que, en termes absoluts, ha suposat 1.003 persones beneficiàries més.

El Quadre 10.21 analitza l'e**volució de les persones beneficiàries de prestacions per desocupació** per a l'últim decenni en la nostra Comunitat. Pot observar-se que, fins a l'any 2018, es ve produint un descens en la mitjana de persones beneficiàries, incrementant-se per als anys 2019 i, de manera molt significativa, per a 2020, a conseqüència de la demanda de prestacions provocada per la crisi de la COVID-19, tornant-se a reduir en 2021 i 2022 per a augmentar novament en els dos últims exercicis.

D'altra banda, si s'analitza la taxa de cobertura, esta es va reduir en 2015 i 2016, incrementant-se progressivament a partir de 2017 fins a l'exercici 2020 amb la dada més elevada. I, en concret, és el mes de maig d'eixe exercici quan va registrar la xifra més elevada de cobertura (117,87 %), superant el nombre de persones beneficiàries de prestacions per desocupació (519.201) al de persones parades (440.517). En 2021, es produïx un descens de 20 punts percentuals en la taxa de cobertura, quedant lleument per damunt del 51 %, incrementant-se en una mica més de tres punts percentuals en 2022; en 5,6 punts percentuals en 2023, **i en 5,4 punts percentuals per a 2024, sent esta dada el segon millor registre percentual dels últims deu anys objecte d'estudi**.

La taxa de cobertura a **Espanya** per a l'any 2024 és del **67,99** %, situant-se la **Comunitat Valenciana (65,01 %)** quasi tres punts per davall de la mitjana nacional. Esta dada s'obté de la relació entre mitjana de persones parades, que va ser de 2.628.093, i de la mitjana de persones beneficiàries per desocupació i que s'ha situat, en 2024, en 1.786.851.

Quadre 10.21

PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA MITJANA ANUAL DE PERSONES BENEFICIÀRIES, 2015-2024

	Mitjana aturats/es[1]	Total persones beneficiàries	Nivell contributiu	Nivell assistencial subsidiari	Renda Activa Inserció	Programa Activació Ocupació	Taxa de cobertura % bruta[2]
2015							
Alacant	190.829	87.691	30.097	41.208	14.302	2.084	45,95
Castelló	53.981	27.332	10.285	13.078	3.501	468	50,63
València	243.960	120.979	47.383	54.205	17.214	2.177	49,59
C.V.	*488.770*	*236.002*	*87.765*	*108.491*	*35.017*	*4.729*	48,28
2016							
Alacant	174.306	79.813	28.708	36.949	12.797	1.359	45,79
Castelló	47.604	24.194	9.289	11.439	3.181	285	50,82
València	222.246	108.620	43.059	48.140	15.864	1.557	48,87
C.V.	*444.156*	*212.627*	*81.056*	*96.528*	*31.842*	*3.201*	47,87
2017							
Alacant	159.714	75.036	28.489	33.482	11.138	1.927	46,98
Castelló	42.428	21.611	8.695	9.897	2.634	385	50,94
València	200.557	99.119	40.280	42.512	14.096	2.231	49,42
C.V.	*402.699*	*195.766*	*77.464*	*85.891*	*27.868*	*4.543*	48,61
2018							
Alacant	151.111	*73.651*	30.793	31.955	9.043	1.860	48,74
Castelló	39.296	*20.722*	9.172	9.135	2.008	407	52,73
València	185.567	*94.849*	42.092	39.137	11.492	2.128	51,11
C.V.	*375.974*	*189.222*	*82.057*	*80.227*	*22.543*	*4.395*	50,33
2019							
Alacant	146.869	*77.534*	33.743	36.054	7.730	7	52,79
Castelló	38.658	*22.044*	10.171	10.252	1.620	2	57,02
València	177.509	*97.668*	44.688	43.418	9.554	7	55,02
C.V.	*363.036*	*197.246*	*88.602*	*89.724*	*18.904*	*16*	54,33
2020							
Alacant	174.838	*122.879*	73.468	42.111	7.300	0	70,28
Castelló	44.218	*31.711*	18.450	11.843	1.418	0	71,72
València	205.102	*148.339*	90.991	49.211	8.136	1	72,32
C.V.	*424.158*	*302.929*	*182.909*	*103.165*	*16.854*	*1*	71,42
2021							
Alacant	176.839	*86.973*	38.284	40.518	8.171	-	49,18
Castelló	42.560	*23.523*	10.800	11.115	1.609	-	55,27
València	207.074	*108.604*	50.861	48.713	9.029	-	52,45
C.V.	*426.473*	*219.100*	*99.945*	*100.346*	*18.809*	-	51,37
2022							
Alacant	144.506	*73.741*	30.879	36.385	6.477	-	51,03
Castelló	36.232	*21.673*	10.227	10.235	1.211	-	59,82
València	171.035	*96.956*	45.431	44.561	6.964	-	56,69
C.V.	*351.773*	*192.370*	*86.537*	*91.181*	*14.652*	-	54,69
2023							
Alacant	135.074	76.078	33.821	36.258	5.999	-	56,32
Castelló	35.607	23.528	11.535	10.838	1.155	-	66,08
València	161.061	100.363	48.507	45.223	6.633	-	62,31
C.V.	*331.742*	*199.969*	*93.863*	*92.319*	*13.787*	-	60,28
2024							
Alacant	128.282	76.832	35.405	36.102	5.325	-	59,89
Castelló	34.963	25.485	12.562	11.719	1.204	-	72,89
València	154.616	104.319	52.774	45.501	6.044	-	67,47
C.V.	*317.861*	206.636	*100.741*	*93.322*	*12.573*	-	65,01

(1) Atur registrat amb criteris SISPE. Mitjana aturats/es.
(2) Percentatge de persones beneficiàries de prestacions sobre total atur registrat.
Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques. Resums estadístiques mensuals. Elaboració pròpia.

Les xifres corresponents a les prestacions per desocupació ofereixen diferents percentatges en cada una de les tres províncies de la nostra Comunitat. Segons pot apreciar-se en el Quadre 10.21, és una constant que la taxa de cobertura a la província d'**Alacant** se situe per davall de la mitjana de la Comunitat Valenciana, i, en 2024, es trobava en 5,7 punts percentuals. Per a la província de **Castelló**, la taxa de cobertura en 2024 novament és la més elevada de les tres províncies i se situava més de 7 punts per damunt de la mitjana de la Comunitat, mentres que a la província de **València**, la taxa de cobertura ha sigut

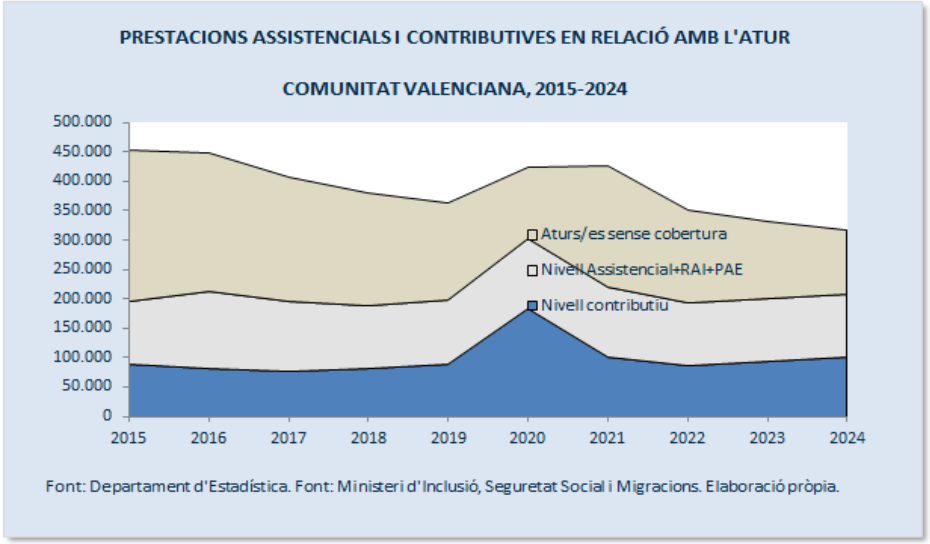
la que més s'aproxima a la mitjana, superant-la en poc menys de dos punts percentuals en este últim any (-1,84 %).



En sintonia amb l'exercici anterior, torna a constatar-se, en 2024, un progressiu descens en les dades mitjanes de persones en situació de desocupació, resultant les millors xifres de l'última dècada. Seria desitjable i esperançador continuar amb esta tendència, sent imprescindible continuar desplegant totes les polítiques actives d'ocupació previstes en l'Estratègia Espanyola d'Activació per a l'Ocupació i en els Plans Anuals de Política d'Ocupació Estatal i de la Comunitat Valenciana a través de Labora, amb la finalitat d'anar reduint la bretxa amb les taxes mitjanes d'atur de la Unió Europea.

El Gràfic 10.1 mostra l'evolució de les prestacions assistencials i contributives en relació amb l'atur, durant l'últim decenni. Les xifres absolutes que servixen per a la confecció del mateix provenen del Quadre 10.21.

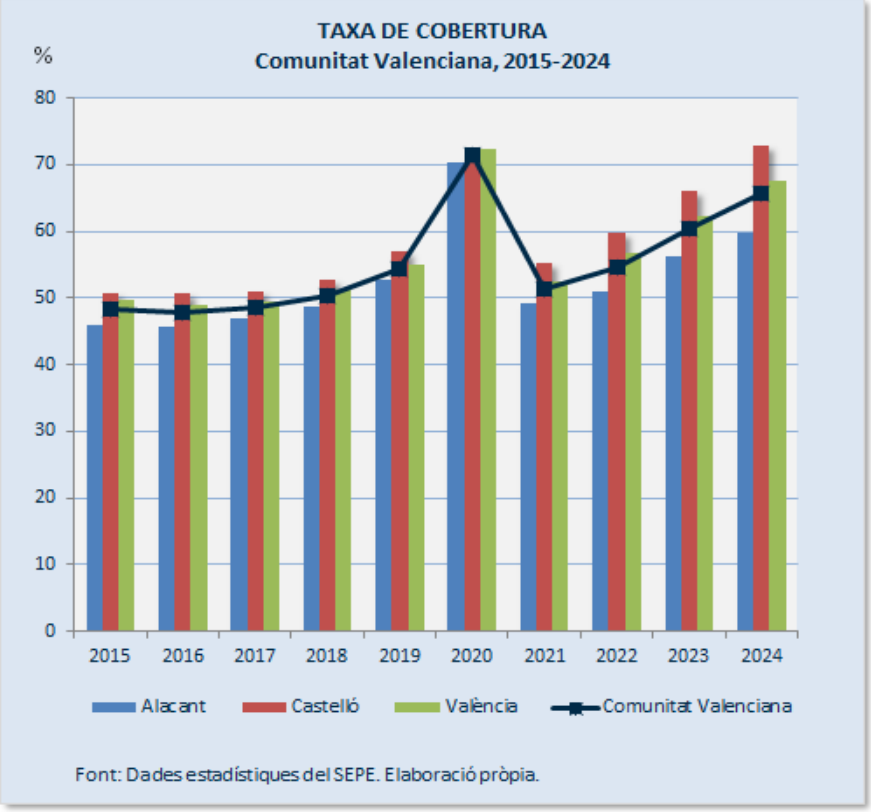
Gràfic 10.1



Font: Departament d'Estadística. Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Gràfic 10.2 mostra l'evolució de la taxa de cobertura en cada una de les tres províncies de la Comunitat Valenciana per als últims deu exercicis, sent la província de Castelló la que ofereix les majors taxes i la d'Alacant les més baixes, quedant aquestes sempre per davall de la mitjana de la Comunitat Valenciana (Quadre 10.21).

Gràfic 10.2



Font: Dades estadístiques del SEPE. Elaboració pròpia.

El Quadre 10.22 contempla el total de persones beneficiàries de subsidi per desocupació (nivell assistencial), **atés el tipus de subsidi**. El col·lectiu més significatiu ha sigut les persones majors de 52 anys (59.003), que representaven el 70,4 % del total (enfront del 65,4 % de 2023). Li segueixen aquelles persones que han esgotat la prestació contributiva (15.041), amb el 18%, set dècimes de punt per davall del percentatge registrat en 2023, i aquelles persones el període cotitzat de les quals resulta insuficient per a accedir a la prestació (7.918), el 9,4 % enfront del 12,9 % registrat en 2023.

Quadre 10.22

PERSONES BENEFICIÀRIES DE SUBSIDI PER DESOCUPACIÓ PER PROVÍNCIES I TIPUS DE SUBSIDI

Dades a mes de desembre 2024

	Esgotament prestació contributiva	Major de 52 anys	Període cotitzat insuficient per a accedir prestació	Emigrants retornats	Alliberats/es de presó	Persones treballadores declarades plenament capaces o invàlides	Persones fixes discontínues	Subsidi extraordinar. per desocupació (SET)	Total
Alacant	5.988	23.492	3.159	112	302	36	1	273	33.363
Castelló	1.817	7.244	1.119	22	67	4	0	64	10.337
València	7.236	28.267	3.640	157	375	65	0	314	40.054
C. Valencian	**15.041**	**59.003**	**7.918**	**291**	**744**	**105**	**1**	**651**	**83.754**

Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques de prestacions per desocupació. Resum de dades. Elaboració pròpia.

En el Quadre 10.23 figuren desagregades les persones beneficiàries de la renda activa d'inserció en la Comunitat Valenciana per col·lectiu i per províncies. Tal com ve recollit en el Quadre 10.19, el nombre total de persones beneficiàries de la RAI ha sigut de 10.439 enfront de les 13.408 de 2023, sent el col·lectiu més representatiu el format per les persones majors de 45 anys, sent 7.370 en termes absoluts, (70,6 % de representativitat, 2,2 punts percentuals menys que l'any anterior), seguit de les dones víctimes de violència de gènere (2.196), amb el 21 % de representativitat, enfront del 18,5 % de l'exercici 2023 per a este grup.

Quadre 10.23

PERSONES BENEFICIÀRIES DE LA RENDA ACTIVA D'INSERCIÓ PER PROVÍNCIES I COL·LECTIU
Dades a mes de desembre 2024

	Persones majores de 45 anys			Persones discapacitades			Persones emigrants			Víctimes de violència de gènere			Víctimes violència domèstica (%)		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Alacant	1.190	2.253	3.443	106	94	200	1	4	5	0	810	810	4	10	14
Castelló	226	392	618	45	40	85	0	2	2	0	272	272	5	5	10
València	1.153	2.156	3.309	244	264	508	0	1	1	0	1.114	1.114	13	35	48
C. Valenciana	**2.569**	**4.801**	**7.370**	**395**	**398**	**793**	**1**	**7**	**8**	**0**	**2.196**	**2.196**	**22**	**50**	**72**

Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques de prestacions per desocupació. Resum de dades. Elab. pròpia.

El Quadre 10.24 arreplega per als dos últims exercicis les persones beneficiàries de prestacions per desocupació en la **Comunitat Valenciana** i a **Espanya**, així com la quantia mitjana de la prestació contributiva per persona beneficiària, **sent aquesta en la nostra Comunitat un 3,1 % inferior, en 2024**, a la contemplada per a Espanya. L'any 2023 aquesta quantia era inferior en un 2 %.

Així mateix, pot apreciar-se, en aquest quadre, l'import de les despeses per prestacions, tant en el conjunt del territori espanyol com en la nostra Comunitat, representant aquests el 11,6 % del total en 2024 enfront del 10,9 % l'any 2023.

La distribució de la **despesa de prestacions per desocupació** en la Comunitat Valenciana, en 2024, reflecteix que dos terceres parts (69,6 %) ha correspost a despeses per prestacions contributives, un 28,3 % a subsidis o prestacions assistencials i el 2,2 % restant a despeses del programa renda activa d'inserció. Aquests percentatges varien respecte als recollits en 2023, en què dos terceres parts (66,4 %) corresponien a despeses per prestacions contributives, un 30,5 % a assistencials i el 3,1 % restant a despeses de prestacions del programa renda activa d'inserció.

Quadre 10.24

PERSONES BENEFICIÀRIES I GASTOS DE PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ A MES DE DESEMBRE 2023-2024

	Persones beneficiàries de prestacions						
	Prestació Contributiva	Nivell assistencial subsidiari	Renda Activa Inserció	Programa Activació Ocupació	Renda Agrària	Subsidis Eventuals Agraris	Total persones beneficiàries
2023							
Alacant	36.934	36.618	5.773	0	-	-	79.325
Castelló	12.594	10.659	1.201	0	-	-	24.454
València	46.150	43.215	6.434	0	-	-	95.799
C. Valenciana	**95.678**	**90.492**	**13.408**	**0**	-	-	**199.578**
Total Espanya	**855.863**	**805.076**	**94.790**	**0**	-	**80.198**	**1.835.927**
2024							
Alacant	37.498	33.363	4.472	0	-	-	75.333
Castelló	12.991	10.337	987	0	-	-	24.315
València	55.841	40.054	4.980	0	-	-	100.875
C. Valenciana	**106.330**	**83.754**	**10.439**	**0**	-	-	**200.523**
Total Espanya	**915.704**	**723.523**	**73.861**	**0**		**75.097**	**1.788.185**

	Despeses de prestacions (milers €)						
	Prestació Contributiva	Nivell assistencial subsidiari	Renda Activa Inserció	Programa Activació Ocupació	Subsidis Eventuals Agraris	Total Despeses	Quantia mitja prestació contributiva percebuda per pers. beneficiària (euros/mes)
2023							
Alacant	51.187	25.697	2.783	-	-	79.667	946,7
Castelló	20.155	7.792	602	-	-	28.549	997,4
València	67.758	30.557	3.107	-	-	101.422	983,2
C. Valenciana	**139.100**	**64.046**	**6.492**	-	-	**209.638**	**971,0**
Total Espanya	**1.291.321**	**541.555**	**46.005**	-	**44.376**	**1.923.257**	**990,5**
2024							
Alacant	57.079	27.298	2.257	-	-	86.634	970,7
Castelló	20.072	8.535	518	-	-	29.125	1.001,4
València	90.733	32.387	2.503	-	-	125.623	995,9
C. Valenciana	**167.884**	**68.220**	**5.278**	-	-	**241.382**	**987,7**
Total Espanya	**1.445.564**	**560.091**	**36.900**	-	**41.219**	**2.083.774**	**1.019,4**

Notes: Despeses comptabilitzades el mes de gener i generades el mes de desembre.
Les despeses inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social.
Les desepeses de subsidi per desocupació inclouen les de renda agrària.
Les quanties mitjanes de prestació contributiva percebudes per persona beneficiària no inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i corresponen a la quantia bruta reconeguda per mes (30 dies).
Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques. Resum estadística mensual. Elaboració pròpia.

Finalment, en el Quadre 10.25 pot apreciar-se la distribució de les despeses de prestacions en milers d'euros a Espanya i les diferents comunitats autònomes per al mes de desembre de 2024.

Quadre 10.25

DESPESES DE PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ PER COMUNITATS AUTÒNOMES. DESEMBRE 2024

Dades provisionals. Milers d'euros.

	Prestació Contributiva	Subsidi	Renda Activa d'Inserció	Subsidis Eventuals Agraris	Total Despeses	Quantia mitja prestació contributiva percebuda per persona beneficiària (euros/mes)
Andalusia	250.566	147.579	11.756	36.095	445.996	986,5
Aragó	35.834	11.889	581	-	48.304	1.022,8
Principat d'Astúries	23.415	11.130	736	-	35.281	971,2
Illes Balears	128.241	13.999	337	-	142.577	1.185,7
Canàries	56.892	31.963	2.677	-	91.532	971,7
Cantàbria	15.515	6.020	406	-	21.941	969,7
Castella-la Manxa	55.035	31.414	2.304	-	88.753	985,7
Castella i Lleó	54.197	23.274	1.227	-	78.698	972,8
Catalunya	251.102	68.390	3.210	-	322.702	1.053,7
Comunitat Valenciana	**167.884**	**68.220**	**5.278**	-	**241.382**	**987,7**
Extremadura	28.889	24.170	1.465	5.124	59.648	914,7
Galícia	62.776	28.823	1.693	-	93.292	971,5
Com. de Madrid	181.572	50.142	2.350	-	234.064	1.040,1
Regió de Murcia	48.925	18.566	1.592	-	69.083	979,6
Com. Foral de Navar	19.480	5.039	188	-	24.707	1.056,4
País Basc	53.569	14.783	682	-	69.034	1.040,5
La Rioja	8.166	2.695	120	-	10.981	1.009,0
Ceuta	1.668	1.099	199	-	2.966	1.009,1
Melilla	1.837	897	98	-	2.832	996,9
Total Espanya	**1.445.563**	**560.092**	**36.899**	**41.219**	**2.083.773**	**1.019,4**

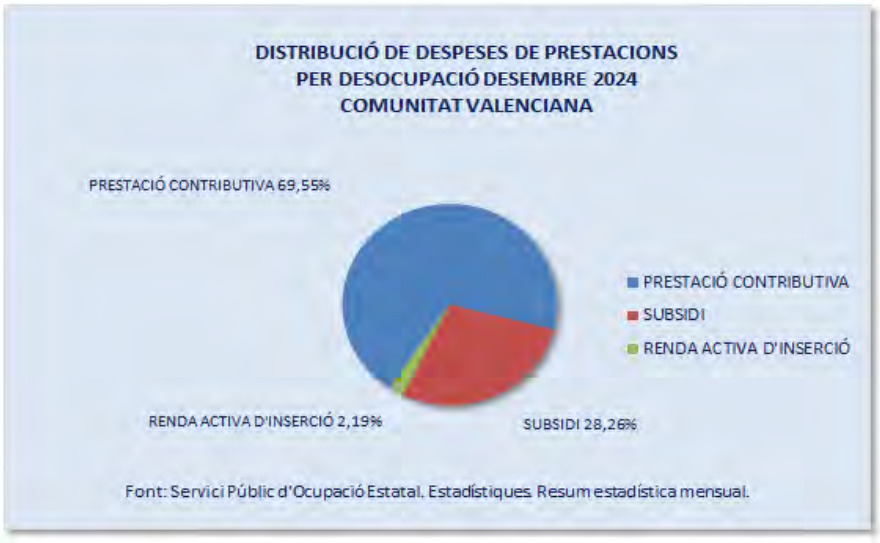
Notes: Despeses comptabilitzades el mes de gener i generades el mes de desembre.
Les despeses inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social.
Les desepeses de subsidi per desocupació inclouen les de renda agrària.
Les quanties mitjanes de prestació contributiva percebudes per persona beneficiària no inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i corresponen a la quantia bruta reconeguda per mes (30 dies).
Font: Servici Públic d'Ocupació Estatal. Estadístiques. Resum estadística mensual. Elaboració pròpia.



El CES CV destaca que la quantia mitjana de la prestació contributiva per persona beneficiària en la nostra Comunitat ha crescut per davall de la mitjana espanyola en el període 2023-2024 (16,7€/mes enfront de 28,9€/mes) descendint dos llocs en la comparativa autonòmica, ocupant la Comunitat Valenciana l'octau lloc en la classificació per comunitats autònomes, si bé es troba encara per davall de la mitjana d'Espanya.

Per part seua, el Gràfic 10.3 mostra la distribució dels gastos de prestacions per desocupació en la **Comunitat Valenciana**, a mes de desembre de 2024, en el qual més de dos terceres parts han correspost a gastos per a fer front a les prestacions contributives, en concret el 69,55 %, i una mica menys d'un 30 % a gastos per prestacions assistencials o subsidis.

Gràfic 10.3



11. RELACIONS LABORALS

En este capítol de la Memòria, dedicat a les relacions laborals, en el qual s'examinen la negociació col·lectiva, les eleccions sindicals, els conflictes laborals i el diàleg social, l'any 2024, els elements destacables sobre estes matèries es delimiten en els següents:

→ En 2024, en matèria de **negociació col·lectiva**, continuava vigent el V Acord per a l'Ocupació i la Negociació Col·lectiva (AENC).

→ Descens del 7,31 % en el nombre de **convenis col·lectius** registrats l'any 2024 sobre 2023.

→ L'**augment salarial** que s'ha pactat ha tingut una mitjana del 2,82 % i el revisat del 2,83 %, els dos similars al 2,8 % de l'IPC.

→ La **clàusula d'aspectes relatius al conveni** que ha estat en major nombre de convenis ha sigut la d'estructura salarial, en 60 convenis, amb un 98,18 % de cobertura a persones treballadores.

→ Els **plans d'igualtat** que s'han registrat en les empreses de la nostra Comunitat han sumat 1.333.

→ En el 4t trimestre de 2024, a l'entorn del **teletreball,** el percentatge de persones que han treballat, almenys ocasionalment, des de la seua llar, ha representat un 14,3 % sobre el total de persones ocupades, més d'un punt sobre el 13,26 % de l'any anterior.

→ El tram de **jornada laboral pactada**, negociat en la majoria de convenis, ha sigut el que es troba entre 1.759 i 1.803 hores a l'any, que ha afectat a 512.661 persones treballadores que representen el 63,25 % sobre el total.

→ En el marc de la participació en la negociació col·lectiva, les organitzacions empresarials que tenen vinculació amb la CEV han tingut una taxa percentual del 95 %, la qual cosa comporta la consideració d'organitzacions amb major representació.

→ En els processos d'**eleccions sindicals**, a 31 de desembre de 2024, les persones representants han augmentat en un 5,32% sobre el període anterior i les dos úniques organitzacions sindicals amb la consideració de més representatives han sigut CC. OO. – PV i UGT-PV, amb un 72,13 % sobre el total.

→ En la nostra Comunitat, els **conflictes col·lectius de treball** que s'han presentat davant el TAL han augmentat un 1,08 % sobre 2023.

→ En el marc del **diàleg social,** han destacat les reunions sobre el Pla de Resposta Immediata, Reconstrucció i Rellançament, amb mesures d'ajuda als afectats per la DANA.

11.1. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA

En el Quadre 11.1 s'indiquen els convenis col·lectius registrats en la Comunitat Valenciana fins al mes de març de 2025, amb efectes econòmics de 2024, per províncies, per àmbit autonòmic i amb la suma total de la nostra Comunitat[1] .

El quadre diferencia entre convenis d'empresa i convenis d'àmbit superior a l'empresa (o d'un altre àmbit) que són els que solen ser els convenis de sector[2].

Quadre 11.1

CONVENIS COL·LECTIUS REGISTRATS EN LA COMUNITAT VALENCIANA PER PROVÍNCIES EN 2024

	Convenis			Empreses Afectades			Núm. Treballadors/es		
	Conv. d'Empresa	Conv. d'Un altre Àmbit*	Total Convenis	Conv. d'Empresa	Conv. d'Un altre Àmbit*	Total Empreses	Conv. d'Empresa	Conv. d'Un altre Àmbit*	Total Treballadors/es
Alacant	63	30	93	63	38.413	38.476	8.228	260.324	268.552
Castelló	34	12	46	34	2.413	2.447	3.165	50.592	53.757
València	79	24	103	79	38.061	38.140	11.393	305.316	316.709
Àmb. Autonòmic	5	19	24	5	23.635	23.640	459	171.016	171.475
Totals	**181**	**85**	**266**	**181**	**102.522**	**102.703**	**23.245**	**787.248**	**810.493**

*: Convenis d'àmbit superior a l'empresa

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

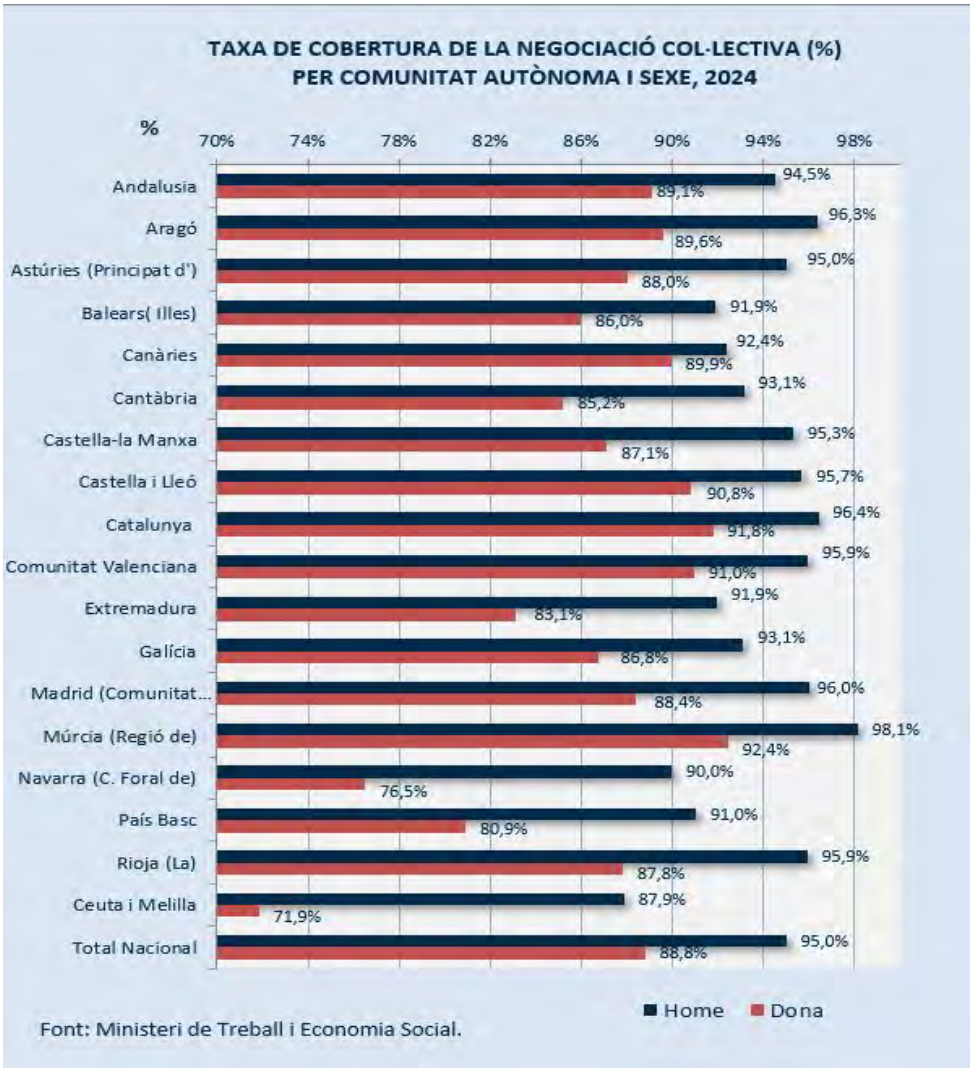
Com a dada complementària s'indiquen les xifres totals, facilitades per la Direcció General de Treball, de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, sobre els convenis col·lectius de treball registrats en la Comunitat Valenciana, a data 31 de desembre de 2024, que ascendixen a 138 (115 d'empresa i 23 d'àmbit superior a l'empresa) que han afectat 200.209 persones treballadores (40.059 d'empresa i 160.150 d'àmbit superior).

El Gràfic 11.1 detalla, per sexes, la taxa de cobertura de la negociació col·lectiva per comunitats autònomes. Així, la **taxa de cobertura mitjana** en la nostra Comunitat ha sigut del 93,62 %, lleugerament superior al 93,36 % de l'any passat i a la mitjana estatal que va ser del 92,09 %. La d'homes ha sigut del 95,94 % i la de dones del 90,95 %, i la mitjana nacional ha sigut del 95,04 % en homes i del 88,83 % en dones.

1. Esta informació per a elaborar els quadres i gràfics sobre la negociació col·lectiva a la nostra Comunitat s'elabora a mesura per al CES CV, sota petició, per la Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral del Ministeri de Treball i Economia Social i, des dels últims anys, recull les dades tancades a 31 de març de l'any en curs, però amb efectes econòmics de l'any anterior.

2. Estes dades no contenen els convenis nacionals que afecten tant les províncies com al total de la nostra Comunitat, per la qual cosa, la cobertura de la negociació col·lectiva pot presentar xifres superiors, perquè existixen convenis d'àmbit superior a l'autonòmic, com els dels sectors químic, tèxtil o calçat i els convenis amb vigència plurianual que no es contemplen.

Gràfic 11.1



L'any 2024, en relació amb les **inaplicacions de convenis col·lectius** de treball, segons dades de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, en l'aplicació REGCON, en la Comunitat Valenciana s'han registrat 54, un 18,18 % menys que les 66 de l'any anterior, que han afectat 4.216 treballadors i treballadores. Per autoritat laboral, 14 han sigut d'Alacant; 17 de Castelló, i 20 de València, afectant, respectivament a 331, 1.162 i 1.801 persones. Així mateix, altres 922 treballadors i treballadores s'han vist afectats per la inaplicació de 3 convenis col·lectius estatals.

El Quadre 11.2 i el Gràfic 11.2 detallen l'estructura dels convenis col·lectius, segons àmbit funcional, en la Comunitat Valenciana, en el període comprés entre els anys 2020 a 2024.

Quadre 11.2

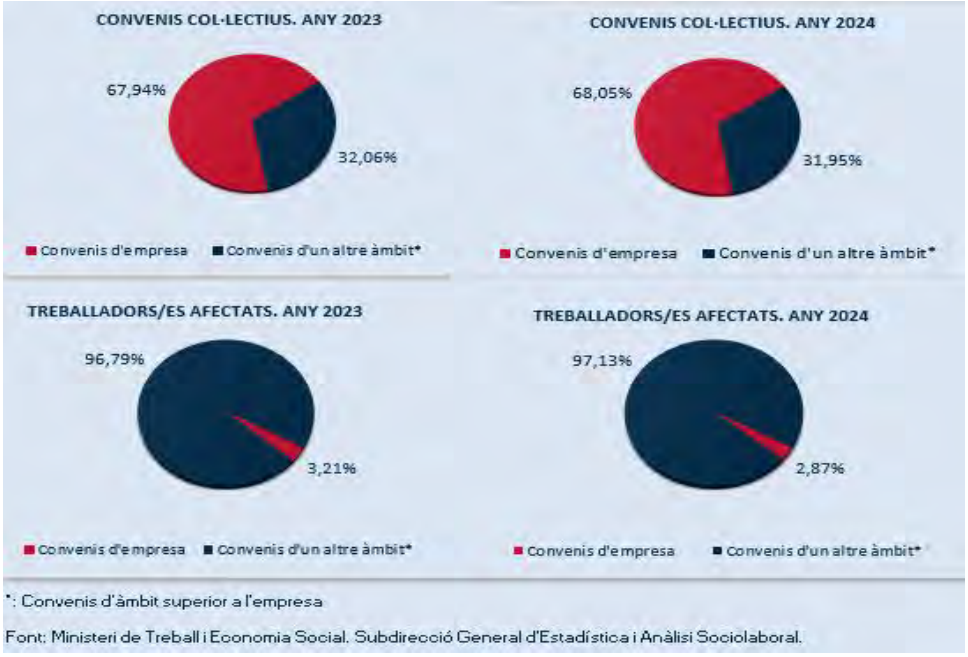
ESTRUCTURA DELS CONVENIS COL·LECTIUS SEGONS ÀMBIT FUNCIONAL
Comunitat Valenciana. Anys 2020-2024. (Dades Percentuals)

	Nombre de Convenis		Treballadors/es afectats	
	Convenis d'empresa (%)	Convenis de altre àmbit* (%)	Convenis d'empresa (%)	Convenis de altre àmbit (%)
2020	79,17	20,83	5,92	94,08
2021	75,56	24,44	4,33	95,67
2022	72,24	27,76	3,08	96,92
2023	67,94	32,06	3,21	96,79
2024	68,05	31,95	2,87	97,13

*: Convenis d'àmbit superior a l'empresa

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

Gràfic 11.2



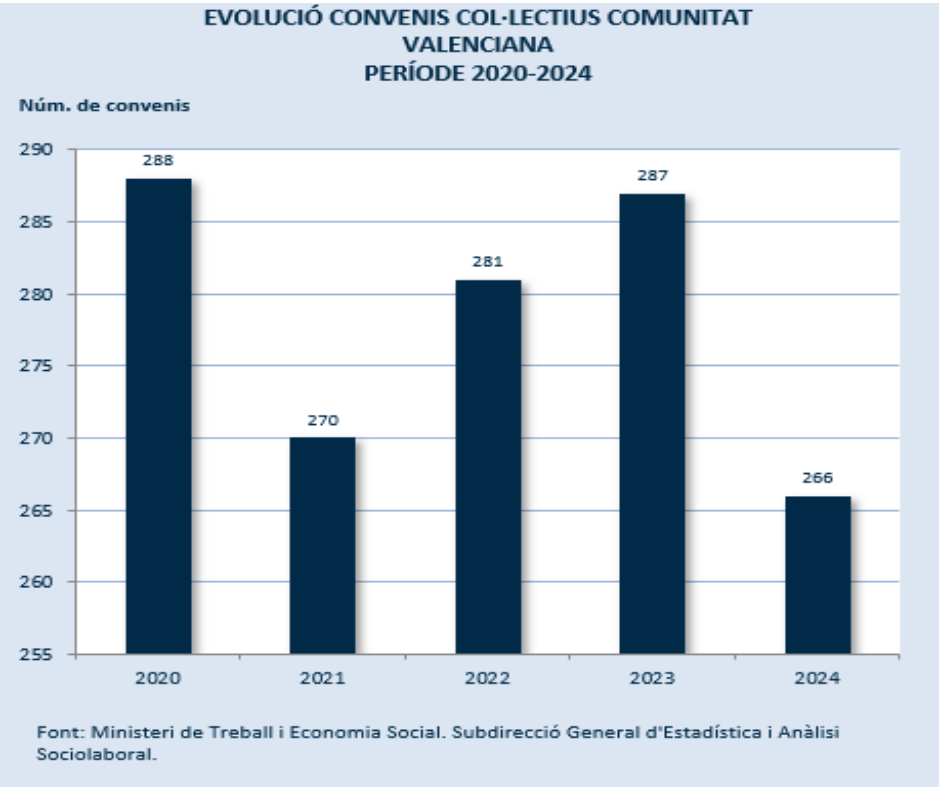
*: Convenis d'àmbit superior a l'empresa

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

El Gràfic 11.2 compara l'**estructura** dels convenis col·lectius i de les persones treballadores afectades, entre els anys 2023 i 2024, amb taxes percentuals dels convenis d'empresa i dels d'àmbit superior a l'empresa.

En el Gràfic 11.3 s'observa com ha evolucionat el nombre de convenis col·lectius en la Comunitat Valenciana, en els últims cinc anys i es comprova la disminució d'enguany sobre l'anterior en més de vint convenis.

Gràfic 11.3



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

El Quadre 11.3 indica els **augments salarials pactats** en la Comunitat Valenciana, i es distingix entre els convenis d'empresa i els d'àmbit superior a l'empresa o d'un altre àmbit, en els últims cinc anys.

Es constata en este, que, en 2024, l'augment salarial mitjà pactat en el total de convenis ha sigut lleugerament inferior a l'any anterior.

Quadre 11.3

AUGMENTS SALARIALS PACTATS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024

	Total Convenis (%)	Convenis d'empresa (%)	Convenis d'un altre àmbit* (%)
2020	1,75	1,36	1,77
2021	1,53	1,51	1,53
2022	3,59	2,82	3,62
2023	2,91	3,13	2,90
2024	2,82	2,54	2,55

*: Convenis d'àmbit superior a l'empresa

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

Quadre 11.4

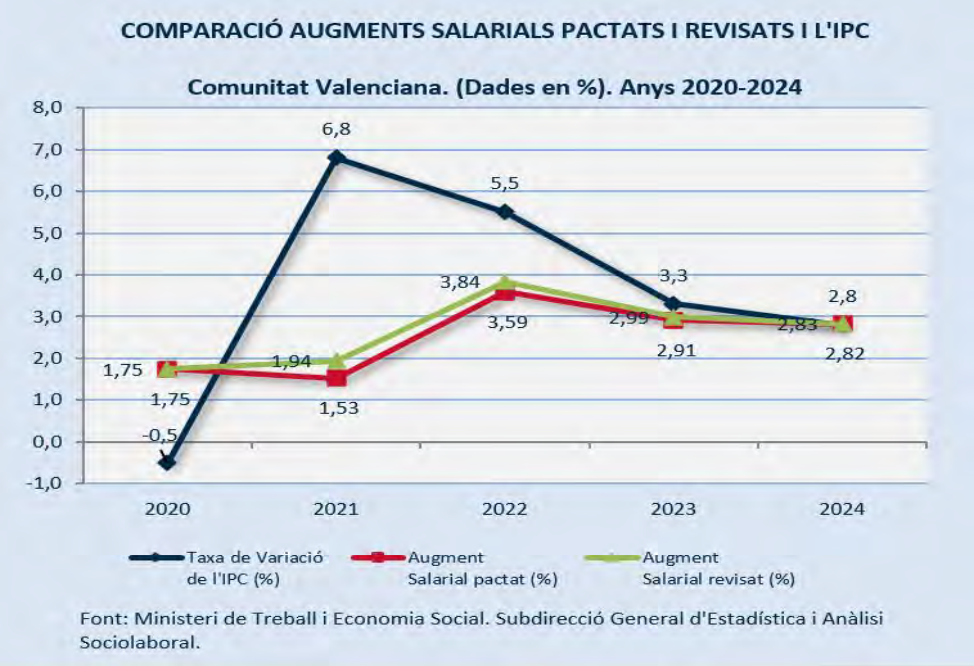
COMPARACIÓ AUGMENTS SALARIALS PACTATS, REVISATS I IPC COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024

	Taxa de Variació de l'IPC (%	Augment Salarial pactat (%)	Augment Salarial revisat (%)
2020	-0,5	1,75	1,75
2021	6,8	1,53	1,94
2022	5,5	3,59	3,84
2023	3,3	2,91	2,99
2024	2,8	2,82	2,83

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

El Quadre 11.4 compara, per als anys 2020 a 2024, els augments salarials pactats en els convenis i, com a novetat, els augments salarials revisats, així com l'índex de preus al consum (IPC)[3].

Gràfic 11.4



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

En el Gràfic 11.4 es comparen els augments salarials pactats i revisats i l'IPC, amb les seues taxes percentuals, en el període dels últims cinc anys, comprés entre 2020 a 2024.

3. Per al càlcul de la variació salarial s'inclouen els convenis registrats durant l'any de referència (tant per part d'autoritats laborals de la Comunitat Valenciana com a estatals amb centres de treball en la Comunitat Valenciana) que tenen efectes econòmics l'any analitzat i que pacten una variació salarial per a l'any de referència coneguda a la data actual i que ha sigut registrada a través de REGCON.



En primer lloc, el CES CV, valora positivament lloc l'elevada taxa de cobertura de la negociació col·lectiva, aproximadament del 94 %, en la Comunitat Valenciana.

I, en segon lloc, es constata l'aposta per la negociació sectorial, atés que els percentatges de les persones treballadores afectades en els convenis d'àmbit de sector són superiors.

El Quadre 11.5 arreplega els convenis col·lectius, per **any de firma i treballadors i treballadores afectats** per les tretze clàusules d'aspectes relatius al conveni o clàusules qualitatives o especials, l'any 2024, que s'inclouen en la fulla estadística de convenis, segons àmbit funcional.

El quadre, a part de la taxa percentual de cada una de les clàusules com el valor absolut dels convenis registrats, conté també el percentatge de cobertura dels treballadors i treballadores afectats.

Així, el **nombre de convenis amb clàusules**, analitzats en els últims anys, es va situar per davall dels cent convenis l'any 2022, on va haver-hi 89, i 342.258 treballadors i treballadores; en 2023, 100 convenis i 292.549 persones assalariades, i l'any 2024, 64 convenis i 187.682 persones treballadores.

Igual que ha ocorregut en els últims anys, la clàusula amb major presència en convenis ha sigut, dins de la de retribució salarial, la d'**estructura salarial** en 60 convenis, amb un 93,75 %, amb 184.265 persones treballadores afectades i un 98,18 % sobre el total.

La segona clàusula, com en l'any passat, ha sigut, dins de la de retribució salarial, la clàusula de **complements salarials** en 58 convenis, amb un 90,63 % del total i 181.265 treballadors i treballadores, amb un 96,58 % del total.

I la tercera, a diferència de l'any anterior, ha sigut, dins de la de retribució salarial, la de **complements salarials relacionats amb el lloc de treball** en 54 convenis, amb un 84,38 %, i cobertura a 154.859 persones assalariades i un 82,51 % del total.

En sentit contrari, le**s clàusules menys incorporades** en convenis han sigut totes en un sol conveni, amb un 1,56 %. Dins de la de retribució salarial, la de complement salarial per insalubritat, amb 98 treballadors i un 0,05 %. Dins de la d'ocupació i contractació, la de creació neta d'ocupació, amb 151 persones treballadores i un 0,08 %; la de límit al nombre màxim de contractes temporals, amb 35.800 treballadors i treballadores i un 19,07 %; la de relació entre treballadors i treballadores eventuals i plantilla, amb 478 persones assalariades, amb un 0,25 %; la de retribucions majors legalment en complements per a la formació, amb 24.405 persones treballadores amb un 13 %, i dins de la de jubilació, la de plans de pensions i altres prestacions relacionades amb la jubilació, amb 63 treballadors i treballadores, amb un 0,03 %.

Quadre 11.5

CONVENIS I PERSONES TREBALLADORES AFECTADES PER CLÀUSULES ESPECIALS
Per àmbit funcional i tipus de clàusula (inicie efectes econòmics gener-desembre 2024)

TOTAL CONVENIS	Convenis		Treballadors/es	
	N	En %	N	En %
TOTAL	**64**	**100,00**	**187.682**	**100,00**
RETRIBUCIÓ SALARIAL				
Estructura salarial	60	93,75	184.265	98,18
Complements salarials	58	90,63	181.265	96,58
- Complem. salarials per antiguitat	34	53,13	128.975	68,72
- Altres complem. personals per pers. treballadora	11	17,19	25.708	13,70
- Complem. salarials relacionats amb el lloc de treball	54	84,38	154.859	82,51
- Complem. salarial de penúria	16	25,00	78.196	41,66
- Complem. salarial d'insalubritat	1	1,56	98	0,05
- Complem. salarial de treball a torns	17	26,56	22.271	11,87
- Complem. salarial de treball en festius	33	51,56	78.284	41,71
- Complem. salarial de perillositat	7	10,94	73.996	39,43
- Complem. salarial de polivalència funcional	4	6,25	29.278	15,60
- Complem. salarial de treball nocturn	40	62,50	146.510	78,06
- Complem. salarial de responsabilitat	7	10,94	1.038	0,55
- Mesures relacionades amb l'absentisme	16	25,00	56.843	30,29
- Complements salarials relacionats amb la quantitat o qualitat de treball realitzat per la pers. trabaj. o grup de pers. traba	18	28,13	59.955	31,94
- Complem. salarials relacionats amb la sit. i resultats de l'e	5	7,81	611	0,33
Complements o retribucions específiques pel treball nocturn	45	70,31	114.210	60,85
JORNADA LABORAL				
Reducció de jornada respecte a l'any anterior	11	17,19	30.275	16,13
Distribucions irregulars de la jornada al llarg de l'any	35	54,69	176.861	94,23
Participació de repres. de pers. treb. en la distr. irregular de l	20	31,25	86.538	46,11
Jornada ordinària superior a nou hores diàries	13	20,31	24.363	12,98
En jornada continuada de més de sis hores, consideració com a temps de trab. efectiu el període de descans legal	34	53,13	10.735	5,72
Compensació del treball nocturn per descans	5	7,81	439	0,23
Acumulació del descans de «dia i mig» en períodes de catorze	11	17,19	64.862	34,56
Règim de treball a torns	29	45,31	62.451	33,27
Mesures per a conciliar la vida personal, familiar i laboral	29	45,31	62.548	33,33
- Adaptació a la jornada	25	39,06	61.966	33,02
- Reducció de jornada	16	25,00	13.058	6,96
Permisos retribuïts per circuns. fam. o pers. que milloren la le	32	50,00	141.653	75,48
- Duració dels permisos	27	42,19	115.653	61,62
- Inclusió de nous permisos	26	40,63	132.083	70,38
Mes. en mat. d'excedència per cura de fam. que milloren la le	7	10,94	4.753	2,53
Acumulació de la lactància en jornades completes	35	54,69	103.892	55,36
HORES EXTRAORDINÀRIES				
Clàusules relatives a hores extraordinàries	6	9,38	3.537	1,88
- Eliminació d'hores extraordinàries	4	6,25	3.339	1,78
- Reducció respecte a l'any anterior	0	0,00	0	0,00
- Reducció respecte al màxim legal	2	3,13	198	0,11

TOTAL CONVENIS	Convenis		Treballadors/es	
	N	En %	N	En %
Compensació d'hores extraordinàries amb abonament dinerari	54	84,38	180.893	96,38
- Amb valoració superior a la de l'hora ordinària	48	75,00	160.628	85,59
Compensació d'hores extraordinàries amb temps de descans	41	64,06	178.451	95,08
- Amb acumulació i gaudi en períodes superiors als legals	18	28,13	46.711	24,89
Obligatorietat de realitzar hores extraordinàries	15	23,44	1.384	0,74
OCUPACIÓ I CONTRACTACIÓ				
Clàusules relatives a l'ocupació	11	17,19	9.878	5,26
- Creació neta d'ocupació	1	1,56	151	0,08
- Creació d'ocupació per jubilació anticipada (contractes de relleu)	8	12,50	9.250	4,93
- Manteniment d'ocupació	3	4,69	628	0,33
Definic. de llocs de treb. destinats amb prefer. a treb. amb discapacitat	2	3,13	4.438	2,36
Clàusules sobre contractació	25	39,06	155.263	82,73
- Conversió de contractes temporals en indefinits	3	4,69	9.050	4,82
- Límit al nombre màxim de contractes temporals	1	1,56	35.800	19,07
- Prevenció encadenament de contractes	3	4,69	2.275	1,21
- Utilització de servicis de les empreses de treball temporals	4	6,25	37.576	20,02
- Externalització determ. actius (Subcontractació o coop. treb. associat)	0	0,00	0	0,00
- Duració màx. del període de prova distinta a l'establ. en la leg. vigent	11	17,19	79.050	42,12
- Inferior al màxim legal	7	10,94	75.557	40,26
- Superior al màxim legal	4	6,25	3.493	1,86
- Determ. dels treb. o tasques que poden cobrir-se amb contr. d'obra o serv.	0	0,00	0	0,00
- Contractes eventuals o per circumstàncies de la producció	11	17,19	87.757	46,76
- Activitats en les quals poden contractar-se pers. treb. eventuals	2	3,13	516	0,27
- Relació entre el núm. de pers. treb. eventuals i plantilla	1	1,56	478	0,25
- Clàusules relatives al contracte de treball en pràctiques	6	9,38	68.489	36,49
- Retrib. distintes a les legalment previstes en contracte en pràctiques	3	4,69	38.334	20,42
- Clàusules relatives al contracte per a la formació	6	9,38	64.407	34,32
- Núm. màx. de contr. de formació en func. de la grandària de la plantilla	0	0,00	0	0,00
- Temps i forma dedicat a la formació teòrica	4	6,25	63.143	33,64
- Sobre retribucions majors que les previstes legalment	1	1,56	24.405	13,00
- Clàusules relatives al contracte a temps parcial	11	17,19	115.469	61,52
- Elevació del percentatge max. d'hores complem. per damunt de l'ET	4	6,25	58.402	31,12
Subrogació contractual	19	29,69	39.569	21,08
IGUALTAT I NO DISCRIMINACIÓ				
Med. promoc. igualtat de tracte i oport. entre homes i dones	32	50,00	108.542	57,83
- En matèria de contractació	29	45,31	102.883	54,82
- En matèria de formació	26	40,63	67.014	35,71
- En matèria de promoció	30	46,88	107.372	57,21
- En matèria de salaris	27	42,19	72.281	38,51
- En matèria d'estabilitat en l'ocupació	17	26,56	54.312	28,94
Med. de preferència a favor del sexe menys representat (acc. positives)	14	21,88	1.809	0,96
- En matèria de contractació	14	21,88	1.809	0,96
- En matèria de formació	7	10,94	1.266	0,67
- En matèria de promoció	11	17,19	1.536	0,82
- En matèria d'adaptació de la jornada laboral a la vida familiar	7	10,94	1.266	0,67
Mesures per a previndre l'assetjament sexual o a l'assetjament per raó de sexe	40	62,50	152.403	81,20
Mesures per a la protecció de les víctimes de violència de gènere	30	46,88	155.741	82,98
Mesures de promoció de la igualtat de tracte i oport. no discriminatòries	34	53,13	176.247	93,91

TOTAL CONVENIS	Convenis		Treballadors/es	
	N	En %	N	En %
FORMACIÓ I QUALIFICACIÓ				
Formació professional	19	29,69	85.252	45,42
- Cursos de formació	13	20,31	62.845	33,48
- Permisos retribuïts per a la formació	14	21,88	26.730	14,24
- Vinculats a processos de mobilitat o de promoció	3	4,69	3.067	1,63
Participació de representants de pers. treballadores en formació	12	18,75	61.727	32,89
Adaptació al Sistema Nacional de Qualificacions	4	6,25	23.829	12,70
CLASSIFICACIÓ PROFESSIONAL I MOBILITAT FUNCIONAL				
Clasif. prof. mitjançant definició i funcions grups, categories o nivells	52	81,25	184.032	98,06
- Grups professionals	44	68,75	182.936	97,47
- Categories professionals	20	31,25	6.833	3,64
- Nivells retributius	29	45,31	59.005	31,44
Polivalència funcional	28	43,75	169.695	90,42
Mobilitat funcional	31	48,44	172.682	92,01
JUBILACIÓ				
Clàusules sobre jubilació	23	35,94	58.158	30,99
- Jubilació forçosa	8	12,50	12.167	6,48
- Estímul a la jubilació	11	17,19	26.499	14,12
- Per a les pers. que es jubilen amb 65 i més anys	6	9,38	25.705	13,70
- Per a les pers. que es jubilen amb menys de 65 anys	11	17,19	26.499	14,12
- Jubilació parcial	10	15,63	27.270	14,53
- Plans de pensions o altres prestacions relacionades amb la jubilació	1	1,56	63	0,03
COMPLEMENTS DE PRESTACIONS SOCIALS				
Complements retributius sobre alguna mena de prestació social	51	79,69	178.391	95,05
- Complement a la malaltia comuna	40	62,50	170.884	91,05
- Complement a l'accident de treball i malaltia professional	49	76,56	178.000	94,84
- Altres	5	7,81	781	0,42
SEGURETAT, SALUT LABORAL I MEDI AMBIENT				
Sist. de designació de deleg. de prevenció dist. als previstos legalment	6	9,38	16.449	8,76
- Àmbit d'elecció distint al dels òrgans de repres. de personal	3	4,69	16.073	8,56
- Possibilitat d'elecció com deleg. de prevenció a pers. treballadores i/o delegats/as sindicals	6	9,38	16.449	8,76
- Persones treballadores	6	9,38	16.449	8,76
- Delegats/es sindicals	6	9,38	16.449	8,76
Crèdit horari mensual per a Delegats/es de Prevenció	7	10,94	5.046	2,69
Establiment de plans i programes de prevenció de riscos	15	23,44	83.919	44,71
Establiment dels continguts de la form. en mat. de seguretat i salut	13	20,31	109.404	58,29
- Per al conjunt de les pers. treballadores	13	20,31	109.404	58,29
- Per a representants de les persones treballadores	9	14,06	59.862	31,90
Pacte amb repres. de pers. treb. sobre l'elecció del serv. de prevenc. alié	5	7,81	20.543	10,95
Clàusules específiques de medi ambient	7	10,94	21.932	11,69
ORGANITZACIÓ DEL TREBALL I NOVES TECNOLOGIES				
Participació de les pers. treballadores en l'organització del treball	6	9,38	3.396	1,81
Condicions del teletreball	8	12,50	62.684	33,40
Implantació de noves tecnologies	6	9,38	28.257	15,06

TOTAL CONVENIS	Convenis		Treballadors/es	
	N	En %	N	En %
ACTIVITAT SINDICAL				
Garanties i competències superiors al que s'establix legalment	10	15,63	100.166	53,37
Acumulació d'hores sindicals en una mateixa pers. representant	25	39,06	174.999	93,24
APLICACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL CONVENI				
Procediments per a la solució de controvèrsies derivades de la aplicació i interpretació	50	78,13	186.436	99,34
- Només procediments de mediació	13	20,31	22.305	11,88
- Procediments de mediació i arbitratge	37	57,81	164.131	87,45

N= Valors absoluts

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

També, dins d'este apartat sobre les clàusules especials, es comenta l'evolució d'algunes d'elles, amb importància per al conjunt de les relacions laborals, entre les quals sobreïxen les següents:

→ Clàusula de **Retribució Salarial.** En ella s'inclou la de complements salarials relacionats amb la situació i resultats de l'empresa. En 2024, es trobava en el 7,81 % de convenis (5 sobre 64) afectant al 0,33 % de les persones treballadores (611 sobre 187.682) A l'any 2023, aquesta clàusula apareixia en el 7 % de convenis (7 sobre 100) que afectaven al 23,96 % dels treballadors i treballadores (70.087 sobre 292.549).

→ Clàusula de **Jornada Laboral**. Esta es una clàusula important i dins de la qual destaca la que incorpora permisos retribuïts per circumstàncies familiars o personals que milloren la legislació vigent. En 2024, s'ha donat en un 50 % dels convenis (32 sobre 64), el que va donar cobertura al 75,48 % de treballadors i treballadores (141.653 sobre 187.682) A l'any 2023, estava en el 64 % dels convenis (64 sobre 100), donant cobertura al 84,86 % de les persones treballadores (248.261 sobre 292.549). I respecte a la de mesures en matèria d'excedència per **cures familiars que milloren la legislació vigent**, en 2024, s'ha donat en un 10,94 % dels convenis (7 sobre 64), donant cobertura al 2,53 % de treballadors i treballadores (4.753 sobre 187.682). En 2023 s'havia incorporat en el 7% dels convenis (7 sobre 100) que donaven cobertura al 32,74% de les persones treballadores (95.785 sobre 292.549).

Respecte a estes clàusules, es detallen altres mesures, que tenen relació com són les excedències per c**ura familiar donades d'alta**, que, en la Comunitat Valenciana, en 2024, segons dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, del total de 5.478 (115 menys que l'any anterior, que implica un 2,06 % de caiguda) han sigut de 4.721 i un 86,18 % van ser dones i 757 i un 13,82 % homes.



En la Comunitat Valenciana ha augmentat lleugerament el percentatge de dones que sol·liciten excedències per cures familiars, passant del 85,73 % de 2023 al 86,18 % de 2024.

En general, la negociació col·lectiva comprén, fonamentalment, els supòsits previstos en l'Estatut dels Treballadors, possiblement perquè esta matèria està molt positivizada en el nostre ordenament jurídic, encara que en els últims temps s'han incorporat nous permisos, excedències, reduccions i adaptacions de jornada, que contemplen les noves realitats familiars.

El Comité, conscient d'esta situació, insta a promoure la corresponsabilitat entre hòmens i dones, fomentant la utilització de les mesures que s'incorporen en la negociació col·lectiva en general i, en concret, en els plans d'igualtat, essencialment en el moment de la sol·licitud d'estos permisos, excedències, reduccions i adaptacions de jornada.

→ Clàusula d'**Ocupació i Contractació**. En 2024, les clàusules sobre contractació s'han introduït en un 39,06 % de convenis (25 sobre 64), que han afectat el 82,73 % de persones assalariades (155.263 sobre 187.682), i la de conversió de contractes temporals en indefinits en el 4,69 % de convenis (3 sobre 64), que ha afectat el 4,82 % de persones treballadores (9.050 sobre 187.682). A l'any 2023, les clàusules sobre contractació s'havien incorporat en 39 convenis i dins d'aquestes, la de conversió de contractes temporals en indefinits es va introduir en un 5 % (5 sobre 100) amb cobertura al 3,07 % de persones assalariades (8.907 sobre 292.549). La caiguda continuada d'esta clàusula en els dos últims anys pot deure's a la reforma laboral respecte a la contractació indefinida.

→ Clàusula de **Formació i Qualificació**. L'any 2024, la relativa a formació professional ha estat en un 29,69 % dels convenis (19 sobre 64), que cobrien al 45,42 % de treballadors i treballadores (85.252 sobre 187.682). En 2023, la de formació professional s'havia inclòs en un 25 % dels convenis (25 sobre 100), amb cobertura al 55,8 % dels treballadors i treballadores (163.237 sobre 292.549).

→ Clàusula sobre **Seguretat, Salut Laboral i Medi Ambient**. En 2024, la relativa a establiment de plans i programes de prevenció de riscs s'ha incorporat en un 23,44 % dels convenis (15 sobre 64) i una cobertura del 44,71 % dels treballadors i treballadores (83.919 sobre 187.682). A l'any 2023, dins d'aquesta, la d'establiment de plans i programes de prevenció de riscs apareixia en el 18 % dels convenis (18 sobre 100), afectant el 7,51 % de les persones assalariades (21.976 sobre 292.549).

En estes clàusules es pren en consideració la d'establiment dels continguts en la formació en matèria de seguretat i salut per al conjunt de les persones treballadores. En 2024, ha aparegut en el 20,31 % de convenis (13 sobre 64), impactant en el 58,29 % de treballadors i treballadores (109.404 sobre 187.682). A l'any 2023, estava en el 15 % dels convenis (15 sobre 100), el que va afectar al 3,27 % de les persones treballadores (9.490 sobre 292.549).

→ Clàusula d'**Organització del Treball i Noves Tecnologies.** A l'any 2024, la referida a la participació de les persones treballadores en l'organització del treball ha aparegut en un 9,38 % dels convenis (6 sobre 64) i ha tingut una cobertura del 1,81 % de les persones assalariades (3.396 sobre 187.682). En 2023, la de participació dels treballadors i treballadores en l'organització del treball es va incorporar en un 17 % dels convenis (17 sobre 100), cobrint al 3,24 % de les persones treballadores (19.333 sobre 292.549).

En aquest apartat també es ressenya la clàusula d'**igualtat i no discriminació,** que està vinculada a la promoció de la igualtat en la negociació col·lectiva i a l'elaboració i aplicació de plans d'igualtat en les empreses.

D'esta manera, s'analitzen les clàusules sobre mesures de promoció de la igualtat de tracte i oportunitats entre homes i dones, tant les que contenen mesures de preferència a favor del sexe menys representat (accions positives) com les que tenen mesures per a prevenir l'assetjament sexual o l'assetjament per raó de sexe, les relatives a mesures per a la protecció de les víctimes de violència de gènere o les que contenen mesures de promoció de la igualtat de tracte i oportunitats no discriminatòries.

Així, la clàusula sobre mesures de promoció de la **igualtat de tracte i oportunitats,** en 2024, s'ha inclòs en un 50 % dels convenis (32 sobre 64), afectant un 57,83 % de persones treballadores (108.542 sobre 187.682). L'any 2023, estava en un 39 % dels convenis (39 sobre 100), donant cobertura a un 11,03 % de persones treballadores (32.282 sobre 292.549).

En esta clàusula, en **matèria de contractació**, en 2024, ha sigut presents en el 45,31 % dels convenis, donant cobertura a un 54,82 % de treballadors i treballadores. L'any 2023, es van incorporar en el 31 % dels convenis, que van afectar un 6,34 % del personal.

En **matèria de formació**, en 2024 s'han negociat en un 40,63 % de convenis que han donat cobertura a un 35,71 % de treballadors i treballadores. En 2023 tenien presència en el 30 % de convenis que afectaven al 8,78 % de les persones treballadores.

En **matèria de promoció,** en 2024 s'han inclòs en un 46,88 %, amb cobertura al 57,21 % de persones assalariades. L'any 2023, estaven en el 32 % dels convenis, amb el 8,75 % de cobertura a treballadors i treballadores.

En **matèria de salaris,** l'any 2024, ha estat en un 42,19 % dels convenis amb un 38,51 % de persones treballadores afectades. En 2023, es van registrar en un 34 % que van afectar el 9,08 % de persones treballadores.

I en **matèria d'estabilitat en l'ocupació**, en 2024, ha aparegut en un 26,56 % de convenis, amb una cobertura del 28,94 % de persones assalariades. L'any 2023, es van trobar en un 22 % de convenis, afectant el 2,42 % de persones treballadores

En relació amb la clàusula de mesures de **preferència a favor del sexe menys representat** (denominada també com a accions positives), en 2024, ha estat en un 21,88 % de convenis (14 sobre 64) i en un 0,96 % de treballadors i treballadores (1.809 sobre 187.682). L'any 2023, es va registrar en el 16 % de convenis (16 sobre 100), que afectaven el 4,13 % dels treballadors i treballadores (12.085 sobre 292.549).

Dins d'ella, les que es referixen a **matèria de contractació**, en 2024, ha estat en el 21,88 % dels convenis i el 0,96 % de persones treballadores afectades. L'any 2023 es trobava en el 13 % de convenis i el 3,44 % de persones assalariades.

En **matèria de formació**, l'any 2024, s'ha incorporat en el 10,94 % dels convenis, que han afectat el 0,67 % de treballadors i treballadores. En 2023, es va inserir en el 8 % dels convenis, amb una cobertura del 1,24 %.

En **matèria de promoció**, en 2024, s'ha registrat en el 17,19 % de convenis, que han donat cobertura al 0,82 % de persones treballadores. En 2023, va ser presents en el 10 % de convenis, amb el 2,37 % de cobertura.

I en matèria d'**adaptació de la jornada laboral a la vida familiar**, en 2024, s'ha introduït en el 10,94 % de convenis, que han afectat el 0,67 % de treballadors i treballadores. En 2023 estava en el 9 % de convenis i el 2,84 % de cobertura.

Quant a la clàusula de mesures per a **previndre l'assetjament sexual o l'assetjament per raó de sexe**, en 2024, s'ha incorporat en 40 convenis, que representaven el 62,50 %, afectant 152.403 persones treballadores, amb el 81,20 % sobre el total. L'any 2023, es va registrar en 52 convenis, el 52 % del total, donant cobertura a 214.787 treballadors i treballadores, amb un 87,47 %.

Respecte a la clàusula de mesures per a la **protecció de les víctimes de violència de gènere,** en 2024, ha estat en el 46,88% dels convenis amb cobertura al 82,98 % de les persones treballadores. En 2023, es va introduir en el 42 % dels convenis, amb el 53,92 % d'assalariats i assalariades afectades

Sobre les mesures per a promoure la **igualtat de tracte i oportunitats no discriminatòries**, en 2024, s'havien incorporat en el 53,13 % dels convenis, donant cobertura al 93,91 % de les persones treballadores. L'any 2023, van estar en el 42 % dels convenis, de manera que van afectar el 53,68 % dels treballadors i treballadores.

I finalment, s'indiquen les dades de l'any 2024 sobre els **plans d'igualtat en les empreses**[4] de la Comunitat Valenciana, facilitats per la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. En este any, s'han registrat 1.333 plans, que han afectat 158.044 persones treballadores i segons l'autoritat laboral han correspost 162 a Alacant, 76 a Castelló, 318 a València, 16 a l'àmbit autonòmic i 761 a l'àmbit estatal. Per sectors econòmics, 17 van ser del sector de l'agricultura, 249 d'indústria, 70 de construcció, 986 de servicis i 11 no consta sector.

Esta part també informa de l'evolució del **treball no presencial o teletreball** i de les persones que teletreballen, a part de la inserció d'esta matèria dins de les clàusules dels convenis col·lectius.

Quant a la negociació col·lectiva, les clàusules sobre condicions del t**eletreball** estan incloses en la clàusula d'**Organització del Treball i Noves Tecnologies**. L'any 2024, s'ha donat en el 12,50 % de convenis (8 sobre 64), afectant el 33,40 % de treballadors i treballadores (62.684 sobre 187.682). En 2023, aquesta clàusula es trobava en el 20 % de convenis (20 sobre 100) amb cobertura al 20,43 % de persones treballadores (59.768 sobre 292.549).

En relació amb esta matèria, en el **Capítol 22 de la Memòria**, que es referix a la *Societat digital*, es realitza una anàlisi sobre la informació de l'Institut Nacional d'Estadística i de

4.Les empreses amb almenys 50 treballadors i treballadores hauran de tindre elaborat i registrat el seu Pla d'Igualtat, des del 8 de març de 2022, ja que és una exigència progressiva prevista en la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, en el Reial decret llei 6/2019, de l'1 de març, de mesures urgents per a garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en la feina i l'ocupació, en el Reial decret 901/2020, de 13 d'octubre, pel qual es regulen els plans d'igualtat i el seu registre i en el Reial decret 202/2020, de 13 d'octubre, d'igualtat retributiva entre dones i homes, ja que fins llavors només estaven obligades les empreses amb plantilles de 100 o més persones.

l'Enquesta de Població Activa, relacionada amb el teletreball. I sobre les persones ocupades i la freqüència de treball en el seu domicili particular.

Segons les dades de la EPA, l'any 2024, **en la Comunitat Valenciana, teletreballaven un total 305,5 milers de persones**, la qual cosa suposa un 14,3 % del total de persones ocupades i un augment del 16,6 9,9 % respecte a l'any 2023. El 53,8 % eren homes i el 46,2 % dones.

En este sentit, com a informació complementària, respecte a l'evolució del nombre de persones teletreballadores en les comunitats autònomes, en el quart trimestre de l'any 2024, segons l'INE, s'han comptat 3,2 milions de persones que van treballar, almenys, ocasionalment des de la seua llar, un 4,1 % per damunt dels 3,06 milions de persones de l'any anterior.

En el Gràfic 11.5, s'observa com ha evolucionat el treball no presencial en les comunitats autònomes i la mitjana del conjunt estatal.

En este context, la proporció de persones teletreballadores en el total d'ocupats i ocupades, prenent com a referència la mitjana mòbil de quatre trimestres, ha augmentat 0,9 punts percentuals (p.p.) en la comparació interanual, situant-se en el 14,4 %.

Abans de la pandèmia, el nombre de persones teletreballant era de 1,64 milions, xifra que va créixer més del doble, un màxim de 3,55 milions, en el segon trimestre de 2020 (el del confinament domiciliari).

Actualment hi ha 3,2 milions de persones teletreballant almenys ocasionalment, la qual cosa vol dir que del màxim de 1,91 milions de persones teletreballadores que es van crear fruit de la pandèmia, s'han perdut 360.700 (un 18,8 %) i romanen 1,55 milions.

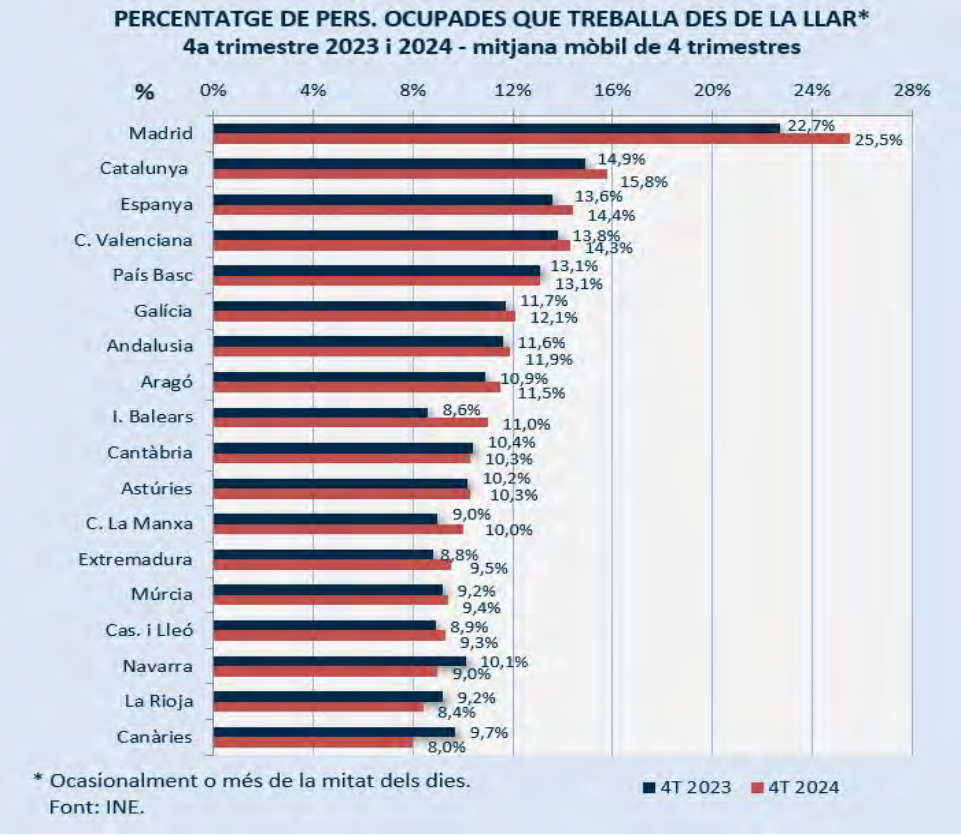
Gràfic 11.5



En el Gràfic 11.6 es detallen les taxes percentuals de les persones ocupades que treballen des de la llar, i es comparen el quart trimestre dels anys 2023 i 2024, amb la mitjana mòbil dels quatre trimestres

De l'anàlisi de les dades segons comunitats autònomes, un any més, es comprova que existixen àmplies diferències entre estes i, igual que va succeir en 2023, el teletreball es desenrotlla essencialment a **Madrid**, que aconseguix un 25,5% de teletreballadors i teletreballadores i, en menor mesura, a **Catalunya** amb un 15,8 % i en la **Comunitat Valenciana** amb un 14,3 %, sent la mitjana per a Espanya del 14,4 %.

Gràfic 11.6



A diferència de l'any anterior, en el quart trimestre de 2024, un total de 13 comunitats han mostrat un augment interanual de la proporció de persones teletreballadores. A més de Madrid, Catalunya i la Comunitat Valenciana, també han crescut el País Basc, Galícia, Andalusia, Aragó, Balears, Astúries, Castella-la Manxa, Extremadura, Múrcia, i Castella i Lleó, la qual cosa constata que el percentatge de persones teletreballadores ha augmentat de forma generalitzada en els últims anys.

Per contra, tres autonomies han mostrat un descens, el més pronunciat, el de Canàries amb una caiguda de 1,6 p.p. interanuals, que la situen en un 8 %; Navarra i La Rioja, amb un 0,8 p.p. menys, i Cantàbria, amb 0,1 p.p. de taxa negativa.

També en esta part sobre la negociació col·lectiva, s'inclouen dos quadres. En primer lloc, el Quadre 11.6, amb dades de l'any 2024 sobre l'**augment salarial pactat**, segons àmbit funcional i per sector d'activitat, per províncies, amb el total de convenis, en el qual es diferencia entre els convenis d'empresa i els d'un altre àmbit o d'àmbit superior a l'empresa.

En la **Comunitat Valenciana**, com s'aprecia en este quadre, la mitjana de l'augment salarial pactat, en el total de convenis, ha sigut del 2,83 %, lleugerament inferior al 2,91 % de l'any 2023, que pràcticament coincidix amb la taxa interanual de l'IPC que, com s'ha indicat anteriorment, va ser del 2,8 %.

En este any, quant als sectors d'activitat, el sector amb un percentatge superior a la mitjana salarial pactada ha sigut el sector de la construcció, amb un 3,40 %. Els sectors amb taxes

percentuals per davall de la mitjana han sigut l'agrari, amb un 2,66 %; el de servicis, amb un 2,73 %, i el d'indústria amb un 2,81 %.

I, en segon lloc, està el Quadre 11.7, que arreplega totals de la Comunitat Valenciana i per províncies, en 2024, sobre **la jornada mitjana pactada**, per àmbit funcional.

En este, es pot comprovar que la mitjana de la jornada laboral pactada en el total de convenis, en 2024, ha sigut de 1.768,80 hores, més de cinc hores per davall de les 1.773,45 hores anuals de 2023.

Quadre 11.6

CONVENIS, EMPRESES I PERS. TREBALLADORES AFECTADES I AUGMENT SALARIAL PACTAT, SEGONS ÀMBIT FUNCIONAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Total Convenis				Convenis d'empresa			Convenis d'un altre àmbit		
	Convenis	Empreses	Treba.	Augment Salarial (en %)	Convenis	Treba.	Augment Salarial (en %)	Convenis	Treba.	Augment Salarial (en %)
Província d'Alacant										
Total	93	38.476	268.552	3,14	63	8.228	2,63	30	260.324	3,15
Agrari	2	501	14.009	4,08	1	9	1,50	1	14.000	4,08
Indústria	39	539	18.983	2,69	29	4.217	2,72	10	14.766	2,68
Construcció	2	12.786	90.863	3,40	-	-	-	2	90.863	3,40
Servicis	50	24.650	144.697	2,94	33	4.002	2,55	17	140.695	2,95
Província de Castelló										
Total	46	2.447	53.757	3,26	34	3.165	2,56	12	50.592	3,31
Agrari	5	46	316	2,02	4	271	2,02	1	45	2,00
Indústria	20	831	13.571	2,95	17	1.982	2,63	3	11.589	3,00
Construcció	1	1	13	4,00	1	13	4,00	-	-	-
Servicis	20	1.569	39.857	3,38	12	899	2,53	8	38.958	3,40
Província de València										
Total	103	38.140	316.709	2,60	79	11.393	2,46	24	305.316	2,60
Agrari	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indústria	46	10.112	111.887	2,92	39	4.815	2,49	7	107.072	2,94
Construcció	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Servicis	57	28.028	204.822	2,42	40	6.578	2,44	17	198.244	2,42
Àmbit autonòmic										
Total	24	23.640	171.475	2,59	5	459	2,53	19	171.016	2,59
Agrari	1	100	30.000	2,00	-	-	-	1	30.000	2,00
Indústria	8	5.299	53.518	2,59	-	-	-	8	53.518	2,59
Construcció	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Servicis	15	18.241	87.957	2,79	5	459	2,53	10	87.498	2,80
Comunitat Valenciana										
Total	266	102.703	810.493	2,82	181	23.245	2,54	85	787.248	2,83
Agrari	8	647	44.325	2,66	5	280	2,00	3	44.045	2,66
Indústria	113	16.781	197.959	2,81	85	11.014	2,60	28	186.945	2,82
Construcció	3	12.787	90.876	3,40	1	13	4,00	2	90.863	3,40
Servicis	142	72.488	477.333	2,73	90	11.938	2,49	52	465.395	2,73

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

Quadre 11.7

CONVENIS, EMPRESES I TREBALLADORS/ES AFECTATS, JORNADA MITJANA I VARIACIÓ SALARIAL, SEGONS TRAMS DE JORNADA PACTADA, PER ÀMBIT FUNCIONAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

ÀMBIT FUNCIONAL	Trams de jornada pactada (hores/any)					
	Total	Menys de 1.712	De 1.712 a 1.758	De 1.759 a 1.803	De 1.804 a 1.825	Més de 1.825
Província d'Alacant						
Total						
- Convenis	93	21	16	38	9	9
- Empreses	38.476	26	12.960	25.350	131	9
- Treballadors/es	268.552	4.144	96.561	164.898	2.219	730
- Jornada mitjana (hores/any)	1.771,42	1.655,10	1.741,27	1.791,12	1.818,21	1.826,00
- Augment salarial en %	3,14	2,45	3,38	3,02	3,14	2,38
Convenis d'empresa						
- Convenis	63	20	10	17	7	9
- Empreses	63	20	10	17	7	9
- Treballadors/es	8.228	4.089	855	2.245	309	730
- Jornada mitjana (hores/any)	1.718,73	1.654,43	1.737,94	1.781,04	1.810,25	1.826,00
- Augment salarial en %	2,63	2,45	2,91	2,85	3,38	2,38
Convenis d'un altre àmbit						
- Convenis	30	1	6	21	2	-
- Empreses	38.413	6	12.950	25.333	124	-
- Treballadors/es	260.324	55	95.706	162.653	1.910	-
- Jornada mitjana (hores/any)	1.773,08	1.705,00	1.741,30	1.791,26	1.819,50	.-
- Augment salarial en %	3,15	3,00	3,38	3,02	3,10	-
Província de Castelló						
Total						
- Convenis	46	8	7	18	7	6
- Empreses	2.447	37	806	891	7	706
- Treballadors/es	53.757	1.036	12.191	35.353	476	4.701
- Jornada mitjana (hores/any)	1.776,05	1.640,63	1.746,54	1.782,96	1.819,90	1.826,00
- Augment salarial en %	3,26	2,48	3,00	3,48	2,91	2,57
Convenis d'empresa						
- Convenis	34	7	6	10	7	4
- Empreses	34	7	6	10	7	4
- Treballadors/es	3.165	736	691	1.069	476	193
- Jornada mitjana (hores/any)	1.737,92	1.618,88	1.722,31	1.777,56	1.819,90	1.826,00
- Augment salarial en %	2,56	2,67	2,97	2,12	2,91	2,19
Convenis d'un altre àmbit						
- Convenis	12	1	1	8	-	2
- Empreses	2.413	30,00	800	881	-	702
- Treballadors/es	50.592	300,00	11.500	34.284	-	4.508
- Jornada mitjana (hores/any)	1.778,43	1.694,00	1.748,00	1.783,13	.	1.826
- Augment salarial en %	3,31	2,00	3,00	3,52	-	2,58
Província de València						
Total						
- Convenis	103	15	30	39	10	9
- Empreses	38.140	263	13.399	24.459	10	9
- Treballadors/es	316.709	7.165	141.697	166.812	723	312
- Jornada mitjana (hores/any)	1.766,67	1.647,73	1.752,69	1.783,31	1.818,77	1.826,00
- Augment salarial en %	2,60	2,71	3,05	2,20	3,27	2,37
Convenis d'empresa						
- Convenis	79	11	25	24	10	9
- Empreses	79	11	25	24	10	9
- Treballadors/es	11.393	1.550	5.266	3.542	723	312
- Jornada mitjana (hores/any)	1.751,83	1.665,25	1.747,25	1.776,34	1.818,77	1.826,00
- Augment salarial en %	2,46	2,92	2,25	2,42	3,27	2,37
Convenis d'un altre àmbit						
- Convenis	24	4	5	15	-	-
- Empreses	38.061	252	13.374	24.435	-	-
- Treballadors/es	305.316	5.615	136.431	163.270	-	-
- Jornada mitjana (hores/any)	1.767,22	1.642,89	1.752,90	1.783,46	-	-
- Augment salarial en %	2,60	2,66	3,08	2,20	-	-

ÀMBIT FUNCIONAL	Trams de jornada pactada (hores/any)					
	Total	Menys de 1.712	De 1.712 a 1.758	De 1.759 a 1.803	De 1.804 a 1.825	Més de 1.825
....						
Total						
- Convenis	24	4	3	17	-	-
- Empreses	23.640	648	2.569	20.423	-	-
- Treballadors/es	171.475	5.441	20.436	145.598	-	-
- Jornada mitjana (hores/any)	1.766,37	1.459,88	1.751,94	1.779,85	-	-
- Augment salarial en %	2,59	4,35	3,01	2,47	-	-
Convenis d'empresa						
- Convenis	5	2	1	2	-	-
- Empreses	5	2	1,00	2	-	-
- Treballadors/es	459	241	54,00	164	-	-
- Jornada mitjana (hores/any)	1.685,41	1.608,71	1.729,00	1.783,76	-	-
- Augment salarial en %	2,53	1,74	5,00	2,87	-	-
Convenis d'un altre àmbit						
- Convenis	19	2	2	15	-	-
- Empreses	23.635	646	2.568	20.421	-	-
- Treballadors/es	171.016	5.200	20.382	145.434	-	-
- Jornada mitjana (hores/any)	1.766,59	1.452,98	1.752,00	1.779,84	-	-
- Augment salarial en %	2,59	4,47	3,00	2,47	-	-
Comunitat Valenciana						
Total						
- Convenis	266	48	56	112	26	24
- Empreses	102.703	974	29.734	71.123	148	724
- Treballadors/es	810.493	17.786	270.885	512.661	3.418	5.743
- Jornada mitjana (hores/any)	1.768,80	1.591,57	1.748,29	1.784,81	1.818,56	1.826,00
- Augment salarial en %	2,82	3,14	3,16	2,63	3,13	2,53
Convenis d'empresa						
- Convenis	181	40	42	53	24	22
- Empreses	181	40	42	53	24	22
- Treballadors/es	23.245	6.616	6.866	7.020	1.508	1.235
- Jornada mitjana (hores/any)	1.736,91	1.651,34	1.743,43	1.778,20	1.817,38	1.826,00
- Augment salarial en %	2,54	2,56	2,43	2,52	3,18	2,35
Convenis d'un altre àmbit						
- Convenis	85	8	14	59	2	2
- Empreses	102.522	934	29.692	71.070	124	702
- Treballadors/es	787.248	11.170	264.019	505.641	1.910	4.508
- Jornada mitjana (hores/any)	1.769,74	1.556,16	1.748,41	1.784,91	1.819,50	1.826,00
- Augment salarial en %	2,83	3,48	3,18	2,63	3,10	2,58

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi

En este punt, també es relaciona la informació relativa a la representació de les parts intervinents en el procés de negociació col·lectiva, com són tant les organitzacions empresarials com les sindicals.

En el Quadre 11.8 s'informa sobre la **representació empresarial** en la negociació col·lectiva en la nostra Comunitat durant l'any 2024.

De l'observació d'este quadre, les organitzacions empresarials adscrites a la **Confederació Empresarial de la Comunitat Valenciana** (CEV) han participat en els convenis de 92.587 empreses, que han afectat 775.074 treballadors i treballadores, amb un 95,63 % sobre el total de persones treballadores i d'un 90,15 % sobre el total d'empreses. Les restants organitzacions empresarials han participat en 10.116 empreses, que han afectat 35.419 persones assalariades, amb un 9,85 % del total, donant cobertura al 4,37 % del total de persones treballadores.

Quadre 11.8

REPRESENTACIÓ EMPRESARIAL EN LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Nombre total de treballadors/es afectats				
	CEV	%	Resta	%	Total
Total CV	**775.074**	**95,63**	**35.419**	**4,37**	**810.493**
	Nombre total d'empreses afectades				
	CEV	%	Resta	%	Total
Total	**92.587**	**90,15**	**10.116**	**9,85**	**102.703**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri de Treball i Economia Social.

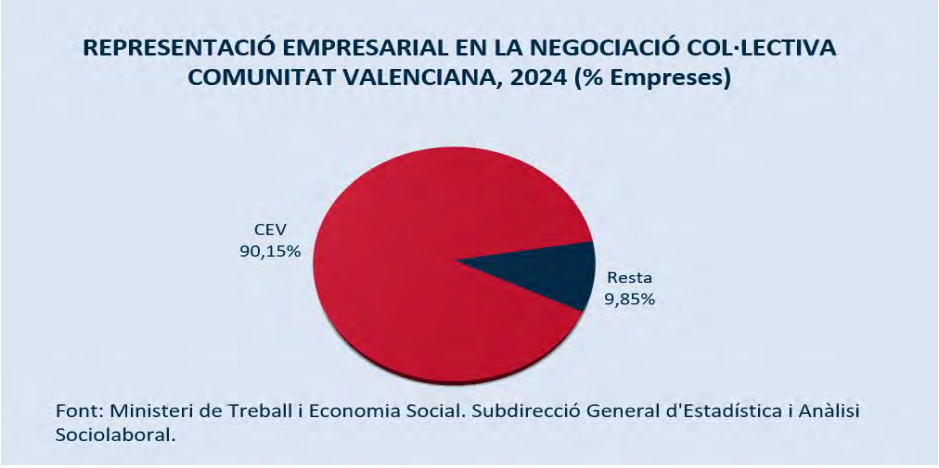
Els Gràfics 11.7 i 11.8 arrepleguen les taxes percentuals sobre la representació empresarial en la negociació col·lectiva en la Comunitat Valenciana.

Gràfic 11.7



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

Gràfic 11.8



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.



Quant a la representació institucional de les empreses en la Comunitat Valenciana, la Resolució de la Direcció General de Treball va determinar que l'organització empresarial més representativa és la Confederació Empresarial de la Comunitat Valenciana (CEV), tal com disposa la Disposició addicional sexta de l'Estatut dels Treballadors.

En el Quadre 11.9 s'indica la mateixa informació que s'ha tractat anteriorment en el total de convenis amb clàusules qualitatives (en el Quadre 11.6), encara que en esta ocasió sobre la **participació** en la **negociació col·lectiva** de les **organitzacions sindicals** en la Comunitat Valenciana[5].

En la nostra Comunitat, en 2024, a diferència de l'any anterior, el sindicat amb més presència en la negociació col·lectiva i cobertura mitjana a persones treballadores, com s'aprecia en el quadre, ha sigut la confederació sindical **CC. OO.–PV**, amb 44 convenis i una cobertura del 98,05 %, seguida de l'organització sindical **UGT–PV**, amb 41 convenis i una cobertura del 97,65 %. En 2023, la cobertura de CC. OO.–PV va ser del 97,69 % i la d'UGT–PV del 98,75 %.

Les **restants organitzacions sindicals**, que es denominen en el Quadre com Altres Sindicats, han participat en 19 convenis, i els Grups de persones treballadores en 7 convenis. A l'any 2023, la cobertura mitjana d'altres sindicats va ser del 4,09 % i del 0,05 % dels Grups de persones treballadores.

Quadre 11.9

REPRESENTACIÓ SINDICAL EN LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA
COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Total Convenis				Convenis d'empresa				Convenis d'un altre àmbit			
	Treballadors/es		Represent.		Treballadors/es		Represent.		Treballadors/es		Represent.	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
CC. OO.-PV	184.018	98,05	132	32,75	3.608	74,78	69	74,78	180.410	98,66	63	41,18
UGT-PV	183.264	97,65	154	38,21	3.606	74,74	92	74,74	179.658	98,25	62	40,52
Altres sindicats	14.689	7,83	76	18,86	1.763	36,54	48	36,54	12.926	7,07	28	18,30
Grup de treb.	1.018	0,54	41	10,17	1.018	21,10	41	21,10	0	-	0	-
Total	**187.682**	**100,00**	**403**	**100,00**	**4.825**	**100,00**	**250**	**100,00**	**182.857**	**100,00**	**153**	**100,00**

Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

En analitzar per províncies, en la d'**Alacant,** la cobertura a treballadors i treballadores ha sigut del 98,01 % per part d'UGT-PV i del 97,43 % per CC. OO.-PV. La d'altres sindicats ha ascendit al 9,39 % i al 0,09 % per al grup de persones treballadores.

5. En la composición de las mesas negociadores puede que se superpongan datos, pues en el proceso de la negociación colectiva participan distintas organizaciones. Por ello, se indica la tasa porcentual de las personas que actúan como representantes de cada uno de los grupos negociadores, que coincide con la cifra de personas representantes en la negociación.

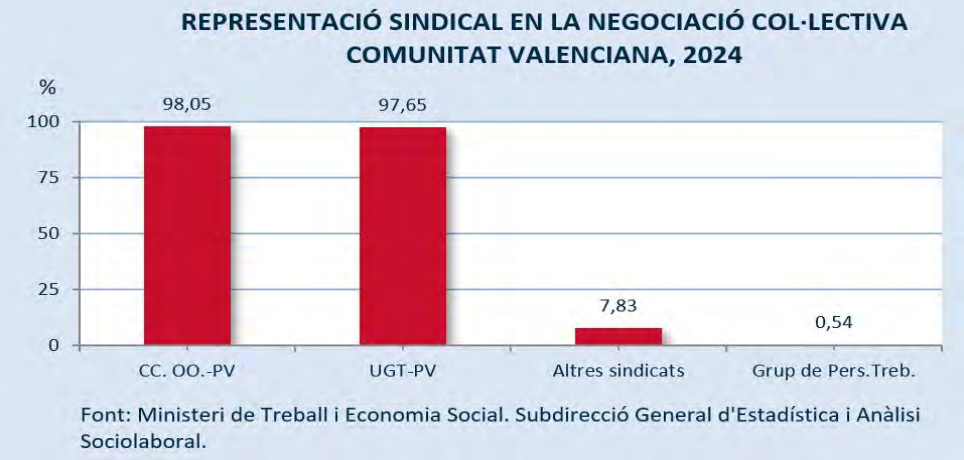
A la província de **Castelló**, ha sigut del 83,46 % per UGT-PV i del 42,03 % per CC. OO.-PV. Per a altres sindicats ha sigut del 12,5 % i del 46,72 % per al grup de persones treballadores.

En la de **València**, el percentatge ha sigut del 88,96 % per CC. OO.-PV i del 55,50 % per UGT-PV. El 47,77 % ha estat representat per altres sindicats i el 9 % ha sigut per al grup de persones treballadores

I en l'**àmbit autonòmic**, la cobertura ha sigut del 100 % per CC. OO.-PV i del 99,97 % per UGT-PV. La cobertura per a altres sindicats ha representat el 3,46 % i no va haver-hi participació del grup de persones treballadores.

El Gràfic 11.9 arreplega les taxes percentuals de la representació en la negociació col·lectiva, l'any 2024, en la Comunitat Valenciana.

Gràfic 11.9



Font: Ministeri de Treball i Economia Social. Subdirecció General d'Estadística i Anàlisi Sociolaboral.

I com a punt final d'este capítol, es destaca el rellevant paper institucional que tenen les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de la Comunitat Valenciana.

Esta responsabilitat ha sigut acreditada en la Llei 7/2015, de 2 abril, de Participació i Col·laboració Institucional de les Organitzacions Sindicals i Empresarials Representatives en la Comunitat Valenciana i les seues normes de desenrotllament.

En la pròpia llei es distingixen dos tipus d'actuacions, la primera, la relativa a la **participació institucional,** amb fons per a la seua execució, i la segona, la **col·laboració institucional.**

En línia amb la indicada normativa, en el seu moment, es va constituir la **Mesa de Diàleg Social de la Comunitat Valenciana,** com a òrgan col·legiat sense personalitat jurídica, de participació institucional permanent, de caràcter tripartit i paritari, conformada per representants del Consell de la Generalitat i de les organitzacions sindicals i empresarials valencianes més representatives. El seu objecte és impulsar la concertació i la coordinació socioeconòmica i la participació institucional. A conseqüència del treball d'esta Mesa, posteriorment, es van constituir taules sectorials per a abordar altres àrees de treball, que es van condensar en la Mesa de Desenrotllament Econòmic i Reindustrialització, la Mesa de Cohesió Social, la Mesa de Reforma de Polítiques Públiques i la Mesa per a tractar la Sostenibilitat Mediambiental.

En el nou període parlamentari, el dia 30 de gener de 2024, es va celebrar una reunió que va concloure amb una nova composició del ple de la Mesa de Diàleg Social, conformada pel president del Consell, el president de la CEV, els secretaris generals d'UGT-PV i CC. OO.- PV, al costat del vicepresident primer i conseller de Cultura i Esport; la vicepresidenta segona i titular de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda; la consellera d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme i la consellera d'Hisenda, Economia i Administració Pública, en la qual es va arribar a reivindicar un fons d'anivellament a l'espera de la reforma del sistema de finançament autonòmic.

En esta, es va acordar mantindre la mateixa estructura de taules (economia i recuperació social, amb les submesas d'igualtat, sanitat, educació, vivenda, servicis socials i en defensa del medi ambient) i es va aprovar un nou reglament, alhora que es va plantejar la possibilitat de mantindre sessions monogràfiques sobre determinats sectors productius, com l'automoció, la ceràmica o el turisme. A més, es pretén que la Mesa del Diàleg Social es reunisca quatre vegades a l'any com a mínim, amb tres sessions ordinàries i una monogràfica sobre pressupostos.

En este sentit, durant l'any 2024, s'han celebrat diferents reunions de la Mesa de Diàleg Social. La segona reunió va ser el dia 4 de març de 2024, on es va abordar l'informe de la Comissió d'Experts, nomenats per les Corts Valencianes, en finançament sobre el fons transitori d'anivellament i el deute relatiu a l'infrafinançament.

La tercera reunió es va celebrar el dia 16 d'abril de 2024 i es va tractar la proposta de taules de treball, a més de l'actualització del Reglament de la Mesa de Diàleg Social. En esta reunió es van analitzar les diferents taules i submesas per a treballar de manera coordinada entre els agents socials i els diferents departaments de la Generalitat en assumptes estratègics per al conjunt de la societat valenciana com a economia, servicis socials, sanitat, igualtat, vivenda o educació, entre altres. Així mateix, s'ha abordat la proposta de modificació del Reglament de la Llei 7/2015 de participació i col·laboració institucional de les organitzacions sindicals i empresarials representatives de la Comunitat Valenciana per a adaptar-lo a les necessitats actuals. I la quarta reunió va ser el dia 10 de setembre de 2024, on es va acordar continuar reivindicant un canvi del model de finançament autonòmic, la creació d'un fons d'anivellament transitori fins que arribe el nou model i la condonació del deute històric, amb l'objectiu de pal·liar l'infrafinançament de la Comunitat Valenciana.

Posteriorment va haver-hi una reunió el dia 29 d'octubre, abans de la presentació dels pressupostos autonòmics, per a exposar el contingut dels mateixos als agents econòmics i socials[6].



El Comité reitera la valoració positiva dels resultats del diàleg social bipartit, així com la força dels convenis col·lectius en la Comunitat Valenciana, com a expressió real del nostre sistema de relacions laborals, que es fonamenta en l'autonomia de la voluntat de les parts, els resultats de les quals es concreten en la negociació col·lectiva i en els sistemes d'autocomposició de conflictes laborals.

6. Com a informació complementària a les reunions de la Mesa de Diàleg Social, en data 24 de gener de 2025, es va celebrar una reunió específica per a abordar la situació després de la DANA, on es va establir una periodicitat mensual, en la qual el Govern valencià havia d'explicar als agents econòmics i socials l'evolució de les diferents inversions i línies d'ajuda.

11.2. ELECCIONS SINDICALS

Este apartat conté la informació sobre les eleccions sindicals o elecció d'òrgans de representació unitaris, on s'incorporen els resultats, que s'interpreten dins del denominat sistema de còmput dinàmic[7].

El departament que té la competència en matèria de treball i alhora, encarregat de la publicació dels resultats de les eleccions sindicals en la nostra Comunitat és la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, adscrita a la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

En el Quadre 11.10 es detalla la xifra de **delegats i delegades** elegits en els diferents processos d'eleccions sindicals permanents, celebrats en la nostra Comunitat fins al 31 de desembre de 2024, amb mandats vigents, i no prorrogats, on es comparen els totals anuals a esta data, encara que es podrien realitzar comparacions d'altres dates, bé a efectes estadístics o bé per a la fixació de la representació en un determinat sector o empresa.

En el mateix s'indica la informació de la representació legal dels treballadors i treballadores que pertanyen a organitzacions sindicals o a grup de treballadors i treballadores, i que en el període han obtingut una taxa percentual de representació per damunt del 1,5 % en els diferents processos d'eleccions sindicals celebrats, que es distribuïxen per províncies i per total, amb els seus percentatges.

En este cuadro, se puede comprobar como en nuestra Comunitat, el número de los mandatos, a fecha 31 de diciembre de 2024, ha aumentado en 1.724 representantes sobre el periodo anterior, lo que representa un incremento del 5,32 %. En este quadre, es pot comprovar com en la nostra Comunitat, el número dels mandats, a data 31 de desembre de 2024, ha augmentat en 1.724 representants sobre el període anterior, la qual cosa representa un increment del 5,32 %.

7. Los procesos de elecciones sindicales son continuos y, por tanto, el número de delegados y delegadas sindicales y el de cada organización sindical se modifica en cada proceso. Así, para evitar variaciones diarias, se publican los resultados a fecha 31 de diciembre de cada año, puesto que, de esta manera, la cifra de delegados y delegadas sindicales y el porcentaje de cada organización sindical en ese periodo, se considera el momento adecuado para la asignación, en su caso, de la condición de sindicato más representativo o mayoritario, en el ámbito de cualquier parte del estado o sector.

RESUM ELECCIONS SINDICALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA
Mandats Vigents de 1/1/2021 a 31/12/2024

Quadre 11.10

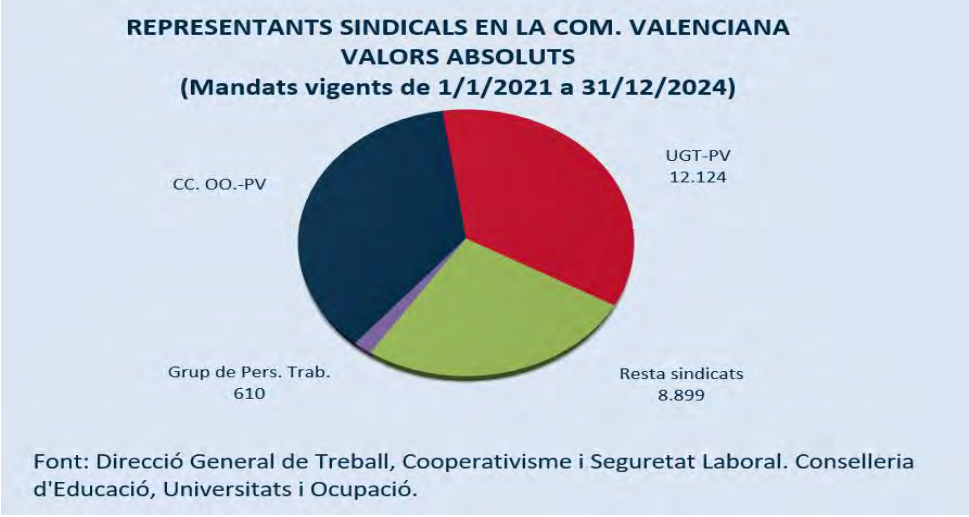
	Alacant		Castelló		València		Comunitat Valenciana	
	Núm. Repr.	%	Núm. Repr.	%	Núm. Repr.	%	Núm. Repr.	%
CC.OO.-PV / Conf. Sind. Comissions Obreres PV	3.815	36,57%	1.699	35,78%	6.970	36,81%	12.484	36,59%
UGT-PV / Unió General Treballadors PV	3.651	35,00%	1.922	40,47%	6.551	34,60%	12.124	35,54%
FSIE-CV/ Fed. Sind. Independents Ensenyança CV	325	3,12%	169	3,56%	775	4,09%	1.269	3,72%
CSI-CSIF / Conf. Sindical Independent de Funcionaris CV	322	3,09%	223	4,70%	710	3,75%	1.255	3,68%
FETICO / Fed. Trab. Indep. del Comerç	466	4,47%	81	1,71%	450	2,38%	997	2,92%
USO / Confederació USO	384	3,68%	105	2,21%	505	2,67%	994	2,91%
SI / Sindicat Independent	177	1,70%	76	1,60%	677	3,58%	930	2,73%
IV / Confederació Intersindical Valenciana	170	1,63%	91	1,92%	555	2,93%	816	2,39%
CGT-PV / Conf. General Treballadors PV	102	0,98%	54	1,14%	496	2,62%	652	1,91%
Grup de Persones treballadores	135	1,29%	86	1,81%	389	2,05%	610	1,79%
Resta de sindicats	885	8,48%	243	2,33%	858	8,22%	1.986	5,82%
Total	**10.432**	**100,00%**	**4.749**	**100,00%**	**18.936**	**100,00%**	**34.117**	**100,00%**

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

CESCV Comité Econòmic i Social

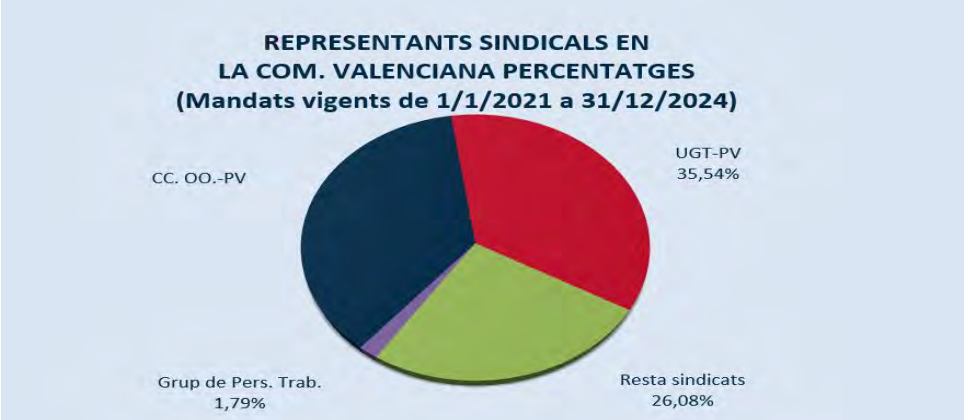
Els Gràfics 11.10 i 11.11 arrepleguen la informació sobre els **representants sindicals** triats en la Comunitat Valenciana, en el mandat indicat, amb vigència de 2021 a 2024, on es diferencia entre valors absoluts i percentatges i s'indiquen les taxes percentuals de les organitzacions sindicals CC. OO.-PV i UGT-PV, les de la resta de sindicats i les dels grups de persones treballadores.

Gràfic 11.10



Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

Gràfic 11.11



Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. Conselleria



Com en els últims anys, en la Comunitat Valenciana, en el procés d'eleccions sindicals, les dos úniques organitzacions sindicals que han tingut la consideració de més representatives han sigut la Confederació Sindical de Comissions Obreres (CC. OO.-PV) i la Unió General de Treballadores i Treballadors (UGT-PV) amb una taxa percentual sobre el total, del 36,59 % i 35,54 % respectivament, sumant un 72,13 % de representació, lleugerament superior al 71,93 % de l'any 2023.

Un altre aspecte que s'analitza, en el context de la representació sindical, és el relatiu a les ajudes, ja que anualment es convoquen, amb càrrec als pressupostos de la Generalitat, una sèrie de **subvencions** amb la finalitat d'atendre la realització dels seus fins propis.

Este tipus d'ajudes són distribuïdes amb criteris d'objectivitat, representativitat i publicitat, basats en els resultats electorals que s'han obtingut en l'àmbit de la nostra Comunitat en els processos d'eleccions a representants dels treballadors i treballadores en les empreses i en les eleccions celebrades per a la determinació dels òrgans de representació del personal al servici de les Administracions públiques.

La certificació d'este **criteri de representativitat** es realitza per part de les oficines públiques de Registre d'Actes d'Eleccions Sindicals, que estan adscrites actualment a la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, on es computen els mandats vàlids i vigents i no prorrogats, per a poder establir la capacitat de representació de les organitzacions sindicals, tal com es preveu en les disposicions addicionals primera i quarta de la Llei Orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de Llibertat Sindical.

En 2024, les ajudes s'han convocat mitjançant la Resolució de 13 de març de 2024, de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, per la qual es convoquen subvencions destinades als sindicats i organitzacions sindicals, en proporció a la seua representativitat, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024, que, de conformitat amb la Llei 8/2023, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2024, s'han finançat amb càrrec al capítol IV dels Pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2024, del programa pressupostari 315.A00, *Condicions de treball i administració de les relacions laborals, de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, línia pressupostària S0139.000*, per un import de **3.500.000,00 euros, per a este exercici 2024.**

A més, esta norma es complementa en la Resolució de 5 de juliol de 2024, del director general de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, per la qual resol la concessió de les subvencions previstes en la Resolució de 13 de març de 2024, de la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, per la qual es convoquen subvencions destinades als sindicats i organitzacions sindicals, en proporció a la seua representativitat, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024 per la qual es van concedir les subvencions, amb càrrec a la línia de subvenció *S0139 del capítol IV, del subprograma 315A00 Condicions de Treball i Administració de les Relacions Laborals*, del pressupost de la Generalitat per al 2024, *aplicació pressupostària G01090401.315A00.4*, per un import total de 3.500.000 euros, a les entitats sol·licitants i pels imports que s'indiquen en l'annex I, destinades als sindicats i organitzacions sindicals, en proporció a la seua representativitat

en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, amb les condicions que s'establixen en la present Resolució de concessió, en la convocatòria respectiva i en les bases reguladores i que es reflectixen en l'annex I.

La finalitat d'estes subvencions és fomentar la realització de qualsevol tipus d'activitat sindical dirigida a la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials de les persones treballadores i garantir el dret a la llibertat sindical i el dret a la igualtat de tracte que aquell porta implícit. Seran per tant subvencionables les activitats de promoció sociolaboral, sindical i de formació de les persones treballadores o qualssevol altres que estiguen dins dels fins propis de les organitzacions sindicals, desenrotllades dins de l'any natural per al qual es concedix la subvenció i en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, sempre que els gastos justificats no hagen resultat totalment finançats amb altres ajudes o subvencions.

11.3. CONFLICTES LABORALS

En este punt s'indica la informació, facilitada per la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, relativa als **conflictes laborals** col·lectius, en la qual es detallen, d'una banda, les dades sobre els conflictes, segons la seua naturalesa o causa, que són els derivats de la interpretació i/o aplicació de normes jurídiques o de convenis o pactes col·lectius presentats davant el Tribunal d'Arbitratge Laboral de la Comunitat Valenciana (TAL) i per l'altra, els que es denominen d'interés o econòmics, que es basen en interessos de les parts, que al·ludixen a bloquejos de negociació col·lectiva o derivats de qüestions econòmiques.

11.3.1. Conflictos colectivos. Asuntos sometidos al Tribunal de Arbitraje Laboral

El VII Acord de solució autònoma de conflictes laborals de la Comunitat Valenciana (ASAC-CV), subscrit l'any 2023 per part dels agents econòmics i socials, continuava vigent en 2024[8].

El Quadre 11.11 conté les dades referides als conflictes col·lectius de treball presentats, l'any 2024, davant la **Fundació Tribunal d'Arbitratge Laboral de la Comunitat Valenciana (TAL),** segons distribució geogràfica.

Quadre 11.11

CONFLICTES COL·LECTIUS DE TREBALL PRESENTATS EN 2024 SEGONS DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

	Conflictes	Empreses Afectades	Treballadors/es afectats
Alacant	78	94	16.732
Castelló	35	37	6.700
València	166	1.792	187.607
Total	**279**	**1.923**	**211.039**

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

[8]Resolució de 17 de febrer de 2023, de la Subdirecció General de Relacions Laborals, per la qual es disposa el registre i publicació del sèptim acord de solució autònoma de conflictes laborals de la Comunitat Valenciana (ASAC-CV).

El Quadre 11.12 arreplega la informació dels **conflictes col·lectius**, segons l'àmbit del conflicte, en el qual es diferencia entre l'empresa i el sector.

Quadre 11.12

CONFLICTES COL·LECTIUS DE TREBALL PRESENTATS EN 2024 SEGONS L'ÀMBIT DEL CONFLICTE

	Conflictes	Empreses Afectades	Treballadors/es afectats
D'empresa	267	420	87.239
Sector	12	1.503	123.800
Total	**279**	**1.923**	**211.039**

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

En el Quadre 11.13 s'indica l'**estat de tramitació** dels conflictes col·lectius presentats l'any 2024, amb el total dels procediments, les empreses i les persones treballadores afectades a les províncies d'Alacant, Castelló i València.

En 2024, en la nostra Comunitat, els **procediments de conflictes col·lectius de treball** presentats en el TAL han sumat 3 més que en 2023, la qual cosa representa un lleuger augment del 1,08 % sobre l'any anterior.

El nombre de persones treballadores afectades ha disminuït en un 15,63 % sobre les 250.148 de l'any 2023, així com les empreses que han decrescut en un 86,40 % sobre les 14.147 del passat any.

En este exercici, la xifra procediments finalitzats ha sigut de 274, dels quals han sigut tots de mediació i cap d'arbitratge.

Este número total de 274 procediments de **mediació** finalitzats ha afectat 203.977 treballadors i treballadores i a 1.871 empreses.

Del número total de 274 mediacions, 241 han sigut efectives, amb el 87,96 % sobre el total, de les quals 50, un 20,75 %, han sigut amb acord, i 191, un 79,25 %, sense acord.

Les mediacions no efectives han ascendit a 33, amb un 12,04 %, sent 10 les intentades sense efecte, amb un 30,30 %; 15 les desistides, amb un 45,45 %, i 8 s'han arxivat, amb un 24,24 %.

I, finalment, els procediments pendents per a l'exercici següent han sigut 29, tots de mediacions.

Cuadro 11.13

TRAMITACIÓ DELS CONFLICTES COL·LECTIUS DE TREBALL, ANY 2024

	Alacant			Castelló			València		
	Expedients	Treballadors/es	Empreses	Expedients	Treballadors/es	Empreses	Expedients	Treballadors/es	Empreses
Procediments presentats	78	16.732	94	35	6.700	37	166	187.607	1.792
Arbitratges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mediacions	78	16.732	94	35	6.700	37	166	187.607	1.792
Procediments finalitzats	78	19.274	96	37	7.029	39	159	177.674	1.736
Arbitratges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mediacions	78	19.274	96	37	7.029	39	159	177.674	1.736
Mediacions efectives	72	18.768	88	31	5.518	33	138	164.021	1.567
Acord	10	3.066	24	9	1.266	11	31	50.843	659
Sense Acord	62	15.702	64	22	4.252	22	107	113.178	908
Mediacions no efectives	6	506	8	6	1.511	6	21	13.653	169
Intentat sense efecte	4	381	5	3	1.422	3	3	1.966	3
Desistit	1	110	2	1	32	1	13	1.755	13
Arxiu	1	15	1	2	57	2	5	9.932	153
Procediments pendents	9	566	9	2	64	2	18	13.883	117
Arbitratges	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mediacions	9	566	9	2	64	2	18	13.883	117

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

Respecte als procediments de conciliació-mediació existix una altra informació interessant com és el total de les **persones mediadores** que, en este any, ha sumat 45. Per part de CC. OO.-PV, s'han designat 15; per part d'UGT-PV, 16, i 14 per la CEV.

El nombre màxim de **reunions** que s'han celebrat en una mediació ha sigut de 9 reunions en 1 expedient i el màxim de persones treballadores afectades en una mediació va ser de 40.000 en un expedient, que ha correspost al sector de manipulat i envasat de cítrics de la Comunitat Valenciana.

Quant al nombre màxim d'**empreses afectades** en una mediació, en este any, ha sigut de 650 en un expedient del sector d'expenedories de tabac i timbre de la Comunitat Valenciana. I el nombre màxim d'expedients de mediació presentat en l'exercici d'una mateixa empresa o sector ha sigut de 8.

Tal com s'ha comentat anteriorment no hi ha hagut cap procediment d'arbitratge, per la qual cosa no s'ha hagut d'assignar cap àrbitre.

La relació de **sectors** implicats en expedients de mediació d'àmbit sectorial iniciats en l'exercici ha sigut la següent: sector agropecuari (Castelló i València); sector ambulàncies (CV); sector neteja d'edificis i locals (València); sector d'estacions de servici (CV); sector assistència social i dependència (CV); sector manipulat i envasat de cítrics (CV); sector fabricadors de nines (Alacant); sector d'expenedories de tabac i timbre (CV) i sector indústria de taulells, paviments i rajoles ceràmiques (CV).

Les sol·licituds d'intervenció de la **Comissió Tècnica d'Organització del Treball** del TAL, durant este exercici, han sumat 1, amb un dictamen emés, que estava pendent de l'anterior exercici.

Respecte a la **celebració presencial i en línia de procediments,** que inclou la tramitació presencial, la tramitació telemàtica en línia i la tramitació mixta presencial i en línia, del total de 247 procediments finalitzats efectius, el 16 % han sigut presencials, dels quals el 82 % van ser en línia i el 2 % mixtos.

En relació amb els **promotors de mediació**, en 2024, de la xifra total de 279 mediacions, 191 han sigut promoguts per les organitzacions sindicals; 80 pels representants de les persones treballadores; 4 per l'empresa; 3 per les organitzacions empresarials, i 1 de mutu acord.

D'este nombre total de mediacions que han sigut directament promogudes per les **organitzacions sindicals**, 77 es van presentar per CC. OO.; 38 per UGT, 9 per CC. OO. i UGT, conjuntament; 12 per Intersindical Valenciana; 9 per CGT; 7 per CSI-CSIF; 4 per USO; 3 per CNT; 3 per SI, i 32 per altres combinacions d'organitzacions sindicals.

En 2024, respecte a les sol·licituds de mediació presentades per part de la Representació Legal de persones Treballadores (RLT) en l'empresa, l'**assessoria en mediacions** ha sumat un total de 80 mediacions, de les quals 35 s'han presentat per CC. OO.; 19 per UGT; 2 per CC. OO. i UGT, conjuntament; 3 per CGT; 2 per Intersindical Valenciana; 1 d'USO, i 18 per altres combinacions de sindicats.

Quant al tipus de **conflicte laboral,** del total de procediments, 211 han sigut procediments d'interpretació i aplicació de normes, concretament de l'article 153 de la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la Jurisdicció Social; 64 de convocatòria de vaga; 2 de bloqueig de les negociacions del conveni col·lectiu o pacte; 2 d'iniciació de negociació de conveni col·lectiu; 1 d'inaplicació del conveni col·lectiu (article 82.3 ET) i 1 de protocol·lització/ ratificació d'acords aconseguits.

En el Quadre 11.14 s'indica la informació sobre el nombre de treballadors i treballadores, així com de les empreses afectades en tots els procediments que s'han presentat davant el TAL, en el període dels anys 2020 a 2024, que inclou els procediments de conciliació i mediació i els d'arbitratge.

Quadre 11.14

PERSONES TREBALLADORES I EMPRESES AFECTADES EN TOTS ELS PROCEDIMENTS PRESENTATS EN EL TAL. ANYS 2020-2024

	Persones treballadores	Empreses	Procediments
2020	103.218	2.297	228
2021	214.612	12.597	301
2022	171.578	3.853	288
2023	250.148	14.147	276
2024	211.039	1.923	279

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

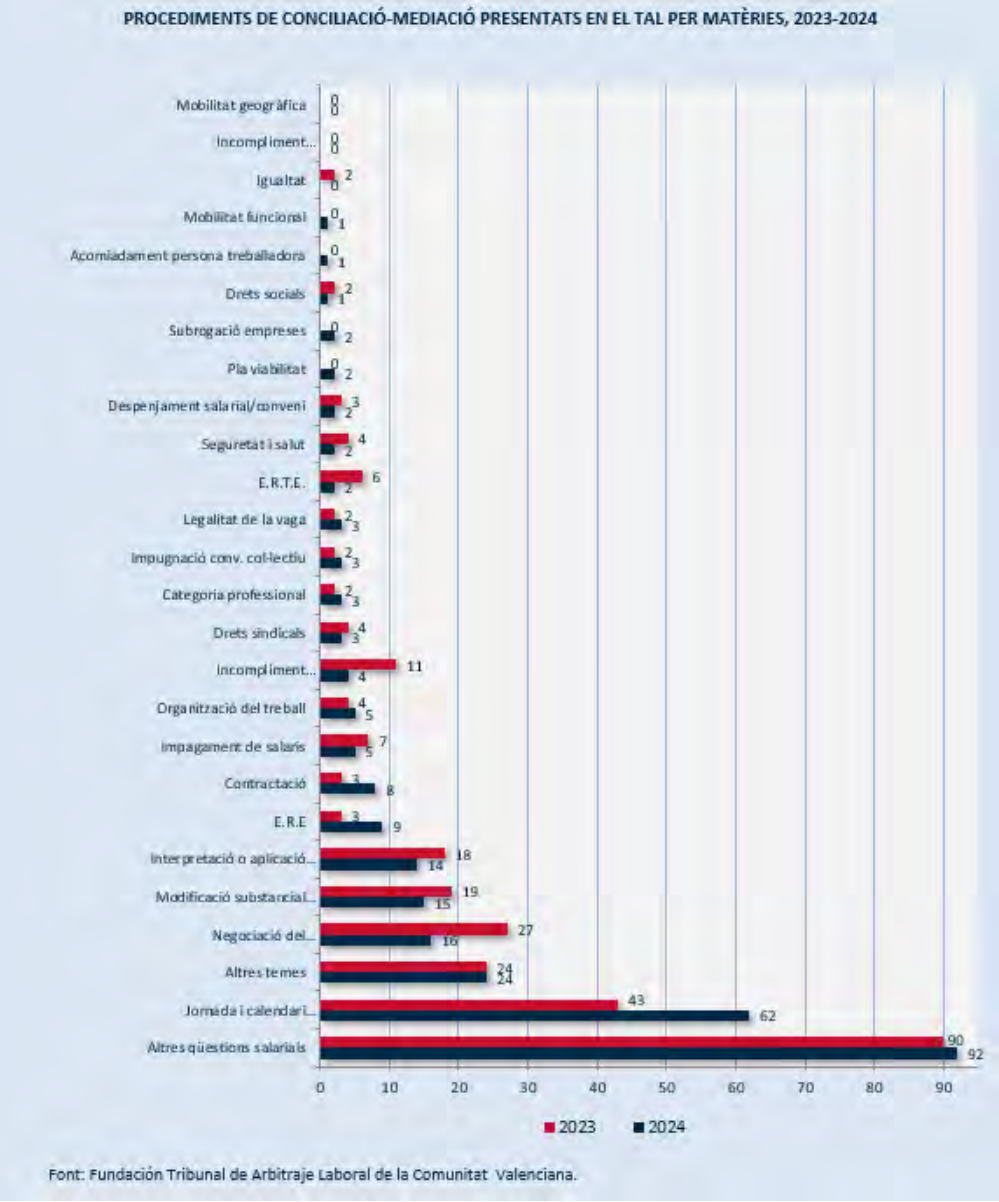
En el Gràfic 11.12 es realitza una comparació dels anys 2023 i 2024 dels procediments de conciliació-mediació tramitats davant el TAL, per matèries.

En este, es constata com la matèria que ha tingut una xifra major de procediments, tal com ha vingut ocorrent en els últims anys, va ser la d'**altres qüestions laborals** que, l'any 2023, va presentar 90 procediments i, l'any 2004 han sumat 92.

El Gráfico 11.13 recoge el número de procedimientos de conciliación-mediación presentados ante el TAL, en el año 2024, por sectores de actividad económica.

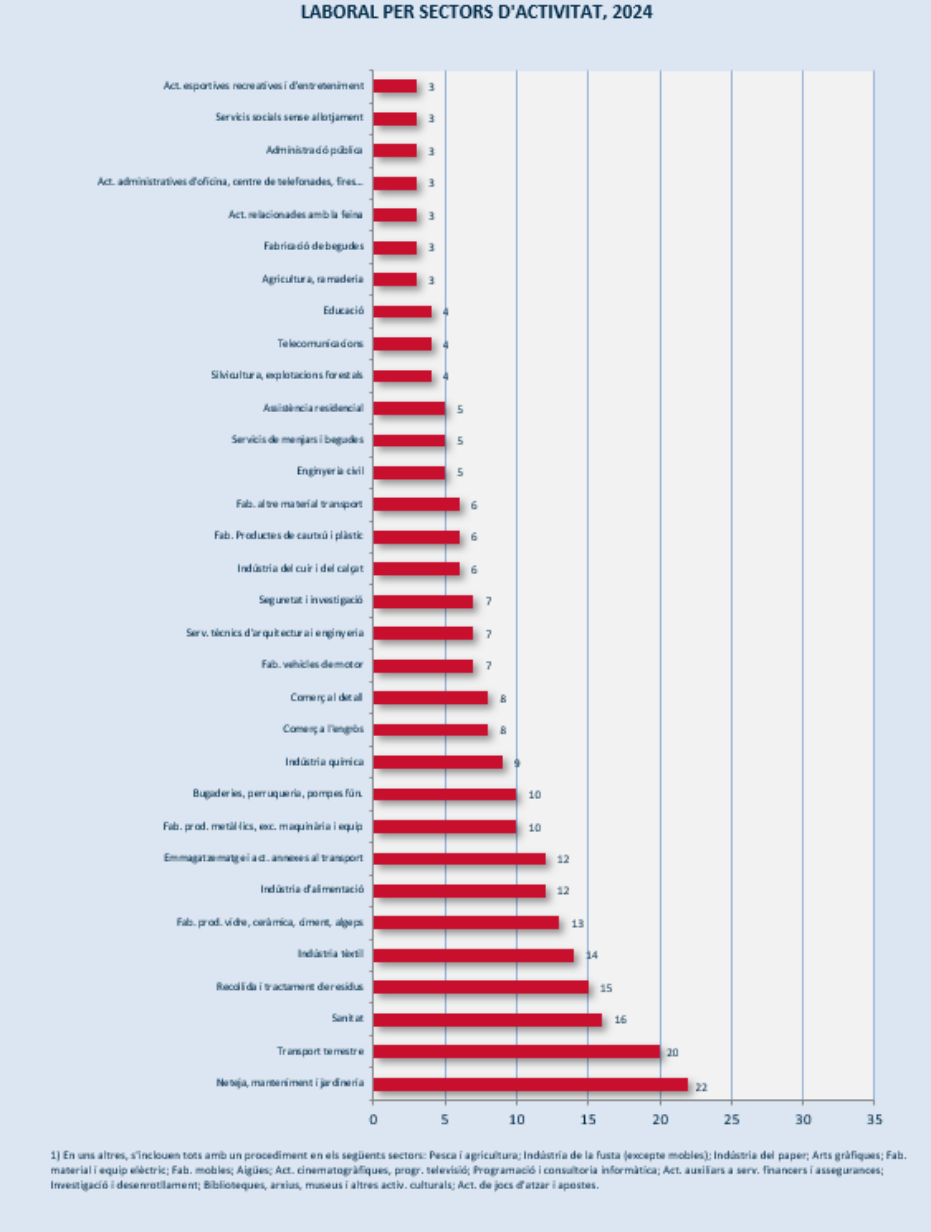
Per **sector d'activitat econòmica**, el sector amb més procediments ha sigut el de neteja, manteniment i jardineria que ha passat dels 26 de 2023 als 22 de 2024, a diferència dels últims anys que era el sector del transport terrestre el que més procediments tenia.

Gràfic 11.12



Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

Gràfic 11.13



En el Quadre 11.15 es comparen els procediments de conciliació i mediació en el període dels anys 2020 a 2024, segons el resultat obtingut en el Tribunal d'Arbitratge Laboral.

Quadre 11.15

PROCEDIMENTS DE CONCILIACIÓ I MEDIACIÓ SEGONS EL RESULTAT EN EL TRIBUNAL D'ARBITRATGE LABORAL. ANYS 2020-2024

	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Acord	40	18,5	60	20,1	54	18,4	67	25,3	50	18,2
Desistit	8	3,7	8	2,7	14	4,8	14	5,3	15	5,5
Sense Acord	138	63,8	198	66,2	205	69,7	167	63,0	191	69,7
Int. Sense efecte	21	9,7	26	8,7	15	5,1	11	4,2	10	3,6
Arxiu	9	4,1	7	2,3	6	2,0	6	2,26	8	2,92
Total	**216**	**100,0**	**299**	**100,0**	**294**	**100,0**	**265**	**100,0**	**274**	**100,0**

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

I en el Quadre 11.16 es realitza una comparació dels procediments de conciliació i mediació entre els anys 2020 i 2024, en este cas sobre els quals tenen relació amb les convocatòries de vaga, segons el resultat obtingut en el Tribunal d'Arbitratge Laboral.

Quadre 11.16

PROCEDIMENTS DE CONCILIACIÓ I MEDIACIÓ EN CONVOCATÒRIES DE VAGA SEGONS RESULTAT EN EL TAL. ANYS 2020-2024

	2020	%	2021	%	2022	%	2023	%	2024	%
Acord	7	21,9	17	30,4	23	39,7	31	45,6	17	27,9
Desistit	0	0,0	0	0,0	1	1,7	5	7,4	2	3,3
Sense Acord	21	65,6	34	60,7	30	51,7	29	42,6	36	59,0
Int. Sense efecte	1	3,1	2	3,6	1	1,7	0	0,0	1	1,6
Arxiu	3	9,4	3	5,4	3	5,2	3	4,4	5	8,2
Total	**32**	100,0	**56**	100,0	**58**	100,0	**68**	100,0	**61**	100,0

Font: Fundación Tribunal de Arbitraje Laboral de la Comunitat Valenciana.

En la Comunitat Valenciana, en 2024, respecte als procediments de **conciliació i mediació** en convocatòries de **vagues**, el nombre de vagues desconvocades, en dades acumulades a desembre, ha ascendit a 18 (9 indefinides), que han repercutit en 996.674 hores desconvocades, amb un valor mensual d'hores desconvocades de 23.132.791,94 euros, que equivalen a 23,21 euros/hora que és el cost laboral total per hora efectiva per a la Comunitat Valenciana, segons l'Enquesta Trimestral de Cost Laboral (ETCL) del 4T de 2024.

11.3.2. Conflictes d'interès

Esta part arreplega la informació sobre els **conflictes** que es denominen com **d'interés o econòmics**, que normalment conclouen en la convocatòria i celebració de vagues i, per tant, té conseqüències en el procés productiu, bé en la pèrdua de jornades treballades i hores de treball, bé en els salaris de les persones treballadores.

En el Quadre 11.17 s'indiquen les dades, facilitats per la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, sobre **vagues** que s'han dut a terme en la Comunitat

Valenciana durant l'any 2024, segons distribució geogràfica, amb el nombre de vagues, participants i jornades no treballades. Respecte a l'any passat, les vagues desenrotllades han disminuït en un 16,92 %, passant de 65 de l'any 2023 a 54 l'any 2024.

Cuadro 11.17

VAGUES DESENVOLUPADES EN 2024 SEGONS DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Òrgan que realitza el seguimer	Vagues desenvolupades	Participants	Jornades no treballades
D.T. Alacant	7	1.677	50.363
D. T. Castelló	3	243	1.633
D. T. València	19	4.699	6.039
D.G. Treball Generalitat	2	14.915	14.915
D.G. Treball Ministeri	23	714	1.227
Comunitat Valenciana	**54**	**22.248**	**74.177**

(1) El total de vagues no coincidix amb la suma de les províncies perquè a cada província se li assigna, a més de les vagues del seu propi àmbit territorial, les vagues d'àmbit autonòmic i nacional

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

11.3.3. Infraccions en l'Ordre Social

Els procediments administratius relacionats amb les infraccions en l'orde social en la nostra Comunitat es presenten davant la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació[9] i davant les Direccions Territorials d'Alacant, Castelló i València, en el servici territorial que correspon[10].

En este apartat, es relacionen les **actuacions de la Inspecció de Treball i Seguretat Social** (ITSS) en la Comunitat Valenciana, en l'àmbit laboral i de Seguretat Social durant l'any 2024. S'advertix que alguna de les actuacions contingudes en estos quadres, com les referides a l'àrea de prevenció de riscos laborals es tracten detalladament en el **Capítol 12** relatiu a ***Seguretat i Salut Laboral*** i les de l'àrea de Seguretat Social, en el **Capítol 19** sobre el ***Sistema de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana***.

En el Quadre 11.18 s'indiquen els resultats de l'any 2024, que es deriven de les actuacions seguides per la ITSS en la nostra Comunitat, on es diferencien les ordes de servicis que han finalitzat per les diferents àrees d'actuació.

9. *El Real Decreto Legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, per el qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Infraccions i Sancions en l'Orde Social* i la normativa de desenrotllament són la base per a tramitar les infraccions en l'ordre social.

10. L'estadística d'infraccions i sancions laborals proporciona informació de les actes d'infracció laboral alçades per la Inspecció de Treball i Seguretat Social i registrades en la nostra Comunitat i dels expedients sancionadors en matèria laboral resolts per part dels òrgans competents. La Comunitat Valenciana té competències sancionadores d'infraccions en matèria de relacions laborals, prevenció de riscs laborals i ocupació La competència sancionadora correspon en l'actualitat a les Direccions Territorials d'Ocupació, a la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral, al Conseller d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, i al Consell, en funció de la gravetat de la sanció.

Quadre 11.18

RESULTATS DERIVATS DE LES ACTUACIONS SEGUIDES PER LA INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA EN 2024

Concepte	Total Comunitat Valenciana
Total ordres de servici finalitzades	56.310
Actes d'infracció	11.097
Núm. persones treballadores per infracció	52.708
Import infraccions	52.096.927,00 €
Ordres de servicis finalitzades àrea de relacions laborals	10.079
Ordres de servicis finalitzades àrea de prevenció de risc	18.977
Ordres de servicis finalitzades àrea d'ocupació i estrang	827
Ordres de servicis finalitzades àrea de Seguretat Social	24.836
Ordres de servicis finalitzades altres àrees	1.591
Actes d'obstrucció a la labor inspectora	372

Font: Direcció Territorial de la ITSS en la Comunitat Valenciana

Com s'ha indicat anteriorment, en el Capítol 19 sobre la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana s'incorpora més detalladament la informació sobre les 24.836 ordes de servici finalitzades en l'àrea de Seguretat Social, on es distingix entre les infraccions en acta, l'import de les sancions proposades, les persones treballadores afectades per infraccions i els expedients liquidatarios de la Seguretat Social.

En el quadre s'aprecia un descens del 13,09 % en el total d'**ordes de servicis** finalitzades sobre les 64.793 de l'any 2023 i del 13,15 % en l'**import d'infraccions,** ja que dels 64,84 milions de l'any 2023 s'ha passat a 56,31 milions d'euros de l'any 2024.

Respecte a les actes d'obstrucció a la labor inspectora que s'alcen a conseqüència de les actuacions que dificulten o impedixen la labor inspectora, s'ha constatat un augment del 12,38 %, ja que, de les 331 actes de l'any 2023, s'ha passat a les 372 actuacions de l'any 2024.



El CES CV reconeix la importància de la funció de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social per al bon funcionament de les relacions laborals en la Comunitat Valenciana, per a això, és necessària la col·laboració de tots els i les agents que participen en el mercat de treball.

En el Quadre 11.19 es detalla l'activitat sancionadora en matèria laboral en la Comunitat Valenciana, durant l'any 2024.

Quadre 11.19

ACTIVITAT SANCIONADORA EN MATÈRIA LABORAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA EN 2024

Concepte	Total Comunitat Valenciana
Actes d'infracció registrades	3.290
Actes registrades per infraccions en matèria de relacions laborals i ocupació	1.631
Actes registrades per infraccions en matèria de prevenció de riscos	1.658
Empreses sancionades en actes registrades per infraccions	2.673
Sanció total proposada	14.789.740,00 €
Sanció mitjana proposada per acta	4.495,00 €
Infraccions registrades per matèria i motiu de la infracció	3.598
Expedients sancionadors resolts en primera instància	2.997
Expedients sancionadors resolts	3.285
Expedients sancionadors pendents a 31-12-2024 (1)	293
Empreses sancionades	2.490
Import sancions proposades	13.430.015,00 €
Import sancions imposades	9.986.754,00 €
Sanció mitjana imposada per acta	3.332,00 €
Recursos d'alçada resolts a expedients sancionadors	452

Font: Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

(1) Diferència entre actes d'infracció registrades i expedients resolts en primera instància

En este, a part de diferenciar entre les actes registrades en matèria de relacions labores i ocupació i les de prevenció de riscos, es pot constatar, al contrari que l'any anterior, un augment en el total d'**actes d'infracció registrades,** del 10,32 % sobre els 2.982 expedients administratius sancionadors donats d'alta de 2023.

En esta línia, les infraccions **en matèria de relacions laborals i ocupació** s'han incrementat en un 3,55 %, sobre les 1.575 de l'any 2023 i **en matèria de prevenció de riscos** en un 17,83 % sobre les 1.407 del passat any.

També s'incorpora informació sobre les **empreses sancionades** en actes registrades per infraccions, amb la sanció total proposta i la sanció mitjana proposada per acta, així com de les infraccions registrades per matèria i motiu de la infracció, els expedients sancionadors resolts en primera instància, les infraccions en expedients sancionadors resolts i els pendents, i les empreses sancionades, l'import de les sancions proposades i les imposades i la sanció mitjana imposada per acta.

En este context, l'any 2024, la xifra d'**infraccions en expedients sancionadors resolts** ha disminuït un 4,14 % sobre els 3.427 expedients del passat any, i l'import de les **sancions imposades** ha augmentat en un 7,06 % sobre els 9.327.779 euros de l'any 2023.

I, finalment, els **recursos d'alçada resolts** a expedients sancionadors que, en 2024, han disminuït en un 9,1 % sobre els 497 recursos resolts de l'any passat.

El Quadre 11.20, en l'àmbit de les actuacions de la ITSS, arreplega les accions que s'han aconseguit, en la Comunitat Valenciana, per part de la inspecció, l'any 2024, en el qual es constata com l'ocupació aflorada ha ascendit a 7.272.

Quadre 11.20

ACCIONS ACONSEGUIDES PER LA INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA EN 2024

Concepte	Total Comunitat Valenciana
Ocupació aflorada	7.272
Núm. persones treballadores infracció clau 26 E	214
Ocupació aflorada per altes d'estrangers	462
Ocupació aflorada per altes Seg. Social	6.552
Increments parcialitat superiors 50% pas a temps comp	970
% centres de treball amb irregularitats	6,23
% persones treballadores amb irregularitats	0,87

Font: Direcció Territorial de la ITSS en la Comunitat Valenciana



En 2024, malgrat haver disminuït l'ocupació aflorada, des del Comité es vol ressaltar que la intervenció inspectora repercutix positivament en les ocupacions emergides i conseqüentment en els treballadors i treballadores donats d'alta en la Seguretat Social.

11.4. DIÀLEG SOCIAL

En este punt, es relacionen els acords rellevants subscrits, tant en l'àmbit estatal com en l'autonòmic, entre el Govern i els interlocutors i interlocutores econòmics i socials, coneguts com a acords en el marc del diàleg social, configurats com un element fonamental del model social europeu[11], ja que la participació de participants en el procés de presa de decisions perseguix l'objectiu de millorar les relacions laborals i l'ocupació, a més d'assegurar els drets de la ciutadania i la qualitat de vida.

Així, en 2024, a més dels acords típicament denominats de dialogue social, tal com s'ha indicat en el Capítol 9, i es desenrotlla en l'annex a la Memòria, relacionat amb la DANA, s'han mantingut una sèrie de reunions per part dels representants dels governs amb agents econòmics i socials, amb la finalitat d'adoptar mesures en matèries socials i laborals.

En este context, en l'**àmbit estatal,** el dia 18 de novembre, la ministra de Treball es va reunir amb el conseller d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació i agents econòmics i socials per a tractar el pla per a la contractació de persones desocupades en les zones afectades per la DANA.

11. La Recomanació del Consell de 12 de juny de 2023 sobre el reforç del diàleg social a la Unió Europea va en el sentit expressat sobre el diàleg social.

El president del Govern, la vicepresidenta segona i ministra de Treball i Economia Social i el ministre d'Economia, Comerç i Empresa, a data 21 de novembre, es van reunir amb representants de les organitzacions empresarials CEOE, Cepyme i Confederació Empresarial de la Comunitat Valenciana (CEV) i sindicals CC. OO. i UGT, CC. OO.-PV i UGT-PV, on es va tractar el Pla de Resposta Immediata, Reconstrucció i Rellançament, amb mesures d'ajuda a afectats i afectades per la DANA.

En un altre sentit, el president del Govern, els secretaris generals dels sindicats CC. OO. i UGT i els presidents de CEOE i Cepyme van firmar, el dia 18 de setembre, un **quart acord de la reforma de pensions** iniciada en 2021 que, entre les mesures acordades, arreplega una nova regulació de la compatibilitat entre el cobrament de pensió i el treball (jubilació activa), la millora del marc de la jubilació parcial i l'accés a la jubilació anticipada en les professions penoses i el millor aprofitament dels recursos de les mútues, que es va concretar en l'aprovació del Reial Decret Llei 11/2024, de 23 de desembre, per a la millora de la compatibilitat de la pensió de jubilació amb el treball.

També, en data 18 de desembre, derivat de l'Acord marc per a una Administració del Segle XXI, el Govern, al costat de les federacions de servicis públics d'UGT i CC. OO., va firmar l'**Acord pel qual es restablix la jubilació parcial** per al personal funcionari i estatutari, en l'àmbit de l'Administració pública.

Un altre acord es va materialitzar el dia 20 de desembre de 2024, en el qual la vicepresidenta segona del Govern i ministra de Treball i Economia Social, i els secretaris generals de CC. OO. i d'UGT van firmar l'**Acord social per a la reducció de la jornada laboral**[12]**,** que preveu la reducció de jornada a 37,5 hores setmanals en 2025 sense reducció de salari, especialment en alguns territoris i sectors com l'hostaleria, el comerç, l'agricultura, o els servicis que, en l'actualitat, tenen jornades setmanals de treball molt pròximes al màxim legal. L'acord conté entre altres aspectes, un període d'adaptació dels convenis col·lectius a este, l'existència d'un registre diari de jornada digital objectiu, fiable i accessible, el dret irrenunciable a la desconnexió digital fora de l'horari laboral, així com un règim sancionador.

També hi ha una altra mesura, que se sotmet a la consulta prèvia d'organitzacions sindicals i empresarials amb major representació, com és la fixació del salari mínim interprofessional que, en este any, s'arreplega en el Reial Decret 145/2024, de 6 de febrer, pel qual es fixa el salari mínim interprofessional per a 2024, que establix el salari mínim per a qualssevol activitats en l'agricultura, en la indústria i en els servicis, sense distinció de sexe ni edat de les persones treballadores, amb un salari mensual de 1.134 euros al mes.

I en l'**àmbit autonòmic,** en el context de la DANA, la Presidència de la Generalitat, es va reunir, el dia 16 de desembre, amb el president de la CEV per a avançar en les mesures que s'estaven posant en marxa per a fer costat a empreses, col·lectiu autònom, comerços o pimes damnificades per les riuades, que posteriorment es van plasmar en un Decret Llei[13].

Més tard, el dia 20 de desembre, va haver-hi una reunió dels consellers amb competència en servicis socials i ocupació i dels responsables de les organitzacions empresarials, CEV i

12. https://prensa.mites.gob.es/webPrensa/listado-noticia/noticia/4405

13. Decret Llei 16/2024, de 17 de desembre, del Consell, pel qual es concedix un crèdit extraordinari per import de set-cents milions d'euros, per a finançar les actuacions de la Generalitat en resposta a la DANA patida per la Comunitat Valenciana els dies 28 i 29 d'octubre de 2024, en el marc de la previsió arreplegada en la disposició addicional dècima del Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la DANA.

sindicals CC. OO.-PV i UGT-PV[14], en la qual es va anunciar que la Generalitat anava a augmentar la protecció social a les persones parades que cobren prestacions econòmiques per estar en expedient de regulació temporal d'ocupació (ERTO) per causa de força major, que consistia en una ajuda d'un pagament únic el mes de gener de 360 euros, per a complementar la prestació social que cobren les persones en ERTO per part del SEPE.

Un altre acord important, en l'àmbit autonòmic, ha sigut l'**Acord de la Taula General de Negociació de personal funcionari, estatutari i laboral** (MGN I) per a la XI Legislatura, subscrit el 25 d'abril de 2024, entre el Consell i els representants sindicals d'UGT-PV, CC. OO.-PV i CSIF, que s'aplicarà a tot el personal funcionari, estatutari i laboral al servici de la Generalitat, a fi de fixar els compromisos de govern a negociar al llarg de la XI Legislatura de Les Corts (2023-2027), que comprendrà dos grans blocs: el primer, relatiu a les condicions de treball del personal empleat públic, amb aspectes com les retribucions del personal empleat públic, la planificació de l'ocupació pública, els plans d'igualtat entre dones i hòmens, la violència sobre la dona, les noves formes d'organització del treball, la formació, el desenrotllament legislatiu i la salut laboral; i el segon, referit a la negociació col·lectiva i diàleg social.



El Comité destaca el papel fundamental del diálogo social tripartito para el desarrollo de medidas que favorezcan el tejido empresarial y el conjunto de personas trabajadoras. Por ello, insta a la Generalitat a impulsar espacios tripartitos de concertación para la adopción de políticas públicas que actúen de forma eficaz en el conjunto del mundo del trabajo.

Además, emplaza a hacer seguimiento de las medidas impulsadas como consecuencia de los efectos de la DANA, así como reforzar los mecanismos de protección social para la recuperación del impacto de sus consecuencias en la zona afectada.

14. En este context, en data 24 de gener de 2025, es va celebrar una reunió de la Mesa de Diàleg Social específica per a abordar la situació després de la DANA del passat 29 d'octubre, on es va establir que tindrà una periodicitat mensual, amb l'objectiu de rendir comptes, reclamar ajudes per les riuades i ampliar línies d'ajuda al col·lectiu autònoms sense persones ocupades (cosa que no s'ha produït), en la qual el Govern valencià explicarà a agents econòmics i socials l'evolució de les diferents inversions i línies d'ajuda que s'han posat en marxa per a, així, treballar amb total coordinació en la recuperació econòmica i social. A la mateixa van assistir, d'una banda, el president de la Generalitat, juntament amb la vicepresidenta primera i consellera de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda; el vicepresident segon i conseller per a la Recuperació Econòmica i Social de la Comunitat Valenciana; la consellera d'Hisenda i Economia, i el conseller d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, i, per l'altra, el president de la Confederació Empresarial Valenciana (CEV), els secretaris generals d'UGT- PV i CC. CO.-PV.

12. SEGURETAT I SALUT LABORAL

El Capítol 12 de la Memòria del CES-CV porta per títol Seguretat i Salut Laboral. En el mateix s'analitza la **sinistralitat laboral** i la **prevenció de riscos laborals** en la Comunitat Valenciana. Este capítol ve estructurat en dos apartats: en el primer, es presenten les dades estadístiques en matèria de sinistralitat laboral en jornada de treball en la nostra Comunitat i, en el segon, s'arrepleguen i analitzen les actuacions en matèria de prevenció de riscos laborals.

L'anàlisi de les dades arreplegades en este capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ **Increment en termes absoluts en la sinistralitat laboral**, que s'ha plasmat en un augment del 2,6 % dels accidents laborals. A més, continua constatant-se un crònic creixement en les malalties professionals comunicades.

→ **Augment en termes absoluts dels accidents laborals** en jornada de treball, significativament destacable en els accidents mortals i lleus, observant-se un descens en els de caràcter greu.

→ Nova **pujada en termes absoluts dels accidents *in itinere* de caràcter lleu, greus i mortals**.

→ **Increment general dels índexs d'incidència** per cent mil treballadors i treballadores exposades en un 0,1 %.

→ **Descens del 4,8 % en els índexs d'incidència dels accidents de treball greus**.

→ **Important labor de l'Invassat** en matèria de riscos laborals i d'investigació d'accidents **i de la Inspecció de Treball** en les funcions de vigilància i control, reflectida en ordes de servici i nombre d'actes d'infracció.

12.1. SINISTRALITAT LABORAL

En este primer apartat s'arreplega la informació corresponent a sinistralitat laboral, en el qual es detallen els accidents de treball en jornada de treball, els accidents in itinere i les malalties professionals. Així mateix, es procedix al desglossament de la sinistralitat laboral atés el gènere.

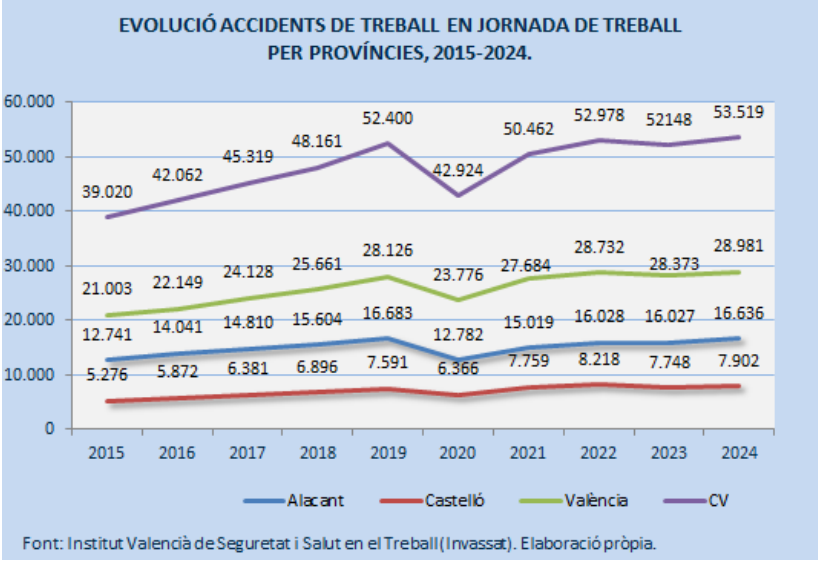
12.1.1. Accidents de Treball

Segons l'informe provisional interanual d'accidents de treball gener-desembre 2024 de l'Invassat, l'any 2024 s'ha constatat un **increment en 2,6 punts percentuals en el nombre total d'accidents laborals amb baixa en jornada de treball**, computat per data de baixa mèdica, tornant a la senda ascendent d'exercicis anteriors, amb l'excepció dels exercicis 2020 i 2023.

En este sentit, el Gràfic 12.1 mostra l'evolució dels accidents de treball en jornada de treball per data de baixa mèdica per al període 2015-2024 en cada una de les províncies de la Comunitat Valenciana. S'aprecia un progressiu increment en el nombre d'accidents

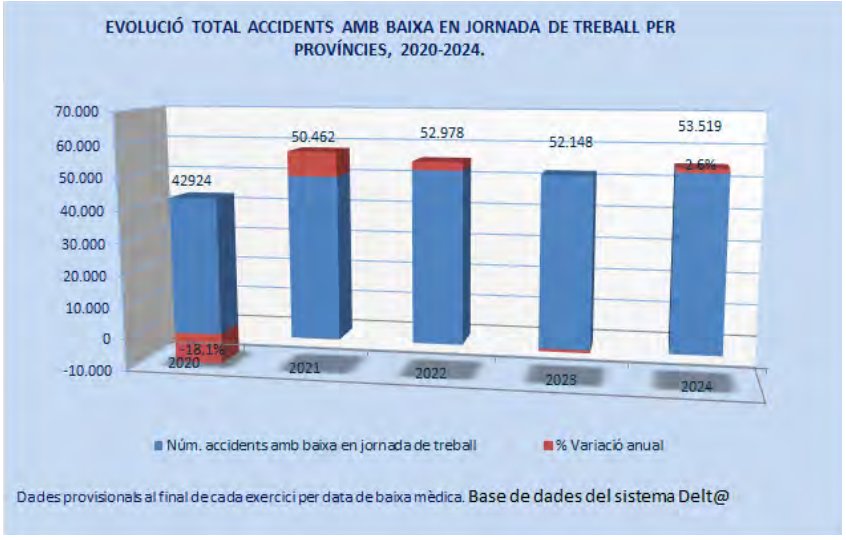
amb l'excepció dels anys anteriorment esmentats, amb punts d'inflexió a la baixa.

Gràfic 12.1



Per la seua part, el Gràfic 12.2 contempla l'evolució percentual d'accidents de treball en la Comunitat Valenciana per data de baixa mèdica en els últims cinc anys.

Gràfic 12.2



El Quadre 12.1 arreplega, per a cada una de les tres províncies de la nostra Comunitat, l'evolució del nombre d'accidents amb baixa en la jornada de treball en els cinc últims exercicis.

Les dades corresponents a 2020 constaten una xifra significativament inferior en el nombre d'accidents registrat, obeint sens dubte a la falta d'activitat laboral davant

el confinament provocat per la COVID-19. Si prenem les dades dels dos últims anys anteriors a la pandèmia, el nombre d'accidents amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica es va situar en 52.400 per a 2019 i en 48.161 en 2018.

Els Quadres 12.2 i 12.17 conté les dades corresponents al nombre total de sinistres laborals amb baixa en jornada de treball, en la nostra Comunitat, per data de baixa mèdica, distingint entre **accidents de treball** amb baixa en jornada de treball i les **malalties professionals** declarades (parts amb baixa). S'ha constatat, per a este últim exercici, un augment de 2,6 punts percentuals en els accidents de treball i un increment de 18,6 punts percentuals en les malalties professionals amb comunicat de baixa, enfront del 14,9 % de l'any anterior respecte a 2022.

Atenent la seua gravetat, del total d'accidents registrats en jornada de treball, s'ha produït un augment de 29,5 punts percentuals en els accidents mortals (enfront del descens del 20,8 % registrat en 2023); una disminució de 2,1 punts en els greus, enfront de l'increment del 3 % registrat en 2023 per a este tipus, i un increment de 2,6 punts percentuals en els accidents de caràcter lleu (en 2023, es va produir una disminució de 1,6 punts percentuals en el número d'estos).

Quadre 12.1

ACCIDENTS LABORALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024
Nombre d'accidents amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
2020	12.782	6.366	23.776	**42.924**
2021	15.019	7.759	27.684	**50.462**
2022	16.028	8.218	28.732	**52.978**
2023	16.027	7.748	28.373	**52.148**
2024	16.636	7.902	28.981	**53.519**

Dades provisionals al final de cada exercici.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).



El CES CV alerta sobre la contínua tendència ascendent en el nombre d'accidents de treball en la Comunitat Valenciana durant 2024, al mateix temps que es congratula del descens experimentat en l'índex d'incidència dels accidents greus en este últim exercici Per tot això, és necessari insistir, a les institucions sanitàries i laborals, a continuar articulant polítiques públiques i privades tendents a millorar la formació, difusió i conscienciació de la cultura preventiva.

A més, el Comité anima a reforçar els protocols i la formació en la matèria tendent a la identificació de les mesures preventives davant situacions climàtiques d'emergència, com ha posat de manifest la DANA.

Així mateix, el CES CV anima al desenrotllament de quantes accions siguen necessàries en la detecció i identificació dels riscos de la salut derivats del canvi climàtic i de la digitalització de l'economia, així com insta a la Generalitat Valenciana al desenrotllament i execució de l'Estratègia Valenciana de Seguretat, Salut i Benestar Laboral, així com a l'anàlisi i avaluació del Pla d'actuació enfront dels accidents laborals traumàtics greus i mortals ocorreguts en jornada de treball en la Comunitat Valenciana 2023-2025.

Quadre 12.2

EVOLUCIÓ DE LA SINISTRALITAT PER LA SEUA GRAVETAT PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2020-2024.

	Lleus	Greus	Mortals	Totals		TOTAL SINISTRES
(Parts)	Accidents	Accidents	Accidents	Accidents	Malalties Professionals*	
Any 2020						
Alacant	12.642	121	19	12.782	457	13.239
Castelló	6.315	44	7	6.366	149	6.515
València	23.542	204	30	23.776	506	24.282
C. Valenciana	*42.499*	*369*	*56*	*42.924*	*1.112*	44.036
Any 2021						
Alacant	14.908	101	10	15.019	438	15.457
Castelló	7.691	51	17	7.759	159	7.918
València	27.464	184	36	27.684	442	28.126
C. Valenciana	*50.063*	*336*	*63*	*50.462*	*1.039*	*51.501*
Any 2022						
Alacant	15.883	116	29	16.028	442	16.470
Castelló	8.185	25	8	8.218	191	8.409
València	28.466	226	40	28.732	491	29.223
C. Valenciana	*52.534*	*367*	*77*	*52.978*	*1.124*	*54.102*
Any 2023						
Alacant	15.872	*131*	*24*	16.027	587	16.614
Castelló	7.708	*38*	*2*	7.748	175	7.923
València	28.129	*209*	*35*	28.373	529	28.902
C. Valenciana	*51.709*	*378*	*61*	*52.148*	*1.291*	*53.439*
Any 2024						
Alacant	16.509	107	20	16.636	728	17.364
Castelló	7.859	36	7	7.902	237	8.139
València	28.702	227	52	28.981	566	29.547
C. Valenciana	*53.070*	*370*	*79*	*53.519*	*1.531*	*55.050*

Dades provisionals al final de cada exercici per data de baixa mèdica.
(*) Des de l'any 2007, el Ministeri de Treball no desagrega les malalties professionals per raó de la seua gravetat. Es tracta de malalties professionals comunicades amb comunicat de baixa. Parts
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

En el Quadre 12.3 queden arreplegats els accidents de treball en jornada de treball per **província i sexe**, atenent la seua gravetat. Es constata per als **homes** un increment del 39,3 % en els accidents mortals, de l'1,2 % en els de caràcter greu i del 2 % per als lleus. En 2023, les dades van llançar un decrement percentual del 25,3 % en els accidents mortals, un 2,4 % en els de caràcter greu i del 2,3 % en els lleus.

El comportament de l'accidentalitat en el cas de les **dones** ha mostrat, en canvi, un increment en el nombre d'accidents (4,9 %), amb una significativa disminució dels accidents mortals (en produir-se quatre defuncions menys que en 2023), una disminució en els greus del 21 % (amb 12 casos menys) i un increment lleugerament accentuat i que ha sigut del 4,3 % en els accidents lleus. Per a l'any 2023 es van registrar increments del 0,6 % en els mortals, del 50 % en els greus i un augment del 0,5 % en els de caràcter lleu.

Quadre 12.3

ACCIDENTS AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER DATA DE BAIXA MÈDICA I SEXE COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Homes				Dones				Total			
	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baix
Any 2023												
Alacant	11.336	111	21	11.468	4.536	20	3	4.559	15.872	131	24	16.027
Castelló	5.742	35	2	5.779	1.966	3	0	1.969	7.708	38	2	7.748
València	20.260	175	33	20.468	7.869	34	2	7.905	28.129	209	35	28.373
C. Valencian	37.338	321	56	37.715	14.371	57	5	14.433	51.709	378	61	52.148
Any 2024												
Alacant	11.672	89	20	11.781	4.837	18	0	4.855	16.509	107	20	16.636
Castelló	5.891	30	7	5.928	1.968	6	0	1.974	7.859	36	7	7.902
València	20.520	206	51	20.777	8.182	21	1	8.204	28.702	227	52	28.981
C. Valencian	38.083	325	78	38.486	14.987	45	1	15.033	53.070	370	79	53.519

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

A continuació, es comenten les xifres registrades en cada una de les tres províncies de la nostra Comunitat. El **sistema Delt@** arreplega els accidents de treball de persones treballadores exposades i no de les persones treballant, com es feia anteriorment. L'índex d'incidència s'obté dividint el nombre d'accidents pel nombre total de persones treballadores exposades, entenent-se per tals a les persones treballadores que, afiliades als diferents règims de la Seguretat Social, tenen específicament cobertes les contingències d'accidents de treball i malalties professionals.

ALACANT. En esta província s'han declarat un total de 17.364 sinistres laborals amb baixa en jornada de treball (un 4,5 % més que en 2023), dels quals 16.636 han correspost a accidents amb baixa en jornada de treball (11.781 homes i 4.855 dones). Això representa un índex d'incidència de 2.304,8 accidents per cent mil persones treballadores exposades, com pot observar-se en el Quadre 12.11. Esta dada és superior al de 2023, (2.278,5) a conseqüència de l'increment en el nombre de persones treballadores exposades.

Per a este exercici, el nombre d'accidents s'ha vist incrementat, trencant amb la tendència descendent experimentada des de 2021.

En relació amb la seua gravetat s'ha produït un augment del 29,5 % en els accidents mortals en 2023, enfront de la disminució del 17,2 % l'any anterior (5 casos menys que en 2022); un descens del 22,4 % en els greus, en contrast amb l'augment en 2023 (12,9 %), i un increment del 2,6 % en els accidents lleus, enfront de la disminució del 0,1 % experimentada en 2023 respecte al seu precedent.

Atés el sexe, en el cas dels homes els accidents mortals han disminuït un 4,8 %, amb 1 cas menys enfront del descens del 25 % en 2023. Els greus han decrescut un 19,8 %, enfront de l'increment del 9,9 % de 2023. Per part seua, els accidents de caràcter lleu han augmentat un 3 %, enfront del descens del 0,6 % que es va registrar en 2023. Pel que respecta a les dones, no s'han registrat accidents mortals en 2024 (enfront dels 3 de l'any precedent), 2 casos menys s'han computat en els accidents greus, havent disminuït un 10 %, i apreciant-se un augment de 6,6 punts percentuals en els accedentes lleus, amb 301 casos més en 2024.

CASTELLÓ. En esta província s'han declarat un total de 8.139 sinistres laborals amb baixa en jornada de treball (un 2,7 % més respecte a 2023), dels quals 7.902 han correspost a accidents en la jornada de treball (5.928 homes i 1.974 dones), que representaven un índex d'incidència de 3.199,2 accidents per cent mil persones treballadores exposades, dada superior al de l'any 2023 (Quadre 12.11). El nombre d'accidents en la jornada de treball ha augmentat un 3 % en relació amb l'any anterior, enfront del decrement del 5,7 % de 2023 en relació amb el seu precedent.

Atenent la seua gravetat, s'ha produït un ascens molt significatiu en els accidents mortals (un 250 % més, amb cinc casos més), enfront de la caiguda del 75 % registrada en l'exercici 2023; una disminució del 5,3 % en els accidents greus, enfront del descens del 52 % en 2023, i un increment del 2 % en els accidents de caràcter lleu, que contrasta amb el registrat en 2023, que va comptar amb un increment del 5,8 %.

Atenent el gènere, en el cas dels homes s'ha produït un augment del 250 %, enfront del descens del 71,4 % en 2023 en els accidents mortals (amb cinc casos menys respecte a 2022); un decrement del 14,3 % en els accidents greus, enfront del increment del 59,1 % en 2023, i un increment del 2,6 % en els lleus, enfront del descens del 6,4 % en 2023. Pel que respecta a les dones, igual que succeïra en 2023, no s'ha constatat cap accident mortal; hi ha hagut tres casos més en els de caràcter greu (6 persones) i s'ha produït un lleu augment del 0,1 % en els accidents de caràcter lleu, dada pitjor a l'experimentat en 2023 respecte al seu precedent on va haver-hi un decrement del 4,2 %.

VALÈNCIA. En esta província s'han declarat un total de 29.547 sinistres laborals amb baixa en jornada de treball (un 2,2 % menys que en 2023), dels quals 28.981 han correspost a accidents amb baixa en la jornada de treball (20.777 homes i 8.204 dones). Estos representen un índex d'incidència de 2.597,8 accidents per cent mil persones treballadores exposades, índex inferior, igual que les altres dos províncies, al de 2023 (Quadre 12.11), a conseqüència del major nombre de persones treballadores exposades. Durant l'any 2024 s'ha produït un augment de 2,1 punts percentuals en l'accidentalitat, enfront del descens en 1,2 punts percentuals contemplat en 2023 respecte al seu precedent.

Atenent la gravetat d'estos, s'ha produït un augment del 48,6 % en el cas dels accidents mortals, enfront del decrement del 12,5 % de l'exercici anterior, i un augment del 8,6 % en els greus, enfront del descens del 7,5 % en 2023. L'accidentalitat de caràcter lleu s'ha vist incrementada un 2 % en 2024, enfront del descens de l'1,2 % registrat en 2023 respecte al seu anterior.

Per sexe, en el cas dels homes s'ha produït un augment del 54,5 % enfront del descens del 17,5 % de 2023 en els accidents mortals; i d'un 17,7 % en els greus, que contrasten amb el descens d'estos en 2023 (15,1 %) respecte al seu precedent. Els accidents lleus en els homes han augmentat un 1,3 % enfront del descens del 2,1 % en 2023. Pel que respecta a les dones, s'ha registrat un únic accident mortal en 2024 enfront dels dos de l'exercici anterior; els greus s'han reduït en un 38,2 % (amb 13 casos menys) enfront de l'increment del 70 % en 2023, i els lleus han augmentat un 4 %, enfront de l'increment del 1,3 % de 2023 respecte al seu precedent.

En la **Comunitat Valenciana** s'han declarat un total de 55.050 sinistres laborals amb baixa en jornada de treball (un 3 % més respecte a 2023), dels quals 53.519 han correspost a accidents en la jornada de treball (38.486 homes i 15.033 dones), que representen un índex d'incidència de 2.567,6 accidents per cent mil persones treballadores exposades, també superior al de l'any 2023 (Quadre 12.11). El nombre d'accidents en la jornada de treball ha augmentat un 2,6 % en relació amb l'any anterior, enfront del decrement del 1,6 % de 2023 en relació amb el seu precedent.

Accidents *in itinere*

Les dades sobre sinistralitat laboral que s'han analitzat fins ara no inclouen els accidents *in itinere*. Respecte a estos, com pot apreciar-se en el Quadre 12.4 i en el Quadre 12.17, l'any 2024 ha registrat un **increment del 10,7 %** continuant amb la tendència ascendent d'anys anteriors (5 % en 2023 i 14,1 % en 2022), exceptuant l'exercici 2020 en què es va produir un descens del 25,2 %. Dels 9.827 accidents in itinere, el 47,40 % han sigut patits per homes, mentre que el 52,60 % ha correspost a dones. Estos percentatges varien lleugerament respecte a 2023, que van ser del 48,52 % per als homes i del 51,48 % per a les dones.

Atesa la **gravetat** d'estos, els accidents mortals han experimentat un augment del 172,2 % (19 casos més) enfront del descens del 35,3 % de l'any anterior (amb sis casos menys). Per la seua part, els accidents greus han experimentat un augment del 27 %, enfront del -8,2 % de l'any 2023. Els lleus han augmentat un 10,3 %, enfront del 5,3 % recollits en l'exercici 2023.

Per **sexe**, els accidents *in itinere* en homes s'ha incrementat un 100 %, amb deu casos més d'accidents mortals (23 %), augmentant un 21 % els greus enfront del descens del 3 % en 2023 i incrementant-se igualment els lleus un 7,9 %, en major proporció que en 2023, que va ser del 5,4 %. Pel que respecta a les dones, s'ha produït una pujada del 13 % en termes totals, enfront del 4,8 % de l'exercici 2023, augmentant un 900 %, amb 9 casos més els accidents mortals, enfront del descens de 5 casos menys en 2023 respecte al seu anterior. Els accidents greus han crescut un 78,8 %, enfront del descens del 20 % en 2023 i els accidents lleus s'han incrementat un 12,6 %, enfront del 5,1 % en 2023.

Per províncies, durant l'any 2024, els accidents *in itinere* han augmentat un 11,2 % a la província d'Alacant (enfront del 5,5 % en 2023), un 5,3 % en la de Castelló (enfront del 6,3 % de l'any anterior) i un 11,6 % a la província de València, enfront del 4,6 % experimentat l'any 2023.

Els accidents *in itinere* han representat, per a este exercici, **el 15,2 % del total de sinistres en la Comunitat Valenciana**, percentatge que augmenta un punt percentual respecte a l'any anterior (14,2 % en 2023 i 13,5 % en 2022), variant d'un exercici a un altre durant els últims anys i constituint una de les principals causes els accidents de trànsit en els desplaçaments als llocs de treball.

El Quadre 12.17 conté un resum amb el nombre total de sinistres amb baixes registrats i declarats en la nostra Comunitat. Als accidents en el centre de treball cal afegir les malalties professionals i els accidents ocasionats durant els desplaçaments al centre de treball. El nombre de total de sinistres per data de baixa mèdica ha augmentat un 4,1 %, enfront de la reducció del 0,4 % experimentat en 2023 en relació amb el seu precedent.

El major increment de sinistres totals es dona a la província d'**Alacant** amb el 5,5 %, seguida de **València** amb el 3,6 % i finalment **Castelló** amb el 2,9 %. Per a l'any 2023, la província d'Alacant ocupava el primer lloc amb un 1,5 %; seguida de València, amb el -0,4 %, i Castelló, amb el -4,7 %. El Quadre 12.4 contempla els accidents *in itinere* per data de baixa mèdica i per sexe per als exercicis 2023 i 2024.

Quadre 12.4

ACCIDENTS *IN ITINERE* PER DATA DE BAIXA MÈDICA I SEXE
COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Homes				Dones				Total			
	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa
Any 2023												
Alacant	1.371	26	5	1.402	1.400	5	1	1.406	2.771	31	6	2.808
Castelló	443	3	0	446	465	2	0	467	908	5	0	913
València	2.419	36	5	2.460	2.682	17	0	2.699	5.101	53	5	5.159
C. Valencian	4.233	65	10	4.308	4.547	24	1	4.572	8.780	89	11	8.880
Any 2024												
Alacant	1.419	25	3	1.447	1.657	18	1	1.676	3.076	43	4	3.123
Castelló	438	6	2	446	515	0	0	515	953	6	2	961
València	2.709	41	15	2.765	2.946	23	9	2.978	5.655	64	24	5.743
C. Valencian	4.566	72	20	4.658	5.118	41	10	5.169	9.684	113	30	9.827

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

12.1.2. Malalties Professionals

Les xifres absolutes per a l'any 2024 venen contemplades en els Quadres 12.2 i 12.17 havent-se registrat un **increment del 18,6 %**, enfront del 14,9 % en 2023 respecte al seu precedent. Este augment és del 18,1 % en els hòmens, enfront del 5 % en 2023, i del 18,9 % en les dones, enfront del 22,7 % en 2023, creixent la tendència ascendent d'exercicis anteriors, encara que disminuint per al cas de les dones.

Per províncies, **Alacant** ha registrat el 47,5 % del total de parts amb baixa en la Comunitat (45,5 % en 2023), augmentant un 24 % respecte a l'any anterior. L'any 2023, la província d'Alacant va registrar un increment del 32,8 %.

La província de **Castelló** ha representat el 15,5 % del total de malalties professionals amb comunicats de baixa, (13,6 % en 2023), havent augmentat un 35,4 % en este últim any, enfront del decrement del 8,4 % en 2023 en relació amb el seu precedent.

Per la seua part, a la província de **València** les malalties professionals amb comunicats de baixa registrades han suposat el 37 % del total, 4 punts percentuals menys que en 2023 respecte al seu anterior. Es constata un increment del 7 % enfront del 7,7 % en 2023 respecte al seu precedent.

Per sexe, els homes han representat el 43 % i les dones el 57 % dels comunicats de baixa (658 i 873 parts en termes absoluts respectivament), variant els percentatges de representativitat respecte als últims exercicis i continuant amb la tendència en els comunicats de baixa dels dos sexes, en el qual les dones superaven als homes, havent augmentat per a este exercici la representació percentual d'estes. En 2023 els homes representaven el 43,1 % mentre que el percentatge de les dones quedava situat en el 56,9 %.

Quadre 12.5

MALALTIES PROFESSIONALS. PARTS AMB BAIXA COMUNICATS, 2023-2024

	2023			2024		
	Homes	Dones	**Total**	Homes	Dones	**Total**
Alacant	263	*324*	**587**	321	407	**728**
Castelló	69	106	**175**	97	140	**237**
València	225	304	**529**	240	326	**566**
C. Valenciana	***557***	***734***	**1.291**	***658***	***873***	**1.531**

Font: Elaboració pròpia. Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Es constata una **major incidència de les malalties professionals en les dones que en els homes**. Tant homes com dones estan exposats diàriament en el seu treball a diferents riscs laborals donada l'evident segregació del mercat laboral tant vertical (accés a llocs de direcció ocupats principalment per homes) com a horitzontal, en la qual uns certs sectors es troben altament feminitzats. En tal sentit, les dones treballen més en activitats o sectors relacionats amb l'educació, sanitat, atenció i cura a tercers o uns certs sectors específics de la indústria com el tèxtil o agroalimentari, mentre que els homes estan majoritàriament representats en treballs de direcció, manuals i tècnics, a més de maneig de maquinària o instal·lacions.

Per a previndre els danys a la salut derivats de l'activitat laboral és imprescindible identificar i avaluar tots els riscs, tant els tradicionals com els riscs emergents, amb la finalitat que puguen eliminar-se o reduir-se fins a nivells que no provoquen danys.

En el Quadre 12.6 ve arreplegats els **índexs d'incidència de les malalties professionals comunicades amb baixa** per cada cent mil persones treballadores exposades, i que, per a l'exercici 2024, és 9,9 punts superior al recollit en 2023, any en què ha sigut 6,8 punts superior al seu precedent.

Quadre 12.6

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DE MALALTIES PROFESSIONALS AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Núm. de Malalties Professionals**		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	587	728	83,5	100,9
Castelló	244,1	247,0	175	237	71,7	96,0
València	1.086,3	1.115,6	529	566	48,7	50,7
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***1.291***	***1.531***	***63,5***	***73,4***

Dades provisionals al final de cada exercic (*) Milers de treballadors/ (**) Parts amb baixes.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat). Elaboració pròpia.

Han destacat les **malalties professionals causades per agents físics**, amb el 92,4 % (1.415 parts enfront dels 1.179 de 2023) del total de casos amb baixa registrats (Quadre 12.7). I dins d'estes han predominat les malalties provocades per postures forçades i moviments repetitius en el treball, corresponent un 58,8 % d'eixe total

(832 comunicats de baixa registrats, 396 homes i 436 dones), a malalties per fatiga i inflamació de les baines tendinoses i un 38,2 % (541 casos, dels quals 176 correspon a homes i 365 a dones) a paràlisis dels nervis a causa de la tensió.

Li han seguit les malalties de la pell causades per substàncies i agents no compresos en algun dels altres apartats, amb 28 casos i un 1,9 % de representativitat. El tercer grup l'han format les malalties professionals causades per inhalació de substàncies i agents no compresos en altres apartats, amb 32 casos i una representativitat del 2,1 %.

Quadre 12.7

MALALTIES PROFESSIONALS. Núm. DE PARTS AMB BAIXA COMUNICATS, DISTRIBUÏTS PER GRUPS DE MALALTIES PROFESSIONALS. C.V., 2024

GRUPS	Homes		Dones		Total	
	N	%	N	%	N	%
1. Malalties professionals causades per agents químics	8	1,2	6	0,7	14	0,9
2. Malalties professionals causades per agents físics	598	90,9	817	93,6	1.415	92,4
3. Malalties professionals causades per agents biològics	8	1,2	32	3,7	40	2,6
4. Malalties professionals causades per inhalació de substàncies i agents no compresos en altres apartats	22	3,3	10	1,1	32	2,1
5. Malalties professionals de la pell causades per substàncies i agents no compresos en algun de les altres apartats	20	3,0	8	0,9	28	1,8
6. Malalties professionals causadas per agents carcinògens	2	0,3	0	0,0	2	0,1
Total	**658**	**100**	**873**	**100**	**1.531**	**100**

Dades provisionals.
Font: Invassat (Gener-Desembre de 2024)

El major nombre de parts amb baixa comunicats, distribuïts per seccions d'activitat (CNAE-2009), en la Comunitat Valenciana durant l'any 2024, ha correspost a la **indústria manufacturera**, amb 406 parts (46 més que en 2023) i el 26,5 % de representativitat.

El següent sector ha sigut el **comerç a l'engròs i al detall,** amb 258 parts (203 en 2023) i un 16,9 % de representativitat. En tercer lloc, ha figurat l'**hostaleria**, amb 214 parts i el 14 % de representativitat (Quadre 12.8).

Per la seua part, el major nombre de parts amb baixa comunicats, atesa la Classificació Nacional d'Activitats (CNAE-2009), s'ha donat en els **serveis a edificis i activitats de jardineria**, amb 149 parts i que ha representat el 9,7 % del total. En segon lloc, s'han situat **els servicis de menjars i begudes**, amb 147 parts i un 9,6 % de representativitat, i, en tercer lloc, el **comerç al detall, excepte vehicle de motor i motocicletes**, amb 144 parts i un 9,4 % de representativitat (Quadre 12.9).

De conformitat a la Classificació Nacional d'Ocupacions (CNO-11), **un altre personal de neteja** ha ocupat el primer lloc, amb 206 comunicats de baixa, 30 més que en 2023 i un 13,5 % de representativitat; seguit de les **persones treballadores assalariades dels servicis de restauració**, amb 108 parts i un 7,1 % de representativitat, i de les **persones operadores d'instal·lacions i màquines fixes**, amb 98 parts i una representativitat del 6,4 %. Atenent esta classificació cal deixar constància que 113 parts (87 en 2023) es trobaven pendents de classificar, representant el 7,4 % del total de parts comunicats amb baixa (Quadre 12.10).

Quadre 12.8

MALALTIES PROFESSIONALS. Núm. DE PARTS AMB BAIXA COMUNICATS, DISTRIBUITS PER CNAE-2009. C.V., 2024

SECCIONS	CNAE-2009	Homes		Dones		Total	
		N	%	N	%	N	%
A	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	18	2,7	27	3,1	45	2,9
B	Indústries extractives	3	0,5	0	0,0	3	0,2
C	Indústria manufacturera	250	38,0	156	17,9	406	26,5
D	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire con	0	0,0	0	0,0	0	0,0
E	Subministrament d'aigua, activitats de sanejament. Gestió de residus i descontaminació	12	1,8	9	1,0	21	1,4
F	Construcció	156	23,7	4	0,5	160	10,5
G	Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes	90	13,7	168	19,2	258	16,9
H	Transport i emmagatzematge	8	1,2	3	0,3	11	0,7
I	Hostaleria	34	5,2	180	20,6	214	14,0
J	Informació i comunicacions	5	0,8	2	0,2	7	0,5
K	Activitats financeres i de segurs	0	0,0	1	0,1	1	0,1
L	Activitats immobiliàries	1	0,2	0	0,0	1	0,1
M	Activitats professionals, científiques i tècniques	6	0,9	8	0,9	14	0,9
N	Activitats administratives i serveis auxiliars	36	5,5	143	16,4	179	11,7
O	Administració pública i defensa: Seguretat social obligatò	10	1,5	20	2,3	30	2,0
P	Educació	5	0,8	13	1,5	18	1,2
Q	Activitats sanitàries i de servicis social	14	2,1	82	9,4	96	6,3
R	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	3	0,5	3	0,3	6	0,4
S	Altres servicis	5	0,8	47	5,4	52	3,4
T	Activitats de les llars com ocupadors i com productors de béns i servicis per a ús propi	2	0,3	7	0,8	9	0,6
U	Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Sense assignar	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Total	**658**	**100**	**873**	**100**	**1.531**	**100**

Dades provisionals.
Font: Invassat (Gener-Desembre de 2024)

Quadre 12.9

MALALTIES PROFESSIONALS. Núm. DE PARTS AMB BAIXA COMUNICATS, DISTRIBUÏTS PER CNAE-2009 I SEXE EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

CLASSIFICACIÓ NACIONAL D'ACTIVITATS	Homes		Dones		Total	
	N	%	N	%	N	%
Agricultura, ramaderia, caça i servicis relacionats amb les matei	12	1,8	26	3,0	38	2,5
Silvicultura i explotació forestal	2	0,3	1	0,1	3	0,2
Pesca i aqüicultura	4	0,6	0	0,0	4	0,3
Extracció d'antracita, hulla i lignit	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Extracció de cru de petroli i gas natural	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Extracció de minerals metàl·lics	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Altres indústries extractives	3	0,5	0	0,0	3	0,2
Activitats en suport de les indústries extractives	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indústria de l'alimentació	26	4,0	55	6,3	81	5,3
Fabricació de begudes	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Indústria del tabac	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indústria tèxtil	7	1,1	11	1,3	18	1,2
Confecció de peces de vestir	2	0,3	1	0,1	3	0,2
Indústria del cuir i del calçat	22	3,3	35	4,0	57	3,7
Ind. de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparter	11	1,7	0	0,0	11	0,7
Indústria del paper	5	0,8	5	0,6	10	0,7
Arts gràfiques i reproducció de suports gravats	2	0,3	0	0,0	2	0,1
Coqueries i refinació de petroli	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Indústria química	11	1,7	9	1,0	20	1,3
Fabricació de productes farmacèutics	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Fabricació de productes de cautxú i i matèries plàstiques	17	2,6	6	0,7	23	1,5
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	29	4,4	13	1,5	42	2,7
Metal·lúrgia: fabricació de productes de ferro, acer i ferroaliatge	8	1,2	0	0,0	8	0,5
Fabr. de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	30	4,6	5	0,6	35	2,3
Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Fabricació de material i equip elèctric	2	0,5	1	0,1	3	0,2
Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	15	2,3	0	0,0	15	1,0
Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	24	3,6	12	1,4	36	2,4
Fabricació d'un altre material de transport	4	0,6	0	0,0	4	0,3
Fabricació de mobles	18	2,7	1	0,1	19	1,2
Altres indústries manufactureres	5	0,8	1	0,1	6	0,4
Reparació i instal·lació maquinària i equip	10	1,5	0	0,0	10	0,7
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicion	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Captació, depuració i distribució d'aigua	4	0,6	1	0,1	5	0,3
Recollida i tractament d'aigües residuals	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Recollida, tractament i eliminació de residus; valorització	8	1,2	8	0,9	16	1,0
Activitats de descontaminació i altres servicis de gestió de resic	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Construcció d'edificis	60	9,1	0	0,0	60	3,9
Enginyeria civil	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats de construcció especialitzada	96	14,6	4	0,5	100	6,5
Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	33	5,0	1	0,1	34	2,2
Comerç al detall i intermediaris, excepte vehicles de motor i...	27	4,1	53	6,1	80	5,2
Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	30	4,6	114	13,1	144	9,4

CLASSIFICACIÓ NACIONAL D'ACTIVITATS	Homes		Dones		Total	
	N	%	N	%	N	%
Transport terrestre i per canonada	5	0,8	0	0,0	5	0,3
Transport marítim i per vies de navegació interiors	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Transport aeri	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Emmagatzematge i activitats annexes al transport	1	0,2	3	0,3	4	0,3
Activitats postals i de correus	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Serveis d'allotjament	8	1,2	59	6,8	67	4,4
Serveis de menjars i begudes	26	4,0	121	13,9	147	9,6
Edició	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats cinematogràfiques, de vídeo i de programes de televis	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Activitats de programació i emissió de ràdio i televisió	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Telecomunicacions	5	0,8	0	0,0	5	0,3
Programació, consultoria i altres activitats relacionades amb inf	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Servicis d'informació	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Servicis financers, excepte assegurances i fons de pensions	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte SS ob	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Activitats auxiliars als servicis financers i a les assegurances	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats immobiliàries	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Activitats jurídiques i de comptabilitat	0	0,0	5	0,6	5	0,3
Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gesti	1	0,2	1	0,1	2	0,1
Servicis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tèc	3	0,5	1	0,1	4	0,3
Investigació i desenrotllament	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Publicitat i estudis de mercat	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Altres activitats professionals, científiques i tècniques	2	0,3	0	0,0	2	0,1
Activitats veterinàries	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Activitats de lloguer	3	0,5	2	0,2	5	0,3
Activitats relacionades amb l'ocupació	7	1,1	6	0,7	13	0,8
Acts. d'gències de viatges, operadors turístics, servicis de reserv	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats de seguretat i investigació	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Servicis a edificis i activitats de jardineria	20	3,0	129	14,8	149	9,7
Acts. administratives d'oficina i altres acts. auxiliars a les empr	6	0,9	5	0,6	11	0,7
Administració pública i defensa; seguretat social obligatòria	10	1,5	20	2,3	30	2,0
Educació	5	0,8	13	1,5	18	1,2
Activitats sanitàries	5	0,8	35	4,0	40	2,6
Assistència en establiments residencials	5	0,8	39	4,5	44	2,9
Activitats de servicis socials sense allotjament	4	0,6	8	0,9	12	0,8
Activitats de creació, artístiques i espectacles	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres acts. culturals	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Activitats de jocs d'atzar i apostes	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	3	0,5	1	0,1	4	0,3
Activitats associatives	0	0,0	1	0,1	1	0,1
Reparació d'ordinadors, efectes personals i articles d'ús domès	1	0,2	0	0,0	1	0,1
Altres serveis personals	4	0,6	46	5,3	50	3,3
Activ. llars com empleats personal domèstic	2	0,3	7	0,8	9	0,6
Activitats de llars com productors de béns i servicis per a ús pro	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Activitats d'organització i organismes extraterritorials	0	0,0	0	0,0	0	0,0
No consta	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	**658**	**100**	**873**	**100**	**1.531**	**100**

Dades provisionals.

Quadre 12.10

MALALTIES PROFESSIONALS. Núm. DE PARTS AMB BAIXA COMUNICATS, DISTRIBUÏTS PER CNO-11 EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

CLASSIFICACIÓ NACIONAL D'OCUPACIONS 2011	Homes		Dones		Total	
	N	%	N	%	N	%
11 Components poder executiu, cossos legislatius; directius/ives	0	0,0	0	0,0	0	0,0
12 Directors/es de departaments administratius i comercials	1	0,2	0	0,0	1	0,1
13 Directors/es de producció i operacions	0	0,0	0	0,0	0	0,0
14 Directors/es i gerents d'empreses d'allotjament, restauració i	0	0,0	6	0,7	6	0,4
15 Directors/es i gerents empreses de serv. no classificats sota a	0	0,0	0	0,0	0	0,0
21 Professionals de la salut	5	0,8	24	2,7	29	1,9
22 Professionals de l'Ens. Infantil, Primària, Secundària i Postsecı	0	0,0	7	0,8	7	0,5
23 Uns altres professionals de l'ensenyança	1	0,2	0	0,0	1	0,1
24 Profs. de ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les	3	0,5	2	0,2	5	0,3
25 Professionals en dret	0	0,0	0	0,0	0	0,0
26 Especialistes en organització de l'AAPP i de les emp. i en la co	0	0,0	1	0,1	1	0,1
27 Professionals de les tecnologies de la informació	0	0,0	0	0,0	0	0,0
28 Professionals en ciències socials	1	0,2	0	0,0	1	0,1
29 Professionals de la cultura i l'espectacle	0	0,0	0	0,0	0	0,0
31 Tècnics/ques de les ciències i de les enginyeries	13	2,0	5	0,6	18	1,2
32 Supervisors/es en enginyeria de mines, inds. manufac. i constı	3	0,5	2	0,2	5	0,3
33 Tècnics/ques sanitaris i professionals de les teràpies alterna	2	0,3	8	0,9	10	0,7
34 Professionals de suport en finances i matemàtiques	0	0,0	0	0,0	0	0,0
35 Representants, agents comercials i afins	1	0,2	3	0,3	4	0,3
36 Profs. suport gestió administrativa; tècnics/ques forces i cosso	0	0,0	2	0,2	2	0,1
37 Profs. de suport de servicis jurídics, socials, culturals, esportiu	5	0,8	1	0,1	6	0,4
38 Tècnics/ques tecnologies de la informació i les comunicacions	1	0,2	0	0,0	1	0,1
41 Treballadors/es en serv. comptables, finan. i servs. suport a pr	9	1,4	3	0,3	12	0,8
42 Treballadors/es biblioteques, servicis de correus i afins	0	0,0	0	0,0	0	0,0
43 Altres professionals administratius/ives sense tasques d'ater	0	0,0	1	0,1	1	0,1
44 Treballadors/es agenc. viatges, recepc. i telef.; treballadors fir	0	0,0	1	0,1	1	0,1
45 Treballadors/es admin. tasques atenció al púb. no classif. sot	0	0,0	3	0,3	3	0,2
50 Cambrers/es i cuiners/es propietaris/àries	2	0,3	5	0,6	7	0,5
51 Treballadors/es assalariats/ades dels servicis de restauració	27	4,1	81	9,3	108	7,1
52 Dependents/es en botigues i magatzems	5	0,8	57	6,5	62	4,0
53 Comerciants propietaris/àries de botigues	3	0,5	0	0,0	3	0,2
54 Venedors/es (excepte en botigues i magatzems)	2	0,3	2	0,2	4	0,3
55 Caixers/es i taquillers/es (excepte bancs)	1	0,2	8	0,9	9	0,6
56 Treballadors/es de les cures a les persones en servicis de sal	3	0,5	27	3,1	30	2,0
57 Altres treballadors/es de les cures a les persones	0	0,0	7	0,8	7	0,5
58 Treballadors/es dels servicis personals	10	1,5	41	4,7	51	3,3
59 Treballadors/es dels servicis de protecció i seguretat	0	0,0	0	0,0	0	0,0
61 Treballadors/es qualificats/ades en activitats agrícoles	11	1,7	12	1,4	23	1,5
62 Trebs. qualificats/ades act. ramaderes (incloses avícoles, apíc	1	0,2	2	0,2	3	0,2
63 Trebs. qualificats/ades en activitats agropecuàries mixtes	0	0,0	0	0,0	0	0,0
64 Trebs. qualificats/ades en activitats forestals, pesqueres i cin	3	0,5	0	0,0	3	0,2
71 Trebs. en obres estructurals de construcció i afins	92	14,0	2	0,2	94	6,1
72 Treb. d'acabat de construc i instal (exc. electric.), pintors/es i a	50	7,6	2	0,2	52	3,4
73 Soldadors/es, xapistes, muntadors estr. metál., ferrers, elab. fı	29	4,4	5	0,6	34	2,2
74 Mecànics/iques ajustadors/es de maquinària	35	5,3	1	0,1	36	2,4
75 Trebs. Especialitzats/ades en electricitat i electrotecnologia	22	3,3	0	0,0	22	1,4

76 Mecànics/iques precisió met., ceramistes, vidrers/es, arts. i ar	14	2,1	8	0,9	22	1,4
77 Trebs. de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	27	4,1	56	6,4	83	5,4
78 Trebs. fusta, tèxtil, confec., pell, cuir, calçat i operaris/as altres	57	8,7	34	3,9	91	5,9
81 Persones operadores d'instal·lacions i maquinària fixes	48	7,3	50	5,7	98	6,4
82 Persones muntadores i ensambladoras en fàbriques	20	3,0	8	0,9	28	1,8
83 Màqu. locomotor., operadors/es m. agrícola i equ. pesats mòb.	6	0,9	0	0,0	6	0,4
84 Conductors/es de vehicles per al transport urbà o per carretera	15	2,3	1	0,1	16	1,0
91 Professionals serv. domèstics	0	0,0	6	0,7	6	0,4
92 Un altre personal de neteja	14	2,1	192	22,0	206	13,5
93 Ajudants de preparació d'aliments	3	0,5	32	3,7	35	2,3
94 Recollid. res. urb., venedors/es de carrer i altres ocupac. elem.	8	1,2	13	1,5	21	1,4
95 Peons agraris, forestals i de la pesca	16	2,4	19	2,2	35	2,3
96 Peons de la construcció i de la mineria	15	2,3	1	0,1	16	1,0
97 Peons de les indústries manufactureres	23	3,5	52	6,0	75	4,9
98 Peons del transport, descarregadors i reposadors	8	1,2	10	1,1	18	1,2
00 Ocupacions militars	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Pendent de classificar	43	6,5	70	8,0	113	7,4
TOTAL	**658**	**100**	**873**	**100**	**####**	**100**

Dades provisionals.



El sector primario ha seguido enfrentándose a problemas estructurales y ha estado sometido al cambio climático, con fenómenos meteorológicos extremos, como la sequía prolongada, y, este, año a la pérdida de producción e infraestructuras derivada de la DANA.

El CES CV recomienda a la Administración aprovechar el plan de recuperación para incentivar la inversión en innovación y nuevas tecnologías, con especial foco en aquellas dirigidas a mitigar los efectos del cambio climático en la actividad agraria y ganadera. Estas inversiones deben contribuir, además, a mejorar la competitividad del sector primario, modernizar sus procesos productivos y fortalecer su resiliencia frente a fenómenos meteorológicos extremos.

12.1.3. Evolució i anàlisi de la sinistralitat laboral

Reprenent les dades que figuren en el Quadre 12.2 en el qual es mostra l'evolució de la sinistralitat en la Comunitat Valenciana en els últims cinc exercicis per data de baixa mèdica, s'observa un descens continuat dels índexs d'incidència globals des de 2016, tal com queda reflectit en els quadres següents.

Així doncs, per a l'any 2019, any anterior a la pandèmia, els accidents lleus es van incrementar un 8,7 %, els greus un 24,1 % i els mortals van descendir un 1,6 %. Durant l'exercici 2020, es va produir un descens en la sinistralitat, provocada principalment pels efectes de la COVID-19 i que va comportar una reducció dels accidents lleus en un 18,1 %; dels greus, en un 15,8 %, i dels mortals en un 8,2 %. A partir d'eixe any torna a manifestar-se un repunt en la sinistralitat, que, en 2021, va comportar un augment

del 17,8 % en els accidents lleus, d'un increment del 12,5 % en els accidents mortals i una disminució en els accidents de caràcter greu d'un 8,9 %. Durant l'exercici 2022 es va acréixer este repunt, observant-se augments tant en els accidents mortals, en un 22,2 %; en els greus, en un 9,2 %, i, en menor mesura, en els lleus, en un 4,9 %. En 2023, es va apreciar un **canvi de tendència**, disminuint un 1,6 % el nombre total d'accidents, amb un descens del 1,6 % en els lleus i del 20,8 % en els mortals, i un increment del 3 % en els accidents greus. No obstant això, 2024 ha représ la senda ascendent, incrementant-se els accidents lleus un 2,6 % i els mortals en un 29,5 %. Tan sols els greus s'han vist reduïts en un 2,1 %.

Per part seua, el **nombre de persones treballadores exposades** en 2024 (2.084.415) s'ha vist incrementada en un 2,5 % enfront de la pujada del 2,7 % registrada en 2023 (2.033.885) respecte al seu precedent. Per a l'exercici 2022, el nombre de persones treballadores exposades (1.980.831) va augmentar un 4,6 % respecte a l'anterior (1.893.124 persones). Per a 2024, el percentatge de creixement dels sinistres laborals (4,1 %) supera al percentatge d'increment de persones exposades (2,5 %).

Desglossant per **sexe**, el nombre de treballadors exposats en 2024 ha sigut d'1.121.154, havent augmentat un 2,2 % respecte a l'any anterior (una dècima de punt més que en 2023 respecte al seu precedent) i el nombre de treballadores exposades ha sigut de 963.261, incrementant-se un 2,8 % respecte a l'any 2023, sent este augment 0,6 punts percentuals inferior al recollit en 2023 respecte al seu anterior.

En el Quadre 12.11 es presenta l'índex d'incidència del total d'accidents amb baixa en la jornada de treball per cent mil persones treballadores exposades, arreplegant-se en el Quadre 12.12 l'índex d'incidència dels accidents de caràcter greu i en el Quadre 12.13 l'índex d'incidència dels accidents mortals.

Quadre 12.11

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DEL TOTAL D'ACCIDENTS AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Accidents amb baixa en jornada de treball		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	16.027	16.636	2.278,5	2.304,8
Castelló	244,1	247,0	7.748	7.902	3.174,1	3.199,2
València	1.086,3	1.115,6	28.373	28.981	2.611,9	2.597,8
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***52.148***	***53.519***	**2.564,1**	**2.567,6**

Dades provisionals al final de cada exercici. (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Economia Social.

Respecte al primer d'ells, la Comunitat Valenciana ha registrat un ascens en l'**índex d'incidència**, amb una taxa de variació percentual de 0,1 punts enfront dels -4,1 registrats en 2023. Per províncies, l'ncrement percentual en 2024 ha sigut del 1,2 % a **Alacant**, enfront del -3 % de 2023, i del 0,8 % a **Castelló**, enfront del -6,3 % de l'any passat en relació al seu precedent. Per a la província de **València** s'ha produït una variació negativa del -0,5 % enfront del -4 % en 2023 en relació amb 2022.

Segons dades de l'Invassat, desglossant per sexe, l'índex d'incidència per al total d'accidents en els **homes**, en 2024, ha quedat situat en 3.432,8 per cent mil treballadors exposats, enfront dels 3.436,9 per cent mil treballadors exposats en 2023. L'índex

d'incidència per al total d'accidents patits per les **dones** l'any 2024 ha sigut de 1.564,4 per cent mil treballadores exposades, enfront dels 1.541,1 per cent mil treballadores exposades per a l'exercici 2023.

En relació amb l'**índex d'accidents de caràcter greu**, també s'han produït variacions en relació amb l'any anterior en el còmput total de la nostra Comunitat. L'índex d'incidència per cada cent mil persones treballadores exposades ha sigut inferior en nou dècimes de punt, que contrasta amb la dècima de punt superior en 2023 respecte a 2022. Per províncies, a **Alacant** ha sigut inferior en 3,8 punts (superior en 1,6 punts en 2023), sent inferior en 1 punt per a la província de **Castelló**, enfront dels 5,3 punts positius en 2023 respecte al seu precedent; i de 3,1 punts més a la província de **València**, enfront dels 2,2 punts negatius de 2023 en relació amb l'any 2022.

Per a l'accidentalitat de caràcter greu, l'índex d'incidència en els **homes**, per a l'any 2024, s'ha situat en 29 per cada 100.000 treballadors exposats (29,3 en 2023) i per a les **dones** ha sigut de 4,6 per cada 100.000 treballadores exposades (6,1 en 2023).

Quadre 12.12

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DELS ACCIDENTS DE CARÀCTER GREU PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Núm. d'accidents greus		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	131	107	*18,6*	*14,8*
Castelló	244,1	247,0	38	36	*15,6*	*14,6*
València	1.086,3	1.115,6	209	227	*19,2*	*20,3*
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***378***	***370***	***18,6***	***17,7***

Dades provisionals al final de cada exercici (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Econom

Per la seua part, l'índex d'**incidència d'accidents mortals** per cent mil persones treballadores exposades en la Comunitat Valenciana ha augmentat en huit dècimes de punt (en 2023 va disminuir en tres dècimes de punt) tal com pot apreciar-se en el Quadre 12.13. Per províncies, **Alacant** ha disminuït el seu índex d'incidència en 0,6 punts (en 2023 va augmentar 1,9 punts el seu índex d'incidència respecte a l'any anterior). La província de **Castelló** ha augmentat l'índex d'incidència en 2 punts (enfront del descens de 6,4 punts en 2023), i la de **València** ha crescut en 1,5 punts, enfront del decrement de 0,3 punts en 2023 en relació amb 2022.

Finalment, l'índex d'incidència dels accidents mortals en els **homes** per a l'any 2024 ha sigut de 7 per cada 100.000 treballadors exposats (5,1 en 2023) i de 0,1 per cada 100.000 **treballadores** exposades, quatre dècimes de punt menys que en 2023.

Quadre 12.13

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DELS ACCIDENTS MORTALS 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Núm. d'accidents mortals		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	*703,4*	721,8	24	20	3,4	2,8
Castelló	244,1	247,0	2	7	0,8	2,8
València	1.086,3	1.115,6	35	52	3,2	4,7
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***61***	***79***	**3,0**	**3,8**

Dades provisionals al final de cada exercici. (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Economia Social.

En el Quadre 12.14 figuren els índexs d'incidència dels accidents in itinere per als dos últims exercicis, en les tres províncies de la nostra Comunitat. S'observa un increment en nombres absoluts, i encara que es constata un increment en el nombre de persones treballadores exposats, els í**ndexs d'incidència han vist reflectits augments en cada una de les tres províncies**.

Quadre 12.14

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DEL TOTAL D'ACCIDENTS *IN ITINERE* AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Accidents *in itinere* amb baixa en jornada de treball		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	2.808	3.123	399,2	432,7
Castelló	244,1	247,0	913	961	374,0	389,1
València	1.086,3	1.115,6	5.159	5.743	474,9	514,8
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***8.880***	***9.827***	**436,6**	***471,4***

Dades provisionals al final de cada exercici. (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Economia Social.

Per al cas dels **accidents *in itinere* de caràcter greu**, (Quadre 12.15), s'ha produït un augment, tant en termes absoluts com en l'índex d'incidència, incrementant-se un punt percentual la incidència en la Comunitat Valenciana, sent més significatiu provincialment l'ascens a la província d'Alacant.

Quadre 12.15

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DEL TOTAL D'ACCIDENTS *IN ITINERE* GREUS AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Accidents *in itinere* amb baixa en jornada de treball		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	31	43	4,4	6,0
Castelló	244,1	247,0	5	6	2,0	2,4
València	1.086,3	1.115,6	53	64	4,9	5,7
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***89***	***113***	**4,4**	**5,4**

Dades provisionals al final de cada exercici. (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Economia Social.

Els índexs d'incidència per als **accidents mortals *in itinere*** (Quadre 12.16) igualment s'han vist incrementats en la nostra Comunitat, descendint tres dècimes de punt a la província d'Alacant, en passar de 6 a 4 casos en 2024; augmentant l'índex en 8 dècimes de punt en la de Castelló, i 2,1 punts percentuals en la de València, a conseqüència de l'increment absolut en la Comunitat Valenciana del nombre d'accidents en 19 persones, augmentant el nombre de treballadors i treballadores exposats en 50.529 persones; això és, un 2,5 %.

Quadre 12.16

ÍNDEX D'INCIDÈNCIA DEL TOTAL D'ACCIDENTS *IN ITINERE* AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Núm. de treballadors/es exposats/ades*		Accidents *in itinere* amb baixa en jornada de treball		Incidència per cent mil de treballadors/es exposats/ades	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	703,4	721,8	6	4	0,9	0,6
Castelló	244,1	247,0	0	2	0,0	0,8
València	1.086,3	1.115,6	5	24	0,5	2,1
C. Valenciana	***2.033,8***	***2.084,4***	***11***	***30***	**0,5**	**1,4**

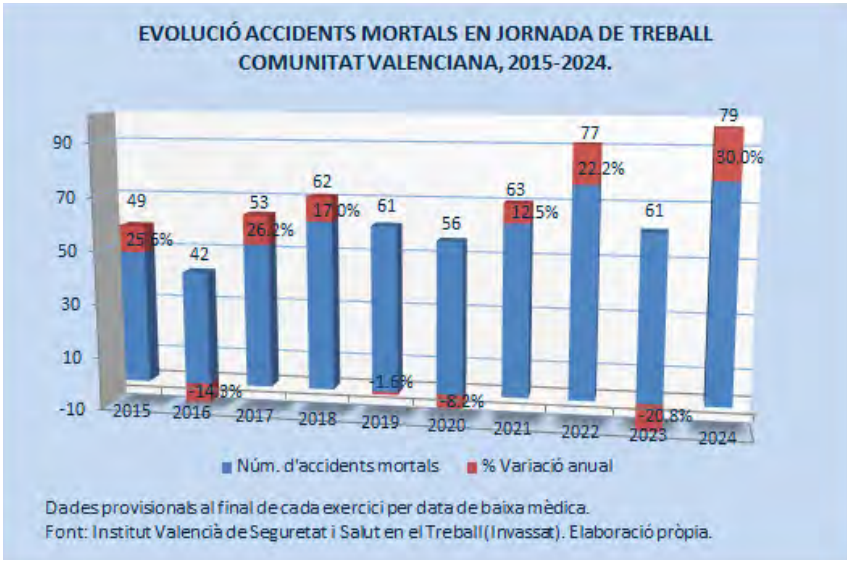
Dades provisionals al final de cada exercici. (*) Milers de treballadors/es.
Font: Invassat. Dades d'accidents: Base de dades del sistema Delt@. Ministeri de Treball i Economia Social.

El Gràfic 12.3 mostra l'evolució del **nombre d'accidents mortals** per data de baixa mèdica en l'últim decenni. En 2015 es va observar un increment en el nombre d'estos sinistres, produint-se un canvi de tendència per a l'exercici 2016, però tornant a augmentar als exercicis 2017 i 2018. Els anys 2019 i 2020 van experimentar descensos en els accidents mortals, tendència que es va veure truncada en 2021, amb un nou repunt del 12,5 % i que es va accentuar en 2022, amb un increment del 22,2 %. De manera positiva, 2023 va presentar una disminució en el nombre d'accidents mortals, tendència que s'ha vist truncada en 2024 amb un repunt del 30 %. Per a veure l'evolució dels accidents mortals a més llarg termini, ens remetem a la Memòria de l'exercici de 2014, en la qual s'arreplega l'evolució dels accidents mortals en jornada de treball en la Comunitat Valenciana, si bé per data de recepció de l'Autoritat Laboral.



El CES CV manifesta la seua preocupació per l'increment dels índexs d'incidència globals en matèria de sinistralitat laboral, encara que atenuat pel descens en els accidents greus.

Gràfic 12.3



El Quadre 12.17 contempla les dades de **sinistralitat laboral**, per data de baixa mèdica, en la Comunitat Valenciana per al període 2020-2024. S'arrepleguen els accidents en jornada de treball, més les malalties professionals i els accidents in itinere produïts durant este últim quinquenni.

RESUM SINISTRALITAT LABORAL PER DATA DE BAIXA MÈDICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2020-2024

	Accidents Jornada Treball				Malaltia Professional amb baixa				Totals Centre Treball				Accidents *in itinere*				Totals generals			
	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total amb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total mb baixa	Lleus	Greus	Mortals	Total (1) amb baixa
Any 2020																				
Alacant	12.642	121	19	12.782				457	12.642	121	19	13.239	1.847	40	8	1.895	14.489	161	27	15.134
Castelló	6.315	44	7	6.366				149	6.315	44	7	6.515	571	9	2	582	6.886	53	9	7.097
València	23.542	204	30	23.776				506	23.542	204	30	24.282	3.446	50	8	3.504	26.988	254	38	27.786
C. Valenciana	42.499	369	56	42.924				1.112	42.499	369	56	44.036	5.864	99	18	5.981	48.363	468	74	50.017
Any 2021																				
Alacant	14.908	101	10	15.019				438	14.908	101	10	15.457	2.228	37	1	2.266	17.136	138	11	17.723
Castelló	7.691	51	17	7.759				159	7.691	51	17	7.918	791	16	0	807	8.482	67	17	8.725
València	27.464	184	36	27.684				442	27.464	184	36	28.126	4.274	57	6	4.337	31.738	241	42	32.463
C. Valenciana	50.063	336	63	50.462				1.039	50.063	336	63	51.501	7.293	110	7	7.410	57.356	446	70	58.911
Any 2022																				
Alacant	15.883	116	29	16.028				442	15.883	116	29	16.470	2.618	38	6	2.662	18.501	154	35	19.132
Castelló	8.185	25	8	8.218				191	8.185	25	8	8.409	853	4	2	859	9.038	29	10	9.268
València	28.466	226	40	28.732				491	28.466	226	40	29.223	4.869	55	9	4.933	33.335	281	49	34.156
C. Valenciana	52.534	367	77	52.978				1.124	52.534	367	77	54.102	8.340	97	17	8.454	60.874	464	94	62.556
Any 2023																				
Alacant	15.872	131	24	16.027				587	15.872	131	24	16.614	2.771	31	6	2.808	18.643	162	30	19.422
Castelló	7.708	38	2	7.748				175	7.708	38	2	7.923	908	5	0	913	8.616	43	2	8.836
València	28.129	209	35	28.373				529	28.129	209	35	28.902	5.101	53	5	5.159	33.230	262	40	34.061
C. Valenciana	51.709	378	61	52.148				1.291	51.709	378	61	53.439	8.780	89	11	8.880	60.489	467	72	62.319
Any 2024																				
Alacant	16.509	107	20	16.636				728	16.509	107	24	17.364	3.076	43	4	3.123	19.585	150	28	20.491
Castelló	7.859	36	7	7.902				237	7.859	36	2	8.139	953	6	2	961	8.812	42	4	9.095
València	28.702	227	52	28.981				566	28.702	227	35	29.547	5.655	64	24	5.743	34.357	291	59	35.273
C. Valenciana	53.070	370	79	53.519				1.531	53.070	370	61	55.050	9.684	113	30	9.827	62.754	483	91	64.859

Dades provisionals al final de cada exercici.
(1) El total inclou totals d'accidents, totals d'accidents in itinere i malalties professionals.
(*) A partir de l'any 2007, el Ministeri de Treball i Immigració no disgrega les malalties professionals per raó de la seua gravetat.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Quadre 12.17

CESCV Comité Econòmic i Social

12.1.3.1. Sinistralitat en jornada de treball per sectors econòmics

Els Quadres 12.18, 12.19 i 12.20 arrepleguen les dades de malalties professionals i accidents de treball per sectors econòmics, així com la representació percentual de cada sector econòmic sobre el total dels sectors i la seua comparativa amb l'últim exercici.

Realitzant una anàlisi per sectors econòmics, **el sector agrari** (inclou a l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca, segons nomenclatura del Catàleg Nacional d'Activitats Econòmiques CNAE-2009) ha sigut el que acumula el menor percentatge de representació de les malalties professionals i accidents de treball amb el 2,9 % i el 4,4 % respectivament. Estos percentatges han variat sensiblement en relació amb 2023, on van ser del 2,6 % per a les malalties professionals i del 5,3 % per als accidents.

Este sector és el que ha ostentat el menor nombre de persones treballadores exposades, amb 50.479, sent l'índex d'incidència per 100.000 persones treballadores exposades de 5.231,87 per als accidents de treball i de 89,14 per a les malalties professionals. L'any 2023 els índexs d'incidència per a este sector eren de 5.505,08 per als accidents de treball i de 65,89 per a les malalties professionals.

Tant en el cas de les malalties professionals com en els accidents laborals el **sector serveis** ha sigut el que ha ostentat el major percentatge de representació amb el 58,6 % per als primers i el 58,4 % per als accidents. En 2023, estos percentatges se situaven en el 56,4 % i el 57,5 % dels casos, respectivament.

Este sector compta amb el major nombre de persones treballadores exposades amb 1.583.001 en 2024, sent el seu índex d'incidència per 100.000 persones treballadores exposades de 1.974,09 per als accidents de treball i de 56,60 per a les malalties professionals. En 2023, els índexs d'incidència per a este sector eren de 1.949,99 per als accidents de treball i de 47,34 per a les malalties professionals.

El segon sector amb major representació ha sigut la **indústria**, que en el cas de les malalties professionals ha representat el 28,1 % i en els accidents el 21,5 %. En 2023, estos percentatges estaven situats en el 30,2 % i en el 21,6 %, respectivament.

El nombre de persones treballadores exposades en la indústria en 2024 ha sigut de 301.153, sent el seu índex d'incidència per 100.000 persones treballadores exposades de 3.814,67 per als accidents de treball i de 142,78 per a les malalties professionals. En 2023 els índexs d'incidència per a este sector eren de 3.760,67 per als accidents de treball i de 129,96 per a les malalties professionals.

Per la seua part, la **construcció** ha ocupat el tercer lloc, representant, per a 2024, el 10,4 % de les malalties professionals (10,8 % en 2023) i el 15,2 % dels accidents laborals, sent del 15,6 % en 2023.

El nombre de persones treballadores exposades en la construcció, en 2024, ha sigut de 149.782, sent el seu índex d'incidència per 100.000 persones treballadores exposades de 5.434,56 per als accidents de treball i de 106,82 per a les malalties professionals. L'any 2023, els índexs d'incidència per a este sector eren de 5.556,20 per als accidents de treball i de 95,73 per a les malalties professionals.

Quadre 12.18

MALALTIES PROFESSIONALS (PARTS AMB BAIXA) PER SECTORS ECONÒMICS I PERCENTATGE DE REPRESENTATIVITAT RESPECTE AL TOTAL DE SECTORS

	Agrari			Indústria			Construcció			Servicis			Total Sectors		
	Núm. caso	%	T1	Núm. caso	%	T1	Núm. caso	%	T1	Núm. caso	%	T1	Núm. caso	%	T1
2023	33	2,6%	-5,7	390	30,2%	6,0	140	10,8%	33,3	728	####	18,2	####	####	14,9
2024	45	2,9%	36,4	430	28,1%	10,3	160	10,4%	14,3	896	####	23,1	####	####	18,6

Dades provisionals al final de cada exercici.
T1: Taxa de variació percentual d'un any en relació amb el seu precedent.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Quadre 12.19

EVOLUCIÓ ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL PER SECTORS ECONÒMICS PER DATA DE BAIXA MÈDICA. ANYS 2023-2024

	Agrari		Indústria		Construcció		Servicis		**Total Sectors**	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Alacant										
Lleus	715	753	2.932	2.998	2.760	2.891	9.465	9.867	**15.872**	**16.509**
Greus	3	6	29	19	36	39	63	43	**131**	**107**
Mortals	0	1	5	5	11	5	8	9	**24**	**20**
Totals	**718**	**760**	**2.966**	**3.022**	**2.807**	**2.935**	**9.536**	**9.919**	**16.027**	**16.636**
Castelló										
Lleus	683	606	2.198	2.228	1092	1052	3.735	3.973	**7.708**	**7.859**
Graus	2	2	16	5	8	12	12	17	**38**	**36**
Mortals	0	0	1	1	1	2	0	4	**2**	**7**
Totals	**685**	**608**	**2.215**	**2.234**	**1.101**	**1.066**	**3.747**	**3.994**	**7.748**	**7.902**
València										
Lleus	1.336	1.257	6.061	6.168	4.163	4.074	16.569	17.203	**28.129**	**28.702**
Greus	15	10	37	51	48	56	109	110	**209**	**227**
Mortals	3	6	6	13	6	9	20	24	**35**	**52**
Totals	**1.354**	**1.273**	**6.104**	**6.232**	**4.217**	**4.139**	**16.698**	**17.337**	**28.373**	**28.981**
Comunitat Valenciana										
Lleus	2.734	2.616	11.191	11.394	8.015	8.017	29.769	31.043	**51.709**	**53.112**
Greus	20	18	82	75	92	107	184	170	**378**	**370**
Mortals	3	7	12	19	18	16	28	37	**61**	**75**
Totals	**2.757**	**2.641**	**11.285**	**11.488**	**8.125**	**8.140**	**29.981**	**31.250**	**52.148**	**53.519**

Dades provisionals al final de cada exercici.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Atenent la distribució dels accidents per províncies, obtenim els següents percentatges per a cada una d'elles, tal com pot apreciar-se en el Quadre 12.20.

ALACANT. El sector **agrari** ha acumulat el 4,6 % del total del nombre d'accidents produïts en esta província, registrant el 5,6 % dels accidents greus. Per a este exercici, s'ha produït un accident mortal enfront de l'absència d'ells en 2023.

En la **indústria** han ocorregut el 18,2 % del total d'accidents, representant en un 17,8 % el total dels greus i el 25 % el total dels mortals en esta província, per a este sector, registrant-se el mateix nombre de casos (cinc) en relació amb 2023.

La **construcció** ha representat el 17,6 % del total d'accidents en esta província, amb un percentatge del 36,4 % en accidents greus i en un 25 % el total dels accidents mortals per a este sector, disminuint en sis unitats (5) respecte a 2023.

Per a finalitzar, el sector **serveis** ha suposat el 59,6 % del total d'accidents. Del nombre total d'accidents greus produïts en esta província, el sector servicis ha acumulat el 40,2 %, mentre que, del nombre total d'accidents mortals, ha representat el 45 % d'estos. Un total de 9 accidents mortals han esdevingut en 2024, enfront dels 8 de 2023, la qual cosa representa un ascens del 12,5 %.

CASTELLÓ. En el sector **agrari** han ocorregut el 7,7 % del total del nombre d'accidents en esta província, sense que s'haja registrat en este sector cap accident mortal en 2024, igual que en 2023. Un total de dos han sigut els accidents greus produïts en este sector per a este exercici, representant el 5,6 % del total d'accidents greus en esta província.

Per la seua part, el sector de la **indústria** ha comptabilitzat el 28,3 % del total d'accidents en esta província. El percentatge del total d'accidents greus per a este sector ha sigut del 13,9 % i el dels mortals el 14,3 %, havent-se registrat un únic cas, mateix date que en 2023.

Per al sector de la **construcció**, el percentatge d'índex d'accidents ha sigut del 13,5 %, amb el 33,3 % del total d'accidents greus en este sector, i el 28,6 % dels mortals, amb un únic cas.

Finalment, el sector **servicis** ha acumulat el 50,5 % del total d'accidents. Del total d'accidents greus en esta província, el 47,2 % es va donar en este sector. A diferència de 2023 que no va registrar cap accident mortal, en 2024 es van registrar quatre casos.

VALÈNCIA. Per a esta província, el sector **agrari** ha representat el 4,4 % del total dels accidents, donant-se en este sector el 4,4 % del total dels accidents greus i representant el 11,5 % del total els accidents mortals, amb sis casos, tres víctimes més que en 2023.

En la **indústria** s'ha registrat el 21,5 % del total d'accidents. Del total dels accidents greus en esta província, el 22,5 % s'ha produït en la indústria. El percentatge de representativitat dels accidents mortals ha sigut del 25 % amb set casos més que en 2023.

La **construcció** ha acumulat el 14,3 % del total dels accidents. Del total dels accidents greus registrats en esta província, el 24,7 % ha correspost a este sector. Respecte als accidents mortals, el percentatge ha quedat situat en el 17,3 %, amb tres casos més (9) que en 2023.

Finalment, el sector **servicis** ha registrat el 59,8 % del total dels accidents, situant-se el percentatge dels accidents greus en el 48,5 %, i el dels mortals en el 46,2 %, amb 24 defuncions per a este sector, quatre més que en 2023.

Quadre 12.20

ACCIDENTS EN JORNADA DE TREBALL: REPRESENTACIÓ PERCENTUAL DE CADA SECTOR ECONÒMIC SOBRE EL TOTAL DE SECTORS PER DATA DE BAIXA MÈDICA, 2023-2024

	Agrari		Indústria		Construcció		Servicis		Total Sectors	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant										
Lleus	4,5%	4,6%	18,5%	18,2%	17,4%	17,5%	59,6%	59,8%	100%	100%
Greus	2,3%	5,6%	22,1%	17,8%	27,5%	36,4%	48,1%	40,2%	100%	100%
Mortals	0,0%	5,0%	20,8%	25,0%	45,8%	25,0%	33,3%	45,0%	100%	100%
Totals	4,5%	4,6%	18,5%	18,2%	17,5%	17,6%	59,5%	59,6%	100%	100%
Castelló										
Lleus	8,9%	7,7%	28,5%	28,3%	14,2%	13,4%	48,5%	50,6%	100%	100%
Greus	5,3%	5,6%	42,1%	13,9%	21,1%	33,3%	31,6%	47,2%	100%	100%
Mortals	0,0%	0,0%	50,0%	14,3%	50,0%	28,6%	0,0%	57,1%	100%	100%
Totals	8,8%	7,7%	28,6%	28,3%	14,2%	13,5%	48,4%	50,5%	100%	100%
València										
Lleus	4,7%	4,4%	21,5%	21,5%	14,8%	14,2%	58,9%	59,9%	100%	100%
Greus	7,2%	4,4%	17,7%	22,5%	23,0%	24,7%	52,2%	48,5%	100%	100%
Mortals	8,6%	11,5%	17,1%	25,0%	17,1%	17,3%	57,1%	46,2%	100%	100%
Totals	4,8%	4,4%	21,5%	21,5%	14,9%	14,3%	58,9%	59,8%	100%	100%
Comunitat Valenciana										
Lleus	5,3%	4,9%	21,6%	21,5%	15,5%	15,1%	57,6%	58,4%	100%	100%
Greus	5,3%	4,9%	21,7%	20,3%	24,3%	28,9%	48,7%	45,9%	100%	100%
Mortals	4,9%	9,3%	19,7%	25,3%	29,5%	21,3%	45,9%	49,3%	100%	105%
Totals	5,3%	4,9%	21,6%	21,5%	15,6%	15,2%	57,5%	58,4%	100%	100%

Dades provisionals al final de cada exercici.
Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

El Quadre 12.21 arreplega l'**evolució dels accidents de treball amb baixa en el centre de treball per sectors econòmics** per als últims cinc exercicis, per data de baixa mèdica. La suma total d'accidents ha quedat ja reflectida en els Quadres 12.2 i 12.17, sent per a 2024 de 53.519 per a tot el territori de la Comunitat Valenciana, un 2,6 % més que en 2023, sent d'un 1,6 % menys en eixe any respecte a 2022, d'un 5 % més en este últim respecte a 2021, i d'un 17,6 % en 2021 respecte al seu precedent.

PER DATA DE BAIXA MÈDICA. COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024

	Agrari				Indústria				Construcció				Servicis				Total Sectors			
	Lleus	Greus	Mortals	Totals	Lleus	Greus	Mortals	Totals	Lleus	Greus	Mortals	Totals	Lleus	Greus	Mortals	Totals	Lleus	Greus	Mortals	Totals
Any 2020																				
Alacant	798	4	1	803	2.504	27	5	2.536	2.284	40	5	2.329	6.974	121	19	7.114	12.560	192	30	12.782
Castelló	725	4	1	730	1.901	11	1	1.913	831	13	0	844	2.858	16	5	2.879	6.315	44	7	6.366
València	1.826	9	4	1.839	5.447	60	9	5.516	3.442	52	6	3.500	12.827	83	11	12.921	23.542	204	30	23.776
C. Valencian	3.349	17	6	3.372	9.852	98	15	9.965	6.557	105	11	6.673	22.659	220	35	22.914	42.417	440	67	42.924
Any 2021																				
Alacant	810	5	0	815	2.895	17	2	2.914	2.636	38	2	2.676	8.567	41	6	8.614	14.908	101	10	15.019
Castelló	748	0	2	750	2.477	19	7	2.503	994	15	1	1.010	3.472	17	7	3.496	7.691	51	17	7.759
València	1.684	8	2	1.694	6.351	53	6	6.410	4.058	39	3	4.100	15.371	84	25	15.480	27.464	184	36	27.684
C. Valencian	3.242	13	4	3.259	11.723	89	15	11.827	7.688	92	6	7.786	27.410	142	38	27.590	50.063	336	63	50.462
Any 2022																				
Alacant	705	5	3	713	2.813	24	4	2.841	2.679	36	8	2.723	9.686	51	14	9.751	15.883	116	29	16.028
Castelló	678	0	1	679	2.388	5	2	2.395	1.171	8	0	1.179	3.948	12	5	3.965	8.185	25	8	8.218
València	1.350	4	3	1.357	5.994	62	9	6.065	4.107	58	9	4.174	17.015	102	19	17.136	28.466	226	40	28.732
C. Valencian	2.733	9	7	2.749	11.195	91	15	11.301	7.957	102	17	8.076	30.649	165	38	30.852	52.534	367	77	52.978
Any 2023																				
Alacant	715	3	0	718	2.932	29	5	2.966	2.760	36	11	2.807	9.465	63	8	9.536	15.872	131	24	16.027
Castelló	683	2	0	685	2.198	16	1	2.215	1.092	8	1	1.101	3.735	12	0	3.747	7.708	38	2	7.748
València	1.336	15	3	1.354	6.061	37	6	6.104	4.163	48	6	4.217	16.569	109	20	16.698	28.129	209	35	28.373
C. Valencian	2.734	20	3	2.757	11.191	82	12	11.285	8.015	92	18	8.125	29.769	184	28	29.981	51.709	378	61	52.148
Any 2024																				
Alacant	753	6	1	760	2.998	19	5	3.022	2.891	39	5	2.935	9.867	43	9	9.919	16.509	107	20	16.636
Castelló	606	2	0	608	2.228	5	1	2.234	1.052	12	2	1.066	3.973	17	4	3.994	7.859	36	7	7.902
València	1.257	10	6	1.273	6.168	51	13	6.232	4.074	56	9	4.139	17.203	110	24	17.337	28.702	227	52	28.981
C. Valencian	2.616	18	7	2.641	11.394	75	19	11.488	8.017	107	16	8.140	31.043	170	37	31.250	53.070	370	79	53.519

Dades provisionals al final de cada exercici.

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Quadre 12.21

Per la seua part, el Quadre 12.22 contempla la comparativa dels dos últims anys en el nombre d'accidents amb baixa en jornada de treball, per sectors econòmics i sexe, en la Comunitat Valenciana. En el mateix es constata que el sector **servicis** ha acaparat el 58,4 % del total i que, per sexe, el 59,7 % són **homes** i el 40,3 % **dones**. El 83,7 % dels accidents amb baixa en jornada de treball patit per dones es dona en este sector, pel fet que existixen subsectors en este grup que es troben àmpliament feminitzats.

Quadre 12.22

ACCIDENTS AMB BAIXA DE JORNADA DE TREBALL PER SECTORS ECONÒMICS PER DATA DE BAIXA MÈDICA I SEXE COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Agrari	Indústria	Construcció	Servicis	**Total**
2023					
Homes	2.356	9.421	7.985	17.954	**37.716**
Dones	401	1.864	140	12.027	**14.432**
Total	**2.757**	**11.285**	**8.125**	**29.981**	**52.148**
2024					
Homes	2.223	9.582	8.010	18.672	**38.487**
Dones	418	1.906	130	12.578	**15.032**
Total	**2.641**	**11.488**	**8.140**	**31.250**	**53.519**

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Per la seua part, el Quadre 12.23 contempla els accidents in itinere per sectors econòmics, desglossat per sexe, cridant l'atenció que e**n el sector servicis han sigut les dones les que registren un major nombre d'accidents**, 58,8 % enfront del 41,2 % dels homes (en 2023 va ser del 57,9 % i 42,1 % respectivament), sent superades pels homes en la resta dels sectors, tant en jornada de treball com en in itinere. Això comporta al fet que en termes totals els accidents in itinere patits per les dones han representat el 52,62 % del total enfront del 47,38 % dels homes. En 2023 eren del 51,49 % i 48,51 %.

Quadre 12.23

ACCIDENTS *IN ITINERE* PER SECTORS ECONÒMICS, PER DATA DE BAIXA MÈDICA I SEXE. COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	Agrari	Indústria	Construcció	Servicis	**Total**
2023					
Homes	91	861	377	2.979	**4.308**
Dones	41	393	41	4.097	**4.572**
Total	**132**	**1.254**	**418**	**7.076**	**8.880**
2024					
Homes	89	948	402	3.217	**4.656**
Dones	69	452	53	4.597	**5.171**
Total	**158**	**1.400**	**455**	**7.814**	**9.827**

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

TOTAL ACCIDENTS AMB BAIXA EN JORNADA DE TREBALL PER SECCIONS DEL CNAE-2009, EN LA COMUNITAT VALENCIANA I PROVÍNCIES

Dades comptabilitzades segons data de baixa mèdica, corresponent al període interanual: Gener-Desembre 2024

	ALACANT		CASTELLÓ		VALÈNCIA		COM. VALENCIANA	
SECCIONS CNAE-2009	Núm. Accidents	%	úm. Accidents	%	úm. Accidents	%	úm. Accidents	%
A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	760	4,6	608	7,7	1.273	4,4	2.641	4,9
B Indústries extractives	29	0,2	8	0,1	30	0,1	67	0,1
C Indústria manufacturera	2.652	15,9	2.080	26,3	5.559	19,2	10.291	19,2
D Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	6	0,0	6	0,1	27	0,1	39	0,1
E Subministrament d'aigua, act. sanejament. Gestió de residus i descontamir	335	2,0	140	1,8	616	2,1	1.091	2,0
F Construcció	2.935	17,6	1.066	13,5	4.139	14,3	8.140	15,2
G Comerç a l'engròs i al detall; reparació veh. de motor i motocicletes	2.537	15,3	1.067	13,5	4.599	15,9	8.203	15,3
H Transport i emmagatzematge	1.208	7,3	485	6,1	2.386	8,2	4.079	7,6
I Hostaleria	2.154	12,9	570	7,2	2.190	7,6	4.914	9,2
J Informació i comunicacions	117	0,7	46	0,6	216	0,7	379	0,7
K Activitats financeres i de segurs	15	0,1	7	0,1	46	0,2	68	0,1
L Activitats immobiliàries	53	0,3	13	0,2	78	0,3	144	0,3
M Activitats professionals, científiques i tècniques	157	0,9	74	0,9	307	1,1	538	1,0
N Activitats administratives i serveis auxiliars	1.345	8,1	615	7,8	3.358	11,6	5.318	9,9
O Administració pública i defensa: seguretat social obligatòria	606	3,6	368	4,7	986	3,4	1.960	3,7
P Educació	195	1,2	81	1,0	382	1,3	658	1,2
Q Activitats sanitàries i de servicis social	892	5,4	343	4,3	1.742	6,0	2.977	5,6
R Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	315	1,9	198	2,5	597	2,1	1.110	2,1
S Altres servicis	257	1,5	112	1,4	364	1,3	733	1,4
T Act. de les llars com ocupadors/es i com productors/es de béns i servicis pe	68	0,4	14	0,2	85	0,3	167	0,3
U Activitats d'organitzacions i organismes extraterritorials	-	0,0	1	0,0	1	0,0	2	0,0
Sense assignar	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Total activitats	**16.636**	**100,0**	**7.902**	**100,0**	**28.981**	**100,0**	**53.519**	**100,0**

Dades provisionals.

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).

Quadre 12.24

12.1.3.2. Sinistralitat en jornada de treball desglossada per activitats econòmiques

El Quadre 12.24 arreplega les activitats amb major nombre d'accidents amb baixa en el centre de treball en la Comunitat Valenciana per data de baixa mèdica, ocupant la **indústria manufacturera** el primer lloc, amb el 19,2 %, quatre dècimes de punt percentual més que en 2023; relegant al segon lloc a la construcció amb el 15,2 %, i, al tercer lloc, al **comerç a l'engròs i al detall i reparació de vehicles de motor i motocicletes**, amb el 15,3 %.

Tot seguit, es procedix a l'anàlisi per províncies dels accidents amb baixa en jornada de treball, en el centre de treball per activitats econòmiques més perilloses, CNAE-2009.

ALACANT. En esta província, l'activitat ha presentat una major sinistralitat és la **construcció**, amb el 17,6 % dels accidents, una dècima de punt més de representació en relació amb 2023. En segon lloc, s'ha situat la **indústria manufacturera**, amb el 15,9 % i amb 0,2 punts percentuals més que l'any anterior i, finalment, el **comerç a l'engròs i al detall**, amb el 15,3 % i tres dècimes de punt de representació que en 2023.

CASTELLÓ. Per a esta província l'activitat que major percentatge de sinistralitat ha presentat ha sigut la **indústria manufacturera**, amb un 26,3 %, sis dècimes de punt percentual menys que en 2023. En segon lloc, ha figurat **la construcció** amb el 13,5 %, reduint-se en 0,3 punts la seua representativitat respecte a 2023. Ha ocupat el tercer lloc el **comerç a l'engròs i al detall**, amb el 13,5 % enfront del 13,8 % de 2023.

VALÈNCIA. Finalment, a la província de València, l'activitat amb major taxa de sinistralitat, igual que a Castelló, ha sigut la **indústria manufacturera**, amb el 19,2 % i quatre dècimes de punt menys de representativitat en relació amb 2023. Li ha seguit el **comerç a l'engròs i al detall** amb el 15,9 %, amb cinc dècimes de punt de representació més que en 2023. Ha ocupat el tercer lloc la **construcció** amb un 14,3 % de representació, sis dècimes de punt menys que en 2023.

Una vegada analitzats els quadres sobre accidents en jornada de treball per activitats econòmiques, queda constatat que la **indústria manufacturera, el comerç a l'engròs i al detall i la construcció** venen ocupant els tres primers llocs en percentatges de representativitat del nombre d'accidents per seccions d'activitat CNAE-2009, havent-se incrementat en els últims exercicis el nombre d'accidents amb les excepcions de 2020 i 2023 anteriorment assenyalats, i obviant la frenada que va suposar l'efecte de la pandèmia COVID-19 en l'exercici 2020.



És preocupant l'increment experimentat en les xifres de sinistralitat laboral durant este últim exercici, en un cicle alcista de l'economia, en el qual es ve constatant, al seu torn, un increment notable de les dades d'ocupació.

Existix un ampli marge de millora en l'avaluació de riscos laborals, planificació i gestió preventiva, sobretot en la vigilància i protecció enfront de caigudes en altura i en l'especial protecció enfront dels riscos psicosocials, com s'acredita en el capítol d'esta Memòria sobre Demografia (Capítol 13), en l'apartat corresponent a causes de mort, així com en les sèries estadístiques de l'Invassat i en el Pla de Xoc contra la sinistralitat greu i mortal, firmada per les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de la Comunitat Valenciana i la Generalitat l'any passat.

En este sentit, el CES CV insta a millorar les condicions de treball i a desplegar totes les polítiques preventives des del diàleg social, en el compliment del principi i dret fonamental en el treball: el dret a un entorn de treball segur i saludable, arreplegats en els marcs estratègics europeu i espanyol de seguretat i salut laboral, consensuats i subscrits en 2021 i 2023, respectivament.

12.2. ACTUACIONS EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ DE RISCS LABORALS

La prevenció de riscs laborals és una disciplina la fi de la qual és promoure la millora de la seguretat i la salut de les persones treballadores dins de l'àmbit laboral, mitjançant l'aplicació de mesures i duent a terme les accions necessàries que puguen previndre els riscs derivats d'estos.

12.2.1.Actuacions de les Administracions públiques en la matèria

A continuació, figuren les actuacions dutes a terme per l'Administració en matèria de prevenció de riscs laborals i investigació d'accidents durant l'exercici 2024.

12.2.1.1. Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat)

Per al desenvolupament de les seues funcions, l'Invassat ha comptat en 2024 amb un **pressupost d'11.689.310**, un 2,6 % inferior al de l'any anterior, del qual el 89,9 % correspon a despeses de personal i un 7,7 % atén la compra de béns i despeses de funcionament i un 2 % en inversions reals. El 0,4 % restant correspon a gastos financers i transferències corrents.

Durant 2024, este òrgan ha comptat amb una plantilla de 219 persones. Del total de les places amb què ha disposat, un 73,1 % es troben ocupades, enfront del 70,8 de 2023, romanent vacants el 26,9 % restant (Quadre 12.25).

A més d'este personal, durant l'any 2024, l'Invassat ha comptat amb 30 tècnics i tècniques habilitats en matèria de prevenció de riscs laborals (dos menys que en 2023), 13 d'ells en el Centre Territorial de **València**, 8 en el Centre Territorial d'**Alacant**, 4 en el Centre Territorial de **Castelló** i 5 en la **Direcció** de l'Invassat.

Quadre 12.25

PLANTILLA DE L'INVASSAT A 31 DE DESEMBRE DE 2024

				Treballant: HOMES		Treballant: DONES	
		Total	Vacants	Func. Carrera	Func. Interí	Func. Carrera	Func. Interí
Personal Funcionari	Direcció de l'INVASSAT	32	3	15	1	10	3
	CT Alacant	52	16	17	2	9	8
	CT Castelló	44	11	12	5	12	4
	CT València	91	29	14	6	23	19
Total places/llocs		**219**	**59**	**58**	**14**	**54**	**34**

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (INVASSAT). Elaboració pròpia

Per la seua part, el Quadre 12.26 mostra l'evolució de la plantilla de l'Invassat durant els últims cinc exercicis.

Quadre 12.26

EVOLUCIÓ DE LA PLANTILLA DE L'INVASSAT, 2020-2024

		2020		2021		2022		2023		2024	
		Total	Vacants	Total	Vacants	Total	Vacants	Total	Vacants	Total	Vacants
Personal Funcionari	GRUP A1	64	24	64	23	60	21	60	18	58	15
	GRUP A2	78	26	78	26	83	26	83	31	87	26
	GRUP B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	GRUP C1	30	11	30	11	29	10	29	5	26	8
	GRUP C2	38	12	38	14	39	10	39	9	40	8
	APF	8	2	7	1	8	2	8	1	8	2
Total places/llocs		**218**	**75**	**217**	**75**	**219**	**69**	**219**	**64**	**219**	**59**

Font: Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (Invassat).



El CES CV fa una nova crida en honor d'incrementar els recursos assignats a l'Invassat, organisme autònom que es configura com l'òrgan cientificotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat.

A més, reincidix en què el creixement del nombre d'empreses i persones treballadores no és conforme amb els mitjans humans de què disposa este organisme per a l'eficàcia de les polítiques públiques. Per això, apel·la a la Generalitat perquè procedisca i faça efectiu, tal com té compromés des de fa ja quatre anys, a dedicar els recursos que actualment destina l'Invassat a la gestió dels servicis de prevenció i a intensificar la seua actuació com a òrgan cientificotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals.

L'Invassat, en l'exercici de les seues funcions, du a terme diferents actuacions en matèria d'assessorament, assistència tècnica, vigilància i control de la prevenció, així com plans d'activitats formatives programades i no programades. Per a un estudi detallat de les mateixes ens remetem a la seua Memòria d'Activitats que pot ser objecte de consulta en el següent enllaç: https://invassat.gva.es/es/memorias-de-actividad.

La **Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS)** en col·laboració amb la Direcció General de Treball, Benestar i Seguretat Laboral de la Comunitat Valenciana, efectua una labor de control en el compliment normatiu de la prevenció de riscos laborals.

La Inspecció de Treball comptava per a l'exercici de les seues funcions, a mes d'octubre de 2024, amb 94 inspectors i inspectores de treball i 149 sotsinspectors i sotsinspectores de Seguretat i Salut Laboral.

En el Quadre 12.27 es detalla l'evolució de la plantilla en els dos últims exercicis.

Quadre 12.27

PLANTILLA DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL I DE LA SEGURETAT SOCIAL EN LA CV RELACIONADES AMB SEGURETAT I SALUT LABORAL

Dades a mes d'octubre de cada exercici

	Plantilla 2023			Plantilla 2024		
	Grup A1 Inspectors/es de treball	Grup A2 Sotsinspectors/es de Seguretat i Salut Laboral	**Total plantilla**	Grup A1 Inspectors/es de treball	Grup A2 Sotsinspectors/es de Seguretat i Salut Laboral	**Total plantilla**
Alacant	26	43	**69**	23	58	**81**
Castelló	9	18	**27**	10	23	**33**
València	49	65	**114**	61	68	**129**
C. Valenciana	**84**	**126**	**210**	**94**	**149**	**243**

Font: Direcció Territorial de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social de la Comunitat Valenciana.

El Quadre 12.28 contempla les diferents actuacions i resultats de la Inspecció de Treball en matèria de riscs laborals per a l'exercici 2024.

Quadre 12.28

ACTUACIONS I RESULTATS DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL EN MATÈRIA DE RISCOS LABORALS, 2024

Prevenció de Riscos Laborals	Ordes de servici finalitzades	Infraccions en Acta	Import de les sancions proposades	Treballadors/es afectats/ades per Infraccions	Paralitzacions	Proposades de recàrrec
Alacant	3.632	569	4.181.855	1.959	3	169
Castelló	2.207	391	1.383.817	2.770	0	79
València	13.138	1018	4.537.684	5.217	2	250
Total C. Valenciana	**18.977**	**1.978**	**10.103.356**	**9.946**	**5**	**498**

* Requeriments a l'Administració. 125
Font: Direcció Territorial de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social de la Comunitat Valenciana

Per part seua, en el Quadre 12.29 queden detallades el total d'i**nvestigacions dutes a terme per la ITSS en matèria d'accidents de treball** en la Comunitat Valenciana, arreplegant-se el nombre d'accidents, el nombre d'infraccions i imports d'estes, nombre de requeriments, nombre de paralitzacions, propostes de recàrrec, nombre d'informes, nombre de visites i nombre de compareixences.

Quadre 12.29

INVESTIGACIONS D'ACCIDENTS* DE TREBALL PER PART DE LA ITSS EN LA C. VALENCIANA, 2024

	Accidents mortals	Accidents molt greus	Accidents greus	Accidents lleus	Totals
Núm. Accidents	77	14	417	350	858
Núm. Infraccions	25	10	178	193	406
Import Infraccions	822.950	172.080	1.119.167	761.787	2.875.984
Núm. Requeriments	12	2	62	56	132
Num. Paralitzacions	1	0	0	0	1
Proposades de recà	23	7	194	242	466
Núm. Informes	4	0	0	0	4
Núm. Visites	46	5	254	281	586
Núm. Compareixenc	83	19	415	365	882

* Queden inclosos els accidents *in itinere*

Font: Direcció Territorial de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social de la Comunitat Valenciana.

12.2.1.2. Altres actuacions

En este apartat convé destacar la labor de la **Direcció General de Salut Pública**, que va posar en marxa el Sistema d'Informació Sanitària i Vigilància Epidemiològica Laboral (Sisvel) en 2010[i] i en l'òrgan de participació de la qual es troben tots els agents econòmics i socials. (https://www.sp.san.gva.es/Dgspportal/docs/INFORME_SISVEL_PRINCIPALES_RESULTADOS2022).

L'increment en l'estadística de les malalties professionals ve accentuat en gran manera per este sistema, que detecta i comunica possibles malalties professionals a nivell d'atenció primària. A més de sistema de comunicació de sospites de malalties professionals, actua com a sistema de suport al personal mèdic i establix una via de comunicació entre el sistema sanitari públic, el sistema de prevenció de riscs laborals i el sistema d'atenció i reconeixement del mal laboral. Per a un major estudi, ens remetem al Capítol 16.4 d'esta Memòria (*Salut Pública*).

i. Nota final: Activitat pionera en el seu moment que permet al personal facultatiu d'atenció primària i especialitzada comunicar possibles malalties professionals laborals, millorant el coneixement i l'actuació preventiva i reparadora sobre estes malalties.
En data 3 de maig de 2012 es publicava en el DOGV l'Orde 6/2012, de 19 d'abril, de la Conselleria de Sanitat, per la qual s'establia el procediment de comunicació de sospites de malalties professionals en la Comunitat Valenciana, a través del sistema Sisvel, tenint per objecte, d'una banda, determinar el sistema de comunicació de sospites de malalties professionals, prevista en l'article 5 del Decret 1299/2006, de 10 de novembre, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana; i, d'una altra part, establir el mecanisme de col·laboració dels serveis de prevenció de riscs laborals amb els serveis d'atenció primària i assistència especialitzada per a la detecció de sospites de malalties professionals, previst en l'article 38 del reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció.

Bloc III
NIVELLS I CONDICIONS DE VIDA

CESCV

Comité Econòmic i Social

ÍNDEX BLOC III
NIVELLS I CONDICIONS DE VIDA

13. ESTRUCTURA DEMOGRÁFICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA 582

13.1. EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA 583
13.1.1. Estructura per sexe i edat.....583
13.1.2. Anàlisi de la població.....585

13.2. DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LA POBLACIÓ 586
13.2. Evolució de la població de la Comunitat Valenciana per comarques.....586
13.2.2. Indicadors de despoblació en la Comunitat Valenciana.....589

13.3. CARACTERÍSTIQUES DELS MOVIMENTS MIGRATORIS.....590

13.4. ALTRES INDICADORS: NATALITAT I FERTILITAT, MORTALITAT, CREIXEMENT VEGETATIU I MODELS DE RELACIÓ FAMILIAR I UNITATS FAMILIARS.....594
13.4.1. Natalitat, fecunditat, mortalitat i creixement vegetatiu.....594
13.4.2. Models de relació familiar i unitats familiars.....602

14.HABITATGE..... 608

14.1 PRESSUPOST DEDICAT A VIVENDA 608

14.2. PROGRAMES D'AJUDA.....609
14.2.1. Ajudes extraordinàries per situacions d'emergència..... 610
14.2.2. Ajudes extraordinàries per situacions d'emergència..... 615

14.3. PRINCIPALS INDICADORS RELACIONATS AMB LA VIVENDA I L'ACCÉS A LA MATEIXA..... 619
14.3.1. Principals característiques de la vivenda a la Comunitat Valenciana 619
114.3.2. Compravenda d'habitatges.....624

14.3.3. Evolució dels preus de la vivenda....627
14.3.4. Mercat hipotecari....628
14.3.5. Habitatges turístics....634
14.3.6. Execucions hipotecàries....636
14.3.7. Parc públic de vivendes....638
14.3.8 Especial referència a l'accés de la joventut a l'habitatge lliure i protegit....639

15.EDUCACIÓ 646

15.1. PRESSUPOST, DESPESA I INVERSIONS EN EDUCACIÓ 647

15.2. ENSENYANCES NO UNIVERSITÀRIES....652
15.2.1. Ensenyaments de Règim General....652
15.2.1.1. Educació Infantil 653
15.2.1.2. Educació Primària 656
15.2.1.3. Educació Secundària 657
15.2.2. Ensenyaments de Règim General....669
15.2.2.1. Ensenyances artístiques 669
15.2.2.2. Ensenyances d'idiomes 671
15.2.3. Ensenyances de persones adultes 673
15.2.4. Resultats acadèmics i abandonament escolar....674
15.2.5. Assetjament escolar 680

15.3. ENSENYAMENTS UNIVERSITARIS 681
15.3.1. Evolució del nombre d'alumnes i alumnes, professorat i núm. d'alumnes en màsters i terminació d'estudis 681
15.3.2. Accions afavoridores de l'accés a les ensenyances universitàries....687

16.SANITAT 690

16.1. EL SISTEMA DE SALUT EN LA COMUNITAT VALENCIANA....691
16.1.1. Pressupost, despesa i inversions 691
16.1.2. Percepció de la ciutadania sobre el sistema sanitari, servei d'atenció i informació al pacient i voluntats anticipades.....694

16.2. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA 697
16.2.1. Atenció primària 697
16.2.2 Atenció especialitzada....707
16.2.3. Emergències extrahospitalàries 718
16.2.4.Salut mental....722

16.3. ATENCIÓ FARMACÈUTICA 726
16.3.1. Despesa farmacèutica....726
16.3.2. Mesures de control i racionalització dels increments

de la despesa farmacèutica 731
16.4. SALUT PÚBLICA 733
16.4.1. Malalties de Declaració Obligatòria i principals causes de defunció en la Comunitat Valenciana 733
16.4.2. Programes de vacunació 740
16.4.3. Programes de prevenció 742

17. MEDI AMBIENT, RECURSOS NATURALS I CANVI CLIMÀTIC 748

17.1. Evolució del clima de la Comunitat Valenciana 749
17.1.1. Temperatures 749
17.1.2. Precipitacions 751
17.1.3. Insolació 753

17.2. AIGUA 756
17.2.1. Estat global de la qualitat de les masses d'aigua 756
17.2.2. Estat de les reserves d'aigua embassada 758
17.2.3. Usos de l'aigua. Consum en el sector agrari i consum en les llars 766
17.2.4. Tractament de les aigues residuals 771
17.2.5. Qualitat de les aigües de bany 780
17.2.6. Contaminació aqüífera 781

17.3. ATMOSFERA 785
17.3.1. Qualitat de l'aire 785
17.3.2. Qualitat acústica 793

17.4. ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC 794
17.4.1. Evolució de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEI) 794
17.4.2. El comerç de drets d'emissió 795
17.4.3. Consum energètic: energia primària i final. Eficiència energètica, objectius energies renovables 801
17.4.3.1. Generació elèctrica 801
17.4.3.2. Proveïment de gas natural 804
17.4.3.3. Qualitat i continuïtat del subministrament energètic 804
17.4.3.4. Energies renovables 805
17.4.3.5. Estalvi i l'eficiència energètica 807

17.5. BIODIVERSITAT I PATRIMONI NATURAL 822
17.5.1. Habites d'interès comunitari 822
7.5.2. Biodiversitat: estat de conservació de la fauna i flora 823
17.5.3. Espais Naturals Protegits 830
17.5.4. Gestió forestal. Superfície forestal. Planificació i gestió forestal Estat fitosanitari dels boscs. Danys forestals 833

17.5.5. Incendis Forestals. Prevenció d'incendis forestals....840

17.6. RESIDUS....850

17.7. PARTICIPACIÓ I CONCIENCIACIÓ....857
17.7.1. Dret d'accés a la informació ambiental....857
17.7.2. Educació ambiental i participació pública....859

18.CONSUM....860

18.1. LA PROTECCIÓ I DEFENSA DE LES PERSONES CONSUMIDORES I USUÀRIES....860
18.1.1. Informació, formació i consum....861
18.1.2. Seguretat i vigilància de productes de consum....863
18.1.3. Inspecció i control....864
18.1.4. Foment de l'associacionisme i suport financer....866

18.2. CONSULTES....867

18.3. RECLAMACIONS I DENÚNCIES....872

18.4. EL SISTEMA ARBITRAL DE CONSUM....879

18.5. EL HÀBITS DE CONSUM EN LA COMUNITAT VALENCIANA....883

19. EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA....886

19.1 SITUACIÓ DEL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN ESPANYA....887
19.1.1. Els comptes del Sistema....887
19.1.2. Afiliació a la Seguretat Social....889
19.1.3. El Fons de Reserva de la Seguretat Social....893

19.2 EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA....896
19.2.1. Afiliació....896
19.2.2. Recaptació....906
19.2.3. Pensions contributives....914
19.2.4 Pensions no contributives....927

20. ELS SERVEIS SOCIALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA....938

20.1. Dependència....939

20.2 Persones majors....942

20.2.1 Residències i centres de persones majors dependents....942
20.2.2 Centres especialitzats d'atenció a majors 943
20.2.3 Estratègia Valenciana d'envelliment Actiu i Lluita contra la Soledat no Desitjada (2023-2027) 944
20.2.4 Línies de subvenció....945

20.3 Infantessa i Adolescència 945
20.3.1 Ajudes en infantesa i adolescència....945
20.3.2. Acolliment familiar....946
20.3.3. Adopcions 946
20.3.4. Acolliment residencial....948
20.3.5 Centres d'atenció diürna 948
20.3.6. Programes de prevenció, protecció i inserció de xiquets, xiquetes i adolescents en situació de risc o amb mesures jurídiques de protecció, i programes d'emancipació i autonomia personal de joves extutelats i extutelades que han aconseguit la majoria d'edat...949
20.3.7 Àrea socieductiva d'infantesa....950
20.3.8 Telèfon d'atenció a la infantesa i la adolescència 951

20.4 Actuacions en matèria de diversitat funcional....952

20.5. Actuacions en matèria d'inclusió social 955

20.6. EXCLUSIÓ SOCIAL I POBRESA....960
20.6.1.Risc de pobresa i exclusió social 960
20.6.2. Pobresa Infantil 973
20.6.3. Pobresa energètica....976

20.7 Atenció a persones immigrants....979

21. VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA 980

21.1. VÍCTIMES MORTALS I NIVELL DE RISC 981
21.1.1. Víctimes mortals per violència de gènere 981
21.1.2. Sistema de seguiment integral en els casos de violència de gènere 983
21.1.3. Altres feminicidis 984

21.2. DENÚNCIES I MESURES PENALS EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE 985
21.2.1. Denúncies per violència de gènere 985
21.2.2. Tipus de delictes instructius en els jutjats de violència sobre la dona....990
21.2.3. Persones enjudiciats en els jutjats de violència sobre la dona i percentatge de condemnes 991
21.2.4. Sentències....994

21.3. MESURES DE PROTECCIÓ I TUTELA JUDICIAL A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE

GÈNERE.....994
21.3.1. Ordres de protecció i mesures de protecció i seguretat 994
21.3.2. Oficines d'Asistència a les Víctimes del Delicte (OAVD) 997

21.4. L'ATENCIÓ SOCIOSANITÀRIA I LABORAL A LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I D'ALTRES VIOLÈNCIAS SOBRE LA DONA.....1000
21.4.1. Servicis telefònics d'àmbit nacional.....1000
21.4.2. L'atenció a través de la Xarxa Centres Dona en la Comunitat Valenciana 1001
21.4.3. Atenció sanitària i detecció de casos de violència de gènere en la Comunitat Valenciana 1003

21.5. DRETS ECONÒMICS I LABORALS DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I DE VIOLÈNCIAS SEXUALS 1003
21.5.1. Drets econòmics.....1003
21.5.2.Drets laborals 1005
21.5.3. Altres ajudes: Centres residencials i habitatges públics 1009
21.5.4. Programa ALBA 1011

21.6. PREVENCIÓ, FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ 1011
21.6.1. Mesures de prevenció 1012
21.6.2. Mesures de formació 1014
21.6.3 Mesures de sensibilització 1014

21.7. ALTRES ACTES DE VIOLÈNCIA BASATS EN LA DISCRIMINACIÓ DE GÈNERE: AGRESSIONS SEXUALS I RESTA DE DELICTES CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL 1016

21.8. ÒRGANS DIRECTIUS I ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA I VIOLÈNCIES SEXUALS 1017

21.9 IMPACTE DE LA DANA D'OCTUBRE I MESURES ADOPTADES EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA 1018

22. SOCIETAT DIGITAL 1022

22.1. L'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA VALENCIANA.....1022

22.2. INFRAESTRUCTURES TIC EN LA COMUNITAT VALENCIANA 1025

22.3. EQUIPAMENT I ÚS DE TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ EN LES LLARS.....1028

22.4. ÚS DE TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ I COMERÇ ELECTRÒNIC EN LES EMPRESES.....1038

20.2.4 Líneas de subvención 939

20.3 INFANCIA Y ADOLESCENCIA 939
20.3.1 Ayudas en infancia y adolescencia 939
20.3.2. Acogimiento familiar 940
20.3.3. Adopciones 940
20.3.4. Acogimiento residencial 942
20.3.5 Centros de atención diurna 942
20.3.6. Programas de prevención, protección e inserción de niños, niñas y adolescentes en situación de riesgo o con medidas jurídicas de protección, y programas de emancipación y autonomía personal de jóvenes extutelados que han alcanzado la mayoría de edad 943
20.3.7 Área socioeducativa de infancia 944
20.3.8 Teléfono de atención a la infancia y la adolescencia 945

20.4 ACTUACIONES EN MATERIA DE DIVERSIDAD FUNCIONAL 946

20.5. ACTUACIONES EN MATERIA DE INCLUSIÓN SOCIAL 949

20.6. EXCLUSIÓN SOCIAL Y POBREZA 954
20.6.1. Riesgo de pobreza y exclusión social 954
20.6.2. Pobreza Infantil 967
20.6.3. Pobreza energética 970

20.7 ATENCIÓN A PERSONAS INMIGRANTES 973

21. VIOLENCIA DE GÉNERO Y OTRAS VIOLENCIAS SOBRE LA MUJER 974

21.1. VÍCTIMAS MORTALES Y NIVEL DE RIESGO 975
21.1.1. Víctimas mortales por violencia de género 975
21.1.2. Sistema de Seguimiento Integral en los casos de Violencia de Género 977
21.1.3. Otros feminicidios 978

21.2. DENUNCIAS Y MEDIDAS PENALES EN MATERIA DE VIOLENCIA DE GÉNERO 979
21.2.1. Denuncias por violencia de género 979
21.2.2. Tipo de delitos instruidos en los juzgados de violencia sobre la mujer 984
21.2.3. Personas enjuiciadas en los juzgados de violencia sobre la mujer y porcentaje de condenas 985
21.2.4. Sentencias 988

21.3. MEDIDAS DE PROTECCIÓN Y TUTELA JUDICIAL A LAS VÍCTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO 988
21.3.1. Órdenes de protección y medidas de protección y seguridad 988

21.3.2. Oficinas de Asistencia a las Víctimas del Delito (OAVD) 991

21.4. LA ATENCIÓN SOCIOSANITARIA Y LABORAL A LAS MUJERES VÍCTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO Y DE OTRAS VIOLENCIAS SOBRE LA MUJER 994
21.4.1. Servicios telefónicos de ámbito nacional 994
21.4.2. La atención a través de la Red Centros Mujer en la Comunitat Valenciana 995
21.4.3. Atención sanitaria y detección de casos de violencia de género en la Comunitat Valenciana 997

21.5. DERECHOS ECONÓMICOS Y LABORALES DE LAS VÍCTIMAS DE VIOLENCIA DE GÉNERO Y DE VIOLENCIAS SEXUALES 997
21.5.1. Derechos económicos 997
21.5.2. Derechos laborales 999
21.5.3. Otras ayudas: Centros residenciales y viviendas públicas....1003
21.5.4. Programa ALBA 1005

21.6. PREVENCIÓN, FORMACIÓN Y SENSIBILIZACIÓN 1005
21.6.1. Medidas de prevención 1006
21.6.2. Medidas de formación 1008
21.6.3 Medidas de sensibilización....1008

21.7. OTROS ACTOS DE VIOLENCIA BASADOS EN LA DISCRIMINACIÓN DE GÉNERO: AGRESIONES SEXUALES Y RESTO DE DELITOS CONTRA LA LIBERTAD SEXUAL 1010

21.8. ÓRGANOS DIRECTIVOS Y ÓRGANOS DE PARTICIPACIÓN EN MATERIA DE VIOLENCIA SOBRE LA MUJER Y VIOLENCIAS SEXUALES 1011

21.9 IMPACTO DE LA DANA DE OCTUBRE Y MEDIDAS ADOPTADAS EN MATERIA DE VIOLENCIA DE GÉNERO Y OTRAS VIOLENCIAS SOBRE LA MUJER 1012

22. SOCIEDAD DIGITAL....1016

22.1. LA ADMINISTRACIÓN ELECTRÓNICA VALENCIANA....1016

22.2. INFRAESTRUCTURAS TIC EN LA COMUNITAT VALENCIANA....1019

22.3. EQUIPAMIENTO Y USO DE TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN Y COMUNICACIÓN EN LOS HOGARES....1022

22.4. USO DE TECNOLOGÍAS DE LA INFORMACIÓN Y COMUNICACIÓN Y COMERCIO ELECTRÓNICO EN LAS EMPRESAS....1032

13. ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA

En este capítol s'analitza l'evolució demogràfica, prestant especial atenció a les característiques dels moviments migratoris i a altres indicadors com la natalitat, la fertilitat, la mortalitat, el creixement vegetatiu i els models de relacions familiars de la Comunitat Valenciana. Com és conegut, el creixement i la dinàmica de la població, així com la seua estructura, depenen del comportament de dos elements fonamentals: d'una banda, el creixement vegetatiu, resultat de la diferència entre naixements i defuncions, i, per un altre, el moviment migratori, que és el saldo resultant entre el nombre de persones immigrants i el de persones emigrants.

→ L'any 2024, la realitat migratòria té com a conseqüència que la Comunitat **ha augmentat el nombre de persones empadronades** en 105.941 persones.

→ En l'any 2023 (últimes dades disponibles), el **saldo vegetatiu ha continuat sent negatiu**, ja que hi ha hagut més defuncions que naixements.

→ L'any 2024, totes les comarques de la Comunitat Valenciana, excepte el Racó d'Ademús, **han augmentat el nombre de persones empadronades** en elles.

→ En 2023, en la Comunitat Valenciana, hi ha hagut 35.378 **naixements** (226 menys que l'any 2022).

→ En 2023 s'han produït 46.683 **defuncions** (3.153 menys que l'any 2022).

→ L'**esperança de vida** de la població valenciana ha aconseguit els 83,10 anys en 2023.

→ En 2024, s'han celebrat 18.306 **matrimonis**, entre parelles de diferent sexe, un 4,05% menys que l'any anterior, i 843 entre persones del mateix sexe: 447 matrimonis entre dones i 396 entre homes.

El 29 d'octubre de 2024, la Comunitat Valenciana va patir el major desastre natural dels últims temps a causa d'una DANA, causant 227 morts i un desaparegut. Este esdeveniment ha sigut un dels més greus en la història recent d'Espanya, afectant especialment persones majors, ja que més de la mitat de les víctimes tenien 70 anys o més. De les 227 persones mortes, 195 tenien nacionalitat espanyola i 32 de les víctimes eren estrangeres, d'11 nacionalitats distintes. Les localitats més colpejades van ser Paiporta, Catarroja, **València capital, Alfafar, Massanassa, Benetússer, Torrent i Picanya. A més, prop de** 62.000 persones es van veure afectades per la destrucció de vivendes i la interrupció de servicis bàsics, la qual cosa va provocar desplaçaments i una creixent demanda de suport humanitari.

13.1. EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA

Com pot observar-se en el Quadre 13.1, en el qual s'arrepleguen les dades sobre el padró municipal dels onze últims exercicis, l'any 2024, hi ha hagut un augment de 105.941 persones empadronades. **La població de la Comunitat ha representat el 10,9 % del total de la població d'Espanya.**

Segons l'Enquesta de Projecció de Població, l'any 2038 la població en la Comunitat haurà augmentat un 20,74 % superant els 6,3 milions d'habitants.

Pel Reial Decret 1210/2024, de 28 de novembre, es declaren oficials les xifres de població resultants de la revisió del Padró municipal referides a l'1 de gener de 2024.

Quadre 13.1

PADRÓ MUNICIPAL CONTINU: REVISIÓ DEL PADRÓ MUNICIPAL

Anys (a 1 de gener)	Alacant	Castelló	València	Comunitat Valenciana	Espanya	%CV/E
2014	1.868.438	587.508	2.548.898	5.004.844	47.129.783	10,6
2015	1.855.047	582.327	2.543.315	4.980.689	46.624.382	10,7
2016	1.836.459	579.245	2.544.264	4.959.968	46.557.008	10,7
2017	1.825.332	575.470	2.540.707	4.941.509	46.572.132	10,6
2018	1.838.819	576.898	2.547.986	4.963.703	46.722.980	10,6
2019	1.858.683	579.962	2.565.124	5.003.769	47.007.367	10,6
2020	1.879.888	585.590	2.591.875	5.057.353	47.450.795	10,6
2021	1.881.762	587.064	2.589.312	5.058.138	47.385.107	10,7
2022	1.901.594	590.616	2.605.757	5.097.967	47.475.420	10,7
2023	1.950.357	603.952	2.656.291	5.210.600	48.085.361	10,8
2024	**1.991.259**	**615.849**	**2.709.433**	**5.316.541**	**48.587.813**	**10,9**
Homes	***983.789***	***305.778***	***1.324.325***	***2.613.892***	***23.807.693***	***11,0***
Dones	***1.007.470***	***310.071***	***1.385.108***	***2.702.649***	***24.780.120***	***10,9***
2038*	**2.437.966**	**734.480**	**3.119.078**	**6.291.524**	**53.597.525**	**11,7**
Homes	***1.192.852***	***364.729***	***1.517.706***	***3.075.287***	***26.214.776***	***11,7***
Dones	***1.245.114***	***369.751***	***1.601.372***	***3.216.237***	***27.382.749***	***11,7***

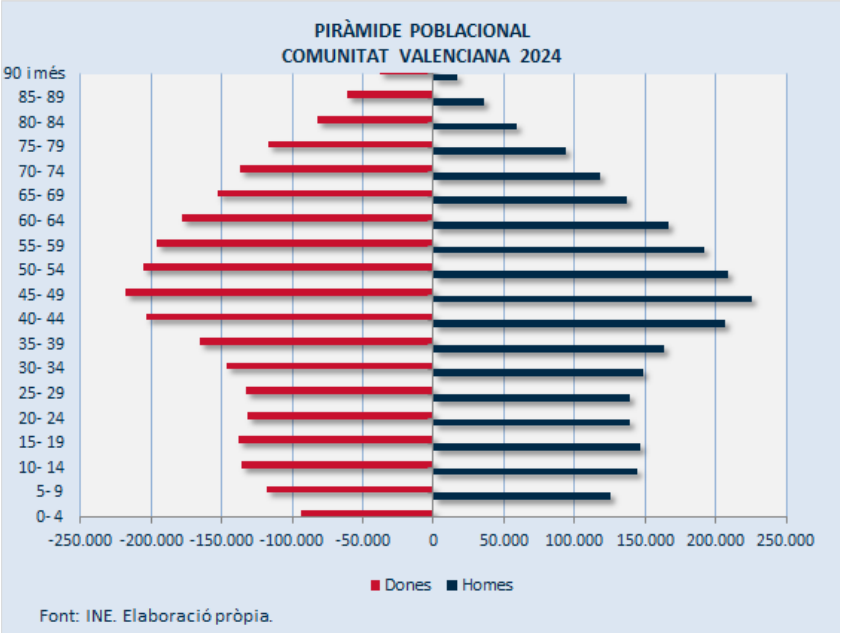
Font: Institut Nacional d'Estadística.
* Projecció de Població any 2038

13.1.1. Estructura per sexe i edat

En els Gràfics 13.1 i 13.2 es pot apreciar la població de la Comunitat Valenciana i d'Espanya, **per edats**, amb el seu gràfic piramidal, en 2024. Dels 2.613.892 homes amb què compta la Comunitat, més de 470.000 tenien més de 65 anys, mes d'1.775.000 tenien entre 15 i 64 anys, i més de 368.000 estaven en la forqueta de 0 a 14 anys. Quant a les dones, de les 2.702.649 del total, més de 600.000 tenien més de 65 anys; 1.755.000 tenien entre 15 i 64 anys, i més de 346.000 dones tenien entre 0 i 14 anys.

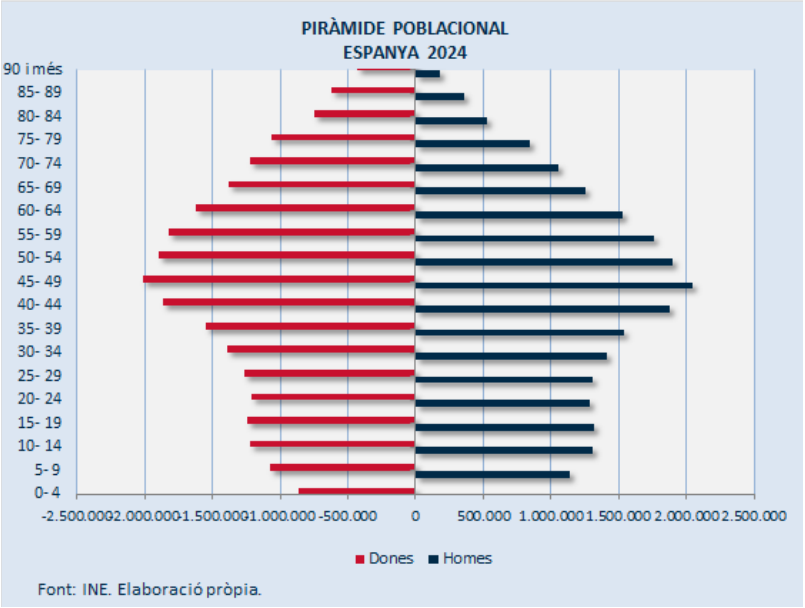
Amb aquestes dades es pot apreciar que, en la Comunitat, la població major de 65 anys (20,19 % del total), representava 6,76 punts percentuals més que les persones menors de 14 anys (13,43 %).

Gràfic 13.1



Font: INE. Elaboració pròpia.

Gràfic 13.2

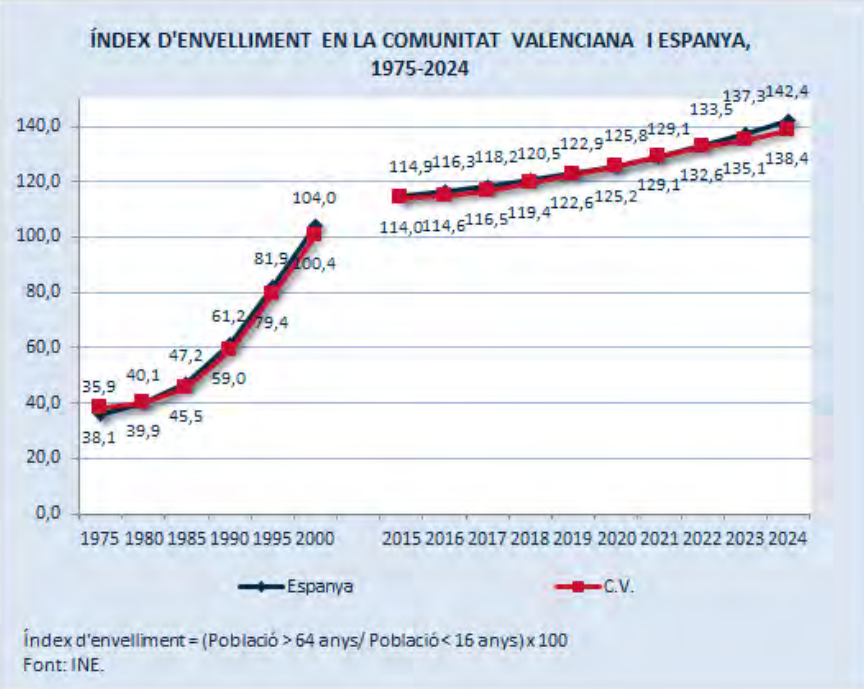


Font: INE. Elaboració pròpia.

13.1.2. Anàlisi de la població

En el Gràfic 13.3 pot apreciar-se l'**índex d'envelliment** de la població, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya. Aquest es calcula dividint la població major de 64 anys entre la població menor de 16 anys. En la Comunitat Valenciana, l'any 1975, per cada 100 persones menors de 16 anys, hi havia 38,1 amb més de 64 anys. No obstant això, l'any 2024 per cada 100 persones menors de 16 anys hi havia 138,4 persones amb edat superior a 64 anys (amb un augment de 3,3 anys respecte a l'any 2023), la qual cosa continua posant de manifest el **considerable envelliment de la població**, donant-se una evolució superior a Espanya (augment de 5 anys respecte a l'any anterior).

Gràfic 13.3





Com en anys anteriors, el Comité expressa la seua preocupació davant el continu envelliment de la població, a causa de les conseqüències econòmiques, laborals i socials que comporta la dificultat de reemplaçar als grups de població activa a mitjà i llarg termini.

És essencial que les autoritats públiques adopten mesures que promoguen la natalitat, l'adopció i l'acolliment, així com estratègies que afavorisquen el retorn de la ciutadania valenciana que residix a l'estranger. Igualment, ha d'afavorir-se la mobilitat cap als territoris en situació de despoblació, amb polítiques d'acompanyament que faciliten l'establiment en estes àrees a persones procedents dels entorns urbans.

A més, es recomana reforçar i impulsar l'aplicació de l'Estratègia Valenciana d'Envelliment Actiu i Lluita contra la Soledat No Desitjada, com un instrument clau per a garantir la qualitat de vida de les persones majors i la seua integració plena en la societat. Esta estratègia se centra en la promoció de la salut i el benestar, l'accés a servicis i recursos que fomenten l'autonomia personal i la participació social, i la implementació de programes intergeneracionals que afavorisquen la cohesió comunitària.

13.2. DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE LA POBLACIÓ

13.2.1. Evolució de la població de la Comunitat Valenciana per comarques

El Quadre 13.2 recull l'evolució de la distribució de la població en la Comunitat Valenciana per al període 2018-2024. L'any 2024, **totes les comarques han augmentat la seua població excepte la comarca del Racó d'Ademús, que ha descendit un 2,30 %** el nombre de persones empadronades, a 1 de gener.

Alacant ha sumat 40.902 persones més empadronades que l'any 2023, **Castelló**, 11.897, i **València**, 53.142 persones més.

Si observem la distribució de la població per comarques costaneres i d'interior, cal destacar que existix una **concentració de població a les comarques costaneres** amb un 78,67% de la població, superant els 4,18 milions de persones que residixen en la zona de costa (Quadre 13.3).

Quadre 13.2

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓN PER COMARQUES EN LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2018-2024

Dades padrons municipals

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Var. % 24/23
Província de Castelló	**576.898**	**579.962**	**585.590**	**587.064**	**590.616**	**603.952**	**615.849**	**1,97**
Els Ports	4.404	4.400	4.357	4.373	6.648	6.674	6.694	0,30
L'Alt Maestrat	6.745	6.657	6.622	6.668	6.299	6.392	6.480	1,38
El Baix Maestrat	81.343	81.871	82.437	83.143	84.062	86.349	88.136	2,07
L'Alcalatén	15.626	15.585	15.613	15.649	13.908	14.050	14.131	0,58
La Plana Alta	250.981	252.828	256.455	256.413	257.573	264.381	270.715	2,40
La Plana Baixa	190.312	191.015	192.283	192.495	193.553	196.605	199.820	1,64
L'Alt Palància	23.703	23.753	23.966	24.401	24.595	25.269	25.571	1,20
L'Alt Mijars	3.784	3.853	3.857	3.922	3.978	4.232	4.302	1,65
Província de València	*******	*******	*******	*******	*******	*******	*******	**2,00**
El Rincó d'Ademuç	2.244	2.266	2.235	2.221	2.189	2.221	2.170	-2,30
Els Serrans	16.124	16.159	16.131	16.468	16.604	17.115	17.453	1,97
El Camp de Túria	160.266	162.991	165.771	168.624	172.408	177.195	182.085	2,76
El Camp de Túria	90.811	91.662	93.019	93.374	94.961	97.826	99.848	2,07
L'Horta Nord	226.513	228.424	231.276	232.150	305.422	311.632	317.578	1,91
L'Horta Oest*	350.258	354.334	359.337	359.890	-	-	-	
València	791.413	794.288	800.215	789.744	792.492	807.693	825.948	2,26
L'Horta Sud*	175.753	178.118	180.943	181.702	472.871	482.569	492.143	1,98
La Plana Utiel-Requ	37.786	37.753	37.820	37.690	37.536	37.926	38.442	1,36
La Foia de Bunyol	42.205	42.598	43.325	44.020	45.090	46.039	47.019	2,13
El Vall d'Ayora	9.855	9.835	9.745	9.644	9.582	9.656	9.716	0,62
La Ribera Alta	219.838	220.366	222.473	223.502	225.216	228.406	232.520	1,80
La Ribera Baixa	79.579	79.869	80.356	80.789	81.245	82.663	83.779	1,35
La Canal de Navarré	15.761	15.687	15.715	15.720	15.624	15.754	15.755	0,01
La Costera	71.362	71.522	71.830	71.522	71.697	72.297	73.061	1,06
La Vall d'Albaida	87.532	87.349	87.555	87.674	87.593	88.114	88.848	0,83
La Safor	170.686	171.903	174.129	174.578	175.227	179.185	183.068	2,17
Província d'Alacant	*******	*******	*******	*******	*******	*******	*******	**2,10**
El Comtat	28.085	28.096	28.047	28.112	28.020	28.119	28.337	0,78
L'Alcoià	108.821	109.193	110.104	110.283	110.639	112.028	113.682	1,48
L'Alt Vinalopó	52.335	52.401	52.604	52.557	52.576	52.905	53.315	0,77
El Vinalopó Mitjà	168.432	169.069	169.848	169.898	170.049	171.828	174.234	1,40
La Marina Alta	171.826	175.156	178.203	179.651	184.284	191.265	195.133	2,02
La Marina Baixa	185.054	188.623	190.968	190.070	192.624	198.888	202.817	1,98
L'Alacantí	481.885	487.113	491.772	491.975	494.685	509.049	521.244	2,40
El Baix Vinalopó	291.327	293.775	297.604	298.070	301.635	306.300	312.269	1,95
El Baix Segura	351.054	355.257	360.738	361.146	367.082	379.975	390.228	2,70
Comunitat Valenciana	*******	*******	*******	*******	*******	*******	*******	**2,03**

Font: Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana. Elaboració pròpia

* La informació estadística per comarques, amb referència temporal 2022, seguix l'agrupació de municipis segons les demarcacions territorials que consten en la inscripció de cada municipi en el Registre d'Entitats Locals de la Comunitat Valenciana, regulat pel Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell. La població de l'Horta Oest passa a l'Horta Sud.

Quadre 13.3

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ PER COMARQUES COSTANERES I INTERIOR, 2018-2024

Dades padrons municipals

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Var. % 24/23
Comarques costeres	**3.888.795**	**3.924.236**	**3.969.735**	#######	#######	#######	**4.182.726**	**2,16**
El Baix Maestrat	81.343	81.871	82.437	83.143	84.062	86.349	88.136	2,07
La Plana Alta	250.981	252.828	256.455	256.413	257.573	264.381	270.715	2,40
La Plana Baixa	190.312	191.015	192.283	192.495	193.553	196.605	199.820	1,64
El Camp de Túria	90.811	91.662	93.019	93.374	94.961	97.826	99.848	2,07
L'Horta Nord	226.513	228.424	231.276	232.150	305.422	311.632	317.578	1,91
L'Horta Oest*	350.258	354.334	359.337	359.890	-	-	-	
València	791.413	794.288	800.215	789.744	792.492	807.693	825.948	2,26
L'Horta Sud*	175.753	178.118	180.943	181.702	472.871	482.569	492.143	1,98
La Ribera Baixa	79.579	79.869	80.356	80.789	81.245	82.663	83.779	1,35
La Safor	170.686	171.903	174.129	174.578	175.227	179.185	183.068	2,17
La Marina Alta	171.826	175.156	178.203	179.651	184.284	191.265	195.133	2,02
La Marina Baixa	185.054	188.623	190.968	190.070	192.624	198.888	202.817	1,98
L'Alacantí	481.885	487.113	491.772	491.975	494.685	509.049	521.244	2,40
El Baix Vinalopó	291.327	293.775	297.604	298.070	301.635	306.300	312.269	1,95
El Baix Segura	351.054	355.257	360.738	361.146	367.082	379.975	390.228	2,70
Comarques d'interior	**1.074.908**	**1.079.533**	**1.087.618**	#######	#######	#######	**1.133.815**	**1,58**
El Comtat	28.085	28.096	28.047	28.112	28.020	28.119	28.337	0,78
L'Alcoià	108.821	109.193	110.104	110.283	110.639	112.028	113.682	1,48
L'Alt Vinalopó	52.335	52.401	52.604	52.557	52.576	52.905	53.315	0,77
El Vinalopó Mitjà	168.432	169.069	169.848	169.898	170.049	171.828	174.234	1,40
Els Ports	4.404	4.400	4.357	4.373	6.648	6.674	6.694	0,30
L'Alt Maestrat	6.745	6.657	6.622	6.668	6.299	6.392	6.480	1,38
L'Alcalatén	15.626	15.585	15.613	15.649	13.908	14.050	14.131	0,58
L'Alt Palància	23.703	23.753	23.966	24.401	24.595	25.269	25.571	1,20
L'Alt Mijars	3.784	3.853	3.857	3.922	3.978	4.232	4.302	1,65
El Rincó d'Ademuç	2.244	2.266	2.235	2.221	2.189	2.221	2.170	-2,30
Els Serrans	16.124	16.159	16.131	16.468	16.604	17.115	17.453	1,97
El Camp de Túria	160.266	162.991	165.771	168.624	172.408	177.195	182.085	2,76
La Plana Utiel-Requ	37.786	37.753	37.820	37.690	37.536	37.926	38.442	1,36
La Foia de Bunyol	42.205	42.598	43.325	44.020	45.090	46.039	47.019	2,13
El Vall d'Ayora	9.855	9.835	9.745	9.644	9.582	9.656	9.716	0,62
La Ribera Alta	219.838	220.366	222.473	223.502	225.216	228.406	232.520	1,80
La Canal de Navarré	15.761	15.687	15.715	15.720	15.624	15.754	15.755	0,01
La Costera	71.362	71.522	71.830	71.522	71.697	72.297	73.061	1,06
La Vall d'Albaida	87.532	87.349	87.555	87.674	87.593	88.114	88.848	0,83

Font: Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana.

* La informació estadística per comarques, amb referència temporal 2022, segueix l'agrupació de municipis segons les demarcacions territorials que consten en la inscripció de cada municipi en el Registre d'Entitats Locals de la Comunitat Valenciana, regulat pel Decret 15/2011, de 18 de febrer, del Consell. La població de l'Horta Oest passa a l'Horta Sud

13.2.2. Indicadors de despoblació en la Comunitat Valenciana

Segons els criteris del Decret 182/2018, de 10 d'octubre, del Consell pel qual es regula la línia específica del Fons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra la Despoblació dels Municipis de la Comunitat Valenciana, es consideren beneficiaris d'aquesta línia d'ajuda els municipis que, almenys, complisquen cinc d'aquests requisits:

a) **Densitat de població**. Nombre d'habitants, segons l'últim padró vigent, per quilòmetre quadrat: inferior o igual a vint habitants per quilòmetre quadrat.

b) **Creixement demogràfic**. Taxa de creixement de la població en el període comprés en els últims vint anys: menor o igual al zero per cent (0 %).

c) Taxa de creixement vegetatiu. Percentatge que representa el saldo vegetatiu (naixements menys defuncions) dels últims vint anys sobre la població total, segons l'últim padró vigent: menor o igual almenys deu per cent (-10%).

d) **Índex d'envelliment**. Percentatge que representa la població major de 64 anys sobre la població menor de 16 anys, segons l'últim padró vigent: major o igual als dos-cents cinquanta per cent (250 %).

e) **Índex de dependència**. Quocient entre la suma de la població menor de 16 anys i majors de 64 i la població de 16 a 64 anys, segons l'últim padró vigent, multiplicat per 100: major o igual al seixanta per cent (60%).

f) **Taxa migratòria**. Percentatge que representa el saldo migratori en el període comprés entre els últims deu anys (variacions residencials altes menys baixes) sobre la població total segons l'últim padró vigent: menor o igual al zero per cent (0%).

Amb posterioritat, la norma ha sigut modificada per la Resolució, d'11 de novembre de 2024[1], que manté els mateixos requisits que en la Resolució de l'any 2023 per a accedir al Fons de Cooperació Municipal.

Quadre 13.4

INDICADORS MUNICIPIS EN RISC DE DESPOBLACIÓ COMUNITAT VALENCIANA ANY 2023.

Criteri	Nombre de municipis que ho complix
Població menor de 300 habitants (a 1-1-2023)	97
Densitat menor o igual a 20 hab/km² o superfície menor d'1 km²	164
Creixement demogràfic menor o igual a 0% (2003-2023)	186
Taxa de creixement vegetatiu menor o igual a -10% (2003-2023)	204
Índex d'envelliment major o igual a 250% (a 1-1-2023)	176
Índex de dependència major o igual a 60% (a 1-1-2023)	201
Taxa migratòria menor o igual a 0% (2013-2023)	126

Font: Portal Estadístic de la GVA

L'any 2024, s'ha distribuït la línia específica del F**ons de Cooperació Municipal per a la Lluita contra el Despoblament dels Municipis de la Comunitat Valenciana**,

1. Resolució d'11 de novembre de 2024, de la Presidència de la Generalitat, sobre l'assignació de la línia específica del fons de cooperació municipal per a la lluita contra el despoblament dels municipis de la Comunitat Valenciana que correspon a cada entitat beneficiària, en l'exercici pressupostari 2024.

amb una quantia global de 7.406.035 euros a càrrec del pressupost de la Generalitat, beneficiant als municipis que van complir els requisits dels articles 8 i 15 de la *Llei 5/2023, de 13 d'abril, integral de mesures contra el despoblament i per l'equitat territorial en la Comunitat Valenciana*. Els imports es van assignar amb una quantitat fixa de 15.000 euros per municipi beneficiari, mentres que la resta es va distribuir en funció del nombre d'habitants segons l'últim padró, aplicant coeficients correctors per trams poblacionals, establint un import màxim de 60.000 euros per municipi. L'abonament dels imports es va realitzar en un únic pagament, prèvia comprovació de la presentació del compte general davant la Sindicatura de Comptes.

La capa de risc de despoblació amb els indicadors demogràfics i econòmics associats més rellevants pot consultar-se en l'apartat denominat Demografia del visor cartogràfic de la Generalitat Valenciana (https://visor.gva.es/visor/?idioma=es)

13.3. CARACTERÍSTIQUES DELS MOVIMENTS MIGRATORIS

A data 1 de gener de 2025, 7.570 persones que residien en la Comunitat Valenciana han emigrat a l'estranger, un 4,51 % més que a 1 de gener de l'any 2024, l'ha sumat 175.457 residents a l'estranger procedents de la Comunitat. Per províncies, a València han emigrat 96.481 persones; a Alacant 63.211, i a Castelló, un total de 15.765 persones.

Quadre 13.5

RESIDENTS EN L'ESTRANGER PROCEDENTS DE LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2025
Padrons municipals a 1 de gener

	Alacant	Castelló	València	C. V.	Espanya	% C.V./ Espanya
Any (a 1 de gener)						
2020	51.567	12.933	82.259	146.759	2.618.592	5,6 %
2021	52.904	13.362	83.944	150.210	2.654.723	5,7 %
2022	55.669	14.033	87.284	156.986	2.742.605	5,7 %
2023	57.271	14.377	88.928	160.576	2.790.317	5,8 %
2024	60.045	15.116	92.726	167.887	2.908.649	5,8 %
2025	63.211	15.765	96.481	175.457	3.045.966	5,8 %
Segons sexe						
Homes	31.887	8.227	48.510	88.624	1.510.522	5,9 %
Dones	31.324	7.538	47.971	86.833	1.535.444	5,7 %
Segons edat						
Menys de 16 anys	11.353	3.266	17.220	31.839	438.299	7,3 %
De 16 a 64 anys	42.239	10.337	64.348	116.924	1.939.591	6,0 %
De 65 i més anys	9.619	2.162	14.913	26.694	668.076	4,0 %
Segons país de residència						
Europa	38.129	11.259	54.726	104.114	1.131.603	9,2 %
Àfrica	940	267	1.268	2.475	31.640	7,8 %
Amèrica	22.668	3.809	37.488	63.965	1.805.341	3,5 %
Àsia	1.089	316	2.138	3.543	50.316	7,0 %
Oceania	385	114	861	1.360	27.066	5 %

Font: Institut Nacional d'Estadística.

El Quadre 13.6 mostra el **flux d'immigració procedent de l'estranger**, per províncies i nacionalitat, per als anys 2022 i 2023. El nombre de persones immigrants rebudes

en la Comunitat en 2023 s'ha xifrat en 186.422 persones, augmentant en un 1,63 % respecte a l'any 2022. Ha crescut el flux d'immigració en totes les procedències, excepte de la resta d'Europa que ha descendit un 25,57 %.

De les 186.422 persones immigrants de la Comunitat Valenciana, 9.122 han adquirit la nacionalitat espanyola, la qual cosa suposa un 4,89% del total.

Quadre 13.6

FLUX D'IMMIGRACIÓ PROCEDENT DE L'ESTRANGER PER PROVÍNCIA I NACIONALITAT

	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Centre Amèrica i Carib	Sud-amèrica	Àsia	Oceania	TOTAL
Any 2022										
Total Nacional	81.604	156.176	152.978	172.058	24.423	106.967	500.179	63.148	1.361	**1.258.894**
Alacant	2.770	14.513	25.681	10.650	935	2.326	25.039	2.753	78	**84.745**
Castelló	1.192	3.257	2.541	2.991	229	845	6.686	586	11	**18.338**
València	4.681	10.090	13.176	7.219	1.448	5.646	33.708	4.292	90	**80.350**
Com. Valenciana.	8.643	27.860	41.398	20.860	2.612	8.817	65.433	7.631	179	**183.433**
Any 2023										
Total Nacional	88.476	152.820	96.005	185.149	26.904	107.158	517.608	75.440	1.431	**1.250.991**
Alacant	2.861	15.181	18.697	11.570	976	2.543	26.020	3.475	91	**81.414**
Castelló	1.182	3.275	1.230	3.732	208	865	6.832	767	15	**18.106**
València	5.069	10.786	10.886	8.361	2.132	5.818	37.862	5.879	109	**86.902**
Com. Valenciana.	9.112	29.242	30.813	23.663	3.316	9.226	70.714	10.121	215	**186.422**

Font: Institut Nacional d'Estadística.

El saldo migratori d'**Espanya** amb l'exterior (la diferència entre immigracions i emigracions exteriors) ha sigut positiu, en 642.296 persones, en 2023. És el segon major saldo en els deu últims anys, per darrere del registrat en 2022.

En 2023 hi ha hagut 1.719.908 **migracions intermunicipals** (o canvis de municipi), un 0,3 % menys que en 2022. D'aquestes, han canviat de província 685.695 persones i de comunitat o ciutat autònoma 533.398.

Quadre 13.7

MIGRACIONS INTERIORS. FLUX DE MIGRACIÓ INTERAUTONÒMICA
COMUNITAT AUTÒNOMA DE DESTINACIÓ, SEXE
Unitats: Persones. Any 2023

TOTAL NACIONAL	Tots dos sexes	Homes	Dones
Total Nacional	**533.398**	**272.579**	**260.819**
01 Andalusia	63.038	32.153	30.885
02 Aragó	18.767	10.256	8.511
03 d'Astúries, Principat	12.489	6.100	6.389
04 Balears, Illes	23.553	12.281	11.272
05 Canàries	26.067	13.263	12.804
06 Cantàbria	8.608	4.199	4.409
07 Castella i Lleó	35.268	17.910	17.358
08 Castella - la Manxa	49.522	25.608	23.914
09 Catalunya	52.803	27.114	25.689
10 Comunitat Valenciana	**59.225**	**30.196**	**29.029**
Extremadura	11.577	5.830	5.747
12 Galícia	22.351	11.348	11.003
13 Madrid, Comunitat de	93.206	46.574	46.632
14 Múrcia, Regió de	18.444	9.820	8.624
15 Navarra, Comunitat Foral de	8.829	4.446	4.383
16 País Basc	19.478	10.016	9.462
17 Rioja, La	5.546	2.838	2.708
18 Ceuta	2.135	1.182	953
19 Melilla	2.492	1.445	1.047

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).

Quadre 13.8[2]

MIGRACIONS INTERIORS. FLUX DE MIGRACIÓ INTERAUTONÒMICA
COMUNITAT AUTÒNOMA D'ORIGEN, SEXE
Unitats: Persones. Any 2023

TOTAL NACIONAL	Tots dos sexes	Homes	Dones
Total Nacional	**533.398**	**272.579**	**260.819**
01 Andalusia	65.608	34.201	31.407
02 Aragó	17.510	9.192	8.318
03 d'Astúries, Principat	9.675	4.738	4.937
04 Balears, Illes	21.064	10.951	10.113
05 Canàries	23.629	12.107	11.522
06 Cantàbria	8.056	3.999	4.057
07 Castella i Lleó	33.611	16.933	16.678
08 Castella - la Manxa	46.833	23.940	22.893
09 Catalunya	57.974	29.887	28.087
10 Comunitat Valenciana	**48.398**	**24.637**	**23.761**
Extremadura	12.466	6.298	6.168
12 Galícia	19.950	10.143	9.807
13 Madrid, Comunitat de	109.596	54.290	55.306
14 Múrcia, Regió de	20.551	11.505	9.046
15 Navarra, Comunitat Foral de	8.834	4.415	4.419
16 País Basc	19.089	9.677	9.412
17 Rioja, La	5.192	2.620	2.572
18 Ceuta	2.497	1.381	1.116
19 Melilla	2.865	1.665	1.200

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).



El CES recomana reforçar les polítiques d'inclusió i prevenir qualsevol forma de discriminació cap a les persones migrants estrangeres, amb especial atenció a aquelles procedents de països no pertanyents a la Unió Europea. En este sentit, resulta fonamental erradicar qualsevol forma de discriminació i garantir la seua plena integració en la societat.

Així mateix, cal destacar que el creixement del 2 % en la població, impulsat per l'arribada de persones estrangeres, suposa un augment del 1,63 % en comparació amb l'any anterior, la qual cosa posa en relleu la necessitat d'implementar mesures inclusives i eficaces que responguen a esta nova realitat demogràfica.

El CES advertix la necessitat d'incorporar, des dels ajuntaments, la possibilitat d'empadronament en centres municipals com a casos especials, tal com establix la normativa del padró2, tant a efecte estadístics com per a afavorir l'accés a drets i servicis socials bàsics.

1. Reial Decret 141/2024, de 6 de febrer, pel qual es modifica el Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals, aprovat pel Reial Decret 1690/1986, d'11 de juliol Resolució de 29 d'abril de 2020, de la Subsecretaria, per la qual es publica la Resolució de 17 de febrer de 2020, de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i de la Direcció General de Cooperació Autonòmica i Local, per la qual es dicten instruccions tècniques als Ajuntaments sobre la gestió del Padró municipal.

13.4. ALTRES INDICADORS: NATALITAT I FERTILITAT, MORTALITAT, CREIXEMENT VEGETATIU I MODELS DE RELACIÓ FAMILIAR I UNITATS FAMILIARS[3]

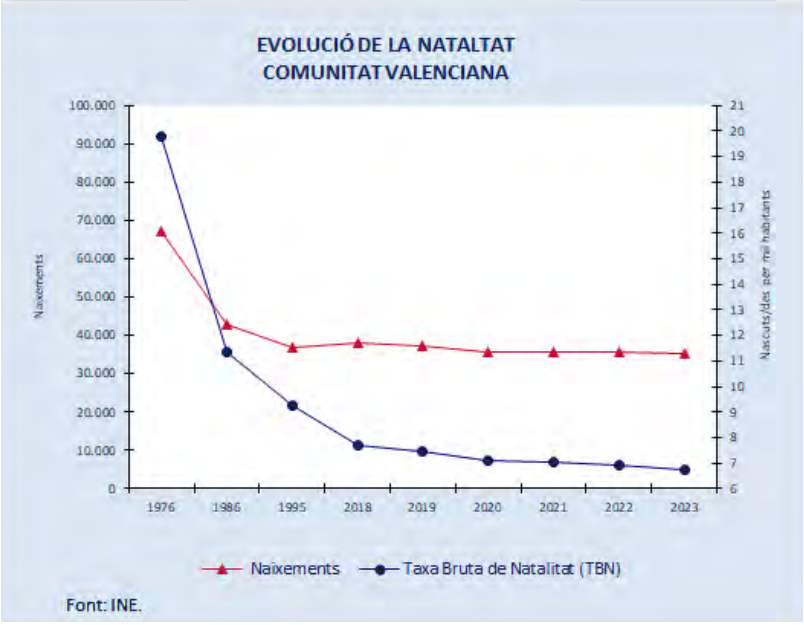
Al llarg d'aquest punt es mostren dades relacionades amb diversos indicadors de l'**Objectiu de Desenvolupament Sostenible número 3, sobre Salut i Benestar**, com ara edat mitjana de maternitat, taxa de fecunditat, esperança de vida en nàixer i defuncions per suïcidis, entre altres.

13.4.1. Natalitat, fecunditat, mortalitat i creixement vegetatiu

Dels 320.656 naixements a **Espanya** en 2023, el 11,03 % s'han donat en la **Comunitat Valenciana,** amb 35.378 (226 menys que l'any 2022), dels quals, 18.152 van ser xiquets i 17.226 xiquetes. Quant a l'estat civil de la mare, dels 35.378 naixements, 18.105 van ser de mare casada i 17.273 de mare no casada.

Per províncies, a **València** hi ha hagut 18.094 naixements, 8.880 van ser xiquetes i 9.214 xiquets. A **Alacant**, 13.078, amb 6.334 xiquetes i 6.744 xiquets, i a **Castelló**, 4.206 naixements, dels quals 2.012 han sigut xiquetes i 2.194 xiquets.

Gràfic 13.4



3. Les dades són de l'any 2023, els últims disponibles.

Quadre 13.9

PRINCIPALS INDICADORS DE NATALITAT I FECUNDITAT. COMUNITAT VALENCIANA

Anys	Naixements	Taxa Bruta de Natalitat	Indicador Conjuntural de Fecunditat (*)	Edat mitjana a la Maternitat
1976	67.006	19,79	2,94	28,51
1986	42.937	11,35	1,55	28,59
1995	36.746	9,23	1,16	30,02
2018	38.018	7,68	1,26	32,14
2019	37.324	7,47	1,25	32,19
2020	35.761	7,10	1,21	32,23
2021	35.677	7,06	1,21	32,52
2022	35.604	6,90	1,19	32,44
2023	35.378	6,72	1,16	32,44

(*) L'Indicador Conjuntural de Fecunditat d'un any es el nombre mitja de fills/es que tindria cada dona al llarg de la seua vida, si es mantinguera en la població la mateixa intensitat en la fecunditat que l'observada en eixe any.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

En la **Comunitat Valenciana** l'edat mitjana de maternitat s'ha situat en 32,44 anys, en 2023, mateixa xifra que l'any anterior.

Quadre 13.10

EDAT MITJANA A LA MATERNITAT SEGONS LA NACIONALITAT DE LA MARE. COMUNITAT VALENCIANA

Anys	Total	Espanyola	Estrangera
1976	28,51		
1986	28,59		
1995	30,02		
2018	32,14	32,71	29,89
2019	32,19	32,74	30,13
2020	32,23	32,85	30,07
2021	32,52	33,00	30,68
2022	32,44	33,10	30,29
2023	32,44	33,12	30,44

Font: Institut Nacional d'Estadística.

El Quadre 13.11 arreplega una comparativa de nombre de naixements, per **comunitats autònomes** i per a diferents períodes.

Quadre 13.11

NAIXEMENTS PER COMUNITATS AUTÒNOMES

	1976	1986	2005	2022	2023	2023	
						Xiquets	Xiquetes
Andalusia	126.555	95.039	91.807	62.967	61.397	31.379	30.018
Aragó	17.754	11.219	11.628	8.985	8.669	4.388	4.281
d'Astúries, Principat	17.857	10.249	7.482	4.744	4.545	2.309	2.236
Balears, Illes	11.169	8.732	10.925	9.079	8.738	4.506	4.232
Canàries	27.657	19.743	20.127	12.219	11.998	6.173	5.825
Cantàbria	9.072	5.375	5.267	3.224	2.976	1.580	1.396
Castella-la Manxa	26.256	20.220	19.007	13.135	12.496	6.517	5.979
Castella i Lleó	37.815	25.158	19.425	14.511	14.075	7.168	6.907
Catalunya	105.266	60.797	79.766	56.344	54.174	27.846	26.328
C. Valenciana	**67.006**	**42.937**	**50.628**	**35.604**	**35.378**	**18.152**	**17.226**
Extremadura	16.393	14.184	9.993	6.814	6.810	3.479	3.331
Galícia	44.840	26.178	21.097	14.495	14.004	7.141	6.863
Madrid, Comunitat de	93.279	54.631	69.367	50.961	50.299	25.936	24.363
Múrcia, Regió de	19.649	13.958	17.330	13.387	12.860	6.584	6.276
Navarra, Comunitat Foral	8.663	5.168	6.149	4.759	4.496	2.382	2.114
País Basc	41.100	20.260	19.698	13.663	13.462	6.901	6.561
Rioja, La	4.265	2.446	3.038	2.191	1.999	990	1.009
Ceuta	1.287	1.031	1.065	728	683	350	333
Melilla	835	978	1.012	894	771	415	356
Estranger				547	826	421	405

Font: Institut Nacional d'Estadística.

En la Comunitat Valenciana **la taxa de mortalitat** ha sigut del 8,86 per cada 1.000 habitants l'any 2023 (última dada disponible). Les taxes de mortalitat més elevades s'han observat, l'any 2023, en regions com el Principat d'Astúries, amb 12,91 persones mortes per cada 1.000 habitants; Galícia, amb 12,13 persones mortes per cada 1.000 habitants, i Castella i Lleó amb 11,77 persones mortes per cada 1.000 habitants.

La taxa de mortalitat postneonatal en la Comunitat Valenciana ha sigut del 1,02, xifra superior a la de l'any anterior que va ser de 0,76.

De l'anàlisi de les dades de **mortalitat** de 2023, han mort a **Espanya**, 436.124 persones, de les quals 220.742 han sigut homes i 215.382 dones, un 6,09 % menys que en 2022. Este descens ha sigut degut, en gran manera, per la **reducció de morts per COVID-19**. Este factor ha sigut clau, amb una caiguda significativa del 75,1 % en les morts per COVID-19 en comparació amb 2022, la qual cosa ha representat només el 1,8 % del total de defuncions de l'any. Això reflectix l'impacte de la campanya de vacunació i un menor nombre d'ones greus de contagi durant 2023.

La **taxa bruta de mortalitat** s'ha situat, en 2023, en 8,96 persones mortes per cada 1.000 habitants La taxa de mortalitat infantil es va situar en 2,63 defuncions per cada 1.000 naixements.

Quadre 13.12

INDICADORS DE MORTALITAT. COMUNITAT VALENCIANA

Anys	Defuncions	Taxa Bruta de Mortalitat	Taxa de Mortalitat Infantil
1976	30.575	9,03	14,76
1986	31.741	8,39	8,04
1995	34.757	8,73	5,77
2019	44.016	8,80	2,14
2020	48.549	9,64	2,52
2021	49.648	9,76	2,30
2022	49.836	9,65	2,42
2023	46.683	8,86	2,57

Font: Institut Nacional d'Estadística.

El Quadre 13.11 recull el nombre de defuncions per comunitats autònomes i per a diversos períodes.

Quadre 13.13

DEFUNCIONS PER COMUNITATS AUTÒNOMES

	1976	1986	1995	2005	2021	2022	2023
Andalusia	51.279	52.247	57.809	65.904	79.339	78.962	74.696
Aragó	10.794	11.467	12.455	13.682	14.516	15.376	13.857
d'Astúries, Principat	9.715	10.579	11.989	12.703	13.367	13.936	13.012
Balears, Illes	5.760	6.619	6.894	7.361	8.802	9.320	8.639
Canàries	8.784	9.215	10.364	12.799	17.149	18.712	17.830
Cantàbria	4.150	4.408	5.031	5.370	6.052	6.767	6.032
Castella i Lleó	23.168	22.541	24.833	27.468	29.299	31.017	28.102
Castella-la Manxa	15.334	15.280	16.402	18.028	20.417	20.541	19.447
Catalunya	44.791	47.045	54.213	61.777	69.342	70.706	67.662
Comunitat Valenciana	**30.575**	**31.741**	**34.757**	**40.240**	**49.648**	**49.836**	**46.683**
Extremadura	10.302	10.197	10.357	11.171	12.318	12.387	11.361
Galícia	26.015	26.877	28.464	29.383	32.853	34.996	32.782
Madrid, Comunitat de	28.093	30.045	36.446	40.842	49.857	51.154	48.646
Múrcia, Regió de	7.443	7.779	8.413	9.942	12.683	13.161	12.200
Navarra, Com. Foral de	4.260	4.153	4.593	5.196	5.771	6.317	5.847
País Basc	14.615	15.481	17.507	19.417	23.086	24.203	22.328
Rioja, La	2.235	2.257	2.564	2.862	3.411	3.464	3.236
Ceuta	515	470	451	497	674	615	560
Melilla	391	376	401	414	565	484	500

Font: Institut Nacional d'Estadística.

En la Comunitat Valenciana han mort 46.683 persones en 2023. Per províncies, a **Alacant** han expirat 17.000 persones, de les quals 9.039 han sigut hòmens i 7.961 dones; a **Castelló**, 5.560 persones, de les quals 2.904 han sigut hòmens i 2.656 dones; i a **València** han mort 24.123 persones, de les quals 12.175 han sigut homes i 11.948 dones.

En la Comunitat Valenciana, l'any 2023, s'han produït **1.836 defuncions per causes externes**, 90 menys que l'any anterior. Per sexe, han mort per estes causes 1.188 homes i 648 dones. **El suïcidi, igual que en el total d'Espanya, ha continuat sent, en el 2023, la primera causa de mort externa**, amb 468 defuncions, un 5,16 % més que en 2022. Per darrere s'han situat l'ofegament, submersió i sufocació (amb 422 morts) i les caigudes accidentals (amb 411 morts). Per accident de trànsit han mort 160 persones.

La Comunitat Valenciana ha desenrotllat el Pla de Prevenció del Suïcidi i Maneig de la Conducta Suïcida, emmarcat dins del Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024-2027. Este pla té com a objectiu principal reduir la incidència de conductes suïcides i millorar l'atenció a les persones en risc.

Entre les accions destacades del pla s'inclouen:

→ **Creació d'Unitats de Detecció Precoç en l'àmbit escolar**. Estes unitats, integrades en els servicis de Salut Mental de cada departament de salut, estan destinades a la identificació primerenca, intervenció inicial i derivació adequada de casos, a més d'oferir orientació i suport específic al professorat.

→ **Implementació de programes de prevenció i educació socioemocional**. Dirigits a estudiants d'educació obligatòria (6-16 anys), estos programes busquen promoure habilitats emocionals i socials que contribuïsquen a la prevenció de conductes suïcides.

→ **Formació específica per al personal educatiu**. S'han desenrotllat guies i recursos per a capacitar al personal docent en la detecció i maneig de conductes suïcides en l'entorn escolar.

Per sexe, les **principals causes de mort externa** en els homes han sigut el suïcidi (amb 330 morts), l'ofegament, submersió i sufocació (239) i caigudes accidentals (235). I en les dones l'ofegament, submersió i sufocació (183), les caigudes accidentals (176) i els suïcidis (138).

En el quadre següent es detallen les defuncions per suïcidis que han tingut lloc a Espanya i en la Comunitat Valenciana l'any 2023.

Quadre 13.14

SUÏCIDIS A ESPANYA I LA COMUNITAT VALENCIANA, SEGONS EDAT I SEXE, ANY 2023.

	Totes les edats	Menors de 15 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 39 anys	De 40 a 44 anys	De 45 a 49 anys	De 50 a 54 anys	De 55 a 59 anys	De 60 a 64 anys	De 65 a 69 anys	De 70 a 74 anys	De 75 a 79 anys	De 80 a 84 anys	De 85 a 89 anys	De 90 a 94 anys	95 anys i més
Total sexes	**4.116**	**10**	**354**	**461**	**355**	**445**	**441**	**457**	**362**	**292**	**216**	**250**	**204**	**166**	**86**	**17**
Homes	3.044	3	256	342	264	337	320	335	269	214	163	173	154	130	71	13
Dones	1.072	7	98	119	91	108	121	122	93	78	53	77	50	36	15	4
Com. Valenciana. sexes	**468**	**0**	**45**	**57**	**41**	**53**	**47**	**59**	**35**	**31**	**21**	**31**	**21**	**18**	**8**	**1**
Homes	330	0	31	43	31	38	34	38	25	19	16	17	15	16	7	0
Dones	138	0	14	14	10	15	13	21	10	12	5	14	6	2	1	1

Font: Institut Nacional d'Estadística.



El CES CV mostra la seua preocupació davant l'increment del 5,16 % en les defuncions per suïcidi en la Comunitat Valenciana durant l'any 2023, que evidencia la necessitat d'enfortir les estratègies de prevenció i atenció a la salut mental. Atés que el suïcidi continua sent la principal causa de mort externa, és fonamental consolidar i ampliar les iniciatives del Pla de Prevenció del Suïcidi i Maneig de la Conducta Suïcida dins del Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024-2027.

Així mateix, és necessari el desplegament i manteniment del sistema d'informació de qualitat al qual fa referència el propi pla, que permeta realitzar periòdicament el seguiment de les accions proposades i els indicadors establits per a la seua avaluació.

El Quadre 13.15 oferix dades sobre l'esperança de vida de la població valenciana, que ha aconseguit els 83,10 anys en 2023.

Quadre 13.15

ESPERANÇA DE VIDA DE LA POBLACIÓ. COMUNITAT VALENCIANA

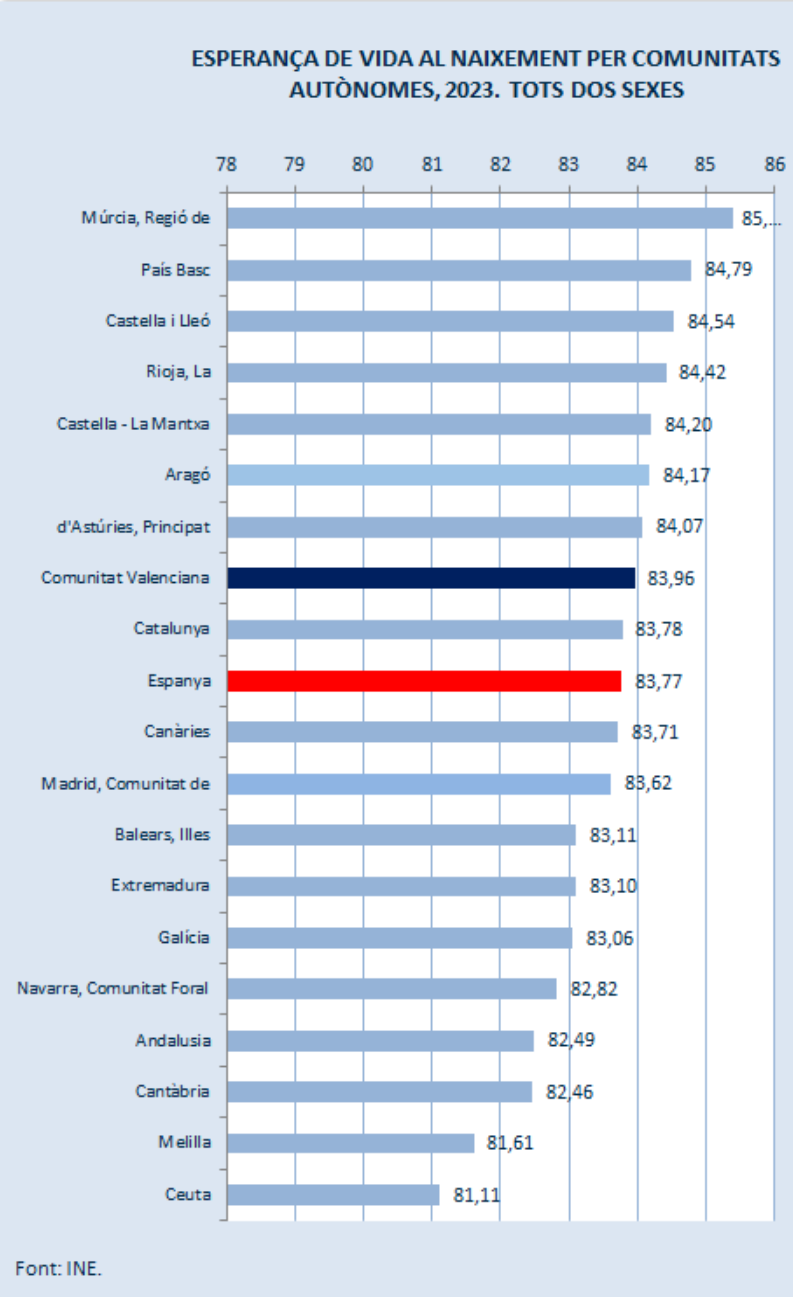
Anys	AL NAIXEMENT			ALS 65 ANYS		
	Tots dos sexes	Homes	Dones	Tots dos sexes	Homes	Dones
1976	73,27	70,41	76,10	14,61	13,09	15,91
1986	76,00	73,13	78,80	16,16	14,53	17,51
1995	77,64	74,34	80,96	17,65	15,74	19,28
2019	83,00	80,33	85,64	21,03	19,06	22,83
2020	82,36	79,76	84,95	20,53	18,59	22,33
2021	82,21	79,44	84,98	20,37	18,35	22,24
2022	82,47	79,84	85,08	20,64	18,71	22,40
2023	83,10	80,49	85,65	21,20	19,31	22,90

Font: Institut Nacional d'Estadística.

L'esperança de vida al naixement més alta (Gràfic 13.5) es trobava a la Regió de Múrcia, amb 85,39 anys; seguida del País Basc, amb 84,79; Castella i Lleó, amb 84,54, i La Rioja, amb 84,42.

En l'extrem oposat es troben les ciutats de Ceuta i Melilla, amb 81,11 i 81,61 anys respectivament, i Cantàbria amb 81,78. La **Comunitat Valenciana** amb un 83,96 està per damunt de la mitjana nacional, en concret 0,19 punts.

Gràfic 13.5



El **creixement vegetatiu** de la població en la **Comunitat Valenciana** ha continuat en valors negatius l'any 2023, en 11.305 persones; el descens s'ha produït a causa de la caiguda de la mortalitat.

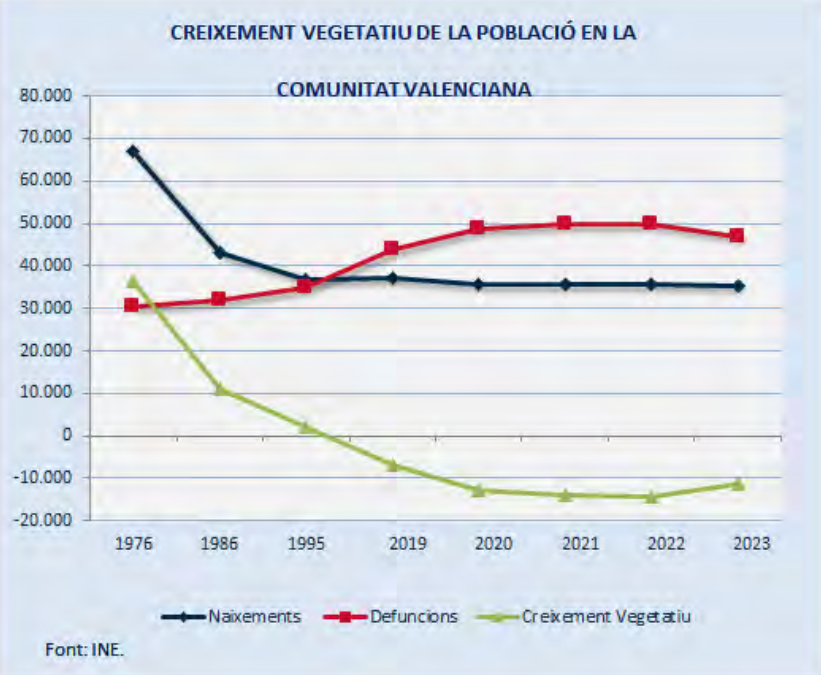
Quadre 13.16

CREIXEMENT VEGETATIU DE LA POBLACIÓ. COMUNITAT VALENCIANA

Anys	Naixements	Defuncions	Creixement Vegetatiu
1976	67.006	30.575	36.431
1986	42.937	31.741	11.196
1995	36.746	34.757	1.989
2019	37.324	44.016	-6.692
2020	35.761	48.549	-12.788
2021	35.677	49.648	-13.971
2022	35.604	49.836	-14.232
2023	35.378	46.683	-11.305

Font: INE.

Gràfic 13.6



13.4.2. Models de relació familiar i unitats familiars

Matrimonis

En la **Comunitat Valenciana** s'han celebrat 18.306 matrimonis en 2023 (última dada disponible), entre parelles de diferent sexe, un 4,05% menys que l'any anterior, i 843 entre persones del mateix sexe: 447 matrimonis entre dones i 396 entre homes.

Per províncies, a **Alacant** s'han celebrat 6.514 matrimonis, 6.209 entre persones de diferent sexe i 305 entre persones del mateix sexe: 155 matrimonis entre homes i 150 entre dones. A **Castelló**, dels 2.121 matrimonis, 2.039 han sigut entre persones de distint sexe i 82 entre persones del mateix sexe: 33 matrimonis entre homes i 49 entre dones. I finalment a **València**, dels 9.833 matrimonis, 9.377 han sigut entre

persones de diferent sexe i 456 entre persones del mateix sexe: 208 entre homes i 248 entre dones.

Gràfic 13.7



La Comunitat Valenciana compta amb una **taxa de nupcialitat** del 3,64, xifra superior a la registrada a Espanya (3.55).

Quadre 13.17

TAXA BRUTA DE NUPCIALITAT PER COMUNITATS AUTÒNOMES

	1976	1986	1995	2005	2021	2022	2023
Andalusia	6,8	6,1	5,4	5,5	3,2	4,0	3,6
Aragó	6,1	5,0	4,5	4,5	3,2	3,6	3,4
d'Astúries, Principat	7,2	5,2	4,2	4,7	2,9	3,6	3,5
Balears, Illes	7,8	6,2	5,5	4,4	3,6	4,4	4,4
Canàries	7,7	6,1	5,2	3,5	3,0	3,5	3,3
Cantàbria	7,5	4,9	4,3	5,2	3,2	3,7	3,6
Castella i Lleó	5,5	4,4	4,1	4,0	2,6	3,1	2,8
Castella-la Manxa	5,4	5,7	5,0	4,8	3,1	3,9	3,5
Catalunya	8,0	5,1	5,3	4,7	3,1	3,5	3,4
Comunitat Valenciana	**7,6**	**5,2**	**5,5**	**5,3**	**3,3**	**3,9**	**3,6**
Extremadura	5,6	6,1	4,7	4,3	2,7	3,4	3,2
Galícia	6,9	4,7	4,3	4,0	3,2	3,5	3,3
Madrid, Comunitat de	8,4	5,4	5,4	4,9	3,3	4,0	4,1
Múrcia, Regió de	7,0	6,4	5,5	5,1	2,9	3,8	3,5
Navarra, Com. Foral de	7,1	4,8	5,0	4,6	3,0	3,6	3,3
País Basc	8,0	4,7	4,6	4,6	2,8	3,4	3,2
Rioja, La	6,5	5,2	4,5	4,7	3,1	3,8	3,5
Ceuta	6,5	6,2	4,2	5,1	5,2	6,5	4,0
Melilla	5,5	7,7	6,6	4,8	3,6	4,6	4,0
Total Nacional	**7,2**	**5,4**	**5,1**	**4,8**	**3,1**	**3,7**	**3,6**

Font: INE.

Nul·litat, separació i divorcis

L'any 2023, en la **Comunitat Valenciana**, de les 426 separacions que hi ha hagut, 401 van ser de mutu acord i 25 contenciosos. Per duració del matrimoni, 317 separacions van ser de matrimonis que van durar deu o més anys.

Dels 9.775 divorcis de l'any 2023 en la Comunitat Valenciana 3.580 es van produir a **Alacant**, 1.063 a **Castelló** i 5.132 a **València**.

Durant l'any 2023, a **Espanya** s'han produït 80.065 casos de **separació i divorci**, la qual cosa ha suposat una disminució del 5,3 % respecte a l'any anterior i una taxa de 1,7 per cada 1.000 habitants.

La ciutat autònoma de Ceuta (2,4) ha registrat la major taxa per cada 1.000 habitants. Per contra, la ciutat autònoma de Melilla (1,1) ha presentat la menor. En la **Comunitat Valenciana**, l'any 2023, s'han produït 426 separacions i 9.775 divorcis.

Quadre 13.18

NUL·LITATS, SEPARACIONS I DIVORCIS PER COMUNITATS AUTÒNOMES ANY 2023

	Total	Nul·litats*	Separacions	Divorcis
Andalusia	13.817	0	698	13.119
Aragó	2.150	0	77	2.073
d'Astúries, Principat	1.619	0	87	1.532
Balears, Illes	2.200	0	74	2.126
Canàries	4.230	0	115	4.115
Cantàbria	969	0	51	918
Castella-la Manxa	3.079	0	127	2.952
Castella i Lleó	3.191	0	166	3.025
Catalunya	14.153	0	563	13.590
C. Valenciana	**10.201**	**0**	**426**	**9.775**
Extremadura	1.402	0	115	1.287
Galícia	4.495	0	146	4.349
Madrid, Comunitat de	11.142	0	459	10.683
Múrcia, Regió de	2.378	0	90	2.288
Navarra, Comunitat Foral	1.078	0	42	1.036
País Basc	3.182	0	113	3.069
Rioja, La	481	0	19	462
Ceuta	200	0	9	191
Melilla	98	0	3	95
TOTAL	80.065	0	3.380	76.685

* L'any 2023, no es disposa d'informació completa sobre les nul·litats.
Font: INE.

Tipus de llars

El **nombre de llars** en la **Comunitat Valenciana**, en 2024, ha sigut de 2.170.119, 147.618 llars més que l'any 2024.

Les llars més freqüents en 2024 han tornat a ser els formats per dos persones (29,0 % del total). Li han seguit els unipersonals (28,3 %).

Per part seua, les llars de quatre o més persones han constituït el 22,5 % del total.

Quadre 13.19

LLARS SEGONS GRANDÀRIA DE LA LLAR COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Llars	%
1 persona	613.312	28,26 %
2 persones	628.953	28,98 %
3 persones	438.671	20,21 %
4 persones o més	489.183	22,54 %
TOTAL	**2.170.119**	**100 %**

Font: INE.

A **Espanya**, el **nombre de llars**, en 2024, ha sigut de 19.425.559. Les llars més freqüents han tornat a ser els formats per dos persones (28,6 % del total). Li han seguit els unipersonals (28 %).

Per part seua, les llars de quatre o més persones han constituït el 23,3 % del total.

Quadre 13.20

LLARS SEGONS GRANDÀRIA DE LA LLAR ESPANYA, 2024

	Llars	%
1 persona	5.436.868	27,99 %
2 persones	5.547.209	28,56 %
3 persones	3.916.706	20,16 %
4 persones o més	4.524.776	23,29 %
TOTAL	**19.425.559**	**100 %**

Font: INE.

En el següent quadre es fa una comparativa autonòmica del nombre de llars segons el nombre de persones que els habiten.

Quadre 13.21

NOMBRE DE LLARS SEGONS GRANDÀRIA PER CCAA, 2024

	Grandària de la llar				
	Total	1 persona	2 persones	3 persones	4 i més
TOTAL NACIONAL	**19.425.559**	**5.436.868**	**5.547.209**	**3.916.706**	**4.524.776**
Andalusia	3.377.384	901.180	941.533	693.081	841.590
Aragó	558.761	169.722	161.032	111.241	116.766
d'Astúries, Principat	454.520	153.044	143.759	90.763	66.954
Balears, Illes	463.398	118.807	126.314	95.153	123.124
Canàries	860.058	233.975	231.221	182.639	212.223
Cantàbria	245.381	74.816	71.294	49.408	49.863
Castella i Lleó	1.049.886	365.404	304.247	196.608	183.627
Castella-la Manxa	835.695	237.972	227.056	166.256	204.411
Catalunya	3.160.788	836.326	932.027	641.538	750.897
Comunitat Valenciana	**2.170.119**	**613.312**	**628.953**	**438.671**	**489.183**
Extremadura	441.133	136.046	126.670	87.271	91.146
Galícia	1.121.097	342.797	321.867	228.877	227.556
Madrid, Comunitat de	2.711.329	696.471	766.768	553.680	694.410
Múrcia, Regió de	573.951	136.762	148.786	116.265	172.138
Navarra, Com. Foral d	267.779	76.267	73.790	51.664	66.058
País Basc	943.929	289.568	290.605	177.345	186.411
Rioja, La	137.427	43.579	39.839	26.126	27.883
Ceuta	26.076	5.601	5.608	5.030	9.837
Melilla	26.848	5.219	5.840	5.090	10.699

Font: INE.

14.VIVENDA

Este capítol està dividit en tres apartats: el primer està dedicat al pressupost dedicat a la vivenda; el segon versa sobre els programes d'ajudes, distingint entre ajudes ordinàries per a l'accés a la vivenda i la rehabilitació i les ajudes extraordinàries per les situacions d'emergència esdevingudes en la nostra Comunitat, i, el tercer apartat, recapitula els principals indicadors relacionats amb la vivenda i l'accés de la població a esta, finalitzant amb una referència a l'accés de la joventut a la vivenda.

→ En l'any 2024 pot destacar-se l'**augment** del **preu de la vivenda** en la Comunitat Valenciana, el **nombre d'hipoteques constituïdes** i l'**import** de les mateixes.

→ L'**índex de preus de la vivenda** ha patit una variació del 12,2 %, sent, en vivendes noves del 13,3 % i del 12 % en vivenda usada.

→ L'accés a la vivenda es trobava negativament marcat, constatant-se un **increment en la quota hipotecària** d'un 5 %.

→ La **taxa d'emancipació** de la Comunitat Valenciana, a mitjan 2024, s'ha situat en el 14,1 %, 0,7 punts per davall de la xifra mitjana espanyola i 1,43 punts per davall de la registrada en 2023.

→ Les vivendes de la Comunitat Valenciana han patit importants danys, fins i tot destruccions en multitud de casos, per la **DANA**. S'han vist afectades **més de 11.242 vivendes**, la qual cosa ha suposat, fins al moment, **més de 475 milions d'euros en costos de reposició de vivendes.**

14.1 PRESSUPOST DEDICAT A VIVENDA

L'any 2024, el pressupost de la Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda va ser de 2.811.386,2 milers d'euros. No es pot comparar este pressupost amb el de l'any 2023 ja que ha existit una nova composició, sent la competent en la matèria, l'any anterior la Vicepresidència Segona i Conselleria de Vivenda i Arquitectura Bioclimàtica, la qual no comptava en el seu pressupost amb matèries competència de Servicis Socials i Igualtat. D'aquells **programes pressupostaris amb competències en la matèria, el pressupost de 2024 és de 385.815,16 milers d'euros**, un 1,79 % inferior al de l'any 2023.

D'una banda, els programes pressupostaris en matèria de vivenda amb una major participació en el pressupost de 2024 de la Vicepresidència Segona han sigut, en primer lloc, el programa **431M00 MRR Vivenda i Rehabilitació per a la Recuperació**, amb un percentatge del 5,60 % respecte del total de la Vicepresidència i Conselleria i un percentatge del 29,29 % respecte als programes pressupostaris de vivenda i; en segon lloc, el programa **431A00 Vivenda i Regeneració Urbana**, amb una participació del 14,9 % dels programes pressupostaris de vivenda.

D'altra banda, els programes en la matèria que han experimentat un major creixement relatiu respecte del pressupost anterior han sigut el programa **431M00 MRR Vivenda i Rehabilitació per a la recuperació**, amb un creixement del 38,44 %, i el **431D00 Qualitat i Rehabilitació**, amb un increment del 15,64 %.

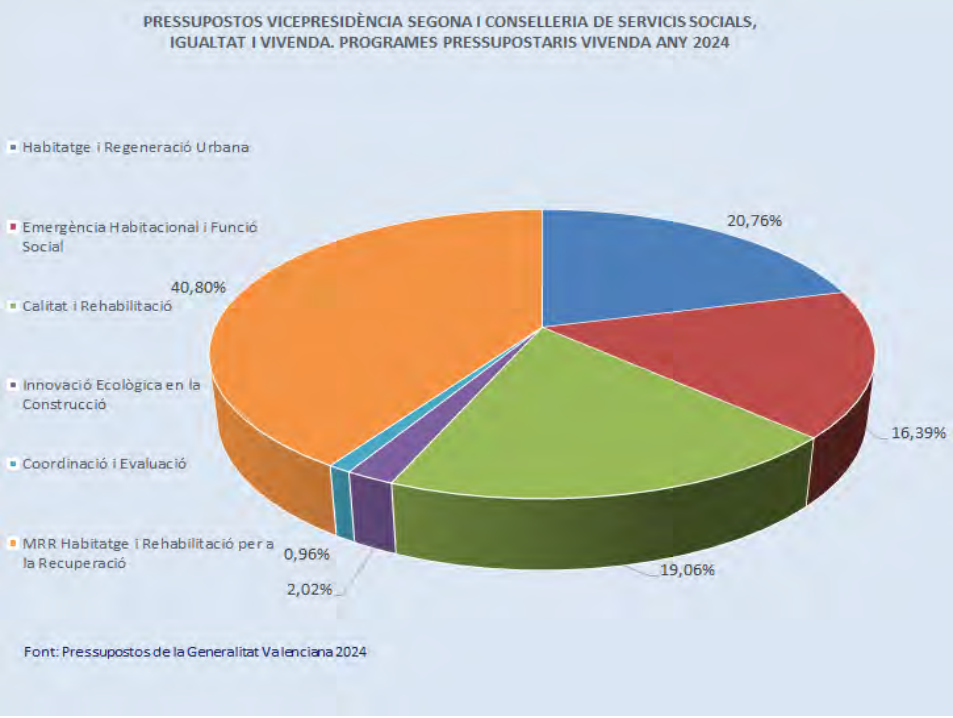
Quadre 14.1

ESTRUCTURA DE LA CONSELLERIA PER PROGRAMES PRESSUPOSTARIS VIVENDA, 2024

(En milers d'euros)		2023	2024	% s/Total
431A00	Habitatge i Regeneració Urbana	125.555,85	80.114,37	14,91
431C00	Emergència Habitacional i Funció Social	77.155,20	63.239,10	11,77
431D00	Calitat i Rehabilitació	63.604,07	73.554,08	13,68
431E00	Innovació Ecològica en la Construcció	8.568,63	7.779,98	1,45
431F00	Coordinació i Evaluació	4.254,19	3.709,72	0,69
431M00	MRR Habitatge i Rehabilitació per a la Recuperació	113.711,05	157.418,35	29,29
	TOTAL	**392.849,0**	**385.815,6**	**100,00**

Font: Pressupostos de la Generalitat Valenciana, 2024

Gràfic 14.1



14.2 PROGRAMES D'AJUDA

La Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda concedix una sèrie d'ajudes destinades, d'una banda, a afavorir l'accés a la vivenda a la població i, d'altra banda, relacionades amb la rehabilitació i innovació arquitectònica.

Generalment, estes ajudes es publiquen amb caràcter anual. No obstant això, durant l'anualitat 2024, han sigut publicades dos classes de convocatòries d'ajudes relacionades amb les dos catàstrofes que han afectat nombroses vivendes a València, això és, l'incendi

del 22 de febrer de 2024 i les inundacions esdevingudes el 29 d'octubre de 2024, les quals han afectat a més de 11.242 vivendes[1].

14.2.1 Ajudes ordinàries per a l'accés a la vivenda i la rehabilitació

Ajudes al lloguer de vivendes

Estes ajudes tenen com a objecte facilitar el gaudi d'una vivenda o habitació en règim de lloguer o de cessió d'ús a sectors de població amb escassos mitjans econòmics, mitjançant l'atorgament d'ajudes a les persones arrendatàries o cessionàries.

Per a l'accés a elles s'han de complir uns certs requisits formals. En el cas genèric, estos són no superar 3 vegades l'IPREM, obtindre ingressos que aconseguisquen el mínim de 0,3 IPREM i que el preu de la vivenda no supere els límits establits.

La quantia màxima de l'ajuda serà del 50, 45 o 40 % de la renda o preu mensual, variant en funció de l'IPREM de la persona beneficiària.

En l'anualitat 2024, han sigut presentades 18.872 sol·licituds, de les quals s'han concedit 7.294, per un import total de 16.562.633 euros. La província amb major nombre de persones beneficiàries és València.

Quadre 14.2

AJUDES AL LLOGUER DE VIVENDES. ANY 2024

Província	Quantia	Persones beneficiàries
Alacant	5.736.336	2.474
Castelló	2.959.794	1.552
València	7.866.503	3.268
Total concedit	16.562.633	7.294

	Total
Desistides per falta de document	1.806
Desestimades per no complir req	5.849
Desestimades per esgotament de	1.500
Terminis suspesos per pertànyer a localitats DANA	2.098

Font: Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i DOGV Núm. 10015 / 30.12.2024

1. Vicepresidència Segona i Conselleria per a la Recuperació Econòmica i Social. Pla de recuperació i reconstrucció per a la zona afectada per la DANA.

Ajudes per a la concessió del Bo Lloguer Jove

Estes ajudes tenen com a objecte facilitar el gaudi d'una vivenda o habitació en règim de lloguer o les persones joves. Si bé la convocatòria s'ha publicat l'any 2025, mitjançant Resolució de 28 de març de 2025, per la qual es procedix a la convocatòria per a la concessió d'ajudes Bono Alquiler Jove corresponents a l'exercici 2025, disposa d'efectes retroactius a 1 de gener de 2024.

Ajudes per a compra de vivendes per a persones joves en municipis de grandària menuda

El programa d'ajudes té com a objecte aportacions econòmiques destinades a la població jove per a facilitar l'accés a una vivenda en règim de propietat, localitzada en un municipi de grandària menuda[2] per a destinar-la a la seua residència.

Per mitjà de la resolució publicada en el DOGV núm. 10025, de 15 de gener de 2025 es fa pública la llista de sol·licituds estimades i desestimades. El nombre d'**expedients concedits** ascendix a 365, per import de 2.722.899,98 euros. Esta dada s'ha de prendre amb caràcter provisional ja que es van suspendre els terminis d'esmena d'aquelles sol·licituds amb falta de documentació de persones afectades per la DANA (39 sol·licituds). No obstant això, existix crèdit suficient per a poder cobrir estes sol·licituds en cas que resultaren estimades.

El major nombre de sol·licituds estimades es troba en municipis de grandària menuda pertanyents a la província de València, amb un total de 197 sol·licituds.

Quadre 14.3

AJUDES A LA COMPRA DE VIVENDA PER A PERSONES JOVES EN MUNICIPIS DE GRANDÀRIA MENUDA. ANY 2024

Sol·licituds estimades	Sol·licituds	Quantia
Alacant	108	844.378
Castelló	60	422.145
València	197	1.456.377
Total concedit		2.722.900

	Total
Estimades	365
Desestimades*	102
Desestimades per no complir requisits	29
Desestimades per esgotament de finançament	0
Suspensió tramitació afectats DANA**	39
Inadmeses per presentació fora de termini	2
Total sol·licituds presentades	537

*per no aportar documentació.
** En el moment en què es reprenguen els terminis es continuarà en aquells casos d'expedients incomplets o que no hagen aportat documentació.
Font: Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.
DOGV Núm. 10025 / 15.01.2025

Ajudes per al foment d'allotjaments i vivendes model cohousing per a persones majors

El programa d'ajudes té com a objectiu promoure la **construcció de vivendes i altres solucions residencials sota el model de *cohousing*[3]**, destinades a l'arrendament, la cessió en ús o el gaudi temporal, en qualsevol règim legalment permés. Estes vivendes poden ser de titularitat pública o privada i han de comptar amb un preu màxim de renda

2. S'entén per municipi o nucli de població de xicoteta grandària el que posseïsca una població resident igual o inferior als 10.000 habitants en el moment de l'entrada en vigor del *Reial Decret 42/2022, de 18 de gener, pel qual s'aprova el Bo Lloguer Jove i el Pla Estatal per a l'accés a la vivenda 2022-2025.*

3. Vivendes col·laboratives

o cessió en ús durant un període mínim de vint anys a persones majors de 65 anys. Queden expressament excloses els allotjaments i vivendes turístiques o similars.

Si bé les seues bases van ser publicades a l'octubre de 2024, no és fins a març de 2025 quan finalitza el termini de presentació de sol·licituds.

Pla ADHA. Ajudes a Entitats Locals per a l'Adquisició d'Habitatges

El programa d'increment del **parc públic de vivenda** té com a objectiu incrementar el parc públic mitjançant l'adquisició de vivendes de manera individualitzada individualitzada o en bloc per a ser destinades al lloguer o cessió d'ús durant un termini mínim de cinquanta anys, amb determinació d'una renda o preu de cessió en ús màxim.

Addicionalment i en el cas de ser necessàries obres d'habitabilitat, adequació o accessibilitat d'aquests habitatges, podran rebre una ajuda per a escometre-les. Amb això es pretén, fonamentalment, que les entitats locals engrossisquen el seu parc públic d'habitatge per a atendre les situacions d'emergència residencial i que l'increment de l'oferta d'aquest tipus d'habitatge modere els preus del lloguer per a tota la ciutadania.

Si bé la publicació de la convocatòria es va realitzar l'any 2023, esta té caràcter plurianual, podent presentar-se sol·licituds per les entitats locals des del 28 d'abril de 2023 fins al 13 de setembre de 2024. La quantia per a l'anualitat 2024 ascendix a 7.483.760 euros, segons la Resolució de 30 de desembre de 2024, d'ampliació de crèdit de la convocatòria regulada mitjançant l'Orde 5/2023, de 14 d'abril, de la Vicepresidència Segona i Conselleria de Vivenda i Arquitectura Bioclimàtica.

Amb càrrec a l'anualitat 2023, s'han concedit ajudes a set ajuntaments pertanyents tres a Castelló (Argelita, Caudiel i Tales), dos a València (València i Gandia) i dos a Alacant (La Vall de Gallinera i Aspe).

Amb càrrec a l'anualitat 2024, s'han concedit ajudes a nou municipis (Gandia, Alcàsser, Carrícola, Montaverner, Casas Altas, Elx, Alzira, Sagunt i Benicolet), sent la província de València la que ostenta major nombre de municipis beneficiaris.

Quadre 14.4

PLA ADHA Convocatòria 2023-2024 (Concedides en 2024)

Entitat Local	Núm. de vivendes	Import sol·licitat	Import concedit
Subtotal Província Alacant	6	342.533,47	342.533,48
Subtotal Província Castelló	12	878.909,13	878.921,13
Subtotal Província València	86	9.174.058,20	7.208.189,29
Total	104	10.395.500,80	8.429.643,90

Font: Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Igualtat i Vivenda.

Ajudes Directes a Col·lectius Vulnerables a través d'Entitats Locals. Pla 2022- 2025

Es tracta d'un règim d'ajudes per concessió directa de caràcter excepcional i singularitzat a les entitats locals, amb la finalitat que estes faciliten una s**olució residencial immediata a les persones que formen part dels col·lectius especialment vulnerables** dins de l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

Segons les bases, es consideren especialment vulnerables:

-Víctimes de violència de gènere.
-Víctimes de tràfic amb finalitats d'explotació sexual.
-Víctimes de violència sexual.
-Desnonades de la seua vivenda habitual.
-Sense llar.
-Altres persones especialment vulnerables, que ostenten esta consideració segons valoració individual emesa pels servicis socials de l'entitat local del lloc de residència.

Si bé les bases reguladores han sigut publicades en l'anualitat 2025, les ajudes que es concedisquen per les entitats locals ho són per un termini d'1 any, i poden ser aplicats als gastos generats durant el període comprés entre l'1 de gener de 2024 i el 31 de desembre de 2025, per la qual cosa podran ser beneficiats els gastos de l'any 2024.

Ajudes a la construcció de vivendes en lloguer social en edificis energèticament eficients (dret de superfície)

Estes ajudes formen part del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (finançat per la Unió Europea), NextGenerationEU, en la Comunitat Valenciana. Tenen com a objecte el foment i increment del parc públic de vivendes energèticament eficients destinades al lloguer social o a preu assequible, mitjançant la promoció de vivendes de nova construcció sobre terrenys de titularitat pública. Els destinataris seran les empreses o entitats privades.

La quantia serà de fins a un màxim de 700 euros per metre quadrat de superfície útil, no podent superar els 50.000 euros per vivenda[4].

Quant al nombre de vivendes, la Comissió Bilateral ha firmat un acord[5], el 19 de març de 2024, relatiu a la promoció, en règim de cessió de drets de superfície, de 685 vivendes de protecció pública energèticament eficients en 12 actuacions amb destinació a lloguer social, a través de l'EVHA. El 20 de maig de 2024, s'ha substituït una actuació, augmentant el **nombre total de vivendes a 721** i, en conseqüència, la quantia total de l'ajuda.

4. El procediment de concurrència competitiva es produïx en l'adjudicació del dret de superfície, procediment diferenciat i previ a la sol·licitud d'estes ajudes, la qual duu a terme l'EVHA mitjançant licitació del dret de superfície, que es regula pel plec de bases tècnic-administratives que regix la transmissió onerosa mitjançant constitució del dret de superfície de diverses parcel·les, de titularitat pública, per a la promoció, construcció i gestió de vivendes de protecció pública energèticament eficients en règim de lloguer social entre empreses o entitats privades que, una vegada siguen titulars de l'esmentat dret de superfície, podran ser destinatàries últimes d'estes ajudes.

5. Acord Nº35 el 19 de març de 2024.

Ajudes a la construcció de vivendes en lloguer social en edificis energèticament eficients (Ajuntaments i altres entitats)

Les ajudes[6] es destinen a ajuntaments de la Comunitat Valenciana i altres entitats públiques[7] en règim de concurrència no competitiva. Tenen com a objecte el foment i increment del parc públic de vivendes energèticament eficients destinades al lloguer social o a preu assequible, mitjançant la promoció de vivendes de nova construcció o rehabilitació d'edificis no destinats actualment a vivenda, sobre terrenys de titularitat pública, per a ser destinades al lloguer o cessió fent ús d'acord amb les condicions previstes en este programa.

El termini de sol·licitud s'estén fins al 30 de juny de 2025, per la qual cosa no es disposen de dades de l'anualitat 2024.

Ajudes implantació de l'IEEV.CV 2024

Són ajudes que tenen per objecte establir el procediment per a la concessió, en règim de concurrència competitiva, de les ajudes en matèria d'habitatge per a la realització de l'**Informe d'avaluació de l'edifici d'ús residencial vivenda** (IEEV.CV), amb la finalitat d'impulsar la seua realització, especialment per les comunitats de propietaris, com a pas previ a emprendre actuacions de rehabilitació. La quantia total de la convocatòria ascendia a 490.000 euros.

El procediment s'ha resolt parcialment i encara no s'havia resolt a data de març de 2025. De les dades dels expedients resolts i publicats fins a 23 de desembre de 2024, resulta que s'han proposat per a la seua **adjudicació 93 sol·licituds per un import total de 79.450,82 euros**. No obstant això, s'ha donat termini d'esmena per a 51 sol·licituds, de les quals, en este moment, no es tenen dades de la seua resolució. En total s'han presentat 179 sol·licituds.

Esta dada contrasta amb les xifres de l'any 2023, en el qual es van presentar telemàticament 2.616 sol·licituds d'ajuda i es va concedir un import de 906.004,50 euros.

Ajudes **millora de l'accessibilitat a les vivendes**

Segons disposa la Resolució de 29 d'octubre de 2024[8], aproximadament una quarta part de les llars situades en edificis de tres o més altures no disposen d'ascensor. Així mateix, es preveu que, al llarg de la present dècada, un terç del parc residencial aconseguirà els 50 anys d'antiguitat i, en les dos dècades següents, esta proporció superarà la mitat del total. Per a això, es fa necessari comptar amb ajudes que milloren l'accessibilitat de vivendes fet que motiva que el principal objectiu de les ajudes siga fomentar la transició cap a la plena accessibilitat en els edificis de vivendes.

6. Les bases van ser publicades en el DOGV de data 27 de novembre de 2024.

7. Són destinataris els ajuntaments de la Comunitat Valenciana, els seus organismes públics i altres entitats públic, les seues empreses públiques, publique-privades i societats mercantils participades majoritàriament pels ajuntaments del Programa d'ajuda a la construcció de vivendes en lloguer social en edificis energèticament eficients, comprés en el Reial decret 853/2021, de 5 d'octubre, pel qual es regulen els Programes d'Ajuda en Matèria de Rehabilitació Residencial i Vivenda Social del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

8. RESOLUCIÓ de 29 d'octubre de 2024, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió de subvencions de millora de l'accessibilitat a les vivendes del Pla Estatal per a l'accés a la vivenda 2022-2025 i es convoquen les ajudes per a l'exercici 2024.

Segons les bases es van considerar subvencionables les actuacions de millora de l'accessibilitat, nomenant-se, entre altres, la instal·lació o renovació d'ascensors. La quantia total de la convocatòria ha ascendit a 13.056.000 euros.

El termini de presentació de sol·licituds ha finalitzat el 17 de febrer de 2025, per la qual cosa no es disposa de dades.

És de ressenyar, que una de les múltiples conseqüències de la DANA han sigut els danys a ascensors, els quals, en multitud de casos, han quedat inutilitzables a causa del fang. Així, s'ha xifrat en més de 160 milions d'euros el mal en estos[9].

14.2.2 Ajudes extraordinàries per situacions d'emergència

L'any 2024 han ocorregut dos esdeveniments catastròfics que han causat importants danys a vivendes en determinades àrees en la nostra Comunitat: l'incendi ocorregut el 22 de febrer en el barri de Campanar de València i la DANA que va assotar la província de València. En resposta a estes situacions, i amb la finalitat d'intentar minimitzar les conseqüències, la Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda ha convocat ajudes extraordinàries per a les persones afectades.

Estes ajudes han tingut com a objectiu proporcionar **suport financer per a la recuperació de les vivendes**, permetent a les persones afectades dur a terme les obres necessàries per a restablir l'habitabilitat de les seues llars i/o una solució residencial alternativa.

La implementació d'estes ajudes ha buscat oferir una solució immediata als danys causats pels desastres, afavorint la ràpida recuperació de les zones afectades.

Incendi del 22 de febrer de 2024

L'incendi ocorregut el 22 de febrer de 2024 en el barri de Campanar de València va provocar la **total destrucció d'un edifici de 138 vivendes i va causar la mort de 10 persones.**

En resposta a este catàstrofe, va ser publicada una convocatòria d'emergència amb la finalitat que les persones afectades pogueren gradualment reprendre les seues vides. Així, les bases publicades van tindre un doble objectiu.

D'una banda, han buscat **facilitar l'atenció immediata dels gastos de primera necessitat ocasionats.** L'import mínim de l'ajuda ha sigut de 6.000 euros per vivenda, la qual podria incrementar-se fins a un màxim de 10.000 euros, a raó de 1.000 euros addicionals per cada una de les persones que, a més de la titular, convivien en la vivenda. L'import global màxim de les ajudes ascendix a 1.380.000 euros.

D'altra banda, han pretés **facilitar l'accés a una vivenda en lloguer a les persones que tingueren la seua residència habitual i permanent en l'edifici**. L'import d'esta ajuda ha sigut igual al preu de l'arrendament de la vivenda, amb el límit de 1.000 euros mensuals. Este límit es podria incrementar fins a un màxim de 1.500 euros mensuals, a raó de 100 euros addicionals per cada una de les persones que, a més del sol·licitant, vagen a residir en la vivenda que s'arrenda. L'import global màxim de les ajudes contemplades en el present capítol ascendix a un total de 2.484.000 euros.

9. Vicepresidència Segona i Conselleria per a la Recuperació Econòmica i Social. Pla de recuperació i reconstrucció per a la zona afectada per la DANA.

Han sigut presentades 94 sol·licituds, de les quals 81 s'han estimat i, d'estes, 43 han correspost a propietaris o propietàries i 38 a inquilins i inquilines.

L'Ajuntament de València, en un primer moment, va reallotjar a les famílies afectades, amb necessitats de vivenda, a l'edifici municipal del Safranar, propietat de l'Ajuntament, sent un total de 229 persones reallotjades, 42 menors i 187 adults, en 99 vivendes.

Inundacions causades per la DANA del 29 d'octubre de 2024

La DANA que va impactar a la província de València es va convertir en un dels fenòmens meteorològics més destructius de les últimes dècades, provocant severes inundacions en nombrosos municipis. Entre les seues múltiples conseqüències, destaquen els danys patits per milers de vivendes, afectant així un gran nombre de ciutadans i ciutadanes.

Segons l'últim informe publicat per la GVA, han hagut de ser **desallotjades 514 vivendes**, de les quals 289[10] hauran de ser demolides totalment o parcialment. A més, s'han efectuat 220 apuntalaments i han declarat la no habitabilitat de 1.656 vivendes[11]. És necessari esmentar la preocupació sobre la falta de resolució d'expedients en matèria d'inspeccions de vivendes.

1.Ajudes per al lloguer de vivendes a persones afectades per la DANA

Donades les condicions d'inhabitabilitat que va deixar al seu pas el temporal en multitud de vivendes, es va obrir un procediment per a la concessió directa d'ajudes amb la finalitat de facilitar l'accés a una vivenda en règim d'arrendament a les persones la vivenda habitual de les quals i permanent haguera resultat afectada.

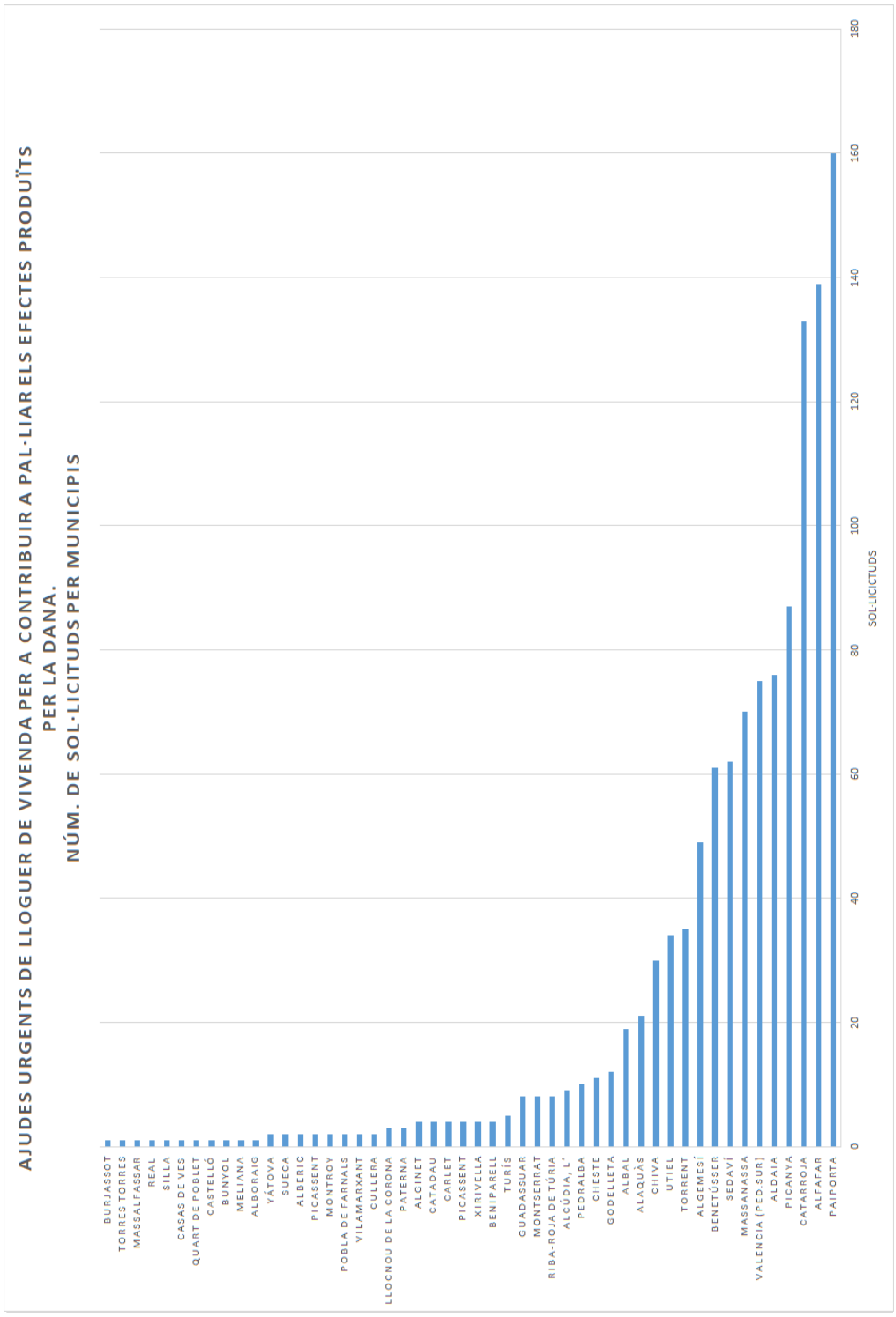
Dins de l'objecte subvencionable es considera inclòs el preu d'arrendament, fiances i garanties exigides, sent l'import de l'ajuda a concedir de 800 euros mensuals, llevat que en el contracte d'arrendament conste un menor, i en este cas l'import a concedir serà este últim, subvencionant-se fins a 12 mensualitats de renda. El termini de presentació finalitzarà el 30 de juny de 2025.

L'**import global màxim de les ajudes ascendix a un total de 50.000.000 euros**, amb la previsió de distribució d'anualitats de 15.000.000, en l'exercici 2024, i 35.000.000 euros en l'exercici 2025, condicionat a l'existència de crèdit adequat i suficient en el pressupost d'este exercici.

Quant a les ajudes concedides, s'han resolt **més de 1.000 sol·licituds**. El municipi amb major nombre de sol·licituds resoltes positivament va ser Paiporta, seguit d'Alfafar i Catarroja.

10 Dada actualitzada per la Secretaria Autonòmica de Vivenda
11. Dades provisionals de 30 de desembre de 2024, extrets dels expedients resolts (3.923 de 8.857)

Quadre 14.5


AJUDES URGENTS DE LLOGUER DE VIVENDA PER A CONTRIBUIR A PAL·LIAR ELS EFECTES PRODUÏTS PER LA DANA.
NÚM. DE SOL·LICITUDS PER MUNICIPIS
SOL·LICITUDS
0
20
40
60
80
100
120
140
160
180
BURJASSOT
TORRES TORRES
MASSALFASSAR
REAL
SILLA
CASAS DE VES
QUART DE POBLET
CASTELLÓ
BUNYOL
MELIANA
ALBORAIG
YÁTOVA
SUECA
ALBERIC
PICASSENT
MONTROY
POBLA DE FARNALS
VILAMARXANT
CULLERA
LLOCNOU DE LA CORONA
PATERNA
ALGINET
CATADAU
CARLET
PICASSENT
XIRIVELLA
BENIPARELL
TURÍS
GUADASSUAR
MONTSERRAT
RIBA-ROJA DE TÚRIA
ALCÚDIA, L'
PEDRALBA
CHESTE
GODELLETA
ALBAL
ALAQUÀS
CHIVA
UTIEL
TORRENT
ALGEMESÍ
BENETÚSSER
SEDAVÍ
MASSANASSA
VALENCIA (PED.SUR)
ALDAIA
PICANYA
CATARROJA
ALFAFAR
PAIPORTA

2. Ajudes per pèrdua d'estris de primera necessitat

Íntimament relacionat amb les vivendes, es troba la pèrdua d'estris de primera necessitat, els quals són necessaris per a habitar en vivendes amb unes condicions mínimes de comoditat.

Per esta raó, el 4 de desembre de 2024, es van publicar ajudes urgents en règim de concessió directa per a pal·liar la pèrdua de béns de primera necessitat de les persones físiques ocasionats per la DANA. L'import de l'ajuda és de 6.000 euros per vivenda afectada.

L'**import global màxim de les ajudes ascendix a 200.000.000 euros**, dels quals 60.000.000 euros s'han consignat en el pressupost de la Generalitat per a l'exercici 2024.

Quadre 14.6

AJUDES PER PERDUA D'ESTRIS DE PRIMERA NECESSITAT-DANA

Sol·licituds tramitades	40.003
Sol·licituds pendents	16.598
Pagaments realitzats	16.494
Pagaments pendents	6.911
Temps mitjà de resolució	119 dies
Temps mitjà de pagament	64 dies

Font: Portal estadístic GVA
*Dades provisionals a 3 d'abril de 2025

A més, en l'**àmbit estatal** es van tramitar ajudes directes per a pal·liar danys personals, danys materials en vivenda i estris, danys en establiments i comunitats de propietaris i propietàries, gastos de corporacions locals i per prestacions de béns o servicis.

Podien acollir-se a estes ajudes propietaris i propietàries de vivenda habitual, inquilins i inquilines la vivenda arrendada de les quals siga la seua residència habitual, els arrendadors i les arrendadores de vivendes el destí de les quals siga el de vivenda habitual per part d'inquilins i inquilines i els familiars directes d'una persona morta.

L'**import total abonat ha sigut de 75.516.578 euros**, dels quals, 64.380.578 euros han sigut en concepte d'acomptes i ajudes per danys en vivendes i estris (3.672 famílies) i 11.136.000 euros per ajudes per defunció (155 famílies)[12].

12. Dades provisionals, a data 9 d'abril de 2025.

Quadre 14.7

AJUDES DIRECTES ESTATALS PER A PAL·LIAR DANYS PERSONALS, DANYS MATERIALS EN DANYS EN ESTABLIMENTS I COMUNITATS DE PROPIETARIS/AS, GASTOS DE CORPORACIONS LOCALS I PER PRESTACIÓ DE BÉNS O SERVICIS

Objecte	Quantia
Per destrucció total de la vivenda habitual	60.480,00
Per danys que afecten l'estructura de la vivenda habitual	41.280,00
Per danys que no afecten l'estructura de la vivenda habitual	20.640,00
Per destrucció o danys en els estris domèstics de la vivenda habitual	10.320,00
Per danys en elements comuns d'ús general d'una comunitat de propietaris/as en règim de propietat horitzontal	36.896,00

Font: Portal Moncloa.



Les vivendes afectades per la DANA, considerada la major catàstrofe climàtica en la història de la Comunitat Valenciana, es van xifrar en 11.242, quedant multitud d'elles en condicions d'inhabitabilitat. Esta magnitud de devastació ha evidenciat, entre moltes altres coses, les carències estructurals del parc residencial davant fenòmens climàtics extrems, per la qual cosa el CES CV emplaça a les diferents Administracions implicades a intensificar les polítiques públiques actives en matèria de vivenda segura, accessible i resilient, dirigides a la reconstrucció.

14.3 PRINCIPALS INDICADORS RELACIONATS AMB LA VIVENDA I L'ACCÉS A LA MATEIXA

14.3.1 Principals característiques de la vivenda a la Comunitat Valenciana

Règim de tinença

Segons les dades de l'INE, l'any 2024, el 74,5 % de la població de la **Comunitat Valenciana** ha residit en una vivenda de la seua propietat, enfront del 18,6 % que habitava en règim de lloguer.

Estes dades mostren una variació amb els del 2023, amb un **descens en la població que ha residit en vivendes de la seua propietat** (un 3,7 % menys) i un **augment en lloguers** (2,9 %).

RÈGIM DE TENÈNCIA DE L'HABITATGE PER COMUNIDAD AUTÒNOMA. ANY 2023-2024

	En propietat 2023	En propietat 2024	Variació	Lloguer 2023	Lloguer 2024	Variació	Cessió 2023	Cessió 2024
Andalusia	77,6%	77,9%	0,3%	15,3%	15,2%	-0,10%	6,9%	7,1%
Aragó	78,7%	77,4%	-1,3%	15,9%	17,0%	1,10%	5,5%	5,4%
Astúries (Principat d')	77,9%	75,7%	-2,2%	16,5%	17,5%	1,00%	6,9%	5,6%
Balears(Illes)	62,6%	63,6%	1,0%	30,9%	30,0%	-0,90%	6,4%	6,4%
Canàries	62,8%	63,7%	0,9%	28,5%	27,0%	-1,50%	9,2%	8,7%
Cantàbria	78,9%	78,9%	0,0%	15,5%	15,2%	-0,30%	5,9%	5,5%
Castella i Lleó	82,3%	81,2%	-1,1%	12,5%	13,6%	1,10%	5,2%	5,3%
Castella-la Manxa	79,8%	75,9%	-3,9%	12,9%	15,8%	2,90%	8,3%	7,4%
Catalunya	69,2%	67,2%	-2,0%	24,9%	27,9%	3,00%	4,9%	5,9%
Comunitat Valenciana	**78,2%**	**74,5%**	**-3,7%**	**15,7%**	**18,6%**	**2,90%**	**6,9%**	**6,1%**
Extremadura	78,2%	78,0%	-0,2%	14,2%	15,2%	1,00%	6,9%	7,5%
Galícia	76,0%	75,5%	-0,5%	14,6%	15,9%	1,30%	8,6%	9,4%
Madrid (Comunitat de)	72,7%	69,7%	-3,0%	23,7%	27,1%	3,40%	3,2%	3,5%
Múrcia (Regió de)	77,3%	75,2%	-2,1%	14,9%	16,8%	1,90%	7,9%	7,8%
Navarra (Comunitat Foral de)	82,6%	78,3%	-4,3%	13,7%	16,8%	3,10%	4,9%	3,8%
País Basc	81,2%	79,7%	-1,5%	14,3%	16,0%	1,70%	4,4%	4,6%
Rioja (La)	82,2%	78,4%	-3,8%	11,5%	14,1%	2,60%	7,5%	6,2%
Ceuta	73,6%	66,2%	-7,4%	19,9%	25,9%	6,00%	7,9%	6,5%
Melilla	68,9%	68,7%	-0,2%	23,4%	26,4%	3,00%	4,9%	7,7%
Espanya	**75,1%**	**73,6%**	**-1,5%**	**18,7%**	**20,4%**	**1,70%**	**6,1%**	**6,1%**

Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.8

Íntimament lligat amb els règims de tinença, hem d'esmentar les llars amb carència, els quals es relacionen amb detall en l'apartat 20.6.1.

Vivendes en estoc

Quant a l'estoc de vivendes noves sense vendre, a 31 de desembre de 2023, en la Comunitat Valenciana hi havia 7**3.738 vivendes sense vendre.** El 16,5 % de l'estoc total nacional de vivendes noves sense vendre es trobava en la nostra Comunitat, sent la **segona autonomia amb major excedent de vivendes sense vendre, per darrere de Catalunya.**

La variació en l'estoc ha disminuït en la Comunitat un 5,8 %, sent la comunitat autònoma amb major disminució respecte de l'anterior anualitat analitzada. Destaca la província d'**Alacant**, amb una disminució d'estoc respecte del 2022 d'un 9,8 %.

Quadre 14.9

ESTOC DE VIVENDES NOVES SENSE VENDRE PER COMUNITAT AUTÒNOMA. ANY 2023

	Estoc de vivenda 2023 sobre total de vivenda*	% *stock* sobre habitatge total	% *stock* / parc d'habitatges	vivenda 2022 sobre total de vivenda*	Estoc 2023/Estoc 2022
Andalusia	64.446	14,4	1,5	59.975	7,5
Aragó	12.141	2,7	1,6	12.122	0,2
Astúries (Principat d')	9.991	2,2	1,6	10.331	-3,3
Balears(Illes)	5.863	1,3	1,6	5.921	-1,0
Canàries	29.355	6,6	2,9	29.987	-2,1
Cantàbria	0	0,0	0,0	0	0,0
Castella i Lleó	29.851	6,7	1,8	30.114	-0,9
Castella-la Manxa	37.740	8,4	3,1	38.283	-1,4
Catalunya	82.529	18,4	1,9	79.721	3,5
Comunitat Valenciana	**73.738**	16,5	**2,6**	**78.277**	-5,8
Alicante/Alacant	*30.092*	6,7	*2,9*	*33.354*	-9,8
Castellón/Castelló	*23.180*	5,2	*5,8*	*23.486*	-1,3
Valencia/València	*20.466*	4,6	*1,5*	*21.437*	-4,5
Extremadura	0	0,0	0,0	0	0,0
Galícia	18.447	4,1	1,3	19.005	-2,9
Madrid (Comunitat de)	51.449	11,5	1,4	48.124	6,9
Múrcia (Regió de)	19.239	4,3	2,6	19.769	-2,7
Navarra (Comunitat Foral de)	0	0,0	0,0	0	0,0
País Basc	2.703	0,6	0,3	2.580	4,8
Rioja (La)	9.280	2,1	4,4	9.436	-1,7
Ceuta i Melilla	919	0,2	1,5	901	2,0
Espanya	**447.691**	**100,0**	**1,8**	**444.546**	**0,7**

(*) Es recorda que l'estoc és diferencial sobre l'existent a 1-1-2004, de manera que estocs nuls no signifiquen que no existisquen vivendes noves sense vendre, sinó que el seu número no ha augmentat des del 1-1-2004.

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

Visats de direcció d'obra

Pel que respecta a les vivendes visades pels Col·legis Oficials d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació d'Alacant, València i Castelló, la Comunitat Valenciana s'han mantingut estables, havent augmentat en un 0,03 % el total d'habitatges. Pel que fa a les vivendes noves visades, estes han experimentat un lleuger descens del 0,30 % i les vivendes visades rehabilitades han experimentat un augment d'un 1 %.

Quant a les obres de rehabilitació, les vivendes visades en obres de reforma i restauració pels Col·legis Oficials d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació d'Alacant, de València i de Castelló han representat, a l'any 2024, el 10,98 % del total de vivendes visades. **El 13,28 % dels habitatges rehabilitats a Espanya s'han localitzat en la Comunitat Valenciana, mentre que les unitats noves han sigut el 10,51 % del total d'Espanya.**

Les dades d'**obres acabades**, a 31 de desembre, prenent els certificats finals d'obra dels Col·legis Oficials d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació d'Alacant, de València i de Castelló han registrat un descens del 11,13 %, passant de 7.304 a 6.491 certificats final d'obra, pertanyent el 63,08 % d'estes certificacions a la província d'Alacant.

Quadre 14.10

HABITATGES VISATS PEL COL·LEGI D'APARELLADORS (A 31/12/24)

	Visats Inici Obres			Certificat Final
	Unitats Noves	Rehabilitació	Total	
Alacant	7.420	1.295	8.715	4.095
Castelló	1.267	310	1.577	620
València	4.739	1.918	6.657	1.776
C. Valenciana	**13.426**	**3.523**	**16.949**	**6.491**
Espanya	**127.721**	**26.636**	**154.357**	**97.837**

Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible

Certificats d'Eficiència Energètica a la Comunitat Valenciana

Durant l'any 2024, s'ha realitzat la publicació en dades obertes, de la informació pública dels certificats d'eficiència energètica registrats[13].

L'estadística d'**edificis residencials i terciaris** (locals, naus industrials, hotels, complexos d'oficines, centres comercials, hospitals...) registrats i la seua qualificació energètica, a data de desembre de 2024, ve detallada en el quadre següent.

13. Seguint les directrius marcades per la Resolució de 24 de novembre de 2021, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es desenvolupa el procediment, contingut i format de l'enviament d'informació per al Registre Administratiu Centralitzat d'informes d'avaluació energètica dels edificis en format electrònic. https://gceedadesobertes.aven.es/dadesobertes

EDIFICIS I LOCALS REGISTRATS I LA SEUA QUALIFICACIÓ ENERGÈTICA A 31/12/2024

EDIFICIS NOUS

	Qualificació Emissions						*Qualificació Consum Energia Primària (EP)*					
	TERCIARI		HABITATGE		TOTAL EDIFICIS	TOTAL SUP. (M^2)	TERCIARI		HABITATGE		TOTAL EDIFICIS	TOTAL SUP. (M^2)
Classificación energètica	Nº Edificis	Sup.(m^2)	HABITATGE	Sup.(m^2)			Nº Edificis	Sup.(m^2)	HABITATGE	Sup.(m^2)		
A	627	1.214.357	22.809	2.928.385	23.436	4.142.742	510	1.054.268	12.397	1.659.024	12.907	2.713.292
B	315	496.108	34.248	3.576.656	34.563	4.072.764	420	628.337	30.250	3.458.714	30.670	4.087.051
C	39	27.848	9.851	870.835	9.890	898.683	48	41.655	23.117	2.151.639	23.165	2.193.294
D	11	5.889	3.168	322.449	3.179	328.338	11	16.990	3.411	346.334	3.422	363.324
E	11	3.740	1.485	126.513	1.496	130.253	9	6.059	1.475	126.874	1.484	132.933
F	1	216	13	1.729	14	1.945	6	850	20	1.479	26	2.329
G			4	124	4	124			28	1.680	28	1.680
(en blanco)					-	0	374	84.938	880	81.148	1.254	166.086
TOTAL	**1.004**	**1.748.158**	**71.578**	**7.826.691**	**72.582**	**9.574.849**	**1.378**	**1.833.097**	**71.578**	**7.826.892**	**72.956**	**9.659.989**

EDIFICIS EXISTENTS

	Qualificació Emissions						*Qualificació Consum Energia Primària (EP)*					
	TERCIARI		HABITATGE		TOTAL EDIFICIS	TOTAL SUP. (M^2)	TERCIARI		HABITATGE		TOTAL EDIFICIS	TOTAL SUP. (M^2)
Classificación energètica	Nº Edificis	Sup.(m^2)	HABITATGE	Sup.(m^2)			Nº Edificis	Sup.(m^2)	HABITATGE	Sup.(m^2)		
A	786	1.290.147	4.580	992.009	5.366	2.282.156	718	1.041.573	3.762	826.017	4.480	1.867.590
B	4.186	4.709.019	10.610	1.697.807	14.796	6.406.826	3.855	4.280.248	6.852	1.209.027	10.707	5.489.275
C	18.525	10.292.480	31.393	4.186.511	49.918	14.478.991	15.391	10.323.078	18.918	2.678.033	34.309	13.001.111
D	16.763	5.705.176	137.757	15.518.112	154.520	21.223.288	15.560	5.347.775	78.969	10.159.159	94.529	15.506.934
E	9.409	2.397.260	587.693	53.964.699	597.102	56.361.959	10.428	2.741.351	532.415	52.078.167	542.843	54.819.518
F	4.483	967.330	59.228	5.579.316	63.711	6.546.646	6.920	1.362.425	86.273	7.922.517	93.193	9.284.942
G	2.549	429.330	54.121	5.256.147	56.670	5.685.477	3.818	687.737	158.010	12.299.661	161.828	12.987.398
(en blanco)							11	6.557	183	22.019	194	28.576
TOTAL	**56.701**	**25.790.742**	**885.382**	**87.194.601**	**942.083**	**112.985.343**	**56.701**	**25.790.744**	**885.382**	**87.194.600**	**942.083**	**112.985.344**

Font: Institut Valencià de Competitivat Empresarial (Ivace)

Quadre 14.11

CESCV
Comité Econòmic i Social

14.3.2 Compravenda de vivendes

Segons les dades de l'INE, l'any 2024 **ha augmentat en un 8,58% el nombre de compravendes registrades**. Este increment es dona tant en el nombre de compravendes registrades noves com usades; no obstant això, l'accés a les vivendes de segona mà continua sent, com en anys anteriors, el predominant.

Quant a les compravendes realitzades per mesos, s'observa uniformitat, no existint canvis rellevants, sent octubre el mes en el qual més operacions es van realitzar (10.984).

NOMBRE DE COMPRAVENTES REGISTRADES
ANYS 2023-2024

Comunitats Autònomes	2023			2024			
	General	Nova	Usada	General	Nova	Usada	Variació*
ANDALUSIA	119.479	24.104	95.375	126.039	31.340	94.699	5,49 %
Aragó	15.404	2.721	12.683	16.699	2.952	13.747	8,41 %
Astúries	11.962	2.270	9.692	14.316	2.996	11.320	19,68 %
Balears	14.273	2.957	11.316	13.642	2.692	10.950	-4,42 %
Canàries	23.953	5.646	18.307	24.860	6.803	18.057	3,79 %
Cantàbria	7.975	1.170	6.805	9.155	1.405	7.750	14,80 %
Castella i Lleó	27.152	5.423	21.729	30.613	5.951	24.662	12,75 %
Castella -La Mantxa	25.812	4.669	21.143	30.303	6.593	23.710	17,40 %
Catalunya	91.630	15.624	76.006	99.592	19.002	80.590	8,69 %
Com. Madrid	70.147	15.724	54.423	77.229	16.538	60.691	10,10 %
Comunitat Valenciana	**96.490**	**14.560**	**81.930**	**104.773**	**19.027**	**85.746**	**8,58 %**
Extremadura	9.621	1.159	8.462	11.012	1.235	9.777	14,46 %
Galícia	19.149	4.316	14.833	23.642	5.888	17.754	23,46 %
La Rioja	4.072	593	3.479	4.858	830	4.028	19,30 %
Múrcia	21.571	3.994	17.577	23.604	4.715	18.889	9,42 %
Navarra	6.522	2.378	4.144	7.273	2.186	5.087	11,51 %
País Basc	20.696	3.400	17.296	23.173	4.743	18.430	11,97 %
Ceuta i Melilla	1.005	186	819	1.136	156	980	13,03 %
Espanya	**586.913**	**110.894**	**476.019**	**641.919**	**135.052**	**506.867**	**9,37 %**

(*) Variació amb 2023
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.12

CESCV
Comité Econòmic i Social

COMPRAVENTA D'HABITATGES PER MESOS. ANY 2024

	Desembre	Novembre	Octubre	Setembre	Agost	Juliol	Juny	Mai	Abril	Març	Febrer	Gener
Andalusia	9.904	10.288	13.549	11.344	10.140	11.257	10.489	8.815	11.552	8.805	9.606	10.290
Aragó	1.245	1.392	1.830	1.718	1.141	1.405	1.225	1.164	1.546	1.155	1.372	1.506
d'Astúries, Principat	1.286	1.317	1.674	1.329	1.211	1.243	1.037	817	1.299	899	1.050	1.154
Balears, Illes	1.054	1.168	1.395	1.281	987	1.191	1.057	1.126	1.216	866	1.098	1.203
Canàries	1.682	1.816	2.516	2.137	2.057	2.342	1.964	1.792	2.438	2.221	1.680	2.215
Cantàbria	723	759	1.001	829	700	823	626	661	748	687	754	844
Castella i Lleó	2.671	2.812	3.445	2.850	2.399	2.715	2.369	2.065	2.341	1.788	2.298	2.860
Castella - La Mantxa	2.379	2.901	3.401	2.911	2.338	2.585	2.306	1.829	2.776	1.836	2.351	2.690
Catalunya	7.461	8.616	10.925	8.987	7.721	9.324	7.378	6.798	8.076	6.802	8.518	8.986
Comunitat Valenciana	**8.486**	**8.550**	**10.984**	**10.801**	**7.923**	**9.408**	**7.894**	**7.418**	**8.263**	**7.423**	**9.154**	**8.469**
Extremadura	943	922	1.256	1.151	834	992	875	819	765	699	815	941
Galícia	2.012	2.004	2.831	2.449	1.781	1.867	1.718	1.370	1.802	1.534	2.090	2.184
Madrid, Comunitat de	6.010	6.876	8.290	8.105	5.423	6.657	6.550	5.046	5.899	5.944	6.323	6.106
Múrcia, Regió de	1.672	1.883	2.365	2.281	1.893	2.284	1.947	1.538	1.783	1.558	2.334	2.066
Navarra, Comunitat Foral	454	547	697	603	543	612	564	519	670	706	801	557
País Basc	1.830	1.887	2.517	2.517	1.970	2.083	1.682	1.813	1.461	1.500	2.078	1.835
Rioja, La	433	462	591	507	300	429	350	329	337	376	395	349
Ceuta	57	66	74	49	39	42	20	57	40	48	40	45
Melilla	35	33	77	38	53	43	48	37	79	31	39	46
Espanya	**50.337**	**54.299**	**69.418**	**61.887**	**49.453**	**57.302**	**50.099**	**44.013**	**53.091**	**44.878**	**52.796**	**54.346**

Font: INE.

Quadre 14.13

14.3.3 Evolució dels preus de la vivenda

La vivenda, tant en la Comunitat com en la resta d'Espanya, ha tingut un augment progressiu en els preus. Això es pot observar en l'índex de preus de la vivenda[14](IPV). En la Comunitat Valenciana s'ha produït una variació de l'IPV, en 2024, del 12,2 %, sent esta variació en vivendes noves del 13,3 % i del 12 % en vivenda usada.

La Comunitat Valenciana se situa en quart lloc en relació amb les comunitats que major augment han patit de l'IPV, estant avançada únicament per Andalusia (13,4 %), Aragó (13,3 %) i la Comunitat Foral de Navarra (12,9 %).

Quadre 14.14

ÍNDEX DE PREUS D'HABITATGE. MITJANES ANUALS. ANY 2024
ÍNDEXS PER CCAA: GENERAL, HABITATGE NOU I DE SEGONA MÀ

	Mitjana anual			Variació anual		
	General	Habitatge nou	habitatge segona mà	General	Habitatge nou	habitatge segona mà
Espanya	**165,4**	**190,4**	**161,6**	**11,3**	**12,3**	**11,1**
Andalusia	165,5	203,5	160,5	13,4	17,5	12,7
Aragó	156,5	170,9	152,7	13,3	14,1	13,1
d'Astúries, Principat	146,8	168,4	143,7	11,7	12,1	11,7
Balears, Illes	179,5	210,3	176,5	8,6	10,4	8,3
Canàries	160,9	183,3	158,9	10,6	13,3	10,4
Cantàbria	161,5	178,1	159,2	11,8	13,2	11,5
Castella i Lleó	144,5	169,8	141,0	10,6	10,8	10,5
Castella - La Mantxa	131,5	160,6	126,3	8,7	9,7	8,5
Catalunya	174,5	199,4	178,0	10,4	10,0	10,5
Comunitat Valenciana	**154,1**	**181,9**	**149,8**	**12,2**	**13,3**	**12,0**
Extremadura	128,1	160,1	125,7	9,1	8,0	9,2
Galícia	146,6	177,0	141,4	10,5	11,3	10,4
Madrid, Comunitat de	181,8	191,3	177,7	10,3	9,1	10,6
Múrcia, Regió de	150,2	186,0	145,5	11,7	12,5	11,5
Navarra, Comunitat Foral de	150,0	172,5	141,0	12,9	16,7	10,9
País Basc	151,9	182,5	145,8	10,7	12,6	10,3
Rioja, La	151,4	181,5	148,0	11,9	11,9	11,9
Ceuta	184,6			11,4		
Melilla	178,3			12,2		

Font: Institut Nacional d'Estadística.

El **preu del metre quadrat de vivenda lliure en la Comunitat Valenciana ha sigut de 1.501,60 euros el que suposa una variació del 7,89 %** respecte de l'any 2023. Així doncs, el metre quadrat de vivendes lliures ha augmentat en 109,80 euros.

14. L'Índex de Preus de Vivenda (IPV) té com a objectiu el mesurament de l'evolució dels preus de compravenda de les vivendes de preu lliure, tant noves com de segona mà, al llarg del temps.

Quadre 14.15

EVOLUCIÓ DEL PREU MITJÀ DEL M² D'HABITATGE LLIURE

Comunitats autònomes	2023	2024	Variació
Madrid, Comunitat de	3.011,3	3.240,0	7,59 %
Balears, Illes	2.887,6	3.167,0	9,68 %
País Basc	2.546,0	2.602,5	2,22 %
Catalunya	2.197,4	2.306,4	4,96 %
Ceuta i Melilla	1.830,8	1.915,9	4,65 %
Espanya	**1.809,1**	**1.913,6**	**5,78 %**
Canàries	1.711,0	1.832,3	7,09 %
Cantàbria	1.547,1	1.654,7	6,95 %
Navarra, Comunitat Foral de	1.579,0	1.654,6	4,79 %
Andalusia	1.493,1	1.597,1	6,97 %
Comunitat Valenciana	**1.391,8**	**1.501,6**	**7,89 %**
d'Astúries, Principat	1.352,0	1.418,0	4,88 %
Aragó	1.303,4	1.398,2	7,27 %
Galícia	1.298,8	1.356,4	4,43 %
Rioja, La	1.190,3	1.232,1	3,51 %
Múrcia, Regió de	1.057,4	1.106,9	4,68 %
Castella i Lleó	1.060,0	1.092,8	3,09 %
Castella - La Mantxa	939,9	975,4	3,78 %
Extremadura	877,4	898,4	2,39 %

Font: Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible

14.3.4 Mercat hipotecari

L'any 2024, la Comunitat Valenciana **ha augmentat el nombre d'hipoteques constituïdes en un 10,61 %** respecte a l'any anterior, en el qual es va observar una disminució, i també ha crescut un 2**4,89 % l'import** d'estes (quadre 14.18).

Així mateix, la Comunitat Valenciana és la quarta autonomia que major incidència ha registrat en relació amb el mercat hipotecari (quadre 14.19).

Quadre 14.16

HIPOTEQUES ANY 2024

	Nombre d'hipoteques		IMPORT(MILERS D' €)	
	Valors absoluts	Taxes (%)*	Valors absoluts	Taxes (%)*
C. Valenciana	**64.648**	**10,61 %**	**8.330.191**	**24,89 %**
Alacant	25.184	11,07 %	3.185.794	30,54 %
Castelló	7.789	16,05 %	892.662	37,47 %
València	31.675	8,99 %	4.251.735	18,76 %
Espanya	**544.721**	**9,55 %**	**91.352.652**	**10,92 %**

(*) Variació amb any 2023
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.17

ESTADÍSTIQUES D'HIPOTEQUES (INE) ANY 2024
DISTRIBUCIÓ EN Nº FINQUES

Comunitats autònomes	Nº Finques*	Distribució	Variació*
Andalusia	103.676	19,03 %	4,25 %
Aragó	14.460	2,65 %	9,90 %
d'Astúries, Principat	11.340	2,08 %	13,08 %
Balears, Illes	13.428	2,47 %	6,87 %
Canàries	20.271	3,72 %	5,39 %
Cantàbria	6.503	1,19 %	4,33 %
Castella-la Manxa	23.110	4,24 %	6,66 %
Castella i Lleó	23.690	4,35 %	14,46 %
Catalunya	90.833	16,68 %	11,11 %
Comunitat Valenciana	**64.648**	**11,87 %**	**10,61 %**
Extremadura	9.458	1,74 %	15,99 %
Galícia	21.229	3,90 %	24,66 %
Madrid, Comunitat de	88.279	16,21 %	10,48 %
Múrcia, Regió de	15.805	2,90 %	6,20 %
Navarra, Comunitat Foral de	6.896	1,27 %	20,35 %
País Basc	26.471	4,86 %	8,44 %
Rioja, La	3.416	0,63 %	17,39 %
Ceuta i Melilla	1.208	0,22 %	24,41 %
Espanya	**544.721**	**100,00 %**	**9,55 %**

(*) Núm. Finques inclou Finques Rústiques i Finques Urbanes (Vivendes, Solars i altres).
(**) Variació amb any 2023.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.18

ESTADÍSTIQUES D'HIPOTEQUES (INE) ANY 2024
DISTRIBUCIÓ EN Nº FINQUES

Comunitats autònomes	IMPORT(MILERS D' €)	Distribució	Variació*
Andalusia	15.942.081	17,45 %	7,27 %
Aragó	2.013.185	2,20 %	25,95 %
d'Astúries, Principat	1.297.015	1,42 %	13,84 %
Balears, Illes	4.715.008	5,16 %	19,54 %
Canàries	2.916.503	3,19 %	-9,94 %
Cantàbria	786.345	0,86 %	6,07 %
Castella-la Manxa	2.579.374	2,82 %	2,92 %
Castella i Lleó	2.788.390	3,05 %	8,44 %
Catalunya	17.237.454	18,87 %	11,56 %
Comunitat Valenciana	**8.330.191**	**9,12 %**	**24,89 %**
Extremadura	978.837	1,07 %	9,37 %
Galícia	2.516.657	2,75 %	25,15 %
Madrid, Comunitat de	21.179.595	23,18 %	11,41 %
Múrcia, Regió de	1.523.746	1,67 %	-3,42 %
Navarra, Comunitat Foral de	1.214.318	1,33 %	5,92 %
País Basc	4.776.280	5,23 %	4,07 %
Rioja, La	406.168	0,44 %	39,28 %
Ceuta i Melilla	151.505	0,17 %	29,57 %
Espanya	**91.352.652**	**100,00 %**	**10,92 %**

(*) Variació amb any 2023.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quant a la **cancel·lació hipotecària**, en la Comunitat han augmentat en 1,36 % el nombre d'hipoteques cancel·lades registralment, sent el nombre de finques cancel·lades de 79.891, la qual cosa suposa un 13,04 % de la distribució nacional.

Els **canvis registrals** en hipoteques en la Comunitat Valenciana han patit una variació positiva del 44,74 %, aconseguint una xifra de 21.231.

Quadre 14.19

ESTADÍSTIQUES D'HIPOTEQUES (INE) ANY 2024
HIPOTEQUES CANCEL·LADES REGISTRALMENT

Comunitats autònomes	Nº Finques*	Distribució	Variació*
Andalusia	118.731	19,38%	0,49%
Aragó	14.963	2,44%	-0,90%
d'Astúries, Principat	11.804	1,93%	8,33%
Balears, Illes	15.693	2,56%	3,05%
Canàries	26.941	4,40%	-0,82%
Cantàbria	9.167	1,50%	-1,96%
Castella-la Manxa	27.339	4,46%	-6,92%
Castella i Lleó	29.783	4,86%	20,90%
Catalunya	92.855	15,16%	10,56%
Comunitat Valenciana	**79.891**	**13,04%**	**1,36%**
Extremadura	11.793	1,93%	12,55%
Galícia	26.861	4,38%	11,72%
Madrid, Comunitat de	89.234	14,57%	-10,13%
Múrcia, Regió de	20.490	3,34%	6,91%
Navarra, Comunitat Foral de	6.835	1,12%	9,87%
País Basc	23.891	3,90%	8,35%
Rioja, La	4.984	0,81%	2,36%
Ceuta i Melilla	1.337	0,22%	13,50%
Espanya	**612.592**	**100,00%**	**2,10%**

(*) Variació amb any 2023.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.20

ESTADÍSTIQUES D'HIPOTEQUES (INE) ANY 2024
HIPOTEQUES AMB CANVIS REGISTRALS

Comunitats autònomes	Nº Finques*	Distribució	Variació*
Andalusia	32.074	19,63 %	7,61 %
Aragó	4.235	2,59 %	-17,38 %
d'Astúries, Principat	2.935	1,80 %	31,38 %
Balears, Illes	3.924	2,40 %	15,41 %
Canàries	6.730	4,12 %	32,09 %
Cantàbria	1.737	1,06 %	40,19 %
Castella-la Manxa	6.391	3,91 %	37,50 %
Castella i Lleó	7.008	4,29 %	42,96 %
Catalunya	23.885	14,62 %	34,40 %
Comunitat Valenciana	**21.231**	**13,00 %**	**44,74 %**
Extremadura	2.768	1,69 %	52,17 %
Galícia	6.188	3,79 %	27,51 %
Madrid, Comunitat de	29.107	17,82 %	-5,53 %
Múrcia, Regió de	5.466	3,35 %	142,50 %
Navarra, Comunitat Foral de	1.535	0,94 %	177,58 %
País Basc	6.293	3,85 %	16,28 %
Rioja, La	1.423	0,87 %	74,39 %
Ceuta i Melilla	442	0,27 %	192,72 %
Espanya	**163.372**	**100,00 %**	**20,52 %**

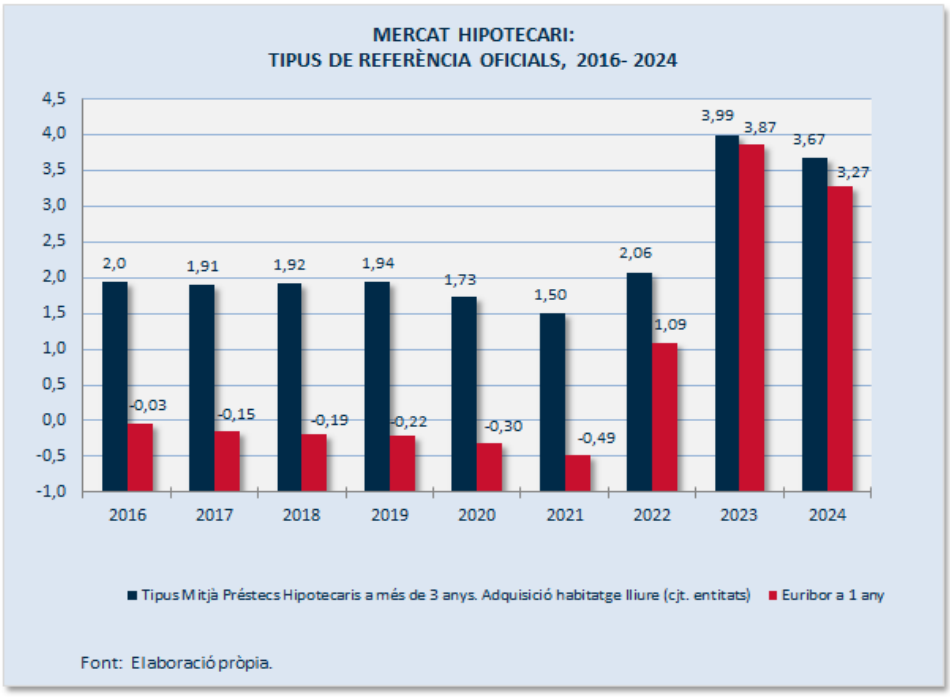
(*) Variació amb any 2023.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Tipus d'interès

La mitjana dels tipus d'interés, en el conjunt d'entitats a més de 3 anys, era, l'any 2023, de 3,987 %. L'any 2024, esta ha sigut de 3,665 %, la qual cosa suposa un **descens de 0,322 punts percentuals.**

Respecte al tipus interbancari Euríbor (European Interbank Offered Rate) a un any, ha patit un **descens de 0,591 punts percentuals**, passant de 3,865 l'any 2023 a 3,274 punts l'any 2024.

Gràfic 14.2



Font: Elaboració pròpia.

Quota hipotecària mensual i percentatge respecte al cost salarial

La **Comunitat Valenciana** es trobava **per davall de la mitjana nacional de la quota hipotecària mensual mitjana**, amb 582,2 euros. El percentatge de quota hipotecària respecte a cost salarial mig mensual també estava per davall de la mitjana nacional, amb un increment del 5 % respecte a l'any 2023.

A Espanya, la quota hipotecària mensual mitjana, en l'últim any, s'ha situat en els 738,2 euros, amb un increment del 4,5 %, mentres que el percentatge d'esta quota hipotecària respecte al cost salarial ha sigut del 32,4 %.

En la majoria de les comunitats autònomes, excepte Castella i Lleó i la Comunitat Foral de Navarra, s'han registrat increments interanuals de la quota hipotecària mensual mitjana.

Quadre 14.21

QUOTA HIPOTECÀRIA MENSUAL MITJANA I % RESPECTE AL COST SALARIAL. ANY 2024

Comunitats autònomes	Tipus interès %*	Quota Hipotecària	% Quota sobre cost salarial	Variació Quota Hipotecària 23/ 24
Andalusia	3,45 %	663,9 €	33,6 %	6,6 %
Aragó	3,27 %	592,5 €	26,7 %	5,4 %
d'Astúries, Principat	3,53 %	567,1 €	25,4 %	3,9 %
Balears, Illes	3,46 %	1.259,3 €	56,4 %	10,0 %
Canàries	3,52 %	635,0 €	34,2 %	3,0 %
Cantàbria	3,28 %	592,7 €	28,4 %	4,4 %
Castella-la Manxa	3,50 %	524,7 €	26,2 %	3,5 %
Castella i Lleó	3,30 %	527,7 €	26,0 %	-0,5 %
Catalunya	3,45 %	810,6 €	32,9 %	2,7 %
Comunitat Valenciana	**3,54 %**	**582,2 €**	**28,8 %**	5,0 %
Extremadura	3,59 %	455,4 €	24,7 %	7,4 %
Galícia	3,41 %	589,7 €	29,0 %	2,3 %
Madrid, Comunitat de	3,19 %	1.101,4 €	39,6 %	6,5 %
Múrcia, Regió de	3,54 %	480,5 €	24,0 %	5,0 %
Navarra, Comunitat Foral de	3,23 %	637,0 €	26,0 %	-2,5 %
País Basc	2,87 %	768,5 €	30,0 %	5,4 %
Rioja, La	3,19 %	499,7 €	24,3 %	0,3 %
Espanya	**3,38 %**	**738,2 €**	**32,4 %**	**4,5 %**

*Constitueixen la quantia dels tipus d'interès contractats en els nous crèdits hipotecaris. Els resultats es presenten per al total nacional i desglossats per comunitats autònomes. Així mateix, des del primer trimestre de 2020, es realitza un desglossament addicional, obtenint la quantia dels tipus d'interès contractats en els nous crèdits hipotecaris formalitzats a tipus d'interès fix i a tipus d'interès variable, mostrant igualment els resultats per al total nacional i cada comunitat autònoma..

Font: Col·legi de Registradors



Quant a l'accés a una vivenda en propietat, segons informe del Banc d'Espanya (2024), una part significativa de les llars que residixen en lloguer tindrien dificultats per a accedir a un préstec hipotecari.

En concret, les estimacions realitzades, apunten al fet que més de tres quartes parts de les llars arrendatàries espanyoles, no disposarien dels estalvis necessaris per a satisfer el pagament inicial i els gastos associats a l'adquisició d'una vivenda, ni la seua renda els permetria fer front a una quota hipotecària que no superara els estàndards crediticis prudents. Durant l'any 2024, el preu de la vivenda va continuar a l'alça, seguint la tònica dels últims anys.

El Comité expressa la seua profunda preocupació davant les estimacions relatives a l'impacte en matèria de vivenda i l'augment de l'Índex de Preus de la Vivenda (12,2 %), que agreugen encara més les dificultats d'accés a una vivenda. Per això, emplaça a totes les Administracions implicades a desplegar, amb caràcter urgent i utilitzant tots els recursos i competències disponibles, una política de vivenda integral, coordinada i eficaç que garantisca el dret a la vivenda digna i adequada, especialment per als col·lectius més vulnerables i, també aquells que tenen una especial dificultat per a accedir a ella, com per exemple, la joventut.

14.3.5 Vivendes turístiques.

En els últims anys, les vivendes turístiques han adquirit un pes creixent en el mercat immobiliari i en el model turístic de la Comunitat Valenciana, especialment en zones amb alta afluència de visitants. Així, es troben regulades en el Decret Llei 9/2024, de 2 d'agost, del Consell, de Modificació de la Normativa Reguladora de les Vivendes d'Ús Turístic[15].

El 26 de novembre de 2024, el Consell va aprovar un conveni marc de col·laboració entre la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP). Este acord permet als ajuntaments amb cos de Policia Local assumir competències en la resolució de procediments sancionadors relacionats amb vivendes d'ús turístic en el seu territori. El conveni té una vigència inicial de cinc anys, prorrogables per altres cinc, i pot extingir-se per denúncia expressa amb 30 dies d'antelació. Fins a 31 de desembre de 2024, han assumit estes competències València i Benidorm.

En este sentit, el següent quadre mostra l'oferta de blocs i conjunts de vivendes turístiques en la Comunitat Valenciana l'any 2024, únicament aquelles que es troben registrades com a tal.

La **província d'Alacant ha concentrat la major part de l'oferta** d'esta mena de vivendes, tant en blocs (69,2 %) com en conjunts (68 %), així com en nombre

15. Esta normativa modifica la Llei 15/2018, de 7 de juny, de turisme, oci i hospitalitat de la Comunitat Valenciana, i el Decret 10/2021, de 22 de gener, del Consell, pel qual es regula l'allotjament turístic en la Comunitat Valenciana, en el que afecta la vivenda d'ús turístic.

d'apartaments (83,4 %) i places (81,9 %), contrastant amb la província de Castelló, la qual presentava la menor oferta en totes les categories.

La Comunitat Valenciana, en total, oferix un nombre considerable d'apartaments (5.233) i places turístiques (17.666).

Quadre 14.22

OFERTA TURÍSTICA: BLOCS I CONJUNTS DE VIVENDES TURÍSTIQUES. COMUNITAT VALENCIANA ANY 2024

OFERTA TURÍSTICA: VIVENDES TURÍSTIQUES. COMUNITAT VALENCIANA ANY 2024

Bloc de Vivendes	HABITATGE	52623	12105	14931	**79659**
Apartaments	places	243005	55082	66516	**364603**
Total apartaments					
Total places	**14461**	**1716**	1489	**17666**	

Font: Turisme Comunitat Valenciana

El **nombre de vivendes turístiques en la Comunitat Valenciana, l'any 2024, ha sigut de 79.659.** Destaca la província d'Alacant, la qual concentra un 60,8 % de les vivendes turístiques en la Comunitat, dades que contrasten significativament amb Castelló (15 %) i València (18,7 %). Estes vivendes oferien 364.603 places, dos terceres parts de les quals s'oferien a la província d'Alacant.

L'any 2023, es van inscriure com a noves vivendes turístiques 13.843, i es van donar de baixa 5.407. Com a contraposició, l'any 2024, l'augment positiu ha sigut de 13.708, donant-se de baixa 7.884 vivendes. Així, el creixement net de vivendes turístiques en 2024 ha disminuït aproximadament un 30,96 % en comparació amb l'any anterior, la qual cosa podria ser indicatiu de l'impacte derivat de les polítiques correctores implementades.

El major nombre de vivendes destinades a lloguer turístic es trobava en el municipi de Torrevieja (8.458), seguit de Benidorm (4.872) i Calp (4.833). S'observa que els **municipis amb major número** d'esta mena de vivendes **es troben en localitats costaneres**.

Quadre 14.23

OFERTA TURÍSTICA: VIVENDES TURÍSTIQUES. COMUNITAT VALENCIANA ANY 2024

	Alacant	Castelló	València	**C. Valenciana**
HABITATGE	52.623	12.105	14.931	**79.659**
places	243.005	55.082	66.516	**364.603**

Font: Turisme Comunitat Valenciana

Quadre 14.24

MUNICIPIS A ALACANT AMB MAJOR NOMBRE DE VIVENDES TURÍSTIQUES PER PROVÍNCIA

Municipis Alacant*	Total habitatges
Torrevella	8.458
Benidorm	4.872
Calp	4.833
Dénia	4.372
Xàbia	4.173
Oriola	4.051
Alacant	2.791
Santa Pola	2.723
Teulada	1.926
Campello, El	1.769
Villajoiosa, La	1.665
Altea	1.494
Alfás del Pi	1.220
Benissa	1.121
Rojales	825
Finestrat	800
Elx	799
Poble Nou de Benitatxell	681
Pilar de l'Horadada	611

*Únicament els municipis que superen les 600 vivendes.
Font: Turisme Comunitat Valenciana

14.3.6 Execucions hipotecàries

El nombre de vivendes amb execució hipotecària iniciada en la Comunitat Valenciana ha ascendit a 2.170, en 2024, la qual cosa representa una **disminució del 35,1 %** en comparació amb l'any anterior, en termes relatius sobre el total de vivendes amb execució hipotecària. Encara que la dada d'execucions hipotecàries sobre vivendes de persones físiques ha experimentat una caiguda del 32,3 %, continua sent una xifra preocupant, ja que representa el 89,1 % del total de vivendes amb execució hipotecària.

La Comunitat ha sigut la tercera autonomia amb major nombre d'execucions hipotecàries iniciades i inscrites de vivendes de persones físiques (1.934) en 2024, només per darrere d'Andalusia i Catalunya.

Quadre 14.25

CERTIFICACIONS PER EXECUCIONS HIPOTECÀRIES INICIADES I INSCRITES. COMUNITAT VALENCIANA

	TOTAL	% Variació Anual				
	2024	2024	2023	2022	2021	2020
Finques urbanes	***3.219***	***-30,5***	***-26***	***-36,0***	***4,4***	***-36,6***
-Total habitatges	2.170	*-35,1*	-25	-26,7	0,7	-16,0
-Habitatges de persones físiques	1.934	*-32,3*	-22	-0,8	50,8	59,7
-Habitatges de persones jurídiques	236	*-51,6*	-45	-71,0	-35,8	-37,6
-Solars	48	*-40,7*	-40	-33,1	-5,5	-48,4
-Altres urbanes*	1.001	*-16,9*	-26	-52,3	2,5	-53,6
Finques rústiques	***158***	***-47,9***	***-35***	***-39,2***	***90,1***	***-61,1***
TOTAL FINQUES	**3.377**	***-31,5***	-26	**-36,0**	**4,4**	**-36,6**

(*) En l'epígraf "Altres urbanes" s'inclouen les següents partides: locals, garatges, oficines, trasters, naus, edificis destinats a habitatges, altres edificis i aprofitaments urbanístics.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Quadre 14.26

CERTIFICACIONS PER EXECUCIONS HIPOTECÀRIES INICIADES I INSCRITES, 2024

Comunitats autònomes	Habitatges	Habitatges de persones físiques	Habitatges de persones jurídiques	Total de finques
Andalusia	2.768	2.353	415	3.917
Aragó	269	211	58	483
d'Astúries, Principat	200	166	34	335
Balears, Illes	194	155	39	375
Canàries	659	459	200	1.012
Cantàbria	107	92	15	497
Castella-la Manxa	416	267	149	683
Castella i Lleó	495	396	99	955
Catalunya	2.645	2.417	228	3.953
Comunitat Valenciana	**2.170**	**1.934**	**236**	**3.377**
Extremadura	173	154	19	296
Galícia	373	313	60	706
Madrid, Comunitat de	1.136	879	257	2.034
Múrcia, Regió de	673	584	89	1.003
Navarra, Comunitat Foral de	57	55	2	91
País Basc	197	187	10	295
Rioja, La	107	84	23	228
Ceuta	6	2	4	10
Melilla	10	5	5	12
Espanya	**12.655**	**10.713**	**1.942**	**20.262**

Font: Institut Nacional d'Estadística.



El CES CV valora positivament el descens del 35,1 % en el nombre de certificacions d'execucions hipotecàries, sense perjuí d'instar les institucions a articular polítiques públiques tendents a minorar les execucions hipotecàries.

14.3.7 Parc públic de vivendes

El nombre de vivendes del parc públic a 31 de desembre de 2024 s'ha situat en 14.282, de les quals **11.761 estaven destinades a lloguer social**.

Durant l'exercici, s'han realitzat obres de manteniment ordinàries per import de 8,3 milions d'euros. Les actuacions de conservació i manteniment extraordinàries s'han fet sobre 627 immobles, amb una inversió total de 43,5 milions d'euros.

S'han finalitzat les obres de demolició de 116 vivendes, en dos municipis de la província de València, que comptaven amb declaració de ruïna o orde municipal de demolició, amb un cost de 680.000 euros.

Durant l'anualitat 2024 s'han formalitzat **536 nous contractes de vivendes socials.**

Quant a les **promocions de vivendes promogudes per EVHA**, a la fi de l'any 2024, s'havia finalitzat la construcció de 184 vivendes en el sector la Torre de València.

Impacte del Pla de Vivenda Protegida (2021-26)

El Pla VIU Comunitat Valenciana, té com a objectiu la construcció de 10.000 vivendes públiques. Així, durant l'any 2024, s'han realitzat diverses actuacions relacionades amb l'execució d'este:

→ **Subscripció del conveni marc entre la FVMP i la GVA** per a la mobilització de sòl públic de titularitat dels ajuntaments per a la construcció de vivendes de protecció pública. Durant 2024, 250 municipis de la Comunitat Valenciana s'havien adherit als objectius del Pla.

→ **Adjudicació del concurs de dret de superfície** per a la construcció, i posterior gestió, de 221 vivendes de protecció pública, energèticament eficients, per a lloguer assequible i social. Estes parcel·les públiques es troben en els municipis de València i Benidorm.

→**Licitació de la construcció** de 1.675 vivendes de protecció pública mitjançant col·laboració públic i privada (permuta a canvi d'obra futura).

→**Aprovació del Decret 180/2024 del Consell,** pel qual s'aprova el règim jurídic de les vivendes de protecció pública de la Comunitat Valenciana.

14.3.8 Especial referència a l'accés de la joventut a la vivenda lliure i protegida

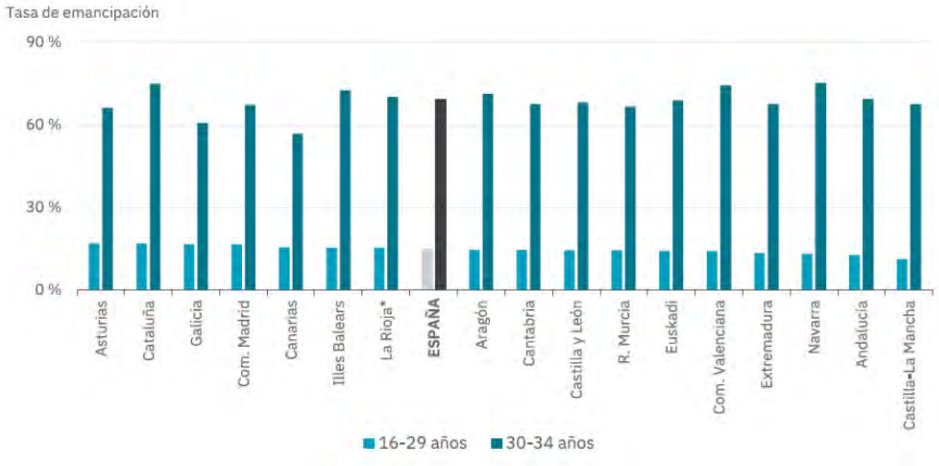
Taxa d'Emancipació Residencial

La **taxa d'emancipació** de la **Comunitat Valenciana**, a mitjan 2024, s'ha situat en el 14,1 %, **0,7 punts inferior a la xifra mitjana espanyola** i 1,43 punts per davall de l'aconseguida l'anualitat anterior.

Segons l'informe de l'Observatori de l'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya, en el primer semestre de 2024, la xifra d'emancipació de persones jóvens a Espanya s'ha situat en el 14,8%, sent la pitjor xifra des de l'any 2006.

Gràfic 14.3

TASA DE EMANCIPACIÓN RESIDENCIAL DE LA POBLACIÓN DE 16 A 34 AÑOS



Fuente: Observatorio de Emancipación del Consejo de la Juventud de España.

La taxa d'emancipació seguix molt per davall de la mitjana de la Unió Europea, que l'any 2024 s'ha situat en el 30,8 %.

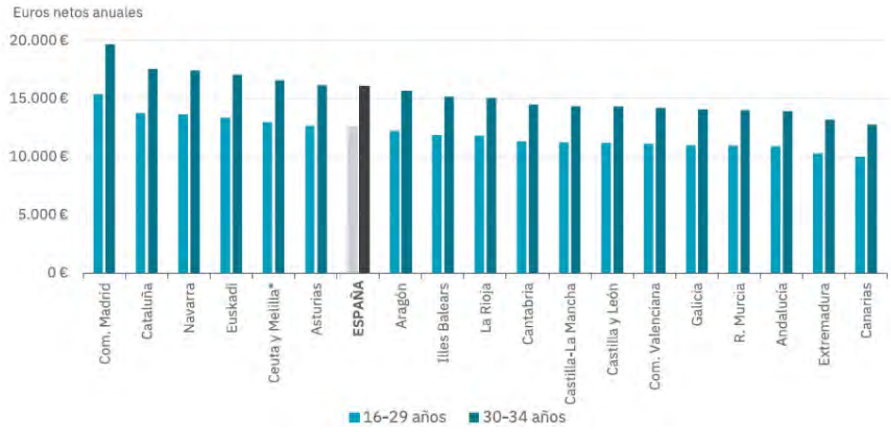


La taxa d'emancipació de la joventut valenciana contínua en descens (14,1 %), situant-se no sols per davall de la mitjana estatal (14,8 %), sinó a una preocupant distància de la mitjana europea (30,8 %). Esta situació evidencia una clara falta d'oportunitats i un greu obstacle per al desenrotllament vital de les persones joves.

És per això, que el Comité recomana impulsar, amb la major celeridad, estratègies decidides i ambicioses que garantisquen l'emancipació, mitjançant polítiques públiques que facen efectiva la seua viabilitat econòmica, social i residencial.

Gráfico 14.4

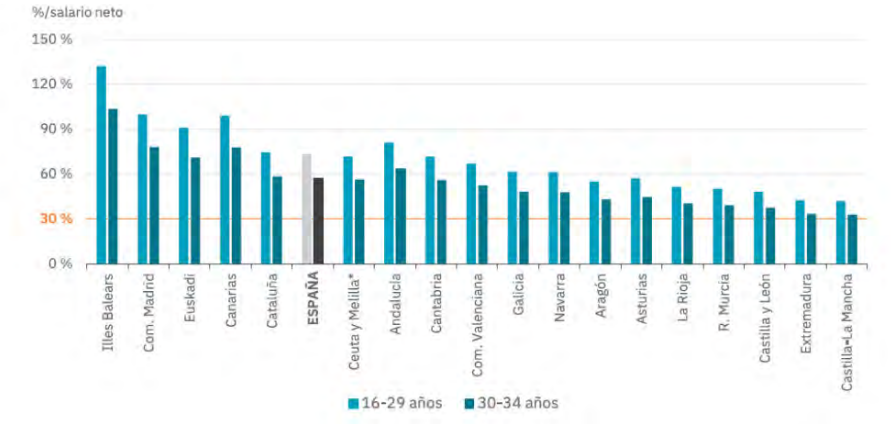
SALARIO NETO DE UNA PERSONA JOVEN ASALARIADA DE 16 A 34 AÑOS



Fuente: Observatorio de Emancipación del Consejo de la Juventud de España.

Gráfico 14.5

COSTE DE ACCESO DE COMPRA DE UNA VIVIENDA LIBRE PARA UNA PERSONA ASALARIADA DE 16 A 34 AÑOS



Fuente: Observatorio de Emancipación del Consejo de la Juventud de España.

Quant a l'emancipació de persones jóvens, a mitjan 2024, i en el conjunt d'**Espanya**, el 14,8 % estaven emancipades. Això suposa un retrocés de 1,47 punts percentuals respecte a l'any anterior i la dada menys favorable des de 2006[16].

Així doncs, el percentatge de persones jóvens que vivia fora de la llar familiar era 3,9 punts percentuals inferior al que hi havia abans de la crisi de la COVID-19 (18,7 %) i 11,3 punts inferior que, en 2008, quan es va aconseguir el pic de persones jóvens emancipades (26,1 %).

També s'ha vist un descens, en 2,73 punts, el percentatge de persones jóvens que s'emancipaven en solitari.

16. Primer any en el qual es van obtindre dades segons Informe de l'Observatori d'Emancipació.

Quadre 14.27

POBLACIÓ JOVE ESPANYA PRIMER SEMESTRE 2024

	TOTAL	16 - 24 anys	25 - 29 anys	***Homes	***Dones	30 - 34 anys
Població jove						
Nombre de persones	7.371.011	4.739.424	2.631.587	3.787.584	3.583.427	2.831.216
% / total població	3,8 %	4,2 %	3,1 %	4,2 %	3,5 %	3,1 %
Variació interanual	15,2 %	9,8 %	5,4 %	7,8 %	7,4 %	5,9 %
Llars unipersonals						
Nombre de llars	222.121	40.724	181.397	133.131	88.990	371.478
Variació interanual	-3,8 %	-1,7 %	-4,2 %	-3,5 %	-3,9 %	0,3 %
%/ llars de la seua mateixa edat	33,9 %	38,1 %	33,1 %	41,7 %	26,5 %	33,9 %
%/ població emancipada de la seua mateixa edat	20,3 %	22,6 %	19,9 %	27,9 %	14,5 %	18,9 %
Llars joves						
Nombre de llars	655.411	106.959	548.452	319.051	336.360	1.096.574
Taxa de principalitat*	8,9 %	2,3 %	20,8 %	8,4 %	6,9 %	0,9 %
Persones per llar	2,2	2,4	2,2	2,1	2,4	2,2
Variació interanual núm. llars	-7,9 %	-2,6 %	-8,9 %	-8,9 %	-6,9 %	0,9 %
Població jove emancipada						
Nombre de persones joves	1.091.528	180.107	911.421	477.558	613.970	1.964.284
Taxa d' emancipació**	14,8 %	3,8 %	34,6 %	12,6 %	17,1 %	69,4 %
Var. interanual pobl. emancipad	-5,7 %	-8,3 %	-5,2 %	-0,9 %	-9,5 %	0,4 %

(*) Taxa de principalitat: percentatge de persones que consten com a persona de referència d'una llar respecte de total de persones de la seua mateixa edat.
(*) Taxa d'emancipació: percentatge de persones que viuen fora de la llar d'origen respecte del total de persones de la seua mateixa edat.
(***) Només població de 16-29.
Font: Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya.

Cost d'Accés a la Vivenda en Propietat

A **Espanya**, en el primer semestre de 2024, el **preu mitjà d'una vivenda lliure nova** a Espanya ha sigut de 221.710 euros. El preu mitjà d'una vivenda lliure de segona mà s'ha situat en 188.600 euros, mentres que el preu mitjà d'una vivenda protegida ha sigut de 116.940 euros.

Quadre 14.28

ACCÉS A L'HABITATGE DE LA POBLACIÓ JOVE

Espanya. Primer Semestre 2024

	TOTAL	16 - 24 anys	25 - 29 anys	Homes	Dones	30 - 34 anys
Precio mitjà habitatge lliure (€)	189.560					
Variació interanual	5,7 %					
Preu habitatge lliure nou (€)	221.710					
Variació interanual	3,4 %					
Preu habitatge lliure segona mà (€)	188.600					
Variació interanual	5,8 %					
Preu mitjà habitatge protegit (€)	116.940					
Preu màxim tolerable (Llar jove)	209.722,61	205.124,61	212.131,80	207.128,84	215.672,86	217.046,93
Variació interanual	13,2 %					
Preu màxim tolerable (Assalariat/da)	93.394,03	68.345,94	106.968,63	97.714,71	86.745,14	119.208,82
Variació interanual	-3,6 %					
Cost accés propietat (Llar jove)*	33,2 %	33,9 %	32,8 %	33,6 %	32,3 %	32,1 %
Variació interanual	2,5 %					
Cost accés propietat (Assalariat/da)*	74,5 %	101,8 %	65,1 %	71,2 %	80,2 %	58,4 %
Variació interanual	6,3 %					

(*) Cost d'accés a un habitatge amb el preu mitjà de mercat.
Font: Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya.

Cost d'Accés a la Vivenda en Lloguer

A **Espanya**, els l**loguers han augmentat un 13,6 %**. Així mateix, llogar una vivenda lliure suposava un esforç econòmic del 102,3 % del salari net si la llogava una persona asalarida i un 45,5 % si el lloguer el realitzava una llar jove[17].

Segons les dades de la Conselleria d'Hisenda, Economia i Administració Pública, l'any 2024, només en la Comunitat Valenciana, han sigut depositades 33.844 fiances de lloguers.

17. Nombre de persones jóvens que consten com a «persona de referència» d'una vivenda en l'EPA.

Quadre 14.29

POBLACIÓ JOVE I HABITATGE EN LLOGUER

Espanya. Primer Semestre 2024

	TOTAL	16 - 24 anys	25 - 29 anys	Homes	Dones	30 - 34 anys
ACCÉS A L'HABITATGE EN LLOGUER						
Renda mitjana habitatge lliure (euros/mes)	1.072,00					
Variació interanual	13,6 %					
Cost accés propietat (Llar jove)*	45,5 %	46,6 %	45,0 %	46,1 %	44,3 %	44,0 %
Variació interanual	-0,3 %					
Cost accés lloguer (Llar jove/)*	102,3 %	139,8 %	89,3 %	97,7 %	110,1 %	80,1 %
Variació interanual	14,6 %					
Renda màxima tolerable (Llar jove)	706,14	690,66	714,25	697,40	726,17	730,80
Variació interanual	14,3 %					
Renda màxima tolerable (Assalariat/ada)	314,46	230,12	360,16	329,01	292,07	401,38
Variació interanual	2,7 %					
SUPERFÍCIE MÀXIMA TOLERABLE DE LLOGUER**						
Llar jove	52,7	57,1	59,0	57,6	60,0	60,4
Variació interanual	0,7 %					
Persona jove assalariada	26,0	19,0	29,8	27,2	24,1	33,2
Variació interanual	-5,1 %					

(*) Cost d'accés a un habitatge en règim de lloguer amb la renda mitjana de mercat.
(**) Superfície màxima tolerable de lloguer: metres quadrats construïts d'un habitatge lliure en lloguer la renda mensual del qual no suposara més del 30% del salari mitjà d'una persona jove o més del 30% dels ingressos mitjans d'una llar jove.
Font: Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya.

Superfície Màxima d'una Llar Jove

La superfície màxima d'una llar jove a **Espanya** ha sigut de 110,6 m², en 2024, un 7,1 % inferior a la de l'any anterior. Els ingressos mínims per a poder adquirir una vivenda lliure a **Espanya** han sigut de 31.245,56 euros bruts anuals i els ingressos mínims mensuals han sigut de 2.603,80 euros.

Quadre 14.30

SUPERFÍCIE TOLERABLE I INGRESSOS MÍNIMS PER A UN HABITATGE LLIURE
Espanya. Primer Semestre 2024

	TOTAL	16 - 24 anys	25 - 29 anys	Homes	Dones	30 - 34 anys
SUPERFÍCIE MÀXIMA TOLERABLE*						
Llar jove	110,6	108,2	111,9	109,3	113,8	114,5
Variació interanual	7,1 %					
Persona jove assalariada	49,3	36,1	56,4	51,5	45,8	62,9
Variació interanual	-8,8 %					
INGRESSOS MÍNIMS PER A ADQUIRIR UN HABITATGE LLIURE **						
Ingressos mínims (€ anuals)	31.245,56					
Ingressos mínims (€ mensuals)	2.603,80					
Variació interanual	6,3 %					
Diferència amb ingressos mitjans llar jove	10,6 %	13,1 %	9,4 %	12,0 %	7,6 %	6,9 %
Diferència amb ingressos mitjans llar jove	148,4 %	239,5 %	116,9 %	137,4 %	167,5 %	94,6 %

(**) Superfície màxima tolerable: metres quadrats construïts d'un habitatge lliure la compra del qual no suposara més del 30 % dels ingressos d'una persona jove o una llar jove.
(**) Ingressos mínims per a adquirir un habitatge lliure: euros bruts que hauria d'ingressar una persona o una llar per a dedicar el 30% de la seua renda al pagament d'una hipoteca mitjana d'un habitatge lliure.
Font: Observatori d'Emancipació del Consell de la Joventut d'Espanya.

15.EDUCACIÓ

Per a l'anàlisi del present capítol comptem amb la informació proporcionada per la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació. Per al desenrotllament d'este, s'ha dividisc la informació en tres apartats. El primer apartat contempla el pressupost, despesa i inversions en educació. El segon apartat analitza les **ensenyances no universitàries** dividint-se en cinc punts dedicats a les dades relatives a ensenyances de règim general, ensenyances de règim especial, ensenyances de persones adultes, alumnat que ha finalitzat els estudis, abandó escolar i assetjament i en l'àmbit educatiu. En el tercer apartat es detallen les dades relatius a **ensenyances universitàries** i s'ofereix informació sobre evolució de l'alumnat, professorat, nombre de màsters i accions afavoridores de l'accés a estes.

→ El pressupost de la **Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació** ha augmentat, en l'any 2024, un 1,23 %.

→ L'alumnat en **Ensenyances de Règim General ha descendit**, tant en educació infantil (0,52 %), primària (0,02 %) i ESO (8,22 %). S'ha produït un augment significatiu en l'alumnat de **Formació Professional**, en 7.812 persones.

→ La **taxa mitjana d'afiliació** en la inserció dels graduats en Formació Professional, seguix en augment. Així, en el grau bàsic, s'ha experimentat un augment de 4,1 p.p. en homes i 7,2 en dones. En el grau mitjà, l'augment s'ha donat en un 3,3 en homes i 4,9 en dones. Finalment, en el grau superior s'ha produït un augment de 4,6 en homes i 7,3 en dones.

→ En el curs 2023-24, el **professorat ha augmentat** en 4.007, la qual cosa suposa un increment d'un 4,90 %.

→ Les ensenyances de règim especial han patit un **descens, en totes les seues modalitats**, en l'alumnat matriculat. En ensenyances de música s'han matriculat 76 estudiants menys; en dansa, 84; en art dramàtic, 6; en arts plàstiques i disseny, 201, i, finalment, en idiomes, 333.

→ L'**abandó primerenc de l'educació i la formació en la Comunitat Valenciana**, l'any 2024, ha disminuït, continuant la tònica dels últims anys, passant d'una taxa del 14,3 % l'any 2023 a un 12,9 % l'any 2024, amb la novetat d'estar per davall de la mitjana nacional (13 %).

→ Durant el curs 2023-2024 s'han comunicat un total 1.325 **incidències d'assetjament** en centres escolars, amb un descens del 6,23 % respecte al curs anterior. En la mateixa línia, ha sigut formalitzat el protocol de suport, assessorament i acompanyament al personal dels centres educatius davant agressions produïdes per l'exercici de les seues funcions.

→ El nombre total d'alumnes en les **universitats públiques i privades de la Comunitat Valenciana** en el curs 2023-2024 ha sigut de 136.402, cosa que significa, un augment del 3,58 %.

→ En el curs 2023-24 s'han matriculat en doctorat un total de 10.920 alumnes, dels quals el 53,2 % eren dones.

→ La **DANA** va afectar 101 centres educatius, amb un impacte directe en 48.000 estudiants i causant danys per valor superior als 30 milions d'euros.

15.1. PRESSUPOST, DESPESA I INVERSIONS EN EDUCACIÓ

En l'apartat de pressupost i gasto es detallen els programes de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, la qual compta amb competències en matèria d'educació, formació professional reglada, ocupacional i contínua, universitats, ciència, investigació, política lingüística, intermediació laboral, foment de l'ocupació, cooperativisme i treball.

El **pressupost inicial de la Conselleria Educació, Cultura i Esport**, en l'exercici de 2024, ha ascendit a 6.871.252,9 milers d'euros, la qual cosa suposa un augment del 1,23 % respecte als pressupostos del 2023.

En relació amb la classificació funcional de la despesa, els programes pressupostaris amb una major participació en el pressupost de 2024 han sigut: el programa *422A00 Ensenyança Primària*, amb un pes relatiu en el pressupost de la citada secció del 37,21 % i el programa *422B00 Ensenyança Secundària* amb un pes relatiu del 35,05 %.

D'altra banda, el programa que ha experimentat el major creixement relatiu respecte del pressupost anterior és el programa *421B00 Administració de Personal* (41,71 %), si bé la seua participació en el pressupost total de la secció no aconseguix l'1 %. Així mateix, cal destacar el creixement dels programes *421F00 Formació del Professorat* (10,90 %) i *422H00 Inclusió Educativa* (10,52 %).

En el quadre següent s'observa la comparació del pressupost d'esta Conselleria, per programes, entre els anys 2023 i 2024.

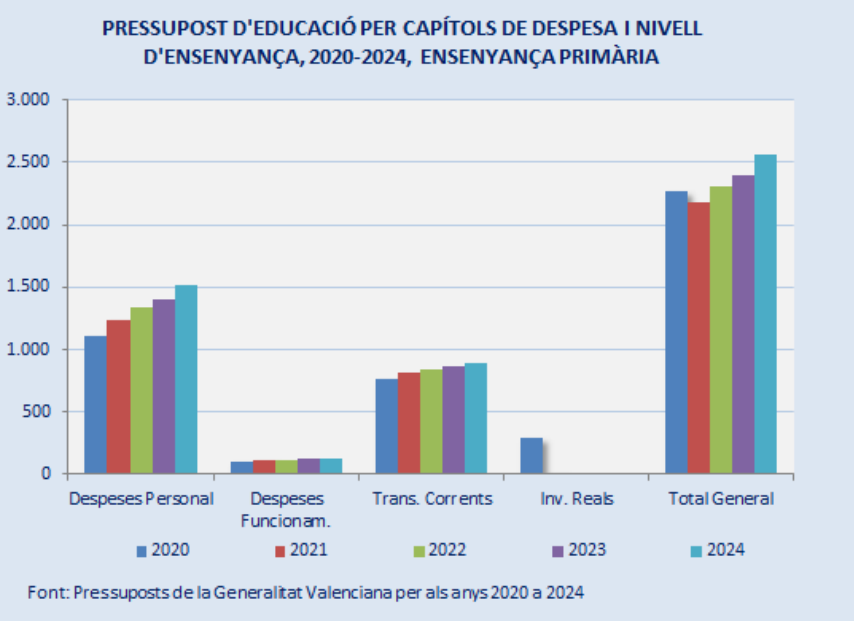
Quadre 15.1

ESTRUCTURA DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, UNIVERSITATS I OCUPACIÓ PER PROGRAMES PRESSUPOSTARIS, 2023-2024

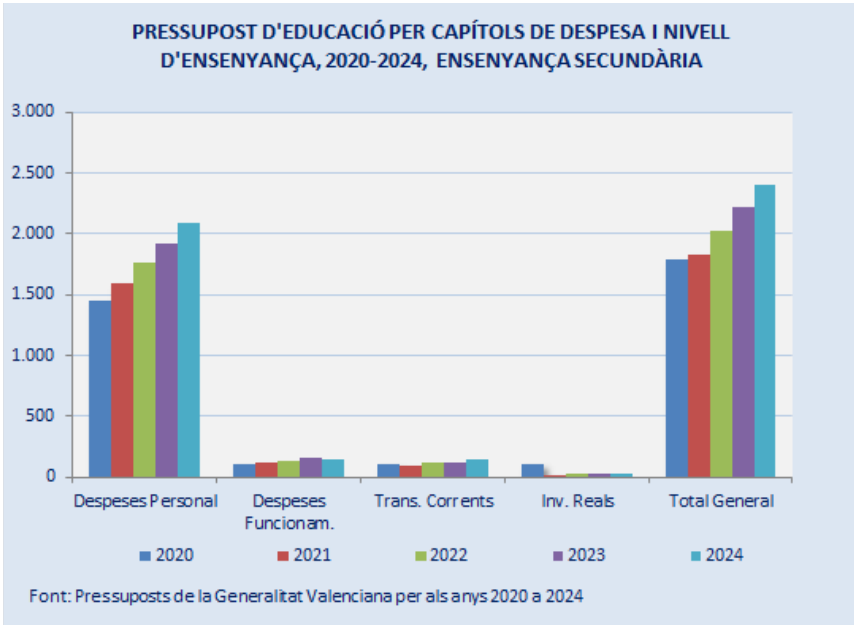
(En milers d'euros)		2023	% s/Total	2024	% s/Total	% var. 23/24
315A00	Condicions de Treball i Administració de les Relacions Laborals	31.689,12	0,47	30.159,85	0,44	-4,83
322A00	Labora Servici Valencià d'Ocupació i Formació	234.366,86	3,45	159.996,46	2,33	-31,73
322D00	Promoció del Cooperativisme i de l'Economía Social	11.794,09	0,17	11.191,50	0,16	-5,11
322M00	MRR. Ocupació i Cooperativisme	11.682,06	0,17	0,00	0,00	-100,00
420M00	MRR. Altres Actuacions Educatives Sostenibles	2.080,75	0,03	0,00	0,00	-100,00
421A00	Direcció i Serveis Generals	26.429,31	0,39	27.169,12	0,40	2,80
421B00	Administració de Personal	7.996,88	0,12	11.332,59	0,16	41,71
421C00	Ordenació Educativa	16.796,97	0,25	18.177,76	0,26	8,22
421D00	Administració Educativa	12.706,17	0,19	10.033,79	0,15	-21,03
421E00	Avaluació, Innovació i Qualitat Educativa	25.444,73	0,37	27.363,83	0,40	7,54
421F00	Formació del Professorat	25.837,92	0,38	28.653,01	0,42	10,90
421G00	Administració General d'Ensenyança i Relacions Sindicals	9.760,72	0,14	10.128,85	0,15	3,77
421H00	Innovació Tecnològica Educativa	46.207,44	0,68	47.965,69	0,70	3,81
422A00	Ensenyança Primària	2.405.483,14	35,44	2.556.577,00	37,21	6,28
422B00	Ensenyança Secundària	2.220.052,90	32,71	2.408.409,21	35,05	8,48
422C00	Formació Professional	39.017,48	0,57	24.045,44	0,35	-38,37
422D00	Promoció del Valencià y Gestió del Multilingüisime	19.425,57	0,29	19.531,56	0,28	0,55
422E00	Universitat i Estudis Superiors	1.039.515,62	15,31	1.035.617,62	15,07	-0,37
422F00	Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana	458,55	0,01	469,15	0,01	2,31
422G00	Institut Superior d'Ensenyances Artístiques de la C.V.	4.747,50	0,07	4.354,38	0,06	-8,28
422H00	Inclusió Educativa	5.962,53	0,09	6.589,96	0,10	10,52
422I00	Infraestructures Educatives	410.047,22	6,04	298.642,65	4,35	-27,17
422M00	MRR Educació i Formació Professional	70.382,27	1,04	31.662,44	0,46	-55,01
542C00	Investigació, Desenvolupament Tecnològic i Innovació	103.219,17	1,52	97.232,87	1,42	-5,80
542M01	MRR Ciència i investigació	6.577,96	0,10	5.948,13	0,09	-9,57
	TOTAL	**6.787.682,9**	**100,00**	**6.871.252,9**	**100,00**	**1,23**

Font: Presuposts de la Generalitat Valenciana, 2023-2024.

Gràfics 15.1



Gràfics 15.2



Els Gràfics 15.1 i 15.2 contenen el pressupost del departament d'Educació, per capítols de Despesa i Nivell d'Ensenyança en el període de 2020 a l'any 2024. El primer gràfic, arreplega les dades referides a l'**ensenyança primària**, i s'observa que la major part del pressupost s'ha destinat a despeses de personal, seguida de la partida de transferències corrents. En el segon gràfic, s'arreplega la informació relativa a l'ensenyança secundària i s'observa també, que la major partida l'ha rebut la despesa a personal seguida de les despeses de funcionament.

En els Quadres 15.3 i 15.4 s'introdueixen, les següents dades: en el primer, l'execució pressupostària per projectes d'inversió en ensenyança primària; i en el segon, les mateixes dades en relació a l'educació secundària i de règim especial en la Comunitat Valenciana en els anys 2023 i 2024.

El **pressupost inicial dels projectes d'inversió en ensenyança primària** ha sigut de 28.218,3 milers d'euros, que per modificació pressupostària ha disminuït a 22.523,3 milers d'euros. La mitjana del nivell d'execució del pressupost ha sigut del 71,4 %

La major quantitat del pressupost inicial s'ha dedicat a l'**equipament de centres** d'educació infantil i primària, amb una xifra de 17.130 milers d'euros (per modificació pressupostària ha descendit a 11.203,4 milers d'euros) i el nivell d'execució va ser d'un 85 %. El pressupost en **construcció de centres** d'educació infantil i primària és el segon en el qual més s'ha invertit, amb 5.588,3 milers d'euros (per modificació pressupostària ha disminuït a 5.347) i un nivell d'execució d'un 83,7 %.

El **pressupost inicial dels projectes d'inversió en ensenyança secundària i de règim especial** en la Comunitat Valenciana, en el 2024, ha sigut de 63.644,5 milers d'euros, (per modificació pressupostària s'ha reduït a 32.053,4 milers d'euros). La mitjana d'execució del pressupost va ser del 57,6 % Del pressupost, la major part s'ha destinat a la reforma de centres d'educació secundària.

Quant al **programa Universitat i Estudis Superiors**, s'ha realitzat una variació negativa del 0,37 %, respecte de l'any 2023.



Davant la variació negativa en el pressupost destinat al programa Universitat i Estudis Superiors, el Comité considera convenient reforçar les universitats públiques, com a pilar fonamental del sistema d'educació superior, assegurant una dotació suficient de recursos que li permeta desenrotllar amb eficàcia les seues funcions en benefici del conjunt de la societat, permetent l'accés igualitari de l'alumnat a l'oferta educativa universitària.



El CES CV considera necessari que la Generalitat proporcione informació desglossada quant a la inversió en l'ensenyança concertada, especialment quant a gastos de funcionament i de personal. Este desglossament per tipologia de centres, en relació amb estos gastos, permetria fer una valoració més precisa del nivell de finançament i dotació d'una ensenyança concertada que també és sistema educatiu públic.

Quadre 15.2

EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA PER PROJECTES D'INVERSIÓ EN ENSENYANÇA PRIMÀRIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024
En milers d'euros

	Pressup. Inicial	Modificació	Crèdit a 31 de desembre	Retenció de Crèdit	Adjudicat	Obligat	Crèdit disponible	Nivell execució[1]
2023								
- Construc. C. Ed. Inf. i Primària	31.555,0	5.000,0	36.555,0	1.692,7	34.121,6	24.633,3	740,73	67,4%
- Reforma C. Ed. Inf. i Primària	7.300,0	2.650,0	9.950,0	953,0	7.254,1	6.092,1	1.742,91	61,2%
- Equip. Centres Ed. Inf. i Primària	12.379,6	-5.199,1	7.180,5	0,0	7.158,2	3.855,3	22,28	53,7%
Total Capítol VI	**51.234,6**	**2.450,9**	**53.685,5**	**2.645,7**	**48.533,9**	**34.580,8**	**2.505,9**	**64,4%**
2024								
- Construc. C. Ed. Inf. i Primària	5.588,3	-241,4	5.347,0	513,4	4.833,6	4.474,6	0,00	83,7%
- Reforma C. Ed. Inf. i Primària	5.500,0	472,9	5.972,9	0,0	5.789,8	2.075,9	183,13	34,8%
- Equip. Centres Ed. Inf. i Primària	17.130,0	-5.926,6	11.203,4	9,6	10.992,0	9.526,8	201,88	85,0%
Total Capítol VI	**28.218,3**	**-5.695,1**	**22.523,3**	**522,9**	**21.615,3**	**16.077,2**	**385,0**	**71,4%**

[1] (Obligat/Import Actual)*100
Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

Quadre 15.3

EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA PER PROJECTES D'INVERSIÓ EN ENSENYANÇA SECUNDÀRIA I DE RÈGIM ESPECIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024
En milers d'euros

	Pressup. Inicial	Modificació	Crèdit a 31 de desembre	Retenció de Crèdit	Adjudicat	Obligat	Crèdit disponible	Nivell execució[1]
2023								
- Constr. Centres Ed. Secundària	24.655,0	-6.589,7	18.065,3	724,4	16.340,9	6.057,6	1.724,44	33,5%
- Reforma C. Ed. Secundària	19.280,0	-5.850,0	13.430,0	111,1	12.010,1	3.505,4	1.308,82	26,1%
- Equipam. Centres Ed. Secundària	25.675,1	-6.126,9	19.548,2	0,0	19.521,2	15.797,6	27,06	80,8%
Total Capítol VI	**69.610,1**	**-18.566,6**	**51.043,5**	**835,5**	**47.872,1**	**25.360,6**	**3.060,32**	**49,7%**
2024								
- Constr. Centres Ed. Secundària	19.925,4	-16.465,0	3.460,4	0,0	1.941,8	1.542,8	1.540,64	44,6%
- Reforma C. Ed. Secundària	19.280,0	886,5	20.166,5	0,0	19.332,5	9.653,6	814,04	47,9%
- Equipam. Centres Ed. Secundària	24.439,1	-16.012,6	8.426,5	1,0	8.361,7	7.276,6	63,77	86,4%
Total Capítol VI	**63.644,5**	**-31.591,1**	**32.053,4**	**1,0**	**29.636,0**	**18.473,0**	**2.418,45**	**57,6%**

[1] (Obligat/Import Actual)*100
Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.



El CES CV considera que, en un àmbit tan rellevant com és l'educació, l'execució del pressupost dels projectes d'inversió ha de continuar avançant fins a aconseguir nivells òptims en relació amb els pressupostos inicialment aprovats.

En este sentit, encara que es produïx una millora respecte a l'any anterior, el CES CV constata que l'execució del pressupost destinat a projectes d'inversió en ensenyança secundària i de règim especial, en la Comunitat Valenciana, es troba en el 57,6 %, un nivell molt inferior al d'altres nivells educatius i, per això, insta que s'execute en la major proporció possible.

Cal ressaltar les **importants conseqüències que la DANA ha generat en l'àmbit educatiu**. En total, 101 centres, de tots els nivells educatius han resultat afectats, la qual cosa ha tingut un impacte directe en l'activitat lectiva de 48.000 estudiants.

A més del cost psicològic i personal, la despesa econòmica per a atendre les necessitats urgents dels centres docents ha sigut xifrat en 27.036.960,34 euros, en diferents actuacions relacionades en el quadre 15.4[1].

Quadre 15.4

GASTO EN CENTRES DOCENTS PER DANYS OCASIONATS PER LA DANA
ANY 2024

Actuació	Cost
Equipament escolar	1.193.842,4
Transport escolar	3.684.361,1
Productes d'Alimentació (Complex Educatiu Cheste)	78.428,1
Menjador escolar	15.272.900,0
Gastos de funcionament extraordinaris	2.249.000,0
Xarxa de llibres	508.428,7
Decret d'ajuda a centres concertats	4.050.000,0
Total *	27.036.960

* En esta quantitat no s'inclou el cost de la intervenció d'emergència de neteja i infrastructuras gestionada a través de l'Agència Valenciana de Seguretat i Resposta d'Emergències.

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació



El CES CV considera que, davant els greus danys ocasionats per la DANA en nombrosos centres educatius, les autoritats competents han de realitzar una reconstrucció integral i segura de totes les instal·lacions afectades.

És fonamental garantir que l'alumnat, professorat i personal educatiu disposen d'espais dignes, segurs i plenament funcionals.

15.2. ENSENYANCES NO UNIVERSITÀRIES

15.2.1. Ensenyaments de Règim General

Les dades sobre Ensenyances de Règim General del curs 2023-2024, es destaquen en els quadres ressenyats en les següents pàgines[2].

No obstant això, és necessari senyalar les novetats normatives que han sorgit l'any 2024, en matèria educativa, d'ensenyances de règim general. Així, el Decret 48/2024, de 23 d'abril, del Consell, pel qual es regula el procés d'admissió en els centres docents públics i privats concertats que impartixen ensenyances d'Educació Infantil, Educació

1. En estes dades no s'inclou el contracte d'emergència de neteja/infraestructures de centres docents, que es va gestionar des de l'Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències, amb un total global de 5.300.000 euros.

2. Els centres concertats estan inclosos dins de l'estadística dels centres privats.

Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, i en els centres d'Educació Especial, en la Comunitat Valenciana, i la seua Orde[3] de desenrotllament.

Una important novetat, ha sigut l'aprovació de la Llei 1/2024, de 27 de juny, de la Generalitat, per la qual es regula la llibertat educativa, la qual té com a objecte regular la llibertat d'elecció de la llengua i l'ús de les llengües cooficials en els centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana.

No obstant això, encara que les esmentades normes han sigut publicades l'any 2024, no han sigut aplicades fins al curs 2024-2025, el qual no s'analitza en la present memòria.

En relació amb els servicis en matèria de tecnologies de la informació i les telecomunicacions, en l'àmbit dels centres docents públics no universitaris, és ressenyable la Resolució de 3 d'octubre de 2024, de la Direcció General d'Infraestructures Educatives, per la qual es crea el catàleg DELEGATIC, per a l'adquisició d'equipament i productes TIC per a l'ús en l'entorn educatiu per part de la direcció dels centres educatius públics no universitaris de la Generalitat. En relació amb estes TIC s'han dictat diverses instruccions com són les Instruccions 2 i 3 del 2024 de la Direcció General d'Infraestructures Educatives.



La transformació digital també pot facilitar l'accés a l'educació i la formació digital per a totes les persones, promovent habilitats i coneixements necessaris en l'era digital.

La Comunitat Valenciana ha de consolidar una educació inclusiva i alineada amb les exigències de l'era digital, aprofitant el potencial de les tecnologies per a millorar l'accés i la qualitat de l'aprenentatge.

Per a això, el CES CV recomana garantir l'equitat en l'accés a dispositius, connectivitat i recursos digitals en tots els nivells educatius, amb especial atenció a l'alumnat més vulnerable. Igualment, resulta prioritari enfortir la capacitació del professorat en competències digitals aplicades a l'ensenyança, així com incorporar de manera transversal en el currículum continguts relacionats amb l'alfabetització digital, el pensament computacional i l'ús ètic i crític de la tecnologia, preparant així a l'alumnat per a desembolicar-se amb èxit en una societat digital en constant evolució.

15.2.1.1. Educació infantil

En el Quadre 15.5, s'observa que l'**alumnat matriculat en educació infantil**, en el curs 2023-24 ha ascendit a 168.213. Això suposa una taxa de variació negativa del 0,52 %. En el curs 2023-24, s'han matriculat 885 alumnes menys en educació infantil que en el curs acadèmic anterior.

3. Orde 8/2024, de 24 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es regula el procediment d'admissió de l'alumnat en els centres docents públics i privats concertats que impartixen ensenyances d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat i en els centres d'Educació Especial en la Comunitat Valenciana.

Quadre 15.5

ALUMNAT MATRICULAT EN EDUCACIÓ INFANTIL

	Alacant	Castelló	València	Total
2019- 20	**60.633**	**20.300**	**95.238**	**176.171**
Centres Públics	44.185	14.793	51.915	**110.893**
Centres Privats	16.448	5.507	43.323	**65.278**
2020- 21	**58.236**	**19.364**	**88.839**	**166.439**
Centres Públics	42.933	14.246	49.295	**106.474**
Centres Privats	15.303	5.118	39.544	**59.965**
2021- 22	**58.236**	**19.364**	**88.839**	**166.439**
Centres Públics	42.933	14.246	49.295	**106.474**
Centres Privats	15.303	5.118	39.544	**59.965**
2022- 23	**59.927**	**20.066**	**89.105**	**169.098**
Centres Públics	43.426	14.509	47.988	**105.923**
Centres Privats	16.501	5.557	41.117	**63.175**
2023- 24	**59.576**	**19.732**	**88.905**	**168.213**
Centres Públics	42.969	14.378	47.735	**105.082**
Centres Privats	16.607	5.354	41.170	**63.131**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

En el Quadre 15.6 s'observa l'alumnat matriculat en infantil per edats i per centres.

Quadre 15.6

ALUMNAT MATRICULAT EN EDUCACIÓ INFANTIL PER EDATS
Curs 2023-24

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
0 - 2 anys				
Centres Públics	7.979	2.929	11.987	**22.895**
Centres Privats	6.952	2.437	17.094	**26.483**
Total	**7.979**	**5.366**	**29.081**	**49.378**
3 anys				
Centres Públics	10.772	3.488	11.304	**25.564**
Centres Privats	3.060	921	7.674	**11.655**
Total	**13.832**	**4.409**	**18.978**	**37.219**
4 - 5 anys				
Centres Públics	24.218	7.961	24.444	**56.623**
Centres Privats	6.595	1.996	16.402	**24.993**
Total	**30.813**	**9.957**	**40.846**	**81.616**
Total general en educació infantil				
Centres Públics	42.969	14.378	47.735	**105.082**
Centres Privats	16.607	5.354	41.170	**63.131**
Total	**59.576**	**19.732**	**88.905**	**168.213**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

El total d'alumnes matriculats en educació infantil s'han distribuït de la manera següent: 49.378, en de 0 a 2 anys (47.930 en el curs 2022-23), sent l'únic tram on els centres privats han superat als centres públics en alumnes matriculats; 37.219, en de 3 anys, i 81.616, en de 4 a 5 anys (37.758 i 83.410 respectivament en el curs anterior). El major augment s'ha observat en l'alumnat matriculat de 0 a 2 anys, els quals han augmentat en 1.448.

En l'exercici 2024, ha de tindre's en compte que s'han convocat **ajudes econòmiques destinades a l'escolarització** en els centres autoritzats d'educació infantil i escoles infantils municipals de primer cicle, per al curs escolar 2023-2024[4].

En particular, seran beneficiaris d'estes ajudes:

a) L'alumnat de 0 a 3 anys matriculat en centres i l'alumnat de 0 a 2 anys matriculat en escoles municipals de la Comunitat Valenciana.

b) Les escoles municipals de la Comunitat Valenciana, tant de gestió directa com indirecta, per a l'escolarització de l'alumnat de 2 a 3 anys.



El CES CV valora positivament l'escolarització de 0 a 3 anys que, des d'este curs, assegura la gratuïtat del servici educatiu per a tot l'alumnat i avança cap a la universalitat de l'educació infantil, assoliment social i educativament molt important.

Paral·lelament, el CES CV considera necessari continuar millorant el finançament de les ajudes que la fan possible. En este sentit, ens sembla imprescindible una actualització progressiva de l'import màxim de l'ajuda que les escoles infantils reben per a oferir este servici; uns imports que no s'han actualitzat des del curs 2009-2010, excepte per al nivell de 2 a 3 anys, que ha experimentat una pujada del 6,6 % en este curs 2024-2025.

4. Resolució de 29 de maig de 2023, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es convoquen les ajudes econòmiques destinades a l'escolarització en els centres autoritzats d'Educació Infantil i escoles infantils municipals de primer cicle de la Comunitat Valenciana per al curs escolar 2023-2024

15.2.1.2. Educació primària

L'**alumnat** matriculat en educació primària en la Comunitat Valenciana, en el curs acadèmic 2023-24, ha ascendit a 296.250, la qual cosa suposa un lleuger descens en 73 alumnes respecte al curs anterior.

Quadre 15.7

ALUMNAT MATRICULAT EN EDUCACIÓ PRIMÀRIA

	Alacant	Castelló	València	Total
2019- 20	***110.508***	***36.472***	***157.486***	***304.466***
Centres Públics	85.711	29.042	96.532	***211.285***
Centres Privats	24.797	7.430	60.954	***93.181***
2020- 21	***108.168***	***35.718***	***153.827***	***297.713***
Centres Públics	84.098	28.489	94.104	***206.691***
Centres Privats	24.070	7.229	59.723	***91.022***
2021- 22	***106.660***	***35.323***	***151.046***	***293.029***
Centres Públics	83.020	28.130	92.232	***203.382***
Centres Privats	23.640	7.193	58.814	***89.647***
2022- 23	***109.083***	***35.859***	***151.381***	***296.323***
Centres Públics	85.685	28.636	92.823	***207.144***
Centres Privats	23.398	7.223	58.558	***89.179***
2023- 24	***110.073***	***35.796***	***150.381***	***296.250***
Centres Públics	86.930	28.681	92.209	***207.820***
Centres Privats	23.143	7.115	58.172	***88.430***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

El **nombre de centres** d'educació infantil ha sigut de 2.175 i el de primària, 1.367, de manera que el nombre de centres d'educació infantil ha disminuït en 6 i el nombre de centres d'educació primària s'ha mantingut igual que el curs anterior.

Quant a les **unitats**, en educació infantil s'ha passat de 10.204 unitats en el 2023 a 10.291 en este curs, mentres que les unitats de primària s'ha passat de 13.592 en el curs anterior a 13.670 en 2024.

Quadre 15.8

CENTRES I UNITATS D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA
Curs 2023-24

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
Centres Públics				
Educació Infantil	446	180	669	***1.295***
Educació Primària	370	151	480	***1.001***
Centres Privats				
Educació Infantil	221	81	578	***880***
Educació Primària	97	33	236	***366***
Total Centres				
Educació Infantil	667	261	1.247	***2.175***
Educació Primària	467	184	716	***1.367***
Unitats Públiques				
Educació Infantil	2.408	909	3.079	***6.396***
Educació Primària	3.969	1.400	4.593	***9.962***
Unitats Privades				
Educació Infantil	1.003	329	2.563	***3.895***
Educació Primària	996	303	2.409	***3.708***
Total Unitats				
Educació Infantil	***3.411***	***1.238***	***5.642***	***10.291***
Educació Primària	***4.965***	***1.703***	***7.002***	***13.670***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

15.2.1.3. Educació Secundària

A continuació, es relacionen les dades relatives a l'Educació Secundària Obligatòria (ESO), Batxillerat i Formació Professional, bàsica, de grau mitjà i superior.

A) Educació Secundària Obligatòria (ESO)

En el Quadre 15.9, s'indica l'**alumnat** matriculat en Educació Secundària Obligatòria en el curs 2023-24. El total d'alumnes matriculats ha sigut de 206.895 (225.424 el curs anterior).

S'ha produït un **descens del 8,22 % de l'alumnat matriculat** en curs ESO respecte a l'any anterior, i matriculant-se 18.529 alumnes menys que en el curs anterior.

Quadre 15.9

ALUMNAT MATRICULAT EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA
Curs 2023-24

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
Centres Públics				
Cicle I	35.090	11.399	37.921	**84.410**
Cicle II	9.151	10.005	33.597	**52.753**
Total	**44.241**	**21.404**	**71.518**	**137.163**
Centres Privats				
Cicle I	9.151	2.971	23.426	**35.548**
Cicle II	8.902	2.871	22.411	**34.184**
Total	**18.053**	**5.842**	**45.837**	**69.732**
Total alumnat				
Cicle I	44.241	14.370	61.347	**119.958**
Cicle II	18.053	12.876	56.008	**86.937**
Total	**62.294**	**27.246**	**117.355**	**206.895**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

B) Batxillerat

L'alumnat matriculat en **Batxillerat** en el curs 2023-24 s'ha situat en 64.574, la qual cosa suposa 813 alumnes més que en el curs anterior (1,28 %).

Quadre 15.10

ALUMNAT MATRICULAT EN BATXILLERAT. CURS 2023-24

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
Total Règims d'Estudis				
Centres Públics	20.133	6.190	22.073	***48.396***
Centres Privats	3.916	1.169	11.093	***16.178***
Total alumnes	***24.049***	***7.359***	***33.166***	***64.574***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

Quant a l'alumnat que finalitza Batxillerat, per a poder accedir a les universitats valencianes, és necessària la realització de la **Prova d'Accés a la Universitat** (PAU). Durant l'any 2024, s'han presentat en la Comunitat Valenciana 28.706 alumnes.

Quadre 15.11

ALUMNAT PAU 24

Universitats de realització de la PAU	Presentats/ades	Nota Mitjana d'Accés a la Universitat
UA	5.002	7,200
UJI	3.263	7,180
UMH	5.146	7,321
UPV	7.193	7,239
UV	8.102	7,310
TOTAL	**28.706**	**7,261**

Font: Direcció General d'Universitats

C) Alumnat que cursa Estudis en Sistema Estranger

Quant a l'alumnat que cursa els seus estudis amb el **sistema estranger**, en el curs 2023-24, s'han matriculat un total de 11.504 alumnes i 11.516 alumnes. Per ensenyances, s'han matriculat 3.796 alumnes en Infantil; 9.697 en Primària; 6.544 en Educació Secundària Obligatòria; i 2.983 en Batxillerat. Dels 23.020 alumnes, 9.572 s'han matriculat a Alacant, 1.074 a Castelló i 12.374 a València.

Quadre 15.12

CENTRES QUE IMPARTEIXEN SISTEMA ESTRANGER. COMUNITAT VALENCIANA. CURS 2023-24

Província	Ensenyança	Núm. Centres	Alumnat Total	Alumnes	Alumnes (f)	Unitats
Alacant						
	Infantil	16	1.439	725	714	72
	Primària	20	4.080	2.064	2.016	205
	ESO	16	2.737	1.377	1.360	136
	Batxillerat	14	1.316	633	683	78
Castelló						
	Infantil	2	165	91	74	12
	Primària	2	357	171	186	21
	ESO	2	372	197	175	18
	Batxillerat	2	180	79	101	9
València						
	Infantil	19	2.192	1.123	1.069	109
	Primària	18	5.260	2.603	2.657	240
	ESO	15	3.435	1.715	1.720	143
	Batxillerat	11	1.487	726	761	66

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

D) Formació Professional

En la Comunitat Valenciana hi ha implantats més de 170 cicles formatius agrupats en 25 famílies professionals[5], diferenciats en els següents nivells:

→ Cicles de Formació Professional Bàsica, els quals conduïxen al títol de Professional bàsic corresponent i són ensenyances d'oferta obligatòria i gratuïta.

5. Oferta de Formació Professional (cicles formatius) en la Comunitat Valenciana, curs 2023-2023

→ Cicles Formatius de grau mitjà, que condueixen al títol de Tècnic i que formen part de l'educació secundària postobligatòria.

→ Cicles Formatius de grau superior, que condueixen al títol de Tècnic Superior que forma part de l'educació superior.

Quant al material necessari per a impartir les diferents formacions en FP, gran nombre ha sigut perdut o greument danyat per la DANA. Així, des de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, xifren el **total de danys en pèrdua de material en Formació Professional per la DANA en 16.050.000 euros**.

Formació Professional Bàsica

El nombre d'alumnes matriculats en programes de qualificació professional bàsica ha augmentat en 16 alumnes.

Quadre 15.13

CENTRES I ALUMNAT MATRICULAT EN PROGRAMES DE QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA. CURS 2023-24

	NÚM. ALUMNES			NÚM. CENTRES		
	Total Alumnat	Centres Públics	Centres Privats	Total Centres	Centres Públics	Centres Privats
Alacant	296	296	0	23	23	0
Castelló	142	142	0	10	10	0
València	229	229	0	17	17	0
Total C.V.	***667***	***667***	***0***	***50***	***50***	***0***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

En el curs 2023-24 s'han matriculat en **formació professional bàsica**[6] 12.283 alumnes, 559 més que el curs anterior (4,76 % més).

Quadre 15.14

CENTRES I ALUMNAT MATRICULAT EN FORMACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA CURS 2023-24

	NÚM. ALUMNES			NÚM. CENTRES		
	Total Alumnat	Centres Públics	Centres Privats	Total Centres	Centres Públics	Centres Privats
Alacant	5.060	4.678	382	124	117	7
Castelló	1.672	1.649	23	44	43	1
València	5.551	4.717	834	155	132	23
Total C.V.	***12.283***	***11.044***	***1.239***	***323***	***292***	***31***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

6. Substituïxen als programes de qualificació bàsica. Són cicles formatius d'una duració de 2 anys acadèmics destinats a persones que no han finalitzat l'ESO i vol prosseguir els seus estudis cap a a un camp de la Formació Professional. Formen part de l'educació obligatòria i gratuïta.

Formació Professional de grau mitjà i grau superior

En el Quadre 15.15 s'observa que en el curs 2023-24 s'han matriculat en cicles formatius de **F.P./Mòduls Professionals** 114.759 persones, 6.947 més que en el curs anterior.

Quadre 15.15

ALUMNAT MATRICULAT EN CICLES FORMATIUS DE F.P. / MÒDULS PROFESSIONALS CURS 2023-24

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana
Centres Públics				
Grau Mitjà	14.592	4.946	19.634	***39.172***
Grau Superior	16.903	4.889	25.369	***47.161***
Total	***31.495***	***9.835***	***45.003***	***86.333***
Centres Privats				
Grau Mitjà	3.899	1.459	9.371	***14.729***
Grau Superior	1.759	913	11.025	***13.697***
Total	***5.658***	***2.372***	***20.396***	***28.426***
Total alumnat				
Grau Mitjà	18.491	6.405	29.005	***53.901***
Grau Superior	18.662	5.802	36.394	***60.858***
Total	***37.153***	***12.207***	***65.399***	***114.759***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

Formació Professional Dual

En el curs acadèmic 2023-2024, el **nombre total d'alumnes en centres de FP Dual** ha sigut 4.352, la qual cosa suposa un increment de 290 estudiants (augment positiu del 7,44 %).

Quant a les famílies professionals en les quals més alumnat va haver matriculat, com podem observar en el quadre 15.16, va ser Administració i gestió (632), seguit de Transport i manteniment de vehicles (452) i Informàtica i comunicacions (418). La família professional menys demandada va ser Indústries Extractives, amb només 2 estudiants matriculats.

Quadre 15.16

ALUMNAT MATRICULAT EN FP DUAL PER FAMÍLIA PROFESSIONAL I GRAU D'ESTUDIS COMUNITAT VALENCIANA. CURS 2023-24

Família	Total alumnat
Activitats físiques i esportives	23
Administració i gestió	632
Agrària	313
Arts gràfiques	30
Arts i artesanies	25
Comerç i màrqueting	285
Edificació i obra civil	95
Electricitat i electrònica	350
Energia i aigua	19
Fabricació mecànica	171
Hostaleria i turisme	123
Imatge personal	109
Imatge i so	31
Indústries alimentàries	25
Indústries extractives	2
Informàtica i comunicacions	418
Instal·lació i manteniment	310
Fusta, moble i suro	15
Química	76
Sanitat	398
Seguretat i medi ambient	21
Servicis socioculturals i a la comunitat	400
Tèxtil, confecció i pell	12
Transport i manteniment de vehicles	452
Vidre i ceràmica	17
Total general	**4.352**
Cursos d'especialització	39
Bàsic	85
Mitjà	1.969
Superior	2.259

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Com a **ajudes per a finançar pràctiques formatives en el nivell de Formació Professional**, així com convenis de col·laboració en esta matèria, l'any 2024, s'han atorgat tres modalitats d'ajudes[7], amb una quantia global màxima de 8.000.000 d'euros.

La primera modalitat és la relativa a ajudes per a l'alumnat que combine l'activitat formativa en el centre educatiu, amb l'activitat en un centre de treball, mitjançant el model de Formació Professional Dual[8]. S'han atorgat a 306 alumnes, per import de 541.008 euros.

7. Resolució de 17 de maig de 2024, de la Direcció General de Formació Professional, per la qual s'aprova la convocatòria de subvencions destinades a alumnat que curse Formació Professional en 2023-2024 en centres educatius sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana

8. En Administracions públiques del sector públic estatal, autonòmic, local, universitats o ens autònoms.

En segon lloc es troba la modalitat de Formació en empreses allunyades del centre educatiu, Dual o Formació en Centres de Treball (FCT). Té com a finalitat, una vegada acreditada la necessitat de desplaçament per a adquirir unes certes competències, ajudar l'alumnat a cobrir estos costos. Es van atorgar a 934 alumnes, per import de 508.096 euros.

En tercer lloc està la Modalitat de desplaçament, la qual busca sufragar totalment o parcialment els gastos derivats de residència, transport i manutenció d'alumnat que curse cicles de Formació Professional en centres que es troben allunyats de la seua residència habitual. Ha sigut l'ajuda que ha beneficiat a un major alumnat, un total de 3.245, per una quantia de 5.295.840 euros.

Quadre 15.17

SUBVENCIONS DESTINADES A FORMACIÓ PROFESSIONAL
CURS 2023-24

	NÚM. ALUMNES			QUANTIA		
	Modalitat A*	Modalitat B**	Modalitat C***	Modalitat A	Modalitat B	Modalitat C
Grau bàsic	15	31	81	26.520	16.864	132.192
Grau mitjà	166	371	1.311	293.488	201.824	2.139.552
Grau superior	125	531	1.823	221.000	288.864	2.975.136
Cursos d'especialització		1	30		544	48.960
Total	***306***	***934***	***3.245***	***541.008***	***508.096***	***5.295.840***

* FP Dual en administracions públiques
** Formació en empreses allunyades del centre educatiu, Dual o FCT
***Desplaçament
Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

Inserció Laboral dels Graduats en Formació Professional

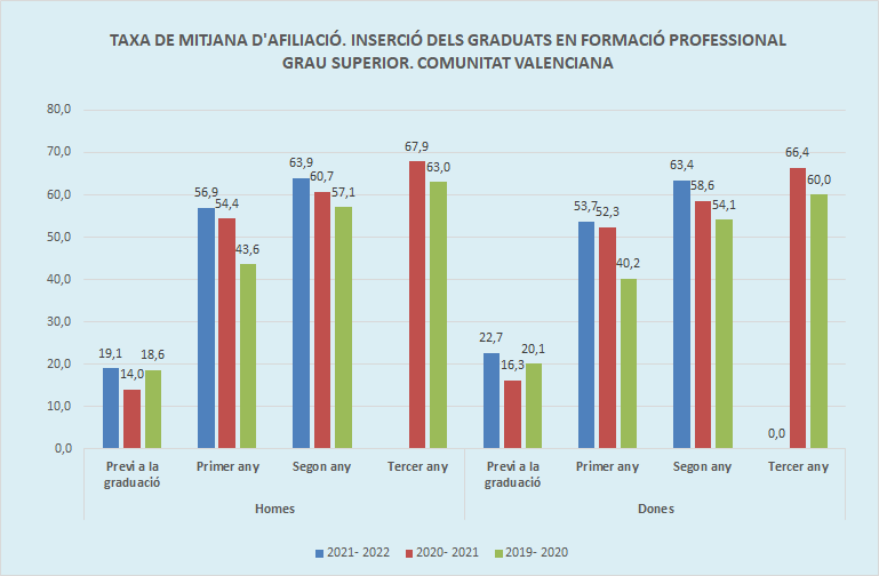
En relació amb la **inserció laboral dels graduats i graduades en ensenyances de Formació Professional en la Comunitat Valenciana**, s'ha analitzat la situació d'afiliació de les cohorts de graduats i graduades al llarg de diferents períodes posteriors a la graduació[9], així com en el període immediatament anterior a la graduació (o en la matriculació, per a la cohort més recent). Per a això s'ha utilitzat el concepte de Taxa mitjana d'afiliació[10], com el percentatge de persones de la població de referència que es troben en alta laboral.

Com es pot observar en els Gràfics 15.3, 15.4 i 15.5 a **major formació en grau de formació major és la taxa de mitjana d'afiliaci**ó. En el grau bàsic, el 47,6 % dels hòmens i el 42,2 % de les dones estaven afiliats a la Seguretat Social el tercer any després d'acabar el grau[11]. En el grau mitjà, esta situació s'ha donat en el 61,6 % dels homes i el 62,4 % de les dones, i en el grau superior, en el 67,9 % dels homes i el 66,4 % de les dones.

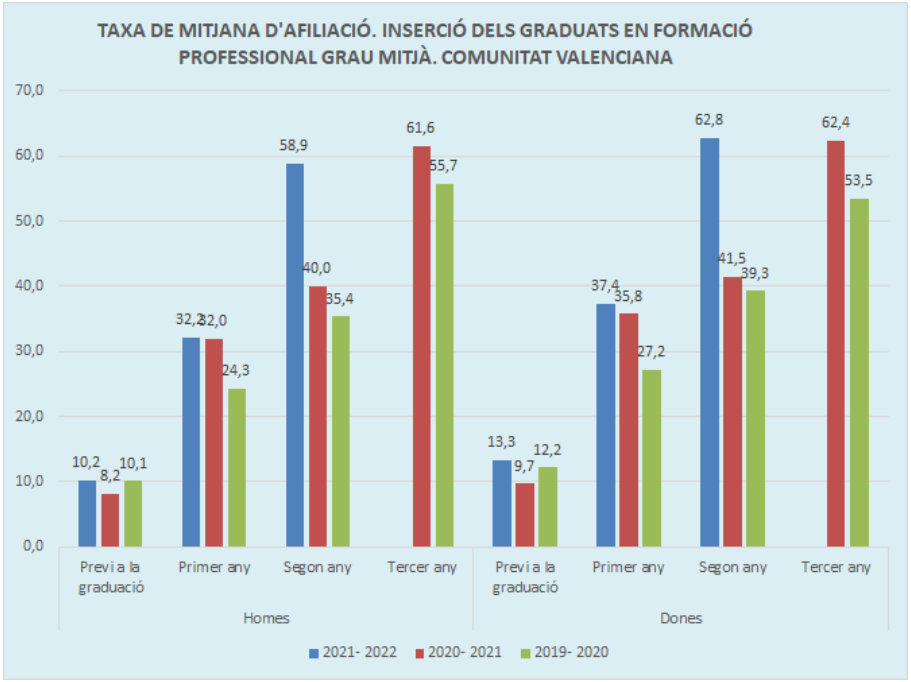
10. Aquest concepte és el més pròxim a l'utilitzat en les estadístiques d'afiliació que elabora la Tresoreria General de la Seguretat Social, en concret en les sèries d'afiliació mitjana mensual.

11. Dades del curs 2020-2021.

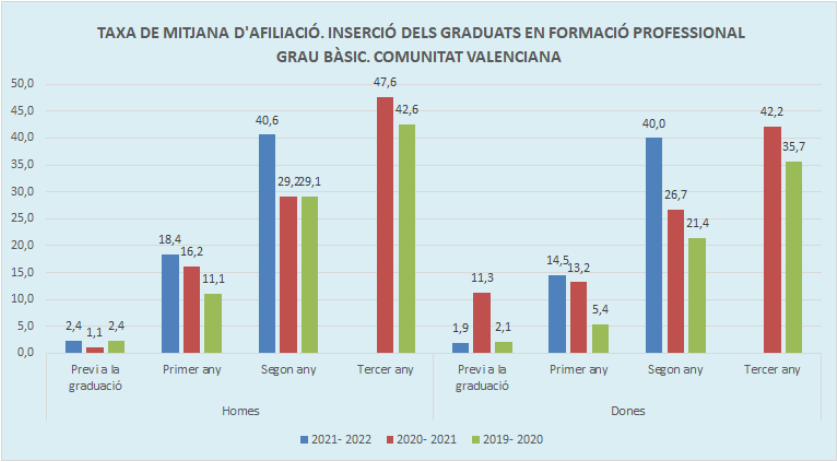
Gràfic 15.3



Gràfic 15.4



Gràfic 15.5



E) Ensenyaments de règim general per sexe de l'alumnat

En el Quadre 15.18, es mostra la informació relativa a les ensenyances de règim general separada **per sexe de l'alumnat**.

Quadre 15.18

ALUMNAT MATRICULAT EN ENSENYANCES DE RÈGIM GENERAL PER SEXE COMUNITAT VALENCIANA. CURS 2023-24

Ensenyances	Alumnes	Alumnes (f)	Total alumnat
Educació Infantil	**86.850**	**81.363**	**168.213**
Centres Públics	54.482	50.600	105.082
Centres Privats	32.368	30.763	63.131
Educació Primària	**117.937**	**110.780**	**228.717**
Centres Públics	82.356	76.629	158.985
Centres Privats	35.581	34.151	69.732
Educació Secundària Obligatòria	**117.937**	**110.780**	**228.717**
Centres Públics	82.356	76.629	158.985
Centres Privats	35.581	34.151	69.732
Batxillerat	**37.421**	**35.715**	**73.136**
Centres Públics	21.243	27.153	48.396
Centres Privats	16.178	8.562	24.740
Cicles Formatius de F.P./Mòduls Professionals	**61.367**	**53.392**	**114.759**
Centres Públics	47.284	39.049	86.333
Centres Privats	14.083	14.343	28.426
Programes de Qualificació Professional Inicial	**460**	**207**	**667**
Centres Públics	460	207	667
Centres Privats	0	0	0
Formació Professional Bàsica	**8.521**	**3.762**	**12.283**
Centres Públics	7.597	3.447	11.044
Centres Privats	924	315	1.239
Cursos d'Especialització d'FP	**720**	**108**	**828**
Centres Públics	720	108	828
Centres Privats	0	0	0
Total	**422.692**	**392.345**	**815.037**
Centres Públics	288.901	270.375	559.276
Centres Privats	133.791	121.970	255.761

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

F) Alumnat estranger

En el Quadre 15.19 s'observen les dades referents a l'alumnat estranger matriculat en centres de la Comunitat Valenciana. En el curs 2023-24 l'alumnat matriculat ha augmentat en 16.605 alumnes, un 12,57 %, respecte al curs anterior. S'ha passat de 132.149 en el curs 2022-23 a 148.754 en el curs 2023-24. Com en cursos anteriors, la majoria dels alumnes estrangers matriculats es concentren en centres públics, un 82,68 %.

La Comunitat Valenciana és la tercera autonomia amb major percentatge d'alumnat estranger (17 %), només superada per les illes Balears (18,3 %) i La Rioja (17,1 %)[12].

Quadre 15.19

ALUMNAT ESTRANGER EN LA COMUNITAT VALENCIANA

	2018- 19	2019- 20	2020- 21	2021- 22	2022- 23	2023- 24
Centres Públics	78.047	85.409	88.867	92.749	110.484	122.997
Centres Privats	13.513	15.170	15.778	17.459	21.665	25.757
TOTAL	***91.560***	***100.579***	**104.645**	***110.208***	***132.149***	***148.754***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

En el Quadre 15.20, es detalla el **lloc de procedència geogràfica** de l'alumnat estranger, així com la titularitat dels centres. S'observa que, dels 148.754 alumnes estrangers, un 27,53 % procedixen d'Amèrica del Sud, un 24,63 % de la Unió Europea, i un 22,96 % d'Àfrica.

Quadre 15.20

ALUMNAT ESTRANGER PER ÀREA GEOGRÀFICA DE PROCEDÈNCIA
Comunitat Valenciana. Curs 2023-24

	EUROPA		ÀFRICA	AMÈRICA			ÀSIA	OCEANIA	No consta país
	U.E.	Resta		Nord	Central	Sud			
Centres Públics	30.013	14.265	31.825	771	5.107	32.795	8.079	40	59
Centres Privats	6.606	3.791	2.324	585	1.133	8.149	3.113	40	10
TOTAL	***36.619***	***18.056***	***34.149***	***1.356***	***6.240***	***40.944***	***11.192***	***80***	***69***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

12. Estadística d'Ensenyances no universitàries (Dades avanç 2023-2024). Ministeri d'Educació , Formació Professional i Esport.

En el quadre 15.21 es detalla la distribució de l'alumnat estranger per nivell educatiu.

Cuadro 15.21

ALUMNAT ESTRANGER PER NIVELL EDUCATIU
Comunitat Valenciana. Curs 2023-24

Província	Titularitat	Ensenyança	TOTAL
Alacant	Públic	Infantil	9.314
		Primària	21.507
		ESO	23.738
		Bat. Logse	16.034
		CFGM	1.966
		CFGS	1.984
		EE específica	267
		PFQB (CEE)	25
		FPB	975
		PFQB	33
	Privat	Infantil	1.129
		Primària	2.378
		ESO	1.614
		Bat. Logse	226
		CFGM	538
		CFGS	174
		EE específica	53
		FPB	35
Castelló	Públic	Infantil	2.795
		Primària	6.920
		ESO	4.704
		Bat. Logse	783
		CFGM	733
		CFGS	699
		EE específica	92
		PFQB (CEE)	10
		FPB	395
		PFQB	16
	Privat	Infantil	287
		Primària	688
		ESO	513
		Bat. Logse	47
		CFGM	205
		CFGS	106
		EE específica	2
		FPB	2
València	Públic	Infantil	7.332
		Primària	19.513
		ESO	13.057
		Bat. Logse	2.367
		CFGM	2.336
		CFGS	3.155
		EE específica	265
		PFQB (CEE)	20
		FPB	774
		PFQB	25
	Privat	Infantil	3.274
		Primària	6.483
		ESO	4.940
		Bat. Logse	714
		CFGM	1.001
		CFGS	1.236
		EE específica	85
		FPB	27
Total			**167.591**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

G) Centres d'ensenyança secundària

En el Quadre 15.22, es mostra la informació relativa als **centres i unitats d'ensenyança secundària.**

Quadre 15.22

UNITATS I CENTRES D'ENSENYANCES MITJANES / SECUNDÀRIA
CURS 2023-24

	Alacant		Castelló		València		C. Valenciana	
	U	C	U	C	U	C	U	C
Educació Secundària Obligatòria								
Centres Públics	2.657	139	909	55	3.086	175	**6.652**	**369**
Centres Privats	691	90	233	34	1.736	229	**2.660**	**353**
Total	***3.348***	***229***	***1.142***	***89***	***4.822***	***404***	***9.312***	***722***
Batxillerat								
Centres Públics	746	131	249	45	895	159	**1.890**	**335**
Centres Privats	150	35	44	12	409	89	**603**	**136**
Total	***896***	***166***	***293***	***57***	***1.304***	***248***	***2.493***	***471***
Programes Formatius de Qualificació Bàsica								
Centres Públics	38	23	16	10	26	17	**80**	**50**
Centres Privats	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Total	***38***	***23***	***16***	***10***	***26***	***17***	***80***	***50***
Formació Professional Bàsica								
Centres Públics	388	117	135	43	389	132	**912**	**292**
Centres Privats	26	7	2	1	55	23	**83**	**31**
Total	***414***	***124***	***137***	***44***	***444***	***155***	***995***	***323***
Cicles Formatius Grau Mitjà i Superior								
Centres Públics	1.450	105	492	35	1.894	123	**3.836**	**263**
Centres Privats	262	29	121	18	907	84	**1.290**	**131**
Total	***1.712***	***134***	***613***	***53***	***2.801***	***207***	***5.126***	***394***

U: Nombre d'unitats / grups per ensenyança C: Nombre de centres que imparteixen cada
Nota: No tenen perquè coincidir les sumes del nombre total de centres amb la suma dels centres classificats pel nivell que imparteixen.
Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

H) Professorat

El Quadre 15.23, s'inclouen les dades relatives al **professorat** segons el nivell d'ensenyances que impartix. Comparant les dades d'aquest curs amb els del curs anterior, s'observa un augment del nombre total de professors i professores, que ha passat de 81.774 en el curs 2022-23 a 85.781 en 2024, la qual cosa suposa un augment del 4,90 %.

L'any 2024[13], s'han convocat 1.607 places corresponents al torn d'ingrés lliure.

13. DECRET 91/2024, de 23 de juliol, del Consell, d'aprovació de l'oferta d'ocupació pública de 2024 per a personal docent no universitari dependent de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació de la Generalitat Valenciana.

Quadre 15.23

PROFESSORAT SEGONS EL NIVELL D'ENSENYANÇA QUE IMPARTEIX CURS 2023-24

Província	Titularitat	Ensenyança	Professorat
Alacant	Públic	E. Infantil (exclusiv.)	2.917
		E. Primària (exclusiv.)	7.024
		E. Infantil i Primària	1.595
		E. Secundària Obligatòria	8.779
		E. Primària i Secundària Obligatòria	-
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	1.637
		Batxillerat (exclusiv.)	27
		Formació Professional i Cicles Formatius	3.185
		Prog. Garantia Social i altres	88
	Privat	E. Infantil (exclusiv.)	1.396
		E. Primària (exclusiv.)	1.625
		E. Infantil i Primària	70
		E. Secundària Obligatòria	1.751
		E. Primària i Secundària Obligatòria	53
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	74
		Batxillerat (exclusiv.)	89
		Formació Professional i Cicles Formatius	346
		Prog. Garantia Social i altres	-
Castelló	Públic	E. Infantil (exclusiv.)	934
		E. Primària (exclusiv.)	2.516
		E. Infantil i Primària	772
		E. Secundària Obligatòria	3.027
		E. Primària i Secundària Obligatòria	2
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	570
		Batxillerat (exclusiv.)	14
		Formació Professional i Cicles Formatius	1.052
		Prog. Garantia Social i altres	36
	Privat	E. Infantil (exclusiv.)	510
		E. Primària (exclusiv.)	500
		E. Infantil i Primària	25
		E. Secundària Obligatòria	589
		E. Primària i Secundària Obligatòria	17
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	4
		Batxillerat (exclusiv.)	35
		Formació Professional i Cicles Formatius	191
		Prog. Garantia Social i altres	-
València	Públic	E. Infantil (exclusiv.)	3.729
		E. Primària (exclusiv.)	7.868
		E. Infantil i Primària	2.340
		E. Secundària Obligatòria	10.066
		E. Primària i Secundària Obligatòria	2
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	1.846
		Batxillerat (exclusiv.)	15
		Formació Professional i Cicles Formatius	4.308
		Prog. Garantia Social i altres	48
	Privat	E. Infantil (exclusiv.)	3.567
		E. Primària (exclusiv.)	3.993
		E. Infantil i Primària	135
		E. Secundària Obligatòria	4.680
		E. Primària i Secundària Obligatòria	173
		E. Secundària Obligatòria i (Batxillerats o FP)	129
		Batxillerat (exclusiv.)	143
		Formació Professional i Cicles Formatius	1.288
		Prog. Garantia Social i altres	1
Total Públic			**64.397**
Total Privat			**21.384**
Total General			**85.781**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

15.2.2. Ensenyaments de Règim General

Es consideren ensenyances de **Règim Especial** les artístiques i les d'idiomes. En les primeres s'inclouen les de música, dansa, art dramàtic, arts plàstiques i disseny.

15.2.2.1. Ensenyaments Artístics

En el Quadre 15.24, s'observen les dades relatives a ensenyances de música en la Comunitat Valenciana. Es detallen les dades de l'alumnat matriculat, dels centres, i del professorat. En el curs 2023-24 s'han matriculat 17.553 alumnes i s'ha comptat amb un total de 2.474 docents. Respecte al curs anterior, enguany s'han matriculat 76 estudiants menys i el número del professorat ha disminuït en 62.

Quadre 15.24

ENSENYANCES DE LA MÚSICA. CURS 2023-24

	Grau Elemental			Grau Mitjà			Grau Superior			Total *		
	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres Privats
NOMBRE DE CENTRES												
Alacant	22	20	2	19	18	1	1	1	0	25	22	3
Castelló	9	5	4	8	4	4	1	1	0	10	6	4
València	36	14	22	51	22	29	1	1	0	60	23	37
Total C.V.	**67**	**39**	**28**	**78**	**44**	**34**	**3**	**3**	**0**	**95**	***51***	***44***
ALUMNAT MATRICULAT												
Alacant	1.834	1.782	52	2.846	2.790	56	275	275	0	4.955	4.847	108
Castelló	883	547	336	1.278	922	356	392	392	0	2.553	1.861	692
València	2.714	1.870	844	6.533	4.777	1.756	798	594	204	10.045	7.241	2.600
Total C.V.	**5.431**	**4.199**	**1.232**	**10.657**	**8.489**	**2.168**	**1.465**	**1.261**	**204**	**17.553**	**13.949**	**3.400**

	Professorat		
	Total	Centres Públics	Centres Privats
PROFESSORAT			
Alacant	654	628	26
Castelló	343	310	33
València	1.477	950	527
Total C.V.	**2.474**	**1.888**	**586**

*Els centres de Grau Mitjà poden impartir, també, Grau Elemental. Els centres de Grau Elemental i de Grau Superior només poden impartir el seus graus específics. Per tant, els centres de la taula anterior no poden sumar-se.
Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

S'observen, en el Quadre 15.25, les dades referents a **ensenyances de dansa** en la Comunitat Valenciana. En el curs 2023-24, 1.746 alumnes s'han matriculat en dansa, disminuint en 84 estudiants respecte al curs anterior. Existeixen 20 centres de dansa de Grau Elemental, 11 centres de Grau Professional i 2 de Grau Superior. Els centres de Grau Professional poden impartir, també, Grau Elemental, els centres de Grau Elemental i de Grau Superior només poden impartir els seus graus específics. El nombre de docents que imparteixen les classes de dansa és de 263, 13 docents més que en el curs anterior.

Quadre 15.25

ENSENYANCES DE LA DANZA. CURS 2023-24

	Grau Elemental			Grau Professional			Grau Superior			Total *		
	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres	Total	Centres Públics	Centres	Total	Centres	Centres
NOMBRE DE CENTRES												
Alacant	7	5	2	3	2	1	1	1	0	8	6	2
Castelló	2	0	2	2	1	1	0	0	0	3	1	2
València	11	2	9	6	2	4	1	1	0	12	3	9
Total C.V.	**20**	**7**	**13**	**11**	**5**	**6**	**2**	**2**	**0**	***23***	***10***	***13***
ALUMNAT MATRICULAT												
Alacant	243	218	25	210	178	32	108	108	0	561	504	57
Castelló	61	0	61	94	87	7	0	0	0	155	87	68
València	381	218	163	522	324	198	127	127	0	1.030	669	361
Total C.V.	**685**	**436**	**249**	**826**	**589**	**237**	**235**	**235**	**0**	**1.746**	**1.260**	**486**

	Professorat		
	Total	Centres Públics	Centres Privats
PROFESSORAT			
Alacant	126	124	2
Castelló	32	22	10
València	105	86	19
Total C.V.	**263**	**232**	**31**

*Els centres de Grau Mitjà poden impartir, també, Grau Elemental. Els centres de Grau Elemental i de Grau Superior només poden impartir el seus graus específics. Els centres de la taula anterior no poden sumar-se.
Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació.

En el Quadre 15.26, observem les dades referents a **ensenyances d'art dramàtic**. En la Comunitat Valenciana existix només un centre en València, que compta amb 126 alumnes matriculats i 36 docents impartixen les classes. En 2024 hi ha hagut 6 estudiants menys i 8 docents més que en el curs anterior.

Quadre 15.26

ENSENYANCES D'ART DRAMÀTIC CURS 2022-23

	CENTRES			PROFESSORAT			ALUMNAT		
	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres	Centres	Total	Centres Públics	Centres Privats
Alacant	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Castelló	0	0	0	0	0	0	0	0	0
València	1	1	0	36	36	0	126	126	0
Total C.V.	**1**	**1**	**0**	**36**	**36**	**0**	**126**	**126**	**0**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

En el Quadre 15.27 es detallen les dades de les **ensenyances d'arts plàstiques i disseny** per al curs 2023-24. En aquest curs acadèmic s'han matriculat 4.153 alumnes entre els cicles formatius i els estudis superiors, 201 menys que en el curs anterior. Existixen 18 centres en tota la Comunitat i hi ha 622 professors i professores, 63 més que el curs anterior.

Quadre 15.27

ENSENYANCES D'ARTS PLÀSTIQUES I DISENY. CURS 2023-24

	Cicles Formatius Grau Mitjà i Superior			Estudis Superiors de:		
	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Disseny C.Públics i Privats	Ceràmica i Cicles Formatius d'Arts Plàstiques C.Públics
NOMBRE DE CENTRES						
Alacant	4	4	0	4	4	0
Castelló	1	1	0	2	1	1
València	2	2	1	4	3	1
Total C.V.	**8**	**7**	**1**	**10**	**8**	**2**
ALUMNAT MATRICULAT						
Alacant	726	726	0	948	948	0
Castelló	211	211	0	331	266	65
València	424	157	267	1.513	1.480	33
Total C.V.	**1.361**	**1.094**	**267**	**2.792**	**2.694**	**98**

	Escoles Est. Sup. Arts Plàstiques, Disseny i Ceràmica		
	Total	Centres Públics	Centres Privats
PROFESSORAT			
Alacant	245	245	0
Castelló	123	123	0
València	254	202	52
Total C.V.	**622**	**570**	**52**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

15.2.2.2. Ensenyances d'Idiomes

En el curs 2023-24 en la Comunitat Valenciana l'alumnat matriculat en **ensenyances d'idiomes** s'ha vist reduït lleument, passant de 52.355 alumnes en el curs anterior a 52.022 en este curs, la qual cosa suposa un descens de 333 estudiants. Existixen 26 Escoles Oficials d'Idiomes i 841 docents contractats, 10 més que en el curs anterior.

Quadre 15.28

ENSENYANÇA D'IDIOMES CURS 2023-24

	CENTRES	PROFESSORAT	ALUMNAT								
			Total	Nivell Bàsic	Nivell Intermedi	Nivell Avançat	C1	C2	Nivell Bàsic Distànci	Nivell Intermedi Distància	Nivell Avançat Distància
Alacant	9	283	**18.349**	7.490	4.708	3.401	2.152	598			
Castelló	4	148	**8.019**	1.998	1.420	1.062	746	327	568	911	987
València	13	420	**25.654**	9.077	6.587	5.285	3.443	1.262			
Total C.V.	***26***	***851***	***52.022***	***18.565***	***12.715***	***9.748***	***6.341***	***######***	***568***	***911***	***987***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

En el quadre següent, encara que siguen dades provisionals del curs 2023-24, s'observa que la **Comunitat Valenciana** continua sent l'autonomia amb **major nombre d'alumnes matriculats** en idiomes a les Escoles Oficials d'Idiomes d'Espanya.

Quadre 15.29

ALUMNAT MATRICULAT EN ENSENYANCES D'IDIOMES, COMUNITAT AUTÒNOMA I MODALITAT/NIVELL. CURS 2023-24

	Total totes les modalitats	Total ensenyança presencial	Ensenyança presencial. Nivell bàsic(A1-A2)	Ensenyança presencial. Nivell intermedi(B1-B2)	Ensenyança presencial. Nivell C1	Ensenyança presencial. Nivell C2	Total ensenyança a distància	Nivell bàsic a distància (A1-A2)	Nivell intermedi a distància (B1-B2)	Nivell avançat a distància (C1-C2)
Andalusia	44.789	32.382	14.488	13.607	3.964	323	12.407	4.373	4.415	3.619
Aragó	12.824	9.964	2.936	4.485	2.055	488	2.860	435	1.182	1.243
d'Astúries, Principat	5.247	4.502	1.662	1.976	678	186	745	154	293	298
Balears, Illes	10.027	8.739	3.477	4.091	934	237	1.288	299	458	531
Canàries	21.953	17.359	9.086	6.785	1.245	243	4.594	770	1.471	2.353
Cantàbria	5.729	4.651	1.513	1.990	914	234	1.078	77	207	794
Castella i Lleó	16.941	13.939	4.954	6.544	2.054	387	3.002	395	1.209	1.398
Castella-la Manxa	10.819	9.537	2.993	4.411	1.763	370	1.282	208	592	482
Catalunya	44.272	37.177	14.461	16.038	4.080	2.598	7.095	625	672	5.798
Comunitat Valenciana	**54.303**	**49.556**	**18.565**	**22.463**	**6.341**	**2.187**	**4.747**	**568**	**2.200**	**1.979**
Extremadura	9.126	7.157	2.120	3.983	886	168	1.969	155	498	1.316
Galícia	23.322	20.957	7.207	9.262	3.455	1.033	2.365	341	1.071	953
Madrid, Comunitat de	45.657	34.305	14.508	13.181	4.286	2.330	11.352	2.057	3.665	5.630
Múrcia, Regió de	8.803	7.991	2.930	3.673	944	444	812	0	22	790
Navarra, Comunitat Fora	11.140	3.881	1.134	1.773	759	215	7.259	648	4.954	1.657
País Basc	26.073	23.493	6.769	11.797	4.927	0	2.580	0	0	2.580
Rioja, La	2.901	2.346	728	1.118	394	106	555	67	243	245
Ceuta	1.041	955	505	369	81	0	86	27	43	16
Melilla	1.176	1.126	513	530	83	0	50	13	37	0
Espanya	**356.143**	**290.017**	**110.549**	**128.076**	**39.843**	**11.549**	**66.126**	**11.212**	**23.232**	**31.682**

Font: Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional i Esports. Dades provisionals

15.2.3. Educació de Persones Adultes

Com s'observa en el Quadre 15.30, l'alumnat matriculat en **ensenyances de persones adulte**s en la Comunitat Valenciana ha sigut de 17.318 alumnes. Respecte al curs anterior s'han matriculat 2.384 estudiants menys, repartits en 205 centres, 4 centres menys que en el curs anterior. Quant al professorat, existien un total 1.649 docents que impartixen les classes, 177 menys que en el curs 2022-23.

Quadre 15.30

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES. CURS 2023-24

	CENTRES			PROFESSORAT			ALUMNAT		
	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres Privats	Total	Centres Públics	Centres Privats
Alacant	62	61	1	420	420	0	6.227	6.191	36
Castelló	26	25	1	258	249	9	2.195	2.180	15
València	117	116	1	971	965	6	8.896	8.874	22
Total C.V.	***205***	***202***	***3***	***1.649***	***1.634***	***15***	***17.318***	***17.245***	***73***

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

En el Quadre 15.31 es detallen les dades d'educació de persones adultes quant a la modalitat d'estudis en què estan matriculats.

Quadre 15.31

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES. ALUMNAT MATRICULAT PER ENSENYANÇA
Curs 2023-24

	Preparació proves lliures per a Graduat en Secundària	Accés a la Universitat per a majors de 25 anys	Ensenyances inicials E. Bàsica			Educació Secundària per a persones adultes		
			Total	Alfabetització	Consolidació Coneixements	Total	Presencial	Distància
Alacant	383	767	2.232	438	1.794	3.625	2.942	683
Castelló	33	348	997	237	760	1.121	913	208
València	404	881	3.421	764	2.657	4.345	3.939	406
Total C.V.	**820**	**1.996**	**6.650**	**1.439**	**5.211**	**9.091**	**7.794**	**1.297**

	Preparació proves d'accés a cicles		Preparació proves Batxillerat	Preparació obtenció Títol Tècnic
	GRAU MITJÀ	Grau Superior		
Alacant	1	15	10	15
Castelló	13	0	0	0
València	210	0	5	0
Total C.V.	**224**	**15**	**15**	**15**

Font: Servici d'Avaluació i Qualitat. D.G. d'Innovació i Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació.

15.2.4. Resultats acadèmics i abandonament escolar

Resultats acadèmics

En el curs 2023-24 han acabat **ensenyances no universitàries** un total de 166.078 alumnes en la Comunitat Valenciana, amb un augment de 5.559 persones, si es compara amb les dades del curs 2021-22. Per províncies, en el curs 2023-24, a **Alacant** han finalitzat 28.285 persones, a **Castelló** 18.948 i a **València** 88.845.

Quant a les **ensenyances de règim especial**, en el curs 2023-24 han acabat un total de 19.488 estudiants, 922 menys que en el curs 2021-22. Per províncies, a **Alacant** han acabat 6.315 estudiants, a **Castelló** 2.810 i a **València** 10.363.

Quadre 15.32

ENSENYANCES NO UNIVERSITÀRIES. ALUMNAT QUE VA ACABAR ELS ESTUDIS.
ENSENYANCES DE RÈGIM GENERAL

Cursos	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana	Espanya	%CV/E
2018-19	51.754	16.798	79.035	147.587	1.372.138	10,8
2019-20	55.436	18.310	84.223	157.969	1.461.608	10,8
2020-21	55.954	18.136	85.099	159.189	1.487.372	10,7
2021-22	56.103	18.374	86.042	160.519	1.487.605	10,8
2022-23	**58.285**	**18.948**	**88.845**	**166.078**	**1.533.947**	**10,8**
Segons sexe						
Homes	29.003	9.396	44.394	82.793	761.841	10,9
Dones	29.282	9.552	44.451	83.285	772.106	10,8
Segons titularitat						
Centres Públics	44.875	14.819	53.123	112.817	1.010.068	11,2
Centres Privats	13.410	4.129	35.722	53.261	523.879	10,2
Centres concertats	10.141	3.126	27.954	41.221	357.011	11,5
Segons ensenyança						
E. Primaria[1]	19.936	6.774	28.102	54.812	494.697	11,1
Ensenyança Superior Obligatòria (ESO)	16.239	5.149	24.138	45.526	421.971	10,8
Batxillerat	9.695	2.951	14.200	26.846	277.142	9,7
Batxillerat a distància	0	0	106	106	5.252	2,0
Cicles Formatius de F.P.	12.264	4.038	22.130	38.432	332.179	11,6
Formació Professional Bàsica	*1.451*	*433*	*1.619*	*3.503*	*22.314*	15,7
Grau Mitjà	*5.562*	*1.961*	*9.045*	*16.568*	*121.945*	13,6
Grau Superior	*5.251*	*1.644*	*11.254*	18.149	*148.877*	12,2
Grau Mitjà a distància	*0*	*0*	*0*	*0*	*13.493*	0,0
Grau Superior a distància	*0*	*0*	*212*	*212*	*25.550*	0,8

[1] Es referix a l'alumnat que va promocionar l'últim curs/cicle.
Font: Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. Estadística de les Ensenyances no universitàries.
<http://www.educacion.gob.es/>

Quadre 15.33

ENSENYANCES NO UNIVERSITÀRIES. ALUMNAT QUE VA ACABAR ELS ESTUDIS. ENSENYANCES DE RÈGIM ESPECIAL

Cursos	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana	Espanya	%CV/E
2019-18	8.180	4.981	12.791	25.952	177.377	14,6
2020-21	7.896	3.299	12.824	24.019	167.305	14,4
2021-22	6.783	2.749	11.349	20.881	170.410	12,3
2022-23	**6.315**	**2.810**	**10.363**	**19.488**	**160.556**	**12,1**
Segons sexe						
Homes	2.252	1.024	3.936	7.212	62.130	11,6
Dones	4.063	1.786	6.427	12.276	98.426	12,5
Segons titularitat						
Centres Públics	6.285	2.656	9.739	18.680	152.897	12,2
Centres Privats	30	154	624	808	7.659	10,5
Segons ensenyança						
Ensenyances A. Plàstiques i Diseny	313	81	371	765	7.464	10,2
Cicles Formatius d'Arts Plàstiques i Disseny	170	41	120	331	5.386	6,1
Grau Mitjà	*44*	*0*	*35*	*79*	*1.113*	*7,1*
Grau Superior	*126*	*41*	*85*	*252*	*4.273*	*5,9*
Estudis Sup. A. Plàstiques, Diseny i ens. Conserv.	143	40	251	434	2.078	20,9
Conservació i Restauració de Béns Culturals (LOGSE)	*0*	*0*	*0*	*0*	*83*	*0,0*
Diseny (LOGSE)	*143*	*40*	*251*	*434*	*1.995*	*21,8*
Ensenyances de la Música	690	435	1.459	2.584	15.194	17,0
Ensenyances Elementals	*327*	*220*	*561*	*1.108*	*7.898*	*14,0*
Ensenyances Profesionals	*323*	*149*	*774*	*1.246*	*5.470*	*22,8*
Grau Superior	*40*	*66*	*124*	*230*	*1.826*	*12,6*
Ensenyances de la Dansa	77	6	164	247	1.596	15,5
Ensenyances Elementals	*42*	*4*	*80*	*126*	*695*	*18,1*
Ensenyances Profesionals	*24*	*2*	*70*	*96*	*752*	*12,8*
Grau Superior (LOGSE)	*11*	*0*	*14*	*25*	*149*	*16,8*
Ensenyances d'Art Dramàtic	0	0	27	27	525	5,1
Màster en Ensenyances Artístiques	40	40	52	132	281	47,0
Ensenyances d'Idiomes	5.195	2.237	8.276	15.708	130.589	12,0
Ensenyances d'Idiomes (Nivell Bàsic)	*1.634*	*492*	*1.969*	*4.095*	*45.290*	*9,0*
Ensenyances d'Idiomes (Nivell Intermedi)	*2.280*	*1.023*	*3.703*	*7.006*	*62.334*	*11,2*
Ensenyances d'Idiomes (Nivell Avançat)	*1.281*	*722*	*2.604*	*4.607*	*22.965*	*20,1*
Ensenyances Esportives	0	0	0	0	4.882	0,0
Grau Mitjà	*0*	*0*	*0*	*0*	*4.153*	*0,0*
Grau Superior	*0*	*0*	*0*	*0*	*729*	*0,0*

Font: Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. Estadística de les Ensenyances no universitàries. <http://www.educacion.gob.es/>

Abandó escolar

L'**abandó primerenc de l'educació i la formació en la Comunitat Valenciana**, l'any 2024, **ha disminuït**, passant d'una taxa del 14,3 % l'any 2023 a un 12,9 % l'any 2024, estant **per davall de la mitjana nacional** (13 %), la qual cosa no succeïa des de l'any 2013.

L'any 2024, l'abandó primerenc de l'educació i la formació a **Espanya** s'ha situat en el 12,9 %, la qual cosa suposa una disminució de 1,4 punts percentuals respecte a l'any anterior (14,3 % en 2023).

Comparant amb l'any 2014, fa una dècada, quan el percentatge d'abandó era del 23,4 %, s'ha produït una baixada de 10,5 punts, havent-se reduït el pes del col·lectiu d'abandó en un 44,9 % i deixant en 3,4 punts la distància a la mitjana de la Unió Europea (9,5 % en 2023).

L'any 2024, la diferència entre la dada dels **homes** (15,1 %) i el de les **dones** (10,4 %) ha continuat sent molt significativa, 4,7 p.p., el percentatge d'abandó dels hòmens ha superat al de les dones en un 45,2 % en 2024.

Des de la Conselleria s'han implementat en el curs 2024, polítiques, cultures i pràctiques educatives que han tingut com a objectiu final reduir l'abandó educatiu o escolar, reforçant el benestar emocional i general de l'alumnat. Així durant el curs escolar s'han posat en marxa els següents projectes i programes:

1. Unitat d'Acompanyament i Orientació (UAO). Té com a destinataris l'alumnat educativament vulnerable, amb l'objectiu d'evitar l'abandó escolar prematur.

2. Sessions de treball sobre salut mental per a l'OE. Destinades als orientadors i les orientadores, en totes les etapes educatives, tenint com a objectiu principal donar a conéixer als i les professionals de l'orientació el Pla de Salut Mental.

3. Programa Benestar Emocional (+BE). Té com a destinatari l'alumnat d'Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria i busca la promoció de la importància del benestar emocional i sensibilitzar a la comunitat educativa.

4. Educant a la comunitat en benestar emocional. Per a l'alumnat d'Educació Secundària Obligatòria, amb la col·laboració d'educadors socials en centres educatius amb alt percentatge de NCD[14] i absentisme escolar. Té com a objectiu, promoure la intervenció comunitària en el foment del benestar emocional de l'alumnat.



El CES CV valora positivament que, l'any 2024, haja disminuït l'abandó escolar primerenc en la Comunitat Valenciana al 12,9 %, sent lleument inferior a la mitjana nacional (13 %).

No obstant això, es considera que cal continuar treballant per a poder reduir l'abandó escolar primerenc, ja que, fins i tot sent inferior a la mitjana espanyola, ens trobem molt per damunt de la mitjana de la Unió Europea (9,5 % en 2023, i amb un objectiu d'abandó inferior al 9 % en 2030).

14. Necessitats de compensació educativa.

Quadre 15.34

TAXES D'ABANDÓ PRIMERENC DE L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ PER COMUNITAT AUTÒNOMA
Tots dos sexes EVOLUCIÓ 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total
TOTS DOS SEXES	**18,3**	**17,9**	**17,3**	**16,0**	**13,3**	**13,9**	**13,6**	**13,0**
Andalusia	23,5	21,9	21,6	21,8	17,7	15,3	16,8	15,5
Aragó	16,4	15,8	14,6	14,2	12,4	11,4	10,2	11,9
Astúries	14,8	12,6	12,4	8,9	11,8	11,5	10,1	10,5
Balears(Illes)	26,5	24,4	24,2	21,3	15,4	18,2	19,1	20,1
Canàries	17,5	20,9	20,8	18,2	11,8	11,7	15,1	13,1
Cantàbria	8,9	9,8	12,8	9,1	6,4	8,9	7,4	5,5
Castella i Lleó	16,7	13,9	14,3	15,4	12,4	9,9	9,9	10,8
Castella-la Manxa	22,1	20,5	20,2	18,7	15,5	15,1	15,7	14,6
Catalunya	17,0	17,0	19,0	17,4	14,8	16,9	14,0	13,7
Com. Valenciana.	**20,2**	**20,2**	**16,4**	**15,5**	**12,8**	**15,7**	**14,3**	**12,9**
Extremadura	20,3	20,9	20,5	18,4	14,0	10,8	10,3	13,1
Galícia	14,9	14,3	12,6	12,0	8,1	9,9	8,8	10,8
Madrid	13,9	14,4	11,9	10,0	10,7	13,2	12,6	10,5
Múrcia	23,1	24,1	22,6	18,7	17,3	18,7	19,0	18,2
Navarra	11,3	11,4	14,0	10,8	9,1	5,7	6,3	9,9
País Basc	7,0	6,9	6,7	6,5	4,8	5,6	6,4	5,0
Rioja (La)	12,9	17,1	13,9	14,6	12,9	11,3	11,3	17,0
Ceuta i Melilla	23,8	26,5	24,4	25,5	10,4	14,2	18,3	20,3

NOTES:
- Definició d'Abandó Educatiu Primerenc: Percentatge de la població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'ESO 2a etapa i no seguix cap mena d'educació-formació.
- Calculat amb la metodologia establida per Eurostat basant-se en mitjanes anuals de dades trimestrals.
- Les dades han de ser presos amb precaució, perquè els derivats de grandàries mostrals xicotetes estan afectats per forts errors de mostreig.
Font: Enquesta de Població Activa. INE.

CESCV Comité Econòmic i Social

Quadre 15.35

TAXES D'ABANDÓ PRIMERENC DE L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ PER COMUNITAT AUTÒNOMA
HOMES. EVOLUCIÓ 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total
HOMES	**21,8**	**21,7**	**21,4**	**20,2**	**16,7**	**16,5**	**16,0**	**15,8**
Andalusia	28,7	26,0	26,1	26,7	20,9	18,4	20,6	19,6
Aragó	17,6	18,1	20,7	19,1	16,0	15,5	11,0	12,8
Astúries	18,9	14,8	14,7	11,0	14,8	11,8	12,4	12,5
Balears(Illes)	32,4	27,0	28,1	29,4	18,6	22,1	21,1	27,9
Canàries	19,9	23,9	24,8	21,8	17,0	16,0	17,7	16,0
Cantàbria	12,3	8,9	14,4	11,8	6,8	9,5	9,1	7,9
Castella i Lleó	21,8	18,1	17,2	18,6	16,1	12,0	11,6	12,5
Castella-la Manxa	27,5	24,8	25,7	23,1	20,3	17,5	20,4	18,1
Catalunya	19,6	21,5	24,7	23,2	19,4	19,5	15,8	16,5
Com. Valenciana.	**24,9**	**24,2**	**19,7**	**19,0**	**15,5**	**18,0**	**16,2**	**15,1**
Extremadura	26,7	27,7	27,5	24,4	18,8	14,7	12,6	16,2
Galícia	17,9	17,0	16,7	15,5	10,6	11,4	11,3	15,0
Madrid	16,1	17,8	13,8	12,6	13,6	14,7	13,0	11,3
Múrcia	22,8	30,8	28,5	22,4	21,4	23,5	21,8	20,1
Navarra	14,1	12,4	17,8	13,9	12,1	7,9	9,0	13,4
País Basc	8,5	9,4	9,1	8,5	4,7	7,0	7,4	7,1
Rioja (La)	15,9	18,2	17,7	17,9	13,8	15,7	14,5	23,6
Ceuta i Melilla	23,3	27,6	27,8	26,1	10,2	-	-	-

NOTES:
- Definició d'Abandó Educatiu Primerenc: Percentatge de la població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'ESO 2a etapa i no seguix cap mena d'educació-formació.
- Calculat amb la metodologia establida per Eurostat basant-se en mitjanes anuals de dades trimestrals.
- Les dades han de ser presos amb precaució, perquè els derivats de grandàries mostrals xicotetes estan afectats per forts errors de mostreig.

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

Quadre 15.36

TAXES D'ABANDÓ PRIMERENC DE L'EDUCACIÓ I LA FORMACIÓ PER COMUNITAT AUTÒNOMA
DONES. EVOLUCIÓ 2017-2024

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total	Total
DONES	**14,5**	**14,0**	**13,0**	**11,6**	**9,7**	**11,2**	**11,3**	**10,0**
Andalusia	18,0	17,6	16,9	16,8	14,3	12,0	12,7	11,3
Aragó	15,0	13,2	8,0	9,1	8,2	6,9	9,3	11,0
Astúries	10,8	10,3	10,0	6,8	8,6	11,2	7,5	8,4
Balears(Illes)	20,5	21,7	20,3	12,4	11,9	14,3	16,9	11,9
Canàries	15,3	18,1	16,7	14,7	6,1	7,3	12,5	10,0
Cantàbria	4,9	10,7	11,1	6,5	6,0	8,3	5,6	3,0
Castella i Lleó	11,4	9,6	11,3	12,1	8,4	7,8	8,2	9,0
Castella-la Manxa	16,3	15,5	14,4	13,9	10,5	12,5	10,4	10,8
Catalunya	14,4	12,5	13,0	11,1	9,9	14,2	12,0	10,6
Com. Valenciana.	**15,4**	**16,1**	**12,8**	**11,6**	**9,8**	**13,1**	**13,7**	**10,4**
Extremadura	11,5	13,9	13,0	12,0	8,9	6,9	7,9	9,9
Galícia	11,8	11,4	8,2	8,2	5,5	8,4	6,1	6,5
Madrid	11,5	11,0	9,9	7,2	7,7	11,8	12,2	9,7
Múrcia	23,4	16,7	16,3	14,5	12,7	13,4	15,8	16,2
Navarra	8,3	10,3	10,1	7,8	6,0	3,5	3,8	6,2
País Basc	5,5	4,5	4,3	4,3	4,9	4,2	5,3	2,9
Rioja (La)	9,7	16,1	10,2	10,9	12,0	7,0	3,9	9,9
Ceuta i Melilla	24,7	25,2	-	-	10,6	-	-	-

NOTES:
- Definició d'Abandó Educatiu Primerenc: Percentatge de la població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'ESO 2a etapa i no seguix cap mena d'educació-formació.
- Calculat amb la metodologia establida per Eurostat basant-se en mitjanes anuals de dades trimestrals.
- Les dades han de ser presos amb precaució, perquè els derivats de grandàries mostrals xicotetes estan afectats per forts errors de mostreig.

Font: Enquesta de Població Activa. INE.

CESCV
Comité Econòmic i Social

15.2.5. Assetjament escolar

El Registre Central d'Incidències és un instrument en línia, regulat per l'Orde de 12 de setembre de 2007, dissenyat perquè tots els centres educatius no universitaris i sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana comuniquen totes aquelles incidències que perjudiquen greument la convivència del centre.

En el curs 2023-2024, s'han comunicat un total de **1.325 incidències** de centres educatius en les tres províncies de les Comunitat Valenciana, un **6,23 % menys** que en el curs anterior, en el qual es van comunicar **1.413 incidències**.

Quant a l'entorn en què s'ha produït l'assetjament, el mateix es troba principalment en el centre escolar (1.140 casos). Referent al tipus d'assetjament, sense comptar amb «Altres motius» en els quals no s'especifica motivació, és principalment ciberassetjament.

Quadre 15.37

INCIDÈNCIA D'ASSETJAMENT ESCOLAR A LA COMUNITAT VALENCIANA.
ANY 2024

Tipus d'assetjament	Entorn produït		Total
	En el centre escolar	En l'entorn escolar	
Assetjament homofòbic o transfòbic	73	6	79
Assetjament o exclusió de l'alumnat amb diversitat fu	78	4	82
Assetjament per motius racials o per xenofòbia	89	11	100
Ciberassetjament	128	111	239
Assetjament escolar per altres motius	772	53	825
Total	**1.140**	**185**	**1.325**

Font: Direcció General d'Innovació i Inclusió Educativa



El CES CV recomana que els centres escolars i l'administració educativa continuen reforçant els mitjans per a desenrotllar una prevenció planificada de la violència en l'àmbit escolar, ja que, a pesar que es van notificar un 6,2 3 % menys d'incidències en el curs 2023-2024, continuen sent unes dades preocupants que apunten a un problema en la solució del qual ha d'estar involucrada tota la comunitat educativa.

D'altra banda, íntimament relacionat amb l'assetjament escolar, s'ha formalitzat l'any 2024, el **nou protocol[15] de suport, assessorament i acompanyament al personal dels centres educatius** davant agressions produïdes per l'exercici de les seues funcions.

Està dirigit a personal docent, personal no docent d'atenció educativa i personal d'administració i servicis dels centres docents públics no universitaris de la Comunitat Valenciana. També s'aplica a la resta de personal que preste servicis en els centres docents si mantenen una relació laboral o funcionarial amb la Generalitat.

15. Resolució de 20 de desembre de 2024, de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per la qual s'establix el protocol de suport, assessorament i acompanyament al personal dels centres educatius davant agressions produïdes per l'exercici de les seues funcions.

Són preocupants les dades en esta matèria, segons els últims registrats[16], en el cas d'**insults i amenaces a docents**, en els centres educatius de la Comunitat Valenciana, s'ha passat de 246 incidències registrades en 2018 en la plataforma PREVI, a 739 registrades el curs 2022-23. Per part seua, quant a les **agressions físiques a docents**, s'ha passat de 203 incidències, registrades en 2018, a 745 en 2023.

15.3. ENSENYANCES UNIVERSITÀRIES

15.3.1. Evolució del nombre d'alumnes, professorat i nombre d'alumnes en màsters i terminació d'estudis

L'**alumnat total de grau** en les universitats públiques i privades de la Comunitat Valenciana, en el curs 2023-2024, ha sigut de 136.402, cosa que significa un **augment del 3,58 %**.

En el curs 2023-24, l'alumnat matriculat en les cinc **universitats públiques** de la Comunitat Valenciana ha sigut de 105.260 persones, un 1,57 % més que en el curs anterior (103.631).

Respecte a les **universitats privades**, en el curs 2023-2024, l'alumne total matriculat ha sigut de 31.142, augmentat en un 11,01 % respecte al curs anterior.

Quant a l'**alumnat matriculat en màsters** ha sigut de 42.373 en aquest curs, amb un increment de 6,39% respecte al curs anterior.

El **professorat** ha crescut tant en les universitats públiques com en les privades: s'ha passat de 15.696 professors i professores en el curs anterior, a 16.513 en el curs actual. No obstant això, encara que s'aprecie un augment en el número del professorat, ha existit un lleuger descens en la relació d'alumnat per professorat, passant del 10,9 a 10,8.

16. Últimes dades pertanyents a l'any 2023.

EVOLUCIÓ DEL NÚM. ALUMNAT I PROFESSORAT EN LES UNIVERSITATS DE LA COMUNITAT VALENCIANA

	UA	UJI	UMH	UPV	UV	Total Públiques	UCH-CEU	UCV	VIU	UEV	Total Univ. Priv.	Total Pub.+ Priv.
ALUMNAT DE GRAU I DE 1r I 2n CICLE[1]												
2020-21	21.889	11.497	10.538	19.951	38.035	**101.910**	8.206	9.675	3.278	2.282	**23.441**	**125.351**
2021-22	21.661	11.604	10.621	22.322	37.294	**103.502**	8.671	9.836	4.488	2.682	**25.677**	**129.179**
2022-23	21.517	11.621	10.472	23.379	36.642	**103.631**	9.140	10.043	5.757	3.113	**28.053**	**131.684**
2023-24**	21.721	11.411	10.861	23.921	37.346	**105.260**	9.722	10.431	7.156	3.833	**31.142**	**136.402**
ALUMNAT DE MÀSTERS												
2020-21	2.048	1.534	2.234	5.070	6.024	**16.910**	1.118	1.809	10.156	1.082	**13.443**	**31.324**
2021-22	2.048	1.444	2.125	6.051	5.894	**17.562**	1.077	1.765	11.339	1.384	**15.565**	**33.127**
2022-23	2.159	1.407	2.218	6.459	5.760	**18.003**	1.004	1.829	16.695	2.131	**21.659**	**39.662**
2023-24*	2.161	1.482	2.819	6.382	6.045	**18.889**	1.067	1.875	18.496	2.046	**23.484**	**42.373**
PROFESSORAT[2]												
2020-21	2.332	1.316	1.184	2.481	4.485	**11.798**	982	859	268	285	**2.394**	**14.192**
2021-22	2.428	1.345	1.303	2.667	4.674	**12.417**	1.005	861	409	317	**2.592**	**15.009**
2022-23	2.458	1.390	1.348	2.714	4.697	**12.607**	1.021	964	666	438	**3.089**	**15.696**
2023-24*	2.522	1.406	1.373	2.787	4.824	**12.912**	1.142	1.049	519	891	**3.601**	**16.513**
RELACIÓ D'ALUMNAT PER PROFESSORAT[3]												
2020-21	10,3	9,9	10,8	10,1	9,8	**10,1**	9,4	13,3	54,5	12,9	16,3	11,2
2021-22	9,8	9,7	9,8	10,6	9,2	**9,8**	9,6	13,5	51,8	15,2	18,3	11,2
2022-23	9,6	9,4	9,4	11,0	9,0	**9,6**	**9,9**	**12,3**	**33,7**	**12,0**	**16,1**	**10,9**
2023-24*	9,5	9,2	10,0	10,9	9,0	**9,6**	**9,4**	**11,7**	**49,4**	**6,6**	**15,2**	**10,8**

(1) Inclou també alumnat de centres adscrits.
(2) Inclou sol professorat de centres propis.

(3) La relació alumnat-professorat es referix només a alumnat i professorat de centres propis en les universitats públiques.
(4) Centre adscrit de la Universitat de València i a la Universitat Politècnica de València
* Dada provisional Sistema Integrat d'Informació Universitària

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Quadre 15.38

Quadre 15.39

EVOLUCIÓ D'ESTUDIANTS DIPLOMATS EN CICLES, GRAUS I MÀSTERS EN LA COMUNITAT VALENCIANA PER UNIVERSITATS

CURS / UNIVERSITAT	2019- 20	2020- 21	2021- 2022	2023- 2024
Universitat de València				
Cicles i graus	7.192	7.017	6.845	6.716
Màster	3.587	3.370	3.235	3.226
TOTAL	**10.779**	**10.387**	**10.080**	**9.942**
Universidad Politécnica de Valencia				
Cicles i graus	3.571	3.286	3.314	3.378
Màster	2.116	1.903	1.910	1.984
TOTAL	**5.687**	**5.189**	**5.224**	**5.362**
Universitat d'Alacant				
Cicles i graus	3.862	3.762	3.456	3.420
Màster	1.238	1.232	1.160	1.327
TOTAL	**5.100**	**4.994**	**4.616**	**4.747**
Universidad Jaume I de Castelló				
Cicles i graus	1.987	1.840	1.671	1.842
Màster	876	870	640	757
TOTAL	**2.863**	**2.710**	**2.311**	**2.599**
Universidad Miguel Hernández de Elche				
Cicles i graus	1.462	1.571	1.641	1.512
Màster	1.600	1.293	1.167	1.205
TOTAL	**3.062**	**2.864**	**2.808**	**2.717**
Universidad Cardenal Herrera				
Cicles i graus	1.381	1.398	1.381	1.360
Màster	798	781	683	647
TOTAL	**2.179**	**2.179**	**2.064**	**2.007**
Universitat Catòlica València Sant Vicent Mà				
Cicles i graus	1.581	1.691	1.702	1.641
Màster	1.393	1.355	1.312	1.357
TOTAL	**2.974**	**3.046**	**3.014**	**2.998**
Universidad Internacional de Valencia (VIU)				
Cicles i graus	400	447	519	647
Màster	5.921	7.271	6.869	9.771
TOTAL	**6.321**	**7.718**	**7.388**	**10.418**
U.Europea de Valencia (UEV)				
Cicles i graus	328	330	379	442
Màster	248	569	872	1.400
TOTAL	**576**	**899**	**1.251**	**1.842**
Total Comunitat Valenciana:				
Cicles i graus	19.652	21.342	20.908	20.958
Màster	15.392	18.644	17.848	21.674
TOTAL	**35.044**	**39.986**	**38.756**	**42.632**

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Alumnat universitari que finalitza els seus estudis

Quant a l'alumnat que ha acabat els seus estudis, tant en graus com en màsters, ha anat de **42.632 alumnes** entre totes les universitats de la Comunitat Valenciana, 3.876 més que en el curs anterior.

Ensenyances de Màster i Doctorat

El nombre total de **places ofertades de màsters** realitzats en el curs 2023-24 en les universitats valencianes va ser de 46.724, un 1,96 % més que en el curs anterior. El nombre d'estudiants de màster que ha finalitzat els seus estudis ha augmentat en 3.826.

En el curs 2023-24, s'han matriculat en **doctorat** en les universitats valencianes un total de 10.920 alumnes, la qual cosa suposa un increment de 46 alumnes més, dels quals el 53,2 % eren dones.

Quadre 15.40

ESTUDIANTS MATRICULATS PER UNIVERSITAT I BRANCA D'ENSENYANÇA EN DOCTORATS

		2023-2024**		2022- 2023		2021- 2022	
		Total	% Dones	Total	% Dones	Total	% Dones
Total				**10.874**	**51,5 %**	**11.447**	**51,2 %**
Universitats Públiques							
Alacant							
Doctorat (*)	**Total**	**1.681**	**48,9 %**	**1.715**	**50,2 %**	**1.650**	**50,0 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	600		600	48,5 %	595	48,2 %
	Enginyeria i Arquitectura	174		163	25,2 %	141	28,4 %
	Arts i Humanitats	319		347	59,4 %	350	57,7 %
	Ciències de la Salut	186		184	63,0 %	174	63,8 %
	Ciències	402		421	49,2 %	390	47,4 %
Jaume I de Castelló							
Doctorat (*)	**Total**	**938**	**55,5 %**	**936**	**56,1 %**	**902**	**55,7 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	271		290	53,4 %	282	51,4 %
	Enginyeria i Arquitectura	122		117	34,2 %	111	32,4 %
	Arts i Humanitats	178		171	63,2 %	170	63,5 %
	Ciències de la Salut	217		226	72,1 %	217	74,2 %
	Ciències	150		132	44,7 %	122	42,6 %
Miguel Hernández de Elche							
Doctorat (*)	**Total**	**782**	**53,7 %**	**751**	**50,6 %**	**733**	**50,2 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	96		94	47,9 %	94	41,5 %
	Enginyeria i Arquitectura	180		180	33,3 %	169	34,9 %
	Ciències de la Salut	370		346	58,7 %	343	58,3 %
	Ciències	135		131	55,0 %	127	55,1 %
Politècnica de València							
Doctorat (*)	**Total**	**2.536**	**44,0 %**	**2.421**	**43,5 %**	**2.828**	**44,4 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	192		186	52,2 %	210	53,8 %
	Enginyeria i Arquitectura	1.364		1.288	34,5 %	1.508	34,7 %
	Arts i Humanitats	508		497	55,3 %	581	55,8 %
	Ciències	472		450	52,2 %	529	55,8 %
València (Estudi General)							
Doctorat (*)	**Total**	**4.505**	**55,5 %**	**4.612**	**55,1 %**	**4.908**	**54,7 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	1.438		1.509	53,8 %	1.654	53,1 %
	Enginyeria i Arquitectura	257		240	33,3 %	221	31,7 %
	Arts i Humanitats	540		560	54,5 %	570	53,7 %
	Ciències de la Salut	1.815		1.875	62,9 %	2.011	63,0 %
	Ciències	455		428	38,6 %	452	36,7 %
Universitats Privades							
U.Cardenal Herrera-CEU							
Doctorat (*)	**Total**	**150**	**62,0 %**	**131**	**61,8 %**	**124**	**53,2 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	30		18	66,7 %	20	40,0 %
	Enginyeria i Arquitectura	6		3	33,3 %	6	33,3 %
	Arts i Humanitats	8		6	16,7 %	7	57,1 %
	Ciències de la Salut	106		104	64,4 %	91	57,1 %
Católica de Valencia San Vicente Mártir							
Doctorat (*)	**Total**	**328**	**52,7 %**	**307**	**52,1 %**	**302**	**54,0 %**
Doctorat (*)	Ciències Socials i Jurídiques	114		115	43,5 %	111	45,9 %
	Ciències de la Salut	138		142	63,4 %	144	62,5 %
	Ciències	59		50	40,0 %	47	46,8 %

(*) Doctorats RD 99/2011. Dades disponibles a partir del curs 2014/2015

(**) Dades provisionals

Font: Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació

En el quadre següent es detallen les dades de l'alumnat matriculat en graus i màsters d'enginyeria i arquitectura i ciències, de manera presencial i a distància, i el percentatge de dones matriculats en cada un d'ells.

Quadre 15.41

ESTUDIANTS MATRICULATS DE GRAU PER BRANCA D'ENSENYANÇA (ENGINYERIA I ARQUITECTURA I CIÈNCIES) PER UNIVERSITAT

TITULACIONS DE GRAU	2023- 2024		2022- 2023		2021- 2022		2020- 2021	
	Total	% Dones	Total	% Dones	Total	% Dones	Total	% Dones
Enginyeria i Arquitectura								
Total C.Valenciana U.Presencials: Enginyeria i Arquitectura	**28.306**		**27.294**		**26.604**		**24.404**	
Total Alacant Enginyeria i Arquitectura	3.809	31,0 %	3.622	30,5 %	3.516	29,6 %	3.507	29,0%
Total U.Cardenal Herrera-CEU. Enginyeria i Arquitectura	301	53,5 %	274	51,5 %	270	44,8 %	247	47,4%
Total. Europea de València. Enginyeria i Arquitectura	223	26,0 %	140	28,6 %	106	25,5 %	90	35,6%
Total Jaume I de Castelló. Enginyeria i Arquitectura	2.662	29,9 %	2.670	28,6 %	2.697	27,4 %	2.538	26,4%
Total Miguel Hernández de Elche. Enginyeria i Arquitectura	1.968	20,2 %	1.961	19,7 %	1.860	19,3 %	1.865	20,3%
Total Politècnica de València. Enginyeria i Arquitectura	17.562	33,8 %	16.316	32,3 %	16.037	30,7 %	14.124	28,6%
Total València (Estudi General). Enginyeria i Arquitectura	1.781	25,0 %	1.762	23,4 %	1.757	22,8 %	1.871	22,9%
Internacional Valenciana (No Presencial)	**686**	**17,1 %**	**549**	**8.4 %**	**361**	**17,5 %**	**162**	**8.6 %**
CIÈNCIES								
Total C. Valenciana U.Presencials: Ciències	**7.626**		**7.398**		**7.372**		**7.279**	
Total Alacant Ciències	1.782	47,5 %	1.760	47,3 %	1.750	48,5 %	1.730	48,7 %
Total Católica de Valencia San Vicente Mártir. Ciències	513	59,8 %	492	60,0 %	458	57,6 %	444	58,3 %
Total. Europea de València. Ciències	125	48,8 %	89	44,9 %	42	38,1 %	-	-
Total Jaume I de Castelló. Ciències	380	59,7 %	351	57,0 %	270	57,0 %	270	58,5 %
Total Miguel Hernández de Elche. Ciències	520	59,8 %	525	56,0 %	53.257	54,6 %	551	54,1 %
Total Politècnica de València. Ciències	942	61,4 %	634	63,0 %	999	63,3 %	962	63,9 %
Total València (Estudi General). Ciències	3.364	51,5 %	3.336	51,4%	3.363	51,2%	3.332	50,5 %
Internacional Valenciana (No Presencial)	**150**	**33,3 %**	**95**	**35,8 %**	**85**	**23,5%**	-	-

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

ESTUDIANTS MATRICULATS DE MÀSTER PER BRANCA D'ENSENYANÇA (ENGINYERIA I ARQUITECTURA I CIÈNCIES) PER UNIVERSITAT

TITULACIONS DE MÀSTER

	2023- 2024		2022- 2023		2021- 2022		2020- 2021	
	Total	% Dones	Total	% Dones	Total	% Dones	Total	% Dones
Enginyeria i Arquitectura								
Total C.Valenciana U.Presencials: Enginyeria i Arquitectura	**6.099**		**5.352**		**5.842**		**5.243**	
Total Alacant Enginyeria i Arquitectura	432	34,7 %	391	35,3 %	374	31,8 %	364	30,8 %
Total U.Cardenal Herrera-CEU. Enginyeria i Arquitectura	144	47,9 %	129	50,4 %	162	45,1 %	165	39,4 %
Total Católica de Valencia San Vicente Mártir. Enginyeria i Arquitectura	-	-	-	-	-	-	2	50,0 %
Total. Europea de València. Enginyeria i Arquitectura	-	-	7	28,6 %	19	26,3 %	14	35,7 %
Total Jaume I de Castelló. Enginyeria i Arquitectura	247	25,5 %	199	26,1 %	185	24,3 %	228	22,5 %
Total Miguel Hernández de Elche. Enginyeria i Arquitectura	369	30,4 %	372	28,2 %	375	27,7 %	397	25,2 %
Total Politècnica de València. Enginyeria i Arquitectura	4.664	33,5 %	4.409	33,2 %	4.496	31,5 %	3.855	30,6 %
Total València (Estudi General). Enginyeria i Arquitectura	243	30,0 %	236	29,2 %	231	29,0 %	218	30,7 %
Internacional Valenciana (No Presencial)	**1.790**	**26,1 %**			**858**	**19,3 %**	**194**	**37,6%**
CIÈNCIES								
Total C. Valenciana U.Presencials: Ciències	**1.308**		**1.207**		**1.176**		**1.108**	
Total Alacant Ciències	126	55,6 %	127	48,8 %	126	50,0 %	120	45,8 %
Total Católica de Valencia San Vicente Mártir. Ciències	71	67,6 %	42	69,0 %	26	38,5 %	22	40,9 %
Total Jaume I de Castelló. Ciències	88	51,1 %	88	50,0 %	87	42,5 %	99	38,4 %
Total Miguel Hernández de Elche. Ciències	65	64,6 %	60	63,3 %	45	60,0 %	54	68,5 %
Total Politècnica de València. Ciències	505	51,9 %	471	52,0 %	468	57,7 %	384	56,0 %
Total València (Estudi General). Ciències	453	54,3 %	419	51,6 %	424	50,5 %	429	49,7 %
Internacional Valenciana (No Presencial)	**124**	**22,6 %**	**149**	**16,1 %**	**196**	**16,3 %**	**125**	**21,6 %**

Font: Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació

Quadre 15.42

15.3.2. Accions favorecedores de l'accés als Ensenyaments Universitaris

Entre els factors que faciliten l'accés a l'educació universitària destaquen les ajudes econòmiques que es regulen anualment per l'Administració.

Ajudes per a la realització d'estudis universitaris

En 2024, ha destacat la resolució de 7 de novembre de 2023, de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es convoquen beques per a la realització d'estudis universitaris, exempció de taxes, durant el curs acadèmic 2023-2024, en les universitats que integren el sistema universitari valencià.

Es tracta d'ajudes amb les quals la Generalitat pretén facilitar l'accés als estudis superiors i tenen un caràcter complementari a les quals presta l'Administració de l'Estat.

En el següent quadre 15.42 s'inclouen les b**eques de la Generalitat** per a la realització d'estudis universitaris en la Comunitat Valenciana. En el curs 2023-24, s'han concedit 5.027 de les sol·licituds a beques presentades, un 12,49 % superior a les concedides en el curs anterior.

L'**import total** de les beques concedides ha ascendit a 4.294.310 euros, un 4,10 % superior a l'import del curs 2022-2023.

Quadre 15.43

BEQUES DE LA GENERALITAT VALENCIANA PER A REALITZACIÓ D'ESTUDIS UNIVERSITARIS EN LA COMUNITAT VALENCIANA Curs 2023-2024

UNIVERSITAT	Persones Beneficiades	Import
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA	1.511	1.282.297
UNIVERSITAT POLITÉCNICA	1.206	1.069.454
UNIVERSITAT D'ALACANT	916	703.047
UNIVERSITAT JAUME I	511	411.301
UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ	427	379.663
UNIVERSITAT CATÒLICA DE VALÈNCIA	279	272.539
UNIVERSITAT CARDENAL HERRERA - CEU	84	76.469
UNIVERSITAT EUROPEA	29	27.769
UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE VALÈNCIA - VIU	30	42.238

Font: Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació

En relació amb l'educació a distància, l'import de les **Beques de la UNED**[17] ha sigut de 48.917,53 euros i s'han beneficiat 91 alumnes.

Ajudes al transport[18]

Les ajudes de transport es destinen a associacions d'estudiants universitaris, cooperatives de persones consumidores i usuàries, ajuntaments, i subsidiàriament, per a

17. RESOLUCIÓ de 25 de març de 2024, de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital, per la qual es convoquen beques per a l'alumnat que vaja a realitzar estudis en els centres associats de la Universitat Nacional d'Educació a Distància en la Comunitat Valenciana durant el curs acadèmic 2023-2024 (https://dogv.gva.es/datos/2024/04/02/pdf/2024_2626.pdf)

18. RESOLUCIÓ de 8 de juliol de 2024, del conseller d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es convoquen subvencions al transport universitari en la Comunitat Valenciana per al curs acadèmic 2023-2024.

aquelles rutes on no concórreguen alguna d'estes entitats, les empreses de transport públic regular permanent d'ús general.

Quadre 15.44

AJUDES AL TRANSPORT UNIVERSITARI EN LA COMUNITAT VALENCIANA

	Importe Pressupost	Municipis beneficiats
Curs 2017-18	400.000	179
Curs 2018-19	400.000	179
Curs 2019-20	400.000	179
Curs 2020-21	400.000	179
Curs 2021-22	470.454	179
Curs 2022-23	451.884	179
Curs 2023-24	206.620	8

Font: Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació

Durant el curs 2023-24 s'han beneficiat, únicament, 8 municipis de la **Comunitat Valenciana**, havent-lo sol·licitat 34 municipis. L'import de les ajudes va ser 206.620 euros.

Ajudes Erasmus[19]

Durant el curs 2023-24, s'han beneficiat **91 alumnes i de les Ajudes Erasmus**, havent-se presentat 172 sol·licituds. L'import total ha sigut de 48.917,53 euros.

Beques per a la finalització d'estudis[20]

Quadre 15.45

BEQUES FINALITZACIÓ D'ESTUDIS. CURS 2023-24

UNIVERSITAT	Persones Beneficiades	Import (€)
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA	30	20.567,97
UNIVERSITAT POLITÉCNICA	27	17.811,25
UNIVERSITAT D'ALACANT	90	55.515,49
UNIVERSITAT JAUME I	17	8.428,11
UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ	26	15.831,85
TOTAL	**190**	**118.154,67**

Font: Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació

19. RESOLUCIÓ de 20 de juny de 2023, de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital, per la qual s'adjudiquen les ajudes per a complementar les beques complementàries a les beques per a l'activitat de mobilitat d'estudiants per estudis del Programa ERASMUS+, corresponents a entitats d'educació superior de la Comunitat Valenciana.

20. RESOLUCIÓ de 23 d'octubre de 2023, de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es convoquen beques per a l'alumnat que finalitze els seus estudis universitaris durant el curs 2023-2024 en les universitats que integren el Sistema Universitari Valencià.

Durant el curs 2023-24 s'han **beneficiat 190 alumnes de les Beques per a la finalització d'estudis**, sent el nombre de sol·licituds de 493. Respecte del curs anterior, s'ha vist un augment de beques atorgades, per esta modalitat, del 45 %.

Beques Manuela Solís[21]

Quadre 15.46

BEQUES MANUELA SOLÍS CURS 2023-24

UNIVERSITAT	Persones Beneficiades	Import
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA	1.571	5.714.500
UNIVERSITAT POLITÉCNICA	804	3.067.500
UNIVERSITAT D'ALACANT	1.328	4.800.250
UNIVERSITAT JAUME I	316	1.146.750
UNIVERSITAT MIGUEL HERNÁNDEZ	502	1.819.500
UNIVERSITAT CATÒLICA DE VALÈNCIA	193	692.000
UNIVERSITAT CARDENAL HERRERA - CEU	76	274.250
UNIVERSITAT EUROPEA	22	83.000
TOTAL	**4.812**	**17.597.750**

Font: Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació



El CES CV recomana que s'intensifiquen els programes d'ajudes econòmiques i beques per a afavorir l'accés a les Ensenyances Superiors no obligatòries, i que es facilite l'accés a les mateixes per considerar el seu efecte positiu en la promoció d'igualtat d'oportunitats.

21. Resolución de 3 de maig de 2024, de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual es convoquen les beques Manuela Solís per a la realització d'estudis universitaris en les universitats que integren el Sistema Universitari Valencià i d'estudis d'Ensenyances Artístiques Superiors durant el curs acadèmic 2023-2024

16.SANITAT

El capítol de Sanitat s'estructura en quatre apartats: en el primer d'ells, denominat el **Sistema de Salut** en la Comunitat Valenciana, s'arrepleguen les dades relatives al pressupost, despeses i inversions en esta matèria, així com els relatius a la percepció de la ciutadania sobre els serveis sanitaris públics; en el segon dels apartats s'arrepleguen les dades de l'**assistència sanitària** (indicadors d'atenció primària i atenció especialitzada); en el tercer s'estudien les dades de l'**atenció farmacèutica**; i en l'últim apartat s'arrepleguen les dades de **Salut Pública**, analitzant les principals malalties i causes de mortalitat i els programes de salut en la Comunitat Valenciana.

→ El **pressupost** de Sanitat ha augmentat un 3 % en 2024.

→ El nombre de consultes realitzades en medicina familiar i comunitària ha sigut un 0,68 % superior a 2023 i en pediatria un 4,19 % inferior.

→ El nombre de **parts** ha augmentat un 1,66 %.

→ Les **llistes d'espera** per a una primera consulta han augmentat un 4,06 % respecte a l'any anterior i les llistes d'espera quirúrgica han augmentat un 13,7 %.

→ Les consultes en salut mental, tant en psiquiatria i psicologia com en infermeria i treball social, han augmentat un 3,41 % respecte a l'any anterior.

→ En 2024, es van notificar un total de 151.689 casos de malalties de declaració obligatòria (EDO) en la Comunitat Valenciana, la qual cosa representa un descens del 19,82 % respecte a l'any anterior. A pesar de la notable baixada, la COVID-19 continua sent la malaltia més freqüent, amb 48.599 casos, enfront dels 92.551 registrats en 2023.

El 29 d'octubre de 2024, la Comunitat Valenciana va patir el major desastre natural dels últims temps a causa d'una DANA que va causar danys en 61 centres de salut, la qual cosa representa un 25 % del total dels 244 existents; 3 hospitals van ser afectats, els de Requena, Manises i la Ribera, i també van ser danyats 8 centres de dia a Paiporta, Benetússer, Catarroja, Massanassa, Sedaví, Carlet i Alcudia. A data de 31 de desembre de 2024, tots els centres de salut afectats havien reobert i paraven atenció als pacients. La Conselleria de Sanitat va posar en marxa diverses mesures per a fer costat a les famílies damnificades per les inundacions i assegurar la prestació sanitària. Entre les actuacions més destacades es trobava la creació d'una Unitat d'Assistència Psicològica en Fira València, amb 30 professionals, 10 consultes i 2 ambulàncies.

També es van distribuir 800.000 màscares i es van difondre recomanacions preventives dirigides als qui participaven en labors de neteja, com la desinfecció de ferides i l'avaluació per a la vacunació antitetànica.

A més, es va habilitar un servici telefònic de seguiment per a pacients crònics, gestionat per personal voluntari. En total, es van registrar més de 20.000 persones voluntàries, 5.000 d'elles procedents del Servici Valencià de Salut. Altres mesures van incloure la dispensació de medicaments presentant només el DNI, la renovació automàtica de tractaments i l'atenció telefònica en col·laboració amb Creu Roja.

16.1. EL SISTEMA DE SALUT EN LA COMUNITAT VALENCIANA

16.1.1. Pressupost, despesa i inversions

A la **Conselleria de Sanitat**, se li assignen les competències en matèria de sanitat, salut pública, salut mental, farmàcia, avaluació, investigació, qualitat i atenció al pacient. Per a l'execució de les seues competències, esta secció ha comptat, per a 2024, amb un pressupost de 8.504,18 M€ i una estructura pressupostària composta pels següents servicis pressupostaris: Secretaria Autonòmica de Sanitat, Secretaria Autonòmica de Planificació, Informació i Transformació Digital, la Subsecretaria i el corresponent al Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència.

Per a l'anàlisi del pressupost de la secció cal destacar com a novetat, en l'exercici 2024, que el programa *41222 Assistència Sanitària*, vigent durant l'exercici 2023, s'ha desglossat en dos programes distints per a l'exercici 2024: el programa *412B22 Atenció Hospitalària* i el programa *412B21 Atenció Primària*.

Quant a la classificació funcional del gasto, els programes pressupostaris amb una major participació en el pressupost de 2024 han sigut els programes *412B22 Atenció Hospitalària* (50 %), *412B21 Atenció Primària* (20 %) i *412B23 Prestacions Farmacèutiques* (15 %).

Al costat de l'anterior, els programes que major creixement han experimentat respecte a 2023 són els programes *313B00 Drogodependències i altres addiccions* (36,1 %), *412B28 Salut Mental i Atenció Sanitària de Mitjana i Llarga Estada* (13,4 %), *412B26 Personal Sanitari Resident* (13 %), *412B29 Informació per a la Salut* (8 %), *412B24 Prestacions Externes* (6 %), i finalment cal assenyalar l'increment dels programes *412B22 Atenció Hospitalària* (3 %) i *412B21 Atenció Primària* (4,3 %) el pressupost de la qual ha suposat al voltant del 70 % de la secció.

A continuació, es detallen els crèdits del pressupost de gastos de 2024 que han experimentat un increment rellevant respecte a l'inicial de 2023 i/o que han correspost a noves actuacions a realitzar en l'exercici 2024:

En primer lloc, el **capítol VI, inversions reals** ha crescut un 1,7 %, amb un pressupost de **529,18 milions d'euros** destinat a finançar, en la seua major part, les inversions dels programes *412B21 Atenció Primària*, *412B22 Atenció Hospitalària* i el programa *412B29 Informació per a la Salut*, la finalitat de la qual és la reforma i ampliació de centres de salut i hospitals en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, així com l'adquisició d'equipament informàtic i la millora de l'eficiència i sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut.

En segon lloc, de l'increment del capítol IV transferències corrents cal assenyalar l'augment del gasto farmacèutic (42 %), les ajudes per a pròtesis i vehicles per a persones amb discapacitat (34 %) i les ajudes per a desplaçaments a centres especialitzats (56 %).

Finalment, es troben els **Fons MRR**, que en esta secció s'han concentrat en el programa 412M00 MRR. Assistència Sanitària, amb un import de **2,5 M€**, i el programa *413M00 MRR. Salut Pública*, amb un pressupost de **289 mil euros**.

Quadre 16.1

ESTRUCTURA DE LA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA PER PROGRAMES PRESSUPOSTARIS 2023-2024

(En milers d'euros)		Pressupost 2023	% s/Total	Pressupost 2024	% s/Total	% Var. 23/24
411AOO	Direcció i Serveis Generals	28.673,30	0,3	29.207,47	0,3	**1,9**
411800	Administració Econòmica Financera	7.957,21	0,1	8.290,57	0,1	**4,2**
411COO	Administració de Recursos Humans	8.012,84	0,1	8.434,46	0,1	**5,3**
411DOO	Escola Valenciana d'Estudis de la Salut	5.293,06	0,1	5.432,41	0,1	**2,6**
412AOO	Centres de Salut Pública	70.511,45	0,9	72.149,26	0,8	**2,3**
411GOO	Inspecció	16.118,33	0,2	16.794,76	0,2	**4,2**
413AOO	Salut Pública	84.379,98	1,0	85.644,18	1,0	**1,5**
313800	Drogodependències i Altres Addiccions	14.765,41	0,2	20.092,70	0,2	**36,1**
411FOO	Planificació i Atenció al Pacient	29.538,76	0,4	8.024,90	0,1	**-72,8**
412821	Atenció Primària	1.630.138,76	19,7	1.700.372,34	20,0	**4,3**
412822	Atenció Hospitalària	4.108.146,13	49,7	4.246.596,68	49,9	**3,4**
412823	Prestacions Farmacèutiques	1.235.240,35	15,0	1.235.322,18	14,5	**0,0**
412825	Serveis Generals de la Secretaria Autonòmica	78.628,44	1,0	78.141,20	0,9	**-0,6**
412826	Personal Sanitari Resident	180.868,77	2,2	204.791,49	2,4	**13,2**
412824	Prestacions Externes	353.658,16	4,3	376.208,21	4,4	**6,4**
412827	Prestacions Externes Complementàries	169.749,97	2,1	169.749,96	2,0	**0,0**
412828	Salut Mental i Atenció Sanitària de Mitjana i Llarga Estada	122.153,35	1,5	138.460,89	1,6	**13,4**
413MOO	MRR. Salut Pública	641,68	0,0	289,25	0,0	**-54,9**
412MOO	MRR. Salut Pública	23.129,42	0,3	2.473,70	0,0	**-89,3**
411EOO	Investigació en Ciències de la Salut	15.147,92	0,2	15.208,28	0,2	**0,4**
411HOO	Serveis Generals de la Secretaria Autonòmica d'Eficiència i Tecnologia Sanitària	565,27	0,0	630,66	0,0	**11,6**
412,29	Informació per a la Salut	75.507,52	0,9	81.864,58	1,0	**8,4**
TOTAL PRESSUPOST		**8.258.826,08**	**100,0**	**8.504.180,13**	**100,0**	**3,0**

Font: Pressupostos de la Generalitat Valenciana, 2024.

El Quadre 16.2 arreplega l'execució del Capítol VI del pressupost de despeses de la Conselleria de Sanitat, per al qual només es disposa de les dades de la fase d'obligació de pagament d'execució del pressupost.

Quadre 16.2

EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA. DESEMBRE DE 2024
RESUM PER PROGRAMES I PROJECTES D'INVERSIÓ

Projecte		Total
412.21 ASSISTÈNCIA SANITÀRIA. FASE "O"		
EC120	Construcció de Centres de Salut	4.459.144,28
ER120	Reforma/Ampliació de Centres de Salut	13.608.893,60
QN120	Equipament Posada en Marxa de Centres de Salut	1.048.208,85
QR120	Equipament Reposició de Centres de Salut	7.861.206,41
EE120	Eficiència energètica Atenció Primària	606.237,43
EA120	Adquisició d'Edificis Centres de Salut Primària	1.365.000,00
Total:		**28.948.690,57**
412.22 ASSISTÈNCIA SANITÀRIA. FASE "O"		
AT000	Assistències tècniques	893.911,56
EC140	Construcció de Nova Planta Centres Hospitalaris	39.861.804,30
ER140	Reforma d'Edificis Centres Hospitalaris	80.330.286,13
QN150	Equipament per posada en marxa Centres Especia	21.852.165,17
QR150	Equipament per Reposició Centres Especialitats	53.893.236,08
EE140	Eficiència energètica Centres Hospitalaris	8.559.102,04
RA140	Adquisició terrenys	151.210,40
QR140	Equipament per reposició centres de salut comur	586.278,46
Total:		**206.127.994,14**
412.28 ASSISTÈNCIA SANITÀRIA DE MITJANA I LLARGA ESTADA. FASE "O"		
ER140	Reforma/Ampliació de Centres Hospitalaris	8.396.288,04
QR140	Equipament reposició Centres Hospitalaris	1.446.225,28
EE140	Eficiència energètica Hospitals	3.519.129,70
EA140	Adquisició immobles	1.080.000,00
Total:		**14.441.643,02**
412.23 PRESTACIONS FARMACÈUTIQUES. FASE "O"		
QR141	Equipament Farmàcia Sociosanitària	1.420.281,12
Total:		**1.420.281,12**
412.29 INFORMACIÓ DE LA SALUT. FASE "O"		
QI000	Equips i material informàtic	39.568.497,64
Total:		**39.568.497,64**
412.99 MECANISME RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA. FASE "O"		
QI000	Equips i material informàtic	3.615.422,70
EE120	Eficiència energètica At.. Primària	1.675.196,64
Total:		**5.290.619,34**
412.10 CENTRES INTEGRATS DE SALUT PÚBLICA. FASE "O"		
ER130	Reforma de Centres de Salut Comunitària	86.586,30
QR130	Equipament reposició Centres de Salut Comunitàı	1.419.070,04
Total:		**1.505.656,34**
413,10 SALUD. FASE "O"		
ET130	Elements de Transport Centres Salut Comunitària	378.894,56
QR130	Equipament reposició Centres de Salut Comunitàı	245.275,35
Total:		**624.169,91**
411.50 INVESTIGACIÓ I INNOVACIÓ FASE "O"		
DI400	Investigació, desenvolupament i innovació	148.154,01
Total:		**148.154,01**
413.00 MECANISME RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA. SALUT PÚBLICA. FASE "O"		
QI130	Equips i material informàtic Centres Salut	428.655,81
Total:		**428.655,81**
TOTAL CONSELLERIA		**298.504.361,90**

Font: Conselleria de Sanitat. Direcció General de Gestió Econòmica, Contractació i Infraestructures.

16.1.2. Percepció de la ciutadania sobre el sistema sanitari, servei d'atenció i informació al pacient i voluntats anticipades.

Enquesta de satisfacció de la Conselleria de Sanitat[1]

Els diferents plans estratègics de la Conselleria de Sanitat incorporen indicadors de mesura de la satisfacció de pacients, com a element d'avaluació de la qualitat i identificació d'àrees d'actuació per a millorar l'atenció prestada.

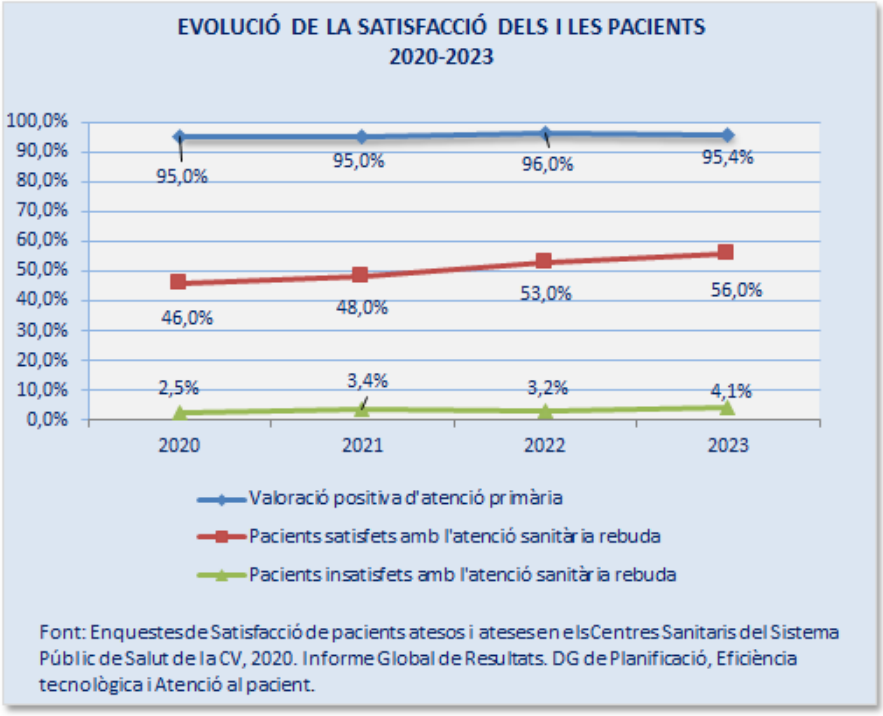
Des que van començar les enquestes de satisfacció de pacients en la Comunitat Valenciana, s'han realitzat **703.319 enquestes**, d'elles 14.968 van ser en 2023.

En este estudi es valora el percentatge de persones que se senten «Molt Satisfetes», «Satisfetes» o bé «Ni satisfeta ni insatisfeta» amb l'atenció sanitària rebuda en cada dels àmbits assistencials estudiats: atenció hospitalària, atenció primària, servei d'atenció i informació al pacient (SAIP) i hospital d'assistència a la cronicitat i llarga estada (Hacle). En 2023, **el 95,4 % de les persones enquestades ha tingut una valoració positiva de l'atenció sanitària rebuda**.

Les persones que han avaluat l'atenció rebuda amb una valoració entre 9 i 10 punts, en una escala de 0 a 10, se situen en un 53 %, mantenint-se per damunt del rang entre el 40 % i el 50 %, considerat com l'òptim.

Un altre dels aspectes importants és la valoració de la insatisfacció. L'any 2023 s'ha observat un lleuger augment al 4,1 %.

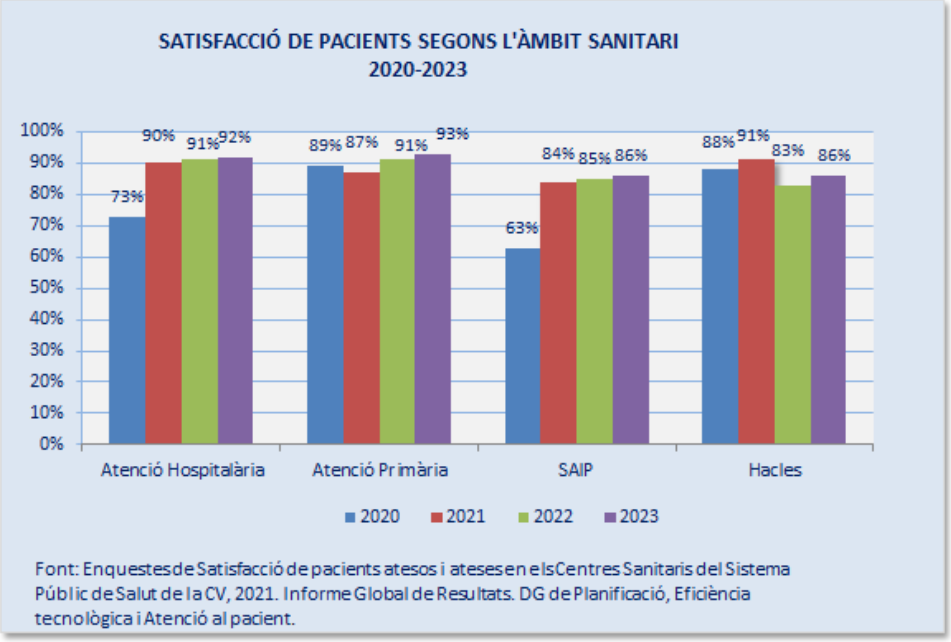
Gràfic 16.1



Font: Enquestes de Satisfacció de pacients atesos i atesesen elsCentres Sanitaris del Sistema Públic de Salut de la CV, 2020. Informe Global de Resultats. DG de Planificació, Eficiència tecnològica i Atenció al pacient.

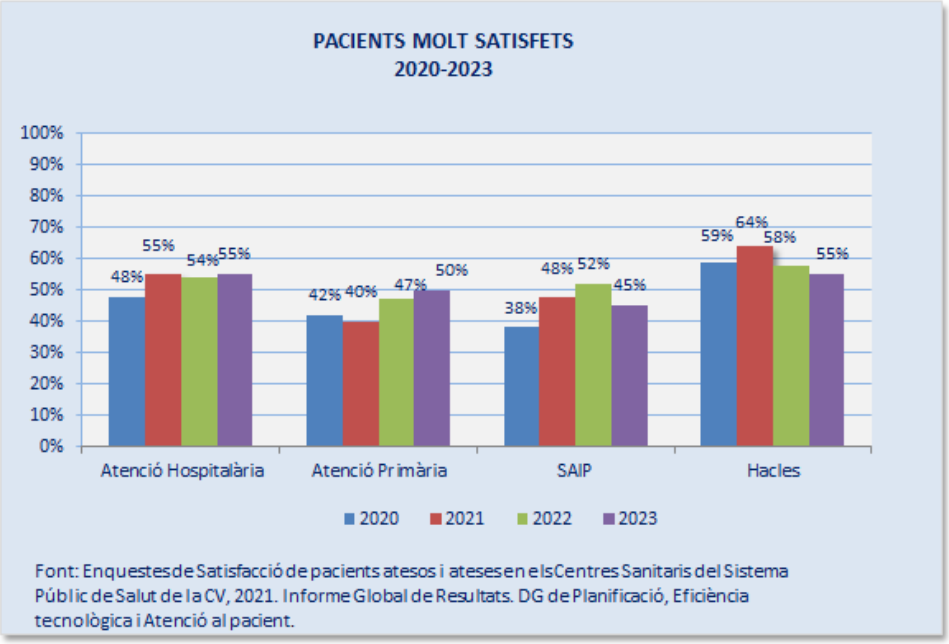
1. Esta herramienta de gestión se viene utilizando desde el año 2001 y salvo en el bienio 2014-2015, en el que el proceso se efectuó conjuntamente para las dos anualidades, estos estudios se han venido realizando sobre personas atendidas en uno o más periodos de la misma anualidad. Datos año 2023.

Gràfic 16.2



Font: Enquestes de Satisfacció de pacients atesos i atesesen elsCentres Sanitaris del Sistema Públic de Salut de la CV, 2021. Informe Global de Resultats. DG de Planificació, Eficiència tecnològica i Atenció al pacient.

Gràfic 16.3



Font: Enquestes de Satisfacció de pacients atesos i atesesen elsCentres Sanitaris del Sistema Públic de Salut de la CV, 2021. Informe Global de Resultats. DG de Planificació, Eficiència tecnològica i Atenció al pacient.

Activitat de Servicis d'Atenció i Informació al Pacient (SAIP)

En 2023, s'han registrat un total de **382.275 gestions**, de les quals 178.262 han correspost a la gestió de casos, representant el 46,6 % de l'activitat del SAIP. Estes gestions inclouen totes aquelles realitzades a petició dels usuaris i usuàries per a la reavaluació del seu cas sense necessitat d'una sol·licitud escrita. Generalment, equivalen a reclamacions per retards en la realització de proves, cites de consultes, tractaments,

entre altres, i impliquen investigació i comunicació amb altres servicis. Així mateix, dins d'esta mena de gestions s'inclouen la verificació de documentació per a tràmits com a Lliures Eleccions, recursos d'alçada, documents de Voluntats Anticipades i sol·licituds escrites.

D'altra banda, dins del total de gestions també s'han comptabilitzat les queixes escrites, que han sumat 33.136, la qual cosa representa un 7 % menys que l'any anterior i equival al 8,7 % de l'activitat del SAIP. Estes queixes corresponen a escrits i comunicacions en els quals pacients o els seus representants manifesten la seua disconformitat amb la prestació dels servicis sanitaris, especialment en relació amb demores, desatencions o qualsevol altre tipus de deficiència en el funcionament dels servicis públics sanitaris, sempre que puguen suposar un menyscapte en la qualitat del servici prestat. (Orde 06/2018 de 13 de setembre de la Conselleria de Sanitat).

La majoria de les gestions van ser realitzades pels SAIP dels hospitals (80,46 %). En comparació amb 2022, s'ha observat un increment en les gestions realitzades en centres d'especialitats i centres de salut integrats (33,43 %), així com en hospitals (5,43 %), mentres que les d'atenció primària han disminuït en un 22,96 %.

Quant a la distribució de l'activitat, el 46,6 % ha correspost a la «Gestió de casos», seguit de les «Sol·licituds escrites» (15,1 %), «Informació» (12,3 %) i «Atenció verbal/telefònic» (10,5 %). Finalment, la gestió de «Queixes escrites» ha representat el 8,7 % de l'activitat total del SAIP.

Voluntats anticipades[2]

El nombre d'inscripcions en el Registre de Voluntats Anticipades durant l'any 2023 ha sigut de 4.873, la qual cosa suposa un **augment del 71,70 % respecte a 2022**.

El total de persones vives amb voluntats anticipades en el Registre de la Comunitat Valenciana, a data 31 de desembre de 2023, és de 36.626.

En el Registre de Voluntats Anticipades, a més d'inscriure l'atorgament, es pot realitzar la modificació, substitució o la revocació, així com canviar el representant o realitzar qualsevol modificació o incloure nous criteris.

L'any 2023 s'han registrat un total de 6.469 actuacions en el Registre de Voluntats Anticipades, la qual cosa ha suposat un augment de 2.084 actuacions respecte a l'any 2022, que equival a un 47,52 % d'increment sobre l'any anterior.

Participació social: els Consells de Salut

En el marc de la Llei 10/2014 de Salut de la Comunitat Valenciana, s'establix com a principi rector del Sistema Valencià de Salut «la participació activa de la comunitat en el disseny, seguiment i avaluació de les seues polítiques sanitàries», assumint el Sistema Valencià de Salut com una de les seues activitats bàsiques el foment de la participació social i l'enfortiment del grau de control de les persones sobre la seua pròpia salut (article 8).

2. Mitjançant el document de Voluntats Anticipades, una persona major d'edat o menor emancipada, amb capacitat legal suficient manifesta lliurement les instruccions que sobre les actuacions mèdiques s'han de tindre en compte quan es trobe en una situació en la qual les circumstàncies que concórreguen no li permeten expressar lliurement la seua voluntat.

El Consell de Salut de la Comunitat Valenciana és l'òrgan superior col·legiat de caràcter consultiu de participació ciutadana en el Sistema Valencià de Salut. En cada un dels departaments de salut hi ha un consell de salut de departament. En cada zona bàsica de salut hi haurà un consell de salut bàsic.

El Decret 79/2015 del Consell regula els consells de salut en la Comunitat Valenciana, referint-se específicament a la composició i funcionament del Consell de Salut de la Comunitat Valenciana i dels Consells de Salut dels departaments de salut.

L'any 2024 el Consell de Salut de la Comunitat Valenciana es va reunir en dos ocasions, el 3 d'abril i l'11 de desembre. Els punts de l'orde del dia de les citades reunions són proposats pels representants de les organitzacions o institucions que componen el citat Consell.

16.2. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

16.2.1. Atenció Primària[3]

El dispositiu més pròxim a la ciutadania per a atendre les seues necessitats de salut són els **serveis d'atenció primària**, que constituïxen el primer nivell d'accés per a atendre-la. La cobertura[4] en la Comunitat Valenciana és del 94,82 % de les persones incloses en SIP.

3. Les dades d'este apartat es referixen tant a l'any 2024 com, en alguns casos, a 2023.

4. No es considera dret a assistència pública gratuïta el mutualisme administratiu privat (Muface, Mugeju i Isfas) i les modalitats de «no assegurats/ades».

Quadre 16.3

COBERTURA POBLACIONAL PER GRUPS D'ASSEGURAMENT (SIP. SERECI D'ASSEGURAMENT SANITARI) ANY 2024

Departament de salut	Assegurament amb empadronament					Cobertura Conselleria				No assegurament		Desplaçament				
	Seguretat Social actiu	Seguretat Social pensionista	Conveni internacional (residents)	Seguretat Social exempts (Farmàcia Gratuïta)	Mutualisme administratiu públic	ASU i sol·licituds	Cobertura RDL grups especials	Altres cobertures	Mutualisme administratiu privat	No assegurats irregulars	No assegurats	Targeta altra CCAA	TSE - Conveni internacional	% de cobertura	Total	Amb assistència
Població no assignada	1.232	62	1	539	1	85	5	5	32	112	1.183	1.381	19		4.657	3.330
Vinaròs	52.548	13.147	1.177	17.810	873	3.853	15	87	1.950	463	1.688	2.962	809	95,79	97.382	93.281
Castelló	180.205	42.583	600	44.020	2.980	10.130	254	253	9.989	1.703	4.140	5.093	1.533	94,78	303.483	287.651
La Plana	119.198	26.748	209	34.098	1.739	5.497	86	156	4.261	647	2.183	2.109	225	96,40	197.156	190.065
Sagunt	98.798	25.585	383	25.431	2.287	5.993	280	151	3.556	994	3.009	2.084	392	95,53	168.943	161.384
València – Clínic – Malva-rosa	220.453	52.697	460	45.179	4.707	8.751	350	328	12.581	1.798	6.492	7.075	2.176	94,25	363.047	342.176
València – Arnau de Vilanova -	218.277	44.950	838	51.779	2.955	7.683	300	301	11.415	1.839	5.902	3.054	893	94,53	350.186	331.030
València – La Fe	187.316	41.797	235	43.084	3.148	11.171	512	299	8.569	1.822	5.093	3.759	500	94,96	307.305	291.821
Requena	27.435	7.560	227	9.655	757	1.313	36	30	970	260	363	4.037	63	96,98	52.706	51.113
València – Hospital General	234.386	52.994	523	57.266	3.093	13.374	901	431	11.614	2.612	6.603	3.976	898	94,64	388.671	367.842
València – Doctor Peset	176.588	42.325	346	39.057	2.781	9.283	430	353	10.026	1.857	5.215	3.397	619	94,15	292.277	275.179
La Ribera	160.918	37.110	591	50.934	2.491	6.596	468	302	7.168	1.410	3.366	1.652	534	95,63	273.540	261.596
Gandia	109.809	24.678	1.640	34.560	2.094	5.694	587	246	4.982	1.117	3.128	1.997	1.126	95,19	191.658	182.431
Dénia	109.306	19.195	11.554	22.661	979	9.566	220	345	3.497	596	8.977	2.003	3.169	93,20	192.068	178.998
Xàtiva – Ontinyent	117.619	27.917	698	35.810	3.088	4.552	131	153	4.774	639	2.022	1.084	344	96,26	198.831	191.396
Alcoi	86.656	20.866	596	23.327	2.261	3.793	114	131	2.047	395	1.791	726	167	97,04	142.870	138.637
Marina Baixa	121.064	22.033	6.286	24.155	1.105	9.054	142	193	3.557	2.856	8.016	5.545	1.862	92,99	205.868	191.439
Alacant – Sant Joan d'Alacant	147.959	30.957	2.186	29.428	2.907	8.997	434	284	8.631	1.896	7.753	4.192	1.612	92,61	247.236	228.956
Elda	112.544	24.138	1.187	42.789	1.929	4.512	164	231	3.465	677	2.329	1.522	305	96,69	195.792	189.321
Alacant – Hospital Gral.	173.724	35.786	539	50.232	3.182	13.384	550	331	9.313	2.369	5.513	4.340	637	94,27	299.900	282.705
Elx – Hospital Gral.	110.286	19.510	1.558	30.510	2.338	4.847	211	189	4.053	878	3.240	2.324	1.687	95,50	181.631	173.460
Oriola	104.542	16.838	3.344	39.571	1.480	4.151	124	277	3.407	1.339	1.467	1.626	1.621	96,54	179.787	173.574
Torrevella	103.363	15.323	24.352	25.913	546	13.876	309	613	2.464	2.943	14.004	5.437	8.572	91,08	217.715	198.304
Manises	136.055	30.164	385	34.880	1.312	6.441	346	258	5.770	1.082	2.608	1.256	346	95,72	220.903	211.443
Elx-Crevillent	94.140	16.511	1.468	38.012	1.177	5.238	93	215	2.138	908	2.375	747	425	96,68	163.447	158.026
Total	4.860.188					191.058			281.901			103.912		94,82	5.437.059	5.155.158

Font: Conselleria de Sanitat. Dades SIP Totes situacions d'empadronament

A 31 de desembre de 2023, la **Comunitat Valenciana** comptava amb 42 centres sanitaris integrats, 244 centres de salut, 570 consultoris auxiliars, 32 consultoris auxiliars de temporada, 526 unitats de salut i 5 punts d'atenció sanitària repartits entre els 24 departaments de salut.

L'any 2023, els departaments d'atenció primària disposaven de 3**.219 professionals de medicina familiar i comunitària**, un 1,90 % superior al nombre de professionals de l'any anterior, en nombres absoluts 60 professionals més, amb una ràtio mitjana per targeta SIP assignada de 1.346 targetes per professional, un 2,05 % superior a l'any anterior.

Quadre 16.4

PROFESSIONALS MEDICINA FAMILIAR I COMUNITÀRIA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA EN 2023

Departament	MFC	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio targeta
Vinaròs	69	32	37	46,4	53,6	77.242	1.119
Castelló	182	73	109	40,1	59,9	241.933	1.329
La Plana	130	57	73	43,8	56,2	160.228	1.233
Sagunt	115	46	69	40,0	60,0	137.304	1.194
València – Clínic Malva-r	208	61	147	29,3	70,7	294.018	1.414
València – Arnau – Llíria	222	72	150	32,4	67,6	277.435	1.250
València – La Fe	176	53	123	30,1	69,9	246.439	1.400
Requena	42	15	27	35,7	64,3	41.337	984
València – Hospital Gen	228	72	156	31,6	68,4	315.101	1.382
València – Doctor Peset	172	64	108	37,2	62,8	236.531	1.375
La Ribera	162	48	114	29,6	70,4	220.867	1.363
Gandia	110	43	67	39,1	60,9	155.168	1.411
Dénia	96	37	59	38,5	61,5	154.559	1.610
Xàtiva – Ontinyent	141	66	75	46,8	53,2	166.078	1.178
Alcoi	98	36	62	36,7	63,3	119.254	1.217
Marina Baixa	125	55	70	44,0	56,0	163.047	1.304
Alacant – Sant Joan d'Ala	142	54	88	38,0	62,0	194.418	1.369
Elda	115	50	65	43,5	56,5	160.937	1.399
Alacant – Dr. Balmis	164	56	108	34,1	65,9	238.130	1.452
Elx – Hospital Gral.	107	40	67	37,4	62,6	145.816	1.363
Oriola	108	54	54	50,0	50,0	143.532	1.329
Torrevella	112	47	65	42,0	58,0	156.801	1.400
Manises	116	42	74	36,2	63,8	179.878	1.551
Elx-Crevillent	79	34	45	43,0	57,0	132.780	1.681
Total	**3.219**	**1.207**	**2.012**	**37,5**	**62,5**	**4.358.833**	**1.346**

Font: SIP i CIRO desembre 2023

Glossari: MFC - Medicina Familiar i Comunitària

L'any 2023, en pediatria, el nombre de professionals en atenció primària ha sigut de 880, set professionals més que l'any anterior i tenen assignades 671.984 targetes SIP, sent la ràtio per targeta de 770 targetes per pediatra, un 0,9 % superior a l'any anterior.

Quadre 16.5

PROFESSIONALS PEDIATRIA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA EN 2023

Departament	Pediatria EAP	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio targeta
Vinaròs	17	2	15	11,8	88,2	12.265	721
Castelló	53	8	45	15,1	84,9	37.879	715
La Plana	38	6	32	15,8	84,2	26.202	690
Sagunt	29	5	24	17,2	82,8	21.291	734
València – Clínic Malva-rc	57	11	46	19,3	80,7	42.007	737
València – Arnau – Llíria	62	13	49	21,0	79,0	46.808	755
València – La Fe	51	6	45	11,8	88,2	38.963	765
Requena	9	2	7	22,2	77,8	5.663	629
València – Hospital Gene	63	11	52	17,5	82,5	46.874	744
València – Doctor Peset	46	10	36	21,7	78,3	32.468	706
La Ribera	43	3	40	7,0	93,0	35.525	826
Gandia	30	6	24	20,0	80,0	23.589	786
Dénia	21	3	18	14,3	85,7	21.345	1.016
Xàtiva – Ontinyent	35	10	25	28,6	71,4	23.639	675
Alcoi	27	9	18	33,3	66,7	17.564	651
Marina Baixa	29	9	20	31,0	69,0	22.892	789
Alacant – Sant Joan d'Ala	38	6	32	15,8	84,2	29.396	774
Elda	34	13	21	38,2	61,8	24.788	729
Alacant – Dr. Balmis	53	15	38	28,3	71,7	38.332	723
Elx – Hospital Gral.	31	12	19	38,7	61,3	24.320	785
Oriola	33	14	19	42,4	57,6	26.685	809
Torrevella	26	11	15	42,3	57,7	22.899	881
Manises	31	1	30	3,2	96,8	27.916	901
Elx-Crevillent	24	12	12	50,0	50,0	22.674	945
Total	**880**	**198**	**682**	**22,5**	**77,5**	**671.984**	**770**

Font: SIP i CIRO desembre 2023

Glossari: EAP – Equip d'Atenció Primària

L'any 2023, en **infermeria**, el nombre de professionals en atenció primària ha sigut de 3.778, tenien assignades 5.030.817 targetes SIP i la ràtio per targeta s'ha situat en 1.346 targetes per professional de la infermeria.

Quadre 16.6

PROFESSIONALS INFERMERA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA EN 2023

Departament	Infermeria	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio targeta
Vinaròs	84	15	69	17,9	82,1	89.507	1.066
Castelló	217	39	178	18,0	82,0	279.812	1.289
La Plana	147	37	110	25,2	74,8	186.430	1.268
Sagunt	130	24	106	18,5	81,5	158.595	1.220
València – Clínic Malva-r	247	58	189	23,5	76,5	336.025	1.360
València – Arnau – Llíria	242	59	183	24,4	75,6	324.243	1.340
València – La Fe	208	42	166	20,2	79,8	285.402	1.372
Requena	50	10	40	20,0	80,0	47.000	940
València – Hospital Gen	258	48	210	18,6	81,4	361.975	1.403
València – Doctor Peset	203	33	170	16,3	83,7	268.999	1.325
La Ribera	196	44	152	22,4	77,6	256.392	1.308
Gandia	133	33	100	24,8	75,2	178.757	1.344
Dénia	169	83	86	49,1	50,9	175.904	1.041
Xàtiva – Ontinyent	157	28	129	17,8	82,2	189.717	1.208
Alcoi	114	25	89	21,9	78,1	136.818	1.200
Marina Baixa	137	43	94	31,4	68,6	185.939	1.357
Alacant – Sant Joan d'Al	164	44	120	26,8	73,2	223.814	1.365
Elda	146	42	104	28,8	71,2	185.725	1.272
Alacant – Dr. Balmis	202	51	151	25,2	74,8	276.462	1.369
Elx – Hospital Gral.	125	29	96	23,2	76,8	170.136	1.361
Oriola	127	37	90	29,1	70,9	170.217	1.340
Torrevella	143	42	101	29,4	70,6	179.700	1.257
Manises	118	21	97	17,8	82,2	207.794	1.761
Elx-Crevillent	61	10	51	16,4	83,6	155.454	2.548
Total	**3.778**	**897**	**2.881**	**23,7**	**76,3**	**5.030.817**	**1.346**

Font: SIP i CIRO desembre 2023

Glossari: EAP – Equip d'Atenció Primària

Nota: * Plantilla estructural: inclou infermeria, unitats de suport y punts d'atenció urgent extra-hospitalària. Per tant, el ràtio s'ha de considerar "teòric"

Quadre 16.7[5]

PROFESSIONALS INFERMERIA OBSTETRICO-GINECOLOGIA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA EN 2023

Departament	Comares	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio targeta
Vinaròs	6	-	6	-	100,0	27.897	4.650
Castelló	17	-	17	-	100,0	92.583	5.446
La Plana	15	-	15	-	100,0	61.007	4.067
Sagunt	17	1	16	5,9	94,1	51.175	3.010
València – Clínic Malva-i	21	-	21	-	100,0	115.241	5.488
València – Arnau – Llíria	22	-	22	-	100,0	108.916	4.951
València – La Fe	19	-	19	-	100,0	96.809	5.095
Requena	4	-	4	-	100,0	14.292	3.573
València – Hospital Gen	23	2	21	8,7	91,3	122.995	5.348
València – Doctor Peset	17	1	16	5,9	94,1	91.106	5.359
La Ribera	17	2	15	11,8	88,2	83.154	4.891
Gandia	13	1	12	7,7	92,3	58.301	4.485
Dénia	13	-	13			56.171	4.321
Xàtiva – Ontinyent	21	3	18	14,3	85,7	61.241	2.916
Alcoi	13	-	13	-	100,0	43.612	3.355
Marina Baixa	11	2	9	18,2	81,8	61.271	5.570
Alacant – Sant Joan d'Al	12	2	10	16,7	83,3	7.591	6.327
Elda	14	2	12	14,3	85,7	59.967	4.283
Alacant – Hospital Gral.	16	1	15	6,3	93,8	94.955	5.935
Elx – Hospital Gral.	10	1	9	10,0	90,0	56.454	5.645
Oriola	10	-	10	-	100,0	55.148	5.515
Torrevella	8	-	8	-	100,0	5.282	6.910
Manises*	-						
Elx-Crevillent*	-						
Total	**319**	**18**	**301**				

*No es disposen les dades d'estos hospitals

Font: SIP i CIRO desembre 2023

Glossari: EAP – Equip d'Atenció Primària

5. L'any 2023, tant en infermeria obstètrico-ginecològica i en professionals auxiliars d'administració, falten les dades de 2 hospitals pel que no es poden comparar amb els de l'any anterior.

Quadre 16.8

PROFESSIONALS AUXILIAR D'ADMINISTRACIÓ EN ATENCIÓ PRIMÀRIA EN 2023

Departament	Auxiliar EAP	Homes	Dones	% homes	% dones	Targetes SIP assignades	Ràtio targeta
Vinaròs	37	7	30	18,9	81,1	89.507	2.419
Castelló	99	21	78	21,2	78,8	279.812	2.826
La Plana	72	16	56	22,2	77,8	186.430	2.589
Sagunt	57	12	45	21,1	78,9	158.595	2.782
València – Clínic Malva-rc	131	40	91	30,5	69,5	336.025	2.565
València – Arnau – Llíria	113	23	90	20,4	79,6	324.243	2.869
València – La Fe	109	32	77	29,4	70,6	285.402	2.618
Requena	20	1	19	5,0	95,0	47.000	2.350
València – Hospital Gene	192	31	161	16,1	83,9	361.975	1.885
València – Doctor Peset	135	37	98	27,4	72,6	268.999	1.993
La Ribera	82	3	79	3,7	96,3	256.392	3.127
Gandia	83	25	58	30,1	69,9	178.757	2.154
Dénia*	30	3	27	10,0	90,0	175.904	5.863
Xàtiva – Ontinyent	82	27	55	32,9	67,1	189.717	2.314
Alcoi	60	21	39	35,0	65,0	136.818	2.280
Marina Baixa	58	16	42	27,6	72,4	185.939	3.206
Alacant – Sant Joan d'Ala	87	25	62	28,7	71,3	223.814	2.573
Elda	89	35	54	39,3	60,7	185.725	2.087
Alacant – Hospital Gral.	121	35	86	28,9	71,1	276.462	2.285
Elx – Hospital Gral.	69	25	44	36,2	63,8	170.136	2.466
Oriola	72	22	50	30,6	69,4	170.217	2.364
Torrevella	59	12	47	20,3	79,7	179.700	3.046
Manises*							
Elx-Crevillent*							
Total	**1.857**	**469**	**1.388**				

*No es disposen les dades d'estos hospitals

Font: SIP i CIRO desembre 2023

Glossari: EAP – Equip d'Atenció Primària

En relació amb l'anàlisi de l'activitat desenvolupada en el nivell d'atenció primària en la nostra Comunitat l'any 2024, els quadres següents detallen les consultes realitzades en medicina familiar i comunitària i pediatria primària, les consultes en atenció continuada d'infermeria i medicina[6] i el nombre de consultes per persona.

El nombre de consultes realitzades en **medicina familiar i comunitària** ha sigut de 21.935.020 (un 0,68 % inferior al 2023) i en **pediatria** de 3.672.088 (un 4,19 % inferior). En **atenció continuada**, el nombre de consultes ha sigut d'1.880.337 en infermeria (un 6,97 % superior) i 4.191.719 (un 2,25 % superior) en **medicina general**. I el nombre de consultes per persona en atenció primària ha sigut de 9,10.

6. És el servei que es presta a la població des d'atenció primària quan l'horari de funcionament dels centres de salut finalitza.

Cuadro 16.9

NOMBRE DE CENTRES DE SALUT I CONSULTORIS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA PER DEPARTAMENTS EN LA C. VALENCIANA A DATA 31-12-23

Departament	Centres Sanitaris Integrats	Centres de Salut	Consultoris Auxiliars	Consultoris Auxiliars de Temporada	Unitats de Salut Mental	Unitats de Salut Mental Infantil	Unitats de Salut Sexual i Reproductiva	Unitats d'Odontologia	Unitats de Conductes Addictives	Unitats de Rehabilitació	Unitats de Prevenció de Càncer de mama	Unitats d'Atenció Precoç	Punts d'Atenció Sanitària
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	1	7	29	3	5	1	1	6	1	3	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	2	22	38	10	5	2	3	9	2	9	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	4	10	30	2	4	1	4	4	1	5	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	1	10	49	2	6	1	3	4	1	3	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VCIA CLÍNIC-LA MALVA-RO	0	17	16	0	2	1	4	3	2	10	2	1	1
DEPARTAMENT DE SALUT VCIA ARNAU DE VILANOVA - L	3	15	42	0	5	1	4	4	3	11	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	0	12	8	0	3	2	4	4	3	9	1	0	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	0	5	41	0	1	0	1	3	1	2	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA -HOSPITAL GENI	5	12	10	0	2	1	5	6	3	7	1	0	1
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	0	11	10	0	3	1	3	3	1	8	1	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	4	11	26	4	3	1	3	8	1	10	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	3	6	42	3	3	1	3	3	2	1	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	4	9	33	4	2	1	1	5	1	6	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA - ONTINYENT	0	19	52	0	3	1	2	3	1	5	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	1	10	30	0	3	4	2	8	2	3	1	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	2	7	20	0	6	1	7	7	2	8	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT-SANT JOAN D'ALA	1	8	11	0	4	1	2	6	2	4	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	2	10	11	0	5	1	5	5	2	5	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - HOSPITAL GENEI	0	12	5	1	6	2	3	11	5	7	1	0	2
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	1	5	9	3	3	1	4	6	2	4	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	0	7	29	0	3	1	2	6	2	6	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	5	6	11	0	1	1	1	3	1	2	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	1	9	11	0	4	1	6	4	1	7	1	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE ELX-CREVILLENT	2	4	7	0	3	1	3	5	1	5	0	0	0
TOTAL COMUNITAT VALENCIANA	**40**	**244**	**570**	**32**	**85**	**29**	**76**	**126**	**43**	**140**	**24**	**3**	**5**

Font: Conselleria de Sanitat

CONSULTES REALITZADES. ANY 2024

DEPARTAMENT	MEDICINA FAMILIAR I COMUNITÀRIA	PEDIATRIA PRIMÀRIA	INFERMERIA PRIMÀRIA (NO COMPRÉS EN ALTRES UNITATS)	COMARE PRIMÀRIA	TREBALL SOCIAL PRIMÀRIA (NO COMPRÉS EN ALTRES UNITATS)
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	446.344	59.474	275.735	11.734	8.520
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	1.218.396	217.480	646.651	36.074	33.269
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	918.957	170.626	520.746	41.256	23.351
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	741.097	120.665	407.892	33.219	19.013
DEPARTAMENT DE SALUT DE VCIA CLÍNIC-LA MALVA-ROSA	1.405.235	241.785	858.212	58.299	33.476
DEPARTAMENT DE SALUT VCIA ARNAU DE VILANOVA -	1.461.866	254.145	892.182	56.373	26.257
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	1.125.411	200.943	607.418	55.770	28.739
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	256.065	29.080	180.409	6.265	4.493
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA -HOSPITAL GENERAL	1.477.306	264.938	883.945	73.158	36.178
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	1.100.887	182.013	660.511	42.895	23.821
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	1.080.990	170.485	861.782	44.157	23.628
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	809.128	136.627	545.461	29.077	11.755
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	589.077	86.656	333.046	4.508	14.099
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA - ONTINYENT	950.927	136.085	649.715	41.999	13.041
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	638.896	102.493	331.201	24.465	21.899
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	845.302	118.431	481.386	31.171	23.753
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT-S. JOAN D'ALACANT	931.925	158.123	539.240	39.749	24.449
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	845.527	144.845	558.094	40.199	18.297
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - HOSPITAL GENERAL	1.193.284	226.191	778.852	48.469	28.503
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	737.181	134.930	461.024	20.083	15.337
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	747.990	137.379	457.460	22.944	14.425
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	828.301	112.392	509.143	22.546	12.140
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	849.550	147.346	589.052	49.450	21.428
DEPARTAMENT DE SALUT DE ELX-CREVILLENT	735.378	118.956	397.587	18.153	24.111
TOTAL	**21.935.020**	**3.672.088**	**13.426.744**	**852.013**	**503.982**

Font: Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat

Cuadro 16.10

CESCV
Comité Econòmic i Social

Cuadro 16.11

NOMBRE DE CONSULTES EN ATENCIÓ CONTINUADA. ANY 2024

DEPARTAMENT	INFERMERIA ATENCIÓ CONTINUADA	MEDICINA ATENCIÓ CONTINUADA
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	41.239	91.653
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	98.813	247.449
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	79.378	227.179
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	50.691	177.614
DEPARTAMENT DE SALUT DE VCIA CLÍNIC-LA MALVA-	50.680	142.692
DEPARTAMENT DE SALUT VCIA ARNAU DE VILANOVA -	136.125	346.010
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	73.468	178.738
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	27.312	56.545
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA -HOSPITAL	83.226	260.031
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	35.384	89.668
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	236.565	323.690
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	69.185	195.016
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	100.139	197.876
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA - ONTINYENT	104.603	183.123
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	54.245	117.254
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	75.256	149.288
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT-S. JOAN D'ALACANT	41.353	90.390
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	112.739	178.038
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - HOSPITAL	75.581	201.659
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	41.477	114.125
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	82.093	184.093
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	112.354	173.686
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	88.308	250.892
DEPARTAMENT DE SALUT DE ELX-CREVILLENT	10.123	15.010
TOTAL	**1.880.337**	**4.191.719**

Font: Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat

Cuadro 16.12

NOMBRE DE CONSULTES PER PERSONA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA. ANY 2024

DEPARTAMENT	Consultes realitzades	Població assignada a l'àmbit	Taxa de Freqüentació (consultes per pacient)
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	934.699	90.890	10,28
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	2.498.132	284.815	8,77
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	1.981.493	189.317	10,47
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	1.550.191	161.550	9,60
DEPARTAMENT DE SALUT DE VCIA CLÍNIC-LA	2.790.379	338.507	8,24
DEPARTAMENT DE SALUT VCIA ARNAU DE	3.172.958	329.478	9,63
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	2.270.487	288.842	7,86
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	560.169	47.549	11,78
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA -	3.078.782	365.526	8,42
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA -	2.135.179	272.016	7,85
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	2.741.297	260.137	10,54
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	1.796.249	182.300	9,85
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	1.325.401	178.581	7,42
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA -	2.079.493	191.815	10,84
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	1.290.453	138.552	9,31
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	1.724.587	189.394	9,11
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT-S. JOAN	1.825.229	227.530	8,02
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	1.897.739	187.764	10,11
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT -	2.552.539	281.027	9,08
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL	1.524.157	172.082	8,86
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	1.646.384	173.030	9,52
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	1.770.562	185.532	9,54
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	1.996.026	210.656	9,48
DEPARTAMENT DE SALUT DE ELX-CREVILLENT	1.319.318	157.526	8,38
TOTAL	**46.461.903**	**5.104.416**	**9,10**

Font: Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat

16.2.2 Atenció Especialitzada[7]

A 31 de desembre de 2023, hi havia 24 hospitals de referència i d'àrea en la **Comunitat Valenciana**, 4 hospitals complementaris, 22 centres d'especialitats i 6 hospitals d'atenció a crònics i llarga estada.

Quant a l'**àrea d'hospitalització**, el nombre de llits instal·lats de mitjana, l'any 2024, ha sigut de 10.019 en el conjunt dels hospitals, disminuint en 35 llits respecte a l'any 2023, que va ser de 10.054 llits. Els indicadors de gestió en els centres d'atenció especialitzada es mostren en el Quadre 16.14.

Quadre 16.13

NOMBRE DE CENTRES D'ATENCIÓ ESPECIALITZADA PER DEPARTAMENTS EN LA C. VALENCIANA A DATA 31-12-23

Departament	Hospitals de referència i d'àrea	Hospitals complementaris	Centres d'Especialitats	Hospitals d'Atenció a Crònics i Llarga Estada
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VCIA CLÍNIC-LA MALVA-ROSA	1	1	2	0
DEPARTAMENT DE SALUT VCIA ARNAU DE VILANOVA - LLÍRIA	1	1	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	1	0	2	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - HOSPITAL GENERAL	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA - ONTINYENT	1	1	2	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT-S. JOAN D'ALACANT	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - HOSPITAL GENERAL	1	0	2	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	1	0	1	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	1	0	0	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	1	0	2	0
DEPARTAMENT DE SALUT DE ELX-CREVILLENT	1	0	0	0
Sense departament	0	1	0	6
TOTAL COMUNITAT VALENCIANA	**24**	**4**	**22**	**6**

Font: Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

7. Algunes dades són de l'any 2023 ja que no s'han enviat per part de la Conselleria de Sanitat al tancament de la memòria.

Quadre 16.14

INDICADORS D'HOSPITALITZACIÓ EN HOSPITALS D'AGUTS. 31-12-24

CENTRES	Llits instal·lats	Estades	Estada Mitjana (dies)	Índex d'Ocupació (%)	Índex de Rotació (enf/llit/mes)	Interval de Substitució (dies)	Altes	Percentatge d'altes
H. COMARCAL DE VINARÒ	169	34.368	5,59	55,51	3,08	4,48	6.245	1,42
H.GRAL.UNIV. DE CASTELL	513	123.154	5,78	66,54	3,60	2,91	21.845	4,98
H. UNIVERSIT. DE LA PLAI	369	110.769	4,86	85,40	5,53	0,83	23.476	5,35
H. DE SAGUNT	310	86.156	5,72	78,83	4,27	1,54	15.329	3,49
H. CLÍNIC DE VALÈNCIA	261	65.587	5,62	84,09	4,76	1,06	12.123	2,76
H. ARNAU DE VILANOVA	48	10.043	4,20	57,30	4,22	3,13	2.422	0,55
H. UNIV. I POLITEC. LA FE	288	67.380	5,54	69,95	3,92	2,38	12.358	2,82
H. GENERAL DE REQUENA	355	52.791	4,51	61,66	4,25	2,80	11.921	2,72
C.H.GRAL.UNIV.DE VALÈN	279	77.811	6,23	76,59	3,91	1,91	13.048	2,97
H.UNIVERSIT. DOCTOR PE	422	103.702	5,05	73,34	4,47	1,83	20.728	4,72
H.UNIVERSIT. DE LA RIBEI	529	95.124	5,42	66,81	3,83	2,69	17.859	4,07
H. FRANCESC DE BÒRJA	828	176.534	5,66	63,23	3,47	3,29	31.802	7,25
H. DÉNIA	510	125.652	6,46	68,96	3,31	2,91	19.737	4,50
H. GNRAL. D'ONTINYENT	449	106.144	5,94	71,26	3,78	2,40	18.490	4,21
H. LLUIS ALCANYIS	326	81.335	5,72	69,64	3,81	2,49	14.586	3,32
H. MARE DE DÉU DELS LLI	284	150.335	6,62	151,71	4,35	-2,26	14.201	3,24
H. DE LA MARINA BAIXA	388	94.444	5,22	93,74	5,74	0,35	19.493	4,44
H. UNIVERSITARI SANT JC	230	79.706	4,76	104,33	5,76	-0,20	14.484	3,30
H.GRAL.UNIVERSIT. D'ELC	376	73.914	5,39	67,24	3,90	2,62	14.075	3,21
H. GRAL.UNIV. DR. BALMI	263	66.045	5,48	71,04	3,88	2,23	11.822	2,69
H.GRAL.UNIV.ELX	230	52.115	10,86	66,41	1,75	5,49	4.492	1,02
H. VEGA BAJA	572	168.011	6,43	81,12	3,96	1,50	26.906	6,13
H.UNIVERSIT.DE TORREVE	413	112.637	6,12	84,64	4,33	1,11	18.895	4,31
H. DE MANISES	979	292.810	6,61	85,10	3,96	1,16	44.705	10,19
H. UNIVERSIT. VINALOPÓ	118	14.745	4,31	43,48	3,15	5,60	3.505	0,80
C.H. PROVINCIAL CASTELL	510	155.946	6,45	86,55	4,07	1,00	24.147	5,50
TOTAL	**10.019**	**2.577.258**	**150,55**	**77,35**	**4,01**	**44,09**	**438.694**	**100,00**

Font: Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat

L'any 2023 hi ha hagut **3.492 persones contractades** en les diferents branques d'administració en atenció especialitzada, un 8,14 % més que l'any 2022 en el qual hi havia 3.222 professionals.

Quadre 16.15

PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ EN ATENCIÓ ESPECIALITZADA. ANY 2023

ESPECIALITAT	PROFESSIONALS
ADMINISTRATIU/VA	739
AUXILIAR ADMINISTRATIU/VA	2.250
ADMINISTRATIU/VA ESPECIALISTA	263
GESTIÓ FUNCIÓ ADMINISTRATIVA	114
TÈCNIC/A FUNCIÓ ADMINISTRATIVA	126
TOTAL	**3.492**

Font: Servei d'Avaluació Assistencial. Conselleria de Sanitat

La plantilla d'**infermeria i fisioterapeutes** ha augmentat un 2,64 % respecte a l'any anterior, en el qual la plantilla era de 12.856 professionals.

Quadre 16.16

PERSONAL D'INFERMERIA I FISIOTERAPEUTES ANY 2023

ESPECIALITAT	PROFESSIONALS
ADJUNT/A INFERMERIA HOSPITAL	95
ADJUNT/A INFERMERIA II.AA	18
ADJUNT/A INFERMER/A GINECOLOGIA	9
ADJUNT/A FISIOTERAPEUTA	14
DIRECTOR/A INFERMERIA	20
DIRECTOR/A INFERMERIA CENTRE	6
INFERMER/A CONSULTES EXTERNES	538
INFERMER/A EMPRESA	24
INFERMER/A EQUIP MÒBIL	57
INFERMER/A ESPECIALISTA DEL TREBALL	4
INFERMER/A ESPECIALISTA OBSTETRICO-GINECOLÒGICA	366
INFERMER/A ESPECIALISTA SALUT MENTAL	80
INFERMER/A CAP S.A.I.P.	42
INFERMER/A SERVEIS ESPECIALS	3.424
INFERMER/A UNITAT HOSPITALÀRIA	7.437
FISIOTERAPEUTA	414
SUPERVISOR/A INFERMERIA	647
TOTAL	**13.195**

Font: Servei d'Avaluació Assistencial. Conselleria de Sanitat

La plantilla de facultatius sense via Mir ha augmentat un 4,25 % respecte a l'any anterior, en el qual la plantilla era de 869 professionals.

Quadre 16.17

FACULTATIUS/VES SENSE VIA MIR. ANY 2023

SENSE ESPECIALITAT	PROFESSIONALS
METGE/ESSA DOCUMENTACIÓ CLÍNICA I ADMISSIÓ	86
METGE/ESSA TREBALL	32
METGE/ESSA UNITAT CURTA ESTADA	36
METGE/ESSA UNITAT HOSPITALITAZCIÓ DOMICILI	123
METGE/ESSA URGÈNCIA HOSPITALÀRIA	629
TOTAL	**906**

Font: Servei d'Avaluació Assistencial. Conselleria de Sanitat

La plantilla de **facultatius especialistes** ha augmentat un 2,88 % respecte a l'any anterior, en el qual la plantilla era de 6.973 professionals.

Quadre 16.18

FACULTATIUS/VES ESPECIALISTES (MIR) PLANTILLA ESTRUCTURAL. ANY 2023

ESPECIALITAT	PROFESSIONALS	ESPECIALITAT	PROFESSIONALS	ESPECIALITAT	PROFESSIONALS
AL·LERGOLOGIA	60	FARMACOLOGIA	6	PSICOLOGIA CLÍNICA	254
ANÀLISIS CLÍNICS	159	FONIATRIA I LOGOPÈDIA	1	PSIQUIATRIA	334
ANATOMIA PATOLÒGICA	134	GERIATRIA	11	RADIODIAGNOSIS	413
ANESTESIOLOGIA I REANIMACIÓ	626	HEMATOLOGIA	167	RADIOFARMÀCIA	10
ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR	52	HEMODONACIÓ	1	RADIOFÍSICA	41
APARELL DIGESTIU	209	IMMULOGIA	6	REUMATOLOGIA	85
BIOQUÍMICA CLÍNICA	17	MEDICINA FÍSICA	154	UCI PEDIÀTRICA	1
CARDIO-ESTIMULACIÓ	2	MEDICINA INTENSIVA	217	UNITAT CIRURGIA SENSE INGRÉS	1
CARDIOLOGIA	229	MEDICINA INTERNA	351	UROLOGIA	193
CENTRES D'INVESTIGACIÓ	12	MEDICINA NUCLEAR	29		
CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL	45	MEDICINA PREVENTIVA	60		
CIRURGIA CARDIOVASCULAR	27	MICROBIOLOGIA	109		
CIRURGIA GENERAL I DE L'APARELL DIGESTIU	355	NEFROLOGIA	128		
		NEUMOLOGIA	159		
CIRURGIA ORTOPÈDICA	394	NEUROCIRURGIA	54		
CIRURGIA PEADIÀTRICA	34	NEUROFISIOLOGIA	71		
CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA	40	NEUROLOGIA	154		
CIRURGIA TORÀCICA	26	OBSTETRÍCIA I GINECOLOGIA	378		
COORDINACIÓ TRANSPLANTAMENTS	2	OFTALMOLOGIA	250		
DERMATOLOGIA	122	ONCOLOGIA MÈDICA	132		
DIETÈTICA I NUTRICIÓ	1	ONCOLOGIA RADIOTERÀPICA	56		
ENDOCRINOLOGIA	106	OTORRINOLARINGOLOGIA	178		
ESTOMATOLOGIA	1	PEDIATRIA	334		
FARMÀCIA HOSPITALÀRIA	179	PROTECCIÓ RADIOLÒGICA	4		
TOTAL			**7.174**		

Font: Servei d'Avaluació Assistencial. Conselleria de Sanitat

L'any 2024 el nombre de **primeres consultes externes** ha sigut un 5,35 % superior a l'any anterior (3.243.440 primeres consultes) i en les consultes externes successives s'ha incrementat un 3,44 % respecte del nombre de consultes de l'any 2023 (5.901.508 consultes successives).

Quadre 16.19

RELACIÓ SUCCESSIVES / PRIMERES DE CONSULTES EXTERNES. ANY 2024

	Primeres	Successives	Relació Successives/Primeres
DEPARTAMENT DE SALUT DE VINARÒS	49.594	71.197	1,44
DEPARTAMENT DE SALUT DE CASTELLÓ	142.704	287.353	2,01
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA PLANA	275.616	112.486	0,41
DEPARTAMENT DE SALUT DE SAGUNT	66.494	185.216	2,79
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - CLÍNIC - MALVA-ROSA	179.434	491.231	2,74
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - ARNAU DE VILANOVA - LLÍRIA	167.416	310.858	1,86
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - LA FE	166.844	598.959	3,59
DEPARTAMENT DE SALUT DE REQUENA	34.638	59.197	1,71
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - HOSPITAL GENERAL	344.297	549.455	1,60
DEPARTAMENT DE SALUT DE VALÈNCIA - DOCTOR PESET	150.250	399.604	2,66
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA RIBERA	109.275	376.861	3,45
DEPARTAMENT DE SALUT DE GANDIA	90.951	182.582	2,01
DEPARTAMENT DE SALUT DE DÉNIA	71.921	126.673	1,76
DEPARTAMENT DE SALUT DE XÀTIVA - ONTINYENT	99.911	174.225	1,74
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALCOI	160.087	156.856	0,98
DEPARTAMENT DE SALUT DE LA MARINA BAIXA	87.002	152.468	1,75
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - SANT JOAN D'ALACANT	168.715	228.437	1,35
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELDA	151.614	193.099	1,27
DEPARTAMENT DE SALUT D'ALACANT - HOSPITAL GENERAL	229.535	385.076	1,68
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX - HOSPITAL GENERAL	142.796	235.244	1,65
DEPARTAMENT DE SALUT D'ORIOLA	139.817	155.497	1,11
DEPARTAMENT DE SALUT DE TORREVELLA	65.504	148.829	2,27
DEPARTAMENT DE SALUT DE MANISES	133.362	231.345	1,73
DEPARTAMENT DE SALUT D'ELX-CREVILLENT	84.356	198.505	2,35
H. PROVINCIAL CASTELLÓ I HACLEs	104.849	93.176	0,89
Total	**3.416.982**	**6.104.429**	**1,79**

Font: Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat

En 2024 s'han realitzat un total de 369.314 **intervencions quirúrgiques** als hospitals públics de la Comunitat Valenciana. Respecte a l'any anterior s'ha produït un augment en el nombre d'intervencions quirúrgiques realitzades (2,76 % menys que les realitzades en 2023).



El CES CV considera necessari adoptar un pla urgent per a reduir la taxa de suspensions quirúrgiques, que actualment representa un 3,4 % del total (12.691 de 369.314 intervencions). Este percentatge, encara que és relativament baix, reflectix un nombre absolut considerable de cancel·lacions que impacten negativament tant en l'eficiència del sistema sanitari com en la salut i benestar dels i les pacients afectats. És necessari analitzar les causes principals (problemes organitzatius, falta de recursos, absències de pacients, etc.) i establir mesures correctores específiques que milloren la planificació, coordinació i seguiment de les intervencions programades.

Quadre 16.20

INTERVENCIONS QUIRÚRGIQUES REALITZADES EN 2024

CENTRES	Intervencions registrades	Intervencions realitzades	Intervencions suspeses	Intervencions programades	Intervencions urgents
H. COMARCAL DE VINARÒS	3.989	3.828	161	3.038	790
H.GRAL.UNIV. DE CASTELLÓ	15.471	14.885	586	10.937	3.948
H. UNIVERSIT. DE LA PLANA	8.645	8.556	89	7.100	1.456
H. DE SAGUNT	10.433	9.989	444	9.005	984
H. CLÍNIC DE VALÈNCIA	27.459	27.131	328	22.841	4.290
H. ARNAU DE VILANOVA	15.543	14.735	808	12.135	2.600
H. UNIV. I POLITEC. LA FE	33.057	32.142	915	26.682	5.460
H. GENERAL DE REQUENA	3.193	3.121	72	2.541	580
C.H.GRAL.UNIV.DE VALÈNCIA	21.289	20.262	1.027	17.925	2.337
H.UNIVERSIT. DOCTOR PESET	27.979	26.440	1.539	23.916	2.524
H.UNIVERSIT. DE LA RIBERA	18.577	17.927	650	15.990	1.937
H. FRANCESC DE BÒRJA	10.783	10.338	445	8.573	1.765
H. DÉNIA	9.578	9.188	390	7.775	1.413
H. GNRAL. D'ONTINYENT	2.765	2.640	125	2.311	329
H. LLUÍS ALCANYÍS	9.887	9.457	430	8.227	1.230
H. MARE DE DÉU DELS LLIRIS	10.376	10.029	347	9.135	894
H. DE LA MARINA BAIXA	11.574	11.334	240	9.790	1.544
H. UNIVERSITARI SANT JOAN	17.159	17.128	31	14.880	2.248
H.GRAL.UNIVERSIT. D'ELDA	13.681	13.330	351	11.816	1.514
H. GRAL.UNIV. DR. BALMIS	25.286	24.268	1.018	20.475	3.793
H.GRAL.UNIV.ELX	16.700	16.192	508	14.313	1.879
H. VEGA BAJA	7.996	7.683	313	6.513	1.170
H.UNIVERSIT.DE TORREVELLA	11.178	10.854	324	8.796	2.058
H. DE MANISES	15.260	14.352	908	13.046	1.306
H. UNIVERSIT. VINALOPÓ	14.703	14.437	266	12.743	1.694
C.H. PROVINCIAL CASTELLÓ	6.753	6.377	376	6.274	103
TOTAL	**369.314**	**356.623**	**12.691**	**306.777**	**49.846**

Font: SISAL. Conselleria de Sanitat

També s'introduïxen com a novetat les dades d'**urgències registrades**. L'any 2024 s'han registrat 2.604.162 urgències un 2,20 % superior a les registrades l'any anterior que van ser 2.548.069 urgències. El nombre d'urgències ingressades ha sigut de 298.021, un 0,42 % inferior a les ingressades en 2023 que van ser 299.272.

Quadre 16.21

URGÈNCIES HOSPITALÀRIES 2024

CENTRES	Urgències	Urgències ingressades	% Urgències ingressades	Temps mitjà de permanència
HOSPITAL COMARCAL DE VINARÒS	44.619	4.390	9,84	207,92
HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI DE CASTELLÓ	114.417	12.977	11,34	223,07
HOSPITAL UNIVERSITARI DE LA PLANA	69.570	10.405	14,96	197,63
HOSPITAL DE SAGUNT	83.391	8.195	9,83	196,61
HOSPITAL CLÍNIC UNIVERSITARI DE VALÈNCIA	194.009	15.532	8,01	189,96
HOSPITAL ARNAU DE VILANOVA	120.460	13.904	11,54	221,32
HOSPITAL UNIVERSITARI I POLITÈCNIC LA FE	227.467	25.151	11,06	213,28
HOSPITAL GENERAL DE REQUENA	27.895	2.473	8,87	191,95
CONSORCI HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI DE VALÈNCIA	152.145	15.129	9,94	225,08
HOSPITAL UNIVERSITARI DOCTOR PESET	151.852	16.180	10,66	173,43
HOSPITAL UNIVERSITARI DE LA RIBERA	132.357	16.116	12,18	196,40
HOSPITAL FRANCESC DE BORJA DE GANDIA	93.412	11.608	12,43	181,03
HOSPITAL DE DÉNIA	68.000	8.837	13,00	356,29
HOSPITAL GENERAL D'ONTINYENT	34.267	1.790	5,22	115,42
HOSPITAL LLUÍS ALCANYÍS DE XÀTIVA	72.468	8.348	11,52	183,32
HOSPITAL MARE DE DÉU DELS LLIRIS	57.371	8.222	14,33	167,44
HOSPITAL DE LA MARINA BAIXA DE LA VILA JOIOSA	70.722	10.094	14,27	319,38
HOSPITAL UNIVERSITARI SANT JOAN D'ALACANT	111.992	14.514	12,96	151,81
HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI D'ELDA - *VIRGEN DE LA SALUD*	88.398	14.122	15,98	213,43
HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI DR. BALMIS	182.598	18.273	10,01	173,77
HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI D'ELX	97.278	12.981	13,34	213,09
HOSPITAL VEGA BAIXA D'ORIOLA	92.999	11.060	11,89	171,16
HOSPITAL UNIVERSITARI DE TORREVELLA	83.682	10.999	13,14	383,80
HOSPITAL DE MANISES	119.486	14.302	11,97	217,75
HOSPITAL UNIVERSITARI VINALOPÓ	91.100	10.219	11,22	279,00
CONSORCI HOSPITALARI PROVINCIAL DE CASTELLÓ	21.951	2.199	10,02	174,06
HOSPITAL SANT VICENT DEL RASPEIG	256	1	0,39	717,63
TOTAL	**2.604.162**	**298.021**	**11,44**	**211,69**

Font: SISAL. Conselleria de Sanitat

L'any 2024, el nombre de **parts** en la **Comunitat Valenciana** ha sigut de 27.844, un 1,66 % superior a la dada de l'any anterior, en el qual va haver-hi un total de 27.388.

Quadre 16.22

INDICADORS DE PARTS, CESÀRIES, ANESTÈSIA EPIDURAL I NOUNATS, 2024

CENTRES	Parts Totals	Cesàries	Parts vaginals amb anestèsia epidural	Nounats vius
H. VINARÒS	474	130	216	476
H. GRAL. DE CASTELLÓ	1.313	394	872	1.340
H. LA PLANA (CASTELLÓ)	1.255	245	745	1.271
H. SAGUNT	664	189	401	671
H. CLÍNIC UNIVERSITARI+H.MALVA-ROSA (VLC)	1.239	273	848	1.264
H. LA FE	4.289	1.236	2.223	4.417
H. REQUENA	208	58	126	208
H. GRAL. UNIVERSITARI	1.219	348	561	1.221
H. DR. PESET	1.246	351	633	1.264
H. LA RIBERA	1.257	294	734	1.264
H. FRANCESC DE BORJA (GANDIA)	1.014	319	572	1.020
H. DÉNIA	1.070	329	507	1.076
H. ONTINYENT	145	47	68	146
H. LLUÍS ALCANYÍS (XÀTIVA)	671	178	373	646
H. VERGE DELS LLIRIS (ALCOI)	865	206	429	875
H. VILA-JOIOSA	885	287	555	889
H. SANT JOAN (ALACANT)	1.041	248	754	1.047
H. GRAL. D'ELDA	1.100	274	723	1.120
H. GRAL. D'ALACANT	2.096	482	1.324	2.126
H. GENERAL D'ELX	1.097	253	698	1.122
H. VEGA BAIXA (Oriola)	1.093	279	641	1.106
H. TORREVELLA	1.152	233	669	1.136
H. MANISES	1.108	204	289	1.120
H. VINALOPÓ	1.343	300	767	1.372
TOTAL	**27.844**	**7.157**	**15.728**	**28.197**

Font: SISAL

El número absolut d'**interrupció voluntària de l'embaràs (IVE)** notificades al registre, durant 2023, ha sigut de 9.335, de les quals 9.266 s'han realitzat en la Comunitat i, d'elles, 9.123 han correspost a dones residents en la Comunitat Valenciana.

Quadre 16.23

DISTRIBUCIÓ DE LES INTERRUPCIONS VOLUNTÀRIES D'EMBARÀS. COMUNITAT VALENCIANA (ANYS 2019-2023)

Any	Realitzades en la Comunitat Valenciana	Residents en la Comunitat Valenciana	%	No residents	%	Residents fora de la Comunitat Valenciana
2019	8.564	8.413	98,20	151	1,8	41
2020	7.540	7.432	98,60	108	1,4	48
2021	8.057	7.937	98,50	120	1,5	42
2022	8.680	8.556	98,60	124	1,4	64
2023	9.266	9.123	98,50	143	1,5	69

Font: Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs de la CV

En 2023, el 90,5 % de les IVE han sigut realitzades en **centres privats** i el 9,5 % en **centres públics**, percentatge que disminuïx respecte a l'any anterior. El 75,1 % de les IVE han sigut finançades a càrrec als pressupostos de la Conselleria de Sanitat en les quals s'inclouen les IVE realitzades en els centres sanitaris públics i les IVE concertades amb centres sanitaris privats acreditats. Esta xifra ha sigut lleugerament superior a la de l'any anterior.

Quadre 16.24

NOTIFICACIÓ DE LES INTERRUPCIONS VOLUNTÀRIES D'EMBARÀS PER TITULARITAT DEL CENTRE COMUNITAT VALENCIANA (ANYS 2019-2023)

Any	Centres Públics		Centres Privats	
	Freqüència	%	Freqüència	%
2019	719	8,5	7.694	91,5
2020	624	8,4	6.808	91,6
2021	683	8,6	7.254	91,4
2022	839	9,8	7.717	90,2
2023	869	9,5	8.254	90,5

Font: Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs de la CV

Quant a la **morbiditat hospitalària** en 2023, el Quadre 16.23 establix la distribució de les altes de les 25 categories diagnosticades més freqüents. El major nombre d'altes per categories diagnosticades ha correspost a parts amb 19.269, la qual cosa representava un 4,4 %. En segon lloc, una altra pneumònia amb 13.361 casos, cosa que significava el 3,1% del total general. La insuficiència cardíaca ha ocupat el tercer lloc, amb 11.948 casos, el 2,7 % del total d'altes.

Quadre 16.25

MORBIDITAT HOSPITALÀRIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023

CDM	Descripció	Altes		Estades		EM
		N	%	N	%	
01	PART	19.269	4,4	53.639	2,1	2,78
02	ALTRA NEUMONIA	13.361	3,1	88.825	3,5	6,65
03	INSUFICIÈNCIA CARDÍACA	11.948	2,7	82.788	3,2	6,93
04	INFECCIONS DE RONYÓ I TRACTE URINARI	11.778	2,7	66.946	2,6	5,68
05	INFECCIONS I INFLAMACIONS PULMONARS MAJORS	9.653	2,2	72.901	2,8	7,55
06	MALALTIES MISCEL·LÀNIES, SIGNES I SÍMPTOMES DE L'APARELL RESPIRATORI	7.960	1,8	43.380	1,7	5,45
07	MALALTIA PULMONAR OBSTRUCTIVA	7.733	1,8	52.233	2,0	6,75
08	SEPTICÈMIA I INFECCIONS DISSEMINADES	6.691	1,5	61.451	2,4	9,18
09	ACVA I OCLUSIONS PRECEREBRALS AMB	6.396	1,5	57.028	2,2	8,92
10	CESÀRIA SENSE ESTERILITZACIÓ	6.139	1,4	24.897	1,0	4,06
11	ALTRES GASTROENTERITIS, NÀUSEES I VÒMITS	5.806	1,3	24.564	1,0	4,23
12	TRASTORNS DEL TRACTE I VESÍCULA BILIAR	5.622	1,3	38.873	1,5	6,91
13	PROCEDIMENTS URETRALS I	5.274	1,2	11.863	0,5	2,25
14	ALTRES DIAGNÒSTICS DE L'APARELL DIGESTIU	5.163	1,2	23.517	0,9	4,55
10	COLECISTECTOMIA	5.149	1,2	16.266	0,6	3,16
11	PROCEDIMENTS SOBRE MUSCLE, COLZE I AVANTBRAÇ EXC. SUBSTITUCIÓ ARTICULACIÓ	5.030	1,1	11.350	0,4	2,26
12	INFECCIONS DE VIES RESPIRATÒRIES	4.893	1,1	20.351	0,8	4,16
13	REPARACIÓ DE FRACTURA DE MALUC I	4.757	1,1	38.342	1,5	8,06
14	PROCEDIMENTS SOBRE GENOLL I PART INFERIOR DE LA CAMA EXCEPTE PEU	4.406	1,0	17.550	0,7	3,98
15	INTERVENCIONS CARDÍAQUES PERCUTÀNIES SENSE IAM	4.350	1,0	11.674	0,5	2,68
16	FALLADA RESPIRATÒRIA	4.194	1,0	31.023	1,2	7,40
17	APENDICECTOMIA SENSE DIAGNÒSTIC PRINCIPAL COMPLEX	4.148	0,9	10.988	0,4	2,65
18	ARRÍTMIES CARDÍAQUES I TRASTORNS DE LA CONDUCCIÓ	4.106	0,9	15.990	0,6	3,89
15	CONVULSIONS	3.925	0,9	18.259	0,7	4,65
16	SUBSTITUCIÓ ARTICULACIÓ GENOLL PROGRAMAT	3.878	0,9	13.195	0,5	3,40
	TOTAL	**171.629**		**907.893**		

N: Nombre de casos observats. **%**: Percentatge de casos o estades respecte al total.
EM: Estada mitjana. **Emd**: Estada mitjana depurada (excloent casos extrems).
Font: Conselleria de Sanitat.

Llistes d'Espera

Quadre 16.26

LISTA D'ESPERA CONSULTES EXTERNES PER ESPECIALITATS. ANY 2024

	Nombre de pacients en espera estructural per a una primera	%	Temps mitjà d'espera per a primera consulta
Especialitat			
OFTALMOLOGIA	58.707	19,72%	100
CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOL	51.158	17,18%	103
DERMATOLOGIA	44.300	14,88%	101
OTORRINOLARINGOLOGIA	32.293	10,85%	78
GINECOLOGIA-OBSTETRÍCIA	24.537	8,24%	74
UROLOGIA	20.396	6,85%	90
NEUROLOGIA	19.556	6,57%	106
CIRURGIA GENERAL	18.305	6,15%	60
MEDICINA DIGESTIVA	16.130	5,42%	73
CARDIOLOGIA	12.312	4,14%	82
TOTAL	**297.694**	**100,00%**	

Font: Conselleria de Sanitat. Direcció General de Gestió Econòmica, Contractació i Infraestructures

Quadre 16.27

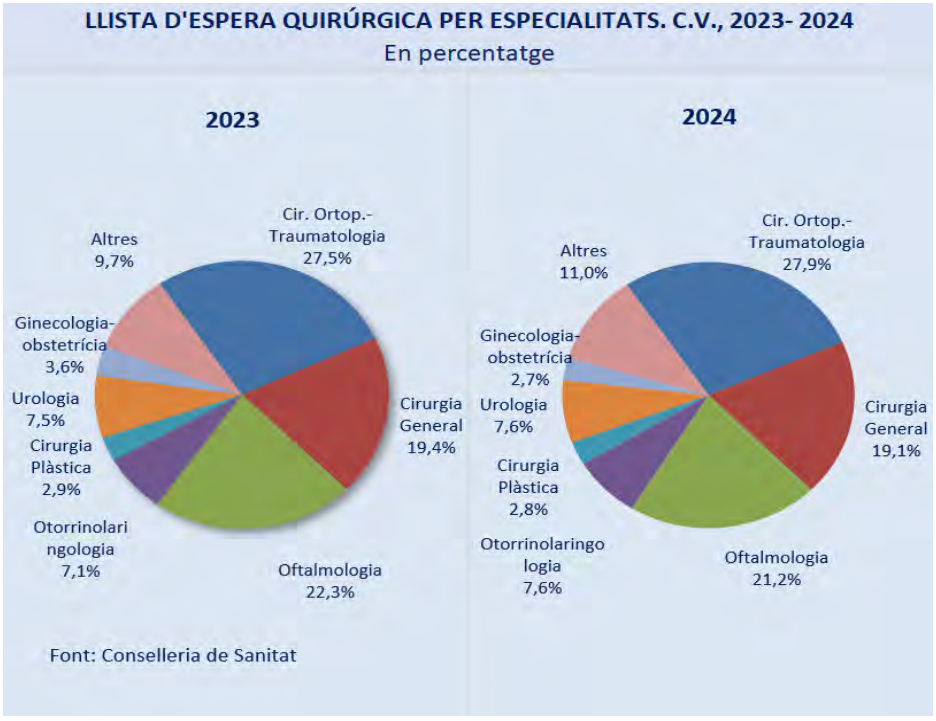
LLISTA D'ESPERA QUIRÚRGICA. ANY 2024

	Actives totals	%	Demora total (dies)
Especialitat			
CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA	20.642	27,92 %	104
OFTALMOLOGIA	15.693	21,22 %	65
CIRURGIA GENERAL	14.099	19,07 %	80
UROLOGIA	5.626	7,61 %	115
OTORRINOLARINGOLOGIA	5.608	7,58 %	98
CIRURGIA VASCULAR	2.617	3,54 %	87
CIRURGIA PLÀSTICA	2.088	2,82 %	152
GINECOLOGIA-OBSTETRÍCIA	2.013	2,72 %	79
CIRURGIA MAXIL·LOFACIAL	1.861	2,52 %	77
CIRURGIA PEADIÀTRICA	1.733	2,34 %	154
NEUROCIRURGIA	1.417	1,92 %	151
CIRURGIA TORÀCICA	244	0,33 %	85
CIRURGIA CARDIOVASCULAR	210	0,28 %	48
DERMATOLOGIA	93	0,13 %	68
TOTAL	**73.944**	**100,00 %**	

Font: Conselleria de Sanitat. Direcció General de Gestió Econòmica, Contractació i Infraestructures

L'any 2024, han existit **297.694 persones en llista d'espera per a una primera consulta**. L'especialitat amb major número d'espera ha sigut Oftalmologia, amb 58.707 persones, seguida de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia, amb 51.158 persones. Respecte a l'any anterior, hi ha hagut 12.579 persones menys esperant una primera cita en atenció especialitzada, un 4,06 % inferior a l'any anterior.

Gràfic 16.4



En el Gràfic 16.8 es contemplen els percentatges de la llista d'espera quirúrgica per especialitats en la **Comunitat Valenciana**. En valors absoluts, l'any 2024, hi ha hagut **73.944 pacients en la llista d'espera quirúrgic**a, un 13,7 % superior a l'any anterior. L'especialitat amb major llista d'espera ha sigut la de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia, amb 20.640 pacients i una demora 104 dies, augmentant un 15,5 % respecte a l'any 2023. La següent especialitat ha sigut la d'Oftalmologia, amb 15.693 pacients i una demora de 65 dies, augmentant un 8,1 %. I la tercera especialitat amb major nombre de pacients en llista d'espera ha resultat ser Cirurgia General, amb 14.099 pacients i una demora de 80 dies, augmentant un 11,9 %. L'especialitat amb més demora ha sigut Cirurgia Pediàtrica, amb una mitjana de demora de 154 dies.

El nombre de sol·licituds remeses d'intervencions quirúrgiques en hospitals concertats (**plans de xoc**) s'ha situat, l'any 2024, en 44.279 sol·licituds, entre tots els departaments de salut de la Comunitat Valenciana.

Quadre 16.28

PLANS DE XOC PER DEPARTAMENTS DE SALUT. TOTAL PACIENTS AMB ACCEPTACIÓ. ANY 2024

DEPARTAMENT	Núm. PACIENTS
Dep. 01 VINARÒS	771
Dep. 02 CASTELLÓ	2.512
Dep. 03 LA PLANA	769
Dep. 04 SAGUNT	841
Dep. 05 VALÈNCIA - CLÍNIC	2.761
Dep. 06 VALÈNCIA- ARNAU- LLÍRIA	3.463
Dep. 07 VALÈNCIA - LA FE	2.662
Dep. 08 REQUENA	352
Dep. 09 VALÈNCIA- HOSPITAL GENERAL	3.545
Dep. 10 VALÈNCIA - DR. PESET	2.088
Dep. 11 LA RIBERA	2.419
Dep. 12 GANDIA	2.087
Dep. 13 DÉNIA	1.445
Dep. 14 XÀTIVA - ONTINYENT	887
Dep. 15 ALCOI	1.849
Dep. 16 LA MARINA BAIXA	1.807
Dep. 17 ALACANT - SANT JOAN	2.623
Dep. 18 ELDA	3.394
Dep. 19 ALACANT	3.212
Dep. 20 ELX	1.385
Dep. 21 ORIHUELA	1.903
Dep. 22 TORREVIEJA	852
Dep. 23 MANISES	389
Dep. 40 C.H. PROVINCIAL CASTELLÓ	263
Total general	**44.279**

Font: Conselleria de Sanitat. Direcció General de Gestió Econòmica, Contractació i Infraestructures

16.2.3. Emergències extrahospitalàries

El **Sistema d'Emergències Sanitàries** de la Comunitat Valenciana està constituït pel conjunt d'unitats i serveis de caràcter públic de la Conselleria de Sanitat encarregats de la planificació, gestió, coordinació i avaluació de l'atenció de les urgències i emergències extrahospitalàries en tot el nostre àmbit comunitari. Este sistema s'estructura en un servei central, un servei d'atenció sanitària a les urgències i les emergències (SASUE) i un servei d'emergències sanitàries (SES).

Les diferents categories professionals en el sistema d'emergències sanitàries són les següents:

PERSONAL DEL SERVEI D'EMERGÈNCIES SANITÀRIES PER PROVÍNCIES I SEXE, 2024

Quadre 16.29

	Documenta lista i Personal Assistencial	Mèdics/es Coordinadors CICU	Locutors/es CICU	Infermers/es CICU	Mèdics/es SAMU	Infermers/es SAMU	Tècnic/es en Emergències SAMU	Tècnics/es en Emergències Assistència Primària Urgències	Conductors/es vehicles atenció urgències domicili Atenció Primària	TOTAL
Alacant		**12**	**17**	**8**	**94**	**100**	**84**	**292**	**21**	**607**
Baron		7	9	4	41	34	79	220	17	**394**
Dona		5	8	4	53	66	5	72	4	**213**
Castelló		**6**	**8**	**6**	**57**	**62**	**70**	**211**	**0**	**420**
Baron		3	5	3	28	26	58	119	0	**242**
Dona		3	3	3	29	36	12	92	0	**178**
València		**23**	**29**	**30**	**98**	**126**	**101**	**351**	**46**	**758**
Baron	2	7	13	13	55	38	94	217	34	**437**
Dona	8	16	16	17	43	88	7	134	12	**321**
Total CV	**10**	**41**	**54**	**44**	**249**	**288**	**255**	**854**	**67**	**1.862**
Baron	2	17	27	20	124	98	231	556	51	**1.126**
Dona	8	24	27	24	125	190	24	298	16	**736**

Font: SASUE - SES 2024

CESCV Comité Econòmic i Social

En la Comunitat Valenciana, en 2024, hi havia **1.862 professionals en emergències sanitàries** repartits entre les tres províncies, un 2,63 % més que l'any anterior, en el qual es comptava amb 1.813 professionals.

En el següent quadre, es detalla per províncies l'activitat registrada durant l'any 2024 dels diferents tipus de serveis que es gestionen en els centres d'Informació i Coordinació d'Urgències.

ACTIVITATS DELS RECURSOS D'EMERGÈNCIES SANITÀRIES PER PROVÍNCIES, 2024

Tipus d'activitat	Total		Alacant		Castelló		València	
	Núm. Absoluts	mitjana/dia	Núm. Absoluts	mitjana/dia	Núm. Absoluts	mitjana/dia	Núm. Absoluts	mitjana/dia
Núm. Total de trucades rebudes	690.356	**1.886**	79.529	**217**	79.529	**217**	350.958	**959**
Núm. d'Emergències	237.515	**649**	24.570	**67**	24.570	**67**	117.750	**322**
Núm. d'Urgències Mèdiques	102.464	**280**	8.741	**24**	8.741	**24**	55.357	**151**
Núm. de Consultes Mèdiques	75.537	**206**	7.311	**20**	7.311	**20**	41.845	**114**
Núm. de Transports Secundaris	15.989	**44**	2.960	**8**	2.960	**8**	7.209	**20**
Núm. de Transports Urgents No Assistits	165.560	**452**	28.089	**77**	28.089	**77**	81.216	**222**
Trucades associades/Alertes	65.688	**179**	6.842	**19**	6.842	**19**	36.216	**99**
Informació/Multidisciplinàries Indefinides/ No protocol·	36.240	**99**	3.533	**10**	3.533	**10**	18.527	**51**

Font: CICU SIS 2024

Quadre 16.30

CESCV
Comité Econòmic i Social

16.2.4. Salut mental

En el Quadre 16.31 es detallen les dades de la plantilla de professionals en els dispositius de **Salut Mental** l'any 2024, que ha sigut de 1.350 professionals repartits entre tots els departaments de salut, un 18,21 % superior a l'any 2023.

Quadre 16.31

EVOLUCIÓ DE LA PLANTILLA DE PROFESSIONALS 2019-2024

ESPECIALITAT	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PSIQUIATRIA	309	323	318	346	373	414
PSICOLOGIA	163	168	212	276	289	397
INFERMERIA*	306	280	313	347	347	381
TERÀPIA OCUPACIONAL	56	59	72	97	97	108
TREBALL SOCIAL	13	26	26	36	36	50
TOTAL	**847**	**856**	**941**	**1.102**	**1.142**	**1.350**

*Infermeria inclou infermeria especialista en salut mental i infermeria generalista que treballa en salut mental.

Font: Direcció General Assistència Sanitària

En el Quadre 16.30 es detallen les consultes en Salut Mental, tant en psiquiatria i psicologia com en infermeria i treball social. L'any 2024, les **consultes totals han augmentat un 3,41 %** respecte a l'any anterior.

Quadre 16.32

EVOLUCIÓ DE LES CONSULTES EN SALUT MENTAL 2018-2024

ESPECIALITAT	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PSIQUIATRIA	722.329	597.891	551.202	748.950	735.333	737.709	735.784
PSICOLOGIA	212.171	172.011	150.686	241.867	259.382	296.962	331.091
INFERMERIA	44.353	26.449	28.602	188.152	199.599	203.155	213.622
TREBALL SOCIAL	178.244	150.843	141.857	60.148	62.092	76.040	78.226
TOTAL	**1.157.097**	**947.194**	**872.347**	**1.239.117**	**1.256.406**	**1.313.866**	**1.358.723**

Font: Direcció General Assistència Sanitària

Al gener de 2024, es va presentar el nou **Pla de Salut Mental i Addiccions 2024-2027**[8], que compta amb diversos eixos i línies estratègiques i comprén un total de 80 accions:

Línia Estratègica	Denominació	Nombre d'Accions
1	Promoure una salut mental positiva i previndre la malaltia mental, els trastorns addictius i el suïcidi	10
2	Model assistencial equitatiu i basat en les necessitats reals de la població	14
3	Atenció a la infància i l'adolescència	8
4	Atenció al trastorn mental greu	12
5	Drets i qualitat de serveis	10
6	Formació sanitària especialitzada, activitat investigadora i docent	16
7	Accés a ajudes socials, ocupació i habitatge	4
8	Estructures de coordinació	3
9	Cooperació internacional	3
Totals		**80**

La Generalitat destinarà 283,8 milions addicionals per a l'execució del Pla Valencià de Salut Mental i Addiccions 2024-2027.

Línia Estratègica	Denominació	2024	2025	2026	2027	Total
1	Promoure una salut mental positiva i previndre la malaltia mental, els trastorns addictius i el suïcidi	6.769.505	6769505	6769505	6769505	**27078018**
2	Model assistencial equitatiu i basat en les necessitats reals de la població	11792295	19129796	24974757	30294185	**86191034**

8. Pla de Salut Mental i Addiccions 2024-2027

3	Atenció a la infància i l'adolescència	6907992	20631966	21385304	21545316	**70470578**
4	Atenció al trastorn mental greu	3.276.438	11853750	13982863	17285400	**46398450**
5	Drets i qualitat de serveis	250000	250000	250000	250000	**1000000**
6	Formació sanitària especialitzada, activitat investigadora i docent	650000	890698	1486460	2479285	**5456443**
7	Accés a ajudes socials, ocupació i habitatge	11170000	11420000	11670000	11920000	**46180000**
8	Estructures de coordinació	25000	25000	25000	25000	**100000**
9	Cooperació internacional	25000	300000	300000	300000	**1000000**
Totals		**40866229**	**71270715**	**80843888**	**90868691**	**283874523**



El CES CV considera prioritario que las medi-das contempladas en el nuevo Plan de Salud Men-tal 2024-2027 se orienten decididamente a me-jorar la calidad y accesibilidad de la atención a las personas con problemas de salud mental. Aunque a lo largo de 2024 se ha producido un incremento en las plan-tillas de personal en los recursos asistenciales de salud mental un 18,21 %, este refuerzo resulta aún insuficiente frente al aumento de la demanda, que ha registrado un creixement del 3,41 % en el nombre de consultes.

Esta situació evidencia que persistix un desequilibri entre les necessitats assistencials i la capacitat del sistema per a donar-los resposta. El CES CV considera que estes carències tenen un caràcter estructural, i que afecten directament l'eficàcia de l'atenció prestada, generant sobrecàrrega entre els i les professionals i incrementant els temps d'espera, especialment per als qui requerixen un seguiment continuat i especialitzat.

Per això, estima imprescindible continuar amb una revisió profunda dels recursos humans assignats, de manera que les plantilles es dimensionen adequadament i s'ajusten a les necessitats reals de la població. Una dotació suficient i estable de professionals —psiquiatres, professionals de la psicologia clínica, personal d'infermeria especialitzada, treballadors i treballadores socials i terapeutes ocupacionals— és fonamental per a garantir intervencions primerenques, tractaments individualitzats i una continuïtat assistencial que previnga recaigudes i hospitalitzacions evitables.

En este sentit, el reforç sostingut dels equips multidisciplinaris, juntament amb la millora de les condicions laborals, ha d'integrar-se com a part essencial d'una estratègia global que avance cap a un model d'atenció més eficaç, humanitzat i centrat en la persona.

16.3. ATENCIÓ FARMACÈUTICA

16.3.1. Despesa farmacèutica

En el Quadre 16.31 s'arreplega una comparativa de la despesa farmacèutica i sanitària per comunitats autònomes. L'any 2024, la **Comunitat Valenciana** ha continuat ocupant la quarta posició, augmentant un 9,88 % les despeses respecte a l'any 2023, passant de 3.416.140 milers d'euros en 2023 a 3.753.794 milers d'euros en 2024.

Quadre 16.33

DESPESA EN PRODUCTES FARMACÈUTICS I SANITARIS PER CC. AA. 2023- 2024

	2023	2024	
	DESPESA FARMACÈUTICA I SANITÀRIA (milers de €)	DESPESA FARMACÈUTICA I SANITÀRIA (milers de €)	TAXA DE VARIACIÓ INTERANUAL (%)
Andalusia	4.839.356	5.161.872	6,66 %
Aragó	894.809	945.391	5,65 %
d'Astúries, Principat	785.527	843.021	7,32 %
Balears, Illes	674.592	726.201	7,65 %
Canàries	1.399.627	1.520.658	8,65 %
Cantàbria	442.146	473.720	7,14 %
Castella i Lleó	1.728.603	1.872.416	8,32 %
Castella-la Manxa	1.299.425	1.390.388	7,00 %
Catalunya	4.285.987	4.575.769	6,76 %
Comunitat Valenciana	**3.416.140**	**3.753.794**	**9,88 %**
Extremadura	772.198	816.112	5,69 %
Galícia	1.829.648	1.993.766	8,97 %
Madrid, Comunitat de	3.825.047	4.189.792	9,54 %
Múrcia, Regió de	1.063.711	1.134.077	6,62 %
Navarra, Com. Foral de	415.160	450.647	8,55 %
País Basc	1.304.198	1.405.873	7,80 %
Rioja, La	202.743	220.325	8,67 %
Total CCAA	**29.178.916**	**31.473.821**	**7,86 %**

Font: Elaborat pel CES CV a partir de dades del Minhafp

El Quadre 16.32 arreplega la despesa farmacèutica per habitant i àrea de salut en atenció primària en la Comunitat Valenciana l'any 2024. L'import de la despesa ha ascendit a 1.740,8 M€ (100,3 M€ més que l'any 2023) i la **despesa farmacèutica mitjana per habitant ha sigut de 341 euros**, la qual cosa suposa 13 euros més que l'any 2023, que va ser de 328 euros.

Quadre 16.34

DESPESA FARMACÈUTICA PER HABITANT I DEPARTAMENT. ATENCIÓ PRIMÀRIA. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Departament	Import/ Persona Protegida	Import
Departament de Salut de Vinaròs	331 €	29.636.639 €
Departament de Salut de Castelló	326 €	92.893.897 €
Departament de Salut de la Plana	365 €	68.986.137 €
Departament de Salut de Sagunt	346 €	55.887.712 €
Departament de Salut de Vlc–Clínic–Malva-rosa	341 €	115.333.745 €
Departament de Salut de Vln–Arnau Vilanova–Llíria	314 €	103.592.187 €
Departament de Salut de València – La Fe	325 €	93.836.047 €
Departament de Salut de Requena	415 €	19.720.741 €
Departament de Salut de Vlc–Hospital General	352 €	129.221.721 €
Departament de Salut de Vlc–Doctor Peset	358 €	97.278.021 €
Departament de Salut de la Ribera	324 €	83.985.399 €
Departament de Salut de Gandia	355 €	64.766.808 €
Departament de Salut de Dénia	291 €	51.476.509 €
Departament de Salut de Xàtiva – Ontinyent	379 €	72.713.817 €
Departament de Salut d'Alcoi	343 €	47.533.067 €
Departament de Salut de la Marina Baixa	307 €	58.085.903 €
Departament de Salut d'Alacant–S. Joan d'Alacant	309 €	70.244.507 €
Departament de Salut d'Elda	333 €	62.495.241 €
Departament de Salut d'Alacant–Hospital General	313 €	87.875.846 €
Departament de Salut d'Elx – Hospital General	309 €	53.176.388 €
Departament de Salut d'Oriola	316 €	54.629.233 €
Departament de Salut de Torrevella	330 €	61.265.673 €
Departament de Salut de Manises	354 €	74.237.560 €
Departament de Salut Elx-Crevillent	347 €	54.626.278 €
Població sense metge assignat*		37.311.449 €
Comunitat Valenciana	**341 €**	**1.740.810.525 €**

Es correspon amb la facturació de les dispensacions a través de recepta mèdica oficial del SNS
Estes quantitats corresponen a PVP+IVA (esta inclosa l'aportació de les persones usuàries i no es contemplen el Reial Decret de Marges ni la devolució de receptes).
Font: Direcció General de Farmàcia.
*Esta població es correspon principalment a població desplaçada a la Comunitat Valenciana.

El g**asto farmacèutic en atenció especialitzada ha sigut de 246 euros per habitant** l'any 2024 (238 euros date ajustat) i el gasto farmacèutic per departaments s'ha situat en 1.300.338.171 euros (1.257.758.767 euros).

DESPESA FARMACÈUTICA PER DEPARTAMENT DE SALUT, HOSPITAL PÚBLIC I PER HABITANT EN LA C.V. ATENCIÓ ESPECIALITZADA, 2023

DEPARTAMENT	IMPORT/ DEPARTAMENT (en €)	IMPORT AJUSTAT/ DEPARTAMENT *(en €)	POBLACIÓ TOTAL SIP/ DEPARTAMENT	IMPORT/ POBLACIÓ TOTAL (en €)	IMPORT AJUSTAT/ POBLACIÓ TOTAL (en €)
VINARÒS	15.976.787	15.584.916	96.080	166	162
CASTELLÓ	54.951.823	53.334.607	303.492	181	176
LA PLANA	27.761.970	26.461.795	197.076	141	134
SAGUNT	35.197.171	34.062.960	169.035	208	202
VALÈNCIA - CLÍNIC - MALVA-ROSA	114.748.949	109.781.131	363.133	316	302
VALÈNCIA- ARNAU DE VILANOVA-	68.701.610	66.605.578	350.297	196	190
VALÈNCIA - LA FE	209.945.968	196.867.435	307.381	683	640
REQUENA	9.071.000	8.854.085	52.726	172	168
VALÈNCIA- DR. PESET	83.761.604	84.264.193	390.392	215	216
HOSPITAL GENERAL DE VALÈNCIA	75.545.947	73.741.711	292.337	258	252
LA RIBERA	51.076.446	50.494.473	276.826	185	182
GANDIA	40.206.709	38.207.403	191.755	210	199
DÉNIA**	29.919.877	29.058.679	197.679	151	147
XÀTIVA - ONTINYENT	42.211.528	41.289.649	198.880	212	208
ALCOI	35.138.093	33.623.747	142.915	246	235
MARINA BAIXA	43.175.175	41.094.995	206.187	209	199
SANT JOAN D'ALACANT	50.551.328	48.567.331	247.341	204	196
ELDA	39.950.450	38.809.932	195.862	204	198
ALACANT - HOSPITAL GRAL	98.527.527	95.876.363	300.126	328	319
ELX - HOSPITAL GENERAL	52.689.200	52.029.625	181.713	290	286
ORIOLA	36.571.116	35.606.858	179.858	203	198
TORREVELLA	36.928.185	36.131.724	217.934	169	166
MANISES**	24.458.795	23.938.783	224.612	109	107
CASTELLÓ PROVINCIAL**	23.270.913	23.470.797	NA	NA	NA
TOTAL	**1.300.338.171**	**1.257.758.770**	**5.283.637**	**246**	**238**

Font d'informació: ALUMBRA CDU-Logística Recepcions (Jerarquia de l'article Grup: Farmàcia (30); Descripció Organització Inventari: Farmàcia). Informe de Gestió de Prestació Farmacèutica Desembre 2024.

* Dada 2024 ajustat (amb abonaments obtinguts d'Orion Logis, corresponents a factures 2024 i amb gasto teòric estimat en teràpies CART).

** S'inclouen les dades dels Hospitals de Dénia i de Manises des de la seua reversió, febrer i maig de 2024, respectivament; així com, del Consorci Hospital Provincial de Castelló des de març de 2024.

Nota: No s'inclouen les dades de l'Hospital del Vinalopó (concessió administrativa), dels hospitals d'atenció a crònics i de llarga estada (HACLEs) i dels centres sociosanitaris.

Quadre 16.35

L'**import de les receptes dispensades** per les oficines de farmàcia de la Comunitat Valenciana, per províncies i separant a pensionistes de persones actives, ve recollit en el Quadre 16.36.

L'any 2024, s'han facturat quasi **132,8 milions de receptes** (4,6 milions més que en 2023), per un import de 1.954,7 M€ (116,6 milions més que en 2023) i una despesa de 1.782,6 M€ (102,5 milions més) —el terme «import» inclou l'aportació del pacient i el terme «despesa», la despesa del cost per a la Conselleria—.

Quadre 16.36

RECEPTES DISPENSADES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

CCTSI	RAF	Núm. DE RECEPTES FACTURADES			IMPORT			DESPESA		
		ALC	CS	VLC	ALC	CS	VLC	ALC	CS	VLC
Actiu amb Règim	Actiu amb Règim	626	430	642	8.391	4.213	7.466	6.158	3.334	5.377
Aportació d'un 10 %	Pensionista RD 1088/89	29.715	5.477	21.006	422.632	84.243	327.677	386.980	77.401	300.984
	Pensionista renta <18000	10.154.272	3.542.031	15.365.015	165.201.417	55.959.696	239.209.580	156.965.152	53.241.944	227.707.502
	Pensionista renta <100000	7.056.384	2.687.653	11.361.015	116.184.655	42.835.314	180.366.616	107.613.815	39.711.970	167.075.430
Aportació d'un 40 %	Actiu renta <18000	9.580.936	2.988.511	12.858.780	125.173.650	37.329.618	159.627.297	98.033.215	29.184.133	124.287.874
Aportació d'un 50 %	Actiu renta <100000	3.865.994	1.699.387	6.940.829	53.227.484	22.434.587	92.265.735	39.147.727	16.330.646	67.203.310
Aportació d'un 60 %	Actiu renta > 100000	101.504	49.206	215.177	1.644.124	756.942	3.357.822	1.154.387	521.091	2.313.582
	Pensionista renta > 100000	109.836	39.426	183.990	1.969.329	675.056	3.173.385	1.478.779	503.942	2.389.018
Exempts/es d'aportació	Exempts/es d'aportació	14.567.303	4.952.863	21.934.731	222.501.720	74.687.195	323.996.863	222.501.698	74.685.893	323.996.386
NA aportació 100%	NA aportació 100%	1	1	18	24	32	233	21	29	192
NA aportació 40%	NA aportació 40%	590.122	190.337	732.382	6.725.175	2.089.869	8.356.673	5.197.959	1.612.997	6.473.312
NA aportació 50%	NA aportació 50%	147		5	1.160		17	806		9
Pensionista amb Règim d'Assistència Farmacèutica desconegut	Pensionista amb Règim d'Assistència Farmacèutica desconegut	879	428	755	9.033	4.858	7.821	8.204	4.331	7.118
		566.369	163.681	253.980	8.273.000	2.237.946	3.519.569	7.406.766	1.984.165	3.084.105
		46.624.088	16.319.431	69.868.325	701.341.793	239.099.568	1.014.216.754	639.901.669	217.861.875	924.844.198

(*) El terme import inclou l'aportació del pacient i el terme despesa no.
Font: (Dades de facturació en oficina de farmàcia d'ALUMBRA). Direcció General de Farmàcia.

En el següent quadre s'observen les **prestacions complementàries** que s'han dut a terme durant l'any 2024. El nombre total de reintegraments de despesa per assistència sanitària ha sigut de 155 (20 estimats i 135 desestimats), la qual cosa suposa un import de 20.411,85

euros. D'altra banda, la despesa en ortopèdia externa ha sigut de 34,5 M€ i el de l'ortopèdia interna de 168,3 milions.

Quadre 16.37

ALTRES PRESTACIONS EXTERNES A L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA. C.V., 2024

ORTOPÈDIA EXTERNA	
Despesa total d'exopròtesi	**34.526.452**
Despesa per habitant	6,35
Núm. d'articles	161.238
Núm. d'articles per 1000 habitants	29,66
ORTOPÈDIA INTERNA	
Despesa total d'exopròtesi	**168.308.224**
Despesa per habitant	30,96
Núm. d'articles	131.926
Núm. d'articles per 1000 habitants	24,26
REINTEGRAMENTS DE DESPESA PER ASSISTÈNCIA SANITÀF	
Núm. Total reintegraments en la C. Valenciana	**155**
Núm. estimats:	20
Núm. desestimats:	135
Import estimats per àrea:	
València	*19.277,22*
Alacant	*1.134,63*
Castelló	*0,00*
Total Comunitat Valenciana	**20.411,85**

Font: Direcció General de Farmàcia.
Conselleria de Sanitat.

16.3.2. Mesures de control i racionalització dels increments de la despesa farmacèutica

El gasto farmacèutic representa una part significativa del pressupost de la Generalitat, per la qual cosa es requerix una gestió eficient que permeta garantir la cobertura de prestacions, contindre el creixement del gasto i assegurar la sostenibilitat del sistema.

Durant 2024, la Comunitat Valenciana ha mantingut el seu lideratge en el **finançament de sistemes de monitoratge de glucosa** per a pacients diabètics, avançant en la incorporació de noves persones beneficiàries segons el calendari del Ministeri de Sanitat, i incloent nous tractaments per a malalties com el càncer, la diabetis, el dolor crònic o les malalties rares.

En este sentit, la Conselleria de Sanitat ha promogut l'**ús racional i eficient dels medicaments i productes sanitaris.** Entre les mesures adoptades, destaca la millora de l'autonomia de les i els pacients en la gestió dels seus tractaments, mitjançant un nou model de planificació de receptes, més flexible, que elimina els calendaris rígids de dispensació i permet retirar la medicació quan siga necessària, dins del seu període de validesa.

Així mateix, s'han potenciat accions basades en la prescripció segons protocols clínics i guies fonamentades en criteris de cost-efectivitat, així com el seguiment farmacoterapèutic dels i les pacients i la millora dels sistemes d'informació.

A mode de resum, es detallen les accions i iniciatives la competència de les quals recau, totalment o parcialment, en la Conselleria de Sanitat desenvolupades durant 2024:

Quadre 16.38

MEDIDAS EN EL ÁMBITO FARMACÉUTICO Y DE SISTEMAS DE INFORMACIÓN. AÑO 2024

Categoría	Medidas
Medidas estructurales en sistemas de información	a. Modificación del calendario de dispensación de medicamentos
	b. Promoción de la prescripción por principio activo
	c. Identificación y oferta de productos de menor precio durante la prescripción
	d. Sustitución del cupón precinto por código digital en Castellón y Alicante
	e. Planificación del "Home delivery" de medidores de glucosa
	f. Mejora en la prescripción de tratamientos de larga duración
Calidad y homogeneidad de las prescripciones (vinculadas a la CIPM)	g. Prescripción electrónica con vinculación obligatoria a diagnóstico
	h. Formularios específicos de prescripción
Ayudas y asistentes a la prescripción	i. Herramientas para valorar la necesidad del tratamiento
	j. Herramientas para valorar la seguridad del tratamiento
	k. Herramientas para valorar la adecuación del tratamiento
	l. Índice de Calidad de Prescripción de Fármacos
	m. Consumo de antibióticos sistémicos J01
Indicadores de calidad en el acuerdo de gestión 2024	n. Evolución del gasto y coste medio en farmacia hospitalaria y endoprótesis
	o. Índice de calidad de prescripción farmacéutica hospitalaria
	p. Evolución del coste medio de intervención de endoprótesis ponderado
	q. Importe por habitante estandarizado por edad y sexo
Seguimiento y optimización farmacoterapéutica	r. Programa de revisión farmacéutica por atención primaria
	s. Intervenciones corporativas
	t. Informes sobre patologías de interés
	u. Informes sobre biosimilares y gestión farmacéutica
	v. Píldoras Informativas y Boletines de Información Farmacoterapéutica
	w. Cursos formativos de actualización (EVES)
	x. Campaña sobre seguridad del paciente en farmacia
Planes de educación sanitaria a la población	y. Web Medicamentic
	z. APP +Salut

Fuente: Conselleria de Sanidad

En el marc del **Programa Operatiu d'Intervenció Territorial (POIt),** subprograma assistencial, ha destacat la continuïtat en el desenrotllament de l'atenció farmacèutica telemàtica (PAt), així com la consolidació de la xarxa assistencial d'**Unitats d'Atenció Farmacèutica a Pacients Externs (UFPE),** orientada a la dispensació de medicaments d'ús hospitalari a pacients no hospitalitzats, amb lliurament en punts de proximitat.

Pel que fa a l'optimització de la gestió per a un ús més eficient dels medicaments, s'ha promogut la seua adquisició mitjançant procediments de contractació pública a través dels servicis centrals i els departaments de contractació. Concretament, durant l'últim any s'ha avançat en la formalització d'acords marc i

contractes derivats per al subministrament de medicaments en l'àmbit de la Conselleria de Sanitat. Així mateix, s'han impulsat nous expedients negociats sense publicitat per a adquisicions exclusives.

D'altra banda, en la Comunitat Valenciana s'han creat, en 2024, les Agrupacions Sanitàries Interdepartamentals (ASI), mitjançant el Decret Llei 2/2024, de 21 de febrer, del Consell, amb l'objectiu de garantir una assistència sanitària integral i equitativa en el Sistema Valencià de Salut. Estes agrupacions constituïxen un marc geogràfic de caràcter funcional dissenyat per la conselleria competent en matèria de sanitat, que integra tots els recursos sanitaris necessaris per a atendre la població fins a nivells d'alta complexitat. Este nou model organitzatiu té com a finalitat principal promoure la integració i coordinació estable de totes les prestacions i nivells assistencials que requerisca la ciutadania al llarg del seu procés assistencial, assegurant la continuïtat de l'atenció mitjançant carteres de servicis més eficients i de major qualitat.

16.4. SALUT PÚBLICA

16.4.1. Malalties de declaració obligatòria i principals causes de defunció en la Comunitat Valenciana

Malalties de Declaració Obligatòria(MDO)

En el Quadre 16.37 s'observa el nombre total de malalties de declaració obligatòria (MDO), que ha sigut, en 2024, de 151.689, amb un descens del 19,82 % respecte a les notificades en 2023, a causa del descens de casos de **COVID-19** que ha passat de 92.551 casos en 2023 a 48.599 en 2024, encara que continua sent la primera malaltia amb més nombre de casos. En segon lloc, s'ha situat la **grip**, amb 36.128 casos. El tercer lloc, l'ha ocupat els **casos d'infecció associats a les inundacions produïdes per la DANA**[9], amb 23.584 casos.

9. Protocol de vigilància per a la detecció precoç de casos d'infecció associats a les inundacions produïdes per la DANA en la Comunitat Valenciana

Cuadro 16.39

MALALTIES DE DECLARACIÓ OBLIGATÒRIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2024

CASOS I TAXES	ALACANT		CASTELLÓ		VALÈNCIA		C. VALENCIANA	
MALALTIA	CASOS	TAXA	CASOS	TAXA	CASOS	TAXA	CASOS C.V.	TAXA C.V.
BRUCEL·LOSI	0	0,0	2	0,3	1	0,0	3	0,1
CAMPILOBACTERIOSI	2.694	136,8	906	146,8	3.519	129,7	7.119	134,4
CHLAMYDIA TRACHOMATIS	1.063	54,0	418	67,7	1.635	60,3	3.116	58,8
CORONAVIRUS	15.368	780,4	6.343	1.028,0	26.888	991,3	48.599	917,2
CRIPTOSPORIDIOSI	50	2,5	33	5,3	23	0,8	106	2,0
DISENTERIA	11	0,6	4	0,6	105	3,9	120	2,3
E-COLI VEROTOXIGÈNIC	63	3,2	13	2,1	93	3,4	169	3,2
ENCEFALOPATIA ESPONGIFORME TRANS. HUMANA	6	0,3	1	0,2	7	0,3	14	0,3
INF. INV HAEMOPHILUS	32	1,6	13	2,1	49	1,8	94	1,8
INF. MENINGOCÒCCICA	13	0,7	10	1,6	10	0,4	33	0,6
F. RECURRENT CAPARRA	1	0,1	0	0,0	0	0,0	1	0,0
F. TIFOIDE	1	0,1	0	0,0	1	0,0	2	0,0
F.EXANTEMÀTICA MEDIT	22	1,1	14	2,3	23	0,8	59	1,1
FEBRA Q	6	0,3	17	2,8	11	0,4	34	0,6
GEA DANA	7.727	392,4	3.195	517,8	12.662	466,8	23.584	445,1
GIARDIOSI	209	10,6	117	19,0	456	16,8	782	14,8
GRIP	10.393	527,8	4.831	783,0	20.904	770,7	36.128	681,9
HEPATITIS A	65	3,3	3	0,5	23	0,8	91	1,7
HEPATITIS B	20	1,0	6	1,0	34	1,3	60	1,1
HEPATITIS C	4	0,2	3	0,5	19	0,7	26	0,5
HEPATITIS ALTRES	18	0,9	0	0,0	12	0,4	30	0,6
HERPES ZÒSTER	6.516	330,9	2.297	372,3	10.201	376,1	19.014	358,9
HIDATIDOSI	2	0,1	0	0,0	7	0,3	9	0,2
INFECCIÓ GONOCÒCCICA	1.112	56,5	285	46,2	1.582	58,3	2.979	56,2
LEGIONEL·LOSI	86	4,4	30	4,9	128	4,7	244	4,6
LEISHMANIOSI	48	2,4	19	3,1	81	3,0	148	2,8
LEPTOSPIROSI	3	0,2	1	0,2	15	0,6	19	0,4
LIMFOGRANULOMA VENERI	46	2,3	2	0,3	3	0,1	51	1,0
LISTERIOSI INVASIVA	19	1,0	10	1,6	15	0,6	44	0,8
MPOX	0	0,0	0	0,0	2	0,1	2	0,0
PAROTIDITIS	72	3,7	15	2,4	122	4,5	209	3,9
SALMONEL·LOSI	727	36,9	220	35,7	999	36,8	1.946	36,7
XARAMPIÓ	2	0,1	0	0,0	1	0,0	3	0,1
SÍFILIS	533	27,1	124	20,1	769	28,4	1.426	26,9
SÍFILIS CONGÈNITA	2	0,1	1	0,2	1	0,0	4	0,1
STREP PNEUMONIAE	254	12,9	113	18,3	319	11,8	686	12,9
TOS FERINA	672	34,1	920	149,1	703	25,9	2.295	43,3
TOXOPLASMOSI CONGÈNITA	2	0,1	0	0,0	0	0,0	2	0,0
TUBERCULOSI	126	6,4	50	8,1	170	6,3	346	6,5
TULARÈMIA	0	0,0	0	0,0	1	0,0	1	0,0
VARICEL·LA	544	27,6	168	27,2	638	23,5	1.350	25,5
VIH/SIDA	144	7,3	32	5,2	261	9,6	437	8,2
VEROLA DEL MICO	1	0,1	1	0,2	13	0,5	15	0,3
YERSINIOSI	97	4,9	36	5,8	156	5,8	289	5,5

Font: Malalties de declaració obligatòria. Subdirecció General d'Epidemiologia i Vigilància per a la Salut.

* Tots casos importats

** Només casos incidents d'Hepatitis C

*** Només casos incidents VIH

Causes de Defunció

En els següents quadres es mostren les tres primeres causes de defunció de dones, homes i conjuntament en la **Comunitat Valenciana**[10], per als XXI grans grups de la Classificació Internacional de Malalties (CIM-10). Així com les deu primeres causes de mortalitat en la nostra Comunitat.

10. Les dades comentades són de l'any 2023, que són les últimes dades disponibles.

Quadre 16.40

TRES PRIMERES CAUSES DE DEFUNCIÓ EN DONES PER ALS XXI GRANS GRUPS EN LA C. VALENCIANA PER GRUPS D'EDAT, 2023

EDAT	GRANS GRUPS DE CAUSES	Defuncions	Taxa * 10^5
0 - 4 anys			
XVI.	Unes certes afeccions originades en el període perinatal	24	25,6
XVII.	Malformacions congènites, deformacions i anomalies cromosòmi	12	12,8
XX.	Causes externes de mortalitat	5	5,3
5 - 14 anys			
II.	Tumors	7	2,8
I.	Unes certes malalties infeccioses i parasitàries	4	1,6
XX.	Causes externes de mortalitat	3	1,2
15 - 24 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	11	4,1
II.	Tumors	9	3,3
VI.	Malalties del sistema nerviós	6	2,2
25 - 34 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	23	8,2
II.	Tumors	15	5,4
IX.	Malalties del sistema circulatori	9	3,2
35 - 44 anys			
II.	Tumors	94	25,5
XX.	Causes externes de mortalitat	35	9,5
IX.	Malalties del sistema circulatori	27	7,3
45 -54 anys			
II.	Tumors	323	76,2
IX.	Malalties del sistema circulatori	87	20,5
XX.	Causes externes de mortalitat	55	13,0
55 - 64 anys			
II.	Tumors	734	196,0
IX.	Malalties del sistema circulatori	247	65,9
XI.	Malalties del sistema digestiu	71	19,0
65 - 74 anys			
II.	Tumors	1.119	386,3
IX.	Malalties del sistema circulatori	481	166,0
VI.	Malalties del sistema nerviós	173	59,7
> = 75 anys			
IX.	Malalties del sistema circulatori	5.797	1.949,1
II.	Tumors	2.679	900,7
VI.	Malalties del sistema nerviós	1.715	576,6

Les estadístiques de defuncions per causa de mort s'obtenen a partir de la certificació de la causa bàsica de la defunció que realitza el personal mèdic quan es produïx la defunció d'una persona. El temps requerit per a la revisió i processament de la informació arreplegada en els certificats mèdics de defunció suposa que les dades definitives sobre les causes de mort per a un any determinat es publiquen mesos després del final de l'any calendari. A Espanya el retard en la publicació de les estadístiques de causa de mort, amb les xifres definitives de defuncions, oscil·la entorn dels 12 mesos. Per això es presenten les últimes dades disponibles, corresponents a 2023.

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.

Quadre 16.41

TRES PRIMERES CAUSES DE DEFUNCIÓ EN HOMES PER ALS XXI GRANS GRUPS EN LA C. VALENCIANA PER GRUPS D'EDAT, 2023

EDAT	GRANS GRUPS DE CAUSES	Defuncions	Taxa * 10^5
0 - 4 anys			
XVI.	Unes certes afeccions originades en el període perinatal	29	29,1
XVII.	Malformacions congènites, deformacions i anomalies cromosòmi	8	8,0
XX.	Causes externes de mortalitat	6	6,0
5 - 14 anys			
II.	Tumors	10	3,7
XX.	Causes externes de mortalitat	4	1,5
VI.	Malalties del sistema nerviós	3	1,1
15 - 24 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	39	13,7
VI.	Malalties del sistema nerviós	12	4,2
II.	Tumors	10	3,5
25 - 34 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	81	28,2
IX.	Malalties del sistema circulatori	24	8,4
II.	Tumors	22	7,7
35 - 44 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	128	34,6
IX.	Malalties del sistema circulatori	104	28,1
II.	Tumors	82	22,2
45 -54 anys			
II.	Tumors	344	79,2
IX.	Malalties del sistema circulatori	334	76,9
XX.	Causes externes de mortalitat	195	44,9
55 - 64 anys			
II.	Tumors	1.191	331,6
IX.	Malalties del sistema circulatori	720	200,5
XX.	Causes externes de mortalitat	206	57,4
65 - 74 anys			
II.	Tumors	2.023	792,0
IX.	Malalties del sistema circulatori	1.126	440,8
X.	Malalties del sistema respiratori	392	153,5
> = 75 anys			
IX.	Malalties del sistema circulatori	4.165	2.031,8
II.	Tumors	3.726	1.817,7
X.	Malalties del sistema respiratori	1.953	952,7

Les estadístiques de defuncions per causa de mort s'obtenen a partir de la certificació de la causa bàsica de la defunció que realitza el personal mèdic quan es produïx la defunció d'una persona. El temps requerit per a la revisió i processament de la informació arreplegada en els certificats mèdics de defunció suposa que les dades definitives sobre les causes de mort per a un any determinat es publiquen mesos després del final de l'any calendari. A Espanya el retard en la publicació de les estadístiques de causa de mort, amb les xifres definitives de defuncions, oscil·la entorn dels 12 mesos. Per això es presenten les últimes dades disponibles, corresponents a 2023.

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.

Quadre 16.42

TRES PRIMERES CAUSES DE DEFUNCIÒ TOTS DOS SEXES PER ALS XXI GRANS GRUPS EN LA C. VALENCIANA PER GRUPS D'EDAT, 2023

EDAT	GRANS GRUPS DE CAUSES	Defuncions	Taxa * 10^5
0 - 4 anys			
XVI.	Unes certes afeccions originades en el període perinatal	53	27,4
XVII.	Malformacions congènites, deformacions i anomalies cror	20	10,3
XX.	Causes externes de mortalitat	11	5,7
5 - 14 anys			
II.	Tumors	17	3,2
XX.	Causes externes de mortalitat	7	1,3
VI.	Malalties del sistema nerviós	5	1,0
15 - 24 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	50	9,0
II.	Tumors	19	3,4
VI.	Malalties del sistema nerviós	18	3,2
25 - 34 anys			
XX.	Causes externes de mortalitat	104	18,4
II.	Tumors	37	6,5
IX.	Malalties del sistema circulatori	33	5,8
35 - 44 anys			
II.	Tumors	176	23,8
XX.	Causes externes de mortalitat	163	22,1
IX.	Malalties del sistema circulatori	131	17,7
45 -54 anys			
II.	Tumors	667	77,8
IX.	Malalties del sistema circulatori	421	49,1
XX.	Causes externes de mortalitat	250	29,1
55 - 64 anys			
II.	Tumors	1.925	262,4
IX.	Malalties del sistema circulatori	967	131,8
XI.	Malalties del sistema digestiu	276	37,6
65 - 74 anys			
II.	Tumors	3.142	576,4
IX.	Malalties del sistema circulatori	1.607	294,8
X.	Malalties del sistema respiratori	565	103,6
> = 75 anys			
IX.	Malalties del sistema circulatori	9.962	1.982,9
II.	Tumors	6.405	1.274,9
X.	Malalties del sistema respiratori	3.632	722,9

Les estadístiques de defuncions per causa de mort s'obtenen a partir de la certificació de la causa bàsica de la defunció que realitza el personal mèdic quan es produïx la defunció d'una persona. El temps requerit per a la revisió i processament de la informació arreplegada en els certificats mèdics de defunció suposa que les dades definitives sobre les causes de mort per a un any determinat es publiquen mesos després del final de l'any calendari. A Espanya el retard en la publicació de les estadístiques de causa de mort, amb les xifres definitives de defuncions, oscil·la entorn dels 12 mesos. Per això es presenten les últimes dades disponibles, corresponents a 2023.

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.

Quadre 16.43

PRINCIPALS CAUSES DE MORTALITAT EN LA C. VALENCIANA, ANY 2023

CAUSA DE DEFUNCIÓ LLISTA DE LA CV	Mortalitat proporcional	Defuncions	Taxa *10^5
Homes			
1. Malalties isquèmiques del cor	9,4	2.276	88,7
2. Tumor maligne de la tràquea, bronquis i pulmó	7,7	1.858	72,4
3. Psicosi orgànica senil i presenil	5,1	1.230	47,9
4. Malalties cerebrovasculars	4,8	1.161	45,2
5. Bronquitis, emfisema i altres malalt. obstruct. crò	3,8	917	35,7
6. Tumor maligne d'intestí gros	3,0	730	28,4
7. Malalties hipertensives	3,0	715	27,9
8. Diabetis	2,9	690	26,9
9. Pneumònia	2,9	689	26,9
10. Tumor maligne de la pròstata	2,5	602	23,5
Dones			
1. Psicosi orgànica senil i presenil	11,5	2.591	97,8
2. Malalties hipertensives	6,0	1.357	51,2
3. Malalties cerebrovasculars	5,9	1.325	50,0
4. Malalties isquèmiques del cor	5,4	1.220	46,0
5. Diabetis	3,5	788	29,7
6. Tumor maligne de la tràquea, bronquis i pulmó	3,3	745	28,1
7. Tumor maligne de la mama femenina	3,0	679	25,6
8. Pneumònia	2,4	534	20,1
9. Nefritis, síndrome nefròtica i altres nefrosis	2,3	521	19,7
10. Tumor maligne d'intestí gros	2,3	509	19,2
Tots dos sexes			
1. Psicosi orgànica senil i presenil	8,2	3.821	73,3
2. Malalties isquèmiques del cor	7,5	3.496	67,0
3. Tumor maligne de la tràquea, bronquis i pulmó	5,6	2.603	49,9
4. Malalties cerebrovasculars	5,3	2.486	47,7
5. Malalties hipertensives	4,4	2.072	39,7
6. Diabetis	3,2	1.478	28,3
7. Tumor maligne d'intestí gros	2,7	1.239	23,8
8. Bronquitis, emfisema i altres malalties pulmonars obstructives cròniques	2,6	1.236	23,7
9. Pneumònia	2,6	1.223	23,4
10. Nefritis, síndrome nefròtica i altres nefrosis	2,0	941	18,0

Les estadístiques de defuncions per causa de mort s'obtenen a partir de la certificació de la causa bàsica de la defunció que realitza el personal mèdic quan es produïx la defunció d'una persona. El temps requerit per a la revisió i processament de la informació arreplegada en els certificats mèdics de defunció suposa que les dades definitives sobre les causes de mort per a un any determinat es publiquen mesos després del final de l'any calendari. A Espanya el retard en la publicació de les estadístiques de causa de mort, amb les xifres definitives de defuncions, oscil·la entorn dels 12 mesos. Per això es presenten les últimes dades disponibles, corresponents a 2023.

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat.

Segons les dades facilitades per la Direcció General de la Salut Pública de la Conselleria de Sanitat, en la Comunitat Valenciana, la **psicosi orgànica senil i presenil i les malalties isquèmiques del cor han sigut les dos primeres causes que han registrat el major nombre de defuncions** en 2023, amb un total de 3.821 casos i 3.496 casos respectivament. El tumor maligne de la tràquea, bronquis i pulmó ha ocupat el tercer lloc, amb 2.603 casos en 2023.

Per grups d'edat per als dos sexes, **dels 0 als 4 anys**, les afeccions originades en el període perinatal i les malformacions congènites, deformacions i anomalies cromosòmiques, han figurat com les dos primeres causes de defunció en este grup d'edat. **Dels 5 als 14 anys**, per als dos sexes, els tumors, les causes externes de mortalitat i les malalties del sistema nerviós, han constituït les tres primeres causes de mortalitat en 2023. Les causes externes i els tumors han sigut les dos primeres causes de mortalitat en el rang d'edat **dels 15 als 44 anys**. Els tumors i les malalties del sistema circulatori han representat les dos primeres causes de mortalitat, per al rang d'edat **dels 45 a més de 75**, per als dos sexes.

Les defuncions per tumors malignes han continuat afectant més els homes que a les dones, amb 7.398 casos en ells davant dels 4.980 d'elles. No obstant això, les malalties del sistema circulatori han afectat més les dones que els homes, amb 6.648 casos d'elles davant 5.753 dels homes.

16.4.2. Programes de vacunació

El programa de vacunació de la Comunitat Valenciana està alineat amb les recomanacions del consell interterritorial del Sistema Nacional de Salut i té com a objectiu protegir la població enfront de malalties inmunoprevenibles al llarg de tota la vida.

Durant 2024 s'han mantingut i intensificat les següents actuacions:

a) **Vacunació sistemàtica infantil i adolescent**. El calendari vacunal infantil s'ha aplicat de manera homogènia en tota la Comunitat, aconseguint cobertures superiors al 95 % en les principals vacunes del primer any de vida, com a hexavalent, pneumococ i rotavirus. La introducció de la vacunació enfront del virus del papil·loma humà (VPH) en homes adolescents, consolidada des de 2023, ha mostrat una acceptació progressiva, aconseguint cobertures pròximes al 80 % en la cohort objectiu.

Durant la campanya de tardor-hivern 2024-202,5 s'ha consolidat la v**acunació antigripal en xiquets i xiquetes d'entre 6 i 59 mesos**, en línia amb les recomanacions del consell interterritorial del Sistema Nacional de Salut i l'estratègia autonòmica de protecció dels grups més vulnerables.

La vacunació s'ha desenrotllat de forma **combinada en els centres de salut i en l'àmbit escolar**, la qual cosa ha permés ampliar l'accés i facilitar la participació de les famílies, especialment en zones amb menor adherència prèvia. Esta estratègia organitzativa ha afavorit un **augment significatiu de la cobertura vacunal respecte a l'any anterior**, contribuint a reduir la incidència i la gravetat dels casos de grip en este grup d'edat.

b) **Vacunació de l'adult, persones majors i grups de risc**. Durant la tardor de 2024 s'ha dut a terme la campanya conjunta de vacunació enfront de **grip, COVID-19 i malaltia neumocócica**, dirigida a majors de 60 anys, persones amb condicions de risc i professionals sanitaris i sociosanitaris, acabant la campanya en data del 30 de març de 2025. S'han incorporat punts de vacunació addicionals, incloses unitats

mòbils, per a millorar l'accés i augmentar la cobertura en zones de difícil accés o amb baixa adherència. Les cobertures vacunals van ser similars a les d'anys anteriors.

S'ha introduït a més la **vacuna enfront de l'herpes zòster** per a persones nascudes en anys concrets, seguint el criteri de cohorts establit pel Ministeri de Sanitat, i s'ha mantingut la vacunació sistemàtica en immunodeprimits.

c) I**nnovacions en immunització infantil: anticòs monoclonal enfront de VRS**. Per primera vegada, s'ha incorporat en calendari la immunització estacional amb **anticòs monoclonal enfront del virus respiratori sincicial (VRS**) per a lactants, amb una cobertura superior al 90 % en nounats. Esta mesura ha demostrat una reducció significativa d'hospitalitzacions per bronquiolitis durant l'hivern 2024-2025.

d) **Accions de sensibilització i combat de la desinformació**. L'estratègia de comunicació en vacunació ha inclòs materials específics enfront de la reticència vacunal i la desinformació en xarxes socials, amb especial atenció a la vacunació en persones adultes i embarassades. S'han desenrotllat campanyes en col·laboració amb col·legis professionals i mitjans de comunicació.

En el marc de les estratègies de prevenció de la Conselleria de Sanitat, i conforme al que s'establix pel Decret 99/2024 i les recomanacions del c**onsell interterritorial del Sistema Nacional de Salut**, la **Direcció General de Salut Pública** ha actualitzat el calendari vacunal de la Comunitat Valenciana per a l'any 2025, incorporant importants novetats basades en l'evidència científica més recent.

Principals novetats introduïdes:

1. **Substitució de la vacuna pneumocòccica 13-valent (VNC13) per la 20-valent (VNC20)**
   a. Aplicació a lactants nascuts a partir de l'1 de gener de 2025.
   b. Pauta: 2, 4, 6 i 11 mesos.
   c. SEs preveu un pla de transició per als qui hagen iniciat la pauta amb VNC13.
   d. Indicacions específiques per a grups de risc regulades mitjançant instrucció tècnica.

2. **Canvi de pauta en la vacunació enfront del Virus del Papil·loma Humà (VPH):**
   a. Vacunació sistemàtica amb una **única dosi** de vacuna nonavalent a xiquetes i xiquets de 12 anys (cohort 2013).
   b. Captació activa d'**adolescents hòmens de 18 anys nascuts entre 2007 i 2010** no vacunats prèviament.
   c. S'anul·la la segona dosi prevista anteriorment.

3. **Manteniment de la immunització enfront del Virus Respiratori Sincicial (VRS) amb anticòs monoclonal (nirsevimab):**
   a. Dirigit a lactants en la seua primera temporada d'exposició.
   b. AAdministració segons data de naixement i temporada de circulació del virus.
   c. Aplicació regulada mitjançant instruccions específiques.

16.4.3. Programes de prevenció

Programa de Prevenció del Càncer de Mama

El **Programa de Prevenció del Càncer de Mama (PPCM)** de la Comunitat Valenciana té com a objectiu principal reduir en un 30 % la mortalitat per càncer de mama en dones de 45 a 74 anys, mitjançant la realització periòdica de mamografies cada dos anys, i si és el cas, garantir la confirmació diagnòstica i el tractament en atenció especialitzada.

Durant 2024, el programa ha mantingut la seua cobertura poblacional estimada del 100 % mitjançant citació activa de totes les dones en la franja d'edat corresponent. La participació efectiva s'ha situat entorn del 72 %, amb desigualtats detectades entre departaments de salut que estan sent abordades mitjançant accions de sensibilització comunitària. La població diana ha ascendit a unes 625.000 dones, gestionades a través del Sistema d'Informació Poblacional (SIP), amb actualització anual d'incorporacions i baixes.

En 2024, se'ls ha realitzat un estudi mamogràfic com a prova de cribratge de càncer de mama a 223.414 dones, la qual cosa representa una **participació del 65,6 %, una adhesió al programa del 87 % i una taxa de detecció de càncer del 4,5 per mil dones estudiades**. Estos indicadors aconseguixen els nivells acceptables per les Guies Europees de Cribratge.

Quadre 16.44

PARTICIPACIÓ DE LES DONES EN EL PROGRAMA DE CÀNCER DE MAMA

Indicadors	Objectiu	2020*	2021	2022	2023	2024**
Dones participants		156.865	228.193	228.492	235.706	223.414
Taxa de participació	>70%	71,5%	68,8%	69,6%	69,6%	65,6%
Taxa d'adhesió	>80%	88,1%	88,5%	88,5%	88,3%	87,0%
Taxa proves no invasives	<5-3%	5,8%	6,8%	7,0%	7,8%	6,0%
Taxa proves invasives	<5-1%	1,4%	1,5%	1,4%	1,3%	1,1%
Taxa detecció de càncers	***	6,1%	6,3%	5,7%	5,6%	4,5%

*Estat d'alarma: interrupció de l'activitat i reinici de citació amb mesures de prevenció i control per COVID-19

** Resultats provisionals

*** Cribratge inicial >3 x taxa d'incidència i cribratge successiu >1.5 x taxa d'incidència

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat

Programa de Prevenció del Càncer de Còlon

El **Programa de Prevenció del Càncer Colorectal de la Comunitat Valenciana** (PPCCR-CV) té com a objectiu disminuir la incidència i la mortalitat per càncer colorectal en homes i dones de la Comunitat entre 50 i 69 anys, mitjançant la detecció precoç de lesions, que encara no han manifestat símptomes i són, per tant, susceptibles de tractaments menys agressius, amb menys efectes secundaris i acompanyats d'una major supervivència.

Durant l'any 2024, en el PPCCR s'ha convidat a un total de 668.237 homes i dones de 50 a 69 anys de la Comunitat Valenciana (invitacions vàlides), dels quals han participat 300.137, el 44,91 % de la població convidada vàlida (homes 42,65 %, dones 47,03 %). El 4,63 % de les mostres de TSOH remeses han sigut positives (hòmens 5,49 %, dones 3,90 %), amb una taxa d'acceptació per a la realització de colonoscòpia diagnòstica del 94,13 %, detectant-se 7.101 persones amb pòlips, la qual cosa ha implicat una taxa del 23,11 % (hòmens 30,87 %, dones 16,50 %). S'han diagnosticat 359 càncers en diferents estadis, amb una taxa de detecció de 1,17%, 1,43% en homes i de 0,95% en dones.

Quadre 16.45

PARTICIPACIÓ EN EL PROGRAMA DE CÀNCER DE CÒLON

Indicadors	Objectiu	2020*	2021	2022	2023	2024**
Participants		164.300	234.945	280.521	262.466	300.137
Taxa de participació	>45%	44,6%	49,0%	48,1%	51.29%	44,9%
Taxa de test positius	5-7%	5,7%	5,5%	4,9%	4,9%	4,6%
Taxa d'acceptació de colonoscòpia	85%	95,8%	96,9%	97,8%	92,6%	94,1%
Taxa de detecció adenomes	13-22%	24,3%	18,5%	23,0%	23,3%	23,1%
Taxa de detecció CCR	2-5%	1,6%	1,3%	1,4%	1,4%	1,2%

*Estat d'alarma: interrupció de l'activitat i reinici de citació amb mesures de prevenció i control per COVID-19

** Resultats provisionals

Font: Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Sanitat

En els centres de Salut Pública a nivell comarcal i municipal s'han realitzat activitats informatives i de sensibilització per al departament. Al voltant del 31 març, Dia del Càncer de Còlon, s'han organitzat diferents accions per a la sensibilització de la població a través de diferents mitjans de comunicació: web, premsa, nous tascons de radi, vídeos…i d'activitats en els diferents centres de Salut Pública de la DGSP.

Programa de Salut Sexual

El **Programa d'Intervenció en Educació Sexual (PIES)** té com a objectiu general l'educació en valors que promocionen una vivència positiva de la pròpia sexualitat i uns comportaments sexuals concordes amb les opcions més saludables.

Durant el curs 2023-2024, 472 centres docents d'ESO de la Comunitat Valenciana s'han adherit al programa (65,11 % del total).

Prevenció d'infeccions de transmissió sexual

En la prevenció de les infeccions de transmissió sexual (ITS), resulta essencial el diagnòstic precoç i l'inici primerenc del tractament, ja que estes mesures, juntament amb les estratègies destinades a reduir l'exposició al risc, contribuïxen significativament a disminuir la incidència d'estes malalties. **Les ITS representen un problema de salut pública de creixent incidència i prevalença**, tant a nivell global com en la Comunitat

Valenciana. Entre elles destaca el VIH, no sols per la seua gravetat i impacte social, sinó també perquè, en els últims anys, la gran majoria de les noves infeccions registrades en la Comunitat s'han produït per transmissió sexual.

En el Quadre 16.46 es detallen les proves per a ITS que s'han realitzat en els UPS/ITS durant el 2024.

Quadre 16.46

PROVES D'INFECCIONS DE TRANSMISSIÓ SEXUAL REALITZADES EN ELS CENTRES UPS/ITS. COMUNITAT VALENCIANA 2024

Prova	Alacant	Castelló	València	Comunitat Valenciana
Any	2024	2024	2024	2024
VIH	2.289	1.365	3.534	**7.188**
Sífilis	2.873	1.420	4.108	**8.401**
Hepatitis B	723	1.269	2.497	**4.489**
Hepatitis C	1.198	1.387	1.387	**3.972**
Hepatitis A	721	302	1.956	**2.979**
Gonocòccia faríngia	1.198	1.403	1.174	**3.775**
Gonocòccia de cèrvix	299	283	387	**969**
Gonocòccia anal	1.398	967	391	**2.756**
Gonocòccia uretral	1.963	1.044	358	**3.365**
Clamidiasis	2.961	3.417	2.784	**9.162**
Total	**15.623**	**12.857**	**18.576**	**47.056**

Font: Direcció General de Salut Pública i Addiccions.

Programa de Salut Bucodental Infantil (PSBI) en centres docents

L'objectiu del **programa de salut bucodental infantil de la Comunitat Valenciana** és millorar l'estat de salut bucodental infantil, mitjançant activitats de promoció de la salut, prevenció dels problemes bucodentals més freqüents (càries, malaltia periodontal, etc.) i la seua atenció sanitària, dirigides a xiquets i xiquetes de 0 a 14 anys.

El PSBI posa el seu focus en:

→ **Promocionar la salut bucodental de l'alumnat**, intensificant les actuacions on s'aconseguix un major impacte de prevenció: menors de 6 anys (Educació Infantil) i incidint en l'alumnat de centres docents amb major risc de càries dental amb la participació de les famílies.

→ M**antindre el nivell de salut bucodental en dentició permanent** (Educació Primària i ESO).

→ **Prevenció de patologia oral**, especialment les càries, amb l'adquisició d'hàbits higiènics en escolars.

La **participació dels centres docents** en les activitats de promoció de salut bucodental, realitzades pel professorat a l'aula, ha sigut del 22 % en el curs 2023-2024.

Per a la realització d'estes activitats, s'ha proporcionat als centres docents i a les unitats de Salut Bucodental diversos **materials**, com a raspalls dentals, pasta dental fluorada i infografia.

La participació de l'alumnat en les activitats del **programa de salut bucodental en el curs 2023- 2024** ha sigut del 14 %, més elevada en Educació Infantil (19 %), descendix en Educació Primària (16 %) i molt baixa en ESO, només un 4 % de l'alumnat. En els centres d'Educació Especial la participació de l'alumnat ha sigut del 20 %.

El personal higienista dental, d'acord amb el que s'establix pel programa, realitza la detecció de riscos i problemes de salut bucodental en escolars, mitjançant exploració oral de l'alumnat de l'últim curs d'Educació Infantil (5 anys). En els centres docents amb major risc de càries dental, es fa l'exploració en els tots els cursos del 2n cicle d'infantil.



El CES-CV considera prioritari reforçar la promoció de la salut bucodental en l'àmbit educatiu, davant la persistent i baixa participació de l'alumnat en estes activitats, que en el curs 2023-2024 ha sigut només del 14 % en el conjunt del sistema educatiu. Es constata, a més, una desigual implicació segons les etapes educatives, sent més elevada en Educació Infantil (19 %) i en els centres d'Educació Especial (20 %), mentres que en Educació Primària descendix al 16 % i en Educació Secundària Obligatòria (ESO) es manté en nivells molt baixos, amb només un 4 % de participació.

És imprescindible dissenyar i implementar estratègies més eficaces, coordinades i adaptades a cada etapa educativa, amb especial atenció a l'ESO, per a garantir una major cobertura i equitat en les accions de promoció de la salut bucodental, aprofitant els recursos del sistema sanitari i educatiu i fomentant la implicació de les famílies i la comunitat educativa.

Programa de Prevenció de la Violència en la Infància

El servici de Programes de Salut i Avaluació de Polítiques de Salut ha arreplegat i analitzat la informació sobre les **situacions de violència en la infància i adolescència** detectades des de l'àmbit sanitari en la Comunitat Valenciana durant l'any 2024, procedent del Full de Notificació per a l'Atenció Sociosanitària Infantil i la Protecció de Menors (FNASIPM).

En la Comunitat Valenciana, per a este període, s'han registrat **2.885 notificacions sobre situacions de violència en la infància i adolescència**, aconseguint-se una taxa de notificació de 322,7 per 105 menors-any. Esta taxa ha sigut significativament superior en les xiquetes i les adolescents, 384,1 per 105 menors-any, davant dels xiquets i els adolescents, que s'ha situat en 265,1 per 105 menors-any.

El **país d'origen de la mare** s'ha conegut en el 53,5 % de les notificacions, d'elles, el 61,5 % han correspost a dones espanyoles.

Les taxes de notificació més altes s'han observat en el grup d'edat població menor d'1 any, i han sigut més elevades en les xiquetes i les adolescents en tots els

grups d'edat, excepte en el grup de menors d'1 any i població menor de 5 a 9 anys, aconseguint una taxa de 1.124,7 per 105 en xiquets menors d'1 any i de 478,5 per 105 en les xiquetes de 10 a 14 anys.

Programa de Seguiment d'Embarassos

L'**atenció integral a la salut de la dona** en esta etapa de la seua vida està orientada cap a la promoció, prevenció i educació per a la salut. Es duu a terme de manera coordinada entre atenció primària, on es realitza la captació primerenca de la dona, els exàmens de salut i l'educació maternal, i atenció hospitalària, responsable de la valoració i seguiment dels embarassos de risc, els controls ecogràfics i l'assistència al part.

La Comunitat Valenciana manté un patró reproductiu caracteritzat pel descens en el nombre de gestacions i l'augment de l'edat de les mares, igual que en la resta de l'Estat. En 2024, hi ha hagut un total de 35.589 naixements en 35.024 parts (dades provisionals). El control i seguiment de la gestació s'ha realitzat des d'atenció primària en al voltant del 70 % dels casos i el 79 % dels parts han sigut atesos en un hospital públic. La proporció de parts prematurs (<37 setmanes de gestació) s'ha situat en el 6,7 % i el baix pes en nàixer (<2.500g) en nounats a terme en el 3 %.

La Conselleria de Sanitat **ha convocat, en 2024, una línia de subvencions destinades a finançar projectes relacionats amb la salut pública** i, en concret, ajudes destinades a promoure la salut perinatal, a través del suport i ajuda mútua durant l'embaràs, part i puerperi, incloent-hi el suport a la lactància materna com una cosa quotidiana i natural, així com la promoció de la criança positiva i la criança. Les beneficiàries són associacions i/o entitats sense ànim de lucre que treballen amb mares i pares en la promoció de la salut perinatal, la criança i la criança positiva. Per a l'exercici 2024 la dotació ha sigut de 60.000 euros i per a esta convocatòria s'han presentat 38 projectes dels quals 33 van rebre subvenció per al seu desenrotllament.

Programa Disminució del Consum de Tabac

En 2020 es va posar en marxa l'estratègia **Platges sense Fum** que consistix en el fet que municipis amb platges costaneres i/o fluvials habiliten espais lliures de tabac. Durant 2024, s'ha ampliat la declaració d'espais d'oci sense fum a les piscines municipals.

L'estratègia de la **Xarxa Platges sense Fum** s'ha impulsat des de la Conselleria de Sanitat, a través de la Direcció General de Salut Pública, en col·laboració amb Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies que pretén ser un instrument de conscienciació, debat i persuasió per a gaudir d'un entorn afavoridor de la salut.

Les platges sense fum són llocs com a platges d'arena o de roca, cales, platges fluvials i, ampliant el concepte, fins i tot piscines municipals, que els municipis han acordat delimitar i senyalitzar per a preservar a la població dels efectes nocius del fum del tabac i dels seus residus.

A eixa xarxa pot adherir-se qualsevol ajuntament que, tenint llocs sensibles (platges d'arena, platges de roca, cales, platges fluvials, platges urbanes, piscines municipals), decidisca de manera total o parcial delimitar zones amb la consideració d'espais lliures de tabac.

Durant 2024, la Xarxa de Platges sense Fum de la Comunitat Valenciana, ha sumat **30 municipis** (10 a Castelló, 7 a València i 13 a Alacant) que tenen delimitats **142 espais declarats Platges lliures de fum** (2 platges fluvials, 16 piscines i 124 zones de costa), la qual cosa suposa una longitud total de 104,2 Km.

17. MEDI AMBIENT, RECURSOS NATURALS I CANVI CLIMÀTIC

El Capítol 17 de la Memòria es troba distribuït en set amplis apartats, en el qual es procedix a l'anàlisi del medi ambient, els recursos naturals i el canvi climàtic en la Comunitat Valenciana. S'inicia el mateix amb l'**evolució del clima** en la Comunitat Valenciana, analitzant-se les seues temperatures i precipitacions durant l'últim any. En segon lloc, es procedeix a l'**estudi de l'aigua**, amb l'estat global de la qualitat de les masses d'aigua, estat de les reserves, usos de l'aigua, aigües residuals i de bany i la contaminació aqüífera. A continuació, s'ofereixen les dades corresponents al nivell de la **qualitat de l'aire i la qualitat acústica**, per a continuar amb l'apartat dedicat a **energia i canvi climàtic**. En el quint apartat s'analitza la **biodiversitat i patrimoni natural** per a abordar, tot seguit, l'estat dels **residus** en la nostra Comunitat. El capítol finalitza amb un apartat dedicat a la **participació i conscienciació ciutadana**.

Abans de conducta a l'anàlisi d'este, cal deixar constància que este Capítol 17 es troba molt condicionat pels **efectes de la DANA** que va assolar la província de València, amb devastadors resultats i que són objecte d'una anàlisi detallada en un Annex a esta Memòria.

A principis de desembre de 2022, es publicava i entrava en vigor la *Llei 6/2022, de 5 de desembre, de la Generalitat Valenciana, del canvi climàtic i la transició ecològica en la Comunitat Valenciana*[1]. El seu objecte és establir el marc normatiu de conformitat amb la llei estatal[2] i la normativa de desenvolupament, per a l'adopció de mesures dirigides a la mitigació i adaptació al canvi climàtic, que garantisca una transició ordenada cap a un model social, econòmic i ambiental resilient i neutre en carboni. No obstant això, cal posar de manifest que els desenrotllaments reglamentaris previstos en la llei no s'han posat en funcionament, així com les modificacions al Títol VI de la llei.

L'anàlisi de les dades d'aquest capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ **Increment de les temperatures en 1,4 graus** centígrads de mitjana, **des que hi ha registres, i augment, en un 4 %, de la precipitació** acumulada durant aquest últim exercici, considerant-se 2024 un any extremadament sec i pluviomètricament normal en la Comunitat Valenciana.

→ **Lleu increment de 4,2 puntos percentuals de l'estat dels embassaments** pertanyents a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, situant-se, a la fi de l'any 2024, al 50,21 % de la seua capacitat.

→ **Augment dels resultats en les plantes dessaladores** en servici en la Comunitat Valenciana, tant en la seua producció com en abocaments, en metres cúbics.

1. Esta llei ha patit diverses modificacions, supressions i addicions. En tal sentit, la Llei 7/2023, de 26 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització modificava determinats preceptes. Així mateix, el Decret Llei 7/2024, de 9 de juliol, del Consell, de simplificació administrativa de la Generalitat modificava l'article 76 de la Llei 6/2022, també modificat per la Llei estatal 6/2024, de 5 de desembre, de simplificació administrativa. Per part seua, el Decret Llei 17/2024, de 23 de desembre, del Consell, de mesures urgents per a la millora de la fiscalitat verda i desenrotllament de l'activitat econòmica en la Comunitat Valenciana deroga els articles 27 i 28 d'esta llei, modifica els articles 29, 30, 145, 151, 153, disposicions finals 1 i 2, afig una disposició addicional 16 i suprimix el capítol II, del títol VI i les disposicions addicionals 9 i transitòria 4.

2. Llei 7/2021, de 20 de maig, de Canvi Climàtic i Transició Energètica, l'objecte de la qual és assegurar el compliment dels objectius de l'Acord de París, adoptat el 12 de desembre de 2015 i firmat per Espanya el 22 d'abril de 2016.

→ **Excel·lent qualitat d'aigües de bany** durant este últim exercici, incrementant-se tant les zones de bany marítimes com continentals censades.

→ **Disminució d'un 0,1 % en les tones assignades i increment en un 1,4 % de les tones de CO_2 emeses**.

→ **Bona qualitat de l'aire**, recollida en les diferents estacions de mesurament de qualitat de la nostra Comunitat.

→ **Increment del 0,5 % en potència de generació elèctrica instal·lada** en la nostra Comunitat.

→ **No existix cap variació en 2024 quant a la potència instal·lada** en l'aplicació de les energies renovables i **lleugera disminució, en un 1,5 %, en l'energia generada** durant este últim exercici.

→ **Increment de les inversions i ajudes** en els programes a l'estalvi i eficiència energètica i a l'impuls a la mobilitat sostenible i mobilitat elèctrica.

→ En matèria de biodiversitat, **descens en un 20,9 % de les inversions en Espais Naturals Protegits (ENP)** i increment d'un 2,2 % en les inversions en Xarxa Natura 2000, hàbitats naturals i espècies protegides.

→ En relació amb els ENP, **no s'ha produït cap modificació respecte a 2022**, quant a nombre de zones humides, monuments naturals, paisatges protegits i paratges naturals.

→ **Increment en un 11,3 % en el nombre d'incendis forestals** registrats en la nostra Comunitat, **encara que disminuint en un 75,7 %** les hectàrees afectades. La intencionalitat ocupa el primer lloc com a causa dels incendis forestals en la Comunitat Valenciana, representant, **tant la intencionalitat com la negligència, el 67 % de les causes** dels incendis esdevinguts durant 2024.

→ **Increment en un 5,7 % en el nombre de consultes** rebudes pel Centre d'Informació i Documentació Ambiental de la Comunitat Valenciana, **millorant la participació i conscienciació ciutadana en informació mediambiental**.

17.1. Evolució del clima a la Comunitat Valenciana

17.1.1. Temperatures

En els últims 20 anys, les temperatures de la Comunitat Valenciana s'han mantingut majoritàriament per damunt dels valors normals per a la regió. I, en concret, **2024 ha sigut un any extremadament càlid i pluviomètricament normal en la Comunitat Valenciana**, amb una temperatura mitjana superior en 1,4 graus centígrads a la de la mitjana climàtica normal i una precipitació un 4 % superior. Es tracta de l'any més càlid des que hi ha registres (1950).

L'històric temporal del 29 d'octubre que va donar lloc a les catastròfiques riuades a la província de València ha sigut el **fenomen meteorològic més destacat de l'any**. Les precipitacions torrencials d'eixe dia no tenen precedents en localitats de l'interior i prelitoral de la província. Estes extraordinàries precipitacions en zones d'interior, en capçaleres de rius i barrancs que tenen el seu naixement a 1.000 metres o una mica més d'altitud, van originar violentes riuades i barrancades que van arribar a localitats del litoral on no plovia, provocant la catàstrofe hidrològica

més tràgica de les últimes dècades a Espanya, amb 227 morts, 75 municipis afectats a la província de València i danys milionaris en infraestructures.

El Quadre 17.1 arreplega la temperatura mitjana registrada per mesos i la mitjana anual, la qual s'ha situat **1,4 graus per damunt de la mitjana normal de temperatures, que és de 15,5 graus centígrads, sent considerat un any extremadament càlid**.

Els deu anys més càlids en la nostra Comunitat s'han donat en el segle XXI i nou d'ells des de l'any 2014, registrant-se els tres més càlids en els tres últims anys.

L'any 2024 ha tingut una **temperatura mitjana estimada de 16,9 graus** en la mitjana del territori de la Comunitat, que ha comptat amb dos mesos extremadament càlids (gener i novembre), sis mesos molt càlids (febrer, març, abril, juliol, agost, i desembre), tres amb caràcter normal (maig, juny i octubre) i un amb temperatura normal, setembre. No va haver-hi cap mes amb caràcter fred.

El 73 % dels dies ha tingut una temperatura mitjana superior a la mitjana normal, sense que es produïra a l'hivern cap episodi fred destacat. Tan sols assenyalar el dia 27 d'octubre, en què la DANA amb aire fred en el seu si (que va ser un dels ingredients principals de les precipitacions del dia 29) es va situar sobre la vertical de la Comunitat Valenciana, provocant que eixe dia tinguera l'**anomalia freda més destacada de l'any**, amb 4,2 graus centígrads menys que el valor normal.

Quadre 17.1

TEMPERATURAS REGISTRADAS DURANTE 2024

Mes	Temperatura media registrada ^{0}C	Promedio normal temperatura ^{0}C	Anomalía ^{o}C
Enero	10,7	8,1	2,6
Febrero	11,7	8,9	2,8
Marzo	12,7	11,3	1,4
Abril	14,7	13,4	1,3
Mayo	18,0	17,0	1,0
Junio	21,6	21,2	0,4
Julio	25,8	24,2	1,6
Agosto	25,9	24,4	1,5
Septiembre	20,8	20,7	0,1
Octubre	17,8	16,6	1,2
Noviembre	14,0	11,7	2,3
Diciembre	9,7	8,9	0,8
Invierno	10,9	8,6	2,3
Primavera	15,1	13,9	1,2
Verano	24,4	23,3	1,1
Otoño	17,5	16,3	1,2
ANUAL	**16,9**	**15,5**	**1,4**

Fuente: Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

17.1.2. Precipitacions

En el Quadre 17.2 figura la **precipitació mitjana acumulada** en 2024 (519,9 l/m²), que ha sigut un 4 % superior a la de la mitjana climàtica del període 1991-2020 (498,6 l/m²). Unes xifres que qualifiquen a 2024 com **pluviomètricament normal**.

El més característic de l'any ha sigut la **irregularitat**, amb un règim de precipitacions alterat, tant en l'espai com en el temps, alternant-se llargs períodes secs amb uns altres de pluges torrencials, molt focalitzades a l'interior nord de València i a la província de Castelló.

Així doncs, mentres que a **Castelló** l'any ha sigut molt humit, amb un superàvit mitjà de precipitació del 27 %, a **Alacant**, 2024 ha sigut sec, amb un dèficit del 31 %. Per segon any consecutiu l'any ha sigut sec a la província d'Alacant, fins i tot el dèficit de 2024 és superior al de 2023. Finalment, a **València** l'any ha sigut pluviomètricament normal, amb un superàvit del 4 %, encara que amb gran diferència dins de la província entre l'interior nord i la resta.

El **29 d'octubre**, dia de l'històric temporal de pluges torrencials que va donar lloc a les catastròfiques riuades a la província de València, va ser el de més precipitació acumulada en 24 hores des de gener de 2020, quan la borrasca Gloria va deixar precipitacions generalitzades en tot el territori. Mentres que les precipitacions de la borrasca Gloria van ser generalitzades i persistents, el dia 29 d'octubre van estar molt focalitzades a la província de València, especialment en la línia que unix la Ribera Alta, passant per la Foia de Buñol, la Plana d'Utiel-Requena, la Regió muntanyenca i zones pròximes d'altres comarques. A Alacant i interior sud i litoral de València i en el litoral de Castelló, les precipitacions del dia 29 van ser poc significatives.

En funció de la precipitació normal en cada punt del territori, l'any 2024 ha sigut molt sec en quasi un 25 % d'este, que se situa principalment a la província d'Alacant i sud i litoral de València. En l'altre extrem, l'any ha sigut molt humit en quasi una altra quarta part de la Comunitat Valenciana, principalment zones de Castelló i de l'interior nord de València. **2024 va ser sec en un 20 % i humit en el 17 %**.

El Quadre 17.2 arreplega les precipitacions acumulades per mesos. Cinc mesos han resultat registres normals (gener, març, juliol, agost i novembre); mentres que els mesos d'abril i maig han resultat molt secs, i febrer i desembre secs.

Per part seua, els mesos de juny, setembre i octubre han sigut molt humits.

Quadre 17.2

PRECIPITACIÓN ACUMULADA DURANTE 2024 (l/m2)

Mes	Precipitación acumulada 2024	Precipitación normal	Anomalía (%)
Enero	21,7	43,6	-50%
Febrero	12,4	33,3	-63%
Marzo	37,9	48,7	-22%
Abril	9,5	50,7	-81%
Mayo	13,2	44,5	-70%
Junio	59,3	25,3	+135%
Julio	10,2	12,0	-15%
Agosto	18,7	22,7	-18%
Septiembre	78,1	57,9	+35%
Octubre	183,4	58,6	+21,3%
Noviembre	61,0	53,5	+14%
Diciembre	14,5	47,7	-70%
Invierno	37,7	124,7	-70%
Primavera	60,6	143,9	-58%
Verano	88,2	60,0	+47%
Otoño	322,4	170,0	+90%
ANUAL	**519,9**	**498,6**	**+4%**

Fuente: Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Per part seua, el Quadre 17.3 conté l'estadística de precipitació en la mitjana de cada una de les comarques de la nostra Comunitat, l'acumulat, la quantitat que seria normal i l'anomalia (dèficit o superàvit), ordenats de major a menor superàvit.

A diferència de l'any anterior en què totes les comarques van registrar dèficit pluviomètric per damunt del 10 %, superant el 50 % la del Camp de Morvedre, durant l'any 2024, 1**3 comarques han registrat anomalies positives**; i d'estes, 7 han tingut un superàvit superior al 20 %, sent significativa la comarca de La Foia de Bunyol, amb un superàvit per damunt del 50 %. De fet, diversos observatoris de la Foia de Bunyol, la Ribera Alta i l'Alt Maestrat han superat els 1000 l/m² de precipitació acumulada, encara que en zones reduïdes del territori. El màxim s'ha registrat en l'observatori de Catí (l'Avellá), amb 1100,8 l/m²; a Turís s'han marcat 1042,8; en la Casella (Alzira), 1032,3; a Chiva, 1023,7; a Bunyol ,1014,8, i a Catí, 1005,5.

D'altra banda, **20 comarques van registrar dèficit pluviomètric**, de les quals 7 per damunt del 30 %. El dèficit més significatiu s'ha produït a la comarca del Comtat, amb un -42 % de precipitació respecte a la normal. En tal sentit, en la zona de mínims, la precipitació acumulada en 2024 ha sigut de 144,4 l/m² a Catral; de 150,1, a Elx/Elx, i 150,4, a Elx (Maitino). Molts altres observatoris del sud d'Alacant, com el de la Universitat d'Alacant, Novelda, Rojales, Rafal, Alacant, el Fondó de les Neus, Torrelamata, Orihuela, Callosa de Segura, aeroport d'Alacant-Elx, Almoradí, Santa Pola, Cox, Crevillent, Redován, Monòver, Torrevieja o Petrer, van registrar menys de 200 litres per metre quadrat.

Quadre 17.3

ESTADÍSTICA DE PRECIPITACIÓN ACUMULADA POR COMARCAS, 2024

Comarca	Precipitación acumulada 2024	Precipitación normal (promedio 1991-2020)	Anomalía
La Hoya de Buñol	810,4	523,5	+55%
El Baix Maestrat	858,0	601,2	+43%
L'Alt Maestrat	863,9	624,3	+38%
Els Ports	811,2	604,4	+34%
La Serranía	608,9	476,2	+28%
La Plana Alta	670,9	529,9	+27%
La Plana de Utiel-Requena	554,8	443,7	+25%
El Rincón de Ademuz	528,7	454,8	+16%
La Ribera Alta	650,9	577,0	+13%
L'Alcalatén	597,9	543,7	+10%
L'Alt Mijars	601,9	556,0	+8%
L'Alt Palància	573,0	541,8	+6%
El Camp de Túria	438,4	420,6	+4%
La Plana Baixa	495,1	502,9	-2%
La Safor	684,9	789,5	-13%
La Vall de Cofrentes-Ayora	408,3	475,6	-14%
El Camp de Morvedre	393,5	471,0	-16%
L'Alcoià	350,3	424,5	-17%
L'Horta Sud	378,3	483,1	-22%
L'Alt Vinalopó/El Alto Vinalopó	272,9	353,3	-23%
L'Alacantí	237,7	310,7	-23%
La Ribera Baixa	470,7	617,8	-24%
La Canal de Navarrés	422,4	558,3	-24%
La Costera	426,3	586,6	-27%
La Marina Alta	521,5	739,2	-29%
El Vinalopó Mitxà/El Vinalopó Medio	213,2	303,3	-30%
La Vall d'Albaida	433,7	625,8	-31%
L'Horta Nord	282,1	415,2	-32%
València	328,4	487,2	-33%
El Baix Vinalopó	165,4	269,6	-39%
El Baix Segura/La Vega Baixa	181,4	298,2	-39%
La Marina Baixa	283,8	478,0	-41%
El Comtat	404	695,5	-42%

Fuente: Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

17.1.3. Insolació

D'acord amb les dades del producte SDU (sunshine duration) del Servici d'Aplicacions Satel·litàries de Eumetsat per a la vigilància del clima (CM SAF), l'any 2024 ha acabat amb un total de **3.041 hores de sol** en la mitjana del territori de la Comunitat Valenciana, quantitat un 1 % superior al valor mitjà del període 1991-2020 (3.010 hores de sol).

El Quadre 17.4 conté les dades estadístiques dels nivells d'insolació en les tres províncies de la Comunitat Valenciana per a l'any 2024, així com el seu percentatge d'anomalia respecte a la mitjana 1991-2020. **S'aprecien anomalies positives en dos províncies, sent la més elevada la registrada a Alacant**, superant en tres i vint-i-dos dècimes de punt a

les de València i Castelló. De fet, esta última registra una anomalia negativa de quatre dècimes de punt respecte a la mitjana normal.

En la mitjana de cada província, també hi ha hagut diferència entre el nord, on l'any va ser molt humit i va haver-hi menys hores de sol que la climatologia de referència 1991-2020, i el sud, on va ser sec i la insolació va ser superior a la mitjana normal.

Quadre 17.4

NIVELES DE INSOLACIÓN EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Provincia	Insolación nomal Promedio 1991-2020	Insolación 2024	Anomalía 2024 respecto a promedio Porcentaje %
Alicante	3.118	3.175	1,8
Castellón	2.913	2.900	-0,4
Valencia	3.012	3.056	1,5

Fuente: Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Per part seua, el Quadre 17.5 presenta els nivells d'insolació per mesos. Destaca j**uliol, el més solejat de la sèrie històrica**, que ha coincidit amb el caràcter molt càlid i normal des del punt de vista pluviomètric. A destacar, igualment, els mesos de maig, agost i juny, que s'han situat entre els cinc amb més insolació, si bé les anomalies de major insolació s'han donat durant els mesos de maig, desembre i abril. En l'altre extrem, els mesos d'octubre, gener i novembre han sigut els que van registrar les anomalies negatives més significatives.

Quadre 17.5

NIVELES DE INSOLACIÓN DURANTE 2024

Mes	Insolación total 2024	Promedio normal 1991-2020	Anomalía
Enero	181	196	-8%
Febrero	203	194	+5%
Marzo	221	233	-5%
Abril	282	254	+11%
Mayo	327	287	+14%
Junio	313	327	-4%
Julio	370	357	+3%
Agosto	319	318	+0%
Septiembre	242	253	-4%
Octubre	203	222	-9%
Noviembre	174	185	-6%
Diciembre	207	182	+14%
Invierno	599	571	+5%
Primavera	830	775	+7%
Verano	1.001	1.002	-0%
Otoño	618	659	-6%
ANUAL	**3.041**	**3.010**	**+1%**

Fuente: Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.



Davant els dramàtics esdeveniments climatològics experimentats en la nostra Comunitat durant este any, resulta urgent la necessitat de reafirmar-se en el compromís amb la transició cap a una economia sostenible, resilient, neutral amb el clima i amb recursos eficients, que permeta fer front a l'amenaça del canvi climàtic (que ja hem constatat i amb previsibles episodis repetitius en un futur) amb una intensificació en l'aridesa del nostre clima.

Per això, el CES CV insta a la Generalitat a adoptar totes les mesures necessàries per a posar la salut de les persones en el centre de l'acció climàtica, a la vista de les conseqüències del canvi climàtic i de l'augment de les temperatures en els índexs de mortalitat i la deterioració de la salut.

Així mateix, el Comité reitera la necessitat de posar en marxa, de manera àgil, totes les ferramentes per a una transició ecològica ordenada dels sectors productius, que prioritze a les persones i l'entorn ambiental, màximament després dels esdeveniments patits enguany i davant l'extrema vulnerabilitat que això genera. En eixe sentit, instem que s'elabore l'Estratègia de Transició Justa, recollida en la Llei 6/2022 Valenciana del Canvi Climàtic i la Transició Ecològica, necessària per a la identificació i adopció de mesures que garantisquen, a través de mecanismes de protecció social, un tractament equitatiu i solidari per a col·lectius vulnerables, persones treballadores, sectors econòmics i territoris en la transició cap a una economia baixa en carboni, dialogada amb els agents socials.

17.2. AIGUA

17.2.1. Estat global de la qualitat de les masses d'aigua[3]

L'últim Informe de Conjuntura sobre l'Estat del Medi ambient en la Comunitat Valenciana, en el qual figuren les dades sobre l'estat de les masses d'aigua subterrànies per al període 2013-2019, no es troba actualitzat a data de publicació d'este document, per la qual cosa ens remetem a la Memòria de 2023 per a la seua consulta.

El Quadre 17.6 conté l'estat qualitatiu de les masses d'aigua en la Comunitat Valenciana per a l'any 2023, última dada amb què es disposa a data d'aprovació d'esta Memòria. Segons les dades procedents de les Confederacions Hidrogràfiques del Xúquer, Segura i Ebre emesos en els esborranys de plans hidrològics per al cicle 2022-2027, les **dades no han variat respecte a l'exercici 2021**.

3. L'avaluació de l'estat de les masses d'aigua superficials suposa l'anàlisi del seu estat químic (composició, nivells de contaminació) i del seu estat ecològic (si compleix amb la seua funció com a hàbitat o dins d'un ecosistema terrestre). Es considera que una massa d'aigua superficial està en estat bo o millor, només si tant l'estat químic com l'ecològic són bons. N'hi ha prou que un no siga qualificat com a bo perquè el seu estat siga qualificat com a "Pitjor que bo".

ESTADO CUALITATIVO DE LAS MASAS DE AGUA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023

	EMBALSES	LAGOS NATURALES	LAGOS MUY MODIFICADOS	RÍOS NATURALES	RÍOS ARTIFICIALES*	MASAS DE TRANSICIÓN	MASAS DE AGUAS COSTERAS	PUERTOS
POTENCIAL ECOLÓGICO								
Bueno o superior	20	4	1	84	-	3	7	2
Moderado	3	3	2	63	12	-	8	4
Deficiente	1	1	-	36	3	-	2	-
Malo	-	1	1	17	5	1	1	-
No evalúa	-	1	-	-	-	-	-	-
Sin agua en los muestreos	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	***24***	**10**	**4**	**200**	**20**	**4**	**18**	**6**
ESTADO QUÍMICO								
Bueno	21	7	4	164	10	3	18	6
No alcanza el bueno	3	3	-	32	10	1	-	-
No evalúa	-	-	-	-	-	-	-	-
Sin agua en los muestreos	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	***24***	**10**	**4**	**196**	**20**	**4**	**18**	**6**
ESTADO GLOBAL								
Bueno o mejor	20	5	1	82	-	1	15	2
Peor que bueno	4	5	3	118	20	3	3	4
No evalúa	-	-	-	-	-	-	-	-
Sin agua en los muestreos	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	**24**	**10**	**4**	**200**	**20**	**4**	**18**	**6**

*Ríos artificiales o muy modificados

Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico. Elaboración propia.

Quadre 17.6

CESCV Comité Econòmic i Social

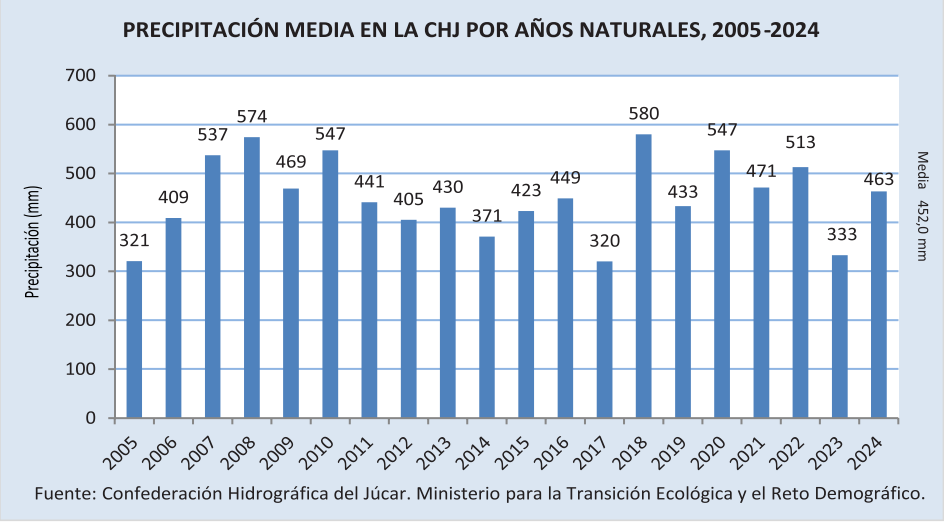
17.2.2. Estat de les reserves d'aigua embassada

A continuació, s'ofereixen les dades corresponents a l'**estat dels embassaments** en la Comunitat Valenciana, a data 30 de desembre de l'any 2024.

Els **embassaments de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX)** es trobaven, a la fi de l'any 2024, 3,8 punts per damunt de l'exercici 2023, en el qual van estar al 46,43 % de la seua capacitat. El volum d'aigua embassada ha sigut inferior en 107,18 hectòmetres cúbics.

El Gràfic 17.1 mostra la precipitació mitjana en la CHX per anys naturals per al període 2005-2024.

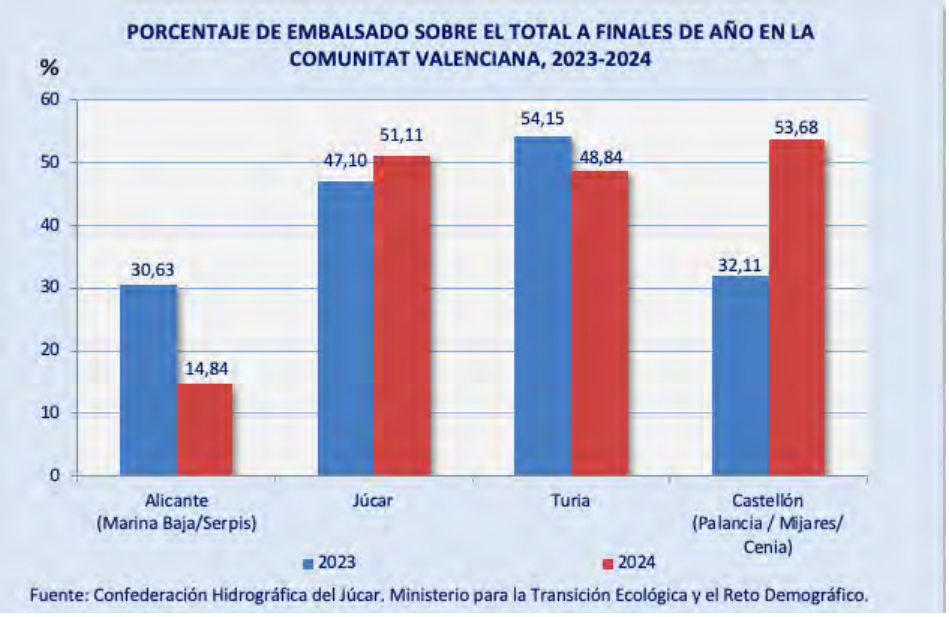
Gràfic 17.1



Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

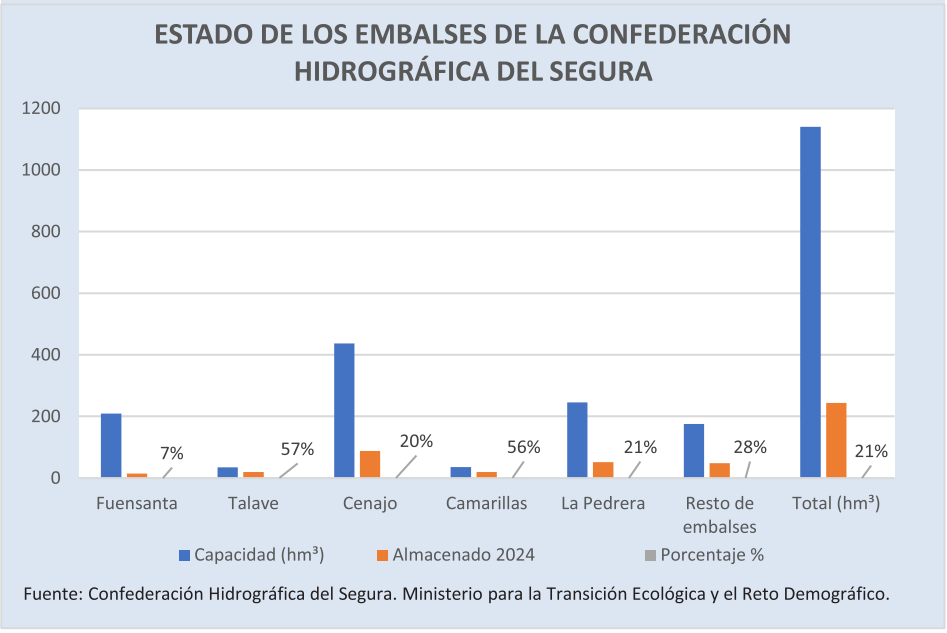
Per part seua, el Gràfic 17.2 arreplega la situació de l'aigua embassada per a cada un dels sistemes (CHX) per als dos últims exercicis.

Gràfic 17.2



El Gràfic 17.3 arreplega l'estat dels embassaments de la Confederació Hidrogràfica del Segura (CHS), a data 31 de desembre de 2024.

Gràfic 17.3



Durant els últims anys venen produint-se constants variacions a l'alça i a la baixa en el nivell d'aigua embassada. A data 30 de desembre de 2024, els **embassaments de la nostra Comunitat s'han situat al 50,21 % de la seua capacitat com a mitjana**. Els dos més importants i pertanyents al sistema Xúquer, Alarcón i Contreras, estaven al 56,19 % i 58,23 % a la fi de l'any 2024, enfront del 52,14 % i 63,61 % (dades a 1 de gener de 2024).

Malgrat les variacions a l'alça i a la baixa en l'aigua embassada, no ha d'ocultar-se l'estat deficitari de la nostra Comunitat, tenint en compte la irregularitat de les pluges i de les zones on es produeixen. Així mateix, la concentració de les pluges en determinats períodes de l'any, no coincidint amb aquells mesos de l'any que és més necessària, impedeix satisfer la demanda d'aigua. **A això cal afegir el fenomen de la DANA** (amb tràgiques conseqüències en este exercici), resultant, en la majoria de les ocasions, impossible l'emmagatzematge de l'aigua per a la seua posterior utilització, i fins i tot comportant greus perjuís, entre altres, per a la nostra agricultura.

D'acord amb les dades facilitades per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX), dels 182 pluviòmetres de la xarxa SAIH (Sistema Automàtic d'Informació Hidrològica), durant l'any 2024 s'ha arreplegat, en l'àmbit territorial de l'organisme, una **precipitació mitjana de 463 mm**, la qual cosa suposa un volum de precipitació de 18.856 Hm³, mentres que en 2023 va ser de 333 mm (13.562 Hm³), la qual cosa suposa un decrement del 39 %.

El volum disponible en els embassaments a 1 de gener de 2025 ha sigut de 1.421 Hm³, **xifra superior en un 8,2 % al volum emmagatzemat a l'inici de l'any 2024** (1.313 Hm³); i, d'altra banda, un 11,6 % superior al volum corresponent a la mitjana d'1 de gener dels últims 10 anys naturals (1.273 hm³). Això situa al volum, al començament de 2025, com el sèptim més alt dels últims 30 anys.

Atenent solament els embassaments explotats per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, el volum disponible en els embassaments a 1 de gener de 2025 ha sigut de 1.278 hm³, **superior en un 9,9 % al volum emmagatzemat a l'inici de l'anterior any natural 2023** (1.163 hm³), i un 14 % superior al volum corresponent a la mitjana, a 1 de gener, dels últims 10 anys naturals (1.121,3 hm³).

L'exercici 2024 es troba per damunt de la mitjana en precipitacions, com pot apreciar-se en el Gràfic 17.1, que arreplega la precipitació mitjana anual dels últims vint anys (452). Les precipitacions anuals presenten un comportament cíclic, alternant-se períodes de diversos exercicis de precipitacions elevades amb períodes de diversos anys de baixes precipitacions. L'any 2024 se situa en el nové lloc (463 mm) per precipitació mitjana en els embassaments de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, sent el més humit 2018, amb 580 mm de precipitació mitjana, i el més baix 2017, amb 320 mm.

El Quadre 17.7 arreplega la situació de cada un dels embassaments pertanyents a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. Per part seua, el Quadre 17.8 conté una comparativa anual de l'estat dels embassaments de la CHX per als dos últims exercicis, amb la seua taxa de variació.

Quadre 17.7

ESTADO DE EMBALSES PERTENECIENTES A LA CONFEDERACIÓN HIDROGRÁFICA DEL JÚCAR (A 30/12/24)

Embalse			Capacidad Hm^3	Embalsado Hm^3	% s/ Total
Sistema Marina Baja					
	Amadorio	Alicante	15,8	1,48	9,35
	Guadalest	Alicante	13,0	2,36	18,15
Sistema Serpis					
	Beniarrés	Alicante	27,0	4,45	16,47
Sistema Júcar-Turia					
Júcar					
	La Toba	Cuenca	9,7	3,88	40,03
	Alarcón	Cuenca	1.118,0	628,21	56,19
	Contreras	Valencia	360,8	210,06	58,23
Complejo Cortes					
	El Molinar	Valencia	4,0	1,94	48,50
	Cortes II	Valencia	118,0	106,50	90,25
	La Muela	Valencia	20,0	7,37	36,85
	El Naranjero	Valencia	29,0	20,77	71,62
Bajo Júcar					
	Tous-La Ribera	Valencia	378,6	122,61	32,39
	Escalona	Valencia	98,7	4,48	4,54
	Bellús	Valencia	69,2	13,24	19,13
Magro					
	Forata	Valencia	37,3	27,45	73,59
Turia					
	Arquillo de S. Blas	Teruel	21,0	17,48	83,11
	Benageber	Valencia	221,3	118,52	53,55
	Loriguilla	Valencia	73,2	21,03	28,73
	Buseo	Valencia	7,5	0,75	10,00
Sistema Palancia					
	Regajo	Castellón	6,0	3,76	62,69
	Algar	Castellón	6,3	0,07	1,10
Sistema Mijares					
	Alcora	Castellón	1,4	1,18	86,01
	Arenós	Castellón	110,9	49,00	44,18
	María Cristina	Castellón	18,4	13,75	74,54
	Sichar	Castellón	49,3	28,93	58,69
	Balagueras	Castellón	0,1	0,11	90,72
	Valbona	Castellón	0,5	0,32	64,62
	Mora de Rubielos	Teruel	1,0	0,21	21,85
Sistema Cenia					
	Ulldecona	Castellón	11,0	9,13	83,04
Sistema Otros					
	Almansa	Albacete	1,6	1,16	72,42
	Onda	Castellón	1,0	0,68	67,63
TOTAL GENERAL			**2.829,7**	**1.420,89**	**50,21**

Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Quadre 17.8

ESTADO DE EMBALSES PERTENECIENTES A LA CONFEDERACIÓN HIDROGRÁFICA DEL JÚCAR. VARIACIÓN. COMPARATIVA ANUAL A 23 DE DICIEMBRE

	Embalse		Volumen 2023* Hm3	Volumen 2024 Hm^3	Incremento %
Sistema Marina Baja					
	Amadorio	Alicante	3,67	1,57	-57,22
	Guadalest	Alicante	6,22	2,34	-62,38
Sistema Serpis					
	Beniarrés	Alicante	7,64	4,39	-42,54
Sistema Júcar-Turia					
Júcar					
	La Toba	Cuenca	5,16	3,59	-30,43
	Alarcón	Cuenca	582,10	628,21	7,92
	Contreras	Valencia	229,91	209,53	-8,86
Complejo Cortes					
	El Molinar	Valencia	2,52	1,98	-21,43
	Cortes II	Valencia	113,61	108,44	-4,55
	La Muela	Valencia	2,45	6,76	175,92
	El Naranjero	Valencia	23,10	20,26	-12,29
Bajo Júcar					
	Tous-La Ribera	Valencia	64,54	125,36	94,24
	Escalona	Valencia	4,52	4,47	-1,11
	Bellús	Valencia	16,14	13,22	-18,09
Magro					
	Forata	Valencia	10,25	27,45	167,80
Turia					
	Arquillo de S. Blas	Teruel	13,82	17,51	26,70
	Benageber	Valencia	138,59	118,03	-14,84
	Loriguilla	Valencia	21,65	20,69	-4,43
	Buseo	Valencia	1,28	0,11	-91,41
Sistema Palancia					
	Regajo	Castellón	1,39	3,70	166,19
	Algar	Castellón	0,01	0,07	600,00
Sistema Mijares					
	Alcora	Castellón	0,55	1,18	114,55
	Arenós	Castellón	47,57	47,49	-0,17
	María Cristina	Castellón	1,71	14,56	751,46
	Sichar	Castellón	10,41	29,35	181,94
	Balagueras	Castellón	0,09	0,11	22,22
	Valbona	Castellón	0,23	0,29	26,09
	Mora de Rubielos	Teruel	0,21	0,21	0,00
Sistema Cenia					
	Ulldecona	Castellón	1,86	9,12	390,32
Sistema Otros					
	Almansa	Albacete	1,11	1,16	4,50
	Onda	Castellón	0,31	0,69	122,58
TOTAL GENERAL			**1.312,61**	**1.421,82**	8,32

* Los datos de 2023 son a fecha 25 de diciembre
Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Les precipitacions més importants de l'any 2024 van tindre lloc des de finals d'octubre fins a principis de novembre, on s'ha acumulat prop del 20 % de les pluges anuals, aproximadament.

Del 29 al 30 d'octubre, la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer va ser afectada per una **DANA**, que va donar lloc a precipitacions molt intenses. Durant l'episodi, les pluges van ser especialment intenses a l'interior de la província de València, concretament a les comarques d'Utiel-Requena, la Foia de Bunyol, la Ribera Alta i els Serrans. Els pluviòmetres amb xifres més destacades han sigut: Chiva, 621 mm; Real, 545 mm; Buseo, 445 mm, i Siete Aguas, 376 mm. De la mateixa manera, a l'interior nord de la província de Castelló també s'han registrat intenses pluges, destacant Benassal, amb 334 mm.

Es van produir, en conseqüència, **forts increments de cabal** en diversos llits, destacant la crescuda de la Rambla de Poio i els rius Magre, Túria i Xúquer, que van generar inundacions amb greus afeccions de caràcter material i humà.

El **barranc de Poyo**, al seu pas per la localitat de Riba-roja de Túria, va arribar a aconseguir els 2.282 m^3/s, fins que el sensor va fallar, arrossegat per efecte del fort corrent. Molt a prop, el **riu Túria**, al seu pas per la ciutat de València, en l'assut del Repartiment va arribar a registrar els 2.030 m^3/s, dels quals, uns 300 m^3/s van ser aportats per les rambles Castellana i Primera a Pedralba. A l'**embassament de Loriguilla** van arribar a entrar 713 m^3/s.

Per part seua, el riu Magre va arribar a aportar 2.016 m^3/s a l'**embassament de Forata**, que va laminar 1.091 m^3/s d'eixida, arribant a Guadassuar amb un nivell de 5,46 m fins que va fallar el sensor. Així mateix, el **riu Xúquer**, al seu pas per l'estació d'Hort Mulet, a Algemesí, va registrar un cabal de 1.523 m^3/s.

Finalment, cal assenyalar que, a l'interior nord de la província de Castelló, els **rius Cervera i Servol** van registrar valors de cabal a l'entorn dels 90 m^3/s, quan, habitualment, van amb cabals quasi inexistents en els aforaments.

Respecte als **embassaments**, es van registrar increments de volum molt significatius, de manera especial en Arenós, 7,7 hm^3; Benagéber, 25,4 hm^3; Contreras, 12,4 hm^3; Forata, 30,2 hm^3; Loriguilla, 15,6 hm^3, i Tous, 13,8 hm^3.

Cal deixar constància que les pluges rebudes no han estat uniformement distribuïdes al llarg de l'any. Així doncs, durant els mesos de gener a abril, les pluges van evolucionar amb quanties pròximes a la mitjana. No obstant això, des d'abril fins a octubre es van situar davall de la mitjana de manera ostensible. Ja serà durant la **DANA de finals d'octubre i principis de novembre quan es va acumular gran part de la pluja anual**, sent escassa la luvia acumulada durant la recta final de l'any.

Segons dades facilitades per la CHJ, els certificats de les **actuacions en infraestructures hidràuliques**, durant l'any 2024, en la Comunitat Valenciana, per part de la Direcció Tècnica (actuacions ordinàries), han ascendit a 15.581.005 euros, un 33,8 % més que en 2023, que va comptar amb 11.642.856 euros.

En el Quadre 17.9 es pot apreciar la distribució provincial, tant de la inversió ordinària com de les obres d'emergència.

Quadre 17.9

ACTUACIONES EN INFRAESTRUCTURAS HIDRÁULICAS DURANTE EL AÑO 2024 (en euros)

	Alicante	Castellón	Valencia	Total Comunitat Valenciana
Inversión ordinaria	908.994	1.208.209	13.463.802	15.581.005
Obras de emergencia			7.718.622	7.718.622
Total	908.994	1.208.209	21.182.424	23.299.627

Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico

A l'anterior cal afegir les **actuacions i inversions en neteja de llits i obres d'emergència**, per a reparació de danys per efectes ocasionats per les pluges torrencials i per la sequera. El desglossament es fa en funció que hagen sigut treballs de manteniment o conservació ordinària, o bé obres d'emergència per a reparar els danys produïts en els llits, a conseqüència d'avingudes generades en episodis de precipitacions torrencials. L'import de les obres d'emergència ha augmentat un 35,1 % respecte a 2023, que va quedar situat en 943.671 euros.

El Quadre 17.10 detalla les actuacions i inversió duta a terme en les tres províncies de la nostra Comunitat, en manteniment i conservació de llits, restauració fluvial i obres d'emergència per a la reparació de danys ocasionats per pluges torrencials i per la sequera durant l'exercici 2024.

En relació amb l'exercici 2023, no ha variat el nombre d'**actuacions en restauració**, si bé la inversió s'ha elevat un 30,5 %. Pel que respecta a **actuacions en conservació ordinària**, el seu número s'ha incrementat en 30 (37 en 2023), augmentant un 53,2 % la inversió. Finalment, el nombre d'**actuacions en obres d'emergència** ha crescut en 29, incrementant la inversió un 35,1 %.

Quadre 17.10

ACTUACIONES E INVERSIONES EN CONSERVACIÓN DE CAUCES, RESTAURACIÓN FLUVIAL Y OBRAS DE EMERGENCIA, 2024

		Alicante	Castellón	Valencia	C. Valenciana
Conservación ordinaria	Inversión	922.811 €	862.046 €	851.305 €	2.636.162 €
	Nº Actuaciones	24	9	34	67
Reservas naturales fluviales	Inversión		411.506 €		411.506 €
	Nº Actuaciones		6		6
Restauración fluvial	Inversión	1.137.679 €	1.484.742 €4	.077.349 €	6.699.770 €
	Nº de actuaciones	9	4	18	31
Obras de emergencia	Inversión*	395.301 €	195.291 €	684.759 €	1.275.351 €
	Nº Actuaciones	3	3	36	42

*Las inversiones en obrs de emergencia tanto en Alicante como en Castellon son en concepto de sequía. Para Valencia son por la DANA
Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transcición Ecológica y el Reto Demográfico

El Quadre 17.11 arreplega el total de les inversions dutes a terme per la CHJ en 2024 per tipologia i províncies.

Quadre 17.11

INVERSIONES EN SU CONJUNTO CHJ 2024, POR TIPOLOGÍA Y PROVINCIAS

	Alicante	Castellón	Valencia	Total Comunitat Valenciana
Mantenimiento y conservación ordinaria	922.811 €	1.273.552 €	851.305 €	3.047.668 €
Restauración fluvial	1.137.679 €	1.484.742 €	4.077.349 €	6.699.770 €
Obras de emergencia	395.301 €	195.291 €	684.759 €	1.275.351 €
Total	2.455.791 €	2.953.585 €	5.613.413 €	11.022.789 €

Fuente: Confederación Hidrográfica del Júcar. Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico



Malgrat l'increment en més de quatre punts en el volum d'aigua embassada en este últim exercici, el CES CV mostra la seua preocupació davant el dèficit en el nivell d'aigua dels embassaments integrats en la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, i que ha comportat que les reserves a la fi de 2024 se situen, en el 50,21 % de la seua capacitat.

Davant esta greu i reiterada situació en el nivell d'aigua emmagatzemada en els embassaments de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, el CES CV insta a potenciar mesures encaminades a una adaptació dels sectors productius a la situació d'escassetat hídrica, garantint el dret humà a l'aigua.

17.2.3. Usos de l'aigua. Consum en el sector agrari i consum en les llars

L'agricultura és una de les activitats amb major consum d'aigua en la nostra Comunitat, resultant necessari la utilització del sistema de reg localitzat i la reutilització de l'aigua procedent de plantes depuradores.

Segons l'última modificació de l'Enquesta sobre l'ús d'aigua en el sector agrari de l'INE, de data 16 de juliol de 2020, **la Comunitat Valenciana ha augmentat el consum d'aigua en regadiu en 2018** (última dada disponible), un 8,3 % enfront del 1,4 % de 2016 en relació amb el seu precedent. Al llarg de l'últim decenni, s'han vingut registrant, any rere any, continus descensos en el consum d'aigua en regadiu, amb l'excepció dels exercicis 2014, 2016 i 2018. Així doncs, amb un consum en regadiu de 1.337,4 milions de m³ d'aigua en 2018, la **Comunitat Valenciana ocupava el sext lloc en consum d'aigua de regadiu a Espanya**, representant el 8,6 % del total nacional.

D'eixos 1.337,4 milions de m³, la distribució de l'aigua per tipus de cultiu ha sigut de 688.768 milers de m³ per a **fruiters**, 433.322 milers de m³ per a **herbacis**, 133.741 milers de m³ per a **creïlles i hortalisses**, 78.907 milers de m³ per a **vinya i olivar**, i 2.675 milers de m³ per a **altres tipus de cultius**.

Per *tècnica de reg*, la distribució d'aigua en les explotacions agrícoles en la Comunitat Valenciana ha sigut de 684.513 milers de m³ per la tècnica de la **gravetat**, 645.914 milers de m³ per **degoteig** i 6.986 milers de m³ per **aspersió**.

Fins a l'any 2005 inclusivament, en cada comunitat autònoma el consum d'aigua per hectàrea estimat en la mostra s'elevava a la superfície total de regadiu de l'Enquesta sobre Superfícies i Rendiments de Cultiu a Espanya (Esyrce). En anys successius, s'han utilitzat com a variables auxiliars d'elevació, les superfícies de regadiu per les tres tècniques de regadiu: aspersió, degoteig i gravetat.

A la justificada importància del regadiu en la Comunitat Valenciana, necessari per a la seua competitivitat, s'uneix l'**escassetat dels recursos hídrics existents**. Per això, en el funcionament del nostre regadiu constitueix un element rellevant el mètode utilitzat. D'ací ve que, en gran part, els projectes de modernització del regadiu vagen dirigits a optimitzar l'ús d'un recurs tan escàs i, en conseqüència, tan valuós com és l'aigua.

Cal assenyalar que el **consum mitjà d'aigua requerit** és de, aproximadament, 4.200 m³/ha per any en el cas de reg localitzat (tenint com a dada de referència el consum mitjà d'aigua en el cultiu de cítrics). En el cas de reg a manta, els consums varien molt en funció de l'estat de les conduccions, l'anivellament del terreny, les característiques edafològiques, etc., però, en tot cas, és molt superior al reg localitzat.

La Generalitat Valenciana dona **suport al sector del reg**[4] mitjançant dos vies d'inversió. D'una banda, s'han atorgat subvencions al 50 % a les inversions en racionalització d'aigua per a reg efectuades per les comunitats de regants. I, per altra banda, s'han executat inversions directes finançades al 100 % per la via de la declaració d'interés general.

Un tercer pilar de més recent creació és el finançament d'operacions de modernització de regadius en el marc del P**rograma de Desenvolupament Rural (PDR) de la Comunitat Valenciana 2014-2020**, per a inversions proposades per les comunitats de regants, amb l'objectiu d'incrementar la rendibilitat de les explotacions del regadiu valencià, disminuir el consum d'aigua, redotar els cultius infradotats i disminuir els costos de cultiu i la contaminació. Les inversions es financen amb una aportació pública del 70 %, sent el 30 % restant finançat per les pròpies comunitats de regants.

Mitjançant estes actuacions s'ha aconseguit, en 2024, la **modernització de 2.150 ha a reg localitzat** i l'adequació i instal·lació de conduccions en tota la Comunitat Valenciana per una longitud de 21,5 km.

En el quadre 17.12 pot apreciar-se la **inversió generada aprovada per a estes actuacions en 2024** (Capítol VII, transferències de capital), la qual s'ha reduït un 2,1 % respecte a l'any anterior. En el mateix figuren les actuacions en matèria de modernització del regadiu, de la Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca per a l'exercici 2024, contemplades en el Capítol VII del pressupost de la Generalitat aplicat a aquest departament.

Quadre 17.12

ACTUACIONES EN MATERIA DE MODERNIZACIÓN DEL REGADÍO, 2024

	Alicante	Castellón	Valencia	C. Valenciana
	Capítulo VII	Capítulo VII	Capítulo VII	Capítulo VII
Nº Solicitudes u obras	3	2	25	30
Subvención Aprobada*	965	220	2.940	4.125
Inversión Generada Aprobada*	1.930	440	5.880	8.250
Tipos de Actuación:				
Cambio a riego localizado (HA)	600	300	1.250	2.150
Balsas (m³)				
Grupos Bombeo C.V.	300	150	900	1.350
Instalación solar fotovoltaica	600	200	2.000	2.800
Conducciones (m.l.)	7.200	1.900	12.400	21.500

(*) En miles de euros.

Fuente: Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

4. La política de la Generalitat sobre gestió de recursos hídrics per a usos agrícoles té com a objectius, a més del millor aprofitament dels recursos hídrics i estalvi d'aigües de reg, la millora de la qualitat de vida de l'agricultor i agricultora i la reducció dels costos de cultiu, el manteniment de l'activitat agrària i l'estabilització de la població rural, la preservació de les aigües subterrànies per la menor sobreexplotació d'aqüífers i la menor contaminació dels sòls per excés d'abonat, i de les costes per la reutilització d'aigües residuals.

En el Quadre 17.13 figuren les actuacions executades tenint en compte les actuacions incloses en el Capítol VI (inversions reals), finançades al 100 % per la Generalitat i les incloses en el PDR 2014-2020. La **inversió generada en 2024 s'ha incrementat un 9,1 % respecte a l'any anterio**r, quan va comptar amb 18,64 M€.

S'ha aconseguit adequar i instal·lar conduccions en tota la Comunitat per una longitud de 90 km (68 més que en 2023) En l'actualitat, existixen en la Comunitat Valenciana **més de 208.163 ha a reg localitzat**, la qual cosa suposa el 74 % de la superfície de reg d'esta.

Quadre 17.13

ACTUACIONES EN MATERIA DE MODERNIZACIÓN DEL REGADÍO, 2024

	Alicante		Castellón		Valencia		C. Valenciana	
	Capítulo VI	PDR	Capítulo VI	PDR	Capítulo VI	PDR	Capítulo VI	PDR
Nº Solicit. u obras en ejec 2024	6	1	2	3	6	11	14	15
Subvención 2024		303.412		1.012.424		2.733.659		4.049.495
Inversión ejecutada en 2024	7.237.468	433.445	360.181	1.446.319	6.958.646	3.905.228	14.556.295	5.784.992
Tipos de Actuación:								
Cambio a riego localizado (HA)								
Balsas (m^3)			*89*		*2.801*	*11.410*	*2.890*	*11.410*
Grupos Bombeo C.V.	*7,35*		*23,11*			*479*	*30*	*479*
Conducciones (m.l.)	*11.665*		*1.017*		*70.519*	*7.000*	*83.201*	*7.000*
Adecuación acequias	*4.107*					*1.000*	*4.107*	*1.000*
Instalac. solar fotovoltaica (kxp)		*150,15*	*63,00*	*1.512*	*871*	*2.848*	*934*	*4.510*

Fuente: Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

Els Quadres 17.14 i 17.15 contenen els resultats de les **huit plantes dessaladores** amb què compta la nostra Comunitat. El primer d'ells arreplega les dades de producció i en el segon d'abocaments. S'observa un increment substancial respecte a exercicis precedents.

PLANTAS DESALADORAS EN SERVICIO EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2015-2024
Producción en metros cúbicos (m3)

Año	OROPESA	MONCOFAR		SAGUNTO		JAVEA	MUTXAMEL		ALICANTE I	ALICANTE II	ALICANTE I+II	TORREVIEJA	
	ABASTEC.	ABASTEC.	INDUSTRIAL	ABASTEC.	INDUSTRIAL	ABASTEC.	ABASTEC.	INDUSTRIAL	ABASTEC.	ABASTEC.	ABASTEC.	ABASTEC.	AGRÍCOLA
2015						4.800.000	4.100.280		7.574.965	2.850.695	10.425.660	11.468.775	
2016						5.900.000	6.621.843		10.207.405	7.470.049	17.677.454	33.523.905	
2017						3.200.000	-		12.962.479	10.106.123	23.068.602	44.259.703	
2018						3.168.037	-		14.831.187	10.275.778	25.106.965	42.474.682	
2019	1.314.077	100.000				3.310.758	555.835		10.260.691	10.451.869	20.712.560	269.030	76.415.382
2020	3.935.643	78.887			41.942	2.791.401	212.944		7.825.436	12.547.656	20.373.092	6.605.684	31.649.767
2021	4.963.565	222.775			174.915	2.652.527	6.795.040		6.304.361	10.729.310	17.033.671	7.351.525	29.091.977
2022	4.612.455	225.119			168.449	2.453.543	7.035.497		8.943.698	12.456.607	21.400.305	8.541.200	55.393.703
2023	4.286.067	311.450			170.821	2.470.728	10.802.962		11.377.961	12.484.743	23.862.704	8.574.890	68.612.572
2024	**4.663.613**	**211.077**	**42.180**	**635481**	**165.952**	**4.979.102**	**14.982.522**		**13.094.212**	**1.743.910**	**24.838.122**	**15.733.787**	**68.171.167**

Fuente: Direcció General de l'Aigua. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

Quadre 17.14

CESCV
Comité Econòmic i Social

Quadre 17.15

PLANTAS DESALADORAS EN SERVICIO EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2015-2024
Vertido en metros cúbicos (m3)

Año	OROPESA		MONCOFAR		SAGUNTO			JAVEA			MUTXAMEL			ALICANTE I	ALICANTE II		ALIC. I + II		TORREVIEJA	
	Salmuera	No salmuera	Salmuera	No salmuera	Salmuera	No salmuera	Vertido final	Salmuera	Dilución	Vertido final	Salmuera	No salmuera	Vertido final	Salmuera	Salmuera	Salmuera	Dilución	Vertido	Salmuera	No salmuera
2015								6.679.955		36.480.000	5.587.492			10.224.636	3.627.933	13.852.569	47.316.480	61.169.049	16.037.743	
2016								6.880.860	37.119.140	44.000.000	8.126.262	121.784	8.248.046	12.810.140	9.615.555	22.425.695	74.002.560	96.428.255	41.485.613	
2017								4.204.583	33.336.217	37.450.800	-			17.015.676	11.674.827	28.690.503	65.978.522	94.669.025	57.857.367	
2018	4.239.251		1.842.082					3.964.776	16.400.350	20.365.126	-			19.105.408	12.288.869	31.394.277	82.758.832	114.153.109	60.791.318	
2019	3.528.870		2.001.973					4.046.482			8.294.853			14.012.198	13.282.626	27.294.824	54.719.658	82.014.482	93.141.130	11.611.586
2020	3.935.643		78.887		41.942			3.815.399			212.944			11.216.601	16.539.617	27.756.218	89.688.135	117.444.353	47.074.615	11.750.430
2021	5.168.547		298.380		164.391			3.844.790			8.152.826	778.813	8.990.639	7.839.636	14.971.551	22.811.187	57.795.944	80.607.131	46.827.657	7.299.173
2022	5.697.773		286.873		199.336			3.532.489			8.494.964	9.484.498	9.443.412	11.006.928	17.391.675	28.398.603	98.793.456	127.192.059	82.375.083	11.923.282
2023	5.191.415	1.092.551	385.307	285.971	205.510	125.999	331.509	2.674.077	9.359.269	12.033.346	13.298.747	1.270.612	14.569.359	11.006.928	17.391.675	31.561.326	108.017.148	139.578.474	8.574.890	68.612.572
2024	**5.493.538**	**961.461**	**333.696**	**321.141**	**688.351**	**314.819**	**1.003.170**	**5.228.057**	**20.912.229**	**26.140.286**	**18.374.499**	**1.973.591**	**20.348.090**	**16.094.246**	**15.831.191**	**31.561.326**	**91.074.954**	**123.000.391**	**109.120.756**	**16.900.290**

(1) Las desaladoras Alicante I y Alicante II comparten el punto de vertido y la dilución es común también.
Fuente: Direcció General de l'Aigua. Conselleria d'Agricultura, Aigua, Ramaderia i Pesca.

17.2.4. Tractament de les aigues residuals

L'**Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana (Epsar)** té per objecte la gestió i explotació d'instal·lacions i servicis i l'execució d'obres d'infraestructura en matèria de proveïment d'aigua, de tractament, depuració i, si és el cas, reutilització de les aigües depurades i de totes aquelles mesures que puguen contribuir a la millora de l'eficiència dels recursos hídrics de la Comunitat Valenciana, a més de la gestió tributària del cànon de sanejament.

Construcció d'instal·lacions

En relació amb les **actuacions realitzades en les instal·lacions** durant l'any 2024, el Gràfic 17.4 arreplega el volum d'inversió per als últims cinc anys. Durant 2024, ha augmentat de manera notòria la inversió respecte a l'any anterior, principalment per l'inici d'actuacions de gran pressupost amb fons europeus. Dels 29.977 milers d'€ d'inversió d'obra executada per l'EPSAR, l'import total executat ascendix a 28.338 milers d'euros, als quals cal afegir 921.454 € en concepte d'assistències tècniques de direcció i 717.140 € per a la redacció de projectes.

Per part seua, respecte a l'estat de les diverses actuacions del pla d'obres gestionades al llarg de l'exercici 2024, el Gràfic 17.5 mostra el detall d'estes, realitzant un estudi comparatiu dels dos últims exercicis.

Gràfic 17.4



Gràfic 17.5



Explotació d'instal·lacions de sanejament i proveïment

El Quadre 17.16 contempla, per als anys 2023 i 2024, el **finançament** amb què s'ha comptat per a l'explotació i funcionament de les EDAR, i la variació de les quals s'**ha reduït un 3,4 %**. El 57,25 % del finançament ha sigut gestionat per la pròpia entitat, un 30,03 % ha atés finançament ordinari i el 12,72 % restant ha sigut per conveni.

Quadre 17.16

MODELO DE FINANCIACIÓN DE LA EXPLOTACIÓN Y FUNCIONAMIENTO EDAR, 2023-2024

Tipo de financiación	2023	2024	Porcentaje de variación (%)
Financiación ordinaria	52.686.536	47.799.229	-9,28
Financiación por convenio	20.971.402	20.231.623	-3,53
Gestión directa EPSAR	91.133.113	91.135.435	0,00
TOTAL	**164.791.051**	**159.166.287**	**-3,41**

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana. Memoria de Gestion, 2024

El Quadre 17.17 conté el nombre d'instal·lacions de sanejament i depuració en servici per als dos últims exercicis, així com els percentatges de la distribució de les despeses d'explotació, segons modalitat de finançament.

Quadre 17.17

GASTOS DE EXPLOTACIÓN DE LAS ESTACIONES DEPURADORAS DE AGUAS RESIDUALES (EDAR), 2023-2024

Tipo de financiación	Nº Instalaciones 2023 por modelo de financiacion	% sobre Total 2023	% Distribución gastos según modalidad de financiación 2023	Nº Instalaciones 2024 por modelo de financiación	% sobre Total 2024	% Distribución gastos según modalidad de financiación 2024
Financiación ordinaria	177	34,84	32	177	34,77	30
Financiación por convenio	145	28,54	13	144	28,29	13
Gestión por la EPSAR	186	36,61	55	188	36,94	57
TOTAL	**508**	**100,00**	**100**	**509**	**100,00**	**100**

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana.

Per part seua, el Quadre 17.18 arreplega les depuradores que han estat en servici durant l'any 2024 i el **volum tractat, que ha sigut inferior en 36 hectòmetres cúbics al de 2023**, donant servici a 5.163.977 habitants equivalents (he), un 1,7 % menys que l'any anterior. El descens és degut a la falta de pluges registrades en 2024.

Quadre 17.18

INSTALACIONES DE DEPURACIÓN DE AGUA EN FUNCIONAMIENTO EN 2024

EDAR	Número instalaciones	Volumen tratado (hm3/año)	he tratados
Alicante	168	132	2.278.143
Castellón	124	55	512.664
Valencia	217	244	2.373.170
TOTAL EDARs:	**509**	**431**	**5.163.977**

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana.

En relació amb els **indicadors de depuració** en la Comunitat Valenciana, la ràtio del consum energètic (energia comprada a la xarxa) manté la tendència a la baixa dels últims anys, encara que en valor és pràcticament igual al de 2023. De la mateixa manera, el tractament d'un menor cabal ha provocat que s'haja reduït la quantitat del biogàs generat per a la cogeneració. No obstant això, el valor mitjà aconseguit ha sigut de 0,35 kWh/m³ d'aigua tractada, fruit de les actuacions d'**optimització energètica** que es venen desenrotllant en les depuradores de la Comunitat Valenciana com la **cogeneració** i l'ús d'**energies renovables** com la fotovoltaica.

Per part seua,s'ha mantingut la **producció de llots per metre cúbic depurat** respecte als valors registrats els anys anteriors, si bé s'ha produït un lleuger repunt respecte a l'any anterior, registrant un valor mitjà de 0,15 kg de **matèria seca per metre cúbic** (kg MS/m³) d'aigua tractada.

Respecte al **cost d'aigua depurada per metre cúbic**, el cost mitjà de tractament en tota la Comunitat Valenciana durant l'any 2024 ha sigut de 0,37 euros/m³, similar al cost específic registrat en l'exercici anterior.

Quant a la qualitat de les aigües i el compliment de la Directiva 91/271 CEE, sobre el tractament de les aigües residuals urbanes, cal indicar la **bona qualitat de les aigües depurades en la nostra Comunitat**, amb valors inferiors als límits establits en la normativa comunitària. Això obeeix a la inversió duta a terme en els últims anys i a l'alt

grau d'especialització de les empreses encarregades de l'operació i manteniment de les depuradores. En tal sentit, el 98,02 % dels he màxims setmanals tractats compleixen amb els requisits d'abocament establits en la citada Directiva durant l'any 2024.

Per part seua, durant l'any 2024, s'han realitzat **172 intervencions de reforma, millora o reparació** en les instal·lacions (106 en 2023) amb una inversió un de 10,51 milions, un 8,8 % superior a la de l'any anterior (9,66 milions). D'estos, 9,70 milions s'han invertit en l'execució de 86 millores amb càrrec als contractes d'explotació.



El CES CV anima a tots els agents implicats a reduir el consum d'aigua i millorar el seu aprofitament. Respecte a les xarxes de proveïment, el Comité valora positivament l'increment en el nombre d'intervencions per a millorar les instal·lacions, encara que insistix en la necessitat de comptar amb les dades d'estat de conservació i les pèrdues en la xarxa, així com les inversions previstes per a la seua millora.

En matèria de reutilització d'aigües regenerades, el Gràfic 17.6 mostra les distribucions per províncies i per usos de l'aprofitament d'aigües depurades en 2024.

Gràfic 17.6



En el Quadre 17.19 figuren les depuradores que han tingut un major nombre d'incidents per la recepció d'abocaments d'alta càrrega contaminant i que suposen quasi el 58,8 % del total d'incidències reportades (3,4 punts percentuals menys que en 2023). Les **depuradores que han tingut un major nombre d'incidents** per la recepció d'abocaments d'alta càrrega contaminant han sigut, en la seua majoria, per **conductivitat i indústries agroalimentàries,** i, per ubicació, a la província d'**Alacant**. Es tracta de plantes que han comptat amb un major nombre d'incidències, però això no vol dir que les incidències siguen més greus.

Quadre 17.19

EDARS CON MAYOR NÚMERO DE INCIDENCIAS POR RECEPCIÓN DE VERTIDOS DE ALTA CARGA CONTAMINANTE, 2024

EDAR	Nº Incidencias	Problemática	Origen
VILA JOIOSA, LA	570	Conductividad	Vertidos de pozos salinos
SISTEMA CALLOSA	132	Materia orgánica y nutrientes	Ind. agroalimentaria
CARLET	116	Materia orgánica y detergentes	Ind. agroalimentaria y química
SANTA POLA	96	Conductividad	Infiltraciones salinas
ALGEMESÍ-ALBALAT	88	Materia orgánica	Ind. agroalimentaria y quimica
CHIVA	85	Materia orgánica	Desconocido
UTIEL	79	Materia orgánica	Ind. agroalimentaria
XIXONA	71	Materia orgánica y sólidos	Ind.agroalimentaria
ALMORADÍ 2	52	Materia orgánica	Ind. agroalimentaria
CUENCA AMADOIRO-RELLEU	50	Conductividad	Vertido rechazos salinos
TOTAL INCIDENCIAS	**1.339**		

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana.



El Comité crida l'atenció en la baixa taxa de la província de Castelló en la distribució de l'aprofitament d'aigües depurades (un 9,3% enfront del més del 42,2% a la província d'Alacant i del 48,5% en la de València). D'altra banda, considera necessari una anàlisi de les necessitats de separació de xarxes de sanejament i pluvials per a optimitzar el rendiment de les instal·lacions depuració.

Així mateix, subratlla el nombre d'incidències de les EDAR (per damunt de 1.300 en les 10 amb major número) per recepció d'abocaments d'alta càrrega contaminant, sent un 3,5 % menor respecte a l'exercici precedent. No obstant això, el CES CV vol cridar l'atenció sobre la major complexitat de les inspeccions, que hauria d'anar acompanyada d'un augment corresponent del pressupost i el personal assignats a este departament.

Autorització Ambiental Integrada (AAI)

L'EPSAR emet els corresponents **informes relatius a la generació d'abocaments d'aigües residuals dels diferents establiments industrials** afectats per Llei 6/2014, de 25 juliol, de prevenció, qualitat i control ambiental d'activitats de la Comunitat Valenciana.

En el Gràfic 17.7 es comprova l'**evolució anual en el nombre d'inspeccions d'abonaments** per als últims cinc exercicis, si bé el resum general de les actuacions d'inspecció en tot el territori de la Comunitat Valenciana, durant 2024, és el següent: s'han realitzat 2.012 inspeccions, havent sigut supervisades 1.150 empreses valencianes, de les quals 124 han cessat la seua activitat al llarg de l'any i altres 66 han sigut detectades com a noves activitats. Així mateix, s'han prés 1.301 mostres i s'ha comptat amb 13.270 paràmetres analítics caracteritzats.

Estes dades varien sensiblement respecte a 2023, amb 2.238 inspeccions i 1.435 empreses valencianes supervisades, de les quals 34 van cessar la seua activitat al llarg de l'any i

53 van ser detectades com a noves activitats. Es van prendre 1.414 mostres i es va comptar amb 15.322 paràmetres analítics caracteritzats.

L'evolució interanual en el nombre d'inspeccions realitzades s'ha vist reduïda per l'increment del número i classes de paràmetres analitzats, que han generat un major cost per la seua complexitat, així com per treballs complementaris que siguen precisos realitzar (informes sobre presència d'autoconsums d'aigua en l'establiment, procés productiu i usos de l'aigua, tractament dels abocaments en la pròpia empresa, instal·lació de sondes de mesurament automàtiques, càmeres de vigilància de col·lectors, etc.). A més, s'ha esgotat el pressupost destinat a inspeccions.

Així mateix, cal considerar que, amb motiu de la **DANA**, des de novembre, s'ha realitzat un pla especial d'inspecció amb exclusivitat en el qual s'han realitzat altres 671 actuacions d'inspecció a la província de València, per la qual cosa no s'han pogut realitzar les inspeccions habituals en eixos mesos.

Gràfic 17.7



Amb motiu de les inundacions provocades per la DANA de finals del passat mes d'octubre, des del departament d'Abocaments Industrials es va dur a terme un **pla especial d'inspeccions sobre els municipis afectats** amb l'objectiu de realitzar una avaluació inicial de l'impacte de la catàstrofe sobre el teixit industrial valencià.

Això va obeir a la proposta formulada des de diferents organismes d'àmbit autonòmic i nacional, davant el risc que les riuades pogueren haver arrossegat quantitats importants de diferents agents contaminants, tant de productes químics utilitzats com matèries primeres o productes, així com dels corresponents residus que pogueren tindre acumulats en les seues instal·lacions en el moment de la DANA.

El grup de coordinació establit en el qual participaven, a més d'EPSAR, la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, la Conselleria de Sanitat, el Ministeri de Sanitat, així com diferents direccions generals, SEPRONA i centres d'investigació

va determinar que era crucial poder disposar, en el més breu termini, de la informació porta a porta, sobre l'impacte de la **DANA en els establiments industrials**. Tot això, a l'efecte de determinar, en cas necessari, actuacions posteriors de seguiment i control en fonts de proveïment d'aigua, o de subministrament d'aigües de reg o per a la ramaderia, entre altres.

A conseqüència d'això, es va determinar que la captura de les dades primàries fora realitzada per Sanejament d'Aigües, en tractar-se de l'organisme que disposava de la major informació prèvia. Per a això, es va dissenyar un **pla especial d'inspecció DANA 2024**, aprofitant la infraestructura d'equips disponibles en el servici d'Inspecció de la província de València i destinant tots els seus mitjans a esta urgent labor.

Entre novembre de 2024 i febrer de 2025, s'han realitzat un total de **671 inspeccions repartides entre tots els municipis afectats** i on s'ha recopilat informació sobre el nivell d'afecció sobre la producció, la possible pèrdua de reactius i/o residus, nivell de funcionament dels sistemes d'evacuació d'aigües residuals, etc. que ja han sigut posats a la disposició de la resta d'organismes implicats.

D'altra banda, el Quadre 17.20 arreplega les **instal·lacions de cogeneració** existents (biogàs) amb l'energia generada per als anys 2023 i 2024.

Quadre 17.20

APLICACIÓN DE LAS ENERGÍAS RENOVABLES EN EL SECTOR DE LA DEPURACIÓN. COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

Instalación	Potencia instalada (Kw eléctricos)		Energía generada (kWh/año)	
	2023	2024	2023	2024
ALBUFERA SUR	550	550	1.654.133	2.009.981
ALCOI-BIOGAS	311	311	573.929	61.398
ALZIRA-CARCAIXENT	700	700	1.670.766	1.566.413
BENIDORM	660	660	2.116.834	2.249.976
CASTELLÓN DE LA PLANA	500	500	1.494.000	1.380.000
CREVILLENT DERRAMADOR URBANA		124		23.440
CUENCA DEL CARRAIXET	330	330	2.196.021	2.117.281
ELX-ALGORÓS	647	626	2.132.500	2.590.237
GANDIA-LA SAFOR	641	641	1.966.325	1.772.438
MONTE ORGEGIA	450	450	1.483.308	1.338.574
NOVELDA - MONFORTE DEL CID	261	261	305.698	322.293
ONTINYENT-AGULLENT	100	100	80.310	146.850
PATERNA-FUENTE DEL JARRO	325	325	1.142.157	958.751
PINEDO 1	2.023	2.023	6.418.100	5.797.400
PINEDO 2	2.589	2.656	12.469.200	12.383.800
POBLA DE FARNALS	330	330	1.520.300	1.292.300
QUART-BENAGER	1.090	1.615	1.500.753	1.419.190
RINCÓN DE LEÓN	460	460	2.113.496	2.030.052
SAGUNTO	330	330	1.098.548	1.089.275
UTIEL	65	65	39.779	17.764
TOTAL	**12.362**	**13.057**	**41.976.157**	**40.567.413**

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana.

En l'actualitat, **20 EDAR de la Comunitat Valenciana** disposen de sistemes de cogeneració per a l'aprofitament del biogàs generat en el procés de digestió anaeròbia, una més que en 2023. De l'estudi comparatiu d'aquest quadre pot apreciar-se que la potència instal·lada ha crescut un 5,6 %, mentre que l'energia generada en 2024 ha disminuït un 3,3 %.

El Quadre 17.21 conté les dades sobre generació d'energia a partir de **plaques solars**. Durant 2024, la producció d'energia fotovoltaica s'ha incrementat un 30 %, passant

de 4.660.457 kWh/any a 6.048.649 kWh/any, augmentant el nombre d'instal·lacions fins a 142, amb una potència pròxima als 6.000 kWh. Això corrobora l'interés per continuar implementant les energies renovables.

Quadre 17.21

GENERACIÓN DE ENERGÍA A PARTIR DE PLACAS SOLARES, COMUNITAT VALENCIANA 2024

Instalación	Potencia instalada (Kw eléctricos)	Energía generada (kWh/año)
ADEMUZ	4,55	4.255,00
ADSUBIA	2,75	1.763,00
AGOST	20,48	25.578,00
AGRES	6,10	5.287,00
AIELO DE MALFERIT	18,00	21.491,00
AÍN	6,00	28,00
ALACANTÍ NORTE	306,29	52.471,00
ALBAIDA	40,50	50.765,00
ALBERIC	93,00	68.888,00
ALBUFERA SUR	166,00	191.461,00
ALCÁNTERA-CÁRCER	15,00	18.848,00
ALCORA (LA-FOIA)	1,68	2.603,00
ALFAFARA	5,00	2.648,00
ALMASSORA	99,99	160.909,00
ALMENARA	26,39	31.767,00
ALMORADI	20,02	23.422,00
ANTELLA	5,00	6.548,00
ARES DEL MAESTRE	5,74	8.585,00
AYORA	36,00	46.628,00
AZUÉBAR	13,00	16.633,00
BALONES	2,80	1.417,00
BANYERES DE MARIOLA	15,47	24.372,00
BENASAU	3,85	1.608,00
BENFERRI-ORIHUELA-LA MURADA	47,78	43.523,00
BENIARBEIG	17,05	12.214,00
BENIARRES	7,70	6.707,00
BENICARLÓ	99,00	131.960,00
BENIDOLEIG-SAGRA-TORMOS	4,95	6.057,00
BENIDORM	40,00	41.371,00
BENIGEMBLA	2,80	908,00
BENIJÓFAR	25,48	22.387,00
BENILLOBA	8,25	9.666,00
BENIMARFULL	9,90	10.192,00
BENIMASSOT	2,80	754,00
BÉTERA	75,24	103.122,00
BÍAR	35,49	30.308,00
BUÑOL	99,00	132.931,00
CAMP DE TÚRIA II	213,40	151.122,00
CAMPORROBLES	9,10	9.335,00
CANALS-L'ALCUDIA	62,00	63.392,00
CANET LO ROIG	14,84	19.277,00
CASINOS	15,47	7.053,00
CASTELLÓ DE RUGAT	9,63	12.621,00
CASTIELFABIB	6,37	8.252,00
CAUDETE DE LAS FUENTES	6,83	7.997,00
CHERA	5,05	3.678,00
CHÓVAR	9,00	12.442,00
CORBERA-LLAURÍ	21,00	15.813,00
COSTUR	11,66	17.225,00
CREVILLENT-DERRAMADOR-URBANA	149,00	196.852,00
CREVILLENT-REALENGO	4,00	4.941,00
EBAR BENIESMA	6,75	10.547,00

EBAR NORTE II	4,50	5.780,00
EBAR NORTE III	6,75	7.714,00
EL VERGEL-DENIA	45,95	70.141,00
ELX-ARENALES	206,00	304.717,00
ELX-CARRIZALES	26,46	41.839,00
ENGUERA	31,00	46.593,00
ETAP SAGUNTO	120,40	
FAVARA	15,00	18.120,00
FOIA DE CASTALLA	67,08	66.440,00
FUENTERROBLES	5,92	4.493,00
GAIANES	2,80	2.170,00
GAIBIEL	9,00	4.745,00
GENOVÉS	6,42	5.965,00
GORGA	4,95	3.532,00
GUADASSÉQUIES	9,10	12.791,00
GUADASSUAR	44,00	61.198,00
GUARDAMAR DEL SEGURA	82,84	98.813,00
IRAD BENIDORM	40,00	
JÉRICA	18,00	22.142,00
LA LLOSA	18,00	13.943,00
LA MATA	5,74	6.298,00
LA SERRATELLA	3,00	2.914,00
LA TORRE D'ENBESORA	3,22	107,00
LA TOREE D'EN DOMÉNECH	3,22	378,00
LES USERES	8,28	518,00
LLIBER-JALÓN	25,80	12.759,00
MILLENA	4,95	3.448,00
MONCÓFA	59,04	52.220,00
MONTESA	10,00	11.938,00
MORELLA	16,96	22.694,00
MURLA	2,80	2.679,00
NÁQUERA-SERRA	15,51	25.753,00
NAVARRÉS	11,00	13.927,00
NAVARRÉS-PLAYAMONTE	1,38	945,00
NOVELDA-MONFORTE DEL CID	106,20	148.138,00
NULES VILLAVIEJA	74,00	89.853,00
ONDA-BETXI-VILAREAL	99,99	140.474,00
ORBA	12,70	12.118,00
ORIHUELA-COSTA	199,10	166.600,00
ORIHUELA-RINCÓN DE BONANZA	49,14	50.276,00
ORXA	5,50	2.325,00
PALMA DE GANDIA	10,00	9.472,00
PEDRALBA	8,19	12.533,00
PEÑÍSCOLA	64,66	90.998,00
PILAR DE LA HORADADA	111,00	132.136,00
PINA DE MONTALGRAO	11,00	4.886,00
PINEDO SISTEMA	1.008,00	1.213.943,00
PINOSO	49,14	46.412,00
PLANES	8,30	5.436,00
POBLA DE BENIFASÀ	5,74	7.281,00
POBLETS-VERGER	20,90	13.590,00
PORTELL DE MORELLA	5,74	6.710,00
QUATRETONDETA	2,75	1.482,00
RAFELGUARAF	16,00	17.942,00
RELLEU	4,50	4.665,00
REQUENA	95,20	106.708,00
RINCÓN DE LEÓN	35,00	37.342,00
RIOLA	30,00	29.190,00
ROJALES	70,98	90.017,00
ROTGLÀ I CORBERÀ	20,02	26.812,00
SALINAS	20,93	21.569,00

SAN MIGUEL DE SALINAS	5,06	10.886,00
SAN RAFAEL DEL RÍO	24,38	217,00
SAN MATEU	24,38	20.905,00
SEGORBE	98,00	98.105,00
SELLA	7,20	5.551,00
SIETE AGUAS	5,46	6.430,00
SISTEMA CALLOSA DEL SEGURA	150,15	35.176,00
SOT DE FERRER	8,00	10.602,00
SUECA-EL PERELLÓ	60,50	65.139,00
TÁRBENA	6,37	4.280,00
TERESA	11,00	2.503,00
TIBI	7,28	10.528,00
TORAS	6,37	1.322,00
TORRE DE LES MACANES	6,00	9.486,00
TORREBAJA	8,19	8.167,00
TORRECHIVA	3,00	55,00
TUÉJAR	5,46	6.430,00
VALL D'ALBA-LA BARONA	3,68	146,00
VALL DE LAGUAR-BENIMAURELL	2,80	1.723,00
VALL DELS ALCALANS	50,00	58.709,00
VALLADA	20,00	26.451,00
VENTA DEL MORO	6,82	8.530,00
VILAR DE CANES	5,74	8.760,00
VILLAGORDO DEL CABRIEL	5,46	4.751,00
VILLENA	157,68	234.069,00
VISTABELLA DEL MAESTRAZGO	3,22	91,00
XÁTIVA	63,00	75.332,00
XERACO	70,11	28.930,00
XERT	5,98	331,00
XODOS	5,74	7.800,00
TOTAL	**5.849,93**	**6.048.649,00**

Fuente: Entidad Pública de Saneamiento de Aguas Residuales de la Comunitat Valenciana.

17.2.5. Qualitat de les aigües de bany[5]

La Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, a través de la Direcció General de l'Aigua és l'organisme competent per al control i la vigilància de la qualitat de les aigües de bany de la Comunitat Valenciana.

Per a la temporada de bany 2024, s'han trobat censades 265 zones de bany en la Comunitat Valenciana, 22 més que en l'exercici anterior **(250 zones de bany marítimes i 15 zones de bany continentals)**, que s'han controlat mitjançant 293 punts de mostreig, 19 més que en 2023 (278 marítims i 15 continentals).

La temporada de bany en zones de bany marítimes comprén el període entre l'1 de juny i el 15 de setembre, realitzant-se mostrejos amb la següent periodicitat: previ a l'inici a la temporada de bany, entre el 15 i 30 de maig; mostreig quinzenal en la primera quinzena de juny, i mostrejos setmanals en les segones quinzenes de juny, juliol, agost i primera quinzena de setembre. Per a les **zones de bany continentals** el període

5. La qualitat de les aigües es realitza conforme a la Directiva 2006/7/CE que ha sigut transposada a la legislació espanyola pel Reial Decret 1341/2007, d'11 d'octubre, sobre la gestió de la qualitat de les aigües de bany. L'objecte d'aquest Reial Decret és establir els criteris sanitaris que han de complir les aigües de bany, per a garantir la seua qualitat amb la finalitat de protegir la salut humana dels efectes adversos derivats de qualsevol tipus de contaminació; conservar, protegir i millorar la qualitat del medi ambient; i establir disposicions mínimes per al control, classificació, mesures de gestió i subministrament d'informació al públic sobre la qualitat de les aigües de les zones de bany.

comprén de l'1 de juliol al 31 d'agost, realitzant-se un mostreig previ entre el 15 i 30 de juny i mostrejos setmanals al juliol i agost.

S'han realitzat un total de 4.800 anàlisi, 4.000 anàlisi d'aigües de bany, 430 anàlisi de punts de control ambiental en aigües de bany i 370 anàlisi d'efluents que aboquen a la mar i que pogueren tindre una influència en la qualitat de les platges. Finalitzada la temporada de bany de l'any 2024, s'ha realitzat la classificació de les aigües de bany sobre la base de la sèrie de dades formada pels de la temporada de 2024 i les tres temporades anteriors.

En el Quadre 17.22 es resumeixen les qualificacions actualment vigents per a les 250 zones de bany marítimes censades a 2024. De l'estudi d'aquest es dedueix que **el 91,20 % de les zones de bany marítimes té una qualitat excel·lent** (disminuïx 1,25 punts el percentatge respecte de 2023), un 6,40 % posseïx una qualitat bona i un 1,60 % una qualitat suficient. A diferència de l'any anterior en què no es va produir cap, dos zones de bany (platja del Mareny de Barraquetes a Sueca i platja de Peixets a Alboraia, les dos a la província de València) s'han classificat com de qualitat insuficient, representant el 0,80 % del total.

Igualment, contempla les qualificacions actualment vigents per a les 15 zones de bany continentals censades en 2024. En estes zones, un **26,66 % s'han classificat com de qualitat excel·lent** (5,23 punts percentuals més que en 2023), un 40 % com a bona i un 13,34 % com a suficient. Tres zones, que representen el 20% del total, (Riu de Bolbaite, a Bolbaite, la Platgeta de Chelva i Gorgo de l'Escala a Anna) s'han classificat com de qualitat insuficient.

Quadre 17.22

CALIFICACIÓN DE LAS AGUAS DE BAÑO EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Alicante	Castellón	Valencia	Comunitat Valenciana
Zonas de baño marítimas				
Excelente	117 (93,60 %)	59 (96,72 %)	52 (81,25 %)	**228 (91,20 %)**
Buena	8 (6,40 %)	2 (3,28 %)	6 (9,38 %)	**16 (6,40 %)**
Suficiente	0 (0,00 %)	0 (0,00 %)	4 (6,25 %)	**4 (1,60 %)**
Insuficiente	0 (0,00 %)	0 (0,00 %)	2 (3,12 %)	**2 (0,80 %)**
Total	**125**	**61**	**64**	**250**
Zonas de baño continental				
Excelente	0 (0,00 %)	2 (33,33 %)	2 (25,00 %)	**4 (26,66 %)**
Buena	0 (0,00 %)	3 (50,00 %)	3 (37,50 %)	**6 (40,00 %)**
Suficiente	1 (100 %)	1 (16,67 %)	0 (0,00%)	**2 (13,34 %)**
Insuficiente	0 (0,00 %)	0 (0,00%)	3 (37,50 %)	**3 (20,00 %)**
Total	**1**	**6**	**8**	**15**

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori.

17.2.6. Contaminació aqüífera[6]

En la Comunitat Valenciana, els rius només aporten la mitat dels recursos hídrics, provenint el 50 % restant dels aqüífers, **d'ahí la importància que té les aigües**

6. S'entén per contaminació aqüífera com la presència de productes químics tòxics i o agents biològics en l'aigua, tant subterrània com superficial. Es tracta de la contaminació de l'aigua generalment causada per activitats humanes que impliquen un canvi en les propietats físiques, químiques o biològiques de l'aigua, amb conseqüències perjudicials per a qualsevol organisme viu.

subterrànies en la nostra Comunitat, i que, a la província de Castelló, ascendeix a un 75 %, percentatge que aconsegueix el 85 % en cas de sequera, constituint una reserva estratègica.

Entre els problemes que planteja l'estat de les aigües subterrànies és la seua **sobreexplotació de manera intensa i subordinada** i que, principalment, s'ha donat en els aqüífers situats en la costa. En aquests casos, el baix nivell d'aigua en què ha quedat l'aqüífer per la seua sobreexplotació ha provocat l'entrada d'aigua de mar i s'ha salinitzat. És el cas de les aigües subterrànies de Vinaròs, Oropesa, Castelló i Alacant, les quals han recorregut a plantes dessalinitzadores.

Un altre dels principals problemes d'estes masses d'aigua és la **contaminació provocada per l'agricultura**, bé per nitrats bé per plaguicides. La contaminació de les aigües per nitrats constitueix un dels principals problemes de les aigües subterrànies, sent el seu origen les activitats industrials i urbanes com a abocaments líquids i lixiviats de residus sòlids, així com el sector agrícola i ramader. D'altra banda, els productes emprats en l'agricultura expansiva acaben per filtrar-se al subsol i aconsegueixen el nivell freàtic. El risc d'acumulació d'aquests productes és que en dissoldre's en l'aigua de consum humà passen a la cadena tròfica.

La Comunitat Valenciana és la comunitat autònoma espanyola on major importància qualitativa adquireix la fase subterrània del cicle hidrològic i on més intensament s'exploten les aigües subterrànies. La major part del territori valencià pertany a la **conca hidrogràfica del Xúquer**, que és al seu torn la conca que major explotació quantitativa d'aigües subterrànies presenta.

La intensa explotació dels aqüífers planteja nombrosos **problemes** com la sobreexplotació d'aquests, les afeccions a rius i brolladors o la degradació de la qualitat d'aquests.

El Quadre 17.23 conté l'estat de les masses d'aigua subterrànies en la Comunitat Valenciana corresponents al cicle del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer 2021-2025. S'indica l'estat quantitatiu, el químic i el global.

El Consell de Ministres, en la seua reunió de 24 de gener de 2023, va aprovar el **Pla Hidrològic de conca de la Demarcació del Xúquer[7], tercer cicle (Cicle 2022-2027)**, estant en fase d'elaboració en aquests moments el I Informe de seguiment d'aquest cicle, per la qual cosa les dades de què es disposen i que figuren en el Quadre 17.6 són els corresponents al 2n cicle (2016-2021). Per a la Memòria de l'any 2025 es podrà comptar amb el I Informe de seguiment del tercer cicle i actualitzar les dades de l'estat qualitatiu de les masses d'aigua.

7. **Reial Decret 35/2023, de 24 de gener, pel qual s'aprova la revisió dels plans hidrològics de les demarcacions hidrogràfiques del Cantàbric Occidental, Guadalquivir, Ceuta, Melilla, Segura y Xúquer i de la part espanyola de les demarcacions hidrogràfiques del Cantàbric Oriental, Miño-Sil, Duero, Tajo, Guadiana i Ebre.**

Quadre 17.23

ESTADO DE LAS MASAS DE AGUA SUBTERRÁNEAS EN LA COMUNITAT VALENCIANA CICLO DE PLANIFICACIÓN 2015-2021

DenMasa	Estado Cuantitativo	Estado Quimico	Estado Global
Hoya de Alfambra	Bueno	Bueno	Bueno
Javalambre Occidental	Bueno	Malo	Malo
Javalambre Oriental	Bueno	Bueno	Bueno
Mosqueruela	Bueno	Bueno	Bueno
Puertos de Beceite	Bueno	Bueno	Bueno
Plana de Cenia	Bueno	Bueno	Bueno
Plana de Vinaròs	Malo	Malo	Malo
Maestrazgo Occidental	Bueno	Bueno	Bueno
Maestrazgo Oriental	Bueno	Bueno	Bueno
Plana de Oropesa - Torreblanca	Malo	Malo	Malo
Lucena - l'Alcora	Bueno	Bueno	Bueno
Hoya de Teruel	Bueno	Bueno	Bueno
Arquillo	Bueno	Bueno	Bueno
Gea de Albarracín	Bueno	Bueno	Bueno
Montes Universales	Bueno	Bueno	Bueno
Triásico de Boniches	Bueno	Bueno	Bueno
Jurásico de Uña	Bueno	Bueno	Bueno
Cretácico de Cuenca Norte	Bueno	Bueno	Bueno
Terciario de Alarcón	Bueno	Bueno	Bueno
Cretácico de Cuenca Sur	Bueno	Bueno	Bueno
Jurásico de Cardenete	Bueno	Bueno	Bueno
Vallanca	Bueno	Bueno	Bueno
Alpuente	Bueno	Bueno	Bueno
Sierra del Toro	Bueno	Bueno	Bueno
Jérica	Bueno	Bueno	Bueno
Onda - Espadán	Bueno	Bueno	Bueno
Plana de Castelló	Malo	Malo	Malo
Plana de Sagunto	Malo	Malo	Malo
Mancha Oriental	Malo	Malo	Malo
Medio Palancia	Malo	Malo	Malo
Llíria - Casinos	Bueno	Malo	Malo
Las Serranías	Bueno	Bueno	Bueno
Requena-Utiel	Malo	Bueno	Malo
Mira	Bueno	Bueno	Bueno
Hoces del Cabriel	Bueno	Bueno	Bueno
Lezuza-El Jardin	Bueno	Malo	Malo
Arco de Alcaraz	Bueno	Malo	Malo
Alpera (Carcelén)	Bueno	Bueno	Bueno
Cabrillas-Malacara	Bueno	Bueno	Bueno
Buñol-Cheste	Malo	Malo	Malo
Plana de Valencia Norte	Bueno	Malo	Malo
Plana de Valencia Sur	Bueno	Malo	Malo
La Contienda	Malo	Malo	Malo
Sierra del Ave	Bueno	Bueno	Bueno
Caroch Norte	Bueno	Bueno	Bueno
Almansa	Malo	Malo	Malo
Caroch Sur	Bueno	Bueno	Bueno
Hoya de Jàtiva	Bueno	Malo	Malo

Sierra de las Agujas	Malo	Malo	Malo
Bárig	Bueno	Malo	Malo
Plana de Jaraco	Bueno	Malo	Malo
Plana de Gandia	Malo	Malo	Malo
Plana de Xeraco	Malo	Malo	Malo
Marchuquera - Falconera	Bueno	Malo	Malo
Sierra de Ador	Bueno	Bueno	Bueno
Valle de Albaida	Bueno	Bueno	Bueno
Sierra Grossa	Malo	Bueno	Malo
Sierra de la Oliva	Malo	Bueno	Malo
Cuchillo-Moratilla	Malo	Bueno	Malo
Rocín	Malo	Bueno	Malo
Villena - Beneixama	Malo	Bueno	Malo
Volcadores - Albaida	Bueno	Bueno	Bueno
Almirante Mustalla	Bueno	Bueno	Bueno
Oliva - Pego	Malo	Malo	Malo
Ondara - Dénia	Malo	Malo	Malo
Montgó	Bueno	Bueno	Bueno
Peñón-Bernia	Bueno	Bueno	Bueno
Alfaro-Segaria	Bueno	Bueno	Bueno
Mediodía	Bueno	Bueno	Bueno
Muro de Alcoy	Bueno	Bueno	Bueno
Salt-San Cristóbal	Bueno	Bueno	Bueno
Sierra Mariola	Malo	Bueno	Malo
Sierra Lácera	Malo	Bueno	Malo
Sierra del Castellar	Malo	Bueno	Malo
Peñarrubia	Malo	Bueno	Malo
Hoya de Castalla	Bueno	Bueno	Bueno
Barrancones-Carrasqueta	Bueno	Bueno	Bueno
Sierra Aitana	Bueno	Bueno	Bueno
Serrella-Aixorta-Algar	Bueno	Bueno	Bueno
Depresión de Benisa	Bueno	Bueno	Bueno
Xàbia	Malo	Bueno	Malo
Serral - Salinas	Malo	Bueno	Malo
Orxeta - Relleu	Bueno	Bueno	Bueno
Sant Joan - Benidorm	Bueno	Malo	Malo
Agost - Monnegre	Bueno	Bueno	Bueno
Sierra del Cid	Malo	Bueno	Malo
Sierra del Reclot	Malo	Bueno	Malo
Sierra de Argallet	Malo	Bueno	Malo
Sierra de Crevillente	Malo	Bueno	Malo
Bajo Vinalopó	Bueno	Malo	Malo

17.3.ATMOSFERA

17.3.1. Qualitat de l'aire

En relació amb la contaminació atmosfèrica, i tenint en compte la normativa europea i estatal de la qualitat de l'aire, es presenten les dades arreplegades en les estacions automàtiques de control de contaminació atmosfèrica, de la **Xarxa Valenciana de Vigilància i Control de la Contaminació Atmosfèrica**[8].

A continuació, figuren els quadres corresponents a l'anàlisi dels paràmetres de contaminació per a l'any 2024 en les diferents estacions de control de la nostra Comunitat.

El Quadre 17.24 s'arrepleguen les **94 estacions automàtiques de control** de contaminació atmosfèrica en la Comunitat Valenciana[9] en servici durant l'exercici 2024.

Els Quadres 17.25 a 17.31 analitzen els diferents **paràmetres de contaminació** (arsènic, benzé, cadmi, diòxid de sofre, diòxid de nitrogen, monòxid de carboni, níquel, ozó, partícules en suspensió i plom), la presència del qual per damunt dels nivells legalment establits pot tindre greus conseqüències en la nostra salut.

Torna a constatar-se per a 2024, en els quadres 17.25, i 17.26, que els nivells d'arsènic, cadmi, níquel i benzé s'han trobat **molt per davall dels llindars de la normativa europea**.

Les estacions **Borriana-Residència i Vila-real PM** han tornat a ostentar els nivells més elevats en **arsènic**, encara que molt lluny del límit, oferint dades inferiors als registrats en 2023 a Borriana i mantenint-se la mateixa dada per a Vila-real PM. En **cadmi** no s'ha superat el llindar d'1 i tan sols l'estació d'**Agost** per al valor mitjà de **níquel** ha registrat el valor més significatiu, però molt per davall del llindar permés i inferior al de 2023 que va quedar situat en 5,23 de valor mitjà ng/m³.

8. L'avaluació de la qualitat de l'aire ambient es realitza sobre la base de la normativa derivada de la Directiva 2008/50/CE, relativa a la qualitat de l'aire ambient i a una atmosfera més neta a Europa, plasmada en el marc normatiu estatal mitjançant el Real Decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire.
Esta normativa estableix valors límit i llindars d'alerta per als diferents paràmetres, a excepció de l'ozó, per al qual s'estableixen valors objectius, llindars d'informació i alerta, regulant-se també en la normativa l'avaluació, manteniment i la millora de la qualitat de l'aire en relació amb estes substàncies.

9. Totes les estacions automàtiques de control de la contaminació atmosfèrica es troben equipades amb monitors de mesura i un sistema d'adquisició de dades, que arreplega la informació registrada per cada monitor. Les dades es transmeten fins al Centre de Contaminació Atmosfèrica —pertanyent a la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, fins a juliol de 2023, i a la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, des d'eixa data— on s'analitza i avalua la informació rebuda.

Quadre 17.24

ESTACIONES AUTOMÁTICAS CONTROL DE CONTAMINACIÓN ATMOSFÉRICA
Comunitat Valenciana, 2024

ALICANTE		CASTELLÓN		VALENCIA	
Nombre	Municipio	Nombre	Municipio	Nombre	Municipio
EL PLA	Alacant	ALMASSORA-C.P. OCHANDO	Almassora	ALBALAT DELS T.	Albalat dels Tarongers
FLORIDA-BABEL	Alacant			ALGAR DE PALANCIA	Algar de Palància
RABASSA	Alacant	ALMASSORA PLATJA	Almassora	ALBERIC UM	Alberic
PARC-MAR-PROV	Alacant	BENICÀSSIM	Benicàssim	ALBERIC UM2	Alberic
AP PARC MAR	Alacant	BURRIANA	Burriana	ALZIRA	Alzira
MET MOLL 17	Alacant	PENYETA	Castelló	Benetússer UM	Benetússer
AP-ISM	Alacant	ERMITA	Castelló	BENIGÁNIM	Benigánim
AP-T-FRUTERO	Alacant	GRAU	Castelló	BUÑOL CEMEX	Buñol
AP-D-PESQUERA	Alacant	P. D'ESPORTS	Castelló	FACULTATS	Burjassot
V. DELS LLIRIS	Alcoi	AP TRAMUNTANA	Castelló	CATARROJA UM	Catarroja
BENIDORM	Benidorm	AP GREGAL	Castelló	CAUDETE	Caudete de las Ftes.
ELDA-LACY	Elda	AP LLEVANT	Castelló	CORTES DE PALLÁS	Cortes de Pallás
ELX-AGROALIMENTARI	Elx	AP PONENT	Castelló	GANDIA	Gandia
ELX-PARC BOMBERS	Elx	AP XALOC	Castelló	MASSANASSA UM	Massanassa
ORIHUELA	Orihuela	AP MESTRAL	Castelló	ONTINYENT	Ontinyent
EL PINÓS	Pinoso	CIRAT	Cirat	PAIPORTA UM	Paiporta
TORREVIEJA	Torrevieja	CORATXAR	P. Benifassar	PATERNA-CEAM	Paterna
AGOST	Agost	LA VALL D'UIXÓ	Vall d'Uixó	QUART	Quart de Poblet
VILLENA PARQUE FERIA	Villena	L'ALCORA	L'Alcora	PORT DE SAGUNT	Sagunt
		MORELLA	Morella	SAGUNT-NORD	Sagunt
		ONDA	Onda	CEA-SAGUNT	Sagunt
		SANT JORDI	San Jorge	SAGUNT HOLCIM MET	Sagunt
		T. ENDOMÉNECH	Torre Endoménech	SAGUNT HOLCIM PORT	Sagunt
		VALL D'ALBA PM	Vall d'Alba	SEDAVÍ UM	SEDAVÍ
		VILAFRANCA	Villafranca del Cid	TORREBAJA	Torrebaja
		VIVER	Viver	TORRENT-EL VEDAT	Torrent
		ZORITA	Zorita del Maestrazgo	P. SILLA	Valencia
		VILA-REAL PM	Vila-Real	NAZARET-MET-2	Valencia
		CEIP MARINA CS	Castelló	VIVERS	Valencia
		CASTELLÓ ITC	Castelló	POLITÉCNICA	Valencia
		L'ALCORA PM	L'Alcora	AVD. FRANCIA	Valencia
		BURRIANA RESIDENCIA	Burriana	MOLÍ DEL SOL	Valencia
		XILXES UM PARQUE	Xilxes	Cª METEO.	Valencia
		XILXES UM POLÍGONO	Xilxes	VALÈNCIA AP MT PONENT	Valencia
				BULEVARD SUD	Valencia
				VLC-CENTRE	Valencia
				VILAMARXANT	Vilamarxant
				VILLAR DEL ARZ.	Villar del Arzobispo
				SUECA TM MARJAL	Sueca
				VALÈNCIA P.TÙRIA	Valencia
				VALÈNCIA OLIVERETA	Valencia

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori

Quadre 17.25

NIVELES DE ARSÉNICO (As), CADMIO (Cd) Y NÍQUEL (Ni) 2024, SEGÚN NORMATIVA VIGENTE TANTO ESTATAL COMO EUROPEA

Estación	Valor promedio de Arsénico (ng/m3)	Valor promedio de Cadmio (ng/m3)	Valor Promedio de Níquel (ng/m3)
AGOST	0,19	0,05	5,23
ALACANT - EL PLA	0,17	0,05	2,34
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	0,11	0,05	1,4
ALZIRA	0,23	0,06	1,64
BORRIANA - RESIDÈNCIA	0,65	0,16	0,96
BURJASSOT - FACULTATS	0,31	0,07	1,3
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	0,36	0,07	0,86
CIRAT	0,27	0,06	0,66
EL PINÓS	0,13	0,05	1,4
ELX - AGROALIMENTARI	0,22	0,06	1,54
ELX - PARC DE BOMBERS	0,16	0,06	2,19
GANDIA	0,11	0,05	1,41
L´ALCORA - PM	0,85	0,15	0,65
LA VALL D'ALBA PM	0,43	0,08	0,73
LA VALL D'UIXÓ	-	-	-
MORELLA	0,12	0,02	0,59
ONDA	0,39	0,08	0,84
PATERNA - CEAM	0,2	0,04	1,14
SAGUNT - NORD	0,26	0,05	1,03
SANT JORDI	0,14	0,03	0,81
TORREBAJA	0,15	0,02	0,83
TORREVIEJA	0,08	0,02	0,57
VALÈNCIA - BULEVARD SUD	0,36	0,17	2,11
VALÈNCIA - VIVERS	0,29	0,06	1,69
VILA-REAL-PM	0,56	0,1	0,87
VALORES OBJETIVO/UMBRAL	**6**	**5**	**20**

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.26

NIVELES DE BENCENO (C6H6) 2024, SEGÚN NORMATIVA VIGENTE ESTATAL Y EUROPEA

Estación	Valor Promedio
Alacant - El Pla	0,1
Almassora Platja	0,5
Castelló - Patronat d´Esports	0,3
Castelló CEIP La Marina	0,1
Elx - Parc de Bombers	0,2
Massanassa_UM	1
Silla_UM_2	0
Torrent-El Vedat	0,2
València - Pista de Silla	0,4
Xilxes UM Polígono	0,5
LÍMITE	**5**

Todos los valores se indican en microgramos por metro cúbico (ug/m^3).
Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.27

NIVELES DE DIÓXIDO DE NITRÓGENO, AÑO 2024 SEGÚN NORMATIVA VIGENTE ESTATAL Y EUROPEA

Estación	Valor Promedio de NO_2 ($\mu g/m^3$)	Nº Superaciones Horarias de 200 $\mu g/m^3$ de NO_3
ALACANT - EL PLA	15	0
ALACANT - FLORIDA BABEL	12	0
ALACANT - RABASSA	10	0
ALBALAT DELS TARONGERS	9	0
ALBERIC UM	13	0
ALBERIC UM 2	12	0
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	7	0
ALGAR DE PALÀNCIA	6	0
ALMASSORA - C.P.OCHANDO	21	0
ALMASSORA - PLATJA	13	0
ALZIRA	6	0
BENETUSSER UM	38	0
BENICASSIM	16	0
BENIDORM	5	0
BENIGÀNIM	7	0
BORRIANA	14	0
BUÑOL CIMSA	8	0
BURJASSOT - FACULTATS	12	0
CASTELLÓ - ERMITA	15	0
CASTELLÓ - GRAU	13	0
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	12	0
CASTELLÓ PENYETA	8	0
CASTELLÓ CEIP LA MARINA	16	0
CATARROJA UM	30	0
CAUDETE DE LAS FUENTES	4	0
CIRAT	6	0
CORATXÀ	4	0
EL PINÓS	2	0
ELDA - LACY	7	0
ELX - AGROALIMENTARI	9	0
ELX - PARC DE BOMBERS	9	0
GANDIA	7	0
L´ALCORA	9	0
LA TORRE D'EN DOMÉNEC	5	0
LA VALL D'UIXÓ	8	0
MASSANASSA_UM	19	0
MORELLA	4	0
ONDA	7	0
ONTINYENT	3	0
PAIPORTA UM	31	0
PATERNA - CEAM	7	0
QUART DE POBLET	15	0
SAGUNT - CEA	6	0
SAGUNT-NORT	7	0
SAGUNT - PORT	13	0
SANT JORDI	5	0
SEDAVI UM	29	0
SILLA_UM_2	12	0
TORREBAJA	5	0
TORRENT-EL VEDAT	9	0
TORREVIEJA	12	0
VALÈNCIA - AVD. FRANÇA	14	0
VALÈNCIA - BULEVARD SUD	14	0
VALÈNCIA CENTRE	20	0
VALÈNCIA - MOLÍ DEL SOL	16	0
VALÈNCIA - PISTA DE SILLA	19	0
VALÈNCIA - POLITÈCNIC	11	0
VALÈNCIA - VIVERS	18	0
VALÈNCIA - OLIVERETA	30	0
VALÈNCIA PORT LLIT ANTIC TÚRIA	24	0
VALÈNCIA PORT MOLL TRANS. PONENT	20	0
VILAFRANCA	5	0
VILAMARXANT	7	0
VILLAR DEL ARZOBISPO	5	0
VILLENA PARQUE FERIA	5	0
VIVER	6	0

XILXES UM POLÍGONO	19	0
ZORITA	4	0
LÍMITE	**40**	**18**

Todos los valores se indican en microgramos por metro cúbico.

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Quadre 17.28

NIVELES DE MONÓXIDO DE CARBONO, AÑO 2024 SEGÚN NORMATIVA VIGENTE ESTATAL Y EUROPEA

Estación	Nº Superaciones Máximas Octohorarias de 10 mg/m^3 de CO	Media Octohoraria	Máximo Octohorario
ALACANT - EL PLA	0	0,1	1,1
ALACANT - RABASSA	0	0,1	0,1
ALBALAT DELS TARONGERS	0	0,1	0,3
ALBERIC UM	0	0	0
ALBERIC UM 2	0	0	0
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	0	0,1	0,3
ALMASSORA - C.P.OCHANDO	0	0,2	0,9
ALZIRA	0	0,1	0,5
BENICÀSSIM	0	0,1	0,4
BENIGÀNIM	0	0,1	0,4
BORRIANA	0	0,2	0,7
BUÑOL CIMSA	0	0,1	0,1
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	0	0,1	0,4
CATARROJA UM	0	0,1	0,2
CIRAT	0	0,1	0,5
EL PINÓS	0	0,1	2,6
ELX - AGROALIMENTARI	0	0,1	0,2
ELX - PARC DE BOMBERS	0	0,1	0,4
GANDIA	0	0,1	0,9
L'ALCORA	0	0,1	1,3
LA TORRE D'EN DOMÉNEC	0	0,1	0,1
LA VALL D'UIXÓ	0	0,1	0,1
MASSANASSA_UM	0	0,1	0,2
ONTINYENT	0	0,1	0,2
PAIPORTA UM	0	0,1	0,1
PATERNA - CEAM	0	0,1	0,2
SAGUNT - CEA	0	0,1	0,3
SAGUNT - PORT	0	0,1	0,3
SEDAVI UM	0	0,1	0,2
SILLA_UM_2	0	0,1	0,1
TORREBAJA	0	0,1	0,1
TORRENT-EL VEDAT	0	0,1	0,3
VALÈNCIA - AVD. FRANÇA	0	0,2	0,5
VALÈNCIA - MOLÍ DEL SOL	0	0,1	0,4
VALÈNCIA - PISTA DE SILLA	0	0,2	0,7
VALÈNCIA PORT LLIT ANTIC TÚRIA	0	0,1	0,5
VALÈNCIA PORT MOLL TRANS. PONENT	0	0,2	0,6
VILAMARXANT	0	0,1	0,1
VIVER	0	0,1	0,2
XILXES UM POLÍGONO	0	0,1	0,5
LÍMITE	-	-	-

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.29

NIVELES DE OZONO(O3), 2024. SEGÚN NORMATIVA ESTATAL

	Nº Superaciones horarias de 180 µg/m3 de O_3	Nº Superaciones horarias de 240 µg/m3 de O_3	Nº Superaciones Octohorarias de 120 µg/m3 de O_3
ALACANT - EL PLA	0	0	3
ALACANT - FLORIDA BABEL	0	0	3
ALACANT - RABASSA	0	0	2
ALBALAT DELS TARONGERS	0	0	5
ALBERIC UM	0	0	0
ALBERIC UM_2	0	0	0
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	0	0	7
ALGAR DE PALÀNCIA	0	0	2
ALMASSORA - C.P.OCHANDO	0	0	6
ALMASSORA- PLATJA	0	0	0
ALZIRA	0	0	2
BENICASSIM	0	0	8
BENIDORM	0	0	8
BENIGÀNIM	0	0	3
BORRIANA	0	0	5
BUÑOL CIMSA	0	0	4
BURJASSOT - FACULTATS	0	0	1
CASTELLÓ - ERMITA	0	0	0
CASTELLÓ - GRAU	0	0	0
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	0	0	0
CASTELLÓ- PENYETA	0	0	0
CASTELLÓ CEIP LA MARINA	0	0	0
CAUDETE DE LAS FUENTES	0	0	8
CIRAT	0	0	1
CORATXÀ	0	0	10
CORTES DE PALLÁS	0	0	1
EL PINÓS	0	0	8
ELDA - LACY	0	0	5
ELX - AGROALIMENTARI	0	0	8
ELX - PARC DE BOMBERS	0	0	1
GANDIA	0	0	6
L'ALCORA	0	0	7
LA TORRE D'EN DOMÉNEC	0	0	0
LA VALL D'UIXÓ	0	0	2
MASSANASSA_UM	0	0	0
MORELLA	0	0	1
ONDA	0	0	0
ONTINYENT	0	0	9
ORIHUELA	0	0	3
PATERNA - CEAM	0	0	2
QUART DE POBLET	0	0	0
SAGUNT - CEA	0	0	0
SAGUNT-NORD	0	0	4
SAGUNT - PORT	0	0	2
SANT JORDI	0	0	0
SEDAVI UM	0	0	0
SILLA_UM_2	0	0	0
TORREBAJA	0	0	2
TORRENT-EL VEDAT	0	0	4
TORREVIEJA	0	0	5
VALÈNCIA - AV. FRANÇA	0	0	0
VALÈNCIA - BULEVARD SUD	0	0	0
VALÈNCIA - MOLÍ DEL SOL	0	0	0
VALÈNCIA - PISTA DE SILLA	0	0	0
VALÈNCIA - POLITÈCNIC	0	0	0
VALÈNCIA - VIVERS	0	0	1
VALÈNCIA PORT LLIT ANTIC TÚRIA	0	0	0
VALÈNCIA PORT MOLL TRANS. PONENT	0	0	0
VILAFRANCA	0	0	11
VILAMARXANT	0	0	32
VILLAR DEL ARZOBISPO	1	0	12
VILLENA PARQUE FERIA	0	0	2
VIVER	0	0	0
XILXES UM POLÍGONO	0	0	3
ZORITA	0	0	2
LÍMITE	**0**	**0**	**25**

Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.30

VALORES DE PM10*, 2024 SEGÚN NORMATIVA EUROPEA

Estación	Nº Superaciones diarias de 50 µg/m3 de PM10	Valor Promedio de PM10 (µg/m3)
AGOST	11	22
ALACANT - EL PLA	6	21
ALACANT - RABASSA	1	8
ALACANT AP D. PESQUERA	3	14
ALACANT AP ISM	0	7
ALACANT AP PARC MARC	12	28
ALACANT AP T FRUTERO	1	11
ALACANT_PARC_MAR_PROV	1	14
ALBALAT DELS TARONGERS	0	7
ALBERIC UM 2	0	26
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	5	14
ALGAR DE PALÀNCIA	1	11
ALMASSORA - C.P.OCHANDO	8	21
ALMASSORA-PLATJA	0	11
ALZIRA	0	17
BENETUSSER UM	10	95
BENICÀSSIM	0	6
BENIGÀNIM	1	17
BORRIANA	0	9
BORRIANA - RESIDÈNCIA	0	20
BUÑOL CIMSA	1	9
BURJASSOT - FACULTATS	1	21
CASTELLÓ - GRAU	0	9
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	0	16
CASTELLÓ PENYETA	0	4
CASTELLÓ AP GREGAL	6	15
CASTELLÓ AP LLEVANT	0	13
CASTELLÓ AP MESTRAL	17	19
CASTELLÓ AP PONENT	11	19
CASTELLÓ AP TRAMUNTANA	1	13
CASTELLÓ AP XALOC	0	8
CASTELLÓ CEIP LA MARINA	1	14
CATARROJA UM	31	90
CAUDETE DE LAS FUENTES	0	8
CIRAT	0	14
CORATXÀ	0	-
EL PINÓS	5	14
ELDA - LACY	0	7
ELX - AGROALIMENTARI	9	21
ELX - PARC DE BOMBERS	5	21
GANDIA	1	13
L'ALCORA	4	21
L´ALCORA-PM	0	18
LA VALL D'ALBA PM	1	18
LA VALL D'UIXÓ	0	-
MASSANASSA_UM	42	130
MORELLA	4	11
ONDA	0	18
ONTINYENT	0	8
PAIPORTA UM	18	69
PATERNA - CEAM	1	18
QUART DE POBLET	16	25
SAGUNT - CEA	5	15
SAGUNT-NORD	0	19
SAGUNT - PORT	1	8
SAGUNT HOLCIM PORT	1	22
SANT JORDI	0	12
SEDAVI UM	2	27
SILLA_UM_2	12	39
TORREBAJA	3	10
TORRENT-EL VEDAT	0	21
TORREVIEJA	0	10
VALÈNCIA - AVD. FRANÇA	6	17
VALÈNCIA - BULEVARD SUD	6	26
VALÈNCIA- CENTRE	25	27
VALÈNCIA - MOLÍ DEL SOL	0	12
VALÈNCIA - PISTA DE SILLA	2	15
VALÈNCIA - POLITÈCNIC	2	17
VALÈNCIA - VIVERS	1	24
VALÈNCIA OLIVERETA	25	29
VALENCIA PORT LLIT ANTIC TÚRIA	15	22
VALÈNCIA PORT MOLL TRANS. PONENT	4	18
VILAMARXANT	0	12
VILA-REAL-PM	0	21
VILLAR DEL ARZOBISPO	3	9
VILLENA PARQUE FERIA	7	16
VIVER	0	7

XILXES UM POLÍGONO	19	38
ZORITA	0	6
LÍMITE	**35**	**40**

(*) Partículas en suspensión.

Todos los valores se indican en microgramos por metro cúbico.
Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Quadre 17.31

NIVELES DE PLOMO (Pb) 2024, SEGÚN NORMATIVA VIGENTE TANTO ESTATAL COMO EUROPEA

Estación	Valor medio de Pb. Año civil
AGOST	0,0100
ALACANT - EL PLA	0,0100
ALCOI - VERGE DELS LLIRIS	0,0100
ALZIRA	0,0100
BORRIANA - RESIDÈNCIA	0,0100
BURJASSOT - FACULTATS	0,0108
CASTELLÓ - PATRONAT D´ESPORTS	0,0100
CIRAT	0,0100
ELX - AGROALIMENTARI	0,0100
ELX - PARC DE BOMBERS	0,0100
GANDIA	0,0100
L'ALCORA - PM	0,0126
LA VALL D'ALBA PM	0,0100
LA VALL D'UIXÓ	-
MORELLA	0,0100
ONDA	0,0100
PATERNA - CEAM	0,0100
SAGUNT - NORD	0,0100
SANT JORDI	0,0100
TORREBAJA	0,0100
VALÈNCIA - BULEVARD SUD	0,0105
VALÈNCIA - VIVERS	0,0105
VILA-REAL-PM	0,0100
LÍMITE	**0,5**

Todos los valores se indican en microgramos por metro cúbico.
Fuente: Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

De l'anàlisi dels quadres anteriorment exposats, es constata que, per a l'exercici 2024, **els nivells dels paràmetres s'han trobat un any més per davall dels llindars establits en la normativa corresponent**.

A conseqüència de la disminució de partícules contaminants l'any 2024 **s'ha millorat la qualitat de l'aire**, la qual cosa ha provocat que els valors de tots els paràmetres es troben novament molt per davall de la mitjana. Les estacions de Catarroja, València Olivereta, Benetússer i Sedaví, encara que per davall dels llindars, han registrat els nivells més alts en diòxid de nitrogen i partícules en suspensió. Podria això estar relacionat amb els abocaments emesos durant l'episodi de la DANA.



Es confirma novament una bona qualitat de l'aire en la nostra Comunitat, ja que els nivells de contaminació atmosfèrica se situen dins dels llindars tolerats per la normativa. No obstant això, el CES CV entén que és necessari continuar en la senda de la disminució de partícules contaminants, per a preservar la qualitat de l'aire. Per tant, des d'esta institució, s'insta a la Generalitat i a les entitats locals a continuar implantant, de manera eficaç, zones de baixes emissions en els nuclis urbans obligats per la normativa.

17.3.2. Qualitat Acústica

La contaminació acústica s'ha convertit en un dels problemes mediambientals més importants en l'actualitat.

Entre els instruments de la planificació i gestió acústica, el Decret 104/2006, de 14 de juliol, de Planificació i Gestió en matèria de Contaminació Acústica preveu el **Pla Acústic d'Acció Autonòmica**[10] i els **Plans Acústics Municipals (PAM)**[11].

Un total de **25 municipis de la Comunitat Valenciana han presentat un PAM**: Onda, Vinaròs, Castelló de la Plana, Petrer, Pilar de la Horadada, Llíria, València, Vila-real, Xàtiva, La Vilajoiosa, Almassora, Torrent, Vall d´Uixó, Dénia, Elx, Burjassot, Elda, Alzira, Sagunt, El Campello, Gandia, Xàbia, Alboraia, Picassent i Benicarló. Estos dos últims han sigut aprovats al desembre de 2023 i gener de 2024, respectivament.

Dins d'aquestes actuacions, figura la declaració de **Zones Acústicament Saturades (ZAS)**[12]. En la Comunitat Valenciana s'han declarat **15 zones**: Penyíscola zona platja i carrer Major i el seu entorn; Benicàssim; Formentera del Segura; Cullera; València, zona Woody, zona Juan Llorens i zona del Carme; Castelló, zona Les Tavernes i zona Lagasca (modificada en 2017); Calpe, carrer Castelló i el seu entorn; El Perelló -Sueca, al carrer Isaac Peral i altres; Xàtiva, plaça del Mercat; Dénia carrer Loreto, i Gandia, plaça del Castell i zones adjacents (al novembre de 2019).

10. L'objecte del Pla Acústic d'Acció Autonòmica és coordinar les actuacions de les Administracions públiques en les seues accions contra el soroll, fomentar l'adopció de mesures per a la seua prevenció i la reducció d'emissions sonores per damunt dels màxims legalment previstos, conscienciar i formar a la ciutadania, i potenciar la investigació i implantació de noves tecnologies per a aconseguir la reducció o eliminació de la contaminació acústica.

11. L'objecte del Pla Acústic Municipal és la identificació de les àrees acústiques existents en el municipi, en funció de l'ús que sobre les mateixes existisca o estiga previst i de les seues condicions acústiques, així com l'adopció de mesures que permeten la progressiva reducció dels seus nivells sonors per a situar-los per davall dels previstos en la Llei 7/2002.

12. Segons l'article 28 de la Llei 7/2002, es tracta de zones en les quals es produeixen uns elevats nivells sonors per l'existència de nombroses activitats recreatives, espectacles o establiments públics, a l'activitat de les persones que les utilitzen, al soroll del trànsit en estes zones, així com a qualsevol altra activitat que incidisca en la saturació del nivell sonor d'estes.

Pel que respecta a comprovació sonora de vehicles[13], el Decret 19/2004, de 13 de febrer, de la Generalitat, pel qual s'estableixen normes per al control del soroll produït pels vehicles de motor, disposava, en el seu article 5.5, que els centres d'inspecció tècnica de vehicles (Centres ITV) han de remetre anualment a la Conselleria competent un informe relatiu als resultats obtinguts en les comprovacions sonores realitzades en aquests, havent pogut comptar fins a la Memòria socioeconòmica del CES CV de 2022 amb les dades de les distintes concessionàries.

No obstant això, i de conformitat amb l'article 161 de la Llei 8/2022, de 29 de desembre, aquest article queda suprimit. Per tant, les ITV que només realitzen les comprovacions sonores de motos i motocicletes, tal com estableix la legislació estatal, no remeten els resultats de les mateixes a la direcció general competent de la Generalitat Valenciana, per la qual cosa ja no és possible comptar amb aquests.

17.4. ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

17.4.1. Evolució de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle

El terme efecte d'hivernacle es refereix a la retenció de la calor del sol en l'atmosfera de la terra per part d'una capa de gasos en esta, entre els quals es troben el diòxid de carboni, metà, òxid nitrós, hidrofluorocarboni, perfluorocarboni i hexafluorur de sofre. Sense ells, la vida com a tal no seria possible ja que el planeta seria un lloc fred i erm.

L'**efecte d'hivernacle** és el responsable que el clima de la Terra siga apte per a la vida. Aquest efecte és provocat pels anomenats GEH o gasos d'efecte d'hivernacle[14], que són aquells components gasosos de l'atmosfera, tant naturals com antropogènics, que absorbeixen i tornen a emetre radiació infraroja procedent de la fracció d'energia solar que prèviament ha sigut absorbida per la superfície terrestre i és al seu torn emesa a l'atmosfera, provocant un calfament addicional de l'escorça terrestre i la troposfera.

L'emissió de GEH causa canvis duradors en tot el sistema climàtic, amb impacte en les persones i ecosistemes. **La Comunitat Valenciana es troba en un territori molt vulnerable al canvi climàtic provocat pels GEH**, amb evidències com l'augment de les temperatures, la disminució de precipitacions, la aridificació del territori, l'augment del nivell de la mar, l'aparició de noves espècies invasores i malalties, i l'augment d'intensitat d'esdeveniments extrems com són les onades de calor.

Segons dades de l'*Inform de Cojuntura 2017-2020 del Estat del Medi Ambient en la Comunitat Valenciana*, les emissions d'efecte d'hivernacle en la Comunitat Valenciana, van experimentar una acusada disminució amb la crisi econòmica-financera de 2008. Per al període 2015-2019 es van mantindre estables entorn de les 25.000 tones de CO_2 equivalents anuals. Per a l'exercici 2019, últim any del qual es disposen dades, s'ha experimentat una **disminució del 4 % en relació amb l'any anterior**, sent del 6 % per a Espanya.

13. Decret 43/2008 d'11 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 19/2004, de 13 de febrer, del Consell, pel qual s'establixen normes per al control del soroll produït pels vehicles a motor.

14. Des de l'època de la revolució industrial, la quantitat de GEH presents en l'atmosfera ha augmentat considerablement, provocant una intensificació de l'efecte d'hivernacle i una alteració de les condicions climàtiques de la biosfera. Així doncs, la concentració de CO_2 ha augmentat un 40 % des de l'era preindustrial, principalment a causa de les emissions procedents de l'ús de combustibles fòssils i en segon lloc per les emissions netes degudes a canvis d'usos de la terra. L'oceà ha absorbit aproximadament el 30 % del diòxid de carboni antropogènic emés, causant l'acidificació de l'oceà.

Conforme a aquest Informe, el sector que més contribueix a les emissions de GEH en la Comunitat Valenciana és el sector de l'**energia**, sent el responsable del quasi 80 % de les emissions per a 2019. Aquest sector, juntament amb el de **residus**, són els únics que no han experimentat una reducció respecte a l'any de referència (1990). En canvi, els sectors de l'**agricultura i processos industrials** (IPPU) han experimentat una reducció del 10 % respecte a les emissions de 1990. El sector de l'agricultura ha sigut l'únic que ha reduït les seues emissions respecte a 1990, de forma sostinguda, des de l'any 2008.

Gràfic 17.8



Fuente: Estado del Medio Ambiente en la Comunitat Valenciana. Informe de Coyuntura 2017-2020. Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

(1) Actividades de combustión (industrias del sector energético, industrias manufactureras y de la construcción), transporte, otras actividades de combustión y emisiones fugitivas de combustibles.
(2) Productos minerales, industria química, otras industrias, uso de disolventes y otros productos, producción y consumo de halocarburos y SF6.
(3) Fermentación entérica, gestión del estiércol, cultivo de arroz, suelos agrícolas, quema en el campo de residuos agrícolas y otros.
(4) Depósito de vertederos, tratamiento de aguas residuales, incineración de residuos y otros.

17.4.2. El comerç de drets d'emissió

El règim de comerç dels drets d'emissió[15] de gasos d'efecte d'hivernacle és un instrument de mercat contemplat en el Protocol de Kyoto, la finalitat del qual és la de **fomentar la reducció de gasos d'efecte d'hivernacle d'una forma eficaç i de manera econòmicament eficient**. Es basa en l'establiment d'un sistema *cap and trade*[16].

15. Llicència per a emetre una certa quantitat de GEH.

16. Recurs administratiu utilitzat per al control d'emissions de GEH. Una autoritat central (govern o organisme internacional) estableix un límit sobre la quantitat de gasos contaminants que poden ser emesos. Per part seua, un esquema cap and trade és un mecanisme de mercat per a incentivar una determinada reducció d'emissions de GEH al mínim cost. El funcionament d'aquest esquema es basa en dos conceptes clau: la fixació d'un topall d'emissions i la transferència amb un valor econòmic de drets d'emissió entre agents.

El comerç dels drets d'emissió es va posar en marxa a Espanya en 2005[17]. Aquesta llei va ser modificada per la Llei 13/2010, de 5 de juliol[8], ampliant de 9 a **28 les activitats afectades pel règim de comerç de drets d'emissió**. Estes activitats pertanyen a sectors industrials diferents, entre els quals es troben la producció d'energia elèctrica de servici públic, la fabricació de paper, vidre, clínquer, material ceràmic i refineries de carburs entre altres.

Després d'esta modificació es van veure incloses en el règim de comerç les instal·lacions de fabricació de productes ceràmics mitjançant enfornat, amb una capacitat de producció superior a 75 tones/dia[19], doblegant-se en la nostra Comunitat el nombre d'instal·lacions inclosa en el règim de comerç.

El balanç de resultats del conjunt dels exercicis de verificació, de l'actual període de comerç (2015-2024) apareix en el Quadre 17.32. En relació amb 2023, **ha descendit un 0,1 % el nombre de tones de CO_2 assignades i ha augmentat en un 1,4 % el nombre de tones de CO_2 emeses**.

Quadre 17.32

EMISIONES DE CO_2 DE LAS INSTALACIONES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Año	Toneladas de CO_2 asignadas	Toneladas de CO_2 emitidas
2015	6.982.034	9.061.736
2016	6.842.775	9.034.760
2017	6.734.061	8.679.224
2018	6.516.445	8.936.768
2019	6.640.511	8.725.623
2020	6.474.217	8.160.260
2021	4.843.237	8.005.744
2022	4.984.875	7.839.637
2023	4.884.709	6.527.806
2024	4.878.576	6.618.907

Fuente: Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Per part seua, el Quadre 17.33 arreplega la distribució de les emissions verificades de CO_2 per sectors productius per al període 2015-2024.

17. Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de GEH.

18. Llei 13/2010, de 5 de juliol per la qual es modifica la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de GEH, per a perfeccionar i ampliar el règim general de comerç de drets d'emissió i incloure l'aviació en aquest.

19. Fins a 2012, només estaven incloses les que complien cert triple llindar (a més de capacitat de producció superior a 75t/dia, capacitat d'enfornat de més de 4 m^3 i densitat de càrrega per forn major de 300kg/m^3).

Quadre 17.33

DISTRIBUCIÓN DE LAS EMISIONES VERIFICADAS DE CO_2 POR SECTORES PRODUCTIVOS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Sector	EMISIONES CO_2 (t) Años										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Combustión	217.646	202.154	208.783	213.772	202.589	181.568	211.913	198.114	146.360	129.039
G. eléctrica	1.899.645	1.868.024	1.611.667	1.617.601	1.779.721	1.601.428	1.386.212	1.778.450	1.317.420	1.188.730
Cerámico	2.530.916	2.725.725	2.906.478	2.960.228	2.885.736	2.728.344	2.847.866	2.493.606	1.999.316	2.090.916
Cal	47.677	50.124	44.014	50.592	46.288	48.686	47.339	45.423	44.877	45.970
Clinker	2.213.348	2.036.146	1.889.653	1.905.916	1.524.672	1.452.538	1.446.979	1.365.446	1.382.951	1.408.896
Fritas	370.130	368.004	372.659	370.690	352.893	330.720	319.293	237.913	162.296	176.830
Papel-Cartón	57.896	52.710	54.484	61.820	50.699	60.000	45.146	41.976	37.338	28.179
Refinería	1.176.916	1.165.464	1.015.671	1.201.340	1.281.569	1.206.522	1.152.334	1.244.557	1.075.259	1.211.794
Tejas, ladrillos	128.914	136.859	134.629	130.851	146.609	126.434	106.281	83.897	60.143	43.732
Vidrio	111.130	110.949	110.026	82.020	112.529	107.389	110.365	105.488	97.583	105.102
Aluminio secundario	16.476	17.656	18.840	20.309	22.670	17.582	16.800	15.842	12.031	15.291
Metales férreos	71.519	78.127	99.028	100.357	95.394	71.604	86.890	76.349	79.820	70.687
Química	175.697	175.610	170.722	172.236	179.715	183.527	181.336	138.099	111.389	103.335
Prod. a. nítrico	43.826	48.208	42.570	49.036	44.539	43.918	46.990	14.477	1.023	406
Totales	**9.061.736**	**9.035.760**	**8.679.224**	**8.936.768**	**8.725.623**	**8.160.260**	**8.005.744**	**7.839.637**	**6.527.806**	**6.618.907**

Fuente: Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Des de l'any 2018 pot apreciar-se un **continu descens en el total de les emissions verificades, si bé 2024 ha registrat un lleuger repunt**. El sector **ceràmic** és el que ha comptat amb major nombre d'emissions de CO_2, representant el 31,59 % del total en

2024, augmentant la seua representació en 0,96 punts percentuals respecte a l'exercici 2023. Li ha seguit el **clínquer (ciment)**, representant el 21,28 % del total.

Balanç d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle 2024, de les instal·lacions de la Comunitat Valenciana amb autorització administrativa d'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle[20]

Enguany han sigut **171 el nombre d'instal·lacions de la Comunitat Valenciana** (1 menys que en 2023) que s'han vist davant l'obligació de presentar l'informe verificat de les emissions de l'any 2024, de les quals 103 són instal·lacions subjectes al Règim de Comerç de Drets d'Emissió (RCDE)[21] i 68 són instal·lacions en règim d'exclusi[22].

De l'anàlisi de les emissions de CO_2 de l'any 2024 s'extrauen les següents conclusions:

→ **Les emissions verificades han sigut de 6.618.907 tones**. Si es té en compte el preu, a data de 26 de març de 2025[23], de l'EUA (69,24 €/t de CO_2), estes emissions equivalen a unes transaccions, en el Registre de la Unió per al Comerç dels Drets d'Emissió de GEH, de 458,29 M€, un 33,2 % menys que en 2023. Estes emissions verificades han sigut un 36 % superiors a la quantitat assignada gratuïtament per a eixe any per a les instal·lacions de la Comunitat Valenciana, adoptada pel Consell de Ministres (4.878.576 t).

→ Tenint en compte eixes dades, s'observa que s'ha produït un **dèficit respecte als drets assignats d'1.740.331 tones de CO_2**. Els drets d'emissió assignats constitueixen la quantitat global de tones equivalents de diòxid de carboni que l'Estat permet emetre de manera gratuïta a les instal·lacions afectades pel comerç de drets d'emissió, de manera que es puguen complir els compromisos de reducció de GEH assumits en el marc del Protocol de Kyoto. Cal fer constar, que en eixe nou període 2021-2030, quan el nivell d'activitat d'una instal·lació, d'acord amb avaluacions sobre la base d'una mitjana mòbil de dos anys, haja augmentat o disminuït més del 15 %, en comparació amb el nivell d'activitat utilitzat inicialment per a determinar l'assignació gratuïta, s'ajustarà la quantitat de drets d'emissió assignada a esta instal·lació, d'acord amb el que establisca la normativa de la UE.

20. D'acord amb la Llei 1 /2005, de 9 de març, cada anualitat, abans del 28 de febrer, les instal·lacions afectades han de presentar un informe amb les emissions de l'any precedent, que ha de vindre verificat per una entitat de verificació independent, la qual s'encarrega de comprovar que les emissions s'han calculat d'acord amb l'especificat per l'empresa en el seu Pla de Seguiment de les emissions. El Reglament UE 600/2012 regula la verificació dels informes d'emissions de GEH i els informes de dades sobre tones-quilòmetre, i l'acreditació dels verificadors de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell.

21. La Directiva 2018/410 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de març de 2018, per la qual es modifica la Directiva 2003/87/CE, per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissió de GEH, constituïx el marc legislatiu de la UE per al període de comerç 2021-2030 (quarta fase) del Règim de Comerç de Drets d'Emissió de la Unió Europea (RCDE UE) i es configura com un dels instruments principals de la UE per a aconseguir els seus objectius de reduir les emissions de GEH en, almenys, un 40 % en 2030 respecte als valors de 1990, en línia amb els compromisos assumits pel Consell Europeu en 2014 i com a part de la contribució de la UE a l'Acord de París, adoptat en 2015.

22. Instal·lacions amb emissions menors de 25.000 i majors o iguals a 2.500 tones equivalents de CO_2, subjectes a mesures equivalents en termes de reducció d'emissions de diòxid de carboni equivalent a la participació en el RCDE UE, i Instal·lacions amb menys de 2.500 tones equivalents de CO_2, que no estan obligades a realitzar mesures equivalents de mitigació.

23. Es pren com a referència el valor del preu de l'EUA (evolució dels preus dels drets d'emissió) un dia posterior a la data de compliment de l'obligació de presentar l'informe verificat i anterior a l'obligació de realitzar el lliurament dels drets corresponents a les emissions verificades en el Registre de la Unió.

→ Si es transforma el dèficit de drets, que haurà de ser assumit per les empreses valencianes, en unitats monetàries s'obté 120.500.518 euros, un 22,3 % més que en 2023.

A continuació, en el Quadre 17.34 figura la distribució de les emissions verificades de CO_2 per sectors productius.

Quadre 17.34

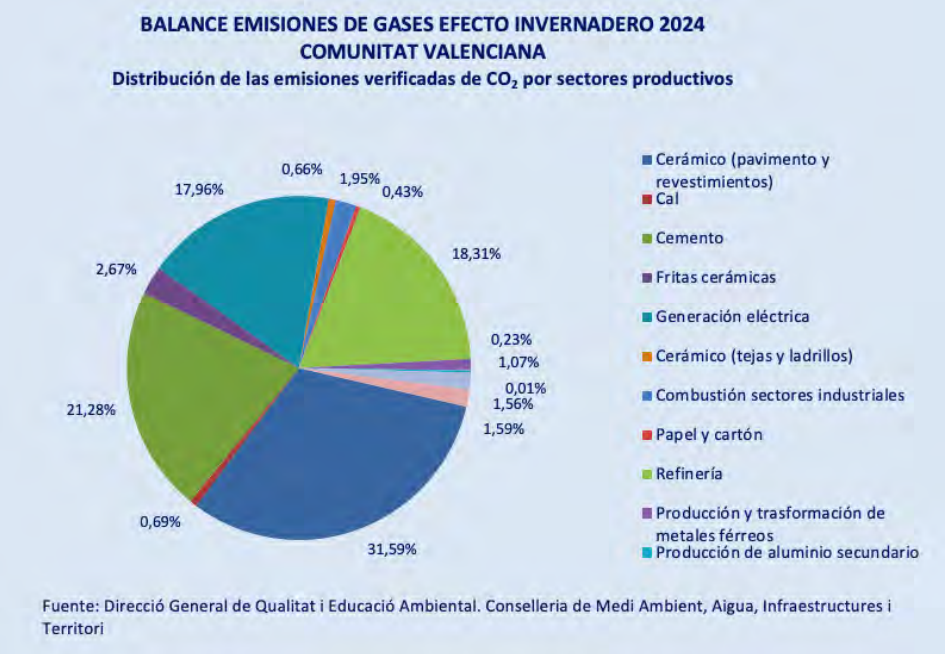
BALANCE EMISIONES DE GASES EFECTO INVERNADERO 2023-2024 C. VALENCIANA
DISTRIBUCIÓN DE LAS EMISIONES VERIFICADAS DE CO_2 POR SECTORES PRODUCTIVOS

	Emisiones de CO_2				
	2023		2024		% Variación
Sector	Toneladas	%	Toneladas	%	Variación 2024-2023
Cerámico (pavimento y revestimientos)	1.999.316	30,6	2.090.916	31,6	4,58
Cal	44.877	0,7	45.970	0,7	2,44
Cemento	1.382.951	21,2	1.408.896	21,3	1,88
Fritas cerámicas	162.296	2,5	176.830	2,7	8,96
Generación eléctrica	1.317.420	20,2	1.188.730	18,0	-9,77
Cerámico (tejas y ladrillos)	60.143	0,9	43.732	0,7	-27,29
Combustión sectores industriales	146.360	2,2	129.039	1,9	-11,83
Papel y cartón	37.338	0,6	28.179	0,4	-24,53
Refinería	1.075.259	16,5	1.211.794	18,3	12,70
Producción y trasformación de metales férreos	79.820	1,2	70.687	1,1	-11,44
Producción de aluminio secundario	12.031	0,2	15.291	0,2	27,10
Producto de ácido nítrico	1.023	0,0	406	0,0	-60,31
Químico	111.389	1,7	103.335	1,6	-7,23
Vidrio	97.583	1,5	105.102	1,6	7,71
TOTALES	**6.527.806**	**100,0**	**6.618.907**	**100,0**	**1,40**

Fuente: Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i

El Gràfic 17.9 detalla el balanç de les emissions de GEH per a l'any 2024 en la Comunitat Valenciana.

Gràfic 17.9



Fuente: Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori

Per a fer el seguiment de les emissions de GEH i la planificació de les polítiques de mitigació, la recent **Llei de Canvi Climàtic i Transició Ecològica de la Comunitat Valenciana** preveu l'elaboració d'un Inventari de GEH com a ajuda en la lluita contra el canvi climàtic, amb periodicitat anual, i d'acord amb els criteris definits per la Unió Europea i el Grup Intergovernamental d'Experts sobre Canvi Climàtic. Aquest Inventari haurà d'incloure les emissions naturals i antropogèniques per fonts d'emissió i absorció per embornals, serà públic i accessible per via telemàtica. En l'actualitat, es possible accedir al Inventari d'emissions de GEH per municipi.

L'article 18 de la Llei 6/2022, de 5 de desembre, del Canvi Climàtic i la Transició Ecològica de la Comunitat Valenciana disposa que els municipis de la Comunitat Valenciana, en el marc de les seues competències, **aprovaran plans d'acció per al clima i l'energia sostenible (PACES)**[24], d'acord amb la metodologia adoptada en l'àmbit de la Unió Europea. En cas que existisca entitat de gestió territorial supramunicipal, esta podrà elaborar aquests plans tenint en compte el conjunt de municipis que integren l'entitat de gestió, així com les mancomunitats de municipis o les àrees metropolitanes.

En aquest context, les diputacions són les principals entitats dedicades a esta tasca de coordinació, suport i assessorament.

L'estudi dels avanços i l'efectivitat del PACES es du a terme mitjançant l'anàlisi de l'evolució d'uns certs indicadors, amb l'elaboració dels informes de seguiment cada dos anys, tal com requereix el Pacte de les Alcaldies per a l'Energia i el Clima.

24. Orde 1/2024, de 22 de febrer de 2024, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, per la qual es modifica l'Orde 16/2022, de 18 d'octubre, de la Consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió d'ajuda ajuntaments per a l'execució d'actuacions contemplades en els Plans d'Acció per al Clima i l'Energia Sostenible (PACES).

Cal assenyalar que les convocatòries d'ajudes publicades per la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, i dirigides a l'elaboració i actualització dels PACES, així com a l'execució d'actuacions contingudes en ells, es financen amb fons propis. No s'inclouen, en l'actualitat, en eixes ajudes la redacció dels informes de seguiment, si bé l'Orde 1/2024 de bases reguladores sí que ho contempla per a la seua inclusió en la respectiva convocatòria quan siga procedent (enllaç de les convocatòries en la web de la Conselleria: Subvencions - Canvi Climàtic - Generalitat Valenciana (gva.es).

Segons consta en la pàgina web de la Conselleria, el termini ha estat tancat des del 22 d'abril fins al 13 de maig de 2024, romanent obert el termini per a esmena.



El CES CV reitera la seua petició de dades sobre el nombre de municipis adherits als plans d'acció pel clima i l'energia sostenible (PACES) i els seus indicadors de seguiment. D'altra banda, l'augment de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle en gran part dels sectors productius suggerix la necessitat de reforçar les mesures per a poder complir amb l'objectiu de reducció.

17.4.3. Consum energètic: energia primària i final. Eficiència energètica: Objectius energies renovables

Dins de l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana, l'objectiu 15 de la mateixa consisteix a afavorir la posada en valor de les noves potencialitats energètiques del territori, sent els punts més importants els següents:

17.4.3.1. Generació elèctrica[25]

A l'espera de confirmació oficial, encara continua vigent el rècord de 2007 de potència màxima demandada en la nostra Comunitat, que estava en 5.680 MW. No obstant això, esta continua sent inferior a l'aportada pel parc generador situat en ella, amb una **potència instal·lada de 8.382 MW per a l'any 2024**. Esta potència elèctrica actualment instal·lada garanteix, així mateix, la connexió i subministrament amb les illes Balears, deixant de ser una «illa elèctrica».

25. La política energètica de la Generalitat en matèria de generació elèctrica es desenrotlla entorn de l'objectiu d'aconseguir i mantindre un equilibri entre la capacitat de generació elèctrica i la demanda elèctrica en l'àmbit geogràfic de la Comunitat. Això és el que es denomina autosuficiència energètica. El fet que la generació elèctrica siga pròxima al seu consum (denominada generació distribuïda) redueix l'impacte de la construcció de línies elèctriques i les pèrdues energètiques ocasionades en el transport elèctric, així com el risc de patir talls de subministrament elèctric. Així mateix, redueix costos de manteniment d'estes infraestructures que redunden en el cost i la qualitat del servici.

Quadre 17.35

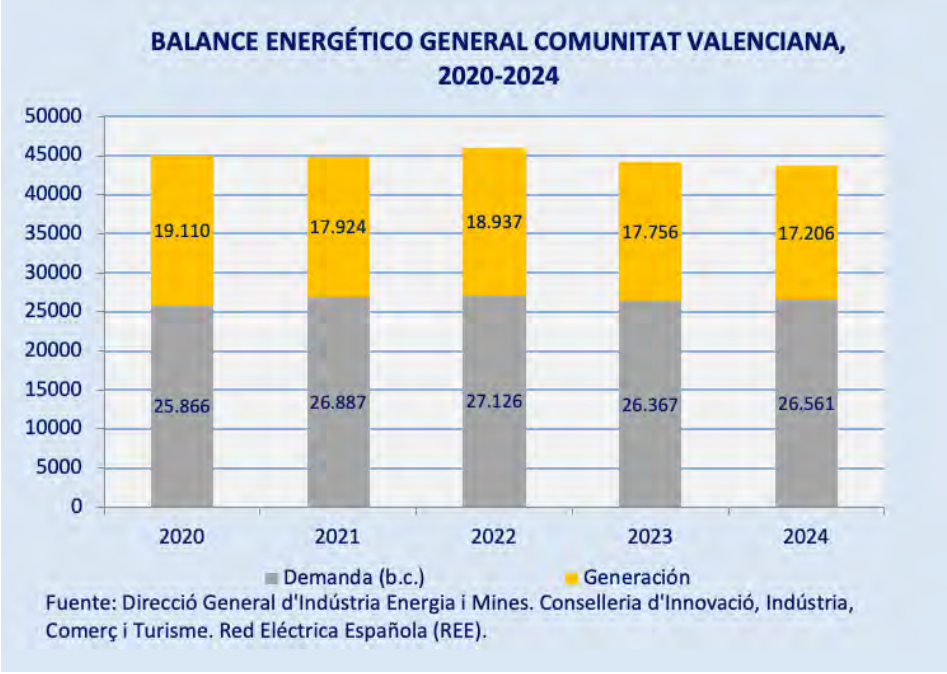
GENERACIÓN ELÉCTRICA. POTENCIA INSTALADA (MW) EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2022-2024

	2022	2023	2024
Hidráulica	642	642	642
Turbinación bombeo	1.512	1.512	1.512
Nuclear	1.064	1.064	1.064
Fuel + Gas	8	8	8
Ciclo combinado	2.854	2.854	2.854
Eólica	1.243	1.243	1.243
Solar fotovoltaica	427	453	500
Solar térmica	50	50	50
Otras renovables	13	13	13
Cogeneración	446	439	433
Residuos no renovables	63	63	63
Potencia total	8.322	8.341	8.382

Fuente: Direcció General d'Indústria, Energia i Mines. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme. Red Eléctrica Española (REE).

Respecte a energia demandada, segons les dades Xarxa Elèctrica d'Espanya, operador del sistema elèctric nacional, per a l'any 2024 la **ràtio entre generació i demanda en la Comunitat Valenciana** està en el 64,78 %, sent l'energia demandada de 26.561,04 MWh i l'aportada pel parc generador situat en ella de 17.206 MWh, incloent-se en estes dades el bombament hidràulic (turbinació bombeig).

Gráfico 17.10



En 2024, s'ha mantingut la tendència lleugerament alcista de la potència instal·lada associada a la generació mitjançant la utilització d'**energies renovables**, que s'ha situat en el 29,2 % (47,2 % amb bombeig hidràulic) i el gradual descens de la potència corresponent a la **cogeneració** i a la tecnologia de **cicle combinat**, l'energia utilitzada del qual és el gas natural.

El Quadre 17.36 arreplega els percentatges de potència instal·lada de generació elèctrica durant els últims tres exercicis. El cicle combinat ostenta la major representativitat, seguit de la turbina per bombament (bombament hidràulic) i la generació eòlica.

Quadre 17.36

GENERACIÓN ELÉCTRICA. POTENCIA INSTALADA (%) EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2022-2024

	2022	2023	2024
Hidráulica	7,7	7,7	7,7
Turbinación bombeo	18,2	18,1	18,0
Nuclear	12,8	12,8	12,7
Fuel + Gas	0,1	0,1	0,1
Ciclo combinado	34,3	34,2	34,0
Eólica	15,0	14,9	14,8
Solar fotovoltaica	5,0	5,4	6,0
Solar térmica	0,6	0,5	0,6
Otras renovables	0,2	0,2	0,2
Cogeneración	5,3	5,3	5,2
Residuos no renovables	0,8	0,8	0,7
Potencia total	100,0	100,0	100,0

Fuente: Direcció General d'Indústria, Energia i Mines. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme. Red Eléctrica Española (REE).

Estes tecnologies de generació elèctrica, donat el seu elevat rendiment, són **altament eficients**. D'igual mode, des del punt de vista de l'emissió de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH) les tecnologies que conformen el percentatge majoritari de la potència instal·lada són, o gens contaminants com és el cas de la utilització de les energies renovables, o notablement menys contaminants que les centrals tèrmiques convencionals, com en el cas dels cicles combinats, per utilitzar el gas natural, que és el recurs energètic actual d'origen fòssil menys contaminant.

Durant el període 2020-2030, el parc generador de la **Comunitat Valenciana** es pretén veure augmentat per la **nova generació elèctrica prevista** (principalment en forma d'instal·lacions eòliques, fotovoltaiques sobre sòl[26], i de biomassa, entre altres), a més de l'**augment de les instal·lacions d'autoconsum sobre cobertes**. De complir-se, es contribuirà a garantir la situació d'autosuficiència energètica, tenint en compte els increments de la demanda previstos per a aquest període.

26. Segons informació obrant en el visor de l'Institut Cartogràfic Valencià, respecte a les plantes solars en tramitació i la seua superposició amb la cartografia de capacitat agrològica del sòl, actualment s'estan tramitant sol·licituds per a la instal·lació de plaques solars sobre cultius que ocuparien 16.438.693 m² (16.439ha), de les quals 669 ha serien sobre sòls de Molt Elevada Capacitat Agrològica (MECA), 3.995 ha serien sòls d'Elevada Capacitat Agrològica (ECA) i 11.775 ha serien sòls de Moderada Capacitat Agrològica (MCA).



Davant el previsible augment d'instal·lacions fotovoltaiques o d'energies renovables en municipis del medi rural, resulta necessària la coordinació entre les Administracions estatal, autonòmica i local per a avaluar el nombre total d'hectàrees de terreny agrícola ocupades per aquestes instal·lacions en un mateix municipi o en municipis confrontants.

Així mateix, des del CES es recomana continuar incidint en polítiques dirigides a incrementar l'autoconsum i la instal·lació de plaques fotovoltaiques sobre les envolupants de les edificacions, amb la finalitat de preservar el territori donant suport a la generació distribuïda mitjançant el reforç a les comunitats energètiques i, especialment, amb la participació de les àrees industrials.

17.4.3.2. Proveïment de gas natural

La **Comunitat Valenciana** es manté entre les autonomies amb major consum de gas natural de l'Estat, segons dades del gestor tècnic del sistema Enagas.

Així mateix, disposa d'una xarxa gasista robusta amb un **alt grau de seguretat i amb la capacitat suficient per atendre la demand**a en els pròxims anys, no solament de la nostra regió, sinó també de les Illes Balears, que estan conectades singularment a través d'un gasoducte que ix del municipi de Dénia.

Hi ha que tindre en compte que el vector energètic del gas natural ha detingut el seu creixement en l'últim lustre com a conseqüència de les polítiques de descarbonització de l'economia, el qual ha tingut com a resultat no sols que la demanda ha deixat de créixer, sinó que, lògicament, el ritme de construcció d'infraestructures també ha quedat alentit.

17.4.3.3. Qualitat i continuïtat del subministrament energètic

Un principi estratègic bàsic del model energètic consistix en **millorar contínuament la qualitat del subministrament energètic**, especialment el elèctric, en tot l'àmbit territorial de la Comunitat, homogeneïtzant els nivells de qualitat, de forma que permeta disposar de l'energia necessària en les millors condicions.

Un dels paràmetres que permeten determinar la qualitat del servei elèctric és el Tiepi (temps d'interrupció equivalent de la potència instal.lada, en hores), a través del qual es mesura la duració de les interrupcions del subministrament i, per tant, de la continuïtat del mateix. Com s'aprecia en el gràfic facilitat per l'empresa distribuïdora I-De Xarxes Elèctriques Intel.ligents, SAU, distribuïdora majoritària en la **Comunitat Valenciana, l'evolució històrica del Tiepi ha anat disminuint de manera constant duran els últims anys**, malgrat l'augment moderat durant l'any 2017, degut a l'excepcional onada de fred, vent i neu que va assotar la Comunitat Valenciana en gener d'aquest any. El valor corresponent a l'any 2024 s'ha xifrat en 3,31 hores, a causa de l'episodi de la DANA, categoritzat de força major, esdevingut a l'octubre passat. Aïllant esta afectació, el

valor del TIEPI es queda en 37 minuts, mínimament per davall d'anys anteriors (37,9 minuts en 2022 i 2023). Aquests valors es troben molt per davall dels valors exigits en la seua regulació.

Gràfic 17.11



17.4.3.4. Energies renovables[27]

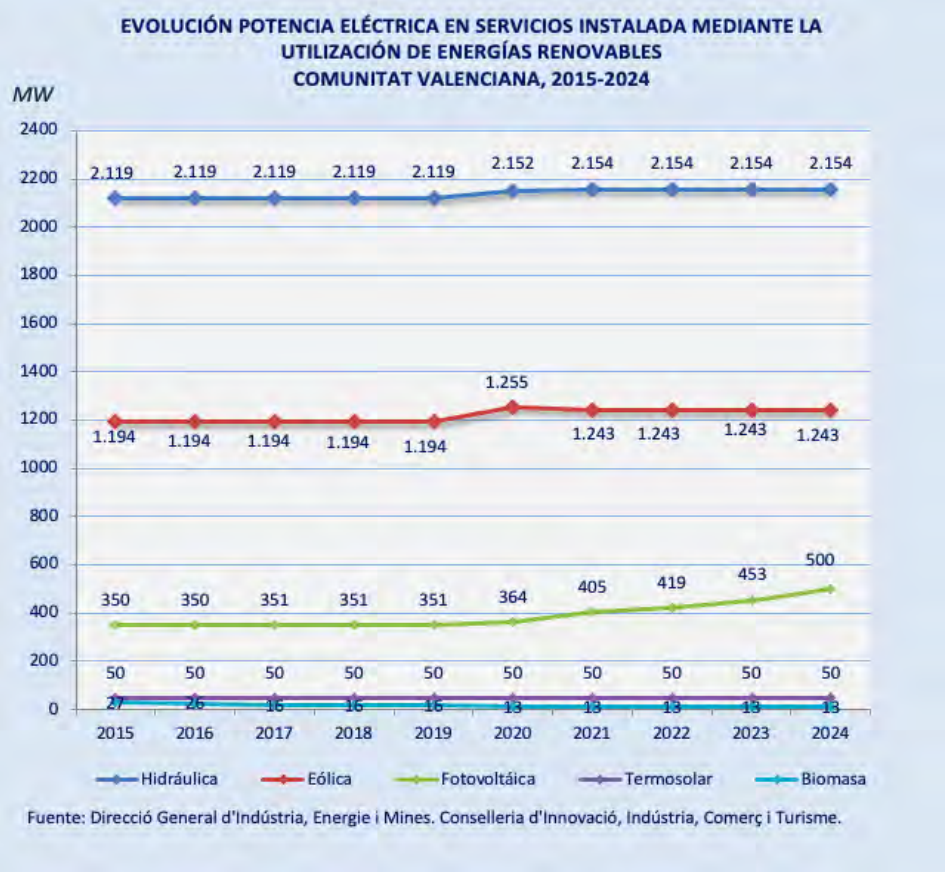
L'any 2024, segons les últimes dades publicades disponibles, la potència elèctrica en servicis instal·lada mitjançant la utilització d'energies renovables en la Comunitat Valenciana ha sigut de 3.912 MW, que van generar 3.399GWh. Respecte a l'any anterior ha destacat l'augment d'un 6,9 % experimentat en l'energia solar fotovoltaica. A tancament d'any, la potència instal·lada de generació renovable representava el 29, 2 %, exclòs el bombeig hidràulic. Referent a això, cal ressaltar que **la Comunitat Valenciana disposa de la major capacitat d'emmagatzematge del país**, amb el 45,1 % del total.

Les fonts utilitzades van ser hidràulica (inclou bombeig hidràulic), amb 2.154MW; eòlica, amb 1.243MW; solar fotovoltaica, amb 500MW; solar tèrmica, amb 50MW, i altres renovables, amb 13MW.

El Gràfic 17.12 arreplega l'evolució de la potència elèctrica en serveis instal.lada mitjançant la utilització d'energies renovables: hidràulica, eòlica, fotovoltaica, termosolar i biomassa. Pot constatar-se que ocupa **el primer lloc l'energia hidràulica**, actualment amb 2.154MW.

27. El desenvolupament de les energies renovables com a forma de generació energètica constituïx un factor clau per al desenvolupament sostenible de la nostra societat, comportant nombroses avantatges: són fonts inesgotables, aprofitant els recursos autòctons, disminuint la dependència energètica de l'exterior millorant la balança de pagaments amb l'exterior, incidixen en la generació de treball i desenvolupament tecnològic en el nostre àmbit regional, al temps que compten amb un alt grau d'acceptació i demanda social.

Gràfic 17.12



Fuente: Direcció General d'Indústria, Energie i Mines. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.



Les energies renovables han de jugar un paper rellevant per al compliment dels objectius de reducció d'emissions compromés per Espanya, per la qual cosa des del CES CV es fa una nova crida per al seu impuls i desenvolupament en la nostra Comunitat en els pròxims anys.

17.4.3.5.Estalvi i eficiència energètica[28]

Les actuacions realitzades en els distints objectius estratègics han sigut:

A. Autosuficiència en la generació elèctrica

Les energies renovables han de jugar un paper rellevant per al compliment dels objectius de reducció d'emissions compromeses per Espanya, per la qual cosa s'imposa el seu impuls i desenvolupament en els pròxims anys. S'ha fet referència a les mateixes en el punt 17.4.3.4.

La generació elèctrica que utilitza energia d'origen no renovable ha de basar-se principalment en **centrals de cicle combinat** (règim ordinari), per presentar elevats nivells de rendiment energètics i per consumir gas natural. Actualment, en la Comunitat Valenciana hi ha instal.lades dos centrals amb aquesta tecnologia, una ubicada en **el port de Sagunt i altra en el port de Castelló, sumant una potència conjunta de 2.854MW**.

Segons les últimes dades disponibles per a la Comunitat Valenciana, en l'any 2024 la demanda en barres de central, això és, abans de pèrdues fins el punt de consum, ha sigut de 26.561.042 MWh. Tenint en compte que l'energia produïda per el nostre parc generador s'ha situat en 17.205.559 MWh i el bombeig hidràulic per l'emmagatzematge energètic ha suposat un consum de 2.733.985 MW, **la Comunitat Valenciana ha necessitat una aportació addicional de 12.089.470 MWh de la resta del sistema elèctric**.

Gràfic 17.13



Fuente: REE

28. L'impuls, tant de l'estalvi energètic (deixar de consumir quan aquest consum no és necessari) com de l'eficiència energètica (optimitzar el consum energètic per a disminuir l'ús d'energia, però produint els mateixos resultats finals), són objectius estratègics de la Generalitat. Per això, es realitzen una sèrie de mesures horitzontals i sectorials, dirigides als diversos consumidors i consumidores finals amb la finalitat d'aconseguir reduir el consum energètic, millora la competitivitat de les empreses valencianes i reduir l'impacte mediambiental, facilitant amb això el compliment dels compromisos adquirits per la UE en el Cimal de Kyoto en 1997 i en el més recent Acord de París, que va entrar en vigor el 4 de novembre de 2016, mitjançant un ús més racional de l'energia.
29. 15.156.558 MWh sense bombeig hidràulic.

Respecte a les instal·lacions d'autoconsum, s'observa que continua l'avanç de l'autoconsum en la Comunitat Valenciana, encara que a velocitat més moderada A final de l'any 2024 **constaven 86.453 instal·lacions d'autoconsum en la Comunitat Valenciana, la qual cosa suposa un augment d'un 12,75%** respecte a l'any anterior. La potència instal.lada en eixa data era d'1.078,24 MW.

B. Garantia del proveïment de gas natural.

Les polítiques de descarbonització de l'economia han tingut com a resultat la desacceleració de la demanda. Per tant, i malgrat a l'actual conjuntura geopolítica, les actuals infraestructures gasistes (especialment la planta regasificadora de Sagunt), possibiliten el disposar d'una major diversitat de països d'origen del gas natural i, per tant, una millor **garantia de proveïment**.



El CES CV considera que hauria de disposar-se de dades que permeteren constatar la garantia del proveïment de gas natural en la nostra Comunitat.

C. Millora de la qualitat i de l'accés del subministrament energètic a tots els ciutadans.

Les actuacions més importants durant l'any 2024 han sigut les següents:

1) Xarxes de gas
Les infraestructures gasistes més pròximes a la ciutadania són les extensions de ramals de distribució a partir del gasoducte de la xarxa de transport.

Durant l'any 2024, s'han realitzat extensions de **xarxes de distribució** en diversos municipis de la Comunitat.

2) Xarxes elèctriques

A continuació, figuren les **actuacions més importants** en infraestructures elèctriques que s'han autoritzat en l'exercici 2024.

→ Modificació per renovació dels sistemes de 132 i 20 kv de la ST Corral del Cuervo.
→ Modificació per renovació de posicions en el sistema de 132 kV a la Llanera de Ranes.
→ Modificació per ampliació de la capacitat de transformació de la ST Maestrazgo.
→ Modificació per ampliació de noves posicions en el sistema de 132 kV de la ST Moixent.
→ Modificació per ampliació dels sistemes de 132 i 20 kV i ampliació de la potència de transformació en la ST Alhorines.
→ Modificació per renovació i ampliació de la transformació en la ST Vall d'Alba.
→ Modificació per ampliació de la capacitat de transformació de la ST Morvedre.
→ Modificació per reconfiguració per a EvRe de posició de 220 kV en la ST Novelda.
→ Modificació per a ampliació de posició de línia per a EvRe en la ST Elda.

→ Nova ST Saguntum.
→ Nova línia 132 kV, doble circuit, Corral del Corb – Alcalatén.
→ Nova línia 220 kV, triple circuit, Eliana – Sagunt – Sidmed / Morvedre.
→ Nova línia 220 kV, simple circuit, Aldaia – Quart de Poblet.
→ Nova Línia 220 kV, simple circuit, Betxí-La Plana.
→ Nova Línia 220 kV, doble circuit, Betxí-Vall d'Uixó.
→ Nova Línia 220 kV connexió amb distribució ST Morvedre B.
→ Noves línies 220 kV entrades/eixides noves ST Saguntum.
→ Nova línia 220 kV, simple circuit, Saguntum – Palància.

Així doncs, considerant estes actuacions més significatives, les inversions de les infraestructures elèctriques en 2024 autoritzades per a la seua execució han ascendit a **més de 20,4 M€** (duplicant-se respecte a l'any anterior), a la qual caldria sumar les inversions realitzades en la resta de les actuacions en les xarxes de distribució.

La **Planificació Elèctrica en l'Horitzó 2026**, aprovada en 2022, inclou per a la Comunitat Valenciana actuacions orientades a un reforç estructural de la xarxa, optimitzant la seua robustesa i fiabilitat en el conjunt del territori. D'una banda, aporta un decidit impuls a la transició ecològica en facilitar la integració de nous projectes d'energies renovables. Per un altre, fomenta el desenvolupament econòmic lligat a la demanda industrial i als corredors ferroviaris.

En relació amb les actuacions previstes en la Comunitat Valenciana en la xarxa de transport per a aquest període regulador, es contempla en la **planificació una inversió superior als 332 M€**.

D) Promoció de les energies renovables[30].

En referència a les actuacions més importants en la **promoció de les energies renovables**, cal destacar la promoció de les instal·lacions d'autoconsum d'energia elèctrica; els Programes d'Ajudes per al Foment de les Energies Renovables; les deduccions fiscals a les instal·lacions d'energies renovables en l'àmbit domèstic, la promoció de les Comunitats Energètiques d'Energies Renovables i la gestió dels Fons de Compensació i Promoció vinculats al Pla Eòlic de la Comunitat Valenciana.

1) Promoció de les instal·lacions d'autoconsum d'energia elèctrica.

L'autoconsum constitueix un pilar fonamental en el nou model energètic impulsat per la Generalitat.

L'Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (Ivace), amb l'objectiu d'impulsar l'autoconsum en la Comunitat Valenciana va desenvolupar, en 2017, un **Pla per al Foment de l'Autoconsum**, integrat en el Pla d'Energia Sostenible (PES) de la Comunitat Valenciana.

Entre les actuacions contemplades en aquest pla destaquen:

30. Les energies renovables suposen l'única possibilitat d'autoabastiment en energia primària en la Comunitat Valenciana. L'ús d'aquestes suposa una reducció dels impactes mediambientals que comporten els processos de generació i transformació energètics. Això els confereix un especial interés dins del disseny de polítiques de desenvolupament energètic sostenible. Per al seu desenvolupament es tenen en compte factors com ara els recursos existents (hidràulics, biomassa, residus sòlids urbans, solar fotovoltaica, solar tèrmica, eòlica i geotèrmica), les tecnologies disponibles i els requeriments de consum, conjugant diferents polítiques com l'energètica, la mediambiental, la industrial i l'agrícola.

→ **Aplicació de deduccions fiscals en l'IRPF** per a aquelles persones que compten amb instal·lacions domèstiques d'autoconsum, consistent en una deducció del 20 % de les inversions realitzades, amb una base màxima de deducció de 8.800 euros a l'any. Va entrar en vigor en la campanya de 2017 i continuava en vigor per a la campanya de 2024. Durant este exercici s'han realitzat 1.508 certificats acreditatius enfront dels 15.459 de 2023 (-90,2 %), per a la deducció fiscal en l'IRPF.
→ Establiment d'una **línia de finançament «bla»** destinat als ajuntaments que opten per esta modalitat de producció energètica. Novament, l'any 2024 ha comptat amb un pressupost d'una mica més de 3 M€. Préstecs bonificats al 0 % d'interés, amb un màxim de 300.000 euros a retornar en 8 anys en quotes semestrals.
→ **Línia d'autoconsum per a empreses i entitats**. En 2021 es va llançar una convocatòria destinada a donar suport als projectes d'autoconsum d'energia elèctrica a partir d'energies renovables. La convocatòria va estar oberta fins al 31 de desembre de 2023. El pressupost d'esta convocatòria és de 115.808.950 euros, tenint en compte les ampliacions de pressupost aprovades o en tramitació. Esta línia està cofinançada amb el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, establit pel Reglament (UE) 2021/241.
→ **Línies d'ajudes a comunitats locals en instal·lacions d'autoconsum col·lectiu**. L'objecte d'aquest programa és impulsar les actuacions d'instal·lacions d'energia solar fotovoltaica per a la generació i autoconsum col·lectiu, d'energia elèctrica en règim de comunitats d'energies renovables. S'estableix un màxim d'ajuda de 100.000 euros per projecte. El pressupost, per a la convocatòria de 2024, ha sigut novament de 5 M€.
→ **Instal·lacions d'energies renovables tèrmiques en diferents sectors de l'economia**, convocatòria que ha estat oberta fins al 31 de juliol de 2024 i amb un pressupost de 12.689.125 euros. Esta línia està cofinançada amb el Mecanisme de recuperació i Resiliència, establit pel Reglament (UE) 2021/241.
→ **Instal·lacions d'autoconsum elèctric en els edificis de la Generalitat**.
→ **Actuacions de difusió** mitjançant el desenvolupament d'una plataforma web per a la promoció i difusió de l'autoconsum en tots els sectors econòmics i productius de la Comunitat Valenciana.

2) Programes d'ajuda al foment de les Energies Renovables

En l'actualitat, Ivace-Energia disposa d'una línia d'ajudes en el Programa d'Energies Renovables l'objectiu de les quals és impulsar les **actuacions encaminades a l'explotació dels recursos energètics renovables**. Amb este programa es pretén facilitar la consecució dels objectius autonòmics establits en l'Estratègia Valenciana d'Energia i Clima 2030 i, a escala nacional, contemplats en el Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC) 2021-2030.

El Quadre 17.37 arreplega el resum global de les **ajudes concedides en la convocatòria de 2024**. Igual que l'any passat, durant este exercici solament s'han inclòs en la convocatòria les actuacions de tractament en el camp de la biomassa i les actuacions de producció de biomassa (estelles, pèl·lets), pel fet que estava oberta, fins al 31 de juliol de 2024, la convocatòria d'energies renovables per a diferents sectors de l'economia amb Fons PRTR, que incloïa la resta de les actuacions per al foment de l'ús de les energies renovables en aplicacions tèrmiques.

Per a este exercici s'ha comptat amb **27 projectes més**, amb una inversió associada superior en un 133,6 % a la de 2023, que va ser de 1,34 M€. L'import de la subvenció ha sigut un 33,2 % superior al de 2023 i que va ser de 750.810 euros.

Quadre 17.37

AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 A LOS TIPOS DE ENERGÍAS RENOVABLES EN LA C.V.

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Subvención (Euros)
Provincia de Alicante			
Tratamiento en campo biomasa	0	0	0
Producción de astillas y pellets	0	0	0
Solar fotovoltaica	3	140.082	28.335
Provincia de Castellón			
Tratamiento en campo biomasa	1	405.000	150.938
Producción de astillas y pellets	1	268.000	139.360
Solar fotovoltaica	6	159.185	26.291
Provincia de Valencia			
Tratamiento en campo biomasa	3	802.000	320.454
Producción de astillas y pellets	1	275.590	139.248
Solar fotovoltaica	17	1.079.805	195.374
Comunitat Valenciana			
Tratamiento en campo biomasa	4	1.207.000	471.392
Producción de astillas y pellets	2	543.590	278.608
Solar fotovoltaica	26	1.379.072	250.000
Total	***32***	***3.129.662***	***1.000.000***

Fuente: Ivace-Energía.

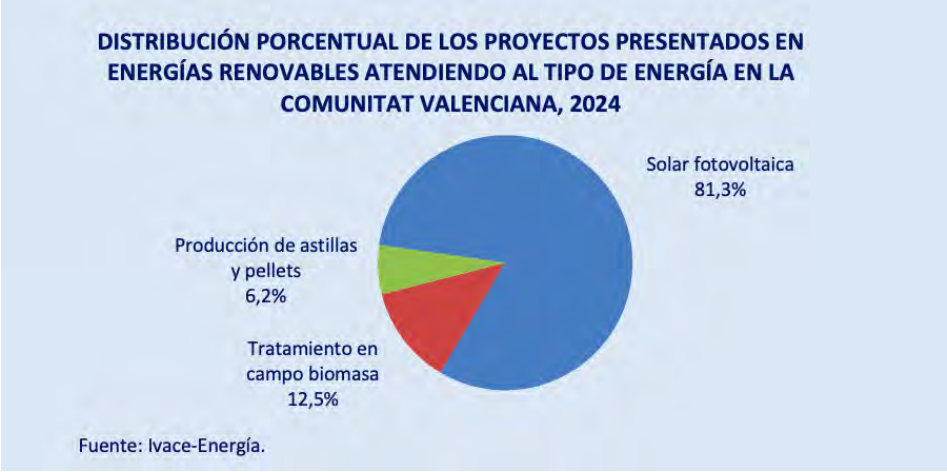
El Gràfic 17.14 mostra la distribució percentual dels projectes presentats en energies renovables per províncies l'any 2024.

Gràfic 17.14



Per part seua, en el Gràfic 17.15 es mostra la distribució percentual dels projectes presentats per tecnologies.

Gràfic 17.15



A continuació, figuren les següents línies d'ajudes:

→ Línia d'ajudes a comunitats locals en instal·lacions d'autoconsum col·lectiu. S'han executat 26 projectes més que en 2023, si bé la inversió ha disminuït un 18,7 %.

Quadre 17.38

AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 A COM. LOCALES EN INSTALACIONES DE AUTOCONSUMO COLECTIVO

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Subvención (Euros)
Alicante	32	2.598.225	1.287.338
Castellón	21	1.356.842	683.538
Valencia	99	5.495.003	2.899.409
Comunitat Valenciana	***152***	***9.450.070***	***4.870.285***

Fuente: Ivace-Energía.

→ **Línia d'ajudes destinades al foment d'instal·lacions d'autoconsum per a empreses i entitats de la Comunitat Valenciana i emmagatzematge amb fonts d'energia renovable i a la implantació de sistemes tèrmics renovables en el sector residencial**. S'ha comptat amb 4.739 projectes més, incrementant-se un 113,2 % la inversió en relació amb 2023 i que va ser de 176,99 M€.

Quadre 17.39

AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 AL FOMENTO DE INSTALACIONES DE AUTOCONSUMO Y ALMACENAMIENTO Y A LA IMPLANTACIÓN DE SISTEMAS TÉRMICOS DE USO RESIDENCIAL POR PROVINCIAS

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Subvención (Euros)
Alicante	2.409	111.371.922	29.935.940
Castellón	1.104	84.941.669	19.688.603
Valencia	3.277	181.086.250	50.960.396
Comunitat Valenciana	***6.790***	***377.399.841***	***100.584.939***

Fuente: Ivace-Energía

Quadre 17.40

AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 AL AUTOCONSUMO Y EL ALMACENAMIENTO Y A LA IMPLANTACIÓN DE SISTEMAS TÉRMICOS EN EL SECTOR RESIDENCIAL POR PROGRAMAS

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Ayuda (Euros)
Programa I *	2.837	141.859.410	36.120.877
Programa II **	1.415	190.614.970	45.000.361
Programa III ***	89	7.365.741	2.831.757
Programa IV GVA	89	13.700.270	7.276.993
Programa V *****	839	5.365.305	3.328.715
Programa VI ******	1.521	18.494.145	6.026.236
TOTAL	**6.790**	**377.399.841**	**100.584.939**

* Realización de instalaciones de autoconsumo, con fuentes de energía renovable en el sector servicios, con o sin almacenamiento.
** Realización de instalaciones de autoconsumo, con fuentes de energía renovable en otros sectores productivos de la economía, con o sin almacenamiento.
*** Incorporación de almacenamiento en instalaciones de autoconsumo, con fuentes de energía renovable ya existentes en el sector servicios y en otros sectores productivos.
***** Incorporación de almacenamiento en instalaciones de autoconsumo, con fuentes de energía renovable ya existentes en el sector residencial, las administraciones públicas y el tercer sector.
****** Realización de instalaciones de energías renovables térmicas en el sector residencial.
Fuente: Ivace-Energía.

→ **Línia d'ajudes destinades al foment d'instal·lacions d'autoconsum en ajuntaments**. En 2024 s'ha comptat amb 63 projectes més i la inversió s'ha pràcticament sextuplicado (484,2 %) respecte a l'any anterior, que va comptar amb una inversió de 738.429 euros.

Quadre 17.41

AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 AL FOMENTO DE INSTALAC. DE AUTOCONSUMO EN AYUNTAMIENTOS

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Préstamo bonificado (Euros)
Alicante	17	978.450	555.782
Castellón	30	1.528.991	1.182.469
Valencia	34	1.806.317	1.297.226
Comunitat Valenciana	***81***	***4.313.758***	***3.035.477***

Fuente: Ivace-Energía.

→ **Línia d'ajudes destinades a la implantació d'instal·lacions d'energies renovables tèrmiques en diferents sectors de l'economia**. Eixa convocatòria es va aprovar a l'octubre de 2022, no arribant-se a realitzar cap resolució de concessió d'estes ajudes. En 2024 s'ha comptat amb 27 projectes més que en 2023 i que va ser de 36, i la inversió s'ha incrementat un 395,6 %, enfront dels 5.952.203 euros d'inversió en 2023.

Quadre 17.42

AYUDAS A LA IMPLANTACIÓN DE INSTALACIONES RENOVABLES TÉRMICAS PRTR, 2024

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Subvención (Euros)
Alicante	24	3.164.106	800.978
Castellón	15	417.798	196.223
Valencia	24	25.914.557	12.029.283
Comunitat Valenciana	**63**	**29.496.461**	**13.026.484**

	Nº Proyectos	Inversión (Euros)	Ayuda (Euros)
Programa 1 *	51	25.524.563	10.566.969
Programa 2 **	12	3.971.898	2.459.515
TOTAL	**63**	**29.496.461**	**13.026.484**

* Realización de instalaciones de EE.RR. térmicas en los sectores industrial, agropecuario, servicios y/u otros sectores de la economía incluyendo el residencial

** Realización de instalaciones de EE.RR. térmicas en edificios no residenciales, establecimientos e infraestructuras del sector público.

Fuente: Ivace-Energía.

3) Gestió dels Fons de Compensació i Promoció vinculats al Pla Eòlic de la Comunitat Valenciana[31]

Durant l'any 2024 es va gestionar la convocatòria del **Fons de Compensació** corresponent als ingressos de 2023, mitjançant la publicació d'una resolució de l'Ivace, de data 2 de juliol de 2024, en la qual es convocava el Fons de Compensació per a l'exercici 2024, i que ha comptat amb un **pressupost de 4.406.981 euros, un 40,3 % inferior al de 2023** (7.378.324 euros). El Quadre 17.43 mostra el nombre de projectes, la inversió induïda i l'ajuda concedida.

Quadre 17.43

GESTIÓN DEL FONDO DE COMPENSACIÓN VINCULADO AL PLAN EÓLICO COMUNITAT VALENCIANA

	2023 Nº Proyectos	**2024** Nº Proyectos	**2023** Inversión (Euros)	**2024** Inversión (Euros)	**2023** Subvención (Euros)	**2024** Subvención (Euros)
Alicante	0	0	0	0	0	0
Castellón	18	13	1.638.283	1.193.142	1.489.187	1.153.668
Valencia	17	14	4.630.716	2.578.564	4.205.969	2.530.766
C. Valenciana	**35**	**27**	**6.268.999**	**3.771.706**	**5.695.156**	**3.684.434**

Fuente: Ivace-Energía.

31. Aprovat per Acord de 26 de juliol de 2001, el Pla Eòlic de la Comunitat Valenciana és un Pla d'Acció Territorial de caràcter sectorial, en este cas d'energia eòlica, promogut per la llavors Conselleria d´Indústria, Comerç i Energia i coordinat juntament amb la Conselleria d´Obres Públiques i Urbanisme i la Conselleria de Medi Ambient.

E. Impuls de l'estalvi i l'eficiència energètica

A continuació, es descriuen les actuacions més significatives realitzades per Ivace-Energia en matèria d'Estalvi i Eficiència Energètica en 2024.

1. Programes d'ajudes a la eficiència en els sectors productius

→ Eficiència energètica en pyme i gran empresa del sector industrial.
→ Programa d'ajudes per a actuacions de rehabilitació energètica en edificis existents en municipis de repte demogràfic (programa PREE5000).
→ Eficiència energètica en explotacions agropecuàries.

2. Programes d'ajuda a l'impuls de la mobilitat sostenible i mobilitat elèctrica

→ Programa mobilitat sostenible i eficiència energètica en el transport.
→ Programes Moves III en la Comunitat Valenciana.
→ Programa d'electrificació d'embarcacions adscrites als parcs naturals de la Comunitat Valenciana.

El Quadre 17.44 presenta el pressupost Ivace-Energia 2024 a les ajudes a estalvi i l'eficiència energètica. Aquest pressupost ha sigut un **15,9 % superior al de 2023**, que va comptar amb 146.211.578 euros.

Aquest increment és conseqüència de l'augment en un 28,9 % en els diferents programes i ajudes en mobilitat sostenible i foment del vehicle elèctric. Per als programes i ajudes en eficiència energètica en els sectors productius s'ha produït un descens del 8 %, en explicar-se en 2023 amb un pressupost de 52.478.400 euros.

Quadre 17.44

PRESUPUESTO IVACE-ENERGÍA 2024 AYUDAS AL AHORRO Y LA EFICIENCIA ENERGÉTICA

	Presupuesto (€)	% del presupuesto
EFICIENCIA ENERGÉTICA EN LOS SECTORES PRODUCTIVOS		
PROGRAMA EFICIENCIA PYME Y GRAN INDUSTRIAL	35.310.000	73,2
PROGRAMA DE REHABILITACIÓN ENERGÉTICA DE EDIFICIOS (PRE5000)	10.581.860	21,9
EFICIENCIA ENERGÉTICA EN LAS EXPLOTACIONES AGROPECUARIAS	2.386.540	4,9
TOTAL	**48.278.400**	**100,0**
MOVILIDAD SOSTENIBLE Y FOMENTO DEL VEHÍCULO ELÉCTRICO		
MOVILIDAD SOSTENIBLE	3.000.000	2,5
PROGRAMA MOVES III	118.192.369	97,2
ELECTRIFICACIÓN EMBRCACIONES PARQUIES NATURALES	400.000	0,3
TOTAL	**121.192.369**	**100,0**
TOTAL AHORRO Y EFICIENCIA	**169.470.769**	**100,0**

Fuente: IVACE-Energía

El Quadre 17.45 contempla el resum de les ajudes Ivace 2024 a l'estalvi i a eficiència energètica per províncies, explicant-se amb el nombre de projectes, la inversió i les ajudes concedides.

El **nombre de projectes quasi s'ha incrementat en 7.707 en relació amb 2023**, que va comptar amb 11.965, la qual cosa ha portat aparellat per a enguany un increment de la inversió en un 34,7 %, i de la seua corresponent subvenció (37,5 % en relació amb 2023).



El Comité valora positivament l'increment en el nombre de projectes i inversió en els programes a l'estalvi i eficiència energètica en la nostra Comunitat, que han impulsat l'ús d'energies més netes amb el medi ambient i que han portat a quasi duplicar el nombre de projectes, incrementant-se per damunt del 40% la inversió en este últim any. No obstant això, manifesta la seua preocupació respecte al descens en les ajudes als sectors productius en un 8 %, i espera que això no supose una senda de reducció per als pròxims anys.

Per això, el CES CV anima a l'execució de les inversions i subvencions del Pla de Recuperació, Transformació Resiliència per a afavorir la transició energètica en el compliment dels objectius de descarbonització.

Així mateix, s'ha incrementat un 74,8% la inversió en les línies d'ajudes al foment d'instal·lacions d'autoconsum per a empreses i entitats i més d'un 125% la inversió en la línia d'ajudes a comunitats locals en instal·lacions d'autoconsum col·lectiu.

Respecte a la rehabilitació energètica d'edificis, el CES considera que, a l'ésser una mesura prioritària, hauria de disposar d'una anàlisi que ens permeta avaluar si amb l'evolució de les ajudes i les inversions que s'estan duent a terme podrem complir amb els objectius marcats.

Quadre 17.45

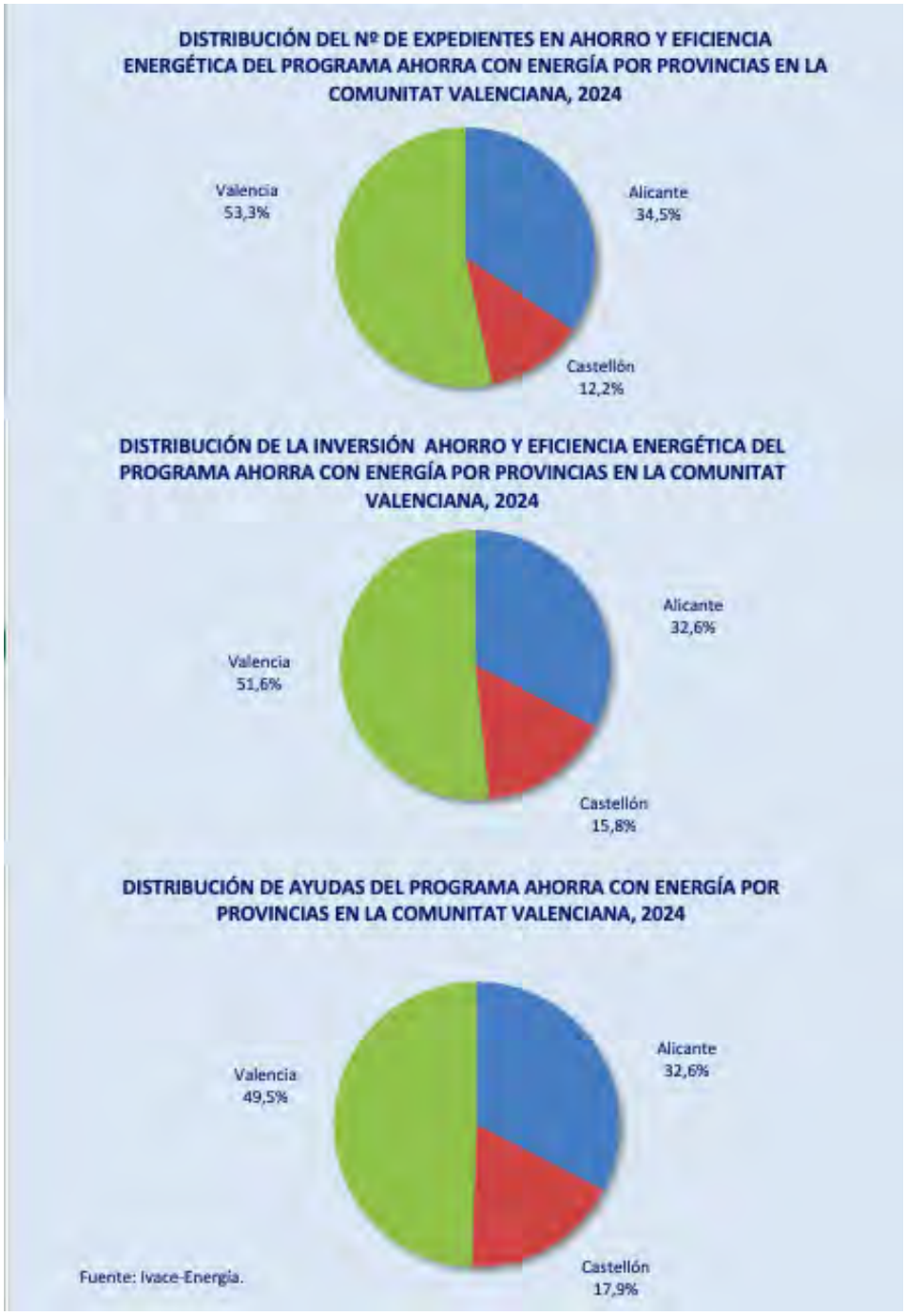
RESUMEN DE LAS AYUDAS IVACE-ENERGÍA 2024 AL AHORRO Y LA EFICIENCIA ENERGÉTICA

	Nº Proyectos	Inversión (€)	Subvención (€)
Provincia de Alicante			
EE. EN EXPLOTACIONES AGROPECULIARIAS*	6	340.493	89.535
MOVILIDAD SOSTENIBLE	8	2.405.798	1.407.545
PROGRAMA MOVES III-IDEA	6.618	157.380.786	26.784.765
PROGRAMA PYME-GRAN EMPRESA INDUSTRIAL	118	31.325.063	8.153.407
REHABILITACIÓN ENERGÉTICA EDIFICIOS (PREE5000)	29	1.836.374	1.364.554
Total	**6.779**	**193.288.514**	**37.799.806**
Provincia de Castellón			
EE. EN EXPLOTACIONES AGROPECULIARIAS	4	1.007.435	301.697
MOVILIDAD SOSTENIBLE	1	39.991	23.995
PROGRAMA MOVES III-IDEA	2.218	49.445.731	8.235.560
PROGRAMA PYME-GRAN EMPRESA INDUSTRIAL	120	40.236.901	10.173.410
REHABILITACIÓN ENERGÉTICA EDIFICIOS (PREE5000)	51	2.738.565	1.957.950
Total	**2.394**	**93.468.623**	**20.692.612**
Provincia de Valencia			
EE. EN EXPLOTACIONES AGROPECULIARIAS	9	288.616	84.885
MOVILIDAD SOSTENIBLE	15	5.019.785	1.568.460
ELECTRIFICACIÓN DE EMBARCACIONES	12	438.240	350.592
PROGRAMA MOVES III-IDEA	10.255	242.874.251	41.322.138
PROGRAMA PYME-GRAN EMPRESA INDUSTRIAL	152	53.118.815	11.573.365
REHABILITACIÓN ENERGÉTICA EDIFICIOS (PREE5000)	56	3.476.082	2.380.512
Total	**10.499**	**305.215.789**	**57.279.952**
Comunitat Valenciana			
EE. EN EXPLOTACIONES AGROPECULIARIAS	19	1.636.544	476.117
MOVILIDAD SOSTENIBLE	24	7.465.574	3.000.000
ELECTRIFICACIÓN DE EMBARCACIONES	12	438.240	350.592
PROGRAMA MOVES III-IDEA	19.091	449.700.768	76.342.463
PROGRAMA PYME-GRAN EMPRESA INDUSTRIAL	390	124.680.779	29.900.182
REHABILITACIÓN ENERGÉTICA EDIFICIOS (PREE5000)	136	8.051.021	5.703.016
Total	**19.672**	**591.972.926**	**115.772.370**

Fuente: Ivace-Energía.

Per part seua, el Gràfic 17.16 contempla la distribució provincial del nombre de projectes, inversió i distribució d'ajudes d'Estalvi i Eficiència Energètica.

Gràfic 17.16



3) Pla d'impuls del vehicle elèctric i desplegament de la infraestructura de recàrrega en la Comunitat Valenciana

El Pla analitza la situació actual de la **mobilitat elèctrica** en la nostra Comunitat (nombre de vehicles elèctrics, d'estacions de recàrrega, gestors de càrrega, etc.), així com l'estat de la tecnologia associada i les barreres existents per al desplegament de la infraestructura del

vehicle elèctric[32]. Durant l'any 2024, l'Ivace ha desenrotllat este Pla per a estimular la demanda dels vehicles elèctrics i posar en marxa una verdadera infraestructura de recàrrega que permeta avançar cap a un model de mobilitat més sostenible en la Comunitat Valenciana.

Els indicadors de resultats d'evolució del Pla, en la **implantació d'infraestructures**, per a l'any 2024 han sigut els següents:

→ Nombre de punts de recàrrega ultraràpida en 2024: 423
→ Nombre punts recarrega ràpida a l'any 2024: 818, enfront dels 767 de 2023.
→ Nombre punts recarrega semirràpida a l'any 2024: un total de 2.744, enfront dels 1.882 de 2023.

A la vista de la ràpida evolució de la mobilitat elèctrica en la Comunitat Valenciana, l'Ivace, durant l'any 2024, ha modificat el Pla d'impuls del vehicle elèctric i desplegament de la infraestructura de recàrrega en la Comunitat Valenciana incrementant els objectius i harmonitzant-ho amb el Pla Nacional desenrotllat amb posterioritat.

Els nous objectius, per a l'any 2025, són 2.640 punts recarrega semirrápidos, 1.440 ràpids i 720 ultraràpids, per la qual cosa el grau de compliment a data actual és el següent:

→ Percentatge compliment Ultraràpid: 58,6 %.
→ Percentatge compliment Ràpid: 56,7 %.
→ Percentatge compliment Semiràpid: 103,9 %.

Segons dades de l'Associació Empresarial per al Desenrotllament de la Mobilitat Elèctrica (Aedive), en l'exercici 2024 el nombre de matriculacions de vehicles elèctrics (inclou híbrids endollables) ha ascendit a 11.881 unitats (enfront dels 11.218 de 2023) que van representar el 8 % de les noves matriculacions en la nostra Comunitat.

A la vista de la ràpida evolució de la mobilitat elèctrica en la Comunitat Valenciana, des de l'Administració s'està modificant el **Pla d'impuls del vehicle elèctric i desplegament de la infraestructura de recàrrega en la Comunitat Valenciana**, incrementant els objectius i harmonitzant-ho amb el Pla nacional desenrotllat amb posterioritat.



És molt positiu l'increment en un 6,6% en el nombre de punts de recàrrega ràpida enguany, apostant per la mobilitat elèctrica en la nostra Comunitat i fomentant l'ús d'energies netes. A més permeten contribuir a l'ODS 11: ciutats i comunitats sostenibles i resilients amb el medi ambient.

32. El Pla arreplega els objectius del Consell per a 2020, 2025 i 2030 en matèria de mobilitat elèctrica. Així, el Pla estableix que, en 2030, la quota de mercat del vehicle elèctric siga del 25 % del total de vehicles venuts en el nostre territori, amb una xarxa de carregadors ràpids que ens permeta tindre dos estacions de recàrrega ràpida estàndard (tres manegues) cada 50 km en les principals vies de circulació interurbana i àrees perifèriques de les principals ciutats, complementant-se amb estacions semirràpides en els principals nuclis urbans, distribuïdes segons factors socioeconòmics i en centres del sector terciari tractors de mobilitat.

4) Assessorament en l'optimització de la tarifa elèctrica a edificis de l'Administració autonòmica

L'increment important experimentat per les tarifes elèctriques en els últims anys ha provocat que l'optimització de la mateixa constituïsca un dels objectius bàsics en la contenció del gasto per part de l'Administració. En tal sentit, s'ha habilitat una **línia d'assessorament en l'optimització de la tarifa elèctrica**, la qual es divideix en tres grans actuacions:

→ **Elaboració dels nous plecs de condicions tècniques per als concursos de contractació del subministrament d'energia elèctrica.**
→ **Assessorament als subministraments de la GVA en l'actual acord marc.**
→ **Anàlisi de l'execució del concurs de contractació del subministrament d'energia elèctrica.**

El Quadre 17.46 mostra els resultats de les licitacions dutes a terme. Durant l'any 2024 s'han realitzat 62 assessoraments a les diferents entitats que l'han sol·licitat, un més que en 2023.

S'han assessorat **1.621 punts de subministrament,** enfront dels 1.550 de 2023, amb un consum anual estimat de 623.881.818 GWh. Este consum estimat ha sigut un 4,37 % superior al que es va estimar en 2023, percentatge pràcticament idèntic al d'eixe any respecte a 2022.

Quadre 17.46

CONSUMO ANUAL ESTIMADO EN LOS PUNTOS DE SUMINISTRO DE ENERGÍA ELÉCTRICA EN 2024, ASESORADOS POR IVACE-ENERGÍA

Conselleria/Entidad	SUMINISTRO kWh	NÚM CUPS
C. SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA	305.101.842	373
FGV	103.141.823	169
CONSORCIO HOSPITALES VALÈNCIA	22.221.797	27
CONSELLERIA DE JUSTÍCIA I ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	20.091.493	75
CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, INFRAESTRUCTURES I TERRITORI	18.082.370	232
SOCIETAT DE PROYECTES PERA LA TRANSFORMACIÓ DIGITAL	13.007.783	22
VICEPRES. PRIMERA I CONSELLERIA DE SERVEIS SOCIALS, IGUALTAT I VIVENDA	12.260.834	102
FIRA VALÈNCIA	11.775.067	1
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA, UNIVERSITATS I OCUPACIÓ	13.364.722	25
CACSA	8.960.303	3
CONSORCIO HOSPITALES CASTELLÓ	8.687.838	7
PALAU DE LES ARTS	7.785.871	1
HISENDA I ECONOMIA (9 D'OCTUBRE)	7.046.465	2
VAERSA-PLANTAS	6.858.894	10
LABORA	5.516.245	84
CORPORACIÓ VALENCIANA DE MITJANS DE COMUNICACIÓ (CVMC)	4.888.673	1
IVASS	4.224.973	36
CULTURARTS (IVC)	3.876.653	13
IVIA	3.814.875	4
AEROPUERTO DE CASTELLÓ	3.072.315	1
CONSELLERIA DE PRESIDÈNCIA	2.841.903	16
IVAM	2.791.220	1
C. AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA	2.611.675	63
SITVAL	2.568.327	26
LES CORTS	2.150.298	1
AVSRE	1.955.134	23
ISTEC	1.948.403	76
CIRCUITO MOTOR	1.845.893	1
AVT (TURISME)	1.797.779	13
PROP- HISENDA I ECONOMÍA	1.403.874	2
EVha	1.290.543	125
FIRA ALACANT	1.240.322	1
IVAJ	1.218.104	12
AGÈNCIA TRIBUTÀRIA VALENCIANA (PROP)	934.291	1
FISABIO	793.146	1
CONSELLERIA D'HISENDA I ECONOMIA (PROPIOS)	725.081	8
CONSORCI DE MUSEUS	678.332	2
VAERSA OFICINAS	480.102	9
INVASSAT	445.553	3
CONSELLERIA D'HISENDA I MODEL ECONÒMIC (EDIFICIS PATRIMONI)	427.934	2
CEAM	410.707	1
IVACE	350.002	2
CONSELLERIA D'INNOVACIÓ, INDÚSTRIA, COMERÇ I TURISME (INNOVACIÓ)	346.258	5
CONSELLERIA D'INNOVACIÓ, INDÚSTRIA, COMERÇ I TURISME (ECONOMIA)	215.544	3
CONSELL JURÍDIC CONSULTIU	200.000	1
AGÈNCIA TRIBUTARIA VALENCIANA (EDIFICIS)	194.048	5
SINDICATURA DE COMPTES	193.737	2
IVF	184.269	1
CIEGSA	158.000	1
IVE	121.765	2
EPSAR	116.966	8
INCLIVA	84.646	2
CENTRE D'ARTISANIA COMUNITAT VALENCIANA	79.698	2
AGÈNCIA ANTIFRAUDE	67.500	1
CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA	63.000	1
SINDICATURA GREUGES	63.000	1
AGÈNCIA VALENCIANASEGURETAT FERROVIARIA (AVSF)	33.344	2
COMITÉ ECONÒMIC I SOCIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA	22.545	2
AUTORITAT TRANSPORT METROPOLITAN	18.700	1
FUNDACIÓ DE LA C.V. D'INVESTIGACIÓ D'EXCEDÈNCIA	11.718	2
CONSELL DE L'AUDIOVISUAL	9.121	1
AGÈNCIA VALENCIANA DEL TERRITORI	8.500	1
TOTAL GENERALITAT	**616.881.818**	**1.621**

Fuente: Instituto Valenciano de Competitividad Empresarial (Ivace).

17.5. BIODIVERSITAT I PATRIMONI NATURAL

17.5.1. Habites d'interès comunitari[33]

En aquest apartat es proporciona la informació corresponent a l'exercici 2024.

Durant l'any 2024 han estat contractades **15 brigades per a la gestió dels hàbitats**, cinc més que en l'exercici anterior. Estes brigades estaven compostes per capatàs i tres peons, amb l'objectiu principal de gestionar la Xarxa Natura 2000, havent-se emprat 10.663 jornals, un 13,7 % més que en 2023 y que van ser 9.377.

En el Gràfic 17.17 es mostra la tipologia dels treballs realitzats per les brigades.

Gràfic 17.17



En el marc dels Projectes Feder, durant l'any 2024, s'han executat les actuacions de restauració d'hàbitats com a part del programa operatiu Feder 2021-2027 de la Comunitat Valenciana. **S'ha certificat un import de 459.976 euros i s'han fet treballs de restauració de riberes fluvials en 14,16 ha**. Això representa un significatiu descens en el número d'ha restaurades respecte a l'any 2023, en el qual es va intervindre en 139,27 ha. Per contra, l'import executat ha sigut molt superior (62,9 %) ja que en 2023 només es van certificar 282.372 euros. Això obeïx al fet que els treballs de restauració fluvial comporten un gasto significativament superior per hectàrea respecte als treballs de naturalesa forestal.

El Quadre 17.47 conté les actuacions en execució durant 2024.

33. La Directiva 92/43 del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres, definix hàbitats naturals com aquelles zones terrestres o aquàtiques diferenciades per les seues característiques geogràfiques, abiòtiques i biòtiques, tant si són enterament naturals com a seminaturals. Vegen-se també Decret 33/2020 i Decret 160/2020, del Consell.

Quadre 17.47

ACTUACIONES DE RESTAURACIÓN DE HÁBITATS EN EJECUCION DURANTE 2024. PROGRAMA OPERATIVO FEDER 2021-2027 DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Tipo de actuación	Importes ejecutados en 2024
Actuaciones de restauración de hábitats fluviales de interés comunitario en el Río Mijares	459.975,95 €
TOTAL	**459.975,95 €**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

7.5.2. Biodiversitat. Estat de conservació de la fauna i flora

En matèria de biodiversitat la **Comunitat Valenciana és un dels territoris amb major biodiversitat d'Europa**, situant-se el nombre d'espècies per damunt de la mitjana de les regions d'Espanya.

El **Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana** (BDBCV)[34], creat en 2003 i administrat pel servici de Vida Silvestre (Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori), és la major plataforma de recopilació de dades sobre la distribució geogràfica de les espècies silvestres de la Comunitat Valenciana.

L'augment del coneixement en 2024 es reflecteix en el Quadre 17.48 i en el Quadre 17.49.

El Quadre 19.48 conté per als exercicis 2023 i 2024 el **nombre d'espècies silvestres**. Per a este últim exercici, s'ha observat un increment del 1,9% en el número d'estes, 0,8 dècimes de punt més que l'exercici anterior respecte al seu precedent, sent els més significatius en termes absoluts els augments experimentats en invertebrats seguit dels de fongs i líquens. En flora vascular el nombre d'espècies registrades es reduïx com a resultat d'ajustos taxonòmics entre espècies.

Quadre 17.48

BANCO DE DATOS DE LA BIODIVERSIDAD. ESPECIES SILVESTRES COMUNITAT VALENCIANA 2023-2024

Especies	2023	2024	Diferencia
Invertebrados	10.137	10.431	294
Vertebrados	936	936	0
Flora no vascular	1.752	1.792	40
Flora vascular	4.799	4.788	-11
Hongos y Líquenes	3.433	3.510	77
TOTAL	**21.057**	**21.457**	**400**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

34. http://bdb.cma.gva.es

En el Quadre 17.49 figuren el **nombre de cites** per als exercicis 2023 i 2024. Estes s'han incrementat un 3,1 % per a l'últim exercici, tres dècimes de punt més que en 2023, sent els augments més significatius els de flora vascular i invertebrats.

Quadre 17.49

BANCO DE DATOS DE LA BIODIVERSIDAD. NÚMERO DE CITAS. COMUNITAT VALENCIANA 2023-2024

Citas	2023	2024	Diferencia
Invertebrados	199.019	207.632	8.613
Vertebrados	329.400	341.353	11.953
Flora no vascular	58.307	58.686	379
Flora vascular	2.028.640	2.088.424	59.784
Hongos y Líquenes	64.088	65.920	1.832
TOTAL	**2.679.454**	**2.762.015**	**82.561**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

La xarxa de **Microreserves de Flora (MRF)** està constituïda per 312 MRF (114 a Alacant, 83 a Castelló i 115 a València), que cobreixen una superfície total de 2.467,9 ha. Esta superfície, que a penes representa el 0,1 % de la superfície regional, alberga 2.052 tàxons (espècies, subespècies i híbrids), la qual cosa equival al 58,1 % de total de la flora valenciana i el 70,4 % de la flora autòctona.

Per a l'exercici 2024, no s'han introduït avanços respecte a l'any anterior on es va comentar que no s'havien declarat noves microreserves ni s'havien introduït modificacions en els límits de les ja declarades en 2022.

Flora

En el Quadre 17.50 es mostren les quantitats aconseguides en 2024. Este xifres varien a l'alça respecte a la recollida en 2023 en tots i cada un dels indicadors d'activitat.

Quadre 17.50

PRODUCCIÓN DE FLORA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Indicador de actividad	CIEF[1] (flora terrestre)	CIP[2] El Palmar (flora acuática)	**Total CIEF+CIF**
Nº de especies recolectadas	53	33	**86**
Nº de semillas procesadas	881.868	3.651.690	**4.533.558**
Nº de especies producidas	46	51	**97**
Nº de plantas producidas	35.859	49.920	**85.779**
Nº de especies plantadas	32	39	**71**
Nº de ejemplares plantados	21.875	44.788	**66.663**

(1) CIEF: Centro de Investigación y Experimentación Forestal.
(2) CIP: Centro de Investigación Piscícola.
* No se incluyen las esporas de helechos amenazados, de tamaño microscópico.
Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Per a l'exercici 2024 s'ha registrat un **important augment en la producció de flora terrestre i aquàtica**, així com en la plantació en el medi natural de les plantes produïdes en relació a 2023.

D'altra banda, la **protecció de la flora amenaçada** de la Comunitat Valenciana deriva del Decret 70/2009, els annexos del qual han sigut recentment actualitzats[35], contempla 50 espècies en perill d'extinció, 44 vulnerables, 125 protegides no catalogades i 192 vigilades. El programa de seguiment de la flora amenaçada incloïa en 2023 un total de 156 espècies en 1.092 unitats de seguiment (US). Per a 2024, este programa inclou un total de 157 espècies en 1.136 unitats de seguiment. D'altra banda, en la campanya de 2024, s'han censat un total de 137 espècies en 558 unitats de seguiment. Esta dada és lleugerament inferior al de la campanya de 2023, en què es van censar 149 espècies en 637 unitats de seguiment.

El Quadre 17.51 conté les xifres del programa de seguiment de la flora amenaçada i les dades per a la campanya 2024.

Quadre 17.51

SEGUIMIENTO DE LA FLORA AMENAZADA EN LA COMUNITAT VALENCIANA. CAMPAÑA 2024

	Programa de Seguimiento		Campaña 2024			
	Especies	Unidades de seguimiento	Especies	Porcentaje	Unidades de seguimiento	Porcentaje
Especies catalogadas	94	544	65	69,1%	303	55,7%
Especies en peligro de extinción	50	259	36	72,0%	171	66,0%
Especies vulnerables	44	285	29	65,9%	132	46,3%
Especies protegidas no catalogadas	59	575	32	54,2%	168	29,2%
DH	4	17	1	25,0%	2	11,8%
Total PS Flora amenazada	**157**	**1.136**	**98**	**62,4%**	**473**	**41,6%**
Otras especies			39		85	
Total Campaña 2024			**137**		**558**	

Seguimiento de la Flora Amenazada en la campaña 2024. Número y porcentaje de especies y unidades de seguimiento conocidas incluidas en el Programa de Seguimiento de Flora Amenazada (PSFA) censadas para cada categoría de protección y del resto de especies censadas. El valor indicado para las especies protegidas no catalogadas se limita a las incluidas en el Programa de Seguimiento, no a la totalidad de taxones incluidos en esta categoría. Orden 2/2022, de 16 de febrero, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, por la que se actualizan los listados valencianos de especies protegidas de flora y fauna.

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Fauna

De les **69 espècies de fauna catalogada** (llistat actualitzat per Orde 2/2022), en 2024 s'ha realitzat el seguiment d'un total de 56 (dos més que en 2023), de les quals 25 pertanyien a la categoria de en perill d'extinció (EPE) (mateixa dada que en 2023) i 31 (dos més que l'any anterior) a la de vulnerable (VU).

A més, durant 2024 s'han atés 9.464 (9.011 en 2023) exemplars en els **tres centres de recuperació de fauna**, un 5 % més que l'any anterior. D'aquests, 3.866 es van atendre en el centre d'**Alacant**, 885 en el de **Castelló** i 4.713 en el de **València**.

Finalment, respecte a la **cria en captivitat d'espècies amenaçades** la producció, en 2024, ha ascendit a 8.808 exemplars, 2.868 més que en 2023, sent els més nombrosos el *fartet*, amb 4.047 exemplars; el *samaruc* (samarugo), amb 2.231; el *ofegabous*, amb 1.013, i l'*espinós*, amb 900.

35. Orde de 16 de febrer de 2023, de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecológica, per la qual s'actualitzen els llistats valencians d'espècies protegides de flora i fauna.

A més, s'han produït en captivitat les següents espècies amenaçades: *falconet de campanar*, amb 120 exemplars; *rosseta*, amb 332 exemplars; *malvasia capblanca*, amb 14 exemplars; *polla blava*, amb 2 exemplars, i la *tortuga mediterrània*, amb 26 exemplars

El Servici de Protecció Animal, de la Subdirecció General de Protecció Animal, Agents Mediambientals i Coordinació ha realitzat, al llarg de 2024, treballs per a la implementació de diversos **plans de control**: Pla territorial de protecció animal, Pla estratègic contra l'abandó d'animals, Protocol marc de colònies felines, Programa de voluntariat i Pla d'evacuació i emergència davant catàstrofes naturals, pandèmies o situacions similars.

Respecte a este últim i relacionat directament amb els **efectes de la DANA**, a través dels agents mediambientals, es va prestar ajuda a aquelles persones que van tindre problemes amb els seus animals, arreplegant-se pense i donacions de material per als qui van necessitar ajuda. Així mateix, es va col·laborar amb associacions i coordinadora animalista i amb clíniques i hospitals veterinaris, els quals van oferir servicis assistencials veterinaris gratuïts.

Des del punt de vist normatiu, durant 2024 s'ha abordat la modificació de la Llei 27/2023, de 13 de març, de la Generalitat, de protecció, benestar i tinença d'animals de companyia i altres mesures de companyia, i altres mesures de benestar animal a la Llei 7/2023, de protecció dels drets i benestar dels animals (llei estatal), a través de la Llei 6/2024, de 5 de desembre, de simplificació administrativa.

A més, s'han iniciat diferents desenrotllaments reglamentaris així com l'actualització d'alguns cossos normatius obsolets que requerixen la seua adaptació a la nova normativa estatal i autonòmica. D'igual mode, es va procedir a la supervisió del Registre Informàtic Valencià d'Identificació Animal (Rivia), gestionat pel Consell Valencià de Veterinaris, i a la gestió, durant tot l'any, del Registre d'entitats col·laboradores de protecció animal en la Comunitat Valenciana i al Registre d'ensinistradors canins capacitats en la Comunitat Valenciana.

Xarxa Natura[36]

Al llarg de 2024, s'han aprovat les següents normes que afecten la **Xarxa Natura 2000**:

Amb l'aprovació d'aquests Decrets, 44 dels 93 Llocs d'Importància Comunitària han sigut declarats **Zones Especials de Conservació** (ZEC), en disposar de normes de gestió aprovades. De les **40 Zones Especials de Conservació de les Aus** (ZEPA), 17 disposen també de les corresponents normes de gestió.

D'igual mode, durant 2024, s'ha continuat treballant activament en la confecció i tramitació de diverses normes de gestió, havent-se completat la tramitació d'una norma de gestió que afecta, en conjunt, a 4 Llocs d'Importància Comunitària.

El Quadre 17.52 arreplega les **inversions en la Xarxa Natura 2000** (hàbitats naturals i espècies protegides) durant l'any 2024, les quals s'han incrementat un 2,7 %, respecte a l'any anterior, la **inversió del qual va ser de 6.317.000 euros**.

D'altra banda, dins de la Xarxa Natura 2000 es troben albergats els 65 hàbitats que identifica la Directiva d'Hàbitats com d'interés comunitari situats en la Comunitat Valenciana, la qual cosa suposa prop del **10 % dels 634 hàbitats d'interés comunitari**

36.Ens remetem per a aquest epígraf als recollits en la Memòria de 2020. Al no haver-se produït diferència significativa en la distribució provincial de la Xarxa Natura en la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2022 respecte a anys anteriors, es remet al contingut del Quadre III.5.23 de la Memoria del año 2017.

identificats fins al moment a la regió mediterrània. D'aquests 65 hàbitats, 18 estan classificats com a prioritaris en trobar-se en risc de desaparició a la Unió Europea.

Quadre 17.52

INVERSIONES EN LA RED NATURA 2000. PRESUPUESTO GENERALITAT 2024

PROGRAMA 442.40 MEDIO NATURAL	IMPORTE 2024
Actuaciones en vida silvestre: conservación hábitats y especies protegidas, fauna y flora	2.650.000 €
TOTAL CAPÍTULO 6	**2.650.000 €**
Proyecto LIFE PARDILLA	20.000 €
Acciones de producción, recuperación e introducción en Red Natura 2000 de flora y fauna silvestre, con el fin de conservar la biodiversidad en la Comunitat Valenciana	3.784.200 €
TOTAL CAPÍTULO 7	**3.804.200 €**
TOTAL RED NATURA 2000, HÁBITATS NATURALES Y ESPECIES PROTEGIDAS	**6.454.200 €**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

A continuació, s'ofereix la informació corresponent al **servici de caça i pesca**, facilitat per la Direcció General del Medi Natural, de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Espais cinegètics declarats

Pel que respecta als **espais cinegètics** (EECC), el 82,4 % del territori valencià, incloent-hi la major part del terreny forestal, forma part d'algun espai cinegètic declarat i gestionat per una persona titular, conforme a un pla d'ordenació dels recursos cinegètics: vedats de caça, zones de caça controlada i reserves valencianes de caça. Així mateix, es practica la caça en les zones comunes, regulades conforme a l'Orde Anual de Vedes. La figura més important en nombre i superfície és el vedat de caça, suposant el 97,8 % dels espais cinegètics declarats.

Per a l'any 2024, la **superfície total** inclosa dins d'algun EC ha sigut d'1.917.942 ha. El Quadre 17.53 detalla el número i extensió dels EECC declarats. Respecte a l'any 2023, la superfície cinegètica declarada ha augmentat en més de 3.000 ha i el nombre d'espais cinegètics s'ha mantingut en 1.002.

Quadre 17.53

NÚMERO Y EXTENSIÓN DE LOS ESPACIOS CINEGÉTICOS DECLARADOS (EECC), 2024

	ALICANTE		CASTELLÓN		VALENCIA		C. VALENCIANA	
	Sup (ha)	Nº EECC	Sup (ha)	Nº EECC	Sup (ha)	Nº EECC	Sup (ha)	NºEECC
Coto de caza	385.056	350	574.123	4	886.576	426	1.842.429	980
Zona de caza controlada	7.299	5	5.814	4	21.733	11	34.847	20
Reserva valenciana de caza	0	0	1.426	1	35.513	1	36.940	2
TOTAL	**392.355**	**355**	**581.363**	**9**	**943.822**	**438**	**1.914.216**	**1.002**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

El 60,2 % de la **superfície dels vedats ha sigut sòl forestal** (1,1 punts percentuals menys que en 2023), ocupant 1.112.240 ha en tota la Comunitat Valenciana, amb **una extensió un 5,2 % inferior a la de 2023**. Quant al tipus d'aprofitament, han existit 715 vedats amb gaudi de caça d'espècie menor (64 menys que en 2023), enfront de 211 d'aprofitament de caça major (64 més que en 2023), i 55 de caça d'aus aquàtiques, un més que en 2023.

Quant a la **gestió dels espais cinegètics**, en la qual s'inclouen els declarats com a reserva valenciana de caça o zona de caça controlada, tan sols el 4,3 % ha sigut de gestió pública i el 95,7 % ha sigut de gestió privada, enfront del 3,6 % i 96,4 % en els dos exercicis anteriors.

Llicències de caça

Les llicències de caça expedides **durant 2024 han sigut 33.054**, enfront de les 35.653 de l'any 2023, un 7,3 % inferior. Considerant la vigència de les llicències que es van expedir per a tres anys durant 2022 i 2023, el nombre total de llicències vigents de caça existents en 2024 ha descendit a a 52.586 (-1,9 %). En els últims cinc anys el nombre de llicències expedides (caçadors i caçadores en actiu) s'ha reduït un 12,1 % (7.238 menys en termes absoluts).

El 31 % de les llicències de caça expedides en 2024 (29,6 % en 2023) ho estava a nom d'un titular major de 67 anys. Per part seua, els ingressos en concepte de taxes per l'expedició de llicències de caça en 2024 han ascendit a 493.676 euros, import superior en un 7,8 % al de 2023, que va ser de 458.113 euros.

El **valor total de les rendes cinegètiques** en els espais cinegètics de la Comunitat ha ascendit, per a la temporada 2023-2024, a 12.945.970 euros, un 42 % menys que l'exercici anterior, dels quals 9.893.718 euros corresponen a caça menor (76,4 %, enfront del 80,1 % de 2023) i 3.052.252 euros (23,6 %) a caça major (19,9 % en 2023).

El major nombre de captures de **caça major** en la Comunitat Valenciana ha sigut el senglar, amb 54.548 unitats (un 13,2 % més que en 2023), seguit de la **cabra muntesa**, amb 2.017 (un 5,6 % més).

En **caça menor** ha destacat el **tord comú**, amb 528.484 exemplars (12,2 % menys que en 2023, relegant al segon lloc al **conill**, amb 406.958 (9,2 % menys) i a**ltres espècies de caça menor** amb 164.709 exemplars (un 4,2 % menys). El **todó** ha ocupta el quart lloc amb 144.748 exemplars, un 0,4 % més que l'any anterior.

Referent a l'evolució de les espècies objecte de caça, destaca l'**intens creixement de les poblacions de caça majo**r, especialment del **senglar**, dels quals s'abaten ja més de 50.000 exemplars a l'any (5.000 més que l'any passat) i les poblacions del qual superen ja en la Comunitat els 150.000 individus. S'estima que **en el 75 % dels municipis de la Comunitat existeix una situació de sobreabundància de senglar**[37], entesa esta com l'existència d'unes poblacions excessives que poden comprometre la conservació de la resta d'espècies o valors naturals, i generar un nivell d'impactes incompatible amb el normal desenvolupament de la resta d'usos legítims del territori.

37. Segons dades de la DGT, en 2022 es van registrar un total de 1.375 accidents amb animals en les carreteres valencianes, 993 provocats per senglars. Els sinistres provocats per espècies cinegètiques s'han incrementat un 92 % en els cinc últims anys, la majoria per senglars La província de Castelló ha observat, en 2024, una mitjana de 47 accidents de trànsit al mes amb animals, registrant-se, en la capital de la Plana, 45 accidents de trànsit provocats per senglars.

Davant esta situació, durant l'any 2024, la Direcció General del Medi Natural i Animal ha treballat en l'aprovació de l'orde de bases reguladores per a la concessió d'ajudes a ajuntaments de la Comunitat Valenciana, destinades a facilitar el control poblacional de senglar en els municipis amb sobreabundància. En data 14 de maig de 2025 es publicava una resolució per la qual s'actualitzava l'annex I relatiu al llistat de municipis qualificats amb sobreabundància de l'Orde 22/2021, d'11 de novembre, per la qual es regula la caça i el control del senglar en la nostra Comunitat.

Així mateix, durant 2024, s'han dut a terme treballs per a l'aprovació, en breu, del Decret que regula la gestió, caça i control d'ungulats silvestres en la Comunitat Valenciana.



El CES CV aprofundix novament en la necessitat d'intensificar els esforços per al control dels impactes de la fauna salvatge. En el cas del porc senglar, es corre el risc que les col·lisions amb vehicles, els danys agrícoles o la transmissió de malalties al bestiar aconseguisquen magnituds molt elevades en algunes zones.

El Quadre 17.54 arreplega el conjunt d'**inversions** realitzades pels titulars dels EECC declarats. Per a l'any 2024, s'ha situat en 15,4 M€, la qual cosa suposa una mitjana de 15.740 euros per espai cinegètic declarat i any (8,30 euros per ha delimitada), dada inferior al de l'exercici anterior que va ser de 15.620. Considerant que el nombre de caçadors i caçadores amb llicència vigent en la Comunitat, durant 2024, es va situar en 52.566, la inversió mitjana per caçador en millores d'hàbitat i poblacions en 2024 s'estima en 293,34 euros per caçador o caçadora, un 4,8 % menys que en 2023.

Quadre 17.54

INVERSIÓN REALIZADA POR LAS PERSONAS TITULARES DE LOS ESPACIOS CINEGÉTICOS DECLARADOS. INVERSIÓN EN EUROS.

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Alicante	6.950.099	10.109.840	6.520.711	5.038.728	5.283.189
Castellón	3.192.490	3.106.843	2.783.334	2.684.826	2.747.009
Valencia	7.350.777	12.901.775	6.316.042	8.787.094	7.395.351
Com. Valenciana	**17.493.366**	**26.118.458**	**15.620.087**	**16.510.648**	**15.425.549**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Llicències de pesca

D'altra banda, en la Comunitat Valenciana existien declarades **24 zones de pesca controlada (mateixa dada que en 2023) i 46 zones de pesca vedades, així com 15 refugis o zones de reserva**. Això suposa una part mínima de les aigües continentals de la Comunitat, que en la seua majoria es classifica com a zones de pesca exclusivament regulades per la normativa de caràcter general i no subjectes a un pla d'ordenació, seguiment i gestió. Esta situació resulta inversa a la caça i a la d'espais cinegètics declarats, la qual cosa implica un problema per a la gestió del recurs i la generació d'estadístiques precises.

Les **llicències de pesca** expedides, en 2024, han ascendit a 14.717, un 4,6 % menys que l'exercici anterior (15.430), de les quals 1.203 s'han expedit a Alacant, 1.843 a Castelló i 11.671 a València. En els últims cinc anys, el **nombre de llicències expedides s'ha incrementat** un 6,8 %. Els ingressos en concepte de taxes per l'expedició de llicències de pesca en 2024 han ascendit a 217.474 euros, un 4,4 % menys que en 2023. El nombre de llicències de pesca vigents en 2024, considerant les expedides en anys anteriors, ha sigut de 29.916, enfront de les 30.041 llicències vigents en 2023. El nombre de pescadors i pescadores amb llicència vigent en 2024 ha sigut un 6,2 % superior al de fa cinc anys.

Les **inversions en matèria de caça i pesca continental** per part del servici de caça i pesca venen detallades en el Quadre 17.55, i s'han canalitzat a través de comandes de gestió al mig propi Vaersa, aconseguint un import d'1.816.170 M€, registrant un increment del 20,8 % per a este últim exercici. L'import per a l'exercici 2023 va ser de 1.503.190 euros.

El personal contractat per Vaersa en estes comandes de gestió ha aconseguit la xifra de 43 persones treballadores (dos menys que en 2023), amb una representació femenina del 18,6 %. Este valor aconseguix el 47 % (8 de 17) si es limita esta ràtio al personal de servicis burocràtics (tècnics, administratius i veterinaris), no existint representació femenina en el personal de camp (encarregats, capatassos, guies-zeladors i peons especialitzats).

Quadre 17.55

INVERSIONES EN MATERIA DE CAZA Y PESCA CONTINENTAL. ANUALIDAD 2024
GENERALITAT. COMUNITAT VALENCIANA

Título	Importe €
Apoyo técnico y veterinario en materia de caza y pesca continental	749.754
Gestión de piscifactorías y poblaciones de peces en aguas continentales	198.592
Gestión de Reservas Valencianas de Caza y Espacios Cinegéticos Públicos	423.819
Control de la sarna sarcóptica en las poblaciones de cabra montés	88.541
Control del jabalí y arruí (conservación de especies amenazadas)	355.464
TOTAL	**1.816.170**

Fuente: D.G. de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

17.5.3. Espais Naturals Protegits (ENP)

Segons dades de la Direcció General del Medi Natural i Animal, de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, actualment 1.004.177 hectàrees (ha) —que equivalen al **41 % del territori valencià**— estan protegides mitjançant alguna figura jurídica de protecció d'espai natural protegit[38] (incloent els espais de la Xarxa Natura 2000 i excloent solapaments entre ells), de les quals 939.316,93 ha són terrestres i 64.859,72 són ha. marines. En alguns casos estes figures coincidixen en una mateixa zona, constituint un marc de protecció integrat que contempla el compliment de la legislació autonòmica i europea. Un **93,5 %** està format per ecosistemes terrestres,

38. D'acord amb el que es preveu en la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, i de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Autònoma Valenciana, que desenrotlla la llei bàsica nacional quant a espais naturals protegits, es definixen en la Comunitat Valenciana diferents classes d'espais naturals protegits en virtut dels seus recursos naturals o biològics i dels valors a protegir: parcs naturals, reserves naturals, monuments naturals, paisatges protegits, paratges naturals municipals i zones humides catalogades.

entre els quals destaca el bosc mediterrani i les zones humides, i un **6,5 %** està format per ecosistemes marins confrontants amb espais naturals terrestres.

En l'actualitat, la d**istribució dels ENP** en la Comunitat Valenciana és la següent: 21 parcs naturals, 79 paratges naturals municipals, 9 paisatges protegits, 55 zones humides, 1 reserva natural, 3 reserves (marines) naturals, 5 monuments naturals i 134 coves. Estes dades no varien respecte a l'exercici anterior, però s'ha iniciat, o si és el cas continuat, la tramitació pertinent per a la declaració del Parc Natural d'Escalona i l'aprovació de la seua PORN, la modificació del PORN del parc natural de L'Albufera, la declaració de les normes de gestió de la Xarxa Natura 2000 al parc natural de L'Albufera, l'aprovació d'un PRUG per al monument natural de Cap Negret, l'aprovació d'un PRUG per al Paisatge Protegit de la Serra del Maigmò i Serra del Sit, i la modificació del PRUG del parc natural del Fondo.

Les últimes variacions es van produir en 2022, quan es van incrementar en un els paratges naturals municipals, concretament amb **Bec de l'Aguila** a Mutxamel (Alacant), amb una extensió de 467 ha; també en un els paisatges protegits, amb la inclusió de **Serra Escalona i el seu entorn**, amb una superfície de 48.119,65ha; i es van sumar **quatre monuments naturals**, amb una superfície de 11.360,19 ha. Per a la resta de ENP ens remetem a les dades que figuren en la Memoria de 2020.

El Decret 65/2006, de 12 de maig, del Consell, desenvolupa el règim de protecció de les coves i aprova el **Catàleg de Coves de la Comunitat Valenciana**.

Pel que respecta a les **Zones Humides**, tots els aiguamolls valencians estan protegits per la Llei 11/94, de ENP de la Comunitat Valenciana (art. 15), explicant-se amb un Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana, que inclou a 55 aiguamolls amb una extensió de 46.553.18 hectàrees corresponents a sis tipologies (embassament, fluvial, llacunes, litoral, brollador i saladar).

Al no haver-se produït modificació cap respecte a exercicis anteriors, ens remetem al Quadre III.5.25 de la Memoria 2017 per a la seua consulta.

El Quadre 17.56 conté l'import de les inversions arreplegades en els Pressupostos de la Generalitat en ENP. Pel que fa al total d'actuacions en espais naturals, l'import de la **inversió per a 2024 s'ha incrementat un 21,5 %,** enfront del 51,2 % de 2023 respecte a l'any anterior i l'import del qual va ser de 8.124.800 euros.

Com a novetat per a este exercici ha destacat l'elaboració i actualització de **normativa dels Espais Naturals Protegits**, ferramenta imprescindible per a la seua conservació, les obres en **llits públics del parc natural de L'Albufera i les actuacions de millora al parc natural del Fondo.**

Quadre 17.56

INVERSIONES EN ESPACIOS NATURALES PROTEGIDOS. PRESUPUESTO GENERALITAT 2024

PROGRAMA 442.40 MEDIO NATURAL		IMPORTE 2024
Educadores de los Centros de Interpretación de los ENP		3.053.801 €
Elaboración y actualización normativa de los ENP		282.208 €
Mantenimiento de oficinas en parques naturales		101.235 €
Compatibilidad de usos con la conservación del medio natural		86.845 €
Cuotas y participaciones por el uso de edificios públicos y gestión hídrica		70.982 €
Estudios del medio natural		23.559 €
	TOTAL CAPÍTULO 2	**3.618.630 €**
Subvenciones relativas a la gestión hídrica en ENP		375.000 €
	TOTAL CAPÍTULO 4	**375.000 €**
Actuaciones en ENP y sus Centro de Interpretación		5.249.206 €
Obras de restauración del Barranco de Algudor		145.150 €
Obras de restauración del Barranco de Beiniparrel		332.928 €
	TOTAL CAPÍTULO 6	**5.727.284 €**
TOTAL ESPACIOS NATURALES PROTEGIDOS		**9.720.914 €**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori

Per part seua, el Quadre 17.57 arreplega la distribució provincial dels ENP de la Comunitat Valenciana durant l'exercici 2024. No hi ha cap modificació respecte a 2023.

Quadre 17.57

DISTRIBUCIÓN PROVINCIAL DE ESPACIOS NATURALES PROTEGIDOS, 2024

	Alicante	Castellón	Valencia	C. Valenciana
Parques Naturales[1]	8	7	6	**21**
Monumentos Naturales	4	1		**5**
Reservas Naturales Marinas	2	2		**4**
Paisajes Protegidos[2]	7	1	1	**9**
Zonas Húmedas Catalogadas	23	13	19	**55**
Cuevas Catalogadas	28	37	69	**134**
Parajes Naturales Municipales	18	21	40	**79**

(1) Los Parques Naturales de Serra Mariola y Marjal de Pego-Oliva se distribuyen entre las provincias de Alicante y Valencia. La Sierra Calderona entre las de Valencia y Castellón.
(2) El Paisaje Protegido del Riu Serpis se distribuye entre las provincias de Alicante y Valencia.
Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Un total de 148 empreses ja han obtingut ja la llicència d'ús de la marca **Parcs Naturals** (huit més que en 2023), alguna d'elles amb diverses llicències amb al voltant de 450 productes certificats conforme a la Marca. Un total de 65 (43,9 %) oferixen **comestibles artesanals i o naturals** d'alta qualitat, sent els més freqüents els olis d'oliva i la mel. D'altra banda, 26 oferixen **allotjament i/o restauració** i 57 (38,5 %) oferixen servicis de **turisme ambiental.** Per províncies, **Alacant** ha acollit al 28,2 % d'aquestes empreses, **Castelló** al 33,9 % i **València** al 37,9 %. Estos percentatges de representació varien respecte

als contemplats en 2023 i que van ser del 22,9 %, 30,7 % i 46,4 %, respectivament, per a les províncies d'Alacant, Castelló i València.

17.5.4. Gestió forestal. Superfície forestal. Planificació i gestió forestal Estat fitosanitari dels boscs. Danys forestals

El Quadre 17.58 contempla la distribució de la superfície forestal (ha) de la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024.

Quadre 17.58

DISTRIBUCIÓN DE LA SUPERFICIE FORESTAL POR USO EN LA COMUNITAT VALENCIANA EN Ha, 2024

	Forestal			Uso agrícola	Uso agua	Uso artificial
	Arbolado	Desarbolado	Total forestal			
Alicante	150.479	116.166	266.645	232.064	3.224	80.201
Castellón	313.482	135.006	448.488	177.384	3.519	34.353
Valencia	419.329	187.107	606.436	384.760	10.194	79.839
Com. Valenciana	**883.290**	**438.279**	**1.321.569**	**794.208**	**16.937**	**194.393**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori. Datos obtenidos del IV Inventario Forestal Nacional en la Comunitat Valenciana.

El Quadre 17.59 detalla la distribució de la superfície forestal per ús en la Comunitat Valenciana i el seu percentatge de representativitat respecte al total.

Quadre 17.59

DISTRIBUCIÓN DE LA SUPERFICIE POR USO EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Usos	Total	Porcentaje de representatividad
Forestal arbolado	883.290	38,0
Forestal desarbolado	438.279	18,8
Uso agrícola	794.208	34,1
Uso agua	16.937	0,7
Uso artificial	194.393	8,4
TOTAL	**2.327.107**	**100,0**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori. Datos obtenidos del IV Inventario Forestal Nacional en la Comunitat Valenciana

En l'actualitat, la superfície gestionada per la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, ascendix a 430.081 ha, la qual cosa suposa el 3**3,17 % de la superfície forestal** de la cartografia del Pla d'Acció Territorial Forestal de la Comunitat Valenciana Patfor (1.296.428 ha).

Quadre 17.60

SUPERFICIE FORESTAL GESTIONADA POR LA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, INFRAESTRUCTURES I TERRITORI, 2024

Provincia	Total	Porcentaje de representatividad
Alicante	65.095	15,1
Castellón	62.509	14,5
Valencia	302.477	70,3
Comunitat Valenciana	**430.081**	**100,0**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori. Datos obtenidos del IV Inventario Forestal Nacional en la Comunitat Valenciana.

El Quadre 17.61 arreplega les **Muntanyes Catalogades d'Utilitat Pública**. Tant estos com les **Vies Pecuàries** tenen la consideració de béns demanials, sent l'Administració la que té la competència de la seua conservació, millora, recuperació, tutela i defensa, corresponent esta competència al Servici d'Ordenació i Gestió Forestal.

La correcta gestió i defensa d'aquests implica una sèrie de treballs el volum dels quals no és possible cobrir amb el personal fix existent, la qual cosa ha requerit la **tramitació d'una assistència tècnica amb l'ens instrumental Vaersa** i l'import del qual, per a 2024, ha ascendit a 1.178.688 euros (100 % Fons Generalitat), un 8,1 % més que en 2023.

Quadre 17.61

MONTES CATALOGADOS DE UTILIDAD PÚBLICA 2023-2024
Superficie en Ha.

	Número de montes Catalogados 2023	Superficie forestal Catalogada 2023	Número de montes Catalogados 2024	Superficie forestal Catalogada 2024
Alicante	132	50.140	132	50.140
Castellón	128	44.774	128	44.774
Valencia	190	287.898	190	287.823
Com. Valenciana	**450**	**382.812**	**450**	**382.737**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El nombre de muntanyes catalogades no ha variat respecte a l'any anterior, sense que s'aprecie variació significativa en el número total d'ha (77 hectàrees menys).

El nombre total de **projectes d'ordenació i plans tècnics de gestió forestal** aprovats i vigents ha sigut de 428, 47 més que en 2023, dels quals 335 ordenen terrenys de titularitat privada i 93 ordenen terrenys de titularitat pública, tant catalogats com no catalogats d'utilitat pública. No s'inclouen els plans tècnics de gestió forestal simplificats.

A data 31 de desembre de 2024, les **muntanyes gestionades per la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori**, que es troben ordenats han sigut 114 (2 menys que en 2023) amb una superfície de 134.602 ha, un 6,9 % menys que en 2023. D'altra banda, les **muntanyes públiques amb vigència de pla especial finalitzat, però amb pla general vigent,** a data 31 de desembre de 2024, han sigut 9 i una superfície de 27.003 ha. I les **muntanyes privades amb plans tècnics de gestió forestal** aprovats fins al 31 de desembre de 2024 han sigut 335 (48 més que en 2023) amb una superfície de 100.663 ha, **un 1,7 % més que en 2023**.

L'**import destinat a la prospecció fitosanitària** prové de l'expedient de prospeccions d'organismes regulats per la Unió Europea i prospecció de l'estat fitosanitari de les muntanyes de la Comunitat Valenciana, 2021-2025 (del 23/07/21 al 22/07/25). La totalitat de la inversió en sanitat forestal es realitza amb fons propis de la Generalitat. L'import per a 2024 s'ha incrementat un 28,7 % respecte a l'any anterior, que va comptar amb una inversió d'1.480.445 euros.

Quadre 17.62
INVERSIÓN EN PROSPECCIÓN FITOSANITARIA Y CONTROL DE PLAGAS, 2024

Destino de inversión	Total Inversión (en €) Comunitat Valenciana
Prospección fitosanitaria	492.759
Materiales y medios para sanidad forestal	86.044
Unidades control de plagas	1.325.941
Total	1.904.744

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El Quadre 17.63 arreplega els **vivers forestals** dependents de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori per a l'exercici 2024. S'inclouen, a més, les inversions dutes a terme en cada una de les tres províncies dirigides al cultiu en vivers i labors de suport i manteniment. El nombre de vivers i les seues superfícies, tant productiva com total, no ha variat respecte a exercicis anteriors. La **inversió total per a l'exercici 2024 s'ha incrementat un 178,2 %** respecte a 2023 i que va ser de 332.936 euros.

Quadre 17.63
VIVEROS FORESTALES DE LA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, INFRAESTRUCTURES I TERRITORI, 2024

VIVERO	Provincia	Superficie Total (m^2)	Superficie Productiva (m^2)	Producción de planta en cada vivero
GUARDAMAR DEL SEGURA (GUARDAMAR)	Alicante	21.545	16.395	101.500
CAMPO DE MIRRA (CAMPO DE MIRRA)	Alicante	5.850	4.500	26.833
FONT ROJA (ALCOI)	Alicante	5.000	130	23.947
FORN DEL VIDRE (PUEBLA BENIFASSAR)	Castellón	30.000	29.680	149.439
LOS LLANOS (EL TORO)	Castellón	9.080	6.160	102.586
LA GARROFERA (ALZIRA)	Valencia	20.990	17.970	26.818
LA HUNDE (AYORA)	Valencia	38.000	37.639	417.943
EL HONTANAR (CASTIELFABIB)	Valencia	17.000	16.859	102.829
EL CARRASCAL (LA YESA)	Valencia	17.600	13.626	111.453
TOTAL		**165.065**	**142.959**	**1.063.348**

TIPO DE ACTUACIÓN	Inversión Alicante	Inversión Castellón	Inversión Valencia	Total inversión CV
CULTIVO DE VIVEROS	265.454 €	210.183 €	371.591 €	847.228 €
LABORES DE APOYO Y MANTENIMIENTO	64.170 €		14.754 €	78.924 €
TOTAL	**329.624 €**	**210.183 €**	**386.345 €**	**926.152 €**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori. 100% Fondos GV.

En relació amb les actuacions realitzades en la **xarxa d'instal·lacions recreatives**, en l'anualitat 2024, s'ha invertit en **Unitats Mòbils de Control de Senda Verda** un 46,4 % més que l'any anterior (1.325.914 € enfront dels 905.686 € de 2023). El Quadre 17.64 arreplega les inversions en instal·lacions recreatives, totes elles amb fons propis de la Generalitat. L'import de les subvencions ha sigut un 15,5 % superior al de 2023 i que va ascendir a 1.474.935 euros.

Quadre 17.64

INVERSIONES EN INSTALACIONES RECREATIVAS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Destino de inversión	Total Inversión (en €) Fondos Propios GV
Unidades móviles de gestión forestal: Senda Verde	1.325.914
Materiales y medios mantenimiento de áreas recreativas	301.954
Senderos y gestión de homologación GR	75.809
Total	**1.703.677**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Dins de les inversions en obres i treballs silvícoles, s'inclouen treballs d'ajuda a la regeneració, repoblacions forestals, tractaments silvícoles, manteniment de camins i actuacions per a protecció de la fauna (abeuradors i mallades) i de restauració hidrològica i forestal, com ara dics, parets seques i murs de maçoneria.

Les inversions, per a l'any 2024, venen detallades en el Quadre 17.65. S'ha comptat amb fons propis, amb Fons Feder i els MRR Fons NextGenerationUE. L'**import de la inversió, en 2024, s'ha reduït un 3,4 %,** havent-se dedicat 6,7 M€ a tractaments silvícoles, al voltant de 0,58 M€ a ajudes a la regeneració natural i 0,84 M€ al manteniment de camins.

Quadre 17.65

INVERSIONES EN OBRAS Y TRABAJOS SELVÍCOLAS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Tipo de actuación	Fondos Propios (en €) GV	Fondos FEDER (en €)	MRR (PRTR) (en €)	**Total Inversión (en €) CV**
Repoblaciones forestales		219.441	139.132	**437.033**
Tratamientos selvícolas		244.571	1.645.989	**6.700.378**
Ayuda a la regeneración natural		583.899		**583.899**
Control procesos erosivos (diques, albarradas, escolleras y muros de mampostería)		18.965	19.706	**59.984**
Protección de fauna (apriscos y navajos)		2.481		**5.908**
Mantenimiento de caminos		73.595	132.579	**842.299**
Restauración huecos mineros				**30.807**
Adecuación ambiental del MUP Nº152 Riberas Río Palancia			**767.695**	
Total	**14.532.696**	**1.142.952**	**2.705.101**	**18.380.749**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Per part seua, el Quadre 17.66 contempla les inversions destinades a la redacció de projectes de diversa índole forestal, servicis de coordinació en seguretat i salut, i suport a la direcció d'obra, realització d'estudis, així com investigació i publicitat de la gestió forestal i adquisicions generals. L'import total de la inversió ha sigut finançat en un 29,7 % amb fons propis de la Generalitat i el 70,3 restant amb Fons MRR Fons NextGenerationUE. L'import total, en 2024, s'ha incrementat un 41,6 %, en explicar-se en l'exercici 2023 amb inversions per valor de 838.042 euros.

Quadre 17.66

ESTUDIOS Y PROYECTOS REALIZADOS DURANTE 2024 EN LA COMUNITAT VALENCIANA FINANCIADOS POR LA GENERALITAT, MAPA Y MRR (PRTR)

Destino Inversión	Fondos propios GV (en €)	MRR (PRTR) (en €)	Total Inversión en (€) CV
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para el proyecto de restauración ambiental de los MUP afectados por el incendio forestal de Andilla en 2012, Lote 1	2.106		**2.106**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para el proyecto de restauración ambiental de los MUP afectados por el incendio forestal de Andilla en 2012, Lote 2	16.078		**16.078**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para el proyecto de restauración ambiental de los MUP afectados por el incendio forestal de Andilla en 2012, Lote 3	5.427		**5.427**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para el proyecto de restauración ambiental de los MUP afectados por el incendio forestal de Andilla en 2012, Lote 4	6.104		**6.104**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para el proyecto de restauración ambiental de los MUP afectados por el incendio forestal de Andilla en 2012, Lote 5	7.226		**7.226**
Servicio de coordinación de seguridad y salud para la obra de demoliciones en el MUP 152 "Riberas del Río Palancia" Sagunto	7.865		**7.865**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para proyecto de restauración ambiental de los montes afectados por el incendio de Cortes de Pallás en 2012	38.801		**38.801**
Servicio de coordinación de seguridad y salud y apoyo a la dirección de obra para diversos proyecto de restauración ambiental en montes públicos afectados por los incendios forestales de 1994 a 2005	124.167		**124.167**
Redacción del Plan de ordenación de recursos forestales de la demarcación forestal de Segorbe (Castellón)	29.290		**29.290**
Redacción de varios proyectos de ordenación de montes de utilidad pública (MUP) en la Comunitat Valenciana		822.671	**822.671**
Servicio para la redacción del proyecto de rehabilitación para la mejora de la eficiencia energética de los edificios públicos existentes en el antiguo vivero de la Santa Faz		11.280	**11.280**
Redacción del Proyecto de restauración de la casa forestal de Porta Coeli	16.335		**16.335**
Servicio de redacción de proyecto para la reposición de marras de la obra de restauración hidrológica forestal y ambiental en los MUP V049 "El Rato, Peñablanca y otros", y V047 "Arroyo Cerezo Palomareja"	17.782		**17.782**
Estudio geotécnico para la ejecución de los proyectos de reforma de los campamentos de San Joan de Penyagolosa, TM de Vistabella del Maestrat (Castellón)	2.005		**2.005**
Monitorización de sequía en pinares por teledetección	18.027		**18.027**
Celebración del Día del Árbol del año 2024 - Valencia	4.800		**4.800**
Celebración del Día del Árbol del año 2024 - Castellón	4.954		**4.954**
Impresión de carteles cartográficos informativos	1.378		**1.378**
Servicio de promoción de la gestión forestal	13.249		**13.249**
Instalación de carteles en proyectos de restauración ambiental en montes públicos	20.740		**20.740**
Creación e implantación e la entidad solicitante de la certificación forestal regional PEFC de la Comunitat Valenciana	14.937		**14.937**
Servico de restauración para la XXI reunión del comité para la mejora y conservación delos recursos genéticos forestales	1.617		**1.617**
TOTAL	**352.888**	**833.951**	**1.186.839**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Així mateix, cal assenyalar que, al llarg de 2024, s'han dut a terme **treballs compensatoris al cànon d'ocupació dels parcs eòlics**. La Llei 3/1993, Forestal de la Comunitat Valenciana, en el seu article 12.2, estableix la possibilitat d'autoritzar ocupacions en les muntanyes demanials i catalogades d'utilitat pública. Així s'ha realitzat en les zones eòliques 11 (Ayora) i 12 (La Matea-Enguera), on s'ha substituït el cànon anual d'ocupació dels parcs eòlics, per una brigada en cada zona.

En el Quadre 17.67 apareixen arreplegades les actuacions realitzades en 2024, la inversió de les quals ha sigut la mateixa que la de l'exercici anterior.

Quadre 17.67

TRABAJOS COMPENSATORIOS AL CANON DE OCUPACIÓN PARQUES EÓLICOS 2024 FINANCIADOS POR LA GENERALITAT

Tipo de actuación	Inversión (en euros) C.V.
Tratamientos selvícolas	264.372
Mantenimiento de fajas auxiliares y cortafuegos	27.608
Mantenimiento de caminos	19.726
Mantenimiento y mejora de áreas recreativas	210.240
Labores de apoyo y mantenimiento de viveros	47.053
Control de procesos erosivos (Muros de mampostería)	12.097
Trabajos de obra civil	29.983
TOTAL	**611.079**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Durant 2024 s'ha continuat amb l'execució dels treballs i iniciat el pagament dels expedients relatius a la convocatòria per a 2022-2023[39]. El gasto público elegible en 2024 figura en el quadre següent:

Quadre 17.68

AYUDAS PARA LA APLICACIÓN DE MEDIDAS DE GESTIÓN FORESTAL SOSTENIBLE EN EL MARCO DEL PROGRAMA DE DESARROLLO RURAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2014-2022 (PDR) FEADER

Operación	Gasto público eligible 2024	Feader 2024
8.5.1. Instrumentos de gestión forestal sostenible	**95.946,46 €**	**50.851,62 €**
8.5.2. Gestión forestal sostenible para la mejora ambiental, paisajística y fomento de los ecosistemas forestales	**2.231.925,89 €**	**1.182.920,72 €**
8.6.1.* Comercialización de productos forestales 619.377,21	**565.813,11 €**	**299.759,05 €**
TOTAL	**2.893.685,46 €**	**1.533.531,39 €**

* La Operación 8.6.1 ha tenido una financiación adicional TOP-UP de 53.794,10 €

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Mitjançant la Resolució de 22 de novembre de 2023, del director de l'Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària (AVFGA), per la qual es convoquen anticipadament, per als anys 2024 i 2025, les ajudes finançades per Feader per a l'aplicació de mesures de gestió forestal sostenible. S'ha ampliat el termini, mitjançant Resolució de 19 de desembre de 2023, del director de l'AVFGA, sent la distribució del pressupost per operació la que figura en el Quadre 17.69.

Quadre 17.69

AYUDAS PARA LA APLICACIÓN DE MEDIDAS DE GESTIÓN FORESTAL SOSTENIBLE EN EL MARCO DEL PROGRAMA DE DESARROLLO RURAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2014-2022 PDR FEADER

Operación	Importe
8.5.1. Instrumentos técnicos de gestión forestal	958.038,77 €
8.5.2. Gestión forestal sostenible para la mejora ambiental, paisajística y fomento de los ecosistemas forestales	6.076.783,57 €
TOTAL	**7.034.822,34 €**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

39. Resolució d'1 de setembre de 2022, del director de l'Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària (AVFGA), per la qual es convoquen per a l'any 2022 les ajudes finançades per Feader per a l'aplicació de mesures de gestió forestal sostenible. Es va ampliar el termini mitjançant Resolució de 16 de setembre i la convocatòria es va resoldre en data 17 d'abril de 2023.

Durant desembre de 2023 i el primer semestre de 2024 s'ha procedit a revisar la documentació de les sol·licituds presentades, resolent-se la mateixa en data 17 de juliol de 2024. Després de la Resolució i correcció d'errors efectuada en data 3 d'octubre de 2024, de la directora general de Prevenció d'Incendis Forestals, i després dels recursos interposats, el nombre total de sol·licituds i pressupost aprovat en la convocatòria 2024 ha sigut de 318 sol·licituds, amb un import total assignat de 4.885.900 euros. No s'ha realitzat cap pagament en 2024 corresponent a aquesta convocatòria.

Quadre 17.70

AYUDAS PARA LA APLICACIÓN DE MEDIDAS DE GESTIÓN FORESTAL SOSTENIBLE EN EL MARCO DEL PROGRAMA DE DESARROLLO RURAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA 2014-2022 PDR FEADER

Operación	Solicitudes	Subvención Convocatroria 2024-2025
8.5.1. Instrumentos técnicos de gestión forestal	132	409.316,49 €
8.5.2. Gestión forestal sostenible para la mejora ambiental, paisajística y fomento de los ecosistemas forestales	186	4.476.583,26 €
TOTAL	318	**4.885.899,75 €**

Fuente: Direcció General de Medi Natural i Animal. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El **Programa Operatiu del Fons Europeu de Desenvolupament Regional 2021-2027** de la Comunitat Valenciana va ser aprovat per Decisió de la Comissió Europea, de data 16 de desembre de 2022. Al llarg de 2024, s'ha finalitzat el projecte de restauració ambiental de les muntanyes d'utilitat pública afectats per l'incendi de Chulilla en 2012; s'han acabat els projectes de restauració ambiental de les muntanyes d'utilitat pública afectats pels incendis forestals de Cortes de Pallás i Andilla de 2012, i s'ha resolt la licitació i s'ha iniciat l'execució de la redacció de 4 projectes de restauració ambiental en muntanyes gestionades afectades pels incendis de 2022, i que va afectar els incendis de Bejís, Venta del Moro i Vall d'Albaida.

D'altra banda, les activitats realitzades en 2024 relatives **a l'aplicació del Reglament Europeu EUTR**[40] **i el control de la legalitat de la fusta** han tingut com a resultat 191 declaracions en la Comunitat Valenciana, registrades pels agents a través de l'aplicació del MAPA, 102 contenien errors o omissions pel que s'ha procedit a la seua esmena. I del total de les empreses que han presentat la declaració responsable, una mica més del 86 % s'han identificat com a importadors de la fusta i productes de la fusta, mentre que poc menys d'un 13 % com a agents productors nacionals de fusta.

Així mateix, s'han realitzat **31 informes de control** (14 a Alacant, 4 a Castelló i 13 a València) amb el següent resultat: 21 informes no conformes, 4 informes amb notificació de mesures correctores i 6 informes conformes.

De la labor d'**inspecció** cal destacar que, durant 2024, s'ha acordat l'inici de 29 expedients sancionadors nous i s'han finalitzat 22, alguns iniciats en l'anualitat anterior, a data 31 de desembre de 2024, quedant per finalitzar 11 expedients sancionadors.

40. **Reglament UE 995/2010, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre, pel qual s'estableixen les obligacions i els agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta).**

17.5.5. Incendis forestals. Prevenció d'incendis forestals

Durant l'any 2024, la superfície forestal de la Comunitat Valenciana s'ha vist afectada per **473 incendis forestals**, 48 més que en 2023, segons l'estadística provisional d'incendis tancada a 31 de desembre de 2024. En el Quadre 17.71 figura la distribució del nombre d'incendis per províncies i la superfície afectada per aquestos.

Quadre 17.71
SUPERFICIE AFECTADA Y NÚMERO DE INCENDIOS FORESTALES, 2024*

	Nº de incendios	Superficie afectada en Has.				Total Ha
		No arbolada		Arbolada		
		Ha	%	Ha	%	
Alicante	99	650,88	79,33	169,62	20,67	820,50
Castellón	90	118,26	63,21	68,83	36,79	187,09
Valencia	284	286,57	68,24	133,36	31,76	419,93
Com. Valenciana	**473**	**1.055,71**	**73,95**	**371,81**	**26,06**	**1.427,52**

(*) Datos provisionales.

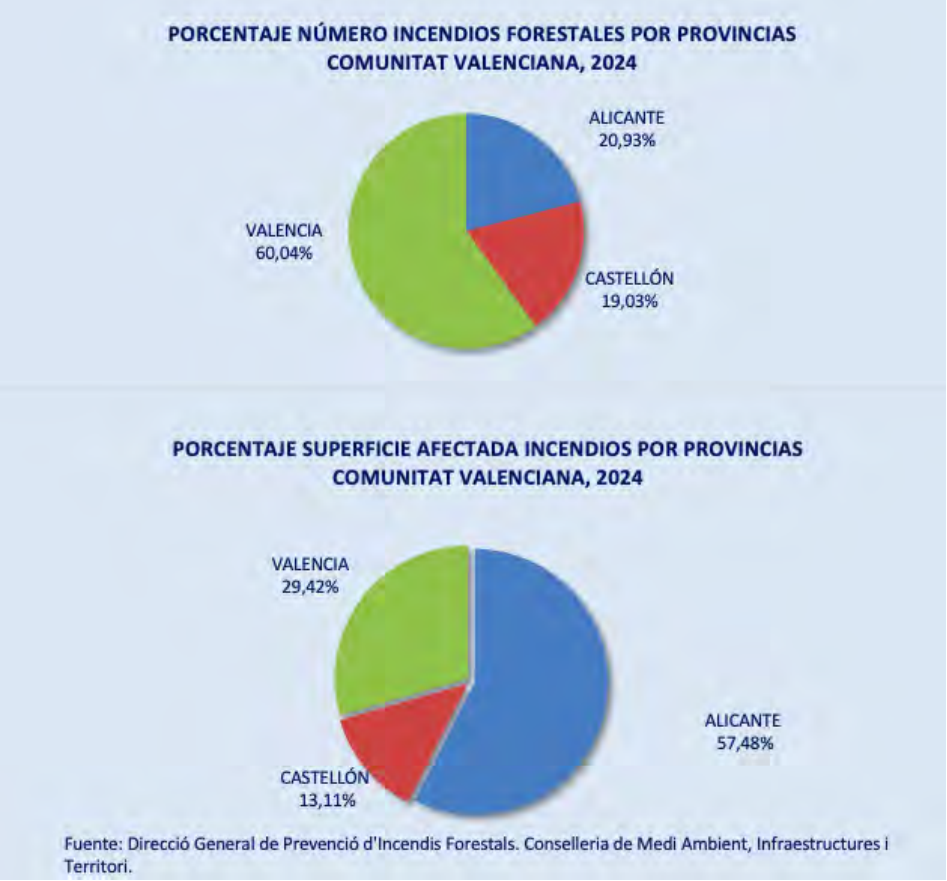
Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El Gràfic 17.18 mostra els percentatges dels incendis forestals i de la superfície afectada per províncies. Quasi un 60 % d'aquests incendis han tingut lloc a la província de **València**, si bé ha sigut la província d'**Alacant** la que s'ha vist afectada, amb més del 57 % de la superfície arrasada.

Per part seua, el Quadre 17.72 arreplega l'evolució dels incendis forestals de la Comunitat Valenciana en els últims deu anys. Durant l'any 2024 s'han comptabilitzat 48 incendis més que en l'exercici anterior, segons les dades provisionals per als dos últims exercicis. En termes relatius això ha suposat un **augment del 11,3 % en el nombre d'incendis en relació amb 2023**, continuant amb la tendència ascendent dels dos últims anys. L'oposat ha succeït amb la superfície afectada, la qual s'ha reduït un 75,7 % en relació amb l'any anterior.

De les dades exposades en l'esmentat quadre pot constatar-se que per al període 2015-2024, aquest últim exercici ha ocupat el primer lloc quant a nombre d'incendis produïts i el sèptim en superfície afectada.

Gràfic 17.18



Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.72

INCENDIOS FORESTALES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2015-2024*

	Nº de incendios	Superficie afectada en Has.
Alicante		
2015	89	1.851,34
2016	95	1.247,98
2017	81	40,83
2018	93	114,96
2019	69	902,04
2020	88	498,82
2021	71	47,92
2022	70	10.735,65
2023	*96*	*122,06*
2024 *	***99***	***820,50***
Castellón		
2015	87	494,83
2016	70	1.539,66
2017	62	1.811,59
2018	89	394,90
2019	50	32,93
2020	43	86,07
2021	53	432,32
2022	81	17.726,09
2023	*80*	*3.426,97*
2024*	***90***	***187,09***
Valencia		
2015	139	71,68
2016	175	4.132,18
2017	204	144,91
2018	192	3.229,09
2019	155	47,83
2020	122	113,45
2021	116	302,55
2022	141	1.652,03
2023	*249*	*2.338,93*
2024*	***284***	***419,93***
C. Valenciana		
2015	315	2.417,85
2016	341	6.919,82
2017	347	1.997,33
2018	374	3.738,95
2019	274	982,81
2020	253	698,34
2021	240	782,79
2022	292	30.113,76
2023	**425**	**5.887,96**
2024*	**473**	**1.427,52**

(*) Datos provisionales. El nº de hectáreas es provisional para los últimos cinco ejercicios.
Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Convé ressaltar els resultats que es dedueixen del Quadre 17.73, en el qual s'analitza comparativament les causes dels incendis forestals per als dos últims exercicis. Per a l'exercici 2024, novament la **intencionalitat** ha ocupat la primera causa dels incendis, representant més de la tercera part del total, seguit de la **negligència**, el percentatge del qual s'acostava al 25 %. S'ha situat en el tercer lloc el **llamp**, representant una mica més de la quinta part dels incendis produïts. Malgrat les modificacions introduïdes per la legislació penal sancionant amb penes severes els actes intencionats, els incendis d'índole intencionada han ocupat novament els primers llocs en la casuística dels incendis forestals. Aquest greu problema ve accentuant-se des de fa ja bastants anys i sense aparença de solució.

La **intencionalitat i la negligència** han representat en 2024 el 66,81 % del total dels incendis, percentatge superior al recollit per a l'any 2023 i que va ser del 60 %.

Quadre 17.73

CAUSAS DE INCENDIOS FORESTALES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024*

	Rayo		Intencionado		Negligencia		En investigación/ Desconocidas		Otras		**Total**	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	**2023**	**2024**
C. Valenciana	115	98	159	198	96	118	25	22	30	37	**425**	**473**
%	*27,06*	*20,72*	*37,41*	*41,86*	*22,59*	*24,95*	*5,88*	*4,65*	*7,06*	*7,82*	***100,00***	***100,00***

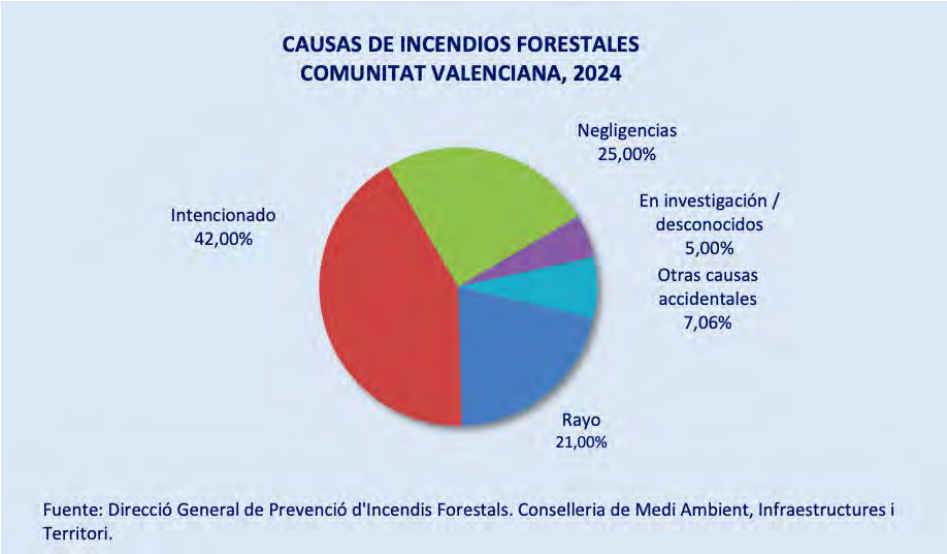
(*) Datos provisionales para ambos ejercicios.
Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El Gràfic 17.19 presenta la distribució percentual de les causes dels incendis forestals.

Per part seua, el Gràfic 17.20 mostra la **superfície afectada** per incendis forestals segons les causes. Pot constatar-se que un 63,47 % s'ha degut s a la negligència i un 25,56 % a la intencionalitat. Entre els dos han sumat el 89 % del total, relegant l'11 % restant al raig, altres causes i en procés d'investigació.

Davant l'increment observat en estos últims anys des de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori de la Generalitat Valenciana s'han previst ajudes al voluntariat de prevenció d'incendis forestals, ajudes al control de la vegetació de zones estratègiques de prevenció d'incendis mitjançant ramaderia extensiva i el Fons Estratègic Municipal de Prevenció d'Incendis Forestals i Gestió Forestal.

Gràfic 17.19



Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Gràfic 17.20



Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El Quadre 17.74 inclou el resum d'activitats de la Agència de Seguretat de Emergències en matèria d'extinció d'incendis forestals, amb els objectius previstos i realitzats per a 2024.

Quadre 17.74

ACTIVIDADES REALIZADAS POR LA AGÈNCIA DE SEGURETAT EMERGÈNCIES EN MATERIA DE EXTINCIÓN DE INCENDIOS FORESTALES. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Línea de actuación	Objetivo 2024	
	Previsto	Realizado
3.1. Servicio Bomberos Forestales		
Unidades Bomberos Forestales anuales	40	40
Unidades Bomberos Forestales de refuerzo	16	16
Autobombas anuales	40	40
Autobombas de refuerzo	5	5
Unidades Helitransportadas de Bomberos forestales	6	6
Importe contratación		
3.2. Medios Aéreos lucha Incendios Forestales		
Helicópteros coordinación anuales	2	2
Helicópteros extinción anuales	6	6
Importe contratación helicópteros	13.000.000 €	12.500.000 €
Aviones carga en tierra anuales y refuerzo	7	8
Aviones anfibios anual y refuerzo	2	2
Importe contratación aviones	5.876.950 €	5.650.000 €
3.3. Infraestructuras luchas Incendios Forestales		
Mantenimiento de locales, parques y bases aéreas (electricidad, agua, reparaciones, gasoil calefacción)	90.000 €	72.830 €
Parque de emergencias de Olocau	231.472 €	0 €
Base aérea de emergencias de Benagéber	2.012.629 €	660.028 €
Gestor Helipuerto de Tirig	11.180 €	10.261 €
3.4. Parque móvil Subdirección General		
Mantenimiento vehículos T.T. Subdirección General	10.500 €	12.343 €
Mantenimiento vehículos turismos y furgonetas Sub. G.	3.500 €	3.402 €
Mantenimiento camiones Subdirección General	4.500 €	16.722 €
3.5. Encomiendas gestión Servicio Bomberos Forestales		
Con el Consorcio Provincial Bomberos Castellón	1.030.000 €	1.030.000 €
Con el Consorcio Provincial Bomberos Valencia	1.340.000 €	1.340.000 €
3.6. Valoraciones de gastos		
Relacionadas con expedientes judiciales		19
Relacionas con expedientes sancionadores		134
Otros motivos		4
Importes valorados		2.110.234 €
3.7. Reclamaciones patrimoniales		
Relacionadas con los incendios forestales		5 €
Importes reclamaciones		18.764 €

Fuente: Servicio de extinción de incendios forestales. Agència de Seguretat i Emergències. Generalitat Valenciana

Per part seua, els Quadres 17.75 i 17.76 arrepleguen l'evolució mensual del nombre d'incendis, produint-se les xifres més elevades durant els mesos de març i agost, seguits de maig. Els incendis que han ocasionat la major superfície afectada s'han produït durant el mes d'abril, cremant-se el 49 % de la superfície afectada.

Quadre 17.75

EVOLUCIÓN MENSUAL DEL NÚMERO DE INCENDIOS POR PROVINCIAS, 2024

Mes	Alicante	Castellón	Valencia	C.V.
Enero	7	5	19	31
Febrero	9	5	41	55
Marzo	15	8	43	66
Abril	9	6	37	52
Mayo	15	16	34	65
Junio	4	8	28	40
Julio	14	14	27	55
Agosto	11	21	34	66
Septiembre	4	5	10	19
Octubre	8	0	7	15
Noviembre	1	0	1	2
Diciembre	2	2	3	7
TOTAL	**99**	**90**	**284**	**473**

* Datos provisionales

Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Quadre 17.76

EVOLUCIÓN MENSUAL DE LA SUPERFICIE AFECTADA (Ha) POR PROVINCIAS, 2024*

Mes	Alicante	Castellón	Valencia	C.V.
Enero	26,45	0,72	12,04	39,21
Febrero	33,14	5,69	95,30	134,13
Marzo	23,43	62,51	60,33	146,27
Abril	560,91	53,59	85,35	699,85
Mayo	1,32	12,41	43,03	56,76
Junio	1,22	0,97	15,27	17,46
Julio	158,92	18,07	14,36	191,35
Agosto	13,81	31,99	20,57	66,37
Septiembre	0,75	1,06	70,44	72,25
Octubre	0,50	0,00	2,97	3,47
Noviembre	0,00	0,00	0,10	0,10
Diciembre	0,05	0,08	0,17	0,30
TOTAL	**820,50**	**187,09**	**419,93**	**1.427,52**

* Datos provisionales

Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

En el Quadre 17.77 figuren els incendis forestals per comarques, destacant els que han produït en **La Marina Baixa**, representant el 42,5 % del total de superfície afectada.

Quadre 17.77

INCENDIOS FORESTALES POR COMARCAS, 2024

(Partes provisionales)	Sup (Ha)	Nº incendios	Rayo	Intencionado	Negligencia	Desconocido	Otras
Alicante	**820,50**	**99**	**20**	**27**	**37**	**6**	**9**
EL COMTAT	180,65	12	3	1	8	0	0
L'ALCOIÀ	0,43	4	1	2	0	0	1
L'ALT VINALOPÓ	2,31	3	0	2	1	0	0
EL VINALOPÓ MITJÀ	4,24	6	2	1	3	0	0
LA MARINA ALTA	22,70	14	3	2	7	1	1
LA MARINA BAIXA	606,40	22	3	2	11	3	3
L'ALACANTÍ	2,48	18	3	10	2	1	2
BAIX VINALOPÓ	0,45	10	0	6	2	1	1
BAIX SEGURA-VEGA BAIXA	0,84	10	5	1	3	0	1
Castellón	**187,09**	**90**	**52**	**12**	**15**	**1**	**10**
ELS PORTS	17,05	6	4	0	2	0	0
L'ALT MAESTRAT	2,28	12	10	0	2	0	0
EL BAIX MAESTRAT	11,82	10	5	1	3	0	1
L'ALCALATÉN	1,91	6	5	0	1	0	0
LA PLANA ALTA	89,10	18	5	6	3	0	4
LA PLANA BAIXA	8,50	20	12	5	2	0	1
EL ALTO PALANCIA	1,95	10	7	0	1	1	1
EL ALTO MIJARES	54,48	8	4	0	1	0	3
Valencia	**419,93**	**284**	**31**	**155**	**64**	**15**	**19**
RINCÓN DE ADEMUZ	0,00	0	0	0	0	0	0
LOS SERRANOS	1,86	10	5	3	0	1	1
EL CAMP DE TÚRIA	51,56	14	2	7	2	0	3
EL CAMP DE MORVEDRE	53,45	20	4	8	7	0	1
L'HORTA NORD	0,07	4	0	3	0	0	1
L'HORTA OEST	0,00	0	0	0	0	0	0
VALÈNCIA	17,30	9	0	7	0	0	2
L'HORTA SUD	8,45	19	0	7	9	2	1
PLAN DE UTIEL-REQUENA	1,72	12	2	1	5	4	0
LA HOYA DE BUÑOL	3,18	13	2	4	4	0	3
EL VALLE DE AYORA	0,47	6	1	0	3	1	1
LA RIBERA ALTA	66,58	77	2	55	13	3	4
LA RIBERA BAIXA	0,37	2	0	1	1	0	0
LA CANAL DE NAVARRÉS	2,72	7	5	1	0	0	1
LA COSTERA	41,74	34	3	26	5	0	0
LA VALL D'ALBAIDA	47,63	35	4	18	8	4	1
LA SAFOR	122,83	22	1	14	7	0	0
TOTAL	**1.427,52**	**473**	**103**	**194**	**116**	**22**	**38**

Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Així mateix, el Quadre 17.78 arreplega el nombre d'incendis produïts als Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana. **S'han registrat 3 incendis més que en 2023**, veient-se afectades 68,82 ha, enfron de les 31,69 de l'any passat.

Quadre 17.78

INCENDIOS EN PARQUES NATURALES, 2024*

Parques	Sup (Ha)	Nº incendios	Rayo	Intencionado	Negligencia	Desconocido	Otras
P. N. DESERT DE LES PALMES	1,99	4	2	0	0	0	2
SERRA CALDERONA	0,21	3	1	1	0	0	1
SERRA DE MARIOLA	0,16	3	0	0	2	1	0
SERRA D'ESPADÀ	0,38	6	6	0	0	0	0
SERRA D'IRTA	0,47	1	1	0	0	0	0
CHERA-SOT DE CHERA	0,00	1	0	0	0	1	0
EL MONTGÓ	0,07	2	0	1	1	0	0
SERRA GELADA (terrestre)	0,00	1	0	1	0	0	0
TINENÇA DE BENIFASSÀ	0,00	1	1	0	0	0	0
L'ALBUFERA	16,48	9	0	5	2	0	2
HOCES DEL CABRIEL	0,12	2	1	0	1	0	0
LAGUNAS MATA Y TORREVIEJA	0,14	1	0	1	0	0	0
PENYAGOLOSA	0,04	1	1	0	0	0	0
HONDO	0,04	1	0	1	0	0	0
TÚRIA	48,72	9	0	6	2	0	1
TOTAL	**68,82**	**45**	**13**	**16**	**8**	**2**	**6**

* Datos provisionales

Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

El Quadre 17.79 arreplega, per al quinquenni 2020-2024, les xifres sobre superfície afectada i nombre d'incendis produïts als Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana. El **nombre total d'incendis ha ascendit a 153, veient-se afectades 1.542,41 ha**. El menor nombre d'incendis es va produir durant l'exercici 2021 amb 15, sent l'any 2019 el que va registrar el menor nombre d'hectàrees arrasades amb 2,55 ha.

A conseqüència dels tràgics esdeveniments de la **DANA**, la direcció General de Prevenció d'Incendis Forestal, de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, ha previst obres d'emergència per valor de 93 M€, destinades a actuacions de recuperació de les zones afectades per les precipitacions torrencials durant els mesos d'octubre i novembre a les províncies de Castelló i València. L'import total es distribuirà en una anualitat de 78 M€ en 2025 i de 15 milions en 2026.

EVOLUCIÓN INCENDIOS EN PARQUES NATURALES, 2020-2024

PARQUES	Sup (Ha)					Nº incendios				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
CHERA-SOT DE CHERA				0,02	0,00				2	1
EL FONDO	0,50	0,18			0,04	1	1			1
EL MONTGO	0,02		6,67	0,23	0,07	2		2	3	2
FONT-ROJA										
HOCES DEL CABRIEL		19,52	1.330,59	0,16	0,12		2	1	4	2
LAS LAGUNAS DE LA MATA-TORREVIEJA		8,68		0,07	0,14		1		2	1
L'ALBUFERA	0,64		0,43	21,52	16,48	3		4	11	9
EL MARJAL DE PEGO OLIVA		1,88	0,71				1	2		
PRAT DE CABANES-TORREBLANCA										
SALINES DE SANTA POLA										
PENYAGOLOSA					0,04					1
SERRA CALDERONA			7,94	8,14	0,21			3	6	3
LA SERRA D'ESPADÀ	1,71	231,48	3,27	0,28	0,38	3	3	3	6	6
SERRA D'IRTA	0,88			1,08	0,47	2			**1**	1
SERRA GELADA		0,19	1,58	0,03	0,00		3	2	1	1
SERRA MARIOLA	0,00	0,00	0,01	0,00	0,16	2	1	3	1	3
TINENÇA DE BENIFASSÀ			0,55		0,00			2		1
TORREVIEJA										
TURIA	26,20	0,70	7,90	0,16	48,72	5	3	9	5	9
DESERT DE LES PALMES	0,02				1,99	2				4
TOTAL ANUAL	**29,97**	**52,28**	**1.359,65**	**31,69**	**68,82**	**20**	**15**	**31**	**42**	**45**
TOTAL 2020-2024			**1.542,41**	**Sup (Ha)**				**153**	**Nº Incendios**	

Quadre 17.79

Fuente: Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

CESCV Comité Econòmic i Social



Dels valors acumulats a 31 de desembre per a l'últim decenni, l'any 2024 es troba molt per damunt de la mitjana en el nombre d'incendis forestals, establida en 333. La superfície afectada acumulada per a este exercici és la sèptima més elevada de l'últim decenni, sent altament preocupant que la intencionalitat i negligència hagen ocasionat el 89 % de la superfície arrasada que ha disminuït un 75,7 %.

Segons el parer del CES CV, ens trobem davant una situació d'increment del risc d'incendis forestals, agreujada per l'estrés hídric de les masses forestals, que aconsella reforçar no sols els mitjans d'extinció sinó també les actuacions de prevenció al llarg de tot l'any i d'ajustar els mitjans de la temporada crítica a la realitat actual. A més, cal insistir que s'adopten mesures contundents per a reduir al mínim els percentatges d'incendis provocats causes humanes, fomentant les alternatives a l'ús del foc en les activitats agràries i els programes de conscienciació per a la prevenció, així com el reforç i la consolidació del servici de vigilància preventiva.

17.6. RESIDUS

La generació i gestió dels residus constitueix un problema ambiental greu en les societats avançades, per la qual cosa la disminució en la generació i la gestió adequada dels mateixos són elements clau per a la consecució dels objectius climàtics de l'Acord de París.

El **model de recollida selectiva de residus en la Comunitat Valenciana** es basa fonamentalment en la recollida d'aquests a través de contenidors en vorera. Des que es va iniciar la recollida selectiva s'ha vingut fomentant la posada a la disposició de la ciutadania d'un parc de contenidors, incrementant-se any rere any. Aquest augment respon a l'intent d'oferir uns nivells òptims en la qualitat del servici afavorint una correlació positiva entre la variable poblacional i el nombre de contenidors en servici.

Els Quadres 17.80 a 17.85 mostren la **situació de la recollida selectiva**, paper-vidre-envasos lleugers, oferint les dades corresponents als últims cinc exercicis (2020-2024). Les taules contenen el nombre de quilograms i contenidors, així com la ràtio d'aquests per nombre d'habitants. Respecte als resultats del Centre d'Envàs de Vidre, des de l'entrada en vigor de la Llei 11/97 d'Envasos i Residus d'Envasos, la responsabilitat en esta matèria correspon als Sistemes Integrats de Gestió: Ecoembes (envasos lleugers) i Ecovidrio (vidre), Sigfito (envasos fitosanitaris) i Sigre (envases productes farmacèutics). De conformitat amb la Llei 11/1997 d'Envasos i Residus d'Envasos, una vegada s'arrepleguen aquests residus de manera selectiva, són enviats a les diferents plantes de classificació i selecció d'envasos (Castelló, Benidorm, Alzira, Villena) i d'allí als recicladors.

Analitzant les dades d'aquests quadres pot apreciar-se que **durant l'últim any s'ha incrementat el parc de contenidors** de paper, vidre i envasos lleugers un 4 % un 2,6 % i un 9,2 %, respectivament.

Per part seua, la **recollida selectiva de paper, vidre i envasos lleugers s'ha vist incrementada** un 9 %, un 0,8 % i un 4,5 %, respectivament, durant est últims any.

A data de tancament d'esta memòria no es compta encara amb dades de **recollida selectiva d'envasos medicaments i d'envasos fitosanitaris.**



En un marc global de crisi ambiental i consum de recursos naturals, resulta imprescindible apostar per un canvi d'hàbits en la societat i en els processos productius i servicis. En eixe sentit, cal destacar que la nostra Comunitat mostra tendències optimistes quant a la quantitat de residus urbans arreplegats de manera separada (envasos, paper i cartó, vidre i especialment fracció orgànica). Així i tot, no es compta amb la dada clau de reducció de la generació total de residus, tan rellevant per a poder constatar que les mesures de prevenció estan sent efectives. El CES CV apel·la al reforçament d'estes mesures.

A més, seria important poder comptar amb dades de generació i gestió de residus industrials, de la construcció i residus sanitaris, reconeixent-se des d'esta Institució la necessitat de completar una xarxa d'infraestructures de tractament que garantisca la proximitat en la gestió i tractament de tots els residus generats en el nostre territori.

Així mateix, el CES CV insta que es realitzen les inversions necessàries en les plantes existents per a maximitzar el seu rendiment i millorar les condicions de treball en el sector, ja que en moltes instal·lacions són treballs penosos i insalubres.

Els quadres 17.80 a 17.85 contenen la ràtio entre el nombre de contenidors i kg/any arreplegat i el nombre d'habitants, prenent com a dades d'habitants els que figuren en l'Estadística de Població Contínua de l'INE.

El parc de contenidors de **paper** en 2024 ha experimentat un increment del 4 % respecte a l'exercici 2023, si bé la ràtio de nombre de contenidors per nombre d'habitants s'ha vist reduïda en un 2,1 %, enfront del 5,2 % menys de 2023. Quant a la seua recollida selectiva, s'ha produït un increment del 9 % en el nombre de quilos, 6,5 punts més que en 2023, sent la ràtio kg/any /habitants de 17,12, enfront del 15,98 de l'any anterior.

Pel que respecta al **vidre** s'ha produït un increment del 2,6 % al parc de contenidors, quatre dècimes de punt menys que 2023. La seua recollida selectiva ha augmentat un 0,8 %, enfront del descens de l'1 % experimentat en 2023 respecte al seu precedent i la ràtio de recollida selectiva ha passat del 17,27 en 2023 al 17,11 l'any 2024.

Per als **envasos lleugers** s'ha observat un increment del 9,2 %, enfront del 7,1 % de 2023 al parc de contenidors. Per part seua, la recollida selectiva s'ha incrementat un 4,5 %, 1,2 punts percentuals més que en 2023, passant la ràtio de número de kg/any/nre. d'habitants de 14,96 en 2023 a 15,37 per a 2024.

CONTENEDORES DE PAPEL Y CARTÓN

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*
Alicante	1.887.036	6.522	289,3	1.907.494	7.034	271,2	1.955.268	7.344	266,2	1.993.289	7.962	250,4	2.029.213	8.442	240,4
Castellón	587.632	2.515	234,8	591.300	2.559	231,1	604.086	2.772	217,9	615.188	3.110	197,8	626.668	3.122	200,7
Valencia	2.593.243	10.198	255,5	2.609.322	11.140	234,2	2.656.841	11.600	229,0	2.710.808	12.281	220,7	2.758.415	12.721	216,8
C. Valenciana	5.067.911	19.235	265,0	5.108.116	20.733	246,4	5.216.195	21.716	240,2	5.319.285	23.353	227,8	5.414.296	24.285	222,9

* Ratio = Habitantes / Contenedores
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

Quadres 17.80 i 17.81

RECOGIDA SELECTIVA DE PAPEL Y CARTÓN

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes*	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*
Alicante	1.887.036	26.277.788	13,93	1.907.494	27.759.653	14,55	1.955.268	28.830.272	14,74	1.993.289	30.979.333	15,54	2.029.213	35.211.852	17,35
Castellón	587.632	7.034.363	11,97	591.300	7.466.989	12,63	604.086	7.614.733	12,61	615.188	8.010.282	13,02	626.668	8.341.615	13,31
Valencia	2.593.243	40.918.248	15,78	2.609.322	45.250.003	17,34	2.656.841	46.497.021	17,50	2.710.808	46.028.720	16,98	2.758.415	49.121.523	17,81
C. Valenciana	5.067.911	74.230.399	14,65	5.108.116	80.476.645	15,75	5.216.195	82.942.026	15,90	5.319.285	85.018.335	15,98	5.414.296	92.674.990	17,12

* Ratio = (kg./año) / Habitantes
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

CONTENEDORES DE VIDRIO

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*
Alicante	1.887.036	11.030	171,1	1.907.494	11.348	168,1	1.955.268	11.607	168,5	1.993.289	11.985	166,3	2.029.213	12.263	165,5
Castellón	587.632	3.257	180,4	591.300	3.420	172,9	604.086	3.720	162,4	615.188	3.732	164,8	626.668	3.853	162,6
Valencia	2.593.243	11.706	221,5	2.609.322	11.885	219,5	2.656.841	12.009	221,2	2.710.808	12.439	217,9	2.758.415	12.762	216,1
C. Valenciana	5.067.911	25.993	195,0	5.108.116	26.653	191,7	5.216.195	27.336	190,8	5.319.285	28.156	188,9	5.414.296	28.878	187,5

* Ratio = Habitantes / Contenedores
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

RECOGIDA SELECTIVA DE VIDRIO

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*
Alicante	1.887.036	37.600.882	19,93	1.907.494	39.005.798	20,45	1.955.268	44.157.505	22,58	1.993.289	44.433.409	22,29	2.029.213	46.252.102	22,79
Castellón	587.632	7.801.920	13,28	591.300	7.964.320	13,47	604.086	8.374.680	13,86	615.188	8.113.520	13,19	626.668	7.969.830	12,72
Valencia	2.593.243	37.636.380	14,51	2.609.322	38.099.700	14,60	2.656.841	40.293.360	15,17	2.710.808	39.330.320	14,51	2.758.415	38.412.340	13,93
C. Valenciana	5.067.911	83.039.182	16,39	5.108.116	85.069.818	16,65	5.216.195	92.825.540	17,80	5.319.285	91.877.249	17,27	5.414.296	92.634.272	17,11

* Ratio = (kg./año) / Habitantes
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

CESCV
Comité Econòmic i Social

CONTENEDORES DE ENVASES LIGEROS

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*	Habitantes**	Cont.	ratio*
Alicante	1.887.036	7.262	259,9	1.907.494	7.987	238,8	1.955.268	8.258	236,8	1.993.289	8.907	223,8	2.029.213	10.916	185,9
Castellón	587.632	2.550	230,4	591.300	3.526	167,7	604.086	3.019	200,1	615.188	3.320	185,3	626.668	3.575	175,3
Valencia	2.593.243	11.706	221,5	2.609.322	13.160	198,3	2.656.841	13.793	192,6	2.710.808	14.615	185,5	2.758.415	14.821	186,1
C. Valenciana	5.067.911	21.518	235,5	5.108.116	24.673	207,0	5.216.195	25.070	208,1	5.319.285	26.842	198,2	5.414.296	29.312	184,7

* Ratio = Habitantes / Contenedores
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

RECOGIDA SELECTIVA DE ENVASES LIGEROS

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*
Alicante	1.887.036	24.257.250	12,85	1.907.494	25.761.066	13,51	1.955.268	27.062.299	13,84	1.993.289	28.662.463	14,38	2.029.213	30.193.825	14,88
Castellón	587.632	6.122.797	10,42	591.300	6.375.868	10,78	604.086	6.614.807	10,95	615.188	6.992.658	11,37	626.668	7.410.746	11,83
Valencia	2.593.243	38.173.431	14,72	2.609.322	41.383.150	15,86	2.656.841	43.380.178	16,33	2.710.808	43.946.261	16,21	2.758.415	45.591.922	16,53
C. Valenciana	5.067.911	68.553.478	13,53	5.108.116	73.520.084	14,39	5.216.195	77.057.280	14,77	5.319.285	79.601.382	14,96	5.414.296	83.196.493	15,37

* Ratio = (kg./año) / Habitantes
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

RECOGIDA SELECTIVA ENVASES DE MEDICAMENTOS

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*
Alicante	1.887.036	167.013	0,09	1.907.494	185.017	0,10	1.955.268	187.983	0,10	1.993.289	181.590	0,09	2.029.213		
Castellón	587.632	48.695	0,08	591.300	56.163	0,09	604.086	59.943	0,10	615.188	60.549	0,10	626.668		
Valencia	2.593.243	288.066	0,11	2.609.322	313.578	0,12	2.656.841	319.509	0,12	2.710.808	312.172	0,12	2.758.415		
C. Valenciana	5.067.911	503.774	0,10	5.108.116	554.758	0,11	5.216.195	567.435	0,11	5.319.285	554.311	0,10	5.414.296		

* Ratio = (kg./año) / Habitantes
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

Quadres 17.86 i 17.87

RECOGIDA SELECTIVA ENVASES DE FITOSANITARIOS

	2020			2021			2022			2023			2024		
	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*	Habitantes**	(kg/año)	ratio*
Alicante	1.887.036	146.480	0,25	1.907.494	141.505	0,07	1.955.268	165.600	0,08	1.993.289	153.070	0,08	2.029.213		
Castellón	587.632	112.160	0,04	591.300	120.439	0,20	604.086	125.680	0,21	615.188	127.290	0,21	626.668		
Valencia	2.593.243	370.530	0,07	2.609.322	383.554	0,15	2.656.841	365.780	0,14	2.710.808	393.320	0,15	2.758.415		
C. Valenciana	5.067.911	629.170	0,12	5.108.116	645.498	0,13	5.216.195	657.060	0,13	5.319.285	673.680	0,13	5.414.296		

* Ratio = (kg./año) / Habitantes
** Estadística de población continua INE. Datos definitivos hasta 2023. Datos provisionales para 2024.
Fuente: INE y Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures y Territori. Elaboración propia.

CESCV Comité Econòmic i Social

El Quadre 17.88 conté les dades corresponents a **residus municipals** en la Comunitat Valenciana per als exercicis 2021 i 2022, últimes dades amb què es compta a data d'elaboració d'esta Memòria, així com la seua variació percentual. Contempla tant el nombre de contenidors com xifres sobre recollida selectiva, recuperació total en les plantes de residus mescla i percentatge de rebuig a abocador dels residus municipals.

Quadre 17.88

RESIDUOS MUNICIPALES LA COMUNITAT VALENCIANA 2021-2022

	2021	2022	Variación % 2022-2021
Contenedores/año papel-cartón	20.733	21.716	4,74
Contenedores/año vidrio	26.653	27.336	2,56
Contenedores/año envases ligeros	24.673	25.070	1,61
Recogida selectiva cartón ton/año	80.477	86.736	7,78
Recogida selectiva de vidrio ton/año	85.070	92.826	9,12
Recogida selectiva envases ligeros ton/año	73.520	77.057	4,81
Recogida selectiva de fitosanitarios ton/año	645	853	32,25
Recogida selectiva de medicamentos ton/año	555	567	2,16
Recogida de residuos mezclados (ton)	2.214.022	2.263.689	2,24
Otras recogidas separadas (ton)	422.074	543.022	28,66
Recuperación total plantas residuos mezcla (ton)	1.023.211	1.077.031	5,26
% Rechazo a vertedero residuos municipales	43,50	38,72	-10,99

Fuente: Dirección General de Calidad Ambiental. Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

Dins de les accions desenrotllades en 2024 per la Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental en matèria de residus, figuren les següents:

→ Gestió dels residus DANA, dels Punts d'Apilament Local i dels Punts de Transferència.
→ Gestió de les obres de segellament i restauració de l'abocador clausurat de Basseta Blanca.
→ Gestió per a l'adequació de tots els abocadors de la Comunitat Valenciana al Reial Decret 646/2020.
→ Gestió de la justificació de les inversions en plantes de tractament de residus Fons Next Generation.
→ Gestió de la justificació de les inversions en recollides de residus Fons Next Generation.
→ Gestió per a la finalització del projecte de digitalització de procediments administratius de gestió de residus Fons Next Generation.
→ Inici de les obres de segellament i restauració d'abocador clausurat de Benicarló.
→ Treballs per a realitzar l'exposició pública de l'Esborrany del Pla Integral de Residus en la Comunitat Valenciana 2025-2035.

El CES CV vol manifestar que la pròxima revisió del Pla Integral de Residus no servisca per a obrir la porta a generalitzar la valorització energètica com a mètode de gestió de residus per a intentar aconseguir els objectius de reducció del depòsit en abocadors, sinó que es prioritzen la resta de les mesures de prevenció que s'arrepleguen en les normes vigents.

17.7. PARTICIPACIÓ I CONCENCIACIÓ CUITADANA

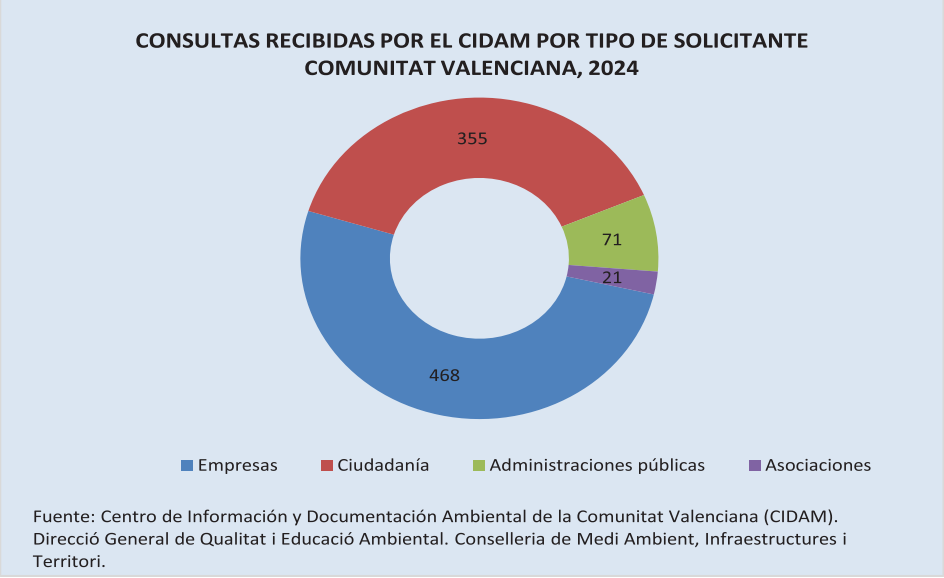
17.7.1. Dret d'accés a la informació ambiental

La Llei 27/2006, de 18 de juliol, va establir el marc de regulació per a garantir els drets d'accés a la informació, participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

L'òrgan que s'encarrega de canalitzar les consultes dels ciutadans en matèria de medi ambient és el Centre d'Informació i Documentació Ambiental (Cidam)[41].

En el gràfic 17.21 s'arreplega el **nombre de consultes** rebudes pel Cidam per tipus de sol·licitant per a l'exercici 2024.

Gràfic 17.21



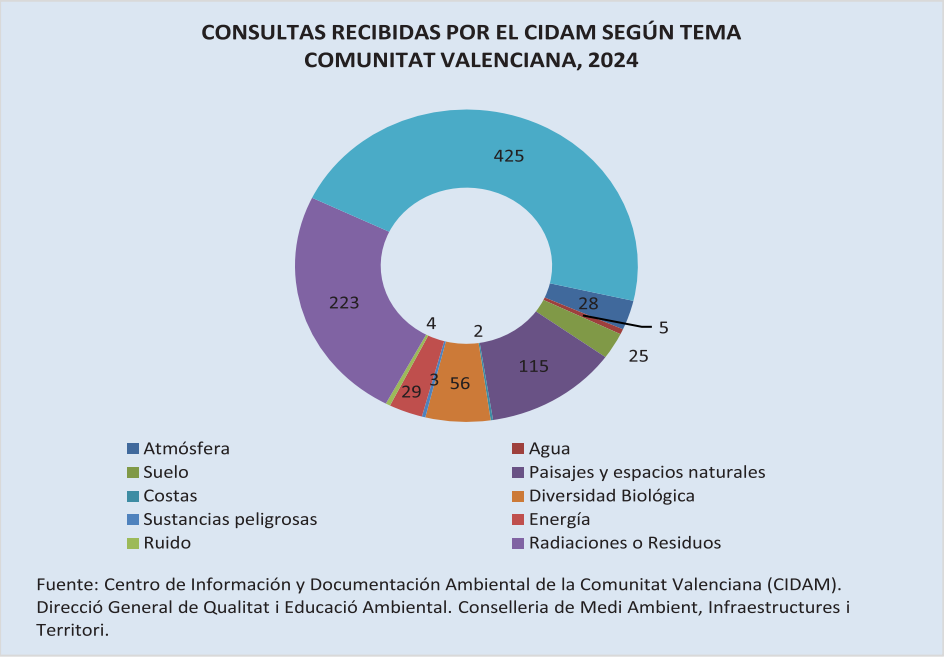
Fuente: Centro de Información y Documentación Ambiental de la Comunitat Valenciana (CIDAM). Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

41. Els objectius del Cidam són els següents: donar una resposta eficaç a les demandes sobre l'estat del medi ambient en la Comunitat Valenciana; atendre els compromisos i peticions que en matèria d'informació ambiental li siguen requerits per les diferents Administracions i institucions públiques; normalitzar el tractament de la informació ambiental en tot l'àmbit de la Comunitat Valenciana per a facilitar la seua difusió i accés; donar a conéixer de manera sistemàtica la informació més rellevant sobre l'estat del medi ambient en la nostra Comunitat, col·laborant en les campanyes d'educació i participació pública; gestionar de manera conjunta i integrada tots els fons documentals de la Conselleria competent en matèria de medi ambient i centres dependents d'esta.

El nombre total de **consultes ha sigut de 915, que representen 401 menys que l'any anterior**, la qual cosa suposa un 30,5 % menys. El 51,1 % ha respost a consultes d'**empreses** (1,4 punts percentuals menys que en 2023), ocupant el segon lloc les consultes rebudes per la **ciutadania**, amb un 38,8 %, i que suposa 1,7 punts percentuals més que l'any precedent.

Per part seua, el gràfic 17.22 contempla les consultes rebudes segons temàtica per a l'exercici 2024.

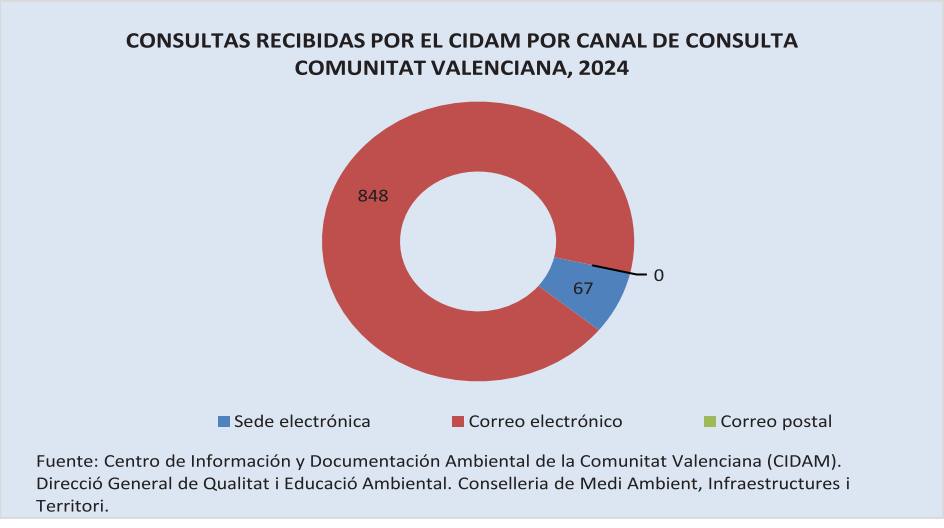
Gràfic 17.22



Fuente: Centro de Información y Documentación Ambiental de la Comunitat Valenciana (CIDAM). Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

Finalment, el gràfic 17.23 conté les consultes rebudes pel Cidam pel canal de consulta per a l'exercici 2024, el 92,7 % mitjançant correu electrònic.

Gràfic 17.23



Fuente: Centro de Información y Documentación Ambiental de la Comunitat Valenciana (CIDAM). Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental. Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori.

17.7.2. Educació ambiental i participació pública

El **Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana** (CEACV) compleix amb esta funció posant a la disposició de les persones usuàries diversos recursos i activitats formatives i de temps lliure[42]. A continuació, es presenten les principals xifres de les activitats del CEACV durant l'últim any.

Quadre 17.89

RESUMEN DE ACTIVIDADES DEL CEACV, 2024

Centro de Educación Ambiental de la Comunitat Valenciana	
Programa de visitas	
Visitantes del Centro de Educación Ambiental	10.223
Programa de fomento y apoyo a las acciones educativas en medioambiente	
Número de programas organizados, coordinados y en los que colabora el CEACV	17
Campañas de educación ambiental	
Número de campañas organizadas/coordinadas por el CEACV	3
Exposiciones en préstamo	
Número de entidades que han tenido exposiciones en el CEAV	45
Número de días totales que se han prestado las exposiciones del CEAV	568
Centro de Documentación	
Número de personas usuarias del Centro de Documentación del CEACV	142
Número de documentos en préstamo	81
Programas formativos	
Número de acciones formativas desarrolladas por el CEACV	45
Número de horas de formación	591
Número de participantes en acciones formativas del CEAV	3.398
Jornadas técnicas	
Número de jornadas técnicas desarrolladas/coordinadas por el CEACV	5
Número de participantes en las jornadas técnicas desarrolladas/coordinadas por el CEACV	300
Comunicación y difusión	
Número de visitas a la web del CEACV	122.261
Número de seguidores/as en redes sociales	9.857
Número de subscriptores/as (noticias del CEACV)	5.058

Fuente: Centro de Educación Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV).

El Quadre 17.89 arreplega les xifres de l'activitat duta a terme pel CEACV per a durant els cinc últims exercicis.

Quadre 17.90

RESUMEN DE ACTIVIDADES DEL CEACV. PERIODO 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Centro de Educación Ambiental de la Comunitat Valenciana					
Visitantes del Centro de Educación Ambiental	3.119	3.291	4.565	10.803	10.223
Número de programas de participación social en temas ambientales organizados/coordinados por el CEACV	8	8	5	4	7
Centro de Documentación					
Número de usuarios/as del Centro de Documentación del CEACV	72	115	134	190	142
Número de documentos en préstamo	55	72	74	99	81
Acciones formativas					
Número de horas de formación	155	350	422	432	591
Número de acciones formativas desarrolladas por el CEACV	9	9	24	24	45
Número de participantes en acciones formativas	351	560	915	2.505	3.398
Sesiones técnicas					
Número de sesiones técnicas desarrolladas en el CEACV	1	7	7	6	5
Número de participantes en las sesiones técnicas	30	321	555	333	300
Comunicación y difusión					
Número de visitas a la web del CEACV		125.776	161.583	46.898	122.261
Número de seguidores/as en redes sociales	7.000	8.400	8.958	9.562	9.857
Número de subscriptores/as (noticias del CEACV)			5.649	4.984	5.058

42. Entre les seues activitats el CEAV oferix: itineraris guiats per a la divulgació i sensibilització sobre el medi ambient i la seua protecció; formació ambiental per a diferents sectors de la població; biblioteca d'accés públic especialitzades en temes de medi ambient; reunions tècniques, seminaris i jornades; activitats lúdiques i d'oci enfocades a conscienciar sobre la necessitat de conservació del medi ambient i els recursos naturals.

18.CONSUM

Aquest capítol realitza una síntesi de les actuacions realitzades en 2024 per les Administracions públiques i les associacions en el **model de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana** a partir de les dades estadístiques disponibles, procedents de la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme, de les associacions, les oficines municipals d'informació, i també d'altres òrgans i institucions com el Banc d'Espanya, la Comissió Nacional del Mercat de Valors i la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

Es presenta a continuació una síntesi de les dades i les actuacions més significatives desenvolupades al llarg de l'any en la Comunitat Valenciana en aquesta matèria:

→ · Tant la Conselleria, com les oficines municipals d'informació al consumidor (OMIC) i les associacions de persones consumidores i usuàries han realitzat una intensa activitat de **formació, divulgació i sensibilització** en matèria de consum, amb un ampli ventall de matèries i continguts i enfocada cap a un consum més crític, conscient

→ · El 61 % dels productes retirats a través de la **xarxa d'alertes** de productes no alimentaris han sigut joguets productes químics d'ús domèstic.

→ · El nombre de **consultes** presentades davant els servicis territorials de consum de la Conselleria ha augmentat un 9,2 % interanual, mentres que les reclamacions pràcticament s'han mantingut constants. Les denúncies, per part seua, han disminuït un 11,2 % respecte a l'any anterior. El sector més consultat en la Conselleria ha sigut, enguany, el bancari i financer, mentres que la telefonia compta amb el nombre més elevat de reclamacions. Les consultes i reclamacions més nombroses en les associacions han sigut sobre bancs i entitats financeres, mentres que en les OMIC, la telefonia i internet han tornat a ser el sector més consultat i reclamat. Resulta destacable, en general, la reducció en el nombre de consultes reclamacions sobre telefonia en els tres últims anys, marcant un canvi de tendència.

→ · Les **sol·licituds d'arbitratge** presentades en les Juntes Arbitrals de Consum han disminuït un 25 % interanual i més de la mitat s'han concretrado en dos sectors: telefonia i subministraments d'energia elèctrica, aigua i gas. Més del 80 % dels laudes dictats per les Juntes Arbitrals de Consum de la Comunitat Valenciana han resultat favorables per a la part reclamant (en tot o en part) o conciliatoris.

→ · Les persones consumidores valencianes són, de tot el territori espanyol, les que menys han modificat els seus **hàbits de compra i consum** respecte a l'any anterior.

18.1. LA PROTECCIÓ I DEFENSA DE LES PERSONES CONSUMIDORES I USUÀRIES

La protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries és una matèria en la qual la **Comunitat Valenciana ostenta la competència exclusiva,** en incloure la «defensa del consumidor i de l'usuari», segons redacció literal, entre les matèries relacionades en l'article 49.1, ordinal 35, del seu Estatut d'Autonomia.

Dins de l'àmbit competencial de la Generalitat, correspon al Consell dissenyar la planificació general de la **política de protecció, defensa i promoció** de les persones

consumidores i usuàries, i principalment a la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme la seua gestió i execució, per ser la que té assignada la competència específica en matèria de consum.

En l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, a més de la Generalitat (i en particular el Consell i l'Administració de la Generalitat a través de les conselleries amb competència específica o concurrent en matèria de consum), són **agents del sistema de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries:**

→ El **Consell de Persones Consumidores i Usuàries de la Comunitat Valenciana.** Òrgan de consulta i assessorament de la Generalitat en matèria de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries.
→ Les **Juntes Arbitrals de Consum.** Òrgans administratius, creats mitjançant conveni entre l'Administració General de l'Estat i les Administracions públiques de la Comunitat Valenciana competents en matèria de consum, a través dels que s'articula i gestiona l'arbitratge institucional de consum.
→ Les **entitats locals,** especialment a través de les oficines d'informació a les persones consumidores i usuàries. La Generalitat, a través de la conselleria competent en matèria de consum, coordina la labor d'aquestes oficines i les ha de prestar el suport necessari. Les oficines acreditades s'han d'inscriure en un registre públic dependent de la conselleria amb competència en matèria de consum.
→ Les **associacions de persones consumidores i usuàries**, que poden integrar-se en unions, federacions o confederacions.

En qualsevol cas, la finalitat fonamental de les actuacions de les Administracions públiques i altres agents del sistema de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries és **garantir la seguretat, protegir la salut i els drets econòmics i socials de les persones.** A continuació, a partir de les dades disponibles, es realitza un anàlisi de les actuacions implementades a l'any 2024 en la Comunitat Valenciana.

18.1.1. Informació, formació i consum

La Conselleria que ostenta les competències de consum té en marxa l'**Estratègia d'Educació per al Consum Sostenible de la Comunitat Valenciana (EECS) 2021-2024**, en el marc de l'Objectiu 12 de l'Agenda 2030: Producció i Consum responsables. L'estratègia consta de set **línies estratègiques** i tres pilars bàsics. Les línies estratègiques són: Col·laboració institucional i entre entitats; Formació i sensibilització; Comerç; Desenvolupament econòmic; Producció agroalimentària i salut; Eficiència energètica i canvi climàtic i Sostenibilitat ambiental i residus.

En matèria de **formació i sensibilització,** la Direcció General de Comerç, Artesania i Consum ha llançat una nova edició del **concurs de consum responsable *Consumópolis 19: «Suma't a l'energia responsable»*.** Aquest concurs promou l'educació de les persones consumidores, utilitzant les tecnologies i una metodologia cooperativa. Es desenvolupa quasi íntegrament a través d'internet i ofereix diferents tipus d'activitats en les quals es plantegen en diverses situacions relacionades amb el consum, com hàbits de consum, productes i serveis, transport, publicitat, noves tecnologies, alimentació o consum ètic. És una iniciativa de la Direcció General de Consum del Ministeri de Consum i de les comunitats autònomes participants i compta amb una fase autonòmica i una estatal. El seu objectiu és fer **reflexionar, de manera conscient, crítica i solidària, sobre diferents**

aspectes del consum responsable i va dirigit a escolars de cursos compresos des del tercer cicle d'Educació Primària fins al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria. Enguany han participat 229 equips, que sumaven un total de 1.145 estudiants. El suport financer de la Generalitat a aquest concurs ha sigut de 6.000 euros.

Quant al **Pla de Formació Contínua Interadministrativa** de 2024, s'han realitzat els següents cursos: *Publicitat, Xarxes i Drets de les Persones Consumidores;* dos edicions del curs Gestió de les Reclamacions de *Consum, Ciberseguretat i Tecnologies de la Informació i Comunicació,* i dos edicions del curs *La Protecció del Consumidor davant els Nous Productes, Servicis i Modalitats de Venda*. Esta formació va dirigida al personal funcionari que treballa en consum en les diferents Administracions públiques de l'Estat, autonòmica i local, i ha comptat amb 260 participants en 2024.

Quant a **sensibilització** de la ciutadania, el 15 de març està declarat com el Dia Mundial dels Drets de les Persones Consumidores, i la Conselleria, a través de la Direcció General de Comerç, Artesania i Consum, organitza durant el mes de març una sèrie d'activitats, comptant amb la participació de les associacions de persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana. La campanya d'enguany ha anat dirigida a la conscienciació per a un consum crític, conscient i responsable, amb l'eslògan ***Usa el Poder***.

Activitats de formació en associacions i oficines municipals d'informació a les persones consumidores i usuàries

Respecte a la **formació** en matèria de consum, les associacions i organitzacions de persones consumidores i usuàries realitzen una constant tasca de formació mitjançant campanyes informatives, jornades, tallers i xarrades sobre temes molt diversos.

En 2024, les **associacions** que han remés dades al Comité han dut a terme **activitats de formació molt diverses**, la majoria d'elles presencials, encara que també algunes en línia i a través de seminaris web, sobre drets de les persones consumidores i usuàries i altres temes com ara *apps* i xarxes socials; previndre el robatori de dades bancàries i personals; ús responsable de petards; intel·ligència artificial; economia domèstica; consum responsable; publicitat; ús responsable d'Internet i xarxes socials; videojocs; com identificar notícies falses; hàbits saludables d'alimentació; reciclatge i cura del planeta; ús responsable de l'aigua; llegir la factura de la llum; etiquetatge dels productes; xicotets estalviadors; educació financera; resolució extrajudicial de conflictes de consum; mediació i arbitratge; situació d'inquilins; frau bancari; crèdits al consum; pensions, hipoteques, etc. Amb les dades disponibles en el Comité, a data d'elaboració d'esta Memòria, les activitats formatives organitzades per les associacions durant 2024 han sumat al voltant de 300, arribant a més de 5.100 participants[1].

A més, les associacions publiquen tríptics, guies i fullets divulgatius, revistes i butlletins informatius en format paper i/o en línia i algunes participen diàriament en mitjans d'informació (premsa, ràdio, televisió i internet). La **difusió i la informació al consumidor de les associacions de la Comunitat Valenciana** es realitza també a través de les xarxes socials i de les seues pàgines web.

1. Les associacions d'àmbit autonòmic que han remés dades al Comitè són: Associació d'Usuaris de Bancs, Caixes i Assegurances de la Comunitat Valenciana (ADICAE CV), Associació Valenciana de Consumidors i Usuaris (AVACU), Associació de Consumidors i Usuaris en Acció FACUA Comunitat Valenciana, Federació Autonòmica de Mestresses de casa, Consumidors i Usuaris de la Comunitat Valenciana (TYRIUS) i Unió de Consumidors de la Comunitat Valenciana (UCCV) .

Les associacions també participen en el sistema d'arbitratge de la Comunitat Valenciana, algunes col·laboren entre si mitjançant convenis de cooperació i també amb múltiples empreses, entitats socials, centres educatius, col·legis professionals, fòrums, fundacions, universitats i institucions públiques i privades d'àmbit local, autonòmic, nacional, europeu i internacional.

Així mateix, les **OMIC** dels ajuntaments també realitzen una **intensa activitat de divulgació i formació**. Les dades rebudes de 13 d'aquestes oficines mostren 455 activitats, algunes d'aquestes en línia, dirigides a unes 13.416 persones aproximadament. Les temàtiques de les activitats de formació han sigut, entre altres, les següents: Ús adequat de TIC (xarxes socials, mòbils, Internet, videojocs...); Consum sostenible en la llar i financer; Llegir etiquetes; Què puc trobar en la Xarxa; Dades personals i privacitat; Banca ètica; Seguretat infantil; Additius; Joc, joguets i oci responsable; Publicitat; Drets de les persones consumidores, Consum responsable, etc.



El Comitè considera molt important potenciar les activitats de formació i informació dirigides a les persones consumidores i usuàries, especialment als col·lectius més vulnerables (menors, adolescents, persones amb discapacitat, majors, ...), sobretot en temes relacionats amb les noves tecnologies i el comerç electrònic, amb la finalitat que puguen millorar la seua capacitat de resposta en cas de ser víctimes de males pràctiques.

Així mateix, les activitats de sensibilització i el foment de la formació en consum responsable, hàbits alimentosos o el reciclatge, entre altres, permetrà potenciar actituds crítiques amb l'entorn i amb els hàbits de vida, així com una major consciència en la presa de decisions per a un consum més responsable, sostenible i solidari, triant alternatives amb impacte positiu. Això possibilitarà, sens dubte, uns millors estàndards de qualitat en els serveis i productes adquirits.

18.1.2. Seguretat i vigilància de productes de consum

La **xarxa d'alertes** és un sistema d'intercanvi ràpid d'informació entre les autoritats competents en matèria de consum de les comunitats autònomes, l'Estat i els països membres de la Unió Europea, davant l'existència d'un producte que puga produir un risc greu a les persones consumidores[2].

El Quadre 18.1 arreplega la informació de la xarxa d'alertes de productes de consum no alimentosos de l'any 2024, en el qual s'observa que la xifra de productes retirats o destruïts ha ascendit a 123.154, el 25,57 % del total a Espanya. El **61 % dels productes retirats van ser productes químics d'ús domèstic.**

2.A Espanya tenim diverses xarxes d'alerta de consum. En aquest epígraf s'ofereixen les dades de les alertes de productes de consum no alimentaris. Altres xarxes d'alerta són la d'aliments de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (Aesan), que al seu torn es dividix en tres subseccions, i la Xarxa d'Alerta Ràpida de Pinsos Nacional, regulada pel Reial Decret 1471/2008, de 5 de setembre.

Quadre 18.1

XARXA D'ALERTES. PRODUCTES RETIRATS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

SECTOR	Total	%
Productes químics d'ús domèstic	75.312	61,15
Joguet	29.412	23,88
Productes de puericultura	8.069	6,55
Llums	4.970	4,04
Altres	2.000	1,62
Material elèctric	1.515	1,23
Xicotet electrodomèstic	707	0,57
Vehicles i accessoris per a vehicles	697	0,57
Accessoris per a equipatge	169	0,14
Bosses d'aigua calenta	108	0,09
Aparells de gas	60	0,05
Calçat infantil	51	0,04
Bricolatge	46	0,04
Utensilis de cuina	14	0,01
Material d'escriptori	13	0,01
Equips de protecció infantil	8	0,01
Vestimenta infantil	3	0,00
TOTAL	**123.154**	**100,00**

Font: Direcció General de Comerç, Artesania i Consum. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

18.1.3. Inspecció i control

La Direcció General de Comerç, Artesania i Consum, a més del desenvolupament dels programes en matèria de consum, realitza la funció del **Servici d'Inspecció i Sancions**. En el Quadre 18.2, s'indiquen les dades sobre les inspeccions que s'han realitzat a l'any 2024, que han ascendit a un total de 21.906 actes, xifra que representa una disminució interanual del 25 %.

En el Quadre es distingeix entre actes positives, negatives i de presa de mostres i s'observa que el **96 % van ser negatives.** El detall per províncies pot consultar-se en el Quadre 18.2.

Els **tipus d'infracció** que van donar lloc a actes positives es concreten en els següents: normalització i condicions de venda, adulteració i frau en la qualitat; transaccions comercials, i altres infraccions. La majoria de les actes positives, excepte les que es refereixen a altres infraccions, van ser sobre normalització i condicions de venda, amb 80 actes.

Quadre 18.2

SERVICI D'INSPECCIÓ, INSPECCIONS REALITZADES, COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Alacant	Castelló	València	Total
Tipus infracció				
- Adulteració i frau en la qualitat	8	-	-	**8**
- Frau en el pes	-	-	-	-
- Transaccions comercials	5	1	-	**6**
- Preus	-	-	-	-
- Normalització i condicions de venda	40	-	40	**80**
- Altres infraccions	279	171	270	**720**
Total Actes Positives	***332***	***172***	***310***	***814***
Actes Negatives	***4.685***	***10.546***	***5.750***	***20.981***
Actes de Preses Mostres	***29***	***35***	***47***	***111***
Total Actes	**5.046**	**10.753**	**6.107**	**21.906**

Font: Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

El Quadre 18.3 incorpora el nombre total dels **expedients sancionadors** durant l'any 2024 en la nostra Comunitat. En este exercici, la xifra total ha ascendit a 395, amb un import total de sanció de 678.944 euros (import similar als 667.035 euros de l'any anterior). El detall per províncies pot consultar-se en el mateix quadre.

Els **tipus d'infracció** d'aquests expedients sancionadors han sigut normalització i condicions de venda, adulteració i frau en la qualitat; molt greus; preus, i altres infraccions.

En 2024, la majoria dels expedients, sense comptar l'epígraf d'Altres infraccions, correspon a **Normalització i condicions de venda,** amb 92 expedients i 121.900 euros de sanció. L'epígraf Altres infraccions, amb 270 expedients (el 68 % del total) i un import de 472.044 euros (70 % del total), inclou infraccions no esmentades expressament en els punts anteriors, per exemple, les conductes discriminatòries en l'accés als béns i la prestació dels serveis i, especialment, les previstes com a tals en la *Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes;* la negativa a satisfer les demandes de les persones consumidores o usuàries, qualsevol que siga la seua nacionalitat o lloc de residència, quan la seua satisfacció estiga dins de les disponibilitats de l'empresari o empresària, així com qualsevol forma de discriminació respecte a les referides demandes; la resistència, negativa o obstrucció a facilitar les labors d'inspecció, la manipulació i el subministrament d'informació inexacta o incompleta; etc.

Quadre 18.3

SERVICI D'INSPECCIÓ, EXPEDIENTS SANCIONADORS, COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Alacant		Castelló		València		Total C.V.	
	Exped.	Import	Exped.	Import	Exped	Import	Exped.	Import
Tipus infracció								
- Adulteració i frau en la qualitat	12	9.000	2	2.000	14	31.000	**28**	**42.000**
- Fulls de reclamacions	-	-	-	-	-	-	-	-
- Clàusules abusives	-	-	-	-	-	-	-	-
- Incompliment de requeriment	-	-	-	-	-	-	-	-
- Incompl. serv. atenció al client	-	-	-	-	-	-	-	-
- Transaccions comercials	-	-	-	-	-	-	-	-
- Preus	2	1.000	1	1.000	1	1.000	**4**	**3.000**
- Normalització i cond. de venda	36	24.000	22	29.800	34	68.100	**92**	**121.900**
- Pràctiques deslleials	-	-	-	-	-	-	-	-
- Garanties	-	-	-	-	-	-	-	-
- Etiquetat	-	-	-	-	-	-	-	-
- Molt greus					1	40.000	**1**	**40.000**
- Altres infraccions	115	127.824	51	51.100	104	293.120	**270**	**472.044**
Total Sancionats	**165**	**161.824**	**76**	**83.900**	**154**	**433.220**	395	678.944

Font: Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

18.1.4. Foment de l'associacionisme i suport financer

Segons la legislació, correspon a la **Generalitat**, a través de la conselleria competent en matèria de consum, el foment de l'associacionisme de consum.

En el Quadre 18.4 apareixen les associacions de persones consumidores i usuàries d'àmbit autonòmic que estan recollides en el **Cens d'Associacions de la Comunitat Valenciana,** segons dades publicats per la Conselleria en la seua web

Quadre 18.4

ASSOCIACIONS DE PERSONES CONSUMIDORES I USUÀRIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA D'ÀMBIT AUTONÒMIC, 2024

DENOMINACIÓ
Unió de Consumidors de la Comunitat Valenciana UCCV
Associació Valenciana de Consumidors i Usuaris (AVACU)
Federació Autonòmica de Mestresses de casa, Consumidors i Usuaris de la Comunitat Valenciana TYRIUS
Unió Associativa de la Comunitat Valenciana especialitzada en consum i qualitat de vida - UNAE
CONSUM, S.COOP. V.
Associació de Consumidors i Usuaris en acció FACUA Comunitat Valenciana
Consumidors i Usuaris a Espanya - ACUSAMENT
Associació d'Usuaris de Bancs, Caixes i Assegurances de la Comunitat Valenciana - ADICAE CV
Associació de Teleespectadors i Radioients, Consumidors i Usuaris de mitjans de la C. Valenciana
Associació Ciutadania i Comunicació (ACICOM)

Font: https://cindi.gva.es/es/web/consumo/listado-de-asociaciones. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

Una de les actuacions que duu a terme la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme per al foment de l'associacionisme, així com per a prestar el degut **suport financer** a les entitats locals d'acord amb els principis establits en la llei, és la convocatòria anual de subvencions en matèria de consum.

El Quadre 18.5 recull la informació sobre el nombre d'actuacions subvencionades en 2024 i l'import concebut. El nombre total d'accions secundades per la Conselleria va ser de 45 (3 més que l'any anterior), amb un import de subvenció total de 912.499,90 euros, un 0,58 % menys que l'any anterior.

Quadre 18.5

SUPORT FINANCER DE LA GENERALITAT VALENCIANA A PROJECTES DE CONSUM, 2024.

	Actuacions subvencionades	Import (€)
Ajudes a corporacions locals	33	295.421,89
Ajudes a federacions i associacions	12	617.077,64
TOTAL	**45**	**912.499,53**

Font: Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

18.2. CONSULTES

En la nostra Comunitat, les consultes en matèria de consum poden presentar-se davant les **Oficines Municipals d'Informació al Consumidor** (OMIC), davant els **Servicis Territorials de la Generalitat Valenciana** competents en les matèries de turisme, comerç o consum, i davant les **seus de les associacions i organitzacions** de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries.

Consultes en els Servicis Territorials de Consum (STC)

En els STC, s'han presentat a l'any 2024, en total, **9.480 consultes, un 9,2 % més que l'any anterior.** Per províncies, les consultes han augmentat a Alacant, que no arriba al 2 % interanual, quasi un 17 % a Castelló i un 7 % a València (Quadre 18.6).

Quadre 18.6

SERVICIS TERRITORIALS DE CONSUM. CONSULTES PER PROVÍNCIES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2023- 2024

	2024	2023	Variació 24/23 (%)
Alacant	1.324	1.303	1,6
Castelló	3.327	2.849	16,8
València	4.829	4.530	6,6
Comunitat Valenciana	**9.480**	**8.682**	**9,2**

Font: Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

El Quadre 18.7 mostra el nombre de **consultes per sectors** realitzades en 2024 per part de les persones consumidores davant els serveis públics autonòmics competents. El **sector amb més consultes ha sigut el de Bancs i Financeres**, amb 766 consultes, que suposen el 8 % del total. En el Gràfic 18.1 es representa, ordenat de major a menor, el nombre de consultes per

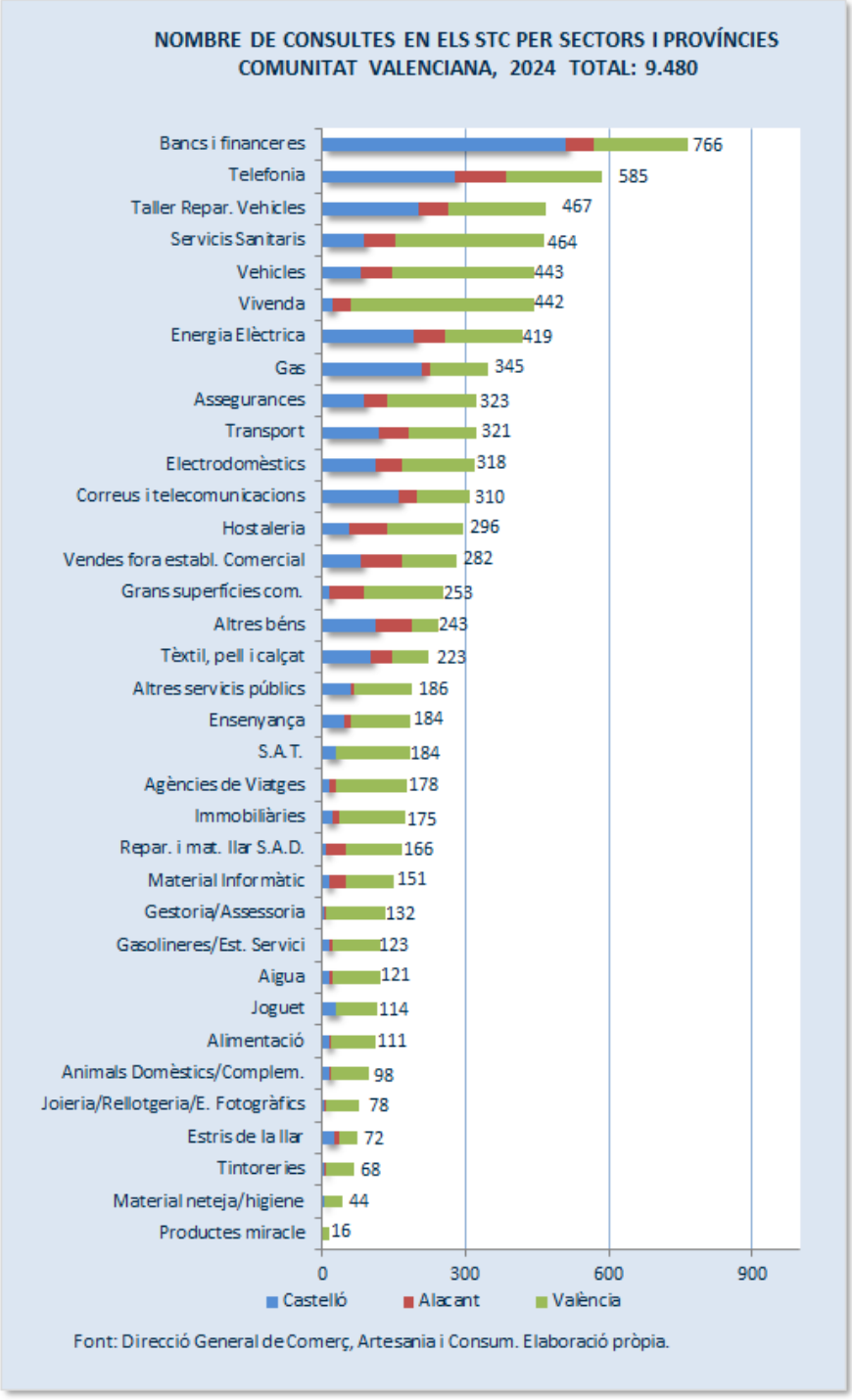
sectors i, al seu torn, dins de cada sector les que corresponen a cadascuna de les tres províncies de la Comunitat.

NOMBRE DE CONSULTES PER SECTORS EN STC, COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

Sectors	2024		2023		Taxa Var.
	Nº	%	Nº	%	24/23
Aigua	121	1,28	192	2,21	-58,68
Gas	345	3,64	419	4,83	-21,45
Energia Elèctrica	419	4,42	732	8,43	-74,70
Transport	321	3,39	281	3,24	12,46
Telefonia	585	6,17	822	9,47	-40,51
Correus i telecomunicacions	310	3,27	221	2,55	28,71
Altres servicis públics	186	1,96	98	1,13	47,31
Alimentació	111	1,17	77	0,89	30,63
Productes miracle	16	0,17	4	0,05	75,00
Tèxtil, pell i calçat	223	2,35	170	1,96	23,77
Electrodomèstics	318	3,35	503	5,79	-58,18
Vehicles	443	4,67	579	6,67	-30,70
Vivenda	442	4,66	303	3,49	31,45
Estris de la llar	72	0,76	23	0,26	68,06
Material neteja/higiene	44	0,46	25	0,29	43,18
Material Informàtic	151	1,59	138	1,59	8,61
Animals Domèstics/Complem.	99	1,04	102	1,17	-3,03
Altres béns	243	2,56	118	1,36	51,44
Joguet	114	1,20	37	0,43	67,54
Tintoreries	68	0,72	134	1,54	-97,06
Grans superfícies com.	253	2,67	236	2,72	6,72
Taller Repar. Vehicles	467	4,93	322	3,71	31,05
S.A.T.	184	1,94	160	1,84	13,04
Gasolineres/Est. Servici	123	1,30	103	1,19	16,26
Servicis Sanitaris	464	4,89	353	4,07	23,92
Hostaleria	296	3,12	328	3,78	-10,81
Ensenyança	184	1,94	104	1,20	43,48
Agències de Viatges	178	1,88	200	2,30	-12,36
Repar. i mat. llar S.A.D.	166	1,75	106	1,22	36,14
Joieria/Rellotgeria/E. Fotogràfics	78	0,82	38	0,44	51,28
Vendes fora establ. Comercial	282	2,97	269	3,10	4,61
Bancs i financeres	766	8,08	395	4,55	48,43
Assegurances	323	3,41	246	2,83	23,84
Gestoria/Assessoria	132	1,39	92	1,06	30,30
Immobiliàries	175	1,85	182	2,10	-4,00
Altres servicis	778	8,21	570	6,57	26,74
Total	**9.480**	**100,00**	**8.682**	**100,00**	**8,42**

Font: Direcció General de Comerç, Artesania i Consum.

Gràfic 18.1

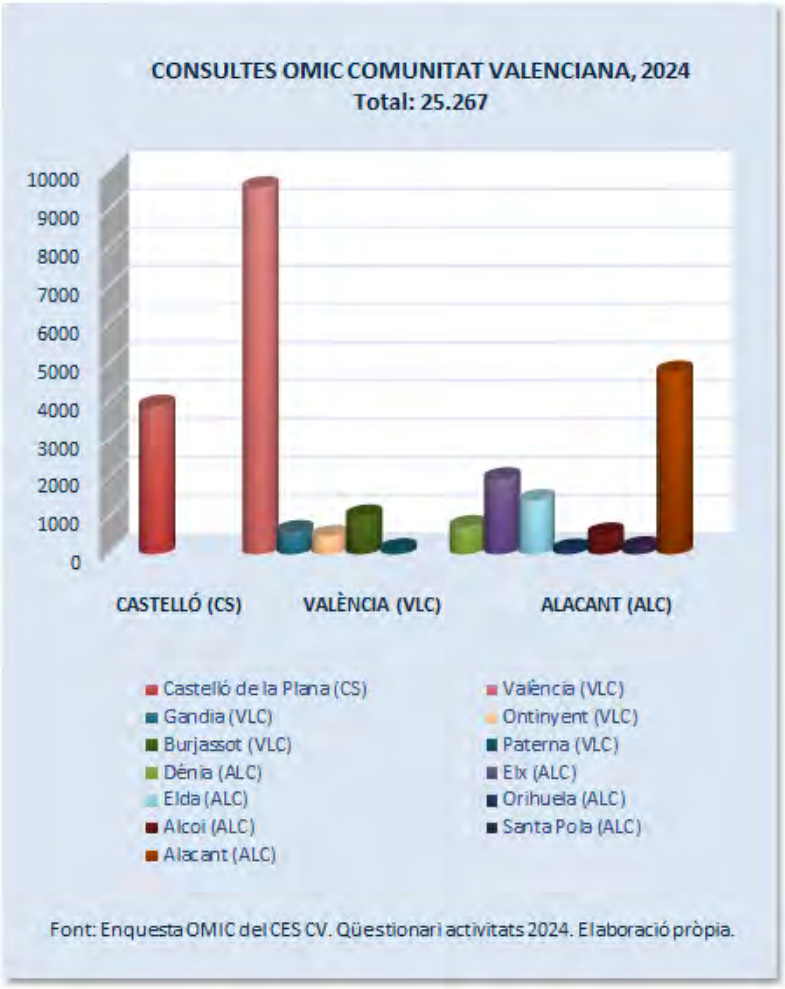


Consultes en les oficines municipals d'informació a les persones consumidores i usuàries (OMIC)

Les dades rebudes de les OMIC dels municipis de la Comunitat Valenciana que han facilitat dades per a l'elaboració d'aquesta Memòria han sumat **un total de 25.267 consultes**

(Gràfic 18.2)[3]. El sector més consultat, en 2024, ha sigut el de la **Telefonia i Internet** (2.805 consultes).

Gràfic 18.2



Font: Enquesta OMIC del CES CV. Qüestionari activitats 2024. Elaboració pròpia.

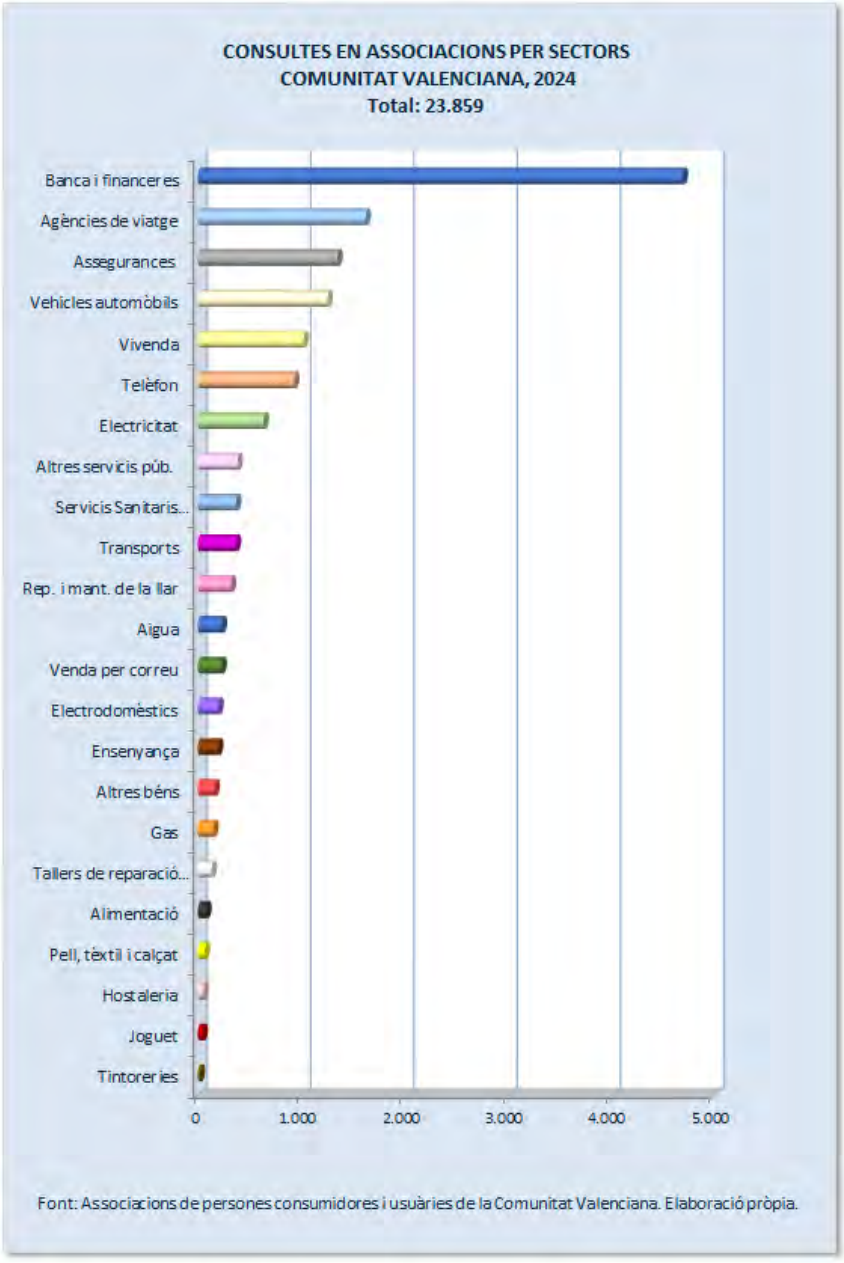
Consultes en associacions

Les consultes presentades, durant l'any 2024, en les cinc associacions d'àmbit autonòmic de persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana que han remés dades al Comitè, han sumat **un total de 23.859.**

Els sectors més consultats han sigut: **Bancs i financeres,** amb 4.694 consultes (20 %); **Agències de Viatges,** amb 1.625 consultes (7 %), i **Assegurances** amb 1.352 (6 %). Aquests, i la resta de les dades per sectors, es presenten en el Gràfic 18.3.

3. El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana ha recollit les dades de l'activitat de les OMIC de l'any 2024 mitjançant una enquesta en línia, que s'ha enviat per correu electrònic a les oficines dels ajuntaments de tots els municipis de la Comunitat Valenciana amb més de 35.000 habitants. S'han rebut 13 respostes. La població dels municipis que han contestat l'enquesta representa el 38 % de la població total de la Comunitat Valenciana en 2024.

Gràfic 18.3



L'**atenció a les consultes** per part de les associacions de persones consumidores i usuàries es realitza per correu electrònic, a través de la web, per telèfon i, en menor mesura, de manera presencial. Algunes associacions també permeten la formulació de consultes via WhatsApp o bé mitjançant un bot de conversa inserit en les seues pàgines web.

18.3. RECLAMACIONS I DENÚNCIES

Reclamacions i denúncies en els Serveis Territorials de Consum

El Quadre 18.8 mostra el nombre de reclamacions i denúncies per sectors en la Comunitat Valenciana. En 2024, s'han presentat **11.572 denúncies i reclamacions**, una xifra molt similar a la de l'any anterior. Cal destacar en aquest epígraf que es tracta de dos procediments diferents. La **denúncia** té per objectiu defendre els interessos generals, no individuals, i corregir i previndre les conductes il·lícites contràries al que s'estabelix en la normativa de consum i, en cas que s'aprecie una infracció, pot portar a la imposició d'una sanció. Per la seua part, la **reclamació**, a més de ser d'interès i caràcter individual, és un procediment mitjançant el qual una persona consumidora o usuària sol·licita a una empresa o professional una compensació o actuació determinada, ja que considera que els seus drets no han sigut respectats.

Les **reclamacions** han ascendit a 10.712, un 1,3 % menys que l'any anterior, i s'han distribuït de la següent manera: 2.375 a Alacant , 1.924 a Castelló i 6.413 a València. Per sectors, el més nombrós ha sigut la **Telefonia**, amb 936 reclamacions, un 11,5 % del total; el va seguir **Bancs i financeres**, amb 835 reclamacions i un 9,6 %, i **Transport**, amb 736 reclamacions i el 6,7 % del total. Estos tres sectors han sumat el 23,4 % del total de reclamacions presentades davant l'Administració, és a dir, pràcticament la quarta part. La participació de cada sector en el total apareix representada en el Gràfic 18.4.

Quant a les **denúncies**, que han disminuït un 11,2 % interanual, a la província d'Alacant han sumat 439, en la de Castelló 228 i en la de València 193. El descens en esta última província és del 38 % respecte a l'any anterior. Per sectors, **Altres Béns** ha sigut el més denunciat, amb 256 denúncies i un 30 % del total de denúncies. La participació de cada sector en el total apareix representada en el Gràfic 18.5.

Quadre 18.8

DENÚNCIES-RECLAMACIONS PRESENTADES EN SERVICIS TERRITORIALS DE CONSUM COMUNITAT VALENCIANA, 2024

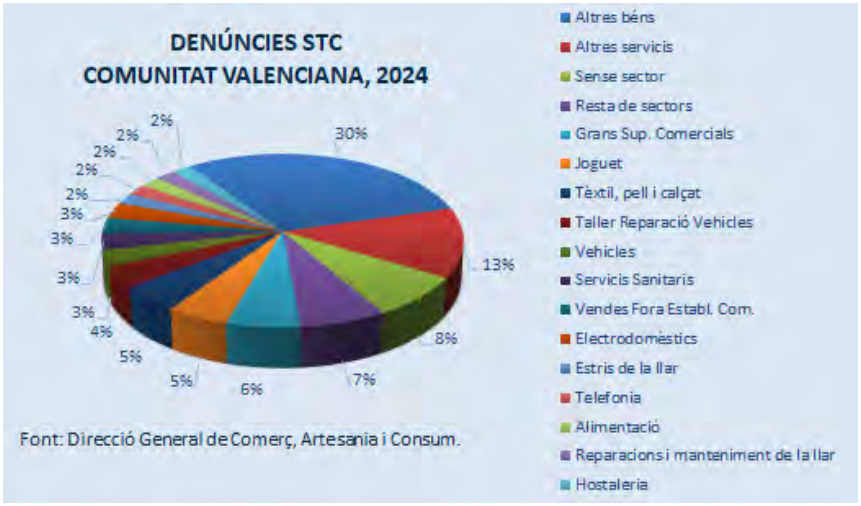
Sectors	Denúncies				Reclamacions			
	Alacant	Castelló	València	Total	Alacant	Castelló	València	Total
Sense Sector	68			68		1	64	65
Aigua				0	12	5	44	61
Gas	2	3	2	7	25	138	235	398
Energia Elèctrica			2	2	106	7	77	190
Transport	3	9	2	14	127	79	530	736
Telefonia	12	1	1	14	193	194	549	936
Correus i telecomunicacions			1	1	56	16	58	130
Altres servicis públics				0	11		17	28
Alimentació	5	5	9	19	1	12	43	56
Productes miracle				0				
Tèxtil, pell i calçat	8	6	25	39	90	50	207	347
Electrodomèstics		20	7	27	113	75	334	522
Vehicles	14	5	8	27	201	49	278	528
Vivenda			2	2	6	14	84	104
Estris de la llar	9	5	3	17	2	13	100	115
Material neteja/higiene				0			6	6
Material Informàtic			1	1	2	11	14	27
Animals Domèstics/Complem.			1	1	6	9	16	31
Altres béns	201	46	9	256	115	73	418	606
Joguet	1	5	34	40		16	30	46
Tintoreries			2	2	3	2	21	26
Grans superfícies com.	6	32	10	48	132	9	35	176
Taller Repar. Vehicles	12	18	8	38	101	143	475	719
S.A.T.	1	2		3	4	18	31	53
Gasolineres/Est. Servici			4	4	16	12	32	60
Servicis Sanitaris		11	11	22	113	68	202	383
Hostaleria	8		6	14	177	38	229	444
Ensenyança		1	4	5	34	33	74	141
Agències de Viatges		1		1	26	22	66	114
Repar. i Mat. Llar S.A.D.	2		11	13	71	6	102	179
Joieria/Rellotgeria/E. Fotogràfic		1	1	2	4	9	35	48
Vendes fora establ. Comerc	19	1	8	28	104	6	613	723
Bancs i financeres		22	2	24	84	395	356	835
Assegurances				0	57	51	236	344
Gestoria/Assessoria				0	5	3	20	28
Immobiliàries		2	4	6	27	16	33	76
Altres servicis	68	32	15	115	351	331	749	1.431
Total	**439**	**228**	**193**	**860**	**2.375**	**1.924**	**6.413**	**10.712**

Font: Direcció General de Comerç, Artesania i Consum.

Gràfic 18.4



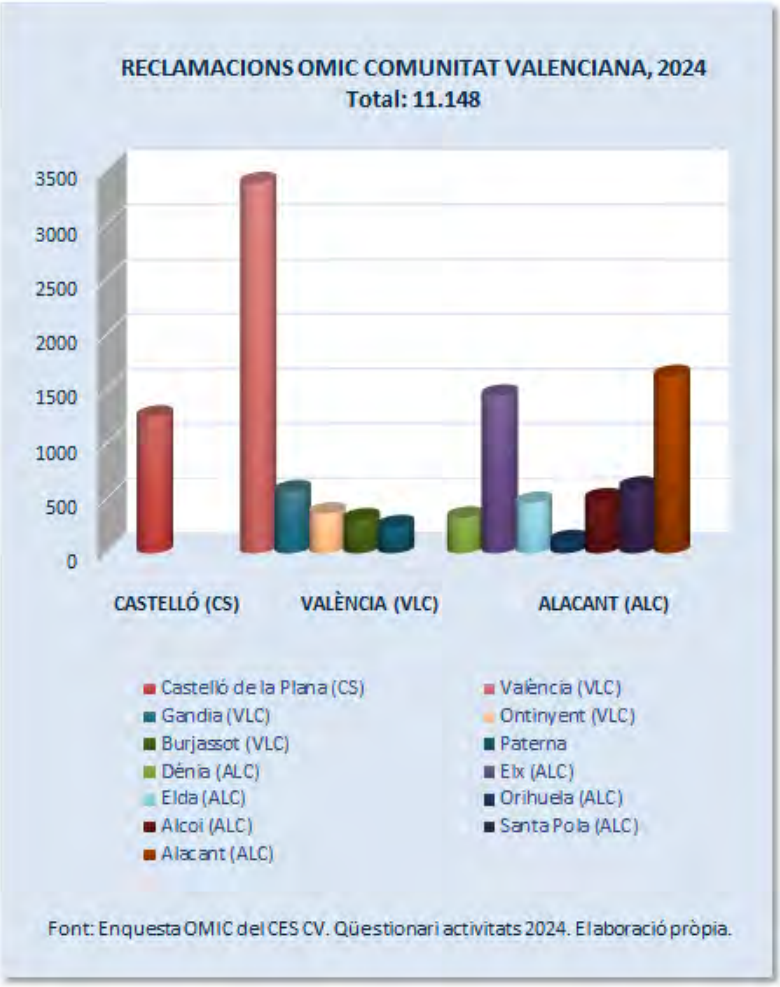
Gràfic 18.5



Reclamacions i denúncies en les oficines municipals d'informació a les persones consumidores i usuàries (OMIC)

Les dades rebudes de les OMIC dels municipis de la Comunitat Valenciana que han facilitat dades per a l'elaboració d'aquesta Memòria han sumat **un total de 11.148 reclamacions** (Gràfic 18.6). El sector més consultat ha sigut el de la **Telefonia i Internet** (2.262 consultes).

Gràfic 18.6



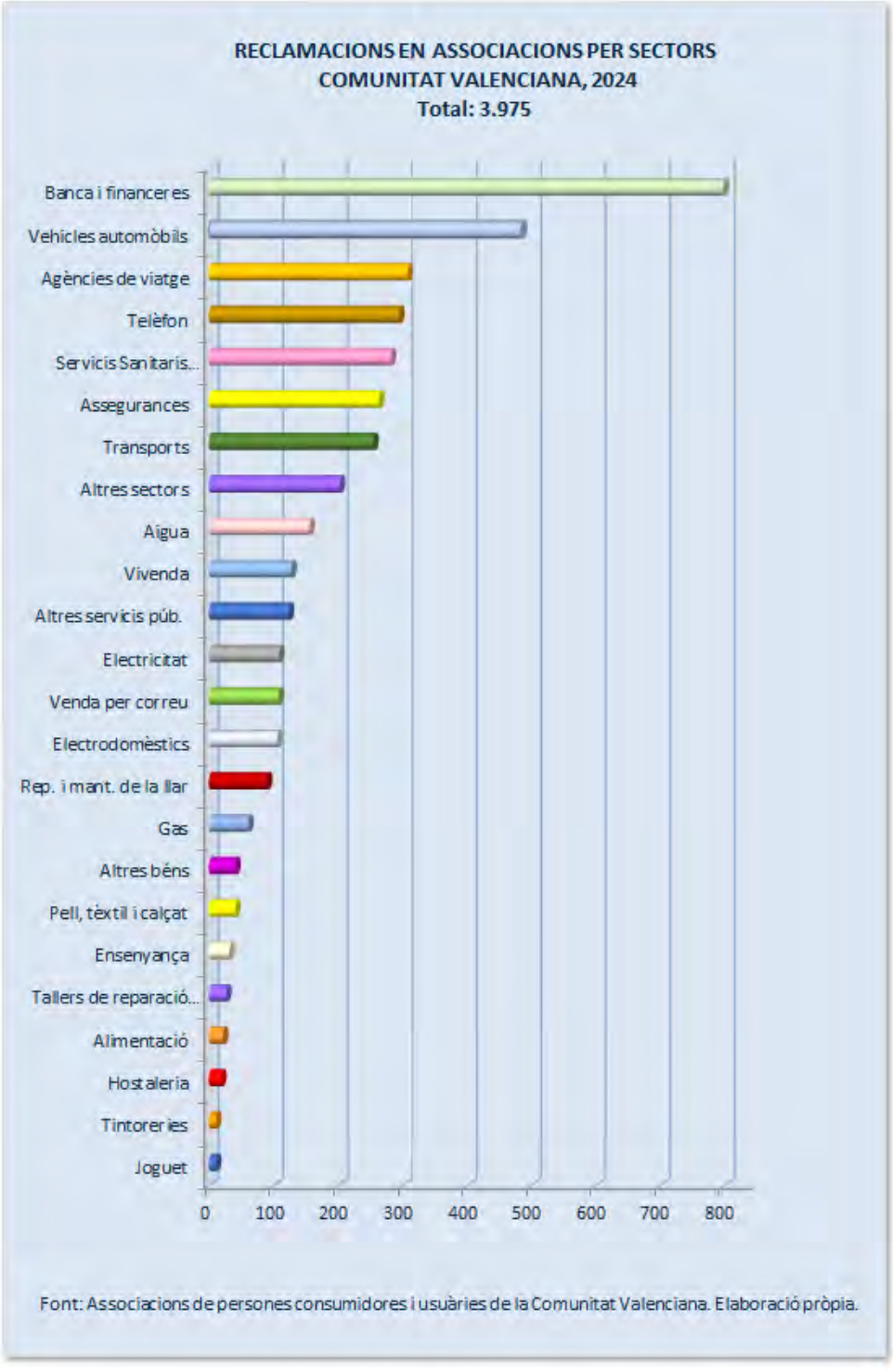
Font: Enquesta OMIC del CES CV. Qüestionari activitats 2024. Elaboració pròpia.

Reclamacions i denúncies en associacions

Abans d'entrar a analitzar les dades, cal indicar que quan una persona consumidora o usuària inicia un tràmit de reclamació a través d'una associació o organització per a temes individuals, la llei l'obliga a associar-se, no com en el cas de les consultes, que qualsevol persona consumidora, estiga o no associada a una organització, les pot realitzar de manera gratuïta.

A l'any 2024, les reclamacions presentades davant les cinc associacions de persones consumidores i usuàries d'àmbit autonòmic, que han remés dades al Comité, han sumat un total de 3.975. Les reclamacions més nombroses han correspost a Bancs i financeres (20 %), en les quals el motiu més freqüent han sigut les clàusules abusives dels préstecs hipotecaris, Vehicles automòbils (12 %) i Agències de viatge (7,7 %). Les dades facilitades es reflecteixen en el Gràfic 18.7.

Gràfic 18.7



Font: Associacions de persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana. Elaboració pròpia.



Encara que les consultes i reclamacions al sector de les telecomunicacions són un tema recurrent, el Comité observa una cridanera reducció en els tres últims anys (un 45 % en reclamacions i 68 % en consultes), que sembla marcar canvi de tendència. Una reducció que també s'observa a nivell estatal, segons l'últim Informe de l'Oficina d'Atenció a l'Usuari de Tele-comunicacions i Servicis Digitals, de la Secretaría d'Estat de Telecomunicacions i Infraestructures Digitales.

El Defensor del Poble, per part seua, assenyala en el seu informe anual que les queixes rebudes en 2024 en este àmbit van versar, fonamentalment, sobre discrepàncies amb la facturació en el cas de la telefonia mòbil, interrupcions en la prestació del servici en la telefonia fixa i sobre deficiències en la qualitat i en la velocitat del servici d'internet prestada pels operadors.

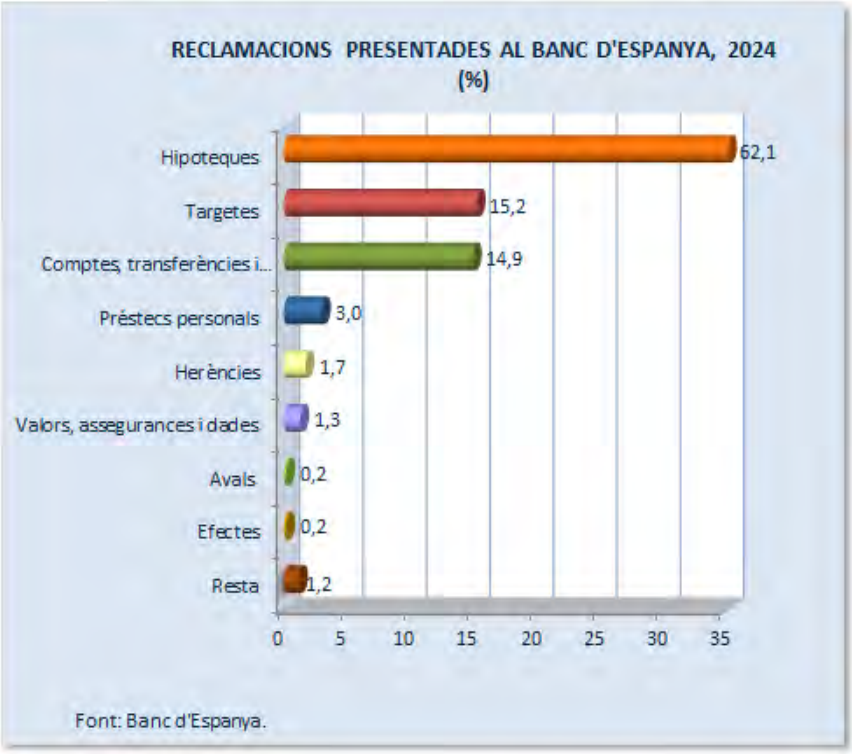
Reclamacions en el sector financer

EEl s**ector financer està exclòs del sistema d'arbitratge de consum i compta amb altres vies per a la resolució de conflictes:** la judicial per descomptat, però també reclamacions al Banc d'Espanya o a la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) en qüestions de la seua competència. Per a qüestions sobre assegurances, està disponible el Servei de Reclamacions de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital.

Segons les dades provisionals publicades pel Banc d'Espanya, durant 2024, el n**ombre d'expedients de reclamació ha aconseguit la xifra de 56.407,** un 70 % superior a la de l'any anterior i rècord històric. Tres de cada cinc reclamacions (62,1 %) han estat relacionades amb **préstecs hipotecaris,** un 15,2 % amb **targetes** i un 14,9 % les relacionades amb comptes, **transferències i deutes** (Gràfic 18.8).

Les reclamacions sobre **préstecs hipotecaris** s'han triplicat respect de l'any anterior, i han vingut motivades en gran part pel reintegrament de les despeses de formalització incorreguts abans de l'entrada en vigor de la Llei 5/2019, de 15 de març, Reguladora dels Contractes de Crèdit Immobiliari. Les reclamacions relatives a targetes (de crèdit, de dèbit, revolving i prepagament) s'han reduït un 11,3 % en termes interanuals. El motiu més freqüent de reclamació ha sigut el frau o l'estafa en les targetes de crèdit o dèbit. Les reclamacions relacionades amb operativa de **comptes, transferències i deutes** han disminuït un 10,7 % respecte a l'any anterior i han sigut principalment motivades pel cobrament de comissions i gastos.

Gràfic 18.8



Les consultes al Banc d'Espanya també han registrat en 2024 el seu rècord històric amb un total de 54.528 consultes rebudes, la qual cosa suposa un increment del 9,9 % respecte a l'any anterior.

S'ha de tindre en compte que el Banc d'Espanya actua de **finestreta única,** per la qual cosa es pot presentar reclamació sobre un problema amb un contracte de valors perquè se li done trasllat a altres institucions, com la CNMV. També hi ha trasllats d'expedients a la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions i a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades. A més, cal considerar que els informes tenen un termini de resolució molt extens i les decisions del Banc d'Espanya no són vinculants per a les entitats financeres, de manera que els bancs no rectifiquen en tots els casos, encara que sí que ho fan en la majoria dels casos.

El **Servici de Reclamacions de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions** del Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa va publicar al desembre de 2024 les dades de l'any 2023, en el qual hi ha hagut un total de 12.625 expedients (17 % més que l'any anterior), dels quals 1.190 han correspost a consultes, queixes i reclamacions de la **Comunitat Valenciana**. Per províncies, 658 han sigut de València, 433 d'Alacant i 99 expedients de Castelló. Els motius més comuns de reclamació han versat sobre el rebuig del sinistre per l'entitat asseguradora, la negativa de l'asseguradora a abonar l'import de la indemnització en cas d'accidents i la disconformitat amb la valoració de la indemnització o amb la reparació efectuada, depenent del ram de l'assegurança.

La Memòria anual de la **Comissió Nacional del Mercat de Valors,** publicada al setembre de 2024, computa un total de 1.364 reclamacions a l'any 2023 (0,5 % menys que l'any anterior). Les entitats han rectificat la seua actuació en el 83% dels casos. A més, els inversors han dirigit

a la CNMV 10.033 consultes, entre les quals destaquen les referides a entitats no registrades o quiosquets financers. Atesos els motius de les reclamacions les més nombroses s'han referit a les comissions cobrades per les entitats (19 %).

18.4. EL SISTEMA ARBITRAL DE CONSUM

El **Sistema Arbitral de Consum** es configura com una **via àgil i senzilla** per a la resolució dels conflictes relacionats amb les matèries de consum entre professionals o empreses i les persones usuàries o consumidores. Es tracta d'una forma extrajudicial de resolució de conflictes de caràcter vinculant. És un sistema institucional, gratuït, voluntari, senzill, flexible, ràpid i, sobretot, antiformalista, que majoritàriament es resol en equitat. La seua decisió té caràcter executiu i es denomina laude, amb la mateixa eficàcia que té una sentència judicial.

El **Decret Legislatiu 1/2019, de 13 de desembre, del Consell, d'aprovació del text refós de la Llei de l'Estatut de les Persones Consumidores i Usuàries de la Comunitat Valenciana**, en el seu article 84, regula el sistema arbitral de consum com a sistema de resolució de les reclamacions en matèria de consum i les controvèrsies entre les persones consumidores i les empreses o professionals sense necessitat d'acudir als tribunals ordinaris de justícia.

En la Comunitat Valenciana, les **sol·licituds d'arbitratge** es registren en les Juntes Arbitrals de Consum, en les Oficines Municipals d'Informació al Consumidor (OMIC) i en els Serveis Territorials de Turisme, de Comerç o de Consum. La seu de la Junta Arbitral de Consum de la Comunitat Valenciana es troba a la ciutat de València, i a les ciutats d'Alacant, Benidorm i Castelló estan les seues respectives Juntes Arbitrals de Consum.

Les sol·licituds d'arbitratge també poden presentar-se davant les seus de les associacions i organitzacions de protecció i defensa de les persones consumidores i usuàries amb la condició de ser persones associades a aquestes.

El Quadre 18.9 recull les estadístiques globals de les Juntes Arbitrals de Consum de la Comunitat Valenciana. Les **sol·licituds d'arbitratge** presentades en 2024 han sigut 1.970 i han disminuït un 25 % interanual. El detall per a cada Junta Arbitral territorial i desglossat per sexes pot ser consultat en el Quadre 18.10.

La majoria d'estes sol·licituds d'arbitratge han sigut del sector **Telefonia**, amb 515 sol·licituds, que representen el 26 % del total, seguit de **Subministraments** (Aigua, Gas, Electricitat), amb 501, que representen el 25 % del total, segons informació de la Direcció General de Comerç, Artesania i Consum.

Del total de les sol·licituds, 638 (32 %) han sigut presentades per les OMIC de la Comunitat Valenciana.

Les **audiències arbitrals** celebrades han disminuït un 3 % interanual. El nombre d'expedients que s'han resolt per **mediacions prèvies** en les Juntes Arbitrals de Consum ha augmentat un 34 % interanual, amb 276 en 2024. Destaca el nombre de mediacions celebrades en la Junta Arbitral de Consum de Benidorm, 166, que ha suposat el 60 % del total.

Les dades rebudes pel Comitè de cinc de les associacions d'àmbit autonòmic de persones consumidores i usuàries reflecteixen la seua participació en 93 audiències arbitrals en la Comunitat Valenciana.

Els expedients resolts, a l'any 2024 per **laudes dictats** per les Juntes Arbitrals de Consum han disminuït un 9 % interanual. Un any més, sobre la **modalitat** dels laudes dictats, en totes les Juntes Arbitrals de Consum el percentatge de laudes estimatoris, totalment o parcialment, ha sigut superior al de laudes desestimatoris. En total, dels 883 laudes dictats, el 62 % han sigut estimatoris total o parcialment, i un 16 % conciliatoris. La tipologia del vot dels laudes ha sigut majoritàriament per unanimitat, amb un percentatge del 96 %.

L'**arbitratge virtual** és el que sol·liciten les persona consumidores i usuàries a través d'Internet. En la Comunitat Valenciana, la Generalitat desenvolupa un projecte que es denomina *Arbitratge Virtual de Consum*, que permet realitzar el procediment arbitral de consum per mitjans telemàtics, incloent-hi la fase d'audiència, citant-se les parts i celebrant-la per videoconferència.

El nombre d'arbitratges virtuals de la Junta Arbitral de Consum de la CV, a l'any 2024, ha ascendit a 205, huit menys que l'any anterior. S'han distribuït de la manera següent: 45 davant la JAC d'Alacant, 41 davant la JAC de Castelló, 36 en la JAC de Benidorm, 24 davant l'OMIC d'Elx, 15 en l'OMIC de Xàtiva, 9 davant l'OMIC d'Ontinyent, 9 en l'OMIC de Gandia, 9 davant l'OMIC de Petrer, 6 en la de Cullera, 2 en la de Carcaixent, 1 en la d'Alcoi i 1 a Sevilla, segons dades de la Direcció General de Comerç, Artesania i Consum.

En 2024 va haver 278 noves **adhesions empresarials** al Sistema Arbitral de Consum, amb el que el nombre total d'adhesions ascendeix a 25.068 a final d'any.

Quadre 18.9

ESTADÍSTIQUES GLOBALS DE LES JUNTES ARBITRALS DE CONSUM EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Sol·licituds d'arbitratge	Nº
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	349
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	416
Junta Arbitral de Consum de Castelló	165
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	1.040
Total Sol·licituds d'arbitratge 2024	1.970
Total Sol·licituds d'arbitratge 2023	2.632
Variació 2024/2023	-25,15%
Mediacions positives prèvies a la realització d'arbitratge	
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	33
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	166
Junta Arbitral de Consum de Castelló	6
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	71
Total Expedients resolts per Mediacions 2024	276
Total Expedients resolts per Mediacions 2023	421
Variació 2024/2023	-34,44%
Audiències arbitrals celebrades	
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	120
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	16
Junta Arbitral de Consum de Castelló	56
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	797
Total Audiències arbitrals celebrades 2024	989
Total Audiències arbitrals celebrades 2023	1.023
Variació 2024/2023	-3,32%
Laudes dictats per les Juntes Arbitrals de Consum	
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	116
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	16
Junta Arbitral de Consum de Castelló	52
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	699
Total Expedients resolts per Laudes 2024	883
Total Expedients resolts per Laudes 2023	972
Variació 2024/2023	-9,16%

Adhesions empresarials i professionals al Sistema Arbitral de Consum	
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	6.611
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	1.949
Junta Arbitral de Consum de Castelló	2.311
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	14.197
Total adhesions 2024	25.068
Total adhesions 2023	24.790
Variació 2024/2023	1,12%

Tipologia dels Laudes dictats	
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	
Estimatoris total	35,34%
Estimatoris parcialment	13,79%
Conciliatoris	24,14%
Desestimatoris	21,55%
No entren assumpte	5,17%
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	
Estimatoris total	37,50%
Estimatoris parcialment	25,00%
Conciliatoris	0,00%
Desestimatoris	37,50%
No entren assumpte	0,00%
Junta Arbitral de Consum de Castelló	
Estimatoris total	13,46%
Estimatoris parcialment	25,00%
Conciliatoris	28,85%
Desestimatoris	28,85%
No entren assumpte	3,85%
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	
Estimatoris total	42,20%
Estimatoris parcialment	23,75%
Conciliatoris	14,45%
Desestimatoris	17,60%
No entren assumpte	2,00%

Modalitats dels Laudes dictats	
Unanimitat	96,38%
Majoria	0,34%
Conciliació	3,28%

Font: Direcció General de Comerç, Artesania i Consum.

Quadre 18.10

SOL·LICITUDS D'ARBITRATGE EN LES JUNTES ARBITRALS DE CONSUM PER SEXES, COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Sol·licituds d'arbitratge plantejades per persones consu	Home	Dona	Altres	Nº
Junta Arbitral de Consum d'Alacant	173	175	1	349
Junta Arbitral de Consum d'Alacant (Benidorm)	206	209	1	416
Junta Arbitral de Consum de Castelló	85	79	1	165
Junta Arbitral de Consum de Comunitat Valenciana	537	493	10	1.040
Total	**1.001**	**956**	**13**	**1.970**

Font: Direcció General de Comerç, Artesania i Consum. Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme.

18.5. ELS HÀBITS DE CONSUM EN LA COMUNITAT VALENCIANA

L'Enquesta sobre Hàbits de Consum 2024 de la Mesa de Participació (MPAC)[4] reflectix que les persones consumidores de la Comunitat Valenciana han sigut, de tot el territori espanyol, les que menys han modificat els seus **hàbits de compra i consum** enguany respecte a l'any anterior.

La Comunitat Valenciana ha sigut un dels territoris on més es valora la **qualitat**, es dona menys importància al preu i les ofertes no són tan rellevants com en altres regions en les **decisions de compra.**

El **supermercat** ha aparegut un primer lloc com a lloc de compra habitual en tot el territori espanyol. Les diferències entre comunitats es donen en el segon lloc més utilitzat que, en el cas de la Comunitat Valenciana ha sigut el **mercat municipal.** La proximitat fa que cada vegada siguem més sostenibles quant a la mobilitat i se sol anar caminant a comprar de mode habitual. Encara que el supermercat s'ha situat com l'opció preferida en general, el xicotet comerç s'ha mantingut com a opció majoritària per a la venda de pa, que es realitza en botigues especialitzades (forns, forns, pastisseries). La **compra en línia d'aliments ha retrocedit** a nivells prepandèmics, i és que, recuperada la normalitat, moltes persones han tornat a les botigues a veure, tocar, i fer olor el producte, a triar-lo en persona o a demanar la peça que millor aspecte té, segons el seu criteri i els seus sentits en comptes d'a través d'una foto genèrica. De fet, per al 45 % de les persones enquestades, l'ús de les noves tecnologies en els actes de compra els resulta indiferent.

Com a tendències generals, des de 2017 s'observa un descens en el consum de carn fresca i encara més del peix fresc, i bastant desinformació o confusió sobre al·lergògens i productes ecològics, biològics o orgànics, el consum dels quals ha descendit d'un 39 % a un 32 % en l'últim any.

L'etiquetatge dels aliments és un tema de debat comú a causa de la rellevància, per a la salut de les persones, de la informació que s'ofereix i al mateix temps per l'exigència del públic consumidor de disposar de més informació. Les persones consumidores valencianes han destacat el fet que les etiquetes són **poc visibles,** i han donat major importància que en altres comunitats a la informació sobre la **data de caducitat** i la **composició del producte.** També han sigut les més interessades a conéixer l'origen del producte (83 %). Este coneixement resulta molt interessant en matèria de sostenibilitat, ja que pot ajudar les persones consumidores a prendre

4. La Mesa de Participació és un fòrum de debat i grup de treball creat en 2015 i format per les Federacions i Associacions de persones consumidores i usuàries com l'Associació Valenciana de Consumidors i Usuaris AVACU, la Federació d'Usuaris Consumidors Independents FUCI, la Federació UNAE i la Unió de Consumidors d'Andalusia UCAUCE juntament amb Mercadona. L'objectiu dels seus debats és proposar solucions conjuntes en l'àmbit del consum i establir llaços d'unió entre l'Administració, les persones consumidores i usuàries i l'àmbit empresarial.

decisions més informades i alineades amb els seus valors ètics i socials.

Les persones consumidores de la Comunitat Valenciana han ocupat la tercera posició a afirmar que els seus **hàbits alimentosos** són **saludables**, i s'han situat per damunt de la mitjana en el consum de verdures i begudes refrescants. També han destacat per creure que les al·legacions nutricionals que presenten alguns aliments (light, baix en greixos, sense sucres afegits...) no són certes.

En general, en tot el territori espanyol ha crescut la desconfiança i la indiferència de les persones consumidores sobre les **innovacions en productes d'alimentació,** no obstant això, en la Comunitat Valenciana, després de Ceuta, ha sigut on les persones consumidores més s'animen a provar i valoren positivament la innovació en productes d'alimentació. La Comunitat Valenciana s'ha situat com una de les comunitats en les quals les persones consumidores més es decanten per la innovació en busca d'una major qualitat del producte.

Respecte al **desaprofitament alimentari,** és una preocupació constant en la societat, i afecta a tots els i les agents de la cadena alimentària, encara que un preocupant 15 % de la població enquestada ha afirmat obertament no fer res al respecte. Esta dada advertix de la necessitat de conscienciació a través de campanyes informatives sobre la qüestió.

Quant al compromís mediambiental, separar els residus (50 %), reutilitzar les bosses de plàstic (21 %) i utilitzar bosses multiusos (10 %) han sigut les principals accions que escometen les persones enquestades per a contribuir a la **reducció de la contaminació mediambiental** en els seus actes de compra i consum.

En qualsevol cas, per segon any consecutiu, s'ha constatat una certa relaxació o «cansament» de les personas consumidores en el manteniment dels compromisos en esta matèria.

El sentiment de **vulnerabilitat** entre les persones consumidores ha sigut, en general, major en les dones (27 %) que en els homes (16 %). També ha sigut major en l'entorn rural (64 %) que en els entorns urbans (34 %), augmenta amb l'edat i està inversament relacionat amb el d'estudis. La Comunitat Valenciana ha sigut, després de Ceuta, la regió on hi ha hagut major percentatge de persones consumidores que afirmen no sentir-se vulnerables.

19. EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

El Capítol 19 de la Memòria Socioeconòmica porta per títol el Sistema de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana[1], i en el qual, a mode d'entradilla, es fa una breu ressenya sobre la situació del sistema de Seguretat Social a Espanya, per a centrar-se, a continuació, en la situació del sistema en la nostra Comunitat.

A la vista de les dades recollides, aquest capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ **Saldo negatiu del dèficit del sistema de Seguretat Social a Espanya en 9.834 M€**, si bé s'incrementen els ingressos per cotitzacions socials en un 7,2 %. Les despeses i prestacions contributives ha pujat en pensions pugen un 7,9 % a causa de diverses causes: l'augment en un 1,7 % del nombre de pensionistes; l'elevació, d'un 5,3 %, de la pensió mitjana, i la revaloració general, un 3,8 %, de les pensions contributives de durant aquest exercici. Així mateix, s'ha produït un nou increment en l'afiliació (2,3 %), menor que el registrat en 2023 respecte a l'exercici anterior, que va ser del 2,8 %.

→ **Augment de l'afiliació en la Comunitat Valenciana per damunt de la mitjana d'Espanya,** en una dècima de punt superior, amb un nou increment d'una dècima de punt en el nombre de persones afiliades al Règim General, en detriment del Règim Especial d'Autònoms.

→ **Major percentatge d'afiliació de persones estrangeres (10 %)** que nacionals (2,4 %) en la nostra Comunitat, amb una diferència de 7,6 punts percentuals.

→ A**ugment, en la nostra Comunitat, de la recaptació en període voluntari,** en 6,7 punts percentuals, encara que en menor mesura que en 2023, quan va ser del 9,2 %.

→ **Increment significatiu de la recaptació executiva:** un 12, 2 % per a enguany.

→ **Pujada del nombre de pensions contributives en un 1,8 % en la nostra Comunitat,** representant les pensions de jubilació quasi les dos terceres parts. Els imports mitjans de les mateixes es troben per davall de la mitjana d'Espanya.

→ **Major nombre de pensions i pensionistes en el règim de classes passives,** amb increments percentuals superiors en sis dècimes de punt a la mitjana d'Espanya.

→ **Descens en la Comunitat Valenciana del 0,4 %** en el nombre de pensions de **complements per mínims i increment del 2,1 %** en el nombre de **pensions no contributives.**

1. Les fonts utilitzades per a la confecció d'aquest capítol són les estadístiques d'afiliació i pensions del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, les estadístiques de les distintes Direccions Provincials de la Tresoreria General de la Seguretat Social, la Delegació Territorial de la Inspecció de Treball i Seguretat Social en la Comunitat Valenciana i estadístiques de l'INSS i Imserso.

19.1 SITUACIÓ DEL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN ESPANYA

19.1.1. Els comptes del Sistema

La Seguretat Social ha tancat 2024 amb un dèficit de 9.834 M€ (en 2023 aquest dèficit es va situar en 8.627 milions), equivalent al 0,60 % del PIB. Aquest saldo pressupostari és el resultat de la diferència entre uns **drets reconeguts** per operacions no financeres de 215.859 M€, que reflecteixen un increment del 7,3 % i unes **obligacions reconegudes** de 225.693 milions, que creixen un 7,5 % interanual. Per la seua part, els Fons de la Seguretat Social, que inclouen a més del sistema, el SEPE i el Fogasa, han registrat, a final de 2024, un dèficit de 8.495 M€, equivalents al 0,53 % del PIB, enfront del 0,56 % de 2023.

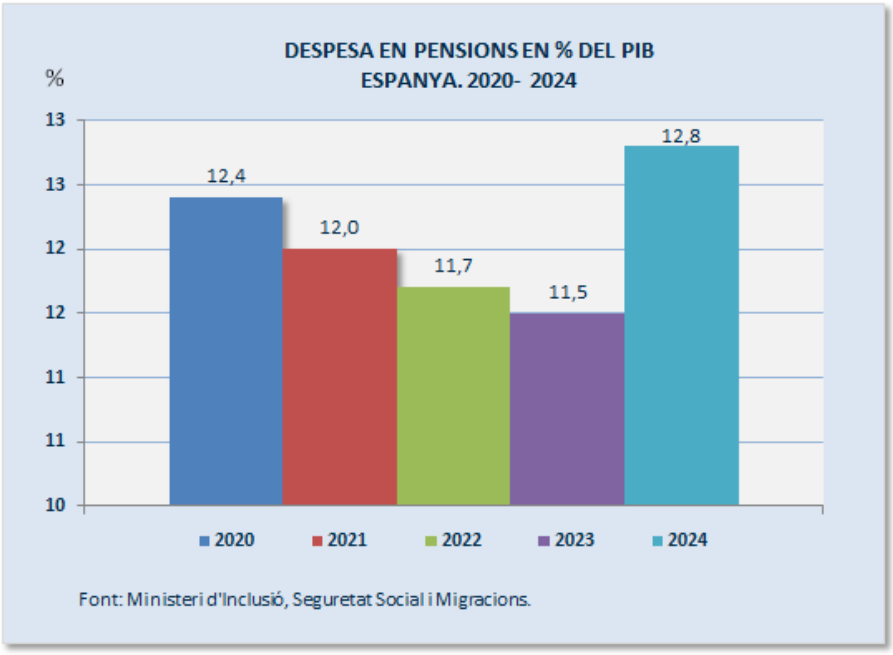
Segons dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, durant els dotze mesos de 2024 i pel que respecta als **ingressos no financers**, les cotitzacions socials han ascendit a 165.574 M€, la qual cosa suposa un increment del 7,2 % respecte als ingressos del mateix període de l'exercici 2023 (11.174 M€). Aquest comportament ve impulsat novament per l'augment en l'evolució de les cotitzacions de les persones ocupades, que han experimentat un increment interanual del 7,4 %, 3,1 punts percentuals menys al registrat en 2023; el que es traduïx en 10.802 M€ més (fins a arribar als 156.213 M€), per un augment de l'afiliació a la Seguretat Social.

Quant a les **despeses no financeres,** les prestacions econòmiques a famílies i institucions han aconseguit els 211.306 M€, incrementant-se un 8,1 % respecte a l'exercici anterior. Aquesta xifra han representat un 93,6 % de les despeses totals realitzades en el sistema de la Seguretat Social, 4 dècimes de punt més que en 2023. La major partida, 194.225 M€, ha correspost a pensions i prestacions contributives, amb un creixement interanual del 7,9 %. En 2023 aquest increment es va situar en el 10 %.

En una anàlisi detallada de les diferents **prestacions contributives**, les pensions (incapacitat permanent, jubilació, viduïtat, orfandat i a favor de familiars i complements de pensions contributives per a la reducció de la bretxa de gènere) han aconseguit un import de 172.666 M€, superior en un 7,2 % a 2023 (3,7 punts menys que este últim respecte al seu precedent), a causa de l'augment del nombre de pensionistes (1,7 %, cinc dècimes de punt més que en 2023) a l'elevació de l'import de la pensió mitjana (5,3 % enfront del 9,5 % de 2023), així com a la revaloració general del 3,8 % (8,5 % en 2023) per a les pensions contributives en l'exercici 2024.

El Gràfic 19.1 recull per als últims cinc exercicis el percentatge de representació de les despeses en pensions en el PIB.

Gràfic 19.1



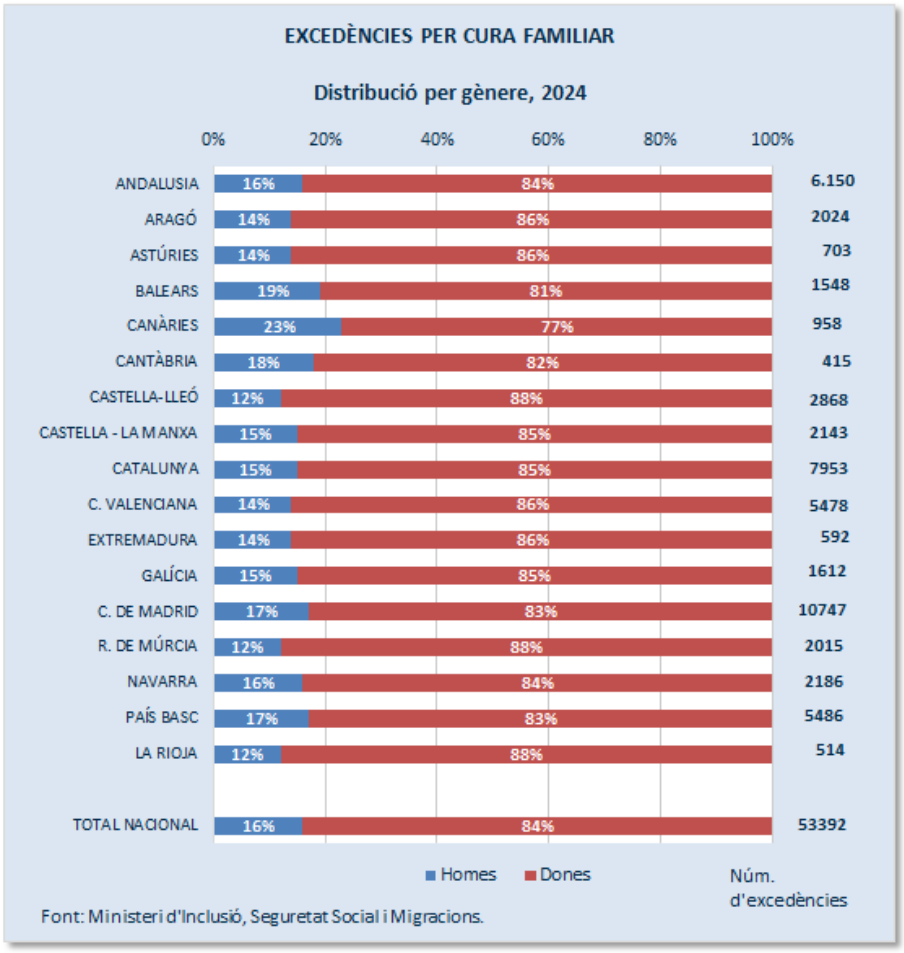
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Respecte als **subsidis d'incapacitat temporal,** les despeses totals ha augmentat un 17 % respecte al mateix període de l'any anterior, fins a aconseguir els 16.487 M€, mentres que les **prestacions** per naixement i cura de menor, corresponsabilitat en la cura del lactant, risc durant l'embaràs i durant la lactància natural i cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia s'han incrementat un 6,8 % fins a aconseguir els 4.317 M€.

En matèria d'**excedències per cura familiar,** el Gràfic 19.2 contempla la distribució per gènere de les excedències per a l'any 2024. Per comunitats autònomes, la Comunitat Valenciana s'ha situat, en el cas dels homes, dos punts per davall de la mitjana d'Espanya, situant-se en onzé lloc, juntament amb Aragó, Astúries i Extremadura. Igual que en anys precedents, la menor bretxa per a este exercici s'ha produït novament a Canàries, amb una distribució del 23 % - 77 %. Respecte a l'any anterior, s'ha apreciat per a eixa comunitat autònoma una major bretxa, ja que per a 2023 va ser del 27 % - 73 %.

En la Comunitat Valenciana, de les 5.478 excedències per cura de fill/a menor acollit o familiar, tan sols 767 han correspost a hòmens i 4.711 a dones. Per a l'any 2023, de les sol·licitades (un 2,1 % menys), 783 van ser sol·licitades per hòmens.

Gràfic 19.2



19.1.2. Afiliació a la Seguretat Social

En matèria **d'afiliació**, la Seguretat Social ha tancat 2024 amb un increment del 2,3 % en el nombre de persones afiliades, 0,5 punts percentuals més que en 2023, reflectint-se augments en totes les seccions d'activitat, amb l'excepció de llars personal domèstic, subministrament d'energia i organismes extraterritorials (Quadre 19.2).

El Quadre 19.1 conté les xifres mitjanes de persones afiliades, així com les variacions interanuals en termes absoluts i relatius. La **taxa de variació interanual** d'afiliacions mitjanes ha crescut 2,4 punts percentuals, tres dècimes de punt menys que en 2023 en relació amb el seu precedent.

Quadre 19.1

EVOLUCIÓ DE L'AFILIACIÓ AL SISTEMA SEGURETAT SOCIAL. ESPANYA

Règims	Persones afiliades mitjanes a desembre 2023	Persones afiliades mitjanes a desembre 2024	Increment Interanual	
			Absolut	Relatiu
Règim General	17.431.739	17.891.873	460.134	2,64%
General [1]	16.368.040	16.846.308	478.268	2,92%
S.E. Agrari	691.581	691.606	25	0,00%
S.E. Llar	372.118	353.959	-18.159	-4,88%
R.E. Autònoms	3.344.368	3.386.764	42.396	1,27%
R.E. Treballadors Mar	59.007	58.432	-575	-0,97%
R.E. Mineria i Carbó	896	893	-3	-0,33%
Total Règims	**20.836.010**	**21.337.962**	**501.952**	**2,41%**

	Persones afiliades 2023*	Persones afiliades 2024*	Increment Interanual	
			Absolut	Relatiu
Règim General	17.334.024	17.761.334	427.310	2,47%
General [1]	16.276.315	16.722.107	445.792	2,74%
S.E. Agrari	686.102	686.467	365	0,05%
S.E. Llar	371.607	352.760	-18.847	-5,07%
R.E. Autònoms	3.339.845	3.381.591	41.746	1,25%
R.E. Treballadors Mar	58.278	57.307	-971	-1,67%
R.E. Mineria i Carbó	895	894	-1	-0,11%
Total Règims	**20.733.042**	**21.201.126**	**468.084**	**2,26%**

(1) Inclosos en Règim General les dades de persones cuidadores no professionals. Excloses dades del Siste
Especial Agrari i d'Emprats/ades de Llar.
* Persones afiliades a últim dia hàbil.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

El Quadre 19.2 mostra, per al Règim General, el nombre de persones afiliades a últim dia de l'any per **seccions d'activitat** i la seua variació mensual i anual. La variació percentual anual és un punt inferior a la registrada en 2023, que va quedar situada en el 3,72 %.

Quadre 19.2

RÈGIM GENERAL[1] PERSONES AFILIADES PER SECCIONS D'ACTIVITAT CNAE 2009 ESPAÑA 2024

Seccions d'Activitat	30-dic-24	Variació Mensual		Variació Anual	
		Absoluta	en %	Absoluta	en %
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	82.216	-2.156	-2,56	4.617	5,95
Indústries extractives	19.243	-226	-1,16	120	0,63
Indústries manufactureres	1.961.675	-26.847	-1,35	33.128	1,72
Subministrament d'energia	37.763	-80	-0,21	-274	-0,72
Subministrament d'aigua	165.461	373	0,23	4.785	2,98
Construcció	980.142	-32.761	-3,23	18.469	1,92
Comerç; reparació de vehicles de motor	2.651.426	5.505	0,21	51.208	1,97
Transport, emmagatzematge	897.298	14.112	1,60	59.605	7,12
Hostaleria	1.403.198	-28.128	-1,97	50.332	3,72
Informació i comunicacions	654.908	-7.766	-1,17	14.825	2,32
Actius financers i assegurances	327.836	-726	-0,22	7.010	2,18
Activitats Immobiliàries	110.341	-415	-0,37	3.623	3,39
Act. Prof. Científiques i Tècniques	941.143	-7.122	-0,75	32.054	3,53
Activitats admin. i servicis auxiliars	1.422.595	-57.131	-3,86	25.079	1,79
Adm. Pública, Defensa i Seguretat Social	1.168.940	-5.704	-0,49	27.042	2,37
Educació	1.263.300	-17.620	-1,38	43.847	3,60
Activ. Sanitàries i Serv. Socials	1.935.180	16.978	0,89	55.635	2,96
Activitats artísitiques, rec. i entreteniment	321.642	3.657	1,15	13.256	4,30
Altres servicis	337.486	-1.113	-0,33	2.697	0,81
Llars personal domèstic	37.238	-73	-0,20	-1.244	-3,23
Organismes extraterritorials	3.076	-116	-3,63	-22	-0,71
Total Règim General	**16.722.107**	**-147.359**	**-0,87**	445.792	**2,74**

(1) Incloses les dades de persones cuidadores no professionals. Excloses les dades de persones afiliades als Sistemes Especials Agrari i d'Emprats/ades de Llar.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Per part seua, el Quadre 19.3 contempla l'evolució, per sexe, dels dos últims exercicis, que han continuat amb la senda positiva d'anys previs al de la pandèmia, superant ja els millors registres d'afiliació al nostre país.

Quadre 19.3

EVOLUCIÓ PER SEXE DE LES PERSONES AFILIADES OCUPADES TOTAL SISTEMA. ESPANYA

	HOMES		DONES		NO CONSTA SEXE		TOTAL	Var. Interanual %	
	Número	% s/total	Número	% s/total	Número	% s/total		Homes	Dones
29-dic-23	10.912.638	52,63%	9.820.356	47,37%	48	0,00%	**20.733.042**	2,41	3,33
30-dic-24	11.147.003	52,58%	10.054.083	47,42%	40	0,00%	**21.201.126**	2,15	2,38

Nota: Inclou les dades de persones cuidadores no professionals.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

En el Quadre 19.4 figura el nombre de persones estrangeres afiliades a la Seguretat Social, amb un nou repunt en 2024 (7.9 %), encara que inferior al de l'any precedent (8,6 %). Les persones estrangeres treballadores representen, en l'actualitat, el 13,5 % del total de l'afiliació, set dècimes de punt superior més que en 2023. S'ha incrementat, al 69 %, les

procedents de països no comunitaris (67,8 % en 2023), mentres que el 31 % restant han sigut originàries de països de la Unió Europea.

Quadre 19.4

EVOLUCIÓ DE LES PERSONES AFILIADES ESTRANGERES A LA SEGURETAT SOCIAL TOTAL SISTEMA. ESPANYA

	De països UE	De països no UE	Total P. Estrangeres	Variació Interanual %		
				De països UE	De països no UE	Total P. Estrangeres
29-dic-23	853.188	1.792.567	**2.645.755**	4,32	10,71	**8,56**
30-dic-24	884.731	1.970.832	**2.855.563**	3,70	9,94	**7,93**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Quadre 19.5

El Quadre 19.5 desglossa l'afiliació de persones estrangeres per règims durant els dos últims exercicis. S'observen variacions interanuals positives en tots els sistemes, amb l'excepció del Sistema Especial d'Empleats de Llar, amb un significatiu descens.

AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES A LA SEGURETAT SOCIAL PER RÈGIMS ESPANYA, 2023-2024

Règims	P. afiliades 2023*	P. afiliades 2024*	Variació Interanual %
Règim General	2.210.343	2.384.112	7,86
General [1]	1.815.711	1.993.557	9,79
S. E. Agrari	225.912	237.824	5,27
S. E. Emprats Llar	168.720	152.731	-9,48
R.E. Autònoms	431.410	467.231	8,30
R.E. Treballadors Mar	3.984	4.201	5,45
R.E. Mineria i Carbó	18	19	5,56
Total Règims	**2.645.755**	**2.855.563**	**7,93**

(1) No inclou el S.E. Agrari ni el S.E. Llar.
(1) Inclou les dades de persones cuidadores no professionals.
* Persones afiliades a últim dia hàbil de cada exercici.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

El Quadre 19.6 recull per als dos últims exercicis l'afiliació de persones estrangeres per seccions d'activitat del Règim General. L'any 2024 ha registrat una taxa de variació positiva inferior en 1,4 punts a la de 2023, que va ser de 11,16 punts percentuals. Els percentatges de variació són positius en totes les seccions d'activitat, destacant significativament el transport i emmagatzematge (24,8 %) i amb l'excepció dels Organismes extraterritorials.

Cuadro 19.6

AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES A LA SEGURETAT SOCIAL PER SECCIONS D' ACTIVITAT CNAE 2009. RÈGIM GENERAL[1]. ESPANYA

Sectors d'Activitat	P. afiliades (30-12-24)		P. afiliades (29-12-23)		T1	T2
	Nº	%	Nº	%		
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pes	20.227	1,01	18.429	1,01	9,76	-0,04
Indústries extractives	1.193	0,06	1.123	0,06	6,23	-3,24
Indústries manufactureres	188.539	9,46	172.115	9,48	9,54	-0,23
Subministrament d'energia	1.373	0,07	1.264	0,07	8,62	-1,07
Subministrament d'aigua	9.340	0,47	8.446	0,47	10,58	0,72
Construcció	208.653	10,47	191.412	10,54	9,01	-0,72
Comerç; reparació de vehicles de motor	315.123	15,81	287.629	15,84	9,56	-0,21
Transport, emmagatzematge	141.949	7,12	113.725	6,26	24,82	13,68
Hostaleria	390.103	19,57	356.219	19,62	9,51	-0,26
Informació i comunicacions	79.219	3,97	74.110	4,08	6,89	-2,64
Actius financers i assegurances	17.071	0,86	15.630	0,86	9,22	-0,52
Activitats Immobiliàries	16.106	0,81	14.817	0,82	8,70	-1,00
Act. Prof. Científiques i Tècniques	91.845	4,61	86.168	4,75	6,59	-2,92
Activitats admin. i servicis auxiliars	235.506	11,81	216.396	11,92	8,83	-0,88
Adm. Pública, Defensa i Seguretat Socia	14.523	0,73	14.767	0,81	-1,65	-10,43
Educació	60.266	3,02	57.750	3,18	4,36	-4,95
Activ. Sanitàries i Serv. Socials	117.640	5,90	106.672	5,87	10,28	0,44
Activitats artísitiques, rec. i entretenime	32.968	1,65	30.374	1,67	8,54	-1,14
Altres servicis	46.962	2,36	43.735	2,41	7,38	-2,20
Llars personal domèstic	4.077	0,20	4.055	0,22	0,54	-8,43
Organismes extraterritorials	874	0,04	875	0,05	-0,11	-9,03
Total Règim General	**1.993.557**	**100,00**	**1.815.711**	**100,00**	**9,79**	**0,00**

(1) Incloses les dades de persones cuidadores no professionals. Excloses les dades de persones afiliades als Sistemes Especials Agrari i d'Emprats/ades de Llar.
T1. Variació percentual Des.2023-Des.2024 en el nombre de persones afiliades.
T2. Variació percentual Des.2023-Des.2024 del percentatge de representación d'aquests sectors.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

19.1.3. El Fons de Reserva de la Seguretat Social

A continuació, es presenten les últimes dades dels quals es disposa sobre l'evolució del Fons de Reserva de la Seguretat Social, dades corresponents a 2023.

El Quadre 19.7 recull les **dotacions del Fons i la seua evolució** en els set últims exercicis, juntament amb l'acumulat des de la seua constitució fins a l'any 2023. A data de tancament d'esta Memòria, encara no ha sigut presentat l'Informe corresponent a l'exercici 2024, però, segons dades facilitades pel Comité de Gestió del Fons, en la seua reunió del passat 22 de gener de 2025, el Fons de Reserva de la Seguretat Social, a data 31 de desembre de 2024, ha aconseguit els 9.376,7 M€, sumant un total de 3.798,21 milions durant l'últim exercici.

La major part de les dotacions efectuades en 2024 (3.576,60 milions) provenen del **Mecanisme d'Equitat Intergeneracional** (MEI), que va entrar en vigor en 2023. La seua finalitat és dotar de recursos a este fons a través d'un percentatge de la cotització per contingències comunes, que es repartix entre empresa i persona treballadora; i que atén la mateixa distribució que s'efectua en les cotitzacions socials.

Les previsions per a 2025 apunten al fet que, a la fi d'enguany, la guardiola de pensions aconseguisca els 14.000 M€, perquè la previsió de dotacions per part del MEI es xifra entorn de 4.400 milions i els rendiments del Fons s'estima superen els 263 milions.

Cuadro 19.7

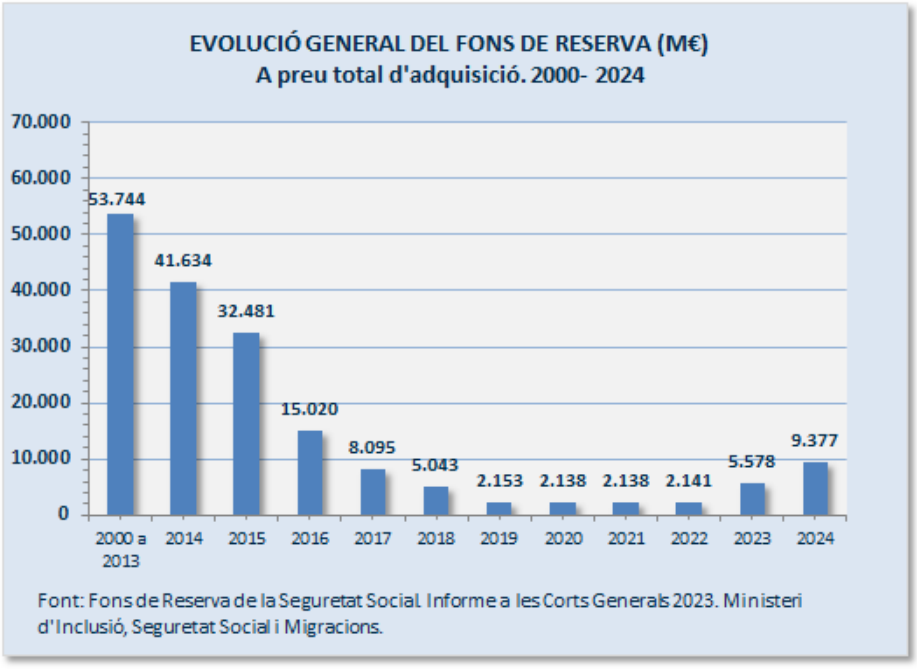
EVOLUCIÓ FONS DE RESERVA DE LA SEGURETAT SOCIAL
A preu total d'adquisició

Anys	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
DOTACIONS	**53.600**	**53.601**	**53.601**	**53.601**	**53.601**	**53.601**	**56.986**
Excedent entitats gestores i servicis	52.113	52.113	52.113	52.113	52.113	52.113	52.113
Excedent de Mútues	1.487	1.488	1.488	1.488	1.488	1.488	2.655
Mecanisme Equitat Intergeneracional							2.218
RENDIMENTS NETS	**28.932**	**28.879**	**28.889**	**28.874**	**28.874**	**28.877**	**28.929**
Rendiments generats	30.802	30.793	30.818	30.811	30.811	30.814	30.866
Ajustos per amortització/ alienació d'actius	d'actius	-1.914	-1.929	-1.937	-1.937	-1.937	-1.937
DISPOSICIONS	**-74.437**	**-77.437**	**-80.337**	**-80.337**	**-80.337**	**-80.337**	**-80.337**
VALOR FONS RESERVA	**8.095**	**5.043**	**2.153**	**2.138**	**2.138**	**2.141**	**5.578**

Import en milions d'euros.
Situació a 31 de desembre de cada exercici.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

El Gràfic 19.3 mostra l'evolució general del Fons a preu total d'adquisició des de la seua constitució. Este Fons s'ha incrementat significativament en l'últim exercici (68,1 %), a conseqüència de les aportacions del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI).

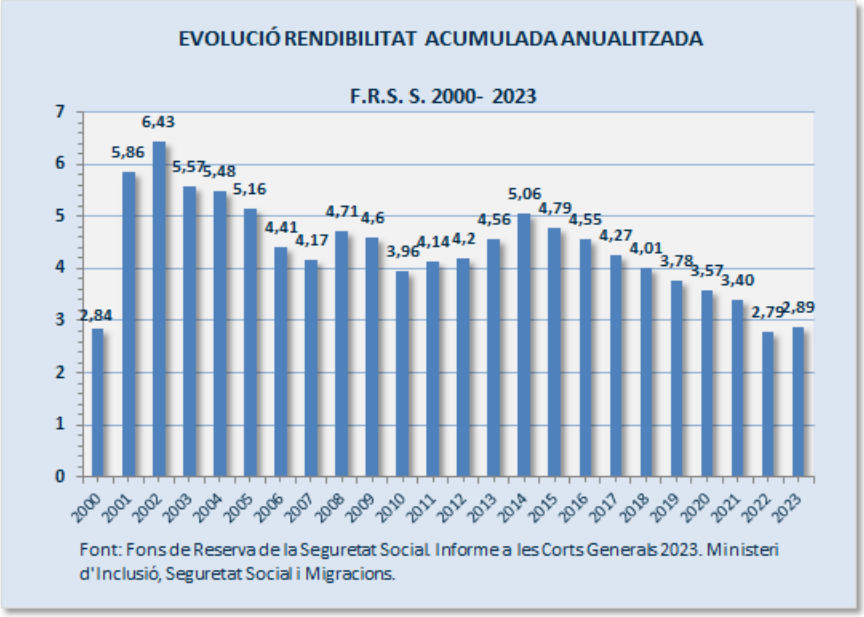
Gràfic 19.3



Font: Fons de Reserva de la Seguretat Social. Informe a les Corts Generals 2023. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Per la seua part, el Gràfic 19.4 mostra l'evolució de la rendibilitat acumulada anualitzada a tancament de cada exercici, des de la primera dotació del Fons de Reserva aprovada pel Consell de Ministres l'any 2000.

Gràfic 19.4



Finalment, el Quadre 19.8 presenta una comparativa de les magnituds més representatives del Fons de Reserva de la Seguretat Social (FRSS), per als dos últims exercicis disponibles.

Quadre 19.8

COMPARATIVA DE LES MAGNITUDS MÉS REPRESENTATIVES DEL F.R.S. S.

Dades a 31 de desembre	ANY 2022	ANY 2023
F.R.S.S. A PREU D'ADQUISICIÓ (Milions d'€)	2.140,61	5.578,44
F.R.S.S. A VALOR DE MERCAT (Milions d'€)	1.937,08	5.502,74
Rendibilitat Actius Renda Fixa (T.I.R.) Adquisició	1,42%	2,00%
Rendibilitat acumulada anualitzada del F.R.S. S.	2,79%	2,89%
Rendibilitat interanual del F.R.S. S.	-9,39%	5,18%
Grau de Concentració	0,18%	0,22%
Duració	6,17 anys	2,06 anys
Duració Modificada	5,96 anys	2,00 anys
% F.R.S.S. a preu d'adquisició sobre P.I.B. (1)	0,16%	0,38%

(1) Dades a 31 de desembre de cada exercici.

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

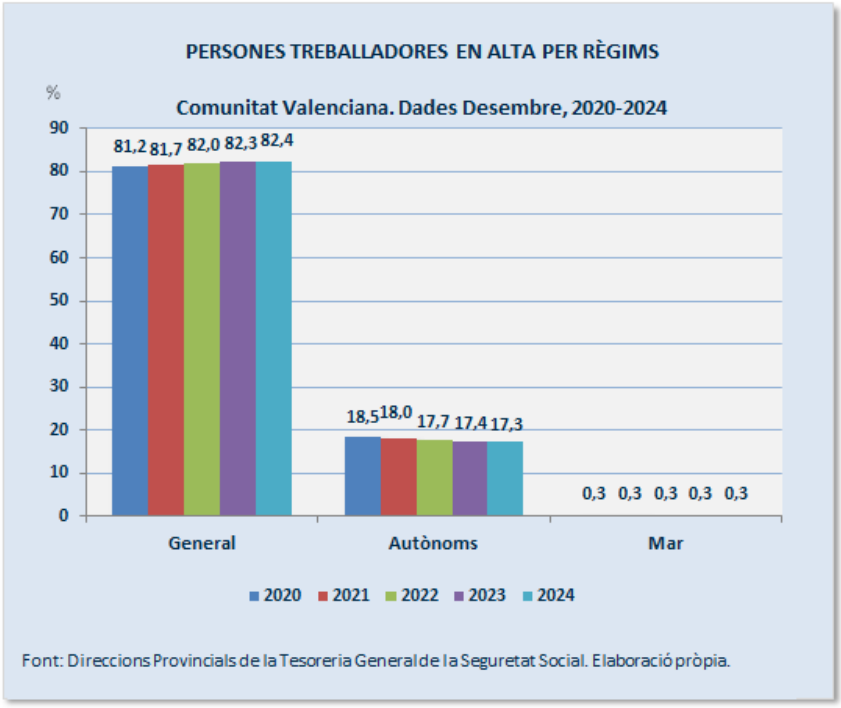
19.2 EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

19.2.1. Afiliació

A mes de desembre de 2024, el nombre de persones treballadores afiliades al **Règim General de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana**, representava el 82,4 % del total, percentatge superior en una dècima de punt respecte al recollit l'any 2023, mentres que el **Règim Especial de Treballadors Autònoms** descendia una dècima de punt respecte al seu anterior. **El Règim Especial dels Treballadors de la Mar** es manté sempre amb el mateix percentatge de representació.

El Gràfic 19.5 mostra l'evolució del percentatge de representació del nombre de treballadors i treballadores en alta durant el quinquenni 2020-2024.

Gràfic 19.5



Font: Direccions Provincials de la Tesoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.9 conté el nombre total de persones treballadores en alta per règims per als últims tres anys en la **Comunitat Valenciana,** a últim dia hàbil d'any. De l'anàlisi de les dades es constata que 2024 ha registrat un increment del 2,4 % en el nombre total de persones treballadores afiliades a la Seguretat Social en la nostra Comunitat, 0,8 punts percentuals menys que l'any anterior. L'increment de l'últim exercici està en sintonia amb l'any immediatament anterior a la pandèmia (2,5 % en 2019), encara que per davall de 2018, que es va situar en el 3,9 %.

Per províncies, **Alacan**t ha experimentat una pujada del 2,3 % davant el 3,3 % de l'exercici 2023, i mateixa dada en 2019. **Castelló** ha registrat un augment de l'1,8 % davant el 0,9 % de 2023 i molt superior al 0,5 % de 2019, any anterior a la pandèmia. Per la seua part , la província de **València** ha experimentat un increment del 2,5 %, onze dècimes de punt més que en 2023 i cinc dècimes de punt menys que en 2019.



Les dades de persones afiliades a la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana, registren xifres sense precedents en la sèrie històrica, amb increments superiors en dones i persones migrants. Així i tot, considerant la difícil conjuntura internacional i els reptes de futur, el CES CV insta a continuar treballant per a consolidar i millorar els registres actuals mitjançant la concertació i el diàleg social, de manera que puguem abordar amb èxit les intenses transformacions socioeconòmiques i demogràfiques, com l'envelliment i baixa natalitat entre altres. Així mateix, el CES CV recomana avançar en l'erradicació del treball no declarat.

Així mateix, atés que es constaten continus retrocessos en l'afiliació dels sistemes especials agrari i de la llar, hauria de realitzar-se un seguiment de les causes que expliquen l'evolució en cada cas i aplicar mesures perquè l'afiliació reflectisca la situació real d'aquests sectors.

Quadre 19.9

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES EN ALTA PER RÈGIMS

Per Províncies. Dades desembre. 2022- 2024

2022	General[1]			Autònoms			Mar			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Alacant	284.308	276.141	560.469	88.025	50.326	138.351	2.029	476	2.505	**374.362**	**326.943**	**701.305**
Castelló	110.622	98.735	209.357	25.397	15.898	41.295	832	72	904	**136.851**	**114.705**	**251.556**
València	467.463	445.624	913.087	115.186	67.396	182.582	2.798	583	3.381	**585.447**	**513.603**	**1.099.050**
C. Valenciana	862.393	820.500	1.682.873	228.608	133.620	362.228	5.659	1.131	6.790	**1.096.660**	**955.251**	**2.051.911**

2023	General[1]			Autònoms			Mar			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Alacant	292.745	287.986	580.731	89.254	51.695	140.949	2.037	517	2.554	**384.036**	**340.198**	**724.234**
Castelló	110.828	100.542	211.370	25.623	16.073	41.696	791	73	864	**137.242**	**116.688**	**253.930**
València	483.953	466.392	950.345	116.004	68.491	184.495	2.965	723	3.688	**602.922**	**535.606**	**1.138.528**
C. Valenciana	887.526	854.920	1.742.446	230.881	136.259	367.140	5.793	1.313	7.106	**1.124.200**	**992.492**	**2.116.692**

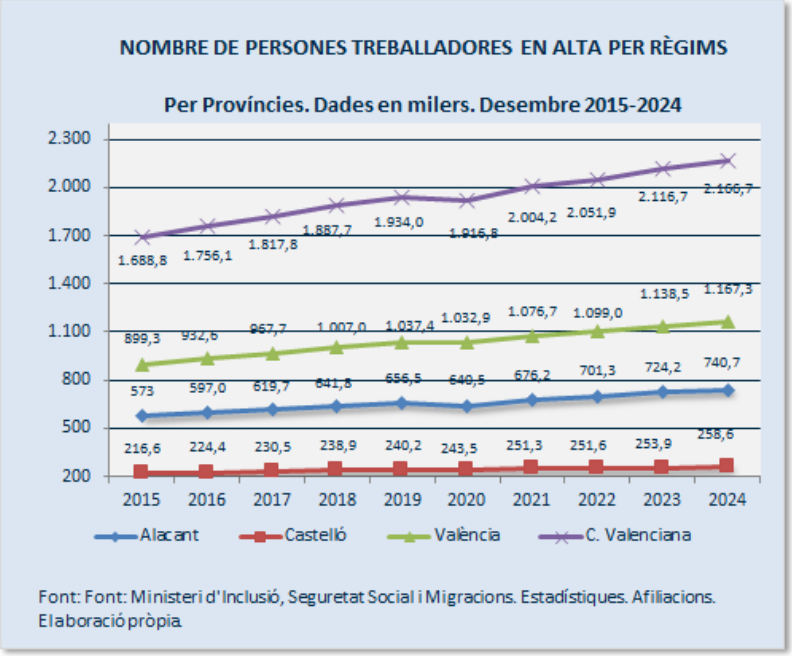
2024	General[1]			Autònoms			Mar			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Alacant	298.251	295.375	593.626	91.189	53.542	144.731	1.843	548	2.391	**391.283**	**349.465**	**740.748**
Castelló	113.293	102.057	215.350	26.147	16.284	42.431	756	68	824	**140.196**	**118.409**	**258.605**
València	495.730	479.472	975.202	118.348	70.218	188.566	2.842	693	3.535	**616.920**	**550.383**	**1.167.303**
C. Valenciana	907.274	876.904	1.784.178	235.684	140.044	375.728	5.441	1.309	6.750	**1.148.399**	**1.018.257**	**2.166.656**

(1) Inclosos en Règim General les dades de Cuidadors/es No professionals i els Sistemes Especials Agrari i d'Empleats de la Llar.

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions

El Gràfic 19.6 presenta l'evolució de l'afiliació en l'últim decenni en la Comunitat Valenciana, observant-se un progressiu increment d'aquesta, amb l'excepcionalitat que va suposar l'exercici 2020.

Gràfic 19.6



Font: Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Afiliacions. Elaboració pròpia

Igual que en el volum global d'afiliació, les **afiliacions de persones treballadores estrangeres** a la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana han experimentat un nou increment en 2024 (Quadre 19.10), que representa una taxa de variació de 10 punts percentuals davant els 10,7 punts percentuals en 2023 i els 6,2 punts percentuals en 2019 en relació amb el seu precedent, any anterior a la pandèmia.

Del total d'afiliació de persones estrangeres, 121.208 procedien de **països membres de la Unió Europea** (un 5,1 % més que en 2023) i 216.202 han sigut **originaris d'altres països** (un 13 % més que en 2023). El nombre d'afiliacions de persones treballadores estrangeres en la Comunitat Valenciana per a l'any 2024 ha sigut vint-i-tres centèsimes de punt superior al de 2023, que va ser del 11,59 %. Les persones treballadores estrangeres han representat en la Comunitat Valenciana el 15,6 % del total de persones afiliades a la Seguretat Social, percentatge superior en onze dècimes de punt al de 2023, sent aquest últim un punt superior respecte a 2022 que va ser del 13,5 %.

Quadre 19.10

DISTRIBUCIÓ D'AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES A LA SEGURETAT SOCIAL PER PROVÍNCIES I PER SEXE

Dades a 30 de desembre de 2024

	Unió Europea		No Unió Europea		Total	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Alacant	22.137	19.525	48.369	35.062	70.506	40.669
Castelló	11.381	10.396	15.877	8.169	27.258	18.565
València	31.109	26.660	64.045	44.680	95.154	71.340
C. Valenciana	**64.627**	**56.581**	**128.291**	**87.911**	**192.918**	**144.492**
Espanya	***471.336***	***413.395***	***1.143.653***	***827.179***	***1.614.989***	***1.240.574***

DISTRIBUCIÓ D'AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES A LA SEGURETAT SOCIAL A LA COMUNITAT VALENCIANA I A ESPANYA

Dades a 31 de desembre de 2024

	Unió Europea		No Unió Europea		Total	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%
C. Valenciana	**121.208**	**13,70**	***216.202***	**10,97**	**337.410**	**11,82**
Espanya	***884.731***	***100,00***	***1.970.832***	***100,00***	***2.855.563***	***100,00***

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.11 recull l'afiliació de persones estrangeres a **Espanya** i en la **Comunitat Valenciana** per a l'últim dia hàbil dels exercicis 2023-2024. Com ja es va esmentar en Memòries precedents, el percentatge dels homes estrangers afiliats en la nostra Comunitat és superior al de les dones. Si bé en anys precedents s'havia apreciat una disminució de l'afiliació masculina respecte a les dones, per a 2024 torna a constatar-se un canvi de tendència, augmentant en este exercici el percentatge d'afiliació d'homes.

Quadre 19.11

AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES PER SEXE EN LA C. VALENCIANA I ESPANYA

Dades a 29 de desembre de 2023 i 30 de desembre de 2024

	Homes		Dones		Total	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2023						
C. Valenciana	174.654	56,95%	132.013	43,05%	306.667	100%
Espanya	1.481.167	55,99%	1.164.588	44,01%	2.645.755	100%
2024						
C. Valenciana	192.918	57,18%	144.492	42,82%	337.410	100%
Espanya	1.614.989	56,56%	1.240.574	43,44%	2.855.563	100%

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Per règims, la major part de l'afiliació estrangera en la Comunitat Valenciana es situa en el Règim General (78,2 %, cinc dècimes de punt menys que en 2023), que engloba tant al Sistema Especial Agrari del Règim General com al Sistema Especial per a Empleats de Llar. Per la seua part, el Règim Especial Autònoms ha suposat el 21,7 % davant el 21,2 % de 2023. Tan

sols un 0,12 % es trobava afiliat o afiliada al Règim Especial dels Treballadors de la Mar (0,13 % a l'any 2023).

Per part seua, el Quadre 19.12 contempla l'afiliació de persones estrangeres en alta per règims, segons la seua procedència, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya.

Quadre 19.12

AFILIACIÓ DE PERSONES ESTRANGERES EN ALTA PER RÈGIMS SEGONS LA SEUA PROCEDÈNCIA EN LA COMUNITAT VALENCIANA I A ESPANYA
Dades a 31 de desembre de 2024

	General [1]	Autònoms	Mar	Carbó	**Total**
Procedents de països de la Unió Europea					
C. Valenciana	90.497	30.596	115	-	**121.208**
Espanya	700.872	182.731	1.112	16	**884.731**
Procedents de països no pertanyents a la Unió Europea					
C. Valenciana	173.275	42.638	289	-	**216.202**
Espanya	1.683.240	284.500	3.089	3	**1.970.832**
Total persones estrangeres					
C. Valenciana	263.772	73.234	404	-	**337.410**
Espanya	2.384.112	467.231	4.201	19	**2.855.563**

(1) S'inclouen les dades de persones cuidadores no professionals. S'inclouen els corresponents a Sistema Especial Agrari i Sistema Especial per a Empleats de Llar.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Els Quadres 19.13, 19.14 i 19.15 recullen, mes a mes, el nombre de persones treballadores en alta per règims, en cadascuna de les províncies de la nostra Comunitat.

Quadre 19.13

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES EN ALTA PER RÈGIMS
Alacant, 2024

	General	Autònoms	Mar	**Total**
Gener	572.007	140.259	2.375	**714.641**
Febrer	579.301	141.152	2.300	**722.753**
Març	593.151	142.384	2.507	**738.042**
Abril	595.756	142.763	2.673	**741.192**
Mai	601.825	143.367	2.830	**748.022**
Juny	609.120	144.183	3.093	**756.396**
Juliol	610.274	143.385	3.113	**756.772**
Agost	602.288	143.456	2.909	**748.653**
Setembre	600.196	143.643	2.677	**746.516**
Octubre	599.694	144.028	2.508	**746.230**
Novembre	602.533	144.918	2.649	**750.100**
Desembre	593.626	144.731	2.391	**740.748**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Quadre 19.14

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES EN ALTA PER RÈGIMS

Castelló, 2024

	General	Autònoms	Mar	**Total**
Gener	207.240	41.451	988	**249.679**
Febrer	208.042	41.646	961	**250.649**
Març	211.316	42.176	981	**254.473**
Abril	209.258	42.190	829	**252.277**
Mai	208.382	42.337	995	**251.714**
Juny	211.488	42.663	917	**255.068**
Juliol	213.173	42.559	813	**256.545**
Agost	210.092	42.519	808	**253.419**
Setembre	207.592	42.300	963	**250.855**
Octubre	212.929	42.367	966	**256.262**
Novembre	217.513	42.506	826	**260.845**
Desembre	215.350	42.431	824	**258.605**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Quadre 19.15

NOMBRE DE PERSONES TREBALLADORES EN ALTA PER RÈGIMS

València, 2024

	General	Autònoms	Mar	**Total**
Gener	938.670	183.715	3.370	**1.125.755**
Febrer	945.060	184.641	3.600	**1.133.301**
Març	954.199	185.988	3.659	**1.143.846**
Abril	951.262	186.049	3.572	**1.140.883**
Mai	950.658	186.719	3.379	**1.140.756**
Juny	950.092	187.605	3.450	**1.141.147**
Juliol	938.318	186.406	3.749	**1.128.473**
Agost	929.674	186.611	3.448	**1.119.733**
Setembre	945.917	187.043	3.551	**1.136.511**
Octubre	966.088	187.922	3.219	**1.157.229**
Novembre	983.607	188.589	3.281	**1.175.477**
Desembre	975.202	188.566	3.535	**1.167.303**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.16 conté la **distribució per sectors d'activitat** de les persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana (exclosos els Sistemes Especials Agrari i per a Empleats de Llar), a últim dia hàbil de l'any. El nombre total de persones afiliades al Règim General s'ha incrementat un 2,6 % en 2024 respecte al seu precedent, que va recollir una taxa de variació del 3,7 %. L'increment experimentat en 2024 ha sigut set dècimes de punt inferior al registrat l'any anterior a la pandèmia i que va ser del 3,3 % en relació amb 2018.

Per la seua part, el Quadre 19.17 recull per a l'últim quinquenni les afiliacions per sexe dels diferents sistemes del Règim General de la Seguretat Social:

→ **Sistema Especial Agrari.** A últim dia de mes de desembre de 2024, hi havia un total de 50.365 afiliacions (davant les 51.286 de 2023) a aquest Sistema Especial, de les quals, 41.377 són homes, representant el 82,1 % de les afiliacions, una dècima de punt menys que en 2023.
→ **Sistema Especial per a Empleats de Llar.** A últim dia de mes de desembre de 2024, hi havia un total de 28.602 afiliacions (davant les 29.788 de 2023) a aquest Sistema Especial, de les quals, 27.433 són dones, representant el 95,9 % de les afiliacions, dos dècimes de punt més que en 2023.

L'any 2024 el **nombre de persones treballadores afiliades al Règim General,** exclosos les dades de persones afiliades als Sistemes Especials Agrari i per a Empleats de Llar ha sigut d'1.705.211, situant-se en 1.483.941 per a l'any 2019 i en 1.436.562 per a l'exercici 2018, anys immediatament anteriors a la pandèmia.

Al llarg d'aquests cinc últims anys, s'observa a partir de 2021 un creixement de persones beneficiàries en el Règim General, disminuint les afiliacions en el Sistema Especial Agrari i en el Sistema Especial d'Empleats de Llar.

Per al total d'aquest Règim, els Sistemes Especials Agrari i d'Empleats de Llar representaven en 2024, el 2,8 % i el 1,6 %, respectivament. En 2023 aquests percentatges eren del 2,9 % per al primer i del 1,7 % per al segon.

Quadre 19.16

DISTRIBUCIÓ PER SECTORS D'ACTIVITAT DE PERSONES AFILIADES AL RÈG. General[1] DE LA SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA
A 30 de desembre de 2024

SECTOR D'ACTIVITAT	ALACANT	CASTELLÓ	VALÈNCIA	COMUNITAT VALENCIANA
A Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesc	1.103	1.484	3.429	6.016
B Indústries extractives	588	259	534	1.381
C Indústries manufactureres	70.969	43.031	137.665	251.665
D Subministrament energia	597	267	2.216	3.080
E Subministrament aigua, residus	6.993	2.504	10.129	19.626
F Construcció	38.011	12.557	52.066	102.634
G Comerç; reparació de vehicles de motor	108.867	35.907	173.888	318.662
H Transport, emmagatzematge	26.857	9.886	52.655	89.398
I Hostaleria	70.557	15.828	69.382	155.767
J Informació, comunicacions	11.500	2.229	29.273	43.002
K Act. Financers i assegurances	7.815	2.656	13.804	24.275
L Activ. Immobiliàries	5.807	906	6.374	13.087
M Actv. Prof. Científic i Tècnic	20.224	6.447	46.362	73.033
N Actv. Admt. Servicis Auxiliars	37.451	12.945	75.318	125.714
O Adm. Pública, Defensa i Seguretat Social	32.050	12.625	49.782	94.457
P Educació	43.668	15.321	75.844	134.833
Q Activ. Sanitàries i, veterinàries, i Serv. Soc	62.220	19.345	96.272	177.837
R Actv. Artís. Rec. i Entr.	11.185	3.791	19.664	34.640
S Altres servicis	11.417	3.814	17.307	32.538
T Llars amb personal domèstic	1.933	379	1.117	3.429
U Organismes extraterritorials	63	2	73	138
Total Règim General	569.875	202.183	933.154	1.705.212

(1) Incloses les dades de persones cuidadores no professionals. Excloses les dades de persones afiliades als Sistemes Especials Agrari i d'Emprats/ades de Llar.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Quadre 19.17

AFILIACIONS A LA SEGURETAT SOCIAL EN EL RÈGIM GENERAL. COM. VALENCIANA, 2020-2024
Dades a últim dia hàbil de cada exercici.

	RÈGIM GENERAL (R.G.)			R.G. (S.E. AGRARI)			R.G. (S.E. EM. LLAR)			TOTAL RÈGIM GENERAL		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
2020	752.982	710.532	1.463.514	50.423	12.398	62.821	1.224	29.083	30.307	804.629	752.013	1.556.642
2021	794.291	754.371	1.548.662	46.337	11.745	58.082	1.264	29.138	30.402	841.892	795.254	1.637.146
2022	819.126	782.295	1.601.421	41.969	9.661	51.630	1.298	28.545	29.843	862.393	820.501	1.682.894
2023	844.069	817.304	1.661.373	42.171	9.115	51.286	1.287	28.501	29.788	887.527	854.920	1.742.447
2024	864.728	840.483	1.705.211	41.377	8.988	50.365	1.169	27.433	28.602	907.274	876.904	1.784.178

Font: Bases de Dades Estadístiques. Tresoreria General de la Seguretat Social. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Per la seua part, en el Quadre 19.18 figura la distribució per seccions **d'activitat** de les persones afiliades estrangeres al Règim General en els dos últims exercicis. Es proporciona, així mateix, el percentatge de representativitat d'aquestes seccions per a l'últim dia hàbil dels anys 2023 i 2024 i les taxes de variació percentual en el nombre de persones afiliades i en el de representació d'aquestes seccions d'activitat.

Durant l'any 2024 s'observen, en la **Comunitat Valenciana**, variacions a l'alça en totes seccions d'activitat, amb l'excepció d'Administració pública, Defensa i Seguretat Social, i les indústries extractives.

Quadre 19.18

DISTRIBUCIÓ PER SECCIONS D'ACTIVITAT DE PERSONES AFILIADES ESTRANGERES AL RÈGIM GENERAL[1] DE LA SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Seccions d'Activitat	Persones afiliades (30-12-24)		Persones afiliades (29-12-23)		T1	T2
	Nº	%	Nº	%		
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pes	1.049	0,47	1.039	0,52	0,96	-0,53
Indústries extractives	80	0,04	81	0,04	-1,23	-0,96
Indústries manufactureres	22.867	10,31	19.939	10,06	14,68	9,31
Subministrament d'energia	177	0,08	145	0,07	22,07	-0,92
Subministrament d'aigua	1.268	0,57	1.095	0,55	15,80	-0,43
Construcció	23.251	10,48	20.518	10,35	13,32	9,48
Comerç; reparació de vehicles de motor	40.611	18,31	37.115	18,73	9,42	17,31
Transport, emmagatzematge	16.188	7,30	13.247	6,68	22,20	6,30
Hostaleria	50.531	22,78	45.729	23,07	10,50	21,78
Informació i comunicacions	5.500	2,48	5.051	2,55	8,89	1,48
Actius financers i assegurances	1.081	0,49	940	0,47	15,00	-0,51
Activitats Immobiliàries	2.699	1,22	2.444	1,23	10,43	0,22
Act. Prof. Científiques i Tècniques	6.156	2,78	5.539	2,79	11,14	1,78
Activitats admin. i servicis auxiliars	21.984	9,91	18.988	9,58	15,78	8,91
Adm. Pública, Defensa i Seguretat Socia	1.318	0,59	1.586	0,80	-16,90	-0,41
Educació	6.943	3,13	6.639	3,35	4,58	2,13
Activ. Sanitàries i Serv. Socials	10.066	4,54	9.032	4,56	11,45	3,54
Activitats artísitiques, rec. i entretenime	4.225	1,90	3.739	1,89	13,00	0,90
Altres servicis	5.370	2,42	4.869	2,46	10,29	1,42
Llars personal domèstic	408	0,18	408	0,21	0,00	-0,82
Organismes extraterritorials	44	0,02	40	0,02	10,00	-0,98
Total Règim General	**221.816**	**100,00**	**198.183**	**100,00**	**11,92**	**0,00**

(1) Incloses les dades de persones cuidadores no professionals. Excloses les dades de persones afiliades als Sistemes Especials Agrari i d'Emprats/ades de Llar.
T1. Variació percentual Des.2023-Des.2024 en el nombre de persones afiliades.
T2. Variació percentual Des.2023-Des.2024 del percentatge de representación d'aquests sectors.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

El Quadre 19.19 recull el nombre de **noves assignacions NAF/NUSS a la Seguretat Social** durant els últims quatre exercicis. L'assignació del nombre d'afiliació és un acte administratiu únic i obligatori mitjançant el qual la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) reconeix la condició d'inclosa en el Sistema de Seguretat Social a la persona física a l'efecte de drets i obligacions, però no implica necessàriament la condició de nova persona treballadora.

Per a l'últim exercici objecte d'anàlisi, s'aprecia un major nombre de noves assignacions en les tres províncies de la nostra Comunitat, creixent un 9,5 % a Alacant, un 50,8 % a Castelló i un 0,5 % en el número d'estes a València.

Quadre 19.19

NOVES ASSIGNACIONS A LA SEGURETAT SOCIAL
ASSIGNACIÓ NÚMERO D'AFILIACIÓ / NÚMERO D'USUARI/A DE LA SEGURETAT SOCIAL

	Alacant				Castelló				València			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Gener	238	218	567	861	73	124	177	252	446	747	1.246	1.073
Febrer	179	260	1.005	764	59	175	195	211	576	788	1.603	1.227
Març	301	1.327	1.067	806	75	149	207	199	835	1.121	2.003	1.177
Abril	295	4.088	945	897	76	132	154	257	680	1.037	1.586	1.602
Mai	438	4.574	850	943	102	194	164	249	905	1.559	1.616	1.488
Juny	651	2.569	773	772	152	166	229	257	1.153	1.504	1.186	1.271
Juliol	542	1.737	613	775	139	114	160	283	1.613	1.165	974	1.258
Agost	363	1.536	445	506	116	101	109	181	872	988	762	955
Setembre	427	1.514	420	644	122	191	157	205	1.455	1.323	836	1.228
Octubre	344	1.599	439	766	80	145	149	235	1.238	1.389	909	1.427
Novembre	291	1.519	611	759	103	162	228	214	909	1.437	1.131	1.103
Desembre	218	559	660	703	69	159	176	189	567	945	949	1.068
Total	**4.287**	**21.500**	**8.395**	**9.196**	**1.111**	**1.166**	**1.812**	**2.732**	**11.249**	**14.003**	**14.801**	**14.877**

Contempla NAF i el NUSS. Estos termes són equivalents i indiquen el número d'afiliació a la Seguretat Social.
Font: Direccions Provincials de la Tesoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

19.2.2. Recaptació

En aquest subapartat es recullen les dades corresponents a la recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari, la recaptació executiva, el nombre de codis de compte de cotització mitjans en alta per al Règim General, nombre d'empreses amb persones assalariades en la Seguretat Social i l'activitat duta a terme per la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social en l'àrea de Seguretat Social. Com és habitual, no es pot disposar, a data de tancament de la Memòria, de les dades del mes de desembre sobre recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari. Per aquesta raó, es procedeix sempre a tancar els exercicis a mes de novembre per a aquest tipus de recaptació.

En el Quadre 19.20 figura la r**ecaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari per règims**, en cadascuna de les províncies de la nostra Comunitat, per al període 2020-2024[2]. Dels imports acumulats fins al mes de novembre de la recaptació pressupostària en període voluntari en la Comunitat Valenciana, es constata que, en 2024, s'ha produït un increment de 6,7 punts percentuals en relació amb l'exercici anterior, davant els 9,2 punts en 2023 en relació amb el seu precedent.

Aquest increment s'acosta a l'experimentat per als anys anteriors a la declaració de la COVID-19, situant-se en el 8,2 % per a 2019, en el 6,7 % en 2018.

Amb l'excepció de 2020, des de l'exercici 2015 es ve assistint a **progressius increments en la recaptació de caràcter voluntari,** que ha vingut compassada per un increment de l'afiliació

2. Per aplicació de la reforma de les pensions 2022 (D.F.4a de la Llei 21/2021, de 28 de desembre), a partir de 2023 es crea el Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI), consistent en una cotització finalista aplicable en tots els règims i en tots els supòsits en els quals es cotitze per la contingència de jubilació. Aquesta cotització addicional nodrirà el Fons de Reserva de la Seguretat Social.
La cotització es va fixar inicialment en 0,6 punts percentuals, corresponent el 0,5 % a l'ocupador o ocupadora i l'0,1 % al treballador o treballadora. No obstant això, sobre el disseny original, el Reial decret llei 2/2023, de 16 de març (reforma de les pensions 2023), ha establit una sèrie de pujades fins a arribar en 2050 al 1,2 %, corresponent l'1 % a l'ocupador o ocupadora i el 0,2 % a l'empleat o empleada.

i que, com s'esmentava amb anterioritat, ha sigut del 2,4 % en 2024, del 3,2 % en 2023, del 2,4 % en 2022 i del 4,6 % en 2021. Durant els anys previs a la pandèmia els increments es van situar en el 2,5 % en 2019, 3,8 % en 2018 i en el 3,6 % per als exercicis 2017, 2016 i 2015.

Pot observar-se que els increments en la recaptació voluntària són superiors als corresponents a afiliacions, probablement com a conseqüència, entre altres factors, com apuntàvem en Memòries anteriors, dels desplaçaments salarials a l'alça conformement a l'IPC.

Quadre 19.20

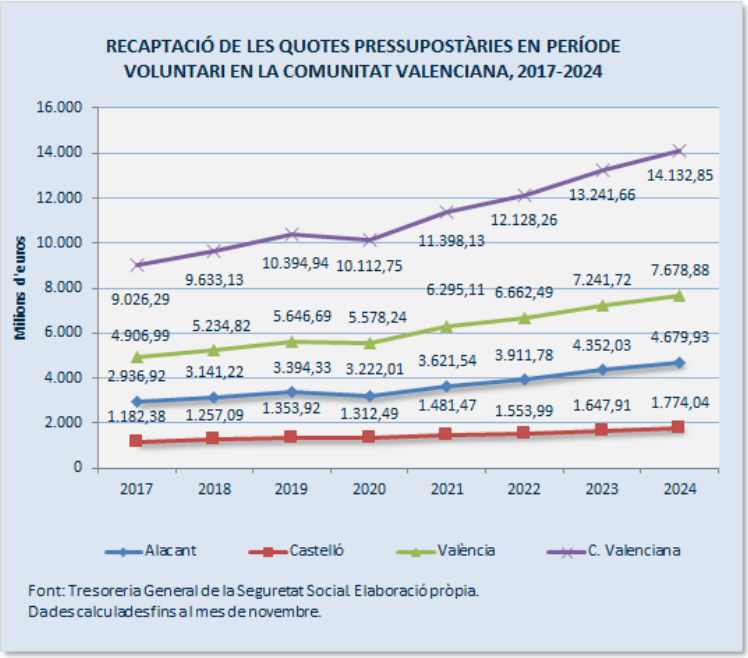
RECAPTACIÓ DE LES QUOTES PRESSUPOSTÀRIES EN PERÍODE VOLUNTARI PER RÈGIMS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024
En milions d'euros

	General	Autònoms	Agraris	Mar	Carbó	E.Llar	AA.TT.	esocupaci	Cessamer	**Total**
2020										
Alacant	2.335,44	302,36	0,00	18,95	0,07	0,00	224,53	332,67	7,99	**3.222,01**
Castelló	993,33	107,24	0,04	6,40	0,04	0,01	100,54	102,07	2,83	**1.312,49**
València	4.223,76	435,93	0,17	34,99	0,00	0,01	407,53	464,17	11,68	**5.578,24**
Total	**7.552,53**	**845,53**	**0,21**	**60,34**	**0,10**	**0,02**	**732,60**	**898,91**	**22,50**	**10.112,75**
2021										
Alacant	2.564,55	384,60	0,00	9,89	0,08	0,01	253,44	393,87	15,11	**3.621,54**
Castelló	1.111,63	128,44	0,04	6,95	0,04	0,01	115,42	115,01	3,94	**1.481,47**
València	4.698,95	537,85	0,20	36,02	0,00	0,01	456,89	548,40	16,79	**6.295,11**
Total	**8.375,13**	**1.050,89**	**0,24**	**52,86**	**0,12**	**0,02**	**825,75**	**1.057,28**	**35,84**	**11.398,13**
2022										
Alacant	2.919,12	409,14	0,00	11,16	0,07	0,00	281,55	276,17	14,57	**3.911,78**
Castelló	1.192,10	133,69	0,02	7,38	0,04	0,01	125,53	90,87	4,35	**1.553,99**
València	5.112,47	565,53	0,17	38,55	0,00	0,02	504,22	422,88	18,65	**6.662,49**
Total	**9.223,69**	**1.108,36**	**0,19**	**57,09**	**0,11**	**0,03**	**911,30**	**789,92**	**37,57**	**12.128,27**
2023*										
Alacant	3.266,98	446,92	0,10	12,52	0,03	0,02	305,07	306,53	13,86	**4.352,03**
Castelló	1.259,39	138,78	0,03	7,10	0,04	0,01	129,10	109,04	4,42	**1.647,91**
València	5.581,67	594,46	0,14	37,57	0,00	0,02	535,59	473,25	19,02	**7.241,72**
Total	**10.108,04**	**1.180,16**	**0,27**	**57,19**	**0,07**	**0,05**	**969,76**	**888,82**	**37,30**	**13.241,66**
2024*										
Alacant	3.544,55	455,00	0,07	13,53	0,09	0,01	327,59	325,65	13,44	**4.679,93**
Castelló	1.369,06	143,60	0,02	7,45	0,01	0,00	135,18	114,42	4,30	**1.774,04**
València	6.018,27	543,14	0,11	42,72	0,01	0,01	558,49	498,26	17,87	**7.678,88**
Total	**10.931,88**	**1.141,74**	**0,20**	**63,70**	**0,11**	**0,02**	**1.021,26**	**938,33**	**35,61**	**14.132,85**

* Es troben inclosos els imports del Mecanisme d'Integració Intergeneracional (MEI).
Dades calculades fins al mes de novembre.
Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

El Gràfic 19.7 mostra l'evolució de la recaptació de les quotes a la Seguretat Social en període voluntari per a cadascuna de les províncies de la Comunitat Valenciana.

Gràfic 19.7



Font: Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.
Dades calculades fins al mes de novembre.

Els quadres següents recullen la recaptació de les quotes pressupostàries en cadascuna de les tres **províncies** de la nostra Comunitat, per mesos (dades fins al mes de novembre).

Analitzant per separat cadascuna d'aquestes, la província d'**Alacant** ha registrat en aquest últim exercici un increment de 7,5 punts percentuals davant el de 2023 que va ser del 11,3 %. Per als exercicis anteriors a la COVID-19 els percentatges es van situar en el 8,1 % per a 2019 i en el 7,0 % per a 2018.

La província de **Castelló** ha experimentat un increment del 7,6 % en 2024, enfront del 6 % de 2023, percentatge per damunt dels exercicis anteriors a la COVID-19 i que van ser del 7,7 % en 2019 i del 6,3 % en 2018, si bé cal tindre en compte que per a enguany ja s'han inclòs els imports del MEI.

Per la seua part, la recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari a **València** fins al mes de novembre s'ha vist incrementada un 6 %, percentatge inferior al de l'exercici anterior (8,7 %) i per davall dels recollits en els anys 2019 i 2018 (8,4 % i 6,7 %, respectivament).

Quadre 19.21

RECAPTACIÓ DE LES QUOTES PRESSUPOSTÀRIES EN PERÍODE VOLUNTARI PER RÈGIMS A ALACANT, 2024*

En milions d'euros. Executat mes a mes

	General	Autònoms	Agrari	Mar	Carbó	E.Llar	A.T. i E.P.	esocupació	ament au	**Total**
Gener	312,42	40,78	0,009	1,15	0,030	0,002	28,61	29,03	1,21	**413,24**
Febrer	310,91	40,83	0,008	1,12	0,004	0,001	28,66	31,08	1,21	**413,82**
Març	307,09	40,94	0,005	1,05	0,002	0,002	28,44	31,50	1,21	**410,24**
Abril	322,00	39,50	0,011	1,14	0,028	0,001	29,89	31,90	1,16	**425,63**
Mai	319,97	42,57	0,008	1,17	0,002	0,001	29,82	28,63	1,25	**423,42**
Juny	322,44	41,75	0,006	1,27	0,002	0,000	30,10	27,32	1,23	**424,12**
Juliol	326,39	42,17	0,005	1,31	0,003	0,001	30,25	26,78	1,24	**428,15**
Agost	336,06	41,36	0,003	1,44	0,000	0,001	30,89	29,06	1,23	**440,04**
Setembre	325,19	41,65	0,005	1,38	0,000	0,002	30,00	30,83	1,23	**430,29**
Octubre	328,55	41,85	0,006	1,29	0,021	0,001	30,29	30,03	1,24	**433,28**
Novembre	333,53	41,60	0,004	1,21	0,000	0,001	30,64	29,49	1,23	**437,71**
Desembre[1]										
Total	**3.544,55**	**455,00**	**0,07**	**13,53**	**0,09**	**0,01**	**327,59**	**325,65**	**13,44**	**4.679,94**

* Es troben inclosos els imports del Mecanisme d'Integració Intergeneracional (MEI).
(1) Les dades corresponents a la recaptació de desembre no estan disponibles fins que es produïsca el tancament comptable de l'exercici.

Font: Direcció Provincial d'Alacant. Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

Quadre 19.22

RECAPTACIÓ DE LES QUOTES PRESSUPOSTÀRIES EN PERÍODE VOLUNTARI PER RÈGIMS A CASTELLÓ, 2024*

En milions d'euros. Executat mes a mes

	General	Autònoms	Agrari	Mar	Carbó	E.Llar	A.T. i E.P.	esocupació	ament au	**Total**
Gener	122,44	12,85	0,002	0,62	0,002	0,000	12,17	10,20	0,39	**158,67**
Febrer	120,82	12,93	0,001	0,66	0,002	0,000	12,08	10,84	0,39	**157,72**
Març	119,52	12,99	0,001	0,72	0,001	0,000	11,94	10,59	0,39	**156,15**
Abril	123,50	12,94	0,003	0,67	0,001	0,000	12,34	10,74	0,39	**160,58**
Mai	124,29	13,24	0,002	0,72	0,003	0,000	12,40	10,04	0,40	**161,10**
Juny	124,33	13,16	0,001	0,72	0,001	0,000	12,37	9,74	0,39	**160,71**
Juliol	128,44	13,28	0,002	0,70	0,001	0,001	12,35	9,76	0,39	**164,92**
Agost	127,80	13,10	0,000	0,65	0,000	0,000	12,47	10,49	0,39	**164,90**
Setembre	125,06	13,07	0,001	0,63	0,000	0,000	12,24	11,00	0,39	**162,39**
Octubre	125,40	13,07	0,001	0,67	0,001	0,001	12,26	10,42	0,39	**162,21**
Novembre	127,46	12,97	0,001	0,69	0	0,001	12,56	10,60	0,39	**164,67**
Desembre[1]										
Total	**1.369,06**	**143,60**	**0,02**	**7,45**	**0,012**	**0,00**	**135,18**	**114,42**	**4,30**	**1.774,04**

* Es troben inclosos els imports del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI).
(1) Les dades corresponents a la recaptació de desembre no estan disponibles fins que es produïsca el tancament comptable de l'exercici.

Font: Direcció Provincial de Castelló. Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

Quadre 19.23

RECAPTACIÓ DE LES QUOTES PRESSUPOSTÀRIES EN PERÍODE VOLUNTARI PER RÈGIMS A VALÈNCIA, 2024*

En milions d'euros. Executat mes a mes

	General	Autònoms	Agrari	Mar	Carbó	E.Llar	A.T. i E.P.	esocupació	ament au	Total
Gener	556,20	55,71	0,01	3,76	0,001	0,000	51,70	41,58	1,68	**710,64**
Febrer	552,18	55,64	0,01	3,58	0,000	0,001	51,18	44,30	1,68	**708,57**
Març	534,17	55,80	0,01	3,61	0,000	0,001	51,02	44,28	1,68	**690,57**
Abril	573,24	55,47	0,01	3,83	0,001	0,000	53,31	43,30	1,65	**730,81**
Mai	561,46	57,91	0,01	3,84	0,000	0,001	52,49	43,77	1,72	**721,20**
Juny	558,78	56,62	0,01	3,97	0,000	0,001	52,40	42,40	1,70	**659,26**
Juliol	560,66	57,71	0,01	4,02	0,000	0,001	52,60	43,99	1,71	**720,70**
Agost	571,36	56,06	0,01	4,15	0,000	0,001	53,20	48,47	1,68	**734,93**
Setembre	551,23	56,27	0,01	4,04	0,000	0,002	51,27	51,60	1,68	**716,10**
Octubre	566,94	56,65	0,01	4,03	0,002	0,001	52,36	49,21	1,69	**730,89**
Novembre	432,05	35,92	0,01	3,89	0,001	0,002	36,96	45,36	1,00	**555,19**
Desembre(1)										
Total	**6.018,27**	**543,14**	**0,11**	**42,72**	**0,01**	**0,01**	**558,49**	**498,26**	**17,87**	**7.678,88**

* Es troben inclosos els imports del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI).
(1) Les dades corresponents a la recaptació de desembre no estan disponibles fins que es produïsca el tancament comptable de l'exercici.

Font: Direcció Provincial de València. Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

Per la seua part, els ingressos a través de les **Unitats de Recaptació Executiva (UREs)** en la Comunitat Valenciana (Quadre 19.24), han reflectit per a enguany un significatiu increment del 12,2 %, davant el 2,1 % experimentat en 2023 i el -4,4 % registrat per a 2022. Per a l'exercici 2019, any preCOVID-19 es va registrar un increment del 4,2 %.

De l'estudi per separat de cadascuna de les tres províncies pot constatar-se que, per a la província d'**Alacant**, la recaptació executiva en 2024 ha sigut superior en un 20,9 %, davant els resultats negatius de -3,6 % en 2023 i -6 % de 2022.

A la província de **Castelló** s'observa un increment en la recaptació executiva del 26,7 %, enfront del descens del 4,4 % per a 2023 i l'increment del 17,1 % en 2022.

Per part seua, per a la província de **València** s'aprecia una taxa de variació positiva del 3,5 %, enfront del 7,8 % experimentat en 2023 i la disminució de 6,6 punts percentuals en 2022.

Quadre 19.24

RECAPTACIÓ EXECUTIVA. COMUNITAT VALENCIANA, ANYS 2022 A 2024
En milions d'euros

	Alacant			Castelló			València			Com. Valenciana.		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Gener	5,85	4,44	6,36	1,30	1,22	1,54	6,78	7,69	8,42	13,93	13,35	16,32
Febrer	5,28	4,12	6,81	1,18	1,29	1,85	6,86	7,85	7,35	13,32	13,26	16,01
Març	5,32	5,13	6,92	1,48	1,43	1,40	7,49	8,26	7,61	14,29	14,82	15,93
Abril	5,65	4,8	7,08	1,11	1,29	1,82	6,67	7,21	9,63	13,43	13,30	18,53
Mai	6,9	5,83	7,34	1,47	1,36	1,87	7,73	7,92	8,54	16,10	15,11	17,75
Juny	5,65	4,25	6,37	1,22	1,33	1,32	8,04	7,88	8,24	14,91	13,46	15,93
Juliol	6,37	6,87	6,83	1,52	1,74	3,20	7,32	8,37	10,58	15,21	16,98	20,61
Agost	5,46	5,54	6,18	1,34	1,53	1,19	6,4	7,82	6,86	13,20	14,89	14,23
Set.	5,68	5,72	6,38	1,65	1,64	1,08	6,87	7,32	8,20	14,20	14,68	15,66
Octubre	4,74	6,12	6,77	1,45	1,22	1,21	6,87	7,9	8,88	13,06	15,24	16,86
Novembre	5,64	7,20	6,44	1,8	1,35	1,3	7,27	8,61	6,45	14,71	17,16	14,19
Desembre	5,17	5,26	5,48	2,05	1,40	3,51	8,19	6,45	5,78	15,41	13,11	14,77
Total	**67,71**	**65,28**	**78,96**	**17,57**	**16,80**	**21,29**	**86,49**	**93,28**	**96,54**	**171,77**	**175,36**	**196,79**

Font: Direccions Provincials de la Tesoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

Pel que respecta als moviments de codis de compte de cotització mitjans del Règim General (Quadre 19.25), s'aprecia un lleu increment a la província de Castelló, sent més accentuat per a les províncies d'Alacant i València.

Quadre 19.25

CODIS DE COMPTE DE COTITZACIÓ MITJANS. RÈGIM GENERAL

	Alacant			Castelló			València		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Gener	59.581	60.757	61.807	19.209	19.378	19.491	75.744	76.349	77.532
Febrer	59.907	60.988	61.898	19.270	19.456	19.510	76.070	76.713	77.614
Març	60.805	61.841	62.623	19.471	19.655	19.752	76.638	77.399	78.174
Abril	61.518	62.631	63.197	19.758	19.956	19.969	76.846	77.780	78.322
Mai	62.060	63.059	63.523	19.836	19.975	20.031	77.260	78.123	78.621
Juny	62.552	63.395	63.706	19.968	20.085	20.137	77.556	78.285	78.765
Juliol	62.592	63.402	63.809	20.002	20.174	20.133	77.127	77.818	78.340
Agost	61.770	62.530	63.032	19.888	20.054	20.006	76.001	76.845	77.418
Setembre	61.765	62.501	62.944	19.722	19.859	19.842	76.256	77.111	77.746
Octubre	61.897	62.768	63.154	19.804	19.619	19.767	76.806	77.806	78.423
Novembre	59.004	62.799	62.984	19.188	19.710	19.702	74.542	78.168	78.194
Desembre	61.521	62.721	62.807	19.534	19.721	19.714	76.901	78.330	78.262

Font: BBDD Estadístiques Tresoreria General de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.



El CES CV destaca novament l'increment en la recaptació, tant voluntària com en via executiva, d'acord amb el nombre de persones afiliades, que permet generar una major robustesa del sistema i el creixement del Fons de Reserva per a contingències extraordinàries.

El Quadre 19.26 recull el nombre d'**empreses amb persones assalariades inscrites en la Seguretat Social per al quinquenni 2020-2024**. Durant l'any 2024 la Comunitat Valenciana ha experimentat un increment de 0,4 punts percentuals, augment superior en set dècimes de punt al registrat en 2023 en relació amb el seu precedent. A Espanya es constata també una taxa de variació positiva del 0,5 % davant el 0,6 % en 2023 i el descens del 0,2 % registrat en 2022 en relació amb l'any anterior.

Quadre 19.26

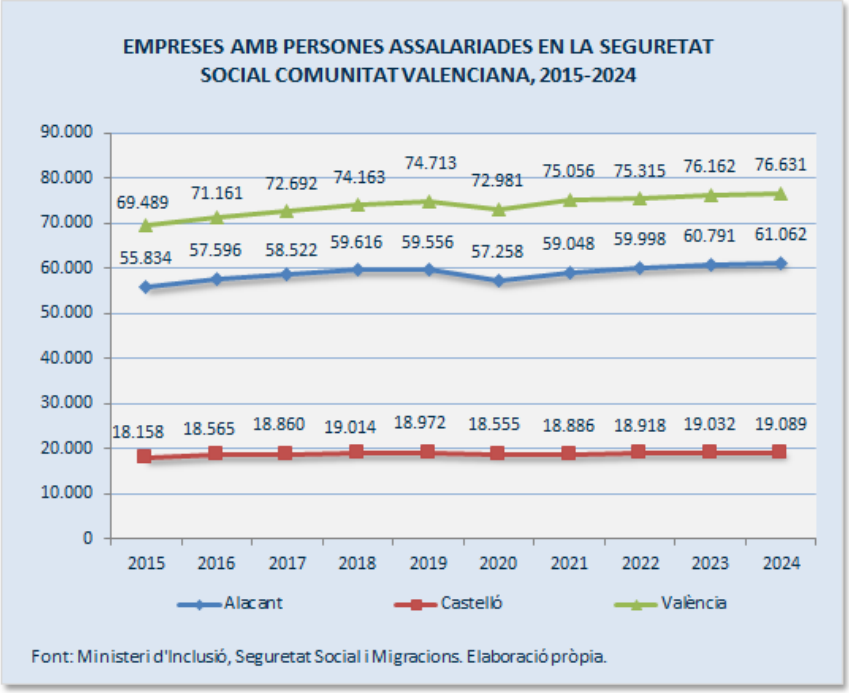
EMPRESES AMB PERSONES ASSALARIADES INSCRITES EN LA SEGURETAT SOCIAL, 2020-2024
Últim dia de cada període

	2020	2021	2022	2023	2024
Alacant	57.258	59.048	59.998	60.791	61.062
Castelló	18.555	18.886	18.918	19.032	19.089
València	72.981	75.056	75.315	76.162	76.631
C. Valenciana	**145.283**	**149.341**	**150.493**	**152.150**	**152.842**
Espanya	**1.295.656**	**1.332.390**	**1.329.897**	**1.338.191**	**1.344.934**

El total d'empreses a nivell nacional no té per què coincidir amb la suma d'empreses per CC. AA. ja que les dades per a cada CC. AA. es corresponen amb les empreses que tenen algun centre de treball en esta comunitat, i una mateixa empresa pot tindre centres en diverses CC. AA. Pel mateix motiu, el total d'empreses a nivell de CC. AA. no tenen per què coincidir amb la suma d'empreses per províncies.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

En el Gràfic 19.8 pot observar-se l'evolució del nombre d'empreses inscrites a més llarg temps.

Gràfic 19.8



Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.27 detalla per a l'any 2024 l'activitat de la **Inspecció de Treball i de la Seguretat Social** en matèria de Seguretat Social, contemplant tant el nombre d'actuacions, com el nombre d'infraccions, l'import de les sancions proposades, el nombre de persones treballadores afectades per les infraccions, els expedients liquidatoris i el nombre d'altes en la Seguretat Social promogudes per la Inspecció de Treball. Comparant les dades amb l'exercici 2023, les ordes de servici finalitzades s'han incrementat un 1,2 %, disminuint les infraccions en acta un 42,4 %[3] i un 41,2 % les persones treballadores afectades per les infraccions. Per part seua, els expedients liquidatoris de la Seguretat Social s'han reduït un 5,9 %.

3. El gruix de les infraccions detectades per la ITSS en la Comunitat Valenciana en matèria de Seguretat Social durant estos últims anys, com en la resta del territori espanyol, es referixen a la falta d'alta de les persones treballadores en el Règim General de la Seguretat Social. I més concretament, per falta d'enquadrament en el Règim General dels repartidors i les repartidores de plataformes digitals, els drivers o denominats falsos/es autònoms/es. En l'exercici 2024 es produïx una reducció en el nombre d'actes d'infracció, i particularment en les relatives a «falta d'acta de les persones treballadores», la qual cosa obeïx a les actuacions especials de regularització de prestacions de treball a través de plataformes digitals, ja que s'ha realitzat una actuació coordinada a nivell supraautonómico, que ha portat per motius de tramitació a finalitzar els expedients sancionadors en el primer trimestre de 2025 i no durant 2024.

Quadre 19.27

ACTIVITAT DE LA INSPECCIÓ DE TREBALL I SEGURETAT SOCIAL (ITSS) EN L'ÀREA DE SEGURETAT SOCIAL, 2024

	Ordes de servici finalitzades	Infraccions en acta	Import de les sancions proposades	Persones treballadores afectades per infraccions	Expedients liquidatoris de la Seguretat Social
Alacant	7.989	1.858	6.666.328	4.470	34.753.590
Castelló	3.414	535	2.132.895	1.348	13.241.613
València	13.433	2.706	10.849.839	6.600	51.719.050
C. Valenciana	**24.836**	**5.099**	**19.649.062**	**12.418**	**99.714.253**

Font: Delegació Territorial de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social de la Comunitat



Per segon any consecutiu es produïx una significativa disminució en el nombre d'infraccions en actes de Seguretat Social (en 2024 van ser de 5.099 enfront de les 8.846 de 2023) i en la quantia de les infraccions en la matèria (en 2024 han sigut de 19,6 M€ enfront dels 34,3 milions de l'exercici anterior). El CES CV considera que ha de recaptar-se més informació sobre este fenomen i conéixer les causes que es troben després d'esta reducció.

A continuació, es procedeix a analitzar les dades corresponents a les pensions del Sistema de Seguretat Social en la Comunitat Valenciana.

19.2.3. Pensions contributives

El Quadre 19.28 recull el nombre total de pensions contributives en vigor en la **Comunitat Valenciana**, a últim dia de cada exercici, per a les tres províncies de la Comunitat i per a Espanya. El nombre total de pensions contributives en la Comunitat Valenciana han representat el 10,3 % del total nacional, mateix percentatge que en l'últim exercici.

Quadre 19.28

Núm. DE PENSIONS CONTRIBUTIVES EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024
Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana	Espanya
2020	324.137	133.301	547.868	1.005.306	9.811.124
2021	327.753	134.703	553.156	1.015.612	9.922.051
2022	332.539	135.695	557.017	1.025.251	10.009.149
2023	338.589	137.446	562.752	1.038.787	10.132.479
2024	345.906	140.152	571.317	1.057.375	10.294.786

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.29 desglossa el nombre de pensions distribuïdes per **sexe** per als últims cinc exercicis. Analitzant les dades, any a any, s'observa un progressiu increment en la diferència

del nombre de pensions entre dones i homes a favor de les primeres, passant a ser eixa diferència de 46.660 en 2020 a 61.669 per a l'exercici 2024.

Quadre 19.29

NÚM. DE PENSIONS CONTRIBUTIVES PER SEXE. ANYS 2020-2024

	2020		2021		2022		2023		2024	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Alacant	155.369	168.768	156.425	171.328	157.805	174.734	159.882	178.707	163.220	182.686
Castelló	62.827	70.474	63.375	71.328	63.610	72.085	64.345	73.101	65.666	74.486
València	261.127	286.741	262.371	290.785	263.011	294.006	264.938	297.814	268.967	302.350
C. Valenciana	**479.323**	**525.983**	**482.171**	**533.441**	**484.426**	**540.825**	**489.165**	**549.622**	**497.853**	**559.522**
Espanya	4.706.059	5.105.065	4.737.848	5.184.203	4.758.596	5.250.553	4.799.855	5.332.624	4.868.185	5.426.601

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

L'any 2023, el 56,84 % de les quanties de les pensions contributives anaven destinades als hòmens, mentres que el 43,16 % a les dones. Per a l'exercici 2024, la diferència entre estos percentatges s'ha vist mínimament reduïda sent del 56,59 % en els homes i del 43,41 % en les dones.



A la vista de les dades, el CES CV constata l'existència de bretxa de gènere en les pensions contributives, amb una lleugeríssima reducció en l'exercici 2024.

Per això, el CES CV recomana que es reforcen les polítiques d'igualtat i es continuen implementant mesures de reducció de bretxa de gènere en pensions, de manera que s'eviten discriminacions tant en la trajectòria laboral com en la percepció de futures pensions.

Per la seua part, el Quadre 19.30 conté els imports totals de pensions durant els cinc últims exercicis, representant la **Comunitat Valenciana** per a l'exercici 2024, el 9,5 % del total de les despeses en pensions respecte a **Espanya**, una dècima de punt més que en anys precedents.

Quadre 19.30

PAGAMENT DE PENSIONS. SEGURETAT SOCIAL. IMPORT TOTAL NÒMINA 2020-2024
Milions d'euros. Dada anual

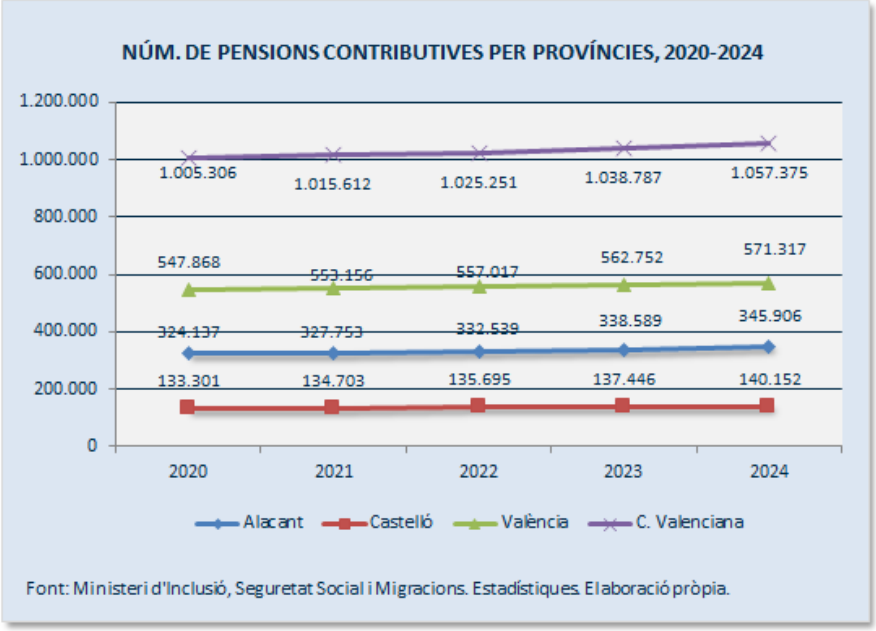
	2020	2021	2022	2023	2024
Alacant	3.938,33	4.126,33	4.339,45	4.832,93	5.180,13
Castelló	1.665,67	1.748,47	1.835,46	2.039,41	2.183,94
València	7.414,32	7.746,91	8.100,29	8.970,00	9.549,78
Comunitat Valenciana	**13.018,32**	**13.621,71**	**14.275,19**	**15.842,34**	**16.913,85**
Espanya	138.052,00	144.358,40	151.221,44	167.627,12	178.539,97

Font: Estadístiques de l'INSS. Estadístiques de sèries cronològiques de pensions. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Gràfic 19.9 mostra l'evolució de les pensions en l'últim quinquenni en la nostra Comunitat, observant-se continus increments en el nombre d'aquestes. La qual cosa manifesta el

progressiu envelliment de la nostra població, sent oportú remetre's al capítol de *Demografia* d'aquesta Memòria per a un estudi més detallat.

Gràfic 19.9



Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Tant a **Espanya** com en la **Comunitat Valenciana** es pot observar un increment en el nombre de pensions durant aquest exercici, que en termes percentuals s'ha situat en el 1,6 % i 1,8 %, respectivament. Si s'analitza percentualment cadascun dels cinc exercicis pot constatar-se que, excepte en 2021, la variació d'increment percentual en el nombre de pensions és superior en la Comunitat Valenciana al d'Espanya, llevat per a 2022 en què en els dos es va arreplegar la mateixa dada d'increment percentual (0,9 %). Resulta significatiu l'increment percentual experimentat en 2024. Això presumiblement obeïx a la jubilació de la generació del baby-boom en les dècades dels cinquanta i seixanta.

Dins de les **pensions contributives,** la característica més significativa en l'evolució del nombre de pensions en la nostra Comunitat és que més de la mitat del nombre d'aquestes, i incrementant-se any rere any, han correspost a prestacions per jubilació (63,6 %, una dècima de punt més que en 2023). Aquesta xifra és inferior en una dècima de punt a la registrada a Espanya, com pot apreciar-se en el Quadre 19.32.

El Quadre 19.31 recull l'import de la **pensió mitjana total** de nivell contributiu i per règims. L'import de la pensió mitjana en cadascun dels règims es trobava en la Comunitat Valenciana per davall de la mitjana d'Espanya. Aquesta situació es ve arrossegant al llarg dels anys d'elaboració de la Memòria.

Quadre 19.31

PENSIÓ MITJANA TOTAL NIVELL CONTRIBUTIU. TOTAL RÈGIMS COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2020-2024

Dades a últim dia d'any de cada exercici

Total Règims	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		**Total**	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	**Valor**	**%**
2020												
C.V.	935,52	95,0	1.071,97	91,5	685,84	93,9	388,80	94,3	586,62	98,5	**939,36**	**92,2**
Espanya	984,99	100,0	1.171,53	100,0	730,08	100,0	412,28	100,0	595,40	100,0	**1.019,03**	**100,0**
2021												
C.V.	944,78	95,0	1.095,19	91,5	697,34	93,9	395,38	94,4	598,31	98,7	**958,58**	**92,2**
Espanya	994,28	100,0	1.196,68	100,0	743,01	100,0	418,71	100,0	606,16	100,0	**1.040,07**	**100,0**
2022												
C.V.	983,28	95,1	1.155,39	91,6	733,59	93,8	414,4	94,2	629,96	98,1	**1.010,69**	**92,2**
Espanya	1034,29	100,0	1.261,37	100,0	782,02	100,0	439,79	100,0	642,24	100,0	**1.096,37**	**100,0**
2023												
C.V.	1.064,65	95,4	1.264,49	91,7	800,64	93,6	451,07	94,0	691,97	98,0	**1.106,03**	**92,2**
Espanya	1.116,25	100,0	1.379,39	100,0	855,58	100,0	479,64	100,0	706,34	100,0	**1.199,80**	**100,0**
2024												
C.V.	1.114,27	95,5	1.331,98	91,8	842,11	93,6	471,30	93,6	729,79	97,7	**1.165,99**	**92,3**
Espanya	1.166,37	100,0	1.450,92	100,0	899,46	100,0	503,66	100,0	746,74	100,0	**1.262,96**	**100,0**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.32 contempla l'import de la pensió mitjana total amb caràcter redistributiu i per províncies.

Quadre 19.32

PENSIÓ MITJANA TOTAL AMB CARÀCTER REDISTRIBUTIU PER PROVÍNCIES DE LA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

Dades a l'últim dia de l'any

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		**Total**	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	**Valor**	**%**
Alacant	1.066,62	91,4	1.237,54	85,3	808,96	89,9	442,35	87,8	713,39	95,5	**1.093,12**	**86,6**
Castelló	1.127,53	96,7	1.282,75	88,4	819,62	91,1	462,56	91,8	688,97	92,3	**1.138,19**	**90,1**
València	1.130,50	96,9	1.404,08	96,8	867,91	96,5	490,67	97,4	757,15	101,4	**1.216,94**	**96,4**
Espanya	1.166,37	100,0	1.450,92	100,0	899,46	100,0	503,66	100,0	746,74	100,0	**1.262,96**	**100,0**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

En el Quadre 19.33 figuren els percentatges de representació de les pensions contributives en la **Comunitat Valenciana** i a **Espanya**. Es constata que els percentatges de les pensions de jubilació i viduïtat han sigut més altes a la província d'Alacant (això podria obeir, entre altres factors, a l'elecció d'aquesta província com a lloc de residència per als últims anys de vida) els d'incapacitat en la de València, els d'orfandat per igual en aquestes dos i els d'a favor de familiars en la d'Alacant.

Quadre 19.33

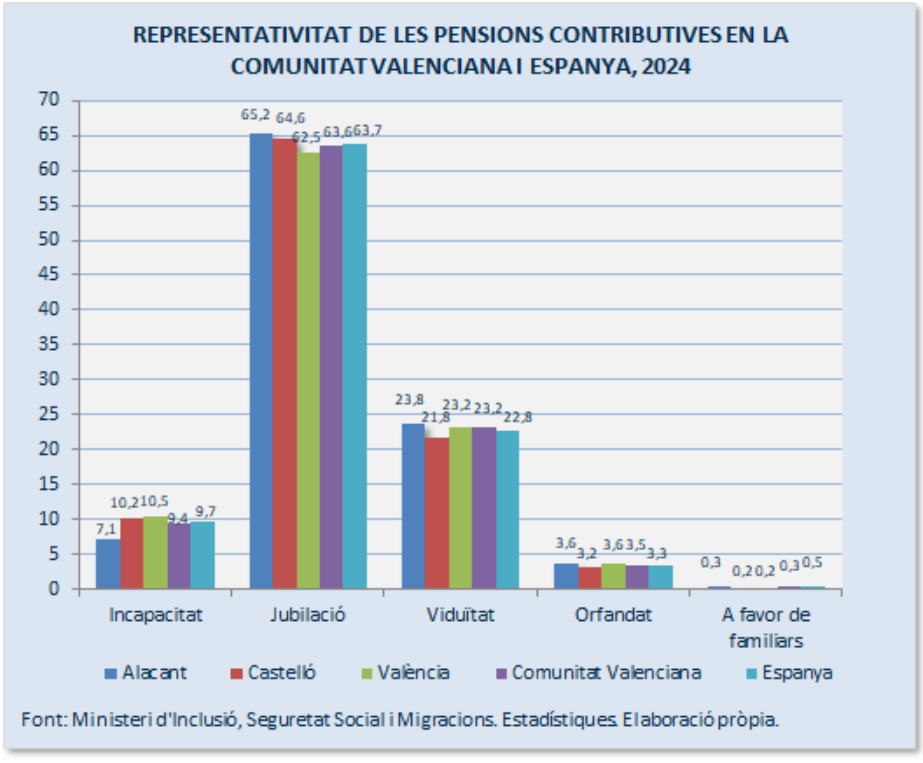
REPRESENTATIVITAT DE LES PENSIONS CONTRIBUTIVES EN LA C.V. I ESPANYA 2024

	Incapacitat	Jubilació	Viduïtat	Orfandat	A favor de familiars	**Total**
Alacant	7,1	65,2	23,8	3,6	0,3	**100,0**
Castelló	10,2	64,6	21,8	3,2	0,2	**100,0**
València	10,5	62,5	23,2	3,6	0,2	**100,0**
Comunitat Valenciana	**9,4**	**63,6**	**23,2**	**3,5**	**0,3**	**100,0**
Espanya	9,7	63,7	22,8	3,3	0,5	**100,0**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Gràfic 19.10 mostra la representativitat de les pensions contributives en la Comunitat Valenciana per a cadascuna de les províncies.

Gràfic 19.10



Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Tot seguit, es procedix a analitzar per separat cadascuna de les diferents modalitats de pensions contributives. El Quadre 19.40 detalla el nombre total de pensions contributives per règims i tipus de pensió.

JUBILACIÓ. El 63,6 % de les prestacions contributives percebudes en la **Comunitat Valenciana** han correspost a aquest tipus de pensions, sent a **Espanya** el percentatge superior en una dècima de punt. El nombre d'aquestes pensions s'ha incrementat en la nostra Comunitat un 2,1 %, sent de 659.400 per a l'any anterior (Quadre 19.34).

En la nostra Comunitat, l'import de la pensió mitjana de jubilació a l'any 2024 es trobava 118,94 euros per davall de l'import mitjà nacional.

Cada any és una constant el **continu increment** en el nombre d'aquestes prestacions, fenomen lligat a una major esperança de vida i a un envelliment de la població, que comporta un major increment en les despeses de prestacions. Això ha portat a la necessitat de fer ús en diverses ocasions del més que minvat Fons de Reserva de la Seguretat Social, anteriorment esmentat, i que, per a enguany, ha vingut millorat la seua guardiola per les aportacions realitzades pel Mecanisme d'Equitat Intergeneracional (MEI).

Quadre 19.34

PENSIONS DE JUBILACIÓ. Núm. PENSIONS I PENSIÓ MITJANA, C. V., 2020-2024

Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Pensions Total (en milers)	Pensió mitjana (euros)	Taxa de Variació Pensió mitjana
2020	627,1	1.071,97	2,4
2021	636,1	1.095,19	2,2
2022	646,3	1.155,39	5,5
2023	659,4	1.264,49	9,4
2024	**673,0**	**1.331,98**	**5,3**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

INCAPACITAT PERMANENT. Aquestes prestacions han representat en la nostra **Comunitat** el 9,4 % del total, tres dècimes de punt inferior a la seua representativitat a **Espanya**. Pel que respecta al seu import, estes han sigut 52,10 euros inferiors a la mitjana d'Espanya (Quadre 19.31), obeint principalment, igual que succeïx amb les pensions de jubilació, al fet que les bases de cotització són més reduïdes a escala autonòmica.

Quadre 19.35

PENSIONS PER INCAPACITAT PERMANENT. NÚM. PENSIONS I PENSION MITJA COMUNITAT VALENCIANA, 2020-2024

Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Pensions Total (en milers)	Pensió mitjana (euros)	Taxa de Variació Pensió Mitjana
2020	96,0	935,52	0,8
2021	9,1	944,78	1,0
2022	94,8	983,28	4,1
2023	93,9	1.064,65	8,3
2024	**98,9**	**1.114,27**	**4,7**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

PRESTACIONS PER VIDUÏTAT, ORFANDAT I A FAVOR DE FAMILIARS. Aquestes han representat conjuntament el 27 % del nombre de pensions en la **Comunitat Valenciana**, sent la quantia mitjana de les pensions de **viduïtat** la més elevada del segment, si bé es trobava 57,35 euros per davall de la mitjana d'**Espanya** (Quadre 19.31). A Espanya les pensions de viduïtat representaven el 22,8 % (Quadre 19.33).

Quadre 19.36

PENSIONS DE VIDUÏTAT. NÚM. PENSIONS I PENSIÓ MITJA C. V., 2020-2024
Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Pensions Total (en milers)	Pensió mitjana (euros)	Taxa de Variació Pensió mitjana
2020	242,6	685,54	1,8
2021	243,5	697,34	1,7
2022	244,1	733,59	5,2
2023	245,3	800,64	9,1
2024	**245,4**	**842,11**	**5,2**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Pel que respecta a les pensions d'**orfandat**, el seu **import mitjà** en la **Comunitat Valenciana** s'ha situat 32,36 euros per davall de la mitjana d'**Espanya** (Quadre 19.31). La representació de les pensions d'orfandat en la nostra Comunitat ha sigut dos dècimes de punt superior a la d'Espanya (Quadre 19.33).

Quadre 19.37

PENSIONS D'ORFANDAT. NÚM. PENSIONS I PENSION MITJANA, C.V., 2020-2024
Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Pensions Total (en milers)	Pensió mitjana (euros)	Taxa de Variació Pensió mitjana
2020	37,0	388,80	1,5
2021	37,3	395,38	1,7
2022	37,4	414,40	4,8
2023	37,6	451,07	8,8
2024	**37,3**	**471,30**	**4,5**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El nombre més baix de prestacions continua corresponent a la categoria de pensions **a favor de familiars**, havent-se concedit en la **Comunitat Valenciana** 5 prestacions menys que en 2023. Pel que respecta als imports mitjans d'aquestes, s'evidencia igualment una diferència negativa en el conjunt de les tres províncies, respecte a la mitjana nacional, en 16,95 euros (Quadre 19.31), si bé per a la província de València es trobava 10,41 euros per damunt de la pensió mitjana a **Espanya** (Quadre 19.32).

Quadre 19.38

PENSIONS A FAVOR DE FAMILIARS. Núm. PENSIONS I PENSION MITJANA COMUNITAT VALENCIANA, 2020- 2024
Dades a últim dia d'any de cada exercici

	Pensions Total (en milers)	Import Mitjà Total (euros)	Taxa de Variació Import Mitjà Total
2020	2,6	586,62	2,4
2021	2,6	598,31	2,0
2022	2,6	629,96	5,3
2023	2,6	691,97	9,8
2024	**2,6**	**729,79**	**5,5**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Els quadres següents analitzen el nombre de pensions segons els diferents règims de la Seguretat Social, comparant les dades provincials i de la **Comunitat Valenciana** en relació amb **Espanya**, recollint-se en el Quadre 19.39 el nombre de pensions per règims en termes absoluts, per a cadascuna de les tres províncies de la nostra Comunitat.

Quadre 19.39

NOMBRE DE PENSIONS CONTRIBUTIVES PER RÈGIMS, 2024
En valors absoluts. Dades a l'últim dia de l'any

	Alacant	Castelló	València	C. Valenciana	Espanya
Règim General	259.270	103.183	446.931	809.384	7.679.358
R.E. Autònoms	67.184	28.992	96.940	193.116	2.002.647
R.E. Treballadors Mar	2.871	1.734	2.007	6.612	116.426
R.E. Mineria i Carbó	368	130	182	680	57.777
Règ. Accidents Treball	5.668	2.333	10.432	18.433	203.428
R. Malalties Professionals	768	189	1.016	1.973	31.867
R. Seg. Oblig. Vellesa i inva	9.777	3.591	13.809	27.177	203.283
Total Règims	**345.906**	**140.152**	**571.317**	**1.057.375**	**10.294.786**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Per la seua part, el Quadre 19.40 desglossa les pensions contributives per règims i tipus de pensió.

Quadre 19.40

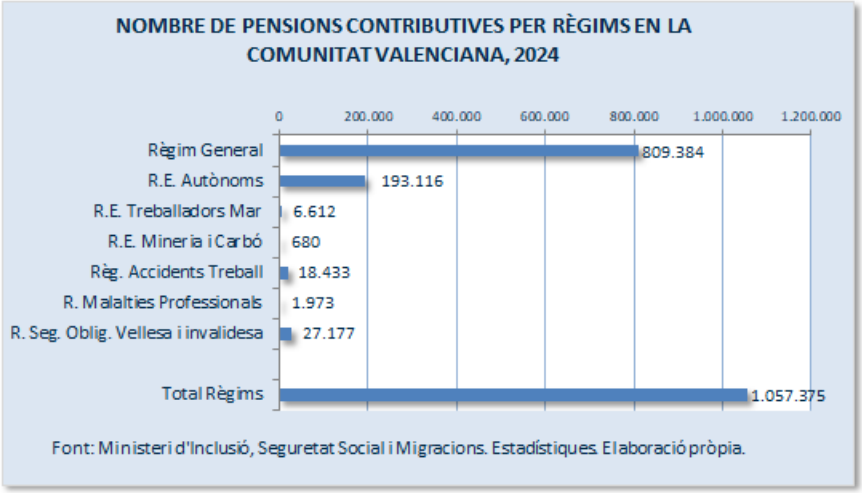
NOMBRE DE PENSIONS CONTRIBUTIVES PER RÈGIMS I TIPUS DE PENSIÓ EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024
En valors absoluts. Dades a l'últim dia de l'any

	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfandat	A favor de familiars	**Total**
Règim General	77.177	509.665	190.606	29.728	2.208	**809.384**
R.E. Autònoms	11.520	129.710	45.331	6.235	320	**193.116**
R.E. Treballadors Mar	387	3.439	2.410	324	52	**6.612**
R.E. Mineria i Carbó	17	324	287	43	9	**680**
Règ. Accidents Treball	8.700	4.450	4.281	961	41	**18.433**
R. Malalties Professionals	902	557	444	67	3	**1.973**
R. Seg. Oblig. Vellesa i inva	187	24.899	2.091	-	-	**27.177**
Total Règims	**98.890**	**673.044**	**245.450**	**37.358**	**2.633**	**1.057.375**

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El Gràfic 19.11 reflectix que més de les tres quartes parts del total de pensions (76,5 %) es trobaven enquadrades en el Règim General, sent este percentatge dos dècimes de punt superior al registrat en 2023.

Gràfic 19.11



Per a l'exercici 2024, s'ha produït un increment del 2,2 % en el nombre de **pensions del Règim General**, cinc dècimes de punt més que el registrat l'any anterior, en comptar amb 792.253 prestacions en 2023.

Pel que respecta a l'import de les pensions mitjanes d'aquest Règim en la Comunitat Valenciana, la totalitat d'aquestes es trobaven per davall de la mitjana nacional, com pot apreciar-se en el Quadre 19.41, sent un any més les de jubilació i viduïtat les que ostenten el percentatge més baix.

Quadre 19.41

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM GENERAL. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiar		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	1.126,74	95,2	1.453,51	90,8	878,32	92,2	488,17	94,6	739,35	95,8	1.247,56	91,1
Espanya	1.183,84	100,0	1.601,65	100,0	953,11	100,0	516,28	100,0	771,86	100,0	1.369,87	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El nombre total de prestacions del **Règim Especial de Treballadors Autònoms** s'ha incrementat un 1,8 % en relació amb l'any anterior (189.654), cinc dècimes de punt més que en 2023. Quant a l'import de la pensió mitjana en la nostra Comunitat, esta ha sigut superior en les pensions a favor de familiars, viduïtat i jubilació i inferior en les pensions d'orfandat i incapacitat permanent.

Quadre 19.42

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM ESPECIAL AUTÒNOMS/ES COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	882,33	99,5	965,08	100,2	657,47	101,4	372,31	90,1	581,16	102,4	867,56	100,2
Espanya	886,32	100,0	963,13	100,0	648,64	100,0	413,05	100,0	567,69	100,0	865,96	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Por lo que respecta al **Régimen Especial de los Trabajadores del Mar,** año tras año viene observándose un continuo descenso en el número de este tipo de prestaciones (96 menos en 2024), lo que supone un descenso del 1,4 %, tres décimas de punto más que en 2023.

Por lo que respecta al importe medio de este tipo de prestaciones en nuestra Comunitat, todas, a excepción de las prestaciones a favor de familiares, se encontraban por encima de la media nacional (siendo significativas las de incapacidad permanente que superaban un 15,3 % la media nacional), tal y como puede observarse en el Cuadro 19.43.

Quadre 19.43

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM ESPECIAL TREBALLADORS DE LA MAR COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		a favor de familiar		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	1.368,88	115,3	1.700,12	106,4	922,95	104,1	662,75	107,1	715,61	90,2	1.337,03	104,1
Espan	1.187,55	100,0	1.597,85	100,0	886,43	100,0	619,04	100,0	793,57	100,0	1.284,72	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

En sintonia amb les prestacions del Règim Especial anteriorment esmentat, el nombre de prestacions del **Règim Especial de Treballadors de la Mineria i del Carbó**, ha disminuït en 27 unitats, la qual cosa comporta un descens del 3,8 %, quinze dècimes de punt més que en 2023 en relació amb el seu precedent.

Quant a l'import de les pensions mitjanes en relació amb **Espanya**, torna a constatar-se que totes les prestacions en aquest règim, amb l'excepció de les d'incapacitat permanent, es trobaven per davall de la mitjana nacional, sent les més baixes les d'a favor de familiars.

Quadre 19.44

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM ESPECIAL MINERIA I CARBÓ COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	2.005,19	103,0	2.668,21	95,2	1.196,19	89,3	844,09	90,9	994,69	81,0	1.890,46	85,6
Espan	1.946,14	100,0	2.803,32	100,0	1.340,22	100,0	928,72	100,0	1.228,35	100,0	2.208,24	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

El nombre total de prestacions per **Accidents de Treball** en la **Comunitat Valenciana** s'ha incrementat en 216 unitats en relació amb 2023 (1,2 %) davant l'increment de 162 unitats en 2023 respecte al seu precedent. En el Quadre 19.40 apareix recollit el desglossament de les prestacions. Novament, queda constatat que l'import mitjà d'esta mena de prestacions es trobava per davall de la mitjana nacional, sent el percentatge més sota les corresponents a la pensió de viduïtat en primer lloc, seguides de les de jubilació i incapacitat permanent.

Quadre 19.45

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM D'ACCIDENTS DE TREBALL COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	1.270,67	95,2	1.442,03	95,2	1.031,16	94,9	476,80	93,7	1.093,35	98,8	1.214,40	94,8
Espanya	1.335,34	100,0	1.515,24	100,0	1.086,78	100,0	508,70	100,0	1.106,87	100,0	1.281,50	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

En matèria de **Malalties Professionals,** s'ha produït un increment de 10 unitats en relació amb 2023 (0,5 %).

L'import de les pensions mitjanes de cadascuna de les prestacions d'aquest règim especial, amb l'excepció de les de viduïtat, es trobava per davall de la mitjana nacional, destacant significativament les d'a favor de familiars, que es trobava en el 36,5 % de la mitjana d'**Espanya**.

Quadre 19.46

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM MALALTIES PROFESSIONALS COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		A favor de familiars		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	1.080,65	84,4	1.801,78	94,1	1.476,99	101,9	867,88	90,3	540,16	36,5	1.372,92	90,2
Espanya	1.279,75	100,0	1.915,73	100,0	1.448,82	100,0	961,29	100,0	1.477,98	100,0	1.522,81	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Finalment, pel que respecta a l'**Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa**, el nombre total de pensions contributives en la nostra Comunitat ha disminuït en 2.108 prestacions (un 7,2 % menys, set dècimes de punt més que en 2023). El 91,6 % d'aquest tipus de prestacions ha correspost a pensions de jubilació, el 7,7 % a viduïtat i el 0,7 % restant a incapacitat permanent. El nombre de pensions SOVI en la Comunitat Valenciana, a data 31 de desembre de 2024, ha sigut de 27.177, dels quals 9.777 corresponien a Alacant, 3.591 a Castelló i 13.809 a València. El grup més nombrós corresponia a jubilació amb 24.899, un 91,6 % del total, seguida de viduïtat amb 2.091, un 7,7 %.

A diferència d'altres règims, en aquest els imports de les pensions mitjanes en la **Comunitat Valenciana** s'han situat per damunt de la mitjana d'**Espanya**.

Quadre 19.47

PENSIONS MITJANES ANUAL RÈGIM SEGUR OBLIGATORI DE VELLESA I INVALIDESA COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	Inc. Permanent		Jubilació		Viduïtat		Total	
	Valor	%	Valor	%	Valor	%	Valor	%
C.V.	509,77	103,1	490,37	103,2	499,12	100,2	491,16	102,9
Espanya	494,24	100,0	475,10	100,0	498,19	100,0	477,24	100,0

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Estadístiques. Elaboració pròpia.

Per a concloure, i a la vista de les dades que han sigut registrades i exposades en aquest subapartat, podem constatar que el nombre total de pensions subjectes a Règims Especials l'any 2024 ha sigut de 247.791, que juntament amb les 809.384 del Règim General sumaven un global d'**1.057.375 prestacions per al conjunt de les tres províncies de la Comunitat Valenciana**, xifra superior a la registrada l'any anterior en 18.588 prestacions, i que en termes percentuals ha suposat un increment del 1,8 %, cinc dècimes de punt més que en 2023 en relació amb el seu precedent.

No pot concloure's aquest subapartat sense fer menció a un altre tipus de pensions. Es tracta de les **Prestacions de Classes Passives**. El nombre total de pensions en la nostra Comunitat, a mes de desembre de 2024, s'ha incrementat en 1.679 prestacions, havent augmentat en 1.643 el nombre de pensionistes en relació amb 2023.

En el Quadre 19.48 pot apreciar-se la distribució provincial d'aquestes prestacions. En aquest mateix quadre figura el nombre de pensionistes de classes passives per als dos últims exercicis. La variació percentual tant de pensions com de pensionistes en la **Comunitat Valenciana** ha sigut sis dècimes de punt superior a la d'**Espanya**.

Quadre 19.48

NOMBRE DE PENSIONS I PENSIONISTES DE CLASSES PASSIVES COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, DESEMBRE 2023-2024
Dades a mes de desembre de cada exercici

	Núm. de pensionistes		Variació %	Núm. de pensions		Variació %
	2023	2024		2023	2024	
Alacant	18.589	19.043	2,4	19.088	19.555	2,4
Castelló	7.116	7.303	2,6	7.336	7.527	2,6
València	34.064	35.066	2,9	34.996	36.017	2,9
C. Valenciana	**59.769**	**61.412**	**2,7**	**61.420**	**63.099**	**2,7**
Espanya	**687.073**	**701.602**	**2,1**	**706.773**	**721.395**	**2,1**

Font: Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social, Secretària d'Estat de la Seguretat Social i Pensions. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions Públiques.

El Quadre 19.49 arreplega l'import de les pensions del **Règim de Classes Passives de l'Estat en la Comunitat Valenciana i Espanya** per als anys 2023 i 2024. Pot observar-se, igual que va succeir en el nombre de pensions i pensionistes, que la variació en l'import de les pensions abonades ha sigut superior en la Comunitat Valenciana, sent la més elevada la corresponent a la província de València.

Quadre 19.49

IMPORT DE PENSIONS ABONADES PER PROVÍNCIES. CLASSES PASSIVES 2023-2024
Dades a mes de desembre de cada exercici

	2023	2024	Variació %
Alacant	81.133.157	87.594.426	8,0
Castelló	31.076.534	33.520.775	7,9
València	149.275.662	162.094.421	8,6
C. Valenciana	**261.485.353**	**283.209.622**	**8,3**
Espanya	**2.975.483.350**	**3.204.160.377**	**7,7**

Font: Direcció General d'Ordenació de la Seguretat Social, Secretària d'Estat de la Seguretat Social i Pensions. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions Públiques. Elaboració pròpia.

En el Decret de Millora de Revaloració de Pensions del Sistema de la Seguretat Social[4] ve establit l'increment de les pensions contributives, contenint una taula de **pensions mínimes** en funció del tipus de pensió i l'edat de la persona pensionista. Quan la pensió no supera el nivell de renda mínima establit, aquesta es complementa amb l'anomenat complement a mínims, el qual pot ser individual o complement a mínims amb cònjuge a càrrec. Aquest complement s'abona quan la pensió contributiva no arriba a cobrir el mínim, responent a una situació de no superació d'un determinat nivell d'ingressos. El Quadre 19.50 recull el nombre d'aquestes prestacions en la Comunitat Valenciana per als anys 2023 i 2024.

A últim dia de l'any 2024, el nombre total de **pensions en vigor amb complements per mínims** (Quadre 19.50) s'ha reduït en 1.104 unitats en relació amb 2023, la qual cosa suposa un descens del 0,4 % respecte a l'any anterior, deu dècimes de punt menys que en 2023 respecte al seu precedent. El 58 % d'aquestes ha obeït a prestacions per jubilació, una dècima de punt menys que en 2023. Les prestacions per viduïtat han representat el 28 %, disminuint cinc dècimes de punt en relació amb 2023. Li segueixen en percentatge les prestacions d'orfandat, amb el 6,9 %, i incapacitat permanent, amb el 6,6 %, en la primera una dècima de punt inferior i en la segona cinc dècimes superior a la de l'exercici anterior en relació amb el seu precedent. Finalment, les prestacions a favor de familiars han representat el 0,5 %, mateixa dada que en els cinc últims exercicis.

Desagregant les dades per **sexe**, de les 245.698 pensions en vigor amb complements per mínims en 2024, 78.486 han correspost a homes (31,94 %) mentre que les dones perceptores d'aquest tipus de prestació han sigut 167.210 (68,06 %, més de dos terceres parts). En dos casos no constava sexe. Les dades per a 2023 eren de 79.907 homes (32,38 %) i 166.893 dones (67,62 %). En dos casos no constava sexe.

Novament cal deixar constància que les variacions en el nombre de pensions són conseqüència directa del creixement i índex d'envelliment de la població i de la taxa d'activitat, així com de l'entrada en vigor de noves disposicions legals en les quals s'estableixen els requisits per a accedir a aquestes, al mateix temps que s'estableixen mesures per a millorar el control del seu reconeixement.

Quadre 19.50

NOMBRE DE PENSIONS EN VIGOR AMB COMPLEMENTS PER MÍNIMS. C.V. 2023- 2024

Dades a l'últim dia de l'any

	Incapacitat permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		Favor de Familiars		TOTAL	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	3.562	3.952	54.031	54.201	24.868	24.573	6.199	6.056	620	614	89.280	89.396
Castelló	2.291	2.500	19.409	19.076	6.498	6.318	1.899	1.884	125	119	30.222	29.897
València	9.247	9.857	69.574	69.109	38.882	37.943	9.104	9.016	493	480	127.300	126.405
Total C.V.	**15.100**	**16.309**	**143.014**	**142.386**	**70.248**	**68.834**	**17.202**	**16.956**	**1.238**	**1.213**	**246.802**	**245.698**

Font: eSTADISS-Estadístiques de l'INSS. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.51 inclou els imports per complement a mínims en la Comunitat Valenciana per als anys 2023 i 2024.

4. Reial Decret 1058/2022, de 27 de desembre, sobre revaloració de les pensions del sistema de la Seguretat Social, de les pensions de Classes Passives i d'altres prestacions socials públiques per a l'exercici 2023.

Quadre 19.51

IMPORT DE PENSIONS EN VIGOR AMB COMPLEMENTS PER MÍNIMS. C.V. 2023- 2024

Dades a l'últim dia de l'any. En milers d'euros

	Incapacitat permanent		Jubilació		Viduïtat		Orfandat		Favor de Familiars		TOTAL	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Alacant	571,43	736,41	14.285,86	15.593,15	6.672,99	7.094,06	877,07	928,92	71,76	77,14	22.479,11	24.429,69
Castelló	322,22	408,90	5.147,59	5.469,14	1.668,65	1.745,92	267,71	286,09	15,14	16,03	7.421,31	7.926,07
València	1.487,79	1.776,78	18.297,68	19.720,58	10.127,08	10.672,32	1.357,56	1.443,00	63,09	65,93	31.333,20	33.678,62
Total C.V.	**2.381,44**	**2.922,09**	**37.731,13**	**40.782,87**	**18.468,72**	**19.512,30**	**2.502,34**	**2.658,01**	**149,99**	**159,09**	**61.233,62**	**66.034,37**

Font: eSTADISS-Estadístiques de l'INSS. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.



El CES CV manifesta la seua satisfacció per la contínua reducció del nombre de pensions amb complement a mínims, conseqüència això d'un augment en les quanties de les pensions. Aquest tipus de prestació és percebuda majoritàriament per les dones, resultat de la bretxa salarial de gènere existent, de la seua dedicació a les cures i al treball no cotitzat, sent necessari continuar aprofundint en mesures que permeten una correcció de la bretxa de gènere.

19.2.4 Pensions no contributives

Els **sistemes de protecció social** en la seua modalitat assistencial[5] reuneixen, en l'actualitat, a pensionistes acollits a distinta normativa, que arranca de les prestacions Fons d'Assistència Social (FAS), passant per les derivades de la Lismi i finalitzant amb les Pensions No Contributives (PNC), implantades amb caràcter general per la Llei 26/1990, amb objecte de protegir aquella ciutadania que, trobant-se en situació de necessitat, manquen de recursos propis per a la seua subsistència.

A continuació, s'analitzen les dades corresponents a **prestacions individuals i pensions no contributives** de la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana per a l'exercici 2024.

En el Quadre 19.52 figuren per als últims cinc exercicis el nombre de pensions no contributives de la Seguretat Social (jubilació i invalidesa) en la Comunitat Valenciana i a Espanya.

5. La protecció assistencial o no contributiva pot definir-se com un mecanisme col·lectiu de solidaritat, la protecció de la qual s'atorga independentment de l'existència d'una cotització prèvia i de la pèrdua o reducció dels ingressos professionals, destinant-se a persones, famílies i grups que es troben en situació de necessitat i els recursos de la qual (materials, culturals i socials) són tan febles que queden exclosos dels modes de vida mínims acceptables en l'Estat en el qual residixen.

Quadre 19.52

NOMBRE DE PENSIONS NO CONTRIBUTIVES DE LA SEGURETAT SOCIAL (JUBILACIÓ I INVALIDESA) A MES DE DESEMBRE DE CADA EXERCICI

	2020	2021	2022	2023	2024
Alacant	17.694	17.895	18.317	19.162	19.664
Castelló	4.299	4.377	4.439	4.522	4.642
València	26.760	26.024	25.702	25.834	26.246
C. Valenciana	**48.753**	**48.296**	**48.458**	**49.518**	**50.552**
Espanya	**446.021**	**446.119**	**444.536**	**449.198**	**457.400**

Font: Imsers. Àrea de prestacions econòmiques. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

Es constata per a les pensions no contributives que el nombre dones beneficiàries (33.413) d'aquest tipus de prestacions en 2024 ha representat el 66,11 % del total, mentres que en el cas dels homes (17.128) s'ha situat en el 33,89 %. En 2023 els percentatges es situaven en el 67,64 % per a les dones (32.876) i en el 32,36 % per als homes (16.566).

El Quadre 19.53 recull l'evolució dels últims cinc anys en l'acumulat d'altes en la nòmina de pensions no contributives, tant en la modalitat d'invalidesa com de jubilació.

Quadre 19.53

ACUMULAT D'ALTES EN NÒMINA DE PNC DE LA SEGURETAT SOCIAL AL FINAL DE CADA EXERCICI COMUNITAT VALENCIANA. ANYS 2020 A 2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Invalidesa	900	1.013	1.470	1.183	1.049
Jubilació	2.101	2.452	3.840	3.561	3.633
TOTAL	**3.001**	**3.465**	**5.310**	**4.744**	**4.682**

Font: Imsers. Àrea de prestacions econòmiques.Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.54 detalla, mes a mes, el nombre d'altes en la nòmina de pensions no contributives dels dos últims exercicis. Per a l'exercici 2024, i a diferència del seu precedent, s'ha experimentat un nou descens en les altes d'invalidesa, si bé un increment en les corresponents a jubilació.

Quadre 19.54

ALTES EN NÒMINA DE PNC DE LA SEGURETAT SOCIAL PER MESOS COMUNITAT VALENCIANA. ANYS 2023 I 2024

	Invalidesa		Jubilació		Total	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Gener	118	60	225	270	343	330
Febrer	103	75	337	377	440	452
Març	103	134	274	364	377	498
Abril	119	72	347	291	466	363
Mai	98	125	287	369	385	494
Juny	142	87	427	258	569	345
Juliol	105	87	366	258	471	345
Agost	70	94	263	315	333	409
Setembre	57	35	190	60	247	95
Octubre	73	95	308	367	381	462
Novembre	86	104	219	372	305	476
Desembre	109	81	318	332	427	413
TOTAL	**1.183**	**1.049**	**3.561**	**3.633**	**4.744**	**4.682**

Font: Imsers. Àrea de prestacions econòmiques. Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Així doncs, el nombre d'altes en nòmines de PNC d'**invalidesa** per a l'any 2024 s'ha reduït en 134 unitats, la qual cosa en termes percentuals representa una variació de -11,3 %, davant els 19,5 punts percentuals negatius registrats en 2023 respecte al seu precedent. Per la seua part, el nombre d'altes en nòmina per a la PNC de **jubilació** ha comptat amb 72 prestacions més i que en termes percentuals ha suposat una taxa de variació de 2 punts percentuals. L'any 2023 la taxa va ser del -7,3 % en relació amb 2022.

Quadre 19.55

PRESTACIONS NO CONTRIBUTIVES, 2023-2024

Dades a mes de desembre de cada exercici

	Pensions Assistencials				LISMI		Pensions no contributives			
	Persones beneficiàries				P. beneficiàries		Persones beneficiàries			
	Malaltia		*Vellesa*				*Invalidesa*		*Jubilació*	
	2023	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*
Alacant	2	0	0	0	427	407	5.393	5.253	13.769	14.411
Castelló	0	0	0	0	53	49	1.960	1.927	2.562	2.715
València	4	4	0	0	430	411	8.973	8.738	16.861	17.508
Total	**6**	**4**	**0**	**0**	**910**	**867**	**16.326**	**15.918**	**33.192**	**34.634**

Fonts: Ministeri de Treball i Economia Social. Butlletí d'Estadístiques Laborals. Prestacions no contributives. Imsers. Area de Prestacions Econòmiques. Elaboració pròpia.

Pel que respecta al total de persones beneficiàries de prestacions no contributives en la Comunitat Valenciana, a últim dia d'any de 2024, el nombre d'aquestes ha sigut de 51.423 persones, xifra superior a la recollida en l'exercici anterior i que va ser de 50.434 persones. La dada resultant s'obté de la suma del nombre de persones beneficiàries de pensions assistencials, de persones beneficiàries de la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids (Lismi) i de persones beneficiàries de pensions no contributives (Quadre 19.55). Any a any ve constatant-se un **continu descens en el nombre de prestacions assistencials.**

En acarar les dades per províncies pot observar-se com a **Alacant**, a diferència d'anys precedents, la xifra corresponent a persones beneficiàries de la Lismi ha sigut lleument inferior a la recollida per a la província de **València** i molt superior a la de **Castelló,** aquesta última tan sols amb quatre unitats menys que en 2023. No obstant això, es constata en totes

aquestes que, any a any, decreix el nombre de persones beneficiàries de les pensions assistencials i de les pensions Lismi, en tractar-se de pensions a extingir. El nombre total de pensions no contributives s'ha vist incrementat per a aquest exercici en la nostra Comunitat (50.552 davant els 49.518 de 2023 i 48.458 de 2022). S'ha produït un increment del 4,3 % en les pensions no contributives de jubilació i un decrement de 2,5 punts percentuals en les d'invalidesa.

L'import de les prestacions FAS (Fons d'Assistència Social) i Prestacions Socials i Econòmiques per a Persones amb Discapacitat (PSPD) (anterior Lismi, Llei d'Integració Social dels Minusvàlids), és una quantitat fixa de 162,60 euros/mes (14 pagues), la qual cosa fa un total de 2.276,40 euros anual. Des de l'any 1992 no s'havien produït revaloracions en aquest tipus de prestacions, ja que es tracta d'una modalitat a extingir, oferint-se als seus beneficiaris i beneficiàries la possibilitat d'optar per les PNC de jubilació o invalidesa corresponents. No obstant això, l'any 2023 sí que es va produir una revaloració del 8,5 %, no havent-hi cap revaloració en 2024.

Les **prestacions socials econòmiques per a persones amb discapacitat** (antigament denominada Llei d'Integració Social de Minusvàlids, Lismi) es subdivideix, al seu torn, en tres subsidis (prestacions econòmiques), dels quals el Subsidi de Garantia d'Ingressos Mínims (SGIM, 149,86 euros mes/14 pagues) i el Subsidi d'Ajuda de Tercera Persona (SATP, 58,45 euros mes/14 pagues) són a extingir ja que van deixar de concedir-se l'any 1992, quedant vigents en l'actualitat, únicament, el Subsidi de Mobilitat i Despeses de Transport (SMGT, 81,20 euros mes/12 pagues, davant els 78,20 euros de 2023), que es revaloritza anualment, i la prestació tècnica de l'Assistència Sanitària Prestació Farmacèutica (ASPF), destinada a persones amb discapacitat que, per no desenvolupar activitat laboral, no estan compreses en el camp d'aplicació de la Seguretat Social. Tenint en compte que una persona beneficiària de Lismi pot ser-ho de més d'un subsidi, el desglossament per províncies dels diversos subsidis és el següent (dades Imserso):

- Alacant: 190 (SGIM 162, SATP 9 i SMGT 19) 48
- Castelló: (SGIM 28, SATP 1 i SMGT 19) 183
- València: (SGIM 198, SATP 19 i SMGT 66) 421
- C. Valenciana (SGIM 288, SATP 29 i SMGT 104)

El **nombre total de subsidis abonats** ha sigut de 421, davant els 466 de l'any anterior (un 9,7 % menys), tenint en compte que cada persona beneficiària pot ser perceptor de més d'un subsidi. No obstant això, el nombre total de persones beneficiàries de prestacions Lismi en 2024 ha sigut de 867 (un 4,7 % menys que en 2023 amb 910), corresponent 407 a la prvíncia d'Alacant, 49 a la de Castelló i 411 a la província de València (Quadre 19.55).

Per la seua part, l'**import de les PNC** no és una quantitat fixa, sinó que depen dels ingressos econòmics de la persona beneficiària o dels de la seua unitat familiar. En tal sentit, la quantitat mensual màxima a percebre per aquella persona beneficiària que no dispose de cap tipus d'ingressos, ni per si mateix ni per la unitat familiar amb la qual conviu, ha quedat establida per a l'any 2024 en 517,90 euros mensuals (14 pagues). La paga anual íntegra ascendeix a 7.250,60 euros, amb un increment del 6,9 % respecte a 2023[6]. En el cas que existiren ingressos, la quantitat mínima a percebre seria el 25 % (129,48 euros mensuals) de l'import màxim assenyalat, fixant-se la quantitat anual íntegra en 1.812,72 euros. Aquest import màxim s'incrementa un 50 % per a aquelles persones beneficiàries de PNC d'invalidesa, que necessiten ajuda de tercera persona i el grau de minusvalidesa de

6. La Llei 31/2022, de 23 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2023 i el Reial Decret Llei 20/2022, de 27 de desembre, de mesures de resposta a les conseqüències econòmiques i socials de la Guerra d'Ucraïna i de suport a la reconstrucció de l'illa de La Palma i a altres situacions de vulnerabilitat, estableixen per a les pensions de la Seguretat Social en la seua modalitat no contributiva una revaloració del 15 % respecte a la quantia establida a 1 de gener de 2022. D'aquesta manera, el seu import queda establit en 6.784,54 € íntegres anuals, que s'abonen en 12 mensualitats més dos pagues extraordinàries a l'any.

la qual siga igual o superior al 75 %. Per a aquest supòsit la prestació ha quedat establida en 776,85 euros mensuals. L'import anual íntegre (14 pagues) per a aquest cas és de 10.875,90 euros.

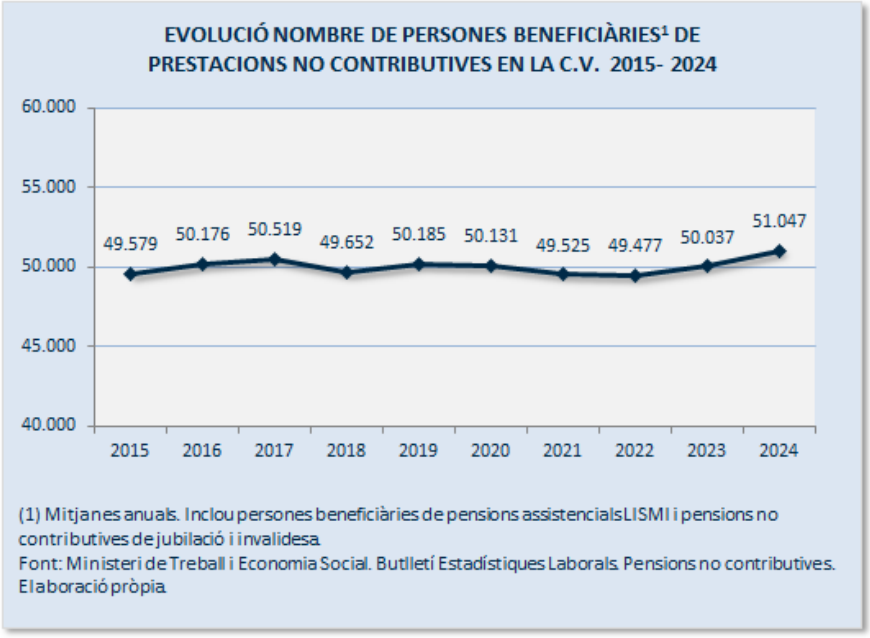
Per la seua part, el nombre de prestacions ASPF en la Comunitat Valenciana per a l'any 2024, ha sigut de 496 davant les 502 de 2023 (un 1,2 % menys) i 508 de 2022 (un 1,2 % menys). Per províncies, el nombre de prestacions a Alacant ha sigut de 240 (dos menys que en 2023), un total de 3 a Castelló (una menys que l'any anterior) i 253 a València (tres menys que en 2023).

El Gràfic 19.12 mostra l'evolució del nombre de persones beneficiàries de prestacions no contributives en els últims deu anys en la nostra Comunitat. S'observa una contínua tendència ascendent a partir de l'exercici 2015 i fins a 2017, per a a posteriori intercanviar-se variacions a la baixa i posterior augment en 2019. Des d'eixa data torna a produir-se una tendència a la baixa, excepte per als dos últims exercicis on es constata un nou repunt.



S'observa un increment en el nombre de pensions no contributives, així com en el nombre de persones beneficiàries. Precisament, per a garantir el benestar de totes aquelles persones que es troben en situació de vulnerabilitat, l'actual regulació de les pensions establix que les quanties de les pensions mínimes i les pensions no contributives estaran lligades al llindar de risc de pobresa, de manera que aquest actuarà com a garantia de suficiència de les pensions públiques. El CES CV valora positivament l'adopció d'esta mesura amb fort impacte en la reducció de la bretxa de gènere, mentres dos terços de les pensions mínimes i les pensions no contributives estan reconegudes a dones.

Gràfic 19.12



El Quadre 19.56 recull la distribució territorial dels imports bruts de les nòmines de jubilació i invalidesa de les pensions no contributives, per comunitats autònomes. La **Comunitat Valenciana** ha ocupat novament el tercer lloc precedida per Catalunya i Andalusia.

Quadre 19.56

PENSIONS NO CONTRIBUTIVES DE SEGURETAT SOCIAL JUBILACIÓ I INVALIDESA DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DELS IMPORTS BRUTS DE LES NÒMINES (FINS A DESEMBRE 2024)*

	IMPORTS BRUTS DE LES NÒMINES			
	Jubilació	Invalidesa	Total	%
Andalusia	404.470.097	302.847.558	707.317.655	20,74
Aragó	34.782.990	18.362.096	53.145.086	1,56
d'Astúries, Principat	40.525.585	26.524.390	67.049.975	1,97
Balears, Illes	41.095.463	19.572.042	60.667.505	1,78
Canàries	184.704.737	133.732.701	318.437.438	9,34
Cantàbria	29.809.553	24.463.176	54.272.729	1,59
Castella i Lleó	95.536.369	64.126.180	159.662.549	4,68
Castella-la Manxa	79.449.755	66.411.366	145.861.121	4,28
Catalunya	295.252.578	200.224.321	495.476.899	14,52
Comunitat Valenciana	**244.994.349**	**126.375.278**	**371.369.627**	**10,89**
Extremadura	53.486.151	38.273.656	91.759.807	2,69
Galícia	173.364.080	96.759.229	270.123.309	7,92
Madrid, Comunitat d	209.619.444	110.213.768	319.833.212	9,38
Múrcia, Regió de	62.041.977	57.568.594	119.610.571	3,51
Navarra, Com. Foral c	14.932.980	7.521.562	22.454.542	0,66
País Basc	55.913.957	47.879.225	103.793.182	3,04
Rioja, La	10.120.689	5.876.743	15.997.432	0,47
Ceuta	7.401.640	8.691.830	16.093.470	0,47
Melilla	8.707.306	9.569.568	18.276.874	0,54
TOTAL ESTAT	**2.046.209.700**	**1.364.993.283**	**3.411.202.983**	**100,00**

(*) El pagament és efectuat per la Tresoreria General de la Seguretat Social, excepte Navarra i el País Basc les fonts de la qual són el Dpt. de Polítiques Socials i Consum i el Dpt. d'Ocupació i Polítiques Socials, respectivament.
Font: Imsers. Àrea de Prestacions Econòmiques. Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

El Quadre 19.57 actualitza, per a l'exercici 2024, l'acumulat d'altes, baixes i oscil·lacions en nòmina, de les pensions no contributives a Espanya, oferint així mateix les dades per comunitats autònomes. En la **Comunitat Valenciana** s'han registrat oscil·lacions positives en la PNC tant de jubilació com d'invalidesa. Per a **Espanya** s'han recollit oscil·lacions positives en les dos. Cal assenyalar que no es disposa del moviment de persones beneficiàries en nòmina en les comunitats de Navarra i País Basc.

Quadre 19.57

PENSIONS NO CONTRIBUTIVES DE LA SEGURETAT SOCIAL: ACUMULAT D'ALTES, BAIXES I OSCIL·LACIONS EN NÒMINA. ANY 2024

ÀMBIT GEOGRÀFIC	PNC DE JUBILACIÓ			PNC D'INVALIDESA			TOTAL PNCs		
	Altes	Baixes	Oscil·lacions	Altes	Baixes	Oscil·lacions	Altes	Baixes	Oscil·lacions
Andalusia	6.280	5.640	640	2.474	2.421	53	8.754	8.061	693
Aragó	596	689	-93	276	229	47	872	918	-46
d'Astúries, Principat	678	525	153	208	198	10	886	723	163
Balears, Illes	849	838	11	256	308	-52	1.105	1.146	-41
Canàries	2.272	2.674	-402	1.289	1.515	-226	3.561	4.189	-628
Cantàbria	478	452	26	248	217	31	726	669	57
Castella i Lleó	1.897	1.586	311	698	661	37	2.595	2.247	348
Castella-la Manxa	1.279	1.215	64	779	691	88	2.058	1.906	152
Catalunya	5.838	3.306	2.532	2.398	1.654	744	8.236	4.960	3.276
Comunitat Valenciana	**3.633**	**2.729**	**904**	**1.049**	**946**	**103**	4.682	**3.675**	**1.007**
Extremadura	1.131	1.039	92	403	371	32	1.534	1.410	124
Galícia	2.522	2.595	-73	898	907	-9	3.420	3.502	-82
Madrid, Comunitat de	4.081	2.817	1.264	1.845	1.285	560	5.926	4.102	1.824
Múrcia, Regió de	1.215	867	348	612	451	161	1.827	1.318	509
Navarra, Com. Foral de*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
País Basc*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rioja, La	224	154	70	62	51	11	286	205	81
Ceuta	138	78	60	71	60	11	209	138	71
Melilla	203	139	64	83	93	-10	286	232	54
TOTAL ESTAT	**33.314**	**27.343**	**5.971**	**13.649**	**12.058**	**1.591**	**46.963**	**39.401**	**7.562**

(*) No es disposa del moviment de persones beneficiàries en nòmina de les comunitats de Navarra i el País Basc.
Font: Imsers. Àrea de Prestacions Econòmiques. Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

CESCV Comité Econòmic i Social

Per la seua part, el Quadre 19.58 recull les dades acumulades de gestió fins als mesos de desembre de les sol·licituds de pensions no contributives en les tres províncies de la **Comunitat Valenciana** i a **Espanya**, per als exercicis 2023 i 2024.

El nombre total de sol·licituds de pensions no contributives resoltes en la **Comunitat Valenciana** durant l'any 2024, ha sigut inferior en 71 sol·licituds i en termes percentuals suposa un decrement de 0,9 punts percentuals en relació amb l'any anterior, davant l'increment del 23 % de 2023 respecte al seu precedent.

El nombre de **sol·licituds presentades** per a l'exercici 2024 s'ha vist incrementat en 601 sol·licituds, la qual cosa representa un 8,6 % més que en 2023, davant l'increment del 6 % en eixe any respecte al seu precedent.

Pel que respecta a les **sol·licituds pendents,** s'ha constatat un decrement de les mateixes en 364 prestacions; això és, un 12,2 % menys, davant el descens d'aquestes en un 25,9 % per a 2023 respecte al seu anterior.

Per a **Espanya,** les sol·licituds presentades s'han incrementat un 14,5 % en 2024, enfront del 6,5 % de 2023. Les resoltes ho han fet en un 6,3 %, enfront del 17,8 % de l'any anterior, i els pendents han augmentat un 3,2 %, enfront del descens del 20,7 % en 2023 respecte al seu precedent.

Quadre 19.58

PENSIONS NO CONTRIBUTIVES

Dades acumulades de gestió fins als mesos de desembre

	Sol·licituds Presentades			Sol·licituds Resoltes			Sol·licituds Pendents		
	Jubilaciónvalides		Total	Jubilaciónvalides		Total	Jubilaciónvalides		Total
2023									
Alacant	2.426	396	2.822	2.889	491	3.380	1.093	260	1.353
Castelló	510	235	745	494	261	755	90	55	145
València	2.643	813	3.456	2.799	1.125	3.924	1.175	298	1.473
C. V.	5.579	1.444	7.023	6.182	1.877	8.059	2.358	613	2.971
Espanya	**45.204**	**17.546**	**62.750**	**47.644**	**19.192**	**66.836**	**16.886**	**8.560**	**25.446**
2024									
Alacant	2.679	485	3.164	2.668	502	3.170	1.104	243	1.347
Castelló	561	290	851	551	265	816	100	80	180
València	2.887	722	3.609	3.199	803	4.002	863	217	1.080
C. V.	6.127	1.497	7.624	6.418	1.570	7.988	2.067	540	2.607
Espanya	**52.504**	**19.362**	**71.866**	**52.310**	**18.732**	**71.042**	**17.080**	**9.190**	**26.270**

Font: Imsers. Àrea de Prestacions Econòmiques. Elaboració pròpia.

El Quadre 19.59 conté les dades acumulades de gestió corresponents a l'any 2024, fins al mes de desembre, de les pensions no contributives de la Seguretat Social per comunitats autònomes.

Quadre 19.59

PENSIONES NO CONTRIBUTIVAS DE LA SEGURIDAD SOCIAL: JUBILACIÓN E INVALIDEZ POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS
Datos acumulados de gestión correspondientes al año 2024 hasta el mes de diciembre

	TOTAL: JUBILACIÓN MÁS INVALIDEZ						
	Pendiente anterior	Solicitudes presentadas	Resueltas				Solicitudes pendientes
			Aprobadas	Denegadas	Cad.-Des[1]	Total	
Andalucía	6.242	15.350	6.577	5.158	1.204	12.939	8.653
Aragón	116	1.436	540	313	189	1.042	510
Asturias, Principado de	705	1.545	806	326	114	1.246	1.004
Balears, Illes	190	1.143	717	318	187	1.222	111
Canarias	3.910	4.966	2.329	1.918	418	4.665	4.211
Cantabria	146	916	653	224	29	906	156
Castilla-León	495	3.399	2.224	946	233	3.403	491
Castilla-Mancha	329	3.601	1.812	988	294	3.094	836
Cataluña	5.137	10.985	6.972	3.338	1.737	12.047	4.075
Comunitat Valenciana	**2.971**	**7.624**	**4.364**	**2.437**	**1.187**	**7.988**	**2.607**
Extremadura	381	1.853	1.369	406	120	1.895	339
Galicia	1.165	4.685	3.392	1.474	289	5.155	695
Madrid, Comunidad de	2.651	8.359	4.182	2.883	2.100	9.165	1.845
Murcia, Región de	622	2.450	1.513	867	278	2.658	414
Navarra, Com. Foral de	64	691	426	222	94	742	13
País Vasco	156	1.942	1.383	512	63	1.958	140
Rioja, La	52	388	263	92	31	386	54
Ceuta	40	254	187	47	27	261	33
Melilla	74	279	183	70	17	270	83
Total España	**25.446**	**71.866**	**39.892**	**22.539**	**8.611**	**71.042**	**26.270**

(1) Caducadas-Desestimadas.
Fuente: Imserso. Área de Prestac. Económicas. Fuente: Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones.

El nombre de **prestacions no contributives** de la Seguretat Social en la **Comunitat Valenciana** pendents de l'any anterior ha representat el 11,7 % del total d'Espanya, dènou dècimes de punt menys que en 2023, mentres que el nombre de presentades ha suposat el 10,6 %, sis dècimes menys que l'any anterior. Per la seua part, el nombre de prestacions resoltes ha sigut del 11,2 %, 0,9 punts percentuals menys que en 2023. Finalment, el nombre de prestacions pendents per a l'any següent en la Comunitat Valenciana ha estat en el 9,9 % del total d'Espanya, davant el 11,7 % de l'any anterior.

De l'estudi del Quadre 19.59, per comunitats autònomes, pot constatar-se que la **Comunitat Valenciana ha ocupat novament el quart lloc** tant en nombre de sol·licituds pendents de l'any anterior, com de presentades, resoltes i pendents del pròxim any.

A més d'aquestes prestacions, dins de l'acció protectora del nostre sistema de Seguretat Social, figuren les **prestacions familiars per fill o filla a càrrec**, prestació no contributiva que concedeix una assignació econòmica per cada fill, filla o menor a càrrec de la persona beneficiària, menor de 18 anys o major afectat per una discapacitat igual o superior al 65 %.

El Quadre 19.60 conté el nombre de causants i persones beneficiàries de l'assignació econòmica per fill o filla menor a càrrec en la Comunitat Valenciana, en vigor a desembre de 2024.

Quadre19.60

ASSIGNACIÓ ECONÒMICA PER FILL/FILLA MENOR A CÀRREC PER GRAU DE DISCAPACITAT

Nombre de causants a mes de desembre de 2024

	Menors de 18 anys	Menors de 18 anys sense discapacitat	Menors de 18 anys amb discapacitat ≥ al 33%	Nombre de persones beneficiàries*	≥ 18 anys	≥ 18 anys amb discapacitat ≥ al 65%	≥ 18 anys amb discapacitat ≥ al 75%	Nombre de persones beneficiàries*
Alacant	15.978	12.983	2.995	11.361	6.323	4.453	1.870	6.231
Castelló	4.305	2.959	1.346	3.145	2.604	1.680	924	2.580
València	20.593	13.293	7.300	16.000	11.695	7.471	4.224	11.532
C. Valenciana	**40.876**	**29.235**	**11.641**	**30.506**	**20.622**	**13.604**	**7.018**	**20.343**
ESPANYA	**395.429**	**241.780**	**153.649**	**304.653**	**205.917**	**132.419**	**73.498**	**203.187**

(*) Es considera persona beneficiària a cada un dels perceptors de prestacions familiars que figuren en la corresponent nòmina.
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions Elaboració pròpia.

L'import de la nòmina de desembre de 2024 (pagament semestral) ha ascendit en la nostra Comunitat a 13.798,2 milers d'euros per als **causants menors de 18 anys**, sent el total de causants 40.876. L'import en 2023 va ser de 17.263,0 milers d'euros, si bé el nombre de causants es va situar en 53.091 persones. L'import per als menors de 18 anys sense discapacitat, al desembre de 2024, ha ascendit a 8.289,5 milers d'euros, mentres que per als causants amb una discapacitat del 33 % o superior, ha sigut de 5.508,7 milers d'euros.

L'import mensual en vigor al desembre de 2024 per als **causants majors de 18 anys** ha sigut de 11.333,6 milers d'euros, sent de 6.393,7 milers d'euros per a aquells amb una discapacitat igual o major al 65 % i de 4.939,9 milers d'euros per a aquells amb una discapacitat igual o superior al 75 %.

D'altra banda, durant l'any 2024, s'han concedit en la Comunitat Valenciana 2.052 **prestacions familiars a famílies nombroses,** reduint-se un 11 % respecte a l'exercici anterior. Així mateix, es van concedir 495 **prestacions familiars a famílies monoparentals,** un 3,6 % més que en 2023, i 27 **prestacions familiars amb mares discapacitades,** amb un descens del 25 % respecte a l'exercici 2023.

Per províncies, a **Alacant** s'han concedit 886 prestacions a famílies nombroses, 182 prestacions a famílies monoparentals i 6 prestacions familiars amb mares discapacitades. Respecte a l'exercici 2023, han descendit un 22,3 % les primeres, incrementant-se un 4 % les segones i reduint-se les terceres un 33,3 %.

A la província de **Castelló** s'han concedit 233 prestacions a famílies nombroses, 53 prestacions a famílies monoparentals i 3 prestacions familiars amb mares discapacitades. Respecte a l'exercici 2023, han descendit un 24,3 % les primeres, incrementant-se un 43,2 % les segones i reduint-se les terceres un 57,1 %.

Finalment, a la província de **València** s'han concedit 933 prestacions a famílies nombroses, 260 prestacions a famílies monoparentals i 18 prestacions familiars amb mares discapacitades. Respecte a l'exercici 2023, han augmentat un 8,7 % les primeres, s'han reduït un 2,3 % les segones i han disminuït també les terceres en un 10 %.

A mode de colofó a este Capítol 19 i sense perjuí de l'annex especial a esta Memòria, en el qual s'analitzaran els devastadors efectes patits a conseqüència de la **DANA** que va assolar la nostra Comunitat el passat 29 d'octubre de 2024, amb especial virulència a la província de València, cal assenyalar que les dades en matèria de Seguretat Social, que s'analitzen en este capítol, no han experimentat variacions a ressaltar, tenint en compte les dates en què es van produir les terribles inundacions. No obstant això, les seues conseqüències podrien veure's reflectides al llarg de l'exercici 2025, si bé tant des del govern estatal com autonòmic s'han pres mesures per a intentar mitigar els seus efectes en honor de flexibilitzar les obligacions de Seguretat Social; entre altres facilitats en els pagaments a la Seguretat Social, ampliació terminis per a sol·licitar baixes i dades de treballadors i treballadores, suspensió dels procediments de recaptació de quotes, ampliació del termini reglamentari d'ingrés de quotes i de quotes generades amb anterioritat a la catàstrofe natural.

20. ELS SERVICIS SOCIALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Els servicis socials són el conjunt de servicis i actuacions orientats a millorar el benestar social de la ciutadania mitjançant la prestació d'informació, atenció i suport a les persones i els col·lectius vulnerables. Constituïxen un acompanyament a situacions personals, familiars o socials que requerixen suport, mitjançant una valoració de la situació i la definició d'un pla de treball, servint d'orientació sobre els recursos, les prestacions i els servicis més adequats a les necessitats concretes.

Els **sistemes de servicis socials constituïxen un dels pilars de l'estat social i democràtic de dret**, sorgit a partir de l'aprovació de la Constitució en 1978, la qual atribuïx, en l'article 148.1.20, la competència exclusiva en matèria d'assistència social a les comunitats autònomes. La Comunitat Valenciana assumix esta competència en 1982, a través de l'article 31.24.a) del seu Estatut d'Autonomia.

A principis de 2019, quedava aprovada la Llei 3/2019, de 18 de febrer, de Servicis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, l'avantprojecte de llei de la qual va ser prèviament dictaminat pel CES CV, així com els seus posteriors decrets de desenrotllament. Mitjançant ells, s'ha pretés revertir el deficient estat en què es trobava el sistema valencià de servicis socials, blindant estos i declarant-los servicis públics essencials i d'interés general. Tot això amb la finalitat de construir el **Sistema Públic Valencià de Servicis Socials.**

L'anàlisi de les dades d'aquest capítol pot resumir-se en els següents punts:

→ **Nou avanç en l'execució de la Llei de Dependència en la nostra Comunitat**, amb augments en els servicis prestats, reconeixements de prestacions, valoracions de grau, resolucions i persones ateses.

→**Increments en el nombre de mesures executades** en matèria d'infància i adolescència al mig obert, crits d'atenció a la infància i adolescència i finançament per a programes d'emancipació de joves extutelats i extutelades que han aconseguit la majoria d'edat. Canvi de tendència amb augment en el nombre d'adopcions sol·licitades i constituïdes.

→ **Significatius avanços en l'aplicació de la Renda Valenciana d'Inclusió**, incrementant-se un 72,6 % el nombre de sol·licituds i un 10,1 % el nombre de nous i noves titulars.

→**Increment de les taxes de pobresa** monetària en 0,5 punts percentuals, i de pobresa o exclusió social en 0,3 punts percentuals, en la nostra Comunitat, segons les últimes dades de l'Enquesta de Condicions de Vida, 2024 de l'INE.

→ **Augment de la renda mitjana anual per persona i per llar** en la nostra Comunitat, un 4,4 % i 5,4 % respectivament, si bé s'aprecia un nou increment en la diferència negativa amb la mitjana d'Espanya.

→ **Disminució de la pobresa energètica** en la Comunitat Valenciana, descendint en 4,3 punts la taxa de persones i en 5 punts les llars que no poden mantindre la vivenda a una temperatura adequada.

20.1. Dependència

Aplicació de la Llei de Dependència

L'aplicació de la **Llei de Dependència en la Comunitat Valenciana** ha oferit els següents resultats per a l'exercici 2024.

El nombre total de **sol·licituds actives**, l'any 2024, ha aconseguit la xifra de 218.009, un 6,8 % més que en 2023, amb 204.151 i 10,4 punts percentuals més que eixe any respecte al seu anterior. Quant a la seua distribució segons el grau de dependència, per a les sol·licituds amb dret en vigor, el número d'estes ha sigut de 173.538, un 7,6 % més que en 2023; això és 4,2 punts percentuals menys que eixe any en relació amb 2022. El nombre de sol·licituds sense grau (no dependents) ha ascendit a 28.660, un 5,9 % més que en 2023, i 4,6 punts percentuals menys que eixe any respecte al seu anterior.

D'altra banda, el **nombre de persones** a les quals se'ls ha reconegut el dret a una prestació econòmica o un servici en el programa individual d'atenció a la dependència (PIA) ha sigut de 168.429, enfront de les 147.779 de 2023, un 14 % més (en 2023 va ser el 9,3 % respecte al seu precedent), sent el total de persones beneficiàries amb dret a prestació, 172.554, un 6,6 % més que l'any anterior que va comptar amb 161.791 beneficiàries i un 12 % d'increment en relació amb 2022, segons la informació estadística del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència, situació a 31 de desembre de 2024.

Segons dades facilitades per la Direcció General de Dependència i dels Persones Majors, de la Conselleria de Serveis Socials, Igualtat i Vivenda, el total de prestacions concedides s'ha situat en 241.578, un 25,2 % més que en 2023 quan que es van concedir 164.447 prestacions, amb 17,3 punts percentuals més eixe any respecte al seu anterior.

En el quadre següent figura el total de prestacions concedides per als exercicis 2023 i 2024 i el seu percentatge de variació, dades facilitades per la Direcció General de Dependència i Persones Majors.

Quadre 20.1

DADES D'EXECUCIÓ DE LA LLEY DE DEPENDÈNCIA, 2023-2024

	2023	2024	Variació %
Servicis de prevenció, promoció i assistència personal	1.391	1.542	10,86
Servicis de teleassistència	50.524	81.070	60,46
Servicis en centres d'atenció diürna	9.657	9.979	3,33
Servicis d'atenció residencial	14.124	14.182	0,41
Servici d'Ajuda a Domicili	4.959	6.011	21,21
Prestacions vinculades al servici	23.190	26.784	15,50
Prestacions per cures familiars	88.564	101.285	14,36
Prestacions d'Assistent Personal	502	725	44,42
Total	**192.911**	**241.578**	**25,23**

Font: D.G. Dependència i Persones Majors. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

A data 31 de desembre de 2024, el nombre de persones ateses amb un servici o una prestació econòmica de dependència ha ascendit a 168.429, un 14 % més que en 2023 (147.779), mentres que la llista d'espera[1] s'ha situat en 14.341, havent-se reduït un 22,8 % en relació amb 2023 (18.580), canviant la tendència ascendent de l'any anterior,

1. Persones no ateses, entenent com a tals a les persones actives que tenen una sol·licitud gravada i comprovada menys les persones ateses amb una prestació o servici, menys les no dependents.

el qual va obeir a la insuficiència de crèdit durant els mesos de juny, juliol i agost de 2023, que va impedir resoldre a penes prestacions, quedant esmenada a partir del mes de setembre, després de tramitar-se una generació de crèdit.

Al llarg de 2024, s'han realitzat **204.991 valoracions de grau**, un 7,4 % més que en 2023, i s'han resolt 202.198, un 7,4 % més, amb el següent desglossament segons el grau de dependència: 49.608 de Grau III, 64.905 de Grau II, 59.021 de Grau I i 28.660 sense grau (no dependents). Amb la finalitat de donar suport a les entitats locals en les noves tasques encomanades s'han implementat tres espais d'intercanvi de coneixement, en matèria de gravació, procediment i valoració de la situació de dependència.[2]

A continuació, s'aporta la informació estadística del Sistema per a l'**Autonomia i Atenció a la Dependència**[3], situació a 31 de desembre, dels tres últims exercicis en la Comunitat Valenciana i a Espanya.

El Quadre 20.2 arreplega l'estadística de sol·licituds registrades, resolucions prestacions i persones beneficiàries per als últims tres exercicis, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya. En les dos s'observen increments en totes les variables.

Quadre 20.2

ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA (SAAD) COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2022 A 2024. Dades a l'últim dia de l'any.

	COMUNITAT VALENCIANA			ESPANYA		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Sol.licituds registrades	185.933	205.653	218.328	1.982.018	2.061.372	2.165.648
Resolucions	169.110	189.030	201.299	1.850.208	1.944.185	2.037.769
Prestacions	169.532	200.429	249.660	1.727.429	1.906.051	2.125.145
P. beneficiàries amb dret a prestacions	144.410	161.791	172.554	1.490.860	1.567.107	1.636.757
P. beneficiàries amb prestació efectiva		144.482	162.398		1.387.863	1.494.311
Persones amb Resolució de PIA (1)	133.839	146.290	164.565	1.313.437	1.411.866	1.518.424
P. amb Resolució de PIA en relació a la població (%)	2,65	2,87	3,15	2,77	2,97	3,16
Prestacions per servici (2)	78.300	102.608	138.794	1.201.329	1.337.663	1.478.081
Prestacions econòmiques cures familiars	91.232	97.295	110.114	517.053	558.234	636.030

(2) Les prestacions per servici inclouen: prestacions ajuda personal a la dependència, prestacions teleassistència, prestacions ajuda a domicili, prestacions centres de dia/nit, prestacions atenció residencial i prestacions econòmiques vinculades al servici.
Font: Imsers. Ministeri Drets Socials, Consum i Agenda 2030. Elaboració pròpia.

2. Respecte al Nou Sistema d'Informació de Dependència (NSISAAD), que es va posar en funcionament a partir de juny de 2015, on se certifiquen a l'Imserso les altes i baixes de sol·licituds, resolucions de grau i resolucions PIA, assenyalar que s'ha fet un important esforç d'adaptació i depuració de dades per part de la direcció general des de la seua data d'implantació. En l'actualitat, continua havent-hi diferències entre les dades publicades per Imserso en les seues estadístiques i les dades que publica la direcció general en la web de la Vicepresidència Segona i Conselleria de Serveis Socials, Igualtat i Habitatge, degut fonamentalment als rebutjos habituals de dades (que també es produïen amb anterioritat a la implantació del nou sistema), que es produïxen en els envie al NSISAAD i a la consideració d'expedients suspesos provisionalment en la direcció general per causa no imputable a l'Administració que s'envien, amb la funcionalitat que el sistema permet, però que Imserso comptabilitza igualment com a expedients actius no resolts.

3. Malgrat l'esforç realitzat en la incorporació al nou sistema d'informació del SAAD, el volum de gestió encara no es reflectix correctament en la informació incorporada al nou sistema d'informació. En l'actualitat, l'Imserso està elaborant els desenrotllaments informàtics que permetran l'entrada correcta dels enviaments de dades de la Direcció General. Estos que van acompanyats dels corresponents desenrotllaments informàtics per part dels servicis informàtics de la D.G. de Tecnologia de l'Informació i Comunicacions, de la Conselleria d'Hisenda, Economia i Administració Pública.

La Comunitat Valenciana, amb una població en 2024 de 5.316.541 i representant el 10,94 % del total d'Espanya (48.587.813), ha suposat el 10,1 % del total de sol·licituds registrades a Espanya, el 9,9 % de les resolucions, el 11,7 % de les prestacions, el 10,5 % de les persones beneficiàries amb dret a prestacions, el 9,4 % de les prestacions per servici i el 17,3 % de les prestacions econòmiques per cura de familiars, percentatges superiors als recollits en 2023 amb l'excepció del corresponent a les prestacions per cures familiars (una dècima de punt inferior).

El Quadre 20.3 arreplega la informació estadística del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD), en cada una de les comunitats autònomes a últim dia de l'exercici 2024.

Quadre 20.3

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA (SAAD)

Dades a 31 de desembre de 2024

	Sol·licituds registrades	Resolucions	Prestacions	P. beneficiàries amb dret a prestacions	Persones amb Resolució de PIA	P. amb Resolució de PIA en relació a població (%)	Prestacions per servici (1)	Prestacions econòmiques cures familiars
Andalusia	423.377	391.278	442.241	313.855	296.663	3,46	355.394	86.835
Aragó	57.909	53.246	59.918	45.350	45.264	3,37	36.453	23.465
Astúries	51.282	42.684	45.532	33.572	33.127	3,29	33.050	12.458
Balears	46.233	44.039	52.870	35.599	31.849	2,63	28.732	24.138
Canàries	75.761	59.260	62.165	52.503	45.025	2,03	41.701	20.464
Cantàbria	23.556	23.374	28.654	18.551	18.175	3,09	19.258	9.396
Castella i Lleó	160.725	156.506	177.785	126.345	126.194	5,29	138.216	36.852
Castella-la Man	98.880	97.222	106.527	80.045	78.035	3,74	86.855	19.651
Catalunya	382.242	352.224	282.812	269.088	229.333	2,90	147.086	135.641
C. Valenciana	**218.328**	**201.299**	**249.660**	**172.554**	**164.565**	**3,15**	**138.794**	**110.114**
Extremadura	59.450	56.727	44.548	40.991	37.168	3,53	37.621	6.927
Galícia	85.251	85.199	105.321	78.452	77.196	2,86	84.168	21.018
Madrid	256.424	256.322	265.876	201.810	190.951	2,78	214.082	51.712
Múrcia	66.811	59.427	57.972	51.617	44.630	2,88	31.245	26.724
Navarra	21.514	21.443	23.151	16.933	16.475	2,45	13.350	9.759
País Basc	117.575	117.423	100.969	85.082	70.761	3,19	56.000	37.808
La Rioja	14.722	14.692	14.234	10.406	9.334	2,90	13.031	1.203
Ceuta i Melilla	5.608	5.404	4.910	4.004	3.679	2,18	3.045	1.865
ESPANYA	**2.165.648**	**2.037.769**	**2.125.145**	**1.636.757**	**1.518.424**	**3,16**	**1.478.081**	**636.030**

(1) Les prestacions per servici inclouen: prestacions ajuda personal a la dependència, prestacions teleassistència, prestacions ajuda a domicili, prestacions centres de dia/nit, prestacions atenció residencial i prestacions econòmiques vinculades al servici.
Font: Imsers. Ministeri Drets Socials, Consum i Agenda 2030. Elaboració pròpia.



Cal posar en valor els progressius avanços en l'aplicació i execució de la Llei de Dependència en la nostra Comunitat en este últim any. No obstant això, el Comité subratlla que estos processos han de consolidar-se i ampliar-se, avançant cap a la plena implantació de la Llei i l'eliminació efectiva de les llistes d'espera, garantint així que totes les persones en situació de dependència reben, sense demores, la prestació o el servici que els correspon per dret.

En cuanto a las prestaciones económicas reconocidas, cabe destacar que el 41,9 %, cuatro puntos menos que en 2023, corresponden a cuidados en el entorno familiar. Si bien se aprecia una evolución positiva, el CES CV recuerda que la ley contempla esta modalidad como excepcional. Por ello, considera im-prescindible reforzar los recursos y servicios profesionales para asegurar que las personas dependientes puedan recibir atención adecuada y especializada en su propio hogar, favoreciendo su autonomía y bienestar.

20.2 Persones majors

20.2.1 Residències i centres de persones majors dependents

Pel que respecta a residències i centres de tercera edat, a 31 de desembre de 2024, **la Comunitat Valenciana disposava de 28.334 places** (758 més que en 2023) en 327 residències per a persones majors (cinc més que l'any anterior) i de 6.521 places (2,2 % més que en 2023) en 193 centres de dia (quatre més que l'any anterior).

Del total de **places existents en residències per a persones majors**, 3.701 han correspost a les 39 residències el titular de les quals és la Generalitat Valenciana, 9.482 han sigut places finançades en 159 residències de titularitat privada (mitjançant contracte), municipals (contracte-programa) i d'acció concertada. A més, han existit més de 6.308 places residencials ocupades per persones beneficiàries d'una prestació econòmica vinculada al servici residencial, contemplada en la Llei de la Dependència (993 més que en 2023). En conseqüència, sumant les places públiques a les quals perceben diferents tipus de finançament públic, cal destacar que, a la fi de 2024, al voltant del 68 % de les places existents (mateix percentatge que en els dos últims exercicis) han estat adscrites a algun dels diferents sistemes de finançament públic d'estades residencials de majors dependents.

Quadre 20.4

RESIDÈNCIES PER A PERSONES MAJORS. PLACES EXISTENTS DISTRIBUCIÓ PROVINCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Nº de Residències	ALC	CS	VLC	Nº Places disponibles	ALC	CS	VLC
R.P.M dependents de la Generalitat Valenciana	**39**	11	7	21	**3.701**	1.224	602	1.875
R.P.M amb places finances	**159**	**43**	**22**	**94**	**9.482**	**2.822**	**1.368**	**5.292**
Contractació	93	25	10	58	6.005	1.818	658	3.529
Acció concertada	36	12	6	18	1.886	683	346	857
Municipals	29	6	6	17	1.486	321	364	801
RPM amb places finançades Contracte-programa i amb Contracte	1	0	0	1	105	0	0	105
TOTAL	**198**	**54**	**29**	**115**	**13.183**	**4.046**	**1.970**	**7.167**

Font. Direcció General de Dependència i Persones Majors. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda



La Generalitat ha de continuar intensificant els seus esforços a dotar de més places al sistema públic d'atenció a la dependència, amb la finalitat d'oferir una resposta adequada i digna a les creixents necessitats de la població, garantint l'accés efectiu als recursos que li corresponen per dret.

20.2.2 Centres especialitzats d'atenció a majors

Els Centres Especialitzats d'Atenció a Majors (CEAM), actualment denominats Centres d'Envelliment Actiu (CEA), són centres diürns, de caràcter ambulatori, que paren atenció professional especialitzada i preventiva per a persones majors, **promovent l'envelliment actiu de manera saludable**. Desenrotllen actuacions de prevenció, rehabilitació, assessorament i suport personal amb caràcter periòdic, amb l'objectiu de contribuir a l'autonomia personal.

En 2024 s'ha continuat comptant amb 34 centres en la Comunitat Valenciana, 12 situats a la província d'**Alacant**, 7 en la de **Castelló** i 15 en la de **València**, mateixes dades que en l'exercici anterior.

El total de **persones associades als CEAM** era de 260.700, un 10 % més que en 2023, i el total de persones usuàries habituals dels CEAM ha ascendit a 60.000 enfront dels 50.000 de l'exercici anterior. En esta xifra es comprenen persones usuàries que estan

inscrits a tallers i activitats (no entren usuaris i usuàries habituals d'altres servicis com a cafeteria, perruqueria, podologia).

Els centres estan compostos de personal de direcció, de treball social, infermeria, fisioteràpia, monitors i monitores de tallers, personal de manteniment i auxiliar de servicis i podran estan oberts de dilluns a divendres de 9 a 21 hores i, excepcionalment, els dissabtes. Quant a les figures professionals que intervenen, en 2024, s'han potenciat els servicis d'infermeria, de rehabilitació i d'orientació i informació social.

Les **activitats** que desenrotllen estos centres són esport (en el 97 % d'estos), noves tecnologies (en el 98 % dels mateixos), estimulació cognitiva (en un 90 %), art (87%), música (84 %), habilitats socials/benestar (82 %), manualitats (81 %), idiomes (80 %), manualitats (76 %), formacions en salut (75 %), lectura (71 %) i educació (52 %).

Esta oferta d'activitats atén quatre àrees: àrea de Rehabilitació Preventiva, àrea d'Activitats Fisicoesportives, àrea de Tallers Ocupacionals i àrea Social i Educativa.

20.2.3 Estratègia Valenciana d'Envelliment Actiu i Lluita contra la Soledat no Desitjada (2023-2027)

En data 23 de març de 2023 va tindre lloc, en el Centre Cultural de la Beneficència, la presentació de l'*Estratègia Valenciana d'Envelliment actiu i Lluita contra la Soledat no Desitjada (2023-2027)*, ratificada pel Consell en data 20 de desembre de 2022.

Quant a programes d'envelliment actiu i promoció de la salut, d'una banda, es troba el **Programa de Termalisme Valencià**, per a promoure les estades de persones que ho necessiten en establiments de tractaments termals especialitzats. L'any 2024 han resultat beneficiàries un total de 1.514 persones, un 80,8 % menys que l'any anterior, i que en termes absoluts va ser de 7.900. Este programa ha comptat amb una línia de subvenció de 2.300.000 euros.

Atés que esta línia de subvenció està vinculada al contracte de programa de termalisme valencià 2024-2027 (CMAYOR/2024/08Y10/0012), no s'ha pogut publicar la convocatòria de les ajudes fins que el contracte s'ha formalitzat i ha iniciat la seua execució, en data 21 d'octubre de 2024. Per este motiu, el pressupost inicialment previst per a cobrir les places en els balnearis no s'ha pogut executar al 100 %, atés que la resolució de la convocatòria de les ajudes s'ha publicat en el DOGV el passat 28 d'octubre de 2024. De la quantia pressupostada inicialment per a esta línia (2.300.000 €) s'han executat, correctament, un total de 122.704 que corresponen a les 1.514 sol·licituds realitzades per a l'exercici 2024, i que han suposat un total de 2.365 persones beneficiàries entre els mesos de novembre i desembre.

Per part seua, el **Programa Vacacions Socials**, els objectius de les quals residixen en la promoció de l'oci i el temps lliure perquè les persones majors puguen compartir experiències i dinamitzar les relacions interpersonals amb altres persones, i al mateix temps gaudir d'un període de descans en la costa valenciana i en zones de l'interior durant la temporada baixa, no s'ha convocat en l'exercici 2024, ja que s'ha optat per col·laborar amb el programa pilot Viatja +65 2024, de la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme. Donades les dates en les quals s'ha aprovat este programa (14 d'octubre de 2024) i al fet que s'ha configurat com una experiència pilot, la Conselleria d'Innovació, Indústria, Comerç i Turisme no ha pogut assumir l'augment de places que haguera suposat la transferència dels 2 M€ del programa de vacacions socials GVA. Este crèdit va quedar a la disposició d'altres partides pressupostàries de la Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

20.2.4 Línies de subvenció

En 2024 es van convocar les següents línies de subvenció de la Direcció General de Dependència i dels Persones Majors:

→ Programes d'envelliment actiu i soledat no desitjada (750.000 €)
→ Programes de tercera edat i associacionisme (1.850.000 €)
→ Actuacions malalties neurodegeneratives (3.431.000 €)
→ Premis relats malalties neurodegeneratives (6.000 €)
→ Programa Termalisme Valencià (2.300.000 €)

La valoració que es fa des de la Subdirecció General de Persones Majors sobre les línies de subvenció previstes per a l'exercici 2024 és molt positiva. S'ha aconseguit convocar la gran majoria de les línies, posant l'accent principalment en les subvencions que s'enquadren dins de l'Orde 1/2024, de 28 de març, de la Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda, per la qual s'establixen les bases reguladores de la concessió de subvencions en matèria de programes de tercera edat i associacionisme, programes d'actuacions en malalties neurodegeneratives, programes d'envelliment actiu i soledat no desitjada i programes d'atenció a persones majors i el món rural.

Estes línies que, per diverses circumstàncies, no s'havien convocat en l'exercici 2023, s'han executat al 100 % en l'exercici 2024, donant l'opció que les entitats beneficiàries hagen pogut presentar gastos imputats als programes que van executar tant en l'exercici 2023 com en 2024. El grau d'execució d'estes ajudes (del 100 % de la quantia pressupostada) indica que s'ha de continuar treballant en esta direcció per a l'exercici pressupostari 2025.

20.3 Infància i adolescència

20.3.1 Ajudes en infància i adolescència

El Quadre 20.5 contempla les ajudes concedides en matèria d'infància i adolescència per la direcció general amb competències en la matèria.

Quadre 20.5

QUANTITATS DE SUBVENCIÓ PER A PROGRAMES DE PROMOCIÓ DELS DRETS DE LA INFÀNCIA I ADOLESCÈNCIA I DE PREVENCIÓ, PROTECCIÓ I INSERCIÓ DE PERSONES MENORS D'EDAT EN SITUACIÓ DE RISC O AMB MESURES JURÍDIQUES DE PROTECCIÓ, PER A L'EXERCICI 2024

	Import concedit (€)
Quantitats subvenció per a programes de promoció dels drets de la infància i l'adolescència. (1)	55.000,00
Quantitats programes de prevenció i protecció de la infància i adolescència (2)	291.500,00
Quantitats programes de formació a persones professionals que interactuen en el desenvolupament de la seua professió amb persones menors d'edat (3)	55.000,00
Quantitats programes de promoció de la diversitat familiar. (4)	330.000,00
Quantitats programes subvencions en matèria de família, programes d'escoles de famílies. (5)	275.000,00
Quantitats subvenció programes de foment de l'acolliment familiar i adopció xiquets, xiquetes i adolescents amb característiques especials. (6)	148.500,00
TOTALS	**1.155.000,00**

(1) DOGV 9775 de 05/11/2024.
(2) DOGV 9775 de 05/11/2024
(3) DOGV 9775 de 05/11/2024
(4) DOGV 9986 de 18/11/2024
(5) DOGV 9986 de 18/11/2024
(6) DOGV 9986 de 18/11/2024

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

20.3.2. Acolliment familiar

Pel que respecta a **Acolliment Familiar**, el Quadre 20.6 arreplega, a 31 de desembre de 2024 el nombre d'acolliments familiars. Estos s'han reduït un 8 % per a l'últim exercici (en 2023 van ser 2.063). L'import del finançament s'ha mantingut respecte a l'any anterior, l'import del qual va ascendir a 19.490.000 euros.

Quadre 20.6

ACOLLIMENT FAMILIAR. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Acolliments en família extensa.	Acolliments en família extensa.	Totals
Nº ACOLLIMENTS	1.273	609	1.882
FINALITZACIÓ			
	Línia S 5192 Finançament de l'import mensual		18.940.000 €
	Línia S 5193 Gastos d'assist. mèdica qualificats		550.000 €
	TOTAL LÍNIES PRESUPOSTÀRIES 2024		**19.490.000 €**

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.



Torna a constatar-se un progressiu descens en el nombre d'acolliments familiars, si bé s'ha comptat amb el mateix pressupost. Esta realitat respon a la progressiva reducció de famílies extenses i educadores disponibles, la qual cosa es traduïx en un augment de menors institucionalitzats, privats d'una mesura de protecció que garantisca el seu dret a créixer en un entorn familiar estable. A més, esta situació comporta un descens en el nombre de menors sota la guarda o tutela efectiva de la Generalitat.

Davant esta tendència regressiva, el CES CV reitera la necessitat de fomentar l'acolliment familiar, reforçant el suport a les famílies acollidores. Ha de prioritzar-se com a mesura de protecció enfront de l'acolliment residencial de les persones menors d'edat, la guarda de la qual és exercida per l'entitat pública protectora.

20.3.3. Adopcions

Pel que respecta a Adopcions, el Quadre 20.7 presenta les adopcions constituïdes durant els dos últims exercicis. S'ha accentuat, de manera molt significativa i a diferència de l'exercici precedent, l'increment en el nombre de sol·licituds d'adopció (en 2023 es va situar en un 45,8 % menys) i les adopcions constituïdes (per a 2023 este descens va ser del 9,7 % respecte a 2022), tornant a la senda ascendent de 2021, en què es va apreciar un saldo positiu en les mateixes respecte al seu precedent.

Quadre 20.7

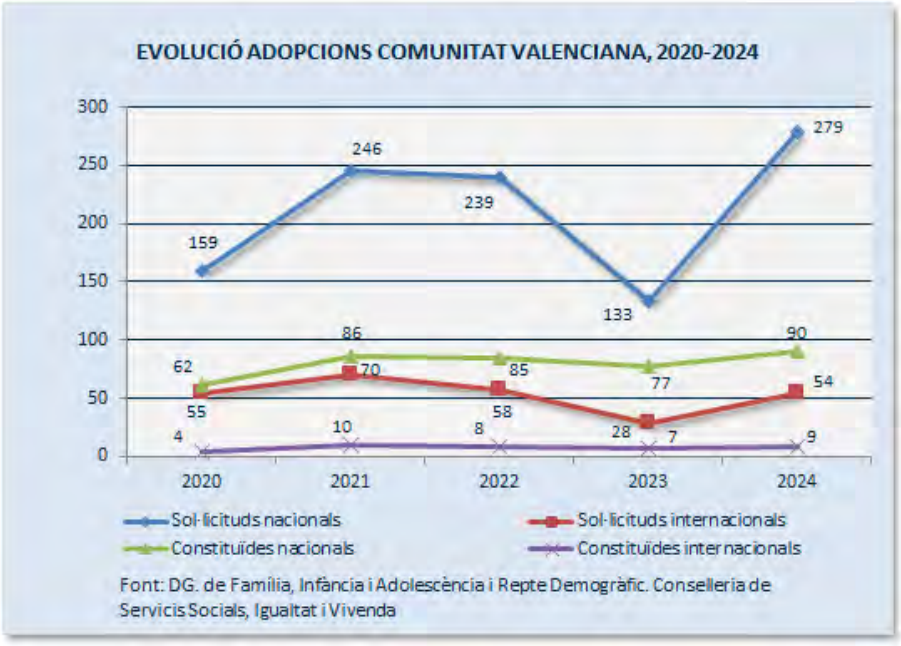
ADOPCIONS EN LA COMUNITAT VALENCIANA, EXERCISIS 2023-2024

	Nacionals		Internacionals		Totals	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
SOL.LICITUDS D'ADOPCIÓ	133	279	28	54	161	333
ADOPCIONS CONSTITUÏDES	77	90	7	9	84	99

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

El Gràfic 20.1 arreplega l'evolució de les sol·licituds d'adopció i adopcions constituïdes en l'últim quinquenni en la Comunitat Valenciana. En el període comprés entre l'1 de gener de 2020 i el 31 de desembre de 2024 s'han constituït **438 adopcions en la Comunitat Valenciana**, de les quals 400 eren nacionals.[4]

Gràfic 20.1



D'altra banda, i en relació amb les **adopcions internacionals**, actualment estem assistint a un canvi en les polítiques socials d'infàncies als països oferents. La crisi econòmica, després de la pandèmia i les guerres, està tancant les adopcions. Amb les guerres s'esfumen les vides de generacions senceres i països com Rússia i la Xina han donat un gir a la seua política d'adopció, tancant la constitució d'adopcions. Com a dada

4. Determinar el temps d'espera des que la família presenta un oferiment per a l'adopció fins que es constituïx judicialment la mateixa és complex i requerix conéixer el procediment arreplegat en Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat.
En tal sentit, i com s'apuntava en la Memòria de l'any anterior, resulta difícil realitzar un pronòstic, havent de tindre's en compte el temps que transcorre des que la família presenta el seu oferiment fins que s'incoa d'ofici la tramitació del seu expedient; el temps que transcorre des que es declara la idoneïtat de la família fins que es rep l'assignació d'un xiquet o xiqueta, i el temps que discorre des que l'entitat pública resol la delegació de guarda amb finalitats d'adopció i s'eleva proposta d'adopció al Jutjat i es constituïx judicialment la mateixa.

a ressaltar, segons les estadístiques d'adopció internacional, dades actualitzades a novembre de 2024, en 2023 tan sols s'han constituït a Espanya 192 adopcions internacionals.

Per al període 2020-2024 tan sols s'han realitzat 38 adopcions internacionals en la nostra Comunitat.

20.3.4. Acolliment residencial

Pel que respecta a l'**Acolliment Residencial**, en el Quadre 20.8 figura el nombre de centres d'acolliment residencial i el nombre de places. En relació amb 2023, s'ha incrementat en un el nombre de centres i en 82 el nombre de places oferides.

Dels 119 centres, 87 són de gestió privada, 20 de gestió indirecta, 11 de gestió pròpia i un compta amb gestió pública. La relació jurídica de 87 és mitjançant concert, 20 mitjançant contracte, 9 amb la Generalitat, 2 pròpia i amb la Diputació.

Quadre 20.8

ACOLLIMENT RESIDENCIAL. Nº DE CENTRES I PLACES
ÀREA DE PROTECCIÓ DE MENORS. COMUNITAT VALENCIANA, 2024

Llars / Residencials de protecció	Núm. Centres	ALC	CS	VLC	Nº Places disponibles	ALC	CS	VLC
Residències de primer/a acolliment/recepció	**8**	**3**	**2**	**3**	**269**	**64**	**42**	**163**
Llars i Residències	**108**	**45**	**15**	**48**	**1.434**	**614**	**176**	**644**
Places d'atenció a la primera infància amb necessitats	**3**	1	0	2	**53**	37	0	16
Places d'atenció general	**77**	33	11	33	**892**	365	137	390
Places d'atenció específica de menors amb problemes de	**7**	2	1	4	**136**	40	20	76
Places d'atenció a adolescents embarassades i mares adolescents	**3**	1	0	2	**22**	8	0	14
Projecte migratori	**17**	8	3	6	**319**	164	19	136
Salut Mental	**1**	0	0	1	**12**	0	0	12
Llars d'Emancipació	**3**	1	0	2	**17**	7	0	10
TOTAL	**119**	**49**	**17**	**53**	**1.720**	**685**	**218**	**817**

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

20.3.5 Centres d'atenció diürna

El Quadre 20.9 contempla en el nombre de centres i el seu finançament, distingint entre **Centres de Suport Convivencial i Educatiu**, i **Centres d'Inserció Sociolaboral**, explicant-se en 2024 amb un centre més i 108 noves de places disponibles. El finançament

per als centres de dia s'ha incrementat un 44,6 % respecte a l'any anterior i que va ser de 10.557.984 euros.

Pel que respecta als **centres d'atenció diürna**, 40 han sigut mitjançant concert 2022-2026 i 25 amb contracte-programa amb entitats locals. Quant al tipus de servici, 43 centres han sigut mitjançant Suport Convivencial i Educatiu (ACE), un més que en 2023, i 22 han sigut mitjançant Inserció Social Laboral (ISL).

Quadre 20.9

CENTRES D'ATENCIÓ DIÜRNA EN LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

CENTRES DE DIA	Centres de SuportConvivencial i Educatiu	Centres d'InsercióSociolaboral	Totals
Nº de centres	43	22	65
Nº de places que es financen	936	430	1.366
Finançament per concert social			10.382.615,26 €
Finançament per Contracte-programa entitats locals			4.881.184,62 €
TOTAL FINANÇAMENT PER A CENTRES DE DIA MENORS			**15.263.799,88 €**

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

20.3.6. Programes de prevenció, protecció i inserció de xiquets, xiquetes i adolescents en situació de risc o amb mesures jurídiques de protecció, i programes d'emancipació i autonomia personal de joves extutelats que han aconseguit la majoria d'edat

Per a 2024, es continua mantenint la línia de suport als processos d'emancipació denominada **Programes d'emancipació i autonomia personal de joves extutelats i extutelades que hagen aconseguit la majoria d'edat**, comptant, així mateix, amb el programa de promoció dels drets de la infància i adolescència, i de prevenció, protecció i inserció de xiquets, xiquetes i adolescents en situació de risc o amb mesures jurídiques de protecció i l'import de finançament de la qual, per a 2024, ha sigut de 550.000 €. A estos cal afegir les quantitats satisfetes en els programes de promoció dels drets de la infància i participació infantil, l'import de la qual figura en el Quadre 20.10.

Quadre 20.10

QUANTITATS SUBVENCIÓ PER A PROGRAMES DE PROMOCIÓ DELS DRETS DE LA INFÀNCIA I PARTICIPACIÓ INFANTIL, EXERCICI 2024 (1)

PROGRAMA	Import (€)
Programes de promoció dels drets de la infància i de participació infantil, 2024	985.997,93
TOTAL FINANÇAMENT	**985.997,93**

(1) DOGV 10005 DE 13/12/2024
Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

En el Quadre 20.11 es detalla, per **províncies**, el nombre de llars d'emancipació, places i unitats externes (Oficines Mentores i Oficines Mentores Plus). En relació amb els primers, s'ha mantingut el mateix nombre de llars, havent-se incrementat el finançament en un 9,7 % respecte a 2023. El nombre de places ha continuat en 182. Per part seua, s'ha comptat amb el mateix nombre d'Unitats Externes (Oficines Mentores) i Oficines Mentores Plus.

El finançament total amb què s'ha comptat en 2024 s'ha incrementat un 5 % respecte a l'exercici anterior.

Quadre 20.11

PROGRAMES D'EMANCIPACIÓ I AUTONOMIA PERSONAL DE JOVES EX-TUTELATS/ADES QUE HAGEN ACONSEGUIT LA MAJORIA D'EDAT, 2024

	Alacant	Castelló	València	**Total CV**
RECURSOS D'EMANCIPACIÓ (18 A 25 ANYS)				
Llars d'emancipació	15	3	20	**38**
Nombre de places	76	14	92	**182**
Unitats Externes (Oficines Mentora)	2	1	1	**4**
Unitats Externes (Oficines Mentora)	3	1	5	**9**
FINANÇAMENT € 2023				
Llars d'emancipació	1.983.178,32	379.146,72	2.508.212,64	**4.870.537,68**
Unitats Externes (Oficines Mentora)	341571,56*	150.647,49	235.693,88	**727.912,93**
Unitats Externes (Oficines Mentora Plus)	649.604,97	216.534,99	1.082.674,95	**1.948.814,91**
TOTAL FINANÇAMENT CV	**2.974.354,85**	**746.329,20**	**3.826.581,47**	**7.547.265,52**

* Inclou barris zona nord d'Alacant

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

20.3.7 Àrea socioeducativa d'infància

En l'**Àrea Socioeducativa d'Infància**, el Quadre 20.12 arreplega les dades estadístiques sobre el nombre de mesures executades al mig obert, les quals han disminuït un 17,4 % respecte a l'any anterior, que va ser de 4.763. Les entitats executores locals i privades han sigut les mateixes, decreixent en prop de 125.000 euros el seu finançament (-4,6 %).

Quant al nombre de residències socioeducatives i places, s'han mantingut els mateixos que en els dos últims exercicis.

Quadre 20.12

MESURES DE MEDI OBERT I RESIDÈNCIES SOCIOEDUCATIVES COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Nº de mesures executades	Entitats executores	
MESURES DE MEDI OBERT	3.933	27 entitats locals i 1 entitat privada	
FINANÇAMENT PER A MESURES DE MEDI OBERT		Contracte programa	1.119.858,50 €
		Contracte	1.468.161,80 €
		TOTAL	**2.588.020,30 €**
	Nº de Residències	Nº de places	
RESIDÈNCIES SOCIOEDUCATIVES	9	422	

Font: Direcció General de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

De les 9 residències socioeducatives gestionades per diferents fundacions, 7 d'elles tenen una relació jurídica mitjançant contracte i dos per concert.

20.3.8 Telèfon d'atenció a la infància i l'adolescència

L'1 de juliol de 2022 es va iniciar el nou concert social, per Resolució de 25 de maig de 2022, de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, per la qual es convocaven els acords d'acció concertada per als anys 2022 i 2023, del **Servici d'atenció telefònica a la infància i adolescència.**

L'acord d'acció concertada del Servici d'atenció telefònica a la infància i adolescència es prorroga durant els anys 2023 i 2024 a l'empara de diferents resolucions, de dates 22 de maig i 17 de 2023 i de 23 de juliol i 24 d'octubre de 2024, finalitzant la seua vigència el 31 de maig de 2025; i va ser convocat mitjançant Resolució de 25 de maig de 2022, de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.

El **total de crides** rebudes l'any 2024 ha ascendit a 18.590, un 9,7 % més que l'any anterior (16.953), de les quals 15.546, un 83,6 % (en 2023 este percentatge se situava en el 84,2 %), han resultat ser crits d'atenció general i 3.044 han sigut anomenades d'orientació especial; anomenades en les quals majoritàriament ha sigut necessària l'atenció psicològica, derivació i/o intervenció de caràcter social i/o jurídic.

De les crides d'**orientació especial**, s'ha realitzat orientació, derivació o intervenció en un total de 2.051 crides, 67,4 % més que l'any anterior (en 2023 era un 67,8 %), de les quals 906 han sigut del sexe masculí i 1.145 del sexe femení.

Per trams d'**edat**, el major percentatge s'ha donat en menors de 7 anys, amb un 22,3 %; seguit de 14 a 15 anys, amb el 19,2 %, i de 16 a 17 anys, amb el 18 %. El percentatge més baix es dona en els majors de 18 anys amb el 0,9 %.



El CES CV recorda que ha de mantindre's i intensificar-se l'esforç realitzat per a dotar a la infància i adolescència de les millors prestacions econòmiques, perquè puguen fer front a les situacions de vulnerabilitat en les quals puguen trobar-se, fins a aconseguir la seua majoria d'edat.

20.4 Actuacions en matèria de diversitat funcional

En el Quadre 20.13 figura el **finançament** de les actuacions en matèria de diversitat funcional per a l'any 2024 i l'import total del qual ha augmentat un 3,9 %, en comptar en 2023 amb un finançament de 16.381.496 euros. Novament, a destacar l'increment del finançament per al manteniment de programes, en un 8 %, i una disminució en el finançament en ajudes individuals, que ha sigut de l'11,5 %. Igual que succeïra en els tres últims anys, per a este exercici no s'ha comptat amb finançament per al manteniment i inversions en centres.

Quadre 20.13

ACTUACIONS DIVERSITAT FUNCIONAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024

	Finançament en euros					
	Manteniment de Centres	Inversions en Centres	Mantenim. de Programes	Itineraris vida independent Import	Ajudes individuals	TOTAL
Promoció de la Autonomia Personal			5.972.292,44	1.000.000,00	1.159.996,24	**8.132.288,68**
Contracte FESORD (Llengua signes)			386.985,56			**386.985,56**
Estada Vacacional			1.380.187,85			**1.380.187,85**
Atenció Especialitzada Residencial					6.799.130,77	**6.799.130,77**
Millora Condicions Accessibilitat						**318.653,33**
Total			**7.739.465,85**	**1.000.000,00**	**7.959.127,01**	**17.017.246,19**

Font: Direcció General de Persones amb Discapacitat. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

Per part seua, el Quadre 20.14 conté per a l'exercici 2024 els programes per a la **promoció de l'autonomia personal.**

Quadre 20.14

DESENVOLUPAMENT DE PROGRAMES DE PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL I PROBLEMES DE SALUT MENTAL, 2024

PROGRAMES PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL						
	ALACANT		CASTELLÓ		VALÈNCIA	
	Nº PROGRAMES	IMPORT €	Nº PROGRAMES	IMPORT €	Nº PROGRAMES	IMPORT €
ACTIVITATS FORMATIVES	3	37.126,53	1	1.526,86	9	52.344,84
CAMPANYES SENSIBILITZACIÓ	8	27.548,25	5	22.350,60	25	172.686,39
COL.LABORACIÓ ENTITATS TUTELARS	1	28.768,20	1	12.973,30	1	22.830,20
CONVIVÈNCIA, PROMOCIÓ D'OCI I TEMPS LLIURE	23	103.897,72	13	93.945,69	58	393.225,72
COOPERACIÓ SOCIAL	6	44.320,13	3	42.698,72	23	224.560,41
OCUPACIÓ AMB SUPORT	10	117.061,53	4	92.824,95	16	255.397,56
FOMENT DE VIDA INDEPENDENT	12	163.584,29	5	70.146,31	32	452.683,98
INTERVENCIÓ PER A LA PREVENCIÓ E INSERCIÓ SOCIAL	96	1.023.821,62	30	387.304,85	111	1.684.703,64
PLANS ACTUACIÓ	-	-	-		-	-
RESPIR FAMILIAR	15	81.579,07	5	93.904,35	19	265.558,95
TERÀPIA ASSISTIDA AMB ANIMALS DE COMPANYIA			-		1	2.917,78
TOTAL	**174**	**1.627.707,34**	**67**	**817.675,63**	**295**	**3.526.909,47**
TOTAL ENTITATS PER PROVÍNCIES	**81**		**32**		**262**	
TOTAL ENTITATS	**375**					
TOTAL PROGRAMES	**536**					
TOTAL IMPORTS €	**5.972.292,44 €**					

Font: Direcció General de Persones amb Discapacitat. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

En relació amb l'exercici anterior, el nombre d'entitats ha crescut en 123, el nombre de programes en 44, incrementant-se l'import un 3,9 % respecte a 2023.

El Quadre 20.15 conté les ajudes per a la realització d'**estades vacacionals** per a persones amb diversitat funcional. L'import de les ajudes s'ha incrementat un 24,4 % respecte a 2023, que va comptar amb una quantia d'1.109.786 euros per a esta línia.

Per a l'exercici 2024, el nombre d'entitats ha augmentat en 26 i el nombre d'activitats en 73. En relació amb el nombre de participants, s'ha passat de 3.294 de 2023 a 4.657 en 2024, un 41,4 % més. Dins d'estos, destaquen aquelles persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 75 %, representant el 67,7 % del total, percentatge de representació 8,3 punts per davall del de 2023.

Quadre 20.15

AJUDES PER A LA REALITZACIÓ D'ESTADES VACACIONALS PER A PERSONES AMB DIVERSITAT FUNCIONAL, 2024

ESTADES VACACIONALS						
	IMPORTS €	ENTITATS	ACTIVITATS	PARTICIPANTS		
				≥ 33%	≥ 65%	≥75%
ALACANT	115.923,00	15	33	85	137	284
CASTELLÓ	49.584,00	4	9	21	46	85
VALÈNCIA	1.214.680,85	40	188	205	1.007	2.787
TOTAL	**1.380.187,85**	**59**	**230**	**311**	**1.190**	**3.156**

Font: Direcció General de Persones amb Discapacitat. Conselleria de Servicis Socials Igualtat i Vivenda

Per part seua, el Quadre 20.16 arreplega les **ajudes per a la millora de les condicions d'accessibilitat al medi físic.** En este cas, l'import de les ajudes ha augmentat un 46,6 %, explicant-se en 2023 amb un import de 217.352 euros.

Les ajudes en **eliminació de barreres arquitectòniques** han registrat un increment del 60 %, en comptar en 2023 amb una ajuda de 37.316 euros.

Per a la **promoció de l'accessibilitat en comunicació** s'ha registrat en 2024 un decrement del 53,4 % en l'import de les ajudes, disminuint en 3 el nombre d'entitats.

Quant a les ajudes per a l'**adaptació i equipament de platges i parcs**, l'import ha augmentat un 52,2 %, en comptar en 2023 amb un import de 165.816 euros, havent augmentat en 13 el nombre d'entitats.

Quadre 20.16

AJUDES PER A LA MILLORA DE LES CONDICIONS DE ACCESSIBILITAT AL MEDI FÍSIC 2024

MILLORA CONDICIONS D'ACCESSIBILITAT							
	IMPORT €	ELIMINACIÓ BARRERES ARQUITECTÓNIQUES		PROMOCIÓ ACCESSIBILITAT COMUNICACIÓ		ADAPTACIÓ I EQUIPAMENT PLATGES I PARCS	
		ENTITATS	IMPORTS €	ENTITATS	IMPORTS €	ENTITATS	IMPORTS €
ALACANT	36.535,39	4	6.010,61			7	30.524,78
CASTELLÓ	76.399,15					12	76.399,15
VALÈNCIA	205.718,79	8	53.710,55	1	6.628,38	14	145.373,86
TOTAL	**318.653,33**	**12**	**59.721,16**	**1**	**6.628,38**	**33**	**252.297,79**

Font: Direcció General de Persones amb Discapacitat. Conselleria de Servicis Socials Igualtat i Vivenda

20.5. Actuacions en matèria d'inclusió social

Renda Valenciana d'Inclusió

La Llei 19/2017, de 20 de desembre, de la Generalitat, té per objecte establir, en el marc del sistema públic de servicis socials de la Comunitat Valenciana, el règim jurídic de la **Renda Valenciana d'Inclusió**, garantint amb això el dret subjectiu a una prestació econòmica per a cobrir necessitats bàsiques a la unitat de convivència que manque dels recursos econòmics suficients per a la seua cobertura. Així mateix, és objecte de la llei la regulació dels instruments i de les actuacions orientades tant a previndre el risc d'exclusió social com a mitigar les situacions d'exclusió social i laboral.

En 2024 ha comptat amb un **pressupost** de 288.000.000 euros, un 6,2 % inferior al de 2023 i que va ser de 307.159.567 euros. El pressupost executat ascendia a 280.281.600 euros, havent-se pagat, a data 31 de desembre de 2024, la suma de 276.041.368 euros.

Per a 2024 les quanties corresponents a la renda d'ingressos mínims, renda garantida d'inclusió social i renda complementària d'ingressos per prestacions venen recollides en els quadres següents:

Quadre 20.17

QUANTIA RENDA DE GARANTIA D'INGRESSOS MÍNIMS, 2024

			Percentatge	Import €	30% Lloguer/Hipoteca €	Total €
SMI 12 pagues		1 membre	35%	366,28	109,88	476,17
SMI 2022 prorrogat	1.046,52	2 membres	42%	439,54	131,86	571,40
12.558,24		3 membres	45%	470,93	141,28	612,21
		4 membres	47%	491,86	147,56	639,42
		5 membres	51%	533,73	160,12	693,84
		6 membres	55%	575,59	172,68	748,26

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

Quadre 20.18

QUANTIA RENDA DE GARANTIA D'INCLUSIÓ SOCIAL/RCIP ILP INSS-SOVI, 2024

			Percentatge	Import €	30% Lloguer/Hipoteca €	Total €
SMI 12 pagues		1 membre	70%	732,56	219,77	952,33
SMI 2022 prorrogat	1.046,52	2 membres	82%	858,15	257,44	1.115,59
12.558,28		3 membres	90%	941,87	282,56	1.224,43
		4 membres	96%	1.004,66	301,40	1.306,06
		5 membres	102%	1.067,45	320,24	1.387,69
		6 membres	110%	1.151,17	345,35	1.496,52

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

Quadre 20.19

QUANTIA RENDA COMPLEMENTÀRIA D'INGRESSOS PER PRESTACIONS PNC/FAS, 2024

			Percentatge	Import €	Quantia màxima €	Màxima anual €
SMI 12 pagues		1 membre	70%	732,56	211,39	2.536,68
SMI 2022 prorrogat	1.046,52	2 membres	82%	858,15	211,39	2.536,68
12.558,24		3 membres	90%	941,87	211,39	2.536,68
		4 membres	96%	1.004,66	211,39	2.536,68
		5 membres	102%	1.067,45	211,39	2.536,68
		6 membres	110%	1.151,17	211,39	2.536,68

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

En el Quadre 20.20 figuren les quanties mitjanes de la prestació per a l'anualitat 2024 per a la **Renda de Garantia d'Ingressos Mínims.**

Quadre 20.20

QUANTIES MITJANES PRESTACIÓ PER A RENDA GARANTIA D'INGRESSOS MÍNIMS 2024

Província	Import Mitjà Prestació Sense Complement €	Import Mitjà Prestació + Comp. Lloguer €	Import Mitjá Prestació + Comp. Hipoteca €	Import Mitjà Prestació + Comp. Energètic €	**Mitjana €**
Alacant	340,04	449,92	340,04	395,34	**381,34**
Castelló	345,52	345,52	345,52	399,21	**358,94**
València	361,55	486,08	465,19	417,08	**432,48**
TOTAL Mitjana	**349,04**	**427,17**	**383,58**	**403,88**	**390,92**

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

Per part seua, les quanties mitjanes de la prestació per a **la Renda Garantida d'Inclusió Socia**l en l'anualitat de 2024 han sigut les següents:

Quadre 20.21

QUANTIES MITJANES PRESTACIÓ PER A RENDA GARANTIA D'INGRESSOS MÍNIMS 2024

Província	Import Mitjà Prestació Sense Complement €	Import Mitjà Prestació + Comp. Lloguer €	Import Mitjá Prestació + Comp. Hipoteca €	Import Mitjà Prestació + Comp. Energètic €	**Mitjana €**
Alacant	624,41	848,50	832,54	734,84	**760,07**
Castelló	633,19	862,61	771,88	742,21	**752,47**
València	642,29	869,38	835,36	753,69	**775,18**
TOTAL Mitjana	**633,30**	**860,16**	**813,26**	**743,58**	**762,57**

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

En 2024, les quanties mitjanes de la prestació per a la **Renda Complementària d'Ingressos per Prestacions** han sigut les següents:

Quadre 20.22

QUANTIES MITJANES PRESTACIÓ RENDA COMPLEMENTÀRIA D'INGRESSOS PER PRESTACIONS 2024

Província	Import Mitjà Prestació Sense Complement €	Import Mitjà Prestació + Comp. Lloguer €	Import Mitjá Prestació + Comp. Hipoteca €	Import Mitjà Prestació + Comp. Energètic €	**Mitjana €**
Alacant	130,69	193,73	180,69	180,69	**171,45**
Castelló	129,48	179,48	129,48	180,30	**154,69**
València	133,67	189,90	201,29	184,26	**177,28**
TOTAL Mitjana	**131,28**	**187,70**	**170,49**	**181,75**	**167,80**

Font: Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda

Quant a la seua **duració**, la Llei de Renda Valenciana d'Inclusió (RVI) establix que esta renda és una prestació periòdica i de duració indefinida, sempre que es mantinguen en el temps els requisits i condicions que van originar el dret a la seua percepció i que permeten la seua renovació.

El nombre total de **persones destinatàries** de la RVI (titulars + beneficiàries) ha sigut de 146.122, un 10,4 % menys que en 2023, de les quals un 26,7 % eren **homes** (25,4 % en 2023), un 73,3 % **dones** (74,6 % en 2023), en un 0,01 % no constava sexe. Quant a la seua distribució provincial, 61.365 estaven a **Alacant** (enfront de les 67.333 de l'any anterior), 9.791 a **Castelló** (enfront de les 11.490 de 2023) i 74.966 a la província de **València** (l'any 2023 el còmput va ascendir a 84.278).

El nombre de **persones titulars** ha ascendit, en 2024, a 50.475[5](15.283 nous titulars, front les 1.150 de 2023), Atés el sexe, 17.548 hòmens han sigut titulars d'esta prestació (34,8 %), ascendint 32.913 les dones (65,2 %) i 16 estaven sense catalogar.

El nombre de **persones beneficiàries** ha ascendit a 95.647, un 12,2 % menys que l'any anterior, de les quals 74.140 (77,5 %) han sigut dones, 21.493 homes (22,5 %) i 14 sense catalogar (0,01 %).

Al llarg de 2024, s'han presentat 22.177 **sol·licituds** de Renda Valenciana d'Inclusió, un 72,6 % menys que en 2023, de les quals un total de 12.846 han sigut resoltes favorablement, 2.498 han estat denegades, 176 desistides i 76 tancades.

Quant al **perfil** de la persona demandant, atesa l'edat dels sol·licitants, a 31 de desembre de 2024, el 2,3 % han sigut persones menors de 25 anys, el 20,6 % estava en la franja dels 25 a 40 anys, el 56,3 % s'ha situat entre els 41 i 64 anys i el 20,8 % restant per damunt d'eixa edat. Estes dades són sensiblement diferents als de 2023 els percentatges dels quals eren del 2,2 %, 20,8 %, 57,4 % i 15,6 %, respectivament.

El nombre de titulars de la **Renda de Garantia d'Inclusió Social**, en l'exercici 2024, ha aconseguit la xifra de 27.926, un 35,5 % menys que en 2023. D'estes, 9.577 han sigut homes i 18.341 dones. Un total de 8 estan sense catalogar. El total de persones que s'han beneficiat d'esta prestació ha ascendit, en 2024, a 29.493, dels quals 16.257 són homes i 13.216 dones i 20 corresponen a uns altres. El total de persones destinatàries (titulars + beneficiàries) ha ascendit a 57.419, de les quals 25.834 han sigut homes i 31.557 dones. Un total de 28 persones han respost al grup d'uns altres.

Per part seua, el nombre de titulars de la **Renda de Garantia d'Ingressos Mínims**, durant 2024, ha sigut de 668 enfront de les 1.282 de 2023 (-47,9 %), dels quals 285 han sigut dones i 383 homes. El nombre de persones beneficiàries ha sigut de 144, dels quals 82 han sigut homes i 62 dones. El total de persones destinatàries (titulars + beneficiàries) d'esta prestació ha ascendit a 812, de les quals 465 han sigut homes i 347 dones.

I en l'última modalitat implantada, la **Renda Complementària d'Ingressos per Prestacions,** el nombre de titulars ha sigut de 6.260 (9.594 en 2023): 3.866 dones, 2.393 homes i 1 sense catalogar. El nombre de persones beneficiàries s'ha situat en 1.239 (l'any 2023 van ser 3.805), dels quals 633 són homes i 606 són dones. Per la seua part el nombre de persones destinatàries d'esta prestació (titulars + beneficiàries) ha sigut de 7.499, enfront de les 13.399 de 2023 (un 44 % menys), de les quals 3.026 són homes i 4.472 són dones. Tan sols una persona es troba sense catalogar.

5. Esta quantitat fa referència a tots els i les titulars que han rebut almenys una nòmina en 2024, segons dades facilitades DG d'Inclusió i Cooperació al Desenvolupament.

En matèria d'**Inclusió**, el Servici d'Inclusió Social, Desenrotllament Comunitari i Voluntariat ha executat les següents línies pressupostàries durant l'exercici 2023:

→ **Programes de suport a entitats del tercer sector d'acció social per al desenrotllament de programes d'inclusió i desenrotllament comunitari.** El seu objecte consistix en la concessió de subvencions a entitats del tercer sector d'acció social en la matèria d'inclusió i desenrotllament comunitari amb les persones o unitats de convivència que es troben en situació de vulnerabilitat, amb la finalitat de millorar l'atenció, protecció i qualitat de la vida d'estes persones en l'àmbit de la nostra Comunitat. L'import total concedit per a enguany ha sigut de 2.300.000 euros, enfront dels 2.500.000 de 2023. El nombre d'entitats beneficiàries ha sigut de 63, mateixa dada que l'any anterior.

→ **Desenrotllament del voluntariat**, sent l'objecte de la convocatòria la concessió de subvencions a les entitats sense ànim de lucre per al finançament de projectes que tinguen com a finalitat la realització d'activitats de sensibilització, formació i intervenció social en matèria de voluntariat social referent a dependència, persones amb discapacitat, família, menors, dona i immigrants. L'import total concedit en 2024 ha ascendit a 1.550.000 euros, enfront del milió d'euros de 2023, i el nombre d'entitats beneficiàries ha sigut de 116, que han realitzat 120 projectes. Per a l'exercici 2023, el nombre d'entitats beneficiàries va ser de 71 havent-se dut a terme 74 projectes.

En termes percentuals suposa un 55 % d'increment en pressupost, un 63,4 % en entitats beneficiàries i un 62,2 % en el nombre de projectes.

D'altra banda, el **Servici de Gestió de Projectes Estatals i Europeus de la Direcció General d'Inclusió i Cooperació al Desenrotllament** ha executat durant 2024 les següents línies pressupostàries:

→ Subvencions dirigides a la realització de programes d'interés general per a atendre fins de caràcter social amb càrrec al tram autonòmic de l'assignació tributària del 0,7 per 100 de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, per a l'exercici 2024. S'ha comptat amb dos línies de subvenció, una dotada amb 31,77 M€ distribuïts en 15 eixos de treball, i una altra amb 1,57 M€ per a l'eix d'equipament i obres. L'import total ha va ascendir a 33.342.923 euros.

El nombre d'entitats beneficiàries ha ascendit a 316 entitats[6], amb 1.769 programes distribuïts en cada un dels eixos.

→ Subvenció dirigida al desenrotllament d'itineraris 2024 per a la inserció sociolaboral per a persones en situació o risc d'exclusió social per a entitats del tercer sector d'acció social. L'import concedit ha ascendit a 6.964.286 euros. El nombre d'entitats beneficiàries ha sigut de 130 (3 han renunciat) i l'import individualitzat per a cada entitat ha sigut 53.571,43 euros.

D'altra banda, la subvenció per a la implementació d'itineraris d'inserció per les entitats locals s'està gestionant des de 2022 per la direcció general del Sistema Sociosanitari i de l'Institut Valencià de Formació, Investigació i Qualitat dels Servicis Socials a través del contracte programa línia T1131000. Les entitats beneficiàries han ascendit a 59 i l'import concedit ha sigut d'11.847.540 euros.

6. L'import assignat a cada entitat es fa tenint en compte la valoració de l'entitat i els programes, i de conformitat amb la fórmula establida en les bases reguladores de la subvenció 8/2019, de 7 de setembre, de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, per la qual s'establixen les bases reguladores de subvencions per a la realització de programes d'interés general per a atendre fins de caràcter social amb càrrec a l'assignació tributària del 0,7 % de l'Impost sobre la renda de les Persones Físiques en la Comunitat Valenciana.

S'introduïx per a este exercici un quadre amb les actuacions tramitades en 2024 per la D.G. de Cooperació Internacional al Desenvolupament, dins del Programa de Cooperació Internacional al Desenrotllament.

Quadre 20.23

ACTUACIONS DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT
PROGRAMA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT
ACTUACIONS TRAMITADES 2024

Denominació línia	Capítol	Mode de concessió	Nº d'Expedients	Import (€)
Servici de Gestió de Programes i Cooperació				
EDUCACIÓ I SENSIBILITZACIÓ PER A LA CIUTADANIA GLOBAL	IV	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	35	4.987.258,00
SUBVENCIONS PER A LA PROMOCIÓ DE CONSORCIS DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENROTLLAMENT PER A L'IMPULS DE SECTORS ESTRATÈGICS VALENCIANS EN L'EXTERIOR	IV	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	14	7.456.553,00
SUBVENCIONS A ONGD DE SENSIBLIZACION SOBRE ACTIVISTES EN DRETS HUMANS	IV	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	4	150.000,00
SUBVENCIONS A ONGD PER A ACCIONS DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENROTLLAMENT	IV i VII	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	74	39.591.416,00
Servici d'Implementació i Coordinació de l'Agenda 2030 de Desenrotllament Sostenible				
CÀTEDRA DE COOPERACIÓ I DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	5	175.000,00
CONVENI DE COORDINACIÓ COORDINADORA VALENCIANA D'ONGD	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	1	200.000,00
CONVENI FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	1	200.000,00
ACCIONS INSTITUCIONALS D'INVESTIGACIÓ I FORMACIÓ	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	5	800.000,00
CONVENI FEDERACIÓ VALENCIANA DE MUNICIPIS I PROVÍNCIES	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	1	50.000,00
SUBV. A ENTITATS LOCALS PER A LA TERRITORIALITZACIÓ DELS ODS	IV	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	164	1.000.000,00
Servici d'acció humanitària, Protecció a persones defensores de drets humans i Gestió de convenis				
Conveni Fons Humanitària d'Ajuda d'Emergència i Ajuda Humanitària	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	1	100.000,00
Convenis Ajuda Humanitària	IV	CONCESIÓ DIRECTA ART. 168 a)	5	2.600.000,00
Convenis Ajuda Humanitària	IV i VII	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA		7.834.647,00
CONVENIS AJUDA HUMANITÀRIA A SUBVENCIONS INDEMINITZACIÓ A LA GENERALITAT PER A LA RESTITUCIÓ DE FONS PÚBLICS INDEGUDAMENT DISPOSATS	IV	CONCURRÈNCIA COMPETITIVA	21	862.964,60
TOTAL PROGRAMA COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT			**331**	**66.007.838,60**

Font: Direcció General de Cooperació Inernacional al Desenvolupament. Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda



El CES CV valora el compromís per part de la Generalitat a resoldre totes les sol·licituds de Renda Valenciana d'Inclusió presentades en 2024. Una mesura que permet cobrir necessitats bàsiques de persones residents en situació o risc d'exclusió social. En tal sentit, ha de reforçar-se i ampliar-se esta mesura per a arribar a l'objectiu de garantir un nivell de vida adequat i promoure la inclusió social i laboral de totes les persones que el necessiten.

20.6. EXCLUSIÓ SOCIAL I POBRESA

20.6.1. Risc de pobresa i exclusió social

Segons dades de l'Enquesta de Condicions de Vida (ECV) de l'INE realitzada en la primavera de 2024, últimes dades publicades per l'INE, la taxa de risc de pobresa monetària a **Espanya** estava situada en el 19,7 %, amb dades d'ingressos de 2023 enfront del 20,2 % de l'any anterior (amb dades d'ingressos de 2022). Les dades per a la **Comunitat Valenciana** quedaven situats en el 24,8 % per a l'any 2024, augmentant cinc dècimes de punt respecte a l'any anterior, mantenint el quint lloc amb la taxa més elevada per comunitats autònomes, excloses les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, amb la taxa més alta (Quadre 20.24).

Per part seua, el **percentatge de persones en risc de pobresa o exclusió social a Espanya** respecte al total de la població **(Indicador Arope)** estava situat en el 25,8 %, 0,7 punts percentuals menys que l'any anterior. En la Comunitat Valenciana, les persones en risc de pobresa o exclusió social han representat el 29,9 % de la població total, augmentant tres dècimes de punt percentuals respecte a l'any anterior.

El Quadre 20.24 arreplega les taxes de risc de pobresa monetària i les de persones en risc de pobresa o exclusió social a la Unió Europea, Espanya i les seues comunitats autònomes, per als últims tres exercicis. Així mateix, contempla el percentatge respecte a la població total, del nombre de persones menor de 60 anys que viuen en llars amb intensitat de treball molt baixa.

El percentatge de representació de les persones que viuen en llars amb intensitat de treball molt baixa s'ha trobat en la **Comunitat Valenciana** huit dècimes de punt per damunt de la mitjana **d'Espanya**, augmentant cinc dècimes de punt respecte a l'any anterior, i ocupant novament el sext lloc amb taxa més elevada per comunitats autònomes, excloent a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Quadre 20.24

TAXES DE RISC DE POBRESA. NOVA DEFINICIÓ 2022 I DELS SEUS COMPONENTS PER COMUNITATS AUTÒNOMES (RENDA ANY ANTERIOR A L'ENTREVISTA) PERCENTATGE SOBRE TOTAL POBLACIÓ

	TAXA DE RISC DE POBRESA MONEÀRIA*			PERSONES VIVINT EN LLARS AMB BAIXA INTENSITAT EN EL TREBALL (0 A 64 ANYS)			TAXES DE RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Andalusia	29,1	30,5	29,2	12,3	12,1	12,0	35,8	37,5	35,6
Aragó	15,0	15,1	15,1	4,8	5,3	5,5	19,1	20,4	21,0
Astúries	20,1	18,6	15,6	12,7	13,6	10,0	25,3	25,0	20,9
Balears	16,9	15,3	11,3	5,9	5,0	4,2	21,5	20,6	16,2
Canàries	29,4	26,1	24,6	14,5	14,3	10,4	36,2	33,8	31,2
Cantàbria	14,8	15,2	17,3	9,4	9,8	7,7	19,5	22,0	22,2
Castella i Lleó	17,8	18,2	18,5	8,2	7,3	7,0	22,1	22,4	24,0
Castella-la Manxa	26,1	25,5	27,4	7,7	6,8	10,7	31,6	31,7	34,2
Catalunya	14,5	13,9	12,9	6,8	6,6	6,1	20,4	21,2	20,5
C. Valenciana	**22,3**	**24,3**	**24,8**	**9,1**	**8,7**	**8,8**	**27,5**	**29,6**	**29,9**
Extremadura	30,0	27,6	27,5	10,1	11,1	10,6	36,9	32,8	32,4
Galícia	18,0	19,4	14,2	9,5	7,5	7,1	23,6	25,5	18,8
Madrid	14,8	12,9	14,3	5,2	5,2	4,9	20,3	19,4	20,9
Múrcia	26,3	24,2	26,0	7,1	5,9	5,9	31,0	30,5	32,4
Navarra	10,9	13,8	14,2	7,3	7,9	8,5	14,5	17,2	18,3
País Basc	12,2	10,2	9,4	6,3	7,6	6,9	15,7	15,5	14,8
La Rioja	16,6	16,9	19,4	6,1	4,8	5,2	20,9	21,8	22,6
Ceuta	34,8	35,9	34,6	27,5	17,3	21,9	40,2	41,8	42,2
Melilla	34,5	30,8	41,4	24,3	20,3	16,3	41,3	36,7	44,5
ESPANYA	**20,4**	**20,2**	**19,7**	**8,6**	**8,4**	**8,0**	**27,0**	**26,5**	**25,8**
UE (current 27 states)**	**16,5**			**8,6**			**21,6**		
Zona Euro (19 països)	**16,8**			**9,4**			**21,8**		

A la Enquesta de Condicions de Vida, els ingressos que s'utilitzen en el càlcul de variables com rendes i taxes de risc de pobresa corresponen sempre a l'any anterior.

(*) Risc de pobresa monetària: percentatge de persones que es troben per davall del llindar de pobresa, fixat en el 60% de la mitjana dels ingressos anuals per unitat de consum de les persones.

(**) Indicador Europeu de Pobresa i Exclusió Social. Indicador AROPE: persones que es troben en alguna i/o algunes de les següents situacions: risc de pobresa monetària, persones en llars amb intensitat de treball molt baixa i persones que viuen amb escassetat de recursos (privació material severa) al no tindre accés a, al menys, 4 dels següents 9 items: gastos e imprevistos, en una setmana de vacances fora de casa, pagament de la hipoteca o de les factures de la llum, aigua, gas, etc., un menjar de carn, pollastre, peix o proteïna equivalent al menys cada dos dies, mantindre l'habitatge a una temperatura adequada els mesos d'hivern, llavadora, TV en color, telèfon i cotxe.
n.d.: no disponible
Font: INE i Eurostat. Elaboració pròpia.

Segons dades de l'Enquesta de Condicions de Vida 2024 de l'INE, en el Quadre 20.25 s'arreplega l'**evolució de les taxes de risc de pobresa** durant els últims cinc exercicis, en cada una de les comunitats autònomes.

Respecte a l'exercici 2023, novament un total de huit comunitats que han augmentat la taxa de risc de pobresa, experimentat la variació més significativa La Rioja, amb 2,3 punts; seguida de Cantàbria, amb 2,1, i Castella-la Manxa, amb 1,9 punts percentuals. La **Comunitat Valenciana** ha augmentat cinc dècimes de punt respecte a l'any anterior, trobant-se 5,1 punts per damunt de la mitjana d'**Espanya**, enfront dels 4,1 punts registrats l'any precedent.

Quadre 20.25

EVOLUCIÓ DE LES TAXES DE RISC DE POBRESA PER COMUNITATS AUTÒNOMES
RISC DE POBRESA (ANY ANTERIOR A L'ENTREVISTA)
PERCENTATGE SOBRE TOTAL POBLACIÓ

	TAXES DE RISC DE POBRESA					TAXES DE RISC DE POBRESA (AMB LLOGUER IMPUTAT)				
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Andalusia	28,5	32,3	29,1	30,5	29,2	24,4	27,9	24,3	25,5	25,8
Aragó	16,0	15,8	15,0	15,1	15,1	14,0	14,4	12,7	13,9	12,9
Astúries	22,2	20,4	20,1	18,6	15,6	21,4	19,7	17,6	16,6	12,6
Balears	14,1	17,6	16,9	15,3	11,3	16,1	20,2	15,2	15,4	13,2
Canàries	29,9	28,4	29,4	26,1	24,6	28,0	26,8	25,3	24,8	21,0
Cantàbria	18,0	15,4	14,8	15,2	17,3	14,2	12,4	13,1	13,7	14,8
Castella i Lleó	15,1	17,9	17,8	18,2	18,5	13,4	14,5	14,3	14,7	16,7
Castella-la Manxa	25,1	27,4	26,1	25,5	27,4	20,2	21,6	22,8	21,2	24,1
Catalunya	16,7	14,8	15,5	13,9	12,9	15,7	13,8	14,2	12,9	13,1
C. Valenciana	**24,6**	**25,1**	**22,3**	**24,3**	**24,8**	**22,2**	**21,3**	**19,4**	**20,1**	**22,1**
Extremadura	31,4	32,3	30,0	27,6	27,5	28,1	26,2	26,7	23,0	23,8
Galícia	22,1	20,2	18,0	19,4	14,2	18,2	16,5	14,6	14,7	12,4
Madrid	15,4	15,2	14,8	12,9	14,3	13,8	14,5	12,9	11,0	14,0
Múrcia	25,0	27,7	26,3	24,2	26,0	20,4	26,0	23,2	22,0	22,6
Navarra	9,9	9,8	10,9	13,8	14,2	9,6	8,3	11,0	12,6	15,1
País Basc	10,0	12,2	12,2	10,2	9,4	9,0	9,4	10,2	8,9	9,0
La Rioja	15,0	16,1	16,6	16,9	19,4	14,2	13,7	12,5	13,4	17,4
Ceuta	35,3	32,3	34,8	35,9	34,6	35,6	29,5	31,0	30,8	31,8
Melilla	36,3	30,1	34,5	30,8	41,4	33,9	30,6	33,4	34,3	42,0
ESPANYA	**21,0**	**21,7**	**20,4**	**20,2**	**19,7**	**18,6**	**19,1**	**17,7**	**17,4**	**17,9**

A la Enquesta de Condicions de Vida, els ingressos que s'utilitzen en el càlcul de variables com rendes i taxes de risc de pobresa corresponen sempre a l'any anterior.

Taxes de Risc de Pobresa. Taxa de Risc de Pobresa amb Lloguer Imputat. La definició de renda de la llar inclou el lloguer imputat. El lloguer imputat s'aplica a les llars que no paguen un lloguer complet per ser propietaris/ries o per ocupar un habitatge llogat a un preu inferior al de mercat o a títol gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al lloguer que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat. Així mateix, es deduïxen dels ingressos totals de la llar els interessos dels préstecs sol.licitats per a la compra de l'habitatge principal.

Llindar de Pobresa: és el 60% de la mitjana dels ingressos anuals per unitat de consum (escala OCDE modificada), prenent la distribució de persones. Els ingressos per unitat de consum s'obtenen dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre d'unitats de consum.

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Risc de pobresa.

Els Quadres 20.26 i 20.27, contemplen, per comunitats autònomes, **els percentatges de persones i llars amb carència material,** considerant set paràmetres.

Per a l'últim any objecte d'anàlisi, la Comunitat Valenciana ha registrat augments per a quatre dels **paràmetres**, en els percentatges de persones amb carència material, amb les excepcions d'aquelles persones que no poden permetre's un menjar de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies, i el de poder mantindre la vivenda amb una temperatura adequada.

Els percentatges de tan sols un d'eixos paràmetres en la nostra Comunitat s'han situat per davall de la mitjana d'Espanya (**no pot permetre's un menjar de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies)**, amb un descens de 0,7 punts respecte a l'any anterior i dos dècimes de punt inferior a la mitjana d'Espanya.

Respecte a les llars amb carència material en la Comunitat Valenciana, s'han produït augments en cinc paràmetres, amb l'excepció de no poder permetre's un menjar de carn, pollastre o peix una vegada cada dos dies, i el de mantindre la vivenda a una temperatura adequada.

Per part seua, en el Quadre 20.28 s'analitza el **percentatge de les llars amb dificultat per a arribar a fi de mes**, per comunitats autònomes. Per a l'últim exercici objecte d'anàlisi (any de l'entrevista 2024), el 48,1 % de les llars de la **Comunitat Valenciana** (48,6 % l'any anterior) ha tingut dificultats per a arribar a fi de mes (molta dificultat, dificultat, una certa dificultat), 2,7 punts percentuals més que a **Espanya**. A Espanya, la dada per a les llars amb dificultats econòmiques per a arribar a fi de mes, per a l'últim exercici, s'ha situat en el 45,4 %, enfront del 46,4 % de 2023.

El Quadre 20.29 arreplega els **percentatges de persones amb dificultats per a arribar a fi de mes**, per comunitats autònomes.

Per a l'últim exercici, la **Comunitat Valenciana** oferix una tendència positiva en els percentatges de dificultat, situant-se en el 49,6 % enfront del 51,2 % del seu precedent, 1,6 punts percentuals menys que l'any anterior. A Espanya, el percentatge de persones amb dificultats per a arribar a fi de mes s'ha situat, en 2024, en el 47,4 % enfront del 48,5 % de 2023; això és, 1,1 punts percentuals menys. Això implica que, per a este últim exercici, la Comunitat Valenciana ha reduït en grau més alt, respecte al total nacional, el percentatge de persones amb dificultats per a arribar a fi de mes.



El CES CV alerta davant els elevats índexs de pobresa monetària (24,8 %) i de pobresa i exclusió social (29,9 %) que novament es registren en la nostra Comunitat en l'últim exercici.

Estos índexs, lluny de disminuir com ha ocorregut en el conjunt d'Espanya, han experimentat un nou increment, situant a la nostra Comunitat en els cinc i sis primers llocs entre les comunitats autònomes amb majors taxes de desigualtat i vulnerabilitat social. Esta situació exigix una resposta urgent i decidida per a revertir esta preocupant tendència i frenar l'augment, tant en el nombre de persones en risc com en la severitat de les dificultats que enfronten.

PERSONES AMB CARÈNCIA MATERIAL PER CC AA
(PERCENTATGE DE PERSONES)

	No pot permetre's anar de vacances al menys una setmana a l'any		No pot permetre's un menjar de carn, pollastre o peix al menys cada dos dies		No pot permetre's mantindre l'habitatge a una temepratura adequada		No té capacitat per fer afrontar gastos imprevistos		Ha tingut retards en el pagament de gastos relacionats amb l'habitatge principal (hipoteca, lloguer, rebuts gas, comunitat,...) en els últims 12 mesos		No pot permetre's disposar d'un automòbil		No pot permetre's disposar d'un ordinador personal	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Andalusia	43,9	44,9	10,1	7,6	24,2	20,2	46,5	44,4	13,6	13,7	5,2	4,8	9,5	8,0
Aragó	25,7	26,1	3,9	4,0	13,9	14,7	30,4	29,9	10,2	11,0	3,6	4,8	4,4	3,1
Astúries	28,6	30,3	5,1	5,7	16,9	13,6	27,4	28,6	7,8	6,7	3,5	4,9	4,7	3,8
Balears	30,4	25,8	4,2	4,4	18,5	15,2	36,3	30,9	12,1	11,1	4,0	4,0	4,7	7,0
Canàries	42,2	45,3	12,6	10,3	27,6	18,0	53,1	48,9	17,6	15,4	8,2	6,8	10,7	6,6
Cantàbria	32,0	32,6	6,0	5,3	17,8	13,5	25,8	26,1	6,4	7,1	3,0	4,0	3,8	4,3
Castella i Lleó	28,6	27,0	3,5	3,3	14,3	14,0	26,2	27,7	8,4	8,0	3,9	2,9	5,9	7,3
Castella-la Manx	32,6	35,3	5,1	6,5	21,4	19,4	37,3	37,5	10,0	11,0	2,6	3,9	6,0	7,3
Catalunya	29,8	30,4	5,1	6,2	20,0	17,6	36,1	35,2	12,2	14,3	6,7	6,8	5,4	5,8
C. Valenciana	**36,9**	**38,1**	**6,6**	**5,9**	**22,8**	**18,5**	**38,7**	**38,7**	**10,5**	**14,2**	**4,7**	**5,7**	**5,2**	**6,8**
Extremadura	39,5	36,6	5,2	3,4	25,0	18,4	40,7	37,9	11,1	9,0	2,0	2,6	5,7	5,5
Galícia	38,2	35,8	4,5	3,9	21,5	16,6	29,1	26,7	7,5	6,0	3,0	2,8	4,7	4,0
Madrid	22,6	23,1	5,7	6,2	19,4	17,9	34,0	32,9	12,5	12,5	6,8	6,6	4,3	5,7
Múrcia	41,6	40,2	5,9	6,0	26,3	19,6	46,3	42,1	14,5	13,4	5,0	4,0	7,7	9,6
Navarra	24,8	25,3	4,2	7,3	12,3	14,6	27,0	26,2	9,8	9,5	3,8	3,8	6,0	5,4
País Basc	19,4	17,7	3,4	4,1	11,5	12,0	20,6	22,5	9,1	5,9	4,2	5,6	2,2	4,7
La Rioja	26,2	24,9	5,4	2,7	14,7	11,8	27,4	25,0	9,1	8,1	3,6	6,0	4,1	5,1
Ceuta	40,7	35,0	12,8	7,1	34,9	26,6	56,0	50,0	30,9	28,7	7,4	13,0	13,3	9,5
Melilla	29,6	29,8	12,3	7,0	15,1	20,3	46,9	36,2	21,8	21,5	4,6	4,3	12,4	8,0
ESPANYA	**33,1**	**33,4**	**6,4**	**6,1**	**20,7**	**17,6**	**37,1**	**35,8**	**11,7**	**12,0**	**5,2**	**5,3**	**6,1**	**6,3**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

Quadre 20.26

LLARS AMB CARÈNCIA MATERIAL PER CC AA (PERCENTATGE DE LLARS)

	No pot permetre's anar de vacances al menys una setmana a l'any		No pot permetre's un menjar de carn, pollastre o peix al menys cada dos dies		No pot permetre's mantindre l'habitatge a una temepratura adequada		No té capacitat per fer afrontar gastos imprevistos		Ha tingut retards en el pagament de gastos relacionats amb l'habitatge principal (hipoteca, lloguer, rebuts gas, comunitat,...) en els últims 12 mesos		No pot permetre's disposar d'un automòbil		No pot permetre's disposar d'un ordinador personal	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Andalusia	43,3	44,0	9,5	7,6	24,0	20,1	46,3	44,0	11,6	12,0	5,7	5,7	8,1	8,0
Aragó	25,5	24,4	4,1	3,9	13,7	13,0	29,0	27,2	8,1	8,5	3,9	5,6	5,0	3,7
Astúries	28,8	29,3	5,7	5,6	17,8	15,2	28,2	28,3	7,3	6,1	3,9	5,1	5,2	4,8
Balears	28,4	26,0	6,1	5,7	20,2	15,6	35,3	29,7	11,9	10,0	4,4	4,0	4,1	6,2
Canàries	39,8	42,4	13,1	10,5	24,0	16,8	52,7	48,1	15,8	15,3	7,8	7,5	11,2	6,7
Cantàbria	32,9	31,8	8,4	5,9	20,4	15,9	28,0	28,0	6,5	8,0	3,5	4,7	5,2	4,8
Castella i Lleó	29,9	27,4	4,3	3,7	15,3	14,7	26,3	27,0	7,4	6,4	4,1	3,0	5,5	5,8
Castella-la Manxa	33,5	34,6	5,9	6,4	23,0	19,5	37,0	38,2	8,4	8,9	3,5	5,1	5,7	7,2
Catalunya	29,3	29,3	5,2	5,8	20,7	17,8	34,3	33,5	10,3	12,3	6,3	7,2	5,9	5,7
C. Valenciana	**36,3**	**36,6**	**6,6**	**5,9**	**22,8**	**17,8**	**37,8**	**38,4**	**9,8**	**12,4**	**5,2**	**6,4**	**5,5**	**6,3**
Extremadura	40,1	37,5	5,7	4,7	26,8	21,7	42,2	39,4	9,7	8,2	2,5	2,8	5,2	4,5
Galícia	38,4	36,6	5,8	4,5	22,7	18,4	30,4	28,2	6,7	6,3	3,2	3,7	4,8	4,4
Madrid	20,8	21,5	5,8	5,5	19,4	16,2	31,8	30,9	9,6	9,4	6,5	6,9	4,1	5,0
Múrcia	42,8	40,1	7,2	6,1	28,5	20,9	45,7	42,6	12,5	11,8	5,8	6,1	8,8	9,3
Navarra	22,6	22,5	5,3	6,2	12,9	12,4	26,1	22,9	9,1	7,2	4,8	3,8	6,7	4,7
País Basc	18,8	18,3	4,1	5,1	12,6	12,6	21,4	22,5	7,6	5,2	4,5	4,9	3,0	5,2
La Rioja	27,1	26,6	6,0	3,1	16,4	14,6	27,3	25,4	7,9	7,9	4,0	5,1	4,2	6,0
Ceuta	36,5	30,4	10,8	7,7	30,5	24,2	51,8	48,3	26,4	23,5	7,5	11,1	11,0	10,4
Melilla	29,5	26,1	13,1	8,5	15,1	15,6	44,3	35,9	18,0	18,3	5,7	5,6	12,1	9,9
ESPANYA	**32,5**	**32,4**	**6,7**	**6,0**	**21,0**	**17,4**	**36,2**	**34,9**	**10,0**	**10,3**	**5,3**	**5,8**	**6,0**	**6,1**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

Quadre 20.27

CESCV Comité Econòmic i Social

LLARS AMB DIFICULTATS PER A ARRIBAR A FINAL DE MES I CC AA
(PERCENTATGE DE LLARS)

HO

	Amb molta dificultat		Amb dificultat		Amb alguna dificultat		Amb alguna facilitat		Amb facilitat		Amb molta facilitat	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Andalusia	12,5	10,7	15,9	16,2	26,1	26,4	25,8	26,8	16,9	17,0	2,4	2,5
Aragó	8,2	8,1	8,7	9,2	24,3	20,4	30,6	31,0	22,5	25,6	5,2	5,2
Astúries	5,9	6,1	10,1	8,7	21,1	19,6	34,0	34,9	22,9	25,5	5,9	5,0
Balears	7,2	6,7	9,6	8,8	28,0	24,8	31,0	34,3	20,7	21,3	3,1	3,2
Canàries	10,0	12,7	18,2	13,8	33,6	28,2	22,5	26,1	13,4	15,2	2,0	4,0
Cantàbria	7,2	7,8	11,9	12,6	23,7	21,6	29,1	27,7	23,2	24,4	4,7	5,6
Castella i Lleó	8,1	7,5	9,2	10,7	21,0	20,0	29,6	28,9	27,3	28,1	4,6	4,7
Castella-la Manxa	9,2	10,9	13,3	14,1	26,5	24,9	27,6	23,9	20,6	23,1	1,9	2,5
Catalunya	8,6	8,7	12,1	12,4	24,0	23,9	30,0	30,2	21,4	20,7	3,5	4,0
C. Valenciana	**7,1**	**8,3**	**12,6**	**12,1**	**28,9**	**27,7**	**29,3**	**27,8**	**19,0**	**20,3**	**2,7**	**3,6**
Extremadura	10,7	7,6	15,7	13,8	26,4	25,9	25,5	28,2	18,8	21,7	2,5	2,7
Galícia	9,6	6,6	10,1	10,0	25,1	23,6	32,3	33,6	19,7	22,1	2,6	3,7
Madrid	8,3	8,2	11,6	11,1	20,9	22,9	29,4	28,2	24,7	24,3	5,0	5,1
Múrcia	8,7	10,3	19,0	16,5	29,2	26,9	25,6	28,9	15,4	14,9	2,0	2,3
Navarra	5,7	5,5	11,2	10,3	20,6	21,8	29,5	27,0	28,9	29,6	4,0	5,6
País Basc	5,6	5,5	7,5	8,1	18,4	19,3	31,8	30,6	28,8	29,0	7,3	7,0
La Rioja	5,1	6,6	10,9	8,6	23,9	24,0	27,7	28,5	24,5	26,1	7,5	5,9
Ceuta	18,1	15,8	12,4	12,1	27,5	27,3	24,3	24,8	15,3	15,8	2,1	4,2
Melilla	11,2	10,1	13,7	12,6	20,2	21,5	25,2	22,7	25,7	27,1	2,4	5,9
ESPANYA	**8,9**	**8,7**	**12,7**	**12,4**	**24,8**	**24,3**	**28,7**	**28,8**	**20,9**	**21,6**	**3,6**	**4,0**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

Quadre 20.28

Quadre 20.29

PERSONES AMB DIFICULTATS PER A ARRIBAR A FINAL DE MES I CC AA (PERCENTATGE DE PERSONES)

	Amb molta dificultat		Amb dificultat		Amb alguna dificultat		Amb alguna facilitat		Amb facilitat		Amb molta facilitat	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Andalusia	13,6	10,9	16,0	16,5	27,3	27,4	25,2	27,0	15,6	15,6	1,9	2,2
Aragó	9,6	10,2	9,1	9,4	24,8	21,1	29,3	30,2	21,9	24,0	4,9	4,8
Astúries	5,6	7,1	9,4	8,3	22,2	20,2	35,7	35,8	21,8	24,2	5,3	4,3
Balears	5,2	5,6	8,5	9,1	32,3	25,4	30,5	33,7	20,3	22,0	2,7	2,9
Canàries	9,9	12,4	19,3	13,6	35,6	31,4	22,4	24,7	11,1	15,1	1,3	2,8
Cantàbria	6,5	6,8	11,3	13,2	24,6	21,9	28,9	29,7	23,5	22,7	5,2	5,4
Castella i Lleó	7,7	7,5	9,2	11,1	22,0	21,6	30,7	29,0	26,0	26,1	4,2	4,7
Castella-la Manxa	9,3	13,0	13,5	12,8	28,6	25,5	26,8	23,6	19,3	22,6	1,8	2,0
Catalunya	9,2	9,3	12,1	12,7	25,2	25,6	30,3	29,3	19,6	19,2	3,2	3,7
C. Valenciana	**6,9**	**8,4**	**13,6**	**12,7**	**30,7**	**28,5**	**28,2**	**27,5**	**17,8**	**19,6**	**2,4**	**3,1**
Extremadura	11,0	8,7	16,7	12,7	27,4	28,1	24,8	27,6	17,2	20,2	2,7	2,6
Galícia	8,6	6,0	10,6	10,0	25,0	24,9	33,2	34,1	19,5	21,4	2,6	3,3
Madrid	9,2	8,6	12,7	12,1	21,5	23,7	29,3	28,8	22,3	21,8	4,8	4,9
Múrcia	7,8	10,7	18,8	15,2	30,8	28,6	25,4	29,1	15,2	14,2	1,7	2,2
Navarra	7,2	6,1	11,8	12,3	22,7	23,2	27,8	24,9	26,6	27,5	3,7	5,6
País Basc	6,3	5,1	7,8	9,0	19,0	19,7	32,6	31,7	26,9	27,5	7,0	6,6
La Rioja	4,8	5,9	12,6	8,6	23,3	25,1	27,0	29,7	25,0	24,8	6,8	5,5
Ceuta	20,9	17,2	12,2	16,4	29,4	26,4	22,6	25,2	12,3	11,4	2,4	3,3
Melilla	10,7	10,2	16,1	13,7	24,4	24,3	23,1	23,9	21,7	21,1	3,2	6,8
ESPANYA	**9,3**	**9,1**	**13,1**	**12,7**	**26,1**	**25,6**	**28,5**	**28,7**	**19,4**	**20,1**	**3,2**	**3,6**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

En el Quadre 20.30 s'arreplega l'**import de la renda anual neta mitjana per persona i per llar**, dels dos últims exercicis, per comunitats autònomes.

L'import de la renda anual neta mitjana per persona en la **Comunitat Valenciana,** segons l'Enquesta de Condicions de Vida, Base 2013, elaborada per l'INE en 2024, s'ha incrementat en 569 euros respecte a l'any anterior (4,4 %). Este increment resulta inferior en set dècimes de punt al registrat per a Espanya en 2024 en relació amb el seu precedent.

La **renda mitjana per persona amb lloguer imputat en la Comunitat Valenciana** ha augmentat en 586 euros (3,9 %), mentres que a Espanya ha pujat en 737 euros, (4,5 %). La renda mitjana per persona amb lloguer imputat en la Comunitat Valenciana, per a l'any 2024, se situava 8,2 punts per davall de la mitjana d'Espanya, incrementant-se la diferència en 0,5 punts percentuals respecte a l'any anterior.

La **renda disponible total de la llar** es compon dels ingressos del treball per compte d'altri, beneficis /pèrdues del treball per compte propi, prestacions socials, rendes procedents d'esquemes privats de pensions no relacionats amb el treball, rendes del capital i de la propietat, transferències entre altres llars, ingressos percebuts per menors i el resultat de la declaració per l'IRPF i per l'Impost sobre el Patrimoni. No s'inclouen les components no monetàries, excepte el cotxe d'empresa.

Segons esta mateixa Enquesta, **la renda anual neta mitjana per llar en la Comunitat Valenciana s'ha incrementat en 1.707 euros,** un 5,4 % respecte a l'any anterior, enfront dels 2.175 euros d'Espanya, amb un augment del 6,2 %. Esta renda es troba en la Comunitat Valenciana 10,7 punts per davall de la mitjana d'Espanya, havent pujat en 0,7 punts respecte a l'any precedent.

Per part seua, la renda anual neta mitjana per llar (amb lloguer imputat) ha augmentat en 1.798 euros en la **Comunitat Valenciana,** (4,9 %), enfront de l'increment de 2.260 euros **d'Espanya**, un 5,6 %.

Es constata un menor increment en el nivell de renda mitjana per llar amb lloguer imputat en la **Comunitat Valenciana** respecte a **Espanya**, trobant-nos 9,3 punts per davall de la mitjana nacional, augmentant novament en sis dècimes de punt la diferència respecte a l'any anterior.

Quadre 20.30

RENDA ANUAL NETA MITJANA (ANY ANTERIOR A L'ENTREVISTA) PER PERSONA I PER LLAR PER CC AA

	RENDA MITJANA PER PERSONA		RENDA MITJANA PER PERSONA (AMB LLOGUER IMPUTAT)		RENDA MITJANA PER LLAR		RENDA MITJANA PER LLAR (AMB LLOGUER IMPUTAT)	
	2023	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**	**2024**
Andalusia	11.719	12.191	13.733	14.276	29.916	31.015	35.056	36.319
Aragó	14.810	15.747	16.890	17.916	35.026	37.563	39.947	42.737
Astúries	15.432	16.201	17.792	18.597	33.709	35.784	38.863	41.076
Balears	14.139	15.926	16.005	17.855	36.904	42.232	41.774	47.347
Canàries	12.177	13.372	14.050	15.334	31.296	34.819	36.109	39.927
Cantàbria	14.162	14.708	16.323	16.913	33.373	35.149	38.466	40.417
Castella i Lleó	14.124	14.940	16.277	17.185	31.863	33.615	36.720	38.666
Castella-la Man›	11.913	12.357	13.765	14.258	29.965	31.001	34.624	35.771
Catalunya	15.830	16.546	17.957	18.563	38.888	41.959	44.113	47.073
C. Valenciana	**12.805**	**13.374**	**14.937**	**15.523**	**31.324**	**33.031**	**36.542**	**38.340**
Extremadura	11.363	12.421	13.273	14.399	27.051	29.341	31.600	34.012
Galícia	13.147	14.558	15.262	16.717	31.301	34.892	36.338	40.068
Madrid	16.817	17.275	19.041	19.459	42.926	44.889	48.603	50.565
Múrcia	11.314	11.967	13.182	13.808	30.509	32.764	35.547	37.803
Navarra	16.599	17.253	18.711	19.348	41.187	43.524	46.429	48.811
País Basc	18.189	19.078	20.685	21.622	42.760	44.698	48.626	50.658
La Rioja	14.184	14.529	16.332	16.718	33.245	34.295	38.280	39.459
Ceuta	13.421	13.403	15.276	15.190	40.621	42.801	46.236	48.506
Melilla	13.854	12.745	15.780	14.558	39.727	39.855	45.251	45.522
ESPANYA	**14.082**	**14.807**	**16.180**	**16.917**	**34.821**	**36.996**	**40.009**	**42.269**

Unitats: Euros
Renda anual neta mitjana per persona (any anterior al de l'entrevista)
Renda anual neta mitjana per llar (any anterior al de l'entrevista)
La definició de renda de la llar inclou el lloguer imputat. El lloguer imputat s'aplica a les llars que no paguen un lloguer complet per ser propietaris/ries o per ocupar un habitatge llogat a un preu inferior al de mercat o a títol gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al lloguer que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat. Així mateix, es deduïxen dels ingressos totals de la llar els interessos dels préstecs sol.licitats per a la compra de l'habitatge principal.
Els ingressos per persona s'obtenen, per a cada llar, dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre de membres d'esta llar.
Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013.

Els Quadres 20.31 i 20.32 analitzen per a la **Comunitat Valenciana** els **nivells de carència material i renda anual mitjana per persona i unitat de consum,** atenent sexe i grups d'edat.

Quadre 20.31

PERSONES AMB CARÈNCIA MATERIAL PER SEXE I EDAT. COMUNITAT VALENCIANA, 2024 (PERCENTATGE DE PERSONES)

		Total	De 0 a 15 anys	De 16 a 29 anys	De 30 a 44 anys	De 45 a 64 anys	65 anys o més
No pot permetre's anar de vacances al menys una setmana a l'any	Total	38,1	40,5	42,4	37,6	37,8	34,0
	Homes	37,3	41,8	42,0	36,7	35,9	32,3
	Dones	38,8	39,1	42,9	38,4	39,7	35,2
No pot permetre's un menjar de carn, pollastre o peix al menys cada dos dies	Total	5,9	9,0	5,0	7,2	5,2	4,3
	Homes	5,6	6,6	4,3	9,0	4,9	3,1
	Dones	6,3	11,5	5,7	5,4	5,4	5,2
No pot permetre's mantindre l'habitatge a una temperatura adequada	Total	18,5	18,3	24,8	19,4	18,5	12,8
	Homes	19,0	16,2	26,6	20,2	18,7	13,9
	Dones	17,9	20,5	22,9	18,5	18,3	11,9
No té capacitat per fer afrontar gastos imprevistos	Total	38,7	42,7	42,1	40,3	37,9	33,0
	Homes	38,2	44,6	40,3	40,9	37,0	29,9
	Dones	39,2	40,7	44,1	39,7	38,8	35,4
Ha tingut retards en el pagament de gastos relacionats amb l'habitatge principal (hipoteca, lloguer, rebuts gas, comunitat,...) en els últims 12 mesos	Total	14,2	19,5	17,0	18,4	12,6	6,6
	Homes	14,8	20,8	16,9	19,7	12,5	6,5
	Dones	13,6	18,2	17,1	17,1	12,6	6,6
No pot permetre's disposar d'un automòbil	Total	5,7	5,3	8,4	6,5	5,5	3,7
	Homes	5,3	2,4	9,1	5,9	5,3	4,0
	Dones	6,1	8,4	7,6	7,1	5,7	3,5
No pot permetre's disposar d'un ordinador personal	Total	6,8	9,2	9,5	8,9	4,8	4,1
	Homes	7,0	8,9	8,4	9,2	5,1	4,9
	Dones	6,7	9,6	10,8	8,6	4,5	3,6

Font: Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana. Elaboració pròpia.

Per al quadre corresponent a persones amb carència material per sexe i edat, i igual que l'any anterior, **ha sigut en els homes i** en el grup d'edat de 0 a 15 anys on es dona el percentatge més elevat; i en particular, en la incapacitat per a afrontar gastos imprevistos. El segon percentatge més elevat en els hòmens s'ha donat en el grup d'edat de 16 a 29 anys, i davant la impossibilitat de permetre's anar de vacacions almenys una setmana a l'any.

En el cas de les **dones**, el percentatge més elevat s'ha produït per al tram de 16 a 29 i en el paràmetre no té capacitat per a afrontar gastos imprevistos. Li ha seguit, i per a eixe mateix tram d'edat, el paràmetre de no poder permetre's anar de vacacions almenys una setmana a l'any.

Quadre 20.32

RENDA ANUAL MITJANA PER PERSONA I UNITAT DE CONSUM SEGONS SEXE I EDAT COMUNITAT VALENCIANA, 2024(EUROS)

		Total	De 0 a 15 anys	De 16 a 29 anys	De 30 a 44 anys	De 45 a 64 anys	65 anys o més
Renda mitjana per persona	Total	13.374	9.406	12.243	13.475	14.427	15.414
	Homes	13.583	9.567	12.591	14.073	14.521	15.743
	Dones	13.171	9.235	11.856	12.899	14.333	15.154
Renda mitjana per unitat de consum	Total	19.574	17.021	18.756	19.795	20.816	19.929
	Homes	19.911	17.324	19.115	20.082	20.925	20.889
	Dones	19.248	16.699	18.357	19.519	20.707	19.171
Renda mitjana per persona inclòs el lloguer imputat	Total	15.523	10.594	13.778	15.302	16.646	18.943
	Homes	15.655	10.772	14.282	16.039	16.611	18.989
	Dones	15.395	10.405	13.219	14.593	16.681	18.907
Renda mitjana per unitat de consum inclòs el lloguer imputat	Total	22.532	19.156	21.045	22.364	23.855	24.254
	Homes	22.807	19.501	21.601	22.749	23.806	25.048
	Dones	22.266	18.788	20.429	21.993	23.904	23.627

Nota: El lloguer imputat s'aplica a les llars que no paguen un lloguer complet per ser propietaris/ries o per ocupar un habitatge llogat a un preu inferior al de mercat o a títol gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al lloguer que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat.

Renda mitjana de la llar per unitat de consum:
Ingressos totals de les llars dividits entre el nombre total d'unitats de consum.
Font: Institut Valencià d'Estadística. Elaboració pròpia.

Pel que respecta a la **renda anual mitjana per unitat de consum**, les xifres més elevades per als hòmens s'han donat en la franja dels 65 anys o més i en el cas de les dones en la franja compresa entre els 45 a 64 anys d'edat.

El Quadre 20.33 i el Gràfic 20.2 arrepleguen els **indicadors de pobresa** per a la Comunitat Valenciana, desglossat **per comarques** per a l'últim exercici amb el qual es compta amb dades. Es tracta de dades de 2023, últims amb els quals es compta al tancament d'esta Memòria, no havent-se publicat en l'IVE els corresponents a 2024.

La província d'**Alacant** s'ha situat 5,2 punts per damunt de la mitjana de la Comunitat Valenciana, en taxa de risc de pobresa; 5,6 punts, en taxa de risc de pobresa o exclusió social Arope; en 2 punts, en carència material; 1,2 punts, en carència material severa, i 1,1 punts carència material i social severa. La seua renda mitjana per unitat de consum es troba 12,5 punts per davall de la mitjana de la Comunitat Valenciana, 0,3 punts més que en 2023.

Per part seua, la província de **Castelló** es trobava per davall de la mitjana de la nostra Comunitat en 4 punts en taxa de pobresa; 4,3 punts percentuals en taxa Arope; 0,7 punts per davall també en carència material i carència material severa, i 0,6 punts en carència material i social severa. La renda mitjana per unitat de consum se situa 5 punts per damunt de la mitjana (1,4 punts menys que en 2023), registrant el millor comportament.

A la província de **València** els índexs de pobresa s'han situat per davall de la mitjana de la Comunitat: 2,9 punts menys en pobresa, 3,2 punts en la taxa Arope, 1,3 punts menys en

carència material i 0,6 punts per davall en carència material severa i carència material i social severa. La seua renda mitjana per unitat de consum estava situada 8,1 punts per damunt de la mitjana de la Comunitat Valenciana, sis dècimes de punt més que en 2023.

Quadre 20.33

TAULA D'INDICADORS PER COMARQUES I PROVÍNCIES, 2024

	Taxa de risc de pobresa	AROPE*	Carència material	Carència material severa	Carència material i social	Renda mitjana per unitat de consum
Comunitat Valenciana	**20,3**	**26,2**	**20,8**	**9,0**	**9,0**	**19.574**
Província d'Alacant	**25,5**	**31,8**	**22,8**	**10,2**	**10,1**	**17.121**
El Comtat	18,2	23,9	18,9	7,7	8,0	20.020
L'Alcoià	16,3	20,9	18,3	7,0	7,4	19.777
L'Alt Vinalopó / Alto	22,6	26,9	19,3	7,8	8,1	17.512
El Vinalopó Mitjà / El	25,4	31,1	21,4	8,5	8,9	16.624
La Marina Alta	27,4	35,5	26,9	12,4	11,9	15.223
La Marina Baixa	27,8	34,4	25,1	11,2	11,1	15.964
L'Alacantí	24,3	31,1	21,0	9,4	9,5	18.936
El Baix Vinalopó	26,3	31,0	23,1	9,7	9,2	16.785
El Baix Segura / La	28,0	34,9	24,5	11,9	11,9	15.710
Província de Castelló	**16,3**	**21,9**	**20,1**	**8,3**	**8,4**	**20.557**
Els Ports	13,6	18,9	17,2	6,7	7,2	22.814
L'Alt Maestrat	14,9	20,4	17,4	7,0	7,4	21.069
El Baix Maestrat	26,6	31,2	21,4	9,5	9,6	16.964
L'Alcalatén	16,2	21,8	18,2	7,3	7,6	21.493
La Plana Alta	15,1	21,0	20,4	8,4	8,4	22.099
La Plana Baixa	13,3	18,9	19,6	8,0	8,0	20.004
L'Alt Palància	17,3	23,5	18,7	7,6	7,9	19.667
L'Alt Mijars	15,7	21,4	17,6	7,0	7,5	21.173
Província de València	**17,4**	**23,0**	**19,5**	**8,4**	**8,4**	**21.154**
El Rincó d'Ademuç	18,9	25,2	19,0	8,0	8,4	19.597
Els Serrans	18,0	23,7	18,8	7,7	8,1	20.165
El Camp de Túria	16,6	23,4	19,5	8,0	8,0	21.972
El Camp de Túria	19,2	24,8	18,7	8,2	8,6	19.031
L'Horta Nord	15,4	21,1	18,4	8,2	8,3	24.277
València	15,6	20,9	19,5	8,8	8,7	22.675
L'Horta Nord	16,0	22,4	20,1	8,4	8,5	20.178
La Plana d'Utiel-	20,6	25,6	19,2	7,9	8,4	19.272
La Foia de Bunyol	15,3	23,2	19,3	7,8	8,3	21.470
El Vall de Cofrentes-	18,5	24,4	18,7	7,7	8,2	19.767
La Ribera Alta	21,1	25,6	19,8	7,9	8,2	19.432
La Ribera Baixa	25,3	29,4	19,8	8,0	8,2	19.241
La Canal de Navarrés	19,3	25,4	19,0	7,9	8,3	19.844
La Costera	20,5	23,8	19,8	7,9	8,0	17.687
La Vall d'Albaida	16,4	22,0	17,8	7,2	7,7	19.219
La Safor	23,8	29,2	20,7	8,6	8,6	17.868

Notes: Valors obtinguts a partir de tècniques estadístiques d'estimació en àrees petites. Les estimacions amb coeficient de variació superiors al 15% poden acumular gran variabilitat i han de prendre's amb precaució. El valor corresponent a Comunitat Valenciana s'obté directament de la explotació de l'enquesta de Condicionis de Vida.

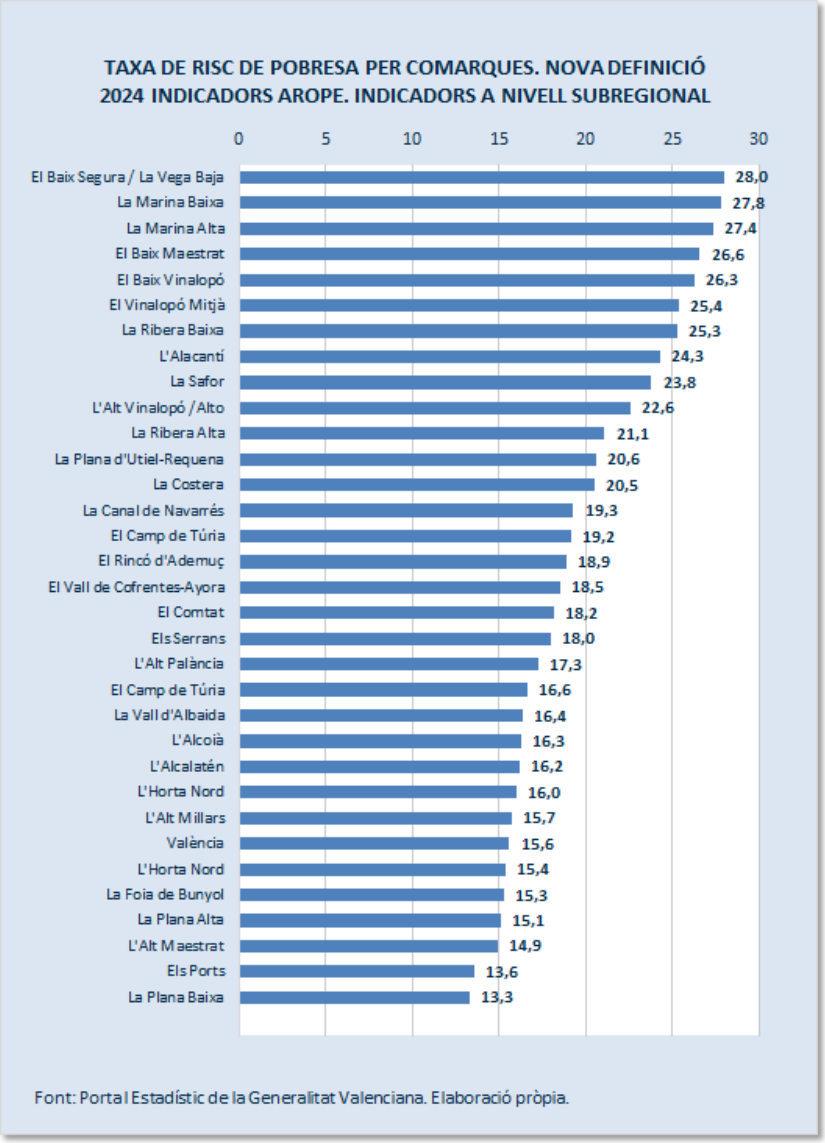
* La taxa Arope de risc de pobresa o exclusió social es va modificar en 2021 d'acord amb els nous objectius de la estratègia Europa 2030. Es definix com aquella població que es troba, al menys, en alguna d'aquestes tres situacions: en risc de pobresa (60% mitjana dels ingressos per unitat de consum); en carència material i social severa (amb carència en al menys 7 conceptes d'una llista de 13); en llars sense ocupació o amb baixa intensitat en la ocupació (llars en els que els seus membres en edat de treballar, persones de 18 a 64anys, excloent els estudiants de 18 a 24 anys, els jubilats o retirats, així com les persones inactives entre 60 y 64, la font principal d'ingressos de la llar de la qual son les pensions) van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball durant l'any de referència. Aquesta variable no s'aplica en el cas de les persones de 65 i més anys).

Font: Institut Valencià d'Estadística. Elaboració pròpia.

En el Gràfic 20.2 pot observar-se com ocupen els **primers llocs en taxa de risc de pobresa tres comarques alacantines,** mentres que els tres últims llocs, amb les taxes més inferiors es

registren en comarques de la província de Castelló. La taxa més alta, al Baix Segura, duplica amb escreix a la més baixa, a la Plana Baixa.

Gràfic 20.2



Font: Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana. Elaboració pròpia.

20.6.2. Pobresa Infantil

Entre els col·lectius més vulnerables al risc de pobresa i exclusió social sobreïx de manera molt especial la població infantil.

Les condicions de vida i situació econòmica i social de les famílies durant i després de pandèmia de la COVID-19 continua tenint un reflex en l'última *Enquesta de Nivells i Condicions de Vida 2024*, on s'ha apreciat un **nou increment dels índexs de pobresa i exclusió social,** i en la qual pot apreciar-se que les condicions en la qual viuen els xiquets i xiquetes poden tindre efectes en el desenrotllament infantil a tots els nivells, des de la salut al rendiment escolar, sent un llit per a la transmissió intergeneracional de la pobresa i la

desigualtat. Entre els efectes de la pobresa infantil figura l'abandó escolar, una mala salut i un treball precari. En eixe sentit es manifesta l'últim Informe Cost de la Pobresa Infantil de l'Alt Comissionat per a la lluita contra la pobresa infantil[7].

Quadre 20.34

RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL I DELS SEUS COMPONENTS MENORS DE 16 ANYS I SEXE EN PERCENTATGE. ESPANYA 2015-2024

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Tots dos sexes										
Taxes de risc de pobresa o exclusió social (indicador AROPE)	34,7	34,3	32,2	33,2	31,8	30,8	29,9	31,7	32,8	33,2
En risc de pobresa (renda any anterior a l'entrevista)	29,2	28,5	27,7	28,7	27,6	27,1	26,2	28,1	28,9	28,8
Amb carència material severa	11,5	12,8	10,9	11,0	11,1	11,0	10,2	10,8	12,0	11,1
Vivint en llars amb baixa intensitat en el treball (de 0 a 64 anys)	6,5	6,9	6,5	8,8	6,9	8,0	7,0	9,5	11,1	11,5
Homes										
Taxes de risc de pobresa o exclusió social (indicador AROPE)	35,2	35,1	32,8	33,1	32,2	29,1	29,1	31,3	33,5	33,8
En risc de pobresa (renda any anterior a l'entrevista)	29,6	29,2	28,4	29,0	27,4	26,0	25,5	27,7	29,2	29,0
Amb carència material severa	12,1	12,8	10,7	11,0	11,0	10,5	9,8	9,5	11,2	11,5
Vivint en llars amb baixa intensitat en el treball (de 0 a 64 anys)	6,2	7,2	6,6	8,9	7,2	7,0	6,9	9,3	11,7	11,1
Dones										
Taxes de risc de pobresa o exclusió social (indicador AROPE)	34,2	33,5	31,6	33,2	31,4	32,6	30,7	32,0	32,2	32,4
En risc de pobresa (renda any anterior a l'entrevista)	28,9	27,8	27,0	28,4	27,7	28,2	26,9	28,6	28,6	28,6
Amb carència material severa	10,8	12,9	11,2	11,1	11,2	11,5	10,6	12,3	12,8	10,7
Vivint en llars amb baixa intensitat en el treball (de 0 a 64 anys)	6,8	6,6	6,4	8,7	6,5	9,1	7,0	9,7	10,3	11,9

Notes:
La població en risc de pobresa o exclusió social és aquella que es troba en alguna d'aquestes situacions:
* En risc de pobresa (60 % mitjana dels ingressos per unitat de consum).
*En carència material severa (amb carència en al menys 7 conceptes de una llista de 13).
en edat de treballar el van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball durant l'any de referència).
A l'Enquesta de Condicions de Vida, els ingressos que s'utilitzen en el càlcul de variables com rendes i taxes de risc de pobresa corresponen sempre a l'any anterior.
Font: Institut Nacional d'Estadística.

L'última E*nquesta de Condicions de Vida* de l'INE arreplega que el **34,7 % dels xiquets i les xiquetes a Espanya** menors de 16 anys es trobava en risc de pobresa o exclusió social (Indicador Arope). La taxa de pobresa infantil ha continuat sent molt més alta que la de la resta de la població, situant-se 8,9 punts per damunt de la mitjana per a persones majors de 16 anys, havent augmentat en 1,1 punts respecte a l'any anterior.

7. Segons l'***Informe Cost de la Pobresa Infantil a Espanya*** **de l'Alt Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infanti**l, i a la vista del seu increment en l'últim exercici tant a Espanya com en la nostra Comunitat, per a abordar l'estimació d'eixe cost cal tindre en compte una sèrie de dimensions, entre les quals cal destacar la incidència, la intensitat, la desigualtat, la consistència i la cronicitat.
Segons assenyala este Informe, a més, experimentar pobresa en els primers anys de vida pot ser un factor clarament limitatiu de les oportunitats futures. Com més temps romanguen els xiquets, xiquetes i adolescents en situació de pobresa, majors seran les limitacions per a aconseguir un nivell educatiu suficient, un millor estat de salut i millors oportunitats en l'edat adulta.
I Espanya destaca per situar-se entre els països d'Europa juntament amb Itàlia (als quals s'unixen alguns països de l'Est) els nivells de pobresa dels quals infantil són molt majors dels quals caldria esperar donat el seu nivell de desenrotllament econòmic i social.
Finalment, i segons dades d'este Informe, la pobresa infantil severa augmenta en un 90% la probabilitat de tindre mala salut i un 45 % la probabilitat de patir depressió.

El Quadre 20.34 arreplega les dades estadístiques dels últims deu anys sobre pobresa infantil a Espanya. Es constata que la major taxa s'ha produït en 2024, sent 2023 el segon exercici amb la taxa més elevada, i superior en els xiquets que en les xiquetes.

El **nivell de qualificació dels progenitors** guarda una relació directa amb els índexs de pobresa infantil. Així doncs, i segons Eurostat, a **Espanya**, els xiquets, xiquetes i adolescents menors de 18 anys en risc de pobresa o exclusió social en funció del nivell d'estudis dels progenitors (última dada actualitzada i disponible corresponent a l'any 2020) era del 63,4 % per al cas de pares i mares sense estudis o estudi primaris, del 41,8 % per a pares i mares amb estudis secundaris o formació professional i del 13,5 % per a progenitors amb estudis universitaris o de postgrau.

El Quadre 20.35 contempla per als últims cinc exercicis la **taxa de risc de pobresa o exclusió social per trams d'edat a Espanya.** Per a 2024, les dones han superat als homes els trams d'edat a partir dels 16 anys. No obstant això, el percentatge ha sigut superior per als hòmens en la forqueta dels 0 a 16 anys.

Quadre 20.35

TAXA RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL (INDICADOR AROPE) (OBJECTIU EUROPA 2030) I DELS SEUS COMPONENTS PER EDAT I SEXE EN PERCENTATGE. ESPANYA 2020-2024. LLINDARS %

		2024	2023	2022	2021	2020
Homes						
	Menors de 16 anys	35,2	35,1	32,8	33,1	32,2
	De 16 a 29 anys	24,7	28,0	26,8	30,2	28,3
	De 30 a 44 anys	24,3	23,3	23,1	26,1	23,2
	De 45 a 64 anys	24,7	25,1	24,5	27,2	26,9
	65 i més anys	16,7	18,1	18,6	17,2	19,3
Dones						
	Menors de 16 anys	34,2	33,5	31,6	33,2	31,4
	De 16 a 29 anys	27,9	26,7	27,9	32,1	28,5
	De 30 a 44 anys	27,5	27,4	26,5	28,1	28,2
	De 45 a 64 anys	26,4	28,1	27,8	30,2	29,2
	65 i més anys	21,6	23,2	23,4	23,1	23,4

Notes:
A la Enquesta de Condicions de Vida, els ingressos que s'utilitzen en el càlcul de variables com rendes i taxes de risc de pobresa corresponen sempre a l'any anterior.
La població en risc de pobresa o exclusió social és aquella que es troba en alguna d'aquestes si

*En carència material severa (amb carència en al menys 7 conceptes de una llista de 13).
* En llars sense ocupació o amb baixa intensitat en l'ocupació (llars en els que els membres en edat de treballar el van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball durant l'any de
Font: Institut Nacional d'Estadística. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Base 2013

El Quadre 20.36 conté les dades de pobresa infantil en la Comunitat Valenciana per al període 2020-2024. Les **taxes de risc de pobresa** han sigut majors en els hòmens que en les dones, excepte els exercicis 2020 i 2024. Per a les taxes de risc de pobresa o exclusió social, els hòmens han superat a les dones per a tots els exercicis excepte en 2023. En 2020 existia una equiparació en percentatge per als dos sexes.

Quadre 20.36

TAXA DE POBRESA INFANTIL EN LA COMUNITAT VALENCIANA 2020-2024

MENORS DE 16 ANYS		2024	2023	2022	2021	2020
Taxa de risc de pobresa (%)						
	Homes	30,1	25,8	24,9	34,3	26,1
	Dones	30,6	25,5	20,6	24,8	32,1
Taxes de risc de pobresa o exclusió social. Indicador Arope. Objectiu Europa 2030						
	Homes	34,8	31,2	28,0	38,3	33,8
	Dones	34,1	31,9	27,1	28,9	33,8

Notes: La població en risc de pobresa o exclusió social és aquella que es troba en alguna d'aquestes si
En risc de pobresa (60 % mitjana dels ingressos per unitat de consum)
En carència material severa (amb carència en al menys 7 conceptes de una llista de 13)
en edat de treballar el van fer menys del 20% del total del seu potencial de treball durant l'any de referència).
Font: Institut Valencià d'Estadística. Elaboració pròpia.



Les conseqüències negatives de la pobresa infantil són àmpliament conegudes, impactant de manera directa el desenrotllament intel·lectual, educatiu, així com la salut física i mental de la infància. Esta situació, a més, repercutix negativament en el desenrotllament social, cultural i econòmic de tota la societat. Per això, el CES CV considera que és absolutament imprescindible destinar tots els recursos disponibles en tots els àmbits, amb l'objectiu d'erradicar esta greu xacra social.

20.6.3. Pobresa energètica[8]

Per a l'exercici 2024, la **Comunitat Valenciana** es trobava 0,4 punts per damunt de la mitjana **d'Espanya** (catorze dècimes de punt menys que en 2023), ocupant novament el sext pitjor registre per darrere d'Extremadura, Múrcia, Andalusia, Castella-la Manxa i Galícia sense incloure les ciutats autònomes. D'altra banda, la Comunitat Valenciana ha ascendit al segon lloc per comunitats autònomes, i al quart incloent a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, en retards en el pagament de gastos relacionats amb la vivenda principal, trobant-se 2,1 punts percentuals per damunt de la mitjana d'Espanya, empitjorant en 2,6 punts el seu percentatge respecte a l'any anterior.

8. La pobresa energètica és la situació en què una llar és incapaç d'assumir el cost de l'energia necessària per a la satisfacció de les seues necessitats domèstiques (definició donada per Bouzarovski i Petrova, 2015, pág.31), o quan es veu obligat a destinar una part excessiva dels seus ingressos a pagar la factura energètica de la seua vivenda, traduint-se en impactes sobre el benestar de les persones que l'habiten com la falta de confort tèrmic, reducció de la renda disponible per a altres béns i servicis, males condicions d'habitabilitat, risc d'impagament i desconnexió.
Per a un estudi més detallat d'esta, ens remetem a la Memòria de l'exercici 2020.

Quadre 20.37

LLARS AMB CARÈNCIA MATERIAL. POBRESA ENERGÈTICA. PER CC AA (PERCENTATGE DE LLARS)

	No pot permetre's mantindre l'habitatge a una temperatura adequada				Ha tingut retards en el pagament de gastos relacionats amb l'habitatge principal (hipoteca, lloguer, rebuts gas, comunitat,...) en els últims 12 mesos			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Andalusia	19,3	21,4	24,0	20,1	13,8	12,5	11,6	12,0
Aragó	7,6	8,4	13,7	13,0	7,8	6,3	8,1	8,5
Astúries	14,0	15,9	17,8	15,2	7,6	6,1	7,3	6,1
Balears, Illes	15,1	16,2	20,2	15,6	14,8	16,3	11,9	10,0
Canàries	17,5	15,1	24,0	16,8	21,6	16,1	15,8	15,3
Cantàbria	12,4	15,3	20,4	15,9	7,1	4,9	6,5	8,0
Castella i Lleó	10,2	11,3	15,3	14,7	7,1	7,3	7,4	6,4
Castella-la Manx	17,2	21,4	23,0	19,5	10,0	11,1	8,4	8,9
Catalunya	16,6	19,9	20,7	17,8	11,1	10,8	10,3	12,3
C. Valenciana	**16,8**	**19,6**	**22,8**	**17,8**	**10,9**	**9,7**	**9,8**	**12,4**
Extremadura	19,1	23,8	26,8	21,7	9,3	10,3	9,7	8,2
Galícia	13,8	19,1	22,7	18,4	7,0	7,3	6,7	6,3
Madrid	11,6	15,2	19,4	16,2	9,6	8,3	9,6	9,4
Múrcia	21,0	22,8	28,5	20,9	14,7	10,0	12,5	11,8
Navarra	6,8	9,1	12,9	12,4	9,2	7,8	9,1	7,2
País Basc	9,2	10,3	12,6	12,6	7,0	5,0	7,6	5,2
La Rioja	9,6	9,7	16,4	14,6	5,9	6,4	7,9	7,9
Ceuta	30,9	30,9	30,5	24,2	27,4	20,3	26,4	23,5
Melilla	16,4	21,0	15,1	15,6	19,9	18,4	18,0	18,3
ESPANYA	**15,2**	**17,7**	**21,0**	**17,4**	**11,0**	**10,0**	**10,0**	**10,3**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

El Quadre 20.38 conté els percentatges de persones amb carència material (pobresa energètica) per comunitats autònomes.

Pot apreciar-se en el mateix que, per a 2024, la **Comunitat Valenciana** ha experimentat un decrement en el percentatge de **persones que no pot mantindre una vivenda a una temperatura adequada**, 4,3 punts menys que en 2023, en contraposició a l'increment que va experimentar eixe any en relació amb 2022 i que va ser de 4,4 punts superior. En 2024, la Comunitat Valenciana es trobava 0,9 punts per damunt de la mitjana d'Espanya, havent-se reduït respecte a l'any anterior.

Quant al percentatge de persones amb **retards en el pagament de gastos relacionats amb la vivenda**, la Comunitat Valenciana ha augmentat en 3,7 punts percentuals en relació amb 2023, ocupant el tercer lloc per comunitats i el quint incloent a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla.

Quadre 20.38

PERSONES AMB CARÈNCIA MATERIAL. POBRESA ENERGÈTICA. PER CC AA (PERCENTATGE DE PERSONES)

	No pot permetre's mantindre l'habitatge a una temperatura adequada				Ha tingut retards en el pagament de gastos relacionats amb l'habitatge principal (hipoteca, lloguer, rebuts gas, comunitat,...) en els últims 12 mesos			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Andalusia	18,0	21,0	24,2	20,2	15,2	14,5	13,6	13,7
Aragó	8,5	7,7	13,9	14,7	9,4	7,5	10,2	11,0
Astúries	11,6	13,1	16,9	13,6	8,7	6,7	7,8	6,7
Balears, Illes	14,3	14,4	18,5	15,2	15,8	19,1	12,1	11,1
Canàries	16,7	16,9	27,6	18,0	22,5	17,5	17,6	15,4
Cantàbria	11,5	13,1	17,8	13,5	7,1	4,8	6,4	7,1
Castella i Lleó	8,7	9,8	14,3	14,0	8,6	8,5	8,4	8,0
Castella-la Manx	13,6	19,7	21,4	19,4	12,3	12,6	10,0	11,0
Catalunya	15,9	19,2	20,0	17,6	13,0	12,8	12,2	14,3
C. Valenciana	**15,5**	**18,4**	**22,8**	**18,5**	**11,4**	**10,8**	**10,5**	**14,2**
Extremadura	17,6	23,1	25,0	18,4	10,5	11,8	11,1	9,0
Galícia	13,1	19,3	21,5	16,6	7,3	7,3	7,5	6,0
Madrid	11,2	14,7	19,4	17,9	12,0	10,2	12,5	12,5
Múrcia	21,4	20,1	26,3	19,6	16,6	11,2	14,5	13,4
Navarra	5,5	9,7	12,3	14,6	9,8	9,3	9,8	9,5
País Basc	7,2	9,3	11,5	12,0	7,4	5,7	9,1	5,9
La Rioja	9,0	8,8	14,7	11,8	7,1	6,7	9,1	8,1
Ceuta	33,3	33,3	34,9	26,6	29,4	22,1	30,9	28,7
Melilla	18,8	18,8	15,1	20,3	25,3	22,8	21,8	21,5
ESPANYA	**14,3**	**17,1**	**20,7**	**17,6**	**12,6**	**11,6**	**11,7**	**12,0**

Font: INE. Enquesta de Condicions de Vida 2024. Sèries Base 2013. Carència material.

La situació a **Espanya** és similar, amb indicadors que assenyalen que una part significativa de les llars espanyoles han experimentat condicions associades a la pobresa energètica, disminuint en 3,1 punts el percentatge de persones que no poden permetre's mantindre la vivenda a una temperatura adequada i augmentant tres dècimes de punt el percentatge lligat a retards en el pagament de gastos relacionats amb la vivenda habitual.

Els Quadres 20.37 i 20.38 arrepleguen, per al període 2021-2024, els percentatges per comunitats autònomes de llars i persones que no poden mantindre la vivenda a una temperatura adequada i en els quals s'han produït retards en el pagament de gastos relacionat amb la vivenda principal, entre els quals queden inclosos els rebuts de llum i gas.



La pobresa energètica, tant en les llars com en les persones amb carència material, s'ha vist atenuada (5 punts i 4,3 punts percentuals menys que en 2023) durant este últim exercici, si bé la nostra Comunitat se situa quatre dècimes de punt per damunt de la mitjana d'Espanya.

El CES CV manifesta la seua preocupació en constatar que quasi un de cada cinc llars i persones que residixen en la Comunitat Valenciana no pot mantindre la vivenda a una temperatura adequada i insta que, des de tots els sectors, es prenguen les mesures necessàries per a revertir esta situació.

20.7 Atenció a persones immigrants

Dins dels servicis de l'atenció primària de caràcter bàsic es troba el d'Acció Comunitària, que inclouen les oficines d'atenció a persones migrants: Pangea.

La **Xarxa d'Oficines d'Atenció a Persones Immigrants (Xarxa Pangea) é**s un instrument de coordinació de les polítiques d'atenció a les persones migrants amb les entitats locals de la Comunitat Valenciana que disposen d'oficines. Estes oficines estan situades en les dependències dels ajuntaments i mancomunitats, proporcionant atenció a les persones migrants que es troben en situació de necessitat social mitjançant actuacions d'informació, primer acolliment, mediació i acompanyament als servicis necessaris per a la seua autonomia i inclusió social. D'igual mode, desenrotllen projectes de promoció de la convivència i interculturalitat.

Les oficines Pangea d'atenció a persones migrants faciliten informació, mediació, assessorament i orientació sobre els recursos de l'Administració i de les entitats, així com de desenrotllament de projectes d'interculturalitat. (Art 55 de la Llei 9/2019 de 23 de desembre). La política migratòria, i per tant les Oficines Pangea, depenen del **Servici de Migració, Refugi i Igualtat de Tracte,** que està adscrita a la Direcció General d'Igualtat en la Diversitat, dins de l'estructura de la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives (actualment Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Habitatge), segons l'article 5 de l'Orde 3/2021, de 30 de març.

A través del següent enllaç https://inclusio.gva.es/es/web/igualdad-diversidad/xarxa-d-oficines-pangea pot accedir-se al directori d'oficines en cada una de les tres províncies de la nostra Comunitat, així com les instruccions de justificació tècnica, informes d'estrangeria i Memòries, sense que a data de tancament d'esta Memòria figuren les dels tres últims exercicis.



Tal com pot apreciar-se en el Capítol d'Estructura Demografia d'esta Memòria, el CES CV constata un progressiu i significatiu increment de població migrant estrangera en la nostra Comunitat.

La seua arribada posa en relleu la necessitat d'implementar mesures inclusives i eficaces que responguen a la realitat demogràfica, havent de cobrar rellevància les relacionades amb l'orientació laboral i l'adquisició de competències professionals (fonamentalment a través de Labora), així com actuacions d'àmbit sociocultural dirigides a afavorir nivells de coneixement adequat de les dos llengües cooficials, aprofitant tota la potencialitat e la xarxa d'Escoles Oficials d'Idiomes.

D'altra banda, el CES CV manifesta el seu interés per poder comptar amb dades el més actualitzats possibles, a fi de ser incorporats en futures Memòries socioeconòmiques.

21. VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA

En este capítol s'oferix el panorama global de la violència sobre la dona en la Comunitat Valenciana, incloent tant la més freqüent, que és la de gènere, com altres formes de violència sobre la dona. Es presenten dades de víctimes mortals, denúncies, mesures civils i penals, mesures de protecció judicial, atenció sociosanitària i els drets econòmics i laborals de les víctimes. També es mostren dades sobre les mesures de prevenció, formació i sensibilització social.

La finalitat d'este capítol és sensibilitzar i visibilitzar el greu i alarmant problema social que són les violències que patixen les dones. Estos són les dades més significatives de l'any 2024 en la **Comunitat Valenciana:**

→ El nombre de **víctimes** de violència de gènere s'ha reduït un 9 % interanual, registrant-se una mitjana de 70,3 al dia.

→ La Comunitat Valenciana és la quarta autonomia amb major **taxa de víctimes** de violència de gènere per cada 10.000 dones.

→ **Set dones** han sigut **assassinades per violència de gènere,** deixant **tres menors en situació d'orfandat.**

→ Les **denúncies** de violència de gènere s'han reduït un 4,3 % interanual, comptabilitzant-se una mitjana de 76 denúncies diàries.

→ Les **sentències** per violència de gènere han augmentat un 8 % interanual, i el percentatge de sentències condemnatòries ha augmentat fins a un màxim històric del 83,5 %, tres punts per damunt del percentatge estatal.

→ Les **ordres de protecció** incoades han disminuït un 1 % interanual, i el 78 % han sigut definitivament acordades pels jutjats.

→ Els **delictes contra la llibertat sexual** han augmentat un 4 % interanual, per davall de l'augment del 5,7 % a Espanya.

→ Els mesos de novembre i desembre es va reforçar el **servici ATENPRO i el de teleassistència** a les víctimes de totes les formes de violència contra la dona, tenint en compte que més del 40 % dels casos actius de violència masclista a la província de València, d'alta en el Sistema VioGén, se situen en municipis afectats per la DANA i que part del personal de la xarxa de centres dona de la Generalitat Valenciana va patir els efectes del temporal.

21.1. VÍCTIMES MORTALS I NIVELL DE RISC

En este epígraf es presenten dades oficials procedents del portal estadístic de l'Observatori Estatal de Violència sobre la Dona, creat per la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.

21.1.1. Víctimes mortals per violència de gènere

Segons les últimes dades de l'Observatori Estatal de Violència sobre la Dona (Quadre 21.1), **l'any 2024, a Espanya han sigut assassinades 48 dones a les mans de les seues parelles o exparelles,** deu menys que l'any anterior[1]. En el 71 % dels casos no existia denúncia prèvia interposada. També 9 menors han resultat víctimes mortals, a conseqüència de la violència de gènere contra la seua mare o la seua tutora legal a Espanya, 5 d'ells per violència vicària, i cap en la Comunitat Valenciana. La comunitat autònoma amb major nombre de dones víctimes mortals per violència de gènere, en 2024, ha sigut Andalusia, amb 10 casos (20,8 %).

A més, 36 menors han quedat en **situació d'orfandat** en el mateix any a conseqüència de la violència de gènere contra les seues mares, 3 d'ells en la Comunitat Valenciana.

Quadre 21.1

VÍCTIMES MORTALS PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA PERÍODE 2020-2024

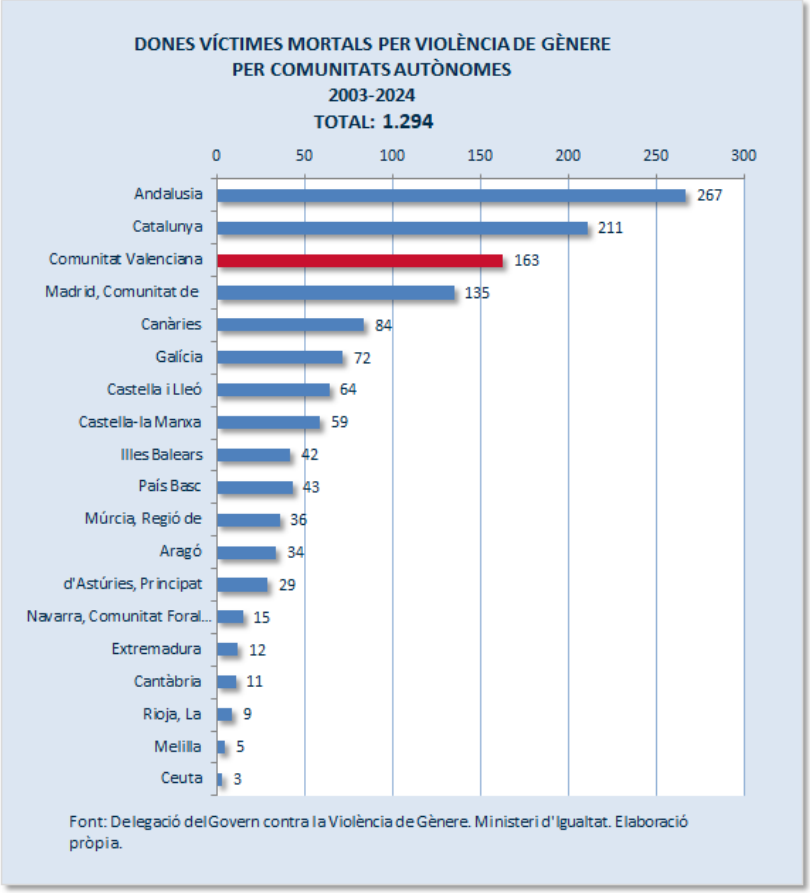
Parella-Exparella	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2020					
Excònjuge o Exparella	7	0	-	-	-
Parella en fase de ruptura	5	1	-	-	1
Cònjuge o parella	40	7	2	1	4
TOTAL	**52**	**8**	**2**	**1**	**5**
ANY 2021					
Excònjuge o Exparella	14	0	-	-	-
Parella en fase de ruptura	9	1	-	-	1
Cònjuge o parella	26	6	4	1	1
TOTAL	**49**	**7**	**4**	**1**	**2**
ANY 2022					
Excònjuge o Exparella	10	0	-	-	-
Parella en fase de ruptura	7	1	1	-	-
Cònjuge o parella	33	2	1	-	1
TOTAL	**50**	**3**	**2**	**0**	**1**
ANY 2023					
Excònjuge o Exparella	14	3	-	-	3
Parella en fase de ruptura	10	0	-	-	-
Cònjuge o parella	34	4	2	2	-
TOTAL	**58**	**7**	**2**	**2**	**3**
ANY 2024					
Excònjuge o Exparella	15	1	1	-	-
Parella en fase de ruptura	4	1	1	-	-
Cònjuge o parella	29	5	2	1	2
TOTAL	**48**	**7**	**4**	**1**	**2**

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Ministeri d'Igualtat.

1. Dades actualitzades a 14 de febrer de 2025. A esta data existix un cas en investigació de 2024.

En la **Comunitat Valenciana, han sigut assassinades este any 7 dones per violència de gènere** (14,6 %), la mateixa xifra que l'any anterior. Segons este Observatori, de 2003 a 2024, un total de 1.294 dones van perdre la vida a les mans de les seues parelles o exparelles. La Comunitat Valenciana, amb 163, és la tercera amb major nombre de víctimes mortals en eixe període, darrere d'Andalusia, amb 267, i Catalunya, amb 211 (Gràfic 21.1).

Gràfic 21.1



Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Ministeri d'Igualtat. Elaboració pròpia.



El Comité Econòmic i Social considera que la violència de gènere és brutal i inacceptable en totes les seues formes i aconseguix la seua màxima expressió en els assassinats de dones, set en 2024 en la Comunitat Valenciana, que han deixat a tres menors en situació d'orfandat.

21.1.2. Sistema de Seguiment Integral en els casos de Violència de Gènere

El Ministeri de l'Interior va posar en marxa, al juliol de l'any 2007, el **Sistema de Seguiment Integral en els casos de Violència de Gènere** (Sistema VioGén), en compliment del que s'establix en la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, amb els següents objectius:

→ A**glutinar a les diferents institucions** públiques que tenen competències en matèria de violència de gènere.

→ **Integrar tota la informació** d'interés que s'estime necessària.

→ **Fer predicció del risc.**

→ Atés el nivell de risc, realitzar **seguiment i protecció a les víctimes** en tot el territori nacional.

→ **Efectuar una labor preventiva,** emetent avisos, alertes i alarmes quan es detecte alguna incidència o esdeveniment que puga posar en perill la integritat de la víctima.

En definitiva, es tracta d'establir una espessa xarxa que permeta el seguiment i protecció de manera ràpida, integral i efectiva de les dones maltractades, i dels seus fills i filles, en qualsevol part del territori nacional.

Com a indicadors de**l nivell de risc detectat** en els casos de violència de gènere, s'oferix el nombre de casos[2] actius, a 31 de desembre, computats en el Sistema VioGén en el Quadre 21.2, i el nombre de dispositius electrònics de seguiment per al control de condemnats amb penes d'allunyament de la víctima en el Quadre 21.3.

La **Comunitat Valenciana** ha comptat amb un **cas de risc extrem** en 2024, dels 12 casos de màxim risc registrats a Espanya. De risc **alt** s'han registrat 185 casos en la Comunitat Valenciana, el 21,5 % dels casos de risc alt registrats a Espanya. El nombre de casos actius ha augmentat interanualment en els nivells de risc baix i mitjà i ha disminuït en els nivells de risc alt i extrem, tant a Espanya com en la Comunitat Valenciana.

El nombre de **dispositius electrònics** actius de seguiment per al control de condemnats amb penes d'allunyament ha augmentat un 1 % interanual a Espanya, i s'ha reduït un 6,8 % en la Comunitat Valenciana. Els dispositius en la Comunitat Valenciana representen, en 2024, el 12 % del total d'aparells repartits per tot el territori espanyol, un punt percentual menys que l'any anterior.

2. El concepte de «cas de violència de gènere» és molt similar al de «víctima de violència de gènere», encara que no és idèntic. Un cas conté tota la informació que relaciona a una víctima amb únic agressor. D'esta manera, si una dona, al llarg del temps, és víctima de violència de gènere amb més d'un agressor, el sistema considera un cas distint per cada un dels diferents agressors.

Quadre 21.2

SISTEMA DE SEGUIMENT INTEGRAL COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

NIVELL DE RISC	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	**83.341**	**13.170**	**5.040**	**2.220**	**5.910**
No apreciat	32.242	4.707	1.879	554	2.274
Baix	36.849	5.855	2.161	994	2.700
Mitjà	13.223	2.373	920	609	844
Alt	1.007	230	79	60	91
Extrem	20	5	1	3	1
ANY 2024	**102.554**	**17.006**	**6.719**	**2.710**	**7.577**
No apreciat	43.764	6.824	2.714	746	3.364
Baix	44.166	7.322	2.840	1.200	3.282
Mitjà	13.753	2.674	1.097	714	863
Alt	859	185	68	49	68
Extrem	12	1	-	1	-

Font: Delegació del Govern per a la Violència de Gènere amb dades del Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia.

Quadre 21.3

DISPOSITIUS ELECTRÒNICS DE SEGUIMENT. COM. VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	4.548	586	140	167	279
ANY 2024	4.595	546	132	169	245

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Ministeri d'Igualtat.

21.1.3. Altres feminicidis

La Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual definix el **feminicidi sexual** com «l'homicidi de dones vinculat a la violència sexual», i en el seu art. 3 indica: «es considera inclòs en el seu àmbit d'aplicació, a efectes estadístics i de reparació, el feminicidi sexual, entés com a homicidi o assassinat de dones i xiquetes vinculat a conductes definides (...) com a violències sexuals».

A conseqüència de l'esmentada Llei, la Delegació del Govern contra la Violència de Gènere arreplega, en 2024, la tercera estadística anual d'**altres feminicidis** (a més de les comeses per violència de gènere). A causa de la dificultat d'obtenció de dades dels feminicidis fora de l'àmbit de la parella, estes dades es difonen amb caràcter semestral. L'estadística definix prèviament el feminicidi com l'assassinat d'una dona a les mans d'un home per masclisme o misogínia i es distingix a este efecte, a part de les comeses per violència de gènere, els següents:

1. **Feminicidi familiar**. Assassinat d'una dona per homes del seu entorn familiar (exclosa la parella o exparella). S'inclouen en esta categoria els feminicidis per crim d'honor.

2. **Feminicidi sexual.** Assassinat d'una dona per hòmens sense relació de parella ni familiar vinculat a les violències sexuals recollides en la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre , de Garantia Integral de la Llibertat Sexual. S'inclouen en esta categoria els feminicidis per agressió sexual, els vinculats al tràfic amb finalitats d'explotació sexual, prostitució, mutilació genital femenina i els vinculats a matrimonis forçats.

3. **Feminicidi social.** Assassinat d'una dona per una agressió, de caràcter no sexual, per part d'un home amb el qual no es tenia una relació de parella ni era familiar (un desconegut, un company de treball, un veí, un amic, ocupador etc.).

4. **Feminicidi vicari.** Assassinat d'una dona major d'edat per part d'un home, com a instrument per a causar perjuí o mal a una altra dona per raó de gènere.

Segons les últimes dades provisionals publicats per la Delegació contra la Violència de Gènere (Quadre 21.4), en 2024 es comptabilitzen **16 feminicidis a Espanya** (un d'ells amb agressors múltiples) fora de l'àmbit de la parella i exparella: 10 familiars (62,5 %), 4 socials (25 %), 1 sexual (6,3 %), i 1 (6,3 %) vicaris[3]. Estes dones deixen 1 menor orfe i cap víctima mortal menor d'edat. En 2 casos (33 %), el presumpte agressor era fill o net de la víctima. **Un** dels 16 feminicidis ha succeït en la **Comunitat Valenciana,** i ha sigut catalogat com a familiar.

Quadre 21.4

ALTRES FEMINICIDIS. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA
PERÍODE 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023					
Familiars	12	2	-	-	2
Socials	6	1	1	-	-
Sexuals	4	0	-	-	-
Vicaris	0	0	-	-	-
TOTAL	**22**	**3**	**1**	**0**	**2**
ANY 2024					
Familiars	10	1	-	-	1
Socials	4	0	-	-	-
Sexuals	1	0	-	-	-
Vicaris	1	0	-	-	-
TOTAL	**16**	**1**	**0**	**0**	**1**

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

21.2. DENÚNCIES I MESURES PENALS EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

21.2.1. Denúncies per violència de gènere

Les **denúncies per violència de gènere han disminuït en 2024** respecte a l'any anterior, tant a Espanya com en la Comunitat Valenciana, segons les dades que apareixen en el Quadre 21.5. El Gràfic 21.2 mostra, a més, l'evolució de les denúncies en l'última dècada. Segons l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder

3. Dades provisionals actualitzades a 24 de març de 2025

Judicial, durant l'any 2024 han arribat als jutjats un total de **199.094 denúncies per violència de gènere a Espanya**, la qual cosa ha implicat una mitjana mensual de 16.591 i una mitjana diària de 545 denúncies. Això suposa un lleu descens interanual del 0,09 %.

D'eixa xifra total, el 14 %, és a dir, **27.708 denúncies han sigut presentades en la Comunitat Valenciana**, un percentatge similar al de l'any anterior. La reducció interanual de denúncies en la nostra Comunitat ha sigut d'un 4,3 % i equival a 76 denúncies diàries.

Quadre 21.5

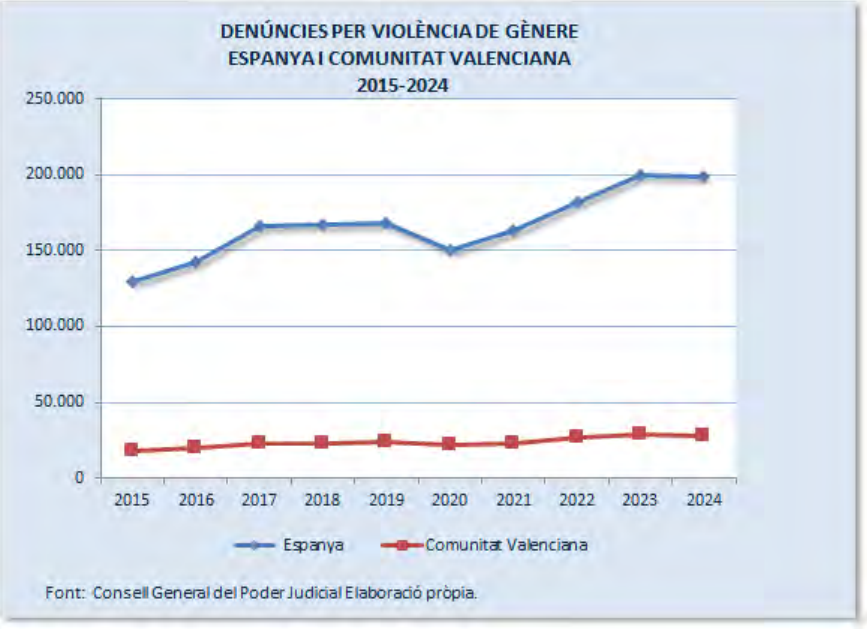
DENÚNCIES PRESENTADES PER VIOLÈNCIA DE GÈNERE. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	2024		2023	
	Comunitat Valenciana	Espanya	Comunitat Valenciana	Espanya
Presentada directament per víctima en el jutjat	261	1.988	188	2.362
Presentada directament per familiars	17	290	18	370
Atestats policials	23.338	176.737	23.629	173.885
Amb denúncia víctima	*18.400*	*141.567*	*18.866*	138.982
Amb denúncia familiar	*573*	*3.478*	*418*	3.239
Per intervenció directa policial	*4.365*	*31.692*	*4.345*	31.664
Informe de lesions rebut directament en el jutjat	2.878	14.311	3.281	15.821
Servicis assistència-Tercers en general	1.214	5.768	1.839	6.844
TOTAL DENÚNCIES	**27.708**	**199.094**	**28.955**	**199.282**

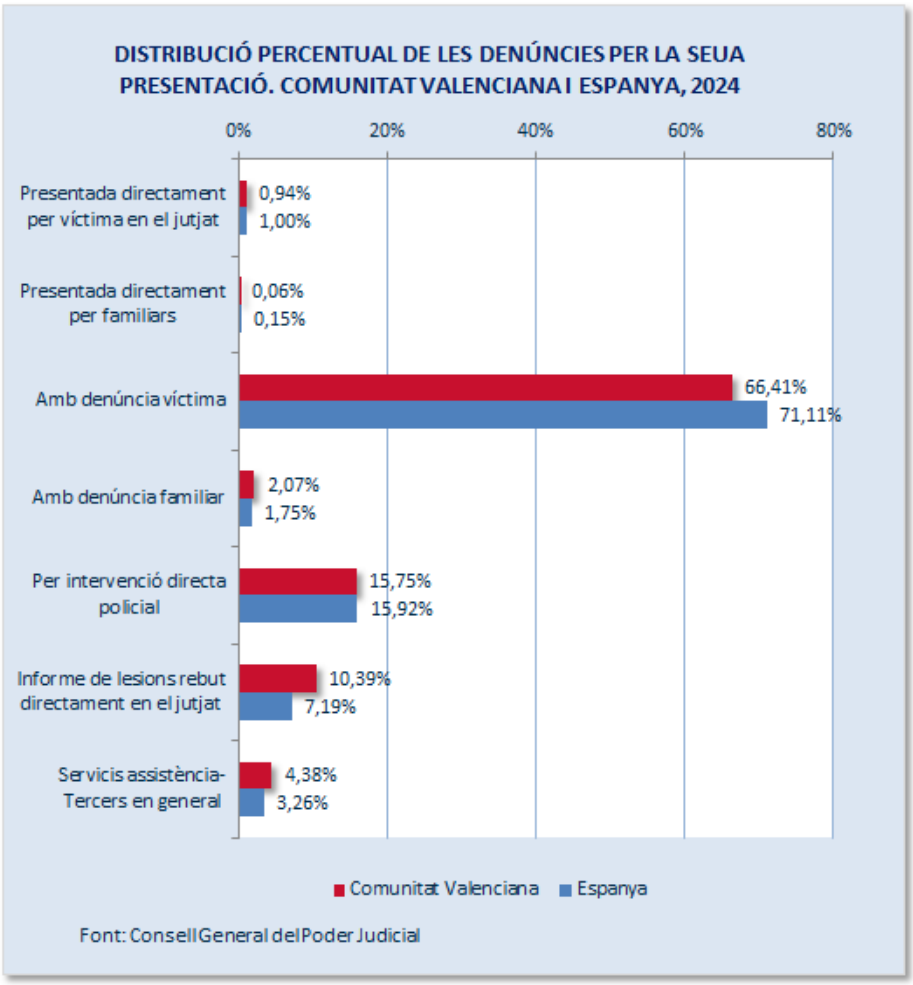
Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

De les denúncies de la **Comunitat Valenciana** en 2024, el 67,35 % han sigut presentades per la pròpia víctima (66,41 % davant la policia i 0,94 % en el jutjat), el 10,39 % per informe de lesions rebut directament en el jutjat i un 15,75 % per intervenció directa policial. El Gràfic 21.3 representa la distribució percentual segons qui ha presentat la denúncia, comparant la Comunitat Valenciana amb Espanya.

Gràfic 21.2



Gràfic 21.3


DISTRIBUCIÓ PERCENTUAL DE LES DENÚNCIES PER LA SEUA PRESENTACIÓ. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024
0%
20%
40%
60%
80%
Presentada directament per víctima en el jutjat
0,94%
1,00%
Presentada directament per familiars
0,06%
0,15%
Amb denúncia víctima
66,41%
71,11%
Amb denúncia familiar
2,07%
1,75%
Per intervenció directa policial
15,75%
15,92%
Informe de lesions rebut directament en el jutjat
10,39%
7,19%
Servicis assistència-Tercers en general
4,38%
3,26%
Comunitat Valenciana
Espanya
Font: Consell General del Poder Judicial



El Comité considera que se debe ser prudente en el análisis de las causas de la disminución interanual del 4,3 % de las denuncias por violencia de género en la Comunitat Valenciana, puesto que podría derivarse tanto de una efectiva reducción de los casos de violencia como de un retroceso en la acción de denunciar por parte de las víctimas.

El Comité va manifestar fa un any que les huit noves agrupacions de partits judicials a les províncies d'Alacant i València per al coneixement d'assumptes de violència sobre la dona, creades pel Reial decret 954/2022, de 15 de novembre, que va entrar en vigor l'1 de gener del 2023, no tenen en compte un factor molt rellevant per a esta mena de víctimes: la necessitat de la proximitat territorial i la facilitat de mobilitat per a poder arribar al jutjat, disposant de mitjans de transport públics freqüents i pròxims al seu domicili.

Moltes víctimes de violència de gènere, després d'haver denunciat al seu agressor en la comissaria, no acudixen l'endemà al jutjat per a ratificar la denúncia, fins i tot tenint els jutjats pròxims als seus domicilis, segons van informar els col·legis de l'advocacia de València i Alacant fa un any. El Comité considera que, d'acord amb l'estimació realitzada per estos dos col·legis professionals, és possible que una de les causes de més pes en la disminució interanual del nombre de denúncies siga el fet que les víctimes hagen deixat de ratificar les denúncies d'agressió en el jutjat en grau més alt que l'any anterior.

El nombre de dones que apareixen com a **víctimes de violència de gènere** en les denúncies presentades davant els òrgans judicials ha sigut de 183.908 a Espanya, 9.608 menys que l'any anterior (5 % menys interanual), i d'elles, el 63 % són espanyoles i el 37 % estrangeres. Del total d'Espanya, han correspost a la **Comunitat Valenciana** 25.656 dones, un 9 % menys que l'any anterior; d'elles, el 61 % han sigut espanyoles i el 39 % estrangeres (Quadre 21.6 i Gràfic 21.4).

El nombre de **renúncies** ha augmentat en xifra total en la Comunitat Valenciana i s'ha reduït a Espanya respecte a l'any anterior. El percentatge de renúncies, és a dir, la ràtio de dones víctimes que s'acullen a la dispensa de l'obligació de declarar, ha augmentat en els dos territoris respecte a l'any anterior situant-se, en la nostra Comunitat, en el 13,81 % en 2024.

Quadre 21.6

NACIONALITAT DE LES DONES VÍCTIMES* DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, 2023-2024

	2024				2023			
	CV	%	Espanya	%	CV	%	Espanya	%
TOTAL	**25.656**	**100%**	**183.908**	**100%**	**28.214**	**100%**	**193.516**	**100%**
Espanyoles	15.603	61%	115.737	63%	17.421	62%	125.823	65%
Estrangeres	10.053	39%	68.171	37%	10.793	38%	67.693	35%
RENÚNCIES DE L'ANY								
Casos en els quals la víctima s'acull a la dispensa a l'obligació de declarar com a testimoni. Art. 416 L.E.CRIM en l'any	3.543		18.629		3.218		19.500	
Ràtio víctimes que s'acullen a la dispensa a l'obligació de declarar/dones víctimes de violència de gènere	13,81%		10,13%		11,41%		10,08%	

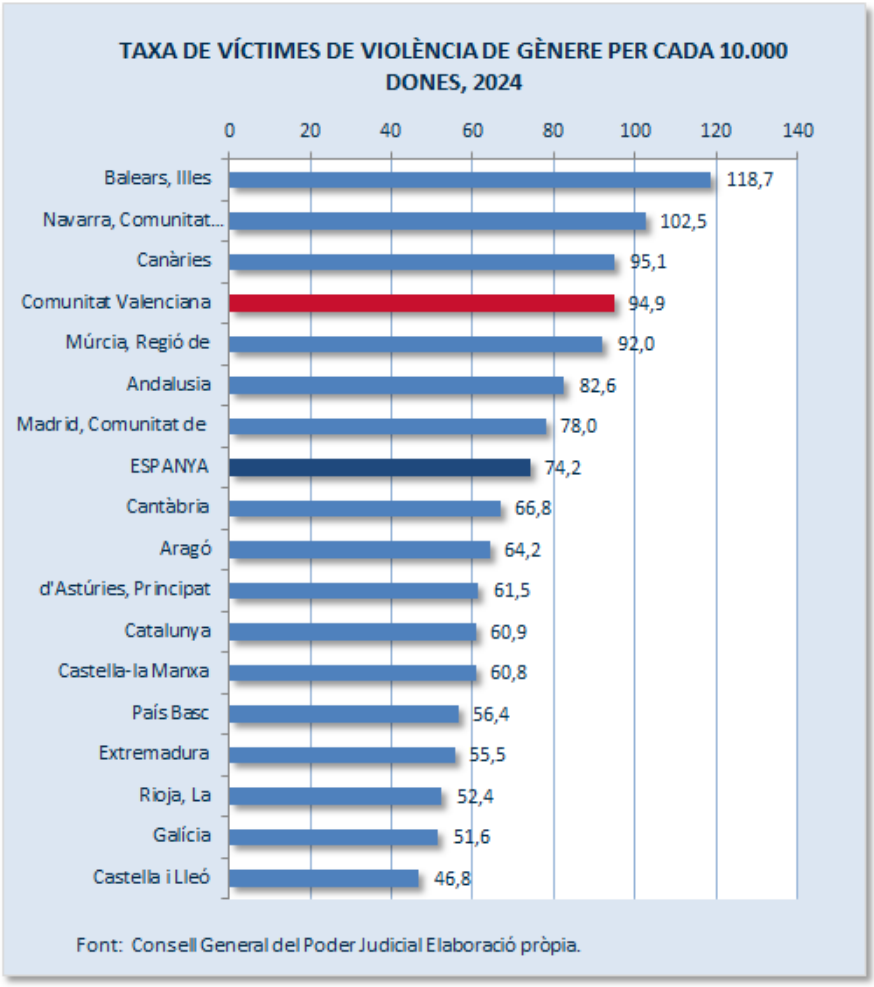
(*) Dones que apareixen com a víctimes en les denúncies.
Font: Consell General del Poder Judicial

Gràfic 21.4



Per comunitats autònomes, les taxes més altes de **dones víctimes de violència de gènere per cada 10.000 dones** corresponen a Illes Balears, Comunitat Foral de Navarra, Regió de Múrcia, Canàries i Comunitat Valenciana (Gràfic 21.5).

Gràfic 21.5



21.2.2. Tipus de delictes instructius en els jutjats de violència sobre la dona[4]

Quant al tipus de delictes instruïts, el major percentatge, tant a Espanya com en la Comunitat Valenciana, ha correspost a **lesions** arreplegades en l'article 153 del Codi Penal, un 57 % en la **Comunitat Valenciana** i un 51 % a **Espanya** (Quadre 21.7).

4. La *Llei Orgànica 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del Servici Públic de Justícia, en compliment del que es preveu en la Llei Orgànica 10/2022, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual,* establix que estos jutjats assumiran la instrucció de delictes com ara agressions sexuals, assetjament sexual, mutilació genital femenina i matrimonis forçats, entre altres, fins i tot quan no hi haja vincle afectiu previ entre la víctima i l'agressor. Es preveu que esta mesura entre en vigor el 3 d'octubre de 2025.

Quadre 21.7

TIPUS DE DELICTES INSTRUÏTS*. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	2024				2023			
	CV	%	Espanya	%	CV	%	Espanya	%
Lesions Art. 153 CP	18.086	57,3%	115.306	50,5%	17.512	54,9%	108.383	49,0%
Lesions Art. 173 CP	3.315	10,5%	34.560	15,1%	3.823	12,0%	30.223	13,7%
Contra la llibertat	1.125	3,6%	12.406	5,4%	1.024	3,2%	12.189	5,5%
Lesions Art. 148 i següents CP	1.547	4,9%	9.042	4,0%	1.226	3,8%	8.298	3,8%
Trencaments de mesures	3.402	10,8%	21.811	9,5%	4.232	13,3%	25.302	11,4%
Contra la integritat moral	274	0,9%	4.935	2,2%	301	0,9%	4.121	1,9%
Contra la intimitat i el dret a la pròpia imatge	117	0,4%	1.197	0,5%	133	0,4%	1.212	0,5%
Contra l'honor	80	0,3%	1.293	0,6%	188	0,6%	1.821	0,8%
Trencaments de penes	2.414	7,7%	16.525	7,2%	2.443	7,7%	18.860	8,5%
Contra drets i deures familiars	97	0,3%	1.456	0,6%	97	0,3%	1.406	0,6%
Contra la llibertat i indemnitat sexual	347	1,1%	3.247	1,4%	338	1,1%	2.818	1,3%
Homicidi	6	0,0%	71	0,0%	10	0,0%	88	0,0%
Avortament	0	0,0%	1	0,0%	1	0,0%	7	0,0%
Lesions al fetus	0	0,0%	2	0,0%	0	0,0%	2	0,0%
Altres	731	2,3%	6.576	2,9%	544	1,7%	6.493	2,9%
TOTAL	**31.541**	**100,0%**	**228.428**	**100,0%**	**31.872**	**100,0%**	**221.223**	**100,0%**

(*) Correspon a la prequalificació inicial, que tendix, a més, a englobar com a lesions el gruix de violències denunciades, prèvia a l'acusació que es formule i al pronunciament que faça la sentència.

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

21.2.3. Persones jutjades en els jutjats de violència sobre la dona i percentatge de condemnes

A continuació, es presenta en el Quadre 21.8 el nombre de **persones jutjades i condemnades** referit a juís de faltes, delictes lleus i sentències per delicte dictades de conformitat. Les absolucions, per tant, es referixen només a faltes i delictes lleus, ja que la sentència de conformitat és sempre condemnatòria en els Jutjats de Violència sobre la Dona. En la resta dels delictes, quan no hi ha conformitat, el cas es remet a una altra instància, bé al penal o bé a l'Audiència Provincial, i continua jutjant-se. Les dades de l'any anterior s'oferixen desagregats per sexe, ja que, encara que el normal és que el condemnat siga home, a vegades hi ha denúncies creuades i en conseqüència poden ser enjudiciades i condemnades o absoltes també algunes dones.

El nombre de persones jutjades i el de condemnades ha augmentat tant a **Espanya** com en la **Comunitat Valenciana** en 2024 respecte a l'any anterior, encara que amb distinta intensitat. Les persones jutjades han augmentat un 2,26 % a Espanya i un 7,3 % en la Comunitat Valenciana. Les persones condemnades han augmentat un 1,85 % a Espanya i un 8,64 % en la Comunitat Valenciana.

Quadre 21.8

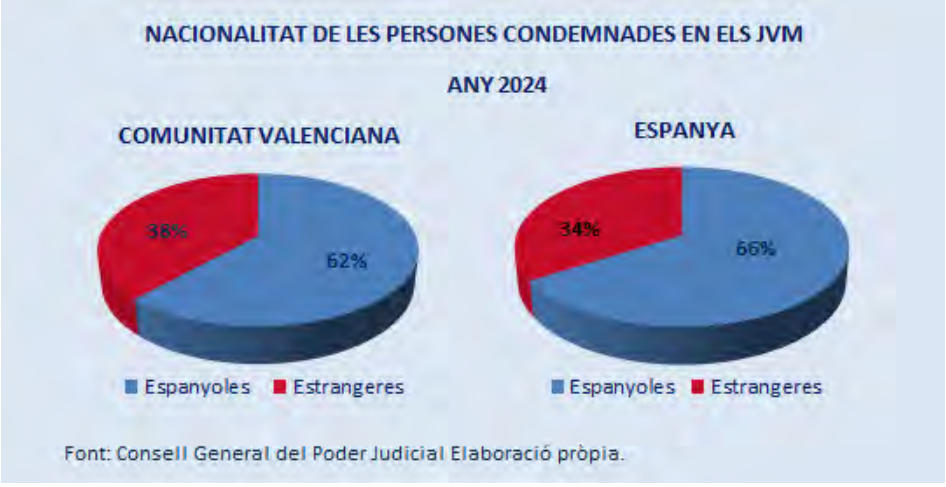
PERSONES JUTJADES EN ELS JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA, 2023-2024
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	2024					2023				
	NÚM. PERSONES JUTJADES	PERSONES CONDEMNADES		PERSONES ABSOLTES		NÚM. PERSONES JUTJADES	PERSONES CONDEMNADES		PERSONES ABSOLTES	
		Persones espanyoles	Persones estrangeres	Persones espanyoles	Persones estrangeres		Persones espanyoles	Persones estrangeres	Persones espanyoles	Persones estrangeres
ESPANYA										
Homes	30.135	18.310	9.402	1.859	564	29.490	18.720	8.507	1.765	498
Dones	125	64	50	10	1	101	59	33	9	0
TOTAL	**30.260**	**18.374**	**9.452**	**1.869**	**565**	**29.591**	**18.779**	**8.540**	**1.774**	**498**
C. VALENCIANA										
Homes	5.221	2.993	1.860	258	110	4.895	2.895	1.600	279	121
Dones	38	25	11	2	0	6	4	1	1	0
TOTAL	**5.259**	**3.018**	**1.871**	**260**	**110**	**4.901**	**2.899**	**1.601**	**280**	**121**

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

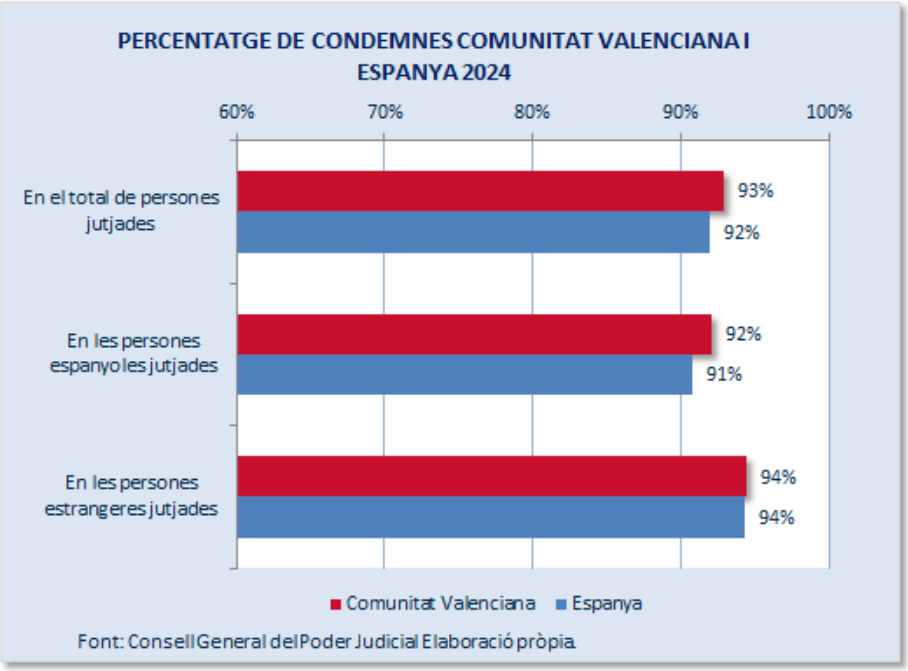
De les persones condemnades en la **Comunitat Valenciana**, el 62 % han sigut espanyoles i el 38 % estrangeres. A **Espanya**, estos percentatges s'han situat en el 66 % i 34 % respectivament (Gràfic 21.6).

Gràfic 21.6



La **taxa de persones condemnades respecte a les jutjades** ha sigut del 92 % a Espanya i del 93 % en la Comunitat Valenciana. Per nacionalitat, de les persones espanyoles jutjades en els Jutjats de Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana, un 92 % han resultat condemnades, i un 91 % en els JVM del conjunt del territori espanyol. En el cas de persones estrangeres, el percentatge de condemnades és del 94 % els dos territoris (Gràfic 21.7).

Gràfic 21.7



El nombre de **menors jutjats** amb imposició de mesures per delictes de violència sobre la dona, una dada d'especial interés i preocupació social, s'ha mantingut pràcticament estable a **Espanya** en 2024 respecte a l'any anterior, amb un augment del 0,9 %. En la **Comunitat Valenciana** han sigut enjudiciats amb imposició de mesures 45 menors en 2024, sis menys que l'any anterior. Estos 45 menors representaven el 14 % del total jutjats amb imposició de mesures a Espanya (Quadre 21.9).

Quadre 21.9

	2024				2023			
	CV	%	Espanya	%	CV	%	Espanya	%
AMB IMPOSICIÓ DE MESURES*	**45**	**100,0%**	**318**	**100,0%**	**51**	**100,0%**	**315**	**100,0%**
Espanyols	35	77,8%	255	80,2%	43	84,3%	268	85,1%
Estrangera	10	22,2%	63	19,8%	8	15,7%	47	14,9%
SENSE IMPOSICIÓ DE MESURES*	**3**	**100,0%**	**24**	**100,0%**	**2**	**100,0%**	**27**	**100,0%**
Espanyols	3	100,0%	22	91,7%	2	100,0%	22	81,5%
Estrangera	0	0,0%	2	8,3%	0	0,0%	5	18,5%

* S'equiparen a sentències condemnatòries. ** S'equiparen a sentències absolutòries.
Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

21.2.4. Sentències

Es presenten a continuació, en el Quadre 21.10, les dades de les **sentències dictades en la Comunitat Valenciana i a Espanya** en l'àmbit de la violència de gènere, en xifres totals i desagregades per les quals procedixen dels Jutjats de Violència sobre la Dona, dels Jutjats penals i de les Audiències Provincials.

En total a Espanya, han sigut dictades 62.173 sentències, de les quals **9.189 (14,8 %) corresponen a òrgans judicials de la Comunitat Valenciana,** percentatge superior en quasi set dècimes percentuals al de l'any anterior. D'estes últimes, 7.673, és a dir, el 83,5 %, han resultat condemnatòries, i les restants 1.549 (16,5 %) absolutòries. A Espanya el percentatge de sentències condemnatòries és pràcticament el mateix que l'any anterior, un 80,5 %.

Quadre 21.10

SENTÈNCIES DICTADES EN L'ÀMBIT DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE, 2023-2024
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	2024				2023			
	JVM	Jutjats penals	Audiències Provincials	**Total**	JVM	Jutjats penals	Audiències Provincials	**Total**
SENTÈNCIES CONDEMNATÒRIES								
C. Valenciana	4.854	2.765	54	**7.673**	4.495	2.486	42	**7.023**
%	93,0%	70,9%	75,0%	**83,5%**	91,9%	70,3%	75,0%	**82,8%**
Espanya	27.714	21.933	431	**50.078**	27.227	20.948	350	**48.525**
%	92,0%	69,6%	81,0%	**80,5%**	92,6%	69,1%	81,0%	**80,6%**
SENTÈNCIES ABSOLUTÒRIES								
C. Valenciana	364	1.134	18	**1.516**	397	1.050	14	**1.461**
%	7,0%	29,1%	25,0%	**16,5%**	8,1%	29,7%	25,0%	**17,2%**
Espanya	2.397	9.597	101	**12.095**	2.188	9.377	82	**11.647**
%	8,0%	30,4%	19,0%	**19,5%**	7,4%	30,9%	19,0%	**19,4%**
TOTAL SENTÈNCIES								
C. Valenciana	5.218	3.899	72	**9.189**	4.892	3.536	56	**8.484**
%	100,0%	100,0%	100,0%	**100,0%**	100,0%	100,0%	100,0%	**100,0%**
Espanya	30.111	31.530	532	**62.173**	29.415	30.325	432	**60.172**
%	100,0%	100,0%	100,0%	**100,0%**	100,0%	100,0%	100,0%	**100,0%**

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

21.3. MESURES DE PROTECCIÓ I TUTELA JUDICIAL A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

21.3.1. Ordres de protecció i mesures de protecció i seguretat

A **Espanya**, durant l'any 2024, han sigut incoades 49.268 **ordes de protecció i mesures de protecció i seguretat per a víctimes de violència de gènere** (un 3 % menys que l'any anterior), 41.237 en els Jutjats de Violència sobre la Dona (JVM) i 8.031 en els Jutjats de Guàrdia. Del total, 6.373 corresponen a l'àmbit judicial de la **Comunitat Valenciana** (un 1 % menys que l'any anterior), i d'estes, 5.343 han sigut sol·licitades i incoades en els Jugats de Violència sobre la Dona (JVM) i 1.030 en els Jutjats de Guàrdia anara dels horaris d'audiència dels JVM (Quadre 21.11).

De les 5.343 ordes i mesures de protecció i seguretat incoades en els Jutjats de Violència sobre la Dona l'any 2024 en la **Comunitat Valenciana,** 4.161 (el 77,9 %) han sigut finalment

acceptades pels tribunals i adoptades, quasi dos punts percentuals menys que l'any anterior. A Espanya este percentatge ha sigut del 66,1 %, enfront del 68,7 % de l'any anterior.

Quadre 21.11

ORDRES DE PROTECCIÓ I MESURES DE PROTECCIÓ I SEGURETAT SOL·LICITADES I INCOADES EN ELS JUTJATS DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA*, 2023-2024 COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	2024				2023			
	CV	%	Espanya	%	CV	%	Espanya	%
INCOADES	**5.343**	**100,0%**	**41.237**	**100,0%**	**5.373**	**100,0%**	**42.493**	**100,0%**
Inadmeses	46	0,9%	195	0,5%	49	0,9%	**187**	0,4%
Adoptades	4.161	77,9%	27.245	66,1%	4.286	79,8%	**29.187**	68,7%
Denegades	1.136	21,3%	13.798	33,5%	1.038	19,3%	**13.118**	30,9%
Ràtio ordres/dones víctimes de violència de gènere		20,8%		22,4%		19,0%		21,8%

(*) Es computen les ordes de protecció sol·licitades a l'empara de l'art. 544 ter LECrim i les mesures de protecció previstes en l'art. 544 bis LECrim.
Font: Consell General del Poder Judicial

El 36,4 % de les ordes i mesures de protecció i seguretat incoades en els JVM ha sigut sol·licitada per dones estrangeres a **Espanya**. En la **Comunitat Valenciana** el 58,8 % han sigut sol·licitades per espanyoles i el 41,2 % per estrangeres. En la nostra Comunitat, 20,8 de cada 100 dones víctimes de violència de gènere han sol·licitat protecció. mentres que la mitjana a Espanya ha sigut de 22,4 de cada 100 (Quadre 21.12).

Quadre 21.12

ORDRES DE PROTECCIÓ I MESURES DE PROTECCIÓ I SEGURETAT INCOADES EN ELS JVM PER NACIONALITAT I EDAT DE LA VÍCTIMA, 2024 COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	C. Valenciana	%	Espanya	%
TOTAL ORDRES I MESURES	**5.343**	**100%**	**41.237**	**100%**
Dona espanyola major d'edat	3.057	57,2%	25.701	62,3%
Dona espanyola menor d'edat	88	1,6%	531	1,3%
Dona estrangera major d'edat	2.163	40,5%	14.806	35,9%
Dona estrangera menor d'edat	35	0,7%	199	0,5%
Ràtio ordes/dones víctimes de violència de gènere		20,8%		22,4%

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

De les ordres i mesures de protecció i seguretat de la **Comunitat Valenciana**, un 58 % han sigut sol·licitades per a protegir-se d'hòmens de nacionalitat espanyola i un 42 % d'homes estrangers. A **Espanya** estos percentatges han sigut del 62 % i 38 % respectivament (Quadre 21.13).

Quadre 21.13

ORDRES I MESURES DE PROTECCIÓ I SEGURETAT DELS JVM PER NACIONALITAT DE DENUNCIAT, 2023-2024, COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	C. Valenciana	%	Espanya	%
DENUNCIATS PER NACIONALITAT 2024	**5.343**	**100%**	**41.237**	**100%**
Home espanyol	3.085	58%	25.710	62%
Home estranger	2.258	42%	15.527	38%
DENUNCIATS PER NACIONALITAT 2023	**5.373**	**100%**	**42.495**	**100%**
Home espanyol	3.306	62%	27.490	65%
Home estranger	2.067	38%	15.005	35%

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

En la **Comunitat Valenciana,** de les 5.343 ordes i mesures incoades en els Jutjats de Violència sobre la Dona, 5.150 (el 96 %) han sigut sol·licitades a instàncies de la víctima, un 95 % a **Espanya**. En el Quadre 21.14 es presenta el detall per províncies en la nostra Comunitat.

Les **mesures de protecció i seguretat** acordades en els jutjats poden ser de naturalesa civil o penal. També poden donar-se les dos en una mateixa sentència. En el Quadre 21.15 apareix la relació de totes estes mesures i quantes han sigut imposades de cada tipus en 2024, en la Comunitat Valenciana i a Espanya. Les **mesures penals** que més s'han imposat en 2024, igual que l'any anterior, tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya, han sigut l'allunyament i la prohibició de comunicació. Les **mesures civils** més repetides han sigut la prestació d'aliments, l'atribució de la vivenda i la suspensió del règim de visites, que en la Comunitat Valenciana ha sigut la segona mesura de naturalesa civil més vegades imposada. En relació amb la **protecció de menors**, hi ha hagut en la Comunitat 57 suspensions de la pàtria potestat, totes elles excepte una amb OP, 408 suspensions de guàrdia i custòdia (14 d'elles sense OP) i altres 28 mesures sobre protecció a menors (una d'elles sense OP).

Quadre 21.14

ORDRES DE PROTECCIÓ EN ELS JVM PER SOL·LICITANT, 2023-2024 COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2024					
A instàncies de la víctima	39.101	5.150	2.061	726	2.363
d'altres persones	167	12	9	-	3
del Ministeri Fiscal	1.503	158	95	15	48
d'ofici	444	23	1	-	22
de l'administració	22	-	-	-	-
TOTAL	**41.237**	**5.343**	**2.166**	**741**	**2.436**
ANY 2023					
A instàncies de la víctima	40.092	5.069	2.298	473	2.298
d'altres persones	179	5	1	2	2
del Ministeri Fiscal	1.644	255	158	28	69
d'ofici	563	44	2	-	42
de l'administració	17	-	-	-	-
TOTAL	**42.493**	**5.373**	**2.459**	**503**	**2.411**

Font: Consell General del Poder Judicial Elaboració pròpia.

Quadre 21.15

MESURES DE PROTECCIÓ I SEGURETAT DE LES VÍCTIMES (*)
COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2024

	C. Valenciana		Espanya	
	Amb OP	Sense OP	Amb OP	Sense OP
Privativa de llibertat	133	86	781	456
Eixida del domicili	442	339	2.199	654
Allunyament	2.641	850	18.617	4.871
Prohibició de comunicació	2.593	803	18.600	4.802
Prohibició de tornar al lloc del delicte	190	27	1.880	214
Suspensió tinença, ús d'armes	460	317	3.955	1.297
Penal, unes altres	153	71	981	543
TOTAL DE NATURALESA PENAL	**6.612**	**2.493**	**47.013**	**12.837**
Atribució de la vivenda	622	16	3.985	236
Permuta ús de vivenda familiar	60	1	331	33
Suspensió règim de visites	635	22	3.889	266
Suspención pàtria potestat	56	1	401	40
Suspensió guàrdia i custòdia	394	14	2.218	151
Prestació aliments	953	35	5.778	440
Sobre protecció menor	27	1	90	7
Civil, altres	314	14	1.700	180
TOTAL DE NATURALESA CIVIL	**3.061**	**104**	**18.392**	**1.353**

(*) Incloses totes Arts. 544 bis i 544 Ter.
Font: Consell General del Poder Judicial

21.3.2. Oficines d'Asistència a les Víctimes del Delicte (OAVD)

La **Xarxa de la Generalitat d'OAVD** (Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delicte) va arrancar al febrer de 2018 amb les 21 oficines que apareixen en l'annex del Decret 165/2016, de 4 de novembre, del Consell, pel qual es crea i regula la Xarxa d'Oficines de la Generalitat d'Assistència a les Víctimes del Delicte, a les quals calia afegir l'OAVD d'Utiel, que es va posar en funcionament amb anterioritat, en el marc d'un conveni de col·laboració subscrit entre la Generalitat i la Mancomunitat de l'Interior Terra del Vi. Posteriorment, s'han anat obrint noves oficines, de manera que, a 31 de desembre de 2024, la xarxa compta amb un total de **37 OAVD** distribuïdes per tot el territori de la Comunitat Valenciana.

Les OAVD es configuren com a **unitats especialitzades que presten un servici multidisciplinari, públic i gratuït** a les víctimes de delictes, testimonis i persones en situació de risc, en els àmbits jurídic, psicològic i social. El servici es presta les 24 hores del dia i tots els dies de l'any, de manera presencial en l'horari establit en cada localitat, i, a més, les víctimes poden sol·licitar assistència a través de l'Oficina Virtual o mitjançant un telèfon de guàrdia per a situacions d'emergència.

En matèria de violència de gènere, les OAVD presten assistència jurídica, psicològica i social a les víctimes i les oficines provincials (Castelló, València i Alacant) actuen com a punt de coordinació en la Comunitat Valenciana de les ordes de protecció en matèria de violència domèstica i de gènere.

Durant l'any 2024, la Xarxa d'Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte ha assistit a un total de 29.451 víctimes (25.378 amb expedient associat i 4.073 sense expedient associat). De les víctimes amb expedient associat, el 92 % són dones, i 17.150 **han sigut assistides a conseqüència de la violència de gènere** (6.394 a Alacant, 2.284 a Castelló i 8.472 a València) (Gràfic 21.8). Esta xifra ha suposat un 10,88 % més, és a dir, 1.684 víctimes de violència de gènere més en comparació amb l'any anterior. Les víctimes de violència de gènere han representat el 67,6 % de les víctimes ateses amb expedient associat. Les víctimes de violència de gènere ateses per primera vegada en la Xarxa han ascendit a 7.203 i han suposat el 55,44 % del total de les víctimes donades d'alta en 2024. De les dones víctimes de violència de gènere assistides per primera vegada en 2024, més de la mitat, el 55 %, es trobava en edats compreses **entre 31 i 50 anys** (Gràfic 21.9).

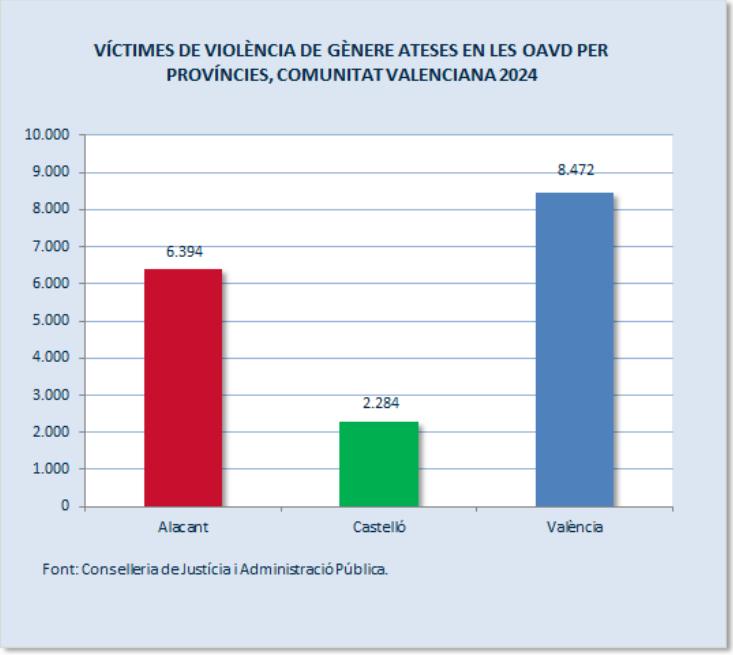
Respecte a la **tipologia de delictes** relatius als expedients oberts en 2024, la major incidència ha correspost a la violència de gènere, molt per damunt de la resta (Quadre 21.16).

A més d'estes oficines, fruit de la col·laboració entre la Generalitat i el Ministeri de l'Interior, es van crear les 3 Oficines de Denúncies i Assistència a les Víctimes de Violència de Gènere, una en cada província, dependents de les actuals conselleries d'Emergències i Interior i de Justícia i Administració Pública, per a abordar de manera interdisciplinària l'assistència a les víctimes de violència de gènere i facilitar el tràmit de denúncia dels fets delictius. L'atenció multidisciplinària és duta a terme per agents del Cos Nacional de Policia adscrita a la Comunitat Valenciana, personal de la Xarxa de la Generalitat d'Assistència a les Víctimes del Delicte i de l'Institut de Medicina Legal, amb assistència del torn de Justícia Gratuïta especialitzat.. El seu horari d'atenció al públic és de 9.00 a 21.00 hores els 365 dies de l'any. La Unitat de Policia Nacional Adscrita a la Comunitat Valenciana destina a les oficines de Denúncies i Assistència a Víctimes de Violència de Gènere a 31 agents[5].

Les tres oficines provincials de Denúncies i Assistència a Víctimes de Violència de Gènere en la Comunitat Valenciana han assistit a un total de 6.776 dones des de la seua obertura (la primera es va obrir en 2019) fins a desembre de 2024, de les quals 3.942 han interposat denúncia, és a dir, més del 58 %. En 2024, han sigut ateses en estes oficines 2.077 dones i, d'elles, 1.049 han interposat denúncia. A més, quasi un 75 % d'estes últimes l'han ratificada en seu judicial, continuant avant amb el procediment. El 42 % dels casos denunciats has sigut considerats de risc extrem.

5. En concret, la plantilla assignada compta amb una inspectora cap que dirigix a nivell autonòmic les tres oficines, una inspectora coordinadora en l'oficina d'Alacant, sotsinspectores coordinadores de les oficines de València i Castelló, així com oficials i policies.

Gràfic 21.8



Gràfic 21.9



Quadre 21.16

FETS DELICTIUS EN EXPEDIENTS ASSOCIATS A LES VÍCTIMES, OAVD DE LA COMUNITAT VALENCIANA, 2024*

	C. Valenciana	
	N	%
FET DELICTIU		
Violència de gènere	9.091	*69,0%*
Violència domèstica	1.200	*9,1%*
Contra la llibertat sexual	666	*5,1%*
Contra el patrimoni	501	*3,8%*
Contra la integritat física	332	*2,5%*
Problemàtica no penal	320	*2,4%*
Resta de delictes i faltes	312	*2,4%*
Contra la llibertat i l'honor	271	*2,1%*
Contra la família i menors	154	*1,2%*
Una altra violència contra les dones	72	*0,5%*
Violència en l'àmbit laboral	54	*0,4%*
Violència en l'entorn escolar	52	*0,4%*
Contra la vida	39	*0,3%*
Delictes informàtics	29	*0,2%*
Trencament de mesures	21	*0,2%*
Delictes comesos a través de mitjans electrònics	16	*0,1%*
Delictes d'odi	16	*0,1%*
Delictes contra la seguretat viària	13	*0,1%*
Delictes de tràfic	7	*0,1%*
TOTAL	**13.166**	***100%***

(*) Fets delictius registrats en expedients oberts en 2024.
Font: Conselleria de Justícia i Administració Pública.

21.4. L'ATENCIÓ SOCIOSANITÀRIA I LABORAL A LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I D'ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA

En este epígraf es presenten dades dels servicis d'atenció telefònica a víctimes de violència de gènere i d'altres formes de violència sobre la dona, de l'atenció prestada a través de la Xarxa de Centres Dona de la **Comunitat Valenciana** i les dades sobre assistència sanitària a dones i detecció de casos de violència de gènere a través dels programes de la Conselleria de Sanitat.

21.4.1. Servicis telefònics d'àmbit nacional

En el Quadre 21.17 es reflectix el nombre de trucades pertinents al **telèfon d'urgències del maltractament 016** que, en 2024, ha augmentat un 2,2 % a **Espanya** i un 8,7 % en la **Comunitat Valenciana**. El servici 016 es va ampliar al març de 2021 a l'atenció a totes les formes de violència contra les dones incloses en el Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul en 2011, i ratificat per Espanya en 2014. Per tant, a partir d'esta data, el servici atén no sols casos de violència de gènere, sinó també de violència domèstica, assetjament i violència sexual (mutilació genital femenina, matrimoni forçat, avortament i esterilització forçats, assetjament sexual, etc.).

Quadre 21.17

TRUCADES AL 016, COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

Número de trucades al 016	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	100.243	10.111	3.752	1.044	5.315
ANY 2024	102.432	10.992	4.004	1.070	5.918

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Ministeri d'Igualtat. Elaboració

A les trucades telefòniques cal afegir els altres dos canals d'àmbit nacional oberts a les dones per a demanar ajuda: s'han rebut 1.273 **correus electrònics** en 2024 (55 de la Comunitat Valenciana), 7.279 missatges de **WhatsApp** (615 procedents de la Comunitat Valenciana) i 8.072 consultes pertinents (465 de la Comunitat Valenciana) a través del servici de **xat en línia** de la web de la Delegació del Govern contra la violència de gènere.

El Quadre 21.18 presenta el nombre d'usuàries actives, a 31 de desembre, del **servici Telefònic d'Atenció i Protecció a les Víctimes de Violència de Gènere (Atenpro).** Un acord del Ministeri d'Igualtat amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP) va propiciar l'ampliació d'este servici a les víctimes de violència sexual, i progressivament a les víctimes de violència domèstica fins a aconseguir, des de finals de 2023, a totes les víctimes de qualsevol tipus de violència[6].

Atenpro és un servici de seguiment de les víctimes que ja han denunciat i mitjançant el qual reben **atenció especialitzada.** Tant este servici com el del 016 funcionen les 24 hores del dia durant els 365 dies de l'any i són gratuïts.

El nombre d'usuàries actives del servici Atenpro, a 31 de desembre, ha augmentat respecte a l'any anterior un 8 % a **Espanya i** un 11 % en la **Comunitat Valenciana**.

Quadre 21.18

USUÀRIES DEL SERVICI TELEFÒNIC ATENPRO. COM. VALENCIANA I ESPANYA, 2023-

Usuàries actives	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	18.074	3.532	1.396	405	1.731
ANY 2024	19.495	3.909	1.402	430	2.077

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere del Ministeri d'Igualtat i Federació Espanyola de Municipis i Províncies. Elaboració pròpia.

21.4.2. La atención a través de la Red Centros Mujer en la Comunitat Valenciana

La **Xarxa de Centres Dona**, dependent de la Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda, és un recurs públic gratuït externalitzat i gestionat per una empresa privada, la finalitat de la qual és procurar atenció integral no sols a les dones víctimes de violència de gènere, sinó també a les víctimes de qualsevol tipus de violència sobre la dona: violència domèstica, agressions sexuals, assetjament sexual, tracta, etc.

6. L'ampliació i modernització del servici ha comptat amb el finançament dels fons europeus Next Generation-UE amb un total de quasi 32,7M €. Reial Decret 1042/2021, de 23 de novembre, pel qual es regula la concessió directa d'una subvenció a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies per a la modernització i ampliació dels dispositius d'atenció i protecció a les víctimes de violència masclista en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Els **Centres Dona d'Alacant, Castelló i València** funcionen ininterrompudament les 24 hores del dia tots els dies de l'any. Els centres de **Dénia i Torrevieja** i els **Centres Dona Rural i Interior** de Segorbe, Sant Mateu, Elda, Yátova i Xàtiva funcionen de 08:00h a 22:00h tots els dies de l'any, i el centre rural d'Elda funciona de 09.00 a 21.00 hores de dilluns a dissabte. Alguns d'estos centres han ampliat el seu horari durant 2024, i en conjunt, la xarxa ha reforçat també els servicis oferits ampliant la seua plantilla.

La Xarxa de Centres Dona compta en 2024 amb un total de deu centres en la Comunitat Valenciana, els mateixos que l'any anterior. La **modalitat rural** dona cobertura a les zones rurals i/o d'interior de la Comunitat, i ho fa a través d'un servici d'atenció itinerant combinada amb l'atenció presencial, això és, que les professionals que intervenen en l'atenció a les víctimes ho fan desplaçant-se al municipi de la dona i en coordinació amb agents socials de la zona. Amb estos centres es pretén donar assistència a les víctimes dels municipis amb majors dificultats d'accés a este recurs.

Casos atesos

Durant l'any 2024, la **Xarxa Centres Dona** ha parat atenció a un total de 9.253 dones (un 7 % més que en 2023) víctimes de problemàtiques de maltractaments físics i/o psíquics, agressió sexual, assetjament sexual en l'àmbit laboral, tracta i matrimoni forçat, de les quals 3.864 dones han sigut ateses per primera vegada, 4.380 casos d'anys anteriors i 1.009 casos represos. Així mateix, s'han encarregat de 181 dones que tenien obert expedient l'any en curs en un altre Centre Dona de la Xarxa. El nombre de casos nous ha disminuït un 0,9 % respecte a l'any anterior. De les dones ateses per primera vegada en 2024, **el 90,16 % correspon a víctimes de violència de gènere**. El nombre total d'**informes** realitzats per a l'obtenció de l'acreditació de víctimes de violència en 2024 ha sigut de 1.417.

El **servici telefònic d'ajuda** (900 580 888) ha rebut, durant l'any 2024, un total de 72.001 crides, un 5,7 % més que l'any anterior. Este servici també ha ampliat la seua plantilla durant 2024 i les seues prestacions, amb la incorporació de la figura de professionals amb formació en dret.

Referent a les **atencions realitzades,** s'han realitzat un total de 41.170 atencions des dels Centres Dona, un 3 % menys que l'any anterior. Del total, 20.885 (51 %) han sigut presencials, 6.265 (15 %) en itinerància desplaçant-se les tècniques dels Centres Dona Rurals i d'Interior, 13.934 (34 %) de manera telefòniques, i 86 (0,2 %) per videoconferència.

Respecte a les actuacions realitzades en matèria d'**inserció sociolaboral** en 2024, la Xarxa ha intervingut amb **588 dones**, de les quals al 41 % se'ls ha obert expedient l'any en curs i el 59 % tenien expedient obert en anys anteriors. S'ha realitzat un total de 1.737 derivacions a diferents programes i recursos d'ocupació (al servici Labora, associacions i fundacions, Agències de Desenrotllament Local, empreses de treball temporal, etc.) amb la finalitat de facilitar la inserció laboral de les dones ateses. Es té coneixement que 107 dones ateses per la Xarxa enguany o en anys anteriors, ha aconseguit inserir-se en el mercat laboral durant 2024. El tipus de contractació majoritària ha sigut la temporal (65,4 %), seguit de la indefinida (32,7 %).

Durant 2024, s'ha atés, a més, a **828 menors,** fills i filles de les dones víctimes de violència de gènere o violència sexual. L'**atenció psicològica infantojuvenil** a menors s'ha realitzat de forma exclusivament individualitzada per a 785 (390 xiquets i 395 xiquetes), i de manera conjunta grupal i individual per a de la resta de menors (16 xiquets i 27 xiquetes).

21.4.3. Atenció sanitària i detecció de casos de violència de gènere en la Comunitat Valenciana

La Conselleria de Sanitat duu a terme un **programa d'atenció sanitària de la violència de gènere** amb tres objectius: l'atenció específica a les dones que referixen símptomes evidents de maltractament; la busca activa de casos entre les dones ateses en el sistema sanitari amb símptomes o lesions sospitoses de violència de gènere i la detecció precoç dels casos de violència en dones de 14 o més anys d'edat que acudixen a consulta per altres motius de salut. El programa es desenrotlla a través de l'aplicació Sivio (Sistema d'Informació per a la Detecció i Actuació enfront de la Violència de Gènere).

El nombre de dones que han participat en el cribratge del **programa Sivio,** en 2024, ha disminuït un 12% respecte a l'any anterior i ha sigut de 45.869 (21.470 a Alacant, 3.935 a Castelló i 20.464 a València), de les quals 1.485 (617 a Alacant, 146 a Castelló i 722 a València) han donat positiu en violència de gènere física, psíquica i/o sexual. El percentatge de casos positius detectats ha sigut del 3,24 % de les participants, percentatge pràcticament igual al de l'any anterior. El nombre d'informes mèdics realitzats per presumptes lesions per violència de gènere que han sigut remesos als jutjats corresponents s'ha situat en 6.506, enfront dels 5.071 de l'any anterior (Quadre 21.19).

Quadre 21.19

CRIBRATGE DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE PER PROVÍNCIES, COMUNITAT VALENCIANA 2024

	Participants (núm. dones)		Casos positius		Tipus de maltractament					
	Accepten	No accepten	N	%	Físic	%	Psicològic	%	Sexual	%
Alacant	21.470	188	617	2,87%	329	53,32%	579	93,84%	88	14,26%
Castelló	3.935	34	146	3,71%	81	55,48%	138	94,52%	21	14,38%
València	20.464	151	722	3,53%	356	49,31%	684	94,74%	111	15,37%
TOTAL	**45.869**	**373**	**1.485**	**3,24%**	**766**		**1.401**		**220**	

Font: Direcció General de Salut Pública, Conselleria de Sanitat. Elaboració pròpia.

21.5. DRETS ECONÒMICS I LABORALS DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I DE VIOLÈNCIES SEXUALS

Amb l'entrada en vigor el 7 d'octubre de 2022 de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual, es reconeixen **drets econòmics i laborals a les víctimes de violències sexuals** que, a este efecte, s'equiparen jurídicament a les víctimes de violència de gènere en alguns casos. També se'ls reconeix en determinats casos altres drets, com la prioritat en l'accés al parc de vivenda pública, als centres residencials i als programes d'ajuda d'accés a la vivenda. A partir de 2023, les dades estadístiques inclouen, quan resulta aplicable, als dos col·lectius, tant a les víctimes de violència de gènere com a les de violències sexuals. Per a este any 2024, es presenten les dades estadístiques desagregades per tipus de col·lectiu de víctimes en els casos en què es disposa d'esta informació.

21.5.1. Drets econòmics

Les ajudes econòmiques **tramitades en virtut de l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere** són de pagament únic i estan dirigides a les **víctimes de violència de gènere** que manquen de rendes

superiors, en còmput anual, al 75 % del salari mínim interprofessional, exclosa la part proporcional de les pagues extraordinàries i sempre que es presumisca que, a causa de la seua edat, falta de preparació general o especialitzada i altres circumstàncies socials, la víctima tindrà dificultats per a aconseguir una ocupació i, per esta circumstància, no participarà en els programes d'ocupació establits per a la inserció professional.

En 2024, segons dades de la de la Secretaria Autonòmica d'Igualtat i Diversitat, s'han concedit en la Comunitat Valenciana **59** d'estes **ajudes** per un import anual tramitat de **446.423 euros**[7]. En 2023, segons l'estadística del Ministeri d'Igualtat, el nombre d'ajudes concedides en la Comunitat Valenciana en virtut del citat article 27 va ser de 21.

El Quadre 21.20 mostra el nombre d'**ajudes per a canvi de residència** concedides a **Espanya** i en la **Comunitat Valenciana.** Estes ajudes es concedixen a víctimes de violència de gènere, violència sexual o violència domèstica, amb determinats requisits.

Quadre 21.20

AJUDES PER A CANVI DE RESIDÈNCIA. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	2.348	374	151	38	185
ANY 2024	2.077	342	126	48	168

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

Altres ajudes econòmiques gestionades per la Secretaria Autonòmica d'Igualtat i Diversitat i concedides en la **Comunitat Valenciana** en matèria de **violència sobre la dona** l'any 2024 han sigut:

- **Indemnitzacions** per causa de mort, gran invalidesa i incapacitat permanent absoluta[8]. Es concedixen un import de 75.000 euros per cada indemnització. En 2024 s'han concedit **15** indemnitzacions per un total de **975.000 euros.**
- **Ajudes del Fons d'Emergència** (article 55 Llei 7/2012, de la Generalitat, Integral contra la Violència sobre la Dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana). Són ajudes immediates, de pagament únic, per a víctimes de violència sobre la dona residents en la Comunitat Valenciana que manquen de mitjans suficients per a atendre les seues necessitats més urgents en cas d'emergència. En 2024, **615 dones** han sol·licitat i rebut estes ajudes, per un import total executat de **964.317,04 euros.**
- **Prestacions d'orfandat.** L'any 2024, el nombre de pensions i prestacions d'orfandat reconegudes per casos de violència de gènere i altres violències sobre la dona va ser de **7** en la **Comunitat Valenciana,** quatre menys que l'any anterior: 1 a Alacant, 0 a Castelló i 6 a València, amb un import mitjà de **701,94 euros mensuals** (757,25 euros l'any anterior). Les dades s'arrepleguen en el Quadre 21.21.

7. L'estadística del Ministeri d'Igualtat comptabilitza 62 d'estes ajudes en la Comunitat Valenciana en 2024.

8. Article 16, 16 bis i 16 ter de la Llei 7/2012, de la Generalitat, Integral contra la Violència sobre la Dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. En 2018 es va incrementar la quantia de les indemnitzacions per causa de mort, mitjançant Decret 20/2018, de 9 de març, del Consell, passant de 6.000 a 75.000 euros, equiparant-les així a les de les víctimes del terrorisme i es van ampliar les persones beneficiàries i es van incorporar les indemnitzacions de gran invalidesa (150.000 euros) i incapacitat permanent absoluta (54.000 euros) per actes de violència de gènere.

Quadre 21.21

PRESTACIONS D'ORFANDAT PER PROVÍNCIES, COMUNITAT VALENCIANA, 2023-2024

	Alacant	Castelló	València	Total CV	Pensió mitjana (€)
ANY 2023	5	1	5	**11**	**757,25**
ANY 2024	1	0	6	**7**	**701,24**

Font: Institut Nacional de la Seguretat Social. Elaboració pròpia.

21.5.2. Drets laborals

A l'efecte de **drets laborals i prestacions de la Seguretat Social,** i després de l'aprovació del Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de Mesures Urgents per al desenrotllament del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, que modifica, entre altres, la Llei orgànica 1/2004, les situacions de violència de gènere també podran acreditar-se (a més de mitjançant sentència condemnatòria, orde de protecció o mesura cautelar acordada o informe del Ministeri Fiscal) mitjançant informe dels servicis socials, dels servicis especialitzats o dels servicis d'acolliment destinats a víctimes de violència de gènere de l'Administració pública competent; o per qualsevol altre títol, sempre que això estiga previst en les disposicions normatives de caràcter sectorial que regulen l'accés a cada un dels drets i recursos.

La Llei Orgànica 10/2022 va estendre esta mateixa forma d'acreditació a qualsevol de les manifestacions de la violència contra les dones arreplegades en la mateixa llei, i afig que, en el cas de víctimes menors d'edat, l'acreditació podrà realitzar-se, a més, per documents sanitaris oficials de comunicació a la Fiscalia o a l'òrgan judicial.

La violència contra la dona té també impacte en l'àmbit laboral. En el Quadre 21.22 es presenten dades de les **concessions d'autorització de residència i treball a dones estrangeres víctimes de violència de gènere o sexual.** En la **Comunitat Valenciana** s'han concedit **1.442** en 2024, un 18 % del total estatal. En termes de variació interanual el nombre d'autoritzacions ha augmentat un 47 % a Espanya i un 54 % en la Comunitat Valenciana.

Quadre 21.22

CONCESSIONS D'AUTORITZACIÓ DE RESIDÈNCIA I TREBALL A DONES ESTRANGERES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	5.537	935	390	130	415
ANY 2024	8.129	1.442	618	154	670

Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

En els Quadres 21.23 i 21.24 es reflectix el nombre de **contractes bonificats** a **dones víctimes de violència** i el nombre de realitzats l'any 2024 i l'any anterior, segons publica la Delegació del Govern contra la Violència de Gènere[9]. Els col·lectius que generen el dret són els de víctimes de violència de gènere, de violència domèstica, de violència sexual, tracta o dones en context de prostitució. Un 16 % del total dels contractes bonificats i un 10 % dels contractes de substitució s'han realitzat en la Comunitat Valenciana.

9. Les dades inclouen tant noves contractacions com les transformacions a indefinits de contractes de víctimes de violència de gènere i de contractes de víctimes de violència sexual.

Quadre 21.23[10]

NÚM. DE CONTRACTES BONIFICATS PER COL·LECTIUS. COM. VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023					
Violència sexual*	3	-	-	-	-
Violència de gènere	713	135	42	20	73
Violència domèstica	57	8	3	-	5
Tràfic i dones en context de prostitució	12	1	-	-	1
TOTAL	**785**	**144**	**45**	**20**	**79**
ANY 2024					
Violència sexual*	13	5	-	-	5
Violència de gènere	388	60	18	11	31
Violència domèstica	-	-	-	-	-
Tràfic i dones en context de prostitució	4	-	-	-	-
TOTAL	**405**	**65**	**18**	**11**	**36**

(*) No inclou víctimes de tràfic.
Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

Quadre 21.24[11]

NÚM. DE CONTRACTES DE SUBSTITUCIÓ PER COL·LECTIUS. COM. VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023					
Violència sexual*	44	2	1	-	1
Violència de gènere	261	29	15	2	12
TOTAL	**305**	**31**	**16**	**2**	**13**
ANY 2024					
Violència sexual*	84	8	3	-	5
Violència de gènere	277	27	7	10	10
TOTAL	**361**	**35**	**10**	**10**	**15**

(*) No inclou víctimes de tràfic.
Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

El Quadre 21.25 mostra el nombre de **dones víctimes de violència beneficiàries de la renda activa d'inserció** (RAI) en la **Comunitat Valenciana**, segons la Delegació del Govern contra la Violència de Gènere, que han representat el 15,5 % del total de beneficiàries a Espanya en 2024. Generen el dret a la percepció de la RAI les víctimes de violència de gènere, domèstica o sexual amb determinats requisits.

10. Pel Reial Decret Llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes, a partir de setembre de 2023:
• S'inclou el col·lectiu de víctimes de violències sexuals (exclosa la tracta).
• La categoria víctimes de tràfic agrupa les víctimes de tràfic i a les dones en context de prostitució.
• Finalitza la vigència de la bonificació dels contractes: víctimes de violència domèstica i transformació en indefinits de contractes de víctimes de violència de gènere i de contractes de víctimes de violència sexual.

11. Pel Reial Decret Llei 1/2023, de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes, a partir de setembre de 2023 s'inclouen els contractes de substitució de víctimes de violència sexual.

Quadre 21.25

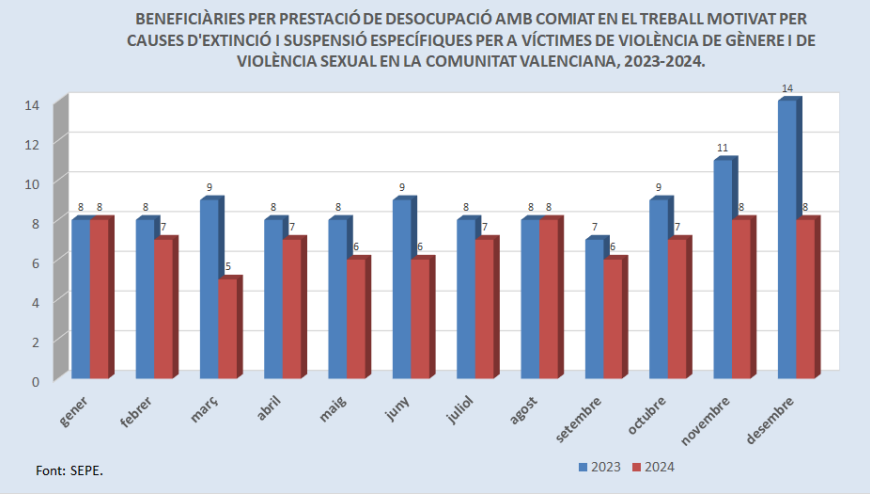
BENEFICIÀRIES DE LA RAI. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA, 2023-2024

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023	30.603	4.762	1.915	498	2.349
ANY 2024	29.552	4.594	1.714	560	2.320

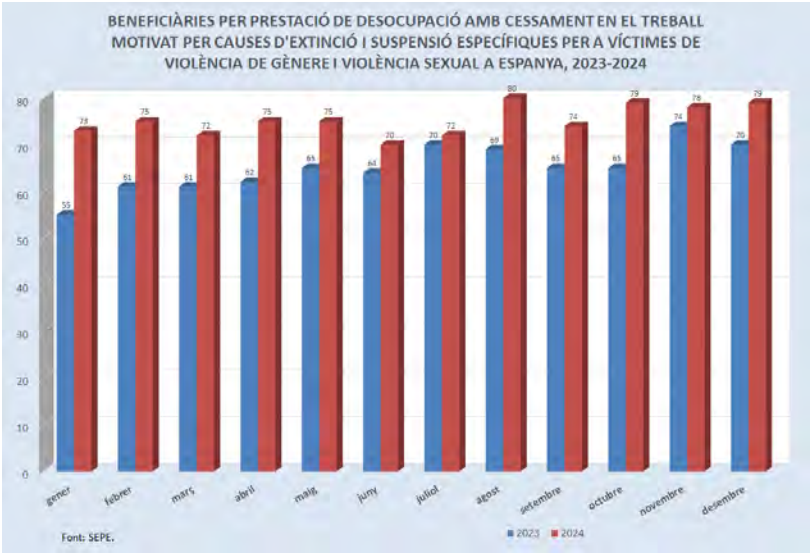
Font: Delegació del Govern contra la Violència de Gènere. Elaboració pròpia.

Les víctimes de violència de gènere i les de violència sexual tenen la possibilitat de **suspendre o extingir la relació laboral amb dret a la** percepció de la **prestació de desocupació**. A continuació, es mostren les últimes dades proporcionades pel SEPE de les **dones víctimes beneficiàries** per esta mena de prestació per desocupació tant en la Comunitat Valenciana com a Espanya, comparant amb les dades de l'any anterior (Gràfics 21.10 i 21.11). S'observa, en general, una disminució en el nombre de beneficiàries en la Comunitat Valenciana i un augment a Espanya tots els mesos de 2024 respecte al mateix mes de l'any anterior.

Gràfic 21.10



Gràfic 21.11



Una dada d'interés sobre els drets laborals de les víctimes de violència de gènere i violències sexuals són les clàusules que apareixen en la **negociació col·lectiva** de l'any 2024. Les dades per a **Espanya** i per a la **Comunitat Valenciana** es reflectixen en el Quadre 21.25.

Les **clàusules amb mesures per a la protecció de víctimes de violència de gènere** s'han arreplegat en un total de 424 convenis firmats l'any 2024 (el 41 % del total de convenis) i han afectat 1.719.906 persones a Espanya. En la Comunitat Valenciana han aparegut en 30 convenis i han afectat 155.741 persones. Estes clàusules poden contindre, entre altres, mesures per a facilitar l'adaptació de la jornada, canvi de torn, flexibilitat horària, trasllat de centre de treball o campanyes informatives.

En el mateix Quadre 21.26 s'oferixen, a més, dades sobre altres clàusules d'igualtat i no discriminació en el treball que contemplen violències sexuals, com són les **clàusules de mesures per a previndre l'assetjament sexual o l'assetjament per raó de sexe**. Estes últimes clàusules s'han incorporat en 522 convenis, el 51 % dels registrats en 2024 a Espanya i en 40 (62,5 %) de la Comunitat Valenciana, afectant 1.835.541 persones treballadores en l'àmbit nacional i a 152.403 en l'àmbit de la nostra Comunitat.

Quadre 21.26

CONVENIS AMB CLÀUSULES SOBRE IGUALTAT. COMUNITAT VALENCIANA I ESPANYA 2024

	Convenis		Persones treballadores	
	Nº	%	Nº	%
COMUNITAT VALENCIANA*				
Promoció de la igualtat de tracte i oportunitats entre homes i dones	32	50,00%	108.542	57,83%
Mesures de preferència a favor del sexe menys representat (accions positives)	14	21,88%	1.809	0,96%
Mesures per a previndre l'assetjament sexual o assetjament per raó de sexe	40	62,50%	152.403	81,20%
Mesures per a la protecció de les víctimes de violència de gènere	30	46,88%	155.741	82,98%
Mesures de promoció de la igualtat de tracte i oportunitats no discriminatòries	34	53,13%	176.247	93,91%
ESPANYA**				
Promoció de la igualtat de tracte i oportunitats entre homes i dones	434	42,34%	1.316.202	48,99%
Mesures de preferència a favor del sexe menys representat (accions positives)	199	19,41%	293.412	10,92%
Mesures per a previndre l'assetjament sexual o assetjament per raó de sexe	522	50,93%	1.835.541	68,32%
Mesures per a la protecció de les víctimes de violència de gènere	424	41,37%	1.719.906	64,02%
Mesures de promoció de la igualtat de tracte i oportunitats no discriminatòries	434	42,34%	1.597.376	59,45%

Font: Ministeri de Treball i Economia Social.
* Firmats en 2024 i registrats fins a març de 2025. ** Firmats en 2024 i registrats fins a desembre 2024.

D'altra banda, els **Plans d'Igualtat** són una ferramenta per a corregir les desigualtats i discriminacions en els centres de treball. En ells a més de poder incorporar-se mesures per a les víctimes de violència de gènere, també han de contindre un protocol de prevenció i actuació enfront de l'assetjament sexual i per raó de sexe.

El nombre de plans registrats en 2024 en el Regcon que afecten **centres de treball de la Comunitat Valenciana ha sigut de 1.333**, segons dades proporcionades per la Direcció General de Treball, Cooperativisme i Seguretat Laboral[12].

D'altra banda, en 2024, la Direcció General d'Igualtat i de l'Institut de les Dones ha rebut 215 sol·licituds per part d'empreses i altres entitats ocupadores de la Comunitat Valenciana interessades a visar els seus plans d'Igualtat i s'han concedit **182 visats.** El procediment de visat, de caràcter voluntari, està regulat en el Decret 133/2007, sobre condicions i requisits per al visat dels plans d'Igualtat de les Empreses de la Comunitat Valenciana. Amb l'obtenció del visat s'acorda, conjuntament, la validació del pla d'igualtat i la concessió del segell *Fent empresa. Iguals en Oportunitats.*



El Comité considera necessari garantir i assegurar la difusió del conjunt de recursos, prestacions i drets laborals que assistixen a les víctimes de les diferents violències sobre les dones, prestant especial atenció a l'exercici de drets laborals, econòmics i prestacions de la Seguretat Social que arreplega la Llei Orgànica 1/2004 de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, així com la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia de la llibertat sexual, a fi que es puga fer un ús adequat d'estos drets.

Així mateix, el Comité considera important la negociació col·lectiva, inclosos els plans d'igualtat, com a instrument per a millorar i complementar la protecció dels drets laborals de les víctimes de violència de gènere i de violències sexuals.

21.5.3. Altres ajudes: Centres residencials i habitatges públics

A continuació, es detallen altres ajudes concedides l'any 2024 a través de la Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

A fi d'oferir **allotjament i protecció** a les dones víctimes de violència de gènere, a víctimes d'explotació sexual en àmbits de prostitució i tracta i a víctimes de violència sexual, la Conselleria ha disposat de **28 centres** durant 2024, 8 a la província d'Alacant, 4 a Castelló i 16 a València. Entre ells es compta amb sis centres residencials especialitzats en atenció integral a les víctimes en la Comunitat Valenciana: dos Centres d'Emergència i quatre Centres de Recuperació Integral. En total, els recursos van oferir 362 places. La tipologia dels centres és diversa: a més de centres d'emergència i centres de recuperació integral, hi ha vivendes d'intervenció per a víctimes de violència de gènere i masclista, vivendes per a dones víctimes de tràfic i prostitució i centres residencials de caràcter convivencial per a dones amb autonomia, segons dades del Comissionat per a la Lluita contra la Violència sobre la Dona. Els centres reben a les dones soles o acompanyades de les seues filles i fills menors.

12. Les empreses de 50 o més treballadors estan obligades a registrar els seus plans d'igualtat en el Registre i Depòsit de Convenis Col·lectius, Acords Col·lectius de Treball i Plans d'Igualtat, del Ministeri de Treball i Economia Social (Regcon). Les dades s'han obtingut de l'estadística de Plans d'Igualtat en la Comunitat Valenciana, actualitzada al març de 2025. En el Bloc II d'esta Memòria s'inclou informació ampliada i detallada a nivell provincial sobre els plans d'igualtat registrats que afecten centres de treball de la Comunitat Valenciana..

Durant 2024, han sigut ateses en estos centres **473 dones i 323 menors**, amb un total de 99.806 pernoctacions. De les dones ingressades, **un 94,29% eren víctimes de violència de gènere**, un 1,69 % víctimes d'explotació sexual i tracta, un 2,96 % víctimes de violència sexual i un 1,06 % per tràfic (identificada).

Procedents de l'assignació dels fons **Next Generation,** les comunitats autònomes han rebut, en 2023, una assignació de 17 M€ del Mecanisme per a la Recuperació i Resiliència (MRR) per a la creació de, almenys, un centre de crisi en cada província especialitzat amb atenció integral 24 hores a víctimes de violència sexual, a fi de donar compliment al que es disposa en l'article 32 de la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual. A la **Comunitat Valenciana** li han correspost 1.043.732,63 euros per a este fi, import addicional als 2.868.260 euros assignats l'any anterior i que han sigut consignats en el pressupost inicial de la Generalitat de 2023. El termini per a la creació d'estos centres finalitzava, inicialment, al març de 2023, va ser prorrogat 6 mesos més i, de nou ha sigut prorrogat fins a finals de 2024[13].

L'any 2024 s'han obert, en les tres províncies, els **Centres d'Atenció Integral 24 hores a Víctimes de Violència Sexual,** com a centres especialitzats en l'acompanyament i tractament integral a les víctimes de violència sexual. L'atenció prestada inclou ajuda d'emergència, així com atenció i intervenció en casos de violència sexual que cobrisquen totes les necessitats de les víctimes a curt, mitjà i llarg termini. En estos centres a les víctimes se'ls oferix informació, formació i sensibilització per a l'erradicació de les violències sexuals, atenció integral –presencial, en línia i telefònica– a totes les víctimes que hagen patit violència sexual en el passat o en el present, així com als familiars que el necessiten o a persones de l'entorn íntim de les víctimes, com a amistats, acompanyament a les víctimes a institucions (policials, sanitàries, judicials, de servicis socials, etc.) i assistència jurídica especialitzada.

Un altre tipus d'ajuda són les **vivendes públiques gestionades per l'Entitat Valenciana d'Habitatge i Sòl (EVHA)**[14], adjudicades a dones víctimes de violència de gènere. Al gener de 2021 es va firmar el conveni de col·laboració entre la llavors denominada Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives i l'Entitat Valenciana d'Habitatge i Sòl, pel qual es facilita l'accés a vivendes en lloguer a dones en situació de violència de gènere. El conveni té vigència de 4 anys (amb possibilitat de pròrroga fins a 2026) i, a través d'ell, la Generalitat cedix més de cent vivendes per a dones víctima de violència sobre la dona. En 2024, des del Comissionat per a la Lluita contra la Violència sobre la Dona, s'ha gestionat l'accés a 37 vivendes (16 a València, 16 a Alacant i 5 a Castelló). Les dones que han accedit a eixes vivendes són dones que han finalitzat la seua estada en algun dels centres residencials. El nombre de dones i dels fills i filles que les acompanyen que s'han beneficiat d'este conveni han sigut 37 dones i 71 fills i filles.

La condició de víctima de violència de gènere o de víctima de tràfic és **criteri de valoració preferencial** en la sol·licitud d'adjudicació de vivenda del parc públic, regulada pel Decret 106/2021 pel qual es regula el Registre de Vivenda i el procediment d'adjudicació, així com criteri preferencial en el bo lloguer jove. La condició de víctima de violència de gènere, víctima de tràfic amb finalitats d'explotació sexual i la de víctima de violència sexual és criteri de baremació preferent en les ajudes per a facilitar solucions residencials a persones en

13. Resolució de 19 de desembre de 2023, de la Secretaria d'Estat d'Igualtat i contra la Violència de Gènere, per la qual es publica l'Acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat, de 6 de novembre de 2023, pel qual es modifiquen els Acords de la Conferència Sectorial d'Igualtat de 19 d'abril de 2021; de 27 de maig de 2022; i de 3 de març de 2023, a l'efecte d'ampliar el termini d'execució dels crèdits pressupostaris destinats a la creació de centres d'atenció integral 24 hores a víctimes de violència sexual fins al 31 de desembre de 2024.

14. Entitat pública empresarial adscrita a l'actual Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

situació d'especial vulnerabilitat a través de les entitats locals, corresponents al Pla Estatal d'accés a la vivenda 2022-2025.

La Generalitat, a més, ha dut a terme durant 2024 la **rehabilitació de 19 vivendes del parc públic** per a destinar-les a víctimes de violència de gènere. Són immobles situats en 13 municipis de la Comunitat: 9 a la província de València, 4 a Alacant i 6 a la província de Castelló.

21.5.4. Programa ALBA

Este programa oferix itineraris de promoció i també acompanyament per a assessorar sobre els seus drets a les dones en situació d'**explotació sexual per prostitució o tracta**. Oferix allotjament d'emergència en la xarxa de centres residencials en el moment en què una dona decidix abandonar la situació d'explotació, per a ella i els seus fills i filles.

El programa compta amb tres equips multidisciplinaris, un en cada província. Cada equip està format per 10 professionals: una coordinadora, dos treballadores socials, dos educadores socials, una psicòloga, una advocada, una integradora social, una administrativa i una dona supervivent amb formació en mediació que assessora i acompanya a l'equip. Se'ls oferix atenció social, psicològica, assessorament jurídic, formació, allotjament temporal d'emergència i itineraris d'inserció laboral.

Es treballa complementàriament en seu i de mode itinerant mitjançant unitat mòbil. Els locals romanen oberts de 9 a 21 hores i fora d'este horari es pot rebre una atenció urgent, en cas necessari, a través d'una cridada al telèfon d'atenció contínua dels Centres Dona.

Durant l'any 2024 s'ha dut a terme **4.407 atencions,** enfront de les 2.487 de l'any anterior, la qual cosa representa un augment del 43,5 %. Per províncies, s'han realitzat 1.507 atencions a la província d'Alacant, 938 a Castelló i 1.962 a València.

Quant al nombre de **dones ateses per primera vegada** ha sigut de 1.338 dones durant 2024, la qual cosa ha suposat un 16,3 % més respecte a l'any anterior. Per províncies, a Castelló s'ha atés per primera vegada 612 dones, a València a 372 i a Alacant, a 354.

Un altre aspecte destacable del Programa ALBA és la implementació dels Plans d'Atenció Individualitzada (PAI) que arrepleguen intervencions adaptades les necessitats específiques de cada dona. En concret, durant l'any 2024, s'han iniciat **487 PAI** en la Comunitat Valenciana. Estes xifres suposen un lleuger increment respecte a l'any anterior, en el qual es van comptabilitzar 469 plans.

21.6. PREVENCIÓ, FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

La importància de les mesures de prevenció, sensibilització i formació es reflectix en la normativa aplicable en este àmbit, que contempla diferents actuacions amb la finalitat d'implicar a tota la societat valenciana en la lluita contra la violència de gènere i altres formes de violència sobre la dona.

21.6.1. Mesures de prevenció

Entre el conjunt de mesures que s'adopten amb la finalitat d'evitar la violència de gènere i altres violències sobre la dona es troben les adoptades en l'àmbit educatiu i en l'àmbit de la publicitat i dels mitjans de comunicació, o el programa d'intervenció amb agressors o potencials agressors.

Mesures de prevenció en l'àmbit educatiu

Cal destacar les accions previstes en els articles 5.9 i 17.2 del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenrotllen els **principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.** El primer precepte encomana, a la conselleria competent en matèria d'educació, la realització d'accions preventives encaminades, entre altres, a erradicar la violència de gènere i qualsevol altra forma de violència per causa d'intolerància. Segons el segon precepte, els centres docents també han de promoure i desenrotllar actuacions d'orientació, informació, sensibilització i formació dirigides a tota la comunitat educativa, la finalitat de la qual siga, entre altres, la prevenció i l'erradicació de la violència de gènere i qualsevol tipus de violència.

L'Institut Valencià de la Joventut (IVAJ) ha convocat en 2024, dins del **programa *M'importa educar en valors*** una nova edició del concurs de fotografia, vídeo, teatre i dansa, arts plàstiques, música i microrelats *No em toques el WhatsApp.* L'exposició de les obres guanyadores és itinerant per diferents municipis, i simultàniament es posa a la disposició d'ajuntaments, instituts de secundària, centres socials i juvenils, la guia didàctica *#noemtoqueselwhatsapp*, un recurs de la sèrie *M'importa*, que promou un desenrotllament pedagògic per a avançar en la prevenció, detecció i denúncia de la violència contra dones.

A més, la Generalitat Valenciana ha elaborat la **Guia d'intervenció amb adolescents per a la prevenció de la violència sobre les dones:** en compliment del que s'establix en els articles 31 i 36 de la Llei 7/2012, de 23 de novembre, contra la Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana. Es tracta d'una guia per al professorat, com a ferramenta tècnica que permeta la intervenció amb adolescents amb la finalitat de la prevenció de la violència sobre les dones des de les primeres etapes evolutives.

Mesures en l'àmbit de la publicitat i dels mitjans de comunicació

L'article 42 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i hòmens establix, en relació amb la publicitat no sexista, que la Generalitat vetlarà, de manera específica, pel compliment del **principi d'igualtat i no discriminació en la publicitat** en els mitjans de comunicació social o en qualsevol altre mitjà de difusió[15].

La Direcció General d'Igualtat i de l'Institut de les Dones de la Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda és, en l'actualitat, qui compte entre les seues competències les relatives a la promoció i execució de les mesures per a fer efectiu el dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i hòmens, i el Comissionat per a la Lluita contra la Violència sobre la Dona, amb rang de Direcció General en la mateixa Conselleria, compta amb les competències relatives a previndre i contribuir a erradicar tota situació de violència contra les dones. Durant l'any 2024, no s'ha rebut cap denúncia.

15. Així mateix, la Llei 34/1988, d'11 de novembre, General de Publicitat, modificada per la Disposició Addicional Sexta de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, establix què és publicitat il·lícita i l'article 3.a) contempla la publicitat sexista, descrivint els supòsits en què es considerarà vulnerada esta Llei.

Mesures de prevenció de la violència sexual en espais d'oci

El Comissionat per a la Lluita contra la Violència sobre la Dona ha elaborat i actualitzat, en 2024, un **protocol d'actuació contra les violències sexuals en espais d'oci de la Comunitat Valenciana**, en el qual s'establixen actuacions preventives i operatives cap a la víctima i l'agressor quan es produïsca algun tipus de violència sexual en espais públics i privats d'oci. Este protocol és aplicable punt per a festes populars, espectacles, festivals en espais públics, espais privats d'oci i va dirigit a les entitats que promoguen estes activitats i a les persones que intervenen en la seua organització o desenrotllament.

Mesures de prevenció de conductes violentes

El programa d'intervenció amb agressors o potencials agressors de violència de gènere va continuar, per un any més, mitjançant la renovació, al setembre de 2023, del conveni anual, firmat inicialment en 2018, de col·laboració entre la Generalitat i la Universitat de València, a través de l'equip del programa Context del departament de Psicologia Social, per a subvencionar la intervenció psicosocial amb hòmens que han exercit o es troben en risc d'exercir violència de gènere. Este programa es desenrotlla amb l'objectiu de previndre la reincidència i protegir les dones víctimes i a les seues filles i fills, així com a futures parelles d'estos hòmens, que han exercit o es troben en risc d'exercir la violència. Els participants poden ser tant hòmens condemnats per un delicte de violència de gènere com a hòmens que volen participar de manera voluntària. Molts d'ells són derivats pels Servicis Socials, forces i cossos de seguretat de l'Estat, Conselleria de Justícia, etc.

La intervenció té una duració aproximada d'un any, en forma individual i grupal, i compta amb un pla motivacional individualitzat a desenrotllar amb cada un dels participants. Cada grup d'intervenció està compost per 12 participants i té una freqüència de 2 hores setmanals. En 2023-2024, el programa ha atés un total de **193 homes,** dels quals 143 participants estaven en fase d'intervenció, 36 participants en seguiment i 14 en fase d'avaluació i motivació. La dotació econòmica del programa ha sigut de **60.000 euros.**

Jornades de coordinació

En 2024 es va celebrar la primera **Jornada de Coordinació Interinstitucional,** realitzada el mes de desembre, a fi de millorar la coordinació entre tots els organismes i institucions que intervenen en l'assistència a víctimes de violència sobre la dona, dirigida als professionals de diferents àmbits (sanitat, educació, servicis socials, justícia i forces i cossos de seguretat).

Així mateix, en 2024 va tindre lloc una **Jornada sobre el Protocol de funcionament intern i de coordinació** per als Centres de Crisis d'Atenció Integral a Víctimes de Violència Sexual 24 hores de la Comunitat Valenciana i una **Jornada de Violència sobre la Dona unida a la Problemàtica de Salut Mental**, dirigida als professionals de sanitat, servicis socials, justícia i forces i cossos de seguretat de l'Estat (València, Alacant i Castelló).

21.6.2. Mesures de formació

Entre les actuacions d'**informació i estratègies de sensibilització social,** dutes a terme per l'Administració pública en 2024, amb la finalitat de previndre i eliminar la violència contra la dona, cal destacar les dutes a terme a través de la Xarxa de Centres Dona que, en 2024, ha organitzat un total de **2.431 accions preventives:** 2.431 actuacions entre xarrades, cursos, conferències i altres accions divulgatives dirigides a públic general amb un nombre d'assistents aproximat de 44.900 persones, i 130 accions dirigides a professionals, amb un nombre d'assistents aproximat de 3.102. Les persones professionals als qui van dirigides les accions pertanyen majoritàriament a l'àmbit de l'educació, sanitat, forces i cossos de seguretat de l'Estat i l'àmbit social.

El Servici Valencià d'Ocupació i Formació, mitjançant conveni de col·laboració amb l'associació Alanna desenrotlla el programa de formació i inserció per a dones víctimes de violència de gènere o de tràfic i explotació sexual amb compromís de contractació. Encara que el conveni es va firmar i es va pressupostar en 2023 (871.150 euros de fons MRR), atés que els itineraris integrals que realitzen les dones participants són molt llargs, el 29 de setembre de 2023 es va firmar una addenda al conveni ampliant el període de realització de les accions iniciades en 2023 fins al 30 de juny de 2024. Estes accions s'engloben dins de l'Estratègia Espanyola per a l'Activació de l'ocupació, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència del Govern d'Espanya. En total s'han atés **121 dones víctimes** de violència de gènere o de tràfic i explotació sexual, l'objectiu de la qual és que 80 d'elles aconseguisquen un compromís de contractació.

21.6.3 Mesures de sensibilització

Algunes de les activitats de sensibilització dutes a terme per la Generalitat Valenciana, l'any 2024, han sigut:

→ **Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones:** el 25 de novembre es va llançar la campanya institucional *#Assenyala el Masclisme*, per a recordar el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona, una campanya de sensibilització social, amb l'objectiu d'interpel·lar a tota la ciutadania i a la joventut en particular. Amb esta acció es busca implicar a tota la societat en la lluita contra esta violència i incidir en la importància que l'entorn de les víctimes denuncie.

→ **Premis de la Generalitat 25N** en reconeixement al treball realitzat per a combatre la violència contra la dona: s'han entregat 5 guardons, quatre d'ells a diferents grups i organitzacions i un d'ells a un magistrat per la seua trajectòria professional en la seua lluita contra la violència sobre la dona.

→ **Campanya de Prevenció i Sensibilització contra el Tràfic de Dones i Xiquetes amb finalitats d'Explotació Sexual:** esta campanya va ser realitzada el mes de setembre a fi de fer veure què hi ha darrere de la utilització sexual de dones provinents de xarxes de tràfic per a l'explotació sexual; conscienciar i educar sobre esta problemàtica existent, sobre l'«ús» sexual que es realitza d'elles i tota la càrrega que porten darrere després d'allunyar-les del seu entorn.

→ **Protocol per a la intervenció professional amb víctimes de violència contra les dones a través d'Internet:** en compliment del que s'establix en els articles 31 i 36 de la Llei 7/2012, de 23 de novembre, contra la Violència sobre la Dona de la Comunitat Valenciana.

→ **Dia Internacional de les dones 8M:** esta campanya se celebra anualment amb la finalitat de conscienciar a la ciutadania en valors d'igualtat. Dins esta campanya, que en 2024 ha comptat amb el lema *Soc la dona que vull ser,* s'atorguen els premis Isabel Ferrer de la Generalitat, que es concedixen a tres persones físiques o jurídiques, de naturalesa pública o privada que, des d'un àmbit personal, laboral, social, institucional o cultural, han destacat per la seua labor a favor de la igualtat. Estos premis porten el nom d'una dona castellonenca que va contribuir, en el segle XVIII, a la promoció educativa de les xiquetes creant la Casa de l'Ensenyança de Castelló, la primera escola d'ensenyança gratuïta per a xiquetes de famílies sense recursos econòmics.

→ **XXV Edició del Concurs Literari de Narrativa de Dones:** té com a finalitat fomentar la creativitat literària de les dones i donar-los un llit d'expressió, així com impulsar la defensa de valors no discriminatoris ni sexistes, com són la tolerància, respecte i igualtat. En esta edició s'ha concedit un primer premi de 2.000 euros i dos accèssits de 1.000 euros cada un, un en la modalitat lliure i un altre en la modalitat associació. A més, hi ha hagut una menció especial.

→ **Biblioteca de la Dona:** esta biblioteca recopila, tracta i difon documentació sobre dones i gènere en diferents matèries des d'un punt de vista interdisciplinari. Està constituïda per més de 20.000 registres amb estudis de tota classe relacionats amb la dona, i entre ells per descomptat, també sobre violència de gènere i altres violències sobre la dona.

→ **Punts Violeta:** van ser creats en compliment de la mesura del Pacte Valencià contra la Violència de Gènere i Masclista sobre les festes populars lliures d'agressions sexistes, per a servir com a espais, en els festivals de música més representatius de la Comunitat Valenciana, en els quals se sensibilitza al públic i s'atén, s'informa i s'ajuda a les víctimes de qualsevol tipus d'agressió sexista. La seua finalitat és conscienciar, previndre i celebrar la festa sota el respecte cap a la dona. Tots els punts violeta compten amb un servici d'informació, assessorament, prevenció i denúncia de violències masclistes. En 2024 s'han instal·lat punts violeta en 9 festivals celebrats en la Comunitat Valenciana.

Així mateix, s'ha posat en marxa un mòdul prefabricat per a les festes de La Magdalena a Castelló, i un autobús promocional per a les festes de Falles a València, que han facilitat informació del nou recurs de centres de crisis per a l'atenció de la violència sexual, com a forma de conscienciació a la població sobre la prevenció de les agressions sexuals.

També cal destacar que, en 2024, el Govern valencià ha rebut un **premi de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades pel projecte de la Delegació de Protecció de Dades** de la Generalitat, orientat a preservar els drets i llibertats de les dones víctimes de violència de gènere i altres tipus de violència en relació amb el tractament de les seues dades personals en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic instrumental.

21.7. ALTRES ACTES DE VIOLÈNCIA BASATS EN LA DISCRIMINACIÓ DE GÈNERE: AGRESSIONS SEXUALS I RESTA DE DELICTES CONTRA LA LLIBERTAT SEXUAL

Les dades dels **delictes contra la llibertat sexual tramitats en els JVM** apareixen en l'epígraf 21.3.2. En el Quadre 21.27 es presenten les **dades globals dels delictes contra la llibertat sexual** (exclosos els que es produïxen en línia), hi haja o no relació de la víctima amb l'agressor, provinents de la Policia Nacional, Guàrdia Civil, policies autonòmiques i policies locals que proporcionen dades al Sistema Estadístic de Criminalitat del Ministeri de l'Interior. Tant en la Comunitat Valenciana com en tot el territori espanyol ha augmentat en xifres globals la criminalitat en forma de delictes contra la llibertat sexual en 2024 respecte a 2023, encara que l'increment interanual ha sigut major a Espanya (5,7 %) que en la Comunitat Valenciana (4 %). Quant a la tipologia d'estos delictes, les agressions sexuals amb penetració han augmentat un 9,3 % interanual en la Comunitat Valenciana enfront de l'increment del 6,7 % a Espanya[16]. La resta dels delictes contra la llibertat sexual han augmentat també en els dos territoris, un 2,7 % en la Comunitat Valenciana i un 5,4 % en tot el territori espanyol.

Un altre tema d'interés social és la **violència sexual comesa contra menors.** La Fundació d'Ajuda a Xiquets, Xiquetes i Adolescents en Risc (ANAR), en el seu informe presentat al juny de 2024 (amb dades de 2023) ha arreplegat 19.602 peticions d'ajuda procedents de 2.855 xiquets, xiquetes i adolescents de la Comunitat Valenciana a través del seu xat/telèfon/mail. El principal motiu de consulta ha sigut la violència, inclosa la violència de gènere i agressions sexuals, tant entre menors com en majors d'edat. La violència ha representat més de la mitat de les crides en la Comunitat Valenciana, en una proporció molt més alta que en el conjunt d'Espanya, on les consultes per violència han suposat el 37,5 %.

Quadre 21.27

	Espanya	C. Valenciana	Alacant	Castelló	València
ANY 2023					
Agressió sexual amb penetració	4.880	472	221	37	214
Resta de delictes contra la llibertat sexual	15.141	1.913	738	225	950
TOTAL	**20.021**	**2.385**	**959**	**262**	**1.164**
ANY 2024					
Agressió sexual amb penetració	5.206	516	222	50	244
Resta de delictes contra la llibertat sexual	15.953	1.964	786	199	979
TOTAL	**21.159**	**2.480**	**1.008**	**249**	**1.223**

(*) Dades pendents de consolidar.
Font: Sistema Estadístic de Criminalitat. Ministeri de l'Interior. Elaboració pròpia.

16. El Ministeri de l'Interior fa notar que l'augment sostingut en esta mena de delictes ha de posar-se, en part, en relació amb les actives polítiques de conscienciació i de reducció de la tolerància social i personal enfront d'esta mena de fets delictius, que es traduïx en una major disposició de les víctimes a denunciar i a posar els seus casos en mans de les forces i cossos de seguretat, la qual cosa reduïx els nivells d'infradenuncia existents en relació amb estos tipus penals.



Donada la diversitat d'Administracions públiques que tenen competències i recursos destinats a les dones víctimes de violència de gènere i d'agressions sexuals, el Comité insistix en la necessitat d'una coordinació eficient i permanent de tots els recursos per a la prevenció i protecció de les víctimes.

21.8. ÒRGANS DIRECTIUS I ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA SOBRE LA DONA I VIOLÈNCIES SEXUALS

En la Generalitat Valenciana, el **Comissionat per a la Lluita contra la Violència sobre la Dona**, amb rang de Direcció General, és l'òrgan directiu de la Secretaria Autonòmica d'Igualtat i Diversitat que exercix les funcions relatives a la prevenció de la violència de gènere i masclista i atenció a les víctimes.

El **Pacte Valencià contra la Violència de Gènere i Masclista 2017-2022** va ser, en el seu moment, impulsat pel Consell i firmat per les institucions valencianes, entre elles el Comité Econòmic i Social, els partits polítics, les universitats, els mitjans de comunicació, Administracions públiques, cossos de justícia, forces i cossos de seguretat pública, agents econòmics i socials, entitats i organitzacions de la societat civil i la ciutadania. El Pacte incloïa mesures alineades amb el quint objectiu de desenrotllament sostenible de l'Agenda 2030 de l'ONU. El Pacte va concloure al setembre de 2022. Durant 2024 han continuat els treballs en un projecte per a una possible renovació del Pacte i s'han conformat els grups de treball, integrats per un persona representant de cada una de les entitats que conformen el Pacte. Els grups de treball disposen de la figura d'una persona coordinadora que serà l'encarregada de convocar les reunions i fer un seguiment del treball conjunt. S'han constituït els següents 5 nous grups de treball: Treball i inserció sociolaboral; Justícia, protecció i seguretat; Prevenció; Sensibilització i participació ciutadana; Sanitat i salut, i Educació, cultura i esports[17].

Algunes problemàtiques treballades en el si del Pacte es van arreplegar posteriorment en la **I Estratègia Valenciana contra les Violències Sexuals 2021-2025**, que conté 3 eixos estructurats en 10 àmbits, 53 objectius i 183 mesures. Els tres eixos principals són: informació, sensibilització i prevenció; investigació, formació i detecció; i intervenció, recuperació i suport.

El **Consell Valencià de les Dones**, regulat pel Decret 192/2020 de 27 de novembre, del Consell, és l'òrgan de participació, de caràcter consultiu, adscrit a la conselleria competent en matèria d'igualtat. La seua funció principal és la participació activa i servir de via de comunicació i col·laboració entre l'Administració i el moviment associatiu de dones. La presidència del Consell Valencià de les Dones correspon a la persona titular de la conselleria competent en igualtat d'oportunitats de dones i homes.

17. A data de 31 de desembre de 2024, es continua treballant amb les dinàmiques establides de tots els grups de treball i per part del comissionat s'està a l'espera de la finalització del termini de recollida de totes les aportacions (data aproximada el dia 30 d'abril de 2025). Amb posterioritat a esta data es convocarà la comissió plenària, que servirà com a base per a l'elaboració d'un document final que permetrà continuar amb l'elaboració del II Pacte Valencià contra la violència sobre la Dona.

Entre les seues 35 vocalies compta amb una dona en representació d'associacions de dones supervivents víctimes de violència de gènere[18].

A nivell estatal, la Instrucció 5/2023 de la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior va aprovar el **I Pla Estratègic de prevenció de les violències sexuals 2023-2027**. El Pla Estratègic està articulat en sis grans eixos, amb 59 mesures concretes, la missió de les quals és «previndre les violències sexuals a Espanya, atendre i recuperar a les víctimes d'estes agressions, enfortint els mecanismes de transformació social per a construir una societat més segura, més justa i lliure de violències». En esta instrucció, a més d'aprovar el Pla, es preveu la creació de l'**Oficina Nacional contra les Violències Sexuals (Onvios)** i, alhora, s'impartixen instruccions per a la seua coordinació i funcionament i es desenrotlla i implementa el Sistema de Registre, Seguiment i Prevenció dels Delictes Sexuals (VioSex).

Onvios s'ha presentat a mitat de l'any 2024 i actuarà com un observatori de les violències sexuals, amb la missió d'executar i coordinar totes les accions incloses en el Pla Estratègic, i serà punt de contacte amb les institucions públiques i privades que actuen en l'àmbit de la prevenció i erradicació d'estes violències i d'auxili i suport a les víctimes. Onvios ha quedat formada per policies nacionals i guàrdies civils que provenen d'unitats operatives en investigació de delictes sexuals i atenció a víctimes, i estarà secundada per enllaços nacionals i territorials de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i autonòmiques.

A curt termini, les actuacions estratègiques assignades a Onvios són dos. La primera, l'elaboració d'un protocol d'actuació policial per a la prevenció, atenció i protecció de les víctimes de violència sexual. En segon lloc, el disseny, desenrotllament i posada en marxa del Sistema de Registre, Seguiment i Prevenció dels Delictes Sexuals (Sistema Onvios), una ferramenta informàtica que connectarà les bases de dades policials i afavorirà la interacció bidireccional entre les institucions integrades en el sistema, especialment els servicis penitenciaris, la qual cosa permetrà generar millors protocols preventius basats en intel·ligència i anàlisi del fenomen de la violència sexual.

El Sistema Onvios es vincularà amb el Sistema de Seguiment Integral dels Casos de Violència de Gènere (Sistema Viogén) a fi de potenciar l'intercanvi d'informació valuosa entre els dos sistemes i que servisca als seus objectius. En esta mateixa línia, estarà també connectat a l'aplicació AlertCops.

21.9 IMPACTE DE LA DANA D'OCTUBRE I MESURES ADOPTADES EN MATÈRIA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA

Els efectes provocats per la DANA agreugen la situació de determinats col·lectius especialment vulnerables, entre els quals es troben les víctimes de violència contra les dones. D'una banda, s'ha vist afectat l'adequat funcionament dels servicis destinats a la detecció, assistència i protecció de les víctimes. D'altra banda, les víctimes i supervivents de violència contra les dones experimenten efectes psicològics i socials prolongats en el temps, que previsiblement es veuran accentuats per les conseqüències de la DANA.

18. Amb data 13.02.2025 s'ha publicat en el DOGV número 10046 l'ANUNCI de l'obertura del termini per a presentar les candidatures a les vocalies del Consell Valencià de les Dones.

Segons dades de la Delegació del Govern, **més del 40 % dels casos actius de violència masclista a la província de València, d'alta en el Sistema VioGén, es troben en municipis afectats per la DANA**. Es tracta de 3.123 d'un total 7.551. El servici telefònic Atenpro registra 875 usuàries en les zones afectades, és a dir, més del 40 % de les usuàries de tota la província (1.990 usuàries). D'altra banda, més del 50 % dels dispositius Cometa de la província de València es localitzen en zones afectades per la DANA (137 de 270 dispositius).

Estos aparells telemàtics servixen per a avisar, en cas que les portadores es vegen en situació de perill. Es relaciona a continuació les ajudes i mesures DANA adoptades en relació amb la violència de gènere i altres violències sobre la dona:

→ **Violència de gènere.** Paquet d'ajudes de l'Estat per un total de 500.000 euros, dirigides a l'Administració local, destinades a finançar actuacions contra la violència de gènere, com el manteniment i la reconstrucció de recursos municipals destinats a l'atenció de les víctimes de violència contra les dones; la facilitació del desplaçament segur d'eixes víctimes; la cobertura de costos d'allotjament temporal o d'arrendament d'immobles destinats a garantir el dret a un allotjament segur, d'emergència o acolliment, i la contractació d'equips de personal especialitzat, amb la finalitat de garantir la prestació dels servicis de prevenció i assistència social integral, consistents principalment en orientació psicològica, jurídica i social[19].

→ **Reforç del Servici Atenpro i del Servici 016 d'atenció a les víctimes.** El Ministeri d'Igualtat ha reforçat la prestació dels servicis d'informació i atenció psicològica 24 hores, a través del telèfon 016, dirigits a les víctimes de totes les formes de violència contra les dones, i dels servicis de teleassistència mòbil a víctimes de violència contra les dones (servici Atenpro)[20].
Al servici 016 s'han sumat quatre psicòlogues amb formació en violència masclista i preparació en atenció d'emergències, amb un coneixement especialitzat i actualitzat de tots els servicis disponibles de violència sobre la dona a la província de València.
L'objectiu és millorar la derivació dels casos que arriben de víctimes de violència masclista afectades per la DANA, tenint en compte, a més, que part del personal dels Centres Dona 24h de la Generalitat Valenciana ha patit els efectes del temporal.

19. Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.

20. Art. 77 Reial Decret Llei 7/2024.

→ **Acomptes de subvenció a la FVMP per al servici Atenpro.** El Reial Decret Llei 7/2024, d'11 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents per a l'impuls del Pla de resposta immediata, reconstrucció i rellançament enfront dels danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024, modifica el Reial decret 715/2024, de 23 de juliol, pel qual es regula la concessió directa d'una subvenció a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies per a la prestació del Servici de teleassistència mòbil a víctimes de violència contra les dones (servici Atenpro). Esta mesura permet anticipar quantitats a percebre pels ajuntaments dels municipis afectats per la DANA[21], de manera que el pagament corresponent al mes de desembre de 2024 i als mesos de gener a, com a màxim, juny de 2025, derivats de la realització d'actuacions per al manteniment i reforç del servici en les entitats locals afectades es va realitzar en la primera quinzena del mes de desembre de 2024.

→ **Excepció en la suspensió de terminis processals per a tots els ordes jurisdiccionals en els òrgans judicials amb seu a la província de València.** En l'orde jurisdiccional penal la suspensió i interrupció, que va durar fins al dia 1 de desembre de 2024, no es va aplicar als procediments d'*habeas corpus,* a les actuacions encomanades als servicis de guàrdia, a les actuacions amb detingut, a les ordes de protecció, a les actuacions urgents en matèria de vigilància penitenciària i a qualsevol mesura cautelar en matèria de violència sobre la dona o menors[22].

21. Veure annex del Reial Decret Llei 6/2024, de 5 de novembre, pel qual s'adopten mesures urgents de resposta davant els danys causats per la Depressió Aïllada en Nivells Alts (DANA) en diferents municipis entre el 28 d'octubre i el 4 de novembre de 2024.

22. Mesura prevista tant en el Reial Decret Llei 6/2024 com en el Reial Decret Llei 7/2024.

22. SOCIETAT DIGITAL

Este capítol es dividix enquatre apartats: l'administració electrònica valenciana, l'estat de les infraestructures TIC, els indicadors de la societat de la informació en les llars i les empreses de la Comunitat Valenciana.

→ L'any 2024, s'han emés un total de **787.683 certificats digitals** personals, enfront dels 807.043 que es van emetre en 2023.

→ La **Comunitat Valenciana** solament està per damunt de la mitjana nacional en el percentatge de persones usuàries diàries en internet. En l'indicador de persones que han utilitzat internet en els últims tres mesos està igual que la mitjana nacional i per davall de la mitjana nacional en compres en internet en els últims tres mesos.

→ **El 83,8 % de les llars disposava d'ordinador,** percentatge inferior en 1,2 punts al de l'any superior, i un 54,5 % tauleta.

→ **El 97,8 % de les llars han tingut accés a la Xarxa (**l'any anterior va ser del 97,1 %), el 88 % de les llars té connexió de banda ampla fixa i un 12 % accedix a Internet mitjançant connexió mòbil.

→ El 62,5 % del personal de les empreses de més de 10 persones treballadores usen l'**ordinador amb finalitats empresarials,** 9,23 punts superior a l'any anterior.

→ En la Comunitat Valenciana, **teletreballen un total 336 milers de persones,** la qual cosa suposa un 14,3 % del total de persones ocupades i un augment del 9,9 % respecte a l'any 2023.

22.1. L'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA VALENCIANA

El **Pla Estratègic de Transformació Digital de l'Administració de la Generalitat, *GEN Digital 2025***[1], té com a objectiu completar la digitalització de l'Administració del Consell i els seus organismes autònoms. Per a això, aposta per modernitzar la manera de treballar, optimitzar i simplificar la gestió i els processos interns, i promoure una transformació profunda en la cultura organitzativa de la Generalitat.

Així mateix, este pla establix el full de ruta per a dotar a l'Administració dels sistemes i infraestructures TIC més avançats, amb la finalitat de garantir l'excel·lència i qualitat en la prestació de servicis públics digitals a través de l'administració electrònica en la Comunitat Valenciana.

En el quadre 22.1 es detallen els indicadors anuals de l'administració electrònica.

1.Pla Estratègic de Transformació Digital de l'Administració de la Generalitat, GEN Digital 2025

INDICADORS ANUALS D'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA. ANYS 2017-2024

Indicador		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Variació 2023- 2024
Tràmits electrònics realitzats		761.009	1.129.183	1.426.652	2.457.129	3.223.578	3.591.708	3.734.829	3.541.037	**-5,19%**
Notificacions electròniques		59.920	207.777	375.932	840.364	1.058.094	1.675.537	2.134.156	2.355.672	**10,38%**
Codi Segur de Verificació (CSV)		3.884.929	6.638.368	10.182.578	11.684.734	15.215.134	18.979.180	23.510.913	32.994.551	**40,34%**
Accessos a carpeta ciutadana		239.393	611.884	832.279	2.002.768	2.725.810	2.988.459	3.592.884	3.667.974	**2,09%**
Nombre de pagaments en línia		23.705	74.943	126.091	207.083	268.993	357.158	380.972	243.471	**-36,09%**
Apunts registrals telemàtics		298.185	673.622	973.283	1.706.346	2.178.317	2.623.433	3.152.199	3.010.007	**-4,51%**
Portafirmes – Firmes realitzades		3.669.735	6.287.959	8.214.962	9.494.639	12.204.165	13.461.935	13.881.478	14.802.499	**6,63%**
Servicis de verificació		609.844	860.569	2.240.082	5.575.834	7.256.485	8.973.996	14.712.209	10.294.392	**-30,03%**
Servicis de verificació autonòmics		130.515	131.626	780.454	825.264	1.471.837	2.181.370	2.499.490	2.265.638	**-9,36%**
Cl@ve		162.768	1.569.548	5.466.499	14.231.699	36.550.615	39.176.122	38.571.558	41.149.374	**6,68%**
Registres d'entrada presencials			1.686.142	1.307.460	713.982	600.598	502.485	756.019	747.369	**-1,14%**
Registres d'entrada amb documents digitalitzats			25.045	88.406	139.255	331.420	349.251	668.544	691.435	**3,42%**
Documents digitalitzats a registre d'entrada			25.918	123.938	281.041	828.581	991.749	3.083.016	3.197.206	**3,70%**
SIR	Rebuts	60.259	114.256	210.052	244.989	452.334	334.912	296.650		
	Enviats	760	13.289	42.305	67.964	93.794	100.585	119.474		

Font: Conselleria d'Hisenda i Economia

Quadre 22.1

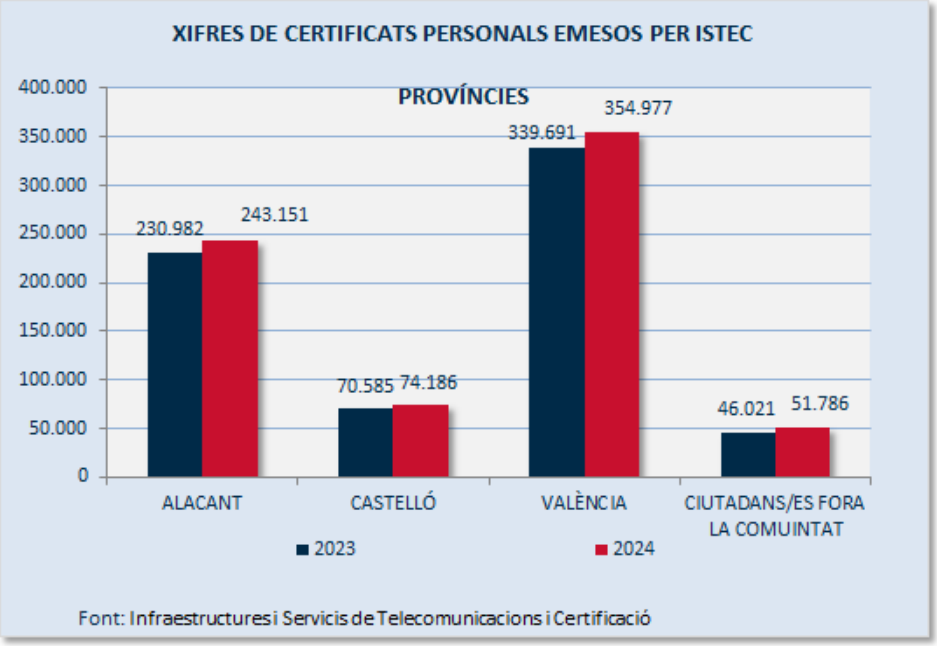
CESCV
Comité Econòmic i Social

El Pla de Transformació Digital de la Comunitat Valenciana COM DIGITAL 2025 de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital, elaborat per la Direcció General per a l'Avanç de la Societat Digital, s'articula entorn de 6 eixos estratègics que tenen com a objectiu reforçar les polítiques europees i nacionals mitjançant l'augment de la connectivitat en tot el territori de la Comunitat Valenciana, la transformació digital de l'economia, el territori i el teixit productiu, l'impuls a la transformació disruptiva, així com la digitalització de la ciutadania i l'Administració pública.

Segons la memòria anual de la societat mercantil Infraestructures i Servicis de Telecomunicacions i Certificació SAU (Istec), dependent de la Conselleria d'Hisenda, Economia i Administració Pública, l'any 2024, s'han emés un total de **787.683 certificats digitals personals,** enfront dels 807.043 que es van emetre en 2023, un 2,42 % menys. Això es deu al menor nombre de certificats de personal empleat públic, que han descendit un 45,6 %. De total de certificats emesos, 724.100 han pertangut a la ciutadania; 46.425 han sigut certificats de personal empleat públic; 847 han correspost a certificats de personal empleat públic amb pseudònim; 5.114 a certificats de pertinença a empresa, i 11.197 a certificats de representant d'entitat.

Per províncies, a **València** s'han emés 354.997 certificats personals, la qual cosa representa el 49 % del total que s'han emés; 243.151 a **Alacant** (el 33,6 %) i, finalment, 74.186 certificats digitals a la província de **Castelló**, quantitat que representa el 10,3 %. La resta s'han emés a ciutadans i ciutadanes de fora de la Comunitat Valenciana.

Gràfic 22.1



Font: Infraestructures i Servicis de Telecomunicacions i Certificació

Durant 2024, l'Istec va posar en marxa una sèrie de projectes i accions, sent els més rellevants els següents:

→ Finalització del **projecte WIFIES,** que ha dotat de cobertura wifi a 656 centres educatius. S'han realitzat 923 replantejos, generat 1.264 informes d'instal·lació i dut a terme 254 visites a centres.

→ **Xarxa de Transport multiservici de GVA (RTM):** renovació de 65 encaminadors obsolets, millorant la capacitat i prestacions de la xarxa de transport de la Generalitat Valenciana.

→ Connexió satel·litària: renovació dels mòdems satel·litaris en les dos unitats mòbils de suport a la xarxa **COMDES**.

→ **Projecte d'Observatoris Forestals:** posada en marxa dels primers observatoris forestals, en col·laboració amb la Conselleria d'Hisenda, Economia i Administració Pública i la Conselleria de Justícia i Interior. Els centres integrats en la xarxa són Aixortà, Besori i Palmerar.

→ Millora de **cobertura TETRA** en l'aeroport de L'Altet.

→ Renovació tecnològica d'**equips difusors de TDT**: inici del procés per a 133 centres de telecomunicacions, amb 16 ja renovats en 2024.

→ **Projecte 5G Broadcast:** llançat a la fi de 2024, amb l'objectiu d'analitzar esta tecnologia com a possible estàndard de difusió en el futur.

→ Instal·lació de dos nous **centres de difusió de FM** a Biar i Cofrentes, millorant la cobertura de la ràdio autonòmica en àrees amb recepció deficient.

→ **Participació en congressos tecnològics,** contribuint a l'anàlisi i desenrotllament de futurs estàndard de difusió des d'una perspectiva pràctica.

22.2. INFRAESTRUCTURES TIC EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Cobertura de Banda Ampla en els territoris de la Comunitat Valenciana

A continuació, es presenten les dades sobre la cobertura de banda ampla en la **Comunitat Valenciana**, proporcionats pel Ministeri de Transformació Digital i Funció Pública, juntament amb la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i Infraestructures Digitals (Seteleco).

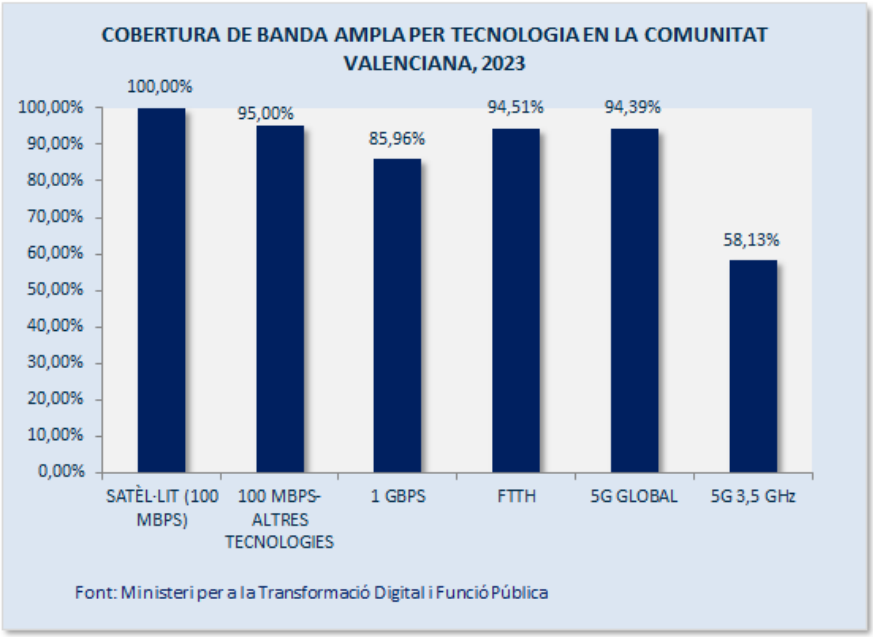
Segons el Mapa de cobertura de Banda Ampla de juny de 2023[2], en la Comunitat Valenciana **ha destacat el desplegament dels 100 MBPS-Altres Tecnologies, del FTTH[3] i del 5G Global[4]**, arribant a una cobertura poblacional superior al 94 % en tota la Comunitat. Contrasten amb estos les dades relatives a la tecnologia 5G 3,5 GHz, la qual ha tingut una taxa de cobertura del 58,1 %.

2. Mapa de cobertura de Banda Ampla 2023, Ministeri per a la Transformació Digital i de la Funció Pública

3. **FTTH**: Una llar té cobertura FTTH (Fibra Òptica a la Llar) si pot connectar-se a la xarxa de fibra fins a la llar sense necessitat de desplegar nova infraestructura de fibra exceptuant la pròpia escomesa.

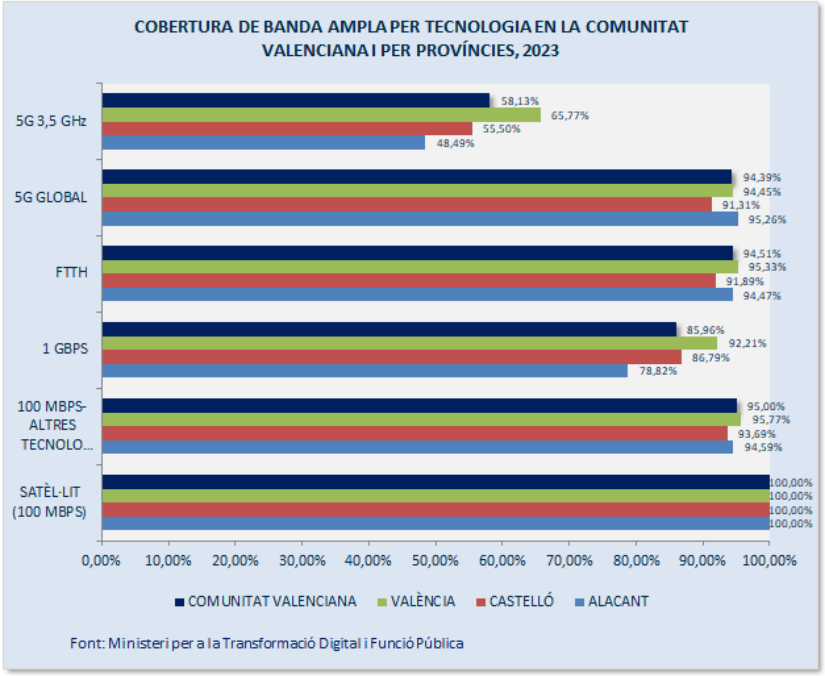
4. Una vivenda té cobertura 5G si es troba en l'àrea de cobertura de, almenys, una xarxa mòbil actualitzada a 5G. Presència entesa com la zona on es complix que la potència rebuda de senyal de referència del senyal de sincronització (SS-RSRP) siga almenys de -118dBm, per a freqüències per davall de 1GHz, d'almenys -120dBm, per a freqüències entre 1GHz i 3GHz, i d'almenys -115dBm, per a freqüències per damunt dels 3GHz.

Gràfic 22.2



En el següent gràfic es veu la taxa de la cobertura per tecnologia i per províncies. D'estes dades destaca com la Comunitat Valenciana, juntament amb les seues províncies, ha presentat una **cobertura de banda ampla molt alta en tecnologies com a 5G Global, FTTH i 1 Gbps, superant el 90 % en tots els casos.** Així doncs, existix una notable diferència entre la cobertura de 5G a 3,5 GHz. entre les províncies. València lidera amb un 65,77 %, mentres que **Alacant** es queda ressagada amb un 48,49 %. Finalment, la cobertura per satèl·lit (100 Mbps.), aconseguix el 100 % de cobertura en tota la Comunitat Valenciana i les seues províncies.

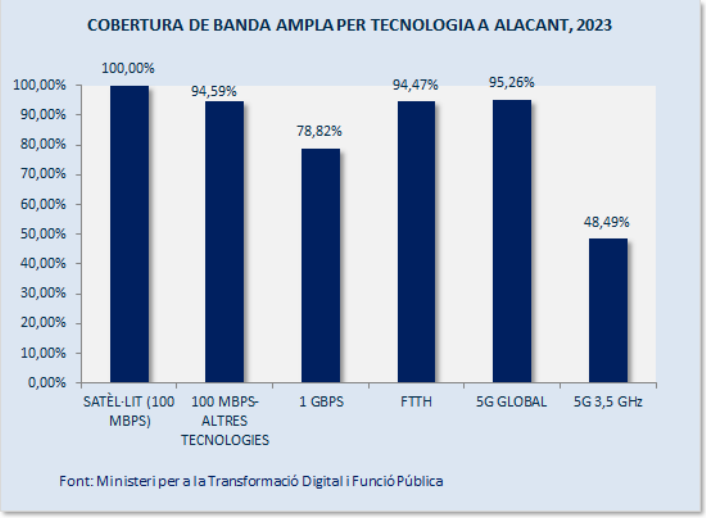
Gràfic 22.3



Cobertura a Alacant

El gràfic mostra la cobertura de banda ampla a Alacant durant l'any 2023, destacant la **tecnologia satel·litària com l'única amb cobertura total del 100 %**. Li seguixen de prop altres tecnologies com a 5G Global i FTTH, amb cobertures superiors al 94 %. No obstant això, s'observa una notable disparitat en la implementació de 5G a 3,5 GHz, amb una cobertura significativament menor en comparació amb les altres tecnologies analitzades.

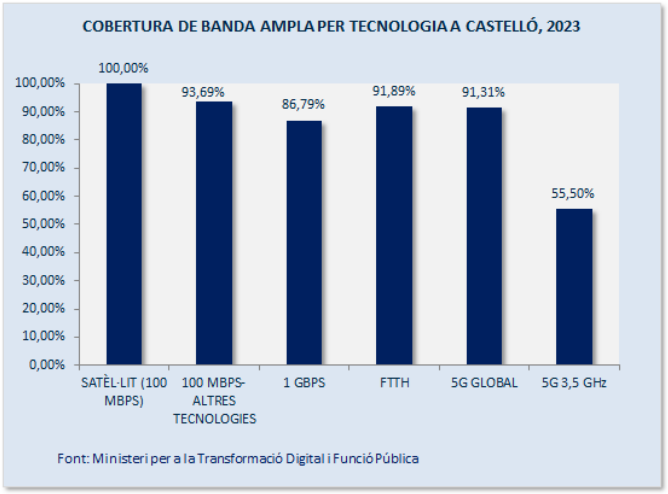
Gràfic 22.4



Cobertura a Castelló

El gràfic mostra la cobertura de banda ampla a Castelló durant l'any 2023, revelant un panorama general d'alta connectivitat. La **tecnologia satel·litària ha liderat amb una cobertura del 100 %**, seguida de prop per altres tecnologies com a 5G Global i FTTH, totes elles superant el 91 %. No obstant això, s'observa una notable disparitat en la implementació de 5G a 3,5 GHz, amb una cobertura significativament menor en comparació amb les altres tecnologies analitzades, tal com succeïx en la resta de la Comunitat Valenciana.

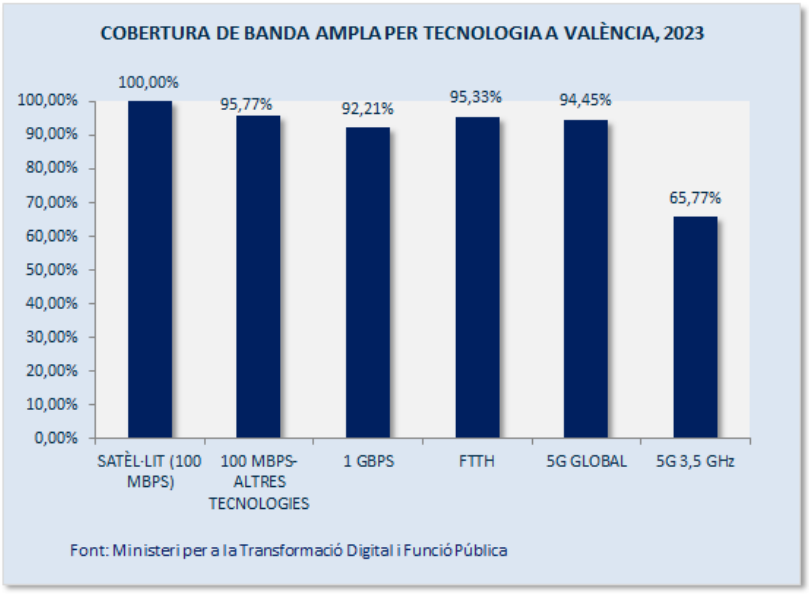
Gràfic 22.5



Cobertura a València

El gràfic mostra la cobertura de banda ampla a la ciutat de València durant l'any 2023. S'observa que la tecnologia satel·litària és l'única que ha aconseguit una cobertura total del 100 %. Altres tecnologies com 100 Mbps i FTTH també presenten alts nivells de cobertura, superant el 95 %. No obstant això, la implementació de 5G a 3,5 GHz, mostra una cobertura significativament menor en comparació amb les altres tecnologies analitzades, tal com succeïx en la resta de la Comunitat Valenciana.

Gràic 22.6



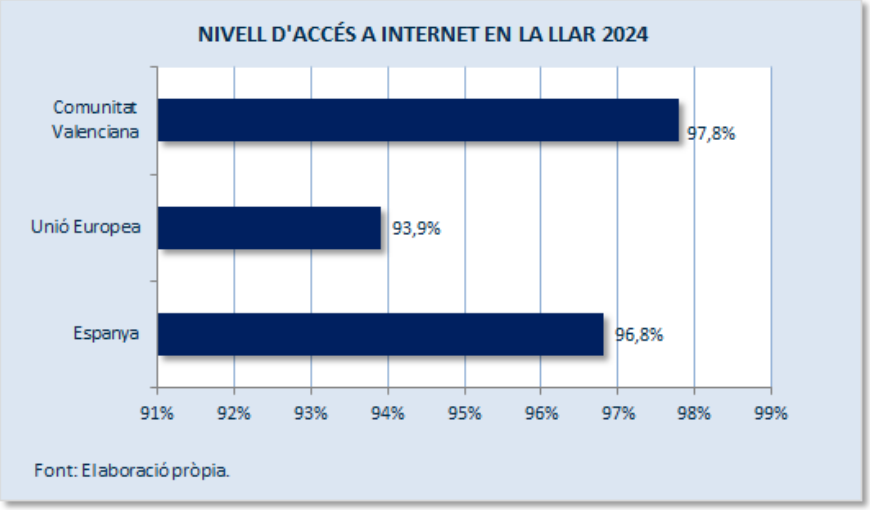
22.3. EQUIPAMENT I ÚS DE TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ EN LES LLARS[5]

Internet en Europa

A la **Unió Europea**, l'any 2024, el 93,9 % de la població que ha tingut accés a Internet. A **Espanya** un 96,8 % de la població ha comptat amb connexió a internet en la seua llar en la seua llar i en la **Comunitat Valenciana** un 97,8 % ha disposat de connexió.

5. Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies d'informació i comunicació en les llars.

Gràfic 22.7



Font: Elaboració pròpia.

L'ús de TIC per comunitats autònomes

La **Comunitat Valenciana** solament ha estat per damunt de la mitjana nacional en el percentatge de persones usuàries diàries en internet. En l'indicador de persones que han utilitzat internet en els últims tres mesos s'ha situat igual que la mitjana nacional i per davall de la mitjana nacional en compres en internet en els últims tres mesos.

Les comunitats autònomes amb major percentatge d'usuàries d'Internet i de persones que han comprat en els tres últims mesos han sigut Comunitat de Madrid (97,7 % i 62,8 %, respectivament) i Catalunya (97 % i 62,2 %).

Les que tenen **major percentatge en l'ús diari** d'Internet han sigut la Comunitat de Madrid (el 93,5 %), Illes Balears (93,3 %) i Catalunya (92,7 %).

Quadre 22.2

PERCENTATGE DE PERSONES USUÀRIES DE TIC PER COMUNITATS AUTÒNOMES. ANY 2024

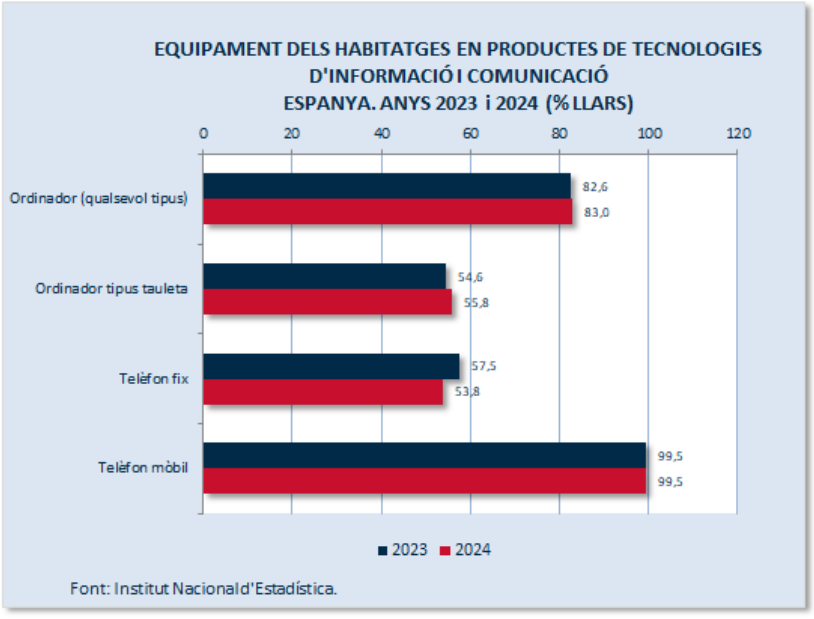
	Han utilitzat Internet en els 3 últims mesos	Persones usuàries diàries d'Internet	Han comprat per Iternet en els 3 últims mesos
Total nacional	**95,8**	**91,5**	**56,7**
Andalusia	95,0	91,6	53,7
Aragó	96,2	92,6	56,0
d'Astúries, Principat	92,8	86,9	52,7
Balears, Illes	96,3	93,3	60,5
Canàries	96,1	92,5	48,7
Cantàbria	94,3	89,9	56,6
Castella i Lleó	94,7	88,7	50,1
Castella-la Manxa	95,9	90,9	54,1
Catalunya	97,0	92,7	62,5
Comunitat Valenciana	**95,8**	**92,5**	**55,9**
Extremadura	92,1	88,3	53,4
Galícia	92,5	86,9	53,6
Madrid, Comunitat de	97,7	93,5	62,8
Múrcia, Regió de	95,4	90,1	51,9
Navarra, Comunitat Foral de	95,7	92,2	59,9
País Basc	95,8	89,5	56,4
Rioja, La	94,3	89,8	52,8
Ceuta	95,2	89,7	45,1
Melilla	96,4	92,4	54,0

Font: INE.

L'ús de TIC en la Comunitat Valenciana

En la **Comunitat Valenciana,** el 99,9 % disposava d'un telèfon (mòbil o fix). El 38 % comptava amb els dos tipus de terminals. Un 0,2 % de les llars disposava únicament de telèfon fix, mentres que el 61,7 % disposava únicament de telèfon mòbil. El 99,7 % de les llars disposava de telèfon mòbil i el 38,2 % de telèfon fix.

Gràfic 22.8



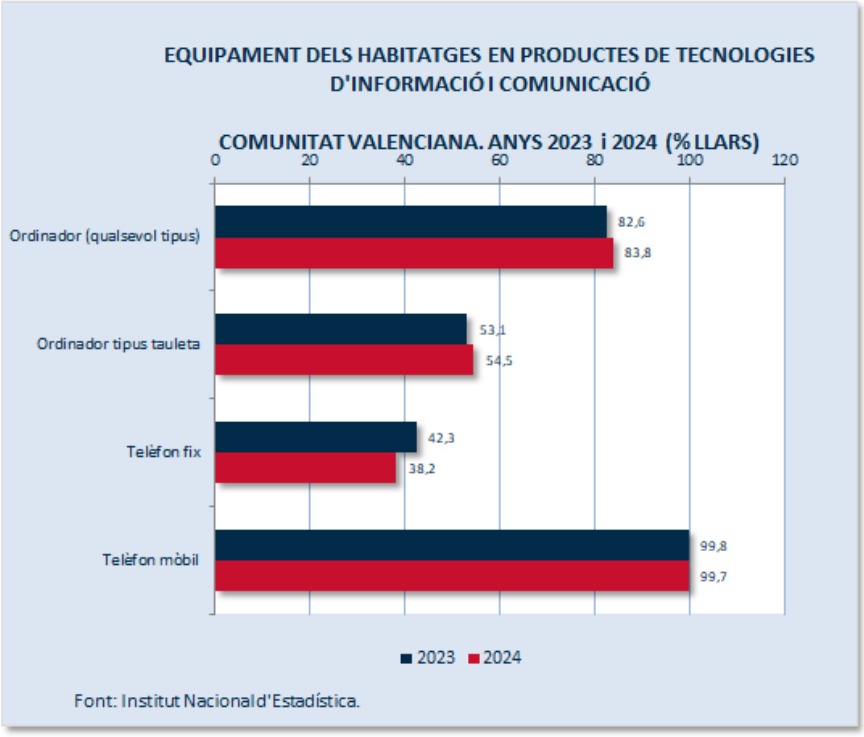
En la **Comunitat Valenciana,** el 83,8 % de los hogares, con al menos un miembro de 16 a 74 aEn la Comunitat Valenciana, el 83,8 % de les llars, amb almenys un membre de 16 a 74 anys, ha comptat amb alguna mena d'ordinador (de sobretaula, portàtil, tauleta...), percentatge superior en 1,2 punts al de l'any anterior, i un 54,5 % de tauleta, amb un increment de 1,4 punts respecte a 2023.

A **Espanya**, el 83 % de les llars, amb almenys un membre de 16 a 74 anys, ha tingut d'alguna mena d'ordinador (de sobretaula, portàtil, tauleta...). Per tipus de dispositiu, el 77,6 % ha comptat amb ordinadors de sobretaula o portàtils i el 55,8 % amb alguna tauleta. El percentatge general de llars amb ordinador ha augmentat 0,4 punts respecte a 2023.

El telèfon mòbil ha estat present en quasi la totalitat de les llars (99,5 %, igual que en 2022 i 2023). Per part seua, el telèfon fix ha continuat el seu descens i s'ha trobat disponible en el 53,8 % de les llars, 3,7 punts menys que en 2023.

A **Espanya**, el 99,8 % de les llars ha comptat amb alguna mena de telèfon (fix i/o mòbil) i el 53,6 % amb els dos tipus. Un 0,3 % s'ha disposat únicament de fix i un 45,9 % ha utilitzat exclusivament el mòbil per a comunicar-se des de la llar (enfront del 42,4 % de 2023).

Gràfic 22.9



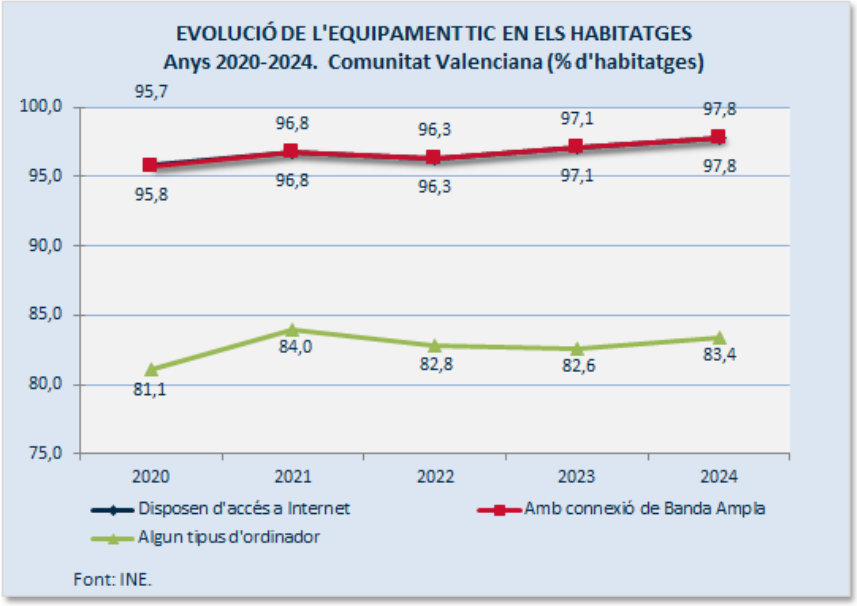
Vivendes amb accés a Internet

En la **Comunitat Valenciana** el 97,8 % de les llars té accés a la Xarxa (l'any anterior va ser del 97,1 %). El 88 % ha accedit amb connexió de banda ampla fixa (fibra òptica, cable, ADSL, ...) i el 12 % a través només de connexió mòbil (3G, 4G o 5G).

En la Comunitat, el percentatge de **llars** amb accés a internet en les poblacions de menys de 10.000 habitants ha sigut d'un 97,6 % (3,2 punts menys que l'any anterior). En aquelles famílies amb una renda mensual menor a 1.200 euros, els percentatges d'accés a ordinador

han baixat a un 58,9 % i el d'accés a internet un 93 %, dades que contrasten sens dubte amb les famílies la renda mensual de les quals ha superat els 3.900 euros, on els percentatges d'accés aconseguixen el 99 %.

Gràfic 22.10



A **Espanya** el 96,8 %, de les llars ha disposat d'accés a Internet per banda ampla fixa i/o mòbil (enfront del 96,4 % en 2023). El 85,7 % ha accedit amb connexió de banda ampla fixa (fibra òptica, cable, ADSL, ...) i el 11,1 % a través només de connexió mòbil (3G, 4G o 5G).

L'ús d'Internet pels i les menors

Pel que respecta a l'ús d'Internet pels i les menors de la **Comunitat Valenciana,** l'any 2024, el 95,5 % de menors ha usat ordinador, 0,8 punts menys que en 2023. I el 96,3 % ha navegat per Internet, 1,7 punts menys. Per part seua, el 73,9 % ha usat telèfon mòbil, 0,6 punts més que en 2023.

Quadre 22.3

PERCENTATGE DE MENORS USUARIS/ES DE TIC. ANYS 2023 i 2024

	Ús d'ordinador	Ús d'internet	Disposició de mòbil
COMUNITAT VALENCIANA			
2023	96,3	94,6	73,3
2024	95,5	96,3	73,9
ESPANYA			
2023	93,1	94,7	70,6
2024	95,8	96,0	69,6

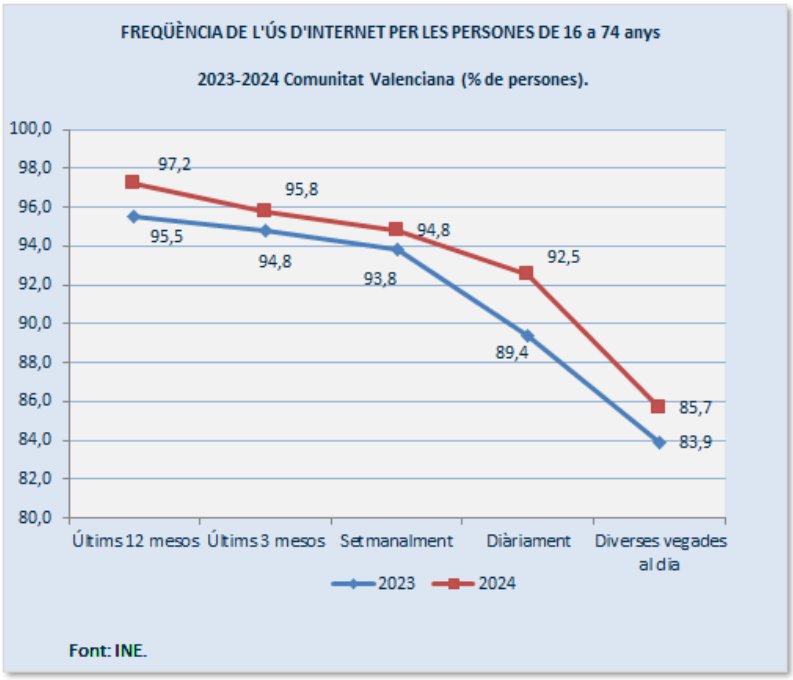
Font: INE.

A **Espanya**, l'any 2024, el 95,8 % de menors ha usat ordinador, 2,7 punts més que en 2023. I el 96 % ha navegat per Internet, 1,3 punts menys. Per part seua, el 69,6 % ha usat telèfon mòbil, un punt menys que en 2023.

L'ús de TIC per les persones de 16 a 74 anys

En la **Comunitat Valenciana**, el 95,8 % de les persones de 16 a 74 anys ha utilitzat Internet en els últims tres mesos i el 92,5 % ho han utilitzat almenys 5 dies a la setmana.

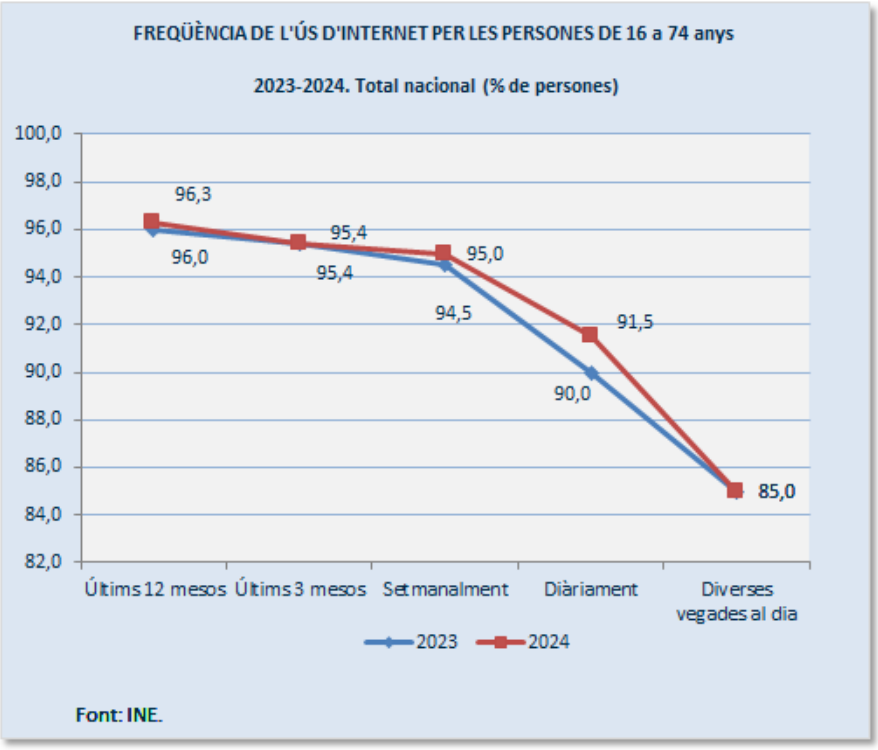
Gràfic 22.11



A **Espanya**, el 95,8 % de les persones de 16 a 74 anys ha utilitzat Internet en els tres últims mesos (0,4 punts més que en 2023) i el 91,5 % diàriament (1,5 punts més).

Per freqüència d'ús, el 95 % s'ha connectat almenys una vegada a la setmana (2,1 punts més que en 2023), el 91,5 % diàriament (3 punts més) i el 85 % diverses vegades al dia (0,8 punts més), idèntica xifra que la de l'any anterior.

Gràfic 22.12



L'ús de TIC per sexe

En la **Comunitat Valenciana les dones han presentat percentatges superiors** que els homes en els últims tres mesos, en tots els indicadors estudiats, excepte en l'ús de mòbil: 99,1 % de les dones ha utilitzat el mòbil, enfront d'un 99,2 % dels hòmens; el 96,2 % de les dones ha utilitzat internet, enfront del 95,4 % dels homes, i un 57,8 % ha realitzat compres a través d'internet, enfront del 55,5 %.

A **Espanya, les dones han comptat també percentatges superiors que els homes** en els últims tres mesos, en tots els indicadors estudiats, excepte en l'ús de mòbil: 98,9 % de les dones ha utilitzat el mòbil, enfront d'un 99,4 % dels homes; el 96,5 % de les dones ha utilitzat internet, enfront del 95 % dels homes i un 58,9 % ha realitzat compres a través d'internet, enfront del 52,8 %.

L'ús de comerç electrònic[6]

En la **Comunitat Valenciana,** un 57,4 % de les persones usuàries d'internet han realitzat algun tipus de compra en els últims tres mesos, un 1,3 punts inferior a la dada de l'any 2023.

Un 54,9 % han comprat algun producte físic, un 45 % alguna subscripció en línia, un 21,6 % han contractat un servici de transport i un 24,9 % algun servici d'allotjament.

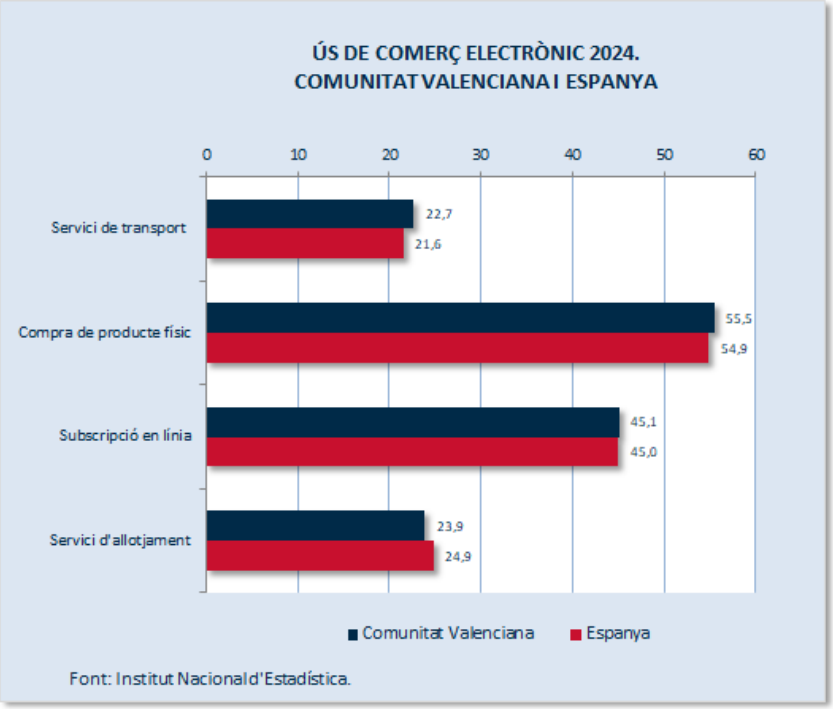
A **Espanya,** el 55,5 % de la població de 16 a 74 anys ha adquirit algun producte en format físic, 0,9 punts més que en 2023.

6. Vegeu Capítol 18 de Consum per a ampliar informació.

El 45,1 % de la població de 16 a 74 anys ha descarregat, en els tres últims mesos, algun producte o subscripció, 3,2 punts més que en 2023. El 23,9 % ha contractat, en els tres últims mesos, algun servici d'allotjament (dos punts menys que en 2023), i el 22,7 %, servicis de transport (2,1 punts més).

Els productes més comprats o descarregats van ser Roba, sabates o accessoris (pel 40,6 % de la població); Entrades per a esdeveniments (el 26,4 %), i Lliuraments de restaurants, de menjar ràpid, servici d'àpats (24,9 %).

Gràfic 22.13



Administració electrònica

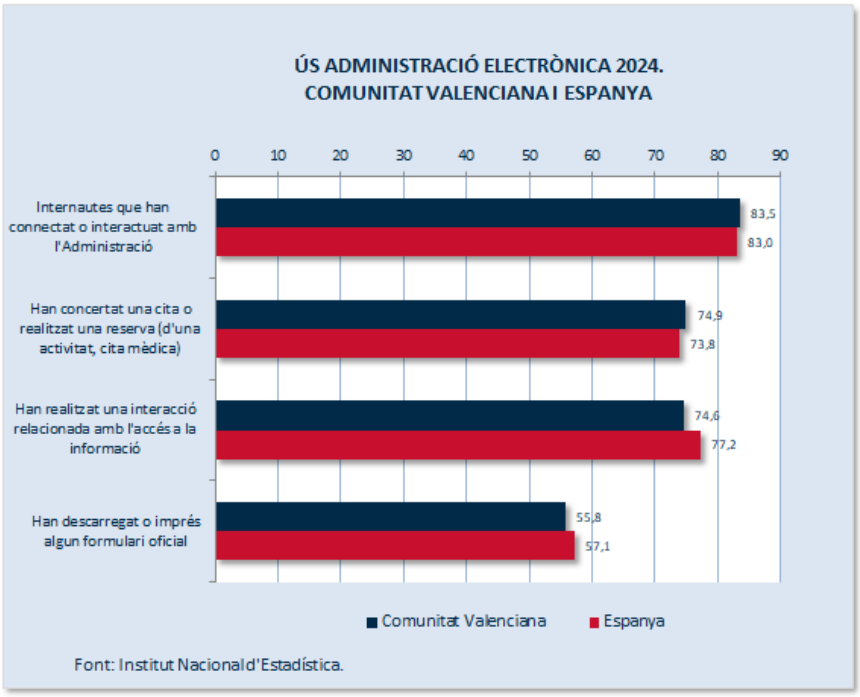
En la **Comunitat Valenciana** el 83,5 % del total d'internautes ha contactat o interactuat amb les Administracions o servicis públics a través d'internet en els 12 últims mesos per motius particulars.

Els **tràmits** més freqüents han sigut els següents: el 74,9 % ha concertat una cita o realitzat una; el 74,6 % ha realitzat una interacció relacionada amb l'accés a la informació, i el 55,8 % ha descarregat o imprés algun formulari oficial.

A **Espanya** el 83 % dels internautes de 16 a 74 anys ha contactat o interactuat amb les Administracions o servicis públics a través d'Internet en els 12 últims mesos per motius particulars.

Els **tràmits** més freqüents han sigut els següents: el 73,8 % ha concertat una cita o realitzat una; el 77,2 % ha realitzat una interacció relacionada amb l'accés a la informació, i el 57,1 % ha descarregat o imprés algun formulari oficial.

Gràfic 22.14



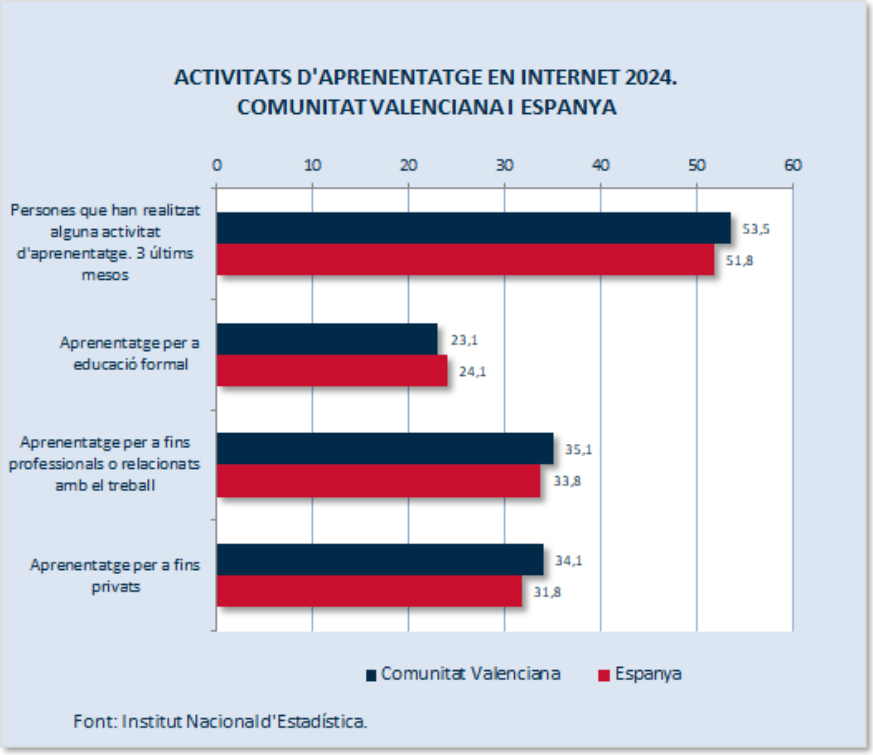
Font: Institut Nacional d'Estadística.

Activitats d'aprenentatge en Internet

En la **Comunitat Valenciana**, el 53,5 % de les persones de 16 a 74 anys ha realitzat alguna activitat d'aprenentatge en Internet. Un 23,1 % ha participat en alguna activitat d'aprenentatge d'educació formal; un 35,1 % ha dut a terme alguna activitat d'aprenentatge per a fins professionals o relacionats amb el treball, i un 34,1 % ha fet un aprenentatge per a fins privats.

A Espanya, el 51,8 % de les persones de 16 a 74 anys han realitzat alguna activitat d'aprenentatge en Internet. Un 24,1 % ha participat en alguna activitat d'aprenentatge d'educació formal; un 33,8 % ha intervengut a alguna activitat d'aprenentatge per a fins professionals o relacionats amb el treball, i un 31,8 % ha executat un aprenentatge per a fins privats.

Gràfic 22.15



Confiança en Internet

En la **Comunitat Valenciana,** el 24,7 % de les persones usuàries de la xarxa en els tres últims mesos ha declarat que confia poc o res en Internet (enfront del 36,4 % en 2023), el 58,3 % confia bastant (59,0 % en 2023) i el 14,5 % molt (4,6 % en 2023).

A **Espanya**, el 27,9 % de les persones usuàries de la xarxa en els tres últims mesos ha manifestat que confia poc o res en Internet (enfront del 39,2 % en 2023), el 60,8 % confia bastant (55,7 % en 2023) i el 13,8 % molt (5,1 % en 2023).

Participació en xarxes socials

En la **Comunitat Valenciana,** un 68,7 % de la població de 16 a 74 anys ha participat, durant els tres últims mesos, en xarxes socials de caràcter general (com Instagram, Twitter, Facebook o Youtube) i un 98,4 % ha usat programes de missatgeria instantània (com WhatsApp, Skype o Messenger).

A **Espanya**, un 67,5 % de la població de 16 a 74 anys ha participat, durant els tres últims mesos, en xarxes socials de caràcter general (com Instagram, Twitter, Facebook o Youtube) i un 97,2 % ha usat programes de missatgeria instantània (com WhatsApp, Skype o Messenger).

22.4. ÚS DE TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ I COMERÇ ELECTRÒNIC EN LES EMPRESES[7]

En la **Comunitat Valenciana,** tal com s'aprecia en el Quadre 22.4, el 62,53 % del personal de les empreses de més de 10 persones treballadores ha usat l'ordinador amb finalitats empresarials, 9,23 punts superior a l'any anterior. Un 12,55 % ha emprat tecnologies d'intel·ligència artificial (4,05 punts més).

Un 65,86 % de les empreses ha usat mitjans socials, 3,16 punts superior al mateix període de l'any anterior.

Quadre 22.4

ÚS D'INFRAESTRUCTURES TIC EMPRESES AMB 10 O MÉS PERSONES TREBALLADORES. COMUNITAT VALENCIANA ANY 2024 - Primer Trimestre

	1r Trimestre de 2024	1r Trimestre de 2023
Personal que usa ordinadors amb finalitats empresarials	62,5	53,3
Personal que usa ordinadors connectats a internet amb finalitats empresarials	57,8	48,0
Empreses que empren tecnologies d'intel·ligència artificial	12,6	8,5
Empreses que van emprar especialistes er	12,2	12,5
Empreses amb connexió a Internet:	97,1	96,6
Connexió a Internet i lloc/pàgina web (*)	81,0	75,9
Usen mitjans socials (*)	65,9	62,7

(*) Percentatge sobre el total d'empreses amb connexió a Internet.
Font: INE.

A **Espanya**, el 68,4 % de les treballadors i treballadores en empreses amb 10 o més persones treballadores han usat ordinadors amb finalitats empresarials en el primer trimestre de 2024.

Per la seua part, el 63,3 % han utilitzat ordinadors amb connexió a Internet. El 64,7 % de les empreses amb connexió a internet han participat en mitjans socials, 1,1 punts més que el primer trimestre de 2023 i el 58,9 % han dut a terme reunions remotes.

Del total d'empreses amb connexió a internet, el percentatge de les quals disposen de lloc/pàgina web ha pujat 3,3 punts, fins al 81,8 %. D'altra banda, un 27,1 % han pagat per anunciar-se en Internet.

Tipus de connexió a Internet

En **la Comunitat Valenciana,** el 97,1 % de les empreses de 10 o més persones ocupades amb connexió a Internet ha accedit a la xarxa mitjançant alguna solució de **banda ampla fixa** i el 93,5 % per **banda ampla mòbil.** Per a les empreses amb banda ampla fixa, la tecnologia més utilitzada ha sigut la connexió per cable o fibra òptica (79,9 %).

7. Dades any 2023 i primer trimestre de 2024. *Enquesta sobre l'ús de TIC i comerç electrònic en les empreses*

A **Espanya**, el 96,5 % de les empreses de 10 o més persones ocupades amb connexió a Internet ha accedit a la xarxa mitjançant alguna solució de **banda ampla fixa** i el 91,7 % per **banda ampla mòbil.** Per a les empreses amb banda ampla fixa, la tecnologia més utilitzada ha sigut la connexió per cable o fibra òptica (84 %).

Quadre 22.5

EMPRESES AMB CONNEXIÓ A INTERNET PER TIPUS DE CONNEXIÓ. ANY 2024 Primer Trimestre. Comunitat Valenciana i Espanya

	COMUNITAT VALENCIANA	ESPANYA
Banda ampla mòbil	**93,5**	**91,7**
Banda ampla fixa:	**97,1**	**96,5**
- DSL (ADSL, SDSL,...)	35,9	35,6
-Xarxes de Cable i fibra òptica (FTTH)	79,9	84,0
-Altres connexions fixes (PLC, leased line, sat	6,0	5,7

Font: INE.

Cloud Computing[8]

En la **Comunitat Valenciana,** el 36,3 % de les empreses ha comprat **servicis de *cloud computing*** l'any 2024. El 69,1 % de les empreses que ha adquirit estos servicis, ha comprat **programari ofimàtic** i un 87,6 % ha contractat **servicis de correu electrònic.**

A **Espanya**, el 37,7 % de les empreses ha comprat servicis de ***cloud computing*** l'any 2024. El 87,2 % de les empreses que ha adquirit estos servicis, ha comprat **programari ofimàtic** i un 71,6 % ha contractat **servicis de correu electrònic.**

Especialistes TIC

En la **Comunitat Valenciana**, el 12,2 % de les companyies ha emprat especialistes TIC[9] en el primer trimestre de 2024 i el 40,3 % ha contractat dones amb este perfil. El 19 % de les empreses que tenen especialistes en TIC ha proporcionat activitats formatives en TIC al seu personal.

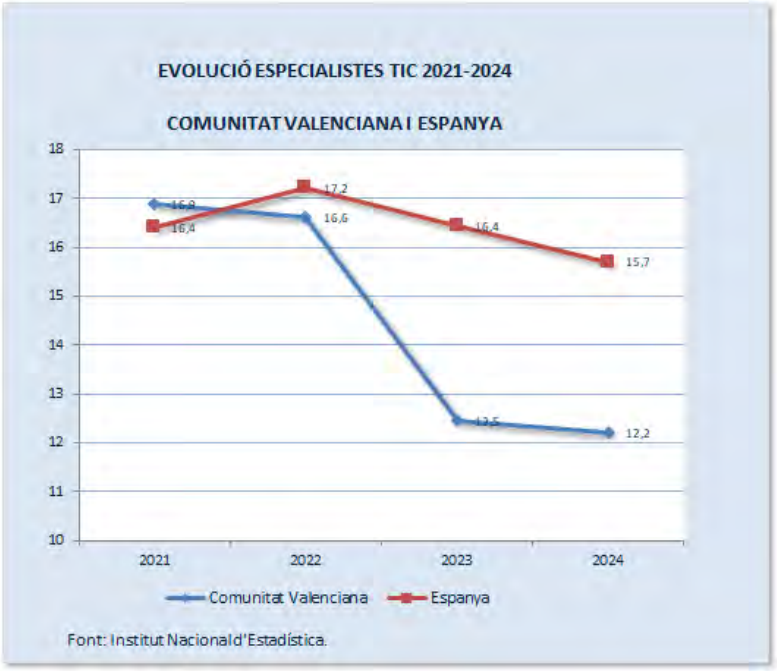
A **Espanya,** el 15,7 % de les empreses ha emprat especialistes en Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (TIC) en el primer trimestre de 2024 i el 41,9 % ha contractat dones amb este perfil. El 22,2 % de les empreses que tenen especialistes en TIC ha proporcionat activitats formatives en TIC al seu personal.

La Comunitat Valenciana ha patit una caiguda significativa en el percentatge d'especialistes TIC en empreses (de 16,9 % en 2021 a 12,2% en 2024), molt per davall de la mitjana nacional (15,7 %). Espanya també mostra un descens, encara que menys acusat.

8. Cloud computing és la disponibilitat sota demanda de recursos de computació com a servicis a través d'Internet. Esta tecnologia evita que les empreses hagen d'encarregar-se d'aprovisionar, configurar o gestionar els recursos i permet que paguen únicament pels que usen.

9. Segons la metodologia de l'INE, en esta secció s'ha d'assenyalar si l'empresa empra especialistes en TIC i si se'ls va proporcionar activitats formatives per a desenrotllar o millorar els coneixements sobre les TIC del seu personal.

Gràfic 22.16



Font: Institut Nacional d'Estadística.

El CES-CV observa, amb preocupació, els indicadors que mostren com el progrés del procés de digitalització no s'està produint al ritme que seria desitjable perquè el nostre model productiu avanç en competitivitat. Entre altres qüestions, cal citar que la presència d'experts en TIC en les empreses valencianes no sols no avança, sinó que es reduïx (de 16,9 % en 2021 a 12,2 % en 2024).

Esta circumstància té enormes implicacions en la nostra productivitat, per la qual cosa el CES recomana reforçar les polítiques necessàries perquè les empreses valencianes puguen incrementar el nombre d'experts i expertes en noves tecnologies, a través de mesures com a incentius fiscals i ajudes a la contractació, estimule de la formació i requalificació professional en competències digitals avançades, fomente la col·laboració pública i privada amb clústers tecnològics i universitats i millora de les condicions laborals del sector per a evitar la fuga de talent i atracció d'inversions, amb l'objectiu de revitalitzar l'ecosistema tecnològic.

Ús de mitjans socials

En la **Comunitat Valenciana,** el 65,9 % de les empreses ha utilitzat mitjans socials en el primer trimestre de 2024. El 94,5 % de les empreses de 10 o més persones ocupades que ha usat mitjans socials ha participat en xarxes socials com Facebook, Linkedin, Tuenti, Google+, Xing, Viadeo, Yammer, etc. I un 31,2 % ha utilitzat blogs o microblogs (Twitter).

A **Espanya**, el 64,7 % de les empreses ha utilitzat mitjans socials en el primer trimestre de 2023. El 92,7 % de les empreses de 10 o més persones ocupades que ha usat mitjans socials ha participat en xarxes socials com Facebook, Linkedin, Tuenti, Google+, Xing, Viadeo, Yammer etc. I un 33,9 % ha usat blogs o microblogs (Twitter).

Ús d'Intel·ligència Artificial

En la **Comunitat Valenciana,** el 9,7 % de les empreses **ha emprat tecnologies d'intel·ligència artificial (IA).** El 31,8 % de les empreses que utilitza IA ha adquirit programari o sistemes de IA mitjançant la contractació a proveïdors externs per a desenvolupar-los o modificar-los. El 36,2 % de les empreses amb tecnologia IA l'ha utilitzat per a la identificació d'objectes o persones en funció d'imatges o vídeos.

A **Espanya**, el 12,4 % de les empreses **ha emprat tecnologies d'intel·ligència artificial.** El 32,8 % de les empreses que utilitza IA ha adquirit programari o sistemes de IA mitjançant la contractació a proveïdors externs per a desenvolupar-los o modificar-los. El 30,3 % de les empreses amb tecnologia IA l'ha utilitzat per a la identificació d'objectes o persones en funció d'imatges o vídeos.

Seguritat TIC

En la **Comunitat Valenciana,** el 91,9 % de les empreses **han aplicat alguna mesura de seguretat TIC;** un 90,6 % de les empreses **han usat autenticació mitjançant contrasenya segura,** i un 20,1 % de les empreses **han utilitzat autenticació mitjançant mètodes biomètrics** com a mesura de seguretat.

A **Espanya**, el 91,3 % de les empreses **han aplicat alguna mesura de seguretat TIC;** un 91,1 % de les empreses **han usat autenticació mitjançant contrasenya segura,** i un 22,2 % de les empreses **han utilitzat autenticació mitjançant mètodes biomètrics** com a mesura de seguretat.

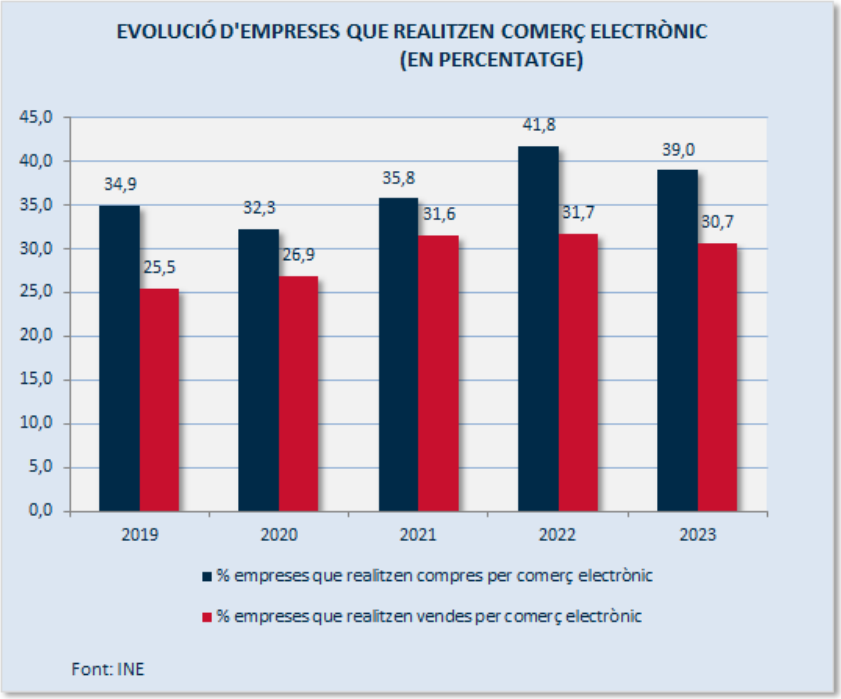
Comerç electrònic

A **Espanya,** el 30,7 % de les empreses amb 10 o més persones empleades han realitzat vendes mitjançant comerç electrònic l'any 2023. El volum de negoci generat per estes vendes ha aconseguit els 385.844 M€, amb un augment del 2,3 % respecte a 2022.

Les vendes per comerç electrònic han representat el 30,7 % del total de les vendes de les empreses de 10 o més empleats i empleades.

El 39 % de les empreses amb 10 o més persones ocupades ha realitzat compres mitjançant comerç electrònic en 2022.

Gràfic 22.17



Ús de les TIC en les empreses per comunitats autònomes

Les empreses de 10 o més persones ocupades les seus socials de les quals estan situades a Catalunya, Comunitat de Madrid i País Basc han presentat les majors intensitats[10] en l'ús de les TIC en el primer trimestre de 2024.

La **Comunitat Valenciana** es troba per damunt de la mitjana nacional en 5 dels 8 indicadors estudiats.

10. Les intensitats en l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació fan referència als següents indicadors:: Web, Mitjans socials, Servicis en el núvol, IA, Analítica de dades, Accés remot, Teletreball i Seguretat TIC.

Quadre 22.6

ÚS DE DIVERSES TIC PER COMUNITATS AUTÒNOMES EN QUÈ SE SITUA LA SEU SOCIAL DE L'EMPRESA. EN PERCENTATGE. ANY 2024 - Primer Trimestre

	Web[1]	Mitjans Socials [1]	Servicis al núvol [1]	IA[1]	Analítica de dades[2]	Accés Remot[3]	Teletreball	Seguritat TIC[1]
Andalusia	77,0	64,0	32,2	9,7	29,7	87,0	29,9	89
Aragó	84,5	61,3	35,6	10,6	31,7	87,1	35,5	93,9
d'Astúries, Principat	85,6	63,3	28,6	11,5	26,2	86,5	26,9	88,8
Balears, Illes	82,3	69,2	31,2	10,2	28,7	88,4	28,1	88,5
Canàries	74,1	60,2	31,8	6,0	22,1	81,1	25,6	87,2
Cantàbria	84,7	63,8	32,0	8,2	27,0	85,4	29,8	94
Castella i Lleó	87,7	63,1	28,5	8,1	24,4	87,1	27,7	91,4
Castella-la Manxa	75,9	54,9	23,5	7,6	21,2	83,9	24,1	88,3
Catalunya	88,0	71,2	48,9	15,3	36,2	91,8	47,8	95,8
Comunitat Valenciana	**81,0**	**65,9**	**36,3**	**12,6**	**34,9**	**89,0**	**30,7**	**91,9**
Extremadura	68,2	55,3	20,2	9,5	17,3	84,7	21,2	79
Galícia	81,4	58,6	31,5	10,4	27,4	87,5	34,1	90,6
Madrid, Comunitat de	81,6	66,6	46,8	17,8	36,6	90,5	52,3	90,3
Múrcia, Regió de	76,7	61,7	29,8	8,4	26,9	84,0	29,4	88,3
Navarra, Com. Foral de	85,9	55,6	28,1	9,8	27,6	88,7	33,1	93,3
País Basc	83,6	59,8	35,6	12,7	31,2	91,8	38,6	93,4
Rioja, La	79,5	56,0	20,6	7,8	21,1	86,2	24,8	88,1
Ceuta	66,0	61,7	44,0	6,2	33,5	96,2	28,8	86,8
Melilla	61,5	35,3	11,1	1,5	13,9	86,5	22,0	83,3
TOTAL	**81,8**	**64,7**	**37,7**	**12,4**	**31,4**	**88,6**	**37,5**	**91,3**

[1] Percentatge sobre el total d'empreses amb connexió a Internet.
[2] Analítica de dades realitzada pels seus propis emprats/ades.
[3] Accés remot al correu electrònic, documents o aplicacions de l'empresa.
Font: INE.

Ús de les TIC en les empreses de menys de 10 persones assalariades

En la **Comunitat Valenciana** el 89,9 % de les empreses de menys de 10 persones ocupades ha disposat d'ordinadors, en el primer trimestre de 2024, percentatge superior en 2,2 punts al mateix període de l'any 2023. El 87,1 % ha tingut connexió a Internet.

Per part seua, el 36,9 % de les empreses amb menys de 10 persones ocupades ha comptat amb pàgina web, enfront del 33,3 % de l'any anterior.

Quadre 22.7

INFRAESTRUCTURES TIC DE LES EMPRESES DE MENYS DE 10 PERSONES ASSALARIADES EN PERCENTATGE COMUNITAT VALENCIANA

	1r Trimestre de 2024	1r Trimestre de 2023
Ordinadors	89,9	87,7
Personal que usa ordinadors amb finalitats empresarials	1,3	2,8
Empreses amb connexió a Internet:	87,1	83,6
Connexió a Internet i lloc/pàgina web (*)	36,9	33,3
Banda ampla fixa (*)	78,8	88,1
Usen mitjans socials (*)	35,8	35,8
Empreses que compren algun servici de *cloud computing* (*)	14,1	9,4

(*) Percentatge sobre el total d'empreses amb connexió a Internet.
Font: INE.

A Espanya, el 87,9 % de les empreses de menys de 10 empleats ha disposat d'ordinadors en el primer trimestre de 2024, la qual cosa suposa 0,8 punts menys respecte al mateix període de 2023.

Del total d'empreses amb connexió a Internet, el 20 % ha permés el teletreball (amb un increment de 2,6 punts respecte al mateix període de l'any anterior). D'altra banda, el percentatge d'empreses que embenen per comerç electrònic ha aconseguit el 13,1%, la qual cosa suposa 1,1 punts menys que l'any passat.

Quadre 22.8

INFRAESTRUCTURES TIC DE LES EMPRESES DE MENYS DE 10 PERSONES ASSALARIADES EN PERCENTATGE ESPANYA

	1r Trimestre de 2024	1r Trimestre de 2023
Ordinadors	87,9	88,7
Personal que usa ordinadors amb finalitats empresarials	76,9	78,2
Empreses amb connexió a Internet:	83,8	85,0
Connexió a Internet i lloc/pàgina web (*)	33,2	30,6
Banda ampla fixa (*)	85,0	85,4
Usen mitjans socials (*)	34,6	33,9
Empreses que venen per comerç electrònic (*)	13,1	14,2

(*) Percentatge sobre el total d'empreses amb connexió a Internet.
Font: INE.

Treball a distància i teletreball

Segons les dades de la EPA, l'any 2024, en la **Comunitat Valenciana,** han teletreballat un total 336 milers de persones, la qual cosa suposa un 14,3 % del total de persones ocupades i un augment del 9,9 % respecte a l'any 2023. El 53,8 % han sigut homes i el 46,2 % dones.

En el desglossament per gènere en la Comunitat Valenciana, **han teletreballat en 2024 més homes que dones,** sent esta diferència de 25.400 persones. El nombre de dones que teletreballen ha augmentat en un 16,9 % respecte a l'any anterior.

Cuadro 22.9

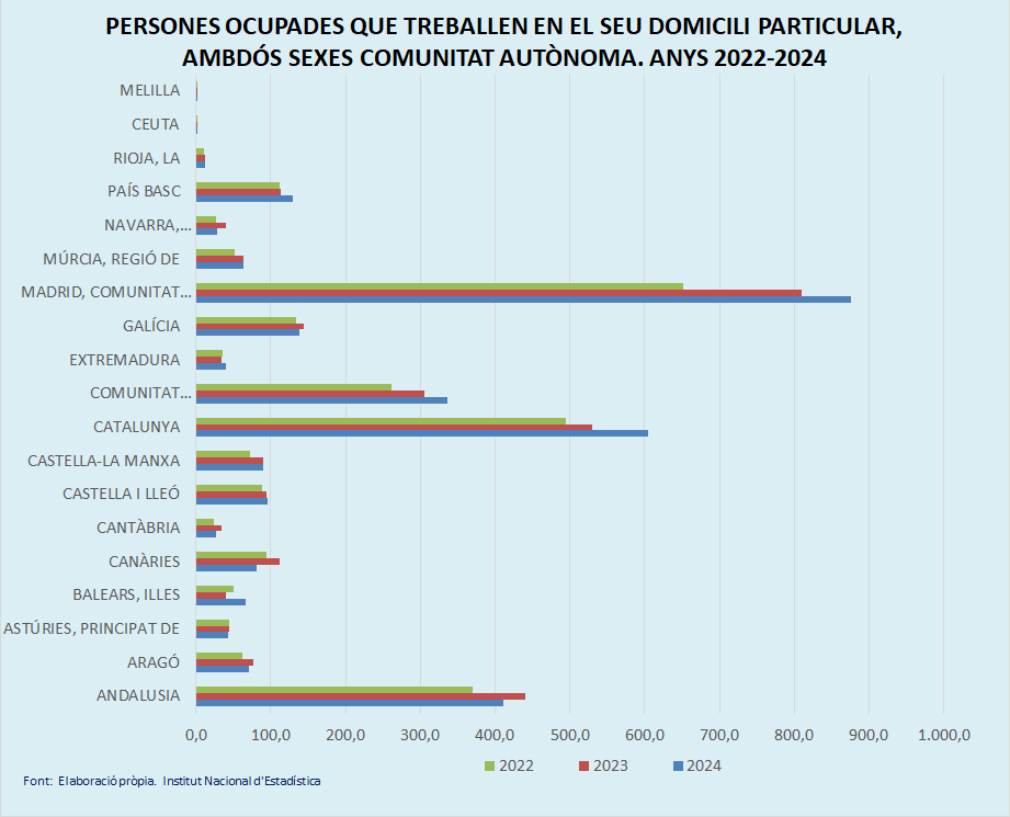
OCUPATS/DES PER FREQÜÈNCIA AMB LA QUAL TREBALLEN EN EL SEU DOMICILI, PER SEXE
Unitats: Milers de persones

	TOTAL		TELETREBALLEN	
	2024	2023	2024	2023
Tots dos sexes				
Total Nacional	21.653,9	21.182,2	3.118,6	2.986,1
Comunitat Valenciana	2.345,2	2.304,1	336,0	305,5
Homes				
Total Nacional	11.601,4	11.376,7	1.638,3	1.589,5
Comunitat Valenciana	1.265,7	1.258,5	180,7	172,7
Dones				
Total Nacional	10.052,5	9.805,5	1.480,4	1.396,6
Comunitat Valenciana	1.079,6	1.045,6	155,3	132,8

Font: Institut Nacional d'Estadística

L'any 2024, l'evolució del treball des de casa ha tingut un comportament d'augment en algunes autonomies, sobretot a Madrid i Catalunya.

Gràfic 22.18



Quadre 22.10

PERSONES OCUPADES PER FREQÜÈNCIA AMB LA QUAL TREBALLEN EN EL SEU DOMICILI PARTICULAR, HOMES COMUNITAT AUTÒNOMA. VALORS ABSOLUTS

Unitats: milers persones

	TOTAL			OCASIONALMENT			MÉS DE LA MITAT DELS DIES QUE TREBALLE		
	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022
ANDALUSIA	1.920,6	1.862,6	1.825,3	108,4	111,4	104,8	111,8	131,4	102,3
ARAGÓ	337,7	333,5	315,4	21,3	18,4	18,7	15,7	17,8	14,9
ASTÚRIES, PRINCIPAT DE	213,4	203,4	201,7	10,3	10,4	10,3	12,5	12,2	15,1
BALEARS, ILLES	326,0	304,7	319,0	14,8	11,2	11,4	19,1	8,1	14,7
CANÀRIES	536,7	508,6	509,4	16,3	32,4	20,4	26,7	29,0	26,4
CANTÀBRIA	140,8	133,9	134,4	7,9	11,0	6,9	7,8	8,0	6,0
CASTELLA I LLEÓ	554,6	554,1	543,6	28,9	29,9	24,0	26,7	25,0	24,4
CASTELLA-LA MANXA	517,3	503,9	505,6	23,3	28,8	19,6	27,8	19,3	21,1
CATALUNYA	2.045,0	1.981,7	1.838,6	128,2	159,6	115,4	181,1	117,1	139,9
COMUNITAT VALENCIANA	**1.265,7**	**1.258,5**	**1.186,5**	**91,6**	**84,5**	**71,7**	**89,1**	**88,2**	**69,2**
EXTREMADURA	231,9	232,0	232,2	12,8	10,4	10,4	13,5	9,0	10,0
GALÍCIA	591,7	582,8	574,5	35,6	42,1	33,5	33,0	34,1	35,3
MADRID, COMUNITAT DE	1.756,1	1.734,7	1.653,0	197,7	197,6	135,5	247,1	225,3	209,4
MÚRCIA, REGIÓ DE	376,9	370,3	364,5	19,0	23,3	15,0	16,7	13,5	12,6
NAVARRA, COMUNITAT FORAL DE	166,6	156,0	155,2	8,9	11,4	8,8	5,5	7,7	6,1
PAÍS BASC	508,6	543,5	495,6	42,4	26,5	29,9	28,5	25,0	28,3
RIOJA, LA	79,2	80,7	76,5	3,3	3,7	2,1	3,2	3,7	3,4
CEUTA	17,4	16,0	17,8	0,7	0,8	0,6	0,6	0,8	0,8
MELILLA	15,4	15,8	16,6	0,8	0,5	0,6	0,4	0,3	0,4
TOTAL NACIONAL	**11.601,5**	**11.376,7**	**10.965,2**	**771,7**	**813,9**	**639,5**	**866,7**	**775,5**	**740,0**

Font: Institut Nacional d'Estadística

Quadre 22.11

PERSONES OCUPADES PER FREQÜÈNCIA AMB LA QUAL TREBALLEN EN EL SEU DOMICILI PARTICULAR, HOMES COMUNITAT AUTÒNOMA. VALORS ABSOLUTS

Unitats: milers persones

	TOTAL			OCASIONALMENT			MÉS DE LA MITAT DELS DIES QUE TREBALLE		
	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022
ANDALUSIA	1.920,6	1.862,6	1.825,3	108,4	111,4	104,8	111,8	131,4	102,3
ARAGÓ	337,7	333,5	315,4	21,3	18,4	18,7	15,7	17,8	14,9
ASTÚRIES, PRINCIPAT DE	213,4	203,4	201,7	10,3	10,4	10,3	12,5	12,2	15,1
BALEARS, ILLES	326,0	304,7	319,0	14,8	11,2	11,4	19,1	8,1	14,7
CANÀRIES	536,7	508,6	509,4	16,3	32,4	20,4	26,7	29,0	26,4
CANTÀBRIA	140,8	133,9	134,4	7,9	11,0	6,9	7,8	8,0	6,0
CASTELLA I LLEÓ	554,6	554,1	543,6	28,9	29,9	24,0	26,7	25,0	24,4
CASTELLA-LA MANXA	517,3	503,9	505,6	23,3	28,8	19,6	27,8	19,3	21,1
CATALUNYA	2.045,0	1.981,7	1.838,6	128,2	159,6	115,4	181,1	117,1	139,9
COMUNITAT VALENCIANA	**1.265,7**	**1.258,5**	**1.186,5**	**91,6**	**84,5**	**71,7**	**89,1**	**88,2**	**69,2**
EXTREMADURA	231,9	232,0	232,2	12,8	10,4	10,4	13,5	9,0	10,0
GALÍCIA	591,7	582,8	574,5	35,6	42,1	33,5	33,0	34,1	35,3
MADRID, COMUNITAT DE	1.756,1	1.734,7	1.653,0	197,7	197,6	135,5	247,1	225,3	209,4
MÚRCIA, REGIÓ DE	376,9	370,3	364,5	19,0	23,3	15,0	16,7	13,5	12,6
NAVARRA, COMUNITAT FORAL DE	166,6	156,0	155,2	8,9	11,4	8,8	5,5	7,7	6,1
PAÍS BASC	508,6	543,5	495,6	42,4	26,5	29,9	28,5	25,0	28,3
RIOJA, LA	79,2	80,7	76,5	3,3	3,7	2,1	3,2	3,7	3,4
CEUTA	17,4	16,0	17,8	0,7	0,8	0,6	0,6	0,8	0,8
MELILLA	15,4	15,8	16,6	0,8	0,5	0,6	0,4	0,3	0,4
TOTAL NACIONAL	**11.601,5**	**11.376,7**	**10.965,2**	**771,7**	**813,9**	**639,5**	**866,7**	**775,5**	**740,0**

Font: Institut Nacional d'Estadística

CESCV Comité Econòmic i Social

PERSONES OCUPADES PER FREQÜÈNCIA AMB LA QUAL TREBALLEN EN EL SEU DOMICILI PARTICULAR, DONES COMUNITAT AUTÒNOMA. VALORS ABSOLUTS

Unitats: milers persones

	TOTAL			OCASIONALMENT			MÉS DE LA MITAT DELS DIES QUE TREBALLE		
	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022	ANY 2024	ANY 2023	ANY 2022
ANDALUSIA	1.541,5	1.521,3	1.434,3	93,2	92,8	83,1	98,0	105,0	79,4
ARAGÓ	282,5	277,8	269,3	17,3	19,9	14,8	17,2	19,8	13,6
ASTÚRIES, PRINCIPAT DE	200,2	189,1	182,2	9,3	9,4	7,0	10,5	12,0	12,3
BALEARS, ILLES	281,3	284,9	273,4	14,9	14,2	12,2	18,3	6,7	12,0
CANÀRIES	469,0	459,8	442,9	17,8	21,2	22,4	19,7	29,0	25,0
CANTÀBRIA	122,7	121,0	114,1	5,2	6,2	4,0	6,3	8,2	6,3
CASTELLA I LLEÓ	470,5	457,3	464,1	17,9	21,4	17,4	22,0	17,4	22,5
CASTELLA-LA MANXA	381,9	391,1	361,5	17,7	24,9	13,4	21,0	17,1	17,5
CATALUNYA	1.782,1	1.752,8	1.675,7	138,0	132,4	106,7	157,1	120,8	132,5
COMUNITAT VALENCIANA	**1.079,6**	**1.045,6**	**996,9**	**77,0**	**54,0**	**53,0**	**78,4**	**78,8**	**67,9**
EXTREMADURA	186,2	183,2	177,5	6,5	8,8	6,9	7,1	6,1	7,7
GALÍCIA	552,3	545,8	529,2	36,3	32,5	31,8	33,9	35,4	33,0
MADRID, COMUNITAT DE	1.683,4	1.593,5	1.537,1	213,9	177,2	128,9	217,6	209,6	177,0
MÚRCIA, REGIÓ DE	303,2	298,4	285,6	14,7	14,2	11,5	13,7	13,0	13,2
NAVARRA, COMUNITAT FORAL DE	146,0	142,8	136,5	9,0	9,3	6,2	5,1	11,0	5,7
PAÍS BASC	479,2	452,2	453,7	32,7	28,0	25,8	25,7	33,8	27,8
RIOJA, LA	67,1	65,9	66,9	2,7	2,8	2,3	3,2	2,0	3,0
CEUTA	11,6	10,2	11,2	0,6	0,2	0,4	0,7	0,1	0,2
MELILLA	12,6	12,8	13,5	0,4	1,1	0,8	0,3	0,5	0,4
TOTAL NACIONAL	**10.052,5**	**9.805,5**	**9.425,5**	**724,8**	**670,5**	**548,5**	**755,7**	**726,3**	**656,8**

Font: Institut Nacional d'Estadística

Quadre 22.12



El CES CV considera necessari que la Comunitat Valenciana reforce el seu compromís amb el desenrotllament d'una infraestructura digital moderna, inclusiva i competitiva, impulsant xarxes d'alta velocitat i garantint la connectivitat universal, especialment en zones rurals i de menor desenrotllament.

Esta inversió ha d'anar acompanyada d'un impuls decidit a la digitalització dels servicis públics, amb l'objectiu de reduir les bretxes digitals entre territoris i grups socials, mitjançant solucions accessibles i adaptades a les necessitats de persones majors, amb discapacitat o en situació de vulnerabilitat.

Així mateix, es recomana secundar fermament la digitalització de les pimes i dels sectors industrials tradicionals, mitjançant instruments tècnics i financers que faciliten la seua transició cap a models més sostenibles, automatitzats i resilients, alineats amb els reptes de la transformació digital.

Finalment, es proposa reforçar els programes de formació i acompanyament digital dirigits a la ciutadania, per a garantir que tota la població puga exercir els seus drets en igualtat de condicions, en un entorn cada vegada més digital, contribuint així a una societat més cohesionada, eficient i equitativa.

ÍNDEXS DE QUADRES I GRÀFICS

CESCV

Comité Econòmic i Social

ÍNDEX DE QUADRES

BLOC I
PANORAMA ECONÒMIC

1.MARC DE REFERÈNCIA

Quadre 1.1 Estimacions 2023 i 2024 i projeccions 2025-2026 de creixement del PIB real. 23
Quadre 1.2 Volum del comerç mundial de mercaderies i PIB real, 2023-2024....24
Quadre 1.3 Taxes de desocupació en diverses àrees del món, 2020-2024....25
Quadre 1.4 Composició del creixement del PIB real en la zona euro, 2023-2024....27
Quadre 1.5 Valor afegit per activitat econòmica en la zona euro, 2023-2024.... 28
Quadre 1.6 Creixement del PIB real i de l'índex harmonitzat de preus al consum (IAPC) als països de la zona euro, 2023-2024.... 29
Quadre 1.7 Evolució de preus i costos en la zona de l'euro, 2023-2024....30
Quadre 1.8 Rendiments del deute públic a llarg termini, 2020-2024.... 31
Quadre 1.9 Dèficit i deute de les Administracions públiques zona euro, 2020-2024.... 32
Quadre 1.10 Taxes de desocupació per sexes. Anys 2023-2024.... 33
Quadre 1.11 Percentatge de persones assalariades que tenen un contracte de duració determinada, 2023-2024.... 37
Quadre 1.12 Despeses en protecció social, 2018-2022.... 40
Quadre 1.13 PIB trimestral. Taxes de variació interanual, 2023-2024.... 42
Quadre 1.14 Evolució trimestral del PIB pm. Components de la demanda, 2023-2024.... 43
Quadre 1.15 Evolució trimestral del PIB pm. Components de l'oferta, 2023-2024.... 45
Quadre 1.16 Evolució de població activa i taxa d'activitat en Espanya, 2023-2024.... 46
Quadre 1.17 Evolució de l'ocupació a Espanya, 2023-2024.... 47
Quadre 1.18 Evolució de població desocupada i taxa d'atur en Espanya, 2023-2024.... 48
Quadre 1.19 Repercussió per grups sobre l'IPC, 2023-2024.... 51
Quadre 1.20 Necessitat de finançament d'Espanya enfront de l'exterior, 2023-2024....52
Quadre 1.21 Tipus de canvi de les principals monedes no integrants de l'euro enfront de l'euro, 2020-2024.... 53
Quadre 1.22 Dèficit públic, 2023-2024.... 54
Quadre 1.23 Operacions no financeres de l'Estat en termes de caixa, 2023-2024.... 55

2.CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ECONOMIA VALENCIANA

Quadre 2.1 Producte interior brut a preus de mercat en la Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024p 60
Quadre 2.2 Variació percentual del PIB per comunitats autònomes, 2022-2024.....60
Quadre 2.3 Índex general de comerç minorista. Xifres de negoci i personal ocupat. Comunitat Valenciana i Espanya, 2022-2024..... 64
Quadre 2.4 Matriculació de turismes. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024..... 64
Quadre 2.5 Convergència real de les vomunitats i ciutats autònomes, 2021-2023..... 69
Quadre 2.6 Indicadors de activitat econòmica de la Comunitat Valenciana 2023-2024..... 72
Quadre 2.7 Superfícies i produccions de cultius herbacis en la Comunitat Valenciana.....74
Quadre 2.8 Avanços de producció de cultius llenyosos (t)..... 75
Quadre 2.9 Característiques generals de l'agricultura en la C. Valenciana i Espanya..... 76
Quadre 2.10 Cabanya ramadera i explotacions ramaderes. C. Valenciana , 2023-2024..... 79
Quadre 2.11 Activitats productives ecològiques i superfície agrícola ecològica per CC.AA. 2023..... 81
Quadre 2.12 Superfície d'agricultura ecològica per cultius Comunitat Valenciana, 2022-2023..... 82
Quadre 2.13 Percentatge superfície ecològica sobre superfície total cultivada. Cultius principals. Comunitat Valenciana 2019-2023..... 83
Quadre 2.14 Indicadors producció ecològica. Comunitat Valenciana 2022-2023..... 84
Quadre 2.15 Activitats industrials de producció ecològica. C. Valenciana 2022-2023..... 85
Quadre 2.16 Exportacions del sector primari: Detall per productes. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 85
Quadre 2.17 Població activa, ocupada i aturada sector agrari per províncies, 2023-2024.. 87
Quadre 2.18 Dades sobre la flota pesquera en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 88
Quadre 2.19 Flota pesquera per modalitat en la Comunitat Valenciana, 2023-2024.....89
Quadre 2.20 Resum pesca desembarcada en la C. Valenciana, 2023-2024.....90
Quadre 2.21 Dades comparatives de la flota pesquera en la C. Valenciana, 2020-2024.....91
Quadre 2.22 Producció d'aqüicultura en la Comunitat Valenciana, 2023-2024.....94
Quadre 2.23 Instal·lacions d'aqüicultura en servici en la C. Valenciana, 2024..... 95
Quadre 2.24 Ajudes pesca i aqüicultura en la Comunitat Valenciana, 2024.....95
Quadre 2.25 Persones ocupades en la indústria per comunitats autònomes, 2023-2024.. .96
Quadre 2.26 PIB sector indústria per comunitats autònomes, 2022-2023.....97
Quadre 2.27 Indicadors en la indústria manufacturera, d'alimentació i energia.....98
Quadre 2.28 Deu primers productes industrials manufacturats exportats. Comunitat Valenciana, 2023-2024p.....100
Quadre 2.29 Índex de producció industrial (Base 2021) per destí econòmic. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024.....102

Quadre 2.30 Índex de producció industrial (Base 2021) per branques d'activitat. Comunitat Valenciana, 2024..... 103
Quadre 2.31 Índex de producció industrial (Base 2021) per Comunitats Autònomes, 2024..... 104
Quadre 2.32 Població activa, ocupada i aturada sector indústria per províncies, 2023-2024..... 106
Quadre 2.33 Principals indicadors de la indústria en la Comunitat Valenciana , 2023-2024..... 107
Quadre 2.34 Licitació pública Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024..... 109
Quadre 2.35 Licitació pública per organismes, 2023-2024..... 110
Quadre 2.36 Població activa, ocupada i aturada sector construcció per províncies, 2023-2024..... 111
Quadre 2.37 Índexs de xifra de negoci del sector servicis del mercat per CCAA, 2023-2024..... 112
Quadre 2.38 Índexs de xifra de negoci del sector serveis per branques d'activitat, Comunitat Valenciana i Espanya, 2024..... 113
Quadre 2.39 Població activa, ocupada i aturada sector serveis per províncies, 2023-2024..... 116
Quadre 2.40 Evolució de l'oferta turística en la Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 118
Quadre 2.41 Oferta turística : hotels en la Comunitat Valenciana, 2024..... 119
Quadre 2.42 Oferta turística : hostals en la Comunitat Valenciana, 2024..... 120
Quadre 2.43 Oferta turística : pensions en la Comunitat Valenciana, 2024..... 120
Quadre 2.44 Oferta turística: blocs i conjunts d'apartaments turístics en la Comunitat Valenciana, 2024..... 121
Quadre 2.45 Oferta turística: vivendes turístiques en la Comunitat Valenciana, 2024..... 121
Quadre 2.46 Oferta turística: càmpings en la Comunitat Valenciana, 2024..... 122
Quadre 2.47 Oferta turística: cases rurals i albergs en la C. Valenciana, 2024..... 122
Quadre 2.48 Oferta turística: agències de viatge en la Comunitat Valenciana, 2024..... 123
Quadre 2.49 Registre de turisme en la Comunitat Valenciana..... 124
Quadre 2.50 Turisme de persones estrangeres: viatges, pernoctacions, despesa. Any 2024..... 124
Quadre 2.51 Turisme de residents: viatges, pernoctacions, despesa. Any 2024..... 124
Quadre 2.52 Pernoctacions en establiments hotelers. 2023-2024..... 126
Quadre 2.53 Índex de preus hotelers (IPH) tarifa mitjana diària (ADR) i ingrés per habitació disponible (REVPAR), 2024..... 127
Quadre 2.54 Tarifa mitjana diària (ADR) i ingrés per habitació disponible (REVPAR) de Comunitats Autònomes, 2024..... 128
Quadre 2.55 Persones afiliades en alta laboral en hostaleria i agències de viatge, per comarques per branca d'activitat, 2023-2024..... 132
Quadre 2.56 Número d'empreses segons naturalesa jurídica, 2023-2024..... 137
Quadre 2.57 Variació percentual del número d'empreses, 2023-2024..... 138
Quadre 2.58 Número d'empreses segons estrat de persones assalariades, 2024..... 139
Quadre 2.59 Número d'empreses per activitat principal, 2024..... 140

Quadre 2.60 Productivitat, remuneració per persona assalariada i cost laboral unitari per comunitats autònomes, 2023(A)..... 145
Quadre 2.61 Excedent d'explotació brut sobre valor afegit brut. Comunitat Valenciana i Espanya, 2021-2023..... 146

Quadre 2.62 Número d'empreses inscrites en la seguretat social per branques d'activitat Comunitat Valenciana, 4º trimestre de 2024..... 150
Quadre 2.63 Empreses concursades per activitat econòmica. Comunitat Valenciana..... 152
Quadre 2.64 Índex d'especialització indústria. Comunitat Valenciana, 2023..... 153
Quadre 2.65 Índex d'especialització serveis. Comunitat Valenciana, 2022..... 154
Quadre 2.66 Índex d'especialització comerç. Comunitat Valenciana, 2022..... 154
Quadre 2.67 Entitats d'economia social inscrites en la seguretat social per CCAA Quart trimestre 2024..... 155
Quadre 2.68 Nombre de persones sòcies inicials per societats i sexe, 2024..... 156
Quadre 2.69 Percentatge de població ocupada en l'economia social respecte al total per sectors. Comunitat Valenciana, 2024..... 157
Quadre 2.70 Indicadors d'activitat emprenedora i dinamisme empresarial en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 157
Quadre 2.71 Despeses internes totals en I+D per sector d'execució. Anys 2023-2022..... 159
Quadre 2.72 Personal ocupat en I+D per sector d'execució segons ocupació i sexe. Comunitat Valenciana. Any 2023..... 160
Quadre 2.73 Despeses interns totals en I+D i personal total en EJC per Comunitats Autònomes. Any 2023..... 161
Quadre 2.74 Despeses en activitats innovadores per grandària de l'empresa. Espanya. Anys 2020-2022..... 164
Quadre 2.75 Despesa en activitats innovadores per activitat. Espanya. Anys 2020-2022 164
Quadre 2.76 Despesa en activitats innovadores per Comunidades. Anys 2020-2022..... 165
Quadre 2.77 Empreses innovadores en 2020-2022. Espanya. Percentatges..... 165
Quadre 2.78 Empreses innovadores en 2020-2022. Per branques d'activitat. Espanya... 166
Quadre 2.79 Indicadors estructurals per al sector d'alta i mitjana-alta tecnologia per branca d'activitat. Comunitat Valenciana, 2022..... 167
Quadre 2.80 Ocupats/ades en sectors d'alta tecnologia per sectors. Comunitat Valenciana i Espanya, 2022..... 168
Quadre 2.81 Principals indicadors d'I+D en els sectors d'alta tecnologia per comunitats autònomes i tipus d'indicador. CCAA, 2022..... 169
Quadre 2.82 Extracte de línies pressupostàries de la Generalitat vinculades a polítiques públiques de foment a la I+D+i. D.G. d'Innovació. Desenvolupament tecnològic i innovació..... 173
Quadre 2.83 Extracte de línies pressupostàries de la Generalitat vinculades a polítiques públiques de foment a la I+D+i. AVI Agència Valenciana de la Innovació..... 174

Quadre 2.84 Extracte de línies pressupostàries de la Generalitat vinculades a polítiques públiques de foment a la I+D+i. Institut Valencià de Competitivitat Empresarial (IVACE) 174
Quadre 2.85 Convocatòries competitives d'ajudes a la I+D+i gestionades per la D.G. de Ciència i Investigació. Any 2024. Resum d'Universitats Públiques de la Comunitat Valenciana..... 176
Quadre 2.86 Convocatòries competitives d'ajudes a la I+D+i gestionades per la D.G. de Ciència i Investigació. Any 2024. Resum d'Universitats Privades CV..... 177
Quadre 2.87 Convocatòries competitives d'ajudes a la I+D+i gestionades per la D.G. de Ciència i Investigació. Any 2024. Resum d'Entitats..... 178

3.SECTOR EXTERIOR

Quadre 3.1 Exportacions i importacions C. Valenciana i Espanya, 2020-2024p.....181
Quadre 3.2 Exportacions i importacions per comunitats autònomes, 2024p.....185
Quadre 3.3 Comerç exterior per sectors econòmics. Alacant, 2024p..... 186
Quadre 3.4 Comerç exterior per sectors econòmics. Castelló, 2024p.....186
Quadre 3.5 Comerç exterior per sectors econòmics. València, 2024p.....187
Quadre 3.6 Comerç exterior per sectors econòmics. C. Valenciana, 2024p.....189
Quadre 3.7 Comerç exterior per productes a la C. Valenciana, 2024p.....190
Quadre 3.8 Exportacions i importacions de la C. Valenciana per països, 2023-2024p.....192
Quadre 3.9 Deu primers productes exportats als Estats Units per C. Valenciana, 2023-2024p..... 194
Quadre 3.10 Deu primers productes exportats dels Estats Units per C. Valenciana, 2023-2024p..... 194
Quadre 3.11 Inversió bruta estrangera per principals sectors a la C. Valenciana, 2024..... 197
Quadre 3.12 Inversió bruta estrangera per principals països a la C. Valenciana, 2024..... 198
Quadre 3.13 Inversió bruta estrangera per principals sectors i països. Comunitat Valenciana, 2024..... 198
Quadre 3.14 Inversió estrangera per comunitats autònomes, 2023-2024..... 199
Quadre 3.15 Inversió de la Com. Valenciana als principals països estrangers, 2020- 2024..... 200

4.SECTOR PÚBLIC

Quadre 4.1 Estructura funcional. Pressupostos inicials de la Generalitat, 2023-2024..... 203
Quadre 4.2 Distribució orgànica de la despesa. Pressupostos inicials de la Generalitat 2023-24..... 204
Quadre 4.3 Despesa social del pressupost 2024..... 205
Quadre 4.4 Resum general despeses per capítols. Pressupostos inicials de la Generalitat, 2023-2024..... 206
Quadre 4.5 Execució pressupost de despesa a 31 de desembre 2024 per capítols..... 207
Quadre 4.6 Execució pressupost de despesa a 31 de desembre 2024 per funcions..... 207
Quadre 4.7 Pressupostos inicials de la Generalitat, 2023-2024. Quadre comparatiu de l'estat d'ingressos..... 209
Quadre 4.8 Principals fonts de finançament de la Generalitat. Comparació ingressos, 2023-2024..... 211
Quadre 4.9 Execució pressupost d'ingressos a 31 de desembre 2024 per capítols..... 212
Quadre 4.10 Fons de Finançament CCAA, 2024..... 213
Quadre 4.11 Execució pressupostària. Pressupost de despesa. Administració General i Entitats Autònomes. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 215
Quadre 4.12 Execució Pressupostària. Pressupost d'Ingressos. Administració General i Entitats Autònomes Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 216
Quadre 4.13 Pressupostos de l'Administració General i del Sector Públic Instrumental de la Generalitat. Anys 2023-2024..... 217
Quadre 4.14 Necessitat o capacitat de finançament de les comunitats autònomes. Anys 2023-2024..... 222
Quadre 4.15 Endeutament materialitzat en valors i crèdits no comercials, per Comunitats Autònomes. Anys 2023-2024..... 224
Quadre 4.16 Ràtio deute/producte interior brut per CCAA, 2020-2024..... 225
Quadre 4.17 Endeutament per comunitat autònoma i habitant. 2023-2024..... 227
Quadre 4.18 Increment poblacional. Període 2002-2022 (%)..... 230
Quadre 4.19 Execució del pressupost MRR en la Generalitat Valenciana, 2021-2024..... 240
Quadre 4.20 Licitacions i contractes MRR en la Generalitat Valenciana, 2021-2024..... 241
Quadre 4.21 Ajudes i subvencions MRR en la Generalitat Valenciana, 2021-2024..... 242
Quadre 4.22 Execució Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència en la CV. Dades d'execució a 31/12/2024..... 243
Quadre 4.23 Principals mesures fiscals de la Generalitat Valenciana per la DANA..... 247
Quadre 4.24 DANA 2024. Recursos mobilitzats o compromesos per la Generalitat Valenciana. 31/12/2024..... 248
Quadre 4.25 DANA 2024. Ajudes directes mobilitzades per la Generalitat Valenciana. 31/12/2024..... 250
Quadre 4.26 Sol·licituds registrades i import per tipus de titular, Generalitat Valenciana. 31/12/2024..... 250

Quadre 4.27 Sol·licituds registrades per tipus d'ajuda, Generalitat Valenciana. 31/12/2024..... 251
Quadre 4.28 Principals mesures fiscals de l'Estat per la DANA..... 251
Quadre 4.29 DANA 2024. Recursos mobilitzats pel Govern d'Espanya. 31/12/2024..... 253

5. PREUS I COSTOS

Quadre 5.1 Taxes de variació interanual de l'IPC per comunitats autònomes. Desembre, 2022-2024..... 258
Quadre 5.2 Cost laboral per persona treballadora per components del cost en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 268
Quadre 5.3 Cost laboral per hora efectiva per components del cost en la Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024..... 269
Quadre 5.4 Cost laboral i salarial per sector econòmic en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 270
Quadre 5.5 Cost laboral i salarial per sector econòmic en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 270
Quadre 5.6 Guany mitjà anual per persona treballadora i sexe i bretxa salarial per comunitats autònomes. Any 2022..... 277
Quadre 5.7 Guany per hora normal de treball per persona treballadora i sexe i bretxa salarial per comunitats autònomes. Any 2022..... 278
Quadre 5.8 Guany per hora normal de treball per persona treballadora i sexe i bretxa salarial per tipus de contracte. Comunitat Valenciana. Any 2022..... 279
Quadre 5.9 Tipus d'interès: entitats de crèdit, 2023-2024..... 288

6.TRANSPORT I INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT

Quadre 6.1 Xarxa de Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, 2024..... 293
Quadre 6.2 Transport en ferrocarril. Gestionat per Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, 2020-2024..... 294
Quadre 6.3 Transport ferroviari de persones viatgeres per operadors ferroviaris i servicis d'Espanya, 2020-2024..... 295
Quadre 6.4 Transport de persones viatgeres en ferrocarril gestionats per RENFE-Operadora Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 297
Quadre 6.5 Transport per ferrocarril. Mercaderies transportades per RENFE operadora. Tones i Tones/Km Espanya, 2020-2024..... 298
Quadre 6.6 Mercaderies transportades per ferrocarril amb origen i amb destinació en la Comunitat Valenciana, 2022-2024 (En tones)..... 300

Quadre 6.7 Transport urbà de persones viatgeres amb autobús. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 303
Quadre 6.8 Moviments en el Registre General de Transportistes. Gestió del transport de persones viatgeres, 2023-2024..... 303
Quadre 6.9 Transport de mercaderies per carretera. Tones transportades segons tipus de desplaçament amb origen o destinació en la C. Valenciana..... 305
Quadre 6.10 Moviments en el Registre General de Transportistes. Gestió del transport de mercaderies, 2023-2024..... 306
Quadre 6.11 Trànsit per carretera. Parc de vehicles, a 31 de desembre, segons tipologia. C. Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 307
Quadre 6.12 Trànsit per carretera. Matriculacions de vehicles segons tipologia. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 308
Quadre 6.13 Matriculació de vehicles en la Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 309
Quadre 6.14 Inversió en matèria de noves infraestructures. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 311
Quadre 6.15 Actuacions dutes a terme en 2024..... 312
Quadre 6.16 Instal·lacions al servici de la navegació en els ports d'interés general de l'Estat. Comunitat Valenciana (A 31-12-2023)..... 314
Quadre 6.17 Trànsit de passatgers i passatgeres per ports, en ports d'interés general de l'Estat. C. Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 315
Quadre 6.18 Trànsit portuari de mercaderies, local i d'avituallament i pesca. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 318
Quadre 6.19 Nombre de vaixells mercants per ports i TRB (en milers). Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 319
Quadre 6.20 Actuacions i inversions en ports i costes de la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 319
Quadre 6.21 Inversions autoritats portuàries de la Comunitat Valenciana..... 321
Quadre 6.22 Trànsit comercial per aeroports. Moviments de passatgers i passatgeres. Comunitat Valenciana i Espanya 2020-2024..... 323
Quadre 6.23 Evolució del transport aeri de passatgers i passatgeres. Comunitat Valenciana i Espanya, 2022-2024..... 323
Quadre 6.24 Trànsit comercial de mercaderies per aeroports. Comunitat Valenciana i Espanya 2020-2024..... 325
Quadre 6.25 Transport aeri. Trànsit comercial per aeroports. Tràfic d'aeronaus. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 326
Quadre 6.26 Trànsit de passatgers i passatgeres, operacions i càrrega en els aeroports, C. Valenciana i Espanya. Arribades i Eixides, 2020-2024..... 327

7. SISTEMA FINANCER EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Quadre 7.1 Nombre d'entitats de crèdit a Espanya, 2023-2024..... 331
Quadre 7.2 Entitats de depòsit en la Comunitat Valenciana a 31 desembre 2024..... 332
Quadre 7.3 Nombre d'oficines per entitats en la Comunitat Valenciana. Desembre 2024... 333
Quadre 7.4 Percentatges de variació del nombre d'oficines, 2023-2024..... 333
Quadre 7.5 Municipis de la Comunitat Valenciana sense oficina d'entitats de depòsit per províncies i comarques, 31/12/2024..... 336
Quadre 7.6 Crèdits de les entitats de depòsit a Administracions públiques (AA.PP.) i altres sectors residents (O.S.R.), per comunitats autònomes, a 31 desembre de 2024..... 342
Quadre 7.7 Depòsits d'Administracions públiques (AA.PP.) i altres sectors residents (O.S.R.), en entitats de depòsit per comunitats autònomes, a 31 desembre de 2024..... 345
Quadre 7.8 Quota de mercat per tipus d'entitat. C. Valenciana i Espanya, 2020-2024..... 346
Quadre 7.9 Crèdits i depòsits per províncies i tipus d'entitat. Comunitat Valenciana, 2024..... 347
Quadre 7.10 Seccions de crèdit de cooperatives Comunitat Valenciana, per províncies, 2020-2024. Dades a 31 de desembre..... 349
Quadre 7.11 Seccions de crèdit de cooperatives Comunitat Valenciana, 2020-2024. Depòsits i crèdits per províncies. Dades a 31 de desembre..... 350
Quadre 7.12 Activitat d'AFIN SGR Comunitat Valenciana, 2023- 2024..... 351
Quadre 7.13 Projectes avalats per AFIN SGR, 2023-2024..... 351
Quadre 7.14 Finançament Institut Valencià de Finances (IVF), 2024..... 352
Quadre 7.15 Línies d'avals Ucraïna, detall per províncies de la Comunitat Valenciana i Espanya, 2024..... 354
Quadre 7.16 Un altre finançament de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), 2024..... 354
Quadre 7.17 Indemnitzacions del consorci de compensació d'assegurances. 31-12-2024.... 359
Quadre 7.18 Indemnitzacions del consorci de compensació d'assegurances. 31-12-2024.... 360

BLOC II
MERCAT DE TREBALL, POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS

8. VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL

Quadre 8.1 Taxes de variació interanual del mercat de treball, 2023-2024..... 371
Quadre 8.2 Variables bàsiques del mercat de treball. Unió Europea, Espanya i Comunitat Valenciana, 2023- 2024..... 373
Quadre 8.3 Evolució mitjana i trimestral de les variables bàsiques del mercat de treball. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 373
Quadre 8.4 Evolució de la mitjana anual de les variables bàsiques del mercat de treball. Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 374
Quadre 8.5 Mitjana anual de la població de 16 i més anys segons activitat. Comunitat Valenciana, 2024..... 375
Quadre 8.6 Mitjana anual de les taxes d'activitat, atur i ocupació per sexe i per províncies. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 376
Quadre 8.7 Població activa per nacionalitat i sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 377
Quadre 8.8 Població inactiva per classe principal d'inactivitat i sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 379
Quadre 8.9 Població treballant menor de 25 anys i major de 55 anys. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 380
Quadre 8.10 Mitjana anual de les taxes d'activitat, atur i ocupació per sexe i grups d'edat en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 381
Quadre 8.11 Població treballant per sector econòmic a la Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 382
Quadre 8.12 Població treballant per sexe i sector econòmic. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 383
Quadre 8.13 Ocupació per branques d'activitat a la Comunitat Valenciana, 2024..... 385
Quadre 8.14 Persones assalariades, treballant i taxa d'assalarització. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 387
Quadre 8.15 Afiliació feina autònom per províncies i sexe, 2023-2024..... 390
Quadre 8.16 Afiliació ocupació autònoma per sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024... 392
Quadre 8.17 Afiliació ocupació autònoma per sectors. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 393
Quadre 8.18 Perfils feina autònom. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 394
Quadre 8.19 Afiliació en alta per règims i comunitats autònomes, 2024..... 395

Quadre 8.20 Evolució mitjana i trimestral de l'atur estimat. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 397
Quadre 8.21 Evolució mitjana i trimestral de l'atur estimat de joves. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 397
Quadre 8.22 Mitjana anual de persones en atur en busca de primera ocupació, 2023-2024..... 398
Quadre 8.23 Persones en atur per temps de busca d'ocupació. Comunitat Valenciana, 2022-2024..... 399
Quadre 8.24 Dones en atur per temps de busca d'ocupació. Comunitat Valenciana, 2022-2024..... 400
Quadre 8.25 Evolució mitjana i trimestral de taxes d'atur estimat per províncies, 2023-2024..... 400
Quadre 8.26 Persones en atur i taxa d'atur per sector econòmic, 2024..... 402
Quadre 8.27 Atur registrat a Espanya i Comunitat Valenciana, 2024..... 404
Quadre 8.28 Atur registrat entre menors 25 anys per sexe. C. Valenciana, 2024..... 410
Quadre 8.29 Atur registrat per comunitats autònomes, 2024..... 411
Quadre 8.30 Atur registrat amb comarques en la Comunitat Valenciana, 2021- 2024..... 412
Quadre 8.31 Atur registrat per gènere i comarques en la C. Valenciana, 2020- 2024..... 413
Quadre 8.32 Demandes d'ocupació pendents i baixes de demandes en la C. Valenciana, 2024..... 414

9.ELS GRANS FLUXOS DE L'OCUPACIÓ

Quadre 9.1 Demandes d'ocupació als Espais Labora d'ocupació a la C.V., 2024..... 417
Quadre 9.2 Persones demandants parades per províncies i nacionalitat, desembre 2024..... 418
Quadre 9.3 Estadístiques Eures. Comunitat Valenciana, 2024..... 419
Quadre 9.4 Centres col·laboradors amb conveni en vigor en l'any 2024..... 420
Quadre 9.5 Agències de col·locació amb declaració responsable, 2024..... 422
Quadre 9.6 Contractes de posada a disposició per CCAA del centre de treball de l'ETT. Desembre 2023-2024..... 422
Quadre 9.7 Contractes de posada a disposició per ETT CV per províncies, 2024..... 423
Quadre 9.8 Contractes de treball inicials a la C. Valenciana, 2020-2024..... 423
Quadre 9.9 Contractes registrats per sector d'activitat i per comarques a la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 425
Quadre 9.10 20 ocupacions més contractades a la província d'Alacant, 2023-2024..... 429

Quadre 9.11 20 ocupacions més contractades a la província de Castelló, 2023-2024..... 430
Quadre 9.12 20 ocupaciones més contractades a la província de València, 2023-2024.... 431
Quadre 9.13 Nombre de contractacions inicials segons secció d'activitat econòmica, 2024.....436
Quadre 9.14 Contractació segons tipus de contracte, 2023-2024.....436
Quadre 9.15 Contractació de caràcter temporal a la Comunitat Valenciana, 2024..... 437
Quadre 9.16 Contractes convertits en indefinits segons tipus de contracte i províncies de la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 438
Quadre 9.17 Contractes inicials de treball segons tipus de jornada per sexe a la Comunitat ValeNCiana i Espanya, 2024..... 441
Quadre 9.18 Movilitat de treballadors/es a la província d'Alacant. 2024..... 445
Quadre 9.19 Movilitat de treballadors/es a la província de Castelló. 2024 446
Quadre 9.20 Movilitat de treballadors/es a la província de València. 2024..... 447
Quadre 9.21 Evolució de les conciliacions individuals terminades a la Comunitat Valenciana, 2020- 2024..... 448
Quadre 9.22 Evolució de les conciliacions individuals terminades en Alacant, 2023- 2024..... 449
Quadre 9.23 Evolució de les conciliacions individuals terminades en Castelló, 2023- 2024..... 449
Quadre 9.24 Evolució de les conciliacions individuals terminades en València, 2023- 2024..... 449
Quadre 9.25 Assumptes judicials socials a la Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 450
Quadre 9.26 Expedients de regulació d'ocupació registrats per autoritat laboral. Comunitat Valenciana, 2024..... 451
Quadre 9.27 Expedients de regulació d'ocupació registrats per sectors. Comunitat Valenciana, 2024..... 451
Quadre 9.28 Expedientes de regulació d'ocupación registrats per causa. Comunitat Valenciana, 2024..... 452
Quadre 9.29 Treballadors/es afectats/des expedients de regulació d'ocupació registrar per mesura adoptada. Comunitat Valenciana, 2024..... 452
Quadre 9.30 Expedients de regulació temporal d'ocupació per força major DANA. Comunitat Valenciana..... 454

10. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ

Quadre 10.1 Estructura de l'Educació Secundària en la Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024.....458
Quadre 10.2 Formació de demanda. Sistema de bonificacions. Formació Professional per a l'ocupació. Participants per grups d'edat i sexe. Comunitat Valenciana, 2024.....460

Quadre 10.3 Formació de demanda. Sistema de bonificacions. Formació Professional per a l'ocupació. Participants per categoria, àrea, estrat de persones assalariades i modalitat. Any 2024..... 461
Quadre 10.4 Formació d'oferta. Formació professional per a l'ocupació. Participants per grups d'edat i sexe. Comunitat Valenciana, 2024..... 462
Quadre 10.5 Accions formatives per programes en la Comunitat Valenciana, 2024..... 464
Quadre 10.6 Accions formatives prioritàriament persones desocupades a la C. Valenciana, 2024..... 465
Quadre 10.7 Alumnat participant per famílies professionals en programa FPE dirigit prioritàriament a persones desocupades en la Comunitat Valenciana, 2024..... 466
Quadre 10.8 Programes de formació prioritàriament persones ocupades en la C. Valenciana, 2024..... 467
Quadre 10.9 Plans formatius per sector Formació Professional per a l'ocupació dirigida prioritàriament a persones ocupades en la C. Valenciana, 2024..... 468
Quadre 10.10 Alumnat participant per famílies professionals prioritàriament a persones ocupades en la Comunitat Valenciana, 2024..... 469
Quadre 10. 11 Programes d'ocupació-formació en la Comunitat Valenciana, 2024..... 471
Quadre 10.12 Alumnat participant per famílies professionals del programa mixt d'ocupació-formació tallers d'ocupació en la Comunitat Valenciana, 2023..... 472
Quadre 10.13 Dades estadístiques de la xarxa de centres de turisme per a la qualificació professional en la Comunitat Valenciana, 2024..... 473
Quadre 10.14 Activitat dels diferents centres de turisme per a la qualificació professional en la Comunitat Valenciana, 2024..... 474
Quadre 10.15 Línies de programes de suport a la creació d'ocupació en la Comunitat Valenciana, 2024..... 476
Quadre 10.16 Programa de col·laboració SEPE-Corporacions Locals, 2024..... 479
Quadre 10.17 Ingrés Mínim Vital. Acumulat altes prestacions. Nombre d'expedients aprovats i persones beneficiàries per sexe. CV, 2024..... 481
Quadre 10.18 Ingrés Mínim Vital. Acumulat altes prestacions. Nombre de persones beneficiàries per sexe. CV, 2023..... 481
Quadre 10.19 Cobertura de les prestacions per desocupació en la Comunitat Valenciana. Desembre 2023 i 2024..... 483
Quadre 10.20 Persones beneficiàries de prestacions per desocupació per sexe. Comunitat Valenciana, 2024..... 484
Quadre 10.21 Prestacions per desocupació en la Comunitat Valenciana. Mitjana anual de persones beneficiàries, 2015-2024..... 486
Quadre 10.22 Persones beneficiàries de subsidi per desocupació per províncies i tipus de subsidi, 2024..... 488
Quadre 10.23 Persones beneficiàries de la renda activa d'inserció per províncies i col·lectiu, 2024..... 489

Quadre 10.24 Persones beneficiàries i gastos de prestacions per desocupació a mes de desembre 2023-2024..... 490
Quadre 10.25 Despeses de prestacions per desocupació per comunitats autònomes. Desembre 2024..... 491

11. RELACIONS LABORALS

Quadre 11.1 Convenis col·lectius registrats en la C.V. per províncies en 2024..... 495
Quadre 11.2 Estructura dels convenis col·lectius segons àmbit funcional. C. Valenciana, Anys 2020-2024. (Dades percentuals)..... 497
Quadre 11.3 Augments salarials pactats en la C. Valenciana, 2020-2024..... 498
Quadre 11.4 Comparació dels augments salarials pactats i IPC. Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 499
Quadre 11.5 Convenis i persones treballadores afectades per clàusules especials. Per àmbit funcional i tipus de clàusula (inicie efectes econòmics gener-desembre 2024)..... 501
Quadre 11.6 Convenis, empreses i persones treballadores afectades i augment salarial pactat, segons àmbit funcional en la C. Valenciana, 2024..... 511
Quadre 11.7 Convenis, empreses i pers. treballadores afectades, jornada mitjana i variació salarial, segons trams de jornada pactada, per àmbit funcional en la C. Valenciana, 2024..... 512
Quadre 11.8 Representació empresarial en la negociació col·lectiva en la Comunitat Valenciana, 2024..... 514
Quadre 11.9 Representació sindical en la negociació col·lectiva en la Comunitat Valenciana, 2024..... 515
Quadre 11.10 Resum eleccions sindicals en la Comunitat Valenciana. Mandats vigents d'1/1/2021 a 31/12/2024..... 519
Quadre 11.11 Conflictes col·lectius de treball presentats en 2024, segons distribució geogràfica..... 522
Quadre 11.12 Conflictes col·lectius de treball presentats en 2024, segons l'àmbit del conflicte..... 523
Quadre 11.13 Tramitació dels conflictes col·lectius de treball. Any 2024..... 524
Quadre 11.14 Persones treballadores i empreses afectades en tots els procediments presentats en el TAL. Anys 2020-2024..... 526
Quadre 11.15 Procediments de conciliació i mediació segons el resultat en el Tribunal d'Arbitratge Laboral, 2020-2024..... 529
Quadre 11.16 Procediments de conciliació i mediació en convocatòries de vaga segons resultat en el TAL, Anys 2020-2024..... 529
Quadre 11.17 Vagues desenrotllades en 2024 segons distribució geogràfica..... 530
Quadre 11.18 Resultats derivats de les actuacions seguides per la inspecció de treball i seguretat social en la Comunitat Valenciana en 2024..... 531

Quadre 11.19 Activitat sancionadora en matèria laboral en la C. Valenciana en 2024..... 532
Quadre 11.20 Accions aconseguides per la inspecció de treball i seguretat social en la Comunitat Valenciana en 2024.....533

12. SEGURETAT I SALUT LABORAL

Quadre 12.1 Accidents laborals en la Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 538
Quadre 12.2 Evolució de la sinistralitat per la seua gravetat per data de baixa mèdica, 2020-2024..... 540
Quadre 12.3 Accidents amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica i sexe, 2023-2024..... 541
Quadre 12.4 Accidents *in itinere* per data de baixa mèdica i sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 544
Quadre 12.5 Malalties professionals. Parts amb baixa comunicats, 2023-2024..... 545
Quadre 12.6 Índex d'incidència de malalties professionals amb baixa en jornada de treball, 2023-2024..... 545
Quadre 12.7 Malalties professionals. Núm. de parts amb baixa comunicats, distribuïts per grups de malalties professionals, C.V. 2024..... 546
Quadre 12.8 Malalties professionals. Núm. de parts amb baixa comunicats, distribuïts per CNAE-2009, C.V. 2024..... 547
Quadre 12.9 Malalties professionals. Núm. de parts amb baixa comunicats, distribuïts per CNAE-2009 i sexe en la Comunitat Valenciana, 2024..... 548
Quadre 12.10 Malalties professionals. Núm. de parts amb baixa comunicats, distribuïts per CNO-11 en la Comunitat Valenciana, 2024..... 550
Quadre 12.11 Índex d'incidència del total d'accidents amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 552
Quadre 12.12 Índex d'incidència dels accidents de caràcter greu per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 553
Quadre 12.13 Índex d'incidència dels accidents mortals, 2023-2024..... 554
Quadre 12.14 Índex d'incidència del total d'accidents *in itinere* amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 554
Quadre 12.15 Índex d'incidència del total d'accidents *in itinere* graus amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 555
Quadre 12.16 Índex d'incidència del total d'accidents *in itinere* mortals amb baixa en jornada de treball per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 555
Quadre 12.17 Resum sinistralitat laboral per data de baixa mèdica en la Comunitat Valenciana 2020-2024..... 557
Quadre 12.18 Malalties professionals (parts amb baixa) per sectors econòmics i percentatge de representativitat respecte al total de sectors..... 559

Quadre 12.19 Evolució accidentes en jornada de treball per sectors econòmics per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 559
Quadre 12.20 Accidents en jornada de treball: representació percentual de cada sector econòmic sobre el total de sectors per data de baixa mèdica, 2023-2024..... 561
Quadre 12.21 Accidents de treball amb baixa en el centre de treball per sectors econòmics per data de baixa mèdica. Comunitat Valenciana, 2020-2024..... 562
Quadre 12.22 Accidents amb baixa en jornada de treball per sectors econòmics per data de baixa mèdica i sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 563
Quadre 12.23 Accidents in itinere per sectors econòmics, per data de baixa mèdica i sexe. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 563
Quadre 12.24 Total accidents amb baixa en jornada de treball per seccions del CNAE-2009, en la Comunitat Valenciana i províncies. Gener-desembre 2024..... 564
Quadre 12.25 Plantilla de l'INVASSAT a 31 de desembre de 2024..... 567
Quadre 12.26 Evolució de la plantilla de l'Invassat, 2020-2024..... 567
Quadre 12.27 Plantilla de la Inspecció de Treball i de la Seguretat Social de la Comunitat Valenciana relacionada amb seguretat i salut laboral, 2023-2024..... 569
Quadre 12.28 Actuacions i resultats de la Inspecció de Treball en matèria de riscos laborals, 2024..... 569
Quadre 12.29 Investigacions d'accidents del treball per part de la ITSS en la Comunitat Valenciana, 2024..... 570

BLOC III
NIVELLS I CONDICIONS DE VIDA

13. ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Quadre 13.1 Padró municipal continu: revisió del padró municipal..... 583
Quadre 13.2 Evolució de la població per comarques a la Comunitat Valenciana i Espanya, 2018-2024..... 587
Quadre 13.3 Evolució de la població per comarques costeres i interior, 2018-2024..... 588
Quadre 13.4 Indicadors municipis en risc de despoblació Comunitat Valenciana, 2023..... 589
Quadre 13.5 Residents a l'estranger procedents de la C. Valenciana i Espanya, 2020-2024.... 590

Quadre 13.6 Flux d'immigració procedent de l'estranger per província i nacionalitat..... 591
Quadre 13.7 Migracions interiors. Flux de migració interautonòmica per semestre, comunitat autònoma de destí, sexe. Persones. Any 2023..... 592
Quadre 13.8 Migracions interiors. Flux de migració interautonòmica per semestre, comunitat autònoma d'origen, sexe. U.: Persones. Any 2023..... 593
Quadre 13.9 Principals indicadors de natalitat i fecunditat. Comunitat Valenciana..... 595
Quadre 13.10 Edat mitjana a la maternitat segons la nacionalitat de la mare. C. Valenciana..... 595
Quadre 13.11 Naixements per comunitats autònomes..... 596
Quadre 13.12 Indicadors de mortalitat. Comunitat Valenciana..... 597
Quadre 13.13 Defuncions per comunitats autònomes..... 597
Quadre 13.14 Suïcidis a Espanya i la Comunitat Valenciana, segons edat i sexe. Any 2023..... 599
Quadre 13.15 Esperança de vida de la població espanyola. Comunitat Valenciana..... 600
Quadre 13.16 Creixement vegetatiu de la població. Comunitat Valenciana..... 602
Quadre 13.17 Taxa bruta de nupcialitat per comunitats autònomes..... 603
Quadre 13.18 Nul·litats, separacions i divorcis per Comunitats Autònomes. Any 2023..... 604
Quadre 13.19 Llars segons grandària de la llar. Comunitat Valenciana, 2024..... 605
Quadre 13.20 Llars segons grandària de la llar. Espanya, 2024..... 605
Quadre 13.21 Nombre de llars segons grandària per CCAA, 2024..... 606

14. VIVENDA

Quadre 14.1 Estructura de la Conselleria per programes pressupostaris vivenda, 2024.... 609
Quadre 14.2 Ajudes al lloguer de vivendes. Any 2024..... 610
Quadre 14.3 Ajudes a la compra de vivenda per a persones joves en municipis de grandària menuda. Any 2024..... 611
Quadre 14.4 PLA ADHA Convocatòria 2023-2024 (Concedides en 2024)..... 612
Quadre 14.5 Ajudes urgents de lloguer de vivenda per a contribuir a pal·liar els efectes produïts per la DANA. Núm. de sol·licituds per municipis..... 617
Quadre 14.6 Ajudes per pèrdua d'estris de primera necessitat – DANA..... 618
Quadre 14.7 Ajudes directes estatals per a pal·liar danys personals, danys materials en vivenda i estris, danys en establiments i comunitats de propietaris, despeses de corporacions locals i per prestacions de béns o servicis..... 619

Quadre 14.8 Règim de tinença de la vivenda per comunitat autònoma. Any 2023-2024... 620
Quadre 14.9 Estoc de vivendes noves sense vendre per comunitat autònoma. Any 2023..621
Quadre 14.10 Vivendes visades pel col·legi d'aparelladors (a 31/12/24).....622
Quadre 14.11 Edificis i locals registrats i la seua classificació energètica a 31/12/2024..... 623
Quadre 14.12 Nombre de compravendes registrades. Anys 2023-2024..... 625
Quadre 14.13 Compravenda de vivendes per mesos. Anys 2024..... 626
Quadre 14.14 Índex de preus de vivenda. Mitjanes anuals. Any 2024. Índexs per CCAA: general, vivenda nova i de segona mà..... 627
Quadre 14.15 Evolució del preu mitjà del m² de vivenda lliure..... 628
Quadre 14.16 Hipoteques. Any 2024..... 629
Quadre 14.17 Estadístiques d'Hipoteques (INE) 2024. Distribució en núm. finques..... 629
Quadre 14.18 Estadístiques d'Hipoteques (INE) 2024. Distribució en imports..... 630
Quadre 14.19 Estadístiques d'Hipoteques (INE) 2024. Hipoteques cancel·lades registralment..... 631
Quadre 14.20 Estadístiques d'Hipoteques (INE) 2024. Hipoteques amb canvis registrals..... 631
Quadre 14.21 Quota hipotecària mensual mitjana i % respecte al cost salarial. Any 2024..... 633
Quadre 14.22 Oferta turística: Blocs i conjunts de vivendes turístiques. Comunitat Valenciana. Any 2024..... 635
Quadre 14.23 Oferta turística: Vivendes turístiques. Comunitat Valenciana. Any 2024..... 635
Quadre 14.24 Municipis a Alacant amb major nombre de vivendes turístiques per província..... 636
Quadre 14.25 Certificacions per execucions hipotecàries iniciades i inscrites. Comunitat Valenciana 2024 i % variació anual 2021-2024..... 637
Quadre 14.26 Certificacions per execucions hipotecàries iniciades i inscrites, 2024..... 637
Quadre 14.27 Població jove Espanya. Primer semestre 2024..... 641
Quadre 14.28 Accés a la vivenda de la població jove. Espanya 1S 2024..... 642
Quadre 14.29 Població jove i vivenda en lloguer. Espanya 1S 2024..... 643
Quadre 14.30 Superfície tolerable i ingressos mínims per a una vivenda lliure. Espanya. Primer Semestre 2024..... 644

15. EDUCACIÓ

Quadre 15.1 Estructura de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació per programes pressupostaris, 2023-2024..... 648
Quadre 15.2 Execució pressupostària per projectes d'inversió en ensenyança primària en la Comunitat Valenciana, 2023-2024..... 651
Quadre 15.3 Execució pressupostària per projectes d'inversió en ensenyança secundària i de règim especial en la C. Valenciana, 2023-2024..... 651

Quadre 15.4 Despesa en centres docents per danys ocasionats per la DANA. Any 2024 652
Quadre 15.5 Alumnat matriculat en Educació Infantil. Cursos 2019-2020/2023-2024 654
Quadre 15.6 Alumnat matriculat en Educació Infantil per edats. Curs 2023-2024 654
Quadre 15.7 Alumnat matriculat en Educació Primària. Cursos 2019-2020/2023-2024 656
Quadre 15.8 Centres i unitats d'Educació Infantil i Primària. Curs 2023-2024 656
Quadre 15.9 Alumnat matriculat en Educació Secundària Obligatòria. Curs 2023-24 657
Quadre 15.10 Alumnat matriculat en Batxillerat. Curs 2023-2024 657
Quadre 15.11 Alumnat PAU 2024 658
Quadre 15.12 Centres que impartixen sistema estranger. Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024 658
Quadre 15.13 Centres i alumnat matriculat en programes de qualificació professional bàsica. Curs 2023-2024 659
Quadre 15.14 Centres i alumnat matriculat en Formació Professional Bàsica, Curs 2023-2024 659
Quadre 15.15 Alumnat matriculat en cicles formatius de F.P. / Mòduls professionals. Curs 2023-2024 660
Quadre 15.16 Alumnat matriculat en FP DUAL per família professional i grau d'estudis. Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024 661
Quadre 15.17 Subvencions destinades a Formació Professional. Curs 2023-2024 662
Quadre 15.18 Alumnat matriculat en ensenyances de règim general per sexe. Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024 664
Quadre 15.19 Alumnat estranger en la Comunitat Valenciana. Cursos 2018-2019/2023-2024 665
Quadre 15.20 Alumnat estranger per àrea geogràfica de procedència. Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024 666
Quadre 15.21 Alumnat estranger per nivell educatiu. C.V. Curs 2023-2024 666
Quadre 15.22 Unitats i centres d'ensenyances mitjanes/secundària. C.V. Curs 2023-2024 667
Quadre 15.23 Professorat segons el nivell d'ensenyança que impartix. Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024 668
Quadre 15.24 Ensenyances de la música. Curs 2023-2024 669
Quadre 15.25 Ensenyances de la dansa. Curs 2023-2024 669
Quadre 15.26 Ensenyances d'art dramàtic. Curs 2023-2024 670
Quadre 15.27 Ensenyances d'arts plàstiques i diseny. Curs 2023-2024 671
Quadre 15.28 Ensenyances d'idiomes Curs 2023-2024 671
Quadre 15.29 Alumnat matriculat en ensenyances d'idiomes, comunitat autònoma i modalitat/nivell. Curs 2023-2024 672

Quadre 15.30 Educació de persones adultes. Curs 2023-2024..... 673
Quadre 15.31 Educació de persones adultes. Alumnat matriculat per ensenyança. Curs 2023-2024..... 673
Quadre 15.32 Ensenyances no universitàries. Alumnat que va acabar els estudis. Ensenyances de Règim General..... 674
Quadre 15.33 Ensenyances no universitàries. Alumnat que va acabar els estudis. Ensenyances de Règim General..... 675
Quadre 15.34 Taxes d'abandó primerenc de l'educació i la formació per comunitat autònoma. Tots dos sexes Evolució 2017-2024..... 676
Quadre 15.35 Taxes d'abandó primerenc de l'educació i la formació per comunitat autònoma. Homes. Evolució 2017-2024..... 678
Quadre 15.36 Taxes d'abandó primerenc de l'educació i la formació per comunitat autònoma. Dones. Evolució 2017-2024..... 679
Quadre 15.37 Incidència d'assetjament escolar en la Comunitat Valenciana. Any 2024..... 680
Quadre 15.38 Evolució del núm. d'alumnat i professorat en les universitats de la Comunitat Valenciana..... 682
Quadre 15.39 Evolució d'estudiants diplomats en cicles, graus i màsters en la C. Valenciana per universitats. Cursos 2019-2020/2022-2023..... 683
Quadre 15.40 Estudiants matriculats per universitat i branca d'ensenyança en doctorats. Cursos 2021-2022/2022-2023/2023-2024..... 684
Quadre 15.41 Titulacions de grau. Cursos 2021-2022/2022-2023/2023-2024..... 685
Quadre 15.42 Estudiants matriculats de Màster per branca d'ensenyança (enginyeria i arquitectura i ciències) per universitat..... 686
Quadre 15.43 Beques de la Generalitat Valenciana per la realització d'estudis universitaris en la Comunitat Valenciana. Curs 2023-2024..... 687
Quadre 15.44 Ajudes al transport universitari en la Comunitat Valenciana..... 688
Quadre 15.45 Beques finalització d'estudis. Curs 2023-2024..... 688
Quadre 15.46 Beques Manuela Solís. Curs 2023-2024..... 689

16. SANITAT

Quadre 16.1 Estructura de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per programes pressupostaris, 2023-2024..... 692
Quadre 16.2 Execució pressupostària. Desembre de 2024. Resum per programes i projectes d'inversió..... 693
Quadre 16.3 Cobertura poblacional per grups d'assegurament (SIP, Servici d'Assegurament Sanitari). Any 2024..... 698
Quadre 16.4 Professionals medicina familiar i comunitària en atenció primària en 2023..699
Quadre 16.5 Professionals pediatria en atenció primària en 2023..... 700
Quadre 16.6Professionals infermeria en atenció primària en 2023..... 701

Quadre 16.7 Professionals infermeria obstetricia ginecologia en atenció primària 2023..... 702
Quadre 16.8 Professionals auxiliars d'administració en atenció primària en 2023..... 703
Quadre 16.9 Nombre de centres de salut i consultoris d'atenció primària per departaments en la C. Valenciana a data 31/12/23..... 704
Quadre 16.10 Consultes realitzades. Any 2024..... 705
Quadre 16.11 Nombre de consultes en atenció continuada. Any 2024..... 706
Quadre 16.12 Nombre de consultes per persona en atenció primària. Any 2024..... 706
Quadre 16.13 Nombre de centres d'atenció especialitzada per departaments en la C. Valenciana a data 31/12/23..... 707
Quadre 16.14 Indicadors d'hospitalització en hospitals d'aguts. 31/12/2024..... 708
Quadre 16.15 Personal d'administració en atenció especialitzada. Any 2023..... 708
Quadre 16.16 Personal d'infermeria i fisioterapeutes. Any 2023..... 709
Quadre 16.17 Facultatius / sense via mir. Any 2023..... 709
Quadre 16.18 Facultatius / especialistes (MIR) plantilla estructural. Any 2023..... 710
Quadre 16.19 Relació Successives/Primeres de consultes externes. Any 2024..... 711
Quadre 16.20 Intervencions quirúrgiques realitzades en 2024..... 712
Quadre 16.21 Urgències hospitalàries 2024..... 713
Quadre 16.22 Indicadors de parts, cesàries, anestèsia epidural i nounats, 2024..... 713
Quadre 16.23 Distribució de les interrupcions voluntàries d'embaràs. Comunitat Valenciana. Anys 2019-2023..... 714
Quadre 16.24 Notificació de les interrupcions voluntàries d'embaràs per titularitat del centre. Comunitat Valenciana. Anys 2019-2023..... 714
Quadre 16.25 Morbiditat hospitalària en la comunitat valenciana, 2023..... 715
Quadre 16.26 Lista d'espera consultes externes per especialitats. Any 2024..... 716
Quadre 16.27 Llista d'espera quirúrgica. Any 2024..... 716
Quadre 16.28 Plans de xoc per departaments de salut. Total pacients amb acceptació. Any 2024..... 718
Quadre 16.29 Personal del servici d'emergències sanitàries per províncies i sexe, 2024..... 719
Quadre 16.30 Activitats dels recursos d'emergències sanitàries per províncies, 2024..... 721
Quadre 16.31 Evolució de la plantilla de professionals, 2019-2024..... 722
Quadre 16.32 Evolució de les consultes en salut mental 2018-2024..... 722
Quadre 16.33 Despesa en productes farmacèutics i sanitaris per CCAA, 2023-2024..... 726
Quadre 16.34 Despesa farmacèutica per habitant i Departament en Atenció Primària en la Comunitat Valenciana, 2024..... 727
Quadre 16.35 Despesa farmacèutica per departament de salut, hospital públic i per habitant en la C. Valenciana. Atenció especialitzada, 2024..... 728
Quadre 16.36 Receptes dispensades en la comunitat valenciana, 2024..... 730
Quadre 16.37 Altres prestacions externes a l'assistència sanitària. CV, 2024..... 731
Quadre 16.38 Mesures en l'àmbit farmacèutic i de sistemes d'informació. Any 2024..... 732
Quadre 16.39 Malalties de declaració obligatòria en la C.V., 2022-2024..... 732
Quadre 16.40 Tres primeres causes de defunció en dones per als XXI grans grups en la Comunitat Valenciana per grups d'edat, 2023..... 736

Quadre 16.41 Tres primeres causes de defunció en hòmens per als XXI grans grups en la Comunitat Valenciana per grups d'edat, 2023..... 737
Quadre 16.42 Tres primeres causes de defunció en els dos sexes per als XXI grans grups en la Comunitat Valenciana per grups d'edat, 2023..... 738
Quadre 16.43 Principals causes de mortalitat en la C. Valenciana. Any 2023..... 739
Quadre 16.44 Participació de les dones en el programa de càncer de mama..... 742
Quadre 16.45 Participació en el programa de càncer de còlon. 2020- 2024..... 743
Quadre 16.46 Proves d'infeccions de transmissió sexual realitzades en els centres CIPS/ITS, 2024..... 744

17. MEDI AMBIENT, RECURSOS NATURALS I CANVI CLIMÀTIC

Quadre 17.1 Temperatures registrades durant 2024.....750
Quadre 17.2 Precipitació acumulada durant 2024 (l/ m2).....752
Quadre 17.3 Estadístiques de precipitació acumulada per comarques, 2024.....753
Quadre 17.4 Nivells d'insolació en la Comunitat Valenciana.....754
Quadre 17.5 Nivells d'insolació durant 2024..... 755
Quadre 17.6 Estat qualitatiu de les masses d'aigua en la Comunitat Valenciana, 2024..... 757
Quadre 17.7 Estat d'embassaments pertanyents a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (a 30/12/24)..... 761
Quadre 17.8 Estat d'embassaments pertanyents a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. Variació. Comparativa anual (a 23/12/24)..... 762
Quadre 17.9 Actuacions en infraestructures hidràuliques durant l'any 2024..... 764
Quadre 17.10 Actuacions i inversions en conservació de llits, restauració fluvial i obres d'emergència, 2024..... 765
Quadre 17.11 Inversions en la seua conjunt CHJ 2024, per tipologia i províncies..... 765
Quadre 17.12 Actuacions en matèria de modernització del regadiu, 2024..... 766
Quadre 17.13 Actuacions en matèria de modernització del regadiu, 2024..... 768
Quadre 17.14 Plantes dessaladores en servici en la Comunitat Valenciana. 2015-2024. Producció en m3..... 769
Quadre 17.15 Plantes dessaladores en servici en la Comunitat Valenciana. 2015-2024. Abocament en m3..... 770
Quadre 17.16 Model de finançament de l'explotació i funcionament EDAR, 2023-2024.... 772
Quadre 17.17 Despeses d'explotació de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR), 2023-2024..... 773
Quadre 17.18 Instal·lacions de depuració d'aigua en funcionament en 2024..... 773
Quadre 17.19 EDARS amb major nombre d'incidències per recepció d'abocaments d'alta càrrega contaminant, 2024..... 774
Quadre 17.20 Aplicació de les energies renovables en el sector de la depuració. C. Valenciana, 2023-2024..... 775

Quadre 17.21 Generació d'energia a partir de plaques solars. Comunitat Valenciana, 2024..... 776
Quadre 17.22 Qualificació de les aigües de bany en la Comunitat Valenciana, 2024..... 781
Quadre 17.23 Estat de les masses d'aigua subterrànies en la C. Valenciana. Cicle de Planificació 2015-2021..... 786
Quadre 17.25 Nivells d'arsènic (As), cadmi (Cd) i níquel (Ni) 2024, segons normativa vigent tant estatal com a europea 787
Quadre 17.26 Nivells de benzé (c6h6) 2024, segons normativa vigent estatal i europea..... 787
Quadre 17.27 Nivells de diòxid de nitrogen, 2024. Segons normativa vigent estatal i europea..... 788
Quadre 17.28 Nivells de monòxid de carboni, 2024. Segons normativa vigent estatal i europea..... 789
Quadre 17.29 Nivells d'ozó (O3), 2024. Segons normativa estatal..... 790
Quadre 17.30 Valors de PM10, 2024 segons normativa europea..... 791
Quadre 17.31 Nivells de plom (Pb). 2024 segons normativa vit estatal i europea..... 792
Quadre 17.32 Emissions de CO2 de les instal·lacions de la C. Valenciana..... 796
Quadre 17.33 Distribució de les emissions verificades de CO2 per sectors productius en la C. Valenciana..... 797
Quadre 17.34 Balanç emissions de gasos efecte d'hivernacle 2023-2024. C. Valenciana. Distribució de les emissions verificades de CO2 per sectors productius..... 799
Quadre 17.35 Generació elèctrica. Potència instal·lada (MW) en la Comunitat Valenciana, 2022-2024..... 802
Quadre 17.36 Generació elèctrica. Potència instal·lada (%) en la Comunitat Valenciana , 2022-2024..... 803
Quadre 17.37 Ajudes Ivace-Energia 2023 als tipus d'energies renovables en la C. Valenciana..... 811
Quadre 17.38 Ajudes Ivace-Energia 2024 a com. locals en instal·lacions d'autoconsum col·lectiu..... 812
Quadre 17.39 Ajudes Ivace-Energia 2024 al foment d'instal·lacions d'autoconsum i emmagatzematge i a la implantació de sistemes tèrmics d'ús residencial per províncies..... 813
Quadre 17.40 Ajudes Ivace-Energia 2024 a l'autoconsum i emmagatzematge i a la implantació de sistemes tèrmics al sector residencial per programes..... 813
Quadre 17.41 Ajudes Ivace-Energia 2024 al foment d'instal·lacions d'autoconsum en ajuntaments..... 813
Quadre 17.42 Ajudes a la implantació d'instal·lacions renovables tèrmiques PRTR, 2024..... 814
Quadre 17.43 Gestió del fons de compensació vinculat al pla eòlic de la CV..... 814
Quadre 17.44 Pressupost Ivace-Energia 2024 a l'estalvi i l'eficiència energètica..... 815
Quadre 17.45 Resum de les ajudes Ivace-Energia 2024 a l'estalvi i l'eficiència energètica.... 816

Quadre 17.46 Consum anual estimat en els punts de subministrament d'energia elèctrica en 2024, assessorats per Ivace-Energia..... 821
Quadre 17.47 Actuacions de restauració d'hàbitats en execució durant 2024. Programa operatiu feder 2017-2023 de la comunitat valenciana..... 823
Quadre 17.48 Banc de dades de la biodiversitat. Espais silvestres. Comunitat Valenciana 2023-2024..... 823
Quadre 17.49 Banc de dades de la biodiversitat. Nombre de cites. Comunitat Valenciana 2023-2024..... 824
Quadre 17.50 Producció de flora en la comunitat valenciana, 2024..... 824
Quadre 17.51 Seguiment de la flora amenaçada en la Comunitat Valenciana. Campanya 2024..... 825
Quadre 17.52 Inversions en la Xarxa Natura 2000. Pressupost Generalitat 2024..... 827
Quadre 17.53 Número i extensió dels espais cinegètics declarats (EECC), 2024..... 827
Quadre 17.54 Inversió realitzada per les persones titulars dels espais cinegètics declarats. Inversió en euros..... 829
Quadre 17.55 Inversions en matèria de caça i pesca continental. Anualitat 2024. Comunitat Valenciana..... 830
Quadre 17.56 Inversions en espais naturals protegits. Pressupost Generalitat 2024..... 832
Quadre 17.57 Distribució provincial d'espais naturals protegits 2024..... 832
Quadre 17.58 Distribució de la superfície forestal de la Com. Valenciana en Ha, 2024..... 833
Quadre 17.59 Distribució de la superfície per ús de la Com. Valenciana, 2024..... 833
Quadre 17.60 Superfície forestal gestionada per la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, 2024..... 833
Quadre 17.61 Muntanyes catalogades d'utilitat pública, 2023-2024..... 834
Quadre 17.62 Inversió en prospecció fitosanitària i control de plagues, 2024..... 835
Quadre 17.63Vivers forestals de la Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures i Territori, 2024..... 835
Quadre 17.64 Inversions en instal·lacions recreatives en la C. Valenciana, 2024..... 836
Quadre 17.65 Inversions en obres i treballs silvícoles en la C. Valenciana, 2024..... 836
Quadre 17.66 Estudis i projectes realitzats durant 2024 en la Comunitat Valenciana finançats per la Generalitat, mapa i MRR (PRTR)..... 837
Quadre 17.67 Treballs compensatoris al cànon d'ocupació parcs eòlics 2024 finançats per la Generalitat..... 838
Quadre 17.68 Ajudes per a l'aplicació de mesures de gestió forestal sostenible en el marc del Programa de Desenrotllament Rural de la Comunitat Valenciana, 2014-2022 (PDR) FEADER..... 838
Quadre 17.69 Ajudes per a l'aplicació de mesures de gestió forestal sostenible en el marc del Programa de Desenrotllament Rural de la Comunitat Valenciana, 2014-2022 PDR FEADER..... 838

Quadre 17.70 Ajudes per a l'aplicació de mesures de gestió forestal sostenible en el marc del Programa de Desenrotllament Rural de la Comunitat Valenciana, 2014-2022 PDR FEADER. 839
Quadre 17.71 Superfície afectada i nombre d'incendis forestals, 2024. 840
Quadre 17.72 Incendis forestals en la Comunitat Valenciana, 2015-2024. 842
Quadre 17.73 Causes d'incendis forestals en la C. Valenciana, 2023-2024. 843
Quadre 17.74 Activitats realitzades per l'Agència de Seguretat Emergències en matèria d'extinció d'incendis forestals. C. Valenciana, 2024. 845
Quadre 17.75 Evolució mensual del nombre d'incendis per províncies, 2024. 846
Quadre 17.76 Evolució mensual de la superfície afectada per províncies, 2024. 846
Quadre 17.77 Incendis forestals per comarques, 2024. 847
Quadre 17.78 Incendis en parcs naturals, 2024. 848
Quadre 17.79 Evolució d'incendis en parcs naturals, 2020-2024. 849
Quadre 17.80 Contenidors de paper i cartó, 2020-2024. 852
Quadre 17.81 Recollida selectiva de paper i cartó, 2020-2024. 852
Quadre 17.82 Contenidors de vidre, 2020-2024. 853
Quadre 17.83 Recollida selectiva de vidre, 2020-2024. 853
Quadre 17.84 Contenidors d'envasos lleugers, 2020-2024. 854
Quadre 17.85 Recollida selectiva d'envasos lleugers, 2020-2024. 854
Quadre 17.86 Recollida selectiva d'envasos de medicaments, 2020-2024. 855
Quadre 17.87 Recollida selectiva d'envasos de fitosanitaris, 2020-2024. 855
Quadre 17.88 Residus municipals en la Comunitat Valenciana, 2021-2022. 856
Quadre 17.89 Resum d'activitats del CEACV. 2024. 859
Quadre 17.90 Resum d'activitats del CEACV. Període 2020-2024. 859

18. CONSUM

Quadre 18.1 Xarxa d'alertes. Productes retirats en la C. Valenciana, 2024. 864
Quadre 18.2 Servici d'inspecció. Inspeccions realitzades en la C.V., 2024. 865
Quadre 18.3 Servici d'inspecció. Expedients sancionadors en la C.V., 2024. 866
Quadre 18.4 Associacions de persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana d'àmbit autonòmic, 2024. 866
Quadre 18.5 Suport financer de la Generalitat Valenciana a projectes de consum, 2024. 867
Quadre 18.6 Servicis territorials de consum. Consultes per províncies en la Comunitat Valenciana, 2023-2024. 867
Quadre 18.7 Nombre de consultes per sectors en STC, Comunitat Valenciana, 2023-2024. 868
Quadre 18.8 Denúncies i reclamacions presentades en servicis territorials de consum. Comunitat Valenciana, 2024. 873

Quadre 18.9 Estadístiques globals de les Juntes Arbitrals de Consum en la Comunitat Valenciana,
2024. 881
Quadre 18.10 Sol·licituds d'arbitratge en les juntes arbitrals de consum per sexes. Comunitat Valenciana,
2024. 883

19. EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Quadre 19.1 Evolució de l'afiliació al Sistema de la Seguretat Social.
Espanya. 890
Quadre 19.2 Règim general persones afiliades per seccions d'activitat. CNAE-2009.
Espanya,
2024. 891
Quadre 19.3 Evolució per sexe de les persones afiliades ocupades. Total Sistema.
Espanya. 891
Quadre 19.4 Evolució de les persones afiliades estrangeres a la Seguretat Social. Total Sistema.
Espanya. 892
Quadre 19.5 Afiliació de persones estrangeres a la Seguretat Social per règims. Espanya,
2023-2024. 894
Quadre 19.6 Afiliació de persones estrangeres a la Seguretat Social per seccions d'activitat. CNAE-2009. Règim General.
Espanya. 895
Quadre 19.7 Evolució Fons de Reserva de la Seguretat
Social. 896
Quadre 19.8 Comparativa de les magnituds més representatives del F.R.S. S.,
2022-2023. 897
Quadre 19.9 Nombre de persones treballadores en alta per règims. Per províncies,
2022-2024. 898
Quadre 19.10 Distribució d'afiliació de persones estrangeres a la Seguretat Social per províncies i per sexe. Dades a
30/12/24. 900
Quadre 19.11 Afiliació de persones estrangeres per sexes en la C. Valenciana i Espanya. Dades a 29/12/23 i
30/12/24. 900
Quadre 19.12 Afiliació de persones estrangeres en alta per règims segons la seua procedència en la Comunitat Valenciana i Espanya,
30/12/24. 901
Quadre 19.13 Nombre de persones treballadores en alta per règims. Alacant,
2024. 901
Quadre 19.14 Nombre de persones treballadores en alta per règims. Castelló,
2024. 902
Quadre 19.15 Nombre de persones treballadores en alta per règims. València,
2024. 902
Quadre 19.16 Distribució per sectors d'activitat de persones afiliades al Règim General de la Seguretat Social en la C. Valenciana,
2024. 904

Quadre 19.17 Afiliacions a la Seguretat Social en el Règim General. Comunitat Valenciana, 2020-2024. Dades a últim dia hàbil de cada exercici. 904
Quadre 19.18 Distribució per seccions d'activitat de persones afiliades estrangeres al règim general de la Seguretat Social en la Comunitat Valenciana 2023-2024. 905
Quadre 19.19 Noves assignacions a la Seguretat Social: Assignació número d'afiliació/ número d'usuari/a de la Seguretat Social, 2021-2024....906
Quadre 19.20 Recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari per règims en la Comunitat Valenciana, 2020-2024....907
Quadre 19.21 Recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari per règims a Alacant, 2024. 908
Quadre 19.22 Recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari per règims a Castelló, 2024. 909
Quadre 19.23 Recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari per règims a València, 2024. 910
Quadre 19.24 Recaptació executiva. Comunitat Valenciana. Anys 2022-2024. 910
Quadre 19.25 Codis de compte de cotització mitjans. Règim General. 911
Quadre 19.26 Empreses amb persones assalariades inscrites en la Seguretat Social, 2020-2024. 912
Quadre 19.27 Activitat de la inspecció de treball i seguretat social (ITSS) en l'àrea de Seguretat Social, 2024. 914
Quadre 19.28 Núm. de pensions contributives en la Comunitat Valenciana, 2020-2024....914
Quadre 19.29 Núm. de pensions contributives per sexe. Anys 2020-2024. 915
Quadre 19.30 Pagament de pensions. Seguretat Social. Import total nòmina 2020-2024. 915
Quadre 19.31 Pensió mitjana total nivell contributiu. Total règims Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024. 916
Quadre 19.32 Pensió mitjana total amb caràcter redistributiu per províncies de la Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 916
Quadre 19.33 Representativitat de les pensions contributives en la Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 918
Quadre 19.34 Pensions de jubilació. Núm. pensions i pensió mitjana, Comunitat Valenciana, 2020-2024. 919
Quadre 19.35 Pensions per incapacitat permanent. Nombre pensions i pensió mitjana. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 919
Quadre 19.36 Pensions de viduïtat. Nombre pensions i pensió mitjana. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 920
Quadre 19.37 Pensions d'orfandat. Nombre pensions i pensió mitjana. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 920
Quadre 19.38 Pensions a favor de familiars. Nombre pensions i pensió mitjana. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 920
Quadre 19.39 Nombre de pensions contributives per règims, 2024. 921

Quadre 19.40 Nombre de pensions contributives per règims i tipus de pensió en la Comunitat Valenciana, 2024. 921
Quadre 19.41 Pensions mitjanes anual Règim General. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 922
Quadre 19.42 Pensions mitjanes anual Règim Especial Autònoms/es. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 922
Quadre 19.43 Pensions mitjanes anual Règim Especial Treballadors de la Mar. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 923
Quadre 19.44 Pensions mitjanes anual Règim Especial Mineria i Carbó. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 923
Quadre 19.45 Pensions mitjanes anual Règim d'Accidents de Treball. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 924
Quadre 19.46 Pensions mitjanes anual Règim Malalties Professionals. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 924
Quadre 19.47 Pensions mitjanes anual Règim Segur Obligatori de Vellesa i Invalidesa. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024....924
Quadre 19.48 Nombre de pensions i pensionistes de classes passives en la Comunitat Valenciana i Espanya. 2023-2024. 925
Quadre 19.49 Import de pensions abonades per províncies. Classes passives, 2023-2024. 925
Quadre 19.50 Nombre de pensions en vigor amb complements per mínims, C.V., 2023-2024. 926
Quadre 19.51 Import de pensions en vigor amb complements per mínims. C. Valenciana, 2023-2024. 927
Quadre 19.52 Nombre de pensions no contributives de la Seguretat Social (jubilació i invalidesa) a mes de desembre de cada exercici, 2020-2024....928
Quadre 19.53 Acumulat d'altes en nòmina de PNC de la Seguretat Social al final de cada exercici. Anys 2020 a 2024. 928
Quadre 19.54 Altes en la nòmina de PNC de la Seguretat Social per mesos. Anys 2023 i 2024. 929
Quadre 19.55 Pensions no contributives, 2023-2024. 929
Quadre 19.56 Pensions no contributives de la Seguretat Social: jubilació i invalidesa. Distribució territorial dels imports bruts de les nòmines, 2024. 932
Quadre 19.57 Pensions no contributives de la Seguretat Social: acumulat d'altes, baixes i oscil·lacions en nòmina, 2024. 933
Quadre 19.58 Pensions no contributives. Dades acumulades de gestió fins als mesos de desembre, 2023-2024. 934
Quadre 19.59 Pensions no contributives de la Seguretat Social: jubilació i invalidesa per comunitats autònomes. 935
Quadre 19.60 Assignació econòmica per fill o filla menor a càrrec per grau discapacitat, 2024. 936

20. ELS SERVICIS SOCIALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Quadre 20. 1 Dades d'execució de la Llei de Dependència, 2023-2024. 939
Quadre 20.2 Estadística del sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència (SAAD). Comunitat Valenciana i Espanya, 2022-2024. 940
Quadre 20.3 Informació estadística del sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència (SAAD). Dades a 31/12/24. 941
Quadre 20.4 Residències per a persones majors. Places existents distribució provincial en la Comunitat Valenciana, 2024. 942
Quadre 20.5 Quantitats de subvenció per a programes de promoció dels drets de la infància i adolescència i de prevenció, protecció i inserció de persones menors d'edat en situació de risc o amb mesures jurídiques de protecció, per a l'exercici 2024. 945
Quadre 20.6 Acolliment familiar. Comunitat Valenciana, 2024. 946
Quadre 20.7 Adopcions en la Comunitat Valenciana. Exercicis 2023-2024....947
Quadre 20.8 Acolliment residencial. Núm. de centres i places. Àrea de protecció de menors. Comunitat Valenciana, 2024. 948
Quadre 20.9 Centres d'atenció diürna en la Comunitat Valenciana, 2024. 949
Quadre 20.10 Quantitats subvenció per a programes de promoció dels drets de la infància i participació infantil. Exercici 2024. 949
Quadre 20.11 Programes d'emancipació i autonomia personal de joves extutelats/des que hagen aconseguit la majoria d'edat, 2024. 950
Quadre 20.12 Mesures de mig obert i centres socioeducatius. C. Valenciana, 2024. 951
Quadre 20.13 Actuacions diversitat funcional de la C. Valenciana, 2024. 952
Quadre 20.14 Desenrotllament de programes de persones amb diversitat funcional i problemes de salut mental, 2024. 953
Quadre 20.15 Ajudes per a la realització d'estades vacacionals per a persones amb diversitat funcional, 2024. 954
Quadre 20.16 Ajudes per a la millora de les condicions d'accessibilitat al medi físic, 2024. 954
Quadre 20.17 Quantia renda de garantia d'ingressos mínims, 2024 (SMI 12 pagues). 955
Quadre 20.18 Quantia renda de garantia d'inclusió social/RCIP ILP INSS-SOVI, 2024 (SMI 12 pagues). 955
Quadre 20.19 Quantia renda complementària ingressos per prestacions PNC/FAS, 2024 (SMI 12 pagues). 955
Quadre 20.20 Quanties mitjanes prestació per a renda de garantia d'ingressos mínims, 2024. 956
Quadre 20.21 Quanties mitjanes prestació per a renda de garantia d'inclusió social, 2024. 956
Quadre 20.22 Quanties mitjanes prestació renda complementària d'ingressos per prestacions, 2024. 956

Quadre 20.23 Actuacions de la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenrotllament. Programa de cooperació internacional al desenrotllament. Actuacions tramitades 2024. 957
Quadre 20.24 Taxes de risc de posa. Nova definició 2022 i dels seus components per comunitats autònomes (renda any anterior a l'entrevista). Percentatge sobre total població.....961
Quadre 20.25 Evolució de les taxes de risc de pobresa per comunitats autònomes. Risc de pobresa (any anterior a l'entrevista). Percentatge sobre total població.....962
Quadre 20.26 Persones amb carència material per CCAA (Percentatge de persones). 964
Quadre 20.27 Llars amb carència material per CCAA (Percentatge de llars). 965
Quadre 20.28 Llars amb dificultats per a arribar a fi de mes i CCAA (Percentatge de llars). 966
Quadre 20.29 Persones amb dificultats per a arribar a fi de mes i CCAA (Percentatge de persones). 967
Quadre 20.30 Renda anual neta mitjana (any anterior a l'entrevista) per persona i per llar per CCAA. 969
Quadre 20.31 Persones amb carència material per sexe i edat. Comunitat Valenciana, 2023 (percentatge de persones). 970
Quadre 20.32 Renda anual mitjana per persona i unitat de consum segons sexe i edat. Comunitat Valenciana, 2024 (euros). 971
Quadre 20.33 Taula d'indicadors per comarques i províncies, 2024. 972
Quadre 20.34 Risc de pobresa o exclusió social i dels seus components menors de 16 anys i sexe en percentatge. Espanya 2015-2024. 974
Quadre 20.35 Risc de pobresa o exclusió social (indicador AROPE nova definició 2022) i dels seus components per edat i sexe en percentatge. Espanya 2020- 2024. 975
Quadre 20.36 Taxes de pobresa infantil en la Comunitat Valenciana, 2020-2024.....976
Quadre 20.37 Llars amb carència material. Pobresa energètica. Per CCAA. (Percentatge de llars). 977
Quadre 20.38 Persones amb carència material. Pobresa energètica. Per CCAA. (Percentatge de persones). 978

21. VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA

Quadre 21.1 Víctimes mortals per violència de gènere. Comunitat Valenciana i Espanya, període 2020-2024. 981
Quadre 21.2 Sistema de seguiment integral. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 984
Quadre 21.3 Dispositius electrònics de seguiment. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 984

Quadre 21.4 Altres feminicidis. Comunitat Valenciana i Espanya Període 2023-2024. 985
Quadre 21.5 Denúncies presentades per violència de gènere. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 986
Quadre 21.6 Nacionalitat de les dones víctimes de violència de gènere, 2023-2024. 989
Quadre 21.7 Tipus de delictes instruïts. C. Valenciana i Espanya, 2023-2024. 991
Quadre 21.8 Persones jutjades en els jutjats de violència sobre la dona, 2023-2024. C. Valenciana i Espanya. 992
Quadre 21.9 Menors jutjats per delicte per violència sobre la dona, 2023-2024. Comunitat Valenciana i Espanya. 993
Quadre 21.10 Sentències dictades en l'àmbit de la violència de gènere, 2023-2024. Comunitat Valenciana i Espanya. 994
Quadre 21.11 Ordes de protecció i mesures de protecció i seguretat sol·licitades i incoades en els jutjats de violència sobre la dona, 2023-2024. Comunitat Valenciana i Espanya. 995
Quadre 21.12 Ordes de protecció i mesures de protecció i seguretat incoades en els JVM per nacionalitat i edat de la víctima, 2024. Comunitat Valenciana i Espanya. 995
Quadre 21.13 Ordes i mesures de protecció i seguretat dels JVM per nacionalitat de denunciat, 2023-2024. C. Valenciana i Espanya. 996
Quadre 21.14 Ordes de protecció en els JVM per sol·licitant, 2023-2024. Comunitat Valenciana i Espanya. 996
Quadre 21.15 Mesures de protecció i seguretat de les víctimes. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 997
Quadre 21.16 Fets delictius en expedients associats a les víctimes de violència de gènere, OAVD en la Comunitat Valenciana, 2024. 1000
Quadre 21.17 Trucades al 016. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 1001
Quadre 21.18 Usuàries del servici telefònic Atenpro. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 1001
Quadre 21.19 Cribratge de la violència de gènere per províncies. Comunitat Valenciana, 2024. 1003
Quadre 21.20 Ajudes per a canvi de residència. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 1004
Quadre 21.21 Prestacions d'orfandat per províncies, Comunitat València, 2023-2024. 1005
Quadre 21.22 Concessions d'autorització de residència i treball a dones estrangeres víctimes de violència. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 1005
Quadre 21.23 Núm. de contractes bonificats per col·lectius. C. Valenciana i Espanya, 2024. 1006
Quadre 21.24 Núm. de contractes de substitució per col·lectius. C. Valenciana i Espanya, 2023-2024. 1007

Quadre 21.26 Convenis amb clàusules sobre igualtat.
Comunitat Valenciana i Espanya, 2024.....1008
Quadre 21.27 Nombre de delictes contra la llibertat sexual, 2023-2024. Comunitat
Valenciana i Espanya.....1016

22. SOCIETAT DIGITAL

Quadre 22.1 Indicadors anuals d'administració electrònica. Anys 2017-2024.....1023
Quadre 22.2 Percentatge de persones usuàries de TIC per Comunitats Autònomes.
Any 2024. 1030
Quadre 22.3 Percentatge de menors usuaris/as de TIC per sexe.
Comunitat Valenciana 2023-2024. 1032
Quadre 22.4 Ús d'infraestructures TIC empreses amb 10 o més persones treballadores.
Any 2024. Primer trimestre. 1038
Quadre 22.5 Empreses amb connexió a Internet per tipus de connexió. Any 2024.
1r Trim. Comunitat Valenciana i Espanya. 1039
Quadre 22.6 Ús de diverses TIC per comunitats autònomes en què se situa la
seu social de l'empresa. En percentatge. Any 2024- 1r Trim. 1041
Quadre 22.7 Infraestructures TIC de les empreses de menys de 10 persones
assalariades. En percentatge. C. Valenciana 2023-2024- 1r Trim. 1041
Quadre 22.8 Infraestructures TIC de les empreses de menys de 10 persones
assalariades. En percentatge. Espanya 2023-2024- 1r Trim. 1044
Quadre 22.9 Ocupats/ades per freqüència amb la qual treballen en el seu domicili,
per sexe. 1044
Quadre 22.10 Persones ocupades per freqüència amb la qual treballen en el seu domicili
particular, els dos sexes, comunitat autònoma. Valors absoluts. 1046
Quadre 22.11 Persones ocupades per freqüència amb la qual treballen en el seu domicili
particular, homes, comunitat autònoma. Valors absoluts. 1047
Quadre 22.12 Persones ocupades per freqüència amb la qual treballen en el seu domicili
particular, dones, comunitat autònoma. Valors absoluts. 1048

ÍNDEX DE GRÀFICS BLOC I

BLOC I
PANORAMA ECONÒMIC

1.MARC DE REFERÈNCIA

Gràfic 1.1 Evolució del producte mundial. Variació percentual anual, 2020-2024. 24
Gràfic 1.2 Evolució de la inflació mundial. Taxes de variació interanuals ,
2015-2024. 26
Gràfic 1.3 Tipus d'interès oficials, 2024. 26
Gràfic 1.4 Evolució dels tipus d'interés, 2023-2024. 31
Gràfic 1.5 Taxes d'atur de la zona euro per sexes, 2019-2024. 34
Gràfic 1.6 Taxes d'atur. Tots dos sexes, 2024. 35
Gràfic 1.7 Taxes d'activitat per sexes, 2024. 36
Gràfic 1.8 PIB per càpita, 2023-2024. EU-27 = 100. 38
Gràfic 1.9 Despeses en prestacions de protecció social, 2013- 2022p. UE-27,
zona euro i Espanya. 39
Gràfic 1.10 Prestacions socials per grup de funcions.
Any 2022p. UE-27 - Espanya. 41
Gràfic 1.11 Evolució trimestral del PIB pm a Espanya i zona euro. Taxes de
variació interanual, 2020-2024. 42
Gràfic 1.12 IPC general i inflació subjacent. Espanya, 2023-2024. Taxes de
variació interanuals. 49
Gràfic 1.13 Índexs harmonitzats de preus al consum. Espanya i zona euro, 2024.
Taxes de variació interanuals. 50

2.CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ECONOMIA

Gràfic 2.1 Taxes de variació interanuals del PIB en la C. Valenciana, Espanya i zona euro,
2020-2024. 59
Gràfic 2.2 PIB pm Real. Comunitat Valenciana, 2015-2024. 61
Gràfic 2.3 PIB Comunitat Valenciana i Espanya, 2015-2024. Taxa de variació
interanual. 61
Gràfic 2.4 Taxes de variació intertrimestrals del PIB en la C. Valenciana i Espanya,
2023-2024. 62
Gràfic 2.5 Matriculacions de turismes Comunitat Valenciana, 2015-2024p. 65

Gràfic 2.6 Despeses corrents i de capital no financeres. Comunitat Valenciana, 2015-2024. Obligacions reconegudes. Dades acumulades. 65
Gràfic 2.7 Matriculacions de vehicles de càrrega. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 66
Gràfic 2.8 Importacions de béns d'equip. Comunitat Valenciana, 2015-2024p. 67
Gràfic 2.9 Crèdits totals concebuts a sectors residents. Comunitat Valenciana, 2015-2024. 68
Gràfic 2.10 Convergència real de les comunitats autònomes, 2023 (a). Índex de producte interior regional brut per habitant. 70
Gràfic 2.11 PIB per capita. Comunitat Valenciana. 2000-2023 (a). 71
Gràfic 2.12 Producció i renda agrària Comunitat Valenciana, 2015-2024. 77
Gràfic 2.13 Cabanya ramadera en la Comunitat Valenciana, 2022-2024. Cens d'explotacions ramaderes. Taxes de variació interanual. 78
Gràfic 2.14 Superfície agrícola ecològica i operadors AE. Comunitat Valenciana, 2014-2023. 80
Gràfic 2.15 Exportacions agràries. Comunitat Valenciana, 2015-2024. Taxes de variació interanual. 86
Gràfic 2.16 Persones ocupades, assalariades i aturades del sector agrari. Comunitat Valenciana, 2022-2024. 86
Gràfic 2.17 Comercialització pesquera. Quilos capturats i valor en euros. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 92
Gràfic 2.18 Consum d'energia elèctrica total i per a usos industrials. Comunitat Valenciana, 2023-2024 (p). 99
Gràfic 2.19 Índex de producció industrial (IPI). Comunitat Valenciana, 2023-2024. ...100
Gràfic 2.20 Índex de producció industrial. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 101
Gràfic 2.21 Taxa de variació internaual de l'índex de producció industrial, segons destí econòmic. Comunitat Valenciana, 2023-2024. 102
Gràfic 2.22 Taxa de variació de l'índex de xifres de negocis en la indústria. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 105
Gràfic 2.23 Persones ocupades, assalariades i aturades. Sector industrial. Comunitat Valenciana, 2022-2024. 106
Gràfic 2.24 Licitació oficial. Comunitat Valenciana i Espanya Taxes de variació interanual, 2020-2024. 109
Gràfic 2.25 Persones ocupades, assalariades i aturades del sector construcció. Comunitat Valenciana, 2022-2024. 111
Gràfic 2.26 Índex de xifra de negocis del sector serveis de mercat. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 113
Gràfic 2.27 Índex de xifra de negocis i ocupació del sector serveis de mercat. Comunitat Valenciana, 2023-2024. 114
Gràfic 2.28 Índex de xifres de negoci del comerç al detall. Comunitat Valenciana, 2023-2024. 114

Gràfic 2.29 Índex de xifres de negoci del comerç al detall per tipus de productes. Comunitat Valenciana, 2023-2024. 115
Gràfic 2.30 Persones ocupades, assalariades i aturades del sector serveis. Comunitat Valenciana, 2022-2024. 115
Gràfic 2.31 Evolució de l'oferta turística segons núm. establiments en la Comunitat Valenciana, 2020-2024. 117
Gràfic 2.32 Núm. de pernoctacions de turistes espanyols/es i estrangers/es en la Comunitat Valenciana, 2023. 125
Gràfic 2.33 Grau d'ocupació en hotels de la Comunitat Valenciana. Any 2022-2024 (en percentatge). 126
Gràfic 2.34 Núm. de passatgers/es en creuers mensual en la Comunitat Valenciana, 2024. 130
Gràfic 2.35 Núm. de passatgers/es en creuers mensual respecte del total del trànsit portuari en la Comunitat Valenciana, 2024. 131
Gràfic 2.36 Estructura sectors productius Comunitat Valenciana i Espanya, 2023. 135
Gràfic 2.37 Evolució del nombre d'empreses per mil habitants. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024. 138
Gràfic 2.38 Productivitat aparent per persona ocupada. Comunitat Valenciana i Espanya, 2019-2023. 141
Gràfic 2.39 Productivitat aparent per persona ocupada. Comunitat Valenciana, 2000-2023. 142
Gràfic 2.40 Remuneració per persona assalariada i sector econòmic. Comunitat Valenciana, 2022(P) -2023(A). 143
Gràfic 2.41 Remuneració per persona assalariada, productivitat per feina i cost laboral unitari. Comunitat Valenciana i Espanya, 2019-2023. 144
Gràfic 2.42 Percentatge de l'excedent d'explotació brut (EEB) sobre el VAB per sectors. Comunitat valenciana, 2021-2023ª. 147
Gràfic 2.43 Marge sobre vendes a nivell agregat (excl. sectors energètics) Espanya, 2015-2024. 148
Gràfic 2.44 Empreses inscrites en la seguretat social. C. Valenciana, 2020-2024. 149
Gràfic 2.45 Societats mercantils constituïdes i dissoltes. Comunitat Valenciana, 2020-2024. 151
Gràfic 2.46 Empreses concursades en la Comunitat Valenciana, 2023-2024. 151
Gràfic 2.47 Evolució de les despeses en R+D Comunitat Valenciana (milers d'euros). 159
Gràfic 2.48 Despeses de R+D interna per habitant. Any 2023. 162
Gràfic 2.49 Distribució de les despeses en activitats per a la innovació tecnològica segons classe de despesa, en percentatge. Any 2022. 163
Gràfic 2.50 Percentatge d'empreses innovadores per CCAA en el període 2020-2022. 166
Gràfic 2.51 Sol·licituds de patents nacionals per CCAA en 2024. 170
Gràfic 2.52 Sol·licituds de models d'utilitat nacionals per CCAA en 2024. 170
Gràfic 2.53 Sol·licituds de marques nacionals per CCAA en 2024. 171
Gràfic 2.54 Sol·licituds de noms comercials nacionals per CCAA 2024. 171

Gràfic 2.55 Sol·licituds de dissenys industrials nacionals per CCAA 2024..... 172

3.SECTOR EXTERIOR

Gràfic 3.1 Exportacions i importacions de la C. Valenciana, 2021-2024p.....181
Gràfic 3.2 Exportacions, importacions i taxa de cobertura. Comunitat Valenciana, 2020-2024p.....182
Gràfic 3.3 Taxes de cobertura. Comunitat Valenciana i Espanya, 2015-2024p.....182
Gràfic 3.4 Grau d'obertura exterior. Espanya i C. Valenciana, 2019- 2024p.....183
Gràfic 3.5 Nombre d'empreses exportadores i d'empreses que exporten de forma regular. Comunitat Valenciana, 2015-2024p.....184
Gràfic 3.6 Exportacions de la Comunitat Valenciana per productes, 2024p.....191
Gràfic 3.7 Importacions de la Comunitat Valenciana per productes, 2024p.....191
Gràfic 3.8 Exportacions de la Comunitat Valenciana per principals destins, 2024p.....195
Gràfic 3.9 Importacions de la Comunitat Valenciana per principals origens, 2024p,.....195
Gràfic 3.10 Inversió estrangera a la C. Valenciana, 2014- 2024p.....196
Gràfic 3.11 Inversió en l'estranger de la Comunitat Valenciana, 2020-2024.....200

4.SECTOR PÚBLIC

Gràfic 4.1 Despesa social pressupostària, 2024 205
Gràfic 4.2 Obligacions reconegudes de despeses per funcions (%), 2024.....208
Gràfic 4.3 Obligacions reconegudes de despeses en béns públics de caràcter social, 2024. (% respecte a les despeses totals executades).....208
Gràfic 4.4 Destí del FFCCAA de la Comunitat Valenciana , 2024.....213
Gràfic 4.5 Despesa pública (% PIB) per CCAA, 2023.....219
Gràfic 4.6 Despesa pública (% PIB) en la Unió Europea por països, 2023.....220
Gràfic 4.7 Despesa pública (% PIB) als països de l'OCDE, 2023.....220
Gràfic 4.8 Dèficit/superàvit en % sobre PIB comparativa CCAA, 2024.....221
Gràfic 4.9 Dèficit Comunitat Valenciana, 2015-2024 (% sobre el PIB).....221
Gràfic 4.10 Endeutament per comunitats autònomes, 2024 (milions d'euros).....223
Gràfic 4.11 Endeutament comunitats autònomes, 2024 (%) 223
Gràfic 4.12 Deute de la Comunitat Valenciana a 31 de desembre 2024 per instruments financers (%).....225
Gràfic 4.13 Deute/PIB per comunitats autònomes, 2024 (%).....226
Gràfic 4.14 Endeutament per càpita per Comunitats Autònomes, 2024 (Euros/habitant).....228
Gràfic 4.15 Evolució de l'endeutament en la Com. Valenciana. Anys 2015-2024.....228

Gràfic 4.16 Despeses no financeres per capita de les CC.AA. 2002-2022 (Índex d'obligacions reconegudes).....231
Gràfic 4.17 Ingressos tributaris de la Comunitat Valenciana 2002-2024 (Drets reconeguts en milions d'euros).....232
Gràfic 4.18 Ingressos per operacions no financeres. Comunitat Valenciana 2002-2024 (Drets reconeguts en milions d'euros).....232
Gràfic 4.19 Ingressos no financers per capita de les CCAA. 2002-2022 (Índex de Drets reconeguts).....233
Gràfic 4.20 Rendiment definitiu del sistema de finançament autonòmic i Finançament efectiu per capita del sistema de finançament autonòmic, 2022.....234
Gràfic 4.21 Deute viu Comunitat Valenciana a 31-12-2022 i deute per infrafinançament acumulat en el període 2002-2022.....235
Gràfic 4.22 Distribució del deute públic autonòmic segons el seu origen. Comunitat Valenciana, 2022.....235
Gràfic 4.23 Next Generation EU, Comunitat Valenciana 31-12-2024 (Milions d'euros) 238
Gràfic 4.24 Fons REACT-EU assignació per comunitat i ciutat autònoma.....238
Gràfic 4.25 REACT-EU Comunitat Valenciana. Assignació Fons (%).....239
Gràfic 4.26 Distribució del MRR per comunitat i ciutat autònoma. 31- 12- 2024 239
Gràfic 4.27 Beneficiaris/es d'ajudes i subvencions MRR convocades per la Generalitat Valenciana, 31-12-2024.....246
Gràfic 4.28 Beneficiaris/es d'ajudes i subvencions convocades per l'Administració General de l'Estat en la C. Valenciana, 31-12-2024.....246

5. PREUS I COSTOS

Gràfic 5.1 IPC - Taxes de variació interanual. Comunitat Valenciana i Espanya, 2023-2024. 257
Gràfic 5.2 IPC - Taxes de variació de les mitjanes anuals. Comunitat Valenciana i Espanya, 2015-2024. 257
Gràfic 5.3 Taxes de variació interanual de l'IPC per CC.AA. Desembre, 2024.....259
Gràfic 5.4 Taxes de variació interanual de l'IPC per províncies, 2023-2024.....260
Gràfic 5.5 Inflació per grups especials. Desembre, 2024.....261
Gràfic 5.6 Inflació subjacent (IPC sense aliments no elaborats ni productes energètics). C. Valenciana i Espanya, 2023-2024. Taxes de variació interanual.....262
Gràfic 5.7 IPC general i inflació subjacent. Comunitat Valenciana, 2023-2024. Variació percentual interanual.....262
Gràfic 5.8 Taxa de variació interanual de l'IPC per grups de despeses. Comunitat Valenciana. Desembre, 2023-2024.....263

Gràfic 5.9 Taxes de variació interanual de l'IPC per grups de despeses en la Comunitat Valenciana i Espanya. Desembre, 2024 264
Gràfic 5.10 Subgrups de productes que més han crescut per damunt de la mitjana de la Comunitat Valenciana. Taxes de variació de la mitjana anual 2024.....265
Gràfic 5.11 Índex de preus generals, d'electricitat, gas i altres combustibles i d'aliments. Comunitat Valenciana, 2023-2024. 265
Gràfic 5.12 Subgrups de productes que més han caigut. Comunitat Valenciana. Taxes de variació de la mitjana anual 2024.....266
Gràfic 5.13 Deu rúbriques de productes que més han crescut. Comunitat Valenciana. Taxes de variació interanuals 2024.....267
Gràfic 5.14 Cost salarial per persona treballadora i trimestre en la Comunitat Valenciana, 2020-2024.....268
Gràfic 5.15 Taxes de variació interanuals de costos salarials per persona treballadora i per hora treballada. Comunitat Valenciana, 2023-2024.....269
Gràfic 5.16 Cost laboral per persona treballadora i mes i branques d'activitat. Comunitat Valenciana. Quart trimestre 2024.....271
Gràfic 5.17 Cost laboral per persona treballadora i mes i branques d'activitat. Comunitat Valenciana. 4t TRIMESTRE 2024. Taxes variació interanual.....272
Gràfic 5.18 Cost salarial per persona treballadora i mes per CCAA. 4t TRIMESTRE 2024.....273
Gràfic 5.19 IPC, cost laboral i cost salarial en la Comunitat Valenciana. Taxes de variació interanual de les mitjanes anuals , 2015- 2024.....274
Gràfic 5.20 IPC, cost laboral i cost salarial en la Comunitat Valenciana. Taxes de variació interanual, 2015-2024.....274
Gràfic 5.21 IPC i salari mitjà per persona treballadora. Comunitat Valenciana, 2013-2022. Variació percentual interanual.....275
Gràfic 5.22 Guany mitjà anual per persona treballadora. Comunitat Valenciana, 2013-2022 (en euros).....276
Gràfic 5.23 Evolució percentual de la bretxa salarial. Comunitat Valenciana i Espanya, 2013-2022.....277
Gràfic 5.24 Percentatge de bretxa salarial per guany per hora normal de treball i Comunitat Autònoma. Any 2022.....279
Gràfic 5.25 Percentatge de bretxa salarial per guany per hora normal de treball i tipus de contracte. Comunitat Valenciana, 2022 280
Gràfic 5.26 Persones treballant per ocupació i sexe. Comunitat Valenciana, 2024.....281
Gràfic 5.27 Evolució del 'índex de preus industrials (IPRI). Comunitat Valenciana i Espanya 2015-2024. Taxes de variació de les mitjanes anuals.....281
Gràfic 5.28 Índex de preus industrials en la Comunitat Valenciana i Espanya. Taxes de variació interanuals 2022-2024.....282
Gràfic 5.29 Taxa de variació de l'índex de preus industrials, segons destí econòmic. Comunitat Valenciana, 2023-2024..... .278
Gràfic 5.30 Índex de preus industrials (IPRI) per divisions. Comunitat Valenciana, mitjana 2024. Taxes de variació interanuals.....283

Gràfic 5.31 Índex de costos del sector de la construcció, 2023-2024. 284
Gràfic 5.32 Evolució Índex de costos del sector de la construcció, 2015-2024. 284
Gràfic 5.33 Evolució del preu del petroli, 2022-2024. 285
Gràfic 5.34 Evolució del preu mitjà del gas, 2022-2024. 285
Gràfic 5.35 Evolució del preu de l'electricitat, 2023-2024. 286
Gràfic 5.36 Evolució de l'índex de matèries primeres de la indústria i total, 2022-24. 286
Gràfic 5.37 Tipus d'interès: Entitats de crèdit, 2023-2024. 289
Gràfic 5.38 Tipus d'interès actius (TAE) i passius d'entitats de crèdit, 2023-2024. 290

6.TRANSPORT I INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT

Gràfic 6.1 Milions de persones viatgeres gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana (2020-2024). 294
Gràfic 6.2 Transport de persones viatgeres gestionat per RENFE-Operadora en la Comunitat Valenciana (2020-2024). 297
Gràfic 6.3 Accidents de trànsit. Persones mortes en vies interurbanes per províncies (2020-2024). 310
Gràfic 6.4 Passatgers/es en règim de transport i de creuer acumulat, 2024. 316
Gràfic 6.5 Passatgers/es en règim de creuer acumulat cap d'any 2024. 316
Gràfic 6.6 Tràfic portuari. Acumulat a final d'any 2024. 318
Gràfic 6.7 Inversions autoritats portuàries de la Comunitat Valenciana. Ports de l'Estat (2020-2024). 320
Gràfic 6.8 Tràfic de passatgers/es per aeroports. Acumulat a final d'any 2024. 324
Gràfic 6.9 Tràfic mercaderies aeroports. Acumulat a final d'any 2024. 326

7. SISTEMA FINANCER EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Gràfic 7.1 Evolució de persones empleades d'entitats de dipòsit. Espanya, 2008-2023.....331
Gràfic 7.2 Evolució d'oficines d'entitats de dipòsit. Comunitat Valenciana, 2008-2024.....334
Gràfic 7.3 Evolució nombre d'oficines d'entitats de dipòsit. Comunitat Valenciana i Espanya, 2008-2024. Percentatge de variació interanual del nombre d'oficines.....335
Gràfic 7.4 Distribució dels municipis sense oficina en la Comunitat Valenciana 31/12-2024.....340
Gràfic 7.5 Evolució crèdits i dipòsits. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....348
Gràfic 7.6 Diferència entre dipòsits i crèdits. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....348
Gràfic 7.7 Exposició total al crèdit en la zona afectada a Espanya: 298 oficines.....355
Gràfic 7.8 Finançament DANA atorgada per l'ICO fins a 30 abril de 2025.....357

BLOC II
MERCAT DE TREBALL, POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS

8. VARIABLES BÀSIQUES DEL MERCAT DE TREBALL

Gràfic 8.1 Evolució de les variables bàsiques del mercat de treball. Comunitat Valenciana, 2015-2024. Detall trimestral, 2023-2024.....355
Gràfic 8.2 Taxes d'activitat i ocupació a la Comunitat Valenciana per sexe i trimestre, 2020-2024.....355
Gràfic 8.3 Població treballant menor de 25 anys i major de 55 anys. Comunitat Valenciana, 2020-2024.....355
Gràfic 8.4 Dones i homes ocupats/ades a la Comunitat Valenciana per sectors. Mitjana 2024.....355
Gràfic 8.5 Persones treballant per branques d'activitat. Comunitat Valenciana, 2024. Taxes de variació interanuals.....355
Gràfic 8.6 Població assalariada per tipus de contracte. Població assalariada per tipus de contracte i sexe. Comunitat Valenciana, 2024.....355
Gràfic 8.7 Taxa de temporalitat de joves. Comunitat Valenciana, 2022-2024.....355
Gràfic 8.8 Afiliació treball autònom a Espanya i Comunitat Valenciana, 2015-2024. Mitjana mes de desembre.....355
Gràfic 8.9 Afiliació treball autònom Comunitat Valenciana, 2023-2024.....355
Gràfic 8.10 Percentatge de persones en atur per sector econòmic. Comunitat Valenciana sobre total nacional, 2020-2024 (termes mitjans).....355
Gràfic 8.11 Taxa d'atur per Comunitats Autònomes, 2024.....355
Gràfic 8.12 Taxa d'atur per Comunitats Autònomes. Mitjana anual, 2023-2024.....355
Gràfic 8.13 Atur registrat mensual. Comunitat Valenciana, 2023-2024.....355
Gràfic 8.14 Atur registrat mensual per sectors. Espanya i C. Valenciana, 2024.....355
Gràfic 8.15 Persones desocupades registrades per branques d'activitat. C. Valenciana, desembre 2024. Variació interanual en termes absoluts.....355
Gràfic 8.16 Atur registrat mensual per províncies. C. Valenciana, 2023-2024.....355
Gràfic 8.17 Atur registrat mensual per sexes. C. Valenciana, 2023-2024.....355
Gràfic 8.18 Taxes de variació d'atur registrat. Comunitat Valenciana, 2020-2024 (Mes de desembre).....355
Gràfic 8.19 Taxes de variació d'atur registrat femení. Comunitat Valenciana i Espanya, 2020-2024 (Mes de desembre).....355
Gràfic 8.20 Atur registrat mensual joves. Comunitat Valenciana, 2023-2024.....355

9. ELS GRANS FLUXOS DE L'OCUPACIÓ

Gràfic 9.1 Persones ateses pel personal tècnic d'orientació de Labora, 2024. 419
Gràfic 9.2 Mitjana mensual dels contractes registrats en el SEPE en la Comunitat Valenciana, 2020-2024. 424
Gràfic 9.3 Nombre de contractes per nivells formatius per províncies, 2024. 427
Gràfic 9.4 Ocupacions amb major contractació, per sexes. Espanya, 2024. 428
Gràfic 9.5 Les 10 ocupacions amb més dificultats de cobertura, 2024. 432
Gràfic 9.6 Causes de desajustaments per freqüència. Comunitat Valenciana, 2024.....433
Gràfic 9.7 Contractes inicials per sexe. Comunitat Valenciana, 2024 i 2023. 440
Gràfic 9.8 Ocupacions amb major contractació, per sexes. C. Valenciana, 2024. 441
Gràfic 9.9 Ocupacions amb major biaix per gènere. C. Valenciana, 2024.....442
Gràfic 9.10 Bretxa de gènere per seccions d'activitat econòmica. Comunitat Valenciana, 2024.....442
Gràfic 9.11Raons del treball a temps parcial a Espanya, 2023 (població de 15 a 64 anys). 443

10. POLÍTIQUES D'OCUPACIÓ

Gràfic 10.1 Prestacions assistencials i contributives en relació amb l' atur. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....487
Gràfic 10.2 Taxa de cobertura. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....488
Gràfic 10.3 Distribució de despeses de prestacions per desocupació. Comunitat Valenciana. Desembre 2024.....492

11. RELACIONS LABORALS

Gràfic 11.1 Taxa de cobertura de la negociació col·lectiva (%) per comunitat autònoma i sexe, 2024.....496
Gràfic 11.2 Convenis col·lectius i persones treballadores afectades, 2023-2024.....497
Gràfic 11.3 Evolució convenis col·lectius. Comunitat Valenciana. 2020-2024.....498
Gràfic 11.4 Comparació augments salarials pactats i revisats i l'IPC. Comunitat Valenciana. Anys 2020-2024.....499
Gràfic 11.5 Variació interanual del núm. de persones teletreballadores. 4t T- 2024.....509
Gràfic 11.6 Percentatge de persones treballant que treballa des de la llar. 4t T 2023 i 2024 - mitjana mòbil de 4 trimestres.....510
Gràfic 11.7 Representació empresarial en la negociació col·lectiva. Comunitat Valenciana, 2024. (% treballadors/es).....514
Gràfic 11.8 Representació empresarial en la negociació col·lectiva. Comunitat Valenciana, 2024. (% empreses).....514

GGràfic 11.9 Representació sindical en la negociació col·lectiva. C. Valenciana, 2024.....516
Gràfic 11.10 Representants sindicals en la C. Valenciana. Valors absoluts. (Mandats vigents de 1/1/2021 a 31/12/2024).....520
Gràfic 11.11 Representants sindicals en la C. Valenciana. Percentatges. (Mandats vigents de 1/1/2021 a 31/12/2024).....520
Gràfic 11.12 Procediments de conciliació-mediació presentats en el Tribunal d'Arbitratge Laboral per matèries, 2023-2024.....527
Gràfic 11.13 Procediments de conciliació-mediació presentats en el Tribunal d'Arbitratge Laboral per sectors d'activitat, 2024.....528

12. SEGURETAT I SALUT LABORAL

Gràfic 12.1 Evolució accidents de treball en jornada de treball per províncies, 2015-2024.....537
Gràfic 12.2 Evolució total accidents amb baixa en jornada de treball. Comunitat Valenciana 2020-2024.....537
Gràfic 12.3 Evolució accidents mortals en jornada de treball. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....556

BLOC III
NIVELLS I CONDICIONS DE VIDA

13. ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Gràfic 13.1 Piràmide poblacional. Comunitat Valenciana, 2024.....584
Gràfic 13.2 Piràmide poblacional. Espanya, 2024.....584
Gràfic 13.3 Índex d'envelliment en la Comunitat Valenciana i Espanya, 1975-2024.....585
Gràfic 13.4 Evolució de la natalitat en la C. Valenciana, 1976-2023.....594
Gràfic 13.5 Esperança de vida al naixement per comunitats autònomes, 2023. Tots dos sexes.....601
Gràfic 13.6 Creixement vegetatiu de la població a la C. Valenciana, 1976-2023.....602
Gràfic 13.7 Evolució del nombre de matrimonis C. Valenciana, 2019-2023.....603

14. VIVENDA

Gràfic 14.1 Pressupostos Vicepresidència Segona i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda. Programes pressupostaris vivenda Any 2024.. 609
Gràfic 14.2 Mercat hipotecari: tipus de referència oficials, 2016-2024.. 632
Gràfic 14.3 Taxa d'emancipació residencial de la població de 16 a 34 anys.. 639
Gràfic 14.4 Salari net d'una persona jove assalariada de 16 a 34 anys.. 640
Gràfic 14.5 Cost d'accés de compra d'una vivenda lliure per a una persona assalariada de 16 a 34 anys.. 640

15. EDUCACIÓ

2020-20Gràfic 15.1 Pressupost d'educació per capítols de despeses i nivell d'ensenyança, 2020-2024. Ensenyança Primària.....649
Gràfic 15.2 Pressupost d'educació per capítols de despeses i nivell d'ensenyança, 2020-2024. Ensenyança secundària.....649
Gràfic 15.3 Taxa de mitjana d'afiliació. Inserció dels graduats en Formació Professional. Grau Bàsic. Comunitat Valenciana.....663
Gràfic 15.4 Taxa de mitjana d'afiliació. Inserció dels graduats en Formació Professional. Grau Mitjà. Comunitat Valenciana.....663
Gràfic 15.5 Taxa de mitjana d'afiliació. Inserció dels graduats en Formació Professional. Grau Superior. Comunitat Valenciana.....654

16. SANITAT

Gràfic 16.1 Evolució de la satisfacció dels i les pacients 2020-2023.....694
Gràfic 16.2 Satisfacció de pacients segons l'àmbit sanitari 2020-2023.....695
Gràfic 16.3 Pacients molt satisfets 2020-2023.....695
Gràfic 16.4 Llista d'espera quirúrgica per especialitats C.V., 2023- 2024.....717

17. MEDI AMBIENT, RECURSOS NATURALS I CANVI CLIMÀTIC

Gràfic 17.1 Precipitació mitjana en la CHJ per anys naturals, 2005-2024.....758
Gràfic 17.2 Percentatge d'embassat sobre el total a final d'any en la Comunitat Valenciana, 2023-2024.....759
Gràfic 17.3 Estat dels embassaments de la Confederació Hidrogràfica del Segura.....759

Gràfic 17.4 Volum d'inversió en obra executada per la EPSAR en la Comunitat Valenciana, 2020-2024. 771
Gràfic 17.5 Situació de les obres de la EPSAR en la C. Valenciana, 2023-2024....772
Gràfic 17.6 Distribució per províncies i per usos de l'aprofitament d'aigües regenerades, 2024....774
Gràfic 17.7 Evolució anual en el nombre d'inspeccions d'abocaments realitzades en la C. Valenciana, 2020-2024....776
Gràfic 17.8 Distribució d'emissions de CO2 per sector. Comunitat Valenciana i Espanya, 2019....795
Gràfic 17.9 Balanç emissions de Gasos Efecte Hivernacle 2024, Comunitat Valenciana....800
Gràfic 17.10 Balanç energètic general. Comunitat Valenciana, 2020-2024....802
Gràfic 17.11 Temps d'interrupció equivalent de la potència instal·lada (TIEPI), en minuts....805
Gràfic 17.12 Evolució potència elèctrica en servicis instal·lada mitjançant la utilització de energies renovables. C. Valenciana, 2015-2024....806
Gràfic 17.13 Balanç elèctric Comunitat Valenciana, 2024. Demanda (b.c.) REE....807
Gràfic 17.14 Distribució dels projectes presentats en energies renovables per províncies en la C.V., 2024....811
Gràfic 17.15 Distribució percentual dels projectes presentats en energies renovables atenent al tipus d'energia en la Comunitat Valenciana, 2024....812
Gràfic 17.16 Distribució d'ajudes, de la inversió en estalvi i eficiència energètica i del núm. d'expedients en estalvi i EE del Programa «Estalvia amb energia» per províncies en la Comunitat Valenciana, 2024....818
Gràfic 17.17 Percentatge de jornals de les brigades Xarxa Natura 2000 en 2024 segons la tipologia de treball. Comunitat Valenciana....822
Gràfic 17.18 Percentatge número incendis forestals i superfície afectada per províncies, 2024....841
Gràfic 17.19 Causes d'incendis forestals. Comunitat Valenciana, 2024....844
Gràfic 17.20 Superfície afectada per incendis forestals segons les causes. Comunitat Valenciana, 2024....844
Gràfic 17.21 Consultes rebudes pel CIDAM per tipus de sol·licitant. Comunitat Valenciana, 2024 (%)....857
Gràfic 17.22 Consultes rebudes pel CIDAM segons tema. C. Valenciana, 2024....858
Gràfic 17.23 Consultes rebudes pel CIDAM per canal de consulta. Comunitat Valenciana, 2024....85

18. CONSUM

Gràfic 18.1 Nombre de consultes en els STC per sectors i províncies en la Comunitat Valenciana, 2024....869

Gràfic 18.2 Consultes OMIC. Comunitat Valenciana, 2024.....870
Gràfic 18.3 Consultes en associacions per sectors. Comunitat Valenciana, 2024.....871
Gràfic 18.4 Reclamacions STC, Comunitat Valenciana, 2024.....874
Gràfic 18.5 Denúncies STC. Comunitat Valenciana, 2024.....874
Gràfic 18.6 Reclamacions OMIC. Comunitat Valenciana, 2024.....875
Gràfic 18.7 Reclamacions en associacions per sectors, C. Valenciana, 2024.....876
Gràfic 18.8 Reclamacions presentades al Banc d'Espanya, 2024.....878

19. EL SISTEMA DE SEGURETAT SOCIAL EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Gràfic 19.1 Despeses en pensions en % del PIB. Espanya, 2020-2024.....888
Gràfic 19.2 Excedències per cura familiar. Distribució per gènere, 2024.....889
Gràfic 19.3 Evolució general del Fons de Reserva (M€). A preu total d'adquisició, 2000-2024.....892
Gràfic 19.4 Evolució rendibilitat acumulada anualitzada, F.R.S. S. 2000-2023.....893
Gràfic 19.5 Persones treballadores en alta per règims. C. Valenciana, 2020-24.....896
Gràfic 19.6 Nombre de persones treballadores en alta per règims. Per províncies, 2015-2024.....899
Gràfic 19.7 Recaptació de les quotes pressupostàries en període voluntari. Comunitat Valenciana, 2017-2024.....908
Gràfic 19.8 Empreses amb persones assalariades en la Seguretat Social. Comunitat Valenciana, 2015-2024.....911
Gràfic 19.9 Nombre de pensions contributives per províncies, 2020-2024.....916
Gràfic 19.10 Representativitat de les pensions contributives en la Comunitat Valenciana i Espanya, 2024.....918
Gràfic 19.11 Nombre de pensions contributives per règims en la Comunitat Valenciana, 2024.....922
Gràfic 19.12 Evolució núm. de persones beneficiàries de prestacions no contributives en la Comunitat Valenciana, 2015-2024.....931

20. ELS SERVICIS SOCIALS EN LA COMUNITAT VALENCIANA

Gràfic 20.1 Evolució adopcions Comunitat Valenciana, 2020-2024.....947
Gràfic 20.2 Taxa de risc de pobresa per comarques. Nova definició 2024. Indicadors AROPE. Indicadors a nivell subregional.....973

21. VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ALTRES VIOLÈNCIES SOBRE LA DONA

Gràfic 21.1 Dones víctimes mortals per violència de gènere per comunitats autònomes, 2003-2024.....982
Gràfic 21.2 Denúncies per violència de gènere en Espanya i Comunitat Valenciana, 2015-2024.....986
Gràfic 21.3 Distribució percentual de les denúncies per la seua presentació. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 987
Gràfic 21.4 Nacionalitat de les dones víctimes de violència de gènere. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024. 989
Gràfic 21.5 Taxa de víctimes de violència de gènere per cada 10.000 dones, 2024.....990
Gràfic 21.6 Nacionalitat de les persones condemnades en els JVM. Comunitat Valenciana i Espanya, 2024.....992
Gràfic 21.7 Percentatge de condemnes Comunitat Valenciana i Espanya, 2024.....993
Gràfic 21.8 Víctimes de violència de gènere ateses en les OAVD per províncies. Comunitat Valenciana, 2024.....999
Gràfic 21.9 Total víctimes de violència de violència de gènere ateses per grup ETARIO, 2024.....999
Gràfic 21.10 Beneficiàries per prestació de desocupació amb comiat en el treball motivat per causes d'extinció i suspensió específiques per a víctimes de violència de gènere i de violència sexual en la Comunitat Valenciana, 2023-2024.....1007
Gràfic 21.11 Beneficiàries per prestació de desocupació amb comiat en el treball motivat per causes d'extinció i suspensió específiques per a víctimes de violència de gènere i de violència sexual en Espanya, 2023-2024.....1007

22. SOCIEDAD DIGITAL

Gràfic 22.1 Xifres de certificats personals emesos per ISTEC. Províncies. 1024
Gràfic 22.2 Cobertura de banda ampla per tecnologia en la Comunitat Valenciana, 2023.....1026
Gràfic 22.3 Cobertura de banda ampla per tecnologia en la Comunitat Valenciana i per províncies, 2023.....1026
Gràfic 22.4 Cobertura de banda ampla per tecnologia en Alacant, 2023.....1027
Gràfic 22.5 Cobertura de banda ampla per tecnologia en Castelló, 2023.....1027
Gràfic 22.6 Cobertura de banda ampla per tecnologia en València, 2023.....1028
Gràfic 22.7 Nivell d'accés a internet en la llar, 2024.....1029
Gràfic 22.8 Equipament de les vivendes en productes de tecnologies d'informació i comunicació. Comunitat Valenciana, anys 2023 i 2024 (% llars).....1030
Gràfic 22.9 Equipament de les vivendes en productes de tecnologies d'informació i comunicació. Espanya, anys 2023 i 2024 (% llars).....1031

Gràfic 22.10 Evolució de l'equipament TIC a les vivendes. Anys 2020-2024. Comunitat Valenciana (% de vivendes).....1032
Gràfic 22.11 Freqüència de l'ús d'internet per les persones de 16 a 74 anys, 2023-2024. Comunitat Valenciana (% de persones).....1033
Gràfic 22.12 Freqüència de l'ús d'internet per les persones de 16 a 74 anys, 2023-2024. Total nacional (% de persones).....1034
Gràfic 22.13 Ús de comerç electrònic 2024. Comunitat Valenciana i Espanya.....1035
Gràfic 22.14 Ús administració electrònica 2024. Comunitat Valenciana i Espanya.....1036
Gràfic 22.15 Activitats d'aprenentatge en internet 2024. Comunitat Valenciana i Espanya.....1037
Gràfic 22.16 Evolució especialistes TIC, 2021-2024. C. Valenciana i Espanya.....1040
Gràfic 22.17 Evolució d'empreses que realitzen comerç electrònic (en %).....1042
Gràfic 22.18 Persones treballant que treballen al seu domicili particular, tots dos sexes, comunitat autònoma. Anys 2022-2024.....1045

CESCV

Comité Econòmic i Social